Incipit plogus scī ieronimi pbri in ysaiā pphā.

Nemo ci pphās uidetur ūsib' cē decēptos. metu eos esse nec apud hebreos legam. ꝛ alle hīt de psalmis. uel opibus salomonis. demos thene ꝛ tullios olet fieri. ut poēta sc ꝛ comata. qui unq; prosa et nonnūq; sibi tunt. nos quoq; utilitatē legentiū pu[illegible] ptationem nouam nouo sermōi genē distinxim ne primum de ysaia sciendum. quod ipse mone[illegible] distus sit. quippe ut ur nobilis ꝛ urbane el nec his ꝙquam in eloquio [illegible] Vnde accidit ut pceteros florem [illegible] latio no pturbet ordinē. Vnde hoc etiam ad endum. quod no [illegible] ꝙ euāgelia dicā sit. Ita enim unūsq; xpi ecclē [illegible] ꝙ secutus ē. ut nō cum [illegible] sī de pūtis hystoriam texere. Vn comino noluisse tempus septuaginta interptes fidei suę [illegible]

Incipit ysayas pphā. liber ysaye pphe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8.

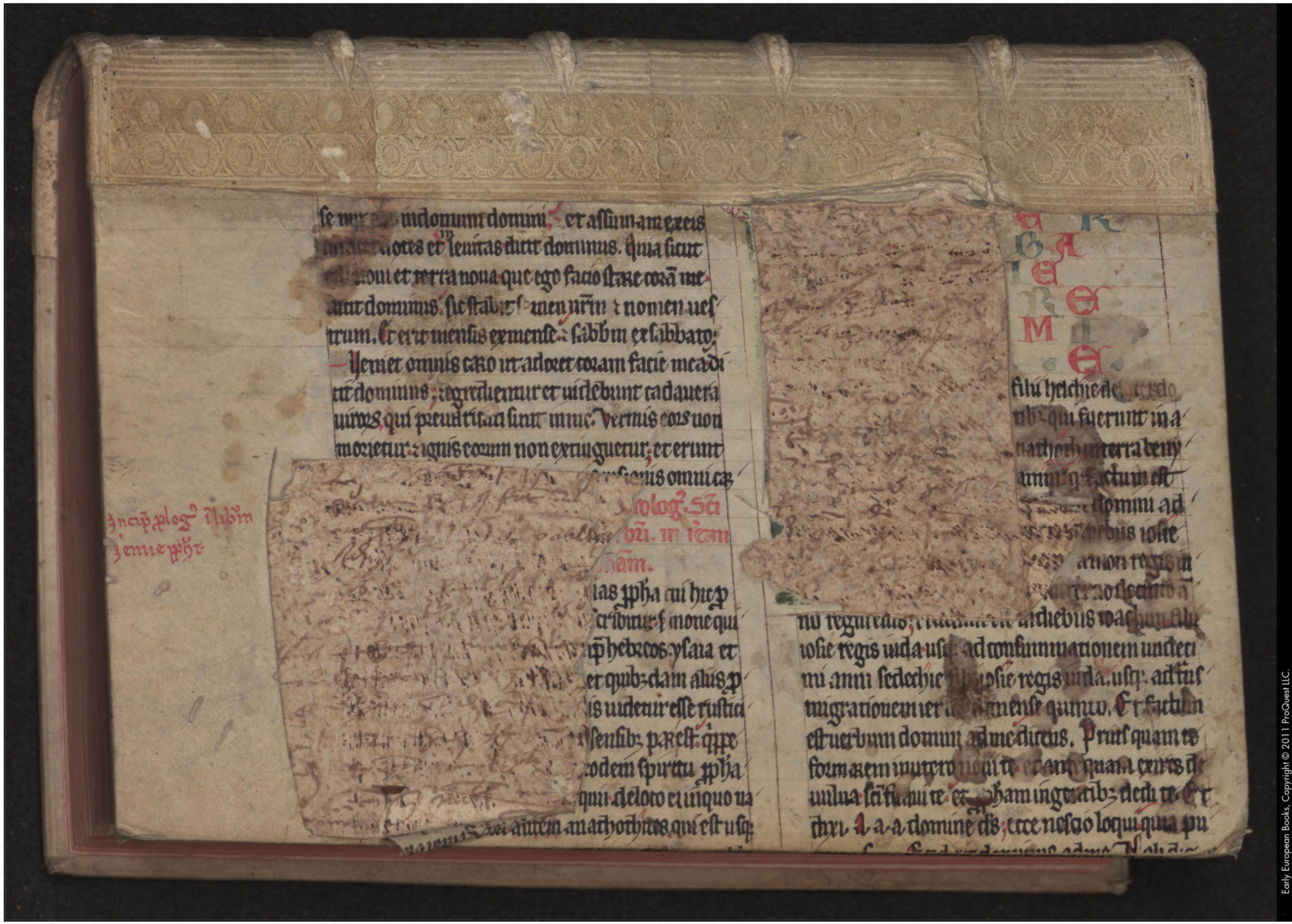

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

INCUNABULI
C
5
8
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

XX

XL

PETR. TREC.

Hist. Scholast.

in BIBL

Argentor. 1483

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Biblia Sacra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Prolxe.in scolas.historiam.

Reuerēdo patri ac dño suo guillelmo, dei gratia senonensi archiepiscopo. Petrus seruꝰ christi ꝑ sbiterr ecclēsie. Cuiā bonā et eritū beatū. Cā suscepti laboris fuit instās peritio sociorū. Qui cū historiam sacre scripture in serie ꝛ glosis diffusam lectitarēt. breuē nimis ꝛ inexpositam. opus aggredi me cōpulerūt. ad qđ ꝓ ueritate historie cōsequenda recurrerēt. In quo sic animꝰ stilo impauit. vt a dictis patrū nō recederē. Licet noūtas fauorabilis sit ꝛ mulcēs aures. Porro a cosmographia moysi inchoās. riuulū historicū deduxi vsqꝫ ad ascēsionem saluatoris. pelagus mysteriorum peritioribus relinquens. in quibus ꝛ vetera prosequi. ꝛ noua cudere licet. De historijs quoꝫ ethnicorum quedam incidentia ꝓ rationē temporum inserui. instar riuuli qui secus alueum diuerticula que inuenerit replens. preterfluere tamen non cessat. Uerūtamen quia stilo rudi opus ē lima. vobis pater inclite limam reseruaui. vt huic operi deo volente ꝛ correctio vestra splendorē. et auctoritas prebeat perhennitatem. Ꝑ oia būdictus deus.

Imperatorie maiestatis est. in palacio tres habere mansiones. auditorīū vel cōsistorīū in quo iura decernit. cenaculum ī quo cibaria distribuit. thalamū in quo quiescit. Ad hunc modum imperator noster qui imperat vētis ꝛ mari. mundum hunc habet ꝓ auditorio. vbi ad nutuꝫ eius omnia disponunt. Unde illud ysaie Celū ꝛ terrā ego implebo. Scōm hanc dicitur dominus. vnde. Domini est terra ꝛ plenitudo eius. Ānimā iusti habet ꝓ thalamo. quia delicie sunt ei esse cū filijs hominū. Scōm hanc dicit sponsus. Sacram scripturam habet ꝓ cenaculo. in qua sic suos inebriat. vt sobrios reddat. Unde. Ambulauimus in domo dei cum consensu id ē in sacra scriptura idipm sapientes. Scōm hāc dicit paterfamilias Cenaculi hꝰ tres sunt partes. fundamentū. paries. tectum. Historia. fundamentuꝫ est. cuiꝰ tres sunt species. Annalis. kalendaria. Effimera. Allegoria paries supꝫ innitens que ꝑ factum aliō factum figurat. Tropologia doma culminis superpositum. que per factum quid a nobis sit faciendū insinuat. Prīa plnio. Scōa acutio. tercia suauio.

Effimera ē febris q̄ durat tantū ꝑ diē. a verme dicta. qui eadē die morit quo nascit. Historia annalis est factum. qđ per annū factum est kalēdaria historia. q̄ in vno mēse facta est. id est factuꝫ aliqđ signe. qđ ī vno mense factum ē. Effimera ē. qđ repete factum est. i. in vno die vel in parte mēsis. Hac similitudine effimera ē piscis qui moritur eodem die quo nascitur.

Sumitur allegoria quandoꝫ a psona. vt ysaac significat christuꝫ. Aliquā a re que nō est persona. vt veruex occisꝰ humanitatē passam significat. Persona ens est individua rōnabilis nature substantia. Aliqꝫ a numero. vt Apprehēdent septē mulieres viꝝ vnū. cc. i. vij. dona gratiarū. Aliqꝫ a loco. vt ꝑ montē ī quo docebat christꝰ eminēria virtutuꝫ. Aliqꝫ a tēpore vt nō sit fuga vestra hieme vel sabbato. i. in refrigeratiōe charitatis. Aliqꝫ a facto. vt interfectio golie a dauid. id est interfectio diaboli a christo. Tropologia est sermo conuersiuus. pertinens ad mores animi. Et magis mouet q̄ allegoria que pertinet ad ecclesiam militantē. anagoge ad triumphātē. ad dñi trinitatem

Sequit tabula in historiā Genesis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De creatione empirei celi ⁊ quattuor ele mentorum. ca.i.
De primaria mūdi cōfuſione. c.ij.
De opere prime diei. c.iij.
De opere ſecūde diei. ca.iiij.
De opere tercie diei. c.v.
De opere quarte diei. ca.vi.
De opere quinte diei. c.vij.
De opere ſexte diei. c.viij.
De creatione hominis. c.ix.
De inſtitutione cōiugij. ca.x.
De quiete ſabbati. et ſanctificatiōe. c.xi.
De creatiōe anime protoplaſti. c.xij.
De paradiſo ⁊ lignis paradiſi. c.xiij.
De quattuor fluminibꝫ paradiſi. c.xiiij.
De phibitiōe edulij ⁊ de p̄cepto. ca.xv.
De ip̄ſitiōe nominū animātiū ⁊ forma tione mulieris. c.xvi.
De ſomno ade ⁊ formatione mulieris de coſta eius. c.xvij.
De nominibus mulieris. ca.xviij.
De ꝓpheta ade. c.xix.
De ſuggeſtiōe ꝑpētis ſiue demonis. c.xx.
De eſu pomi ⁊ ſtatu poſt peccatū. c.vt.s.
De ſtatu īnocētie eoꝝ añ peccatū. ca.xxij.
De maledictionibꝫ ſerpētis mulieris et viri. c.xxiij.
De eiectione eorundē de paradiſo ⁊ rom phea ignea. c.xxiiij.
De generationibus ade. c.xxv.
De oblationibus fratrū. c.xxvi.
De morte abel. c.xxvij.
De generationibus cain. c.xxviij.
De ſeth ⁊ eiꝰ generatiōe. c.xxix.
Epilogū īterſerit. c.xxx.
De cā diluuij. c.xxxi. de archa noe. c.xxxij
De ingreſſu in archā. c.xxxiij.
De inundatiōe ⁊ carbachiſmo. ca.xxxiiij.
De egreſſione noe ⁊ yri. ca.xxxv.
De ebrietate noe ⁊ maledictiōe cham. ca.xxxvi.
De diſpſiōe filioꝝ noe. ⁊ de nemroth. capi.xxxvij.
De turre babel. c.xxxviij.
Primū incidēs. c.xxxix.
De ortu ydolorū. c.xl.
De generationibus ſem. ca.xli.
De egreſſu thare ⁊ ſuoꝝ ꝺ chaldea. c.xlij.
De annis abre pꝰ mortē p̄is. c.xliij.
De aduētu abre ī terrā chanaā. c.xliiij.
De deſcēſu abre ī egiptū ⁊ de reditu eiuſ dem. c.xlv.
De victoria abre ⁊ occurſu melchiſedech cap.xlvi.
De ortu iubilei. ca.xlvij.
De ſacrificio abre poſt promiſſionem hꝛ redis. ca.xlviij.
De fuga agar ⁊ ortu yſmaelis. ca.xlix.
De pacto circumciſionis ⁊ mutatiōe no minum abre ⁊ ſarai. ca.l.
De tribꝰ anglis ſuſceptis ab abraaꝫ. c.li.
De duobꝰ deſcēdentibꝰ in ſodomā. c.lij.
De ſubuerſione ſodomorum. c.liij.
De inceſtu loth. cap.liiij.
De peregrinatione abrae apud abime lech regem gerare. cap.lv.
De ortu yſaac ⁊ eiectōe agar cū filio. c.lvi
De pureo iuramenn. c.lvij.
De īmolatiōe arietis ꝓ yſaac. c.lviij.
De morte ſare. cap.lix.
De legatiōe eliezer ī meſopotamiā. ca.lx.
De aduētu rebecce ad yſaac. ca.lxi.
De morte abrahe poſt ſuſceptā ſobolem de cetbura. cap.lxij.
De ortu regnorum. c.lxiij.
Aliud incidēs. cap.lxiiij.
De morte iſmahelis. ca.lxv.
De laboꝛ rebecce ī partu gemīoꝝ. c.lxvi.
Tercium incidēs. c.lxvij.
De vēditiōe ꝓiogenitoꝝ eſau. ca.lxviij.
De deſcēſu yſaac in geraris. c.lxix.
Quartū incidēs. c.lxx.
De vxoribus eſau. c.lxxi.
De benedictione iacob. ca.lxxij.
De ſomno iacob cuꝫ fugeret in meſopo tamiam. cap.lxxiij.
De duabꝰ vxoribꝰ iacob. ca.lxxiiij.
De quattuor filijs lye ⁊ de filijs ancilla rum. ca.lxxv.
Quintū incidens. ca.lxxvi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De reliquis filijs lye ⁊ de ortu ioſeph.
Cap.lxxvij.
De diuerſis coloribꝫ virgis ⁊ fetibus.
Capi.lxxviij.
De fuga iacob ⁊ federe cū labā inito.
Cap.lxxix.
De muneribꝫ p̄miſſis eſau. capi.lxxx.
De lucratione iacob cū angelo ⁊ mutatione nominis. cap.lxxxi.
De occurſu eſau ⁊ emptiõe agri in ſichē.
capi.lxxxij.
De morte ſichemitarū pro raptu dine.
cap.lxxxiij.
De morte rachel in partu beniamin.
cap.lxxxiiij.
De morte yſaac ⁊ regibꝫ edõ. c.lxxxv.
Horrum incidẽs. cap.lxxxvi.
De vẽditione ioſeph. cap.lxxxvij.
De ingreſſu ioſeph in egiptũ. c.lxxxviij.
Quod iudas genuit phares ⁊ zara de thamar. ca.lxxxix.
De incarnatiõe ioſeph. capi.lxxx.
De expoſitione ſomniorum pincerne.
et piſtoris. capi.xci.
De ſublimatiõe ioſeph p̄ expoſitiõe ſomnij pharaonis. cap.xc.ij.
De ingreſſu fratrũ ioſeph in egiptũ.c.xc.iij.
De reditu fratrũ ad patrẽ .cap.xc.iiij.
De ingreſſu egipti cū beniamin .ca.xc.v.
Cõ ioſeph indicauit ſe fratribꝫ. ca.xc.vi.
De deſceſu iſrael in egiptũ. ca.xc.vii.
Cõ ioſeph occurrit patri. ⁊ introduxit eũ ad regẽ. ca.xc.viij.
De datiõe quinte p̄tis frugum inſtitute
cap.xc.ix.
De iuramẽto quod fecit ioſeph patri.
ca.c.
De bñdictiõe effraym ⁊ manaſſe.c.c.i.
De bñdictionib⁹ xij.tribuũ.ca.c.ij.
De rubẽ. c.c.iij.
De ſimeõe ⁊ leui.ca.c.iiij.de iuda .ca.cv.
De zabulõ.ca.c.vi. De iſachar.ca.c.vij.
De dan.c.c.viij.
De gad .ca.c.ix. De aſer ca.c.x.
De neptalim .ca.c.xi.
De bñdictõibꝫ ioſeph.ca.c.xij.
De beniamin. c.c.xiij.
De morte iacob ⁊ tranſlatione eius in hebron. c.c.xiiij.
De reditu ioſeph ⁊ eius morte.c.c.xv.

De creatione empirei celi ⁊ quatuor elemẽtorũ. Cap.i.

IN principio erat verbũ. ⁊ verbũ erat p̄cipiũ in quo ⁊ p̄ quod pater creauit mundũ. Mund⁹ ꝙtuor modis dr̃ Quandoq; empireum celum mundus dicitur p̄ter ſui mũdiciã. Quã voq; ſenſibil' mũdus. qui a grecis pan. a latinis oẽ dict⁹ ẽ. q; philoſophus ẽpireũ nõ cognouit. Mñq; ſola regio ſublunaris mũd⁹. q; hec ſola animantia nobis nota hz. de q̃. Princeps mũdi huius eiciet foras. Mñq; hõ mũdus dicit. q; in ſe totũ mũdi imaginẽ repſentat. Unde a dño mund⁹ oĩs creatura dict⁹ eſt. ⁊ gregatim ipm microcoſmũ. i. minorẽ mũdũ vocat. Empireũ aũt ⁊ ſenſibilẽ mũdũ. ⁊ ſublunarẽ regionẽ creauit de⁹. i. de nihilo fecit hominẽ vo creauit. i. plaſmauit. De creatiõe q̃ illorũ triũ iquit legiſlator. In p̄cipio creauit. d. c. et. t. i. cõtinẽs ⁊ contentũ. i. celũ empireũ ⁊ angelicã naturã. Terrã vo materiã oĩum corporũ. i. quatuor elemẽta. i. mundũ ſenſibilẽ ex his cõſtantẽ. Quidã celũ ſupiores ptes mũdi ſenſibilis intelligũt. terrã inferiores ⁊ palpabiles. Ubi nos habem⁹ de⁹. hebre⁹ habet eloym. qõ tã ſingulare q̃ plurale ẽ. i. dñi vel dij. q; tres p̄ſone vn⁹ de⁹ creator ẽ. Cũ vero dixit moyſes. creauit. triũ erro res elidit. platõis. ariſtotel'. epicuri. Plato dixit tria fuiſſe ab eterno. deũ. ydeas. ylẽ. et in p̄cipio tpis de yle mundum factũ fuiſſe. Ariſtoteles duo. mundũ ⁊ opi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ficē. qui de duobꝫ p̄cipijs .s. materia et
forma operat? est sine p̄cipio . ⁊ operaꝫ
sine fine. Epicur? duo. inane ⁊ athomos
⁊ in p̄cipio natura quosdā athomos so/
lidauit in terrā. alios in aquā . alios ī ae/
ra. alios in ignē. Moyses vero. solū deuꝫ
eternū ꝑpl: erauit. ⁊ sine p̄tacenti materia
mundū creatū. Creat? autē est in p̄nci/
pio. i. in filio . ⁊ iterandū est in principio
sic. In p̄cipio creauit. d. c. ⁊. t. in p̄nci/
pio. s. temporis. Coeua enī sunt mundus
⁊ tēpus. Sicut autē sol? deus eter?. sic
mund? sempiter?. i. semp eter?. i. tēpo
raliter eternus. angeli quoꝫ sempiterni.
Vel in p̄cipio omniū creaturarū. crea/
uit celū ⁊ terrā. i. has creaturas primor/
diales fecit. ⁊ simul. Sed
quod sim l' facrū ē. Sic ꝫ cito oculos
sim l' dici nō potu/ aperio . statim aci/
it. Licet. n. hic p̄i? es mea solem iacit
noīet celū ꝫ terra ī oriētē. qđ nō face/
tamen scriptum ē ret nisi multa aeris
Initio tu domine spacia que sunt iter
terram fundasti. ⁊ me ⁊ solē transuola
opa manuū tuaꝝ et. quā momētaneā
sunt celi. Hāc cre/ trāsuolationē si vel ī
arionē mūdi p̄eli explicare. sepe addā
baram. sub operi/ p̄ius et post. Sic
bus. vi. dierum ex/ p̄ius transit acies
plicat scriptura. ī/ mea aerem vicinū.
sinuans tria . cre/ post aerē qui ē sup
arionem. dispōsi/ alpes. post aerē qui
tionem. ornatum. est sup alias terras
In primo die crea vsꝫ ad oceanū . p?
tionem et quan/ aerem qui est super
daꝫ dispositionē. oceanuꝫ . ⁊ tandem
in secundo et ter/ tāgit solē.
cio dispositionē. in reliquis tribꝫ ornatū.

De primaria mūdi cōfusiōe. C. II.

Terra autez erat
inanis ⁊ vacua. i. machina mū/
dialis adhuc erat inutilis ⁊ infructuosa.
⁊ vacua ornatu suo. Et tenebre erant sup
faciē abissi. Eandē machinā quā terram
dixerat. abissum vocat pro sui confusione
⁊ obscuritate. Unde ⁊ grecus eā chaos di/
xit. Quia vero dictū ē. tenebre erant. qui
daꝫ dogmatizauerūt tenebras fuisse eter
nas. que iā. s. cū mūdus fieret erāt. Illi ir/
ridētes deū veteris testamti. dicūt eū pri
us creasse tenebras ꝫ lucē. Sed tenebre
nihil aliud sūt ꝫ lucis absentia. Obscu/
ritas autē quedā aeris a deo creata est. et
dicta tenebre. Unde ⁊ in cathalogo crea/
turarū dictū est . Benedicite lux ⁊ tenebre
domīo. Et spūs dñi. i. spūs sanct? domi/
nus. vel dñi volūtas ferebaꝫ sup aquas.
sicut volūtas artificis habētis pre oculis
omnē materiā domus faciēde sup illā fer
tur. dū quid de quo factur? est disponit.
Predictā machinaꝫ aquas vocat . quasi
ducilē materiā ad operandū et ea. Ido
vero sic variaꝫ eius nomīa. ne si vnius
elemēti noīe tantum censereꝫ. illi magis
putareꝫ accomoda. Hebre? habet, p sup
ferebaꝫ. incubabat. vel syra lingua fove/
bat. sicut auis oua. In quo etiā oñe cuꝫ
regimine nascētis mūdi noraꝫ initium.
Hūc locū male ītellexit plato . dictū boc
putās de aīa mūdi. Sed dictū est de spi/
ritu creante. de quo legiē. Emittes spiri/
tū tuuꝫ ⁊ creabunē.

De ope prime diei. Cap. III.

Dixit quoqz de
us. Fiat lux. Et facta est lux. id ē
verbū genuit in quo erat.
vt fieret lux. id est Sicut verbū est fi/
tā facile. vt si quis lius. ita dicere ē gig
diceret verbo. Lu/ nere ⁊ gigni.
cē vocat quandā nubē lucidā. illuminan/
tem supiores mūdi ptes. claritate tamē
tenui. vt fieri solet diluculo. ⁊ hoc ad mo
dum solis circūagitata. Presentia sui su
perius hemisperiū ⁊ inferi? vicissim illu
minat. Per fiat. ꝑsentia lucis in deo ītel
ligiē primū ꝫ fieret. ꝑfecta est essentia eius
dem in actu. s. cum ꝑdūt ad esse. Et vidit
deus lucē ꝙ esset bona. i. que placuerat ī

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

p̃ſentia vt fieret. placuit ī eſſentia vt ma/
neret. Vel tropice vidit. i. videri fecit. Et
diuiſit lucē ac tenebras. Hic īcipit diſpo
ſitio. Et n̄ aliquid dicit de creatiōe. qua
ſi cū luce tenebras creauit. i. vmbrā ex ob
iectiōe corporū luci. ⁊ creatas diuiſit lo/
corū diſtātia ⁊ qualitate. vt. ſ. nunq̄ ſim l̄
ſed ſemp e regiōe diuerſa emiſperia viciſ
ſim ſibi vēdicarēt. Intelligit etiā hic an
gelorū facta diuiſio. Strātes lux. cadētes
tenebre dicti ſunt. Et appellauit lucē diē
a dyan greco quod ē claritas. ſicut lux di
citur. quia luit. i. purgat tenebras. Tene
bras dixit noctē a nocendo. q̄ nocet ocu/
lis ne videāt. ſicut tenebre. q̄ tenent ocu
los ne videāt. Sicut tamē dies exortū ē
a dyan greco. ita nox a nicrim. Et factū ē
veſpe. ⁊ poſt factus eſt mane. Et ſic cōple
tus eſt dies vn⁹ naturalis. Primo enim
cū celo ⁊ terra lux eſt creata. qua paulatī
occidēte factū eſt veſpe prime diei vſua/
lis. ⁊ eadē migrante ſub terras ⁊ ad ortus
veniēte. factū eſt mane id ē terminata eſt
nox. et inchoauit dies ſecūda. Itaq̄ pre/
cedēte luce diei ⁊ ſequēte nocte termina/
ta. extitit dies vnus.

De opere ſecūde diei. Ca. III.

Secunda die diſ
posuit deus ſupiora mūdi ſenſi
bilis. Empireū enī q̄ cito factū eſt. ſtatiz
diſpoſitū eſt ⁊ ornatus. i. ſanctis angelis
repletū. Fecit ergo ea die deus firmamē/
tum in medio aquarū. id eſt. quandā exte
riorē mūdi ſuperficiē ex aquis cōgelatis
ad inſtar criſtalli ſolidatā ⁊ perlucidā. in
tra ſe cetera ſenſibilia cōtinentē. ad ima/
ginē teſte que in ouo ē. ⁊ in eo fixa ſunt ſy
dera. Et dicit firmamētū nō tm̄ propter
ſui ſoliditatē. ſed q̄ termin⁹ eſt aquarū
que ſuper ipſum ſunt firm⁹ ⁊ intrāſgreſ/
ſibilis. Dicit et iā celū. quia celat. i. te/
git omnia īuiſibilia. Et cum legit firma
mentū celi. endiadis eſt id ē firmamētū
quod eſt celū. vt cū dicit creatura ſalis.
Unde ⁊ p ſui cōcameratione grece dicit
vranon. i. palatium. Vel dicit celū. qua/
ſi caſa elyos. quia ſol ſub ipſo poſit⁹ ipm
illuſtrat. Hāc tamen circūuolutā concā/
merationē philoſophus ſummitatez ig/
nis intellexit. Cū enim ignis non habet
quo aſcēdat circūuolui tur. vt in clibano
patet. ita ⁊ circa mūdi exteriora ignis vol
uitur. ⁊ hoc eſt ſydereū vel etherēū celū.
Eſt et terciū celū infra. quod aereum dici
tur. de quo aues celi cōſederūt illud. Qui
dam quartū ſuſpicant eſſe celum ſup em
pireū quia lucifer cum eſſet in empireo.
legitur dixiſſe. aſcendam in celū. ⁊c. Et ī
eo modo dicunt eſſe chriſtū hominem ſu
per angelos qui ſunt in empireo. Bene
firmamentū diuidit a quas que ſub ipſo
ſunt. ab aquis que ſuper ipſum ſunt. de
quibus dicit. Qui tegis aquis ſuperio/
ra eius. et ſunt ſicut ⁊ ipſum cōgelate vt
criſtallus. ne igni ſolui poſſint. vel in mo
dum nebule eſſe vaporabiles. Cur vero
ibi ſint deus nouit. niſi q̄ quidam autu/
mant inde rorē deſcendere in eſtate. Nō
autem dictū eſt. fiat firmamentū. et poſt
deus fecit firmamentū. et tercio. factus ē
firmamentū. nō ſuperfluit. quia ſicut in
domo faciēda primo domus fit in ſciēria
artificis fit etiā materialiter cū leuigant
ligna ⁊ lapides. fit etiā eſſentialiter cū le/
uigata in ſtructurā domus diſponuntur
ita cū dicitur. fiat. ad preſentiā dei refer.
Fecit ad opus in materia. factum eſt ad
opus in eſſentia. Illud primo die. iſtud
ſecūdo factum eſt. et cum huius diei op⁹
bonum fuerit vt ceterorū. tamē non legi
tur de eo. Vidit deus q̄ eſſet bonū. Tra
dunt enim hebrei. quia hac die angel⁹ fa
ctus eſt diabolus. quibus.

consentire viden/
tur qui in secunda
feria missam de an
gelis cantare con/
sueuerunt. quasi
in laudem stantiū

Dicit sathael qui ⁊
lucifer. Nō in vita
beati elemētis iue/
nit. et forte cū sit a/
liis angl'oz noibo. i.
raphael sic dicit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

angelorum. Sed tradūt sancti. quia in signum factū ē hoc. quia binarius infamis numerus ē in theologia. qz primus ab vnitate recedit. Deus autē vnitas ē. ⁊ discordiā detestat. Possumus tamē dicere. quia opus tercie diei quasi adhuc est de opere secunde diei. quod post patebit. Unde non cōmendat nisi in tercia die. quasi post sui cōsummationem.

eañ lapsum. vel forte post lapsum. quasi aduersarius. el. i. deo.

De opere tercie diei. Cap. V.

TErcia die aquas sub firmamēto cōgregauit deus in vnū locū. Que licet plura obtineāt loca. tamen quia omnes cōtinuant in visceribus terre. in vnū locū congregate dicte sunt. Et potuit esse. vt aque que totuz aeris spaciū occupabāt vaporabiles. solida te modicū obtinerent locū. vel terra paululū subsedit. vt eas tanq̄z in matrice concluderet. et sic apparuit arida. que q̄si latens sub aquis. ꝓprie humus dicta ē. sed cū apparuit. arida. eadē dicit terra. quia teritur pedibus animantium. Vel circūpositis tribus elemētis. dicitur solum. qz solida. dicitur tellus. quia tolerat laborez hominū. Cōgregationes aquaruz vocauit mare hebreo ydeomate. qui quasi libz aquarū cōgregationes vocāt maria. Cōpleto ergo aquarum opere subditur. Et vidit deus q̄ esset bonum. ⁊ addidit aliud opus illi. cum dixit. Germinet terra. Nec de opere germinandi tantum intelligendū est. sed de potentia quasi potēs sit germinare. Produxit enim de terra herbam virentē. ⁊ facientē semen. ⁊ lignum pomiferū faciens fructū secundū genera sua. Pater quia non per moras tēporum vt modo ꝓduxit plantas suas terra sed statim in maturitate viridi. in qua et herbe seminibus ⁊ arbores pomis onuste sunt. Notandū. q̄ dictū est virentem. i. herba ipm semē ꝓferēte. qz sentitiuū dē. q. semē tenens. semētis quasi semētum est. Distin. tērū vl' dētū. guitur tamē aliter. semēris frugū ⁊ arborum. semē animaliū. seminiū cuiusq̄z rei exordiū. Nec nos moueat. quia in dispositione elementorū videt aer non dispositus. quia nō est nominat'. sed dispositus est. cū liber ab aquis noram nobis formā accepit.

Quidā dicūt mundū in vere factū. qz viror illius tēporis est fructificatio. Illi qz legūt. lignū faciēs fructū. ⁊ additur. herbam habentē semē. factū dicūt in augusto sub leone. Sed in marcio factum dogmatizat ecclesia. Nota cū primo ait facientem semē. ⁊ addit. habēs vnūq̄q̄z sementē. quia sementis ꝓprie dicitur dum adhuc est in semen

De ope quarte diei. Capi. VI.

QVarto die que dispositurat cepit ornare rebus illis que intra vniuersum mundū cōgruis motib⁹ agerent. Potāte enī qz terre herēt ad dispositionē terre q̄si magis spectant ⁊ sicut dispositionē. sic ⁊ ornatū a superioribus ichoauit. Fecit enī eadē die luminaria. solē ⁊ lunā ⁊ stellas. Et dicitur sol. qz sol⁹ lucet. i. nullū cū eo. Luna luminum vna. i. prima. vt vna dierū. vel vna sabbatorū dicit. Sol ⁊ luna dicunt magna luminaria i duobz ⁊ ex duobz. i. nō soluz ꝓ quātitate luminis sed ⁊ corpis. ⁊ non tm̄ comparatiōe stellarū. sed ⁊ secunduz se. quia sol dicitur occies maior terra. ⁊ luna etiaz maior terra dicit Lunam et stellas voluit illuminare noctem. ne non sine lumine nimis esset indecora. et vt operantes in nocte. Od inde perpēdit quia eque magna videt ab omnibus vbicq̄z terraruz. qd fieri vix posset. nisi maior eēt terra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

vt naute ⁊ viatores ſolaciū lumīs haberent. Sunt etiam quedam auiculeque lucem ſolis ferre non poſſunt. et fere nocte paſcunt. Nec ſup fluit ſol. licet nubes lucida vicē eius ageret. quia illa rennē ⁊ inſufficientē lucē habebat. ⁊ forte nō niſi ſuperiora illumīabat. ſicut nec ſtelle mō. De illa autē nube traditur q̄ vel redierit in materiaz vñ facta fuerat. vt ſtella que apparuit magis. ⁊ colūba in qua viſus ē ſpiritꝰ ſanctꝰ. Vel q̄ ſemp ſolē comitat. vel q̄ de ea factum eſt cōꝓ ſolare. Nec tantū ad decorē ⁊ ad vſum luminis voluit eſſe. ſed etiā vt eſſent in ſigna ⁊ tpa. et dies. et ānos. vt. ſ. ſigna ſint ſerenitatis ⁊ tēpeſtatis. Vel vt ex ipſis fierēt ſigna. xij. maiora. et quedā ſigna minora plura his. que dicunt ſigna vel ſidera. Tū quia magna diligentia ſignauit vel cōſideauit ea antiquitas. Tū q̄ adhuc ſignāt ⁊ cōſiderāt ea homīes ad deſignationē temporū. Nec dicēdū ē. vt geneliatici ſommāt. q̄ poſita ſint in ſigna euentuū ⁊ operū noſtrorū. aut q̄ ſtatus vite noſtre ſignēt ⁊ moderent. q̄d docent experimētis. que apotoleſimata vocant. Nō enī credendū eſt hoc de celo. niſi his qui alieni ſunt a parte qui ē in celis. Nō autē ſequit in tpa. nō eſt putandū. q̄ tūc p ea inciperēt eſſe tēpora que ceperūt eſſe cū mūdo. ſed quia p ea. iiij. ſunt temporum diſtinctiōes. Sol quoq̄ deſcendēs ad capricornū. ſolſticiuz hiemale facit. aſcendēs ad cancrū eſtiuale. Inter vtrunq̄ pariꝰ ab vtroq̄ diſtātia. equinoctia facit. Vel eſt ibi endiadis. ſ. in ſigna ⁊ tempora id eſt in ſigna temporū. In dies dicitur pluraliter. q̄ dies multipliciter dicit. De die. ſ. naturali. ſ. ſpacio. xxiij. horarū ⁊ de die vſuali. Ponit etiaz dies ꝓ tempore nō determinato ⁊ ignoto nobis vt ibi. In illo die ſtillabūt montes dulces. In annos etiā pluraliter dictū eſt q̄ etiam annus multipliciter dicitur. Nec hoc dico. q̄ apud diuerſas natiōes ſunt vtiq̄ diuerſe annorū diſtinctiones. maiorū ⁊ minorū. ⁊ planete annos ſuos habent. Sed ſecundū etiā eccleſie vſum dicimus hoc. Eſt enim annus lunaris. habens. ccc. liiij. dies. Eſt ſolaris. conſtans ex diebus. ccc. lxv. ⁊ quadrāte. i. ſex horis Eſt biſextilis. ex. ccc. lxvi. Eſt embolismalis. qui. ccc. lxxx. dies excedit habens. xiij. lunationes. Dicit etiā annꝰ ab an. q̄d ē circum. q̄ in ſe reuoluit. Vñ ⁊ antiquiores ante vſum litterarū. annū figurabāt ſub ſpecie ſerpētis. cuiꝰ cauda in os eius reuoluebat. Facta ergo lumīaria poſuit deus vt luceāt in firmamēto celi. ⁊ illuminent terrā. ſed nō ſemp. et diuidāt lucem ac tenebras. Quod autē luna in plenilunio facta ſit. et alia perpendit trāſlatiōe que habet. et luminare minus in inchoatione noctis. In pricipio enī noctis non oritur luna niſi pāſilenos. i. rotūda. Inde perpendit q̄ ſol factus ē mane in orīēte. et facto veſpe luna in initio noctiſ ſimiliter in oriente. Volūt tamē quidā. q̄ ſimul facti ſint. ſol in orīēte. luna in occidēte. ⁊ ſole occidēte. luna ſub terra redijt ad orientem in inchoatione noctis.

De opere quīte diei. Ca. VII.

QVinta die deus ornauit aerem ⁊ aquā. volatilia dans aeri. natatilia aquis. ⁊ vtraq̄ ex aquis orta ſunt. Facilis enim tranſitus ē aque in aera remandō. et aeris in aquaz ſpiſſando. Piſces vocauit moyſes reptilia. quia impetu quodā totos ſe rapiunt vt ſerpentes. non ferūtur pedibus vt fere. Nota quia ex hoc quod dictum ē creauit volatile ſuper terram. errauit Plato. qui deſcendēs in egiptū libros moyſi legit. ⁊ putauit moyſen ſenſiſſe volatilia eſſe ornatū aeris tm̄ circa terram. ornatum vero aeris ſupe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

riozis talodemones et cacodemones. Sed non ita est. Boni enim demones vt dictum est. sunt in empireo. mali vero in huncaerem caligi nosum detrusi sunt ad penā. nō ad ei? ornatū Creauitq; deus id est plasmauit cete grādia. Cete generis neutri ē indeclīabile. declinaf tamē ceti? ceti. ⁊ omnē animā viuentē atq; motabilē quā pduxerāt aque. Motabiles aut̄ dicunf anime pisciū ⁊ auiū. respectu aīe hoīs. Ille. n. monent de eē ad nō eē. ista nō. q? ppetua est. vel q? forsan animas nō habent. ipsum animal vocauit animam id est viuēs Unde ⁊ greci diuidūt animalia per zoa ⁊ sicbea. zoa id ē viuētia bruta sed sicbea aīata. a siche q? ē aīa rationalis. Sed eriaz dicif creatum motabile. q? creatum ē sic vt moueretur de vita ad mortez q? non homo qui creatus est vt non moreretur si vellet. Illa vero creata sunt vel vt in esum cedant alijs. vel senio deficiant. His benedixit deus. Crescite ⁊ multiplicamini.

Cum magis ve demones dicantur bo in angeli q3 mali in suggillationem tamen p̄missiōis eorum scilicet eritis sicut dij. datū est eis hoc nomē.

Augustinus videf velle q? pisces animas habeāt. Dicit enī eos habere memoriaz. Ait enī fontem esse in bullensi regione plenum piscibus. qui cum hominibus superadvenientibus gregatim natando eunt ⁊ redeunt. ⁊ stant cum stantibus. exspectātes vt aliquid eis iaciant quia sic assueuerunt.

De opere sexte diei. Cap. VIII.

Sexta die ornauit deus terrā. Produxit. n. terra tria genera animaliū. iumēta. reptilia bestias. Sciens enim deus hominē per peccatū casurū in penā. ad remediū laboris dedit ei iumēta quasi adiuuamēta. ad opus vel ad esum. Reptilia vero ⁊ bestie sunt ei in exercitiū. Reptiliū vero sūt tria genera. trahētia vt vermes qui se ore trahūt. serpētia vt colubri qui vi coftarū se rapiūt. repētia pedibus. s. vt lacerte ⁊ bo trace. Dicunf aut̄ bestie quasi vastiea vastando id est ledēdo ⁊ seuiēdo. Queritur de quibusdā minutis aīantibo. que vel ex cadaueribo vel humoribo nasci solent. si tūc orta fuerint. Quorū sex sūt genera. Quedā enī ex halationibo habēt esse. vt bibiones. vermes qui aī clepsidraz nascunf bibiones ex vino. papiliones ex aqua. Quedā ex corruptione humorū vt vermes in cisternis. Quedā ex cadaueribus vt apes ex iuuēcis. scarabei ⁊ strabones ex equis. Quedaz ex corruptione ligniorū. vt teredones. Quedā ex herbaruz corruptiōe vt tineę ex oleribus. Quedaz ex corruptione fructuū. vt gurgiliones ex fabis. De his dicif. quia que sine corruptione nascūtur. vt illa que ex halationibo tūc facta sunt. que vero ex corruptionibus post peccatū. ex rebus corruptis orta sūt. Queriq; quoq; de nociuis animātibus. si creata sint nociua. vel primo mitia. post facta sint homini nociua. Dicif quia p? facta sunt nocina homini tribus de caus? ppter hominis punitionē. correctionē. instructionē. Punif enī homo cū ledif his vel cū timet ledi. quia timor maxima pena ē. Corrigif his. cū scit ista sibi accidisse pro peccato suo. Instruif admirādo opera dei. magis admirās opera formicarū q3 onera camelorū. Vel cū videt hec minima sibi posse nocere. recordaf fragilitatis sue. ⁊ humiliaf. Sed dicūt q? quedā animalia ledūt alia. que nec inde puniunf. vel corriguf. vel instruuntur. Sed i his instruitur homo per exemplū. Eriam ad hoc creata sunt vt alijs sint in esum. Dz si dicif dicūt. q? etiā in mortuos homines seuiūt. Sed ⁊ in his instruif homo. ne aliquod genus mortis horreſcat. quia per quoscūq; transeat meatus. nec capill? de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

capite eius peribit. Ad hunc modū ſolet queri de herbis ⁊ arboribus infructuoſis ſi ⁊ in illis diebus orta ſunt. cū ſcriptura nō memoret. niſi herbas ſeminales ⁊ arbores fructiferas. Poteſt dici. quia que modo infructuoſa ſunt. ante peccatū fecerunt fructū aliquē. poſt peccatū poni? naſcuntur homini ad laborē ꝫ ad vtilitatez Vel poſt peccatū orta ſunt. quia poſt dictum eſt homini. Spinas ⁊ tribulos germinabo tibi. Vel quecūqꝫ terris herent faciunt fructū id eſt vtilitatē manifeſtam vel occultam. Quia vero piſcibus ⁊ auibus dictū eſt. creſcite ⁊ multiplicamini. etiā de his intelligendū eſt. licet nō ſit dictum. Hec eſt enī cōmunis cauſa creationis eorum.

De creatione hominis. Ca. IX.

Deinde ſubditur de creatione hominis ſic. Faciamus hominē. ꝛc. Et loquit̄ pater ad filium ⁊ ſpiritū ſanctū. Vel eſt quaſi cōmunis vox triū perſonarū. faciamus. ⁊ nō. Factus eſt autē homo ad imaginem dei quantū ad animam. Sed imago dei eſt in eſſentia et ratione eius quia ſpiritus ſanctus eſt ⁊ rationalis vt deus. ſimilitudo in virtutib?. quia bona iuſta. ſapiēs. Cū imagine pertranſit homo. quia illam habet etiam peccans. ſimilitudine vero ſepe priuat̄. Maſculū vero ⁊ feminā creauit eos. Hoc ꝫntum ad corpus tamen dicitur creaſſe propter animam. Eos autem dicit plura liter. ne androgeos id eſt ermafroditos factos putaremus. Tamen ſecundum corpus quodꝫ factus eſt id eſt quo ad eſſentiam. ⁊ rationem. ad imaginem. quo ad virtutes. ad ſimilitudinem dei factus eſt. Ne putaret quiſq feciſſet hominē tm̄ ſpiritum. ⁊ ita ſine corpore. Andros interpretatur vir. geos mulier. vel gama. vñ bigamus. hō quodammodo ad imaginē dei. cū of homini ſublime dedit. vt deum ⁊ celeſtia videat ⁊ imitetur. Unde cū quereretur a quodā philoſopho. ad quid factus fuiſſet. Reſpōdit vt contempler celū ⁊ celi nomina. Dedit ātē homini deus. vt preeſſet alijs animantibus. In tribus ergo notatur hominis dignitas. Primo quia nō ſolū factus eſt ī genere ſuo vt predicta. ſed etiam ꝙ imago dei eſt. Secundo. quia cum deliberatione factus eſt. In alijs ſiquidē operib? dixit ⁊ facta ſunt. in hoc tanquā inter ſe deliberantes perſone. aierūt. faciam?. Tercio. ꝙ. ſ. homo dominus ſtatutus eſt animaliū. vt eſſent ei quē futurū mortalē de? ſciebat in alimentū. in indumentum. ⁊ laboris adiumentū. Ante peccatū enī herbas tm̄ ⁊ fructus arborū dedit deus ī eſcā hominibus ⁊ animalibus. Nō inde colligitur. quia ante peccatū nil noxium aut ſterile terra produxit. Et nota quia īmanimis. vt in leonibus. perdidit hō dominium. vt ſciat ſe amiſiſſe. et ī minimis vt in muſcis etiā perdidit. vt ſciat vilitatez ſuam. in medijs habet dominiū ad ſolacium. ⁊ vt ſciat ſe etiā in alijs habuiſſe. Et benedixit eis deus ſic.

De inſtitutione cōiugū. Ca. X.

Creſcite et multiplicamini. Quod quia ſine conīunctione eorum fieri nō potuit. patet ꝙ deus cōiugium viri ⁊ mulieris inſtituit. in quo confutantur quidam hereticī dicentes. Concubitum ſine peccato fieri nō poſſe. Si queratur quare ante peccatum date ſint homini eſce cum eſſent īmortales. quia illa īmortalitas in qua creatus eſt. cibis erat ſuſtentanda. necerat talis qualis illa que futura eſt quecibis nō indigebit. Illa enim erat poſſe non mori. hec erit non poſſe mori. Et vidit deus cuncta que fecerat. et erant valde bona. quia ſingula per ſe bona. Sed in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

vniuersitate erāt oīa valde bona. sicut oculus in animali pulchrior q̄ separat?. vel omnia erant valde bona. i. vniuersitas bonorū erat optima. quia que in ea sunt etiā per se modo versa in contumeliā. tamen alijs sunt in vtilitatē. ipse vero summum bonū. de homine vero vt de ceteris dixerat nō dixit. Et vidit q̄ esset bonuz. quia in primo sciebat lapsurū. vel q̄ nōdum homo perfectus erat. donec ex eo fieret mulier. Unde ⁊ post legit. Nō est bonum hominē esse solum.

De quiete sabbati ⁊ sanctificatione. Capi. XI.

Igitur perfecti sunt celi ⁊ terra. Conclusio est hic operum. Quia creati. dispositi. ornati. igitur perfecti. Et quia in senario facti qui primus perfectus numerātibus occurrit. quia ex partibus suis aggregatis reddit eandez summam. quod

in monadibus numeris non inueni es nisi in isto. Sz nec in decadibus nisi in. xxviij. complebit deus die. vij. opus suuz q̄ fecerat. Alia translatio habet. vi. et tunc nulla est obiectio. Sed hebraica veritas habet. vij. ⁊ iō querit. si cōplere. ē finale quippiā opis facere. quomodo verū est quod sequitur Requieuit deus die. vij. ⁊c. Uerū est q̄ die septimū fecit. ⁊ ipsum etiā bñdixit. et post requieuit. Uel cōplet. i. cōpletum ostēdit. cū nihil in eo fecerit. ⁊ tūc requieuit ab operū generibz nouis. Nihil enīz post fecit. cui? tūc non fecisset materiā. vt corporū. vel similitudinē. vt animarum. Nō enī quasi fessus dicit quieuisse. sz q̄ cessauit. Sicut ī ysaia dicit. q̄ seraphim requiē nō habebāt dicētia. sanct?. s. s. i. ñ

Partes illas numeri suas dicim? q̄rū quelibet assignari potest. quota sit in eo. Licet enīz senarius ex vno. ⁊. v. constet ⁊ ex. ij. ⁊. iij. Quota mī sit ei? ps quarta. aut. v. dici nō potest.

cessabāt. Uel q̄si requieuit ab ope vel in opibus. i. nō eget opibus suis. ⁊ē dictuz quasi negatiue. vel requieuit ab ope in se meipso. i. a mutabilitate operū eius immutabilis apparuit. Nā stabilis manēs dat cūcta moueri. Nō autez dicit. ab oī ope quod patrarat. innuit esse op? quod nondū fecerat. a quo nōdū quieuit. Tria enī opera fecerat. creauit. disposuit. ornauit. Quartū opus ꝓpagationis non desinit opari. Quintū facies. cū p̄cinget se. ⁊ trāsiens ministrabit. vt cuz p̄cipue quieuit. Et bñdixit diei septimo. i. sanctificauit eū. i. sanctū ⁊ celebrē eū esse voluit. Semp enī ab aliquibz nationibz añ legē etiā dicit sabbatū fuisse obseruatuz. Ho? obseruantiā in lege etiā dixit sanctificationē. ibi. Memēto vt die sabbati sanctifices. Iste sunt generationes celi ⁊ terre. Quidā hic determinant opera sex dierum. quidam ibi. Cognouit adam vxorem suam. Alij ibi. Hic est liber generationis ade. Pretermisso autem quod dubium est. litere insistamus. Quia de creatione maris ⁊ femine simul dixerat que tamen simul facta non fuit. vt explicet quod sub breuitate incluserat. repetit de reliquis generationes. Hoc nomē potest accipi actiue id est operationes dei. vel passiue id est generata. Nec est pretereundum. quod ait. fecit omne virgultum antequam oriretur in terra. et herbam priusq̄ germinaret. cum superi? dixit. virgultum q̄ cito factum statim adultum. et habens fructum. et herbam oriam etiam ferentem semen. Ad quod dicitur duos fuisse modos operationis diuine vt dictum est. materialem scilicet et essentialem. Fecit ergo ea materialiter priusq̄ orirentur et germinarent essentialiter. Uel aliter. quod innuit sequens littera cum dicitur. Non enim pluerat dominus super terram. Fecit equidem tūc illa perfecta et essentialiter. priusq̄ orirentur et germinarent. vt modo faciunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

cum paulatim bñficio roris ifuſi r labore hominũ addito ad ortũ r maturitatez peruenirũt. Tũc enĩ fons vnus irrigabat terrã. vt mõ nilus egiptũ vicissim p partes diuerſas. ſicut dicit iordanis añ submerſionẽ irrogaſſe totã pẽtapolim. vicissim. Sed ſicut de quibuſdã fontibꝫ dicit auguſtin⁹. qz mira vicissitudine totã quãdam irrigãt regionẽ. ne ſi ſimul totã terrã tunc fonte irrigatã dixerim⁹ diluuiuz fuiſſe dicam⁹. Vel quia legit ibi fons et non vnus. multitudinem innuit. vt ibi. veniat locuſta.

De creatione anime prothoplaſti. Capi. XII.

FOrmauit igitur dñs hominẽ de limo terre. Hic primo vocat deũ dñm. qz tunc primo habuit ꝓprie ſeruũ. ſ. laborantẽ. Poſt recapitulationẽ. de vtriuſqꝫ homis formatione diffuſius agit. r pri⁹ de viro. Et quia due ſunt hominis partes. de vtraqꝫ agit. Ad carnẽ enĩz ſpectat qđ dicit. formauit hominẽ de limo terre. Ad animã. r inſpirauit. rc. q. d. Corpus fecit de terra. animã de nihilo. Alia trãſlatio habet. inſufflauit vl ſufflauit. qđ icõgruũ ẽ de deo vt quidã putauerũt. cũ fauceſ r ſpũ nõ habeat. Dicit enĩ. inſpirauit. i. ſpiritũ fecit. Similiter inſufflauit. i. flatũ. ſ. animã fecit. Vnde in yſaia. Omnẽ flatũ ego feci. Qđ autẽ dicit. in faciẽ. per ſynodochen a parte totũ itelligit. Totũ enim hominem animauit. Sed faciẽ tãqꝫ partez diginiorẽ. quia ſenſuũ capacẽ ſolã nominauit. Eandẽ autem animam etiaz ſpiraculum vite vocat. quia per eam homo ſpirat r viuit. Et poſt dicit. animam viuentem in ſe. i. in perpetuitate vite viuentẽ. non notabilem vt animã pecudis. Hũc locum non ſane intellexit plato. dicẽs. deum animas creaſſe. ſed angelos corp⁹ fozmaſſe. ibi. dij deorum. quorum opifex pater qꝫ ego. rc. Quod autem quidam aſſeruntanimam de eſſentia diuina factã. ſtare non poteſt. quia tunc nullo modo peccare poſſet. Alij diſtinguunt inter ſpiraculum vite r animã dicẽtes. ſpiraculũ vite ſpiritũ. ſ. quẽ etiam homini tunc datũ aſſerunt ad prophetandũ. quando dixit. Hoc nunc os ex oſſibus meis. Alij etiaz aliter diſtinguũt. ſpiraculũ vocãtes quẽdam ſpiritũ corporeũ in corpore animalis. qui etiam. v. ſenſus operat in eo. qui etiam paulatim extinguitur in eo. et duz moritur animal in aliqua parte corporis adhuc ſentit ſpiritus ille. cum in alia extinctus ſit. Factus eſt autẽ homo in viri li etate. mortalis r imortalis. i. potẽs mori r potẽs nõ mori. r anima corpori priuſ formato infuſa. Sed queritur. vtrũ in ipo corpore dũ infunderetur creata vel extra creata ſit. r ſit ei datũ naturaliter velle i corporari. Quicquid circa illã actũ ſit. de poſt creatis dicit. qꝫ in ipis corporib⁹ dũ infundunt creant.

De paradiſo r lignis eius. Capitulum. XIII.

PLantauerat autem dñs deus paradiſum voluptatis a principio. Quaſi quereret aliquis Remanſit homo in loco vbi factus eſt. i ag:o ſcilicet damaſceno? Non. vbi ergo tranſlatus eſt? In paradiſum quem de? die tercia plantauerat id eſt plantis aptauerat. paradiſum herbis ſcilicet r arbotibus inſitum. a principio creationis ſcilicet cum apparuit arida. r germinare terram fecit. Vel a principio id eſt a prima orbis parte. Vnde alia tranſlatio habet. paradiſum in eden ad orientem. Edẽ hebraice. latine delicie. Ergo idem eſt paradiſum voluptatis qđ paradiſuz in eden id eſt in delicijs. Sed etiam a principio. idem eſt quod ad orientem. Eſt autẽ locus amenisſimus lõgo terre r maris tractu a nãa habitabili zona ſecretus. a deo edit⁹ vt vſqꝫ ad lunarẽ globum attingat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Unde ⁊ aque diuuŋ illucnõ peruenerẽt
Est etiam paradisus celũ empireũ. et di
citur spiritualis. quia regio est spirituuz
Dicitur etiã spiritualis paradisus vita
beata vel ecclesia. Produxitqꝫ de⁹ in pa
radiso de humo diuersa ligna quibus de
lectaretur homo videdo. et sustentaretur
edẽdo. Produxit quidẽ id est procul ꝫ al
tum duxit. vel produxit id est pro homie
eduxit. In medio quorum tãqꝫ dignioza
posuit lignũ vite. et lignũ scientie boni ⁊
mali. Dictũ est autem lignũ vite ab effe
tu quẽ habuit naturaliter. vt cõestum se
pius perpetua soliditate hominẽ firma
ret. ita vt nulla infirmitate vel senio vel
anxietate ĩ deterius vel in occasum labe
retur. Lignũ vero scientie boni ⁊ mali di
ctum est ex eo quod secutũ est eius come
stionẽ. Prius enim nesciebat hõ quid es
set malũ. quia nondũ expertus. Bonum
dicimus sanitatẽ ⁊ firmitatẽ. malum ve
ro egritudinẽ ⁊ imbecillitatẽ. que nõduz
senserat. Cognouerat quidẽ ea per scien
tiam. quia ex vno cõtrariorum cognosci
tur reliquum. sed nõ per experientiaz. vt
medicus dũ sanus ẽ nouit morbos. ſz cũ
egrotat magis cognoscit. quia nouit ⁊ sẽ
tit. sicut de puero delicate nutrito dicitur
quia nescit quid sit malũ. imo nondũ no
uit quantũ sit bonũ. Vel malum dicitur
inobediẽtia. bonũ obedientia. quia post
comestionẽ nouit quantum bonum erat
obedientie. et quantum malũ inobedien
tie. Plato non putans hoc posse cõueni
re arboribus. vtrũqꝫ hoc de homine dic
tum existimauit. quia viuit. et est sciẽs bo
num ⁊ malum. et dixit ipsum vocatuz li
gnum. i. corporeum. ad differentiam spi
rituz. qui ⁊ viuunt ⁊ sciunt bonũ ⁊ ma
lum. In medio vero positus tradidit. qz
homo est quasi medius inter creationem
superse positam. ⁊ sensibilia sub se posi
ta. Discretam vero illius hominis fuisse
creationẽ a creationibus hominum reli
quorum dixit. per illa duo addita. vite et
scientie boni ⁊ mali. Sicut enĩ in samia
figura prius est truncus integer. et post
in summo biuium. sic homo modo in pri
mis etatibus quasi tantum viuit. nõ vi
tens viribus ad intelligentiã datis. Sz
cum venerit ad annos discretionis. tunc
discernit inter bonum ⁊ malum. et tunc
sunt primum opera eius bona vel mala.
Sed non ita factum est in adam. imo cũ
vita data est ei scientia boni ⁊ mali. qua
si diceret. Factus est homo corpoze⁹. sub
ditus deo. prepositus animantib⁹ ⁊ sum⁹
vixit. ⁊ sciuit bonum ⁊ malum.

De fonte paradisi ⁊ quattuoz flumini
bus eius. Cap. XIIII.

Et fons vel flu
uius egrediebatur ad irrigandũ
paradisum id est ligna paradisi. Fõs po
test intelligi vel abyssus id est mater om
nium aquarũ. vel fontes per sylempsim.
Irrigare autẽ positũ est p ministrare hu
morem. Dicit enim terra circũiacens hu
mectari a fluminibꝫ per tracones. xij. sta
dijs. aut. xvi. Qui fons diuidit in quat
tuoz flumina. Unus dictus est phison.
qui a gangaro rege indie dictus est gan
ges. ⁊ interpretatur phison. secundũ ysi
dozum caterua. quia. x. flumina recipit.
vel inmutatio oris. quia mutatur a facie
quã habet in paradiso. Mutatur etiã se
cundũ diuersa loca tribus modis. In co
loze. quia alibi clarus. alibi turbid⁹. In
quantitate. qz alibi paru⁹. alibi diffusus.
In sensu. qz alibi frigid⁹. alibi calidus.
Hic circuit terrã eiulath. i. idiã. ⁊ trahit
aureas harenas. Ellius dict⁹ est geon vel
gion vel igion. qui ⁊ nilus. et sonat hyat⁹
terre. vel terreus. qz turbidus est. Hic cir
cuit ethiopiã. Alŋ duo primi⁹ nominib⁹
vocanꝫ tigris ⁊ eufrates. Tigris animal
est velocissimum. et ideo fluuius ille a
sui velocitate tigridi equiuocatus est.
Hic vadit cõtra assyrios Dicit ioseph⁹.
qꝫ tigris dicitur diglat. quod sonat acutũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

vel auguſtū. euphrates frugifer vel fructuoſus. de quo p quas tranſiret regiones. q̄ ſi notū tacuit moyſes. q̄ ē in chaldea. vñ de veneratꝰ abrahā. Hec. iiij. vt diximus flumina ab eodē fonte manāt ⁊ ſeparantur. ⁊ iterū quedā eorū iter ſe cōmiſcenť. ⁊ iterū ſeparanť. ſepe etiā abſorbenť a terra. ⁊ locis iterū in pluribꝰ emergunt. Inde eſt q̄ de ortu eorū varia leguntť. Dicitur etiā gāges naſci in locis caucaſi montis. nilus nō. pcul ab athlāte. tigris ⁊ euphrates ex armenia.

De p̄cepto ⁊ phibitōe edulij. C. XV.

Vlit ergo deus hominē de loco formatiōis ſue i paradiſum. vt oparet ibi. tamē nō laborando ex neceſſitate. ſed delectādo ⁊ recreando ⁊ ſic de⁹ cuſtodiret illū. ſ. hominez Vel vtrūq̄ referť ad hominē vt. ſ. hō cuſtodiret paradiſum. et oparet vt dictū ē. Quidā codices nō habēt illū. ⁊ tūc ē ſenſus. ⁊ cuſtodiret id eſt cōſideraret op⁹ ſuū hō. vt quod faceret i terra p agriculturaz obſeruaret i ſep diſciplinā. vt ſicut terra ſibi. ſic ipſe obtemperaret ſuo cultori. Precepitq̄ ei dicēs ⁊c. Ut hō ſciret ſe eſſe ſub dño. p̄ceptū accepit a dño. Omnis autē iuſſio ē in duobꝰ. in p̄ceptiōe ⁊ phibitiōe ⁊ iō vtroq̄ vſus eſt dñs Precepit ex omni ligno padiſi cōedere. Prohibuit de ligno ſcientie boni ⁊ mali ne cōedas. Et datū ē viro. vt per virū etiā trāſiret ad mulierē. Vel forte ē p̄occupatio. q̄ facta mulieri vtriq̄ ſimul datū ē. Subdit autez penā ſi cōtēneret. Quacūq̄ die cōederis. morte morieris. ſ. anime. ⁊ neceſ-

ſitatem mortis habebis. Vñ alia trā-
ſlatio habet pla-
nius. Mortalis
eris. lxx. pluraliter
ponūt. Quacun-
q̄ die cōederitis.
morte moriemini

De diuerſis tranſ-
lationibus ſemel di-
cimus. Ante incar-
nationē domini an-
no. ccc. lxi. tempo-
ribus ptolomei phi
ladelphi. lxx. inter-
pretes floruerunt.
Jō credit a quibuſ-
dā vtriq̄ dictū. et
hic preoccupatuz
Facta ē autez hec
iuſſio p aliq̄ crea-
turam ſubiectam
ſicut ⁊ nobis per
prophetas et an-
gelos.

Poſt aſcenſionem
dñi anno. c. xxiiij. a-
quila iude⁹ fact⁹ cri
ſtianus. prim⁹ iter
pres ex hebreo i gre
cum floruit adria-
no regnāte. Deīde
poſt annos. liij. co-
modo regnāte theo
dotiō. Deīde poſt annos. xx. ſub ſeuero
ſimachus. deīde poſt annos. viij. quinta
editio hieroſolimis eſt inuēta. que q⁹ au
ctor ei⁹ ignoratť. vulgata dicitť. Vulgata
dicitť q̄ſi apocrifa. Origenis quoq̄ edi-
tio dicitť vulgaris. q⁹ ea quaſi vulgo vti-
mur. Deinde poſt annos. xviij. ſub ale-
andro. origenes correxit. lxx. cū aſteriſco
⁊ obelo. poſtea ſine his trāſtulit. Hi oēs
de hebreo in grecū tranſtulerūt. Quidā
de greco in latinum. Plures in primiti-
ua eccleſia ſcioli vtriuſq̄ lingue de gre-
co in latinum tranſferebant ſermonem.
Hieronimus vltimus de hebreo in la-
tinum. cuius editio nunc vbiq̄ ſeruatur a
nobis.

De impoſitiōe nominū animātiū. pri-
cipaliter ⁊ mulieris formatiōe. C. XVI.

Dixit quoq̄ do-
minus. Non eſt bonū hominez
ſolū eſſe. faciamus ei adiutoziū ad pro
creandos liberos. quod ſit ſimile illi. Si
milia enim de ſimulibus naturaliter na-
ſcuntur. Sed ne videretur ade ſuperflua
mulieris formatio. putauit ſibi in animā
tibus eſſe ſimile. ideo adduxit deus ad a-
dam omnia terre animantia ⁊ aeris. In
quibus intelligenda ſunt et aque animā
tia. A parte totum accipe. Vel vniuerſa
ſunt terre. quia etiam que de aquis ſunt.
aliquid habent terre in ſe. Vel pori-
us piſces poſt ab hominibus ſunt cogni
ti. ⁊ inde nominati Quod patet. quia e-
quiuocantur animalib⁹ terre. quia ſimi-
les his deprehenſi ſunt. Fecit autem vt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

omnia simul eo nutu venirent quo omia creauit. Vel forte factū est p angelos. Ad duxit aūt pro duobꝫ. vt imponeret hō eis nomia in quo scirent eū sibi pesse. ⁊ sciret adaz nullū ex eis sibi esse. Et imposuit eis nomia adam lingua hebrea. que sola fuit ab initio. Vnde ppendit. qz noīa que legūtur vsqz ad diuisionē linguarum hebrea sunt. Et nō inuēto simili sibi. immisit de? sopozē in adam scz nō somniū sed extasim. in q̄ credit superne interfuisse curie. Unde ⁊ euigilans pphetauit de coniunctione cristi ⁊ ecclesie ⁊ de diluuio futuro ⁊ de iudicio p ignē ibi tem cognouit ⁊ liberis suis postea indicauit.

De somno ade ⁊ formatione mulieris ⁊ de costa eius. Ca. XVII.

Quinqz obdoz misset. tulit dñs vnam de costis eius. carnem scz ⁊ os. ⁊ edificauit ministerio angelorū illam in mulierē de carne carnem de osse ossa faciens. ⁊ statuit eā ante adaz Qui ait. Hoc nūc os ex ossibus meis. et caro de carne mea. Hoc aduerbiū nūc ciu deos traxit in errorē. vt dicant ꝙ aliā prius factā. de qua dictū est. masculū ⁊ feminaz creauit eos. ⁊ nūc secundā. q. d. adā. Veri oz mulier facta ē de limo mecum. sed hec nūc de carne mea. Et ioseph? dicit. Mulierē extra formatā ⁊ in paradiso cū viro translatā. sic dicēs. In hunc ortū introduxit adā ⁊ vroꝛē eius. p̄cipiens eos plātationis habere sollicitudinē. Et ex duabus vroꝛibus ade īterminabiles fingūt genealogias. sed ex ipso textu cōuīci videntur in quo semp singulariter sermo est de eius vroꝛe. Nota q̄ de formatione mulieris agendo. de corpoze tm̄ dictuz est. Unde quidā ideo tacitū esse voluerūt de anima. vt daretur intelligi. sic traductā animam mulieris de anima viri. sicut carnē de carne. Augustinus etiā hesitare videt. quid sentiendū sit de anima. an ex traduce sit. an ex nihilo. Sed ipsum quod tacitum est de anima potius cōtra eos est. Si enim anima mulieris fuit ex traduce aliter facta est q̄ anima viri que de nihilo. Et si aliter fiebat. taceri nō debuit. ne sic facta putaret vt iam audieramus de anima viri. Itaqꝫ tacendo innuit. nō aliter putandum factā esse q̄ didiceramus prius.

De nomiby mulieris. C. XVIII.

Et imposuit etiā adā vroꝛi sue nomē tanqꝫ dominus eius. et ait. Hec vocabit virago id ē a viro facta. ⁊ est sumptum nomen a viri nomine. vt materia de materia sumpta fuerat. Etiaz denominatio in hebreo hec est. Is enī vir dicitur. vnde denominat̄ ista. vt a vir virago. Hoc nomen pꝛiuz illius mulieris fuit. nunc omnium est cō mune. Et sincopatū est virgo. Virgines dicunt̄ q̄diū sunt in integritate natiuitatis sue. Postea vero fracte dicunt̄ mulieres. Similiter sicut hoc nomen adā fuit pꝛium illi homini. nūc vero est cōmune Et adā sonat rubeus vel rubra terra quia secundū ioseph̄ de rubea terra cōsperſa factus est. Talis ē enim virgo tellus ⁊ vera vl rubea id est animata. quia sedes anime est i sangui ne. vel rubea secū dum quod futura erat. i. sanguinea. id ē peccatrix. Sanguinis enīz nomine sepe designat̄ peccatū. vt ibi. Vestimentū mi rtū a sanguine. ⁊ sanguis sanguinem tetigit. Imposuit ei ⁊ ali ō nomē eua. s. post peccatū. quod sonat vita. eo q̄ futura esset mater omniū viuentiū. Tm̄ q̄ hic nō legitur imposuisse. sed infra post maledictionē forte quasi plangēs hominis miseriam dixit eā euam. quasi alludens eiulatui paruulorum. Masculus enim recē ter natus eiulādo dicit. a. mulier vero. e. quasi diceret. Omnes dicent. e. vel. a.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

quotquot naſcuntur ab eua.

De ꝓphetia ade. C.XIX.

IPoſito nomine. ſtatim ꝓphetauit dicẽs. Quãobrem. ſ. qꝛ de latere viri ẽ. relinquet ſepe hõ patrẽ et matrẽ ꝓter vxorẽ ſuã. et adherebit vxori ſue tanq̃ portiuncule ſue. Vel obhãc rez demõſtrando vxorẽ dicit. i. ꝓter hãc mulierẽ relinquet hõ. ꝛc̃. Hoc fit quotidie a viris. Vel maxime intelligendũ eſt hoc ſemper relinquet id eſt non iungetur eis in matrimonio. Hic. q̃. in lege. xi. in euangelio plures perſone amouentur a cõiugio. hoc eſt. ꝓter hoc ſcilicet cõiugiũ relinquet hõ patrem. ꝛ matrem Vel quia relinquet cohabitare cozpoꝛaliter vel ſpiritualiter. qꝛ maioꝛ ẽ zelus in vxorẽ. q̃ amoꝛ filioꝝ in parẽtes. nõ dico parentũ in filios Humoꝛ enĩ aſcẽdit de trũco ad ramos. ſed nõ redit. Et ibi nõ dixit. qꝛ ꝓter hoc relinquent parẽtes filios. Et erũt duo in carne vna id eſt vnient ambo in vno carnali ope. Vel erũt duo in carne vna pueri gingnẽda. Nõ enĩ ex ſanguine vno ſed ex ſanguinibꝫ cõcreat puuli caro. Vel licet ſint duo ꝓſonaliter. erũt tamẽ in coniugio vna caro. in alijs duo. qꝛ neuter habet poteſtatẽ ſue carnis.

Nota diligẽter literam hiceſſe tranſpoſitam. Interpone litterã hãc maxime intelligendum. vt inuenies primo ſignum ei ꝓpoſitũ. ꝛ proſequere litteram. vſq̃. et erunt duo in carne vna. ꝛ tunc reſume. vel qꝛ relinquet cohabitare cozpoꝛaliter.

De ſtatu innocentie eoꝝ ante peccatum. Cap.XX.

ERat aũt vterq̃ nud9. nec erubeſcebãt. Nihil putabãt velandũ. qꝛ nihil ſenſerãt reprehendũ. ſic nõ erubeſcim9 ſi quis viderit manus ꝛ caput ꝛ pedes noſtros. Inozdinat9 enĩ mot9 membroꝝ ipſa facit pudẽda. Sic ꝛ pueri ſi videant pudẽda eoꝝ nõ erubeſcũt. qꝛ beneficio etatis motũ erubeſcibilẽ nõdũ ſenſerũt. qui pudẽd9 ẽ ꝛ inordinatus qꝛ nõ ſine peccato fit. niſi raro ſpe prolis excuſat9. cũ tñ excuſari põt a peccato. ruboꝛe carere nõ põt. Vñ ſanct9 zacharias cũ ſanctã elizabeth cognoſceret ad gignendũ ſanctũ ꝓcurſoꝛẽ dñi. tñ videri noluit. Et quibuſdã hic viſum ẽ deũ ꝓcepiſſe vtriq̃ de abſtinẽtia pomi. licet ꝓcupa tũ ſit. De ſuggeſtiõe ſerpentis ſiue demonis. Cap.XXI.

SErpẽs erat callidioꝛ cũctis animãtibꝫ terre. ꝛ naturaliter. ꝛ incidẽter. Incidẽter qꝛ plen9 erat demõe. Lucifer enĩ deiect9 a paradiſo ſpirituũ. iuidit homini. q̃ eſſet in paradiſo cozpoꝛũ. ſciẽs. ſi faceret eũ trãſgredi. q̃ et ille eicereť. Timẽs vo deprehẽdi a viro. mulierẽ min9 ꝓuidã ꝛ cereã in viciũ flecti aggreſſus ẽ. Et hoc p ſerpentẽ. qꝛ tunc ſerpẽs erect9 erat vt hõ. qꝛ i maledictiõe proſtrat9 eſt. et adhuc vt tradũt phareo3 erect9 incedit. Elegit etiã quoddã genus ſerpẽtis vt ait beda virgineũ vultũ hñs quia ſimilia ſimilibꝫ applaudũt. ꝛ mouit ad loquendũ linguã eius tamẽ neſciẽtis. ſicut ꝛ per fanaticos et energuminos loquitur neſciẽtes. et ait. Cur ꝓcepit vobis deus. vt non comederetis de omni ligno paradiſi. i. vt comederetis de ligno. ſz nõ de omni? Querit. vt ex rñſione occaſionẽ ĩueniat dicẽdi ad qd̃ venerat. Et ſic factũ eſt. Cũ enĩ quaſi dubitãdo dixit mulier. ne forte moriamur. q̃ſi dubitãs ad quam liber partẽ de facili flectiť. Vñ ſecurus de impetratiõe ait. Nequaquã moriemini. imo deus nolẽs vos ſimilari ei in ſcięria. ꝛ ſciẽs q̃ cũ cõederitis ex ligno hoc. eritis ſicut dij ſciẽtes bonũ ꝛ malũ. q̃ſi inuidus ꝓhibuit. Et elata mulier. volens ſimilari deo. acquieuit. De eſu pomi ꝛ ſtatu poſt peccatum. Cap. vt ſupra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Vidit quoqz mulier pzius q lignū esset pulchrum visu id est mūdū ⁊ ex odore vel tactu nostrans q ad vescendū suaue cōeditū. dedit ꝑ viro suo forte pzemonēs verbis psuasibilibus. que trāsit legislatoz brevitatis causa. Qui et ei facile acquievit. quia cū crederet pzius mulierē statim moriturā iuxta verbū domini. ⁊ vidisset non fuisse mortuā dictum hoc a domino estimauit quasi trīm ad terrozē. ⁊ cōedit. Et aperti sunt oculi eozum id est visu tale quid ꝑceperunt. quod non ante. disconuenientiam. s. nuditatis. Vel non de oculis corporis intelligendū est. cum dictum sit.

Vidit mulier lignum ⁊c. Non enim accesserant ad lignū quasi palpones. Dz oculos eozum dicimus cōcupiscentiam ⁊ cognitionē eius. Erant enī in eis naturales motus concupiscētie. sed repressi et clausi. vt in pueris vsqz ad pubertatem. ⁊ tunc tandē riuuli aperti sunt. ⁊ ceperūt moueri ⁊ diffundi. quos cum pzius in se esse non sensissent. tunc experti sunt. ⁊ cognouerunt eos. Et sicut inobediētes fuerunt suo superiori. sic ⁊ membra ceperūt moueri contra suum superius id est rationem. Et primū motū cōcupiscētie cōtrarium rationi senserunt in genitalibus. et sua cōtra se moueri vidētes erubuerunt. Ūñ ⁊ illa pudēda dicta sunt. Cetera qui dez mēbra ad nutū hominis stāt aut mouent. pudēda nō. Quia vero hec cē porta ꝓaginis ⁊ inobediētia mēbrozū. quasi signū inobediētie parentū scriptū ē in porta. Et cognouerūt se nudos. i. discōuenire pudēda. i. erubuerūt videri pudenda. Tamē iosephꝰ tradit. scientiā cognoscendi se nudos. ⁊ itelligēdi cōfusionē suā habuisse ex esu ligni. quasi hūc effectū naturaliter habētis. dicēs. Ista nāqz plantatio causa acuminis erat ⁊ intellectus.

De maledictionibus serpentis viri ⁊ mulieris. Cap. XXII.

Vnc fecerunt sibi pizomata. i. succinctoria. quasi bracas breues. vt compestria. Hec sine causa de foliis ficuū. quia de su, id est femoralia de coeozum si terat cāpania. vbi homicaro hominis in nes curzores sunt. uncta. statim ibi vt expediti? currāt. sentit voluptatis pzuriginē. vt q̄si ꝑ hoc oīssum sit. qz pruriginē voluptatis iā in carne senserāt. Dic quidā dicūt ficū fuisse arbozē phibitā. Et audierūt vocē dñi deambulātis. vt ex ipso suo motu iā videreē eos arguere. qz non steterāt in ꝑcepto. Loquebat aūt ꝑ subiectā creaturā eis. Et absc̄oderunt se a facie dei i medio lignozū. Vocauitqꝫ dñs viz. s. cui dederat ꝑceptū. ⁊ increpādo nō ignorando ait. Adā vbi es? q. d. Cide in q̄ miseria es. Qui ait. Absc̄odi me qz nudus erā. Stulta rñsio. q̄si displiceret nudus. qui talis fuerat fact?. Et ait dñs. Quis hoc tidicauit tibi nisi q ꝑ de ligno cōeditū. Ille vero nō humiliter cōfitēs. sed peccatū in vxorē retorquēs. imo i ipsum mulieris datorē. ait. Mulier quā dedisti mihi sociaz. dedit mihi de ligno. et cōedi. et ad mulierē ait. Quare hoc fecisti? Nec ipsa se excusauit. sed obliquauit peccatū in serpentē. tacite vero in actorē serpētis. Serpēs vero nō interrogat. qz ꝑ se hoc nō fecerat. sed diabol? per eū. Et maledicens eis. icepit a serpente. ordinem seruans et congruum maledictionū numerū. Serpens enim ⁊ pius ⁊ plus peccauit quia in tribus. mulier post. et min? eo. sed pl? viro. quia in duobus. homo postremo ⁊ minus. quia in vno. Serpēs inuidit. mētit? est. decepit. His tribus redditē sunt tres maledictiōes. Quia inuidit hominis excellētie dictū est ei. Sup pect? tuū gradieris. Quia mēritus est. pumitus est in ore. terrā cōedes oībz diebz vite tue. imo abstulit ei vocē ⁊ posuit ei venenū in ore.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Quia decepit. accepit hoc. Inimicicias ponam iter te ⁊ mulierē. Hinc innuitur. q̄ eua penituit. Ipſa conteret caput tuū quod naturaliter ſeruat ſerpens quaſi ſedem vite. Et tu inſidiaberis calcaneo illius. maxime. Et ſicut naturale odiū eſt inter equos ⁊ grifes. lupos ⁊ canes. ſic inter hominē ⁊ ſerpentem. Sicut enī venenum ſerpentis hominez. ſic ſpūs hominis ieiuni perimit ſerpentem Et q̄z adhuc nudi erant. ſerpens modo hominē timet mundum ⁊ fugit. ⁊ veſtitū inſilit. In duobus peccauit mulier. Superbiuit ⁊ veritū comedit. Quia ſuperbiuit. humiliauit eā dicens. Sub poteſtate viri eris violēta. vt etiam vulneribus te affligat in defloratione. Hunc quidem ſubdita eſt viro cōditione ⁊ timore. cui prius ſubiecta fuerat. ſed amore. Et quia in fructu peccauit. in fructu ſuo punita eſt. Vnde dictum eſt ei In dolore paries. Nō dictuz eſt ei. in dolore. maledictio eſt. ſed paries benedictio eſt. Maledicta enī eſt ſterilis. Et ira ī puniendo nō eſt oblit⁹ miſereri deus. quod eriā in alijs maledictionibꝫ hominū notandū eſt. Adā quia in ſolo eſu peccauit. in labore querēdi ſibi edulij punit⁹ eſt ſic Maledicta terra in ope tuo. ſ. pro opere tuo. i. pro peccato. pro quo factū ē. vt terra que bonos prius ⁊ vberes fructus ſpōte faciebat. deinceps rarcs nec ſine hominis labore. quandoq̄ eriā pro frucibꝫ ſpinas ⁊ tribulos germiner. Et addidit. Et comedes herbas terre. quaſi etiam ī boc pareris iumēto. Terre autem maledixit quia de fructu terre tranſgreſſio facta eſt. et nō de aquiſ. Inde eſt q̄ comedit dominus piſcem. ſed non legitur cōediſſe carnem viuentiū de terra maledicta. niſi forte de agno paſcali pro precepto legis. Addit ergo de labore. In ſudore vultus tui veſceris pane tuo. donec in terrā reuertaris id eſt donec moriaris. quia terra es et in terram ibis. Dulcre dictuz eſt ibis. q̄ qui in eodem ſtatu ſteriſſes donec tranſires in melius ſi velles. modo de miſeria ī miſeriā ibis more fluentis aque. Et tunc adam plangēs miſeriaz poſteritatis ſue. vocauit vxorem ſuam euam vt dictū eſt.

De electione eōrundē de paradiſo et rompbea ignea. C.XXIII.

Dixitque deus ade ⁊ vxori eius tunicas pellicias. i. de pellibus mortuorū animaliū. vt ſignū ſue mortalitatis ſecū ferrent. ⁊ ait. Ecce adā factus eſt quaſi vnus ex nobis. yronia ē quaſi voluit eſſe vt deus. ſed in euidēti ē modo. q̄ nō eſt. Nec eſt vox dei inſultātis. ſed nos a ſuperbia corrigētis. ⁊ eſt vox trinitatis. Vel ē vox dei ad angelos. ⁊ ē vox plangentis. quod patet. q̄ factus ē a me. vt eſſet q̄ſi vn⁹ ex nobis ſi ſtetiſſet. Nūc quoq̄ ne forte mittat manuz ſuam. et ſumat de ligno vite. ⁊ viuat in eternum. Aperiopeſis eſt quaſi videte vel cauete vel eicite eum. Dura videtur dei ſententia que predicris penis penam eiectionis addidit. ſz contra eſt. Hic enim penā quā decerat miſericorditer temperauit. vt verum de eo appareat. cum iratus fueris miſericordie non obliuiſceris. quia enim victuri erāt in miſeria. quāto eſſet vita diuturnior. tanto miſerabilior. Si ergo guſtaſſent de ligno vite diutius viuētes. diutius miſeri eſſent. Nec eſt dō dictū ē viuat ī eternū. ad opinionē hoīs trahēdū ē. q. d. ⁊ comedit hac opinione vt viuat in eternum. vel eternū accipitur pro multo tempore Quidā tradunt eos fuiſſe ī paradiſo ſex horas.

Eiectionem primorum parentum repſērat eccliā ī capite ieiunij. cuz eiecit eos penitētes. ciliciū dat in ſignum tunicarum pellicearum cinerem ſub his vbis. cinis es. ⁊c. ⁊ ī memoriam maledictionis eiecti. ardētes cādelas ferunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

mitum. si etiã post peccatum p̃ eſum ligni illi? diutius viciſſent. cum adhuc ſint quedam inſule viuentium in quibus nullus moritur. ſit etiam languo in foliis arborũ apud ſeres cui? eſu vita p̃rotelatur. Etiam Alexãder ſcripſit ariſtoteli de ſacerdotibus arborũ ſolis ⁊ lune. q̃ eſu pomorum longiſſimam agant vitã Et ſicut dixerat emiſit eum dominus de paradiſo voluptatis. vt operaretur terrã de qua aſſumpt? eſt in agrũ. ſ. damaſcenũ de quo ſumpt? fuerat in quo cayn abel ſuum fratrẽ īterfecit. iuxta quẽ adaz ⁊ eua ſepulti ſunt in ſpelũca duplici. Et collocauit ante paradiſum voluptatis cherubin ⁊ flammeum gladiũ atq̃ verſatilẽ. vt angelus arceret diabolũ. ignis hominẽ. Vel miniſterio angelorũ poſuit ignem ibi qui interdudere ret paradiſi ingreſſum. qui nomine gladij nõ cuiuſlibet ſed verſatilis dicit id ẽ vtrobiq̃ ſecantis. quia pena fuit homini in vtraq̃ parte ſui puniri Vel victus eſt verſatilis id ẽ aptus ad verſandũ. i. tollẽdũ cum deus vellet. Ablatus enim fuit ad tempus intrãtibus helya ⁊ enoch. penit? vero non. donec in morte chriſti fuit extinctus. Si querit quid cõſumebat ignis ille. Pot dici. quia quedã ſpecies eſt ignis ſicut in vita beati nicolai legit. cui ſi manum adhibes ardorẽ ſentis. ſed p̃ cõparis aduſtionẽ. neceget materia quã cõſumat. et raliter vrit ſpiritũ. Iterum ſi querit quare p̃miſit deus hominẽ tem/

quia p̃ opere quo poſſeſſerunt manus ad pomum veritus. apposita ẽ ignea rõphea padiſo. Transeunt quoq̃ ad aliam eccleſiaz. ⁊ claudunt cozã eis fores. in ſignũ aditus paradiſi quondam obcluſi. Nõ ad mẽſam. ſed ſuper terram comedũt quia maledicta terra in opere tuo. Nemo dicit eis aue. quia nõdum mutatum erat nomẽ eue. q̃ō i ſalutatione beate virginis marie factũ eſt.

ptari cũ eũ ſciret laplſurũ. Et de multis īhunc modũ dicim? quantũ ad p̃ſens attinet opus. quia ſic voluit. Si querit cur voluit. inſipida ẽ queſtio. querere cãz diuine volũtatis. cũ ipſa ſit ſumma cauſa omnium cauſarum.

De generationibꝫ ade. C. XXIIII.

Adam cognouit vxorẽ ſuã ſed nõ in paradiſo. ſed iam re? ⁊ eiectus. Breuiter legiſlator? generationes ade tranſit. feſtinans ad temp̃ora abrahe patris hebreor? ⁊ proles ſubiicet ade filios ⁊ filias. Sed methodius martyr? dixit dũ eſſet in carcere. ⁊ reuelatũ eſt ei a ſpiritu de p̃incipio ⁊ fine mundi. quod ⁊ dixit. ⁊ ſcriptũ licet ſimpliciter reliquit dicẽs. q̃ virgines egreſſi ſũt de paradiſo. Et anno vite adã. xv. natus eſt ei cayn. et ſoror eius chalmana. Et ſi enim factus eſt adam quaſi in etate. xxx. annorum tm̃ fuit vnius diei ⁊ anni. et poſt duorũ annorũ ⁊ trium. et ſic de ceteris. Et potuit ante cayni multos genuiſſe qui tacent hic. Poſt alios. xv. annos. natus eſt ei abel. et ſoror eius delbora. Anno vite adã. c. xxx. cayn occidit abel. et luxerũt eũ adam ⁊ eua centũ annis. Tũc natus ẽ ei ſeth. xxx. anno p̃me ciliadis. i. p̃me etatis. Vnũ ſcim ſcilicet ſpacium mille annorum cilia/

Locus in quo luxerunt eũ dicitur vallis lacrimarũ. iuxta ebron. Cilias. dis mille interp̃atur. ⁊ vbi nos. vi. etates dicimus. greci dicũt. vi. ciliades. nõ q̃ō ois etas mille habuerit annos. Quedã enim plures quedaz pauciores habuit.

dẽ dicimus. Inchoat eniz metho dius ſecula poſt. cc. annos ade. ⁊ vocat ſeculum vnaz ciliadẽ. Et conſonant hoc. lxx. qui dicunt adam. cc. xxx. annorũ eſſe cũ genuit ſeth. Ita/men in hebreo ẽ. c. xxx. Sed tamẽ re/

deam? ad breuitatẽ geneſis. Cõcepit eua ⁊ pepit cayn qui interp̃etatur poſſeſſio. rurſũq̃ pepit abel q̃ō ſonat luct? l meror? l

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

vapor. quaſi cito tranſiturus tanꝯ noīe ꝓpheratū fuerit. quod de ipſo futurꝫ erat. tamē ſecundū ioſephū interpretatē nihil hic. quia nō reliquit ſemen ſupꝫ terrā. Abel fuit paſtor. ⁊ cayn agricola. Cum. n. eſſet malignīſſimus vt etiā auaricie conſuleret ſue. primus terrā īcoluit.

De oblationibꝫ fratrū. C. XXV.

POſt multos dies obtulerūt deo munera cayn de frugibus. abel ſecundū ioſephū lac. et primogenita agnorū. Moyſes ait de adipibus eorū id ē de pinguioribꝫ gregis eti am obtulit. Credit adam in ſpiritu doctuiſſe filios vt offerrēt decimas deo ⁊ primitias. Et reſpexit deus ad abel ⁊ ad munera eius. ad cayn vero ⁊ ad munera eiꝰ non reſpexit. quia placuit deo abel. ⁊ pro ipſo placuit oblatio eius. quod quomodo cognitū fuerit. alia trāſlatio aperit. Inflammauit deus ſupꝫ abel ⁊ ſupꝫ munera eius. Ignis enī de celo oblationem eius incēdit. vt legit̄ helye factū in carmelo ⁊ in leuitico ſub moyſe. Munera vero cayn ex auaricia hominis nata. deo non placuerūt. Iratuſqꝫ eſt cayn ⁊ concidit vultus eiꝰ p̄ verecūdia. minorē ſibi p̄latum videns. Increpās ergo dominꝰ cayn ait. Quare irat⁹ es? Nōne ſi bene egeris recipies premiū. ſ. a me. vel pro recipies theodotion poſuit acceptabile erit munꝰ tuū? Sin autē male. ſtatim peccatū in foribus aderit. i. preſto ē. ⁊ in voluntate perquā ingreſſus es ad opus. Sed tñ qꝫ liberi eſt arbitrij. ſub te id ē in poteſtate tua erit appetitus eius peccati. ⁊ domina beris illius ſi volueris. Alia trāſlatio habet. Quare cōcidit vultus tuꝰ? Nōne ſi recte offeras. et recte nō diuidas peccaſti? Quieſce. Ad te cōuerſio eius. ⁊ tu dominaberis illius. Recte obtulerat. quia deo. ſed nō recte diuiſerat. quia ſe ipſum qui melior erat obtulerat diabolo. Vel nō recte diuiſit. quia meliora ſibi retinuit. ſpicas vero arrinas ⁊ corroſas ſecus viam domino obtulit.

De morte Abel. Cap. XXVI.

IN quidens itaqꝫ cayn fratri ſuo dixit ad eū. Egrediamur foras in campū. vel trāſeamus. Dicit Hieronim⁹. quia hoc ſupfluē in ſamaritanorū libris ⁊ nō ſtrorū reperit̄. Nō enī legit̄ quid dixerit ad eum. ſed intelligendum eſt ꝙ ruperant multis ad dicendo ſecundū numerum.

Qui receperāt penitentiā cū vt liberarentur a feris. ſꝫ coruperant ſurrexit aduerſus abel et interfecit eum. ⁊ dixit dominus ad eū. Vbi eſt abel frater tuus? Nō ignorās ſed increpādo improperans fratricidiū. Qui cū vellet occultare fratrē. dixit deus. Vox ſanguinis fratris tui clamat ad me de terra id eſt noxium ē quod feciſti. quia effuſio ſanguinis hoc indicat. nec eget accuſatore quod in euidenti eſt. Inde eſt. ꝙ in eccleſia etiā ſi nemo accuſet. ꝓ ſanguinis effuſione ſuſpecti in loco ſacro trahunt̄ in cauſam. qꝫ ſanguis clamat. quod ſi negauerint. iudicio dei examinent̄. Nunc ergo maledict⁹ eris ſupꝫ terrā vagus ⁊ profugus. Verito iſte maledicit̄. et nō adā. quia ſciēs iſte penā prime preuaricatiōis. tamen fratricidiū addidit. Timēs ergo cayn ne vel beſtie deuorarēt eum ſi egrederet̄ ab hominibus. vel ſi maneret cū eis occiderēt eum ꝓ peccato ſuo. damnās ſe. ⁊ deſperās ait. Maior ē iniquitas mea. ꝙ vt veniaꝫ merear. Omnis qui inuenerit me occidet me Et timore hoc dixit. vel optādo dixit. quaſi vtinā occidat me. Dixitqꝫ ei deus. Ne quaqꝫ ita fiet. Non cito. ſ. morieris. ſꝫ oīs qui occiderit cayn. ſupplendū ē. liberabit eū a timore. a labore. ⁊ miſeria. Et trūc additur ꝓſonaliter. ſeptuplū puniet̄. i. punitio fiet de eo dū viuet in pena vſqꝫ ad ſeptimū lamech. qō ꝓſonat trāſlatōi. lxx.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Omnis qui occiderit cayn. septem vindictas exsoluet. Tradūt quidā penā eius duraſſe vſq; ad ſeptimā eius generationem. quia ſeptē peccata cōmiſit. Non recte diuiſit. fratri inuidit. doloſe egit. vocans in agrū occidit. pcaciter negauit. deſperauit. penitentiā damnatus non egit. Vel. oīs qui occiderit cayn ſeptuplū puniet̄ id eſt plus q̄ ipſe cayn. p. phibitione homicidij. que nondum fuerat facta cayn. Et poſuit deus ſignū in cayn tremorē capitis. vt ſic ſciret a domino punitus. et excōicatus. et indignus miſericordia. nec tamē interficeret. Tūc egreſſus a facie domini habitauit ad plagā orientalē eden. i. deliciarū nō in delicijs. ſ; verſus terrā deliciarū Joſephus ait. et multam pagrans terram cum vxore ſua chalmana collocatus eſt.

in loco qui nayda nuncupatur. quo ei etiam filij nati ſunt. Hieronim⁹ tamen dicit. Non eſt terra nayda vt vulgus noſtrum putat. ſed habitauit in terra nod. i. inſtabilis et vagus q̄ ſonat nod. et dicitur caynnod.

Eiectionē cayn repreſentat eccl'ia excōmunicando ſanguinarios p̄cipue cū candelis extinctis. quia et illi et iſti vicio ſpiritum extinxerunt.

De generationibꝫ cayz. C. XXVII.

Cognouit cayz vxorē ſuā que peperit enoch et fecit ciuitatē. et dirit eam enoch ex nomine filij ſui enoch. Nunc patet q̄ iam multi homines erāt. et ſi nō dicatur eorū generatio. quos cōuocauit cayn ad vrbē. quorum auxilio eā fecit. Et ait ioſephus. q̄ rapinis et violēta opes congregās. ſuos ad latrocinia inuitabat. et ſimplicitatem vite hominū ad inuentionē permutauit menſurarū et ponderū et ad callidiratē et corruptionē p̄duxit. Terminos terre primus poſuit. ciuitates muniuit. et timēs quos ledebat ob ſecuritatē ſuos in vrbibus collegit. Porro enoch genuit iareth. qui manahel. qui matuſale. qui lamech. qui ſeptimus ab adā et peſſimus. qui primus bigamiam introduxit. et ſic adulterium contra legem dei et nature et dei decretum cōmiſit. In prima enim creatiōe vnica vnico facta eſt mulier. et deus p̄ os ade decreuerat. Erunt duo in carne vna. Accepitq; duas vxores adā et ſellam Genuitq; ada iabel. qui adiuenit portantia paſtorū tētoria ad mutāda paſcua. et greges ordinauit. et caracteribus diſtinxit. ſepauitq; ſecundū genera greges ouium a gregibus hedorū. et ſecundū qualitatē. vt vnicolores a grege ſparſi velleris. et ſecundum etatē. vt anniculos a maturioribus. et cōmiſſuras certis temporibus faciendas intellexit. Nomen fratris eius iubal. pater canentiū in cithara et organo. Non inſtrumentorū quidem que longe poſt inuenta fuerūt. ſed inuentor fuit muſice. i. conſonantiarū. vt labor paſtoralis quaſi in delicijs verteretur. Et quia audierat adam prophetaſſe de duobus iudicijs. ne periret ars inuenta ſcripſit eam i duabus columnis. in quamlibet totā vt dicit Joſephus. vna marmorea. altera latericia. quarum altera non diſſueretur diluuio altera non ſolueretur incendio. Marmoream dicit ioſephus adhuc eſſe in terra ſyriac. Tubalcain. qui ferrariam artem primus inuenit. et bellicas decēter exercuit. ſculpturas operum in metallis in libidinem oculorū fabricauit. Quo fabricāte iubal de quo dictum eſt ſono malleorū delectatus. ex pōderibus eorum proportiones et conſonātias eorū que ex eis naſcunt excogitauit. quā inuentionē greci pitagore attribuūt fabuloſe. ſicut et ex opere fruticū. excogitauit operari in metallis. Cū enim frutices incēdiſſet in paſcuis. vene metallorū fluxerūt in riuulos. et ſublate lamie figuras locorū in quibus iacuerāt referebāt. Porro vero tubalcaī noema. que inuenit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

artem varie texture Lamech autē secun/
dum ioſephū res diuinas ſapienter ſciēs
videns caym cōmuni pene ſubiacere. ſi/
bi vero deberi maiorē penā. predixit hoc
mulieribus ſuis ſic. quomō occidi viruz
in vulnus meū. et adoleſcentē in liuorez
meū. ſeptuplū dabit vltio de caym. de
lamech vero ſeptuagies ſeptieſ. Lamech
vero ſagittarius vir diu viuēdo caliginē
oculorū incurrit. et habēs adoleſcentē du
cem. dū exerceret venationē pro delectati
one tantū. et vſu pellū. quia nō erat vſus
carniū ante diluuiū. caſu interfecit cayz
inter frutecta eſtimās ferā. quē quia ad v
diciū iuuenis dirigēs ſagittam interfecit.
iratus illi cū arcu ad mortem verberauit
eū. Occiderat ergo caym in vulnere ado
leſcentē in liuore vulneris. Vel vtrunqz
occiderat in vulnus et liuorē ſuū. i. in dā
nationē ſuā. Et ideo cū peccatū caym pu
nitū eſſet ſeptuplū vt diximus. ſuum pu
nitū eſt ſeptuagies ſepties. i. lxx. anime et
ſeptē egreſſe de lamech in diluuio perie/
runt. Vel hoc numero maioritatez pene
tantū notat. hebreus ait. Mulieres ſue
ſepe maletractabāt eū. Vnde ipe iratus
dicebat eis ſe pati hoc p duplici homici/
dio quod egerat. tamē terebat eas ſubdē
do penā. q. d. Cur me vultis interficere?
Grauius punietur qui me interficiet. qz
qui caym.

De Seth et eius generatione. Ca/
pitulum. XXVIII.

QDgnouit quo
qz adam adhuc vxorē ſuam que
peperit filiū et vocauit eū ſeth. Dicit ſtra
bus poſt mortē abel vouiſſe adā nō vltra
vxorē ſuā ſe cogniturū. ſed deo ī bēte per
angelū fregit votū vt dei filius deo naſce
retur. Tamen ioſephus dicit quia Abel
extincto et caym ef/
fugato. adam de procreatione fili/ habuiſſe filios et to
orum cogitabat. tidem filias preter

et vehementer eiz Caym et abel.
generationis amor angebat. hanc cogita
tionē propagatiōis potuit vocare ſtrab
preceptuz domini. qz iuſſerat Creſcite et
mulplicamini. Sed et ſeth natus ē filius
quē vocauit enos quod ſonat hō vel vir
quaſi rationalis et fortis. quia cepit ī uo
care nomen dñi. Forte inuenit verba dep
catoria ad inuocandū deū. Sed plericz
hebreorū arbitrantē qp imagineſ ad hono
rem dei excogitauerat. et errāt. Vel forte
ad excitandā pigritiā memorie dei effigi
auit dominū vt modo fit.

Epilogū interſerit.

HIc eſt liber gene
rationiſ ade. Recepit de genera
tione ade. vt integrū ordinē genealogia/
rum proſequat. Vnde quidā incipiūt ab
adā primā eratē. Illi a ſeth. quibus aſſen
tit methodi⁹. et ideo hoc dicit. quia de A/
bel nullus natus eſt. et generatio cayz to
ta periit in diluuio. Vixit adam. c. xxx. an
nis. et genuit ſeth ad imaginē et ſimilitu
dinē ſuā. ipſe ad imaginez dei. reliqui ad
imaginē eius. quod fere idē ē. Vel por⁹
mortalis mortales. Vnde qualis terren⁹
tales et terreni. Forte moyſes. c. annos lu
cus ade pretermiſit. quia vt dixim⁹. lxx.
et methodius et ioſephus. cc. xxx. annoz
eū fuiſſe ſcribūt cū genuit ſeth. Iſte genu
it enos qui caynan. qui malaleel. qui ia/
reth. qui enoch. qui matuſalam. qui la/
mech. qui noe. Sicut ergo in generatiōe
caym ſeptim⁹ fuit peſſimus. ita in gene/
ratione ſeth ſeptimus fuit optimus. Et
tranſtulit illū deus in paradiſum volup/
tatis ad tempus. vt in fine temporū cum
belya cōuertat corda patrū in filios. Iu/
dei tamen cām huius tranſlationis attri
buunt potius ſeptenario qz ſanctitati ei⁹
quia plures legunē ſanctiores eo. quoz
nullus tranſlatus eſt. Interim enī aiūt
deū oia ſub ſeptenario diſpoſuiſſe. Qui
etiā dicūt eum ſeptē celoſ creaſſe. et cuiqz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

nomẽ suũ datũ. et septẽ terras quas dauid fundamẽta montiũ vocat. De annis matusale diuerse sunt opiniones. Secũdum computationẽ. lxx. vixit annos. xiiij. post diluuiũ. sed nõ legit fuisse in archa nec trãslatus vt enoch. Quidã dicunt q̃ mortuus fuerit ante diluuiũ sex annis. Hieronim⁹ asserit q̃ eodez anno in quo fuit diluuiũ. quod etiã diligẽs computatio annorũ eius secundũ genesim manifestat. Tamẽ omnes in numero annorum vite eius cõueniunt. quia vixit annis. d. cccc. lxix. tantũ. Porro noe fuit decimus ab adã in quo prima etas terminata ẽ. ita q̃ ipse fuerit in ea. Hui⁹ etatis annos. lxx. ponũt duo milia. cc. xliij. Hieronimus nõ plene duo milia. Methodi⁹ duo milia. Ipse tamẽ p̃ciliades secula disponit. nec apponit annos si supsint. et ideo nihil certũ de numero annorũ tradidit.

De causa diluuij. Ca. XXIX.

De vero cum quingentorũ esset annorum genuit sem. cham. et iaseth Moyses dicturus de diluuio. premisit causam eius dicens. Cũ cepissent homines multiplicari sup̃ terrã. viderũt filij dei. i. seth religiosi filias hominuz. i. de stirpe cayn. et victi cõcupiscẽtia acceperunt eas vxores. et nati sunt inde gigãtes. Tempus quidez quando factũ fuerit hoc. vtrũ sub noe vel ante. vel multũ vel parũ ante. non determinat. Joseph⁹ autẽ dicit q̃ vsq̃ ad septimã generationẽ. boni permanserũt filij seth. Post ad mala progressi sunt recedẽtes a solẽnitatibus paternis. et ob hoc cõtra se deum irritauerũt. Nam multi angeli dei. id est filij seth. i. qui supra filij dei mulieribus coeũtes iniuriosos filios genuerunt. qui propter confidentiam fortitudinis gigantes a grecis dicti sũt. Methodius cãm diluuij hominũ. s. peccata diffusius exequit dicens. quia quingentesimo anno p̃ciliadis. id est post primam ciliadẽ. filij cayn abutebant̃ vxoribus fratrum suorum nimijs fornicatiõibus. Sexcẽtesimo anno mulieres in vesaniam verse supergresse viris abutebantur. Mortuo adã. seth sepauit cognationem suã a cognatione cayn qui recesserat ad natale solũ. Nam et pater viuens phibuerat ne cõmiscerentur. et habitauit in quodã monte proximo paradiso. Cayn habitauit in campo vbi fratrez occiderat. Quingentesimo anno secunde ciliadis erasserunt homines in alterutrũ coeũtes. Septingentesimo anno secũde ciliadis filij seth cõcupierunt filias cayn et ide orti sunt gigantes. Et incepta tercia ciliade inundauit diluuiũ. Sic ordinat methodius. Potuit etiam esse vt icubi demones genuissent gigantes

Hanc opinionẽ alibi damnat Augustinus.

a magnitudine corporum denominatos sic dictos a geos quod est terra. sed etiaz imanitati corporum respondebat immanitas animorũ. Post diluuiuz tamẽ nati sunt alij gigantes in ebron. et post fuerunt in cham ciuitate egipti. a qua et thitanes dicti sunt. de quorũ stirpe fuit enachim. cuius filij inhabitauerũt in hebron. de quibus ortus est golias et quidaz alij. Iratusq̃ deus peccatis hominum dixit. Penitet me fecisse hominẽ. q. d. Faciam quod solet facere homo penitens operis sui. deler enim quod fecerat. Et est sensus. Delebo hominẽ quem fecerã. Non enim permanebit spiritus meus in homine in eternũ quia caro est. q. d. Non puniã eum eternaliter vt diabolũ quia fragilis ẽ. sed hic reddã quod meret. Et tamen priusq̃ disperdã eum. dabo ei tempus penitudinis si voluerit. eruntq̃ dies illius ad penitendũ. s. c. xx. annorũ. Non enim intelligendũ est de spiritu hominis. sed de dei indignatione. Necest terminus iste humane vite post diluuiuz. cum post inueniat̃ homo amplius vixisse. Et dixit dominus

hoc ante annos.xx. q̄ ſ̄ iciperet fieri archa vt dicit Hieronim⁹. que facta legit̄.c.annis. Vel ſecundū ſtrabum eo anno dixit quo cepit archa fieri. Sed q̄ in malicia perſeuerauerūt: ante p̄fixū tempus.ſ. centeſimo anno deleti ſunt. Tamen ioſephus dicit. hunc terminū vite hominū ſtatuti. Quod aut̄ dicit deus tact⁹ dolore cordis intrinſecus: forte nihil aliud eſt. q̄ q⁹ homines latebat quātitas diuine offenſe. Vel antropoſpatos eſt. quando attribuit deo quod hominis eſt.

De archa noe. Cap. XXX.

De cuz eſſet p̄fectus in generationibus ſuis. Sed nō illius perfectionis que eſt in patria. ſed ſecundū modū generationis ſiue ſcilicet terrene. Et dixit dominus ad noe Finis vniuerſe carnis venit coram me. p̄ter eos qui in archa erunt ſaluandi. diſp̄dā eos cū terra id eſt cum fertilitate terre Tradūt quoq⁹ vigorē terre. et fecunditatem lōge inferiorē p̄ſt diluuiū. vñ eſius ætatis hominū cōceſſus eſt. cū antea fructuū terre vtcitaret. Fecit noe iuxta p̄ceptū domini archā de lignis lenigaris. i. politis. vel quadratis. Alia littera. vel bituminatis longitudine. ccc. cubitorum. latitudine. l. altitudine. xxx. ad modū ſcilicet humani corporis. in quo lōgitudo ſexies eſt maior latitudine. et decies maior altitudine. Eſt aut̄ longitudo a plāta vſq⁹ ad verticē. Eſt latitudo a crate lateris ad cratem. Altitudo a dorſo vſq⁹ ad ventrez. Dō tamen multi de corpore chriſti tantum dictum eſſe volūt. quia ſic legitur in yſidoro. Humani corporis inſtar oſtēdit. in quo chriſtus apparuit. Fuit ergo hec archa in fundamēto quadrata. ſed in forma altera parte lōgiori ab angulis in artum conſcendēs dō nec in cubito ſummitas eius pficeretur. Bitumine intus et extra linita ē. quod ē gluten feruentiſſimuz. quo ligna linita nō diſſoluuntur aliq̄ vi vel arte. nec materia vel macēria bituminata ſolui p̄t ſine menſtruo. In lacubus iudee ſuperna tans colligit̄. In ſyria limus eſt a terra eſtuās. Facta ſunt in ea cenacula. t triſtega id eſt diſtinctiōes dicte a trita. Dicit alia tranſlatio bicamerata. t tricamerata Habuit enī. v. cameras. quaſ auguſtin⁹ etiam preter ſentinam dicit ibi fuiſſe dicens ſuperiorē tabulatuz ſentine fuiſſe eam bicamerata Una enīz camerarū erat ſtercoraria altera apotecaria. et ſup hanc māſionē erāt alia tricamerata Laterales camere erāt vna in initiū. altera initium anima lium. media hominū. t auium. Et habuit oſtiū vbi bicamerata. t tricamerata iungebant̄. Alij vo baſ. v. cameras in altitudine ſola diſponūt. inferiorē que. t ſentina ſtercoratiam dicentes. Secundam ſupra illam apotecariā. Terciam initiuz animaliū et ſerpentū. t vt hec iungant̄ oſtium ponunt. Quartā initium. Sup̄iam hominū. t auium. Joſephus tamē dicit archam quattuor cameras habentē forte ſtercorariaz vel ſentinam non includens. Fecit in ea noe feneſtrā quā hebrei criſtallinā eſſe tradunt. que in hebraeo vocatur meridianū. a ſymacho diluculum. Dicit rabanus cubitos archē geometricos. alioquin tanta capere nō valeret. Continet enim cubitus geometricus. ſeptem noſtros. vel nouē pedes. Propter enim cubitus pedem et dimidiuz habet.

Quaſi agricole locutus eſt dominus vt faceret ſcz nauez inſtar archonti id ē ad cōū tendentis vel forte ab arcēdo. q⁹ vndiq⁹ clauſa.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De ingressu in archā. C.XXXI.

Perfecta igitur archa dixit dominꝰ ad noe. Ingredieris archā tu ⁊ filij tui uxor tua ⁊ uxores filiorū tuorū. In his .viij. reseruatū est seminariū generis humani. Et seorsum uiros. seorsum mulieres nominauit dominꝰ. cū de ingressu loqueret. Acsi diceret Tempore afflictionis uacandū est ab amplexibus. et ex cunctis animātibus uniuerse carnis bina induces in archam id est cōbinata id est masculū ⁊ seminam De ītmundis enī animalibus fuerūt ibi tantū duo. secundū genus suum. de mundis vero septem. Immūda vero vocat eа moyses secundū tempus suum que .s. lex mosaica vocat īmunda. Vel tunc dicta sunt īmunda. que etiam tunc naturaliter esui hominū non erāt apta. Ideo dixi naturaliter. qꝛ nulla adhuc ad edēdum concessa. Tollesqꝫ tecū ex omnibꝫ que mādi possunt. vt sint tam tibi qꝫ illis in escam. Si quaeritur vtrū de minutis animantibus aliqua ītroducta sint ad hunc numerum. Dicit augustinus. qꝫ que nō generātur de coitu. non fuit necesse esse in archa que scilicet de puluere vt pulices. vel de humoribus vel corruptionibꝫ nascunt. Quod autē generatiua tantū ītroducta sint innuitur cū addit. secundū genus suum vel in genere suo. Nec tīt enī si sine transgressione mādari ibi aliqua fuerunt que necessitas eorū alendorū qui vescuntur carnibus coegisset ītrudi? Dicit augustinus posse esse prēter carnes alimēta cōmunia. maxime cū que carnibus vescunt fico ⁊ castanea vesci possint. ꝓpue cum omnibꝫ vesci cogat fames. Forte nondū etiā animalia carnib⁹ vescebant. sicut nec homines. Fecitqꝫ noe cuncta que sibi dominꝰ ꝓceperat. Sexcētesimo anno vite sue ingressus ē noe in archam cū omnibus que dixerat ei dominus. que et nutu diuino ⁊ angelorum ministerio adducta sunt mense scō. qui ab hebreis nysan dicitur. a latinis marius. a macedonibꝫ dion. Moyses autē in legitimis. i. solēnitatibus. nysan id est a palē primū mensem cōstituit secundū iosephū. In cōtractibꝫ vero id est in mercibus faciēdis ⁊ alia gubernatione temporū decreta ⁊ vsualē ordinem mensiū seruauit. Dicit iosephus qꝫ ab adā vsqꝫ ad hoc tempus fuerūt anni duo milia. sexcēti. lvi. quod ī sacris literis conscriptū integritate signatū ē.

De inundatiōe et catbaclismo. Capi. XXXII.

Ingresso noe tu pri sunt fontes abissi id est aqua que ē in visceribus terre. et cataracte celi id est fenestre aperte sunt id est nubes. Cataracte ꝓprie sunt meatus nili cū nil? per septē ostia separatur. vel loca eiusdem que catadupla dicunt. Abusiue quilibet aquarū meatus dicunt ītriales .i. cataracte. Et pluit sup terrā .xl. diebus ⁊ noctibus. et eleuata archa in sublime ferebatur sup omnes mōtes. et excreuit aqua altior cubitis .xv. vt ablueret sordes aeris Usquequo ascenderāt opera hominuꝫ. vsqꝫ ad eundē locū ascendet ignis iudicij ob aeris purgationē. Sed non videntur opera hominū tantū ascendere potuisse. cū olimpus vsqꝫ ad liquidū aera vadat. super quē littere inscripte in puluere per annuꝫ reperte sunt stetisse īmobiles. vbi pro nimia aeris raritate nec etiam aues viuere queūt nec philosophi ascēdentes absqꝫ spōgijs plenis aqua aliquātuꝫ ibi manere potuerūt. quas naribus apponentes. crassiorē inde aera extrahebant. Sed fūt qui putāt altitudinē mōtiū tūc nō fuisse tantā quāta nūc est. vel forasse ī sublimibꝫ sacrificātes ignē accendebant. cui? vapor ⁊ fauille multū ascēdere potuerunt. ⁊ aera maculare. Et cū intrasset noe clausitiostiū deus. et bituminauit extrinsecus et mortua est omnis anima viuēs

ſuper terram. et obtinuerũt aque terras. ita exaltate. c.l. diebꝫ ab illa. ſ. die qua ingreſſus ẽ noe. ¶ Poſt dies. c.l. ceperunt aq̃ minui mẽſe. vij. ita q̃ .xxvij. die mẽſis ire quieuit archa ſupꝫ mõtes armenie. Illic arche reliquias vſqꝫ nũc, puinciales oſtẽ dũt. ¶ Unꝫ viluꝫ ij ꝛ archeiꝛ ait ioſeph⁹. memoriã faciũt etiã qui barbarorũ hiſtorias cõſcripſerũt. De qua beroſus chal'deus ſic ait. ¶ Dicit nauis eius que in armeniã venit circa montẽ cordicũ aliqua ps eſſe ꝛ quoddã bitumẽ exide tolli quo maxime homines ad expiationẽ vtunt. ¶ Memiñit eiuſdẽ ¶ Hieronim⁹ egipti⁹ qui antiquitatẽ cõſcripſit. ¶ Manaſſes damaſcenuſ de eiſdẽ ſic ait. Eſt ſupꝫ numidiã excelſus mõs in armenia. qui barus appellat. in quo multos cõfugiẽtes. ſermo ẽ diluuij tempore liberatos. et quendã i archã ſimul deuectũ. ¶ Decimo tandẽ mẽſe pria die mẽſis apparuerũt cacumina montiũ. Cũqꝫ tranſiſſent. xl. dies aperuit noe feneſtrã. et emiſit coruũ. qui nõ reuertebat forte intercept⁹ aquis. vel inueniẽs ſuper natãs cadauer in aquis. ẽ illectus eo. Tamen ioſeph⁹ ait. q̃ cũcta reperiens inundantia regreſſus ẽ ad noe. Emiſitqꝫ poſt eũ columbã. que cũ non inueniſſet vbi requieſceret pes eius. reuerſa eſt ad noe. Sed nõne cacumina montiũ iã erãt nudata? Forte nondũ ſiccata. et ſic in palude requieſcere nõ potuit ſicut nec i aqua Vel q̃ recapitu latione prius põt intelligi factũ. et poſtea dictũ. ¶ Poſt dies ſeptẽ iterũ emiſit eã. que veſpere reduxit ferens ramũ oliue virentẽ. ¶ Poſt alios ſeptem emiſit eã que nõ eſt vltra reuerſa ad eũ Igitur ſexcẽteſimo anno primo mẽſe. prima die menſis aperuit noe tectũ arche. ꝛ vidit q̃ exſiccata eſſet terre ſupficies. ſed egrediẽdi expectabat dñi preceptũ.

De egreſſione noe ꝛ yri. Capitulum. XXXIII.

NOenſe ſecundo. xxvij. die menſis dixit dominus ad noe. Egredere de archa tu ꝛ vxor tua. filij tui ꝛ vxores filiorũ tuorũ. Cõiunctim iubentur exire. qui diſiunctim intrauerant. Alc ſi diceret eis. Nũc reduxit tempus amplectendi. vt multiplicemini ſupꝫ terram. Vxor enĩ ſubiunxit. Creſcite ꝛ multiplicamini. Et egreſſus eſt noe cũ vniuerſis que erãt cũ eo. eadẽ die qua ingreſſus fuerat reuoluto anno. Ingreſſus eſt autem. xvij. luna mẽſis ſecundi. licet habeat alia trãſlatio. xxvij. ꝛ egreſſus ẽ. xxviij. luna. q̃ quota eſt luna hodie. ſi. xi. addas tota erit eodẽ die reuoluto anno. ſi hodie prima. eadẽ die ſequẽti anno. xij. Nec te mouea t q̃ dixi egreſſum. xxviij. luna cũ liber dicat. xxvij. ¶ Potuit enĩ eſſe q̃ veſpera ſeptime diei ꝛ viceſime lune egreſſus ſit tã imminẽte. xxviij. ¶ Media vero tempora quoliber nomine extremorũ ſepe nominãtur. vt cum dñs crucifixus fuit inter tercia m ꝛ ſextam. quidã euangeliſta dicit hora tercia. alius ſexta. Vel potius ſcõm nomina ſeptẽ dier̃. ſi in tercia feria eſt luna xxvij. reuoluto anno in eadẽ tercia feria erit. xxviij. quia. cõputus dicũ per vnaꝫ diẽ deſcendit in martirologio. Verbi gratia. kalẽde ianuarij ſunt in dominica die ꝛ luna. vij. reuoluto anno in kalẽdis ianuarij. reiterata luna erit. xviij. ſed kalẽde erũt ſcda feria. Ergo dominica die ante kalẽdas erit luna. xvij. ꝛ ſic a dominica in dominicã reuoluto anno nõ addunt lune niſi decẽ ſed a kalendis in kalendas vndecim. Et edificauit noe altare dño. et de mũdis animalibus ſeptimuꝫ obtulit domino. Ideo enĩ iuſſerat dominus ſeptimũ ſcõm genus ſuũ induci. vt ſeptimo oblato. vi. ſufficerẽt propagationi. Locũ autẽ quo egreſſi ſunt armenij egreſſoriuꝫ vocãt. Filij vero noe dixerunt thanon id eſt. vin. pro numero egreſſorũ. Ob hoc quoqꝫ vt quidã tradũt. noe fecit altare de viij. lapidibus. Et odoratus eſt dominus odorẽ ſuauitatis. et ait ad noe. Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

vltra maledicā omni terre ꝓpter homīes quia proni sunt ad malū Tempus autē sementis ⁊ messis ⁊ frigus ⁊ estus. nox et dies nō requiescēt. Forte nondū ita plene distincta fuerāt. iiij. tempora quia nec vsq; ad diluuiū aque fuerāt collecte ī nubes. Et benedixit eis dom̄s dicēs. Crescite ⁊ multiplicamini. et sit timor vester sup cuncta animātia terre. Hoc dictū est eis in solacīū. ne pauci homines a pluribus bestijs oppr̄imi timerēt. Quasi holera virētia prius dederā in cibū. sic trado vobis animātia. excepto q̄ carnē cū sanguine nō comedetis id est animal suffocatū. Et prohibuit eis deus homicidium fieri. et quia maxime timebāt. ne dom̄s iterū aqua diluuij inundaret sup terraz et noe quotidie orabat ne hoc fieret. vt ioſephus refert. pepigit eis. q̄ vltra nō fieret diluuiū. et ī signū federis b? posuit arcum suum ī nubibus. Et est signum duorum. iu-

Ne timeāt ymbres datus est in nubibus obscs.

dicij per aquā preteriti ne timeaī. et futuri per ignē vt expecteī. Inde ē q̄ duos habet colores ceruleū qui est aqueus. ⁊ ē exterior quia p̄terijt. et rubeū qui ē igneus. qui ē interior q̄ futurus est ignis. Et tradūt sancti q̄. xl. annis ante iudicū nō videbiī arcus. q̄d etiā naturaliter ostendet per desiccationē aeris iam inceptā.

De ebrietate noe ⁊ maledictiōe cham Capi. XXXIIII.

Cepit noe exercere terrā ⁊ plantauit vineā. labruscas naturales p̄ culturam ad vsum vinee trahēs. bibensq; vinū sed ignorans vim eius inebriatus ē. Et dormiēs nudat? est in tabernaculo suo. Nuditatio enī femorū sequitur ebrietatē. sicut libido satietatez. Sed cū cham verēda patris vidisset nudata. irridens nunciauit hoc fratribus. Sed illi palliū imponētes in humeris ⁊ euntes retrorsum ne viderēt. operuerūt patris verēda. Pater quia nondū hominēs vrebanī femoralibus. Euigilās noe cū didicisset quid fecerat filius suus minor ait. Maledictus puer chanaā seruus erit fratrib? suis. Si queriī quo mō chā dicitur minor filius cum esset medius natu. Pōt dici minor. i. indignior. vel forte minor statura. Vel de iaseth dicīt. q̄ cuz minore etiā prudētior fuit cham maiore. Maledixit autē non filio sed filio filij. q̄ sciebat in spū filiū nō seruiturū fratribus sed semē eius nec oēs de semine. sed eos qui de chanaan. Peccata quidē patrum sepe vindicanī in filios tēporaliter. Et ē sensus sic. Nō leteris de filio tuo sicut nec ego de te. Et addidit. Benedictus dominus deus sem. sit chanaan seruus eius. Prophetia ē. quia prenidit in filijs sem cultū ⁊ nomen vnius dei permansurum Et iterū. Dilatet deus iaseth. et habitet in tabernaculis sem. sit q̄ chanaan seru? eius. Et hic p̄phetia. Gentes enī que de iaseth dilatate sunt numero. deo auctore ⁊ in cultu deorū deo permittēte post inserte sunt trunco olīue. Et impleti sūt dies noe. ccccl. anni ⁊ mortuus est. Dicit autem ioſephus q̄ nemo puret falsa que de antiquorū longeuitate conscripta sūt. quia propter virtutes ⁊ glorioſas vtilitates quas iugiter perscrutabantur. i. astronomiam ⁊ geometriā deus eis ampliora viuendi spacia cōdonauit que aliter disserere non potuissent. nisi sexcentos viuerent annos. Per tot enim annorum curricula magnus annus impletur. Magnus enim annus est. qui cōpletur. reuersis omnibus planetis ad loca sue creationis. Qd̄ fit annis non paucioribus nisi quingentis. xxx. Mundanus vero annus est omnibus stellis ad prima loca reuersis quod fit demum post. v. milia annorum.

De dispersione filiorum noe ⁊ de nēroth. Capi. XXXV.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Edit moiſes ad principiū genealogie noe dicēs He generationes ſunt filiorū noe.r incipit a iaſeth minori vt vltimo loco ponatur ſem cuius ſucceſſionē texere intendit Texunt autem ex eis.lxx.due generationes.xv.de iaſeth.xxx.de chā.xxvj.de ſem. Hi tres diſſeminati ſunt in tribus partibus orbis ſecundū alquinū. Sem.aſiaz cham.affricā.iaſeth.europam ſortitus ē Vel expreſſius dicitur ſecundū ioſephū. Filij iaſeth tenuerūt ſeptētrionalē regionem.a tauro.r amana mōtibus cilicie et ſirie vſqz ad fluuiū thanaym. in europa vero vſqz ad gadira. Filij vero cham a p uincia ſiria et amana.r lybano montibuſ cunctas terras obtinuerūt quecunqz ad mare ſunt poſite.apprehēdentes etiā eas que vſqz ad occeanū ſunt.r ꝓprias facientes appellationes. Filij vero ſem vſqz ad occeanū ſeorſum habitāt aſiam.ab euſrate facientes initium. Generationi ſem īſiſtemus.alias trāſeuntes.hoc tamen addentes q̄ chus dicit filius cham.r filiuſ chus nemroth.qui cepit primus potens eſſe in terra.r robuſtus venator hominū coꝝ domino.i.extinctor.r oppreſſor amore dominādi.et cogebat homines ignem adorare. Ad hoc exijt prouerbiū ad dicendum de aliquo q̄ fortis ſit et maluſ. quaſi nemroth robuſtus venatorcoꝝ domino. Hoc iō diximus.quia methodius dicit hūc fuiſſe de filijſ hyroi filij ſem. Quare vero primus ceperit dominari. oſtendit agēs de quodā filio noe de quo non egit moyſes ſic dicēs. Cēteſimo anno tercie ciliadis natus eſt noe filius in ſimilitudinē eius. et dixit eum

ionithum. Trecēteſimo anno tedit noe donatiōes filio ſuo ionitho. et dimiſit eū i terraz eth an. et intrauit eam ionithus vſqz ad mare orientis quod dicit eliochoza id eſt ſolis regio. Hic accepit a domīo donū ſapiētie.r īuenit aſtronomiam. Ad quē veniēs nemroth gigas.x. cubitoz erudit? eſt ab eo. et accepit ab eo cōſiliū in quibo locis regnare cepiſſet. Jo nirus iſte futuros quoſdā euētus p̄uidit r marie de ortu.iij.regnorū.r occaſu eorum p ſucceſſionē. Quā etiā plane ꝓphetauit daniel. Et p̄dixit diſcipulo ſuo nēroth. q̄ primi regnarēt de chā de quo belus deſcēdit. poſt de ſem medi.r pſe.r greci. poſt de iaſeth romani. A quo rediens nemroth accēſus amore dominādi ſollicitauit genus ſuū de ſem. vt īperaret alijs quaſi primogenitus. ſed noluerūt.r iō trāſiuit ad chā. qui acquieuit. et regnauit īter eos in babilone.r erīde dictus ē de filijs chaz. Sed ſi vere fuit de filijs cham tunc nulla eſt queſtio quare inter eos regnauerit. Huius exemplo cepit regnare iecran ſup filios ſem. ſuſcepit ſup filios iaſeth. Narrat autē philo iudeus. vel vt alij volūt gentilis philoſophus in libro queſtionū ſup geneſim q̄ ex tribus filijs noe adhuc ipſo viuēte ſūt nati.xxiij. milia virorū. et.c. extra mulieres.r paruulos habentes tres ſupra ſe duces quos prediximus.

De turre babilon. Capitulum XXXVI.

Poſt obitum vero noe mouentes pedes ſuos ab oriente. conuenerunt duces in vnum in campum ſennaar. et timentes diluuium conſilio nemroth volentis regnare. cepe runt edificare turrim que pingeret vſqz ad celos. habētes latereſ p ſaxis.r bitumē p cemēto. Deſcēdit aūt dñs vt videret turrim id eſt animaduertit vt puniret r ait ad angelos. Venite.r cōfundamus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

linguā eorū vt nō intelligat quisq; vocē
p̄rimi sui. In hac diuisione nihil noui fe
cit deus. quia voces eedē sunt apud oēs
gentes. sed dicendi modos ⁊ formas di
uersis generib⁹ diuisit. De hac turri di
cit iosephus. q⁹ latitudo erat ita fortissi
ma. vt p̄ eā aspiciēnb⁹ lōgitudo videre
tur in minus. Dq; vero vētos imittētes
euerterūt turrim. et vocē p̄riā vnicuiq;
partiti sūt. Propterea babilonia cōtigit
vocari ciuitatē. Babel enī hebrei cōfusio
nē appellāt. De hac turri meminit sibilla
dicēs. Cū omēs homines existerēt vni
vocis. quidā turrim edificauerūt excelsa
tanq̄ p eā ascensuri in celū. De cāpo ve
ro sennaar in regiōe babilonis meminit
esicius dicēs. Qui de sacerdotib⁹ sūt ere
pti. iouis sacra sumētes. in sennaar babi
lonis venerūt. diuisiq; sūt post hec diuer
sitate linguarū. migratiōes agentes. ap
prehēdentes mediterranea simul ⁊ mari
tima. Nec p̄tereundū puto q̄ nioyses
dicit regnam filiū thus duos habuisse
filios. saba ⁊ dodan. Joseph⁹ dicit. saba
⁊ iudā. quorū iudas egiptiacā gentē he
speriorū inhabitās iudeis cognomē suū
reliquit. Nō autē dicit de terra sennaar
egressus ē assur. intelligendū est. q⁹ nem
rotb expulit eū vi a terra illa. ⁊ turre que
eius erat iure hereditario. Vel intelligē
dū nō ē de assur filio sem. qui inuenit pur
purā ⁊ vngēta crinū vel corpor.
a quo chaldea et assiria dicta est. sz assur. i. regnū assiriorū inde egressum est.
Caldea babilon sen naar idē sunt.
quod tēpore sarug, pani abrahe factū est.
Regnū quidē babilonij habuerūt qui de
semine nemrotb vsq; ad quartā cīliadē.
⁊ vltimū cusmidē.

Primū īcidens. Ca. XXXVII.

Interim vero obtinuerunt egiptios ⁊ assirios
ira. In diebꝫ sarug belus nērotides rex
babilonis. q⁹ fuit alter belus rex grecie ī
trauit assiriā sed parū obtinuit ī ea. Quo
mortuo filij⁹ eius nin⁹ totā obtinuit assi
riā. et ciuitatē in q̄ caput regni erat. trine
re trīū dierū ampliauit. et a suo nomine
ninuen dixit. Inde ē q̄ quedaz hīstorie
dicunt. regnū assiriorū cepisse ab antiquo
belo quod verū ē quantū ad initiuz. Alij
dicūt cepisse a nino. quod verū ē etiā quā
tum ad regni ampliationē. Ninus vicit
chā. qui adhuc viuebat ⁊ regnabat ī bra
ctria. et dicebat̄ zoroastres iuentor magi
ce artis. qui ⁊ sep̄tē liberales artes ī. rūj.
colūnis scripsit sep̄tē eneis. et septē lateri
cijs cōtra vtriusq; iudiciū. alis diluniū.

Ninus vero libros eius cōbussit. Alb eisdē orta sunt ydo la sic.

Sirophanes prim⁹ ydolatra egipti. dio phan⁹ lacedemonio rū. in poetria magi stri anshelmi.

De ortu ydolor. C. XXXVIII.

Ortuo beloni nus ī solaciū doloris imaginem patris sibi fecit. cui tantā exhibebat reue rentiā. vt quibuslibet reis qui ad eā cōfu gissent parceret. Proinde homines de te gno eius diuinos honores imaginī eius ceperūt impēdere. Hui⁹ exēplo plurimi caris suis mortuis imagines dedicarunt et sicut ab ydolo belo cetera traxerūt origi nē. sic ⁊ ab eius nomīe generale nomē y
dolorū. Sicut. n. dicit⁹ est bel⁹ ab assiriis sic ⁊ alie nationes secundū ydeomata lin gue sue dixerūt. alie bel. alie beel. alie ba al. alie baalim. Imo ⁊ nomīa specificaue rūt alie beelphegor. alie beelzebub dicen tes. Hz tandē serīē genealogie sem prose quamur. De generatiōe Sem. Cap. XXXIX.

Sem cētū anno rū erat q̄n genuit arfarat biēnio post diluuium. Repugnare huic videt quod dictum est supra quingentesimo anno noe natum Sem. et sexcentesimo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

inundaſſe diluuiū. Ergo poſt diluuium cētenarij erat ſem. et biēnio poſt centū et duorū annorū. Sed mos ē ſacre ſcripture ſepe numeros numerorū ponere. paucis annis ſi ſupfluerint tacitis. ℙōt ergo dici q ſem centū annorū erat ⁊ duoruz. ſed duos tacuit ſcriptura. vel noe cuz genuit eū quingentorū ⁊ duorū. vel duo deerāt ad ſexcētos cū inundauit diluuium. Vel ita legaſ littera. Sem centū annorū erat poſt diluuiū. et erat biēnio poſt diluuiū quādo genuit arfaxat. Joſephꝰ autez dicit. Sem filius arfaxat natus ē poſt annos duodecim facti diluuij. qō forte vicīū ſcriptoris ē. Arfaxat genuit sale. qui ī luca vocaſ caynā. qui condidit ſalem. qui heber. a quo hebrei dicti ſunt ſecundū ioſephum. Tamē auguſtinus dicit. Merito queritur vtruz ab heber dicti ſunt hebrei. vel ab abraham quaſi abrahei. ℍeber genuit phalech ⁊ iectā ℙhalech hebraice diuiſio. eo q in diebꝰ eius p diuiſione linguarū diuiſe ſunt gētes. et diuiſio terrarū facta. ſed ſub iſto p cipue facta dicit. quia in iſto et in filiſ eiꝰ remanente lingua antiqua. alij quaſi ab eo diuiſi ſunt. ℙhalech genuit reu. vel regau. qui ſarug. qui nachor. qui thare. Thare cū eſſet ſeptuaginta annorum. genuit abram. nachor ⁊ arā. ⁊ eſt ordo ꝓpheticus. Aram enī primogenitus. ⁊ abraz vltimus fuit. et forte nō genuit eos cū eſſet huius tēporis ſed tūc cepit generare. ⁊ ſuis temporibꝰ eos genuit. ſ. per diuerſa tempora. ita q iā centū viginti annorū erat cū genuit abrā. qui fuit vltimus. In thare terminatur ſecūda etas. habens ſecundū ſeptuaginta mille. lxxij. annos. ſecundū methodiū ciliadē. ſecundum hebraicam veritatē annos. cc. xcij. Et tot anni ſunt ſecundū ioſephū. Qui ſuenit ī gloſa ſup lucam. In quadam enumeratiō e generatiōis chriſti de caynan reperies perō. m. locū iſtū correxiſſe. Jta breuem faciūt nos dicti ioſephꝰ hāc etatē hebrei. vſq ad natiuitatē thare. ſed vſq ad natiuitatē abrahe extendit hec etas. ℙorro aram genuit loth. et ieſchā qui et ſarai. ⁊ melchā. et mortuꝰ eſt ante patrē ſuum in hur chaldeorū. Et eſt nomē ciuitatis hur ſecundū ioſephū. ⁊ ibi hactenus ſepultura eius oſtēditur. ℍebrei hur ignē dicūt inde fabulātur. q chaldei in ignē p quez tranſiebāt paruulos proiecerūt abram ⁊ arā. quia nolebāt ignē adorare. et arā ibi exſpirāte abrā dei auxilio eſt liberatus. Unde dicit. Ego ſuz qui eduxi te de hur chaldeorū. Thare ergo odio habēs terrā ꝓpter luctū arā. nec valēs ſuſtinere iniurias que fiebāt ei vt ignē coleret. ſtatuit peregrinari. et dedit nachor melchā vxorem. abre vero ſarai. qui et loth fratrē vxoris in filium adoptauit. quia ſarai ſterilis erat. De egreſſu thare et ſuorū de chaldea. Cap. XL.

Egreſſuſ eſt ergo thare cum illis vt irent in terrā chanaan. venerūtq vſq ad aram meſopotamie ciuitatez. lxx. ponunt charram. quia cum. h. aſpiratiōnē vtrobiq habeat ī grecū vertere nō potuerūt. ch. pro vtraq aſpiratiōe poſuerūt. Unde ⁊ filium noe haban dixerūt cham. Inde eſt q varie legiſ oreb vel chorēb. raab vel rachab. Meſopotamia vero a circūfluēntibus aquis nomē accepit. Meſo enī mediū. potamos aqua. ſicut aquileia dicit quaſi aquis ligata. Et facti ſūt dies thare. cc. v. annorū. et mortuꝰ eſt in aram.

De annis abre poſt mortē patris. Cap. XLI.

Jxit autē dominus ad abrā. Egredere de terra tua. ꝛc. Lxxv. annorū erat abrā cuz egrederetur de aram. Joſephus ait. Dimiſit q chaldeam cum. lxxv. annorum eſſet domino iubēte. vt migraret in chananeam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Si ergo post mortē patris abrā erat annorū .lxxv. patet quod dicimus q̄ thare plusq̄ .lxx. annos habebat. cū genuit abrā. Si enim in illa etate genuit abraz . tunc post mortē patris erat abrā .c.lx. annorum Augustinus tamē dicit p̄ recapitulationē hoc esse dictū. Adhuc enī viuēte patre cū esset .c.lxv. annorū ⁊ abram .lxxv. egressus est de arā relinquēs ibi patrē ⁊ fratrē ⁊ in uisione dñi iret ī mesopotamiā dominum locutū ei ⁊ dixisse. Egredere de terra ⁊ cē. nō quia iā esset egressus. sed animū reuertēdi ad eā habebat. q. d. Qui egressus es corpore egredere mente. Hieronimus dicit veram esse hebreorum traditionem qui et annos thare ponūt .lxx. cum genuit abram . et mortuo pre egressū

Thare ergo erat .c. xx. annorum cū genuit Abrami. abraz lxxv. cum pater ob̄ijt.

abram de aram. ⁊ plurimū esse annorum tunc q̄z moyses dicat. sed annos eius cōputatos ab illo tempore quo dei auxilio euasit ignē chaldeorū. vt id ei reputet tēpus etatis. et quo cōfessus est dñm spernēs ydola chaldeorū. Ecce dicit ioseph? iam recidebat vita hominuz .paulatim declinās usq̄ ad moysen. in quo terminū vite quē posuerat dominus cōfirmauit. Centū enim ⁊ .xx. annorum moyses mortuus est.

De aduentu abre in terram canaan. Capi. XLII.

Vlit ergo abrā sarai et loth. et animas quas fecerat in aram id est animātia que ibi acquisierat. et intrauit terrā chanaan. ⁊ venit ad sichē que corrupte sichar sepe legitur. et ad vallem illustrē que pentapolis dicebat tunc .a. v. vrbibus sodomorum. que nunc mare salis vel mortuū dicit. q̄ nil in eo viuit. et nihil in eo mergi potest habēs animā. vel lacus aspalti. i. bituminis quod dicit iudaicū vel vallis salinarū. Apparuit q̄z ei dominus et dixit ei.

Semini tuo dabo terrā hanc. Qui edificauit ibi altare domino. vbi apparuit ei Inde de eo scribit Iosephus ait

Hunc dicitur mare diaboli. cuius suasu ibi peccatum est et multū aluminis ibi reperit.

Primus presumpsit deū vnū creatorem esse cunctorū pnunciare. et hominū opiniones quas ceteri de deo habebāt innouare ⁊ mutare pretulit. Hec autē contigebat p̄ terre passiones ⁊ maris . et eā q̄ contingūt circa solē ⁊ lunaz . et et omnibus que circa celū semp̄ eueniūt. De eōdē berosus meminit dicēs. Post diluuiū decima generatione fuit apud chaldeos vir in celestibus rebus expert?. Inde transgrediens abrā retēdit tabernaculū iter berbel ⁊ bat. et edificauit ibi iterū altare dño. Et preterit abrā vadēs . et ultra p̄gredies ad meridiez. sed quo iuerit subticet moyses breuitatis causā. vel quasi notū . et habitauit in damasco. Ubi ⁊ nomē eius usq̄ nūc in ciuitate damascena habet in gloria. et vicus ostēditur qui ab eo dicit habitatio abrā. Ubi nicola? damascen?. Abram regnauit in damasco. veniēs aduena cū exercitu de terra. que sup̄ babilonē dicitur chaldeorū.

De descensu abre in egiptū ⁊ de reditu eiusdē. Cap. XLIII.

Facta est autem fames magna in terra. et descendit abrā in egiptū. timensq̄ libidinē egiptiorū ne eū p̄pter speciē mulieris occideret. sororē suā eā dixit esse. Et sublata est mulier valde pulchra in domū pharaonis. Abrā ꝛo bñ vsi sūt egiptij p̄pter eaz. Deꝰ ꝛo desideriū regis ipediuit ne tāgeret eā. egritudīe ⁊ tumultu cantarū. Cūq̄ pro salute regis sacrificarent sacerdotes. per iram dei hoc accidisse significauerunt. q̄ vroꝛi peregrini iniuriam inferre voluisset. Vocauitq̄ pharao abram et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

virit ei. Cur nō indicaſti q̄ uxor tua eſt? Ecce uxor tua accipe eā ⁊ vade. Et precepit rex viris ſuis vt deducerent eū. Erat enim diues valde in auro ⁊ argēto. in ſeruis ⁊ ancillis ⁊ iumētis. Arithmeticam ſane ⁊ que de aſtrologia ſunt egiptijs tradidit ante eis ignota. a quibus poſt quenerūt ad grecos. Reuerſuſq̄ eſt abrā vſq̄ ad locū vbi fixerat tabernaculū iter bethel ⁊ hai. Partituſq̄ eſt terrā cum loth dū paſtores eorū inter ſe rixarent pro paſcuis. optionē eriā cōceſſit loth. Et eleuāſ loth oculos. vidit regionē iordanis congruam ſibi. et morat⁹ eſt in oppidis ſodomorū. Abrā vero deſcendit ad cōuallem mambre iuxta hebron. ⁊ habitauit ibi ſeciq̄ ibi altare domino.

Hebron ciuitas ē que cariatharbe dicitur. id eſt ciuitas quattuor. Arbe. n. quattuor cariat ciuitas. ibi enim ſepultus eſt adam maximus. ⁊ Abram yſaac et iacob cū uxoribus ſuis. Mambre vero anel ⁊ eſcol fratres erāt ⁊ cōfederati ſunt abre. Al primo genito eorum vallis cognominata erat. Habitabat autē ibi abrā circa quercum vel terebintum. cuius radices apparent adhuc. Quam prio nomine ioſephus vocauit dicens. Habitabat abraz circa ilicez que vocatur agyga. ibi p̄miſit ei deus q̄ omnem terram circumſtantem. per quattuor partes orbis daret ei ⁊ ſemini eius.

Ebron interpretat coniugiū vel ciuitas. iiij. patriarche cum uxoribus ſuis ibi ſcinerati fuerūt Hec interp̄tatio reperitur in quadam gloſa in actibꝰ apoſtolorum. cap. V. legēs cōſuluit vt ibi ſtoriſs poneret. qō ⁊ ſe feciſſe dixit.

Arbor illa ſecundū Hieronimū vſq̄ ad tēp⁹ theodoſij imperatoris durauit. et ex illa fuiſſe phibetur quemodo eſt. q̄ licet arida tñ medicinalis eſt. de qua qui ſecum habet iumentum eius nō infundit.

De victoria Abre et occurſu melchiſedech. Capi. XLIIII.

Factū eſt autē in illo tēpore vt amraphel rex ſennaar. id eſt babilonis. ⁊c. Jam tñi proceſſerat libido dominandi. q̄ quecz ciuitas regulū habebat. quoz plurimi alicui maiori regi ſeruiebāt. randē omnes ſubditi erant monarcho aſſiriorū. Sane quinq̄ ciuitates ſodomorū ſodoma. ⁊ gomorra. adama. ſebois. bala que ⁊ ſegor quiq̄ reges habebāt Has ſubiugauerat ſibi codolaomor rex elamitarū ⁊ tributarias ſibi fecerat. et duodecim annis ſeruierāt ei in tributo. xiij. noluerūt ſibi dare. Proinde. xiiij. anno codolaomor aſſumens ſibi tres reges babilonis ⁊ pōti. et gentiuz collecto exercitu cōuenerūt in vallez ſilueſtrē. in qua erāt putei bituminis. que peri tā dei poſt verſa eſt in mare mortuum. ⁊ circa adiacentia loca depopulati ſunt. Et egreſſi ſunt quinq̄ reges vt pugnarēt aduerſus. iiij. qui ⁊ terga verterūt. ⁊ cecideruntplurimi. et qui remanſerāt fugerūt ad mōtes. Tulerūt autē victores omnez ſubſtantiā eorū ⁊ captiuos. necnō ⁊ loth ⁊ ſubſtantiā eius. Et ecce vnus qui euaſerat nūciauit hoc abrā hebreo. vel tranſfluuiali q̄ de tranſeufratē venerat. Qui numerauit expeditos vernaculos ſuos. ccc. xviij. ⁊ tres p̄dictos fratres mābre et anel. et eſcol. ⁊ p̄ſecutus eſt eos vſq̄ dan qui ē vn⁹ de fontibꝰ iordanis. ⁊ ab eo oppidū dan dictū ē. quod nūc paneas dicitur. Alter enī fons ioz dicit quibꝰ in vnū federatis iordanis dicit. ⁊ irruit ſup eos nocte. diuiſis ſocijs in tres turmas. dormientes trucidauit. vigilantes p̄ ebrietate pugnare nō valētes effugerūt. Et p̄ſecutus eſt eos vſq̄ hoba. que ē ad leuam damaſci. et reduxit loth. mulieres quoq̄ et populū. et omnem ſubſtantiam eorum. Occurrit autem ei rex ſodomorum forte filius alicui⁹ captiuorum. ad locum qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

voca bestias agri et exhortare illas dicēs Congregamini ⁊ venite.eo q̄ sacrificiuz magnū ūmolo vobis. Ūāducate carnes fortiū.⁊ bibite sanguinē excelsoꝝ. Cūq̄ loqueret dominꝰ cū agar.pransit in tuz bine.⁊ ipsa vidit posteriora dei ⁊ ait. Ūidi posteriora videris me. Et appellauit puteū viuentis ⁊ videris. quia viderat eam dominꝰ.⁊ quasi reddiderat vitā siri enti ostendendo puteū. Ādhuc puteus agar ostendit inter cades ⁊ barath. Que cum rediisset peperit filiū.⁊ vocauit eum ismahelem. Abraham autē erat. lxxvij. annoꝝ cū natus ē ismahel.

De pacto circūcisionis ⁊ mutatiōe nominū abre ⁊ Sarai. Cap.XLVIII.

Postquaz vndecentū annoruz esse ceperat abraham apparuit ei dominus dicēs. Ūulti plicabo semē tuū ⁊ tu custodies pactum meum.hoc.s.circumcidet ex vobis ⁊c. Sz antecq̄ pactū exponat.nomen ei mutat. Dicebatur enim abrahā ex abba ⁊ ram.quasi ab

Legitur ī vita clemētis q̄ abrahā aliuz habuit filiū de agar qui dicit ē elyesdros a quo ipse duxerunt originē.

bara id est excelsus pater.⁊ addita est littera.a.⁊ dictus est abrahā quasi abbaaz. quod sonat pater multarū.subaudit gentium. Hebrei tamen dicūt q̄ de nomine suo tetragrammaton.e.litteram addidit deus abrahe.que tamē sonat.a. ydeoma enī eoꝝ est scribere.a.⁊ sonare.e.⁊ cōuerso. R. autez superaddita est causse eufonie. Et q̄ tempore circūcisionis mutatum ē nomē ei.cum circumcidunt imponunt

Hoc quantū ad interpretationē. non quātū ad abrā.

si quodā caractere populū suum ab alijs discernere. indixit eis circūcisionem sic. Circūcidetur ex vobis omne masculinuz ⁊ circūcideris carnē p̄pucij vestri. Infans octo dierū circūcidetur tam vernacul? q̄ empticius.cuius caro circūcisa nō fuerit pibit aīa illa de populo suo. Quo cultrello fieret nō est preceptū. Quare autē fiebat lapideo.post dicem?. Notandū q̄ seruus primo dict? est a seruādo. Victores enī victos hostes quos ad vitā seruabāt seruos dixerūt. Verna vero vel vernaculus vel vernula qui nutrit? ē domi. Empticius qui in ꝓpria persona emptus est. Originarius qui ⁊ seruus glebe.s.colonus. Dixitq̄ dominꝰ ad abrahā. Nō vltra vocabit vxorē tuā sarai.sed sarā. Qui dicūt mutationē nominis sare sic factam q̄ cum prius per duo.r.scribereť.mō per vnū.errant. Sed cū diceret sarai.i. princeps mea ⁊ quasi vnius gētis.dicta ē sara id est princeps absolute.quasi omniuz gentiū princeps futura. Et attēde quod quantū ad nos. videt.i.littera subtracta ⁊ nulla addita sed apud hebreos additur a.et scribit per.e. Quidā quia sarath hebraice lepram sonat.errauerūt.putantes eam primo leprā vocari. Et ait dominus. Ex illa dabo tibi filiū. ⁊ vocabis nomen eius ysaac. Cecidit abraham in faciem.et risit p̄ gaudio dicens applaudendo Putas ne cētenario nascetur filius.et sara nonagenaria pariet? Et ait dominus. Sara pariet tibi filiū. ⁊ vocabis nomen eius ysaac.quod interpretat risus a risu. s.patris. Ecce secūdo a domino predicit nomē nasciturī. Et adhuc de duob? legit hoc in veteri testamēto.⁊c. De sampsone scz ⁊ iosia.et in nouo de duob tantū iesu ⁊ iohāne. Etiā multiplicationez ismahelis promisit ei dominꝰ. Et cū finitus esset primo domini circūcidit se abrahā ⁊ ismahelem ⁊ omnē suā familiā sexus masculini. Abrahā tunc erat .xcix. annoruz ⁊ ismahel xij.

De tribus angelis susceptis ab abraham. Cap.XLIX.

Apparuit domi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

n? abrahe i ꝙualle mābre. Cūqꝫ eleuaſſꝫ oculos vidit tres viros. et occurrēs. vnū ex eis adorauit. Dicit ioſephus tres angelos in ſpecie humana miſſos. vt vnus nūciaret abrahe verbū dei de filio ſuo. et duo ſubuerterēt ſodomā Euſebius vero ait. Primo omniū ꝓphetarū abrahe verbū dei cū in figura apparuiſſet humana. vocationē gentiū pollicēs. Et ſic apparuit ei filius quē ⁊ adorauit. Sed quia nuſqꝫ legit̄ pater apparuiſſe in ſubiecta creatura. dicit ꝙ duo angeli apparuerūt in teſtimōiū duorū preconiū moyſi ⁊ helye. quorū alter primū preuenit aduentū. alter ꝑueniet ſecundū. Quos ⁊ rogauit abrahā vt diuerterēt ad eū. et paululū comedēdo confortarēr. Qui aſſenſerunt Et feſtinās abrahā ꝑcepit ſare. vt de tribus ſatis ſimile faceret ſubcinericeos panes. Ipe quoqꝫ tulit vitulū de armēto optimū tulitqꝫ butirū ⁊ lac. et vitulū aſſatū ⁊ poſuit coꝝ eis. Veriſimile ē ꝙ prius homīes crediderit. quibus hec xenia parauit. p? angelos dei eſſe cō probauit. De cibo quem ſumpſerunt poteſt dici. quod i maſticādo exinanitus ſit. ſicut aqua calore ignis. Abrahām ſtabat iuxta eos. Sara vero erat poſt oſtium tabernacli. Et dixit angelus. Reuertēs veniam ad te tempore iſto. id eſt eodem die reuoluto anno. et habebat ſara filium. Quo audito riſit ſara. Erant enim ambo ſenes. et deſierant ſare fieri muliebria id eſt menſtrua. Quibus deficientibus. vis pariendi deficit. Si alter iuuenis eſſet. nō eſſet ipoſſibile ex ſene et iuuene ꝓlem fieri. Sed ambo erant prouecte etatis. Ad hec etiā ipſa ſterilis erat. Riſit ergo quia dubitauit dicens. Poſtqꝫ conſenui ⁊ dominus meus vetulus eſt Et forte credidit adolatorie dictum. qꝝ bñ pauerat eos. voluptati operā dabo? Dixitqꝫ dominꝰ ad abrahām. Quare riſit ſara? Nūquid quicqꝫ deo ē difficile? Negauit ſara ſe riſiſſe perterrita. Ecce qua intētione quiſqꝫ riſerit. diiudicare potuit qui corda nouit

De duobus deſcendentibus in ſodomam. Cā. L.

QVinqꝫ ſurrexiſſent viri direxerūt oculos contra ſodomā. et abrahā gradiebat ſimul. et dixit dominꝰ. Nō potero celare abrahe que geſturꝰ ſum. Et ait ad illū. Clamor ſodomorū ⁊ gomorre venit ad me. Peccatuꝫ cū clamore. eſt culpa cū libertate. cum. ſ. quis palā ⁊ ad libitū ſuū peccat. Peccatū illorū fuit ſuperbia vite ⁊ abundātia panis. ꝓpter quā vſqꝫ ad ignominioſam libidinē prorupērūt. Et addidit. Deſcēdā ⁊ videbo vtrū clamorem qui venit ad me opere cōpleuerint. Qui oīa nouit. hoc in exemplum nobis reliquit. q. d. Vala homīnū nō ante credite qꝫ ꝓbetis. Inde eſt ꝙ iudex ſibi ſoli crimē notū punire nō poteſt. vnde et dictū ē. Nemo te cōdēnauit. nec ego te condēnabo. Abraham vero me morꝫ loth filij fratris ſui. appropinquans dominū. ait. Nūquid pdes iuſtū cū impio? Nō eſt hoc tuū. qui iudicas oēm terrā. Si fuerint. l. iuſti ibi. nonne parcet populo ꝓpter eos. Et ait dominus. Dimittā omni populo ꝓpter eos. Tuncabrahām quaſi paulatim deſcēdens ait. Si fuerint. xlv? Itē ſi. xl. et ſi. xxx. Quid ſi. xx? ſi decē? Et ait dominus. Non dele-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

bo eos propter deꝯ. Abijt dominꝰ id est non apparuit postꝯ cessauit loqui ei. et ille reuersus est in locū suum Cumqꝫ illi duo angeli qui fuerant cum domino vel alij secundū quosdā. sodomā vespere sedente loth in foribus ciuitatis. expectāte alicuius hospitis aduentū. Qui occurrens eis adorauit. petens vt diuerterent in domū suam. Quos renitentes cōpulit opido. Ingressisqꝫ illis fecit conuiniū coxit azima. et comederūt. Tūc viri ciuitatis a puero vsqꝫ ad senem vallauerunt domū. et dixerūt loth. Educ viros illos huc. vt cognoscamus eos. Qui ait. Habeo duas filias que nondū cognouerunt virū. abutimini eis vt libet. tantū his nihil mali faciatis. qui ingressi sūt sub vmbra culminis mei. Ideo enim fideliuꝫ erat. ab omni iniuria hospites suos defendere. Quod autem dixit. perturbatio animi fuit. non consiliū. Consiliū sane est. vt faciat quis leuius. ne ipse committat grauius. Nullo autem mō debet quis leui? facere mortale. ne alius cōmittat graui?. At illi noluerūt. et vim faciebāt vehemētissime loth. Et ecce angeli introduxerunt loth. & clauserūt ostiū. Illos vero percusserunt cecitate. nō priuatiōe visus. sed acrisia quā latine auiditā dicere possumus. que facit nō videri. nō omīa sed que est opus. qua percussi sunt qui querebant hostium. cum esset cum eis. et discipuli cum domino euntes in emaus.

Acrisia est quando quis habet apertos oculos & nō videt. qō magi faciunt incantationibus. Fit etiam quādo quis habet aliquādo rez aliquam in mānu et non videt. et ē etiaz acrisia.

Forte hoc modo quandoqꝫ querim? qō in manu tenemus. et angeli dixerunt ad loth. Educ omnes tuos de vrbe hac. Delebimus enī locū istū. Et ingressus loth ad generos suos ait. Surgite et egredimini. quia delebit dominus ciuitatem istam. Nō est credendū. vt ait Hieronimus his qui dicunt. alias filias a predictis virginibus loth habuisse. habentes viros. que cum viris submerse sint. Sz generos vocat futuros generos. Unde hebraica veritas habet. Egressus ē loth ad sponsos. Qui noluerunt egredi. consuetudinē hanc verborū loth eē dicētes.

De subuersiōe sodomorū. Ca. LI.

O Sine dissimulā te loth exire. apprehēsum eū cū vxore sua & filiabus statuerūt angeli extra ciuitatē dicentes. Ne respicias retro sed ī mōte saluū te fac. Qui ex perturbatione nondū plene credens domino ait. Non possum in mōte saluari ne forte apprehendat me malū. et moriar. Forte sener montū frigora & laborē vite perhorrebat. Sed est hic ciuitas parua. ad quā fugere sufficio. vt saluer in ea. et ait dominus. Nō subuertā vrbē pro qua locutus es. et ideo quia dixit parua. vocatū ē nomen vrbis segor id est parua. Traditū. nebrei hāc vrbē primo dictā balā et post salisam & in ysaia vitulā consternantē. qz tercio terremotu absorpta sit p? submersionē quattuor aliarū ciuitatū. mō dicit ciuitas palme. Quādiu ergo fuit loth in ea. pepcit ei dñs. Sed vt dicit Hieronimus loth timēs consuetū eius terremotū. egressus māsit in mōte. Egresso itaqꝫ loth de sodomis. pluit dñs sup ciuitates illas sulphurē & ignē. Pluit dñs a seipo ens in terra. a sciente in celo. iudicās. id ē puniēs ab impante. Pluit autez hec. vt terra ineternū aresceret sine spe iterū germinandi. et ita grauius puniuit istos. qꝫ primos peccatores diluuio. Licet enim illi mensurā excederēt delicti. tamen qua si naturaliter peccabant. & vniuersos subuertit etiam parulos pro peccatis parētum. in quo prouisum est illis. ne diu viuentes sequerentur exempla patrū. et est aliquod bonū reū nō esse. qui gloriosus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

nō eſt. ꝓdeſt enī pauperē non eſſe. qui rex nō eſſe poteſt. Et reſpiciēs vxor loth. verſa eſt in ſtatuā ſalis. quā ioſeph⁹ dicit ſe vidiſſe. et hactenus manere. Uerſa eſt ergo regia in lacū ſalis ſterilē. qui dicitur mare mortuū. quia nec piſces nec aues i eo viuūt vt in alijs. Nauē nō patit quin tota foꝛſitan ſupnatet. niſi bituminatam ꝓpter homines int⁹ viuētes. Si quid vi uum aliqua arte īmerſeris. ſuperexilit. Lucerna ardens ſupernatat. extincta mer gitur. Vul/

tis in locis nigras glebas bituminis vomit et ideo la/cus aſphalti vl aſ/phaltidis dicitur. Dicitur etiam ꝙ poma nata in ar/boribus circūpo/ſitis. vſq; ad ma/turitatem colorꝭ ſunt viridiſ. matu ra ſi incidas. fauil/las intus inueniet Uñ. vt ait ioſe. Fauilla terre ſodo mitice fidem ha/bet. Dicitur et val lis ſalinaꝝ. Forte fit ibi ſal. vl lapides ſalis circa īueniunt.

Lacus hic iudeam diuidit et arabiam que olī fuit illa ſoli/tudo inuia et īaquo ſa. in qua. xl. annis fuerunt filij iſrahel Dicit ioſephus ꝙ nimia eius leuita/te etiam grauiſſima in eum iacta referū/tur in altum. Unde veſpaſianus quoſ/dam iūctis poſt ter gum manib⁹ iuſſit altuꝝ proīci. et om/nes tanq; vi ſpiritꝰ ſurſum repulſi de/fluitabant.

De inceſtu loth. Capi. LII.

Loth autē egreſ/ſus de ſegoꝛ māſit in mōte i ſpe/lunca. et due filie eius cum eo. Dixerāt aūt filie loth cōſūmationē mūdi futuraꝝ ꝓ ignē. et ſuſpicate ſūt tale aliquid factū quale in diebus noe ſcz ad reparandū ge nus humanū ſeruatas ſe eſſe ſuperſtites cū patre. ideoq; conſiliū inierūt et patris meſticiā et rigoꝛem vino mollientes. ſin/gule licet virgines ſingulis noctibus ſu/ſceperunt ab ignoꝛante conceptū. nec re/perierunt Hoc tñ deſup appungūt hebrei quaſi incredibile. qꝛ natura rerū nō pa/titur coīre quempiam neſciētem. Uel di citur neſciſſe filiā fuiſſe. putans fuiſſe vxo rem ſuā. Dicit quoq; impoſſibile i deflo ratione fieri conceptū. Ob hoc antichriſt⁹ dicet ſe filiū virginis. Peperitq; maioꝛ filia filiū. et vocauit eū moab patrē moa/bitarum. minoꝛ peperit filiū. et vocauit eū amon patrez amonitarū. Ioab dicit ex patre Hoc noīe mater aperte publicauit inceſtum patris. Amon filiꝰ populi mei Hec aliquantulū texit. quaſi filiꝰ cuiuſ/dam de populo meo. Dicit ieronimus fi lias poſſe excuſari. qꝛ crediderūt genꝰ hu manū defeciſſe. et pietas poſteritatis im/pietatem inceſtus excuſauit. Sed hoc pa trem non excuſat. ſed infidelitas eiꝰ. cau/ſa fuit inceſtus. De eodem dicit ſtrabus loth inexcuſabilis eſt. primum qꝛ angelo nō credidit. ſe poſſe ſaluari in ſegoꝛ. De/inde qꝛ inebriatus eſt. et fuit peccatū cau/ſa peccati.

De pegrinatiōe abrahe apud abime/lech regē gerari. Cap. LIII.

Profectus abra/ham de cōualle mābre in terraꝝ auſtralē. pegrinatus ē in geraris iter ca/des. vnde fluxerūt aque cōtradictionis. et ſur. loco ſoꝛoris habēs ſarā ſimilia prio ribus ſimulans pre timoꝛe. Uiſit autez abimelech rex gerare. et tulit eaz. In quo vis forme illius mirāda notatur. que no nagenaria adhuc amari poterat. Sed i egritudinē cecidit rex dei voluntate. ne eā tangeret. vt ait ioſephus. In fine tamen huius capituli alia pena notatur. hec. ſ. ꝙ deus cōcluſerat omnem vuluā domuſ abimelech ꝓpter ſaram. nc quid. ſ. femini num in domo eius interim conciperet. Uedicit autē deſperātibus ſopoꝛat⁹ au/ditura domino. hec ſibi ꝓpter vxoꝛē pere grini inferri. Et precepit ei vt redderet vi ro vxoꝛē. quia prophera erat. Et ille oza/ret pro eo et viueret. Statim ſurgēs vo/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

cauit seruos. vocauit et abrahã et dixit ei Quid fecisti nobis. Quid vidisti. vt hoc faceres. Et ait abrahã. Cogitaui q̃ timor dei nõ esset in hoc loco. et interficerẽt me pro vxore. Alias autẽ. & vere soror mea ẽ filia patris. Hic distinguit suũ. s. patris. Sequitur mei. i. qui est meus. subaudi frater vel filia patris mei. et non matris mee. quod est. neptis mea est. & cognata ex parte fratris mei. et nõ ex parte sororis Vnde alia trãslatio. Soror mea est a patre suo. & nõ a mre. Sicut. n. vocabãt cognatos fratres. sic & cognatas sorores. Fratrem vero arã patrẽ suũ vocauit. quia senior eo fuerat. secũdũ vsum loquẽdi quo maiores natu patres vocamus. minores filios. Et quia dignior et maior affectio solet esse propinquorũ secundũ viros q̃ secundũ mulieres. propinquã suã per virũ digniori nomine vocauit sororẽ. s. potius q̃ neptem. Vel finxit eam filiã patris esse. nec tamen mẽtitus est. sicut nec dominus cum finxit se lõgius ire. presertim cũ domino iubente credit hoc dixisse. et ita relatore fuit verborũ domini. vt helyseus celauit se non cognoscẽtibus. Quidaz tamen dicũt thare mortuo arã duxisse vxorem filij. & genuisse saram. Vnde & hic dicitur filia thare secundũ carnẽ et supra filia aram secundũ suscitationez seminis. quia solũ masculũ reliquit araz. Orauit autem abrahã pro eo et sanatus est. et vxor & ancille eius pepererunt. & dedit abimelech abrahe munera et terrã ad habitandũ ad optionẽ suam. Sare autẽ dixit Ecce dedi fratri tuo pro te mille argenteos. Hoc erit tibi in velamẽ oculorum coram omnibus qui tecũ sunt id est in memoriam verecundie. quia in mẽdacio deprehensa es. Vnde subdit exponendo. et quocunq̃ perrexeris memento te deprehensam. Vel elegans est irrisio. Hoc erit tibi in velamen oculorũ. id est in preparationem funeris. q. d. Annus es et vicina funeri. et mẽtita es tamẽ. & decepisti. Habe tibi ergo hec in expensas funeris. Ad magnis expẽsis fieri solebat maxime a iudeis. vel ad pepla emẽda. vt tegas faciez ne ameris.

De ortu ysaac & eiectiõe agar cũ filio. Capi. LIIII.

Visitauit dominus sarã. concepitq̃ & peperit filium. et circũcidit eum abrahã. viij. die. Et exinde post totidẽ dies iudei circumcidunt. arabes vero post. xiij. annos. quia eo tempore ismahel gentis illius auctor circũcisus fuit. Et vocauit eũ ysaac. id est risum. quia risum fecerat dominus parẽtibus eius id est gaudiũ inopinatũ. Crevit puer & primus ablactatus est. Et fecit pater grãde conuiuiũ in die illa. quia ea die filius primo accessit ad mensam pris Dumq̃ simul luderẽt ysmahel & ysaac. maior ledebat minorem. Et itellexit mater in ludo persecutionẽ. q. s. patre mortuo vellet dominari maior minori. Vel vt hebrei tradũt. cogebat eũ adorare lutheas imagines quas fecerat Quod cũ displicuisset matri. dixit ad abrahaz. Eijce ancillam & filiũ eius. Dure hoc accepit abrahã. et dissimulabat. sed dixit ei dominus. Ludi vocẽ sare Qui tollẽs panẽ et vtrem aque imposuit scapule agar. & tradidit ei puerũ. Cumq̃ consumpta esset aqua in deserto & puer deficeret siti. abiecit mater puerũ sub arbore. et sedit pro cul quantũ arcus iacere potest. ne vi deret filium mo rientem. et fleuit. et exaudiuit deus vocez pueri. id est fletum matris pro puero. Et dixit angel? matri. Surge. tolle puez. et aperuit oculos eius deus. & vidit puteũ. dedit q̃ puero bibere. & implens vtrem abijt. Crevit puer & moratus est in solitudine pharan id est reliquit iacere tem quasi ad iactuz non q̃ eum portaret cum esset iam. xiij. annorum. Vel per recapitulationẽ dictũ est.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

et factus eſt vir ſagittarius. Et accepit ei mater vxorem de terra egipti. de qua nati ſunt ei .xij. filij principes tribuū ſuarū quorum appellatione. opida. pagi'. et tribus celebrātur. Nabaioth primogenit? famoſiores nominat. a quo pars arabie. que eſt ab eufrate vſq; ad mare rubrū nabathea dicitur Cedar ſecundus a quo cedar que eſt in deſerto. Duma ſextus a quo duma regio Thema non?. a quo theman que eſt ad auſtrum. Cethuma vltimus. a quo cethma que eſt ad orientē.

De pacto iuramenti. Cap. LV.

In tempore vi
dēs abimelech abrahā multiplicatū. timuit eū et venit ad eū cum phicol principe exercitus ſui. et ait. Jura mihi per deum ne noceas mihi et poſteris meis. ſed ſemper faciaſ mihi iuxta miſericordiam quā feci tibi. Et eduxit eos abrahā ad puteū quē oſtenderat deus agar. quē foderat abraham anteagar electā. Sed abimelech abſtulerat illum abrahe. et fecerat illum in ſolitudine pro gregibus adaquandis. qui longe a manſione eius in ſolitudine paſcebant. Et reſtituit ei abimelech puteum. ſed in teſtimoniū q̄ ipſe fecerat puteū. et ablatuz reſtituit ei abimelech. deditq; regi .vij. agnaſ. et vocauit puteum berſabee id eſt puteum ſeptimum. Sabee enim hebraice ſeptez ſonat. et ibidem percuſſerunt ambo fedus. Unde et berſabee dicitum putant. id eſt puteū iuramenti. Sabee quoq; hebraice iuramētum dicitur. Joſephus tamen interpretatur berſabee fedus putei. A puteo vero circūſtans regio etiam dicta eſt berſabee Plantauitq; abraham circa puteum nemus. et fuit ibi colonus multis diebꝫ nō habitator. Dicit enim ſtephanus in actibus apoſtolorum. quia nō accepit ibi hereditatem nec ſpacium pedis.

De īmolatione arietis pro yſaac. Cap. LVI.

Poſt hec duz habitaret in berſabee. et yſaac vt dicit ioſephus .xxv. annorū eſſet. dixit dñs illi. Tolle filium tuū vnigenitū quē diligis yſaac. et vade in terram viſionis. et offer mihi eum in olocauſtum ſuper vnum montiū quē monſtrauero tibi. Terrā viſionis dixit illam partez iudee que eſt in montanis. quia et ipa a longe. et de illa lōge videri poteſt. que et ab yſaia vallis viſionis dicitur. In ſummitate vero montium iudee monticulus erat eminētior. dictus mons moria. quē mōſtrauit deus abrahe ad īmolandum filium. In hoc tradunt hebrei templū poſt factū. et altare factum in loco vbi abrahā altare fecit. et dauid angelū reponentē gladiū vidit i area ornā iebuſei. Unde dixit yſaias. Erit mons in vertice montiū. et ad euz fluent omnes gentes. de quo et dominus p̄cepit iudeis. ne īmolarent ſibi in omni loco. niſi in loco quē conſtituerat ei dominus. Abrahā ergo de nocte conſurgēs. ne mini. quod facturus erat indicans. ſtrauit aſinum ſuū. ducēs ſecum duos iuuenes et filiū. iuitq; iter duorū dierū. Tercio die eleuatis oculis vidit locū procul. Hinc probantur illi errare. qui dixerunt eum tunc habitaſſe inter bethel. et hay. Locus enī ille non diſtat a monte moria per iter vnius diei. Et cum accepiſſet ligna. et ignē. relictis infra iuuenib? cū aſino. cū filio aſcendit ſolus Cui filius. Ecce inquit ignis. et ligna. vbi eſt victima? Cui pater. deus prouidebit ſibi victimā Et ſtatuit aram. et lignis diſpoſitis ignē adhibuit. Refert autē ioſeph? verba patris ad puerū dicentis. Quia ſicut ex voluntate dei ingreſſus fuerat mundū mirabiliter. ita etiam ex voluntate dei neceſſe erat ei egredi mirabiliter. quē domin? quidem iudicaſſet dignū nō egritudine non bello. nō aliqua paſſione. humanā vitaz finire. ſed cum orationibꝫ et ſacrificijs ani

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

mam ipſius ad ſe vocare. et ꝙ ſuſcitaret eum ob implēdas ꝓmiſſiones. Et ſic ysaac libens acceſſit ad aram ⁊ mortem. De hoc alquinus dicit. Indubitanti animo macrare volebat filiū. laudandus ī cōſtantia offerendi. ⁊ in fide ſuſcitādi filiū. Arrepto autem gladio vt filiū immolaret. clamauit ad eū angelus. Nō extendas manum in puerū. nūc cognoui ꝙ timeas dominū. Nō enim ſanguinez pueri ſitiebat domin⁹. ſed vt ſciretur quantū abrahā timuerit dominū. Et vidit abrahā poſt tergū arietē inter vepres herentē cornibus. quē obtulit ꝓ filio. Hebreus habet ī virgultis ſabeth herentē cornib⁹. et ē ſabeth genus virgulti. Hic errauit euſebius dicens. ſabeth bircū erectū ad carpēdas frondes. Dixit ergo arietē ſabeth id eſt quaſi bircū erectū. Et dicit eum raban⁹ nō nouiter creatū. ſed aliūde ab angelo allatuz et vocauit nomē loci. domin⁹ videbit. Et vſqz hodie quaſi in prouerbiū dicit̄ a iudeis in arcto poſitis. in mōte domin⁹ videbit. quaſi dicerēt. Sicut reſpexit ysaac in mōte. ſic videat nos in anguſtia. Diē autē liberationis ysaac. dicūt hebrei primam diē ſeptēbris. Unde in ea ſolēnizāt ⁊ clangūt cornib⁹ in memoriā arietis. Et iurauit dominꝰ per ſeipſuz de ſemīe multiplicando ex ysaac. et de terra dāda ſemini eius. Altera die redijt abrahā. et reuertit⁹ eſt in berſabee. Nunciatūqz eſt ei ꝙ melcha genuiſſet nachor fratri ſuo filios. viij. primogenitū hus. de cuius ſtirpe deſcendit iob ſicut ſcriptū eſt. Uir erat ī terra hus nomine iob. Et hus fratrem eius ex cuius genere balaā. qui ſecundum hebreos dicit̄ in iob heliu buzites. Errāt ergo qui dicunt iob de genere eſau fuiſſe. Nō enim in fine libri eius eſt. ꝙ de ſyro ſermone tranſlatus ſit. et ꝙ ipſe quartus ab eſau in hebreo nō habetur.

bina vero roma alias remia ſuſceperat nachor filios quattuor.

De morte Sare. Capi. LVII.

Rediit aūt abraham ad conuallē mābre. ⁊ mortua eſt ſara cum eſſet. c. xxvij. annorum. et ſepulta eſt in hebron in ſpelūca duplici quaz emit abraham. cccc. ſiclis argenti ab ephron. ſupplicanti filijs heth. Eadem caſtra id eſt ciuitas quatuor patriarcharū. abrahe. ysaac. iacob et ade. Erat autem ſpelunca duplex rupes naturaliter. vel artificialiter duas ſpelūcas habens. quā emit abraham in ſepulturā generi ſuo. In ſuperiori ſepeliebant̄ viri. ī inferiori mulieres. Tamen adaz ⁊ eua ibidē ſepulti erant. Nec peccauit abrahā emendo. nec ille vendēdo. ſicut nec hodie qui emeret agrū vt faceret cimiteriū. niſi forte quia ſepulti erant ibi protoplaſti. Hieronimus tamen dicit ephron reprehendendū. et ideo nomen eius mutatuz ꝓ ephron effran.

De legatione eliezer in meſoporamiā Cap. LVIII.

Erat autez abraham ſener. ⁊ dixit ad eliezer procuratorē domus ſue. Pone manū tuam ſub femore meo ⁊ iura mihi per deū celi et terre. quia nō accipies filio meo ysaac vxorem de filiabus gentiū inter quas habito. ſed ibis ad cognationē meā. et ide accipies ei vxorē. Si tamen ex illis aliqua noluerit ſequi te. non teneberis iuramento. Jurauitqz ſeruus. ponēs manuz ſub femore eius. Tradūt hebrei. ꝙ in ſanctificatione eius id eſt in circūciſione iurauerit. Dz ꝙ dicit̄ ſub femore. dicim⁹ eū iurāſſe ſemīe abrahe. i. xp̄o quē ex ſe naſciturū ſciebat. Uñ dixit Jura mihi ꝓ deuz celi ⁊ terre. Nō aūt ſub femore manū po

ni voluit.inuit carnẽ chriſti ſup omnes futurã. Tulit ergo eliezer decẽ camelos. et abiit ex omnibus bonis dñi ſui portãſ ſecũ.marime que raro nouit eſſe in terra ad quã ibat. Perrexitq; meſopotamiaz ad charrã.vrbẽ nachor. Illo qui/dem tempore et la/bore vt dicit ioſe/phus.quia in hie/me in meſopota/mia eſt luti pfunditas.in eſtate aque de/fecrio.in ſaltib⁹ latrones. Fecit aũt came los accũbere iuxta puteũ añ vrbez. in po tos nolẽs ĩtroducere. Cũ aũt veſpe egre/derent mulieres ad hauriendã aquã ora uit dominũ vt ĩter illas ĩueniret vxor do mini ſui.ſi aliqua gẽtis illi⁹ dño ſuo de/beret.et cognoſceret.ita vt alijs negãtibꝰ aquã ſibi poſcẽti ipa pberet. Et ecce rebec ca bathuel filia ipleuerat hydriã.et alijs quidẽ auertẽtibꝰ ſe pegrino aquã pbuit. et adiecit.quin et camelis tuis aquã hau riã.et hauſtã aquã infundẽs in canalibꝰ. potũ dedit camelis. Ille autẽ tacit⁹ intu/ens eã.vtrũ eſſet ydo/nea dño ſuo. que/ſiuit ab ea cuius fi/lia eſſet.et ſi ei eſſz/ locus in domo patris ad manendũ. Ecce pro vero q̃ erat filia bathuel filij nachor et melche fratris laban.protulit inaures au reas et armillas.et dedit ei. Cucurritq; puella in domũ matris nuncians que au dierat. Egreſſuſq; laban.

introduxit virum/ in hoſpiciũ.et de/ſtrauit camelos. Et dedit q; paleas et fe/num.et lauit pedes hoſpitũ.et ap/poſuit eis panẽ. Noluit autẽ eliezer cõe/dere.donec loqueretur.mones.pro qui/bus venerat. Cũ ergo ſe dixiſſet ſeruuz a/brahe fratris eoruz.et cõmendaſſet abra/ham in multis.expoſuit eis petitionẽ a/brahe et iuramentũ q̃ ipſe fecerat.et ora

tionẽ ſuã a dño ad puteũ eraudita. Rñ/derunt labã et bathuel. A dño egreſ/ſus eſt ſermo.ſ.abrahe.et/ oratio tua. Non/ poſſum⁹ extra pla/citum eius quicq̃/ loqui tibi. Ecce re/becca coram te ẽ.tol/le eã et vxor ſit domini tui. Sed notan dum q̃ ioſephus dicit.bathuelẽ iam de/functũ eſſe.et virginẽ in cuſtodia matris et fratris eſſe.et de morte patris predixiſ/ſe puellã querenti ad puerũ cuius filia eſ/ſet. Etiã moyſes hucuſq; videt velle eaz nec tunc habuiſſe patrẽ.cũ ſuperi⁹ dixit. cucurrit puella in domuz matris. Forte nomine patris vocat hic mater.quia mã datũ patris de filia tradẽda quod ei reli/querat decedẽs nũc expoſuit. Potuit eni fieri.vt eã tradendã generi ſuo delegaſſz Audiẽs hec puer abrahe adorauit domi/nuz.qui direxerat iter ſuũ. et protulit va ſa aurea et argẽtea. et veſtes dans rebec/ce. Matri quoq; eius et fratri eius mune ra dedit. Surgẽs autẽ mane puer petijt dimitti.prerendẽſ mozã quã fecerat ĩ via et dñi ſenectutẽ. Cũq; rogaſſent vt decez dies maneret apud eos. noluit. Et dixe/rũt. Vocem⁹ ergo puellã.et queram⁹ ei⁹ voluntatẽ. Que ſciſcitãtibus ſi vellet ire ait. Vadã. Et hic primo legit conſenſus mulieris requiſitus.et cõide pro iure ha/bitũ eſt.vt requirat. Et dimiſerũt eã.

De aduẽtu rebecce ad yſaac. C.LIX.

ADtẽpore yſaac habitabat in gerara. et forte de/ambulabat per viã que ducit ad puteuz viuentis et videntis. Egreſſus enim erat ad meditandũ in agro. forte de mora ſer/ui. Alia littera habet.ad exercitandũ. for/te laborans in agro vel quippiam operis ad deducendũ agens. Rebecca vero yſa/ac viſo.et cognito q̃ vir eius eſſet. deſcen dens de camelo.et rollẽs teriſtrũ vel pal/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

liũ albũ. operuit et compsit se. Est autez teristrũ genus arabici vestimẽti mulierũ Isaac vero introduxit eã in tabernaculũ matris sue. et in rauũ dilexit eã. vt dolorem qui ex morte matris acciderat temperaret. De morte Abrahe post susceptã sobolẽ de cethura. Ca. LX.

Abraham aliam duxit vxorẽ nomine cethuram. Aliũt hebrei cethurã nomẽ appellatiuum qđ interpretat copulatã. Dicũt enĩ hanc fuisse agar. que prius concubina mortua sara trãsiit in vxorẽ. de nõ copulata ĩ copulatã. ne senex nouis nuptijs lasciuisse arguat. Josephus autẽ dicit. q̃ anteqũ misisset pro vxore filij duxerat eã. Et hec genuit ei liberos. vi. Juuenis enim de sene parere potest. Et sepauit eos abrahã dũ viueret ab ysaac ad plagã orientalẽ. ⁊ cũcta que possederat dedit ysaac. Aliis vero largitus ẽ munera. Filij tamẽ cethure a nomĩe libere se dixerũt sarracenos. Obtinuerũt autẽ primo traconitidẽ et fenicũ ⁊ arabiã vsq̃ ad terminos maris rubri. Refert iosephus q̃ ex vno eorũ natus est affer. qui castra sua fixerat in libiã. quam posteri eius inhabitãtes ab illo africã denominauerũt. Dixit quoq̃ eldeũ. pphetam qui ⁊ malchus dictus ẽ. historiã iudeorũ scripsisse. sicut ⁊ moyses scripsit. Quẽ refert dixisse. ab vno filiorũ cethure nomine syrim syriã vocatã. Ab alio vero qui dictus ẽ affer africã dictã. Cui descendẽti in libiã hercules auxiliũ tulit. et filiã ipsius nomine etheã duxit hercules vxorẽ. et ex ea genuit dodorim. cui⁹ filius fuit phorõ. Fuerunt autem dies abrahe. c. lxxv. ãni. et mortu⁹ ẽ et congregatus est ad populum suũ in sinu inferni. Et sepelierũt eum ysmahel ⁊ ysaac in spelũca duplici cũ vxore sua.

Deficiens habetur in textu. ⁊ in. g. habetur ieroni. super hunc locũ dicentis q̃ deficiẽs male addituũ sit in. lxx. quasi q̃ non sit in hebraica veritate. ⁊ etiã quia incõgrue dici videt. de tanto patriarcha. q̃ deficeret vel minueret. Cũ ergo in littera nostra habeat deficiẽs de quo Hieronimus arguit. lxx. patet ex eo ⁊ ex pluribus alijs locis. q̃ non est ista nostra pura translatio iero. sed forte est quedã prima. quã cõpegit de greco in latinũ ex translatione. lxx. ⁊ translationibꝫ alioꝝ. Que q̃ forte nõ nisi magis visa ẽ. apposuit manũ vt purã faceret de hebreo in latinũ. quaz nõ habem⁹ nisi in. xij. pphetis. Vel forte potest dici. q̃ ista nostra sit illa vulgata. que miraculose inuenta ẽ ierosolimis.

De ortu regnorũ. Ca. LXI.

Anno. xi. abraham mortuus ẽ minus. cui⁹ vxor semiramis vt post eũ regnare posset. pprio filio quẽ susceperat ex nino nupsit. ⁊ ex eo filiũ genuit. qui ⁊ babiloniã ampliauit. Anno abrahe. lxxv. facta est ei repromissio. Anno eius. lxxxvi. nat⁹ est ei ysmahel Anno eius. c. natus ẽ ysaac. Anno eius c. xxxvij. mortua est sara.

Aliud incidẽs. Ca. LXII.

Exortũ est regnũ assiriorũ. anno. xxv. saruch proauj abrahe sub belo. ⁊ cucurrit vsq̃ ad annum septimũ ozie regis iude. p ãnos mille. ⁊. ccc. ⁊ duos. per reges. xxx. ⁊. vij. vsq̃ ad sardan apallũ. qui primus puluinaria aduenit. Post quẽ translatũ est regnum ad medos. Regnũ autẽ sicioniorũ. ab anno. xxiij. nachor auj abrahe exortuz ẽ sub eugialo alias egialeo. ⁊ cucurrit vsq̃ ad annũ. xvij. beli sacerdotis ⁊ iudicis israhel. per annos. dcccc. lxxi. ⁊ per reges. xxxi. vsq̃ ad euzippũ. post quẽ iudicauerũt sicioniã sacerdotes charmi. Sicionia autez est regio que prius apia post peloponensis dicta est. Usq̃ ad abrahã vero iã fuerant in egipto. xv. dinastie.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Dinaſtiã ſummã poteſtatem egyptiorum dicunt. Alii naturitate abrahe dinaſtiaz.xvi. obtinuerũt thebei.xvii.paſtorez ſ̃ges ſic vocati.xviij. thebei vel thiopolitani qui et pharaões p̃ reges.xvij. Varietate quoq; ſunt dinaſtie de generibz quorundã regũ ad alia ſepe tranſeuntes vſq; ad cambiſem filium cir. ſub quo prio ꝓſe impauerũt egipto.

De morte yſmahelis. Capitulum. LXIII.

Obiit quoq; iſmahel.c.xxxvij.ãnos ⁊ mortuꝰ eſt. Tradũt illum hebrei diſſinteria mortuũ fuiſſe coꝝ cunctis fratribz ſuis. id eſt coꝝ filijs ſuis adhuc viuẽtibus obijt. Habitauit poſteritas eius ab eiula vſq; ſur. Eſt vero eiula india. ab eiula nepote noe ſic dicta. Sur autẽ eſt ſolitudo inter cades ⁊ barath. extendẽs deſertũ vſq; ad mare rubrũ. et egipti cõfinia.

De labore rebecce in partu gemellorꝝ Cap. LXIIII.

Oꝰ ẽ yſaac proſequit hiſtoria. Iſaac.xl. annorũz erat cũ duxit rebeccã yroz ẽ. que inuenta ẽ ſterilis lõgo tẽpore. Scies autẽ yſaac patri ſuo factã promiſſionez ſeminis multiplicãdi per ipſum. oranit dominũ. vt qđ pmiſerat impleret. Et cõcepit mulier habens duos in vtero. Sed cũ vicina eſſet partui. collidebant in vtero ei? paruuli. Lxx. poſuerũt. ludebãt vel calcitrabant. Elquila. cõfringebant. Symachꝰ. in ſupficie ferebant. in ſimilitudinẽ nauis legitimo põdere carẽtis. Nouebant enĩ mirum pueri. vt viciſſim alter prius altero videret poſſe prodire ad ortũ. Nõ ꝑ eritate vteri materni quaſi vir gemios capientis intelligendum ẽ hoc accidiſſe vt quibuſdã vitium eſt. ſed tamen ex volũtate dei iam demõſtrantis in nondũ natis. quod futurũ erat in adultis. primogenitura. ſ. quã alter habuit per naturã. ceſſiſſe alteri per gratiã. In poſteris etiã eorum futurã diſſenſionem iam tunc figurabat. Creditur enim in vtero iam ſanctificatus fuiſſe iacob. ⁊ in hoc motu prefiguratum quia nec eſſet conſenſus chriſti ad belial. Pater vo grauiter afflicta nolle cõcepiſſe et fere deſperans de partu peꝛit vt cõſuleret dominũ. Tamẽ qz non locus conſulendi dominum. nec modus nec per quos cõſuleret dominũ. adhuc legitur inſtitutuz. forte ad montem moria vbi abraham altare fecerat domino. iuit ⁊ imolatis hoſtijs ſubſtratis pellibus earum incumbens. per ſomnũ accepit oraculum. Forte more gentium quem viderat in parentibus ſpeciem lauri quam tripodem dicunt capiti ſuppoſuit. et ramis arboris que agnus caſtus dicitur incubuit. vbi viſiones capitis fantaſticas dormiens non ſentiret. Vel adhuc viuentez melchiſedech conſuluit. Quocunq; autem modo fecerit. reſponſuz accepit a domino. Due gentes ſunt in vtero tuo id ẽ patres duarum gentium que iter ſe poſt diuidentur ⁊ pugnabunt. ſed maioꝝ ſeruiet minori. Qđ de paruulis nequaq; dictum eſt. cum ſemper maioꝝ prefuerit minori. ſed de populis ydumei qui de eſau futuri erant. tributariq; erãt dauid qui de iacob. Niſi forte intelligatur eſau ſeruiſſe iacob. dum perſecutus eſt euz. vt lima conferꝝ ferro fornax auro. flagellum grano. Cum ergo duos peperiſſet. qui prioꝝ egreſſus eſt rufus erat. et totus in modũ pellis hyſpidus. et dictus eſt ob hoc ſeir. Hebrei enim ſeiron capillaturam dicũt Dictus eſt proprio nomine eſau id ẽ fortis. Protinus altere egrediens. plantam fratris in manu tenebat. quaſi retrahere volens fratrẽ a primogenitura. et ob hoc dictus eſt ſupplantatoꝝ iacob. Erat autem genitus erat yſaac. quando nati ſunt ei paruuli. Viuebat ergo abrahã. et adhuc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

quindecim annos supuixit. Abrahā enī
preter. c. annos quos vixerat nato ysaac.
lxxv. annis legit postea viriſſe. Iraq; ſe
xagenario ysaac. reſtabat adhuc abrahe.
xv. anni ad vitā. Hocīō diximus. q; ioſe
phus ſic ait. Porro poſt mortē abrahe
cōcepit vxor ysaac. rc. Mortē ei? forte ap
pellās. qī iā penit? effero corpe generare
deſijt. Ipſe enī text? lr̄e nō eſſe dictū p re
capitulationē indicat.

Lerciū incidēs. Ca. LXV.

Porro eodē an
no quo nati ſūt gemini regnum
argiuorū exortū ē ſub inacho pr̄e ysidis.
prio rege. Cucurrit aūt vſq; ad ānū. xij.
deiboze ꝛ barach iudicū iſrael. Durauit
autē vſq; ad vltimū acriſiū p regeſ. xiiij.
ꝛ annos. d. xlvij. Perſe? vero cū nō iter
fecisſet ſpōre acriſiū. tamē timēs reliquit
argos. ꝛ trāſtulit regnū apud micenas.
Si legeris i hiſtorijs regnū hoc pceſſiſſe
ab inacho vſq; ad ſtelenū. itelligīt poſte
ros de genere inachi vſq; tūc regnaſſe. et
darū regnū danao qui non erat de gene
re regio. De vēditione primogeni
torū eſau. Ca. LXVI.

Porro cuz adole
uiſſent filij ysaac. fact? eſt eſau
venator. et iacob agricola ꝛ paſtor i raber
naculis habitauit. Pater diligebat eſau
tū q; primogenit? erat. tū q; de venatiōe
eius libēter veſcebaī. Mater vero dilige
bat iacob. tū p ſimplicitate. tū pro dei in
ſpiratiōe. Factū ē aūt cum coqiſſet iacob
pulmentū lēticule. Eſau laſſus redijt ab
agro. ꝛ ait. Da mihi de coctiōe hac ruſa.
q; o pido laſſus ſum. q. d. Eſurio. nec pro
laſſitudie mihi ſufficio pulmentū para
re. Cui dixit iacob. Vēde mihi primogeni
ta tua. Eſau puipendēs primogēita. ſemo
rituq; niſi cōcederet i inſtāti putās. vendit ei
primogenita pro edulio lēticule. Et iurauit ta
lē vēditionē ratā ſe habiturū. et q; lēticu
la fulua ē. hebraice autē edom fuluū dici
tur. extunc vocat? ē edom. A quo poſtea
dicta eſt regio ydumea. Erāt autē primo
genita quedā dignitates quas habuerūt
primogeniti in cognationibꝫ ſuis vſq; ad
aaron. Habebat enī primogenit? veſtes
ſpecialē qua induebaī tm̄ in ſacrificio of
ferēdo. et recepturi? ſinalē bñdictionem a
patre. Ipſe i ſolēnitatibus. in cōuiuijs.
bñdicebat minoribꝫ. et in his duplā cibo
rū portionē recipiebat. Tradūt etiā q; in
diuiſione hereditatis ſimiliter in duplū
reciperet. De deſcēſu ysaac in gera
riſ. Cap. LXVII.

Orta autē fame
dū vellet ire ysaac in egiptū et p
cepto dei remāſit geraris. et ob amicitiā
abrahe recepi? eſt ab abimelech. et ad ex
emplū pr̄is dixit de vxore ſua. ſoror mea
eſt. Forte poſt plurimos dies; vidit abi
melech p feneſtrā ysaac iacentē cuz vxore
ſua. et accerſito ait. Quare iposuiſti no
bis? Et eſt hic imponere verbum abſolutū id eſt impoſturam id eſt dolum face re. Et eſt ſenſus. Quare nos dece piſti? Cur menti tus es. ſororē tuaz eſſe? Potuiſti ſu per nos inducere grande malū. ſi quis co gnouiſſet vxorē tuā. liberā a viro reputāſ Et ait ad populū ſuū. Qui tetigerit ho minis huius vxorē. morte moriatur. Se minauit ysaac in terra illa. et inuenit cen tuplū eſtimatū id eſt eſtimauit ſecunduz q; recordabaī de iacto olim ſemine centu plū recepiſſe. Nec de vna ſpecie hoc eſſe potuit. ſed forte in omni genere opū ē cen tuplicatus. Unde alia tranſlatio habet. Inuenit in illo anno centupluz. Ob hoc inuidentes ei paleſtini. puteos quos fo derat pater eius obſtruxerunt. replentes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

humo. Etiã abimelech timẽs eũ dixit ei. Recede a nobis. quia potentior noſtri factus es. Et recedẽs yſaac venit in agrum qui dicit phara. i. conuallis. ⁊ habitauit iuxta alueũ perquẽ rorẽs quãdoq; ifluebat. et eruderauit ibi puteos quos olim ibidẽ foderat pater eius. ⁊ eo mortuo obſtruxerũt eos philiſtei. Et cũ inueniſſet aquã viuaz. iurgati ſunt paſtores gerare aduerſus eũ d' Ioel. Noſtra ẽ aqua. ⁊ ob hoc vocauit puteũ eſcon. i. calũniam vel iurgiũ. Et recedẽs inde fodit aliũ puteũ ⁊ pro illo quoq; iurgati ſunt. Et ob hoc vocauit eũ ſatbanã. i. contrariũ vel inimicias. Tertiuſq; putei vt dicit ioſeph⁹ opus imperfectũ relinquẽs. nolẽs contendere cũ indigenis eroptãs bone voluntatis eorũ rationẽ ⁊ licentiaz. Profectuſq; inde fodit puteũ tercĩũ pro quo nõ contẽderũt. Ob hoc vocauit eũ robooth. i. latitudinẽ. quia dilatat⁹ crenerat ſup terrã et ex illo loco aſcẽdit in berſabee. Et apparuit ei dom⁹ in ipſa nocte. ꝓmittens ei que ꝓmiſerat patri eius. Et edificauit altare. et inuocauit ibi nomẽ domini. ⁊ pzecepit ſeruis. vt ibi foderẽt puteũ. Veriſimile eſt. ꝙ eruderauerũt puteũ abzalbe.

Eo tẽpore venit ad eũ abimelech ⁊ phicol dux militie. et iurãtes interſe fed⁹ firmauerũt. Eodẽ die redierũt ad yſaac pueri nunciantes de puteo quẽ foderãt. ꝙ inueniſſent aquã. et appellauit eũ berſabee id eſt puteũ ſatietatis vel abũdantie. Et ꝺpoſitũ ẽ hoc nomẽ vrbi vſq; in hodiernum diẽ. Et nota ꝙ in modico vocis ſtridulo ⁊ in ſcriptura differt hoc nomẽ a nomine. quod abzalbã ei olim impoſuerat. Sabee enim per ſin hebzeũ ſcriptũ. ſeptimum vel iuramentũ ſonat. et aſperi⁹ ſtridet. ſcriptũ vero per ſima grecũ. ſatietatem ſignificat. et mollius ſonat.

Quartum incidẽs. C. LXVIII.

ID tẽpore phoroneus filius inachi ⁊ niobes primus grecie leges dedit. ⁊ ſub iudice cauſas agi inſtituit. locũq; iudicii deſtinauit a nomine ſuo forũ appellauit. Dozo ſua yſis in egiptũ nauigauit. et quoſdam apices litterarũ tradidit egiptijs. de agricultura etiã multa docuit eos. Unde cũ io diceret yſis ab eis dicta eſt. quod in lingua eorũ terra ſonat. Et ob hoc poſt mortem in numero deorũ in egipto recepta ẽ Filius etiã phoronei qui apis dictus eſt eodẽ tempore in egiptũ nauigauit. quez quidã virũ yſidis fuiſſe tradũt. et ſimiliter ab egiptijs deificat⁹ eſt. et ſerapis nominatus.

De vxoribus eſau. Ca. LXIX.

ESau vero quadragenari⁹ duxit vxores iudith et bethſamath filias potentiũ virorũ inter chananeos. ſemetipſum dominũ faciens in poteſtate vxorũ. Que cum ambe offendiſſent animũ yſaac et rebecce. ⁊ licz nollet yſaac prouinciales ſue miſceri generationi. tamẽ meli⁹ ſilere decreuit.

De benedictione iacob. Capitulum. LXX.

SEnuit yſaac et videre nõ poterat. ⁊ dixit ad eſau Fac mihi cibos de venatione tua. vt cõedã. ⁊ bñdicat tibi aĩa mea ante q̃ moriar. Egreſſo eſau ad venandu. dixit rebecca ad iacob. Dic ⁊ ſic audiui patrẽ tuum loquentẽ cũ eſau fratre tuo. Affer ergo mihi cito duos hedos optimos. vt faciã patri tuo eſcas quibꝰ libẽter veſcit. vt benedicat tibi ꝓ eſau. Abijt ille ⁊ attulit. dedit q̃ matri. Que cũ paraſſet cibos. induit iacob veſtibꝰ eſau valde bonis. quibꝰ vtebant primogẽiti vt dixim⁹. Timebat vero iacob. ne deꝓhenſus a patre. ſuſciperet maledictionẽ ꝓ bñdictiõe. Dorro mẽbra pelliculas edozũ manibꝰ ⁊ collo ei⁹ circũdedit vt ſimilitudinẽ piloſi fratris exprimerent. In alijs enim q̃ ſimilium erãt tacẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

gemelli. Acceptoscz cibos iacob intulit patri dicēs. Ego sū esau. Cōede de venatiōe mea. vt benedicat mihi anima tua. Cui ysaac. Accede ad me vt tangam te et probem. vtrūz tu sis esau an non. Quo palpato ait Vox iacob est. sed manus sunt esau. Cum autē comedisset et hausisset vinū. osculatus est filiū. et benedixit ei dicens. Det tibi de? de roze celi et de pinguedine terre. abundantiam frumenti vini et olei. His tribus solet omis terre fertilitas intelligi. per frumentū cibus. per vinū potus. per oleum pulmenta. Et addidit. Seruiāt tibi populi et tribus. esto dominus fratrū tuorū. qui maledixerit tibi sit ille maledictus. et qui benedixerit tibi benedictionibus repleatur. Nota qz tria q̄ in benedictione promissa sunt. scz abundantia. potentia. primogenitura. presentis sunt tpis. Quartū vero scz benedictio futuri est. et ideo in benedictionibus sacerdotuz nostrorū solet dici. Benedictus autem est iacob scōm verba non scōm intentionē patris. sicut episcopus ordinat alienū quē putat esse suum. et est ordinat?. Vix sermonē impleuerat pater. et egresso iacob venit esau cibos inferens patri. perens benedictionē. Expauit ysaac vehementer. et in hac ecthasi vidit in spiritu a dño factū esse hoc. et significationez pie fraudis intellexit. Et ideo non irascens sed cōfirmans quod fecerat ait. Frater tuus venit fraudulenter. et accepit benedictionē tuā. et erit benedictus Cui esau. Juste vocatus est iacob. En altera vice me supplantauit. id est bis decepit. primo primogenita. scōo benedictionem surripiens. Cunqz et ipse a patre benedici postulasset. et patri hesitāti in quo benediceret et vehemēter instaret. motus ysaac ait. In pinguedine terre. et roze celi desuper erit benedictio tua. et ita fuit. ydu mea enim pascualis est. Et addidit de posteris eius pphetās. Viues gladio et bellicosus eris. et fratri tuo seruies. cū. s. ydu mea facta est tributaria domui israel. sed veniet tempus cū excutias iugū eius de cernicibus tuis. Hoc implenū ē. cū rebellauerūt ydumei ne essent sub iuda.

De somno iacob cum fugeret in mesopotamiam. Cap. LXXI.

Audierat ergo esau iacob et dixit in corde suo. Veniet dies luctus id ē mortis patris mei. vt occidam iacob. Nunciata sunt hec rebecce. Eodem spiritu sciuit rebecca cogitationes esau. quo intimauerat iacob fraudare fratrem. Excusatur ergo iacob de mendacio in patrem. et dolo in fratrem. p̄ iussionem matris. Pater vero per familiare consilium spiritus sancti. que ait ad iacob. Fuge ad laban fratrē meū. et esto ibi donec quiescat idignatio fratris tui. Nō ne absqz licentia patris faceret. ait rebecca viro suo. Si acceperit iacob vxorez de filiabus heth. nolo viuere. Et aduocans ysaac iacob benedixit ei et precepit ei vt iret in mesopotamiam sibi accipere vxorem de filiabus labā. Videns autez esau q̄ offendisset sinū patrē p̄o nuptijs alienigenarūz. iuit ad ysmahelem patruum suum. accipiens sibi vxorem filiam eius amelech sororem nabaioth vterinam. absqz his quas prius habebat. Igitur egressus est iacob de berſabee. et pergebat aram. Per chananeam vero iter faciens. timuit incolas terre. quia vt

a quo hebei? vnus de septem populis p̄o quo inuenerūt quandoqz certeus. quia nos p̄o vocali vtrobiqz aspirata apud hebreos. ponimus ch ad mitigā dā asperitatē. Ipsi dicūt habram nos chārā. ipi hetheus. nos chete?.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

air ioſephus. chananei erant indenioti y/ ſaac. priozibus bellis eius valde grauari maxime cum cariathbiarim cepiſſet circa quā precipue laborauerat. Timuit ergo iacob apud aliquē prouincialiū introire. ⁊ ſub diuo iacebat. Cū autē veniſſet iux/ ta luzam veſpere. ſuppoſuit capiti ſuo la/ pidem. et obdormiuit. Et vidit in ſomniſ ſcalā erectā a terris celos tangentē. et an/ gelos deſcēdentes ⁊ aſcendētes per eam. Joſe. dicit. Vidit deſcendēres per eam fi guras honeſtiozē naturā habētes q̄z ho/ mines. et dominū innixū ſcale dicentem ſibi. Ego ſum deus abrahā et yſaac Ter/ ram hanc dabo tibi ⁊ ſemini tuo. Bene/ dicentur in te omnes tribus terre et in ſe/ mine tuo. Ero cuſtos tuus in hoc itinere et reduca te in terrā hanc. Ordine prepo ſtero vſus eſt dominus. Prius enim in propria pſona iacob cuſtodiuit. poſt ſub ioſue dedit ſemini eius terrā illam. ⁊ fine temporū in chriſto qui de iacob benedic/ te ſunt tribus terre. Euigilās iacob ait. Vere dominus eſt in loco iſto. et ego ne/ ſciebā Terribilis eſt locus iſte. eſt domuſ dei hic ⁊ porta celi. Et ꝓphetauit de lege ⁊ de templo ⁊ paſſione chriſti. que in ter/ ra illa futura erant. Terribilis enim lex. domus dei templū. paſſio chriſti aperto porte celi. Et lapidē quē ſuppoſuerat ca/ piti ſuo. erexit ibi in titulū. id eſt in cōmē dabilē memoriā huiꝰ viſionis. ⁊ libauit ſuper illū oleū domino. vouens dominū qui apparuerat ei ſemp ſibi eſſe in deum et lapidē. id eſt locum lapidis ſemper ſi/ bi honorabilē. et in reditu decimas et ho ſtias ſe ſibi oblaturū. Et vrbē proximam etiā honorandā decreuit. vocans eam be/ thel. id eſt domū dei. vel ſecundum ioſe/ phum hoſtiā dei. Prius enim iebus a ie buſeis. qui eam condiderant vocabatur. Poſt luſa. id eſt nux vel amigdaluſ. quia cum primo ibi fundamenta iacerent. ra/ dix amigdalina inuenta eſt. Vel forte co/ pia huius generis arborum ibi eſt.

De duabus vxoribus Jacob. Ca/ pitulum. LXXII.

Procedenſq; in meſopotamiā longo tempore p uenit in arā. et venit ad puteū in agro o rum lapide grādi. iuxta quē tres greges accubabāt. Cūq; diciſſet paſtoribus. vt adaquarēt greges. et ad paſtum reduce/ rent. accepit moris ibi eſſe. non amoue/ ri lapidē donec omnes greges cōuenirēt. nec licere greges particulatim adaquare Cūq; percunctaret de laban. valer inqui unt paſtores Et ecce rachel filia eius cuꝫ grege ſuo venit. Que cū adueniſſet amo uit iacob lapidem ab ore putei Poſtea q̄ non ſolus iuit iacob. et adaquauit gregē eius. et indicans ſe conſobrinum eius. o/ ſculatus eſt eam. Que nunciauit hoc pa tri. Qui occurrens duxit iacob in domū ſuam. et audita cauſa fuge. dixit ei. Os meum ⁊ caro mea es. et ideo ſecure late/ bis apud me. Tandem curā gregis eum habere decreuit. Poſt menſem vero ia/ cob dedit optionem mercedis pro ſerui/ tio paſtorali Habebat autem laban fili/ as duas. lyam lippis oculis. et rachel ve/ nuſto aſpectu. Quam diligēs iacob ait. Seruiā tibi. vij. annis pro rachel. Ser/ uiuit ergo pro rachel. vij. annis. et vide/ bant̄ ei pauci dies pre amoris magnitu/ dine. Nec dictū eſt parui. quia deſideran ti animo ipſa velocitas tarda eſt. ſed dic/ tū eſt pauci. quia videbat̄ ei rem tā ama/ bilē paucis emiſſe. Longo enī plurib⁹ an nis ſeruiſſet pro ea. priuſq; ea careret. Vel dies vocat laborē dierū. qui videba tur ei parui. quia laborem leuigabat a mor. Cōpleto. vij. anno. fecit laban nup/ tias genero ſuo. Veſpe autē facto ſubin/ troduxit lyam. dās filie ancillā nomīe zel phā Jacob vero vt dicit ioſeph⁹. p ebrie/ tatem et noctem lye commixtus die facto apud laban de iniuſticia querebatur. Qui vandā neceſſitati veniā poſtulauit

moris ibi esse asserens. maiores ante tra/di ad nuptias. Post alios autē. vij. an/nos se daturū ei rachel laudauit. causam protelati tēporis dicēs. se nō libenter fi/liam ad chananeos missurū. cū eriā de so/ore penitentiā ageret. q cā illuc direxis/set. Hieronimus vero dicit errare illos qui dixerūt post septē annos alios rachel iacob tradita. sed post septē dies cōiunio rum. quos quasi perturbare supinducta a/lia sponsa fas nō erat. Quibus finitis ia cob optatis potit? nuptijs. amore sequē/tis priori pretulit. seruiens pro rachel a/lijs. vij. annis.

De quattuor filijs lye Et de filijs an cillarum. Cap. LXXIII.

Dominus autez aperuit vuluaz lye sorore sterili data. vt amorē viri fecūditate cōsequere tur. Que pepit filiū. et ait. Vidit dominꝰ humilitatē meā. i. vilitatē erga virū me/um. et iō vocauit filū ruben. i. visionis fi liū. Rursum pepit filium. et ait. Audiuit me dñs haberi contēptui. et iō dicit ē sy/meon. i. auditio. Pepit autē terciū. et ait. Copulabit mihi vir me? quia addidi ei filios. et ob hoc dictus ē leui. i. additio vl firmator societatis secundū ioseph. Pe perit quoqz quartū. et ait. Modo confite/bor dño. et ob hoc dict? est iudas. i. cōfes/sio. Cessauitqz parere. Proīde rachel īui dit sorori. et ait ad iacob Da mihi liberos alioquin moriar. Qui ait. Nūquid ego sum deus? Et illa. Si nō de me. saltē de ancilla mea. Et dedit ei balā in cōiugiū Nō in vxorē. sed vt ei iungeret. Peperit bala filium. et dixit rachel. Judicauit me dñs. i. equauit me sorori. et ob hoc dictus est puer dan. i. iudiciū. Pepit et aliū. et ait rachel. Compara sum sorori. et inualui et ob hoc dict? est nepthalim. i. compario vl dilatatio. Lya quoqz tradidit viro zel phā. que pepit filiū. Et ait lya. feliciter. Et dictus est puer gad. i. felicitas. Pepe ritqz etiam. et aliū. Et ait lia. Beatam me dicūt omnes mulieres. et dictus ē puer aser id est beatus.

Quintū icidens. Ca. LXXIIII.

His temporibus factū est diluuiū particulare in achaia sub ogiga rege. qui vbē que vo/cabat acta innouās eleusim nominauit. Tunc etiā apud lacū tritonidē virgo ap paruit. quā greci mineruā dixerunt Hec plures artes adinuenit. marie lanificiū Eadē dicta est pallas a pallane īsula tra/cie in qua nutrita ē. vel a pallāte gigante quē interfecit. Tradit autē cum per diluuium illud ciclades lōgo tempore obum brate fuissent. aquis tarescētibꝰ prima in ter eos delos sole illuminata est. et iō de/los dicta. quod sonat manifestū.

De reliquis filijs lie et ortu ioseph. Ca. LXXV.

Vbē tempore messis triticee. s. vel iaz collecti ordeis. Vel forte tres collectiōes a metē/do. i. colligēdo messes dicunt. Messis po morū q prima. messis triticea que secun/da. messis vindemiarū que tercia. Hoc inqz tēpore ab agro regressus ruben. tulit mādragoras et dedit matri sue. Cui? esiz desiderans rachel dixit lye. Da mihi de mādragoris. Opinant enī quidā hoc ge nus pomi in escā sumptū. sterilibꝰ fecun/ditatē parare. quod augustin? falsum es se dicit. Cū enī mandragorā vidisset. oc/casione hui? lectiōis naturā eius omnez et vim diligēter asserit se perscrutatū. et ni hil tale reperisse in ea. Et ait lya. Parum ne tibi videt q abstuleris mihi virū me um. nisi et mandragoras simul tuleris? Rachel sororis iram mitigans ait. Dor miat hac nocte tecū. p mādragoris. et oc/currit lia iacob redeūti de agro. q eū mer cede conduxisset significās. Et cōcepit no cte illa et peperit quintum filium. et ait.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Deus dedit mihi mercedem. quia dedi ancillã viro meo. et ideo vocauit puerũ yſachar. quod ſonat merces. Achar enim merces. Pro eo etiam ſic vocauit puerũ. q̃ mandragoras emerat viri introitũ. Rurſum lya cõcepit. vi. filium. et pepit. et ait. Mecum habitabit maritus meus quia genui ei. vi. liberos. et ob hoc vocauit puerũ zabulõ id eſt habitaculũ. In libro tamen nominũ hebreorũ. violẽter fluxus noctis interp̃tatur. Poſt quẽ peperit filiam nomine dinã. Recordat̃ eſt autem domin̄ rachelis. et aperuit vuluã eius que pepit filiũ dicẽs. Addat mihi dominus filiũ alterũ. Et ob hoc dictus ẽ puer ioſeph id eſt augmentũ.

De diuerſis coloribus virgis. et feribꝫ Cap. LXXVI.

Finitis ergo annis. xiiij. ſeruitij pro vxoribꝫ. iacob dixit ſocero ſuo. Da mihi liberos meos. et vxores. vt reuertar ad terrã meã. Et ait laban. Inueniã gratiã in conſpectu tuo. vt adhuc ſeruias mihi. vij. annis. et conſtituo mercedẽ quã dem tibi. Scio enĩ q̃ propter te benedixit mihi deꝰ. Et ait iacob. Juſtũ eſt vt aliquãdo prouideam domui mee. Si feceris quod poſtulo. ad huc paſcã pecora tua. Separa greges varios. et ſparſo vellere. et trade in manu filiorũ tuorũ. vnicolores. Vero trade mihi. et quod ex vnicoloribꝫ variũ natũ fuerit ſit merces mea. et quod vniꝰ coloris tuũ. reſpõdebitq̃ mihi cras iuſticia mea id eſt in futuro. q. d. Tecum facit natura. vt alba ex albis. nigra ex nigris naſcant̃. mecũ iuſticia mea. dũ deꝰ p laboze meo qõd iuſtũ ſibi videbit̃ reddet mihi cõtra naturã Gratũ hoc habuerat laban. et ſepauit omnes diuerſi coloris. et dedit filijs ſuis in cuſtodiã. Vnicolores tradidit iacob. et ſe parauit iter triũ dierũ inter iacob. et filioſ ſuos. ne quis ex vicinitate pecoris naſceretur dolus. Et ita planũ hoc dictũ ẽ. niſi q̃ in textu legit̃. q̃ laban vnicolorẽ gregẽ tradidit in manu filiorũ ſuorũ. ſ. iacob. quod videt̃ contrariũ ei quod diximus. Põt dici eũ tradidiſſe in manu filiorum ſuorũ. id eſt neporũ ſuorũ. filiorũ. ſ. iacob qui ſub patre opiliones erãt. Vel per anticipationẽ dictũ eſt. i. vnicolorẽ gregem poſt natus ſub cuſtodia iacob dedit filijs ſuis. cũ diuerſicoloze pr̃i daro. Hierõimus quoq̃ dicit. vſq̃ ad temp̃ ſuũ locũ hunc cõfuſum fuiſſe. Jacob autẽ nouam nature ſtrophã. i. conuerſionẽ cõmentatus. cõtra naturã arte naturali pugnauit. Tulit enĩ virgas virides populeas. q̃s lxx. ſtiraceas vocãt. et amigdalinas. et plataninas. quas per loca diſcorticãs. variũ virgarũ fecit colorẽ. Forte tres erant canales. et tres virgas tantũ eiuſdẽ longitudinis cũ canalibꝫ tulit. cuiq̃ canali ſuã virgam imponẽs. Forte plures erãt in canalibus virge. Obſeruabat ergo iacob tempus in quo pecora aſcendebant̃. et in feruore diei cũ ad potandũ auida pergerent in ipſa auiditate potãdi faciebat oues et capras aſcẽdi. vt tales fetus cõciperẽt q̃les vmbras arietum et hircorum ſuper ſe aſcendentium in aquarum ſpeculo videbant. Ex virgis enim ibi poſitis vari⁹ erat vmbrarum color. Ne autem omẽs fetus diuerſicolores fierent. et deprehenderetur dolus. ſic tempauit iacob. Primo tempore cum aſcendebantur oues. quia verni fetus meliores fũt ponebat virgas vt in conſpectu earum conciperẽt. In ſerotina enim admiſſura. id ẽ in ea que fiebat in extremitate veris. deteriores erant fetus. quia in tarde appetentibus coytus minus viget natura. et ideo tunc non apponebat virgas. et ita que ſerotina erãt. facta ſunt laban. et que primi temporis iacob. Vel forte ſerotina admiſſura dicta eſt in autumno. quia natura ouium meſoporamie et yralie eadem eſſe traditur. vt bis in ãno pariant. vnde poeta. Bis grauide fetu. Quod autem dicitur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

q̄ in virgis concipereṫ. dicit Hieronim⁹ vim hebrei verbi nisi circuitu exprimi nō posse. Significat enī totius corporis extremā concussionē. in fernore coyt⁹ extremo. Nec mirū. similē conspecte imagini sobolē fieri in extremo voluptatis. cū hoc ipsum in equarū gregibꝰ apud hyspanos fieri dicat Hieronimus. Et quintilian⁹ matronā accusatā quod ethiopē peperisset. ex imagine cōspecta hoc accidisse argumēto defendisset. Et in libris scriptū ypocratis reperiṫ. quandā puniendā. q⁹ pulcherrimū peperisset. utriqꝰ parēti generi quoqꝰ eorū tori dissimilē. nisi monuisset ypocras querere. ne forte talis pictura esset in cubiculo. Ditatus ē ergo iacob vltra modū. Postqꝰ aut̄ audiuit verba filiorum laban dicentium. Tulit iacob nostra. et de facultate patris factus ē inclit⁹ et etiā faciē labā animaduertit. quod non esset erga se sicut heri ⁊ nudius tertius. ⁊ maxime dicēte sibi domino. reuertere et ego ero tecū. misit ⁊ vocauit liā ⁊ rachel in agrū vbi pascebat gregē ⁊ ait. Facies patris vestri nō est mecū. Scitis. q⁹ cū omni uenit me. ⁊ mutauit mercedē meā decē vicibus. Lx. dicūt decē annis. quasi decem circuuolutionibꝰ que denaria mutatio in sex annis facta est. Dicit enī Josephus. q⁹ omne tempus quod fuit cum laban. xx. annorū fuit. Noluit autem iacob terciam septimanā annorū cōplere sub illo. pro eius nequicia. videl enī laban plures nasci diuersicolores. aiebat. Decepsi vnicolores sint merces tua. Itē cum videbat vnicolores multiplicari. mutabat mercedē. et addidit iacob. Deꝰ tulit substantiā patris vestri et dedit mihi qui in somnis ostendebat mihi. quales essent. fetus nasciturī. qui ⁊ dixit mihi. Surge ⁊ egredere de terra hac. Responderūt lia ⁊ rachel. Quasi alienas reputauit nos pater noster. nunquid quicqꝫ residui habebimus de facultatibus et hereditate eius. Fac quecūqꝫ precepit tibi dominus.

De fuga iacob ⁊ federe inito cū laban Cap. LXXVII.

Surgens ergo iacob cū vxoribus ⁊ liberis abijt tulitqꝫ omnē substantiā ⁊ greges. ⁊ quicquid in mesopotamia acquisierat. Et dixit etiam iacob vt ait iosephus medietatē gregis nesciēte laban. qui eo tempore ad tondēdas oues ierat Rachel enim nesciēte viro ydola patris sui preciosa furata est. et secum tulit nō ad colendū. q⁹ docente viro sciebat nō colēda. sed si comprehenderent̄ patre sequēte. vt ad hec fugiendo veniā impetrarent. Fuit ergo iacob amne trāsmisso cōtra montē galaad. ⁊ nunciatū est labā die tercio quod fugisset iacob. Qui assumptis filꝫs ⁊ cognatis suis. insecutus est eū septē dieb⁹. Tamen iosephus dicit Laban post primū diē cognoscens discessum iacob ⁊ filiarū persecutus est eos. et in colle ꝑcul collocatos inuenit eos. Poterāt dici. quia si in tercio die cognouit. tunc post primū. Vel potius dicitur post secundū diem cognouisse. quia tunc egressus nuncius tercia die venit ad eū. vbi filij pascebāt greges. qui separati erant a iacob. itinere triū dierum vt predictū est. Vidit autem laban in somnis deum dicentem sibi. Caue ne quicqꝫ aspere loquaris cōtra iacob. Qui cōsurgens ait ad iacob. Quare me ignorante fugisti? Et cur furatus es deos meos? Consobrinus et gener meus et coepulator? hec facere non debueras. Respondit iacob. Timui ne filias tuas violēter auferres mihi. que tamen nō tam me qꝫ filios sequuntur. Quod autem furti me arguis. apud quemcūqꝫ inueneris deos tuos. necetur coram fratribus nostris Ingressusqꝫ laban tabernacula lie ⁊ ancillarum non inuenit. Cūqꝫ intraret tabernaculum rachel. illa subter stramenta cameli abscondit ydola. et sedit desuper. ⁊ que renti patri ait. Ne irascatur dominꝰ mi⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

q̄ nequeo ei aſſurgere. quia iuxta conſue
tudinem feminarū nunc accidit mihi. et
ſic deluſa eſt ſollicitudo querentis. Ira
tuſq̄ iacob impr̄operauit ei. q̄ pro diligē
ti ſeruitio. xx. annorū nō meruerat. vt ipe
omnē ſuppellectilē ſuā ſcrutaretur. Et ait
laban. Omnia que habes mea ſunt. ſed
quid poſſum facere filijs ⁊ neptib⁹ meis
Veni ⁊ ineamus fedus. Tulitq̄ iacob
lapidē ⁊ erexit eū in titulum federis ⁊ ait
fratribus ſuis. Afferte lapides. Qui con
gregantes fecerūt tumulū. et comederūt
ſuper eū. Et dixit laban Tumul⁹ iſte ſit
federis noſtri teſtis. ne ego tranſeā illum
pergēs contra te malū tibi cogitās. Nec
tu tranſeas ad me nocēs. nec afflixeris fi
lias meas nec vxores alias ſuper eas in
duxeris. Et ob hoc dixit iacob lingua ſua
collē galaad. i. aceruum teſtimonij. Gal
ēd aceruus. aad teſtimoniū. Laban ve
ro ſyra lingua vocauit eum ygar et luza.
Laban autem de nocte conſurgēs bene
dixit eis reuertēs in locū ſuum. Porro io
ſephus dicit eos colūnam in mōte ſtatu
iſſe ſub ſcemate are. Forte aceruum colū
nam nominauit.

De muneribus premiſſis eſau. Ca
pitulum. LXXVIII.

Iacob autem abiit
in itinere quo ceperat. fuitq̄ ei obuia mul
titudo angelorū. et ob hoc vocauit locū
illū manaim id eſt caſtra. quia ibi vidit
angelos. ſ. paratos defendere eū a fratre
quē timebat. Miſit autē ab illo loco nū
cios ad fratrē. qui explorarent fratris ani
mum. Qui reuerſi nunciauerūt eſau ſibi
occurrentē pacificum cum. cccc. viris. Ti
muit ergo iacob. non de promiſſiōe ange
lorum diffidens. ſed more hominū ptur
batus. Et diuiſit populū qui ſecū erat in
duas turmas. ancillas ⁊ liberos eorū in
priori turma. In ſecūda liberas ⁊ filios
earū. ita tamen q̄ in extremitate eius po
ſuit rachel ⁊ ioſeph tanq̄ cariores. Un
de quidā errauerūt putantes terciaz tur
mam rachel ⁊ ioſeph habuiſſe. Sic autē
diuiſit. vt ſi veniret eſau ad nocendū. et
priorē p̄cuteret turmā. reliqua fugiēdo ſal
uaretur. Depauit autē ibidē de his que
habebat mūera fratri ſuo queq̄ pulchri
ora ⁊ varioza. et diuerſorū animalia gene
rum. Miſit etiaz ea p̄ diuerſos nuncios
ſpaciū ponēs inter gregē ⁊ gregem. vt et
frequētia munerū ſeſe ſubſequentiū mul
ta eſſe putarent. vt muneribus ſi quid i
dignationis eſſet adhuc in eſau placaret.
Preceſſerūt ergo munera. ipſe vero ad
huc erat in manaim. Cōſurgēſq̄ ante di
luculū. traduxit vxores ⁊ filios cū omni
bus ad ſe ptinentib⁹ per vadū iaboch.
Joſeph⁹ dicit. q̄ torrentē nomīe iaboch
tranſierūt. et quia in geneſi legit. cū ora
ſſet iacob timens fratrē dixiſſe. in baculo
meo tranſiui iordanē iſtū. et nūc cuz dua
bus turmis regrediar. forte iordanis di
citur quē pertrāſiuit. et q̄ ibi calculoſus
⁊ torrens. dicit vadū iacob. Forte aūt vi
cio ſcriptoris p̄ iacob legit iaboch. et q̄
tranſitu illo ſortitū eſt hoc nomē vadum
iacob. Secūdo miliario a iordane in fini
bus ydumee ē torrēs iaboch. quē trāſua
dauit iacob.

De luctu iacob cū angelo ⁊ mutatiōe
nominis. Cap. LXXIX.

Qum autē prece
derēt turme. ſoluſ in ripa flumi
nis remanſit vt oraret. Et ecce vir lucta
bat cum eo vſq̄ mane. qui tetigit latum
alias leuū neruum femoris eius. et emar
cuit Unde ⁊ iacob propoſuit ſe deinceps
non cōmeſturum neruum. et idipſum po
ſteritas eius obſeruat Cumq̄ aſcenderet
aurora. dixit vir ad eum. Dimitte me.
Qui dixit ei. Non dimittam te. niſi bñ
dixeris mihi. Viro autē querenti nomen
eius. ait. ſe vocari iacob. Nequaq̄ inquit
ille appellabitur nomē tuum iacob ſz iſra
el. quaſi ſi contra deū fortis fuiſti. quāto

D

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

magis contra homines ꝑualebis: Et ita benedixit iacob. mutādo ei nomē. ⁊ cōfortando ne timeret fratrem. Dō enī contra deū fterit inuictus. factū est ei in signū. quia inuictus staret contra fratrē. Josephus dicit hoc nomen israel hebraice sonare. reluctantem angelū sacrū. In libro autē nominū hebreorū. interpretatur vir videns deū. is enī vir. hel nomen dei est. ra vero videns dicit. vel mens videt deū Hanc autē interpretationē dicit Hieronimus nō tam vere q̄ violēter factam esse. Illā iosephus dicit se in hebreo nō inuenisse. et dicit illud nomen sonare princeps cum deo. Sic enī angelū interpretatum fuisse asserit. Si contra deū ꝓceps vel fortis fuisti. ⁊c. Vocauitq̄ iacob locū illū phanuel id est facies dei. ⁊ ait. Vidi dominū facie ad faciē ⁊ salua facta ē anima mea. id est de valde territa plurimuz cōfortata. Cunq̄ transgressus esset phanuel. ortus est sol ⁊ claudicabat.

De occursu esau ⁊ emptione agri i sychem. Cap. LXXX.

Levans autem oculos vidit esau ⁊ cū eo. cccc. viros. Et precedēs vtrāq̄ turmā quam fecerat adorauit pronus ad terrā septies. Currens autē esau amplexat? est eum. et deosculās eū fleuit. ⁊ querēs cuius essent mulieres ⁊ paruuli. cū accepisset ptinere ad iacob deosculat? est eos. Cunq̄ nollet esau mūera ꝓmissa retinere. se plurimuz abūdare dicēs. ait iacob. Si inueni gratiam cozā domino meo. accipe munuscullum de manu mea. sic vidi faciē tuā quasi viderim vultū dei. id est alicuius potentissimi. Non enim aut credebat illū deū. aut in tantā ꝓrupisset insaniā vel adulationē. Reuertitur est ergo esau in die illa in seyr. villā. s. quā de nomīe suo sic dixerat. Jacob autē inde procedēs fixit tabernacula in loco quē ob hoc dixit sochot id est tabernacula. de quo dicit Hieronim?. Sochot est vsq̄ hodie ciuitas trans iordanē in parte sicopoleos. vbi gedeon trā fierat iordanē. cū locutus est ad viros sochot. Sed mirū est. q̄ dixit trans iordanem. cū iacob secundū quosdā iam dict? sit transisse iordanē cū esset i sochot. Forte trans iordanē dixit respectu mesopotamie de qua redibat iacob. vel potius non dū transierat iordanē sed iaboch. Cuz autem dixit supra iordanē istū. non ꝓsentez monstrauit. sed notū terminū iudee indicauit. Abijtq̄ de sochot in salē vrbez. s. sychimorū. id est in sichem. A sichem enim sichimi vel sichimite dicti sunt. ⁊ forte binoma erat. Vel vt hebrei tradūt moyses eā tunc tantū vocauit salē id est ꝑsummatam ⁊ perfectā. quia ibi femur claudicantis iacob sanatū fit. Porro iacob emit iuxta oppidū partē agri ab emor rege sichimorum ⁊ a filijs eius. c. agnis. habitauitq̄ ibi. et erecto altari inuocauit fortissimū deum israhel.

De morte sichemitarū pro raptu dine Cap. LXXXI.

Egressa est autē dina vt videret mulieres regionis illius. quia vt ait iosephus sichimitis solēnitatē habētibus. sola trāsiuit ad vrbē emptura ornamēta mulierū ꝓuincialiū. Quā videns sichē filius regis adamauit eā ⁊ rapuit. ⁊ vi oppressit virginē ⁊ cōglutinata est aīa eius cū ea. ⁊ ait patri. Accipe mihi puellā hanc coniugē. Egressoq̄ rege cum filio ad iacob. filij iacob veniebāt de agro. et irati siluerūt. Regi autē querēti vicariā eorū amicitiā ⁊ societatē eorū. ⁊ vt mutua cōtraherēt cōiugia ⁊ sichem offerēti multa ⁊ promittēti ampliora. respondērūt in dolo Illicitum est apud nos federari incircūcisis. sed circumcidamini ⁊ erimus populus vnus. Placuit emor ⁊ filio ei? oblatio alias optio. nec distulit adolescēs quin statim impleret. ⁊ intrantes vrbē persuaserūt po-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

pulo.et circũcaſi ſunt omnes. Et ecce ter/cia die quando grauiſſimus eſt dolor vul/nerum.ſymeõ ⁊ leui arreptis gladijs.cõ/fidenter vrbẽ ingreſſi ſunt.⁊ interficien/tes omnẽ maſculũ in ea tulerũt de domo ſichẽ ſororẽ ſuã.ceteri vero fratres irrue/runt ſup occiſos.et depopulati ſunt vrbẽ pꝛuloſq; ⁊ vxores captiuos duxerũt. Jo/ſephus tamẽ dicit cũ eſſet feſtiuitas.⁊ ſi/chimite requie ⁊ epulis vterẽt. incun/ctanter pꝛimis cuſtodijs aſſiſtẽtes dꝛmi/entes interfecerũt.quo agnito dixit iacob Symeon ⁊ leui turbaſtis me.et odioſum feciſtis habitatoribꝫ terre huius.pcuriẽt me.et deleboꝛ ego ⁊ domus mea. Domi/nus autẽ confoꝛtãs eum.ait ad illũ. Sur/ge ⁊ aſcẽde in bethel ⁊ habita ibi.⁊ fac al/tare vbi apparui tibi.ſed pꝛius ſanctifica tuos. Jacob vero cõuocata domo ſua dũ purgaret ſuos.inuenit deos laban.vt ait ioſephus. Necq; enim ſciebat.eo q; rachel celaſſet eos in terra ſub aꝛboꝛe.Et ait ſuis Abijcite deos alienos ⁊ mundamini.⁊ a/ſcendamus in bethel.de ſichẽ enim attule/rant ydola ⁊ inaures id eſt oꝛnamẽta yco/loꝛũ.a parte totũ.que ibi fodit iacob ſub ter terebintũ que ẽ poſt vrbẽ ſichem. Tra/dunt quidã.q; ea tulit dauid in hieruſa/lem.⁊ cõflauit in materiã templi qꝛ̃ face/re diſpoſuerat. Poꝛro terꝛoꝛ dei inuaſit fi/nitimos ne perſequerent iacob. Qui pꝛo/fectus venit in bethel.⁊ edificãs ibi alta/re domino obtulit ei iuxta id qꝛ̃ pꝛius vo/cauerat.Eo tempoꝛe moꝛtua eſt delboꝛa nutꝛix rebeccę.et ſepulta eſt iuxta bethel ſub terebinto. Et vocatũ eſt nomẽ loci il/lius quercus fletus. Et nota q; hic videt q; quercus ⁊ terebint⁹ idem ſunt. Appa/ruitq; ei iterũ domin⁹ ⁊ ait. Non vocabe/ris vltra iacob.ſed iſrael erit nomẽ tuum. Et appellauit eũ iſrael. Ecce patet.q; ſu/pꝛa nomen pꝛomiſit tantũ.hic autem im/poſuit.

De moꝛte Rachel in pꝛtu beniamin
Cap.LXXXII.

Egreſſus autẽ in/de iacob venit veꝛno tẽpoꝛe ad terrã que ducit effratã.i.bethleem.Et eſt anticipatio.poſt enim dicta ẽ effrata ab vx/oꝛe caleb/que ibi ſepulta eſt. Ibiq; cũ pꝛturiret rachel cepit pericliꝛari. tamen peꝛeꝛit filiũ. Egrediẽte autẽ anima p̃ do/loꝛe pꝛtus.moꝛiẽs vocauit filiã benoni. i. filiũ doloꝛis. Pater vero circũcidit eũ ⁊ vocauit filiũ beniamin id eſt filiũ dexte/re. Sepulta eſt ergo rachel i via que du/cit bethlehẽ.⁊ ſola inter cognatos hono/rem ſepulture habere nõ meruit. Exeꝛit/q; iacob titulũ ſuper ſepulchꝛũ eius. qui apparet ⁊ ſq; in pꝛeſentẽ diẽ. Et egreſſus inde fixit tabernaculũ tꝛ̃s turrim ader. i.turrim gregis. Hũc locũ dicunt hebꝛei vbi poſt edificatũ eſt templũ.⁊ dictũ q̃ſi quodã vaticinio turrim gregis.i. congre/gationis future ad templũ. Sed Hiero/nimus ait.locũ eſſe iuxta bethleẽ.vbi vel angelorũ gꝛex in oꝛtu domini cecinit. vel iacob greges pauit.nomẽ inde loco relin/quens. Cũq; habitaret ibi ruben.dꝛmi/uit cum bala concubina patris.quod ta/men non latuit iacob.

De moꝛte yſaac ⁊ regibus edom.
Cap.LXXXIII.

Venit etiam ad/yſaac patrem ſuum in ciuitate he/bꝛon.et iam moꝛtuam inuenit matꝛem. Nec multum etiam poſt aduentum eius compleri ſunt dies yſaac.c.lxxx.annoꝛum vel ſecundum ioſephũ.c.lxxv. Et appoſi/tus eſt populo ſuo plenus dieꝛum.⁊ ſepe/lierunt eum filij eius eſau ⁊ iacob in ſpe/lũca duplici. Poꝛro moꝛtuo patꝛe di/cti ſunt eſau ⁊ iacob.ita q; eos terra non caperet. Et redijt eſau ad montana que diuiſerat.et dicta eſt terra ydumea ab e/dom que pꝛius boſra dicebatur. Enume/rans enim moyſes.xij.reges illi⁹ terre a pꝛimo vſq; Cuꝫ moyſes fuerit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ad vltimuz quem videre potuit. ait Et regnauit post bale iobal filius za re de bosra. & hunc dicūt quidā fuisse iob pronepotē esau. Sed hebrei cōtradicunt vt supradictū est. Videtur etiā in genesi q eadē terra ante esau etiā dicta fuit seir. Enumeratis enim filijs esau enumerat principes oreorū qui fuerāt in terra ante esau. de quibus incipit sic. Isti sunt oreī habitatores terre seir. cē. Oreos enim expulit esau vt legitur ī paralipomenon.

Quidā tñ dicunt hic enumeratos reges qui fuerunt in edom. anteq̄z filij israhel habuissent regem scilicet saul & dicunt hanc enumerationē esse appositam ab esdra qui scire potuit eā In enumeratione vero istorū legit de a iacob quartus. ab esau quintus. nō vidit. xij. reges israhel Ideo solue per hoc q̄ sequitur. Quidam tñ dicūt.

Sub monte seir damascus. ydumea ē in terra damascena nā & esau habitauit damascum. Theman metropolis ē ydumee. vnde eliphas themanites. & suitam Unde baldad suites. Bosra in finib⁹ ydumee. & arabie. Libanus diuidit ydumeam et phenicīam. in cui⁹ radice oriūtur albana & farfar fluuij fluētes sec⁹ anthiochiam.

ana filio sebon cuius filiaz duxit esau. q̄ inuenerit aquas calidas in solitudie dū pasceret asinas patris sui. Hebreū verbū est. inuenit iamnū de quo vt ait Hieronim⁹ varie disputāt hebrei. Dicūt quidam iamnū maria quia lacū inuenit i hebremo. Alij putant aquas calidas lingua punica que affinis est hebree. hoc nomie dici. quas greci termas vocāt. Alij dicūt eum onagros asinabus admiscuisse. vt inde veloces asini nascerent qui vocant iānum. Alij dicūt iamnū associationem. q̄z primus asinis equas fecit ascēdi vt muli nascerent. Et notandū quia in recapitulatione filiorum esau posuit moyses alia nomina vxorū eius. ab illis que ante posuerat. Dicit etiaz ioseph⁹ q̄ amalech esau filius naturalis de cōcubina habuit in parte ydumee. que gabolitis vocabatur. & dixit eā amalechitē. His vero p̄termissis transeundum est ad cognationem iacob.

Sextū incidēs. C.LXXXIIII.

AD tempore prometheus frater athlantis primus dictus est fecisse homines. tuz quia de rudibus doctos fecit. tum quia legit fecisse imagines hominū quas arte quadā ambulare fecit. Inuenit etiaz primus anulum sed ferreū. & inclusit gemmā. vnde & vngulū vocauit. quia sicut vnguis carne. sic gemma metallo circūdatur. Tradidit etiā vt in quarto digito quē medicuz vocant ponerēt ad ornatū. digniorē būc reliquis dicēs. quia ab ea vsq̄z ad cor quedam vena perringat. Dicit etiā ea tempestate triptolemus in naui. in qua pict⁹ erat draco in greciam venisse. et ampliasse agriculturā. Ceres vero preter instrumēta arandi etiā mēsurari granū adinuenit cū prius in arconijs segetes ponerent. et triticū per aceruos numerabat. vnde & a grecis dicta ē demetra. Tūc etiā thelchines victi & erules rhodū cōdiderunt.

De vēditōe ioseph. C.LXXXV.

IOseph cū. xvi. esset annorū pascebat gregē patris sui. Sciendū est. q̄ ante mortē ysaac xij. annis venditus est ioseph. Dō sic p̄batur. Sexagenarius erat ysaac cū natus est iacob. et. c. lxx. annorū mortuus est. ergo. c. xx. annorū fuit iacob in morte patris in vēditione autem filij. c. & viij. annorū fuit. Cum enī venit ad ioseph in egiptuz c. xxx. annorū fuit. sed inter descensum in egyptum & venditionē ioseph. fluxerunt xij. anni. Joseph enim. xvij. annorū erat cum vēditus est in egiptū. & xxix. quā-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

venit ad eū pater. Redit ergo moyſes ad id quod prætermiſerat. Duz ergo rediret iacob de meſopotamia. et nondū rediſſet ad patrē adhuc viuēte rachel. ſecundū ioſephū facta eſt vendicio ioſeph in hūc modū. Oderāt eū fratres ſui. quia a pē pl⁹ ceteris amabat. tum quia in ſenectute genuerat eum. tum q⁹ præſtantior corpore ⁊ ſapientior ceteris erat. Accuſauerat⁹ fratres ad patrē crimine peſſimo. vel de odio in ipſum. vel de coytu cū bruris. vel ſoluz ruben pro concubīa patris. Fecit⁹ ei pater tunicam polimitam. vel manu vel acu pictam. Vel ſecundū aquilam tunicaz aſtragoleam. vel ſecundū ſymachuz tunicam manicatā. Alij colobijs vtebantur vt expeditiores eſſent. Poteſt tamē dici manicata. i. manu picta. acu. ſ. ſuperinducta. Cauſa tamen odij maior fuit viſio ſomniorum. Rettulit enim fratrib⁹ ſomniuz quod viderat dicēs. Putabā nos ligare manipulos in agro. et veſtros manipulos adorare manipulū meū ſtantē. Qui dixerūt. Nūquid rex noſter eris. aut ſubijcieris ditioni tue ⁊ Aliud quoq⁹ ſomnium præſente patre retulit ei. Vidi quaſi ſolē ⁊ lunaz ⁊ vndecim ſtellas adorare me. Increpauit eū pater ⁊ ait. Nūquid ego ⁊ mater tua ⁊ fratres tui adorabim⁹ te ſuper terrā. Potuit hoc cōgrue dicere. quia mater adhuc viuebat. nec tamē mater eū adorauit. quia nō deſcendit in egiptum. Nec pater legitur eū adorāſſe. q⁹ nec ioſeph hoc ſuſtinuiſſet. ſed fratres adorauerunt. ⁊ parentes in filijs. Cūq⁹ fratres in paſcendis gregibus morarent in ſichem. miſit eū pater de valle hebron vt videret que fierent circa fratres ⁊ pecora.

Polimiram, pnunciant quidam corrupta penultīa. quia ꝓponitur a polis q⁹ ē plura. ⁊ micos q⁹ eſt litium. ſicut examinatuz ab era q⁹ eſt ſer. examinatuz quaſi habēſ. vi. litia ⁊ tunc penultīa correpta.

Cūq⁹ nō inueniſſet eos in ſichimis. inſecutus eſt eos in dothaim. Qui cum vidiſſent eum procul mutuo loquebant̄. Ecce ſomniator venit. venite occidam⁹ eum. et mittamus cadauer in ciſternā veterē. dicemuſq⁹ fera peſſima deuorauit eū. Ruben autē volens liberare eum aiebat. Non effundamus ſanguinē eius ſed vium proijciamus eum in ciſternā. ne pater vna perimat̄ ⁊ mater in luctu. Dic vult ioſephus matrē adhuc viriſſe. Hu dantes ergo eū tunica polimita miſerunt in ciſternā in qua nō erat aqua. ⁊ receſſit ruben meliora querēs paſcua. Dū autez ſederēt comedētes panē. viderunt biſma helitas veniētes de galaad. portantes in camelis aromata ⁊ reſinam ⁊ ſtacten id ē mirram in egiptū. Dixit⁹ iudas fratribus ſuis. Quid utilius eſt vt venundetur biſmahelitis puer. et manus noſtre non polluantur celando ſanguinē eius. Caro. n. ⁊ ſanguis noſter eſt. Et vendiderunt euz madianitis. xx. argenteis. Eoſdez vocat madianitas quos ⁊ biſmahelitas. Madian tamen de cethura filius abrahe. et iſmahel de agar. ⁊ filios de diuerſis vxoribus legit̄ ſeparaſſe abrahā ab inuicē. Forte ſepati prius poſtea redierūt in vnū ⁊ facti ſunt vnus popul⁹. retinētes vtriuſq⁹ parentis nomen. Uel vera ē hebreorum opinio qui dicunt agar ⁊ cethuram vnam fuiſſe. et ita forte nunq⁹ ſepati fuerunt. Reuerſus autem ruben ad ciſternā non inuenit puerū. ⁊ credens eum interemptum. ſciſſis veſtibus eiulabat. Iz accepto q⁹ viueret quieuit. Tulerunt autem veſtes ioſeph ⁊ eius tunicam in ſanguine hedi tinxerunt. et miſerunt quoſdam qui ferrent ad patrem. et dicerent. Hanc inuenimus. vide ſi filij tui eſt tunica. Quā cum agnouiſſet pater ait. Fera peſſima deuorauit filium meum ioſeph. Sciſſiſq⁹ veſtibus ⁊ indutus cilicio luxit filium multo tempore. Congregatiſq⁹ filijs vt leuirent dolorē patris. noluit eos audire

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sed dicebat. Descendam lugens ad filiū meum in infernū. Erat enim tūc in inferno quidam locus beatoꝝ longe semotus a locis penalibus. qui ob quietē ⁊ separationem ab alijs sinus dicitur. sicut sinus maris dicimus. Et dictus est quasi sin? abzalx qz abzahā ibi erat in sustentatione. vsqꝫ ad mortē christi.

Qui dictus est prima via credendi. nō qꝫ prim? crediderit. sed quia primus ꝓ fide vnius dei ꝑsecutionem passus. quia de chaldea expulsus.

De ingressū ioseph in egiptum. Capitulum. LXXXVI.

Madianite vero vendiderūt ioseph in egipto puthiphari eunucho. magistro militie pharaonis. Alij dicūt archimachero id ē principi cocorū. Machera enim coquina dicitur. vel securis cocorum. a machere. qđ ē occidere. Nec abhorret a vero. quia apud plures nationes dapifer principis. honorabilior est ⁊ princeps militum. Hūc ioseph̄us vocat petefren. sed Hieronimus non bene translatum nomen esse asserit. Hic habuit vxorem et liberos. quia et ioseph filiā ipius duxit vxorem. nec de eunuchis regis fuit. qui paruuli castrabantur. Sed tradūt hebrei. qꝫ videns ioseph elegantē. emit eū vt miseretur ei. Dominus aūt custodiens ioseph. illuz adeo infrigidauit. vt deinceps impotens fuerit coire. et tanꝫ eunuchus esset. ita qꝫ videntes eum ierofanti arefactam de more suo eum pontificē heliopoleos creauerūt et honoratior erat qꝫ ante in principatu.

Qđ iudas genuit phares et zarā de thamar. C. LXXXVII.

Ad tempore an tecꝫ ioseph venditus esset. quia hoc etiam interfertum est ꝙ recapitulatione discedēs iudas a fratribus suis. Aliud est recapitulatio si cū qđ prius factum est post dicit. Aliud anticipatio. cum prius dicit qꝫ factū fuerit qđ. fuit ad virum ad ollamirem nomine iram. ⁊ accepit ibi vxorē nomine sue filiam chananei. que peperit ei filiū primogenitum her. deinde onā post sela. Dedit autē iudas her primogenito vxorem nomine thamar. Fuit autē her nequā id est abutens vasculo vxoris. et occisus ē a domino ⁊ inuentus est mortuus in thoro iuxta vxorē. Et dixit iudas ad onā. vt ingrederetur ad eā vt suscitaret semē fratri.

In quo patet quedā in lege post scripta. que ante eā sunt obseruata. Qui īdignās sibi nō nasci filios fundebat semen in terram. id est inutiliter vxorem cognoscere satagebat. Et percussit eum dominꝰ. Remisitqꝫ iudas thamar vt esset vidua in domo patris sui. donec cresceret sela. quo adulto timuit eū dare thamar. ⁊ dissimulabat. Mortua est autem sue vxor iude. Qui cōsolatione accepta post luctū ibat ad tondendas oues cū yra opilione suo. Quod audiēs thamar depositis vestibꝫ viduitatis assumpsit meretrū. sediteqꝫ ī bivio itineris qđ ducit thamnā. hebreū sonat in oculos sedit. Siceni vocāt biuiuz vbi diligētius debet aspicere viatoꝝ quo gradiat. Quā cū vidisset iudas suspicatus est cadesam id est scortū. Cui ⁊ dixit. Sine me vt coeaz tecū. Que ait. Quid dabis mihi: Et ille. Vittā tibi hedū de grege. Et illa. patiar qđ vis. si dederis mihi arrabonē. ⁊ dedit illi anulū ⁊ armillaz ⁊ baculū que gerebat pro arra. Ad vnum ergo concubitū concepit mulier gemios ⁊ abijt receptis iterū viduitatis vestibus. Visitqꝫ iudas hedū per pastorez. Qui cum venisset ⁊ non inueniret eā. redijt ad iudam sine pignoribus. Post tres autez menses dictū est iude. Fornicata est thamar. ⁊ vterus eius intumuit. Qui ait. Producite eā vt cōburatur. Que cū duceretur ad penam. misit socero suo pigno

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ra dicens. De viro cuius hec ſunt concepi. Qui ait. Juſtior me ẽ. quia nõ tradidi eã ſela filio meo. hec fecit ne periret ſemen filij mei. Attamen vltra non cognouit eam iudas. Inſtante vero partu apparuerũt duo in vtero. ⁊ in ipſa effuſiõe vnus ꝓtulit manuz in qua ligauit obſtetrix coccinũ. ⁊ ait. Hic egredietur prior. Illo quoqz retrahẽte manũ egreſſus eſt alter. Dixit quoqz mater. Quare ꝓpter te diuiſa ẽter a fratre tuo maceria? ⁊ ob hoc vocauit eũ phares. Macerią dixit membrana ſecundarũ vel ſecundinarũ qua inuoluit puer in vtero. que diuidit in partu ⁊ ſequit puerũ. Poſtea egreſſus eſt alter cum coccino. ⁊ dictus eſt zaram id eſt oriens. quia primus apparuit. vel q; plurimi iuſti ex eo nati ſunt. vt legit in paralipomenon. Tamen ſup libꝝ regum in principio tercij libri legitur. Obſtetrix in geneſi coccinũ ligauit in manu phares. ⁊ ab eo qõ parietẽ diuiſerat nomẽ phares forte ſortitus eſt. Forte poſt coccinũ tulit de manu zarã. ⁊ alligauit phares. vt a ſimilibus gemellis primogenitus diſtingueretur.

De incarceratiõe ioſeph. Capitulũ LXXXVIII.

Igitur ioſeph ductus eſt in egiptũ. emitqz eũ putiphar enuchus. fuitqz domin? cũ eo domũqz domini ſui creditã ſibi gubernabat. Benedixit qz dominus domui egiptij ꝓpter ioſeph qui tamẽ aliud de omnibꝫ nõ nouerat. niſi panẽ quo veſcebat. Factũ eſt autem q; domina ſua oculos iecit in ioſeph et ait. Dormi mecũ. Qui rñdit. Omĩa ſua tradidit mihi domin? meus ꝓter te. Quõ ergo hoc poſſum facere imo ⁊ peccare i deũ meũ? Accidit autẽ vt ait ioſephus. vt publica feſtiuitas inſtaret. cui etiã mulieres intereſſe debebãt. Tunc illa egritudinez ſimulauit viro. captãs ob hoc ſolitudinẽ ⁊ ſilentiũ. vt ꝙrgaret ioſeph. Et apprehẽſa lacinia pallij Joſeph. ait illi. Dormi mecũ. Qui iratus relicto pallio in manu eius. egreſſus eſt foras. Illa contempta; ſe dolens in argumentũ fidei retentũ pallium oſtendit marito reuertẽti. dicẽs. Ingreſſus eſt ad me ſeruus hebreus. vt illuderet mihi. Ille nimis credulus cõiugi. vinctũ ioſeph tradidit in carcerem regis. Fuit autẽ domin? cũ illo. ⁊ dedit illi gratiã in cõſpectu domini carceris. qui carcerẽ ⁊ vinctos in cuſtodia eius poſuit.

De expoſitione ſomniorũ pincerne et piſtoris. Cap. LXXXIX.

Accidit autez vt pincerna regis ⁊ piſtor. in eundem carcerẽ mitterentur. et ioſeph miſtrabat eis. Viderũtqz ambo ſomniuz nocte vna. Quos cũ mane vidiſſet ioſeph triſtes. ſciſcitatus eſt ab eis cauſam doloris Cũqz accepiſſet. p ſomnio eos dolere. ait. Referte mihi que vidiſtis. Nunquid domini eſt interpretatio. i. nũquid aduersio dei põt interptari? Et ait ꝓpoſit? pincernarũ. Videbã coram me vitẽ ⁊ in ea tres fũdos oculos. ſcz vnde fundunt palmites. Alij ponũt tria flagella. vel tres ꝓpagines quod idẽ. ⁊ paulatim creſcere gẽmas. ⁊ poſt flores vuas matureſcere. premebã; qz vuas in calicẽ pharaonis. quẽ tenebã. dabãqz poculũ pharaoni. Et ait ioſeph. Deꝰ dedit in bonũ hominibꝫ vſum vini vnde ⁊ ipſi libant. ſoluit lites ⁊ triſtitias. ⁊ bona eſt eius viſio. Tres autẽ propagines tres ſunt dies. poſt quos reſtituet te pharao in gradũ priſtinũ. Memẽto mei dum bene fuerit tibi. vt ſuggeras regi vt educat me. quia de terra hebreorum furto ſublatus ſum. ⁊ hic innocẽs in lacũ miſſus ſum. Tunc ait piſtor. Vidi quod haberem tria caniſtra farine ſup caput meum. et in ſuperiori me portare cibos qui fiunt arte piſtoria. aueſqz comedere ex eo. Joſeph? vero ait. duo caniſtra plena panibus. terciũ obſonio. variiſqz cibis qua;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

lia ſolent regibus miniſtrari. Grecus habet tria caniſtra codritorũ. ſ. panũ ſecundorũ. ⁊ potuit eſſe q̃ etiã in ſuperiori eẽnt panes ſecũdi. ſuper quos eſſent panes primi. de quib⁹ edebat pharao. Et ait Joſeph. Vallẽ me eſſe interpretẽ bonorũ. Tres adhuc dies ſunt. poſt quos pharao ſuſpẽdet te in cruce. et comedẽt aues carnes tuas. Exinde dies tercius natalicius pharaonis erat. ⁊ inter epulas recordat⁹ pincerne reſtituit eũ. piſtorẽ vero ſuſpendit. obliciſq̃ ẽ pincerna interp̃tis ſui.

De ſublimatione ioſeph p̃ expoſitione ſomniorũ. Capi. XC.

Poſt duos ãnos vidit pharao ſomnium. Putabat ſe ſtare ſuper fluuiũ de quo aſcẽdebãt ſeptẽ boues craſſe. obeſiſq̃ carnibus. id eſt plenis quaſi ob eſum educatis. ⁊ poſt alie. vij. emergebãt de flumine. ſumma conſecte macie ⁊ deuorabãt priores. Expergefactus pharao rurſum obdormiuit ⁊ vidit aliud ſomniũ. Septẽ ſpice plene pullulabãt in culmo vno. alieq̃ totidem iuxta oriebantur tenues ⁊ percuſſe vredine. et deuorabãt priores. Territ⁹ pharao cõuocauit coniectores ⁊ ſapientes egypti nec erat qui interpretaret. Et recordatus eſt pincerna ioſeph. et eius ſuggeſtiõe ad regis imperiũ eductũ de carcere ioſeph totonderũt. Vincti enim et exules incremẽta criniũ patiunt. Et veſte mutata oblatus eſt regi. Rex apprehẽſa manu ei⁹ dextera ait. Vidi ſomnia. nec timeas diſſere quicquid ſit. Narrauitq̃ q̃ viderat. ⁊ ait ioſeph. Somniũ regis vnũ eſt. id eſt vnius ſignificationis. que facturus ẽ de⁹ oſtendã pharaoni. Ecce ſeptem anni veniunt fertilitatis magne in vniuerſa terra egipti. quos ſequentur alij. vij. rãte ſterilitatis. vt obliuioni detur cuncta retro abundantia. Ad idẽ ſane ſpectant boues ⁊ agricole ⁊ ſpice. et ſomnij repetitio. firmitatis eſt indicium, Quod autez iuxta fluuiũ vidiſti. hec cauſa fertilitatis et ſterilitatis ex flumine maxime oriet. Nunc ergo prouideat rex virum qui quintã partem frugũ per. vij. annos fertilitatis congreget in horrea regis. vt ſeruetur aduerſus futuram parata famem. Pharao vtrũq̃ miratur in ioſeph. et ſomnij diſcretionem. et diſpenſationẽ conſilij. diſpenſationẽq̃ huius rei cõmiſit ei dicẽs. q̃ ſpiritu dei plenus eſſet. Ecce ter iam inſinuatus eſt ſpiritus dei. primo ibi. Spiritus dei ferebatur ſuper aquas. ſecũdo ibi. Nõ permanebit ſpiritus meus in hominib⁹ iſtis. tercio hic. Tulit ergo pharao anulũ de manu ſua. et dedit in manu eius. ⁊ collo torquẽ aureã circumpoſuit. et fecit eũ ſecundũ in regno. Aſcenditq̃ currum regis ioſeph clamante preconе. vt omnes coram eo genua flecterent ſicut coram rege Hebrei autẽ preconẽ non clamaſſe ad genuflexionem. ſed abrech quod ſonat pater tenerrimus. Abba enĩ pater. rech delicatus vel tenerrimus. q. d. Et ſi erat tener. tamen ſapientia pater. Et ait rex ad ioſeph. Ego ſum pharao quod. ſ. eſt iuramentum. et eſt ſenſus. Sicut verum eſt me eſſe pharaonẽ. ſic verũ eſt quod dicã Abſq̃ tuo imperio non mouebit quiſpiam pedẽ aut manũ in egipto. i. nõ egredietur quiſpiã binc ſine nutu tuo. neq̃ publicis fungetur officijs. Et vocauit eũ lingua egipciaca phanet phane. i. ſaluatorẽ mundi quod grece pontifanec dicitur. hebraice tamen ſonat abſconditorũ inuẽtorẽ. ⁊ dedit ei aſeneth filiã putifar domini ſui vxorem. Triginta annorum erat ioſeph quando ſtetit coram pharaone natiq̃ ſunt ei duo filij priuſq̃ veniret fames. Vocauitq̃ filiuz primogenitum manaſſes. quod eſt obliuio di-

Hebrei in excuſationem ioſeph de matrimonio alienigene. dicũt iob p⁹ flagella duxiſſe vinaz filiam iacob. et ea ſuſcepiſſe filiam. de q̃ et putifare nata ẽ aſeneth.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

cens. Obliuiſci me fecit deus labo⁹ meo
rum. et domum patris mei. Secundu⁹
vocauit effraim. quod eſt fructificatio di
cens. Creſcere me fecit deus in terra pau
pertatis mee.

De ingreſſu fratrum ioſeph in egiptū
Cap. XCI.

IOſeph collegit granum ſeptem annis. quibus
tranſactis venerunt anni inopie. Et cla⁹
mauit populus ad pharaonem. alimen⁹
ta petens. Quibus ille reſpōdit. Ite ad
ioſeph. Aperuit⁹q ioſeph horrea. & ven⁹
didit egiptijs. Ille etiam prouincie ve⁹
niebant in egiptum. vt emerent eſcas. pe
cunia vero tradebat archarijs regis. Au⁹
diens autem iacob q̄ eſce venderent in
egipto. miſit illuc decem filios ſuos. ben⁹
iamin domi retento. Qui ingreſſi terram
egipti venerūt ad ioſeph. nec agnouerūt
eum. Cunq; adorāſſent eum. & agnouiſ⁹
ſet eos. durius loquebatur eis dicēs. Un
de veniſtis? Qui dixerunt. De terra cha
naan. ad emendum eſcas. Et ille. Explo⁹
ratores eſtis. vt videatis infirmiora ter⁹
re. et diuerſo veniſtis. Et illi. Non eſt ita
domine. ſed ſerui tui omnes ſumus filij
viri vnius. minimus cum patre noſtro ē
alius non eſt ſuper. Qui ait. Hoc eſt q̄ō
loquutus ſum. exploratores eſtis. Impoſ⁹
ſibile eſt enim viro ydeote tales filios eſ⁹
ſe. cum etiam regibus talis filiorū copia
valde ſit difficilis. Per ſalutem pharao
nis non egrediemini hinc omnes. donec
veniat frater veſter minim⁹. Mittite vnū
ex vobis qui adducat eum. Timebat enī
ne forte et in illum aliquid deliquiſſent.
& tradidit eos vinctos cuſtodie trib⁹ die⁹
bus. Tercio autem die eduxit eos. & reti⁹
nens ſimeon ligauſq; eum illis preſenti⁹
bus. alios abire permiſit. Qui conquere
bantur ad inuicē. Merito hoc patimur
quia peccauimus in fratrem noſtrum. ne
ſcientes q̄ intelligeret eos ioſeph. quia p
interpretem loquebatur eis. Juſſitq; io⁹
ſeph miniſtris ſuis vt implerent ſaccos
eorum. et reponerent ſingulorum pecu⁹
nias in ſaccis ſuis. datis ſupra cibarijs
in via.

De reditu fratrū ad patrē. C. XCII.

ABiit profecti ſunt. veneruntq; ad patrem in
terram chanaan. & dixerunt ei oīa que
acciderant eis. Cunq; frumenta effun⁹
derent. ſinguli inuenerūt in ore ſaccorum li
gatas pecunias. Territiſq; omnibus di
xit pr̄. Abſq; liberis feciſtis me. Joſeph
non eſt ſuper. ſimeon tenetur in vinculis
beniamin auferetur. in me hec mala reci
derunt. Et ait ruben. Trade eū mihi. duo
os filios meos interfice. niſi reſtituā eū
tibi. Et ille. Non deſcendet filius meus
vobiſcum. Interim conſumptis cibis. fa
mes op̄primebat eos. Et dixit iacob ad fi
lios. Reuertimini in egiptū. vt ematis
paxillū eſcarū. Et ait iudas. Si vis puer
um mittere nobiſcum.

ibimus. alioquin non imus. Ego ſu⁹
ſcipiam puerum de manu mea re⁹
quire eum. Niſi il⁹ lum reduxero. ero reus peccati omni⁹ tempe. Et ait iſra⁹ bel. Si ſic neceſ⁹ eſt. facite q̄ō vultis. Sumite de optimis fructib⁹ terre vē vobiſcū modicū reſine & mellis. ſtoracis. & ſtacte. terebīti. & ami gdalarū. & ferte viro munera. pecuniāq; quā retuliſtis reportate. & aliā ad eſūdos cibos. Deꝰ aūt faciat vobis virū placabi lem. & remittat vobiſcū fratres. Reſina dicit quodlibet gūmi liquidū vel aridū a reſīa greco quod ē emanare. Prima p̄ cioſior ē q̄. & terebintina dr̄. q̄ō forte exp̄ nendo ſubdit. & terebinti. Secunda eſt lē tiſchina. que venit de chio īſula. Tercia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

pinea. Forte balsamū sic vocauit. Joseph⁹ enī in principio munerū vnguēta balsami posuit. ⁊ resinā tacuit. Storacez quidā dicūt speciē resine. Hieronim⁹ dicit in hebreo esse nethora. quod sonat generaliter thimiama. et in ysaia pro domo Nethora quidā transtulerūt domus thimiamatis. quidā domus storacis.

De ingressu fratrū in egiptū cū beniamin. Cap. XCIII.

Igitur filij iacob descēderūt in egiptū. ⁊ steterūt coram ioseph. Qui precepit dispensatori suo vt introduceret eos pararetq; conuiuiū. quia secum erāt cōmesturi. Illi timētes se introductos pro pecunia quā retulerāt. dicebāt dispensatori. se eandē retulisse. et eis nesciētibus repositā fuisse etiam in sacculis. qui ait. Pax vobis. Deus vester dedit vobis eā pecuniā quam dedistis mihi ego habeo. Eduxitq; ad eos symeō. Parabātq; munera donec ingrederetur ioseph meridie. Cui ingresso obtulerunt munera. ⁊ adorauerunt in terrā. ⁊ accepto q̄ saluus eēt pater. benedictoq; beniamin. cōmota sūt viscera eius. ⁊ ingressus cubiculū fleuit. lotaq; facie egressus prinuit se et ait. Ponite panes. Sedit autē ioseph seorsum tanquā alienigena. et egiptij seorsum vt indigene. et fratres seorsum vt aduene. Prophanū enī putāt egiptij edere cum hebreis. forte p̄ dispari cultu. Dispositiq; ioseph fratres secundū ordinez eratis eorū sicut in domo patris sedere cōsueuerant. datisq; partibꝰ mirabant̄ q̄ ps beniamin quinq; partibꝰ excederet. Joseph⁹ autē dicit. Beniamin duplicibꝰ partibꝰ honorabat. Utrūq; autē stare pōt. si quiq; ciborū fuerūt impositiones. et de qualibet duplū dedit. Biberuntq; ⁊ inebriati sunt cū eo. id est satiati cibo secundū ideoma hebreū. Precepitq; ioseph dispensatori suo. vt ī pleret saccos. ⁊ pecunias eoz reponeret vt prius. et ciphū suū argenteum in sacco minoris reponeret. Factūq; est ita. Orto q; mane dimissi sunt. Tunc dispensatori iubēte ioseph insecut⁹ ē eos ⁊ apprehēsus ait. Pessimā rē fecistis. ciphum furati estis. in quo bibit dominus meus. ⁊ in quo auguriari solet. At illi dixerunt. Apud quemcūq; inuentū fuerit quod queris moriat̄. ⁊ nos serui erimus domini tui. Ille scrutatus incipiēs a minori vsq; ad maiorē. inuenit ciphū. i sacco beniamin. Illi autē redierūt ad ioseph. Qui ait. An ignoratis q̄ non sit simlis mihi in auguriādi sciēria? Forte ioco dictum ē. nec ē īpurandum. Judas vero plurimū supplicabat. vt ipsum meliorez pro puero seruū retineret. quia in suā euz fidem receperat a patre.

Qđ ioseph indicauit se fratribus. Cap. XCIIII.

Non poterat vltra se cohibere ioseph. et ejectis alijs foras cū fletu clamabat. ita q̄ qui ex ierāt audirēt. Ego sum ioseph. Nolite timere. pro salute vestra misit me dominꝰ ante vos. Biennium iam fames transijt adhuc quinq; anni restant. quibus nec arari. nec meti poterit. quod ex nimia fluuij inundatione credit̄ accidisse. Et adiecit. Festinate et nunciate patri meo gloriam meā. adducite eū ad me. vt pascā vos ⁊ pecora vestra. ne moriamini. ⁊ habitaturi in terra iessen. Oculi vestri vident. q̄ os meū loquat̄ ad vos. i. verū est qđ loquor. Osculatusq; est ioseph omnes fratres suos. fleuitq; sup̄ singulos. Auditū est verbum in aula regis. Gauisusq; est pharao ⁊ dixit ad ioseph. Dic fratribus tuis. Tollite plaustra vestra de egipto ad subuectionem coniugum et parulorum. Omnia vestra adducite vobiscum. dabo vobis omnia bona egipti. et medullam terre comedetis. Factumq; est ita. Dedit q; Joseph singulis binas stolas. Stola dicitur a telon quod est longū q̄si

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

tunica talaris. Beniamin vero dedit. ccc. argenteos. & v. stolas optimas. & totidē misit patri. asinosq; decē qui subueherēt ex omnibus bonis egipti. & proficiscentibus ait. Ne iracamini in via. Qui cum venissent ad patrē dixerūt Joseph vivit & dominat in egipto. Jacob quasi de gra in somno euigilās nō credebat eis. Cūq; vidisset omnia que miserat ei ait. Sufficit mihi si filius meus ioseph vivit quasi de pena vel gloria nō multū curo si vivit. vadā & videbo eū priusq; moriar.

De descensu israel in egyptum. Cap. XCV.

Igitur profectus israhel. cum omnibus que habebat. venit ad puteū iuramenti. & mactatis victimis deo. audiuit deū per visionē noctis dicētem sibi. Noli timere. descende in egyptū faciāq; te ibi in gentē magnā. et ide reducam te. Joseph quoq; ponet manū suaz super oculos tuos. Surgens ergo de puteo iuramenti. venit in egyptuz cū omni semine suo. Cūcte anime que egresse sūt cum eo & egresse de femore eius. Non q anime sint ex traduce. sed a parte totū intelligitur. fuerunt. lxx. et. vi. preter ipsuz et ioseph cū duobus filijs qui erant in egypto. fuerunt ergo omnes simul. lxx. Tamen. lxx. transtulerūt. lxxv. & lucas similiter in actibus apostolorū. sed p preoccupationem dictū esse Hieronimꝰ asserit. & enumeratos cū eis. v. filios filioz ioseph qz illi duo facturi erant tribo. Lucas quidem scribēs actus apostolicos gēribꝰ. nō fuit ausus mutare verbū. lxx. quia eozuz vigebat auctoritas inter gentes. ipse vero adhuc eis erat ignotus. Ipsi etiā. lxx. i deutronomio transtulerūt. q israel ingressus est cum animabꝰ. lxx. Nota in his numerari ber. & ona filios iude. qui tamen mortui sunt in terra chanaā Forte i loco defunctorū numerant due ancille iacob. si. ñ & ille intrauerūt. Vel more scripture summā numeri posuit q̄ius parū deest. Itē nota si dina numerat inter filios & nepotes. lxx. sunt pter iacob. Filie enim lie. xxiij. filij zelphe. xvi. filij rachel. xiij. filij bale. vij. Nota q cū ioseph nōdū haberet nisi duos. restat vt beniamin haberet de cē. sed in libro nō legunt nisi. ix. Forte vicio scriptorū duo nomia scripta sunt pro vno. vñ magister hugo. asbel terciū i asa & belū diuisit. Sed nō videt posse stare. qz i numeris cū familie tribuū numerantur victis madianitis. sic legitur. Ex sbel a quo familia asbelitarū. Sed in hebraica veritate. ros & mumphin duo sunt nomina que apd nos viciose iuncta sunt. quia forte ioseph⁹ pro asbel posuit asbel a. iō sic diuisit.

Qd ioseph occurrit patri suo & introduxit eū ad regē. Cap. XCVI.

Remisit ergo iacob iudā ad ioseph vt occurreret ei. Qui iūcto curru occurrit ei in iessen. Alij dicūt ad vrbē heroū in terra ramesse que tūc iessen post thebais dicta ē. a qua thebei. quorū legioni pfuit beat⁹ mauricius Alie sunt thebe. vñ thebani. Postea cū reges fuerūt ex ea. dicta est vrbs herouz. qz heroes egipti ei debebāt custodiā In finibꝰ terre illi⁹ postea edificauerunt hebrei cogētibꝰ egiptijs vrbē tabernaculorū q̄ dicta ē ramesse. post pagus arsenoitel dicta ē. qd sonat sine sexu. sic dicta. qñ sine discretiōe vtrūq; sex⁹ cepit impare egipto. Dixitq; ioseph ad oēm domū pris sui. Ibo & nūciabo pharaoni venisse vos & viros eē pastores. Cunq; dixerit vobis qd ē op⁹ vestrū. dicetis. Pastores sum⁹ nos & pres nri. Hec dicetis vt habitetis seorsū ab egiptijs i optia terra iessen. qz detestant oēs egiptij pastores ouiū. qz ñ cōe dūt eas. sz colūt vt hamonē Ingressusq; ioseph ad regē. et trēos fratrū suoz. i. sup̄ mos. v. vizol statuit corā rge. qui cū diss sent se pastores ouiū. addidert. ñ ē herba i

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

terra chanaan. petimusq; vt iubeas nos seruos tuos eē i terra iessen. nec. n. separi volum⁹. sed cōem patris, puidētiā facere Si quer⁹ quō egipt⁹ tpe inopie abūdabat in pascuis. Dicim⁹. q; egiptus ꝓtra naturā aliarū regionū. cū abūdat frugibus. sterilis ē in pascuis. ⁊ ecōuerso. Diu turnior enī mora fluminis sup terrā tēpora colēdi ipedit. vel sata extīguit. pascua aurē nūtrit. Post hec introduxit ioseph patrē ad regē. bñdixitq; regi. Inquisitusq; a rege de diebꝫ annorū suorū. ait. Dies pegrinatiōis mee vite. c. xxx. annorum sunt. pui ⁊ mali. nec puenerūt vsq; ad dies patrū meor⁹. Peregrinatiōis dixit. q; sancti vitā hāc ꝓ icolatu hñt. Maledixit q; sapiēs accusator ē sui. Nō aūt dixit p ui. determiauit dies. nec puenerūt. ⁊c.

Dedit ergo ioseph fratribꝰ suis possessiōnē in optīo solo rameſſes. Dicit ramē ioseph⁹. Cōcessit ei pharaō vt in eliopolitana vrbe cōuersarent. illic enī pascua pastores ei⁹ habebāt. sciēs gratū ēe egiptijs separi a se pastores. ⁊ nihil qō eorū esset istis tedisse. Forte ad territoriū heliopoleos spectabat terra iessen.

De datiōe quinte ptis frugū institute. Cap. XCVII.

Ualuit fames in egypto. Cūq; defecisset preciū emptoribꝰ sustētauit eos ioseph anno illo ꝓ cōmutatione pecorū. Sequēti āno cū iterū fame perirēt. emit omnē terrā egipti ioseph ꝓ alimētis. ⁊ subiecit eā seruituti pharaōis ꝓter terrā sacerdotū quā dederāt eis regeſ quibꝰ statuta cibaria ex horreis publicis dabant. ⁊ iō nō sunt cōpulsi vēdere possessiōes suas. Circa finē vero sterilitatis ait ioseph ad populos. En vos ⁊ pecora vestra in manu pharaonis sunt. Ecce vobis reddo terrā ⁊ pecora. et dabo semīa et coleris terrā regi. quintā partē dabitis regi. quattuor reliquas ꝓmitto vobis sin semina ⁊ in cibos. Qui dixerūt. Salus nostra in manu tua ē. Extūc vsq; nūc quinta ps soluit regibꝰ egipti. Et factū ē quasi in legē. De iuramēto qō fecit Joseph patri. Ca. XCVIII.

Habitauit ergo israhel in terra egipti auctusq; est nimis ⁊ vixit in ea. xvij. annis. factiq; sūt dies sui. c. xl vij. annorū. Cumq; videret diē obit⁹ sui īminere. vocauit ioseph ⁊ fecit vt ponteret manū sub femore suo et iuraret. i. ꝓ circūcisionis sanctitate iurauit. hoc secundū iudeos. vel ꝓ christū. q; sepeliret eū in sepulchro maior⁹ suorū qō abrahamiū dicit. et interserēdo dixit. vbi mortua fuit rachel. q̄si se excusans q; ī sepelierat eā vbi ipse volebat sepeliri.

Cura fuit sanctis sepeliri i terra q; sciebāt christū resurrecturū. vt cū eo resurgerent Distat. n. abrahamiū a caluaria fere. xxx. miliarib⁹. Cūq; iurasset ioseph. cōuersus israel ad lectuli caput qō erat ad orientē. adorauit deū. Quidā codices habēt adorauit sup caput virge ei⁹. vel i capite virge sue. ⁊ vtrūq; stare pōt. Potuit enīz senex habere virgā vt i hac etate fieri solet ⁊ innixꝰ sup eā adorauit. vel sceptrū qō gerebat ioseph susceptū donec iurassent. Cūq; iurasset sup cacumē nōdū reddite virge. adorauit deū. Nō enī credendū est dicētib⁹ q; adorauerit sceptrū ioseph.

De bñdictione effraim ⁊ manasse. Cap. XCIX.

Terū nūciatum ē ioseph q; egrotaret pr ei⁹. assumptusq; duobus filijs prerit. Audiēs senex venisse filiū cōfortat⁹ ē ⁊ sedit i lecto. videsq; cū ioseph duos ait. Qui sūt isti? Clare. n. videre ñ poterat. Et ait ioseph. Isti sūt filij mei q̄s dedit mihi de⁹ i loco isto Et ait iacob. Isti duo mei eēt. Sic mihi ē ⁊ symeō deputabunt mihi. i. quisq; tribū faciet. Reliqui Quilibet filiorum quos genueris no iacob preter ioseph

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

mine fratrum ſuo
rum vocabuntur
in poſſeſſionibus
ſuis. id eſt non ſa/
cient tribus. ſz cõ/
tenti erunt poſſeſſionibꝰ ſuis. Vel aliter.
Nomine fratrũ ſuorũ vocabunt. i. annu
merabunt tribubꝰ fratrũ ſuoꝝ. ita q̃ qui
dam manaſſe. quidã effraim. Applicuit
autẽ ioſeph manaſſen ad dexterã patris.
& effraim ad ſiniſtrã adorãs & petẽs vt be
nediceret eis. Jacob vero in ſpiritu cãcel
lauit manus. minori dexterã ſupponens
Nõ ioſeph grauiter accepit & ait. Nõ ita
cõuenit pater. Alter enĩ eſt primogenit⁹.
Et ille. Scio fili mi ſcio. & ille quidẽ erit
in populos. ſed minor maior erit. & ſemẽ
eius creſcet in gẽtes. Hoc implerũ eſt in
ieroboã. qui prim⁹ impauit decẽ tribubꝰ
& fuit effraita. Et ait ad effraim. In te be
nedicet iſrael. & dicet in puerbiũ Faciat
tibi deus ſicut effraim & manaſſe. Et ad
ambos ait. Deus patrũ noſtrorũ benedi
cat pueris iſtis. & inuocet nomẽ meũ ſup
eos. i. nomĩa abrahã & yſaac. & creſcant in
multitudinẽ ſup terrã. Et ait ad ioſeph.
Deus reducet vos in terrã veſtrã. do tibi
preter fratres tuos ſichimã quã tuli ĩ gla/
dio & arcu meo de manu amorrei. Dane
emerat eã. c. agniſ a rege emor. ſed cũ pro
nece ſichimitaꝝ debuerat auferri ſibi. po
teſtatiue ſemp eã obtinuit.

De benedictionibꝰ duodecim tribuũ
Cap. C.

VOnuocauit ãt
iacob filios ſuos & ait illis. Con
gregamini vt annun/
ciez vobis que fu/
tura ſunt in diebꝰ
nouiſſimis. Ad lit
teram de diuiſione
terre & de ſtatu tribuum futuro prophetа
uit. aperiſſime vero de vtroq̃ chriſti ad/
uentu.

Nõ q̃ oĩbꝰ bñdixe/
rit. qđ patet ĩ rubẽ.
ſed q̃ omnibꝰ ꝓbe
rauit.

De ruben. Cap. C. I.

RVbẽ primoge
nitus meus fortitudo mea. id ẽ
quez genui in etate robuſta. principium
doloris.
mei. id eſt ſolliciti
dinis mee. circa
meos filios. Vnde
alij habent capitu
lum liberis meis.
Prior in donis.
maior ĩ impio. ſu/
ple eſſe debueras.
Effuſus es ſicut a
qua. id eſt in vilez
libidinem. Non
creſcas q̃ aſcendi/
ſti cubile patris tui
Vel ita diſtingue
Effuſus es ſicut a
qua. non creſcas
qui aſcendiſti cubi
le patris tui. ac ſi
diceret. Lege pri/
mogẽiture honor
tibi pre alijs debe/
batur. et duplici/
tas in poſſeſſione.
ſed ſufficiat tibi ꝑ
crimine tuo parez
eſſe ceteris. Non
ergo ſupercreſces
ſicut aqua bullĩs
ſuperegredieꝝ vel
ſicut fluuius inun
dans.
Hiero. ĩ libro. i. he/
braicarũ q̃ſtionũ ge
neſ. capi. cc. vij. ſic
dicit. Jn hebreo ſcri
bitur. Ruben pri
mogenitus me. for.
m. & cap. ĩ li. m. ma
ior ad portandum.
& maior robore. effu
ſus es. ſ. a. ne adijci
atur. aſcendiſti cubi
le patris tui. & cõta/
minaſti ſtratum in
aſcenſu. Eſt autem
ſenſus hic Tu es pri
mogenitus me⁹. ma
ior in liberis et debe
bas iura ordinem
natiuitatis & here/
ditatez que primo/
genitis iure debeba
tur ſacerdotiuz acci
pere & regnum. hoc
eriam portãdo one/
re & prenalido robo
re monſtraꝝ. Verũ
q̃ peccaſti & velut a
qua que vaſculo nõ
teneꝝ voluptatis ef
fuſus es ĩpetu. idcir
co p̃cipio tibi vt vl
tra nõ pecces. ſiſq̃ in fratruz numero. pe/
nã ex peccato luẽs. q̃ primogeniti ordinẽ
perdidiſti. De Simeõe & leui. C. C. II.

SJmeon et leui
vaſa iniq̃tatis. q̃ ĩ furore ſuo oc
ciderũt viros. ſ. ſichimitas. & ſuffoderũt mu
rum ĩ voluntate ſua. Hic aperit quia con/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

tra voluntatem suam factum fuit istud. Alij habēt. subneruauerūt taurū. qō qui dam de filio regis qui rapuerat dnā itel ligūt. quidā de christo. quidam de tauris ipsis. p silempsim dictū putāt. In consi/lio eorū nō veniat aīa mea. hoc plane de christo. De simeon enī scribe. de leui sa/cerdotes. quorū cōsilio christus occisus ē Diuidā eos in iacob ⁊ dispergā in israel Ad litterā leui sortē nō habuit in terra. ꝛ admixtus alijs viculos habuit ad alen/da pecora. Simeon similiter qz modicus erat sortē nō habuit. sed receptus est i sor tem iude.

De iuda. Cap.C.III.

Sequitur de iu da. vbi. pphetat de regno futuro in iuda. ⁊ plane de christo. Juda te lau/dabūt fratres tui. Hoc factū ē quādo a/lijs hesitantibꝫ prim⁹ post moysen intra/uit mare rubrū. vbi ⁊ regnū. pmeruit. Manus tua in ceruicibꝫ inimicorū tuoꝝ ⁊ adorabūt te filij patris tui Hic notat re gem futurū. Catul⁹ leonis iudas. hic te capite regni. Dauid enī minimus fratrū electus est in regē. Ad predā fili mi ascen disti. qz primo dauid plurimos hostes habuit. Requiescens accubuisti vt leo ⁊ quasi leena. Postea in pace regnauit et maxime timebatur. Quis suscitabit euꝫ ad. pphetandū. ꝛ q̄si d. spiritus solus dire/ctus est in dauid. Vel de successione salo monis dici potest. nō auferetur sceptrum id est rex de iuda. ⁊ dux de femoribus eius donec veniat qui mittendus ē a patre. scz christus. Usqz ad transmigrationē babi/lonis. lx. fuerūt reges de iuda. exinde du/ces vsqz ad hircanū. Et iterū fuerunt re/ges circa tpa christi ⁊ defecerūt verꝫ. et regnauit herodes alienigena. ⁊ ipe erit ex pectatio gentiū saluscz eroprata nō solū iudeis. sed etiā gentibꝫ. Tandem conuer tit sermonē ad filiū iudam de illo christo. mittendo sic. O fili mi. ille erit ligans ad vineā pullū suū. ⁊ ad vitē asinā suā. id est gentilem ⁊ iudeū sibi qui vitis est associ/abit. Lauabit in vino stolā suaz. ⁊ in san/guine vue palliū suū. id est carnez suam passionis sanguine cruentabit. Pulchri ores oculi ei⁹ vino. i. apostoli. ⁊ dētes ei⁹ id ē pdicatores lacte cādidiores. Hebre⁹ oīa de iuda sic. Nō auferet sceptꝫ de iu/da id ē quoddā dīm qō. s. prim⁹ ītrauit mare rubrū. prim⁹ obtulit facto taberna/culo. ⁊ huiusmōi. donec veniat qui mittē dus ē Hebreus dicit. donec veniat silo. i. vsqz ad saulē vnctū i silo. Post trī redijt ad iudā. qui eripuit ioseph a manibꝫ fra/trū suorū. Erit expectatio gentiū. i. tribuū vī domin⁹. Judas ascēdet. p vobis in p/liū. Ligās ad vineā pullū et ad vitē asi/nam. i. tāta erit ei copia vini qp in vna vi te onerabit asinus. et ob hoc etiā rubicun dos dixit oculos. quia sic apparet in ocu/lis bibentiū. In cādore dētiū copiā ouiū ⁊ lactis notat. quia lac comestū apparet i dentibꝫ.

De zabulō. Ca.C.IIII.

Zabulon in litto re maris habitabit. ⁊ in statione nauiū pringēs vsqz sydonē. Ad litteram tribus hec maritima possedit.

De ysachar. Cap.C.V.

Ysachar asinus fortis. vel osseus id est vir agri/cola. accubans in terminis. quia mediter/ranea possedit inter maritimam et mon/tes. Et vidit requiem qp esset bona. id est terram fecundam. vnde sequitur. ⁊ terrā qp esset optima. ⁊ supposuit humerum su/um ad portandum. quia in vehēdis mer cibus ad mare que in finibus suis abun/dabant laborauit. factusqz est tributis p/uiens. id est nauibus ferentibus tributa. Hoc hebrei methaforice exponunt dicen tes. quia nocte ⁊ die studendo laborauit. et ideo omnes tribus ei seruierunt. quasi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

magiſtro dona ferentes.

De dan. Cap.C.VI.

DAn iudicabit populū ſuū ſicut ⁊ alie tribꝰ iſra el. Fiat dan coluber in via.ceraſtes in ſe mita.mordēs vngulas equi. vt cadat a/ ſcenſor eius retro. Hoc in ſampſone im/ pletū eſt.q.d. Licet dan ſit minima tribꝰ tamē de ea ſurget iudex in iſrahel ſicut et de alijs.qui ad modū colubri vias obſer uabit.ne hoſtibus liceat vagari p̄ iudeaz de populādo vt prius. et ſuperbiā philiſ/ thīm retrocedere faciet. Sed q̄nis tamē ſit.nō tamē erit chriſtus. Vnde ſubdit. Tamen poſt illū ſalutare tuum exſpecta bo domine. Exponit hoc etiā de antichri/ ſto.quē venturū de dan aſſerūt.qui cōtra ſanctos morſu peſtifere p̄dicatiōis et cor/ nu poteſtatis armabit. Multos etiā qui aſcēderant ad culmē virtutum.deijcier re tro ⁊ tunc veniet ſaluator ad iudicium ex ſpectatus. Alij referūt hoc ad iudam.qui equū id eſt carnē chriſti ⁊ aſcenſorē ei⁹ id eſt animā morſu p̄dītionis deiecit i mor tem.tamē ſaluator exſpectat⁹ reſurget. Sed iudas credit fuiſſe de yſachar.

De gad. Capi.C.VII.

GAd accinctus. vel latrūcul⁹ p̄liabit ante eum et ipſe accinget retrorſum. Gad cū rubē. et dimidia tribu manaſſe relictis vxoribus ⁊ liberis.vltra iordanē in finibꝰ ſuis ar/ mat⁹ p̄ceſſit iſrael in terra p̄ cōditiōe ac/ cepta a ioſue vt rediret in terrā. quā occu pauerat.ſed poſt.xiij.annos primus re/ uertēs.preliū vicinarū gentiū aduerſus ſuos quos reliquerat inuenit. et fortiter dimicās hoſtes ſtrauit.

De Aſer. Capi.C.VIII.

ABer pinguis pa nis.et p̄bebit delicias regibus. Fertilis enī fuit hui⁹ poſſeſſio. ⁊ delicijs affluēs. De neptalim. Cap.C.IX

NEptalix ceruus emiſſus.⁊ dās eloquia pulchri/ tudinis ꝓPer velocitatē cerui.ſignat⁹ ve/ locitas terre vberioris. que p̄ alijs p̄cio/ ſos fruct⁹ parit. Alij habēt.ager irrigu⁹. q⁹ ſup lacū geneſaret iordane irrigat⁹. vel aque calide,ibi ſūt. Cōmendationē vero eloquiorū ad montē thabor qui i finibus ei⁹ ē referūt.q⁹ eū ꝓphete ſ̄coluerūt.vel q⁹ de primis ei⁹ frugibꝰ offerebat⁹ i paſcha. vñ fiebat laus deo que ē eloquiū pulchri/ tudinis. Tū ad chriſtū ⁊ apoſtolos veri⁹ refert.quia ibi maxime docuit.

De b̄dictiōibꝰ ioſeph. Cap.C.X.

FIlius ioſeph ac creſcēs ⁊ rute.ſ.⁊ dignitate. vel ꝓpter duas ꝓtes i tribꝰ. Filie diſcurre rūt p̄ murū. Hic notat.q⁹ ioſeph trāſeun te p̄ egiptū.mulieres aſcēdebant muros vt viderēt ei⁹ pulchritudinē. Exaſpane/ rūt eū ⁊ iurgati ſūt. Sed iuiderūtq⁹ illi haben tes iacula. Hoc de fratribꝰ ei⁹. qui iacu l̄ iuidie armati ſūt p̄ eū. Sedit i forti arcus ei⁹.i.in dño.⁊ iō diſſoluta ſūt vincula bra chiorū ⁊ manuū illi⁹ p̄ man⁹ potentis ia cob.i.dei⁹ qui ē poterīa iacob ſoluit vincu la quibꝰ ligauerāt eū fres. Inde paſtor egreſſus ē iſrael lapis. q⁹ de eo ieroboaz qui fortiter regit iſrael.i.p̄.trib⁹ vel paſtor totius familie patris in egipto. Hebre⁹ habet tamē paſtorū lapidē in iſrael. Poſt cōmendationē eius b̄dixit ei ſic. Deus patris tui erit adiutor tu⁹. Omni potēs b̄dicet tibi b̄dictionibus celi de/ ſuper. b̄dictionibus abyſſi iacētis deor/ ſum. b̄dictionibꝰ vberū ⁊ vulue. Dedo cōuerſus.q⁹ p̄ cōceptiōe ⁊ nutritione po/ nitur. Optat ei roꝛē celi.fertilitatē terre. vberitatē lactis.fecūditatē pecoꝛ. B̄dic rōes p̄ſ tui p̄ſortate ſūt b̄dictiōibꝰ patrū eⁿ. donec vēiret deſiderū colliū eternoꝛ. Hic ad l̄az nihil eſt q⁹ ponitur. Forte ſic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

intelligi potest. Legit in numeris. Incli
nati sunt scopuli arnon. vel gestierūt sco
puli arnō. ⁊ in psalmo. Mōtes exultaue/
runt sicut arietes. ⁊ c. s. a. o. ⁊ hic dicit. de
siderū colliū eternorū. Hec tria ad diez
spectant. Alibi dicunt colles tetragoni
eterni. Dicimus ergo iuxta arnon fuisse
colles asperrimos ⁊ saxeos. et ideo dicti
sūt eterni. Quartuor habebāt ceraunia
vnde ⁊ tetragoni dicti sunt quorū aliqua
pars inclinata est corā israel. vt facile trā/
siret. et quasi applausit eorū aduentui. Et
forte dimidia tribus manasse circa mon
tes illos sortē habuit. Et est sensus. Sic
benedicet ioseph. donec per colles exultā
tes intret terrā promissam. ⁊ vltra. qz do/
nec inclusiuū est. Forte pphetauit de mō/
te effraim. et mōte samarie. in quibus re/
gnauit israel. vel de montib⁹ medorū ⁊ p
sarum. vltra quos exultat adhuc effraim
⁊ manasses. ⁊ lerata est terra de exilio ho/
stium. ⁊ tunc donec exclusiuū est. Tūc. n.
terminata ē gloria israel. Ex hebreo habe
tur hic sensus. Donec iūgant colles eter/
ni celo. Et ⁊ sensus. Benedict⁹ sit ioseph
vbicūq; more loquēdi. Sic enim soleт dici.
donec celū ⁊ terra coeant. Et hee omnes
benedictiones fiāt in capite ioseph. ⁊ in
vertice nazarei. id est sancti inter fratres
suos.

De beniamin. Capi. C. XI.

Beniamin lupus
rapax mane comedit p̄daz. ⁊ ve/
spere diuidit spolia. Quidā referunt hoc
ad hierusalē que fuit in sorte beniamin. q̄
dicitur lupus rapax. qz sanguinē pphetā/
rum ⁊ christi fudit. ⁊ mane egressionis de
egipto p̄edam id est legē quasi extortam
a deo accepit. ⁊ adhuc eaz comedit. sed in
vespera mundi diuidit spiritū viuifican
tem a plā occidente. Hebrei ad altare q̄d
fuit in hierusalez referūt qd dicit. lupus
rapax. pter ignis voracitatē. in quo ma/
ne sacerdotes pponebāt victimas ad ad/
olendū. vespere ipsi inter se partes suas q̄
de sacrificijs eos cōtingebant diuidebant
Sed verius de paulo intelligit qui fuit
de beniamin. qui primo fideles psecutus
post fidelis eloquia dei ⁊ gradus ecclesie
dispensauit. vel qz hec tribus multuz fuit
bellicosa. Et b̄n dixit singulis ppr̄is bene
dictionibus. nō q̄ singulis bona dixerit.
sed qz bene ⁊ pphetice dixit. vel qz ex maxi
ma parte benedixit eos.

De morte iacob ⁊ translatiōe eius in
ebron. Ca. CXII.

Hec locutus ē ia
cob collegit pedes suos super le
ctulū ⁊ obiit. ⁊ appositus est ad populuz
suū id est ad angelos certa spe. tandez in
re. Horū quidē est q̄ appositi est ad abra
ham ⁊ ysaac. sed tā pauci popul⁹ dici nō
possunt. Vel popul⁹ dici possunt omnes
ab adā p̄destinati qui erāt in sinu abrahe
Joseph vero p̄cepit medicis vt cōdirent
eū aromatib⁹. ⁊ custodirent eū egiptij. xl.
diebus. Mos enim erat ethnicorū incon
dita seruare corpora. ix. diebus. et singu/
lis diebus plangere. ⁊ fouere ea calida a/
qua. vt sciret vtr aīa egressa an sopita fo/
ret. cōdita vero. xl. diebꝰ seruabant. He/
breis mos erat incōdita seruare. vij. die/
bus. cōdita diebꝰ. xxx. Seruauerūt igit
⁊ ipsi iacob diebꝰ. xxx. ⁊ ita sub amborum
custodia transierūt dies. lxx. Fideles mo
do qz mortuos suos de fide ⁊ virtutibus
cōditos aiunt. xxx. diebus eos plangunt.
id est spirituales missas sub numero tot
dierū p̄o ipsis celebrant. Quidā terciaz
diem maxime celebrant. p̄o spiritu ani/
ma et corpore. Alij septimā. quia transe/
unt mortui ad septimā quietis. vel p̄o se
ptenario anime et corpis. Significauit
autem ioseph pharaoni p̄ intercessores.
q̄ iurauerat patri de sepultura. Et acce/
pta licentia a pharaone. comitatus fratri
bus suis. et multis senibus egipti detulit
ad sepeliendū patrē in hebrō. sed timētes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

bella deuiauerũt a recto itinere. venerũtq; ad areã adad. vbi poſtea popul⁹ mur/murãs contra deũ diuino igne conſumptus eſt. et planxerũt ibi diebꝫ vij. Et ob hoc indigene dixerũt locũ illũ planctum egipti. Tandẽ redeuntes ad viam tranſito iordane ſepelierũt eũ in ſpelunca duplici. Rediitq; ioſeph in egiptum cũ fratribus ⁊ vniuerſo comitatu.

De reditu ioſeph ⁊ eius morte. Capi. CXIII.

TImentes vero fratres ei⁹. ne mortuo patre. memor fieret iniurie eorũ dixerũt ei. Pater tuus adhuc viuens mãdauit vt hec verba tibi diceremus. Obſecro obliuiſcaris ſceleꝝ fratrũ tuorũ. nos quoq; oram⁹ vt patri tuo dimittas inquitatez hanc. Et adorauerunt proni in terrã. Fleuitq; ioſeph ⁊ ait. Nolite timere. ⁊ cõſolatus eſt eos. Vixitq; c. et. x. annos. et vidit filios effraim vſq; in terciam generationez. Et etiaz de machir filio manaſſe nati ſunt filij in genibus ioſeph. Aitq; fratribꝫ ſuis. Deus adhuc viſitabit vos. et reducet ad terrã pro q̃ iurauit patrib⁹ veſtris. aſportate oſſa mea vobiſcũ. Cumq; adiuraſſet eos ſuper hoc. mortuus eſt. ⁊ condit⁹ aromatibus. recõditus in loculo in egypto. nec mortus donec egreſſi ſunt filij iſrahel de egipto. Alij fratres ſecundũ ioſephuz quiſq; in obitu ſuo deferebant ⁊ ſepeliebantur in hebron. et poſt tranſlati ſunt in ſichem.

Explanatio exodi. cap. i.
De ſeruitute filiorũ iſrahel. cap. ij.
De dolo obſtetricum. cap. iij.
De ſubmerſione paruulorũ. capi. iiij.
De ortu ⁊ eductione moyſi. cap. v.
De vxore moyſi ethiopiſſa. cap. vi.
De fuga moyſi ⁊ affinitate ietro. c. vij.
De viſiõe dei in rubo. cap. xvij.
De ſignis datis moyſi. cap. ix.
De reditu moyſi in egiptũ. et immiſſione vxoris. cap. x.
De primo ingreſſu ad pharaonẽ. ca. xi.
De afflictõe filiorũ iſrael. cap. xij.
De mutatiõe virgarũ in colubrũ. c. xiij.
De plagis egipti. ⁊ aqua verſa in ſanguinem. cap. xiiij. Et. xv.
De ranis. capi. xvi.
De ciniphibꝫ. cap. xvij.
De cinomia. cap. xviij.
De morte pecorũ. cap. xix.
De vlceribꝫ ⁊ veſicis. cap. xx.
De grandine. capi. xxi.
De locuſtis. ca. xxij.
De tenebris. cap. xxiij.
De diebus egiptiacis vitãdis. c. xxiiij.
De agno paſchali ⁊ diebꝫ azimoz. c. xxv.
De primogenitorũ morte. cap. xxvi.
De exitu iſrahel de egipto. cap. xxvij.
De ſanctificatiõe primogenitoz. c. xxviij.
De deſerto egipti. capi. xxix.
De ducatu colũne ⁊ mari rubro. ca. xxx.
De trãſitu maris rubri. cap. xxxi.
De dulcoratiõe aq̃rũ in marach. ca. xxxij.
De fontibꝫ ⁊ palmis in helym. ca. xxxiij.
De coturnicibꝫ ⁊ manna. capi. xxxiiij.
De aqua data in raphidim. ca. xxxv.
De pugna cõtra amalech. ca. xxxvi.
De ſubdiuiſione magnatũ ad conſilium ietro. cap. xxxvij.
De aduentu ad montẽ ſynai. ca. xxxviij.
De datiõe legis verboꝝ. cap. xxxix.
Primum mandatum.
Explicatio decalogi. cap. xl.
Secũdũ preceptũ. Terciũ preceptũ.
Quartũ preceptũ. Quintũ preceptũ.
Sextũ pceptũ. Septimũ pceptũ.
Octauũ pceptũ. Nonũ pceptum.
Decimũ preceptũ.
De altari faciẽdo. cap. xli.
De iudicijs. ca. xlij.
De fedeře firmato aſperſione ſanguinis vitulorũ. cap. xliij.
De prio aſcẽſu moyſi in montẽ. ca. xliiij.
De tabernaculo faciẽdo. ca. xlv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De scemate arche. capi. xlvi.
De ꝓpiciatorio ⁊ cherubin. ca. xlvij.
De mensa ⁊ coronis. cap. xlviij.
De panibus ꝓpositionis. cap. xlix.
De vasis libaminū. cap. l.
De candelabro. cap. li.
De parietib⁹ tabernaculi. capi. lij.
De ꝺistinctiõe tabernaculi ⁊ vtroq; velo cap liij.
De cortinis ⁊ sagis. cap. liiij.
De mõ regẽdi secundū beꝺã. cap. lv.
Josephus aliter. cap. lvi.
De pellibus suppositis. capi. lvij.
Quid figurabãt p̃dicta. capi. lviij.
De altari holocaustorū. cap. lix.
De situ altaris ⁊ vasis ei⁹. capi. lx.
De atrio circa tabernaculū. cap. lxi.
De lucernis. capi. lxij.
De cõmunib⁹ vestib⁹ sacerdotū. ca. lxiij.
De põtificalib⁹ ĩdumẽtis. cap. lxiiij.
De mitra et thiara. cap. lxv.
De rypo vestium. cap. lxvi.
De cõpositiõe altaris incensi ⁊ loco eius capi. lxvij.
De cõpositione thimiamatis. c. lxviij.
De cõsecratiõe sancte vnctiõis. ca. lxix.
De labio eneo. cap. lxx.
De ꝺe mpriõe numeratorū. ca. lxxi.
De electiõe artificū. ⁊ ꝺatiõe tabularum cap. lxxij.
De vitulo cõflatili. cap. lxxiij.
De pace moysi ⁊ mínis ꝺei. ca. lxxiiij.
De translatione priozis tabernaculi. cap. lxxv.
Qñ moyses vidit posteriora ꝺomini. capi. lxxvi.
De secundis tabulis ⁊ gloria vult⁹ moysi. cap lxxvij.
De cõpositione tabernaculi ⁊ erectione. cap. lxxviij.

Explanatio exodi. Cap. I.

Historia se quit exodi. nõ alia quiꝺẽ a p̃dicta sed eaꝺẽ cõtinuata. hz ꝓpter fastidiũ tollẽꝺũ in quiꝺ partitiões ꝺistincta ẽ. quarũ quelibet ꝓpriũ libri sortita ẽ vocabulũ. Etiã hec. v. ꝺistincte sunt ab hebreis. p. liij. thomos quozũ. xiij. p̃cesserũt in geneſi. Hec autez secũꝺa partitio grece ꝺicit exodus. latine exitus. Odos enĩ iter vel via ꝺicit. Agit enĩ ꝺe exitu israel ꝺe egipto. Hebraice ꝺicitur eleſmobt. a principio libri. ⁊ sonat hec sunt noĩa. sicut nos a principijs suis psalmos nominamus.

De seruitute filiozũ israel. Ca. II.

Surrexit igitur rex nouus in egipto. lõgo tẽpore post mortẽ ioseph. Ab illo enĩ sub quo fuit ioseph qui ꝓprio nomĩe ꝺicit ẽ nephtes. Ortau⁹ regnauit ãmonaphis. sub quo nat⁹ ẽ moyses. Regno autẽ trãslato ad aliã ꝺomũz. rex ille ob hoc quasi nou⁹ ignorauit bene ficia ioseph. que cõtulerat egipto. ⁊ oꝺiebat israel marime vt ait ioseph⁹. qz iuꝺeorũ eis egiptij ꝓpter virtutẽ ingenij. ⁊ laboris inꝺustriã. et affluentiã opũ. ⁊ sobolis nobilitatẽ. Et ait rex ad populũ suũz. Populus israel fere fortior ẽ nobis. sapienter opprimam⁹ eũ. ne multiplicat⁹ vel ipe cõtra nos ĩsurgat. vel aꝺꝺat hostib⁹ nr̃is ⁊ egrediat⁹ liber. Imposuit ergo eis graues angarias operũ quib⁹ fracti nõ vacarẽt ꝑplexib⁹. et magistros operũ p̃fecit eis hebreos. sed magistris operum p̃fecit egiptios vt duri⁹ affligerẽt eos. Coxerũt ergo lateres ex quib⁹ eꝺificauerũt regi ciuitates tabernaculorũ. phitõ ⁊ rameſſen Ciuitates prius erãt. sed nõ erãt tabernaculorũ. erãtq; in finib⁹ egipti. ⁊ iõ muranit eos pharao. vt ibi ponerent armatos q̃ si in tabernaculis ẽp excubãtes. ne quis posset ingredi vel egredi sine regis nutu. Vel tabernaculorũ. i. pauperũ pri⁹. ⁊ opere illorũ illas ditauit. Vel positionũ vbi sez fisc⁹ reponeret. Aliud etiã op⁹ nõ tam graue q̃z ꝺure ĩposuit eis. vt lutũ plastez

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

& sordes vicorū cophinis exportarent. de quo legit. Mam? eius in cophino seruierūt. Tertiū etiā addidit opus secūdū iosephū. vt fluuiū p multas deriuatōes diuideret. & circūdaret ciuitates fossatis. ne eas inundare fluuius valeret. & iaz. cccc. annos in his miseriis expēderūt. i. cōpleuerūt. Quātomagis autē opprimebant. tātomagis deo auctore multiplicabant.

De dolo obstetricū. Ca. III.

QVod videns pharao aliū excogitauit dolū. et pcepit obstetricibꝫ hebreorum sephore & phue que pērāt multitudini obstetricāz. vt masculos hebreoꝝ i obstetricādo interficerēt. & abortū eē factū mētirent. Feminas aūt reseruarēt. Tū qz fragilis sexus nocere nō poterat. & libidini egipcioꝝ ne seruirēt. Tū qz quidā sacrorū scriba regi pdixerat. eo tpe in israel masculū nascitur. qui regnū egipti humiliaret. et virtute vniuersos trāscēderet. Timuerūt vero obstetrices deū & fuauerūt mares. Que cū a rege arguerent. mēdacij sūt dicentes. Hebree scientiā obstetricādi habēt. & pri usq̄ veniamus ad eas pariūt. Et quia timuerūt deū edificauit illis domos. i. locupletauit eas cū essent paupes. vel fecūdauit eas cū essent steriles. Augustin? dicit obstetrices venialiter peccasse. Gregorius videt velle q mortaliter. Dicit enim q merces benignitatis earū potuit i eterna vita retribui. sed p culpa mendacij in terrenā compensationē dedinata est.

De submersiōe puuloꝝ. Ca. IIII.

VIdēs ergo pharao dolos sibi nō prodesse aperte aggressus ē eos. ꝑcipiens vt quicquid masculini sexus nasceret in israel i flumē proijceret. et multi eo tpe submersi perierūt. Pro quo peccato creditur deus egyptios tradidisse i hūc errorē. vt apim p deo colerēt. Erat aūt apis vt ait plinius qui & testat se vidisse eū quidā taurus. qui ex improuiso egrediebat de flumine. habēs in humero dextero signū candidū ustar lune corniculate. ad quē cū statim cōfluerēt egipcij. omni genere musicoꝝ psallentes leuabat in aera. & sup eos tanq̄ psallens ferebat. et ad motū vel stationē ipsi? ipsi in terrā mouebant & stabāt. et eadem die euanescebat. Dicūt autē quidā q i festo serapis annuatim emergebat. vnde & ipsum serapim. i. serapi cōsecratū autumāt vocatū. Alij autē p decennū semel apparere dicūt. Alij tantū tempore iusti sacerdotis heliopoleos. iniusti nō. vt quasi diuinitus iusticia idicaret sacerdotū. Peccatum ergo fluminis puniuit deus in erroze fluminis.

De ortu & educatu moysi. Cap. V.

EGressus est post hec vir leuita nomīe amā vel amram. qui accepit vxorē cōsobrinā nomine iacobeth. qui nolebat accedere ad vxorez post edictū. malēs carere liberis q̄ in necem pereare. Cui deus p somnium astitit vt ait iosephus dicēs. ne timeret vxorem cognoscere. q puer quē timebant egipcij nasciturus esset ex ea. etiā de sacerdotio aaron ei significauit. Tandē cōcepit mulier & pepit filiū sub silētio. eo q nō multū ei dolores partus insteterint. Et videns puerū elegātē. abscondit eū trib⁹ mēsib⁹. Cū q̄ celare nō posset. sumpsit fiscellā scirpeam in modū fisci. i. sacci rotūdi vimīe cōplexā. & linuit eā bitumine ac pice. et posuit. ne ipetu fluminis raperet. stante p̄cul sorore puuli maria et exspectāte rei eritū ex matris ꝑcepto. Ecce autē descendit terinutb filia pharaonis vt lauaretur in flumine. que videns alueolū. et afferri sibi iubēs. vidit paruulū vagientē. & miserta eius dicēs. De infantib⁹ hebreoꝝ est hic. Sicenī deus eū venustauerat. vt etiā ab hostib⁹ dignus alimēto haberet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et cū egyptie plures ei admouiſſent v/
bera ad lactandū. faciē auertebat. Et ait
maria. Quis hebreaz adducā: forte vbera
gētiſſue ſequeē. Ex p̄cepto ergo termuth
abiens matrē paruuli tāq̄ alienaz addu/
xit. et acceſſit ad eius vbera puer. Suſce
pit ergo a termuth alendū puerū. et abla
ctatū reddidit filie pharaonis. que ado/
ptauit eū in filiū. ⁊ dictus ē moyſes. Egy
ptij enī moſ aquā. is ſaluatū dicūt. Quē
dū quadā die termuth obtuliſſet pharao
ni. vt ⁊ ipſe eum adoptaret. admirās rex
pueri venuſtatē. coronā quā tunc forte ge
ſtabat capiti illius ip̄oſuit. Erat autē ī ea
hamonis imago fabrefacta. Puer autez
coronā p̄oiecit in terrā. ⁊ fregit. Sacer/
dos autē eliopoleos a latere regis ſurgēs
exclamauit. Hic eſt puer quē nobis occi/
dendū deus mōſtrauit. vt de cetero timo/
re careamus. ⁊ voluit irruere in eum. ſed
auxilio regis liberatus ē. et p̄ſuaſione cu/
iuſdā ſapiētis. qui p̄ ignorantiā hoc factū
eſſe a puero aſſeruit. In cui⁹ rei argumē/
tum cū p̄unas allatas puero obtuliſſet.
puer eas ori ſuo apoſuit. ⁊ līgue ſue ſum
mitatē igne corrupit. Unde ⁊ hebrei ip̄e
ritioris lingue eū fuiſſe autumāt. Tan/
te vero pulchritudinis fuit vt ait ioſeph⁹
vt nullus adeo ſeuer⁹ eſſet. qui eius aſpe
ctu nō hereret. multiq̄ dū cernerēt eum p̄
plateas ferri. occupationes in quibus ſtu
debāt deſererent.

De vxore moyſi ethiopiſſa. C.VI.

Factū eſt autem
cū adultus fuiſſet moyſes. ethio
pes vaſtauerūt egiptū vſq̄ ad mēphim
⁊ mare. quo circa cōuerſi ad diuinatiōes
egiptij acceperūt reſpōſum. vt auxiliato/
re vterent hebreo. ⁊ vix obtinuerūt a ter/
muth. vt exercitui quē parauerāt moiſen
p̄ficeret ducē. prius p̄ſtitis ſacramentis
ne ei nocerēt. Erat autē moyſes vir belli/
coſus ⁊ peritiſſimus. qui fluminis iter tā
q̄ longius p̄termittēs. p̄ terrā duxit exer
citū itinere breuiori. vt improuiſos ethi/
opes p̄ueniret. Sed p̄ loca plena ſerpen
tibus iter facies. tulit in archis papireis
ſup̄ plauſtra ibices. ciconias. ſ. egiptiacas
naturaliter infeſtas ſerpentibus. que ra/
ſtro p̄ poſteriora īmiſſo aluū purgant. ca
ſtraq̄ metatus. p̄ferebat eos. vbi ſerpen/
tes fugarēt ⁊ deuorarēt. ⁊ ita turus p̄ no/
ctem trāſibat exercit⁹. Tandē p̄reuentos
ethiopes expugnās. incluſit eos fugiētes
in ciuitatē ſaba regiā. quaz poſt cābiſes a
nomine ſororis ſue meroem denomina/
uit. quā cū q⁹ inexpugnabilis erat diuti⁹
obſediſſet. oculos ſuos iniecit in eū tarbi⁹
filia regis ethiopū. ⁊ ex condicto tradidit
ei ciuitatē. ſi duceret eā vxorē. et ita factū
eſt. Inde ē quod maria ⁊ aarō iurgati ſūt
aduerſus moyſen p̄o vxore eius ethio/
piſſa. Dū autē redire voluiſſet. nō acqui/
euit vxor. Proinde tanq̄ vir peritꝰ altero
rū. imagines ſculp̄ſit in gēmis. hui⁹ effi/
cacie. vt altera memoriā. altera obliuio/
nem cōferret. Cūq̄ paribus anulis eas ī
ſeruiſſet. alterū. ſ. obliuiōis anulū vxori p̄
buit. alterū ipſe tulit. vt ſicut pari amore
ſic paribus anulis inſignirent. Cepit er/
go mulier amoris viri obliuiſci. et tandē
libere in egiptū regreſſus eſt.

De fuga moyſi et affinitate ietro.
Cap. VII.

In diebus illis egreſ
ſus moyſes ad fratres ſuos in terrā ieſſen
vidit afflictionē eorū. et p̄fectū operis
egiptij percutientē quandā de hebreis. ⁊
ſecreto p̄cuſſum egiptium abſcōdit in ſa/
bulo. Et egreſſus altero die vidit duos
hebreos litigantes. Qui dū argueret eum
qui fecerat iniuriā. Reſpondit. Quis te
cōſtituit iudicē ſup̄ nos? Num me occide
re vis ſicut occidiſti hyri egiptū. Miratꝰ
eſt moyſes quō palā factū erat verbū hoc
⁊ timuit p̄ſertim cū audiſſet pharao ver/
bū hoc ⁊ quereret eū occidere. Qui fugi/
ens p̄ deſertū. venit in terrā madian. ⁊ ci/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

borū inopiā. vt ait Iosephus virtute tole
rantie superabat. et venit ad ciuitatez ma
dian circa mare rubrū. sic nominatam a
quodā filio abrahe de cethura. sedit̄z iu
xta puteū. Erāt autē sacerdoti madiā id
est primati qui antiquit⁹ sacerdotes dice
bant̄. vij. filie. q̄ dicebāt raguel agnomi
natus iethro ꝓgnominatus cineus q̄ vene
rant vt hauriēt ac̄z gregibus suis. Offi
ciū enim gregū alendorū tunc etiam erat
mulierū. maxime in regione trogodytarū
Supueniētes autē pastores repulerant
eas. quos phibuit moyses ab iniuria vir
ginū. et adaquauit greges earū. Que ma
turius soliro redeuntes rogauerūt patrē.
ne beneficiū peregrini retributiōe priua
retur. Vocatus̄z moyses iurauit vt ha
bitaret cum eo. Et accepit yrozē filiā eius
sephoraz. que peperit ei gerson. q̄ sonat
aduena. eo q̄ in exilio genuerat eū. pepe
rit̄z alterū. quē dixit eliezer id est dei mei
adiutoriū. dedit̄z ei socer omnem curaz
gregū suorū. in quibus omnis antiquis
barbaris erat possessio.

De dei visione in rubo. Ca. VIII.

Q Indē mortuus
est rex egipti. et clamauerunt filij
israel ad dominū. et recordat⁹ est federis
quod pepigerat patribꝰ eorū. Moyses
autē pascebat greges ouiū in deserto. Cū
q̄ minasset gregē ad interioza deserti. ve
nit ad montē dei synai. qui et in quadā p
te sui dicus est oreb. et apparuit ei domi
nus in flamma ignis in medio rubi. Ig
nis autē viriditatē rubi depascebat inno
xius. Erat autē mons ad pasturas egre
gius. et herbis abundās q⁹ pastores illuc
ascēdere nō presumebāt. tum quia mons
excelsus erat. tum quia opinio erat deum
ibi habitare. Et ait moyses. Vadaz et vi
debo visionē hanc magnā. et vocauit eū
dominus de rubo. et ait. Moyses moyses
Qui respōdit. Adsum. Et dñs. Tolle cal
ciamenta tua. locus enī in quo stas terra
sancta est. Ego sum deus abraham. deus
ysaac. deus iacob. Vidi afflictionē popu
li mei in egipto. et descēdi vt liberarē eū
et educā eum in terram fluentem lacte et
melle. ad loca chananei. ethei. amorrei. fe
rezei. euei. et iebusei. Nomen autē gentis
septime. s. gersei tacuit. et fere vbiq̄ tacet̄
nisi in deutronomio. Sed veni mittaz te
ad pharaonē vt educas populū meū de
egipto. Et dixit ei moyses. Quis ego sum
vt eā ad pharaonē? Et dominus. Ego ero
tecum et habebis hoc signum quod mise
rim te. Cum eduxeris populū meum de
egipto. immolabis deo super montē istū
et tunc videbis q̄ ego fui tecū et eduxi te.
te. r. e. Hebrei tamen terminat hic versū
q̄ miserim te. Et ait moyses. Si dixerint
filij israhel. quis est qui misit te. quod est
nomen eius. quid dicā eis? Cui domin⁹.
Ego sum qui sum. q. d. vocor qui sum.
Et dices eis. Qui est misit me ad vos.
Dices etiā. Deus abrahā. deus ysaac. de
us iacob. misit me ad vos. Hoc nomen
mihi est in eternū. quia hi tres testes vi
uunt in eternū. Josephus dicit. Dixit ei
suam appellationē. quā homines pri⁹ nō
audierāt. nec mihi fas ē dicere. Vade cō
grega seniores israhel. et dices eis q̄ appa
ruit tibi in rubo. et misit te ad liberandū
eos. et ingredient̄ tecū ad regez egipti. Et
dices ad eū. Deus hebreorū vocauit nos
Ibimus viā triū dierū in solitudine. vt i
molem⁹ deo nostro. Scio tamē q̄ nō di
mittet vos nisi per manū validā. et pcu
tiam egiptū i mirabilibꝰ meis. Nec eribi
tis vacui. sed postulabitis ab egyptijs et
cōcellaneis vestris vasa ꝑciosa. et vestes. et
spoliabitis egiptū. Dicūt hebrei postu
lasse vt dono darēt. sed veriusē q̄ mutuo
Excusant̄ autem ꝓ preceptū domini.

De signis datis moysi. Ca. IX.

Et ait moises.
Nō credēt mihi. Cui dominus.
Quid est quod tenes in manu tua? Re

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

spondit Virga. Et ait. Proiice eā in terram. Et proiecit. Et versa est in colubrū Et erpauit moyses. ita vt fugeret. Et dixit dominus. Apprehēde caudā eius. Et cum tenuisset. versa est in virgā. In hebreo enim colubr femininī generis ē. Et ait. Hoc signū facies. vt credant tibi. Et adiecit. Mitte manū tuā in sinū tuū. Et facta ē leprosa. i. albida ınstar niuis. Iterum ait. Retrahe manū in sinū. Et retraxit. & protulit. & erat similis carni reliquę. Et iterū. Sed neq; his duobꝰ signis credēt. Sume aquā fluminis. et funde sup terrā aridā. et verteſ in sanguinē. Et ait moyses. Obsecro domine. mitte aliū. nā impedimentis lingue factus sū. et quo locutus es ad seruū tuū. nec etiam eloquēs sum ab hęri et nudius tertius. Et dominus. Quis fecit os. quis mutū. quis surdum. quis videntē. aut cecū? Nōne ego? Age igit. docebo te. et ero tecum. At ille. Obsecro domine. mitte quē missurꝰ es. Et dominꝰ quasi turbat? ait. Aaron frater tuus eloquēs est. et ipse egredieſ in occursum tuū gaudēs. Ponę verba mea ī ore eius. et ostendā vobis quid agere debeatis. Virgā sume. in qua facturus es signa. Ābiit moyses ad ietro. et ait. Reuertar ad fratres meos in egiptū. vt videaz si viuant. Cui ietro. Vade in pace. Voram autē facienti. dixit iterū dominus. Vade in egiptum. mortui sunt qui querebant animā tuā. pharao. s. et cōplices eius. Vel plurale ponitur pro singulari. si solus pharao querebat.

De rediru moysi in egiptū. Ca. X.

Tulit ergo moyses vxorem & liberos. & imposuit super asinū profectus ē. Cumq; esset ī itinere in diuersorio vt comederet. occurrit ei dominus. id est angelus euagīato gladio. et volebat eum occidere moysen. sed quia vxorē ducebat et filios cōtra voluntatē dei. essent enī impedimento. Vel qr puer incircumcisus erat. Alterū forte iā circūciderat moyses. Non enim credendū est illis qui dicūt alterū remāsisse cum ietro. cū supra ait. liberos. Tulit ilico sephora acutissimā petrā. et circūcidit prepucium filij sui. tetigitq; pedes eiꝰ & ait. Sponsus sanguinū tu mihi es. et dimisit eū postq; dixerat hoc. vt ait augustinꝰ Locus iste breuitate obscurus ē. Ubi ergo ait. tetigit pedes eius. intelligendū ē. sanguis tetigit pedes pueri vel angeli. Unde irata ait viro. Es ne mihi vir sanguinū. Id est. An et cōiugio tuo tantum scelus reneor agere. vt fundā sanguinē filij mei? Et recessit ipsa ab eo vel angelus Hebreus ita. Et tetigit pedes eius. id ē sephora moysi. Indignās enī prepucium iecit ad pedeſ moysi et ait. Gener sanguinum tu mihi es. id ē tu gener patris mei ideo factus es. vt esses mihi id est carni mee in filio ad sanguinē id est ad mortem Vel sanguis meus effusus est ad placandū angelū. qui tibi mortez minabat. Et dimisit angelus moysen. quod in hebreo patet. Tamē hebreus habet. Relaxauit eū angelus. quē prius. s. vsq; ad mortem arrabat. Et hinc volūt quidā morē circūcidēdi petrinis cultellis habuisse principiū. vel a iosue in galgalis. Tamen vbi nos habemus petrā. hebreus habet aciez & dicit acutissimā aciē nouaculā. Unde & iudei nouaculis circūcidūt. Fabulantur quidā hebrei. vsq; ad dauid circūcisionē factā petra. Sed quia in deiciēdo goliā. ferrū lorice et galee cessit lapidi iacto. q̄si dans ei locū. deinceps cessit lapis ferro i circumcisione.

De primo ingressu ad pharaonem.

Abiit itaq; moyses solus tenens virgam in manu. intrauitq; aaron domino iubēte desertum synai. et occurrit moysi in monte dei. dixitq; ei moyses oīa verba domini & signa que mandauerat. Venerūtq; simul. & cō

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

gregauerũt seniores israhel. Locutusq̃ ẽ eis aaron omnia verba dñi. ⁊ fecit signa cor̃ eis. et credidert. Post hec cũ senibus israhel ingressi sunt ad pharaonez ⁊ dixerũt ad eũ. Hec dicit dominus deus israel. Dimitte populũ meũ. vt sacrificet mihi in deserto. Et ille. Nescio dominuz ⁊ israel nõ dimittã. Et illi. Ibimus viaz trium dierũ in solitudine. vt sacrificem⁹ deo nostro. In quo nec contrarietas nec duplicitas intelligenda est. Eo enim ordine forsitã populus edu ceretur. si pharao populũ dimisisset. Tunc moyses secundũ ioseph̃ cõmemoranit ei quãta fecerat egiptus oppressis ab etiopibꝫ. ⁊ cõmemoranit labores ⁊ pericula que p eis tulerat. et q̃ pro eis cõdignam non acceperit retributionẽ. pariterq̃ que sibi contingebant in sina exposuit. Quẽ rex deridens seruũ suũ fugitiuũ vocauit. et p sedition eum redisse. Tuncait rex seruis suis. Multus est populus. quãto maior. si dederitis ei requiẽ ab operibꝫ. Et precepit ne vltra darent eis palee ad cõficiẽdos lateres. que cõminute luto miscebãtur. vt solidiores essent lateres. vl lateres potius coquebantur pro lignorum penuria in egypto.

De afflictione filiorum israhel. Capitulum. XII.

Primebãtur ergo hebrei operibus. nocte colligendo paleas. et die lateres faciendo. ⁊ idem numerus laterũ exigebatur ab eis qui et prius. Flagellabantq̃ sunt magistratus de filijs israel. qui preerant fratribus suis operantibus. nocte colligendo paleas a prefectis pharaonis. Magistratus enim operum hebrei erant. prefecti vero magistris egiptij. Veneruntq̃ prepositi filij israel ad pharaonẽ. ⁊ dixerunt. Cur inique agis contra seruos tuos? Qui ait Vacatis ocio. et ideo dicitis. Eamus sacrificemus domino. Ite ergo. operamini. palee nõ dabuntur vobis. Cũq̃ egrederentur. occurrerunt moysi ⁊ aaron. et dixerunt eis. Videat dominus iniuriaz vestram in nos. et iudicet. quomodo fetere fecistis nos id est abhominabiles reddidistis cor̃ pharaone. Et ait moyses ad deuz. Cur misisti me. vt affligeres populum tuũ? Cui dominus. In manu robusta efficaz eos. Et adiecit. Ego sum qui apparui abraham ysaac ⁊ iacob in deo omnipotẽs. ⁊ nomen meũ adonay nõ indicaui eis. i. fortitudinẽ ⁊ potentiã ad quas pertinet hoc nomen. sed pietatẽ ⁊ sapientiã. ad quas p tinent bely ⁊ beloy. Vel non indicaui sicut tibi. Apparuit enĩ dominus abrahe. sed moisi locutus ẽ facie ad faciẽ. Et iterꝫ Introducã vos in terrã sup quaz leuaui manũ meã id est iuraui. vt darem eaz patribus vestris. ego dominus. q. d. Ita verum est hoc. sicut ego sum dominus. et ẽ iuramenti species. Narrauit moises hec omnia filijs israel. nec aquieuerũt ꝓpter angustiã spiritus. Cõnumerat autez hic historia principes domorũ per familias suas. sed de tribubus tantũ. s. rubẽ. simeon ⁊ leui. Nobis autẽ de solo leui dicere sufficiet. Filij leui fuerunt. gerson. caath ⁊ merari. Et quibus tres familie leuitaz terminate sunt. gersonite. caathite. merarite. Filij caath amraz et isuar chore. Filij amram de iocabeth. aaron moises ⁊ maria. Accepit autez aaron vxorẽ elizabeth filiam aminadab. sororẽ naason. que peperit ei nadab ⁊ abiud. eleazar et ithamar. Eleazar accepit vxorẽ de filiabus phanuel que peperit ei phineez. Iste est moises ⁊ aaron. quibus locutus est dominus in terra egipti. Hoc addidit esdras vt quidam dicunt. Vel moises de se nõꝫ de alio locutus est.

De mutatione virgarum in colubraz Cap. XIII.

Terum locutus est

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

dominꝰ ad moisen. Loquere ad pharaonem omnia que loquor tibi. et ne timeas eum. Ecce constitui te deū pharaonis. id est potentē in ipso ⁊ in terra eius facere signa ad modū dei. Aaron erit ꝓpheta tuꝰ id ē ploctor. Nō tū moises deꝰ. vel aarō ꝓpheta. Ingressiq; sunt moises ⁊ aaron ad pharaonē. Moises erat. lxxx. annorū aaron. lxxxiij. qñ locuti sunt ad pharaonē Tulit ergo aaron virgā moisi. et iecit eaz in terrā corā pharaone. ⁊ versa est in colubrū. Vocauitq; pharao maleficos. et fecerūt similiter. ꝓiciētes singuli virgas suas. que verse sunt in dracones. sed deuorauit virga aaron virgas eorū. Et scien dū. quia magi oculos spectantiū deludebāt. Vel secūdū augustinū. demones discurrūt p mundū. ⁊ subito semina rerum de quibus hocagitur afferunt.

De plagis egypti Et de aqua versa. in sanguinez Ca. XIIII. Et. XV.

INduratum est cor pharaonis. nec audiuit eos. Et ait dominus ad moysen. Egredere ī occursū pharaonis. cuz egredieꝰ ad aq̄s. et dices. In hoc scies. q; dñs sum. Percutiā virga aquā fluminis. et ꝛtetur in sanguinem. Pisces morientur. et affligentur egyptij. et factum est ita. Et percussit aaron aquam fluminis. ⁊ versa est in sanguinem. et fuit sanguis in omni terra egipti. in fluuijs. riuis. et paludib? Forte nō in omnibus. sed ī his que manabāt de nilo. ⁊ ī vasis domorū tam ligneis q̄z sareis. Foderunteq; puteos egiptij per circūitum fluminis. et inuenerūt sanguinē. Fecerūtq; similiter magi iānes et mābres. Et dicūt

Pria rubēs vnda. ranarum plaga secunda. Inde culex tristis. post musca nociuior istis. Quī ta pecus strauit. vesicam serta creauit Postq; subit grando. post brucus dēte nefando. Nona tegit solē. primā nec cat vltia plē.

ꝙ allata sit aqua de terra iessen. quā non percussit dñs plagis ꝓpter filios israel. qui habitabāt in ea. Tamē iosephus dicit. ꝙ hebreis fluuius potabilis erat. licet esset mutatus. Egyptijs vero non solū colore. sed etiā sapore amaro cruorē preferebat. Vñ potius videt ꝙ alibi q̄z in nilo aqua fuerit in egipto. Et hec est prima plaga. qua percussit dñs egiptū septez diebꝰ. De qua dicit iosephꝰ. ꝙ pharao timēs proces ⁊ hesitās hebreos abire ꝓmisit. Cūq; malū fuisset relenatū sūam permutauit.

De ranis. Cap. XVI.

ITerum locutus ē dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonē. et si noluerit dimittere populuz. dic ad aaron. vt extendat manū sup̄ flumina riuos. et paludes. Et fecit sic. Et ascenderunt rane. ⁊ operuerūt terrā egipti. Que vt dicit iosephus orte in breui morieban tur. et putrescēnibꝰ cadaueribus. fetor nimis noxius exalabat ex aqua. imo quedā quasi domestice domos intrāres. sepe in cibis et potib? ⁊ lectis inueniebant. Fecerūt autē malefici similiter. Sūt autē tria genera ranarū. vnū fluuiale ⁊ vocale. aliud minimū qđ ⁊ calamitū dicit. qđ si ꝓiciat in os canis obmutescit. terciū magnū est ⁊ venenosum. quod rubeta dicit. ⁊ vulgo crassantium. Dixit ergo pharao ad eos. Orate dñm. vt auferant rane a nobis. et dimittā populum. Et clamauit moyses ad dominū. et mortue sunt rane. Videsq; pharao ꝙ data esset requies. nō dimisit eos.

De cimphibus. Capi. XVII.

DIxitq; dominus ad moysen. Dic ad aaron. Extende virgā. ⁊ percute puluerē terre. ⁊ sint cinifes ī omni terra egypti. Et factū est ita. Sūt autē cinifes muscе adeo subtiles. vt visum nisi acute cernētis effugiant. et corpus cui insident acerbo torebāt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

stimulo. Fecerūq; malefici similiter. vt educerēt cinifes. ⁊ nō potuerūt. Et dixerunt pharaoni. Digitus dei est hic id est spiritus dei. Sicut enī per terrā filius sic per digitū spiritus solet accipi. Augustinus. Queritē quare in hoc defecerint. ⁊ nō in primo vel secundo. Et dicit hoc esse factū ad notādū. qz ⁊ si phī habuerūt noticiaz patris ⁊ filij. nō tñ spirit⁹ sācti. Hec tria signa facta sūt p manū aaron. q̄ sequūtur. vl a dño tantū quedā. vl p moysen.

Decimonia Cap. XVIII

DIxit ergo dominus ad moysen. Egredere ad aquas ad pharaonē. ⁊ dic ei. q̄ si noluerit dimittere populū meum. mittā in omnē terraz egipti. omne genus muscarū. ⁊ faciam in die illa mirabilē terrā iessen. que habebit tranquillitatem. Et factū est ita Et venit musca grauissima in omnē terrā egipti. Figurata locutio est. id est

multitudo muscarum. et expressius dictuz est q̄ si pluraliter diceretur. Pro quo. lxx. posuerunt cynomia id est musca canina. qō et in psalmo legitur Tunc vocauit eos pharao et ait. Ite sacrificate deo vestro in terra hac Qui dixerūt. Nō possumus. Abominationes egiptioruz immolabimus. Si mactauerimus que colunt egipti corā eis. lapidibus obruēt nos. Taurum enī adorabāt in honorem apis. vaccā pro ysside. ouez pro hamone. Unde abhominabile erat eis occidi hec. vel comedi. Et ait pharao. Ite i desertū. nec longi⁹ ne abeatis Rogate dñz p me. Egressus moyses. et recessit musca Et ire

id est quadaz consueta locutione dicitur hoc. secūdum quaz ait augustin⁹. Singularis numerus. nescio quomō plus significat q̄ plura lis. vt i armato milite cōplet Per hāc clausulaz. locutō ē. notatur figura. per hanc sensus est et locutōnis proprietas

rū cor pharaonis iduratū ē. Pro his duobꝰ plagis dicit ioseph⁹. q̄ inumera multitudo pediculoz egipti⁹ pullulauit. et ire rioribꝰ ebullies. quos neq; lauacris nec medicamentoz vnguētis exterminare poterāt. Vultus enī plagis. pter decez famosas credibile est pcussos egiptios.

De morte pecoruz. Cap. XIX.

DIxit dominus moysi. Dic pharaoni. si retinuerit populū meū. eras inducam pestē grauem. ⁊ morient⁹ omnia animātia egipti. nec quicq; ō his que possidet israel morie⁹. Et mortua sūt animantia egipti que scz erāt in domibus. quia que in pascuis erāt. post grandinez perierunt. Uel forte determinatū nō est. qz sine multo tēporis interuallo forte hec facta non sūt. ⁊ potuerūt alium de habere iterū animātia. Pro hac etiaz dicit ioseph⁹. q̄ bestijs multigenis quarū aspectꝰ nullus occurrit do minus regionē eoz implenit. quibus et ipsi consumebant⁹. ⁊ terra agricolis nuda bat⁹. Et ingrauatū ē cor pharaonis. ⁊ noluit dimittere populum.

De vlceribus et vesicis Cap. XX.

IterūDixit dominus ad moysen ⁊ aaron. Tollite cineres de camino. ⁊ spargat illos moyses. in celū coraz pharone. ⁊ erūt in hominꝰ ⁊ iumētis vlcera ⁊ vesice in oī terra egipti. ⁊ factuz est ita. Nec poterāt etiā malefici stare coram pharaōe. pter vulnera q̄ erāt i eis et interiori corruptione venientia.

De grandine. Cap. XXI.

DIxit quoq; dominꝰ ad moysen Dic pharaoni Hec dicit dñs. Idcirco posui te vt ostēdā i te fortitudinē meā. ⁊ narret⁹ nomē meū i oi terra. En pluā hac ipa hora cras talē grādinē qualis nō fuit i egipto vsq; i diez hāc. nec etiā i paribꝰ yporeis Cōgrega

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

que habes in agro. Homines.n.⁊ iumẽ/
ta fozis inuenta grandine morient. Qui
timuit de seruis pharaonis dominũ. cõ/
fugere fecit seruos ⁊ iumenta in domos.
Extenditqz moyses virgã in celũ.⁊ dedit
dominus tonitrua grandinẽ ⁊ fulgura.⁊
ignis et grãdo pariter mixta ferebant. Et
pcussit grando cũcta que fuerãt in agris.
⁊ herbam ⁊ lignũ regionis confregit. Qz
deum lesum est. qz iam virens erat ⁊ linũ
qz iam folliculos germinarat. Triticũ ve
ro ⁊ far qõ est grani genus frumẽto gros/
sius nõ sunt lesa. qz serotina sunt. nec ad/
huc virentia. qz in spicam nondũ prodi/
erant. tantũ in terra iessen grando non ce
cidit. Et vocauit eos pharao ⁊ ait. Pec/
caui etiã nũc. orate dñm pro me. ⁊ dimit/
tam vos. Egressusqz moyses ex vrbe extẽ/
dit manus ad dñm. ⁊ cessauit tempestas
nec eriam stillauit pluuia super terram.
Et ingrauatum est cor pharaonis.

De locustis. Ca. XXII.

Dixitqz dñs ad moysen. Ingredere ad
pharaonez ⁊ faciam signa q̃ narres filijs
⁊ neptibus. vt sciatis qz ego sum dñs.
Et ingressi dixerunt regi. Hec dicit
dñs. Ecce inducam cras locustas in fines
tuos. vt comedatur qõ reliquũ est grandi
ni. Egresso moyse. dixerunt serui phara/
onis ad eũ. Usqzquo patiemur hoc scan/
dalum? Dimitte homines. qz perit egipt?
Et reuocatis illis. dixit pharao. Qui nã
sunt qui ituri sunt ad sacrificandum? Et
ait moyses. Viri ⁊ mulieres. senes ⁊ par
uuli. cum omnibus ouibus ⁊ armentis.
Et respondit. Cui dubium est q̃ pessime
cogitetis? Non fiet ita. sed ite viri tantuz
hoc enim petistis. Et eiecti sunt a conspe
ctu eius. Et extendit moyses manũ super
terram egypti. et induxit dñs? austrũ
die illa et nocte. Qui leuauit locustas. et
sederunt inumerabiles in cunctis finib?
egipti. ⁊ deuorauerũt omne virens in li/
gnis ⁊ herbis. Dicitur autem locusta q̃si
longa hasta. quia longiora retro habet
crura. Festinusqz pharao vocauit eos
et ait. Peccaui in deum vestrum ⁊ ĩ vos
Orate pro tollenda peste. hac etiaz vice.
Et egressus moyses orauit dominũ. Et
flauit ventus ab occidẽte. et proiecit locu
stam in mare rubrũ. Et indurauit domi/
nus cor pharaonis. nec dimisit israel.

De tenebris. Capi. XXIIII.

Extẽditqz moy
ses manũ in celũ ⁊ facte sunt te/
nebre palpabiles. vt nec videre nec mo/
ueri localiter possent egiptij. multi etiaz
mirabiliter compulsi sunt mori. Ubicũ/
qz autem erat israel. lux erat. Et vocauit
eos pharao. et ait. Ite vniuersi. oues tan
tum. et armẽta remaneant. Et ait moyses
Nec remanebit ex eis vngula. presertim
cum adhuc ignorem⁹. quid debeamus
immolare. Et ait pharao. Caue ne vltra fa
ciem meam videas ⁊ moriaris.

De diebus egiptiacis vitandis.
Cap. XXIIII.

Dixit ergo moy
ses ad fratres suos. ⁊ dixit dñs
ad eum. Adhuc vna plaga tangam pha/
raonem. ⁊ dimittet vos. Notandũ. quia
plures fuerunt in egipto plage q̃s decem
quas exodus enumerat. sed nõ fuerũt ad/
eo graues forte. ⁊ ideo tacent. Uñ quidã
dies egiptiaci dicunt. qz in his passa est
egipt? quoz duos tantũ in singulis mẽ/
sibus notamus ad memoriã. cum plures
forte fuerũt. Nec est credendum. q̃ egy/
ptij licet astrozũ periti. de prebẽderũt di/
es hos nefastos in inchoatione opis. vel
itineris. vel minutionis. Nota etiam
q̃ quidã egiptiozũ rimãtes egiptũ piruã
egressi sũt vt cycrops. qui igressus greciã
vrbẽ ꝑdidit. quã vocauit actẽ. q̃ postea di
cta ẽ athene. quã q̃dã grecoz diadas. q̃dã
ortomenã dixerũt. Qui dict? est differes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et est nomen egiptiuz. quod latine dicit quasi dibomo. vel qz tradidit grecis matrimoniũ matis et femine. vt ait pompeius tregus. vl bicorpor. vel ꝓpter ꝓcreatẽ statute. vel ꝓ viriũ ĩmensitate. vel ꝓ peritia vtriusqz lingue quaz habuit grece ⁊ egipte. sub quo primo nata ẽ in arce oliua. Credit etiã eadẽ tempestate egressus dionisius bachus. qui ⁊ argos condidit. ⁊ vsum vinee grecis. Dicit etiã diluuiũ in cessalia factũ sub deucalione. ⁊ incẽdiũ sub feronte circa tempora moysi. et sub eo hercules acteũ vicit. erictonius filiꝰ vulcani currũ. et troilus primus quadrigam iunxisse feruntꝰ. Egiptus que prius melaniz. post aerea. ab egipto rege submerso egiptus dicta est. Lacedemõ filius semeles lacedemoniã condidit. xantus triopa lesbum. Epidaurus cõdita ⁊ corinthus. que prius ephyla. ysis secundũ quosdaz ex thelano epaphũ genuit. qui memphiz cõdidit. cũ i secũda egipto regnaret. Dane determinãs dñs plagaz que restabat. ait. Ingrediar in egiptũ. et morietꝰ omne primogenitũ a primogenito pharaonis. vsqz ad primogenitũ ancille que ẽ ad molam. etiam primogenita pecoruz. Apud vos vero nec murier canis. et peteris vasa preciosa ab egyptijs ⁊ dabũt vobis.

De diebus azimorũ ⁊ regno paschali. Cap. XXV.

Locutum dixit dominus ad moysen. Mensis iste erit vobis primus in mẽsibus anni. Hic est aprilis. idẽ lunario aprilis. que ĩ marcio sepe inchoat. Hic dicitur ab hebreis nisan. apud egiptios parmuti apud macedones xanticus. Voluit quippe dominus iudeos a ceteris nationibz differre si cut religione ⁊ caractere circumcisionis. ita et temporis ratione. Romani enim ex traditione numẽ põpilij primũ mensem ponũt ianuariũ. qz tũc incipit sol ascendere post solsticium hiemale. arabes inchoant annũ post solsticiũ estiuum. Cõgruẽtius videtur fieri ab hebreis in marcio. ĩ quo ⁊ mũdus ꝓditus legit. In aprili ergo cerimoniali differũt a nobis. in tẽporali conueniũt nobiscũ. Et adiecit dominus. Decima die mẽsis huius tollet domus quecũqz agnũ vel si nõ poterit agnũ saltẽ hedũ. Nõ si nõ sufficiet numer? domus ad esum agni. assumet de domo vicina domui sue iuxta numez animarũ que sufficiãt. et erit masculus amniculus. id ẽ vnius anni. sine macula. nõ quidẽ velleris sed corporis. quod in leuitico determinatur. Si cecũ fuerit ⁊ fractũ. tẽ. ⁊ sumptũ de grege seruabitis euz in domo vsqz ad. xiiij. diẽ. ⁊ imolabit eũ oĩs multitudo. queqz domus. s. suuz ad vesperam. et tinget is cum fasciculo ysopi vtrumqz postem et superliminare sanguine edentes carnes nocte illa assas igni. nec coctum quid de ea aqua. aut cesum nisi quod igni? tollebat significabat aliquid eternum. Sic enim de luna quarta die creata quasi fuerit prima die mundi. xi. ⁊ ante mũdũ. x. Aliũt quidam qꝫ. x. capita erant in esu vni? agni. Bene attẽdas hoc sez qꝫ luna fuit creata quarta feria. et eo die. xiiij. et sic tercia feria fuit. xiij. secũda feria. xij. prima feria. xi. Per. x. lunam. a. s. xiiij. innuit. qꝫ agni? dum id est semicrum ex festinatione. et azimos panes cum lactucis agrestibus quarũ amaritudo amaritudinẽ seruituris memoraret in sempiternum. Caput cuz intestinis vbrabitis et pedibus. Si quid residuum fuerit igni conburetis. quia vt ait iosephus. crematum sursum ferri solet. et eleuatio ignis. eleuationem ab eis pestis que vastauit egiptios signauit. nec comedet de eo incircumcisus. De modo etiã comedẽdi ait. Renes vestros accingetis. calciamẽta in pedibz tenẽtes baculos in manibz. os tũ fẽgetis. nec de carnibz foras mitteris ⁊ cõedetis festinanter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Est enī phase id est trāsitus domini. Dicta est autē nox illa transitus. qz transiuit in ea angelus peregiptū percutiēs pīo genita ab homine vsqz ad pecus. z transiuit sup tecta hebreoꝝ illita sanguine. Et aggressus est israel iter trāseundi ab egypto. Iterūqz ait dominus. Diē hunc habebitis solēnem z in monumētū in generationibz vestris cultu sempiterno. Septez diebz azima cōedetis. prīa dies erit sancta z venerabilis. similiter z septima. Nihil opis facietis in eis exceptis his q̄ ad vescendū pertinent. Paret. q̄ mediis diebz poterāt opari. Ex hoc etiā patet. qz sabbatū erat eis solennius quouis festo quantū ad ociū. in quo necad vescendū licet opari. Inde potuit esse. q̄ mulieres in ipso die solēni pasce potuerunt parare vngēta ad vngendū dīm. qđ sabbato nō licuisset. In ezechiele festuz in prima die aprilis legit. et in. vij. quod nō hic. Et egressi filij israel fecerūt sicut p̄cepit dominus moysi z aarō. et cōgregati sunt. xiiij. luna in finibz egipti circa ramassen. Lamen ioseph9 dicit eos cōgregatos. x. luna z vix exspectasse quartādecimā.

De morte primogenitoꝝ. Capitulum. XXVI.

Factū est autem noctis medio pcussit dominus omne primogenitū egipti. nec erat dom9 in qua nō iaceret mortuus. dīo forte ita pcurante nō fuisse domum absqz primogenito. Cōpulsusqz pharao dixit moysi per nuncios vt egrederetur cum omnibz suis. imo et egiptij vrgebāt eos exire. Tulit igitur populus farinam cōspersam super humeros ligatam in pallijs. et peterunt vasa ab egiptijs vestēqz plurimam et spoliauerunt egiptios ex pcepto domini. tum p̄o mercede laboris qua fraudati erant. nim vt inde fieret tabernaculum. Et erant quasi. vc. milia virorum pedituꝫ absqz paruulis. z vulgo famulantium eis innumerabilī. et duxerunt secuz diuersi generis animātia multa nimis.

Pharao vel egyptus que decem plagis verberata nō cessit. solo sanguine agni victa filios israel dimisit.

De exitu israel de egipto. Capitulū XXVII.

Factū est autem vt nilus p̄ter solitū adhuc inundaret terrā in q̄ erat sepulchz ioseph. Tenebant autē iuramēto apportare ossa ei9 Tūc moyses scripsit i lamīa aurea nomē dīi tetragrammatō. que suppposita aque supnatauit. vsqz dū veniens steterit supra vbi erat sepulchrū. Et effodiētes sustulerūt ossa. que sublata leguīt eis ꝓpherasse forte de difficultate itineris. Tū hebrei tradūt. q̄ ouis ex improuiso affixit iurta eos. que locuta ē ad eos. Ob quā rem duxerūt eā secū multo tpe p̄ deserti. et direxerūt eā ouē ioseph. de qua ibi. Qui deducis velut ouē ioseph. Ingressu etiā eoruz terremotu facto. m̄lta tēpla egipti cū idolis suis corruerūt. Habitatio autē filioꝝ israel in egipto fuit. cccc. xxx. annorū. Sz noīe egipti intelligēdus ē oīs incolaꝝ eorū. qui icepit a promissione abrahe facta in via mesopotamie. a qua vsqz ad legē data tot anni fluxerūt. Solis enī. cc. xliij. annis seruiuit israel in egipto post mortē ioseph. Quibz expletis eadē die egressa est oīs multitudo de terra egipti. quod etiā mirabilit̄ a deo factū ē. Vel forte ea dē die qua exiuit abrahā ad peregrinādū Et nota qđ hic dicit. die qua egressi sunt z ifra. memētote diei hui9 in qua egressi estis de egipto. prima die. s. azimorū. etiā supra legit̄ dictuz eis. nullus egrediatur ostiū domus sue vsqz mane. ecōtra statiz legit̄ hic. Nox ista obseruabilis est dño. quādo eduxit eos de terra egipti. Forte intelligendū est nocte eductos id ē ad mane egrediendū ab egiptijs nocte cōpulsos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Profecticz sunt de ramasse in sochot. nec sunt secuti eos egiptij. sepelientes mortuos suos. Multi etiã egiptiorũ flebãt penitentes. q eis fuerãt tã crudeles. Coxerunt czq farinã quã tulerãt de egipto. fecerũtq subcinericeos panes asimos. ex modico ramẽ rpecoagulatos. His eniz vsi sunt trigintа diebꝫ. Non enĩ vltra sufficerunt que tulerãt de egipto. licet sub necessitate custodirent. nec eis ad satietatez velcerentur.

De sanctificatione primogenitorũ. Cap. XXVIII.

Dixitq iterũ dominus ad moysen. Sanctifica mihi omne primogenitũ masculinuz qđ aperit vuluã. taz de hominibꝫ q de iumentis. q percusserat primogenita egypti in liberatione eoꝝ. Et q solos masculos pro hoc sibi voluit sanctificari. dici põt. nõ percussos nisi masculos. Vel forte q primogenita eoz a percussore angelo liberauerat. et hoc mõ sua erãt. voluitq vt deceps essent sua oia. Vel q ex omni fructu primo honorãdus ẽ deus. Primogẽiti ergo de filijs leui offerebant nec redimebant. et seruiebãt iugiter dño. primogeniti aliorum offerebant. z. v. siclis redimebant. Primogenita pecorũ apta ad immolandũ oblata erãt sacerdotĩ. Immundoruz vero nõ oblata. quedã redimebantur. vt primogenitũ asini oue mutabat. que pro eo offerebat. quedã necetiã redempta occidebant. vt primogenitũ canis. De alijs ĩmundis legit in numeris. q redimebãtur. v. siclis. Et adiecit dominꝰ. Cum introduxerit te dñs in terrã promissam ĩtrimabis hec filijs tuis. seruãda ritu sempiterno. Eritq hoc quasi signũ in manu tua. et quasi appensum quid. ob recordationez ante oculos tuos. vt. s. huius liberatiõis memoria nõ aliter veniret in obliuionem q̃ que manu gerunt vel ante oculos appendunt. Qđ pharisei ad litterã obseruantes. in cartis hec scribebãt et decalogũ simul. ꝛ eas sinistris circũligabãt brachijs. ꝛ inter oculos appendebant. quas dñs in euangelio philacteria vocat a philare et thorat.

De deserto egipti. Capi. XXIX.

Igitur cum emisisset pharao populũ. nõ eduxit eos moyses p palestinã cõterminã egipto. ꝓpter antiquã molestiã ꝛ odiũ patrũ. ne insurgerẽt philistei aduersus eos. sed circũduxit eos per desertũ. quod ẽ iuxta mare rubrũ. Tuz p mãdato domini iubẽtis. vt ducerẽt populus ad montẽ synai ad ĩmolandũ sibi. Tum si penitẽtes egyptij vellẽt eos persequi. grauẽ molestiã sustinerẽt itineris. Armatiq ascenderunt filij israel de terra egypti. multa. s. suppellectili muniti. Tamen alia trãslatio habet. quinta ꝓgenie ascenderũt filij israel. Moyses enim a iacob quintus fuit. vel p tribũ iudea phares vsq ad salomonẽ quinq fuerunt tñ generationes. Hebre? habet quinq generationes ascenderũt filij israel. Profectiq de sochot venerũt in etha. Etham ciuitas erat tũc deserta in capite solitudinis. que a ioseph⁹ lucus dicitur. vbi et babilonem postea factã dicunt. dum cambises egiptuz vastaret. Non illam famosaz babilonem nabuchodonosoz. sed aliam babilonem que etiã nũc ĩhabitat. ꝛ dicitur ibi requiescere beata katherina ĩ mõte synai. ꝛ sunt ibi monachi religiosi. ꝛ ardet solummodo oleum in lampadibus. quod de tumba illius beate virginis manat. De ducatu colũne ꝛ mari rubro. Cap. XXX.

Dominus autez vt dux esset itineris. precedebat eos per diem in colũna nubis contra feruorem solis et per noctem in columna ignis contra tenebras. et vt sibi a serpen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

tibus prouideret. Precepitq; dominus vt reuersi aliquantulū versus egiptū castra metarent in regiōe phiayroth. que ē inter magdalū ⁊ mare cōtra beelsephon. Est autē magdalū ciuitas in cōfinio egypti. ad quā iudei tēpore hieremie interfecto godolia primo cōfugerūt. ⁊ posuerūt castra sup mare rubrū. Huius maris aq nō est rubea. sed ois terra circūstās rubea ē. ex qua viciat gurges ⁊ inficit. vnde minimū acutissimū excipit. Quicquid etiaz ad esum in fluctibꝫ ē. in hūc colorē cadit. Ob hoc ibidē rubre gēme inueniuntur. que humo iuolute ⁊ iter harenas arrite terre colorē habēt ⁊ maris. Hoc mare in duos sin⁹ diuidit. qui ab oriēte ē pſicus sc̄z appellat. quia pse oraz ei⁹ inhabitant alter arabicus dicit. vbi tū nos dicimus rubrū. hebreus dicit cānosum. q; cāne in litoribꝫ eius abundāt. Sane ibi coartati sunt filij israel. Ex vna pte erāt mōtes asperrimi ⁊ inexabiles. ex altera mare.

De trāsitu maris rubri. Capitulū. XXXI.

Rmutatūq; est cor pharaonis. tulitq; cccc. currus. ꝓprios. et ccc. ab egiptijs. ⁊ insecut⁹ est eos. equites quoq; duxit. l. milia. et ducēta milia pditū armatorū. Leuāteſq; oculos hebrei. viderūt egiptios post se. et timuerūt valde Necq; eni fuge facultatē habebāt nec habere poterāt. q; inermes erāt. nec ibi morari ꝓpter ciborū inopiā. Cūq; plurimuz arguerēt moysen. dixit eis. Nolite timere hoc fecit dñs. vt hodie videatis magnalia eius. Ipse pugnabit ꝓ vobis. ⁊ vos tacebitis. Egiptios quos videtis nūc. non videbitis in sempiternū. In hebreo pleniꝰ est. nō videbitis in sempiternuz. vt nunc videtis viuos. s. Et oranit moyses ad dñm. Qui ei dixit. Quid clamas ad me? Eleua virgā tuā et extēde manū tuaz sup mare ⁊ diuide illud. vt p siccū ingrediant filij israel. Tollēsq; se angelus qui ꝓcedebat eos stetit post tergū inter egyptios ⁊ israel. et erat nubes tenebrosa egyptijs. lucida hebreis. Cūq; extendisset moyses manū. flauit vētus vehemēs et vertit aquā in siccū. ⁊ diuisum ē mare in tres. diuisiones. vt quecq; tribꝰ p turmas suas īcederet. Et aduocās moyses singulas tribꝰ secundū ordinē natiuitatis sue hortabat eos. vt ipsum preeuntē sequerent. Cūq; timuissent intrare rubē simeō et leui. Judas autē primus aggressus est iter post eū. vnde ⁊ ibi meruit regnū. Profecti sunt ergo p mediū maris. ⁊ erat aqua quasi murus a dextris eorū ⁊ a leua. Nō videtes egiptij. vesanos iudicabant eos. Sed cū viderēt illesos abire. ingressi sūt post eos. Jāq; venerat vigilia matutina Et respexit dominus super egyptios p columnam ignis ⁊ nubis. id est in tolerabiles imbres et graues tonitrus coruscatiōesq; ac lampades iniecit super eos. Unde ⁊ territi dixerūt. Fugiamus hierusalez. dominus enim pugnat pro eis. Filij autem israbel secundum iosephum ad contrapositam venerunt terram. Hebrei vero trauerunt. q; cum venissent ad extremum mōtis porrecti in mare per longuz maris viam eos obliquasse. et circūeundo montē ad idem litus egipti rediisse. Nō ꝓbant sic. Natura maris est vt quod perit ī eo. ad proximum litus proiiciat. Cum ergo mane iacerēt egyptij mortui in litore. patet quia idem erat litus ex altera montis parte. Nō enim in spacio noctis fere equinoctialis. nec illi nec ibi etiā ad mediū maris transcurrissent. quia spaciosum ē ibi. Cunq; sic perturbarentur egiptij. moyses domino iubente extendit manū suaz sup mare. et reuerse sūt aque ad priorē locū ⁊ operuerūt egiptios. nec vn⁹ quidem

Quatuor dicuntur vigilie matutine. Prima cōticiniū galli. secunda tempestiuū. tercia gallicinium. quarta antelucanum. et isti in quarta ī greci fuit mare rubꝝ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

suꝑfuit ex eis. ⁊ tulit israel arma mortuo/
rū. moyses q̄z dño canticū exposuit exame
tro carmīe. Cātem⁹ dño. ⁊c. Q̄ō q̄z prius
legit ceteris. canticū dicit canticoꝝ. Nec
hoc discredendū esse dicit ioseph⁹. cū ale
xandro macedoni ⁊ exercitui eius darius
insequēti mare pamphileū diuisum fuis
se legit. dño iubēte. qui p eū regnū persa
rū delere voluit. Q̄ozat⁹ est aūt israel iu/
xta lit⁹ maris. vij. diebꝫ. ⁊ cū ympanis et
musicis instrumētis singulis diebꝫ veni
ebāt ad fontes. et cantabāt dño cāticū moy
si. viri seoꝛsum. ⁊ mulieres seoꝛsum. In
cui⁹ rei memoriā. vij. paschalibꝫ diebꝫ can
tando redim⁹ ad fontes. Et terminat hic
liber ioseph⁹ secundus.

De dulcoratōe aque marath. Capi
tulū. XXXII.

Post hec egressi
sunt ī deserū sur. Lamē bebre⁹
hz in deserū ethā. Dicim⁹ enī. q̄z pri⁹ an
te mare fuerūt in deserto ethā. post
mare in deserto sur. post helim in deserto syn.
Ambulauerūt q̄z tribꝫ diebꝫ p solitudinē
nec inuenerūt aquā donec venerūt in ma
rath. vbi aquā inuentā p amaritudie non
poterāt bibere. Ūñ ⁊ locū illum dix̄erūt
marath ab hac amaritudie aque. vel po/
tius pro amaritudie animi. Animequior
est enī qui sitit si nō inuenerit potū. q̄z si in
uenū gustare nō possit. Dñs aūt ōñdit
lignū moysi. q̄ō cū missset in aquas dul
coꝛate sunt. Forte lignū illud talis effica/
cie erat. et forte miraculose factū ē. vt ī so/
liturdine in qua nō erat lignū inueniret li
gnū. Hebre⁹ dicit. q̄z illud lignū natura/
liter amarissimū erat. ⁊ vt mirabiliter in/
notesceret vis diuīa. amarū addit⁹ ama
ro dulcedinē operatū ē. Ioseph⁹ videtur
velle. q̄ aque viciū hoc cōtraxerāt. q̄z sem
per i mote fuerāt. secundū illud. Et viciū
capiūt. in moueant aque. Dicit enim ibi
fuisse modicū puteū. Sumēs aūt virgā
moyses quā habebat in ꝑsenti. scidit eam
p mediū. in lōgitudine ic̄isionē faciēs. et
iecit ī puteū. ⁊ ꝑcepit populo vt hauriēt
aquā ⁊ plurimā pr⁹ effunderēt. vt vltra
que remaneret. frequēntibus cōcussionib⁹
exercitata ⁊ purgata fieret potabilis. Ibi
etiā dedit eis iudicia. nōdū tñ in re. s. q̄ da
turū se p̄misit. si obedire sibi vellēt. Hec
dicit scꝛa mansio. Ergo vel ramasse erit
prima. vel vna tacet qñ in litoꝛe maris se
ptē diebꝫ moꝛati sunt.

De duodecim fontibꝫ. ⁊ lxx. palmis
helym. Capi. XXXIII.

Post hec ve/
nerūt in helim. vbi erāt. xij. fōtes. ⁊
lxx. palme. Et dicit ioseph⁹. q̄ modica a/
qua erat in fontibꝫ. vt q̄ō ex ea modicū su
meret manibus. cenosum esset ⁊ inutile.
Propter hoc etiā palme nō multū emi/
nebāt a terra. q̄z nō sufficiebat humoꝛ ad
cōglutinandā humū. Exinde venerūt in
desertū syn. q̄ō ē inter helim. ⁊ syna. vbi
plures fecerūt māsiones que in numeris
exponuntur.

De coturnicibꝫ ⁊ māna. Capitulū.
XXXIIII.

Vinto decimo
die mēsis secūdi. i. may. xxx. s. ab
exitu eoꝝ de egipto. q̄ñ. s. pascha celebꝛa/
bāt defecerūt eis victu/
alia que tulerant
de egipto. et dixe/
runt Vtinaꝫ moꝛ
tui essemus i egip
to. quando sedeba
mus super ollas
carnium. et come/
debamus panem
in saturitate. Cū
q̄ oꝛasset moyses ad dñm dixit ad eos.
Audiuit dñs murmurationes vr̄as p cū. ⁊
dabit vobis vespe carnes. ⁊ mane pānes ī sa
turitate. Factūq̄ ē vespe. Et ascēdens co
turnix de sinu arabico. vbi ꝑcipue nutrīt

Precepit dominus
moysi vt si aliquis.
vel pro remotione.
vel pro immūdicia
non posset pascha ce/
lebꝛare. in primo. s.
apali secundi men/
sis. s. may decio die
illud celebꝛaret.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

transcēso medio mari operuit castra. ⁊ ad libitū populi capiebatur. Est autē auis regia quā iosephus ortigiā vocat. grecus ortogometram. nos vulgo curlegiū dicimus a currendo. Mane vero cū oraret moyses ros descendēs illinitus est manibus eius. quē prius imbrē suspicatus est. sed cū gustasset. sensit mellis dulcedinē. ⁊ panē promissū patrum intellexit. ⁊ iacuit ros per circūitū castrorū. ⁊ erat granū minutū quasi semen coliādri. album in modum pruine. ⁊ quasi pilo tusū. Q̄ vidētes filij israel dixerūt. Manhu. id ē quid est hoc? Unde deinceps manna dictū est. Q̄ quidam intedinabile putant. alij in prima declinatione ponūt. alij in tercia. sicut ⁊ pasca che vel pascatis. Et ait moyses. Hic est panis vobis datus a domīo. Colligite gomor p singula capita. Et collegerūt alij plus alij minus. ⁊ mēsi sūt ad mensuram gomor. Nec qui plus collegerat habuit amplius. nec qui minus paraverat reperit minus. Forte eīm in aceruis collecta ponebantur. ⁊ reddebatur singulis gomor. Q̄ iosephus vocat assariū. ⁊ est decima pars ephi. Vel forte quantumcūq; quis colligeret veniēs ad ꝓpria non inveniebat nisi gomor qui ab alijs etiam comedebatur. Colligebāt autem mane. quia cū incalescebat sol liquefiebat. quod miraculosum erat. cū ad ignem durū fiebat. Terebāt autē illud in pulverē. et conglutinatū in panes forma bāt. cuius sapor erat dulcissimus. ꝑ quod dictū est. simila cū melle. Et alibi. sapor panis oleati. Q̄ vero dicitur quia sapiebat in ore cuiusq; quod desiderabat non multum autem tenuicum est. Dicit iosephus q̄ etiā hactenus rigatur locus ille siccus imbribus. Dixitq; moyses ad populū. Nullus relinquat ex eo in mane. Quidā tamen reservaverunt. et scatebat vermibus ⁊ cō putruit. Precepitq; moyses. vt die. vi. colligerēt cibos duplices. q̄ sabbato non invenieba in agro. Tamē servatū in die sabbati non corrumpeba. Quidā quoq; putant nec etiā. vi. die collegisse quēq; nisi vnū gomor. sed illud per miraculum multiplicaba. vt duob⁹ sufficeret diebus. hocinde colligētes. quia infra legi. quia ꝓpter hoc tribuit vobis dominus die. vi. cibos duplices. Dixitq; dominꝰ moysi. Imple gomor ex eo. vt custodia in futuras retro generationes. id est in post futuras retro generationes ad memoriā retro habendā. Et fecit moyses iuxta verbū domini. ⁊ posuit illud aaron in vrna aurea in tabernaculo servandū. Aiūt hebrei eos primo habuisse paruū tabernaculū. in quo dominum consulebāt de quo infra. Moyses tollēs tabernaculū. tetendit extra castra procul. Vel per prolemsim de futuro tabernaculo dictū ē. Occibo aliti sunt filij israel. xl. annis. vsq; dum tangerēt fines terre chanaan.

De aq̄ data i raphidiz. C.xxxv.

Igitur profecta ē omnis multitudo de deserto syn per mansiones suas iuxta sermonē domini. ⁊ vēit in raphidim. nō q̄ verbo distingueret eis dominus mansiones. sed indicio nubis stantis. quā preeuntē semp sequebantur ea stāte castra metabant. Ibi omnino defuit aqua. et murmuraverūt cōtra moysen. qui ait ad dominū. Quid faciam populo huic? Adhuc pusillum. et lapidabit me. Et dominꝰ ad eū. Sume de senioribus israel. et vade ad petrā oreb. percutiesq; eā virga. pars ē mōtis syna sic dicta. Alia est ⁊ alibi petra oreb. dicta sic ꝓpter oreb qui occisus est in ea. factūq; ē ita. Et egresse sunt aque. et bibit populus. ⁊ vocavit moyses nomen loci tēptatio. quia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

temptauerãt dominũ dicẽtes. Est ne dominus in nobis an nõ? Allie post fuerunt aque contradictionis.

De pugna cõtra amalech. Cap. XXXVI.

Egressus est autẽ amalech vt pugnaret aduersus israel in raphidim. Strabus ait. Amalech fuit filius ysmahel. a quo amalechite. qui & ysmahelite. ipsi sunt sarraceni.

Hos dicit iosephus pugnaces. inhabitantes iaboth & petrã. a circũstantib? conductos ad bellũ aduersus hebreos. Ecõtra legitur in genesi. q̃ eliphas primogenitus esau genuit de cõcubina amalech. Vnde in libro regũ. vbi filius doech ydumei nunciãs dauid mortẽ saul ait. Amalechites sum. Forte duo fuerũt equinoci & ex his duo populi. Elegit autẽ moyses iesum de tribu effraim virũ bellicosum ad dimicandũ cõtra hostes. cui & paucos tradidit armatos. plurimos ad custodiã castrorũ retinuit. Ipse autem ascendit in montẽ. habens virgã dei in manu. Ascenderuntq̃ cum eo aaron & hur vir marie. tamen secundũ paralipomenon fuit filius caleph & marie auus beseleel. Cumq̃ eleuasset manus moyses ad dominũ. vincebat israel. Sin autẽ paululũ remisisset. vincebat amalech. Quo cõperto aarõ et hur supposuerũt ei lapidẽ. & ex vtraq̃ parte manus eius sustentabãt. eranteq̃ graues pro labore orãdi. In huius rei figura. sacerdos manus eleuat in missa. etiaz in figura christi orãtis in cruce. Nec remisit manus moyses vsq̃ ad solis occasum Fugauitq̃ iosue amalech in ore gladij. Et ait dominus moysi. Scribe hoc in libro ob munimentũ. Adhucenim delebo memoriã amalech de sub celo. quod in diebus saul implẽtũ est. Et edificauit moyses altare. et vocauit illud dominus exultatio mea.

De diuisione facta ad consiliũz ietro.

Cap. XXXVII.

Egressus est autẽ ietro cognatus moysi obuiaz ei in desertũ. ubiq̃ secũ sephorã & duos filios eius. Cũq̃ intrasset tabernaculum moysi. narrauit ei moyses signa que fecerat pro eis dominus. et vniuersum laborem itineris sui. Et congratulãs ietro ait Benedictus dominꝰ qui eripuit populũ suũ de terra egipti. Nũc cognoui. q̃ magnus est dominꝰ sup omnes deos. Obtulit ergo ietro hostias domino. & comederũt cũ eo moyses & aaron & seniores israel coram domino. Augustinus tamẽ non vult gentilẽ immolasse domino sed moysen secundũ aliã trãslationem que est. Sumpsit ietro hostias de oblatis a moyse. sumpsit ab eo et comedit. Forte tũc sacrificauit moyses iuxta montẽ. sicut predixerat dominus. Dicit enĩ iosephus. ietro venisse circa montẽ. vbi in rubo multas viderat moyses visiones. Altera die sedit moyses vt iudicaret populuz. qui assistebat ei a mane vsq̃ ad vesperã. Qd̃ attendens ietro ait. Stulto labore cõsumeris vltra vires tuas est negociũ. Sed audi verba mea. et erit dominus tecum. Esto populo in his que sunt ad deũ. et cerimonias & viã mozũ vel itineris ostẽdas eis. Ad decisionẽ vero causarũ eligeviros potentes. timentes dominũ. amãtes veritatem. detestãtes auariciã. Et nota q̃ ĩ his quattuor que dicit cõsideranda in eligendo iudice ponit potentiã que plurimum valet. si tria illa sequantur. alioquin addit oleũ camino. et gladius veneno. Alia trãslatio habet. sapientes quos forsan potẽtes vocat ad iudicandũ. Et addidit. Constitue ex electis quosdã tribunos. idẽ cuiq̃ tribui vnũ prepone. qui a tribu tribunus hebraice. grece cyliarchus. latine millenarius. Non quia in tribu tantũ essent mille. sed certũ numerũ posuit pro incerto. Vel pro multitudine copiosa numeꝝ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

posuit supremū. Forte quia iam principē habebat queq; tribus suuz. sub principe voluit esse millenarios. qui tantuz presesent mille. Sub millenarijs autē monuit cōstitui. r. ethacōtharcos. id est centenarios. vel centuriones. sub centurione duos penthacōtarchos id est quinquagenarios. sub quinquagenario. v. tecanos. Orta igitur lite inter decem stabant ad iudiciuz decani. sicq; facile erat lites paucorum dirimere. Si nō poterāt diffinire ascendebāt ad quinquagenariū. et sic ysq; ad moysen. quod tamē rarū erat. Maiora tamen reseruabāt moysi. ipsi minora iudicantes. In hunc modū ecclesia romana vocauit plurimos in partē sollicitudinis. primates. vel patriarchas. archiepiscopos. episcopos. archidiaconos. archipresbyteros. Et minores sacerdotes leuiora peccata. et quedam grauia. sed occulta iudicāt. Grauiora vero peccata. r. aperta referunt ad episcopum. Acquieuit moyses. nec erubuit vir deo plenus consilium sequi gētilis. dimisitq; cognatuz suū. hebreus vbiq; ponit socrum. Et reuersus est ietro in terram suam.

De puentu ad montē Synai. Capitulum. XXVIII.

Mense ergo tercio egressionis de egipto id est iunio. die hac in kalendis iunij venerūt ad mōtē synai. fixerūtq; tētoria e regiōe mōtis. xlvij. die. s. a phase. In exponēdo scripturas. xxx. dies pro mēse ponim⁹ quasi mediā inter lunares. r. solares menses eligēdo viam. Lunares enī infra tricenariū inueniunt quidā. vltra vero non. Solares vero plures hunc numerū excedunt. A phase quidē. xvi. dies primi mēsis restabant. fluxerūt vero postea. xxx. secundi mensis. Restat ergo q̄ prima dies iunij. xlvij. fuit. Sequēti die diluculo ascēdit moyses in montē ad deū. qui dixit ei. Dices domui iacob. Vidistis que feceriz vobis? Nunc adijcia vt etiā loquar vobis. Si ergo custodieritis pactū meuz. eritis mihi in peculiū de cūctis populis. Que cum moyses retulisset populo. respōderunt. Cuncta que locutus est dominꝰ faciemus. Cumq; redijsset moyses ad dñm ait ei dominus. Veniā ad te in caligine. vt audiat me populus loquentē ad te. va de. r. sanctifica populū hodie. r. cras. id est lauent se et vestimēta sua. Vacent ab amplexibus. et sint parati in diē tercium. r. cōstitues terminos p circuitū mōtis. quos qui transierit tūc et tetigerit morte morietur. Manus nō tanget eum sz lapidabit aut iaculis cōfodietur. siue iumentū siue homo. Vtebant autē vt dicit iosephꝰ in his duobus diebꝰ cōuiuijs opulenter et ornamētis decenter.

De datione legis verbotenus. Capitulū. XXXIX.

Am aduenerat dies tercius. et ante solis ortū ceperūt audiri tonitrua ac micare fulgura. et nubes densa operuit montē. et clāgor bucine perstrepebat. Fumabat mōs. quia descēderat dominus in igne. et fumus ferebat quasi de fornace. r. mōs tremuit vt aiūt hebrei. Timuit populꝰ. sed et moysen ira dei perisse putabāt. Tandē letus apparuit moyses. r. serenus aer cū eo reuersus est inter eos. Et ait eis. Hodie nō audietis moysen filium amram. r. iocabeth. sed illū qui p vobis percussit egiptū. qui per mare iter dedit. qui cibū de celo. potū de petra concessit. per quē adā de fructibꝰ terre comedit. noe ex imbribus ereptus vel exceptus ē. abrahā chananeā obtinuit. ysaac natus ē de senibꝰ. iacob prole ditatus. ioseph sublimatus. Fiant ergo verba hec vobis amabiliora. q̄ filij vel ysrael. Et eduxit populū in occursum domini ad radicē montis. Ascenderūt autē domino iubēte moyses. et aaron vltra terminos. sacerdotes id ē maiores et populus nō transierunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Locutusq; est eis dominus. ita vt nullū
vox effugeret. et sic. l. die dedit eis legem
verbo tantū in figura. quia daturus erat
spiritū sanctū. s. die quinquagesimo.

Explicatio decalogi. Ca. XL.

Non habebis de
os alienos coꝝ me. ¶ non nisi
decē p̄cepta dñs dedit. omēs asserūt san-
cti. sed in distinctiōe eoꝝ differūt. ¶ Pri-
mum enī vnū. s. secundū augustinū diui
dit origenes in duo. et que sunt duo vl-
tima secundū augustinū colligit in vnuꝫ
cui cōsentit iosephus. ¶ Preterea dicit au
gustinus tria fuisse in vna tabula. et se-
p̄ē in alia. iosephus vero et hebrei. v. in
vtraq;. Forte quia augustin⁹ voluit tria
p̄tinere ad dilectionē dei. et septē ad dile
ctionē p̄ximi. pro dignitate potiusq; pro
scriptura dixit ea esse p̄me et secūde tabu
le. sicut dicere cōsuemus homines pri-
me classis et secunde. ¶ Quocūq; vero mo-
do distinguant. idez est sensus.

¶ Preceptū primū.

Non habebis de
os alienos coꝝ me. id est me so-
lū habebis deū. Et ponit. nō habebis. p
non habeas imperatiue. secundum ydeo
ma hebreū. ¶ Nō enim asserit. cū quādoq;
habuerit. ¶ Non facies tibi sculptile vel y-
dolū. alia littera. ¶ Quia nihil quod est in
mundo. id est nullius rei naturalis repre
sentatiuū. vt fiebat hamon capite arieti-
no. anubis id est mercurius capite cani-
no sine barba. ¶ Nec omnē similitudinem
que est in celo vel terra vel aquis vel sub
terra. quasi nec facias tibi. p deo simulacꝝ
solis et lune. et huiusmodi nec hominis
aut iumēti aut huiusmodi. nec draconis
vel reptilis cuiuslibet. que colebat diuer
sus hominū errorꝫ. nō coles nec ceriaꝫ ado-
rabis ea. Colere enim est mente adorare.
Adorare autē est. si non animo. saltē pro
metu. vel adulādo regibꝰ adorare. ¶ Po-
stea ad inculcandā custodiā dicti et dicēti
dorum addidit inciditer. Ego sum domi
nus deus tuus.

fortis et zelotes. visitans peccata pa-
trum in filios i ter-
ciam et quartā ge-
nerationē eoꝝ qui oderunt me. et faciens
misericordiā in milia his qui diligūt me
et custodiūt p̄cepta mea. ¶ zelus dicitur
inuidia. dicit̄ etiam amor. sed proprie a-
mor viri in vxorez. pro quo sustinere ne-
quit alterius accessum ad eā. ¶ In moduꝫ
hunc dicit dominus. Ego sum zelotes. i.
nō patiar te fornicari post deos alienos.
¶ Nō addidit se visitare peccata patrū i fi-
lios. aiunt hereticī. ¶ Nō est bonus hic ser-
mo vt. p peccato alterius quis puniatur.
Et dicunt vetus testamentū nō esse datū
a deo. ¶ Non enī sic crudelis est deus. ꝫ ecō
tra in his mitis apparet. quod etiā hoc no
mine visitans innuit̄. Ex pietate enī visi
tamus infirmos. et ipse ex māsuetudine
nō statim peccantē punit. sed expectat eti
am in quartā generationē. ¶ Diu. s. patres
viuere solent. et si corripiet̄ pater. vel filij
nō imitabuntur ipsum. parcit. alioquin
quasi post longā expectationē iustius pu
nit. Et de temporali pena tantū intelligē
dum ē. Sicut de achab et iehu in posteris
vindictā sumptā legimus. ¶ Vel potest ex-
primi seueritas iusta iudicātis. Grauius
enī puniunt̄ peccātes si filios pro se etiaꝫ
videant puniri. et iustius. p expectatione
Origenes tamē hic intelligit per patres
demōes. per posteros coadiutores. quos
quādoq; in peccando nobis adiungimus
vtpote. ¶ Primo intrauit diabolus in cor
iude. Ecce pater. ¶ Post accessit ad princi-
pes. vt et ipsi in hoc peccarent. Ecce filij.
¶ Post accepit ab illis cohortē et ministros
Ecce tercia et quarta generatio. ¶ Domin⁹
autē nō visitat hic peccata patrū. qui re-
seruantur igni eterno. modo tamen sepe
punit homines.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Preceptū secundū.

Non assumes nomē dei tui in vanum. id est nec falso nec superflue. nec dolose iurabis per nomē dei. nec horem eius quantū in te est euanescere facies de eo prauе sentiendo.

Terciū preceptū.

Memento vt diē sabbati sanctifices id ē sanctū et feriatū habeas. Non facies in eo omne opus tu. t filius tuus. t filia tua. nec seru⁹. nec ancilla tua. nec iumentū tuū. nec aduena qui intra portas tuas est id est tecū in domo tua seruiens. q⁹ deus quieuit die. vij. t nos diē. vij. seruamus. et si nō hūc quē illi. Nā t iosephus sic ait. Quare⁹ sermo secundū seruandas septimanas. cū ab omni ope foret cessandū. pterea de opere seruili dicimus intelligendum.

Quartum preceptū.

Honora patrē t matrē tuā duplici honore. reuerēdo. s. et necessaria ministrando. In his enī que sequūtur. fere in omnib⁹ a pte totū intelligit. Undeet dominus docēs. totaliter impleuit legē.

Quintū preceptum.

Non occides manu vel mēte vel cōsensu. nec violentā manū inferes insonti. nec subtrahes auxiliū vite cui potes t debes dare. Iudex quidez non occidit sed lex.

Sextū preceptū.

Non mechaberis. id est non miscearis alicui excepto federe matrimonij. Septimū preceptū.

Non furtū facies. nec etiā rapies aliena.

Octauum preceptum.

Non cōtra proximū tuū falsum testimoniū dices. Hic phibet oīe mēdaciū. Licet quidā male senserint deū tacite cōsensisse mendaciū quod prodest. si nulli obest.

Nonum preceptum.

Non cōcupisces domuz proximi tui. Secundū augustinū hic phibet cōcupiscentiā rei aliene imobilis.

Decimū preceptū.

Non desiderabis vxorē eius. nō seruum. nō ancillā. nō bouē. nō asinū. nec oīa que illius sunt. Hic aūt phibet concupiscentiā rei mobilis. Scōm origenem. vnum est preceptum.

De altari faciendo. Cap. XLI.

Videbat autem popul⁹ voces t lampades. t vocem bucine. t montē fumantez. t stantes procul dixerūt moysi. Loquere tu nobis. t audiem⁹. Ne loquat nobis dom⁹. ne forte moriamur. Stetit ergo de lōge populus. t moyses accessit ad caliginē. Cui dom⁹ ait. Altare de terra facietis mihi Forte ante cōstructionē altaris portatilis voluit hoc fieri. vel illud portatile erat de terra sicut infra dicemus. Q⁹ si altare lapideū feceris mihi. nō edificabis illud de sectis lapidib⁹. Si leuaueris cultrū tuū sup eo. polluet. q. d. Nolo q cū instrumēto effusionis sanguinū. edifices mihi sanctū. Unde t nos vn⁹ lapidis altare construim⁹. Forte phibuit. ne sup altare hostie occiderent. Et addidit. Nō ascendes p gradus ad altare meū. ne reuelet turpitudo tua. Forte nondū antiqui vtebant femoralibus.

De iudicijs. Cap. XLII.

Cepisti addidit dom⁹ iudicia quedam. ad determinādas lites. Nos quidē nō oīa sed cōgrua. psequimur sic. Si emeris seruum hebreū qui iā. s. seruus nō sit. vij. annis seruiet tibi. nisi iubileus interuenerit. septimo egredietur liber t gratis cuz qualibet uxore intrauerit. Si habēs vxorē cū vxore t liberis egerat. Si dñs dederit ei vxorē mulier cū filijs quos fecerit erit dñi. Ipe si elegerit seruus manere in seruitute. offeret eū dñs dijs. id est sacerdotib⁹ p̄sen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

tabit.⁊ applicabit ad ostiū tabernaculi.⁊ perforabit aurē ei⁹ subula ī signū perpetue seruitutis.eritq; seru⁹ in seculū.id est dū viuet vel vsq; ad iubileū Idem enī est intelligendū de ancilla. Si quis vendiderit filiā suā in famulā nō in ancillā.s.ꝫ in concubinā.quā greci moirpheton dicunt.vij.anno nō egredief sicut ancilla.s. sine precio.Quia enī eā humiliauit dotē vestes ⁊ nuptias.i.virū ⁊ prouidebit pro ꝓcio pudicicie.Nō si ante.vij.annum displicuerit ei.vendēdi eam alij potestatez nō habebit.nec pudicicie preciū negabit. Nō si interim agnominauerit eā sibi.id ē in vxorē duxerit.secundū q̄ dicit marcia catonis.iuxta legē vrozū faciet ei.nec sine libello repudij egredief.Si vero nō sibi sed filio eā emerit.in modū predictū faciet ei⁹ filio sicut ꝑ se.Si tria ista non fecerit id est si nec ipse eā humiliauerit sine agnominatione.nec eā agnominauerit.nec filio eā accepit.more ancillarū gratis egredief.et absq; ꝓcio sibi dato.Qui occiderit hominē volēs mori.si ꝺo nolens.cōfugiat ad vnā de.vi. ciuitatibꝰ refugij.et ibi saluabit animā suā.ne occidatur a primis occisi.Et erit ibi donec ꝑ iudices ciuitatis eius ꝑ quos mortui reconcilief.vel vsq; ad mortē summi sacerdotis.Tūc enī redibit securus ad ꝑpria. Per industriā vero occidēs.etiā ab altari extellaf q̄ ioab factuz legif.Instar vero harū ciuitatū nos habem⁹ loca deo dicata.maiorē tamen īmunitatē prestāt q̄s ille.Saluaf enī in eis etiā volens homicida.et quilibet fugitiuus.Tamē quidam exceptionē faciūt.Si enī ꝑ homicidio in ecclesia facto vel furto vel huiusmōi cōfugiat ad ecclesiā.inde dicūt eū debere extrahi ⁊ puniri.Addidit etiā dominus precepta talionis.iubēs reddi animā pro anima.oculū pro oculo.dentē pro dēte.vulnus pro vulnere.liuorem pro liuore.adustionē pro adustione.Si bos cornupeta seruū occiderit.lapidibus obruaf.nec carnes eius comedenf.Dominus autez bouis.xxx.siclos argēti reddet domino serui Aiunt hebrei.ideo sic estimāt preciuz serui.quia.xxx. generationes egressi sunt de cham.que noe seruituti addixit.Decias ⁊ primitias ne tardaueris offerre.Tamē agnum vel hedū.vij.diebus dimittes cū matre sua.die.viij.⁊ deiceps poteris reddere.Sex annis seminabis terrā tuam.⁊ cōgregabis fruges eius.vij.anno eam requiescere facies tantū.Unde ⁊ dicebatur annus requietionis.et etiā annus remissionis.quia in eo nulli licebat exigere debitum aliquod nisi eo terminato.⁊ si q̄d ī eo anno ex preteritis fru-

gibus succreuerit in ea.cōedent pauperes populi.⁊ q̄d residuū fuerit pau peribus.comedēt bestie agri. Ita facies in vinea ⁊ oliueto tuo. Dum hoc obseruatū fuit.vt ait iosephus.in anno.vi. in terra abundabāt fruges q̄ sufficiebāt ad vsum septimi ⁊ octaui etiam ad sementez. Addidit etiā de tribus precipuis solēnitatibus anni.in quibus voluit sibi apparere omne masculinū sed non vacuuz.de quibus infra dicetur. Non coques hedum in lacte matris sue.quod iosephus exponit sic. Non comedes eum infra.vij. diē qui adhuc non differt a lacte. Sancti de christo exponunt sic. Ne occidas christum in die cōceptiōis sue. quod tamen trāsgressi sunt. Dies vero conceptionis vocatur lac matris quia extunc in matre paratur materia lactis. Hebreus habet. Non coques separatum in lacte matris sue.et est sensus. Separatum a carne parentum.id est quod per carnalē generationem conceptum ⁊ editum est non comedes coctum cum lacte vel cū aliquo

Ele est prophetia. q̄ herodes non occideret christum infantem. vel q̄ apostoli non paterent pressuras. nisi prius roborati.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

lacteo caseo. s. vel butiro. quod dictum est propter aues que nō de carne sed de ouis separantur. quas in lacte cocras vel cum lacte comedunt. Nec ideo de lacte matris prohibitū dicunt. q̄ in alio lacte liceat coquere. sed quia lac illud paratius possit ī/uenīri cum animali. per hoc prohibuit de omni lacte. Quidam tamē de his que domino offeruntur dictum intelligūt. quasi non offeras agnum vel hedū infra octauum diem. quia non est esibilis. nec differt a lacte matris. quia et supra dixerat de primitijs agnorū ⁊ decimis. In fine vero iudiciorum addidit dominus. Si feceris hoc occidam omnem populū ad quē ingredieris. et premittā scrabones. et vespas. que fugabunt eos. id ē.

terrorem nominis tui. paulatim vero etiam eos eijciam ne redigatur terra

Hoc nunq̄ ad literam factum legit ideo aculeos terrores intellige.

in solitudinē. et crescāt contra te bestie. ponāq̄ terminos tuos a mari rubro. ab oriente vsq̄ ad mare palestinum quod tirrenum dicitur. et est ab occidente ⁊ a deserto. quod est post bethlehem. quod incipit post thecuam vsq̄ ad fluuium. s. eufratē que tota regio quandoq̄ dicta ē iudea.

De federe firmato ⁊ aspersiōe sanguinis vitulorū. Capi. XLIII.

VEnit ergo moyses. et narrauit plebi iudicia domini. Et dixerunt omnes vna voce. Oīa que locutus est dominus faciemus ⁊ audiemus. Nō prepostere ⁊ inordinate dictum est prefignauit futuros transgressores. et in hoc verbo mendaces. Scripsitq̄ moyses vniuersos ſmones domini p̄ter decalogū. et mane consurgens edificauit altare domino. et duodecim titulos. p̄ duodecim tribus israhel. forsan duodecim altaria que titulos dixit. Vel potius vnuz ex duodecim

Est titulus triūphalis. p̄cordialis. meridialis.

gulis singula nomina filiorum israel scripsit quasi titulos tribuū duodecim. misitq̄ iuuenes. s. nadab. et abiud. qui futuri erant sacerdotes. ⁊ īmolauerūt domīo pacifica. xij. vitulos. Tulitq̄ moyses mediam partez sanguinis. et misit in crateras vasa. s. viminea cum ansis. a cratin quod est contexere dicta. reliquū sanguinez fudit super altare. legitq̄ volumen federis audiente populo. Qui dixerunt. Omīa que locutus est dominus faciemus. Ipe vero sumptum sanguinē respersit in populum ⁊ ait. Hic est sanguis federis q̄d pepigit dominus vobiscū. quasi diceret. Sic peribit vita eius et sanguis ei? funditur qui violabit fedus hoc. id est pactū inter vos et dominū. Sane hoc signum ad confirmationez federis huius habuerunt a gentilibus. qui portam federis fedelaniantes sic confirmabant fedelaniādum federis violatorem. Tamen ⁊ alīd signum federis terribilius habuerunt iudei ex se. s. effusionem aque. quod fecit iosue ⁊ samuel. quia sicut aqua tota fundit̄ ita q̄ nil remaneat in vase. quod non alij liquores. et etiam ipsa perit fusa in terram sic penitus cum stirpe sua periret qui soluere fedus.

De primo ascensu moysi in montem. Cap. XLIIII.

HOc facto ascēdit moyses ⁊ aarō. nadab. et adiud. ⁊ lxx. de senioribus israel secunduz preceptum domini vsq̄ ad terminos montis ⁊ viderunt dominum. ⁊ sub pedibus ei? quasi opus saphirinum. et quasi celū cuz serenū est. Tamen nec super eos qui erāt in castris misit manum suā id est non abscondit se ab eis. sed videntes maiestatez domini. et non ipsum lesi epulabant̄. Et vocauit dominus moysen. daturus ei tabulas lapideas inscriptas decalogo. Et assumpto tantum iosue transiuit terminos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

dicens senioribus. Expectate hic. s. in castris. & vsq; ad terminos. Si quid questionis natū fuerit. referetis illud ad aaron & hur. Operuitq; nubes montē. iterūq; dimisso iosue in quadā planicie montis. sol? ascēdit moyses ad caliginē. Septīo autē die vocauit euz dominus de medio caliginis.

De tabernaculo faciēdo. Ca. XLV.

Ingressusq; moyses medium nebule fuit cū domino. xl. dieb?. et. xl noctibus. nec comedens nec bibens. Et ait dominus ad eū. Sume primitias id est preciosa queq; a populo israel. sed ab eo tantum qui vltro obtulerit aurum scilicet et argentum. & es iacinctū. et purpuram coccum q; bis tinctum id est seraz iacinctini purpurei. & coccinei coloris. et byssum q; est genus lini egiptij molle et candidum. pilos quoq; caprarum & pelles arietum rubricatas. quas partes dicimus. quia parthi sic colorari eas excogitauerunt et pelles iacinctinas. et ligna sethim. Est autem sethim nomē montis et regionis & arboris que similis ē albe spine in foliis. & est leuissimū lignum imputribile. & incremabile. oleum quoq; ad luminaria. aromata in vngenta. & thimiamata boni odoris et lapides onichinos. ita q; sardonices & gēmas sanctuariū faciant mihi. vt habitem in medio eorū nec sit eis labor recurrere ad mōtē hūc. Juxta similitudinē tabernaculi q; ostendā tibi facies illud ita.

De scemate arche. Cap. XLVI.

Archaz de lignis sethim facies. que hebraice dicit beron. Et nota q; moyses hoc ordine narrat. primo de his q; fuerūt i tabernaculo. secundo de tabernaculo. tercio de atrio. Josephus vero ecōtra. Ille secūduz ordinē propositionis. iste secūduz ordinē collocationis. Longitudo arche habebat duos cubitos & semissem. latitudo cubitū & semissem. altitudo similiter cubitū & dimidiū. Et intelligit cubitus humanus nō geometricus. Qd apparet i altari lateranensi. infra q; dicit archa. Etiā hic ioseph? vocat cubitū duos palmos. Et dicit archa non habuisse pedes. et deaurata est intus & foris auro mundissimo. Et facta est supra corona aurea ad modū. s. labij q; in mēsis et scacarijs fieri solet. Per vtrūq; latus longitudinis bini erāt circuli aurei. totum lignū penetrātes. et p eos vectes de lignis sethim deaurati mittebant. quibus archa ferebat. nec vnq; extrahebant. In q; postposita est testificatio. i. tabule in quibus scriptū erat testamentū. Tamē queq; ibi reposita testimonia dici possunt. Posita est ibi vrna aurea plena mānā in testificationē q; panē dedisset eis de celo. Tabule in rectificationē q; legē naturalē sopitam in cordibus suscitauerat in scripto. Virga aaron in testimoniū q; eis potestas a domino deo ē. Deutronomiū in testimoniū pacti q; direrāt. oīa que dixerit nobis dominus faciem?. Ob hoc dicta ē archa testimonij vel testimoniū. Ob hoc etiaz tabernaculū testimonij dictū ē. et iō etiā q; cause p; foribus eius agebant.

De ꝓpiciatorio & cherubin. Capitulū. XLVII.

Factum est etiā sup archā ꝓpiciatoriū aureū id ē tabula aurea eiusdē lōgitudinis & latitudinis. cuius & archa. vt archā tegere posset. De spissitudine eius nō legitur. Hoc dicebat oraculū. q; domin? de loco illo respōsa dabat. Respōsum autē diuinū oraculū dicit. q; orantibus dat. Dicebat etiā ꝓpiciatoriū. q; exinde loquēs dñs ꝓpiciabat populo. vel q; die ꝓpiciationis dicebāt gloriā dñi semper ibi descendere. Et vtraq; vero pte oraculi. s. in duobus angulis anteriorib; positi sunt duo cherubin aurei ꝓductiles. nō. s. fusiles. sz tunsiōibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

malleozū producti. Sunt autez vt dicit ioſephus animalia volatilia. habētia figurā que a nullo hominum eſt inſpecta. Hec dixit moyſes ſe in ſede dei cōſpexiſſe figurata. Cherubynus alterum reſpiciebat. verſis tamen vultibus in propiciatozium. duab? quoqz alis expansis. & mutuo ſe tangētibus velabant oraculū. alas ex oppoſito extendebant.

De mēſa & coronis. C.XLVIII.

Temqz ait dominus Facies & menſam de lignis ſethim habētem duos cubitos lōgitudinis. & in latitudine cubitū. et in altitudīe cubitū & ſemiſſem. ſpiſſitudinē vero tacet. et inaurabis eā ex omni pte auro puriſſimo. Erat autē vt dicit ioſephus hec menſa prime velut delphica. habēs. iiij. pedes qui dicuntur eius altitudo. erātqz ex medietate pris inferioris rotundi quaſi tibia & tornatiles. Pars ſuperior opis quadranguli quaſi femur erat. ī ſingulis vero pedib? erat anulus aureꝰ. ſinuſqz erat in pede vbi anulus miſſus erat. in anulis vero vectes aurati. quib? ferebat mēſa. Erat autē labiū in ea p circuitum ſicut & ī archa. et labio affixa erat aurea corona alta digitis quatuor. ita qꝫ medietas eius ſup mēſam eminebat. ne ſuppoſita caderēt ex ea. Altera medietas inferi? pēdebat ad decorem. et erat corona interraſilis. id eſt interpolata celaturis & plano. Erāt autē vt aiunt hebrei celature ille quaſi imagines regū & prophetice. Tot ibi ſunt imagines facte. quot futuri erāt reges in hieruſalē a dauid vſqz ad ſedechiā. Tamē ioſephus videtur velle nō fuiſſe in ea aliud labiū niſi hāc coronā interraſilē. i. reticulatā. Huic vero ſuperpoſita erat alia corona minor iſta. Sed quāta & quomodo ſuppoſita & an plana vel interraſilis neſcimus. tamē aureola vocat. Hebrei dicūt. et hanc pphetice additā ad ꝓſignādā diuiſionez regni in duo regna. Fuit enim regnum iſrahel potentius & pulosius regno iuda. ſed tamen minus dignum. et ī aureola ſuperpoſita erat. & tamē minoz. Menſa hec ponebatur in tabernaculo ad aquilonē non longe ab aditu.

Dē panib? ꝓpoſitiōis. C.XLIX.

Et ponebantur ſup eaz duodecim panes azimi de ſimila. mundi valde. et ponebantur ad trinſecus ſeni. & conſtabāt ſinguli de duabus decimis ephi quas ioſephus duos aſſarios vocat. Et ſingulis ſuperponebaſ patena aurea. et ſuper patenam pugillus thuris. Ioſephus vocat phialas aureaſ ſuperpoſitas plenas thure. Hi diebus ſabbati recentes & calidi imponebantur menſe. et erant ibi īmoti vſqz ad ſabbatū ſequēs. tunc illis ſublatis. et toto thure incenſo ſup altare. nouī cū alio exponi pōt. Ephus & batus mēſure ſunt duozum. vel ergo menſura bantur ephi proue nientes de decimis binc vna. illinc altera. Vel decimabaſ ephus illa que p decima dabaſ. Vel ſicut leuite primo loco omniū verū accipiebāt decimas. ſic ſummi ſacerdotes batū decimationuz accipiebāt decimaſ ſequēs. tunc illis Forte ergo de decia illa ſecūdaria fiebāt panes illi triū modiozū. De quolibet

turbatos vero ſoli ſacerdotes comedebāt. vnde ſacerdotales dicebant. Vel etiā ideo vt ait ioſephus. quia dominus preceperat. qꝫ ſoli ſacerdotes panes illos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

formarēt ⁊ coquerēt. et ponerēt in mēsaz ⁊ tollerent. ipsi tamen postēꝫ .s. diuites facti sunt nō obseruauerūt hoc. Dicebant etiā panes ꝓpositionis qz ꝓpositi erāt coram domino in memoriā sempiternā. duodecim tribuū filiorū israel. Vel porro positi id ē lōgo tēpore positi. s. per totā ebdomadā. vel in eternum per successionē ponendi.

De vasis libaminū. Cap. L.

PRecepit ergo dominus preparari ex auro purissimo quattuor genera vasorū ad offerendā libamina. et ab offerentibus sacerdoti. a libādo id est gustādo dicta. et a sacerdotibus domino. a libādo. id ē fundēdo. et poni ea super mēsam. s. acetabula. phialas. thuribula. cyathos. In his vinū quod debebat offerri prouidebat ⁊ ꝓgustabat. vtz dignū esset offerri an nō. Sed qz in colore ⁊ sapore vinuz dinoscit. dicit ꝙ ꝓter aureas phiale vitree ibi erant. vnde ⁊ a phialis quod grece vitrū dicit sic vocabantur. in ymo anguste. in superiori pre ample. in quibus color ⁊ sapor poterat agnosci. ꝯs hebrei scutellas dicūt. Cyati vero minores ⁊ angustiores erāt ⁊ aurei. cū quibus fundebat vinū sup altare pro hostie libamēto. In thuribulis que et mortariola dicebant. thus precognoscebat ⁊ offerebat similiter ⁊ in acetabulis acetū. Sed quia nunꝯ aut raro occurrit de oblatiōe aceti. quidā dicunt acceptabula vbi. s. prouidebatur a sacerdotibus que debebant offerri. verū accepta id est ydonea essent an nō. Postea subdiuidū ⁊ acceptabula in tria. in phialas in quibus vinum. et thuribula in quibus thus ⁊ similia ⁊ granum. et sal. ⁊ cyathos in quibus oleum. Sumebant enim sacerdotes prius de his que offerenda erant portiunculas. quas in huiusmodi vasis ponebant ad pregustanduz quasi libando de singulis. que libamina dicit moyses offerenda. id est de offerendis sumenda.

De candelabro aureo. Capitulum. LI.

PRecepit quoqz dominus fieri candelabrū ex auro purissimo ductile. Tamen ioseph⁹ fusile dicit. Cuius hastile basi infixum erat et ferreum. superuestitum calamis aureis quinqz genicularis ad modum canne. Vbi autem calamorū capita inter se iungebantur. capita habebant tumentia. et inuicem ad modum cyphi quem cuppam dicimus. Jungebantur autez tamꝫ duo cyphi in modum nucis. et ex fundo cuiusqz ciphi procedebant flores recurui quasi lilia ⁊ in ipso fundo inter cyphum ⁊ lilia erat sperula volubilis sicut in capitibus cathedrarū subsunt sperule volubiles. et ita cum in hastili essent. v. calami. in hunc modum copulari. iiij. erant ibi iuncture. quarū queqz habebat quasi cyphos duos sibi iunctos. ⁊ sperulas simul ⁊ lilia. et hoc est quod moyses dicit in hastili quattuor fuisse ciphos in moduz nucis. Tamen hebreus non dicit ciphos sz nigellatos. rotūditates .s. nigello distinctas. Ex hoc hastili procedebant tria brachia ex lateribus hinc ⁊ tria inde ferrea. quorum vnūquodqz superuestitum erat calamis aureis ad modum hastilis. ⁊ in iuncturis coibant capita calamorūz quasi ciphi in modum nucis cum sperulis et lilijs. Et quia in vnoquoqz quattuor ciphos dicit moyses fuisse. videtur vnumquodqz quattuor calamos habuisse. Videt tamē quibusdaz nō sperulas fuisse in fundo ciphorū vt dictū ē. sz in media planicie cuiusqz calami sperula volubilē supposita. Sic erat candelabrū ex ferro calamis aureis superinducto factū. si fusile fuit si vero ductile simpliciter ex auro fuit. ⁊ malleis mirabili artificio in hāc formam productū. Erat autē vt dicit ioseph⁹ ex. lxx. ptibo compositum. in vna base erectum

ſic In baſtili ⁊ brachijs erāt calami .xxix. non integri. ſed ex duab⁹ partibus. in medio vbi partes iungebantur erat ſperula ſuperpoſita. ne iunctura videretur et putaretur calamus vnus. ⁊ ita erant calami .xcix. cum totidem ſperulis. lix. quinq⁹ partes in baſi. vij. lampadū ſedes. Quocunq⁹ vero modo factuꝫ fuerit in ſummo vij. habebat capita equalia. ſuper que ponebantur. vij. lucerne auree. Infuſoria. etiam ſeptem ex auro erant. quibus oleuꝫ lucernis infundebatur. Eranꝫ ibi forcipes dicti emunctoria ex auro ad emungēda vel extinguenda licinia. Etiam vaſcula ex auro erant ad extinguendū in aqua que emungebantur. ne tetrum redderent odorē. dicta extinctoria. Omne pondus eius cum vaſis ſuis habuit talentum auri ad pondus ſanctuarij. tria enim habebat talenta. minus .l. libraꝝ. qō erat in ſtitorum. medium. lxx. quod erat ciuium. maximuꝫ .c.xx. quod erat ſanctuarij. Tamen ioſephus dicit ipſū habuiſſe .c. mnaſ quas hebrei ciuitates dicūt. greca lingua interpretatum talentum nuncupaſ. Poſitum autem erat ad auſtrum contra mensam nō recte quidē ſed oblique.

De parietibꝫ tabernaculi. Cap. LII.

Recepit quoq⁹ dominus fieri tabernaculum in hunc modum. Tabernaculum erat domus deo dicata quadrata et oblonga. tribus clauſa parietibus. aquilonari meridiano. occidentali. liber patebat introit⁹ ab oriente. vt ſole oriente radijs eius illuſtraretur Longitudo eius erat .xx. cubitorum. latitudo decem. altitudo decem. In latere meridiano erāt tabule de lignis ſerbim ſtantes .xx. quarum vnaquaeq⁹ in longitudine habebat cubitos .x. in ſpiſſitudine digitos quattuor. in latitudine cubitum ⁊ ſemiſſem. Jungebantur ſibi autem mutuo incaſtrate. ne rimula eſſet ibi aut planities parietis inequalis. ⁊ erant inaurate ex vtraq⁹ parte. Superpoſite vero ſingule duabus baſibus argenteis perforatis. in quarum foraminibus cardines aurei īmittebātur. in vtroq⁹ angulo eminentes ſicut in ſcrinijs fieri ſolet. Tamen auguſtinus videtur velle. q⁹ vna baſis eſſet ſub tabula. et altera ſupra pro epiſtilio. ſed littera cōtra eſt que dicit. vt bine baſes ſingulis tabulis per duos angulos ſubijciantur. Utrum autem tabule ſuſpenſe a terra ſuper baſes. an īter baſes ad terram pertingerent non legiſ. Eodem ſcemate factus erat pariet aquilonaris. Ad occidentem vero erant. vij. tabule per omnia ſimiles alijs. et eodem modo ſtantes in baſibus. Sed cum non implerent. niſi .ix. cubitos. dimidius cubit⁹ ex vtraq⁹ parte vacuus patebat. et ideo tabula vno cubito lata ſecta eſt per mediuꝫ et facte ſunt due tabule ſemicubitales. q̄ vtrinq⁹ appoſite parietem occidentis a lijs duobus compaginauerunt. que etiā ſingule duabus baſibus īmittebantur. Ne vero ventorum impulſu. vel qualibet alia cauſa parietes concuterentur. ſingule tabule habebant aureos anulos per ordinem. velut quibuſdam radicibus cōfixos. per quos vectes per tranſuerſuꝫ parietis īmiſſi tabulata firmiter continebāt Erant autem vectes de lignis ſetbim inaurati ſinguli quinq⁹ cubitorum. īmittebantur q⁹ caput vnius vectis in caput alterius in modum cocci. vt ex plurib⁹ ſic inneris quaſi vnius vectis īmenſe longitudinis videretur. ſicut in baculo cambuce pontificalis eburneo fieri ſolet. Hoc ſane planū eſſet. niſi dominus addidiſſet q⁹ v. vectes eſſent in latere ad aquilonē. ⁊ totidē ad auſtrū. et totidē ad occidentez. qō minus cōgruū videt. Cū enī quilibet vectis .v. erat cubitorū .v. ptēſi ī latere vno .xv. cubitos tm̄ cōringebāt. Jtraq⁹ .v. cubiti illi⁹ lateris remanebāt intacti. ī occidētali vero latere duo tantuꝫ ſufficiebāt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Sunt qui dicunt de tribus vectibus superfluis. vnum superadditum. v. vectibꝫ in latere septentrionali. ⁊ alium in australi. et sic quod illis deerat adimpletū. Tertium sectū dicunt in duos qui positi erāt in duobus angulis parietuꝫ. vt recuruari iuncturas angulorum colligarent sicut iuncture angulorum in scrinijs strapis ligari solent. Sed hoc ex littera conici non potest. Quia ergo in littera est. v. vectes immitti per tabulas medias a summo vsqꝫ ad summū. de altitudine parietis intelligi potest. Erat autē iuxta summitatē parietis supremā vnus ordo vectiū extensus in longū per totū parietem. et iuxta summitatē inferiorem alius ordo in eūdē modum. et in media planicie tres ordines. vt ꝙ dictum est. v. vectes fuisse in vno latere potius ad numerū ordinum ꝙꝫ vectiū referat. Erāt autē in vnaquaꝫ tabula quinꝫ anuli. ⁊ in quolibꝫ duorum parietuꝫ vectes. xxx. quia. v. ordinum quilibet. vi. vectes habebat. in latere occidentali. x. vectes bini per singulos ordines. Sunt qui dicūt non omnes vectes eiusdē quantitatis fuisse. sed quilibet vectū. v. qui erant i maginis lateribus. erāt. vi. cubitorū. et ita. v. sufficiebāt ad continendū. xxx. cubitos. et. v. vectes qui ad occidentem erant singuli duorū cubitorum erāt. Sed iosephus loquens de his vectibꝫ ait. vnoquoqꝫ babēte magnitudinē cubitorū quinꝫ.

Una tabula erat incisa et cauata i fronte ex vna parte. similiter ⁊ altera tabula erat incisa et cauata ex altera parte. i frōte vero coniungebātur.

De distinctione tabernaculi ⁊ vtroqꝫ velo. Cap. LIII.

Tabernaculum hoc distinctū erat in duas partes Posterior pars ad occidentem. x. cubitis protendebatur. et ita quadra erat in longum. s. et in latum. et in altum. x. cubitoꝝ. Hec pars adytum dicebatur. vel sanctū sancti. vel sanctuarium sanctuarij. vel sancta sanctorum. Anterior pars ad orientem. xx. cubitis protendebatur. que cōmunis erat sacerdotibus. ⁊ hec dicebatur sanctū vel sancta. vel sanctuariū. Respectu huius posterioris dicebatur sanctum sancti quasi consecutiuū sancti. vt dicitur seculum seculi. vel sanctum sancti. id ē sanctius sancto. vt dicitur dominus dominorum vel rex regum. Ad alterutras vero partes separandas posite erant in medio quattuor columne de lignis setbim deaurate. capita habentes aurea et bases argenteas. Tamen iosephus dicit quattuor fuisse tabulas ad modum aliarum operatas. eē litera a se inuicē distantes. inter quas tres angusti patebant ingressus. Super capita vero columnarū superpositi erāt duo vectes decem cubitorum. a pariete in parietem protensi. in quibus per circulos aureos immissum depēdebat velū. ante quattuor columnas extensum. quadrum ex oī parte scilicet decem cubitorum. vt ex omni parte prohiberet aspectum interiorū Erat autem velum factum de byssо retorta. quod est genus lini candidissimi ⁊ mollissimi. et de iacinto ⁊ purpura ⁊ cocco bis tincto. id est de filis sericis. iacinctini purpurei ⁊ coccinei coloris. opere plumario compositum. id est opere acu picto. Pluma enim lingua quadam acus dicitur scilicet egiptiorum quorum sunt diuerse linguе sicut grecorum. Hoc genus veli vulgo bustratum dicitur. quasi bis stratum. Primo enim fit tela cui cum acu opere manuali substernuntur diuerse picturationes. Sunt qui dicunt opus plumarium. a similitudine auium. quibus superaddita est plumarum varietas. Idez opus dicitur etiam polimitum a poli qō est multū. i. a multitudie picturaꝝ. Erat autē hoc velū pulchra varietate cōtextuꝫ. ex vniuersis vt ait iosephus floribꝫ. quos gignit humus. ⁊ alijs picturis ꝙs poterāt i

tersevere pictores. preter animalium formas. In ingressu vero tabernacli quinq; columne erant de lignis sethim deaurate capita habētes aurea. Bases vero eneas. super quas duo vectes. vel unus decē cubitorum protendebatur a pariete in parietem. In utroq; capite sui utriq; parieti insertus ad modum trabis in domo. a quo dependebat aliud velū p circulos aureos insertū ad modum priozis operatuz Sed secundum iosephuz vsq; ad medietatem columnarū dependebat. tegēs eas p quinq; cubitos. reliqui quinq; vsq; ad terraz ad ingressum sacerdotū patebant. Superhoc dicit aliaz cortinā laneaz suppositaz vsq; ad terrā ptingentem. funibo per anulos eam ducentibus et retrahēntibus. vt in diebus festis reducta preberet aspectus tabernaculi. In alijs diebus suspenducta prohiberet aspectus. precipue cum nubilū videretur. Textus enī fortis erat et facile laborem sustinebat. et in ingressu tēpli salomonis similē dicit fuisse appēsaz Erat enī in interiori sanctuario archa cū his que in ea reposita diximus. et cum his que erant ei superposita. In anteriori vero candelabrum ad austrum. mensa ad aquilonem In medio autez velum non longe ab aditu altare aureū. qō etiam iosephus thuribulum aureum vocat. de quo post dicemus.

De cortinis et sago. Capitulum.

LIIII.

TEctum tabernaculi non concameratuz. id est curuum sicut in ecclesijs. sed planum ad modum palestine fuit quattuoz operimētis aptatum. Primum operimentuz fuit cortine. s. que etiam vela vel tentoria vel quandoq; tabernaculum vocantur. que erant facte de quattuoz predictis coloribus opere plumario. Longitudo cortine vnius erat. xxviij. cubitoz. latitudo quattuoz quarum quinq; mutuo sibi iungebantur et quinq; similiter. vt quasi due cortine ex quinis sibi coniunctis redderentur. Jungebantur autem ansulis iacinctinis que in vnoquoq; latere cortinarum dispositе altera contra alteram veniebant. et bine anulo aureo colligabantur. sicut ad ornatum colli fibule argentee vel auree vtrāq; oram capitij solent colligare. Dicit tamen iosephus anulis aureis et uncinis eas fuisse iunctas. Secundum operimētum erant saga cilicina. que et vela vel capillaria quandoq; vocantur. que de pilis caprarum quos capillos quandoq; dicimus ad differentiam lane ouium facta erant. de quibus et cilicia fiunt. Unde et illa saga cilicina dicta sunt. que pro asperitate saga dicebantur. vnde et

quosdam pannos asperos sagias dicim⁹. Vel forte ex quadratura saga dicta sunt. Unde et militare palliuz

Quo dicuntur vtiq; reges francoz̄ cum primum coronant̄.

Quadratum ē. iungitur ad collum. et caret omni sutura. a gallis inuentum quod quadrum erat sagum dictum est. Quod tamen ex aspersо fiebat panno contra aeris intemperiem. et potuit dici sagum. Erat autem saga hec. xl. longitudo sagi vnius habebat cubitos. xxx. latitudo quattuoz. et erant. v. sibi mutuo iuncta. vt quasi vnū sagum facerent. et alia. vi. quasi in vnuz sagum iuncta. Jungebantur autem anulis ereis insertis ansulis contra se venientibus. Utrum autem singule cortine vel saga sibi inuicem ita copularentur. an. v. cortine sibi consute filo inseparabiliter in vnam cortinam iuncte erant. et alie. v. similiter. et ad tegendum tabernaculū hee due magne cortine tantū anulis et ansulis iungerent̄. nō elucet.

De mō tegēdi scōm bedā. C.LV.

QVomō vero ex bis tegebat̄ tabernaculz videam⁹ prius. Secundum Bedā protendebant̄

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

decem cortine sibi copulate per transuer/
sum scilicet tabernaculi. totum operiētes
tabernaculum. Et descendentes per late
ra vno cubito distabant ex omni parte
a terra. Et quia simul iuncte. xl. cubitos
implebāt. longitudinez tabernaculi que
erat. xxx. cubitorū tegebāt. Et. v. cubiti de
pendebāt iuxta latus occidē/
tale. alij quinq; tā
tum descendebant
ante aperturā que
erat ad orientem.
Tñ ne incōposite
pēderēt. vtrobiq;
cortine transgredi
entes duo magna
latera tabernaculi
vsq; in mediū ap/
ture trahebantur.
ibiq; mutuo iūge/
bantur. et simili/
liter in latere occi/
dentis. Et ita ex
omni parte taber/
naculum erat te/
ctum cortinis. vno
tantum cubito cir/
ca terram ex omni
parte non velato.
Superponebāt
saga similiter per
transuersum. sed quia erant. xxx. cubitorū
per latera descendebāt vsq; ad terram. et
ita cubitū cortinis nō velatum ipsa vela/
bāt. Sed quia ex trāsuerso. xlvij. cubitos
habebāt. cū essent. xl simul iuncta. ꝛ vnū
quodq; erat quattuor cubitorū. longitu/
dinē tabernaculi. xxx. cubitis tegebāt. de
quattuordecim qui superant. vij. descen
debant ad occidentē. et. vij. ad orientem.
Partes vero sagoꝝ que superebāt pendē
tiū iuxta latera duo magna vsq; ad terrā
ex vtraq; parte reducebāt ad tegendum
introitū orientalē. Sed q. vij. cubiti ex
vtraq; pte veniebāt. in spacio vero introi
tus decē tantū erāt. supersuebāt sagū sa/
go. Vel forte in summitate cuiusq; duo
cubiti retro plicati consuebāt instar ora
rum vestimēti. ꝛ tunc ex equo veniēria sa
ga de lateribus in medio introitus copu
labāt in eodē loco in quo ꝛ cortine. ꝛ si/
militer in latere occidēs. Propter hui/
modi supfuturā. vel replicationē sagorū
dicit Beda primo dixisse dominū moysi
fertū sagū in fronte duplices. i. dimidiū
sagū quod excedit cortinas in introitu su
persluos. vel replicabis. Et post planius
addidit. quod supereſt in sagis. id est vnū
sagū quod amplius est ex medietate eius
operies posteriora tabernaculi. id est late
occidētis. Duplicabāt autē ita vt impe
tū ventorū possent sustinere. et secundū
hanc dispositionē tabernaculū ex omni p
te tegebāt sagis vsq; ad terrā. et nil ex eo
videbāt. et ventorū quod erat in introitu
preciosum. inuniliter ibi erat. et cum sacer
dotes intrabāt tabernaculuz. vel necesse
erat attollere saga ꝛ cortinas vt subintra
rent. vel si in medio iungebāt uncinis
et anulis. ad introitū eorū dissoluebāt.

Nota q; ait quinq;
cub. de. iij. Non tō
hoc dicit quin p to/
tā partē occidētalez
simul ꝛ orientalē de/
penderēt quinq; cu
biti. sed q; illa pars
cortine que depen/
debat in laterib; ve/
spectu longitudis
tabernaculi erat trī
quinq; cubitis. sed
respectu latitudinis
erat nouem cubitis
ideoq; contingebat
q̄ cum iūctis cub.
bincet inde venien/
tibus. etiam in his
duabus partibz oc/
cidentali. s. ꝛ orien/
tali. totū tabernacu
lū. preter vnuz cub.
tegeret.

Josephus aliter. Cap. LVI.

Altera ē iosephi
dispositio cui cōsentit origenes.
ꝛ videt probabilior. Fuit enī decē cortinas
sibi mutuo iunctas. vt dictuz est a fronte
tabernaculi super introitū extendi p trās/
uersum. et tegere totū tabernaculū. et de
scēdere iuxta latus occidētis vsq; ad ter/
raz. Introitū vero nō regi aliqua pte cor
tinarū. cū propriū velū haberet. Simili
ter ꝛ de sagis totū dicit operiri taberna/
culū. excepto introitu. Sed quia duo cu
biti sagorum supersunt cortinis. ex vtraq;
parte dicit eos replicari sub cortīa. ne vē
tus intrans iter saga et cortinas. totū con
cuteret operimentū. Pro quo etiam di/
cū putat. Bertū sagū i fronte tecti dupli/
cet. Sz ec fm hec speciosa ꝛ pciosa plurimū
ps extrinseca tabernaculi non videbāt. nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

illud cortinarū quod circa tabernaculū defluebat. Frustra ergo tanti facta videbantur. Quo circa forte ex omni pte cortine et saga funib? extendebant circa tabernaculū. et paxillis ereis colligebant funes. quia et paxillos habuisse tabernaculū infra moyses dicit. et in modū tecti dependēris circūquaq attollebant. vt et tabernaculū vndiq videri posset. et circū iri ab ingredientib? sub cortinis.

De pellib? suppositis. Ca. LVII.

QVociūq vero mō hec duo opimēta dispositā fuissent de reliqs duob? nō est q̄stio. Sane tertiū erat operimentū de pellib? arietū rubricatis. que supioza tantū tegentes ad latera nō descendebāt. funib? et paxillis ereis affixis terre circūligate. Quartū quoq operimentū in eundē modum erat suppositū de pellib? arietum iacinctinis. suppositā vero erāt hec duo propter estū et imbriū diffusionē. Vultos itaq vt ait ioseph? stupor habebat a lōge ispicientes. nā colorē eius i nullo putabāt differre a celo.

Quid figurabāt p̄dicta. C. LVIII.

IN hac cōpositiōe tabernaculi patet deū et nō hominem sic disposuisse. q? vt ait iosephus singula horū ad formā rerū facta reperiet. si quis absq̄ inuidia velit hec cōsiderare. Abditū ei q? soli pontifici patuit erat. figurabat celū deo et angelis attributū. Sanctuariū vero quod in duplo erat. terrā et mare cunctis gressibilia. sicut et illa pars cōmunis sacerdotib? erat. Cortine celū sidereū. saga aquas que sunt sup firmamētū. Pelles rubricate celū empireū. in quo sūt angeli. Iacinctine celū supius. vbi deus super oīa. Et in quattuor coloribus velorū dicit iosephus figurari quattuor elementa. Per byssum terrā. q? de terra ē. i. prio terreū et viridē colorē habet. Per purpuram mare. quia ex conchis marinis tingitur. Per iacinctū aerē. q? in colore ei similatur. Per coccū ignez. q? ei assimulatur. Per mēsam tēpus vel annū. Per panes duodecim mēses. Per coronā quattuor digitorū. annum solarē quattuor tempor̄. Per coronā minorem annū lunarem. Per septē lucernas candelabri. septem planetas. Per. lxx. eius partes. decarmogenias. qualibet die incipiēs.

Est ann? legitim?. est annus vsualis. est et ann? emergēs Annus leg. a luna tione aprilis incipiens. vsualis a kal. ianī. inchoāt. Emergens. qualibet die incipiēs.

Forte q̄ quisq planetarū habet decē dignitates vel potestates. Quinq naturales. et quinq accidētales. in quib? armonice. i. ꝓportionaliter se habēt. In cande labro notat. q? que sub eis sunt ad ipsos rendūt. i. mor? naturales et effect? ab eis habēt. q̄ etiā notat ornatus ei?. cyphi. i. vasa liquoris aquā. sperule solē sperici. lilia aerē. qui sol? vicinat odoribus.

De altari holocaustorū. Ca. LIX.

PRecepit quoq dñs fieri altare de lignis setthi. Altare hoc dicebatur holocausti vel holocaustorū. vel holocaustomatū. Et posset dici sacrificioz. sed a digniori nomē accepit. Erat aūt i lōgitudie et latitudie quinq cubitoz. s. quadrū. et altitudine trium. cui tanq̄ nimis alto ad horā ministrationis aliquid apponebat. i quo staret minister. q̄ impleta ministratiōe tollebatur. Altare enī grad? habere alibi p̄hibetur. Erat. n. cōcauū instar arche sine opimento parietis lignei. sed opti erāt ere int? et extra. licet vri non possent. sicut nec antiton vel lignū paradisi quodlibet q̄ vrendo fit mundius. Sic nec hoc lignum q̄ nō ē paradiso. aliō sine arula erea. eo q̄libz q̄ ibidē ē. rat tanq̄ fund? arche. super quaz fiebat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ignis qui p fenestrā que erat in latere ori
entali imponebat. In quattuor angulis
superioribus erant extra quattuor recurua
cornua. in quibus quattuor cathene annu
lis inserebant. de quibus pendēs craticu
la erea in modū retis facta. vsq; ad medi
um altaris intus descēdebat. sup quā cre
māda in odorez vomino ponebant. que
ignis p circulos craticule ascendēs de a
rula cōsumebat. Circa angulos vero infe
riores. quattuor erant anuli erei. in qui
bus vectes imponebant de lignis serbiz
operti ere ad portandū altare. De hoc ta
men altari z craticula eius ambiguitas ē
nō solū inter nos. verū etiā inter hebreos
precipue cū hebraica veritas a nostra trās
latione nil di screpare videat. Nos qui
dem sic habemus. Facies craticulā i mo
dū retis enea. per cuius quattuor angu
los erunt quattuor anuli enei. quos po
nes subter aru
lam altaris. eritq; craticula vsq; ad al
taris mediū. He
braeus vero sic ha
bet. Facies ei mi
chaar. facturam re
tis enei. et sup ipe
te quattuor anulos eneos. et dabis illam
fundū are de subtus. eritq; ipete vsq; ad
altaris mediū. Josephus autem sic. Cui
suberat craticula in modū reticuloz fa
cta. Suscipiebat enī terra ignē qui de cra
ticula ferebat. quia bases nō erant ei sub
iecte. Cassiodorus tamē senator in pictu
ra quā fecit cuius in exposītione psalmo
rū meminit quattuor pedes in vtroq; al
tari fecit. Vnde videt quibusdā nō su
perponi craticule carnes assandas. q; fuis
se quasi vas quoddā in quo sederet altare
cuius parietū altitudo altare ambiens.
vsq; ad mediū altaris elcuata esset. i cui?
angulis sursum quattuor anuli pēdebāt
per quos vectibus insertis altare ipsi in
sidens portaretur. Altare nō legitur alios
anulos habuisse. Sed vtrū separatū es
set hoc vas reticulatū ab altari. ita vt a
moueri posset altare ab eo cū vellent. z su
per imponi. an de ipso altari opere fusili
ita fabrefactū esset vt quasi appositum vi
deretur. ambiguū est. Super arulā vero
altaris quā in medio eius posita dicit. p
fenestrā ab oriēte struem lignoz imponi
asserūt. et super ligna carnes impōi as
sandas. Vel nō erat ibi arula. sed sup cra
ticulā suppositam fiebat ignis. qō velle
videt iosephus in predictis verbis. Alīs
videt nec operimentū nec fundū ipm ha
buisse. sed parietes tm̄ terra repleri. secun
dum q; dom̄s dixit. Altare de terra fa
cies mihi. in cuius area superiori fiebat
ignis. vbi cremāda imponebant. Et de
craticula altari
suppositā idem sen
tiunt. Anulū vero
subter quā craticu
la posita legit. he
braeus areunculā vocat. vel sulcum
quem in medio pa
rietum altaris fu
isse dicit. vsq; ad
quem locū altitu
do craticule perringebat.

Juxta predictaz o
pinionem exponit
subter. vel super. vel
sic ordinatur littera
Quos pones sub
tus. i. subter quos
pones.

Hoc secundum pre
dictas sentētias nō
est seruatum sed mi
stice.

Quia forte cōcau?
erat locus ad recipi
endos cineres ho
stiarum.

De situ altaris et vasis eius. Ca.
LX.

Positū autē erat
altare ante tabernaculum sub di
uo. nō directe ante introitū. sed aliquan
to ad meridiem descendēs. ita vt añ ipm
īmolantes stantes ad aquilonez. in ipm
tabernaculum vsq; ad sancta sanctoz
inspicere possent. Et quia stabāt ad aqui
lonem. id est in altaris latere aquilonari.
et cōtra meridiē. q̄q; legit eos sacrificas
se ad aquilonē. q̄q; ad meridiē. Erant
q; in vsus eius lebetes ad colligendos ci
neres cū abūdabāt z deportandos qui i
locum secretum et mundum ponebātur.
z forcipes ad emendandum ignē altaris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et fuſcinule quaſ grece creagras dicim? quia inde de caldarijs carnes cocte proferebant. et patilla. quaſi vatilla a vehendo quibus prune ab hoc altari ad altare thymiamatis deferebant. Preter cacabos et ollas ad carnes coquendas. que tamen iuxta altare nō coquebant. Omnia vero enea erāt. Hebreus vero ſic habet. Facies eius ollas. et eius palas. et eius pelues. et eius vncinos. et eius igniū receptacula.

De atrio circa tabernaculū. Capitulū. LXI.

ERat autē atriuz circa tabernaculū in latere meridiano. c. cubitorū. in aquilonari. c. in orientali vero. l. et rurſus in occidentali. Et ſic quadrū erat vel quadrāgulū ſz ſi quadratum. ſz in forma altera pte lōgioꝛi. Erāt qz i latere auſtrali. xx. columne alte. v. cubitis. veſtite laminis argēteis. capita habentes argentea cum celaturis. cum baſibus eneis. ſpacio quiqz cubitorum inter ſe diſtātes. ſup quaſ anuli ſingulis inerant. perringebāt qz funes ab anulis vſqz ad capita pacillorum qui erant cubiti vnius magnitudine. et per ſingulas colūnas in terram valide fixi. vt atriū īmobile cuſtodirēt. Cortina vero de biſſo molliſſimo. c. cubitorū in lōgū. et. v. in latum. per colūnas dependebat. de capite vſqz ad baſem diffuſa. vt nihil a pariete differre videret. niſi forte pro aeris intemperie. quādoqz retro funibus et paxillis trahere tur. vt ſub ea tanqz ſub tecto reciperetur populus. In eundē modū latus aquilonis. xx. colūnas et cortinā habebat diffuſam. ab occidēte vero decē colūne. et cortina cubitorū. l. atriū cingebat. Ingreſſu vero ad orientē tres colūne hinc et inde treſtabāt et cortine iuxta has diffuſe nihil a prioribꝫ differētes. In medio vero lateris eius quartus erāt colūne in modum portarū. quibus appenſum erat velut de quattuor preciosis coloribus. contextum opere plumario. qđ ad egreſſum et ingreſſum facile attolli et deponi poterat. Notandum tamen

In longioribus lateribus fuiſſe colūnas. xxi. inter quaſ erant aperture. c. cubitorum. et duobus minoribus. ix. ſed ꝓpter angulares que communes erant duobus lateribus. dicunt ibi. xx. hic vero decem. Et deſignauit dominus per numerū columnarum. numerū intercapedinū. Habebat ergo vtrūqz latus magnū. xx. colūnas. i. xx. intercapedines. Illia latera. x. colūnas. i. x. intercapedines.

Si in latere meridiano. xx. tantum columne eſſent. cum vnaquaeqz diſtaret ab alia quinqz cubitis. cum fuerint inter eas. xix. interſtitia nō habebat in lōgitudine niſi nonaginta quinqz cubitos. Idez etiā de latere aquilonis intellige. Hanc obiectionē ſoluit magiſter.

De lucernis tabernaculi. C. LXII.

PRecepit etiā dominus offerri a filijs iſrael oleū oliuarū puriſſimum. piloqz tuſum. Hoc enim puri? eſt qz miceū. vel lineū. vt mirrinū. vel raſaninum. vt ſemp arderet ex eo luceꝛna in tabernaculo teſtimonij. quaz accendebāt aaron et filij eius veſpe. et vt qz mane lucebāt ſup candelabꝛū ſeptē lucerne coꝛā dño. in die vero tres tantum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Licnus lucerne papireus erat. cincēdula vero quā mergū dicimus aurea.

De cōmunibus vestibus sacerdotum. Capi. LXIII.

Iterū locutus ē dominꝰ ad moysen Applica fratrē tuū aaron ad te. cū filijs suis de medio filiorū israel. vt sacerdotio fungant mihi faciesq; vestē sanctā fratri tuo. in qua sanctificatus mihi ministret. De his sane vestibus q; cōfuse agit historia. ad euidētiā cōgruo ordine ꝓsequamur. Quattuor erant vestes tam sacerdotibus minoribus quos chamaneos vocabāt. q; principi sacerdotū. quē arabarchū appellabāt cōmunes. ⁊ alie quattuor post illas quibꝰ solus arabarchus. i. princeps sacerdotū vtebat quibꝰ secundū ordinē hūc induebat. Dum rificatis prius manibꝰ ⁊ pedibꝰ aqua. sacerdos induebat manachasim qđ constrictoriū sonat. quod grece bracce. latine feminalia dici pōt. Eratq; de bisso rerorta contextū. ingrediēnibusq; ꝓ ipsum pedibus. ascēdebat vsq; ad lumbos. ibiq; fortiter stringebatur ⁊ vsq; ad genua tātū descēdebat. Nō ster tamē pontifex quia iugem habet continentiā. tantū sandalijs pedes tegit. ac si dicatur ei. Qui lotus est non indiget nisi vt pedes lauet. Secundo bissino sindone duplici vestiebat. quod cetera mone. i. lineū dicebat. quā nos lineā stricta siue camisiā vel subūculā dicim⁹. quaz moyses abanecō appellauit. sed post a babilonijs dicētes hebrei emissaneā dixerūt. Est autē descendēs vsq; ad talos. et decēter corpori coaptata. sed manicis brachia valde constringēs. nasculis hincinde super humeros capitiū cōstringentibus. Tercio stringebat balteo lato. quasi digitis. ú ij. sic reticulato. vt quasi pellis viperea quā in estate exuit videret cōtexta floribꝰ coccineis purpureis ⁊ iacinctinis. stamē vero nisi bissinū erat. sumēs initiū cingendi a pectore. circūductis lateribꝰ iterū ante umbilicū redibat. ibiq; modice stringebatur. ⁊ vsq; ad tibias depēdebat ad decorem dū sacerdos nil operabat. cū autē sacrificabat. ne impediret pendētes sūmitates super leuū humerū reflectebat. vnde ⁊ forte diaconꝰ quandoq; casulā plicatam eidē humero supponit. Quarto simplicē thiarā gestabat i capite. a cidari pōtificali plurimū differentē. Erat enī i modū parui calamanti vel cassidis modice. medieratē verticis excedēs. dicebat q; manepher. habēs vittas que inuolute sepi⁹ nectebant. ne facile laberet. habēs desup aliud vel amē bissinuz. vsq; ad inferiora barbe descendēs. celās pillei ligaturas ⁊ totā capitis superficiē. aptatūq; ꝓcere ne laborāte sacerdote rueret.

De pōtificalibꝰ idumētis. Capitulum. LXIIII.

Per hec pro? ꝓijs quattuor vestibꝰ induebatur arabarchus. quarū prima tunica erat iacinctina poderis vel ypoditis dicta. i. talaris quā hebrei mechir dicit. Eratq; de duabꝰ incisionibꝰ facta. cōsuta sup humeros. et ꝓ latera in modū dalmatice facta. manicas eiusdē colozis habēs assutas. capitiū habēs nō ex trāsuerso sup scapulas sed in longū. sectionez habebat a pectore vsq; ad medias scapulas. cui aperture ne ante ⁊ retro turpiter appareret. assuta erat vitta. que sup scapulas hīcinde nasculis astringebat. Habebat autē pro fimbrijs lyrij. tintinnabula aurea quibꝰ erant inmixte rotundē nascule quasi mala punica ex iacincto ⁊ purpura ⁊ cocco bis tincto. ita vt post tintinnabulū esset malū granatū. ꝗsi

G

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

interscalari mō posita. vt audiret sonus cū sacerdos solus ingrederetur vel egrederetur sanctuarium. et non moreretur. Super hanc tunicam vidētur ioseph? vel le accingi pontifice per hoc datur intelligi q̄ non debēt esse muti sacerdotes qui debent curā gerere gregis sui. Vñ dicit. Le cani non latrauit.

Et si ad litteram verum nō fuit. q̄ moreretur sacerdos cū sonus non audiebatur. tamen allegorice cingulo predicto quo alij sacerdotes super lineam tunicam. alij nondū ipsum accingere dicūt. sed super ephod. vt sup̄ omnia indumēta ad vltimū cingeretur. Fuerunt q̄ dicerent duas zonas habuisse pontificē. primā ad modū sacerdotū. secundā sup̄ ephod. que due tamen p̄ vno habebant induūtro. Secūda vestis erat ephod similis superbumerali grecorū de p̄dictis quattuor coloribus auroq̄ cōtextū sine manicis ad modū colobij. descendēs vsq̄ ad renes. adeo vt supcingi posset superiorē partē tunice iacincine tegēs. inferiorem relinquēs intactā. Hoze vero lateribus vncinis et anulis aureis iungebantur apertura habēs in pectore quadrā ad magnitudinē palmi. in q̄ lōgion inserebatur. i cuius pte superiori sup̄ vtrumq̄ humerum infibulati erant auro duo lapides onichini. sardonices secundū iosephū. in quib erant sculpta xij. nomina filiorū israel prouincialibus literis. lingua hebrea iuxta ordinem natiuitatis eorum. vi. nomina seniorum i humero dextero. minorum in sinistro ob recordationem filiorum. israhel.

Habebat autem capitiū ex trāsuerso super humeros fortibus lozis contextū. Vō legitur samuelē et dauid induros ephod. aliud erat. et p̄prie ephorat dicebat. et erat lincū. istud vero mira pulchritudine vermiculatū. Terciū erat ornamentū quod hebreus essin. grecus longion. latinus rationale dicit. quadrangulū et duplex. ne pōdere gemmarū rumperet. mēsuram palmi habēs. s. apertura superbumeralis implere sufficiēs. ex predictis q̄tuor coloribus contextū et auro. eodem scemate quo et superbumerale. Erātq̄ i eo. xij. lapides. auro firmiter inclusi. per. iiij. ordines textri in singulis. In primo ordine. sardius. topazius smaragdus. In secundo carbunculus saphirus iaspis. In tercio ligurius achates. ametist?. In q̄rto crisolitus. onichinus. et berillus. In quibus erāt sculpta. xij. nomina filiorum israhel. iuxta ordinem natiuitatis sue singula in singulis. vt gestaret sacerdos memoriale filijs israhel et filiorum israhel in humeris et pectore ob recordationē triū quorū vnius populus esset memor. ipse vero duorū. vt. s. populus videns nomina patrū suorū satageret ne a virtute priorū degeneraret. Sacerdos vero vitā et fidē patriarcharū meminisset mutari. Oportuisset etiā populū ex his patribus oriundū. sacrificijs et orationib deo cōmendare. Et pellabat enim rationale iudicij. q̄ scripta erant in eo hec duo nomina. iudicium et veritas. vel doctrina et veritas Sane vbi nos habemus. pones i rationale iudicij. iudiciū et veritatē. hebreus habet purim et thumim. vnde et sortes in quib iudicium veritatis inquiri solet purim dicūt. Erant autem in medio rationalis fusile lapidem quadrū. magnitudine duorū digi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

rorum.in quo secundū coloris mutatio/
nem perpendebāt.vtrū deū placatū habe
rent an offensum. Josephus dicit sardo/
nicē.qui in dextro humero gerebaē.cū sa/
crificiū pōtificis deo placebat tāto splēdo
re micare.q; etiā procul positis radij eius
appareret.egressuris vero ad prelīū si de?
cum eis esset.tantus vulgor in lapidibus
rationalis apparebat.vt omni fieret mul
titudini manifestū.eorū auxilio deū adesse.
et ob id rationale iudicij nūcupari. Af/
ferit autē iosephus hunc sardonicē ⁊ ful/
gorē sardōicis ⁊ rationalis cessasse annis
ducētis anteq; ipse scripsisset hec.cū deus
moleste ferret transgressiones legis. Erāt
etiā in quattuor summitatibo rationalis
quattuor anuli aurei.quorū duobus su/
premis inserte erant due carbene auree.
sibīnicē coherētes.i. obliquate ad mo/
dū.x.littere sibi in medio cōiuncte. Al/
ius expeīmit factura carbene in qua ma/
cule maculis coherēt.p quo hebre?
habēt plexas ope
pplexo. Jose.dicit
per fistulas veniē/
tes.quod iuxta cal
deum sonat termi
natas.id ē ad quā/
titatē spaciī i quo
protendebant factas.que sursum ferebā
tur vsq; ad scapulas pōtificis.super quas
inferebant duobo vncinis aureis superbu
merali firmiter inserris. Duobo? vero a/
nulis inferioribus assute erant due virte
iacinctine.que circa latera ducte duobus
anulis aureis inter scapulas inserebant.
qui sub vtroq; sardonice in ephod fixi sta
bant.vt vtraq; ligatura ephod ⁊ longion
sibīnicem firmiter cohererēt. Sup hec
dicit iosephus zonam ex quattuor colori/
bus ⁊ auro consertam.ex vtroq; latere cir
cumductā.et iterū revolutā ante pectus.
in vtraq; summitate infra pendēte.habē
tem ex aureis fistulis fimbrias miro deco
re compositas.

Ad huiꝰ carbene si/
militudinē. dic-m.
stolam a collo ex v/
traq; pte dependen
tem obliquandam
in pectore.quod in/
titatē spaciī i quo
de sic nō fit.

Mitra ⁊ thyara. Cap.LXV.

Vltimū erat capi
tis ornamentū.quod cōmuniꝰ
thiara vel mitra dici potest vel infula.spe
cialius vero cidaris. Eratq; thiara ad mo
dum predicte facta.que cōmunis erat sa/
cerdotibo.super quā cōsuta erat alia tora
iacinctina. que circūdabaē aureo circulo
tribus ordinibus facto.sup quā ab occipi
te stabant flores aurei plantagini similes
a tempore ad tempus. A fronte vero sup
stabat flos aureus similis herbe.quā gre
ci iusquiamū dicunt.magnitudine digiti
vnius. In superiori vero planicie thyare
ex omni parte in circūitu vsq; ad summi/
tatē eius que in acutissimū deficiebat ca
cumē.particulatim per loca erant mala/
granata aurea.cū spinosis extremitatibo
suis fabrefacta. Sup frontē vero pende/
bat lamina aurea quā peraluꝝ dicunt.ad
modū lune dimidie facta. que arcuatio/
nem sursum habens ⁊ in medio anulum
aureum.vncino aureo inserebaē.qui tya/
re inserrus erat. In qua sculptū erat aior
adonay.id est sanctum nomen domini.s.
tetragrammatō.quod ineffabile dicitur.
non quia dici non possit.sed qz rem inef/
fabilem significat.quod bis litte/
ris scribitur. He. Tamen hee littere
toth.heth.vau. q̄ non repzesentāt sua
sonant principiuꝝ elemēta in illo noīe
vite.passionis iste sicut tūc aliquando
quod est per passi/ eleīi.c.
onem huius quem prefigurat hic sacer/
dos reinitiabiē vita in adaꝝ perdita. He
vero cum moueretur pontifex. moueretē
⁊ lamina sancta. sursum ligabatur virta
iacinctina perspicua.celante vncinum et
anulum.que circumducta capiti et ligata
in occipite.dependentes summitates su/
per humerū vtrūq; diffundebat.

De typo vestiū. Capi.LXVI.

His vestibus oz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

natus pontifex imaginē totius orbis su/
per se preferebat. Feminalia enim ⁊ linea
stricta. quia bissina erant terrā figurabāt.
baltei vero quorquot erāt. circū/
uolutionem occea
ni. Tunica iacin/
cina aera ipso co/
lore preferebat. p
tintinabula sonitus tonitruuz. per mala
grānata coruscationes significabanē. E/
phod vero sui varietate celū fidereuz. qō
aurum coloribus intertextuz erat. signifi/
cat q̄ calor viral' penetrat vniuersa. Duo
sardonices solē ⁊ lunam. vel duo emispe/
ria. xij. gemme pectorales. xij. signa in zo
diaco. ¶Pulcre quod in medio erat ratio/
nale appellabaē. ¶Ratione enim cūcta sūt
plena. et terrena adherēt celestibus. imo
ratio eternorū ⁊ temporū calorīs et frigo/
ris. et duplex inter vtraq̄ temperies. de
celi cursu ⁊ ratione descendit. Cydaris ce
lum empireū. lamina superposita deum
omnibus presidentem.

De compositione altaris incensi ⁊ lo/
cutio. Cap. LXVII.

¶Post vestiū com
positionē locutus est dominus
ad moysen. de modo cōsecrationis aaron
⁊ filiorū eius. quod ad ipsam consecratio
nem distulimus. de altari aureo. psequē/
tes. Factū enim erat hoc altare de lignis
sethim habens cubitū longitudinis. ⁊ al/
terum latitudinis. id est quadrū. et duos
cubitos in altitudine. Vestitūq̄ erat au/
ro purissimo. cornua habēs ⁊ craticulam
aureā ⁊ cathenas ⁊ anulos ⁊ vectes aure/
os instar prioris. Vtrū vero arulā habe/
ret. an cineres exciperet terra. ambiguū est.
Josephus addidit. q̄ p̄ angulos singu/
los coronas. vi. ha/
bebat ex auro pu/
rissimo. quod sin/
gulariter forte in exodo dictū est ita. Fa/
ciesq̄ ei coronā aureā per girū. Hoc altā/
re dicebaē incensi vel thimiamatis. quia
singulis diebo mane ⁊ vespe ad consum/
mādū iuge sacrificiū quod fiebat de duo/
bus agnis. sup illud thimiama incende/
baē sanctificatū dño. Fuerūt tamē qui di
cerēt. mane solū incēsum. i. thus supim/
poni. vespe vero p̄ dignitate sacrificij ve/
spertini thimiama. Ceterū vtrū hoc altā
re esset ītra sancta sanctoꝝ. an in
sanctuario cū cāde
labro ⁊ mensa. san
cti videntur dubi/
tare. ¶Necesse putā/
dum in dubiuz ve
nisse quin esset in
sanctuario. cum hē
breus hoc dicat et
iosephus plane. ⁊
prima positio ta/
bernaculi facta a
moyse innuit. nisi
quia paulus ad hē
breos thuribuluz
ponit aureum in/
tra sancta sancto/
rum solūmō. ¶Po/
tuit esse sane q̄ in
templo vbi omia
ampliata fuerunt
⁊ multiplicata p̄/
ter altare aureum
quod erat extra ve
lum. ad q̄ō bis in
die necessarium e/
rat ingredi. erat su
peradditum thu/
ribulum in aditu.
in quo summꝰ sa/
cerdos prunas et
thimiama que se/
cum ferebat ado/
leret. quando ad i/
teriora cōtingebat ipsum penetrare.

Origenes i omelia
de tabernaculo. Fi/
unt preterea quedā
velaminibus distī/
cta. que appellantur
sancta ⁊ alia nihilo
minus secūdo distē
ta velamine. que di
cuntur sancta sāctō/
rum. Collocatur in
trinsecus archa. su/
pra quā cherubī ex/
tensis alis sese inui/
cem cōtingētibꝰ sta/
tuuntur. ibiq̄ ex au
ro velut basis tabu
la quedam colloca/
tur. que appellatur
propiciatoriuz. sed
ad altare aureum ī/
censi. ¶Preterea i ex/
teriori loco candela/
brum ponitur aure/
um in parte austra/
li. vt respiciat ad a/
quilonem. in parte
vero aquilonis mē/
sa collocaē. et ꝓpo/
nit panū super eaz.
necnon altare holo/
causto⁊um iurta ve
lamen interius po/
nitur.

De cōpositione thimiamatis. Ca/
pitulum. LXVIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De cõpositiõe vnguenti thimiamatis sancti locutus ẽ dominus ad moysen dicens. Sume tibi aromata. staten & onicha galbanũ boni odoris. et thus lucidissimũ. equalis põderis erũt oĩa. et in tenuissimũ puluerẽ contundes. Onicha ferũ esse ostreola pusula. sinaue redolẽs. magnitudine humani unguis. unde & onicha dicũ. quia onix grece unguis dicũ. Stacte ẽ gũmi qđ fluit de mirra quod & mirra dicũ. Galbanum vero sucus ẽ ferule & nascũ in syria optimum. cartilaginosum. s. & mun? lignosus cuius odore fugãtur ſpẽtes. Ferula quoq; que & feniculũ. in gargano nascũ. cui? sucus vilior est. Thus vero lucidissimus optimũ. quod masculũ dicũ. qz instar humani testiculi rotundũ est. Dicũ etiaz libanũ a libano mõte arabie in quo nascũ arbor thuris ad aceris qualitatẽ ꝓplexo & intorto vimine. Ex his quatuor fiebat puluis thimiamatis sancti. phibuitq; dominus talẽ fieri cõpositionẽ in usus hominum. qđ si quis simile faceret vt odore eius frueret. piret de populis suis. Inde ẽ qđ in ecclesia non dat odor thuris benedicti spõso & spõse. Inde etiã ẽ qđ oblato thure benedicto sup altare. si descẽdat thuribulũ ad clericos in chorꝫ. vel ad laicos. aliõ thus sine benedictione ponendũ est & hominibus offerendum.

De cõfectione sancte unctionis. Capitulum. LXIX.

Unguentũ etiaz sanctũ de quattuor fiebat aromatibus. Aroma vo dicũ quodlibet pigmẽtũ. quod odore suo aera ĩficit q̃si aerioma Sumebant quidẽ quingẽti sicli virgultorũ prie. i. pcipue mirre. Et est mirra arbor que grece smirna dicũ. v. cubitorũ. q̃ ẽ in arabia. cui? virgulta arabes ecurunt vt meli? pullulẽt. & fructificẽt. et quorum nitore multos cõtraherent intolerabiles morbos. nisi fumo storacis occurreret. Cinamomi. cc. l. sicli. et calami totidẽ. casie vero. v. Et ẽ cinamomũ virgultuz indie vel ethiopie. duorũ cubitorꝫ. dictuz quasi cannamomũ. qz ĩ modũ cãne subtiles habet calamos & replicatos. qui fracti spiramentũ visibile reddũt. Calam? vero species aromatica. iuxta libanũ. Cassia in aquosis nascũ. crescit in immẽsum. odorez reddit. Hec redacta in puluerẽ cum oleo oliuarũ cũ mẽsura bin cõficiebant operę vngẽtarij. et dicebat sanctũ unctõis oleũ vel unguentũ sanctũ. de cuius usu loco suo dicemus. Josephus etiã balsamum apponi dicit.

De labio eneo. Ca. LXX.

Locutus est dom? ad moysen. Facies & labiũ eneũ cũ basi sua. vas. s. lauatoriũ. qđ etiã luter dicũ. quod erat inter tabernaculuz & altare holocaustorũ. in quo missa aqua lauabãt sacerdotes man? suas & pedes. vestes sanctas accepturi vt sacrificarent. similiter ingressuri tabernaculũ & egressuri quod dicũ factũ de speculis mulierũ ercubantiũ ad ingressum tabernaculi. Forte de sedibꝰ speculorũ eneis factũ fuit. Vel potius eo facto ĩ circuitu labꝫ supmi circũpositi fuerũt specula. in quib? sacerdos videre posset. si uspiã uel ĩ facie uel ĩ veste maculã haberet abluendã.

De redẽptiõe muneratorꝫ. Capitulum. LXXI.

Locutusq; dixit dominus ad moysen. Cũ numerabis filios israel dabit quisq; preciũ. p aĩa sua. ne sit ĩ eis plaga. dimidiũ sicli iuxta mẽsurã sanctuarij. Siclus autẽ. xx. obolos habet. A. xx. annis & sup̃ dabũt. a deo. n. rpe ad nomẽ familie trãsibãt. Diues non addet. et paup nõ minuet. Et hec pecunia ad usus tabernaculi reponebat. Hoc ĩ dauid vindicatũ ẽ. qz aliter fecit q̃z deus iusserat. qz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

regnãs in pace.q.sup̃ be populũ numera/
uit.et numerati iuxta preceptũ dñi nõ fe/
cit offerre.et sic in duobꝫ peccauit.

De electione artificũ ꝛ datione tabula
rum. Cap.LXXII.

Vocauit deus ẽt
ce noïe.i.noïatiz elegit hui? ope/
tis sñuos artifices.beseleel filiũ
huri de tribu iuda
et oolhab sociũ.sed
min? peritũ filiuz
achisamech de tri/
bu dan.quos imple uit spi/
ritu dei.i.sciẽtia ad
excogitãdũ in oñi
ope fabrefaciẽdo.
Cõpletisꝫ sermo/
nibꝫ his dedit moi
si duas tabulas la
pideas digito dei
scriptas.

Nota qꝫ secundum
paralipõ. non videt
beseleel habuisse ni/
si.ij.ãnos ad pl?.

Uiciuz scriptoꝝ in
duobꝫ maxie attẽdi/
tur ĩ ꝓpꝛijs nominꝫ
ꝛ numeris.ꝛ qñ pa
ralipõ.fere tot? cõsi/
stit ĩ his duobꝫ.po/
tuit esse vicium scri/
ptoꝝ qui cũ certũ nu/
merum annoꝝ beseleel
posuisse debuerit.incertũ,p certo scripsit.

De vitulo cõflatili. C.LXXIII.

Vidés populus
q̃ moyses moꝛã faceret. dixit ad
aaron. Fac nobis deos qui precedãt nos
Moysi enĩ ignoram? quid acciderit. Ex/
cusant se hebrei dicẽtes. qꝛ eloym nõ tan/
tũ deos.sed etiã dños sonat. et dicũt eos
petisse duces itineris.Aaron vero ꝛ hur
restiterũt.Sed indignat? popul? spuẽs
in faciẽ hur.sputis vt traditꝫ eũ suffocauit
Vsi timẽs aarõ ait. Tollite inaures vxo/
rũ ꝛ liberoꝝ ꝛ afferte ad me. Hoc erat qõ
cari? ꝛ ꝑciosius habebãt.putãs.qꝛ con/
sulẽtes auaricie sue nollẽt afferre. Quas cũ
accepisset formauit ex eis vitulũ cõflatilẽ
ope fusorio. Forte aliõ nõ reciperẽt.qꝛ a/
doraueꝝt bouẽ ĩ egipto. Traditꝫ quidaz
aarõ,precisse ĩ ignẽ inaures.et ĩde ope de/
mõis cõflatũ caput vituli tñ. Qõ tñ qñ/
q̃ vitul?.qñq̃ caput vituli vocat.qꝛ in/
excusationẽ sui inferi? legit aaron dixisse
moysi. Proiecci illõ ĩ ignẽ.ꝛ egressus est
hic vitul?.ꝛ dixit popul?. Hij sũt dij tui
israel qui te eduxerũt de terra egipti. Fe/
citꝫ aarõ altare coꝛã eo.et in crastinũ in/
dixit solẽnitatẽ.maneꝫ surgẽtes obtule/
rũt hostias.seditꝫ popul? mãducare ꝛ bi
bere ꝛ surrexerũt ludere.i.adorare. Tunc
ait dñs ad moysen. Descẽde.peccauit po
pul? tu?.q.d.iã nõ meus. Dimitte me vt
deleã eos.faciãꝫ te in gentẽ magnã. Cui
moyses. Quesso dñe quiescat ira tua.ne
dicãt egyptij.callide eduxit eos vt interfi
ceret eos ĩ mõtibꝫ. imporẽs eis dare ter/
rã quã ꝓmiserat. Recordare quoꝫ seruo
rũ tuoꝝ quibꝫ iurasti dicẽs. Terrã hanc
dabo semini vẽo. Placatusꝫ dño descen
dit moyses.ferẽs tabulas ex vtraꝫ pte di
gito dei scriptas. Cui occurrit iosue. qui
forte singulis diebꝫ in occursum ei? egre/
diebat. Nõ enĩ credibile ẽ cũ moyse eũ ie/
iunasse. Et ait ad moysẽ. Vlulat? pugne
ẽ in castris. Cui moyses.imo vocẽ cantã
tiũ. Et appꝛopinquãs.vidit vitulũ ꝛ chꝛo
ros.ꝛ iratꝰ,iecit tabulas ꝛ cõfracte sunt.
Cõbussitꝫ vitulũ ꝛ massaz redegit ĩ pul
uerẽ.quẽ sparsit in aquã ꝛ dedit ex eo po/
tũ filijs israel. Cũꝫ accusaret aarõ qꝛ po
pulũ audierat.excusans se aarõ dixit que
supꝛa dicta sũt.dicẽs se timuisse populuz
qꝛ prius erat ad malũ. Vidés ꝙ moyses.
q̃ ornamẽtis nudatus es?

set populus.s.vel
auxilio dei.vel po/
tius ydolatriã quã
lõgo tpe ante cõce/
perat tandẽ mani/
festauerat.vel forte vidés sibi indicatos a
deo sceleris auctores ꝓ puluerẽ bibitum
qui in barbis eorum miraculose apparuit
stans in porta castrorũ.et aduocans leui/
tas ait. Qui domini ẽ iungat mihi. Po/
nat vir gladiũ sup femur suũ.transite per
mediũ castrorũ.occidat quisꝫ amicũ suũ
ꝛ fratrẽ.quẽ.s.signatũ puluere inuenerit,

Quatuoꝝ modis
expõit nudat?.spo/
liatus.derelict?.ma
nifestatus.designa
tus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et ceciderũt ea die quasi tria milia. Alia translatio habet .xx. tria. De his omnibꝰ que dicta sunt de vitulo tacet ioseph⁹. tãtum opiniones eorũ de mora moysi narrat. Alĩ enĩ dicebant eum a bestijs comestum. alĩ a domino translatum. alĩ sane mentis cũ dño philosophantẽ.

De prece moisi et minis dei. Capitulum. LXXIIII.

ALtero die locutus est moises ad populũ. Peccastis peccatũ maximũ. Ascendã ad dominum si quiuero eũ deprecari pro vobis. Et cũ ascendisset ait. Obsecro dñe. aut dimitte eis hanc notã. aut dele me de libro tuo quẽ scripsisti. Qđ de impetu animi nõ de ratione quidã dictum tradũt. vel ex magna cõfidẽtia in deũ p impossibile dictũ. q. d. Sicut impossibile ẽ vt me deleas sic ego nõ posse fieri quin dimittas. Augustin⁹ dicit ex cõsequẽtibus ratiocinationẽ debere cõcludi. vt. s. quod sequit̃ premittat̃ sic. Aut dele me aut dimitte eis. Que ponit̃ pro equipollẽtia sua. q. d. Si nõ deles me dimitte eis. Disiuncta enim vertit̃ in cõiunctã destructo quod antecedit et manẽte quod cõsequit̃. Scribi aut deleri de libro vite dicit̃. quis dupliciter. vel secundũ prescientiã vel secundũ presentem iusticiam. Cui dominus. Qui peccauerit mihi. nisi penitẽtiã deleb̃ eũ. q. d. Nõ te quia non peccasti. Vade duc populum istum. angel⁹ me⁹ precedet te. Nõ enim ascendã tecũ. qz populus dure cervicis est. ne forte disperdã te in via. Tradũt hebrei. quia prius deus ipse custos eorũ erat. deceptus dedit eis michabelẽ custodẽ eorũ propriũ. sicut cetere natiões ꝓprios habent angelos custodes sibi delegatos. Addidit etiã dñs. Semel ascendã in medio tui. et delebo te. Et est cõminatio captiuitatis babilonice vel romane. Et nota ascẽsum dupliciter dici vel ab inferioribꝰ ad superiora vel ab occultis ad manifesta ꝛ ẽ sensus. Manifestabo me tibi malo tuo.

Secundũ hũc modũ paul⁹ erat scribtus in libro vite qui persequebat̃ ecclesiam.

Secundũ hũc modũ iudas erat scriptus in libro vite.

De translatione prioris tabernaculi. Capi. LXXV.

APdiens hec populus luxit ꝛ nullus indutus ẽ cultu suo. Deposuitqz ornatũ suũ a monte oreb. Tollẽsqz moises tabernaculũ. qđ comode de priori tabernaculo itelligit̃ qđ sibi fecerant. vt ante ipm iura tractarent. Quod cum hucusqz fuerit in radice montis vt propinquius esset domino. voluit dominus a se illud remoueri. ꝛ terẽdit illđ moyses ex altera parte castro rũ. ꝛ lõge a castris. Egrediebat̃qz moyses ad illud. et plebs stabat in foribus tabernaculorũ suorũ. ꝛ adorabat ꝓcul. Descendebatqz colũna nubis. ꝛ loq̃bat̃ dñs cuz moyse cernẽtibꝰ vniuersis facie ad faciẽ. sicut solet loqui homo ad amicũ suũ. id ẽ manifeste. Et tradũt hebrei. quia prius deus ipse custos eorũ erat. deceptus dedit eis michabelẽ custodẽ eorũ propriũ. sicut ceteree natiões ꝓprios habent angelos custodes

Et intrabat moyses cũ deo loquens.

Quasi auertẽs faciem suã ab eis.

Quomodo deprecat̃ moyses vidit posteriora domini. Cap. LXXVI.

ORauitqz iteruz moyses ad dñm. Respice populũ tuũ. gẽtẽ hãc. Vis vt educã populũ. i. dica mihi quẽ missur⁹ es mecũ. Dixitqz de⁹. Faciem meã ꝓcedet te. Ecce iã maiusꝑ penetrauerat moyses. pl⁹ notat̃ i facie cꝫ in angelo. Sz qz i facie ꝛ intellexit moyses aliquẽ cꝫ simulacrũ deo ꝓmitti addidit. Si tu ipe non ꝓcedes. ne educas nos de loco isto. Cui dñs. Verbũ etiã qđ locut⁹ es faciaz. Te ipz noui ex nomine. i. Familiarẽ. n. se ei exhibat qui aliũ nõie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ꝓpie.⁊ specialiter mihi placuisti. vo cabo⁹ in noīe dñi coꝝ te.i. faciã me vocari deũ.⁊ ducem ve strũ ex miraculis q̃ faciã.⁊ nõ ob aliud ni si qz volo. qz miserebo⁹ cui voluero. Cui moyses Ostẽde mihi faciẽ tuã. Cui dñs Nõ poteris videre faciẽ meã. Nõ enĩ vi debit me hõ.⁊ viuet. Stabis in caueꝛna petre.et trãsibit coꝝ te gloria mea. Quã qz nõ sustineres. ponã manũ meã coꝝ te. Cũqz ptransiero. rollã manũ meã.⁊ vi de bis posteriora mea. Nõ ratione similiter dinis dictũ ẽ. Sicut enĩ a tergo visus hõ scit quod hõ sit. sed nõ quis hõ sit. ita deũ esse mõ scimus. sed quis sit nondũ scim⁹. Potuit esse ꝙ in tãta claritate ptransie rit dñs. quã humanus non sustinuisset a spectus. et opposita ẽ nubes moysi. Dein ceps cũ lõgius abisset. potuit a moyse vi deri. Ad litterã hebꝛei tradũt vidisse eum posteriora hominis.⁊ in occipite qualdã ligaturas. De scõis tabulis et gloria vultus domini. Capi. LXXVII.

ET ait dominus ad moysen. Precide tibi duas tabulas instar prioris. et scribaz sup eas verba. que habuerũt tabule quas fregisti In deutronomio etiã dicit deus scripsis se. In sequẽtibus vero dicit. Scribe tibi hec.⁊c.⁊ paulopost. Fuit moyses cũ dño xl. diebꝫ.⁊c.⁊ scripsit in tabulis verba fe deris.x. Põt dici ꝙ auctoritas scribendi fuit in dño. ministeriũ in moyse. Cunqz excidisset moyses tabulas. de nocte cõsur gẽs montẽ ascẽdit.⁊ trãseunte dño coꝝaz eo in turbine ꝓnus in terrã adoꝛans. ait. Obsecro. vt gradiaꝛis nobiscũ. auferaſ qz iniquitates nostras.⁊ possideas nos. Cui breuiter dñs memoꝛauit quedã que etiã p̃dixerat. de tribꝫ solẽnitatibꝫ. de obla tione primitiarũ.⁊ primogenitoꝝ. Et ad didit. Ne cũ gẽtibus terre ꝓmissionis ali qd̃ haberẽt parricipiũ. Fuitqz moyses se cũdo cuꝝ dño. xl. diebꝫ.⁊ xl. noctibꝫ. Pa nem nõ cõedit. et aquã nõ bibit. Cũqz de scẽdisset de mõte cũ tabulis apparuit faci es eius coꝛnuta.⁊ ipse ignoꝛabat .i. radij miri splẽdoꝛis ferebantur de facie eius. qui reuerberabãt ocu los intuẽtiũ. quos Sicut in christo qñ eiecit de tẽplo vẽdẽ tes.⁊ emẽtes. gloriã vultus moysi appellat paulus apo stolus. posuitqz velamẽ sup faciẽ suã. cuꝝ loqueret filijs israel. Locutus quoqz ẽ eis omia que sibi fuerãt impara. Quãdũ au tem hec gloria duraueꝛit.⁊ vtrũ semel vl pluries hoc acciderit. ignoꝛamus Et tra dũt hebꝛei. qz adhuc tercio ascẽdit ad do minũ. ad impetrãdã eis venie certitudi nẽ. et iterũ fuit cũ dño. xl. diebꝫ. et. xl. noc tibus ieiunans. Cunqz redijs set cum certitudi ne vẽie. erat nona dies septimi men sis. et in crastio solẽnitatẽ agẽtes ꝓ venia data. afflixerunt animas suas ieiunãtes. et deiceps dicta ẽ. x. ꝓpiciũ. hoc festũ mo dies ꝓpiationis. Et si verũ ẽ põt esse ꝙ etiã ecclesia ob hoc tres in anno ꝓ ponit quadragenas. licet ob hoc instituũ dicaꝛ quia tres tribus legun tur ieiunasse qua dragenis. moyses helyas. ieſus. Si ue vero fuerit siue nõ. post secunduz reditũ de cõstructi one tabernaculi p cepit eis moyses se cundũ qd̃ a domi no accepaꝛ. et pre misit de obseruati one sabbati. ne forte in hoc ope pararent sibi licere operari in sabbato. Nota ꝙ quedã eccle sia ꝓtria fuat ieiunia ꝓter moysẽ. helyã. iesum. Sz duo dis similibꝫ seruat tẽpo ribꝫ. Quedã obser uat quattuoꝛ ꝓter duo moysi. vnum christi.⁊ vnũ helye. iterũ diuersis tẽpo ribus.

De cõpositione tabernaculi.⁊ erectio ne. Cap. LXXVIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Gressa omnis multitudo obtulit iuxta verbum moisi mente promptissima quicquid pretiosius habuit. et cū tāta copia. q̄ cōpulsi sunt artifices voce preconis clamare. ne quisq̄ vltra offerret. Fecerūtq̄ beseleel & ooliab cūcta que sibi fuerāt & sicut fuerāt imperata. Et scdm ioseph̄. octie tēpus ad op⁹ faciendū trāsijt in mēsib⁹. vij. Omne aurum q̄ oblatum est in opus sanctuarij. xxix. talētorū fuit. & dc. xxx. siclorū ad pondus sanctuarij. Fuerūt ꝓterea. c. talenta argēti. ex quibus cōflate sunt. c. bases sanctuarij. De mille autē. dcc. lxxv. facta sunt capita colūnarū. q̄ erāt vestite erāt argēto. Eris quoq̄ oblata sūt talenta. lxxij. mil. & cccc. sicli. Obtulerūt autē a. xx. annis & supra. dc. iij. mil. et. d. li. Igitur mēse primo secūdi anni in prima die mensis erexit moyses tabernaculū. operuitq̄ nubes tabernaculū. cū lux serena esset. nō procellosa sed lucida. nō tamē per quā trāsiret aspectus. sed qualē decebat presentiam dei. Et ad nebule elevationē illius de inceps mouerūt castra. et ad depositionē deposuerūt. et dū stabat sup tabernaculū et ipsi stabant. eratq̄ ignis i nocte.

De genere aaron et nātāt annas & caypbas & alij qui ꝓnunciauerūt christū reū esse mortis. & effuderūt ei⁹ sanguinē ad basiz altaris. Ibi. n. ē occisus. vbi erant altare & basis eius. Vñ. Nō capit ꝓphetā pire extra hierusalem.

De peccato principis. cap. ix.
De peccato anime. cap. x.
De igne iugi & electiōe cinerū. ca. xi.
De esu adipis & sanguis ꝓhibito. c. xij.
De cōsecratione summi sacerdotis et minorum. capi. xiij.
De potestate offerēdi eis data & accipiēdi partes suas. cap. xiiij.
De prima oblatiōe sacerdotū. et de igne dato de sublimi. ca. xv.
De morte nadab & abiud. cap. xvi.
De discretione ciborū. cap. xvij.
De purificatiōe puerpere. capi. xviij.
De cognitione leprarū. cap. xix.
De purificatiōe leprosi. cap. xx.
De viro spermatico & muliere emorroyssa. capi. xxi.
De virtula ruffa et hirco apompeio & de cineribus aspersionis. capi. xxij.
De purificatione īmundoz. cap. xxiij.
De personis exclusis a matrimonio. capi. xxiiij.
Catbalogus quorundam preceptorum. cap. xxv.
De tribus generibus panū. cap. xxvi.
De sanctimonia sacerdotū. cap. xxvij.
De pena blasphemie. capi. xxviij.
De talione legis. cap. xxix.
De obseruātia iubilei. ca. xxx.
De benedictionib⁹ & maledictionib⁹. cap. xxxi.
De decimis & votiuis. cap. xxxij.

Historia leuitici. Capi. I.

Vercia distinctio historie quam scripsit moyses grece dicit̄ leuiticus. q̄. de electione et ministerio leuitarū agit. latīe offertoriꝰ vel sacrificaticius. quia de sacrificijs et de his que offerebantur er lege tractat. Hebraice vero vaiste de sacrificijs. et gecra. quod sonat

Diffuse inquit. m. et confusiōe ait liber nos illā confusionē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

miniſteriales Vocauit autē moiſes modo hebreoꝝ qui a principijs librorum nominauerūt eos. ſicut nos officia miſſarū ⁊ euāgelia. videlicet cū dicimus. dominica qua cantaſ populꝰ ſyon. vel legitur. Erūt ſigna in ſole ⁊ luna. Incipiaſ autem ſic liber iſte. Vocauit autē moiſen et locutuſ eſt ei dominus de tabernaculo federis dicens. Homo qui obtulerit hoſtiam ſi fuerit holocauſtum. et de armentis maſculum offeret. Pro autē habetur ī hebreo va. quod enī ſonat. et iecra vocauit.

quantū potuimꝰ ſtagauimus.

Moiſes hunc librū et duos p̄cedentes ⁊ duos conſequētes cōpoſuit. ſed eos ſicut nunc ſunt diſtincti nō diſtinxit. imo cum ipſe compoſuiſſet eos. totum opus quaſi in vnum corpus ⁊ volumē redegit. Eſdraſ vero qui dictꝰ ē velox ſcriba. et qui totā bibliothecā a babilonijs combuſtā reparauit. hoc opus in quinq; partitiones diuiſit ſiue ī quinq; libros qui dicī ſūt pētatheucus.

Premittit diuiſio talis. C.II.

Advidenduz de

doctrina et traductione ſacrificiorū que ſequiť. quedā prelibāda ſūt ī hūc modū. Quinq; cōſiderāda ſunt hic. Sacrificia que deo offeruntur. perſone a quibꝰ offeruntur. tēpora quādo offeruntur. loca vbi offeruntur. cauſe p quas offeruntur. Triplex autē eorū que offerebantur rite occurrit diſcretio. Aut enī erat oblatio de animalibuſ. et ſacrificiū dicebať. nec añ. viij. diē natiuitatis poterat offerri. nec eadem die mater ⁊ fetus eius. Aut de ſicca materia vt ſimila pane. thure. et ꝓprie diceba-tur oblatio. Aut de liquidis vino ⁊ oleo. que ꝓprie libamen vel libatio dicebať. licet his nominibꝰ ſcriptura quandoq; indifferenter vtatur. Perſone vero offerētium due anima vel ſynagoga. Anima vero alia ſacerdos. alia princeps. alia priuata. de quibus ſuis locis dicēť. Similiter de locis et tēporibus ſuo loco. Cauſarū quoq; triplex erat differentia. Offerebant enī quādoq; neceſſario. quādoq; ſpōte. quādoq; caſu. Neceſſario autē. vel ex voto vel ex precepto.

Bene ex precepto offerebant primitias frugum vuarum. fructuū. De cimas quoq; eorū dem ⁊ inſuper animaliū. Primo genita quoq; aīaliū ⁊ liberorū.

Oblationes etiaz trium ſolennitatū ⁊c. in hunc modū. Vel autem et fermentū nunq; offerebaňť quinq; ſiclis.

Due erant primitie Prime primitie frugum de ſpicis cōfricatis primo die azimorum. Decūde in panibus in die pentecoſten.

Si erat primogenitum hominis de leuitis ipſi templo remanebat. ſin aūt redimebāť quinq; ſiclis.

tum primitie eorū tēporibꝰ ſuis offerebantur ſacerdoti. ſed nil ex his ſup altare ponebať. Cōmuniter aurē a nullo ſacrificio ſal deeſſe debebat. ⁊ ideo dicebatur ſal federis. quia nō erat fas hoc tranſgredi. Porro ſecundū ordinē libri a ſacrificijs inchoandum eſt.

De holocauſtis ⁊ mō offerēdi. C.III.

Sacrificiorum.

alia holocauſta. alia ſacrificia. Et p̄iō de holocauſtis videamus. Holocauſta dicebāť illa ſacrificia. q̄ tota incendebanť. Holō. n. totū. cauma incēdiū dī. Fiebat aūt tātū ī tribꝰ. armētis. ſ. ⁊ pecudibꝰ. ꝫ tantū de ouibꝰ ⁊ capris. Et ī auibꝰ ꝫ tm̄ ī turture ⁊ colūba. De armētis ⁊ pecudibꝰ ſic. Offerebať tm̄ maſculꝰ annicul⁹. ſ. vnꝰ anni vl circa. ſup annū nō. Tm̄ q̄q; hoſtia agnꝰ. q̄q; aries appellatur. Bos. n. ſup ānū poterat offerri vt ait Joſephus Erat quoq; immaculatuſ. quod non de macula velleris ſed corporis intelligendum eſt. id eſt non debile. aut fracto membro. aut papulas habens. aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

scabiē.aut cecum. ꝓ Papula est oris in/ er huiusmodi. Of/ firmitas.que galli/ ferebaꝫ ꝙ primo sa ce dē lampast.
cerdoti ad ostiū atrij.vt videret si ydoneū esset ad offerendū.postea ad ostiuꝫ taber/ naculi offerebaꝫ dño ꝙ manuū impositi/ onē sup caput.loris prius mambr.ꝙ pre ter mare sacerdotū erāt in atrio duo ma/ tria.vnū virorū.et alterū mulierū.

Unde ꝛ a loco of/ ferendi ab hebreis hostia dicebatur. Gentiles autē ab hostibus vicendis hostiā.et a victis ho/ stibus victimā cōsueuerāt appella/ re. Victimam ꝛo hebrei a vincien/ do direrunt. quia vinctum adduce/ batur altari. Ob/ latam sic hostiam reducebat sacerdos ad altare holocaustoꝝ ꝛ stās ad aquilo/ nem īmolabat eā coram domino ad latus altaris ꝛ in conspectu sanctorū. fundebat ꝙ sanguinē eius circa crepidinē altaris ī circūitu. Ue/ breus habet parie tem. Joseph/ lim bum.forte labium superemineꝫ. De tractaꝫ pelle ho/ stie que erat sacer/ dotis.artus in fru sta concidebat qui bus loris cum ca/ pite pedibus et in/ testinis. adolebat omnia super altra/ re in holocaustum ꝛ odorem suauem domino. Non est credendum ꝙ in odore carnium de lectaretur domi/ Unde hostia secun/ dum hebreos. ali/ ter secundum genti les.

Victima que ceci/ dit dextra victrice vocaꝫ. Hostibo a do mini hostia nomen habet Domitis po/ suit.ꝙ domādis.me tri necessitate.

Quedam hostia ī/ molabatur a sacer/ dote q̄ erat aliquan tulum magna.cui? sanguis effundeba tur ad crepidinē al/ taris. Alia hostia que maior erat occi/ debatur. ita ꝙ san/ guine eius aspergeꝫ bat sacerdos parie/ tes ipsius altaris. Erat autem et ho/ stia maxima que sa/ crificabatur. cuius sanguis effundeba/ tur ab ipso īmolā/ te super cornua ipsi? nus.sed potius in altaris.
re significata ꝛ deuotione offerentium. Bin autem de omnibus fieret holocaustū. fiebat sic. Sed cū domino offerrent vt di cium ē.primo homo de israhel.postea sa/ cerdos. Quomō ab homine offerebatur auicula.tacet. Forte quia eodē mō quo et pecus. Forte tantū sacerdoti. Offerebaꝫ autē pullus turturis vel columbe cui frā gebat sacerdos collū sola manu. Nō enim licebat ferrū leuare super auem. Et retor to collo cū capite sub ascella vngue cutez colli vbi fractū erat rumpebat.et fuso san guine circa crepidinē altaris.vesiculā gut turis ꝛ plumas proiiciebat ad orientē in loco secreto vbi cineres effundebanꝫ. con fractisq̄ ascellis manu.adolebat eā super altare in holocaustū. Et hecerāt minora ꝛ simplicia holocausta que volūtarie fie/ bant. Erant quedā maiora.quedā necessi tate facta.que ꝛ sanctiora quodammodo. quia totum incendebatur et pellis ꝛ sim? de quibus post dicetur. Quomodo hec minus digna? Quia super altare nō cre/ mebantur. Nunc de sacrificijs partialib⁹ prosequāmur ꝛ voluntarijs.

De sacrificijs pacificis ꝛ salutaribus. Capi. IIII.

Duz quedam erant pacifica.quedaz salutaria. que scilicet pro salute danda vel data vel conseruanda offerebantur. Similiter et pro pace vel ad deum vel ad homines.vel quia ad modum pacis fiebant. cuz cuiq̄ quod suum erat dabatur scilicet deo et sa cerdoti et offerenti. Fiebat autem cū erat de animalibus de armento tantum. ꝛ de pecudibus predictis. de aubus vero nō. Sane in modo offerendi ab homine vel sacerdote idem fiebat cum hostia holo/ causti. Sed in hoc erat differentia .quia hic offerebatur masculus vel femina. et anniculus vel grandiora immaculata ta men. Pars vero hostie offerebatur dño.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Pars erat ſacerdotū. reliqua offerentiuz
De armēto hec offerebañ dño. Omnis
adeps. que ē pīguedo interiorū. Pingue
do enī ſupra carnē aruina vel lard⁹ dicīt.
Que carni admixta. ꝓprie pinguedo. que
ī treſtinis adeps ē. Eſt aūt triplex. Adeps
viraliū. i. cordis ⁊ vētris. Adeps iecoris.
i. epatis quē reticulū dicimus. q⁹ inuolui
tur ad modū retis. Et ē adeps renū. Duos
tres adipes duoſq; renes. i. ilia ⁊ renūculos adolebat ſacerdos ſup altare. Eadez
etiā de capra dño offerebañ. Si vero de
ouibz erat oblatio ꝓter ꝓdicta offerebañ
de ea cauda integra. quā lumbū vocant.
Ixx. Pellis vero erat ſacerdotis qui offerebat illud. Aūnus vero dexter qui dicebañ ſeparationis. et pectus qđ dicīt elevationis. et quare ſic dicebañ infra dicēt.
cedebāt in vſus ſacerdotū. ⁊ lingua cum
fauczibz vt tradūt. ſed in textu nō memini
me legiſſe. Forte pectori adherebāt. et cū
pectore ab aīali tollebañ. Unde ſuffecit
nominaſſe pectus. et his veſcebañ ſacerdotes in domibz ſuis. cū vxoribz et liberis et domo tota mun/
dis tantum. etiaz
que in domibz im
molabāt cā epuli
vel religionis pec/
tus ⁊ armū dabāt
Diuerſis mōis effi
ciebañ imundi. ta/
cti mortuorū. ⁊ mi/
ris aliis modis. de
quibz infra dicēt.
Reliqua erāt offerenniū. et inde epulabā/
tur coā dño in locis ad hoc deputatis. ī
ipſo atrio vel iuxta. Licebat etiā ex his tā
ſacerdotibus q̄z aliis edere duobz diebus
ſi quid ſuperat in die terciū cremabatur.
Et nota quod nullū animal offerebatur
vel in holocauſtū. vel in ſacrificiū ſine libamentis ſuis. ſed de libamentis ꝓprijs
infra erit tractatus.

De oblatione inanimatorum. Capitulum. V.

Si vero manus hominis animal inuenire nō potuerat. offerebat pro ſalute vel pace ſimilā
farinā. ſ. delicatiſſimā. fundēs ſuper eam
oleū. ⁊ dicebañ ſimila oleata. vel oleo fermentata. Thus offerebañ cuz ea. Sacerdos autē totū thus ⁊ pugillū plenū ſimile oleate adolebat ſuper altare memoriale. id eſt in memoriam offerētis. vt. ſ. dominus memor eſſet eius vel ſacerdos ad
dominū. reliquū erat ſacerdotū. Tradūt
hebrei nō ſemper plenum pugillum offerri. ſed pro quantitate ſimile minus poterat offerri inmō quod etiam impleto pugillo omēs digitos poterat aperire ſacerdos preter medicū. ⁊ illud tantillū qđ remanebat inter illū digitum ⁊ volā ſuffi/
ciebat. Joſephus vero dragmam vnam
offerendam dicit. Si vero
ſacrificiuz de ſimi/
la coctum offere/
bat. panes ſine fer/
mento conſperſos
oleo. coctos in ci/
bano. vel in crati/
cula offerebat. et
lagana azima. id ē
latos panes et te/
nues non conſper/
ſos ſed linitos oleo
Quidā tamen per
lagana panem coctum in aquam intelli/
gunt. vt ſit tercium genus panis a cocto
in clibano et cocto in craticula. Si vero
coctum in ſartagine offerebat. conſperſuz
oleo et ſine fermento erat. et diuidebatur
minuratiz. Et his oblatis ſacerdos me/
moriale adolebat coā domino. de panibz
vnū. ⁊ de fruſtis vnū. Reliquū erat aaz̄ō
⁊ filiorū eius ad edendū cū omni domo
ſua. et equa ſorte diuidebañ eis. In hebreo
preter clibanū tria ponuntur. marthesilis. mahebarh. michar. Marthesilis ſonat conſiliatrix. quod ſartagini conuenit
propter ſtridorem ⁊ ſuſurrium frixure.
Michar rete vel cribrū. Mahebat forte
ſcaturiens poteſt
eſſe patella. in qua
Dicere vult. qđ mahebat poteſt intelli

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

tocrio liquida fit. gi tercia ſpecies ſa/
¶Poteſt etiam eſſe crificij.
tercia ſpecies ſacrificij. id eſt a ſalutari et
pacifico pro gratiarū actõe. vel pro victo
ria. ſ. vel aliquo bono euentu inopinato.
Et põt dici fieri caſu. vt ſit vna ſpecies ſa
crificij quod fit caſu.

De hoſtijs p peccato. Cap. VI.

QUot hoſtiaſ ſalu
tares põcepit do/
minus de hoſtijs pro peccato et pro delicto. Dicitur autẽ peccatū grauiuſ ſcz quod ex induſtria eſt factū. Delictū leuius. ſ. quod ex ignorãtia.
Vel peccatum cũ fit quod faciendum non eſt. Delictum quaſi derelictum. cum non fit. qõ faciendum eſt. Et in xta pſonas peccantiũ erat diuerſitas ſacrificiorũ.
Tamen omnia hec ſacrificia indifferenter ſepe dicũt ſacrificia vel pacifica.
Delictū quoq; ſpecialiter peccatum i deum. id eſt in ſanctificata deo. Hoc. n. eſt deliquere. id eſt deum relinquere. vel delictū peccatuz recognitū.

De peccato ſacerdotis. Ca. VII.

QUi ſtinguuntur
aũt hic. q̃ſi quattuor pſone ſacerdos. ſ. ſynagoga. i. popul⁹. princeps. aĩa. Si g̃ ſacerdos qui inunct⁹ erat peccabat. deliquere faciẽs populũ. faciebat q̃ ſequunt. Additũ ẽ. Qui inunct⁹. ¶Nõ quin oẽs inuncti eſſent. ſed ad differẽtiã illoz. qui cũ eſſent de genere ſacerdotali. ꝓter maculã corpis. nec inungi poterãt nec miniſtrare. Põ etiã additũ ẽ. faciẽs populũ peccare. forte generale ẽ. q̃ peccatũ q̃libet cuiuſlibet ſacerdotis trahit in exemplũ. Et eſt dictũ ad exaggerationẽ peccati. Vel ſpeciaIiter dictũ ẽ. cuz. ſ. verbo vel aliquo mõ populũ ad peccãdũ puocauerit. Vel ſane ſicut ĩ hebreo habet. Si ſacerdos qui inunct⁹ ẽ peccauerit ad culpaz populi. i. ita
viliter. z apte q̃ſi vn⁹ de populo. q̃ vale re
indecẽs ẽ. tũc inquã offerebat p ſuo pecca
to p man⁹ impoſitionẽ ad oſtiũm tabernaculi vitulũ ĩmaculatũ. et
¶Quia vitulus pro pria hoſtia erat ſacerdotũ.
corã altari ĩmolabat eũ. hauriẽſq; de ſanguĩe inferebat illũ ĩ tabernaculũ. et intinguẽs in eo digitũ. aſpgebat illũ ſepties õ velũ ſanctuarij. et de eodẽ ponebat ſup cornua altaris incẽſi z egrediẽs reliquũ ſanguĩs fundebat cica crepidinẽ altaris holocauſti. z oẽm adipẽ cũ renibꝫ z renũculis adolebat ſuper altare. ſicut z de vitulo hoſtie pacificorũ.
¶Pellẽ vero z oẽs carnes cũ fimo etiã efferebat extra caſtra ĩ locũ mundũ. vbi cineres effundi ſolebãt. et incendebant eã ſuper ſtruem lignorũ.

De peccato ſynagoge. Ca. VIII

QUod ſi omnis
turba p ignorãtiã fecerat q̃ contra mãdatũ dñi ẽ. offerebãt ſenores populi ad oſtiũ tabernaculi p manuũ ĩpoſitionẽ vitulũ. et fiebat de hoc vitulo ſicut z de priori. p peccato ſacerdotis. Et orãte. p eis ſacerdote. q̃ prius erat eis dñs in duobus tantũ. Hic innuit differẽtia iter peccatuz ſacerdotis z populi. q̃ ſ. ſacerdos nõ dicitur peccare p ignorãtiã. nõ enĩ licet ei ignorare mãdata dñi. Iterũ q̃ nõ legit q̃s orare. p ſacerdote. q̃ ſi percuſſus fuerit ĩcantator a ſerpẽte. quis medebit ei? Ecce patet differẽtia iter holocauſta hec z p̃dicta q̃ ex his nihil erat ſacerdotũ. totum dño cremabat. neq; mẽbra
iſtorum cum capite pedibꝫ z interiſtionis locis ponebantur ſuper altare.
¶Põ etiaz ſup̃ notauerat ĩ fine cuiuſdã capituli.
Generalis. n. erat regula. q̃ de cuius ſanguĩe inferebat
¶Hãc eandẽ regulaz habes in aplo et in epla ad hebreos.
in ſanctuariũ. nil ex eo licebat remanere. nec aliquid ex eo ſuper altare adolebat. ni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ſi adeps cū renib⁹ ⁊ renūculis. In modo etiā offerēdi ⁊ numero ſacerdotū offerentium erat differēria. De carnibus enī hostie holocauſti ſalutaris fiebāt. ix. ptes. quas ſuper altare ponebāt. ix. ſacerdotes. quiſq; ſuā. vnus vero. iiij. ſimul offerebat. ſc; caput ⁊ pedes ⁊ iecur ⁊ inteſtina lota aqua duo vero ſanguinē offerrebāt. vt omnes ſimul eſſent. viij.

De peccato principis. Capitulū. IX.

Si peccauerit princeps qui ⁊ cyliarchus dicit vel tribunus p ignorantiā. et poſt intellexerit peccatū ſuū vel p ſe vel p alium. offerat ad oſtiū tabernaculi p manus impoſitionē hircū īmaculatū. Quo īmolato tingebat ſacerdos digitū in ſanguine. quo tangebat cornua altaris holocauſti. reliquū fundēs ad baſim eius. ⁊ adolebat adipem. renes et renunculos. Reliq; erāt ſacerdotū. Sed quia erat hoſtia pro peccato. ⁊ de ſanguine eius tincta cornua altaris holocauſti. carnes eius erāt ſancte. ⁊ ſanctificabāt que eis erāt tacta. ſed non quelibet. imo in genere ſuo. caro carnem. ſimila ſimilam. panis panez. Et non veſcebatur eis niſi ſacerdos vinctus ⁊ mund⁹. ⁊ non niſi in loco ſancto. et non niſi in eadē die qua offerebant. ſi quid reſiduū eſſet. igne cōburebat. Si veſtis polluebat eius ſanguīe abluebat. vt nullū remaneret ī ea ſanguinis veſtigiū. Alioquin vrebatur. Vas teſteū in quo coquebat caro. et ſtatim frangebat. ereū defricabat ⁊ lauabat aqua.

Hoc non ꝓpter hoc ſacrificium dictum eſt. cum in eo non eſſet ſimila vel panis. ſed ad ſequentia reſpicit. ſc; ſacrificiuz pauperis.

De peccato anime. Capi. X.

Sim autē peccabat p ignorantiā anima de populo terre. offerebat capā īmaculatā. eo mō quo aliq; vel aginū. Et fiebat de hac hoſtia eodē mō quo ⁊ de hyrco principis. Si autem nō poterat manus ei⁹ inuenire pecuſ offerebat duos pullos turturis vel colūbe. Quorū alter offerebat dño ī holocauſtū. alter erat ſacerdotū. cuius tū ſanguis ad fundamentū altaris holocauſti diſtillabat. qz pro peccato erat. Qō ſi nec auiculas poterat inuenire. offerebat ſimilaz decimā partē ephi. nec mittebat in ea oleum aut thus. qz ꝓ peccato erat. Cui⁹ memoriale ſacerdos adolebat ſup altare. reliquū ipſe habebat in munere.

De igne iugi ⁊ eiectōe cineꝝ. Capitulum. XI.

Ceruz locutus ē dominus ad moyſen. Ignis semp in altari ardebit. quē nutriet ſacerdos. ſubijciens mane ligna p ſingulos dies. Et erit ignis et eodē altari. id eſt nō aliunde ſumptus apponet. Cū vero cineres ſupabūdabāt. induebat ſacerdos veſtib⁹ quattuor ſacerdotalib⁹ quas ptrauim⁹. et tollēs cineres de altari reponebat ī peluim iuxta altare. ⁊ depoſitis veſtib⁹ ſanctis. induto ſq; alijs. forte ad hoc deſtinatis. vel etiā ſuis ꝓꝑijs. cineres efferebat extra caſtra. et in loco mundiſſimo. vſq; ad fauillam faciebat conſumi. De eſu adipis ⁊ ſanguinis ꝓhibito. Capi. XII.

Hec de oblationibus dicta ſufficiāt hic. In numeris de oblatiōib⁹. vij. legaliū feſtoꝝ legit. Hoc addēdo. ꝙ oīs adeps dñi erat. Adipē ⁊ ſanguinē nō cōedetis oīno. qō itelligit de aīalib⁹ oblatis. Cū ꝓpter illō in dei ab oī adipe abſtinebant. Sed verius dominus adipem qui debebat offerri ī eſu ꝓhibuit eis. etiam nominatim adipez bouis. ouis. et capre. Adipem vero morticini vel a beſtia occiſi. conceſſit eis in vſus varios. ſ. vel ad lucernas. vl vncriōes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ereſecas. Quid g̃ faciũt de adipe animal̃ mũdi non obiati. nec mortici ni nec a beſtia capti ſi domini ẽ? Forte pficiũt vel dant alienigenis ad edendum. Et quo modo hoc vel illo facũt de illo. ſi domini eſt? Prohibuit etiam eis dominus omnẽ eſum adipis morticini.

Nota quia ſic appoſuit auguſtinus hic. tamẽ iudei nõ cõedunt adipẽ mundi animalis. ſ. qõ offerri non licet. ceruorũ ſcilicet damularum et huiuſmodi adipẽ qui ſolebat offerri in edũt. ſed habẽt varios vſus ad modũ ſanguinis. Joſephus ait. quia animam

et ſpiritum in eo eſſe moyſes putauit. In quo eſus ſuffocari nõ intelligitur prohiberi. Tamen in nõ prohibuit eſum ſanguinis. ꝙ etiam dicite ſpiritũ et animam vel ferã aucupio vel venatiõe captã voluit fuſo ſanguine in terrã et operto comedi. Et addidit. Omnis enĩ anima in ſanguine ẽ.

Vel nomine ſpiritũ dicitur quo mediante coniungit̃ anima corpori. quo etiam palpitat caro ſine anima. vnde. Benedicite ſpiritũ et animẽ iuſtorũ. v.

De cõſecratione ſummi ſacerdotis et hymnorũ. Cap. XIII.

Et locutus eſt dominus moyſi. vt initiaret aarõ et filios eius in ſacerdotes. Et tũc oẽs qui dem filij aaron cõſecrati ſunt. ſed nõ oẽs poſtea de genere ipſius. Cecus enim vel claudus. ſi grandi vel parno aut torto naſo. ſi gibboſus aut herinoſus. ſi iugez ſcabiem habẽs vel impetiginẽ de ſemine aaron erat. nõ poterat miniſtrare. nec intrare ſanctuariũ. veſcebant tamen panibus qui offerebant in ſanctuario. Tulit ergo moyſes iuxta preceptũ dñi aaron et filios eius. veſteſq; ſanctas et oleũ vnctiõis. vitulũ quoq; et arietes duos. et caniſtrũ cũ tribus generibus azimorũ. toctas. ſ. panis atque collirida dicitur. lagano et cruſtulo

Est autẽ cruſtulũ panis qui ſepe in cruſta indurat̃ ẽ. Et cõgregauit omnẽ multitudinẽ ad oſtiũ tabernaculi. In electione enĩ pontificis aſſenſus deſiderat̃ plebis. Tradit autẽ ioſephꝰ. qꝫ animos populi ſic diuinauit ad ſacerdotiũ aaron in hunc modũ. Dixit enĩ qꝫ ipſe ſeipm dignũ ſacerdotio iudicauerat. tũ pro familiaritate quaz habebat cũ dño. tũ qꝫ plurimũ p populo laborauerat. tũ qꝫ quiſq; naturaliter amicus ſui ẽ. ſed dñs dignioꝛẽ aaron iudicauerat. cũ ergo placuiſſet populo. obtulit dño aaron et filios eius. Cũq; lauiſſet eos aquis fontiũ. et aaron feminalia induiſſz veſtiuit eũ moyſes. vtq. alijs veſtibꝫ quas pdixim⁹. fundenſq; ſup caput eius oleuz vnctiõis. vnxit caput eius et man⁹. ita ꝙ p barbã ſtillauit oleũ vſq; in oꝛa veſtimẽti eius. Filios autẽ eius veſtiuit lineis et balthei. cingenſq; impoſuit eis mitras. et man⁹ eoꝛ oleo ſanctificauit. Linuit quoq; tabernaculũ ſancto oleo cũ oñi ſuppellectili ſua. Cunq; aſperſiſſet vtrũq; altare ſepties aquis. vnxit illud et oĩa vaſa eius labiũq; eneũ cũ baſi ſua ſãctificauit oleo.

De ptãte offerẽdi eis data et accipiẽdi ptes ſuas. Cap. XIIII.

Obtuleruntq; aaron et filij eius vitulũ pro peccato ſuo ſuper caput eius manus imponentes. Quẽ cuz imolaſſet moyſes. tinxit digitum in ſanguine. et tetigit et eo cornua altaris per gyrum. et fecit de eo ſicut de vitulo pro peccato ſacerdotis faciendꝫ ꝓdiximus. Obtulerũt et arietẽ in holocauſtũ hoſtiam. ſ. ſalutarem. Et fecit moyſes de eo ſicut de holocauſtis ſalutaribus fieri ꝓceperat dominus. Obtuleruntq; per manus impoſitionem arietem ſecundum hoſtiam ſcilicet conſecrationis ipſoꝝ. Quẽ cum imolaſſet moyſes ſumens de ſanguine tetigit extremuz auricule eoꝛ dextre et pollicẽ man⁹ dextre ſi⁹ et pedis. Reliquũ ſanguinis fudit ſup altare per circũitum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Adipē vero omnē ⁊ caudaz ⁊ renes quoq; cū renūculis ⁊ armū dextrum separauit. Tollēsq; de canistro colliridā vnā ⁊ laganum vnū et crustulū vnuz. omnia simul tradidit aaron ⁊ filijs eius. q. d. Accipite potestatē sumendi hæc a populo. quedaz ad offerendū. quedaz ad vsum vestrum. Qui cū tenerent ea inter manus. superposuit moyses omnibus pectusculū. Un de ⁊ pectusculū eleuationis vocatū est. q; omnibus superpositū fuit. In signuz tamen quia superior est omnium sapiētia. Eriā pro eleuatione offerentiū legitur sic vocatū. In pacificis enim ⁊ salutaribus armū ⁊ pectus prius eleuabāt offerentes coz̄ domino. et post tradebāt sacerdotib; sicut ptes eis assignatas. Armus vero dexter. dicebat separationis. quia in separatione membroz̄ hostie primus ab ea separabatur. et q; in partē sacerdotū cepauit illum moyses tanq; ceteris membris dignioz̄. Tradunt enim quidam. q; formatio corporis animalis in vtero matris ab humero dextro inchoatur. Tenētes ergo filij aaron omnia hec in manib;. eleuauerunt ea coram domino. et tradiderunt ea moysi. qui omnia adoleuit domino super altare. eo q; oblatio consecrationis esset. Assumensq; vnguentum. et de sanguine qui erat in altari admiscens aquas fontium aspersit eos. et super vestimenta eoz̄ Cunq; sanctificati essent in hunc modum reliquas carnes arietis coxerunt ante fores tabernaculi. et ibi comederunt eas cū panibus qui residui fuerant in canistro ⁊ quicquid in crastino superfuit ex eis ignis absumpsit. In eundē modū iterauit singula que diximus moyses. vi. diebus. tamen non vestiuit eos. quia semel induti. vij. diebus non deposuerunt vestes sanctas. nec de atrio tabernaculi sunt egressi Quidam tamen tradunt prima die omnia vt diximus fuisse prosecuta. vij. diebus consecrationis sequentibus oblationes quotidie iteratas. sed non vncriones. Josephus dicit omnia sicut ⁊ in pria die sequētibus fuisse prosecuta diebus.

De prima oblatione sacerdotum ⁊ igne dato de sublimi. Cap. XV.

Octauo autē die denunciauit moyses populo solēnitatem in quo sacerdotes cōsecrati offerre inchoarēt pro se ⁊ pro populo. In p̄cedentibus enim. vij. diebus vicē sacerdotis habuerat moyses. et acceperat aaron ⁊ filijs eius. que postea a populo illi erant accepturi. et ministrauit altari. In die octauo aggressi sunt ipsi ministerium ad quod fuerāt ordinati. et moyses cessauit. Et tradūt quidā diez octauum fuisse primā diem anni secundi. ex quo egressi sunt. Et cuz obijcitur eis q; prima die anni secundi dictum est super tabernaculuz erectum. aiunt erectionē dici consummationem consecrationis eius. Precepitq; moyses ignem terrenū amoueri ab altari. quo vsus fuerat his diebꝰ. quia ea die appareret eis dominus. Cōgregatisq; filijs israel. primo obtulit aaron pro peccato suo vitulū. cuius adipē renes ⁊ renunculos imposuit altari igne nō suppositō. cetera cōbussit extra castra. Immolauit etiam pro se hostiā salutarē. arietē in holocaustū. ⁊ imposuit altari. sed sine igne. Deinceps oblatuꝰ. p populo sumpsit ab eis hostias quinq; vitulū pro peccato populi. hircū pro peccato principis. agnum p peccato anime. bouē in holocaustū. arietem pro pacificis. Tamen in īmolatiōe non nisi tria dicit īmolasse. hircū pro peccato populi. et bouē ⁊ arietem pro pacificis. Forte quia prius ea numerauerat. p breuitate alia tacuit. Et quia separatiz de peccato synagoge principis et anime non agebat vt prius. quodlibet trium pro peccato populi potuit dici oblatū Augustin? tamen improbat litteram. que dicit. v. tā tum sumpta. et dicit cum illis. v. sumptū agnū anniculum in holocarposin. quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ſonat holocauſtū fructuoſus. Dicebat̄q holocarpoſis holocauſtū illud. qđ dominus aliquo ſigno viſibili oſtendebat ſibi gratum eſſe. Cū aut̄ impoſuiſſet et his aaron ſup altare que adolēd a erāt domino ſepauit de pacificis partez ſuā arinos derros ⁊ pectora. et extendēs manus bñ dixit populo. Ingreſſiq̄ moyſes et aarō tabernaculū. et egreſſi iterū benedixerūt populo. Et cū eſſent oblata ſup altare. et ecā cū eis iuge ſacrificiū matutinū. egreſſus ignis a domino deuorauit que erāt ſup altare. et ſernatus eſt ignis iſte perpetu⁹ vſq̄ ad trāſmigrationē babilonis. nec licuit deinceps ignē apponere alienū. De morte nadab ⁊ abiud. Cap. XVI.

Iuge ſacrificiū vocabatur quod quotidie offerebat̄. duobus agni. vn⁹ mane alter veſpe.

Aldē die nadab ⁊ abiud arreptis thuribulis ignem impoſuerūt alienū. deſup incenſum offerētes. Egreſſusq̄ eſt ignis a dño. vel ille qui iā erat in altari. vel ali⁹ iterū veniens de ſublimi. et deuorauit. i. extinxit eos Et ait moyſes ad aaron. Hoc ē qđ dominus dixit. Sanctificabor i his qui appropinquāt mihi. i. etiā in his qui mihi miniſtrāt apparebo ſanct⁹ nō parcēs peccatis eoꝝ. Vocauitq̄ miſelē ⁊ eliphat filios oziel patrui aaron cognatos eorum. et ait illis. Tollite fratres veſtros extra caſtra. Et exportauerūt eos ſicut erāt induti lineis ⁊ thiaris. et ſepelierūt eos. ita vt miniſtri altaris ſepeliūtur induti veſtibꝫ miniſterij ſui. Cū aūt aarō et reliqui duo filij eius eleazar et ythamar plāgere vellēt fratres ſuos more ſolito, phibuit moyſes dicēs. Oleū ſanctū ē ſup vos. Nolite capita veſtra nudare. veſtes nolite ſcindere. ne forte moriamini. nō eribitis foreſ tabernaculi. Tamē ioſephus aliter dicit. quia duz por tarent hoſtias ſuperarā. quas non preceperat dominus. ſed quib⁹ primitus vrebant. ſubito inflāmati ſunt. nec valuit quiſq̄ eos extinguere. Juſſitq̄ moyſes patrē eorū et fratres portātes corpora extra caſtra cōgruo honore ſepelire. Dixitq̄ moyſes aaron ⁊ filijs ei⁹. vt tollerēt ptes ſuas de hoſtijs ſalutarib⁹. et oblata p̄ peccato quorū ſanguis nō erat illat⁹ in tabernaculū. et comederēt ea. Et cū quereret hircū oblatū p̄ peccato p̄cipis. exuſtus inuētus eſt. Cūq̄ iratus moyſes ſuper hoc argueret aaron ⁊ filios eius. excuſauit ſe aaron dicēs. Mihi accidit quod vides. q. d. Ex perturbatione animi factum eſt hoc.

De diſcretione ciborū. Ca. XVII.

Recepit dominus moyſi ⁊ aaron. vt traderent filijs iſrael legē de diſcretione ciborū. Ad litterā enī dominus cibos homini cōceſſos eis arcuit, ꝓpter caſtrimargiā eorum cui⁹ ſūma ſic cōprehendi pōt. Alia aliū alia viuūt i terra. alia i aquis. alia i aere. Jrē que i terra. alia reptilia que oīa īmunda. alia latētia. vt talpa que de luto naſcit. et hec oīa īmunda. Alia gradiēria ſuper terram. De his generalis ē regula. Jū dū tm̄ ē qđ rumiat et findit vngulaz. Jundus eſt tm̄ habēs ſquamas ⁊ pennulas. De auib⁹ nominatim exp̄eſſit q̄ īmunde eſſent. Hoc tm̄ de auib⁹ generaliter dictum eſt.

Ruminat dicit pro pter porcū qui tam findit vngulam. Sin dit dicit, ꝓpter carnelū qui ruminat.

Volatile qđ gradi tur ſup. iiij. pedes i mundū eſt. niſi crura retro habuerit longiora ſup que ſaliat. Tangens mortuum eorū lauabit veſtimēta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ſuꝛ.et immundus
erit vſq; ad veſpe
rum. Etiam ſi ne
ceſſe fuerit vt poꝛ
ter quiſpiã eoꝛum
moꝛtuũ. Sup quod
de moꝛticinis eoꝛum
gneũ ꝙ quodlibet
rũ aqua mũdabunt
le intra qõ cecide
rit frangetur. Cli
bani vel citrope
des quas ſtrapas
dicimus deſtruẽ
tur. Föres vero et
ciſterne ⁊ quelibet maria. ⁊ ſementis gra
num nondum ſeminatũ tactu eoꝛum non
polluuntur.

Sicut locuſta ⁊ bu
cus ⁊ opimachus.
Opimachus auis ẽ
que cum ſerpẽtibus
pugnat.
cciderit quicquam
polluet. tam vas li
ueſtimentũ. ad veſpe
Vas victi
Pro eodem accipe
clibanum ⁊ cetropi
dem vaſa. ſ. terrea
quibus aꝛtocree te
guntur in laꝛe. Apõ
Föres vero et
nos dicit teſta.

De purificatiõe puerpe. C.XVIII.

ADdidit quoqz
domin⁹ legẽ purificatiõis mulie
ris talẽ. Si mulier pepꝛit maſculũ immun
da erit. vij. diebꝰ iuxta dies ſeparatiõis mẽ
ſtrue. i. eius dẽ immundicie iudicabit cuius
ẽ cũ ſeparat a mũdis quãdo paꝛitur mẽ
ſtruũ. Immũ enĩ immũda ẽ ꝙ quicquid tan
git immundũ reddit. cibũ. lectũ. veſtẽ. ſe
dem. Unde nõ licet alicui cõmunicare ei
nec in lecto nec in cibo. Octauo die circũ
cidebat puer. Poſt. vij. dies inquinatio
nis manebat. xxxij. dies in ſanguine pu
rificationis ſue. ita vt omnes dies purifi
cationis ſue fieꝛẽt. xl. quia tot diebꝰ dicit
phiſici carnem maſculi foꝛmari in vtero.
In purificatione vero. xxxij. dieꝝ licebat ei ſuꝛgeꝛe. in domo deambulare. ſed
nõ egꝛedi ⁊ opaꝛi. et tangẽdo non pollue
bat. et licebat alijs cõmunicare ei in cibo.
et in ſede. ſed nõ in lecto. Accedere vo ad
tabernaculũ nõ poterat. niſi expleris. xl.
diebꝰ. Si vero pareꝛet femina. duplica
bant prius dies inquinatõis. ⁊ poſtea di
es purificationis vt
ſimul fierent. lxx. id eſt immũda erat
ꝙ tot diebus foꝛ
matur femina in v
tero. Expleris ve
ro diebus purificationis. offeꝛebat pro fi
lio vel filia agnũ anniculũ in holocauſtũ
vel pullũ colũbe vel tur
turem pro peccato
ſuo. qꝛ in libidine
conceperat. et erat
ſacerdotis. Qõ ſi nõ poterat manus eius
inuenire agnũ. offeꝛebat duos turtures
vel duos pullos colũbarũ. alterũ in holo
cauſtũ pro puero. alterũ p peccato ſuo. vl
pro originali filie. quia filio in circũciſiõe
dimiſſum erat. Hebꝛei tamẽ non habere
paꝛuulos peccatũ tradunt.
Hec autem oblatio
eriã purificatio dice
batur.
Preter hec dicit
ioſephus primoge
nitũ redimi. v. ſi
cis.
Auguſtin⁹ tñ dicit
ꝙ pro peccato pue
roꝝ offeꝛebãt. qõli
bet in circumciſione di
miſſum pleni⁹ tũc dimittebat.

De cogniõe lepꝛarũ. Ca. XIX.

LEgem quoqz le
pre tradidit eis dñs. Sũt autez
quattuoꝛ gña lepre. i cute. i capillis.
in veſte. in domo
Lepra cutis cogno
ſcitur ſi fuerit in ea
albor. id eſt palli
da albedo. vel pu
ſiule. vel cicatrix.
maxime ſi fuerit al
ba. vel ſubruſa. ita
quidem ſi locus le
pre hũilioꝛ ſit car
ne reliq. vel ſi mu
tati fuerint capilli
in candoꝛẽ. ⁊ ſoli
to teniioꝛes. Le
pra vero in capillis
allopicia dicit. flu
entibꝰ ſane capillis
Si in caluitio vel
recaluatiõe albus
Paꝛet ex his que de
diuerſitate lepre di
cuntur. ꝙ non om
nia ad litteram acci
pi poſſunt. Origi
nes. Inuenim⁹. v.
ſpecies poſitas de
hominũ lepꝛa. Aliut
i coꝛpoꝛe fit cicatrix
⁊ ſignũ albedinis. ⁊
fit in cute ei⁹ coꝛpo
ris contagio lepꝛe.
aut efflores efflore
bit lepꝛa. et cõtegeꝛ
omnẽ cutẽ cõtagio
lepre a capite vſq
ad pedes eius. Vel
in carnis cute fit vl
cus ⁊ ſanatur. et fit

vel rufus color in/uentus fuerit. pla/ga lepre est. Addu/cio itaq; leproso ad sacerdotez. sine cuius arbitrio non excludebatur. si le/pra nondum ei p/spicua fuerat. re/cludebat eum i do/mo sua. vij. dieb?. Quibus expleris. si non creuerat le/pra. iterum reclu/debat eū alijs. vij. loco ipsius vlceris cicatrix alba. Aut in carnis cute fit adu/stio ignis lucida al/ba. aut cū rubore cā/dida. Quinta spec/es cū viro aut muli/eri fit i capite aut in barba cōtagio lepre Ultra cū fit in calui/cie. vel i recalvatiōe ptagio lepre rubicū/de. q̄ ē lepra efflorēs in caluicio. vel i re/calvatione.

Q̄ō si nec lepra increuerat. mūdabat eū id ē mundū iudicabat. q; scabies erat. Et lauabat hō vestimēta sua. et mūdus erat Cū vero perspicua erat lepra. sepabaſ ad arbitriū sacerdotis. et habe/bat vestimēta dis/suta id est facilia ad induendum vl/exuendū. vel solaz vestē extrinsecā vt sic cognoscereſ. et caput nudū vt posset agnosci. et os veste contectū ne ferozē loquēdo diffunderet. r habitabat solus extra castra. ita vt a moz/tuo nihil differre videreſ. Quod dicit io sepibus illos irrisibiles. qui dixerūt moy/sen lepra fatigatū. et simuliū eiectozū du/cem factū. venisse in chananeā cū eis. cuz ira quasi immisericors circa leprosos ha/bitus sit. qui tūc maxime misericordia in/digebat. Lepra vo vestis linee vel lanee. vel pellis erat macula albida vl rufa. hu/milioz superficie reliqua. q; corrosiua est. Que cū apparebat. cōsiderabat eam sacer/dos. Si perspicua erat lepra. cōburebaſ vestis. si dubia reludebaſ. vij. dieb. Si creuerat macula. adiudicabaſ lepre. si nō creuerat. abluebaſ vestis. et reludebaſ alijs. vij. dieb. Si adhuc dubia erat. vī/debat illud a solido. Si ramē iterū alibi macula apparebat. lepra volatilis erat. et cōburebaſ vestis. Si vero simi/lis macu/la corrosiua appa/rebat in domo. prius p/cipiebat sacerdos omnia de domo efferri. cōsideraſq; vallículas in pariete pallore vel rubore deformes. et humiliozes sup/ficie reliqua. claudebat ostiū domus. vij. dieb. post quos si inueniret creuisse lepraſ iubebat eruī lapides leprosos. et proici extra ciuitateſ et domū radi intus p circū/tum. et pulueriſ rasure spargi extra castra extra vrbē in loco imundo. et alios lapi/des substitui in domo. et luto alio liniri domū. Q̄ō si iterū redierit macula. lepra pseuerans est. et destruetur domus et li/gna et lapides et puluis extra opidū pro/jcientur in locū imundū.

De purificatiōe leprosi. Cap. XX.

Quod si leprosus mundabaſ. reuocabaſ ad cōmu/nem habitationē sic. Veniebat vsq; ad cō/munē introitū castrozū vel oppidi. habēs secū duos passeres viuos. quibus licitū erat vesci. lignumq; ce/drinum. et ysopuz et vermiculū. filuz scz coccineum. et a/quas viuentes in vase ficuli. occur/rensq; ei sacerdos. immolabat passe/rem vnum. stillās sanguinē sup aq̄s viuum ligans filo cocci/neo cum ysopo in summitate ligni ce/drini. quasi faciens aspersoriuz tinge/bat illud in aquis rubricatis aspergēſ ho/minē septies. dimittebatq; passerē vnuz auolare in agrū. Cunq; lauisset homo ve/stimēta sua. radebat omnes pilos corpis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sui. et lotus ingrediebat castra. ita tñ ut maneret extra, p̃ter tabernaculum. vij. diebus. iterumq; die septimo rasis omnibus pilis corpis etiaz supcilijs. lotisq; vestibus et corpe. die. viij. tolliebat duos agnos ĩmaculatos. et ouẽ anniculã. & tres decimas simile cõsperse oleo. et olei sextarium. et offerebat omnia ad ostium tabernaculi. Tũc sacerdos ĩmolabat agnũ unum p̃ delicto. Et sumẽs de sanguine ponebat sup extremũ auricule dextre hominis. et sup pollices manus dextre et pedis. & de olei sextario mittẽs in manũ sinistram. et tingens pollicẽ dextrũ in eo. aspgebat septies cõtra tabernaculũ. Reliquum olei quod erat ĩ sinistra fũdebat sup extremũ auricule dextre hominis. et sup pollicem manꝰ et pedis dextri. et sup sanguinẽ quẽ prius infunderat. et sup caput eius. Et rogabat sacerdos p̃ eo faciẽs aliquã spiritualem institutũ ad hoc orationẽ. et post sacrificiũ faciebat p̃ peccato. et post ĩmolabat holocaustũ cũ libamẽtis suis. ponẽs illud in altari. Et nota q̃ hic p̃ie distinguitur sacrificiũ p̃ delicto. cuius sanguine linitus est homo. et

sacrificium p̃ peccato. de quo nihil ei factum est. Unde et moyses dixit hic quasi distiguẽs ista pertinere ad sacerdotẽ hostiam p̃ delicto. sicut et p̃ peccato. Cum enim distinxisset agnum p̃ delicto. nec distinxisset quod alioꝛum p̃ peccato. et q̃ ĩ holocaustuz fieret. innuit in arbitrio sacerdotis esse de agno & oue. ut alterum p̃ peccato. alterum holocaustuz faceret q̃ vellet. Q̃ si manus eius hec inuenire nõ posset. agnus tamẽ p̃ delicto et olei sextariũ non minuebat. quia ex his purificabat homo ut p̃ius. sed p̃ oue & agno reliquo offerebat par turturũ aut duos pullos colũbarum quoꝛũ unus p̃ peccato alter in holocaustũ fiebat. Offerebat quoq; decimã simile oleate in sacrificiũ.

Pro peccato ẽ quasi loco dictiõis accusatiui casus. Unde & sacrificiũ p̃ peccato nõ postulasti.

Nota q̃ distinguit reuera moyses inter sacrificium p̃ delicto et peccato. ſ ĩter delictum & peccatum nequaq̃ distinguit. Sancti vero distinguũt tripliciter ut sit delictum q̃ fit p̃ industriaz. peccatũ q̃ p̃ ignorantiam. Uel delictũ q̃ fit in deũ. peccatũ q̃ ĩ p̃imuz. Uel delictũ in omittẽdo facienda. peccatũ in cõmittẽdo nõ facienda.

De viro spermatico et muliere emoꝛroissa. Cap. XXI.

Dixitq; dominus ad moysen. loquere filijs israel. et dices ad eos. homo de semine suo si tactus fuerit pollutione. separabitur de medio populi sui. nec ingredietur tabernaculum. donec mane surgat. Omne stratum in quo dormierit. et omne vas super quod sederit. pollutum erit. Qui tetigerit lectum eius. lauabit vestimenta sua. et ipse lotus aqua. immundus erit usq; ad vesperum. Qui sederit super vas. in quo sedit ille. lauabit vestimenta sua. et ipse lotus aqua. immundus erit usq; ad vesperum. Qui tetigerit carnem eius. lauabit vestimenta sua. et ipse lotus aqua. immundus erit usq; ad vesperum. Si autem sanatus fuerit. numerabit septem dies post mundationem suam. et lotis vestibus ac corpe in aquis viuentibus mundus erit. Die autem octauo. offerabit par turturum. aut duos pullos colũbarum. et faciet sacerdos alterum p̃ peccato. alterum in holocaustum. Eadem lex erat immundicie et purificationis de muliere patiente fluxum sanguinis et morbo. Similiter eiusdem immundicie erat mulier menstruata. Sed non purificabatur solemniter. Sufficiebat enim ipsam cum vestibus ablui.

Tradunt hebrei q̃ si quis dormierit cũ muliere prima die sui menstrui. et si puer inde concipit

Vorbide enī īm/
mundicie pro pec/
cato etiam solent
accidere. et ideo p
eis et pro peccato
et salutare offere/
baſ. quod nō pro mēſtruo. qz.

naturale eſt. Et
nota qꝫ accedentez
ad menſtruatam
dicit hic immun/
dum. vij. diebus.
et purificationem
ei concedit. quod
de ignoranter acce
dente intelligendū ē. Infra vtrūqz perī/
mendū dicit. quod dictū ē. ſi fiat ex indu/
ſtria. Nec mirū. qz etiā legitime cognoſcē
tem vxorē. voluit dñs lauare veſtē. z om
ne corꝑ. et eſſe īmundū vſqz ad veſperuz
Et de vxore eodē mō.

De vitula ruffa z hirco apōpeio z ci/
neribꝰ aſpſionis. Capi. XXII.

Iterū locutus eſt do

minus ad moyſen. Loquere ad aaron. ne
omni tpe ingrediaſ ſanctuarium quod ē
intra velum. ne mo/
riatur quia in nu/
be apparebo ſup o/
raculū. niſi fecerit
hec que ſequuntur
Non eſt intelligē/
dum. vt quotiens
vellet intrare. face/
ret hec z intraret. ſz
tm̄. x. die ſeptem/
bris introiturus.
prius tamē hec fa/
ceret. Hec dies ſo/
lēnis erat in iſrael
et dicebatur dies
propiciationis pro
pter cauſam prędi
ctam. Vel quia a/

Quia defuncti erāt
duo filij aaron na/
dab z abiu cū offer/
rent ignē alienū ad
altare dei erat neceſ
ſe vt inſtrueret ecle/
ſti doctrina aaron.
quō eum ad altare
oporteret accedere.
et quo ſupplicatiōis
ritu ꝓpicium faceret
deū. z vt caueret de
hoc̄ō acciderat fi/
lijs. Propterea de
his hoc mō ꝑcepta ē
lex. Iterū locutus ē
dñs. ꝛc.

gebatur ea die cinis expiationis. ſicut di/
es iouis ſancta. qua ſanctū criſma cōficiē
Et pro peccatis totius anni cōmunibus
vel ignoratis ea die oblatio fiebat. Dice
batur etiā dies afflictionis. quia ea die ie
iunabāt homines z iumēta. etiā pueri ſe/
pētes. et agebaſ ea die memoria mortu
orū. Dicebatur etiā dies expiationis. qz
ea die purificabaſ totū tabernaculū et al/
taria ꝙ ſanguinis aſperſionē a cōtagijs q̄
cōtraxerant per annū ex peccatis miniſtrā
tium. Ea die tollebat ſummus ſacerdos
de ꝓprio vitulā rufam trimā īmaculatam
que non traxerat iugū. Nec turbemur ſi
quandoqz vitulus nominetur. quia in ſe
minino genere tm̄ intelligendū eſt. qz pro
peccatis fragilitatis offerebatur. Sume/
batqz ab vniuerſa multitudine duos hir/
cos pro peccato. et arietē in holocauſtuz.
Cūqz lauiſſet ſe induebaſ lineis tm̄ ſecun
dum ritū minorū ſacerdotū. oblatiſqz a/a
libus factaqz oblatione vel oratione pro/
pria pro ſe et pro domo ſua ſtatuebat du/
os hircos i oſtio tabernaculi. mittebatqz
ſortē ſup vtrūqz qua ſciret quis eſſet dñi.
z quis populi fieret. Nec eſt credendum
quibuſdam qui dixerunt ideo mitti ſortes
vt ſciretur quis domino immolandus eſ
ſet. et quis dyabolo. mittendus ei in ſoli/
tudinem cum peccatis. Ler enim immo/
lare niſi deo nō admittit. Sane cui? ſors
exibat. domino offerebat illum pro pecca
to populi. et forte hic dicebaſ propzie p
peccato. Cuius ſors exibat populo reſer/
uabat viuentem. immolabatqz vitulam
pro peccato ſuo et domus ſue. et tollebat
de ſanguine hirci et vitule. et thuribulu
plenum prunis. Vultūqz tollēs thimia
matis. intrabat vltra velum. tantum im/
ponens thimiamatis. vt nebula et vapor
operiret oraculuz. ne forte viſa maieſtate
domini moreretur. Aſpergebatqz ſepties
digito de ſanguine coram ꝓpiatorio ad
orientem. Eodē etiā numero aſpergebat
pauimentū. Simili quoqz aſperſione ſa/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ptēta expiabat sanctuariū exterius ⁊ pa/
timentū. Fundebatq; de eodē sanguine
super cornua altaris aurei. et aspergebat
illud septies digito. expians ita totum ta
bernaculū ⁊ altare ab immūdicijs filiorū
israel. et a cūctis preuaricationibꝫ eorum
id est contagio quod cōtraxerat positū in
medio peccantiū tabernaculū. Nullusq;
erat cū eo in tabernaculo. cū ipsum expia
bat. In quē modū etiaꝫ semel in anno la/
uamus altaria vino. Nota quia hic legi/
tur sacerdotē egredi de oraculo ad altare.
et sic patet. quia erat extra. Nec pōt dici
eū egressum ad altare coraꝫ tabernaculo.
cū dicat hic altare quod est coram domi/
no. Post hanc expiationem egrediebat
sacerdos ad hircum viuentem. ponensq;
vtrāq; manum super caput eius. confite/
batur generaliter omnes iniquitates fili
orum israel. et imprecans eas capiti eius
ponens etiam vt tradunt quidam cartaꝫ
inscriptam peccatis populi super caput
eius. mittebat eum in desertū per homi/
nem ad hoc paratū. Tradunt hebrei quo
rundam paruulos tribualiter ad hoc pa/
rari. id est de tribu ad hoc deputata. me/
dicinaliter eis splene subtracto. vt sic expi
atus esset populus a peccatis illius anni
que per ignorantiam vel fragilitatem cō
traxerat. que secum ferebat hircus. Qui
quia emittebatur non rediturus. apom/
peus grece. latine emissarius dicebatur.
Cum autem deduxerat aaron hominem
cum hirco extra castra. redibat ad taber/
naculum testimonij. depositisq; vestib⁹
lineis in quibus expiauerat sanctuarium
et emiserat hyrcum. lauabat carnem suaꝫ
in loco sancto. et induebatur vestib⁹ suis
scq; pontificalib⁹ et preciosis. et offerebat
arietem in holocaustum. et adipes viru/
le et hirci pro peccato. reneisq; cum renū
culis. In hunc modum et pontifex euan/
gelicus in aspersione basilice quā dedicat
quasi in expiatione lineis ⁊ minoribꝰ vti/
tur indumentis. Etiā in sabbato baptis/
mali in consecratione fontiū. et in mersio
ne catheciminorū. cum. s. transferuntur
peccata eorum. vtitur similibus indumē/
tis. Cum autē his peractis ad ministrati
onem accedit altaris. pōtificalibus ⁊ pre/
ciosis vestibus insulatur. Vitulū autem
⁊ hircū de quorū sanguine facta est expia/
tio ferebāt extra castra. et cōburebant igni
tam pelles q̄ carnes eorū et fimū. Proij
ciebatq; ea sacerdos in ignē qui illa vora
bat mutatis prioribus vestibus ⁊ resum/
ptis. ꝑijs. lignum cedrinū ysopū. ⁊ coc/
cum bis tinctum. quia hec in purificatio/
nibus valebāt. et tunc rediēs lotis vesti/
bus et carne sua ingrediebaī castrā. ⁊ im/
mundus erat vsq; ad vesperū. Sed ⁊ ille
sacerdos qui remanebat ad ignē. vt cōsu/
mi faceret omnia vsq; ad cinerē. non nisi
lotis vestibus ⁊ corpore intrabat castra. ⁊
immūdus erat vsq; ad vesperum. Sed
et tercius sacerdos qui colligebat cineres
reseruandos ad aquam aspersionis. non
nisi lotus intrabat castra. et īmund⁹ erat
vsq; ad vesperū. Ex his cineribus fiebat
aqua aspersionis. qua per totū annuꝫ pu
rificabantur īmundi. Vnde difficile ē ra
tionem inuenire. cū hiccinis fieret ad pu
rificandos īmundos. cur illi qui eum tra/
crabant vt dictū est īmundi
erant. cum etiam dominus hoc sa/ cramentum quasi sanctissimum. reli gionez victime ap pellet. Sed ⁊ qui
Cum ⁊ iudei pro/ sus de hoc respon/ dere se nescire fatem tur. nec gamaliel a/ liquid hic eos doce/ ar.
caprum dimiserat alias duxerat in deser
tum īmundus erat. De quo tamen facile
est inuenire rationē. et est verisimile hos
cineres factos annuatim. vt modo sit certi
ma. Quidam tamē hebrei dicunt eos va
luisse et durasse per plures annos. nec fa
cos nisi cum deficiebant.

De purificatione immundorum.
Cap. XXIIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

His cineribus purificabant̃ imundi in būcmo dū. Si quis tāgebat cadauer homīs mor tui in tabernaculo. vel in agro occisi. aut per se mortui. vel sepulchrū eius. īmun dus erat septē diebꝫ. Tabernaculū i quo mortuꝰ ē homo. et vniuersa que ibi erāt vasa īmunda erant septē diebꝫ. Tollebat ꝙ vir mundus cineres cōbustionis. mit tensqꝫ super eos aquas viuas. tigebat ex eis ysopū. et aspergebat ex eo die tercio et septimo tentoriū. et omnē supellectilem ⁊ homines huiusmōi cōtagione pollutos ⁊ lotis vestibus et corpore mūdi erāt. Si die tercio nō fuerat aspersus immundus die. vij. nō mundabat̃. Si quis autez sic nō expiabat̃. peribat de medio ecclesie. qz polluebat sanctuariū. id est anima eiꝰ pi bat de israel. quia peccabat. et arcebat̃ ab ingressu loci sancti. Sed ⁊ ille qui purifi cabat īmundū aqua huiusmodi. qz teti gerat cineres lauabat vestimēta sua. ⁊ īm mundus erat vsqꝫ ad vesperū. De im mundicijs quibus erat immūdus homo per diē tm̃. vt ꝓter illusionē nocturnam vel quia dormierat cum vxore. non credi mus hominē his cineribus expiatū. sed ad mīus de immūdicia. vij. dierū. quia die tercio et septimo legit̃ facienda expia tio talis. De expiationibus que fiebāt cū muneribus oblatis vt supra de leproso di ctum est. et de viro spermatico ⁊ muliere sanguinaria. quia legit̃ eos numerare. se ptem dies. et octaua purificari. credimus die tercia et septīa his aquis expiatos.

De personis exclusis a matrimonio. Capi. XXIIII.

Tradidit etiā do minus filijs israel multitudinē preceptorū. recapitulādo ꝑdicta ⁊ super addēdo noua. de quibꝰ nō nisi illa pstrin ximus. que ad intelligentiā lectiōis sacre scripture sunt necessaria. Sane ꝓhibuit dominꝰ. ne hō ad domesticā fue carnis ac cederet. nec reuelaret turpitudinē eius. i. discooperiret ⁊ intraret pudēda ipsi⁹. In primorū quidē parentū cōiugio ꝓter ho minū raritatē. solū duas psonas exclusit dominꝰ a cōiugio dicēs. Propter hoc re linquet hō patrē ⁊ matrē. i. nec filiꝰ matri nec patri filia copulabit̃. Sub lege vero plures excepit. que sunt fere. xij. mater. no uerca. soror. neptis. amita. matertera. vx or patrui. nurus. vxor fratris. Sz hec determinationem recipit. priuigna filia priuigni. vl̃ p tigne. soror vxoris. Paucas tūc exclu sit. vt multiplica rent̃ homīes. ⁊ re plerēt terram. Sub gratia plurime exclu dunt̃. vbi cōtinentia locū habet. et ē hec ꝓhibitio cōiugij. A fornicatione enī omīs mulier excluditur. Si enī quis habēs sororē mortuus fue rit. nō suscepta inde prole. frater eiꝰ du xit eaz. ⁊ inde fratri defuncto semē susci tauit.

Catalogus quorundā preceptorum. Capi. XXV.

Dictū quoqz cū masculo ⁊ iumēto sub interdic tione mortis ꝓhibuit. ne etiā colligerent spicas vel racemos remanētes. nec grana decidētia. sed relinquerēt ea pauperibus terre. nec opꝰ mercenarij retinere vsqꝫ ma ne. nec accipere psonas. diligi amicum si cut se ipsum p̄cepit. vbi. lxx. prorimū po nunt. somnia. auguria. diuinatiōes obser uari ꝓhibuit. nec agrū seri diuerso semīe. nec iumēta diuer si generis facere coi re. nec veste ex duo bus texta indui nec comā in rotundū tonderi. nec barbā radi. nec carnes su as sup mortuo in cidi. nec figuras a liquas aut stigma Diuersa etiā animalia coire faciebāt. vt in de animal nasceret̃ qđ plurimū esset deoꝝ sacrificio cōgruum. vel eorū honori de dicatū. sicut mulus de equo ⁊ asino mar ti ⁊ cilleno aptus e rat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ta in carne sua fieri . cū quibꝫ ꝛ similibus
ad litterā subtilligendū est. secundū ritū
gentiū et marime egipciorū cū quibꝫ ha-
bitauerāt. Nā ꝛ dauid legit nulā habuis-
se. sup quā posit? est salomō . et delat? ad
fontē geon ad inungendū . Sed egiptus
omnigenorū venerās mōstra deorū . ꝛ in
honore diuersorū deorū quos putabat ta
libus pesse. diuersa semina in agro. diuer
sas materias in veste sociabat . diuersos
etiā cincinnos capitis diuersis dijs sacri-
ficabat. Unde ꝛ in pcipio horum prece-
prorū dixit dns. Juxta cōsuetudinē terre
egipti in qua habitastis nō facietis. iuxta
morē regionis ad quā introducā vos non
ageris. Addidit etiā speciale preceptū cū
intrarēt terrā repromissionis. vt auferrēt
ppucia arborū quas plantarēt. Ad qua-
si exponēs subdit. Poma que germināt
immūda erūt vobis. Hoc tamē nō est in
hebreo. Et videt velle ꝙ fructus triū pri-
morū annorū immūdus esset et abijcien-
dus. fructus quarti anni sanct? dño. ꝛ cō
munis pauperibus . sed in quinto anno et
deinceps dñi sui essent ꝛ esibiles.

De triby generibꝫ panū. ca. XXVI.

AD euidentiam quoꝫ eorū que hic̄ leuitico tra
dunt sciendū ē. sacerdotes habuisse tria
genera panū. panes. s. sacerdotales. leuiti
cos et laicos. Sacerdotales erāt panes ꝓ
positionis. qui de publico sumptu fiebāt
quos nō licebat edere nisi solis sacerdoti-
bus. Panes leuitici qui et offertorij. qui-
bus soli de genere leuitico vescebant. Eti
am qui propter maculaꝫ non poterāt mi-
nistrare et filiafamilias. sed non vxorata.
vel vidua. vel repudiata . nisi necessitate
rediret ad domum patris. vt esset
quasi filiafamili-
as. His non esce-
batur aduena in-
quilinus. merce-
narius sacerdotis
Aduēa generale no
men est . continens
peregrinū. qui nō ꝓ
transit. et inquilinū
qui cum sit de eadē
verna tamen vel
empticius ipsius
regione. mansionē
tñ cōducit.
esci? poterat . Layci. i. cōmunes. quibus
quicunꝫ poterat esci.

De sanctimonia sacerdotū. Capi-
tulum. XXVII.

DE sanctimonia quoꝫ sacerdotū agēs dominus
primo de minoribus sacerdotibus agit.
ne cōtaminarent in mortibꝫ ciuium suoꝝ
nec etiā principis populi. nisi tantū super
matre ꝛ patre . filio ꝛ filia . fratre ꝛ sorore
virgine. nec. s. lauarēt vel sepelirent . vel
plangendo tangerent mortuos alios. nec
alijs tñ prohibitas eis interdixit vxores.
sed nec habere concubinas. nec in vxorē
ducere scortū. nec ancillā. nec captiuā. nec
viduā. nec repudiatā. nec eas que de cau-
pombus ꝛ pandocibꝫ. i. apothecis vena-
libus vitā agunt. Pontificē vero ad nul-
lum omnino mortuū ingredi voluit. Un
ꝛ dominus papa nullis exequijs interes-
se dicitur. Nec vxorem ducere nisi virgi-
nem ꝛ tñ de populo suo. Sed nec parro
chia domini pape muros vrbis excedit .
In cōmune vero precepit. ne sacerdos in
diebus vicis sue cum ministrare deberet
vinuꝫ biberet . aut omne quod inebriare
posset. vt sciret discernere inter sanctuꝫ et
ꝓphanū. mundū ꝛ immundū. ꝛ doceret fi
lios israel legitima terre que locutus erat
dns. et ne sacerdos dū qsqꝫ immūdus es-
set accederet etiā ad tangēda ea que offere
bāt filij israhel. Datet quoꝫ si sacerdos
euangelicus quotidie ministrat. assiduaꝫ
debet habere mundiciam . Addidit quo-
qꝫ dominus de solen-
nitatibus legalibꝫ
Sed quia plenius
de bis in libro nu-
meri diffinitur . et
nos ibidem de illis
psequemur.
Septeꝫ festa iudei
habuerūt. Sabba-
tū. neomeniā pēth.
pascha. festuꝫ tuba-
rum. festū ꝓpiatio
nis . scenophegiaꝫ.
Prima die septembris festū tubaruꝫ vel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

clangoris pro liberatione ysaac. quod ce/
reorum dicitur. Decima die eiusdē men/
sis festū ꝓpiationis. quia cū fecissent vi/
tulum. orāte moyse. ꝓpiatus est eis deus
xv. die festū cenopegie quod est festū ta/
bernaculoꝝ quod est festū patris. Cum
eni patri ascribaꝫ potēcia. magna fuit po
tentia dei. q̄ vestes eorū non sunt attrite
per. xl. annos. Sed habent modo alia fe/
sta pluriū. i. sortium. q̄. sors in cōtrariuz
cecidit. vt in hester legitur. quia se occidi/
ros occiderūt. Encenia tria. i. dedicatiōes
In autūno que fecit salomō. In vere que
zorobabel. aliiq̄ reuersi de babilone. In
hyeme que fecerunt machabei. de quo in
euangelio. facta sunt encenia multa. & hy/
ems erat.

De pena blasphemie. C.XXVIII.

ECce autez egres
sus filiꝰ mulieris israhelitis que
pepererat de viro egiptio. iurgatus cū vi/
ro israhelita blasphemauit nomē dei isra
hel maledicens ei. Quē moyses reduxit i
carcere. donec sup hoc cōsuluisset domi/
num. Qui air ad moysen. Qui maledixe
rit deo suo. omnes qui audierint ponent
manus suas sup caput eius. quasi contra
ipsum testificantes. et eductum extra ca/
stra omnis multitudo lapidabit eum. si/
ue ciuis sit aut aduena.

De talione legis date. Capitulum.
XXIX.

SIbintulit quo
q̄ dominus de talione. vt qui le
deret hominem. in eundem modum lede
retur quo leserat cum. s. vt redderet ani/
mam pro anima. oculum pro oculo. den
tem pro dente. fracturam pro fractura. li/
uorem pro liuore. adustionem pro adusti
one. Nota quia talio non erat in iniurijs
rerum. sed in lesione tantuz corporum. q̄
furta restituebantur in duplum. vel qua/
druplū. Determinabaꝫ q̄ talio ꝓ necessi/
tatem. vt ledēs mulier virū in viribus.
puniebaꝫ manu. q̄ virilia nō habet. & vir
ledēs mulierē pregnantē vt faceret abor
tum nōdū animatū mulctabaꝫ pecunia
Incertū ē autē vtrū talio extenderet vs/
q̄ ad iudicē. vel circa iniuriatū tantū ha
beret locū. Qō vero iniuriat? sine iudice
posset vlcisci. forte inde haberi pōt q̄ ad
ciuitates refugij fugiebat homicida non
volēs. ne interficeret a proximis occisi.

De obseruatiōe iubilei anni. Capi.
XXX.

ADdidit etiaz do
mīn? de obseruatiōe iubilei qui
septimanā ebdomadarū annoꝝ sequeba
tur. ad cuius presigna/
tionē septē annis
ꝑcedentib⁹ vt tra/
dūt quida in singu/
lis neomenijs clā/
gebāt tubis. & vij.
diebꝰ cōtinuis an
ipaz solēnizabant
clāgētes tubis. In
lib. tñ numeri legi
tur q̄ clangerent
tubis. vij. mense.
x. die in vniuersa
terra. In hoc an/
no omnes distra/
ctiones rerum ad
pristinos redibant
possessores. preter
domos que erant
in domib⁹ mura/
tis. quos tamen
primo anno ven/
ditionis vendito/
ri redimere lice/
bat. exceptis do/
mibus leuitarum
que in quocūq̄ es/
sent loco in iubileo redibant. Eodem an
no requiescebat terra et redibant debita

In leuitico repies
obiectionē radulfi ꝺ
hoc qō dz q̄ iubile?
sequebatur septem
ebdomodas annoꝝ
quia si hoc quīqua/
gesimo anno erat. &
si hoc. vj. tūc annos
celebres habebat sci
licet. xlix. q̄. vij. eb/
domadarum. et. l.
quia iubileus. et si
hoc euenit q̄ fruges
quadragīta āni du/
rabant per quatuꝛ/
or annos. quod tñ
non euenit. ideo di/
cendum. q̄ iubileus
erat. xlix. anno. et cō
putabatur ita. vt ip
se iubileus sit initiū
sicut dies. vij. sep/
tem dicam? si a do/
minico ad dñicā cō
putemus alioquin
septem erūt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Eodē anno serui liberi dimittebant. Nā licet essent cōtribules. tamē voluit eos dominꝰ seruitij scemate castigare. ꝓpter trāsgressiones legū Josephus dicit. qz in iubileo cōuenerat vēditoz agri. t emptoz. t reputātes fructus. t expēsas in agrum factas. fructibꝰ exuberasse cōpertis. vēditoz recipiebat agrū. si vero expēse transcendebāt. hoc qđ deerat recipiebat emptoz. et a possessione discedebat. Hāc tñ cōputatio nē fieri licuit infra annū iubileū. nedum in ipso si vēditoz prius vellet revocare qđ vēdidit. Littera leuitici videt velle q in ꝛta numerū annoꝝ vsqz ad iubileū maioꝛi minoꝛiue pcio iubebat agrū vēdi. ne vēditoz grauaret si modico vēderet. t plurimi anni supessent. vsqz dum reciperet qđ vēdiderat. et ne grauaret emptoz. si multo emeret quod in primo amissurus erat. Determinata quoqz fructuū reputatiōe et expensarū infra iubileū addit. q si venditoz quod superit expensarū reddere nō poterit. habeat emptoz agrū vsqz ad iubileum. In ipso enī omnis vēditio redibat ad priſtinū possessoꝛē. Terrā autē sic voluit dñs vēdi ab eis sub cōditiōe recipiēdi. quia sua erat et nō ipsoꝝ. Alienigenas tamen seruos voluit eos in perpetuū possidere. De benedictionibꝰ t maledictionibus. Cap. XXXI.

Aliū preceptoz obseruatoribꝰ ꝓmisit dñs bñdictiones suas dicēs Dabo vobis pluuias temporibꝰ suis. ꝛc. vbi. xxx. clausule ꝓmissionū inueniunt. Trāsgressoribꝰ vero lōge plures ingeminat maledictiones.

De decimis t votiuis. C. XXXII.

In decimatione animaliū qđ decimū vel nascēdo vel numerādo veniebat. dño sanctificabat. nec mutari licebat i meli⁹. vel deteri⁹. Similiter animal qđ vouebat dño nō licebat īmutari. si quis qđ vouerat īmutaret. t vtruz t ūmutatū erat dñi. Sed distinguendū est de huiſmodi votis. Ellioquin enī si ex voto aliquid sanctificabat dño. q anathematizabat. illud nō poterat vēdi a sacerdotibꝰ vel alienari. Aliqz non sic obligabant votiua. sed poterāt vēdi a sacerdote. determinato pcio secundū vtilitatē que ex his poterat ꝓuenire. siue esset animal. vel fund⁹. Qui tñ voto vouerat. si volebat illud emere supra estimationē ꝓ quo alij dare adderet quintā eius partē. Qđ ió ē statutū. ne qui vouerat. ad recipiendū qđ vouerat aspiraret. quasi penitētia ductus. ne etiā digniozem alijs seuraret i emptiōe ei⁹ rei qz eā dederat.

Hystoria numerozū. cap. i.
De excubijs circa tabernaculū. cap. ij.
De cōmutatione primogenitoꝝ pro leuitis. cap. iij.
De etate ministrāciū in tabernaculo. Et de differētia ministroꝝ. cap. iiij.
De quodā mō reddēdi rē alienā. ca. v.
De iudicio zelotipie. cap. vi.
De sanctimonia nazareoꝝ. capi. vij.
De bñdictiōe sup populū. cap. viij.
De oblationibꝰ. xij. dierū in dedicatione tabernaculi. capi. ix.
De cōsecratiōe leuitarū. capi. x.
De his qui nō possūt facere phase primo mēse. vt faciāt secūdo. cap. xi.
De tubis argēteis t mō clāgēdi i eis. cap. xij.
De recessu israel a mōte synai. ca. xiij.
De electiōe. lxx. senioꝝ. cap. xiiij.
De esu carniū t ira dei sup eos. ca. xv.
De plaga marie t causa lepre. ca. xvi.
De. xij. explozatoribꝰ. capi. xvij.
De murmure populi. ꝓ quo p. xl. annos in deserto perierūt. cap. xviij. De lapidatōe colligētis ligna i sabbato. ca. xix.
De scismate chore. dathan. t abiron et plaga eoꝝ. cap. xx.
De exustione populi extincta p aarō. c. xxi.
De virga aarō que nocte vna frōduit floruit. et peperit nuces. cap. xxij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De reditu ī cades ī.xl.anno. ca.xxiij.
De morte marie.7 aquis contradictiōis cap. xxiiij.
De circuitu ydumee. cap.xxv.
De morte aarō. cap.xxvi.
De victoria post votū anathematis. cap.xxvij.
De ꝓpēte eneo ꝫ ignitos ꝓpēteſ.ca.xxviij.
De ſcopul' roznētū qui geſtiorūſ.c.xxix.
De cāntico ad puteū. cap.xxx.
De morte ſeon regis ammoznēozuz 7 og rege baſan. cap.xxxi.
De itinere balaaz.et q̄ locuta eſt ei aſina cap.xxxij.
De ariolatheſi balaā.7 ei⁹ ꝓphecia. capi.xxxiij.
Quod amore mulierculaꝝ iniriatus eſt iſra bel beelphegoz. ca.xxxiij.
De zelo phinees. capi.xxxv.
Secūdus numer⁹ bellatozū. ca.xxxvi.
De iure ſucceſſiōis hereditarie. c.xxxvij.
De ſubſtitutione ioſue. ca.xxxviij.
De libaminibus. capi.xxxix.
De iugi ſacrificio. capi.xl.
De ſabbato et oblationibꝫ eius. capi.xli.
De neomenia. cap.xlij.
De phaſe. cap.xliij.
De penthecoſte. cap.xliiij.
De feſto tubarū. capi.xlv.
De feſto ꝓpiationis. cap.xlvi.
De ſcenophegia. cap.xlvij.
De voris. capi.xlviij.
De deſtructione madian et prede diuiſione. capi.xlix.
De ſorte duaꝝ tribuū 7 dimidie. ca.l.
Catbalog⁹.xl.duaꝝ māſionū. cap.li.
De vrbib⁹ leuitaꝝ 7 de ſuburbāis.c.lij.
De matrimonio cōtribulū. cap.liij.

Hiſtoria numerozū. Capi.I.

Varta hu

iuſ hiſtorie diſticio he

braice dicit vaiedaber. q̄ ſonat. et locutus ē. ꝫpud nos tamen. et non habetur Nomen grecum in ſcripꝛis noſtris non habemus. nam grece hareſ moralias elleſmoth. Latine liber numeri vel numeroꝝ dicitur. Et dicitur quā doq̄ numeri pluraliter. vnde 7 dici ſolet legit̄ hoc in numeriſ. Merito autem hoc noīe cenſet̄. q̄ quattuor principaliter hic numerant̄ de oī populo viri apti ad arma ferēda. ꝫ Briogenitꝰ leuite qui erāt bis numerant̄. Manſiones p̄ quas ꝓfecti ſunt. Sed nec mulieres nec minores. xx. annorum. nec

vulg⁹ ꝓmiſcuum nec debiles ad bellā numerant̄. Ad hāc ꝓt̄ hiſtorie ſic

Vulg⁹ ꝓmiſcuū vocant̄ quidā egyptij qui ſecuturi erāt eos egreſſuros.

trāſit ioſeph⁹. Moyſes p̄dictā cōſtitutionē legū dū ſub ſyna morarent̄. a deo cognouit. et hebreis ſcriptā ꝫdidit. Cuiꝫ circa legiſlationē hec ſufficere putarer. ad exercitū militaris iura cōuerſus ē. 7 nūerauit populoꝝ capita. ſ. pugnare valentū. Moyſes dicit dñm ſup hoc locutū fuiſſe dicēs. Locut⁹ ē dñs ad moiſē i deſerto ſynai i tabernaculo federis. prīa die mēſis ſecūdi. āno ſecūdo egreſſiōis de egipto. Et nota q̄ ꝓtermittit hic quedā q̄ facta ſunt i prīo mēſe ſecūdi āni. ſ. oblationē. xij. prīcipum quā fecerūt ſingūli ſingul' diebꝰ i dedicatione tabernaculi. et ſolēnitate phaſe q̄ in prīo noīe de paſca. i deſerto. et ſorte ſanctificatione leuitarum. De his tamen infra

aget p recapitulationē. Proſequentes g̃ ordinē libri. dicim⁹ q̄ moyſes 7 aarō. et xij. prīcipes tribuū ex p̄cepto dñi āno ſecundo die prīa menſis numerauerunt viros preter tribum leui. a vicesimo anno et ſupra. Joſephus certum terminum

Nota q̄ primū paſcha fecerūt i egipto Scōm fecerūt i deſerto. de quo hic loquit̄. Terciū fecerūt i ingreſſu 7 introitu terre ꝓmiſſiōis i galgalis. Quartū fecerūt in terra ꝓmiſſionis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

poſuit.ſ.vſq; ad.l.annū. Et numerati ſūt per generationes et familias et domos ⁊ nomina et capita ſingulorū. Hec aute. v. ad inculcationē tantū quidā poſita tra dūt. et hic. ⁊ in ioſue. ſed cōgrue quidē di ſtingui poſſunt generatiōes vel cognatio nes. Vocat hic tribus ipſas. xij. familias. que ex ipſis filijs patriarcharū primo de ſcēderūt. verbi gra In vna tribu leui fue rūt tres familie. caathite. gerſonite. mera rite. Unaquēq; familia multas habebat domos. ī quibꝫ ꝓxij patresfamilias erāt. Nō addit. noīa et capita. intrā ſitiue legē dū ē. i. capitū noīa. ſ. ſinguli homīes ī ea dem domo. Fuerūt aute. in ſumma. dc. iij. milia quingenti quinquaginta.

De excubijs circa tabernaculum. Cap. II.

Recepit etiā do minus vt ſemp poneret taberna culū in medio caſtrorū. et filij iſrahel per gyrum excubarent per turmas ⁊ cuneos. quod ꝓ eodē hic accipit. Turma enim ꝓprie. xxx. miliū eſt. Et dicitur cune⁹ qua ſi cōueniēs multitudo. Excubare. n. lar ge hic accipit. Ex cubie etiaꝫ ꝓprie die. vigilie nocti ſ. Terne tribus per quattuor partes tabernaculi excubabant ita tamen remoti. vt maximas in medio plateas haberent. Eratq; ornatus quaſi fori rerū venaliū. ſingulis in ordine cōſti tutis. Opifices etiā artiū in ſtationibꝰ ſu is erāt. ita vt vrbi cōpetenter edificare ca ſtra eorū ſimilima viderent. Judas ita q; yſachar ⁊ zabulon caſtra metabant ad orientē. ruben. ſymeon. ⁊ gad ad meridiē effraim. benamin. manaſſes ad occiden tem. dan. aſer. et nepthalim ad aquilonez. Inter tabernaculū et caſtra excubabāt le uite in tabernaculis ſuis. ꝓpinquiores tabernaculo q̄ caſtris. Et excubabant ſi militer ꝓ quattuor plagas moyſes ⁊ aarō cū ſuis ad orientē. reliqui ab his. Caathi te ad meridiē ſub cuſtodia eleazari filij a arō excubabāt. Filij aute gerſonite ad oc cidentē. Merarite ad ſeptēttionem. Et erant vtriq; ſub cuſtodia ythamar.

Multitudo dicitur cuneus quaſi cou neus. a con ⁊ vnien do.

De cōmutatione primogenitorū ꝓ le uitis. Cap. III.

Reparauit ſibi dominus tribū leui ꝓ primo genitis que tūc habebāt ⁊ iumēta leuita rū ꝓ primogenitis iumentorū quaſi cō mutationē faciēs cū populo. Primoge nita enī omnia ſpecialiter tūc erāt ſua. q2 cū occideret primogenita egipti pepercit primogenitis eorū. reſeruās ea ſibi. De inceps tamē ꝓpter idipſum omnia ꝓ genita eorū ſanctificauit ſibi in perpetuū et maxīe. q2 primitie quorū liber fructuꝫ debent domino. Pro his ergo primoge nitis que tūc habebāt tulit ſibi tribū leui ⁊ iumēta. ⁊ populꝰ primogenita illa ha buit ꝓ leuitis ⁊ iumētis eor. Et ne duo denarius numer⁹ tribuū minueret. tribū manaſſe quaſi ꝓ leuitis inſtituit.

effraim vero ꝓ ioſeph. Ne autem maior videret nu merus leuitarum q̄ primogenitorū. et ita iniqua eſſet cōmutatio. ait dominus ad moyſen Numera filios leui maſculos ab vno menſe et ſupra. Et cū numerati eſſent. inuēti ſūt duo milia. et. xx. Nota tū q2 ſi diligēter at tēdas in libro numerorū. numerū eorū ꝓ familias inuenies. xxij. milia ⁊ trecentos. Dicit hebre⁹. q2. ccc. erāt in eis primogeni ti. et ita iā erant domini. Ite rū ait dñs ad moy ſen. Nūera ꝓpriogenitos maſculos a mēſe vno ⁊ ſupra. Et inuēti ſunt. xx. duo mil. cc. lxxij. Abraham enī in be nedictione filiorum ſuorum ꝓmiſerat filijs ioſeph. q̄ vter q̄ primogenitorū. q̄ facturus eſſet tri bum.

Ne g̃ dānoſa eēt il la mutatio dño. ſi ñ ſtaurareť ei ꝓ pri mogenitis q̄ dēerat ī leuitis. recepit pro quolibet ꝓpriogenito

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Tulit autez moy/ ses ī pcio. cc. lxxiij. quinq; siclos argen/ teos.
qui supererāt per singula capita. v. siclos ad mensurā sanctuarij. et dedit eos aaron et filijs suis iuxta verbū dñi.

De etate ministrantiū in tabernaculo Cap. IIII.

Terūq; ait dominus ad moysen. Numera leuitas a tricesimo anno vsq; ad. l. vt seruiāt mihi in duob. bus in tabernaculo portādo et collocando. emeriti in seruādo. Et cū numerati essēt. inuenti sunt. vnus.
milia. d. lxxx. Lxx. tamē dicūt a. xxv. anno. quem numerum annozum ī oz dinatione sacerdotum z nos obseruam⁹. Isti deferebāt tabernaculū in hunc modū. Quia non licebat ea que erāt vltra velū nuda videri. ideo primo intrabāt sacerdotes. et inuolue bāt archaz ꝓpiciatozium. et cherubin. Prius vero velū qd ante pēdebat. et post pallū iacinctinū z cādelabzū aureū. altare z mēsam cū vtēsilib⁹ suis pallis inuolue bāt. Tūc intrātes caathite ꝓpis hūeris oia hec inuoluta deferebāt. similiter et altare holocausti cū vtēsilib⁹ suis vt quibusdā videt. Gersonite vt breuiter dicamus. deponētes tectū tabernacli. mollia ferebāt in curribus. s. cortinas. saga. pelles rubricatas et iacinctinas. tēzoriū qd erat ante tabernaculū. cortinas quoq; atrij et funes z vasa ministerij que ad altare eneum pertinebāt. De altari holocausti tacet liber a quo ferebat. Potest tamen dici. qz vasa eius ferebāt gersonite. vt in libro habet. Ipsum altare caathite pro/ ꝓpis humeris ferebāt. Verumtamen vero vt breuiter dicamus omnia tabernaculi z atrij que dura erant. tabulas. bases. vectes. colūnas. parillos. et ea ferebāt curribus. Emeriti leuite nō seruiebāt sicut opere. sed posito tabernaculo sedebāt custodes.
Sed qz ibi. sz z altare mūdabāt cinere dicitur. qz caathite portabāt altare humeris et vasa eius. Potest dici potius qz gersonite ferebāt vasa ministerij altaris non altaris vasa. Aliqua forte in quibus ponebāt ea que portabāt ꝓmentia ad altare. et illa vasa ponebant super currus.

De quodā modo reddendi rez alienā Cap. V.

Hinc precepit dominꝰ eiici ꝑ manus sacerdotum a castris leprosos. et semine fluentes. Et factū ē ita. Addidit quoq; dñs de reddītione alienē rei. vt fieret cum quīta capitis. Sz quia in exodo vi/ detur dicere cōtrarium. sez vt in qua druplum reddere tur ideo hucusq; distulimus. vt hic solueremus. Et dicim⁹. qz alienē rei possessio aliquādo fiebat et industria furto vel rapina. aliquādo fiebat ꝑ negligentiaz aliquādo ignozāter. De re sublata sciēter in exodo dicitur qz restituatur in qua druplum si perierat reū. qz si extabat in duplū. Si ibi legis. v. boues ꝓ vno. alia ē trāslatio secūdū quosdā. z qz in ḡdruplū veniꝰ dicat. ex ysbis zachei ꝓbat. De sublata ꝓ ignozātiā agit hic vt reddat caput. z quīta ps detur. vel de re furtiua si penitꝰ latet. et fur penitēs spōte cōfitet et reddit. Si vo nō esset qui reciperet. redderet dño. z eēt sacerdotis. Ꝓ peccato vo furti vl negligētie fiebat aliq oblatio ꝑ quātitatē rei. Josephꝰ dicit. auz z argentū reddi ī duplū. iumēta ī q̄druplū. soluz bouē in quintuplū. qz quanto possidetur

Numeroꝝ

Tulit autez moy/ ses ī pcio. cc. lxxiij. quinq; siclos argen/ teos.
qui supererāt per singula capita. v. siclos ad mensurā sanctuarij. et dedit eos aaron et filijs suis iuxta verbū dñi.

De etate ministrantiū in tabernaculo Cap. IIII.

Terūq; ait dominus ad moysen. Numera leuitas a tricesimo anno vsq; ad. l. vt seruiāt mihi in duob. bus in tabernaculo portādo et collocando. emeriti in seruādo. Et cū numerati essēt. inuenti sunt. vnus.
milia. d. lxxx. Lxx. tamē dicūt a. xxv. anno. quem numerum annozum ī oz dinatione sacerdotum z nos obseruam⁹. Isti deferebāt tabernaculū in hunc modū. Quia non licebat ea que erāt vltra velū nuda videri. ideo primo intrabāt sacerdotes. et inuolue bāt archaz ꝓpiciatozium. et cherubin. Prius vero velū qd ante pēdebat. et post pallū iacinctinū z cādelabzū aureū. altare z mēsam cū vtēsilib⁹ suis pallis inuolue bāt. Tūc intrātes caathite ꝓpis hūeris oia hec inuoluta deferebāt. similiter et altare holocausti cū vtēsilib⁹ suis vt quibusdā videt. Gersonite vt breuiter dicamus. deponētes tectū tabernacli. mollia ferebāt in curribus. s. cortinas. saga. pelles rubricatas et iacinctinas. tēzoriū qd erat ante tabernaculū. cortinas quoq; atrij et funes z vasa ministerij que ad altare eneum pertinebāt. De altari holocausti tacet liber a quo ferebat. Potest tamen dici. qz vasa eius ferebāt gersonite. vt in libro habet. Ipsum altare caathite pro/ ꝓpis humeris ferebāt. Verumtamen vero vt breuiter dicamus omnia tabernaculi z atrij que dura erant. tabulas. bases. vectes. colūnas. parillos. et ea ferebāt curribus. Emeriti leuite nō seruiebāt sicut opere. sed posito tabernaculo sedebāt custodes.
Sed qz ibi. sz z altare mūdabāt cinere dicitur. qz caathite portabāt altare humeris et vasa eius. Potest dici potius qz gersonite ferebāt vasa ministerij altaris non altaris vasa. Aliqua forte in quibus ponebāt ea que portabāt ꝓmentia ad altare. et illa vasa ponebant super currus.

De quodā modo reddendi rez alienā Cap. V.

Hinc precepit dominꝰ eiici ꝑ manus sacerdotum a castris leprosos. et semine fluentes. Et factū ē ita. Addidit quoq; dñs de reddītione alienē rei. vt fieret cum quīta capitis. Sz quia in exodo vi/ detur dicere cōtrarium. sez vt in qua druplum reddere tur ideo hucusq; distulimus. vt hic solueremus. Et dicim⁹. qz alienē rei possessio aliquādo fiebat et industria furto vel rapina. aliquādo fiebat ꝑ negligentiaz aliquādo ignozāter. De re sublata sciēter in exodo dicitur qz restituatur in qua druplum si perierat reū. qz si extabat in duplū. Si ibi legis. v. boues ꝓ vno. alia ē trāslatio secūdū quosdā. z qz in ḡdruplū veniꝰ dicat. ex ysbis zachei ꝓbat. De sublata ꝓ ignozātiā agit hic vt reddat caput. z quīta ps detur. vel de re furtiua si penitꝰ latet. et fur penitēs spōte cōfitet et reddit. Si vo nō esset qui reciperet. redderet dño. z eēt sacerdotis. Ꝓ peccato vo furti vl negligētie fiebat aliq oblatio ꝑ quātitatē rei. Josephꝰ dicit. auz z argentū reddi ī duplū. iumēta ī q̄druplū. soluz bouē in quintuplū. qz quanto possidetur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ceteris vilius. tanto amittit damnosi?.

De iudicio zelotipie. Ca .VI.

Addidit quoq; dominus de lege zelotipie. zelus propie dicit amor viri in vxorē. pro quo sustinere nō pōt vt alt̄ misceat. vnde vir dicit zelotes. zelotipia vero quādoq; dicitur mechia. et zelotipus adulter. Solet ergo zelotipia dici sola suspicio adulterij de qua legitur hic ad hūc modū. Si spiritus zelotipie cōcitauerit virū cōtra vxorē suā que pollura ē. sed pbari nō pōt. vel q falsa suspicione appetitur. adducet eaz ad sacerdotē. et offeret pro ea assariuz farine ordeacee. quod ē decima ps sati. non fundet oleuz. nec thus imponet. Sacerdos autē statuet eam coram dño. et ponet in manibo eius in vase fictili aquas viuas. et oblationē farine pugillū cui? incēdet super altare. et mittet i aquā paxillū pulueris de pauimento tabernaculi. et nudabit caput eius. scribetq; in mēbrana vt dicit iosephus dei vocabulū. Facietq; eā iurare q nil viro suo nocuerit. in his que sibi objiciuntur. Qō si ixc viro suo nō sufficiēt. subdet sacerdos maledictiones etiam scriptas in mēbrana. et dicet. Si non es polluta deserto viri thoro. nō te nocēāt aque iste amarissime. Si autē declinasti a viro ingrediant aque maledicte ventrem tuū et ipsum tumescere faciāt. et putrescat femur tuum dextrū. Et dicet mulier. Āmē amen. Et delebit sacerdos omnē mēbrane scripturā in aquis. et dabit ei bibere. et tunc sacerdos tollet de manu eius sacrificiū zelotipie. et eleuabit illud coram dño et ponet super altare. Qō si rea erit adulterij mulier. putrescet femur ei?. et vterus tumebit ydropisi. non tamen statim. sed vsq; ad decem mēses. Qō si non pollura erit. innoria erit ei aqua. imo sepe concipiet. et pariet masculuz mense decimo. He aque dicebantur sancte propter nomē domini dilutum in eis. et dicebantur maledicte propter maledicta confecta in eis. et amarissime propter effectum qui quādoq; sequebatur. Hec autem lex introducta fuit ad duriciam cordis eorū sicut prmissus est libell? repudij. quia prompti erāt ad effundendū sanguinē.

De sanctimonia nazareorum. Capitulum. VII.

Locutus est dominus ad moysen de lege nazareorum. Nazareus sonat sanctus. vel florens. vel germinans. Dicebanturq; nazarei quidam qui ex voto obligabant se sanctimonie. vsq; ad certum tempus. vt iugiter vt samuel. et consecrabant se domino. et quasi separabantur a communi vita hominum. sicut quis modo per annum vel duos ex voto seruit in hospitali ieru salem. Sanctitatis eorum lex erat hec. Omni tempore separationis sue nouacula non trāsibat super caput eius. vnde forte quidam pingūt apostolos et christum crinitos. non in re. sed pro sanctitate. Nihil quod inebriare poterat bibebāt. non edebant aliquid quod esset ex vinea ab vua passa vsq; ad acinum.

Ad nullum mortuum ingrediebant. Qō si mortuus esset subito quispiā coraz eo polluebatur caput consecrationis sue. et illico radebat caput suum. et rursum die septimo. offerebat par turturum aut duos pullos columbarum. quorum vnuz sacerdos faciebat pro peccato. alterum in holocaustū diesq; quos fecerat imperfecti erant. et voti sui sanctimoniā iterum incipiebat. Forte non pro quolibet mortuo. sed pro occiso coram eo polluebatur quicquid fecit propter sanctimoniam. Cōpletis autē diebus voti sui. offerebat agnū anniculū in holocaustum. ouem anniculam pro peccato. arietem. hostiā pacificam. Et nota. cū ira

id est īmatura que ante maturitatē collecta seruatur et tandem missa in aquā grosescit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

simpliciter ponitur aries q̄ hebreus dicit ad minus duoꝝ annoꝝ eū debere esse. Ca nistrū quoq; diuersoꝝ panū azimoꝝ ex ceptis his que sponte offerebat iuxta perfe ctionē sanctitatis sue. que oblatio dicebā tur corban id est munus Et offerebat mu lier. xxx. siclos si poterat. vir. l. sin autē ad arbitriū sacerdotis pauꝑ offerebat. Cum q̄ immolauerat hostias sacerdos ritu suo radebatur nazareus ad hostiū tabernacu li. ponebatq; sacerdos crimē eius in ignē sacrificij. et sic ad ꝓmunem hominū vitā redire poterat.

De benedictōne sup ꝓplm. C. VIII.

Terum locutus ē dō mīus ad moysen

Aaron et filij eius inuocabunt nomē meum super filios israhel. et ego benedicam eis.

Quid factuꝝ sit primo mense secūdi anni. cum sit omissum hic explanabit.

Hoc fit in omibus sacramentis ecclesie. Jnuocabunt autem sic. Benedicat tibi dominꝰ deus. et custodiat te. det tibi pacē. et ōfidat tibi faciē suā.

In numeris in forma benedictōis huius ter ponit nomē dñi.

De oblatōnibꝫ duodecim dierū in dedicatione tabernaculi. C. IX.

Factum est autē in die qua vnxit moises tabernaculū et sanctificauit illd. obtuleūt. rij. pīcipes tribuū in altaris strenatōem vt hebreus habet. vi. plaustra tracta cū. xij. bobus singli bouē vnū et bini plaustrū vnuꝫ. Et data sunt duo plaustra gersonitis ad ferenda onera eoꝝ de quibꝫ dixim⁹. et iiij. sunt data merarītis. postea singli singlis diebꝫ obtuleūt vasa altari necessaria. Duodecī enīꝫ diebꝫ solennitas dedicatōis ꝓtelata est. Prima die obtulit naason de tribu iuda acetabulū argēteū. cxx. siclorꝫ Hebreus habet scutellā phialāq; argēteam. lxx. siclorꝫ vtrūq; plenum simila. Jn phiala thus ponebat. Mortariolū quoq; aureū. x. siclorꝫ plenū incenso. Jn hoc vase aromata terebāt. Hebre⁹ hꝫ cochlear quod. f. thus in thuribulo ponebat. Bouē quoq; et arietē et agnū anniculū in holocaustū hircū quoq; ꝓ peccato. et in sacrificio pacifico:uꝫ. boues duos. arietes. v. hircos. v. agnos anniculos quinq;. Eiusdē mōi vasa et easdē hostias obtulerūt alij pīcipes quisq; die suo. et sic terminata ē dedicatio. xij. diebꝫ. Patet ꝓ recapitulationē hec dici. Octaua enī die mēsis primi. secūdum qd̄ lēa videt sonare inchoata ē dedicatio vij. enī diebꝫ ꝓcedēribꝫ eiusdē mēsis cōsecrati sūt sacerdotes. et tabernaculū inunctū. sed nōdū dedicatū. Si vero ita ē. tūc cōsecratio sacerdotū et dedicatio tabernaculi ꝓtelate sūt. x. et. ix. diebꝫ. Itaq; non fecerūt phase eo anno tpe suo. s. die. xiiij. Nō tñ ꝓceptū fuit eis a dño prima die eiusdē anni. Jdeo quidā dixerūt vt ꝓdiximus. vij. dies cōsecratiōis sacerdotū fuisse terminales primi anni. et ꝓxia die secūdi anni vnctū tabernaculū. xij. die finitā dedicationē xiiij. die celebratū phase. Pōt tñ dici hāc oblationē. xij. dierū factā secūdo mēse anni secūdi. nec ꝓ recapitulationez hec dici. Nō vero legitur ea die inchoatā qua vnctū est tabernaculū. eadē dicūt ꝓconsimili. q; sicut. viij. die primi mēsis vnctū est tabernaculū. ita et. viij. die secūdi mensis inchoata ē hec oblatio. et sic. viij. primis diebꝫ anni tercij sacerdotes et tēplū consecratum est.

Deconsecratione leuitarū. Ca. X.

Terū locutus est dō minꝰ ad moysen.

Tolle leuitas de medio filioꝝ isr̄l. et sanctificabis eos mihi. Itaq; secundum ꝓceptū

Plane dici potest. q; eadez die inchoata sunt consecratio sacerdotū et oblatio pīcipū. et cucurrerūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

dñi leuite prius aspersit aqua lustrationis. rasisq; omnib⁹ pilis carnis sue vbi non includunt capilli. lotis etiã indumẽtis coꝝ dño stetерunt ad ostiũ tabernaculi. cõuocata omni multitudine. ponẽtesq; manus sup eos filij israel obtulerũt eos aaron munus dño vt seruirẽt in ministerio eius. Obtulerũtq; leuite boues duos. quoꝝ alteruz fecit aaron p peccato. alteruz in holocaustũ. et sic separati fuerũt dño a filijs israhel Exinde habuerũt in vsus suos ea que dño erãt. De decimis enĩ viuebãt. et his cõtenti erãt. Sacerdotũ vero etiã erãt sacrificia. primitie. primogenita vota. His omnibus vescebanť cũ domo sua mundi tamẽ. pter oblata p peccato. q; sacerdotes soli peccata populi comedebãt. Decimã decimarũ suarũ dabãt leuite summo sacerdoti. et de meliorib⁹ dabãt. ideo forte nõ habuerũt in terra. quod t meli⁹ eis cesserat. Tũc enĩ duodecimã partẽ tantum bonoꝝ terre haberẽt. modo habebãt decimam. De his qui nõ possunt facere phase primo mense. vt faciant scõo. cap. XI.

Locutus ẽ dominus ad moysen. Anno secũdo mẽse primo. Hic plane determinatur p recapitulationẽ hoc dici. faciant filij israel phase tempore suo. xiiij. die mensis. vsq; ad vesperuz. et fecerũt phase. Erant autem quidam immũdi super anima hominis. id est super hominem qui dicitur aĩa. cui⁹ cadauer qui tetigerãt non poterãt facere phase. Et dixerũt ad moysen. Quare fraudamur ne valeam⁹ offere inter filios israhel? Forte indignãtes. quia talis immundicia necessaria ẽ quãdoq; . Et consuluit moyses sup hoc dñm. Qui rñdit ei. Hõ de gẽte vestra qui fuerit immũdus super aĩa hominis siue in via. p cul faciat phase mẽse secũdo. xiiij. die. omnẽ ritũ phase obseruãs. Si vero sine huiusmõi causis. tpe suo nõ fecerit phase. exterminabiť anima eius de populis suis. Peregrin⁹ quoq; aduena. si fuerit apud vos faciet phase dñi. Si querať. si iterũ in mẽse secũdo pter immundiciã non posset facere phase. quid faceret. Põt dici. q; tercio faceret. q; q̃ in vno dictũ ẽ similiter dať in alijs intelligi. Vel forte si deinceps eo anno ñ faceret. nõ peccaret.

De tubis argẽteis t mõ clangendi in eis. Cap. XII.

Terũ locutus ẽ dñs ad moysẽ. Fac tibi duas tubas argẽteas ductiles. quib⁹ convocabis multitudinẽ. Has duas tubas habebãt in quattuor vsus ad cõuocandã multitudinẽ. ad movenda castra. ad bella. ad festa. Et erat vt dicit iosephus tuba fistula cãtatoria. pene magnitudine cubiti. calamo capacior. prebẽs i principio latitudinẽ q̃ cõuenit ori ad susceptionẽ spũs. que hebraice dicit asora. In cõuocatiõe vero multitudis aliq; erat diuersitas. ad cõuocãdũ oẽm populũ. Utraq; simul clãgebat simpliciter. Ad cõuocãdos solos principes semel clãgebat. Nõ dupliciter intelligiť. i. vna tantũ. vel vno impulsu. Etiã vt addit iosephus semel clãgebãt. si principes populũ suũ quisq; i eccliã cõuocare volebãt vl moises populũ p ecclesias. Ad castra vo mouẽda nõ simpliciter. sed concise et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

prolixius tubis clangebant. Et in primo
sonitu mouebāt castra. quasi tres trib⁹ q̄
erāt ad orientē. in secūdo q̄ ad meridiem.
in tercio q̄ ad occidentē. in quarto que ad
aquilonē. Modus vo clangēdi in bellis
nō distinguit̄. q⁹ forte sic apud alias na-
tiones fiebat apud eos. Quando etiam
habebāt solēne epulū. & dies festos. & ka-
lendas clangebāt. sed nō ē determinatus
modus. Sacerdotes aūt clangebant.

De recessu isrl'a mōte synai. C. XIII.

Anno secundo.

Amense secūdo. xx. die mensis. ele-
uata ē nubes de tabernaculo federis. & p⁹
fecti sunt de monte dñi via triū dierum.
Dicunt hebrei. q⁹ archa p̄cedebat eos tri
bus dietis sup̄ quā nube stante quasi ad
certū locū cōueniebāt paulatim. quidā ci
tius. quidā tardius. Sed melius ē vt de
hoc tinere tantū dicamus. quādo egressi
sunt de monte synai. & p̄cessit eos nubes.
nec quieuit p tres dies & noctes. Ūñ sta-
tim murmuraue
rūt p⁹ labore itine
ris. q⁹ nec nocti-
bus castra posue
runt. & tūc recubu
it nubes in solitu-
dine pharan. id ē in prima māsione quā
fecerūt in pharan. Est enim phara maxi
ma solitudo quā modo sarracen inhabi
tāt. Quia ḡ anno primo. mēse tercio. pri
ma die mēsis. venerūt ad montem dñi. &
ab eodē egressi sunt anno secūdo. xx. die
mēsis secūdi. patet q⁹ in hac mansione q̄
& xij. fuit. fere sederūt p annū. Et dicit hie
ronimus. q⁹ p annū & mēsem. ibi fuerūt.
Nō difficilimū ē inuenire nisi forte fue-
rit annus embolismalis. Potest tñ dici
q⁹ eadē die qua le
gem accepant. re
uoluto anno natu
rali recesserūt. Cū
ergo venissent pri
die kal'. iunij ad
montem. & quar-
ta die iunij legem
recepissent. si ea-
dem die. iiij. revo
luto anno recesse-
rūt. patet. quia q̄t
tuor diebus & an-
no sederūt ad mō-
tē. & ita tercio mē
se anni legitimi
die. iiij. recessert.
Tamē nihilomi-
nus verum est. q⁹
secundo mēse an-
ni secundi. xx. die
egressi sunt. Tri-
pliciter enim acci
pitur ann⁹ ab eis
p̄eter naturalez.
Annus vsualis a
ianuario quē ha-
bent cōmunē no-
biscum in cōtra-
ctib⁹ suis & nego-
cijs cōmunibus
agēdis. Quo au-
tem mense huius
anni. quota die
egressi sunt. nō le
gitur. Est & apud
eos annus legiti-
mus. quo vtunt̄
in legitimis que
agunt. In hoc vt
dixim⁹ tercio mē
se & die quarto e-
gressi sunt. Est et
apud eos annus
emergēs. In me
moriam enim liberationis sue cepunt an
nos suos numerare ab exitu de egipto. si
cut greci a prima olimpiade. romani ab
vrbe condita. christiani ab incarnatione
domini. & huj⁹ anni secundo mēse. xx. die

Verius ē inquit. m.
vt dicamus quando
egressi sūt de syna tā-
tum eos p̄cessisse
nubem.

Solaris ann⁹ supe-
rat lunarē. xi. diebꝫ.
quib⁹ collectis cōsti
tuit̄ vna lunatio p

xxx. dies. vel etiaz p
xxix. dies q̄ supsunt
reseruatis. & annus
quo euenit illa luna
tio dicitur embolis-
malis. alij dicuntur
cōmunes. Contigit
aūt aliquādo duos
cōmunes interponi
embolismali. aliqñ
vnū scōm q⁹ vn⁹ tñ
bis in decemnouali
ciclo euenit. Inde ē
ergo q⁹ dixit hieroni
mus. nisi fuerit em-
bolismalis annus.
Impossibile est q⁹ p
annum naturalem.
& quattuor dies fue-
rint ibi. si. l. die a pa-
scha sunt egressi. q⁹
nunq̄ dies pasce id
est anni p̄cedentis &
sequētis. & nunq̄ cō-
currūt pascha annu-
um & amotuū. Si-
militer nunq̄ idem
est dies. l. Non ergo
ab eo die quo lex da-
ta est revoluto anno
naturali sunt egressi
sed cuz venissent ad
montez prima luna
iunij revoluris luna
tionibus vsq̄ ad pri
mā lunā iunij. quar-
ta eiusdez luna sunt
egressi. q̄ ē quinq̄ge-
sima dica. xiiij. luna
paschalis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

egressi sunt. Jam eñ annus a phase vsq; in phase vnus transierat. ⁊ de secundo a phase scz vsq; in phase fluxerant. l. dies. Ergo mensis vnus. xxx. dierum. ⁊ secūd? iam fecerat viginti diez. Hec aūt annoz distinctio in multis locis necessaria ē. In hac mansione media ps exodi. ⁊ totus leuiticus. ⁊ numerozū p̄cepta non modica descripta sunt. Nota. q; quadruplex ē annus. legitimus. emergens. vsualis ⁊ naturalis. Annus legitim?. huius anni tercio mense iunio. ⁊ quarta die eiusdē mensis egressi sunt. Istum computa a kal'. in kal'. Annus emergens. huius anni secundo mense. scz. xx. die eiusdem que est q̄rta dies iunij. exierūt. Istū a phase in phase cōputa. Prius accipe. xv. dies primi mēsis. ⁊ iunge cū. xiiij. diebus mai sequētis. Ecce habes primū mēsem secundi anni. Item accipe. xvi. dies qui remanent de maio. ⁊ iunge cū. iiij. diebus iunij. ⁊ habebis. xx. dies secūdi mensis a phase. Et ita vera erit vtraq; cōputatio anni scz legitimi ⁊ emergentis. sicut in textu lr̄e cōtinetur. Annus vsualis. iste incipit a ianu. ⁊ hunc habent hebrei nobiscū cōmunem in negocijs suis. Annus naturalis. hui? mēsis tercio. luna. xiij. q̄ ē. l. dies. a. xiiij. luna aprilis recesserūt. Duxit aūt moises secū obal. alias obad fratrē vxoris sue. qui nouerat in quib? locis p̄ desertum castra comode poni poterāt. ꝓmittens ei de optimis q̄ traderet eis dñs. Sane cū elenabat archa dicebat moises. Surge dñe. ⁊ dissipent̄ inimici tui. ⁊ fugiāt qui oderūt te a facie tua. Cum aūt deponeret̄ aiebat. Reuertere dñe ad multitudinem filiorū exercitus israhel. De electione septuaginta seniorū. C. XIIII.

ORtum est autē murmur populi cōtra dñm. dolentis p̄ laboze. Et accensus ignis in ira domini deuorauit extremam p̄tem castrorum. illos scz qui retro longe erant. Oranitq; moises ad dominū. ⁊ absorptus est ignis. Vocauitq; nomen loci illius incēsio. tamen nō fuit hoc mansionis nomen. In eadem quoq; mansione vulgus promiscuū q̄ dascēderat cum eis. id est serui ⁊ ancille egiptij. ⁊ multi de israhel pariter cū eis flagrabāt desiderio carniū. Carnium nomine non solas carnes. sed aliorum ciboz etiam abundantiam intelligimus. Unde nec in querela eoz de carnibus legitur. cū dixerūt. Recordamur piscium quos comedebam? gratis in egipto. in mentem veniunt nobis cucumeres. et pepones. porriq; ⁊ cepe ⁊ allia. anima nōstra arida est. nihil vident oculi nostri nisi manna. Audiuit moises populum flentem. ⁊ intolerabilis res visa est ei. quia ⁊ ab eo escas petebant. Et ait ad dñm. Cur impposuisti populi huius pondus sup me Nunquid ego concepi ⁊ genui multitudinez omnē hanc? Obsecro. aut aliter. p̄uideas. aut interficias me. Cui dñs. Cōgrega mihi. lxx. viros de senioribꝰ israhel quos meliores nosti ad ostiū tabernaculi. ⁊ auferam de spiritu tuo. tradāq; eis. vt sustentent tecū onus tuū. ⁊ populo dices. Cras dabo vobis carnes vsq; ad mēsem. Et diez largę nausea. p̄ vomitu. Proprie est enim vomit? ille. qui excitatur feroze sentine. Ablatio quidē spiritus moisi. ⁊ traditio alt̄is. non est intelligēda diuisio spūs eius p̄ tres. vel in mitio. sed illuminatio aliorum ad regendū populū. p̄ eandem specialē gratiā p̄ quā ⁊ moises illuminatus erat. sicut de igne vni? lucerne multe illuminant̄ sine sui diminutione. Electos itaq; lxx. viros duxit moises ad ostium tabernaculi p̄ter duos qui in castris remanserant. nō ex cōtemptu. sed quia reputabant se indignos quoz vn? vocabatur heldad. ⁊ alter meldad. ⁊ erant vt aiunt hebrei fratres moisi ex matre. sed nō ex patre. Descen-

Hieronimus dicit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ditq; dñs p nubē ⁊ requieuit sp̄ūs in eis qui stabant cū moise ⁊ p̄phetabant. Sed ⁊ duo qui remanserant in castris p̄phetauerūt. nec postea siluerūt. id est semper deinceps vocati sunt p̄phete. Et red̄t moises cū illis ad castra.

Sup paralipomenon nō est p̄cē sz est mater q; post legē acceptaz animā madante moi se dimisit matrē ei⁹. q; amica eius erat. et duxit aliā de qua suscepit hos duos. sed scōm hoc sisti nondū erāt bimi. Sz scōm hoc obicit ei mḡr. q; dixit hieronimus eos ex patre non ex matre fuisse fratres moisi. ⁊ solui p̄ notulā q̄ pdictū victoris cōtinet in sequēti capitulo. Pōt dici ⁊c.

De esu carnium ⁊ ira dei sup eos. Capitulum. XV.

Ventus vero egrediēs a dño arreptas pre cepto ei⁹ transmare in insulis ortigijs. coturnices detulit in castra p circūitū castroz itinere diei vnius. volabantq; a terra altitudine duoz cubitoz. Surgensq; populus cōgregauit sibi coturnices duobus diebus. ⁊ siccauit eas. Qui parū. x. chozos habuit. Fuerunt hec coturnices vt traduntur nō modice q̄ apud nos sunt. sed ille maiozes q̄ regie aues dicunt. quas curleios a currēdo vocamus. Nondū defecerat cibus. ⁊ furoz dñi pcussit populū plaga magna nimis. Quod no plage nō determinat hic. sed in psalmis videt. q; fuerit ignis. Sepultusq; ē ibi popul⁹ qui carnes desideraverat. Vñ ⁊ locus ille vocatus ē cabaroth. qō sonat desiderium sepulture. vel sepulcra concupiscentie. De plaga marie et causa lepre. C. XVI.

Egressi autem de sepulcris cōcupiscentie venerūt in asseroth. ibiq; iurgati sunt maria ⁊ aaron contra moisen. propter vxorem eius ethiopissam. quasi irascentes cū eo. impropera uerūt ei. q; reginā ethiopie in vxorē duxerat. vel ductaz dimiserat. vel potius p̄ter vxorez eius sepiorā q̄ irata fuerat cōtra mariā. Madianite enim quondam vocati sunt ethiopes. vt legit in paralipomenon. ⁊ indignando dixerūt. Nonne ⁊ nobis sicut ⁊ moisi locutus est dñs. Ec si dicerēt. Quare vult moises p̄esse nobis q; locutus est ei dñs. Et iratus dñs dixit eis. Egredimini vos tres tantū ad tabernaculū. Cūq; starent ibi. descendit dñs i columna nubis. Vocansq; aaron ⁊ mariā ait. Si quis fuerit p̄phēta inter vos. loquar ei i visiōe. vel p̄ somniū. vel p̄ enigmata vel per figuras. Seruo vero meo moisi qui in omni domo mea fidelissim⁹ est. ore ad os loquor vt quid ergo detrahi stis vos ei quasi parificantes? Et recessit nubes. et ecce apparuit maria lepr̄osa. Et ait aarō ad moisen. Obsecro dñe. ne imponas nobis hoc peccatū. Orauitq; moises ad dñm. Deus obsecro sana eā. Cui dñs. Si pater eius spuisset in faciez ei⁹. nonne debuerat saltē. vij. dierū rubore confundi? Separetur septem diebus extra castra. q. d. Si pater ei⁹ vilipassit eaz p̄ aliquo crimine suo. nonne deberet aliquo tpe verecundari. Exclusa itaq; ē maria extra castra. vij. diebz. nec popul⁹ motus est donec reuocata est.

De. xij. explozatoribz. C. XVII.

Egressus autē populus de asseroth. fixit tentoria in deserto pharan. Nō est pharan nomē mansionis sed solitudinis. plures māsiones cōtinentis. vt in cathalogo māsionū manifestabit. Omnes enim p̄tinet mansiones ab asseroth. que fuit. xiij. vsq; ad asiongaber. que fuit. xxij. p̄ quas omnes transierant i anno secundo. De asiongaber misit moises

er p̄cepto dñi. xij. viros singulos ō

Hec sūt noīa. xij. explozatoz quos misit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

singulis tribubꝫ. qui considerarent terrazꝫ quã possessuri erãt. quoꝝ pcipui fuerunt caleph filius iephone de iuda. ⁊ osee filiꝰ nun de effraim. Vocauitqꝫ moises osee iosue hic erat minister moisi. Unde quidam dicũt id qđ supra dictũ est iosue ꝓanticipationẽ dictum esse. qz nũc primo impositũ est ei hoc nomen. Potest etiã dici. quia moises curam ⁊ salutẽ alioꝝ. ꝛi cõmisit illi. Cũqꝫ vocaret iosue vel osee. que nomina saluatorẽ sonant. tũc primo ei hec nomina appropriauit. cũ saluatorẽ alioꝝ instituit. Precepitqꝫ eis moises. vt cõsiderarent qualitatẽ terre ⁊ hominuꝫ ⁊ vrbiũ. ⁊ afferrẽt de fructibꝰ terre. Eratqꝫ tempus. quando ꝓcoq̃ vue comedi possunt. Qui ascendẽtes exploraueruut terram. ⁊ venientes in hebron. viderũt tres viros de genere enach vel enachim. id est de semine giganteo. quales etiaꝫ viderãt in thanai ciuitate egipti. qui ⁊ a thanai tranes dicti sunt. Fuit aũt hebron. vij. annis edificata ante vrbem thanaim. vnde ⁊ ab hebron semen gigantũ in egiptũ descendisse credit. Descendentesqꝫ vsqꝫ ad vallẽ vberrimã ⁊ torrentẽ. tulerũt de malis granatis ⁊ de ficis loci illius. Palmitesqꝫ quoqꝫ cũ vua abscinderũt. quem pre magnitudine tulerunt in vecte duo viri. Ob hoc appellatus est locus ille neeleschor. id est botri torrens.

Malogranatus arbor. malũ granatum fructus.

De murmure populi ꝑ quo ꝑ. ꝛl. annos in deserto pierunt. C. XVIII.

Reuersiqꝫ post dies. xl. venerunt ad populuꝫ suũ in cades. de. xxxij. eñ mãsione interim egressus erat popul⁹. ⁊ morabatur in. xxxij. Tamen quidam tradũt qꝫ de cades missi sunt exploratores. ⁊ ibi eos expectauit popul⁹. Hanc mansionẽ vocat ioseph⁹ cõuallem iuxta chananeoꝝ terminos existentẽ. ⁊ ad habitandũ difficilẽ.

In terra ꝓmissionis habitabãt. vij. ꝑꝛi. quoꝝ vnus erat chananeus.

⁊ cõmendãtes terram quam viderãt addiderũt. Sed cultores fortissimos habet. vrbes grandes et muratas. ⁊ aduersationẽ vicia stirpem enach vidimus ibi. quibus nos cõparati quasi locuste videbamur. Terra quã lustrauim⁹ deuorat habitatores suos. qđ sic exponit hebre⁹. Terra infirma ẽ. nec hẽe viuaces homines potest. vel quia nulli genti licebat diu in ea habitare. ꝓter frequẽtes impugnationes supueniẽtiũ. Unde ꝓphera cũ securitatẽ ꝓmanendi illi terre pollicetur. hoc opprobriũ ab ea auferendũ dicit. qvocabaꝫ terra cultores suos deuorans. Potest tamen ⁊ in cõmendationẽ terre dici. qꝫ adeo bona sit. vt nullus ex ea pegrinari velit. sed qui in ea nascitur. moritur ibidem. Igiꝫ audiens hec omnis turba fleuit dicens. Utinã mortui essemus in egipto. Nõne melius est reuerti in egiptuꝫ. qꝫ cadamus gladio. ⁊ vxores ⁊ liberi trahantur captiui? Cõstituamus nobis ducem aliũ qꝫ moisen. ⁊ reuertamur in egiptum. At vo iosue ⁊ caleph sciderunt vestimenta sua dicẽtes. Nolite rebelles esse contra dñm. id est eũ mendacẽ ꝓmisso

Sic ⁊ nos cui inuidemus. laudibꝰ eius cũ aduersationẽ vicia subnectim⁹.

Aduerte triplicez ei⁹ expositionem. qđ dicitur hebre⁹.

iudicare.quia sicut panem populū terre huius deuorabim⁹.Cunqꝫ clamarent in eos alij decē qui terruerant populum.ꝛ omnis multitudo lapidibꝫ vellet eos oppmere.apparuit gloria dñi sup tectū tabernaculi.et ait dñs ad moisen.Quousqꝫ nō credet mihi populus hic?Feriam eos et faciā te in gentē magnā.Cui moises.Obsecro dñe ne fiat hoc.ne forte insultēt tibi egiptij.ꝛ dicant.Nō potuit eos inducere in terram quā promiserat.Et ideo occidit eos in solitudine.Sed qꝛ in omnipotente dei cōiuncta est iustitie misericordia subdit.qñ aūt.

Juxta verbū tuū dimisi.Attamen viuo ego nullus eoꝝ qui viderūt signa q̄ feci in egipto numerum scz a.xx.annis ꝛ supra.qui etiaꝫ p.x.vices.id est multotiens tēptauerunt me.videbit terrā,p qua iurauī patribꝫ eorum.preter iosue ꝛ caleph.Quoniā amalechites ꝛ chananeus habitant iuxta vos.ne supueniant.mouete cras castra.ꝛ reuertimini in solitudinē.

Juxta numerum xl.dierū quibus explorastis terrā cōsideraſtis quadragenta annis recipietis iniquitates vestras.Locutusqꝫ ē moises oīa verba hec ad eos.ꝛ luxit populus nimis.Et ecce mane surgētes dixerunt ad moisen.Peccauimus desperātes.parati sumus ascēdere ad locū quē,pmisit dñs.Et moises ad eos.Nolite ascēdere.nō enim dñs vobiscū est.At illi contenebrati.sine deo scz posse vincere putātes ascēderunt archa cū moises ꝛ leuitis remanēte in castris.Persecut⁹ ē eos amalechites ꝛ chananeus pcurriens vsqꝫ ad locū qui ob hoc vocatus est horma.id est anathema.ꝛ reuersi sunt ad solitudinem.

Iterū subdit de iustitia dei iuxta numerū ꝛc.Ut̄ david propheta.xl.annis offert.g.h.

De lapidatione colligentis ligna in sabbbato.C.XIX.

Factum est autē cum essent in solitudine inuenerūt hominem colligentē ligna in sabbato.quem reduxit moises donec consuleret dñm..De quo dixit dñs.Morietur hō iste extra castra.lapidibꝫ obruat.Et factū ē ita.Quidam putant hūc fuisse salphaat.qꝛ ꝛ filie eius postea dixerūt.Pater noster in deserto in peccato suo mortuus est.Ibidē etiā pcepit eis dñs.vt p q̄tuor angulos palliorū fimbrias ponerēt iacinctinas.ob recordationē etiaꝫ minimoꝝ pceptoꝝ dñi obseruandā.Has magnificauerūt pharisei in tantū.vt etiam et spinas ligarēt.vt frequenti earū punctione ad memoriam iugem pceptoꝝ dñi excitarent.Qua dratis tunc iudei vtebantur pallijs.ꝛ ad huc in angulis vestis quadrate in synagogis suis habēt fimbrias iacinctinas ob recordationē legis date de celo.Hoc aūt faciebant vt a ceteris gentibus etiam habitu discernerentur.

De scismate chore dathan ꝛ abiron.ꝛ plaga eorum.C.XX.

Ecce autē chore filius isuar fratris amram cū vidisset fratrueles suos honoratos.alterū sacerdotio.alterū ducatu populi iuidit.ꝛ murmurās cōtra moisen ꝛ aaron.cōplices secū habuit ducentos.l.de leuitis maioribus.quos etiā dignos fuit psuadere dathā ꝛ abiron de dignitate ducatus quia potiores erant rubenitarum.quibus principatum populi deberi dicebat.quia fuerant de ruben primogenito.Quibus moises ait.Tollat vnusquisqꝫ vestrū thuribulū suū.ꝛ cras

Nota qꝫ isuar ꝛ amrā fratres erāt.quoꝝ alter scz isuar qꝫ primogenitus erat.vi sum fuit filio eius scz chore.qꝫ ipe potuit habere summū sacerdotiū q̄ moises filius amram.ꝛ hoc idē voluit psuadere dathā ꝛ abiron de dignitate ducatus quia potiores erant rubenitis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

hausto igne supponat thimiama. et aa/
ron vobiscū. q̄ quē elegerit dñs ipe sit san
ctus. Misit g̃ moises mane. vt vocaret da
than. q̄ abiron. qui dixerunt. Nō venim?
Et cōuocata omni multitudie dixit moi/
ses ad chore. q̄ ducētos quinq̄ginta. Tol/
lite thuribula vestra. q̄ ponite thimiama
sup ea. q̄ state corā dño. Illis aūt sic stan
tibus moises descēdit cū senioribꝫ popu/
li ad dathan. q̄ abiron. vt eos vocaret. Nā
q̄ abiron vt dicit iosephus ex patre leui/
ta erat. Illi aūt stabant cū vxoribꝫ. q̄ libe/
ris. q̄ omni frequentia dom? sue in intro/
itu papilionū suarū. parari potius ad re/
sistendū. si vim inferre vellet moises. q̄
ad obediendū. Nō vidēs moises orauit
ad dñm. vt insolita morte pirēt. q̄ sic pla/
nū fieret q̄ dñs ipm miserat. Quo oran
te. q̄ flente. tremuit terra. expauitq̄ popu
lus. grādi strepitu p illoꝝ tabernacula ex/
citato. q̄ scissa ē terra sub pedibꝫ eoꝝ. q̄ ape
riens os suū deuorauit eos cū omni sub/
stantia eoꝝ. q̄ descenderūt viui i infernū.
id est in paulū terre hiatū. Et reducta ē
terra quasi nihil hoꝝ factū esse videretur.
Sed. q̄ ignis egressus ē d̄ thuribulis cho
re. q̄ cōcilij ei?. tantus quantus nec de ter
ra. planis vel cōcursione fulminū aut vi/
olentia spirituū visus est vnq̄ exilire. et
deuorauit eos aaron stāte illeso. Tulitq̄
eleazar thuribula eoꝝ ex p̄cepto dñi igne
huc illuc q̄ dispersо. q̄ ea. p duxit in lami/
nas. formāsq̄ ex eis coronulas aureas af/
fixit eas altari eneo ad cōmouēduꝫ filios
israhel. ne quis nisi de semine aaron acce/
deret ad offerendū incēsum dño. ne simi/
lia pateret. Tamē. q̄ sic fabrefacte erāt. q̄
q̄ ibi stabant ad decorem.

De exustione populi extincta p aaron
Capitulum. XXI.

ITerum sequēti die murmurauit omnis multi/
tudo contra moi
sen. q̄ aaron dicēs Signo p̄missо cōfit
Vos interfecistis populuꝫ domini. Cūq̄ vellent eos obruere lapidibꝫ fugierūt ad taber/
naculuꝫ. q̄ operuit eos nubes. apparuitq̄ gloria dñi. Et egressus ignis a dño deuo
rauit populū. Dixitq̄ moises ad aaron.
Tolle thuribulum. q̄ hausto igne de alta
ri. ponensq̄ thimiama pergecito ad po/
pulū. vt roges p eis. Acceleransq̄ aaron
cū thuribulo. q̄ stans inter viuos. q̄ mor/
tuos. orauit dñm. q̄ plaga cessauit. Fuerāt
aūt p̄cussi ex eis. xiiij. milia. q̄ septuagīta.

De virga aaron que nocte vna florуit
q̄ fronduit. q̄ pepit nuces. C. XXII.

ETamē nondū cessauerat tumult? sup sacerdo/
tio aaron. Dicebāt enim. qz. q̄ si non p̄di/
ctos leuitas elegerit dñs. poterat esse q̄
aliqui de aliqua reliquaruꝫ tribuū digni
essent sacerdotio. q̄ forte de omnibus tri/
bubus aliquot vellet dñs habere sacerdo
tes. ne tanta ministerij dignitas vni do/
mui. q̄ tam paucis crederet ministris. Elc
usabāt q̄ moisen de deserti inopia. eo q̄
eoꝝ negociarē inopiam. vt semp ei? ve/
rerentur egere au
xilio. Tulit ergo moises ex p̄cepto dñi virgas. xij. principum. q̄ scri/
psit in vnaquaq̄ nomen trib? sue. vel po
tius principis. Scripsit aūt in virga aa/
ron nomen leui. et p̄ter has. xiij. sumpsit
vnā seorsum cunctas familias cōtinentē.
in qua. p̄baretur vtrū de omnibus tribu/
bus vellet de? habere sacerdotes. In nu/
meris tamen legī non fuisse virgas nisi
xij. Nō intelligendū est de singularib?.
sez excepta generali. Quas cuz posuisset
in tabernaculo corам dño. sequēti die re
gressus inuenit germinasse virgā aaron.
q̄ folijs dilatatis amigdala protulisse. Si

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ne hic tercio deo ordinãte aaron sacerdotium firmissime possedit. Nam & ĩ signũ rebellionũ ꝓcepit dñs virgam aaron seruari in tabernaculo in posterum.

De reditu in cades in quadragesimo anno. C.XXIII.

HAbitauerũt itaq; filij israhel longo tpe in solitudine. multo sederunt tpe in cades barne. & diu circũierunt montem seir. & redierunt fere vsq; ad mare rubrũ. & circa fines syrnai. Et pstrata sunt cadauera eor ĩ deserto. Tandẽ post multos labores & annos xxxviij. redierũt ad cades vnde miserant exploratores. vel in qua redierunt ad eos vt dictũ est que ẽ ĩ deserto syn. nec illud est desertũ ad qd̃ venerũt. viij. mansione. vt dicit hieronimus. Syn de quo hic agitur. vel est cades vel in eo est cades. Vñ dicitur syn in quo cades &c.

Prior enim scribit syn ꝑ samech. & interpretat rubus vel odium. Syn & o in quo cades. vel que ẽ cades. scribit ꝑ sade. & interpretat mandatũ. vel sancta. & ẽ vt quidam volũt ps deserti pharan. In fine igitur. xxxix. anni a finibo synai venerunt in cades. xi. diebus. & potuit esse q̃ tantum irent. xi. diebus cõcito gradu quantũ iuerant. xxi. mansionibus tardo. vel ꝑ aliam viam. Redierunt ergo filij israhel. xl. anno mense primo in desertũ syn. & mansit populus in cades. Et sic. xlij. mansiones filioꝝ israhel. quib⁹ legunt̃ ꝓfecti ab egipto vsq; ad campestria moab iuxta iordanem. Tribus aũt tantũ annis cõplete fuerũt. xij. ab egipto vsq; ad montez synai. anno primo a. xiij. die mẽsis primi. vsq; ad diem primã mensis tercij. Deinde anno secũdo. xx. die mẽsis primi ꝓfecti a synai vsq; ad cades. xx. mãsiones. & vnã expleuerũt infra annũ secundũ. Tñ quoto spacio anni nõ est determinatũ sic ĩ primo ꝑ. xxxviij. annos post errantes & prostrati. xl. anno redierũt ad eandẽ cades. Eo anno reliquas. ix mansiones transegerũt. Dõ si inueneris x. huius anni fuisse mansiones. scito q̃ inter has iterũ numerat cades repetita.

Quasi diceret non ẽ ita distinctũ in mansionibus primi anni quantuꝝ ꝓis fluerer inter viã mansionẽ & aliã. sic in mãsionibus primi anni.

De morte marie & aquis cõtradictionis. C.XXIIII.

MOrtua est autẽ maria in cades dum. xl. vt dicit iosephus cõpleisset annũ. ex quo egiptum dereliquit. an initio mensis xantici. qui & nisan scõm lunã. Et sepelierũt eã in monte qui vocat syn. Transactisq; xxx. diebꝰ fletus. moises populũ purgauit hoc modo. Vitulam rufã totã rubeam extra castra cõbussit. Et ꝓsequitur hic iosephus ordinem cinerum lustrationis. quẽ dñs decima die mensis septimi fieri precepit & videtur velle nũc primo cõbustionẽ huiusmodi factam. Unde etiã subdit. Hoc etiaꝝ venturos seruare precepit. & potuit esse. q̃ impediti hucusq; distulerũt. quia nec pascha interim celebrasse dicunt. Cũ aũt intrauerũt terrã. pmissam scõm precepta domini. legitima sua ꝓsecuti sunt. Etiã hic dicit iosephus. anteqũ redissent ĩ cades eos venisse ad terminos idumee. & misisse nũcios ad edom. ꝓ libertate trãsitus ꝑ terram suam. Dõ cum ꝓhibuisset moises recessit ꝑ desertũ uertiaciens. Historia numeri dicit post mortẽ marie misisse isrl̃ ad edom.

Necest liquidum verum iosephus ꝓanticipationem an liber numeri ꝓ recapitulationem hoc direxit. Nos & o sequẽtes ordinez historie. dicimus. q̃ mortua maria indiguit populus aqua. factaq; seditione contra moisen & aaron ĩ populo. orauerũt ambo ad dñm. Quibꝰ dñs aut

Isteedom frater iacob fuerat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Tolle virgam.⁊ congrega populū ad pe/
tram.⁊ pcussa dabit vobis aquā. Vtrum
virga q̄ fronduerat.an alia vsus est moi/
ses hic.est dubiū. Et tñ quia in numeris
legit.virga q̄ erat in conspectu dñi.videt
fuisse virga que erat in archa. Et congre
gata multitudine ante petram.dixit moi
ses. Audite rebelles ⁊ increduli. Nūquid
de petra hac poterimus aquā vobis eijce
re. Hic aūt cū in alijs egissent moises et
aaron fiducialiter. turbati populo mur/
murante diffidēter egerūt. qđ dño mani
festante cognitū est. Nō enim ex ope eoꝝ
aliquo.vel verbo hoc perpendi potuisset.
nisi forte quia moises quasi dubitans di
xit. Nunquid poterim⁹ ⁊c. quia inde sen/
sus affirmationis poterat elici quasi po/
terimus.vel negationis.quasi nō poteri/
mus. Cū ergo pcussisset prius virga sili/
cem.quia desperauerat. nō manauerunt
aque. Secundo vo ictu egresse sunt ita
largissime.vt biberet populus ⁊ iumēta.
Et dixit dñs moisi ⁊ aaron. Quia nō cre
didistis mihi.non introducetis populos
hos in terrā eoꝝ. Hec ē aqua cōtradictio
nis.quia etiā subiecti desperauerūt de.p/
missis ⁊ potentia dei. quasi contradicen/
tes promittenti.

De circūitu idumee.C.XXV.

Misit moises nū
cios de cades ad regē edom dicē
tes. Frater tuus iacob mandauit tibi hec
Obsecro.vt liceat nobis transire p terrā
tuam Nō ibimus p loca culta. via publi
ca gradiemur. nō declinabim⁹ ad dextraz
nec ad sinistram. Si biberim⁹ aquas tu/
as.qđ iustū erit dabimus. Et respondit.
Nō transibitis p me. Timēs tñ ne trāsi/
rent.egressus est obuiam in manu forti.
Quāobrem diuertit ab eo israhel. mari/
me quia deus pceperat ei. Nō pugnabis
aduersus fratrem tuū. Circūiuitq̄ idu/
meam.egredienſq̄ de cades.⁊ incedēs p
desertū arabie. ptransiensq̄ archim me/
tropolim arabum. que nunc petra dicit
venit ad montem hor qui est in finibꝰ ter/
re edom.

De morte aaron.C.XXVI.

Di locutus est domi
nus ad moisen. Pergat inquit aaron ad
populū suū. Non intrabit terrā pmissio/
nis.eo q̄ incredulus fuit ori meo. Tolle
aaron ⁊ filiū eius cū eo.⁊ duces eos cor̄
omni populo sup montē hor. Cū nuda/
ueris patrem stola pontificali.indues ea
eleazarū.cui pontificatus accessit p erat ē
primogenito p ignem assumpto. Et fecit
moises qđ p̄ceperat ei dñs. Et mortu⁹ est
aaron in mōte hor. In deuteronomio di/
citur muscera locus sepulture aaron. qui
vsq̄ hodie monstrat in montis vertice.
Populus vo fleuit eū.xxx.dieb⁹. Mor/
tuus est aūt.xl.anno egressionis.cū esset.
cxxiij.annoꝝ eodē anno quo ⁊ maria.mē/
se.v.qui ⁊ apud hebreos dicit sedebath.
apud romanos augustus.prima die mē/
sis scōm lunam. De victoria post
votum anathematis.C.XXVII.

Qvnq̄ audisset
chananeꝰ qui habitabat ad me/
ridiem venisse illuc israhel.pugnauit cū
eo.⁊ obtinuit.⁊ adduxit ex eo predā. Isra
hel aūt vouit dño. q̄ si traderet eū dñs in
manus suas.ciuitates eius anathemati/
zaret. Qđ fecit.⁊ vocauit nomen loci illi⁹
horma.id est anathema. Forte hic ē locus
qui supra p anticipationē vocatus ē hor/
ma. Anathema dicit ab anathene.id ē sur
sum ponere.qđ est deuotare. id ē voto de/
orsum ab vsu nostro separare. cuiꝰ rei res
vota ⁊ reddita sursum in tēplis ponebat.
Et nota. q̄ olim
generaliter populus terre pmissionis dictus ē cha/
naneus. Tres legunt victi p
capadoces i genesi.
Vñ ⁊ hic nomine generali vocat
eos qui erant ad meridiem. Tuc eñ. vſ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

populi ꝓpijs vocabantur nominibus in ea. ⁊ ille ꝓpie dicebaꝫ chananeus. qui habitabat maritimā. De serpente eneo cōtra ignitos serpentes. C.XXVIII.

PRofecti de monte hor venerūt i salmana. vbi cepit populus tedere itineris ⁊ laboris. dū circūiret terrā edom. ⁊ murmurauit cōtra moisen. Ideo immisit dñs ī populū serpentes ignitos. qui dicebanť igniti. qm minimi ⁊ veloces erant ad modū scintillarū. vel vt alij tradūt tactū veneno inflāmabant vsq; ad tumorē ⁊ ruborē igneū. Rogauerunt q; moisen. vt oraret pro eis Cui dñs ait. Fac serpentē eneum. ⁊ pone in particam in medio populi eminentē. ⁊ quicūq; ꝑcussus fuerit a serpente. respiciat eū ⁊ viuet. Et factū est ita. Hunc serpentem semp habuerunt filij israhel. ⁊ magnifice reposi/tus est in hierusa/lē. Tandē ob cultum superstitionis quem populus ei exhibebat. cōminuit eū in puluerem rex iuda. Quia historie sibi sup hoc cōtradicūt. ideo nomē regis nō ponit qō tū post determinabit.

De scopulis torrentiū qui gestierūt. C.XXIX.

INde profecti per aliquas mansiones. venerūt ad torrentē zareth. quē transierūt siccis pedibus vt mare rubrum. Quem relinquentes castrametati sunt contra arnon. Qui vt ait iosephus fluuius est a monte arabie descendens. ⁊ p desertū fluens in stagnū asphaltidem erumpit. diuidens moabitidem ⁊ armoricam. Quidā volunt armoricā ciuitatem esse que est in deserto. ⁊ promineť in finibus amorrei. De hoc transitu israhel p terram illam. ꝙ sequitur leuitic⁹ in hunc modū. Unde dicitur in libro bellorum domini. sicut fecit ī mari rubro sic faciet in torrentibus arnon. Scopuli torrentium inclinati sunt vel gestierūt. vt requiescerent in arnon. ⁊ recumberent in finibus moabitarum. Hunc locum sufficienter expositum nō memini me legisse. Augustinus dicit. forte fuisse librū sic vocatum apud chaldeos. vñ egressus abraham erat. vel apud egiptios. apud quos sapientiā didicerat moises. in quo de hoc transitu prophetatum fuerat. Ut autem fines inter duas gentes ibi constituerentur. bello actum fuisse putant. quod ꝓter magnitudinem sui bellum domini vocatum est. quod bellum liber ille conscripsit Quidam dicunt historiam totam de filijs israhel dici librum bellorum domini. in qua frequenter dicitur dominus ꝓ eis pugnasse. Et maxime dicunt hebrei ī terra illa amorreos manu potenti hebreorū fuisse deletos. ⁊ isti legunt dicitur. pro dicetur. quia etiam in hebreo ita est. Sup hoc dicetur in retractationibus bellorum domini. ⁊ legitur sic. Unde id est de arnon dicitur. id est dicetur. et fiet memoria in libro bellorum domini. id est in historia ista cum legetur a posteris. Fiet autem mentio de ea talis. Sicut fecit dominus in mari rubro perdendo egiptios. sic faciet in torrentibus arnon. perdendo amorreos. Moises dixit. Futurum faciet. nos dicimus preteritum sic fecit. Qđ etiam sequitur. Scopuli inclinati sūt. cē. Similiter ambigue exponitur. Tradūt hebrei immensam multitudinem amorreorum in conuallibus torrentium ⁊ scopulorum arnon posuisse insidias israhelitis. vt transeūtes incautos punirēt. dum vocalitantes oppressisse. rupibus hinc inde inclinatis. ita vt labēria scopulorum extenderentur in arnon.

ibiq; requiesceret id ē finiret. Fuerūt qui dicerent deriuatum a labendo labēscribi situ arnon.

Montis ruina decidēs qđ ī nime aliq; videť. ⁊ a labendo labēria dicit.

q; cū scopuli prerupti ⁊ altissimi sint ī deserto. paulatim inclinanť humiliādo donec requiescant. id ē finianť iuxta arnon

Potuit esse. vt aliqui scopuli montium
unuioꝝ corã israhelitis inclinati sũt. vt de
facili trãsirẽt. qõ forte erat pdictũ ĩ bñdi-
ctione ioseph. ibi. donec veniret desiderũ
colliũ eternoꝝ. Et forte de edom dixit da
uid. Võres exultauerẽt vt arietes. ⁊c.

De cantico ad puteũ. C. XXX.

Ex eo loco appa
paruit eis puteus. id est ex hoc lo
co venerũt in aliũ locum. vbi mõstrante
dño foderũt puteũ. Vñ subditur. Quia
hũc puteũ foderũt principes duces mul
titudinis in datore legis. id ẽ ĩ dño. Hoc
tñ in hebreo nõ legit. Et ascẽdit aqua de
puteo. donec supra redũdaret. Forte ĩ si-
gnũ. qz exinde pugnarẽt. ⁊ hostes supgre
derent in hũc modũ. ⁊ obruerent. Quo
viso cecinit israhel carmen istud. Ascen-
dat puteus ⁊c. De morte seon regis
amorreoꝝ ⁊ og regis basan. C. XXXI.

Egressus populus
inde p aliquas mansiones pue-
nit vsqz ĩ bamoth. Hec est nomẽ hoc mã-
sionis. sed est vallis in regione moab. in
vertice phasga. id
est iuxta montem illũ. vel forte adeo mons ille magn⁹ est qz in vertice habet colles ⁊ valles. In-
de misit israhel nũcios suos ad seon regẽ
amorreoꝝ. vt transitũ ei p terrã suã cõce-
deret. Qui noluit
imo cum exercitu egressus ei obuiã in desertũ pugna-
uit cũ israhel ⁊ p-
cussus ẽ in ore gladij. id ẽ in instantia. Jo
sephus dicit plurimos ex eis siri periisse.
alios ruentes ad fluuiũ iaculis terre con
fixos. fugientes ad menia fundibularijs p
uentos. Occisus est g̃ seon. tulitqz israhel
omnes eius ciuitates. ab arnon vsqz ia-
boch. inter quas caput regni erat esebon.
⁊ habitauit in eis. Ciuitates sunt qua-
Dicit ioseph⁹ hãc terrã inter tria flu-
mina sitam. quasi naturam insule haben
tem. ⁊ opulentissimã. Arnon fluit a me-
ridie. iaboch a septentrione. qui in ior-
danem descẽdit. cui ⁊ nomen tradidit ior-
danis ab occidente. Cũqz transisset israhel fluuiũ iaboch. ⁊ ascẽderet p viã basã.
occurrit ei og rex basan in ezrai. quẽ pcus-
serũt cũ populo suo vsqz ad interminionẽ.
⁊ possederunt terrã eius. Tñ terra hec quã
habuerunt vltra iordanẽ. nõ fuit de terra
pmissionis. qõ patet. qz moises hãc intra-
uit. Profectiqz castrametati sunt in cam
pestribus moab. vbi transiordanez ieri-
cho sita est. De itinere balaam. ⁊
qz ei locuta est asina'. C. XXXII.

Videns balac fi
lius sephor qui rũc rex erat ĩ mo-
ab. quid fecerant amorreo. timuit. ⁊ asci-
tos seniores madiã. qui primi regno ei⁹
erant ⁊ amici. consuluit quid facto opus
esset dicẽs. Populus hic delebit nos. sic
solet bos herbas vsqz ad radices carpere.
Misitqz eorum consilio ad balaam filiũ
beor ariolum qui habitabat sup flumen
amonitarũ. vt veniret ⁊ malediceret po-
pulo huic. Audierãt enim qz benedictus
erat cui benedicebat balaam. ⁊ maledicꝰ
cui maledicebat. Audierant etiam qz israhel nõ vincebat in arcu ⁊ gladio. sed ora-
tione fusa ad dominũ suũ. Assumqz ẽ eis
comodũ execrationibꝰ ptra orationes di
micare. Cũqz venissent ad balaam senio
res moab ⁊ madian ferẽtes munera diui
nationis in manibus. causamqz vie exp⁹
suissent. dixit eis balaã. Manete hic no-
cte. donec videam quid dixerit mihi do-
minus. Dominũ enim prophetã se men-
tiebatur. licet in sacrificando consuleret
demones. Forte demonẽ qui sibi loque-
batur dominum vocabat. Dixitqz ei do-
minus in nocte. curam populi sui gerens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Non eas cum eis.nec maledices populo huic.quia benedictus est. Mane surgens balaam.dixit ſe,phibitū a dño. Rursum misit ad eū balach viros plures.t honoratos.muneraq; maiora.t ampliora promisit.ſi maledicteret populo. Quib? ait balaam. Si dederit mihi balach domuz ſuam plenam auri.nō potero mutare verbum dñi. Obſecro manete hic etiā i hac nocte. Et ait dñs ad eū nocte. Surge vade cum eis.ita dūtaxat. vt q̄ p̄cepero tibi facias. Mane strata asina profectus ē cum eis. Et iratus est dñs.ſtetitq; angelus domini gladio euaginato in via contra balaam. Murmurauerat enim ꝓpositum. t captus cupiditate,pmissoꝝ diſponebat quomodo populo malediceret.licet,phibuisset dñs. Josephus videtur velle. q̄ dominus iratus quaſi ironice dixerit ei. vade cum eis. Nō quia nō intellexit. obſtitit ei angelus. Cum aūt vidisset asina angelum.quem tamen balaam nō videbat.timens deuiauit in agrum. Quā cū verberibus reduxisset balaam ad semitā. iterū ſtetit angelus in anguſtijs macerarum quibus vinee cingebant. timensq; asina iunxit ſe pariet.i attrinit pedem ſedentis. Et ille verberabat eam. Iterū ſtetit angelus i loco anguſto.vbi nec ad dexteram nec ad ſiniſtrā poterat deuiari. Timensq; asina cecidit ſub pedibus ſedētis. Qui cū vehementius fuſtibus cederet latera eius.aperuit dñs os asine.t ait. Cur percutis me.ecce iam tercio? Qui reſpōdit Illuſiſti mihi.vtinam haberem gladiū. vt percuterē te. Aſſuetus iſte monſtris .ad vocem asine non expauit. Protinus aperuit dominus oculos balaam.vidit q; angelum ſtantem in via cum gladio.t adorauit eum. Cui angelus. Peruerſa ē mihi via tua.t niſi asina declinasset occidiſſem te. Cui balaā. Peccaui.t nūc ſi via mea tibi est contraria reuertar. Cui angelus. Vade. ſed caue. ne aliud q̄ p̄cepero tibi loquaris.

De ariolatheſi balaam.t eius ꝓphetia Capitulum.XXXIII.

Dum ergo iret balac occurrit ei in extremis finibus moabitarū. magnifice q; ſuſcipiēs eū dedit ei munera. Cui cōteſtatus balaam ait. Nō potero loqui niſi q̄d poſuerit dñs in ore meo. Aſcenderuntq; pariter excelſa montis.vnde extremam ptem populi intuebant. Edificauerant aūt ab exercitu dñi ſtadia.xl. Dixitq; balaam ad balac. Edifica hic.vij.aras.t para totidē vitulos.t eiuſdem numeri arietes. Cūq; impoſuiſſent tam bo vitulum.t arietem ſup aram. dixit balaā regi. Sta iuxta holocauſtū.vadam ſi forte occurrat mihi dominus.t q̄d iuſſerit loquar tibi. Cūq; abiſſet. poſuit dñs verba in ore eius. Qui rediens.coram oīb? aſſumpta parabola.vel incepta ratione ſua. vt hebreus habet.ait. Quomodo maledicam populo.cui nō maledixit dominus? Habitabit ſolus inter gentes.t non reputabitur.id est ſingularis erit pre omnibus. t innumerabilis. Moriatur anima mea morte iſtoꝝ.t fiant nouiſſima mea horū ſimilia. Cōtriſtatus balac ait. Quid ē q̄d agis? Duxitq; eū ad aliū locū excelſum montis phaſga.vnde aliā ptem populi videre poſſet.ſcēm errorē gentilium putans omnia locis ineſſe.t temporibus.t deū ſicut hominē poſſe mutari. Cūq; iuxta modū p̄dictum ſtatuiſſent ibi ſeptem aras.t impoſuiſſent holocauſta.iterū poſuit dominus verba in ore ei?.t reuertēs ait. Non est idolum in iacob.nec ſimulacrum in iſrahel. Dominus deus eius cū eo est. Non est augurium in iacob.nec diuinatio in iſrahel. Burget vt leo.t quaſi leena nō accubabit donec deuoret predā. id est terram chananeorum. Tunc ait balac. Saltem nec benedicas eis.nec maledicas. Iteruq; duxit eum ſuper montem phegor.ſtatuiſq; vij. aris. impoſitiſq;

holocauſtis p ſingulas.nō abijt balaam
ſicut ante vt auguriū quereret. Sed ele/
uans oculos.vidit iſrahel cōmorantem ī
tentorijs p tribus ſuas.⁊ irruēte in ſe ſpi
ritu dei ait loquēs de ſe. Dixit balaam fi
lius beor. Homo cuius obturatus ē ocu/
lus.auditor ſermonum dei. Quā pulcra
tabernacula tua iacob. Hebreus habet.⁊
tranſlatio origenis. Cuius oculus reue/
latus ē. Tamen idē eſt ſenſus. qz dū dor/
miret.in ſomnis vidit hec q̄ dicebat. Qñ
⁊ obturatus erat oculus carnis.⁊ reuela
tus oculus mētis.vnde ⁊ ſequit. Qui ca
dit ⁊ aperiunt oculi ei⁹. Hebre⁹ plenius
habet. Qui ponit.id eſt qui collocat ſe in
lecto. Addidit etiā aptam de ſaule ꝓphe/
tiam dicēs. Tollet ꝓpter agag rex eius.⁊
auferet regnū illi⁹. Nō factū eſt ſauli. qz
pcperat agag regi amalechitar. Et poſt
dixerit verba ad populū. Qui bñdixerit
tibi.erit ipe bñdictus.qui maledixerit.in
maledictione reputabit. Cūq irraſceret
balac dixit.q in diſceſſu ſuo daret ei cōſi
liū quid faceret aduerſus populū hunc.
Iterumq aſſumpta parabola ait. Orie
tur ſtella ex iacob.⁊ cōſurget virga.id eſt
maria ex iſrahel.⁊ percutiet duces moab.⁊
vaſtabit omēs filios ſeth.q.d. Elaſtabit
totū genus humanū qō ſcz carnale in bo
nis cōreret.⁊ malos pdet. De ſeth em̄ to/
tū genus humanū ē.de quo fuit noe. Fi/
lij em̄ cayn diluuio pierūt. ſcōm hoc vati
ciniū dicit venisse magos in iudeam viſa
ſtella.⁊ tunc extitiſſe apud eos ſcripta ba
laam ſup hac re. Prophetauit quoq ꝙ
iſrahel idumeos⁊ amalech qui fuit prin
cipiū gentiū pugnantiū cōtra eos ſubice/
ret ſibi. Prophetauit etiā ꝙ aſſirij terraz
vaſtarēt.etiā cineos qui erant de fortiſſi/
mo genere.ſcz de ietro. Addiditq. veniēt
in trieribus de italia.⁊ ſupabunt aſſirios
vaſtabūtq hebreos.⁊ ad extremum ipſi
pibunt. Jonat/

chiam p̄dixit ro/ ſcilicet quando erant
manoz.⁊ in fine omnes reges ſubie/
tempoz deſtructi/ cti romano impio.
onem eorundem.

Dicit ioſephus eū ꝓphetaſſe adhuc totū
orbē futurū eoz habitaculū ineternū etiā
inſulas. Et cū ps ꝓphete ſit implera. reli
quū ꝙ certo credimus implendū.

Nō amore mulierculaz ininitatus eſt
iſrahel beelphegor. C. XXXIIII.

Reuertit balaā

vt rediret in locū ſuū. Cūq in fi
nibus madian valediceret balac ⁊ ſuis.
cōſiliū dedit eis. vt virgines quarū ſpecie
illudi poſſet caſtitas. circa rēpora iſrahel
cum exemplis vena

libus mitterēt. q̄ Exenia pegrinorum
iuuenes ad ſe de/ fercula. Unde xeno/
clinantes iterum dochium.

ſibi allicere laborarent. vt eos transgredi
leges patrias facerēt.⁊ deos colerēt alie/
nos. vt ſic deo ſuo irato eis. vel ad modi/
cū tēpus humiliarent. Deo enim eis ꝓpi
cio. nec bella nec peſtis aliqua eos corrupe
rent. Fecerūtq ita madianite. Tamen⁊
de moabitidis virginibo miſſe ſūt. ſz pau
ce. qz naturaliter ſunt deformes. Eo tpe
morabaf iſrahel in ſethim.⁊ fornicatus ē
cum filiabus moab. que vocauerunt eos
ad ſacrificia ſua.⁊ comederunt idolothi/
ta ſua.⁊ adorauerunt deos earū.⁊ Initio. aſ. nō initior
initiatus eſt. id ē Unde initio ſcolaſ
cōſecratus iſrahel litteris.

beelphegor. idolo madianitarum. idolos
ſcz tenuginis quē grecia priapum dixit.
Iratuſq dñs dixit ad moſen. Tolle cū/
ctos principes po

puli tui.⁊ ſuſpen/ Subintelligēda eſt
de eos ꝓ ta ſolē ī pena aliq̄. vel plaga
paribulis. vt auer a dño irrogata. quā
taf furor me⁹ ab exꝑſſam nō habem⁹.
iſrahel. Forte quia ſubditos non corripi/
ebant. duces tribuum voluit ſuſpendi.
Uel potius principes. id ē auctores hui⁹
idolatrie. Qñ⁊ ſtatim ſubdēs dixit moi/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ses ad iudices iſrl. Occidat vnuſquiſq; p̄ximos ſuos qui initiati ſūt beelphegor.

De zelo phinees. C.XXXV.

Tradit ioſephus q̄ princeps ī tribu ſimeon zamri filiā cuiuſdā potentis madianitarū duxerat q̄ dicebat cozbi. qui vxore iubente ī quadā ſolēnitate cū aliis ducibꝫ deo immolauit. Quāobrem cū moiſes eccleſiā cōgregaſſet. ⁊ eos culparet. non nominatim tū. q̄ turba erat in cauſa. ille cozā omnibus cōfeſſus eſt ſe alienigenaꝫ duxiſſe. idola colere. nec tirannicis legibus quas ipe ſibi moiſes poſuerat obnoxiū eſſe. quibus ſub figmēto legis ⁊ dei grauioꝛi ſeruitute p̄mebat populū q̄ egipti. q̄ cui p̄cium auferebat viuēdi arbitriū. ⁊ diſcedēs cozā omni turba q̄ flebat ante fores tabernaculi dñi intrauit tabernaculuꝫ vxoris. Virabant aūt omnes q̄ mortu? nō fuerat. Surgēſq; phinees filius eleazari de medio multitudinis. ⁊ arrepto pugione ingreſſus eſt poſt illū lupanar. ⁊ cū inueniſſet coeūtes p̄fodit ambos in locis geniralibus ceſſauitq; plaga. ⁊ occeſi ſunt. xxiiij. milia. forte a dño p plagā aliquā p̄cedentē. que tūc ceſſauit. Sed ioſephus videtur velle. q̄ plurimi iuuenes zelo finees accenſi multa milia populi p̄cuſſerunt. Locutus eſt aūt dñs ad moiſen. Hoſtes vos ſentiant madianite. Percutite eos. Hoc factuꝫ é poſtea cū moiſes miſit exercitū. ⁊ p̄cuſſit madianitas. Vel forte ſic̄ p̄cuſſi fuerāt filij iſrahel. voluit etiā tūc dñs mulieres occidi q̄ ſubuerterant eos. Secūdus numerus bellatoꝛ. C.XXXVI.

Poſtquam vero ſanguis noxioꝛ effuſus eſt. dixit dñs ad moiſen et eleazarū. Numerate capitulū iſtud. poſtrate ſummā filiorū iſrahel qui ad bella poſſunt p̄cedere. a. xx. annis ⁊ ſupra p̄ domos ⁊ cognationes ſuas Feceruntq; ita. ⁊ inuenti ſunt. dc. milia. ⁊ inde. dcc. ⁊. xxx. inter quos nullus fuit eorū qui numerati fuerant a moiſe ⁊ aaron. p̄ter ioſue ⁊ aaleph. Et ait dñs. Iſtis diuidetur terra. pluribus maioꝛē partem dabis. ⁊ paucioribus minoꝛē. Vō nō eſt intelligendū de tribubꝫ vel familijs. ſed de tribubꝫ. Terra enim eque diuiſa. ſcōm ſortes data eſt tribubus. ⁊ quelibet tribus ſorte equales p̄tes dedit familijs. familie vero iuxta numerū capitū domibus diuiſerunt ſine ſorte minoꝛes portiones. Numerati ſunt quoq; leuite a meſe vno ⁊ ſupra. xxiij. milia generis maſculini.

De iure ſucceſſionis hereditarie. Capitulum. XXXVII.

Omus autē ſalphaat. q̄ nō reliquerat filiū ſuū nō ē numerata. Eludiētes aūt. v. filie ipi? q̄ numeratis daret terra. ſteterūt ad oſtiū tabernaculi cozaꝫ moiſe ⁊ eleazaro ⁊ tota multitudine. ⁊ dixerūt. Pater nr̄ mortu? eſt ī deſerto. nec habuit mares filios. cur tollitur nomen eius de familia? Date nobis poſſeſſionem inter cognatos noſtros. Quarū cauſam retulit moiſes ad dominū. Qui ait. Juſtam rem poſtulāt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

filie salphaat. Ad filios aũt isrl̃ loqueris
Homo si mortuus fuerit absq; filio. ad fi
liã trãsibit hereditas. qõ vsq; hodie cõsue
tudo obtinet. Qõ si nec filiam habuerit.
transibit ad fratres ei⁹. Qõ si nec fratres
habuerit transibit ad patruos. Qõ si nec
hos habuerit. ad eos qui primi sunt.

De substitutiõe iosue. C. XXXVIII

DIxit quoq; do
min⁹ ad moisen. Ascende i mon
tẽ abarim. & cõtẽplare terrã quã daturus
sum filijs isrl̃ & post ibis ad populũ
tuũ. Nõ enim intrabis eaz. Cui moises.
Prouideat dñs de⁹ spirituũ ois carnis
hominẽ qui sit sup̃ multitudinẽ hanc. ne
sit populus dñi sic̃ oues sine pastore. cui
dñs. Tolle iosue. & statue corã eleazaro.
& omni multitudine. & impone manũ tuã
sup̃ caput ei⁹. vt audiat eũ ois synagoga
filioz isrl̃. Fecitq; moises vt dñs im
perauerat. cognouitq; vniuersa multitu
do. q̃ iosue post mortẽ moisi antecederet
eos. Vtrũ aũt tũc vel post ascẽderit moi
ses. vt videret terrã. certũ nõ ẽ. sed certuz
ẽ q̃ ascẽdit. & ptẽ terre videre potuit. Qõ
si torã vidit. miraculose factum est.

De libaminibus. C. XXXIX.

DRecepitq; do
minus moisi de iugi sacrifi
cio. & de sacrificijs legaliũ so
lẽnitatũ. Sz q̃ nõ offerebaf hostia sine li
bamẽtis suis. de his breuiter p̃mittendũ
ẽ. Libamẽ vel libamẽtũ erat simila oleo
glutinata & vinũ. q̃ cũ hostia adolebaf.
vt sq; q̃si panis & vinũ & caro dño offerrẽ
tur. Cuiq; vo hostie ꝓpriũ libamẽ deter
minatum erat. Pro agno simile decima
ps ephi. vini q̃rta ps hin vel ephi offere
baf. Erãt aũt ephi & chor⁹ mẽsure aridoz
hin & baf liqui
doz. Et forte tres
decime erãt inte
gre de trib⁹ ephi.
Chorus ẽ. xx. con
tinet modios. ephi
tres aridoruz. hin
batus liquidoz. pri⁹
Vel de vino ephi. tollebaf decima. Ite
rũ. ix. ptes decimabaf. & tercio decima
baf reliquũ. & sic erãt tres decime vnius
ephi. Pro ariete de simila due decime.
de vino tercia ps hin. ꝑ vitulo de simila
tres decime. de vino media ps hin. Ea
dẽ erãt libamẽta hirci. Si q̃ legas. pro
agno de simila dari decimaz decime. in
telligendũ ẽ de cõsueta decima deciman
di q̃li decimã decimationis. vel decimaz
decimantẽ. Vel ipa decima ephi iterum
decimabaf. & hec decime decima dabaf
ꝑ agno scõm quosdã. Vel pon⁹ idem est
decima decime. q̃ decima ephi. Est em̃
ephi decima chori.

De iugi sacrificio. C. XL.

PRius aũt de iu
gi sacrificio videamus. Juge sa
crificiũ vel indeficiẽs quotidie fiebat de
sumptu publico. Mane offerebaf agn⁹
anniculꝰ i holocaustũ cũ libamẽtis suis.
vt tota die cremaref in odorẽ suauẽ dño.
Quo ipositio sup̃ altare sacerdos cũ pu
nis & thimiamate & totus intrabat taber
naculũ. ponebatq; pruinas cũ thimiama
te sup̃ altare incensi. Et hoc vocabaf con
summatio sacrificij. Tunc etiã q̃ruor de
septẽ lucernis mortificabat. In vespe po
nebaf similiter ali⁹ agn⁹ in eundẽ modũ
Et intrãs cũ thimiamate sacerdos. accen
debat oẽs lucernas. & sic tota nocte i alta
ri erat odor suauis dño. Vespertinũ cõ sa
crificiũ melius erat. & pinguꝭ matutino.
q̃ sepe i die ꝑ illud plura imponeban
tur. Et inde dicebaf illud gratꝭ dño. q̃
pinguꝭ diam nos gratꝭ. q̃ mortẽ dñi
sacrã vespe significabat. Hos agnos qui
dam tradunt de sumptu tradi sacerdo
tum. Josephus vo de publico. qui etiaz
quotidianam de sumptu sacerdotum ob
lationez determinat. Offerebat enim sa
cerdos in diebus vicis sue assarium fari
ne oleo mixte. et modica decoctione in
durate. medieratem mane. & medieratez

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

vespe sup altare. In hunc modū ecclesia mane ⁊ vespe offert dño laudes ⁊ cōpletoriū. vel potius ī prima ⁊ cōpletorio offert cōfessionē ad mutuo orandū ranc̄ ingt sacrificiū. q̄ sacrificiū nūm deo ē spūs cōtritus ⁊ humiliatus. De sabbato ⁊ oblationibus eius. C. XLI.

Solemnitates legales erāt septē. Sabbatū. neomenia. phase. penthecostes. festū clangoris. festū ꝓpiationis. scenopegia. Sabbatū interꝓtāt requies. ⁊ potest dici festū dñi. q̄ cū alia festa instituta ⁊ nominata sint ab aliquo euentu vel ope eoꝝ. hoc dicitur sabbatū. q̄ de⁹ in eo quieuit. Inde est forte. q̄ primi legiatū est ī duob⁹. quia in eo nō licet cibū parare. nec vltra mille passus ire. Dicit aūt hoc festū legale. nō quin ⁊ ante legē erāt ab exteris quibusdā nationib⁹ obseruatū fuerit sabbatuz. sed q̄ sub lege primo obseruatū ēer ꝓcepto. Ea die ꝓter iuge sacrificiū offerebantur duo agni anniculi immaculati cum libamentis suis. omnia hec in holocaustum.

De neomenia. C. XLII.

Neomenia sonat innouatio lune. Neos eñ nouū mene luna interꝓtāt. Quia ḡ iudei in legitimis finis lunationes ꝓ mēsibus habebant ex lege. die noue lune vocabāt kal. legales. ⁊ erat dies ferialis apud eos. Ea die offerebāt vitulos duos. arietē vnuz. agnos anniculos. vij. cū libamentis suis ꝓ singulos. Hircūq̄ ꝓ declinatione peccati. cū libāmtis suis. oīa hec holocaustū

De phase. C. XLIII.

Quartadecima die primi mensis ad vesp̄um comedebant agnū paschalē. ⁊ nox illa dicebatur phase. id ē trāsitus ꝓpter causas superius dictas. Eadē dicebāt pascha. id ē immolatio. Sequenti die inchoabat festū azimoꝝ q̄d̄ pretabatur septē diebus. Quoꝝ dies prima ⁊ vltima solēnis erat ⁊ ferialis ab omni ope seruili. Nō ezechiel addit de festo prime diei aprilis. ⁊ alibi de. x. die qua tollebat agn⁹. Cū ⁊ primus mēsis solet compari. vij. in solēnitatibus. forte moises causa brevitatis pertransijt. Vel multa ad ampliandū culmē dei sup addita sunt. q̄ ezechiel ꝓsequitur. sicut in sabbato de portarū apitione ⁊ prece principis. Post primā die solennē. id est. xvi. luna torrebāt igni spicas recētes. ⁊ grana manib⁹ cōfricata in modū farris fracti offerebāt dño assarū vnū. cui⁹ pugillū vel dragmā vnā adolebat sacerdos sup altare. reliquū erat ei⁹. Pro hac oblatione quidā putauerūt hoc festū non solū azimoꝝ dici. sed eriā festū nouoꝝ. erāntes. quia legūt mīsan quādoq̄ vocari mēsem nouoꝝ. Ab hac. xvi. die dicit ioseph⁹ numerari. vij. ebdomadas. post quas stat̄im erat pentecostes. Alij dicunt eas numerari ab altera die sabbati q̄d erat ī diebus azimoꝝ. q̄ lēa hīstorie videt sic sonare. Alij ab ipa prima die azimoꝝ. ne plures q̄z. l. dies inter pascha ⁊ pentecostē inueniant. In his dieb⁹. vij. ꝓ singulos dies offerebant in holocaustū eedem hostie q̄ eriā in neomenia cū libamentis suis.

De penthecoste. C. XLIIII.

Penthecostes sonat quinquagesimus. Pentha enim grece. l. latine. hebraice asarta. Vel penthecoste.

ipa quinq̄gena dierū. quib⁹ completis immītēs vltima dies dicebat festū peñ. i. cōsecutiu⁹. l. dierū. Fiebat autem in memoriaz date legis. que. l. die ab exitu de egipto data ē. Eadez solēnitas dicebat

Secūm hoc inueniēs. Dū cōplerent dies pēthecostes. Certior sententia est a prima die azimoꝝ quinq̄gesimum esse penthecosten. ⁊ a seq̄da quinq̄gesimuz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

festum ebdoma/ darū.q; suppura/ tis vt dictū ē.vij. ebdomadib; ab altera die sabbati azimoꝝ fiebat. Nō si volum⁹ se/ qui iosephū.sabbatū dicem⁹ hic primaꝝ die solennē azimoꝝ. Dicebaf etiā festuꝝ primitiuoꝝ.q; tūc de nouis frugib⁹ offe/ rebantur duo panes duoꝝ assariꝝ de al phita siccata.facti scōm iosephū.q; fermē/ tati. et ideo nil ex eis sup altare po/ nebaf.q; cum eis due agne i esum tantū sacerdotū. q; nil ex eis in cra/ stinū reliqui p/ mittebaf. Erat q; hoc festū.vij.die/ ruꝝ.q; p singulos offerebant eedeꝝ hostie q; etiā i neo menia et in diebꝰ azimoꝝ cum liba mēris suis. esse secundā diē pen/ tecostes. in q; offere/ banf panes noui.sic secuda die azimoꝝ grana.q; ita duo di/ es quinquagesimi le gunf numerati. Tres primitie fru/ guꝝ offerebanf dño. sicꝫ colligēdarū.eden darū.reseruandarū. Colligēdarū in ma/ nipulis.q; in pasceba Edendarum in pa/ nibus.q; in penteco/ sten. Reseruanda/ rū q; reseruabāt⁹.et de ultis ad plus da/ baf.xl.ps ad minus decima.

Tñ videf velle iosephus tūc immolari vitulos tres.arietes duos.ag/ nos quatuordecim.

De festo tubarum.C.XLV.

PRima die mēsis septimi duplex erat solennitas. neomenia.q; festū clangoris vel tubarum Vnde. Buccinate i neomenia tuba. In quo buccinabant cornib⁹ pecorinis.q; ea die liberat⁹ ē isaac ne immolareť. pecore substituto p eo. Dicebaf etiā festū septi/ moꝝ.vel sabbatū mensiū.q; hic septim⁹ mēsis fere totus erat solēnis. Ea die p̄ter oblationes neomenie offerebanf in holo caustū vitulus vn⁹.aries vn⁹.agni anni/ culi.vij.hircus p peccato cū libamētis su is. Tradit q; subintroducū est a iudeis de cercis.vt p ignē immolationē isaac pa raratam significarent. Itē a modernioꝝ⁹ translati sunt cerei ad decimā diē q; est p mortuis.forte p spe resurrectionis.

De festo ꝓpiationis.C.XLVI.

DEcima die eiusdem mēsis erat festū ꝓpiationis q; ea die reddit moises ad eos.referēs de/ um eis placatum sup offensam vi/ tuli cōflantis. Ea die ieunabāt⁹ ho/ mines.q; iumēta.a vespa vsq; ad vesp̄am p memoria mortuoꝝ. Tñ etiā dicebatur dies afflictionis. Dicebaf quoq; dies ex piationis.q; ea die sanguine vituli rube expiabaf tabernaculū.q; altare.vt p̄dictuꝫ est. Et fiebat cinis ad expiationē immun doꝝ.q; ipi expiabanf a peccatis illius an/ ni p emissionē hirci a populo. Erat eñ ob/ latio diei illi⁹.vituli⁹ vn⁹.aries vn⁹.agni anniculi.vij.hircus p peccato cum liba/ mentis eorum.

Exodi cap. Erant dñs ad moy/ sen.

De Scenopegia.C.XLVII.

QVintadecima die eiusdē mensis erat scenople gia.q; sonat fixio tabernaculoꝝ. In qua p septē dies habitabāt⁹ sub vmbraculis. i memoriā.xl.annoꝝ i quib⁹ fuerūt i taber naculis i deserto. Tñ.q; festū tabernaculo rū dici solet. Protelabaf aūt septem die bus.quarū prima.q; vltima solēnes erāt. Octau⁹ etiā dies erat solēnis.nō q; esset de scenopegia.sed q; ea die cōueniebant ad faciendā collectā in vsus paupum.vel i alios vsus cōmunes. Vnde.q; scenople gia quandoq; legitur esse festuꝫ octo die/ rum. Sed patres illi nō seruierūt ogdo/ adi. Traditur quoq; in quatuoꝝ diebus interpositis a die decima vsq; ad hanc le breos seruare ieunia. Tradit iosephus q; in his septem diebus ferebant in ma/ nibus ramos mirti.q; salicis.q; sūmitates palmaruꝫ.virgulas mali p̄sici. Fiebaq;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

de cunctis frugibus terre oblatio dño in granarũ actionẽ. Oblatio ꝙo septẽ dierum hec erat. Prima die offerebantur in holocaustuꝫ vituli.xiij.arietes duo.agni anniculi.xiij.r hircus ꝓ peccato cũ libamentis eoꝝ. Eadẽ oblatio arietũ r agnorum r hirci fiebat ꝓ singulos dies sequẽtes. sed de numero vituloꝝ vnus subtrahebaꝭ in dies. In secũda.xij. in tercia.xi. in quarta.x. in quinta.ix. in sexta.viij. in septima.vij. In.viij.que erat solẽnis offerebatur aries vnus. vitulus vn⁹. agni anniculi.vij.r hircus ꝓ peccato.cũ libamentis eoꝝ. Forte in.vij. diebus facta est subtractio vitulorũ. vt in summa fierent lxx. in memoriã eoꝝ qui in.lxx. animabus intrauerũt egiptũ. Hec sunt oblationes holocaustoꝝ in.vij. solennitatibus.r fiebant de publico. Non ꝓter hoc cessabat indesinens sacrificium. nec hostie ꝙ spontanee vel necessarie. Et nota. quia ille tres solennitates que.vij.diebus ꝓtelabãtur. ꝑcipue dicebanꝭ. Et sabbatũ qđ interueniebat in illis diebus. dicebaꝭ sabbatum sabbatoꝝ. quasi sabbatũ festoꝝ. Alias festiuitates adiecerunt his hebrei ꝓter varios euentus. sicut encenia r phurim. id est festũ hester. sed nõ dicũtur legales. id est nõ sunt in lege institute. Nota solennitates ꝑfatas tres. pascha. pentecostes et scenophegia dictas cerimonias a cereis. id est luminaribus. vel a carie.r mene. qz tũc debent in nobis sordes deficere quasi carimenie. Vel a carendo munꝰ. id ẽ officijs seruilib⁹ quasi carimonie. Vel a cerere vbi summa veneratio ꝑstita ẽ sacris romanis illuc delatis vrbe a gallis capta

De votis. C. XLVIII.

ADdidit quoqz dominus de votis mulierũ. Vidua vel repudiata quicquid vouerunt. vel in quo iuramento se cõstrinxerint. implebunt. Filia vel vxor teneꝭ ex voto vel iuramento. nisi pater vel vir cõtradixerit. statim vt audierit. Si enim statim cõtra dixerit. irrite sunt pollicitationes earum ipe ꝙo peccatũ portabit qui cõtradixerit. Vir aũt omne iuramentũ vel votum implebit. nisi forte de continentia.

De restructione madian r prede diuisione. C. XLIX.

LOcutus est dominus ad moisen. Vlciscere filio israhel de madianitis.r sic colligeris ad populũ tuũ. Armauit ergo moises de singulis tribubus mille viros electos. scz.xij.milia. ꝑfectiqz eis finees filium eleazari. Vasa quoqz sancta. id est tubas ad clangendũ tradidit eis. Qui ꝓ fecti hostes vicerunt Quinqz reges r omnes viros eoꝝ occiderunt. vrbes viculos r castella flamma cõsumpsit. balaã quoqz interfecerũt gladio. mulieres r puulos pecora r omnem supellectilẽ in predam duxerunt. Dum aũt rediret moises r eleazar. omnes principes synagoge egressi sunt in occursum eoꝝ extra castra. visisqz mulieribus ira⁹ moises dixit ad eos. Cur feminas reseruastis? Nonne ipe sunt que deceperũt filios israhel? Interficite omnes que nouerunt viros r omnẽ masculum. virgines tantũ reseruate. Fecerunt qz ita. r reseruate sunt virgines. xxxij.milia. Et ait moises. Quia peccastis eritis immũdi. quia occidistis vel tetigistis mortuos. extra castra eritis septẽ diebus r purificabimini tercio r septimo die aq̃ aspersionis. Omnem vestem etiã quã tetigistis purificabiꝭ. Aurũ et quicquid transire ꝓ ignẽ potest. igne purificabiꝭ. Cẽterũ aũt ignem nõ potest sustinere. aqua expiatiõis purgabiꝭ. Dixitqz dominus ad moisen. Tolle summam eorũ que capta sunt. ab homine vsqz ad pecus. r diuides predam ex equo inter eos qui pugnauerunt. r reliquam multitudinem. De parte ꝙo eoꝝ qui pugnauerunt separabis domino vnam animã de quingentis. r dabis eam eleazaro. Ex media

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

vero pre multitudinis accipies quinquagesimũ caput ⁊ dabis leuitis. Quo facto principes exercitus accesserũt ad moisen. ⁊ dixerũt. Recensuimus numerũ pugnatorũ. quos dedisti nobis. ⁊ nec vnus quidem defuit. Quãobrem offerimus in donariis dñi. qd̃ in preda auri potuim⁹ inuenire. pcḣelides armillas. anulos. dextralia. murenulas. vt deprecetur dñm pro nobis. Suscepertũt autẽ ⁊ moises eleazar ⁊ intulerũt illud ī tabernaculum. A peri. qd̃ est circũ. ⁊ cxle qd̃ ẽ brachiũ. dicunt pcḣelides. q̃ si ornamẽtũ brachij.

De sorte duarũ tribuum ⁊ dimidie. C.L.

Hij aũt ruben ⁊ gad ⁊ dimidia tribus manasse habebãt pecora multa nimis. Et vidẽtes amorream. basan ⁊ galaad aptas pecoribus alẽdis. rogauerũt moisen. vt terram hanc eis cõtraderet. Estimans autẽ moises ob timorem pugne ⁊ laboris hoc eos quesisse. malignos eos appellauit. eo q̃ fratribus in erumna cõsistentibus. ipi vellent deliciari. Ipsi vo pollicẽ sunt q̃ mulieres ⁊ puulos in turis locis ordinarent. caulas ouibus. ⁊ iumentis stabula fabricarent. ipi vo armati pcederent fratres suos. donec eos introducerẽt ad loca sua. Sub hac aũt cõditione terrã seon regis amorreoꝝ. ⁊ og regis basan susceperũt. Porro filij machir filij manasse obtinuerũt galaad. Jair vo filius manasse occupauit vicos eiꝰ. ⁊ vocauit eos anoth iair. id est villas iair.

Karbalogus. xlij. mansionũ. C.LI.

Ponitur hic carbalogus mansionũ ab exitu de egipto. Fuerunt aũt ante transitũ maris rubri. iij. rameſſe. sochot. ethan. phiahyroth. A mari rubro vsq̃ ad syna. viij. marath helim. iamsuph. qd̃ sonat mare rubrum. vel scirpeũ. Jam enim mare. suph rubrũ vel scirpeus interpratat. ⁊ potuit esse lacus scirpeus. q⁹ hebrei quãliber aquarũ cõgregationẽ vocant mare. Post iamsuph desertũ syn. defeta. hal⁹. raphidim. solitudo synai. A monte syna vsq̃ ad cades. yri. sepulchra cõcupiscẽtie. aseroth. rethmon. phares. lemna. rethsa. sedatha. mons sepher. areda. maceloth. thaat. thare. melcha. esmona. moseroth. baneiacham. mons galaad. Jerebatha. ebrona. asiongaber. cades. A cades vsq̃ ad campestria moab nouẽ. mons hor. salphana. phinon. oboth. ieabarim. dibongad. helmon. reblataim. montes abarim. campestria moab.

De vrbibus leuitarum ⁊ suburbanis. C.LII.

Terũ locutus est dominꝰ ad moisen. ⁊ distinxit terminos terre promissionis. ab ortu ⁊ occasu. meridie ⁊ aquilone. Et nominauit principes tribuũ. qui trãsiro iordane cũ iosue ⁊ eleazaro terrã diuiderẽt. Precepitq̃ leuitas in oĩbus tribub⁹ dispos. habere. xlviij. ciuitates ad inhabitandũ. ⁊ a muris forinsecus p̃ circũitum terrã mille passuũ obtinere. in q̃ suburbana essent ad pecora eoꝝ alenda. Ex quib⁹ ciuitatib⁹. vi. essent refugij. tres vltra iordanem. ⁊ tres citra. de quibus in deutronomio dicetur.

De matrimonio cõtribulũ. C.LIII.

Accesserũt aũt filij machir filij manasse ad moisen ⁊ dixerũt. Filie salphaat fratris nr̃i habẽt nobiscũ sortẽ ex pcepto dñi. Si q̃ nupserint viris tribꝰ alteri⁹. q⁹ filij earũ sequent̃ tribũ patris. minuet̃ hereditas nostra ⁊ sortiũ distributio cõfundet̃ in ubileo. Occasione g̃ filioꝝ salphaat. lex hecp mulgata ẽ a dño p moisen. Omẽs viri duc̃at vrores de tribu ⁊ cognatione sua. eo q̃ hereditas pmaneat ī familijs. ne cõmisceant̃ tribꝰ. sz maneãt vxta dño separate sũt ⁊

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Hiſtoria deutronomij.c.j.
Epilogus cum additionibus ⁊ determi/
nationibus.c.ij.
De ciuitatibꝫ refugij trãs iordanẽ.c.iij.
De precepto dilectionis.c.iiij.
De decima ſecunda.c.v.
De appellatione populi ad ſummum ſa/
cerdotem.c.vj.
De iuſticia regis.c.vij.
De maleficis abiciendis.c.viij.
De talione legis.c.ix.
De timidis ⁊ ſollicitis remouẽdis ab ex/
ercitu.c.x.
Ne fedus inirent cum gentibus.c.xj.
De his quibus non erat fas intrare ec/
cleſiam dei.c.xij.
De prohibitione proſtibuli.c.xiij.
De plagis quarũ maior erat quadrage/
naria.c.xiiij.
De ſuſcitatione ſeminis ⁊ modis diſcal/
ciandi.c.xv.
De ſemine agrorum.c.xvj.
De deletione amalechitarum.c.xvij.
Q moiſes tradidit deuteronomium le/
uitis.c.xviij.
Canticum teſtimonij.c.xix.
De morte moiſi poſtq̃ benedixit populo
c.xx.

Hiſtoria deutronomij.C.I.

QVinta ⁊ vltima huius hiſtorie diſtinctio hebraice dicit ellecdebarim qđ ſonat. Hec ſũt verba. Grece aũt dicit deutronomij. id ẽ ſecũda lex. Deuteron enim ſecunda. nomia lex. Ex hoc noĩe quidã errãtes dixerũt duas eſſe leges. vnã datã a deo. q̃ in pceden tibus libris cõtinet. alterã datã a moiſe. q̃ in hoc libro. Addentes in aſſertionẽ ſui erroris. q̃ de illa legit ſupra. Locutus eſt dñs ad moiſen. ⁊ ad omnem iſrahel. De iſta dicit. Locutus ẽ moiſes. Ad hec dicẽdũ. q̃ multa hic leguntur q̃ nõ ſupra. q̃daz quaſi cõtraria. qđnõ fieret ſi hic eſſet pdictorum repetitio. Verius ſentiendum eſt. q̃ hic pentha teucus nõ eſt niſi lex vna. q̃ etiaz ab apoſtolo ⁊ aliis ſepi⁹ vocatur lex moiſi q̃ lex dei. Hebre⁹ etiã vocat. hos. v libros thorat. i. legẽ. nec ob aliud dicit liber hic lex ſecũda. niſi q̃ pdicta hic iterantur. q̃ſi lex iterata. Iterantur etiã hic tria trib⁹ de cauſis. pcepta ⁊ cerimonie ad cõmendationẽ memorie ⁊ ipſorũ cõfirmationẽ. Beneficia dei ad roborandã dilectionẽ dei in illis. Flagella q̃ ſuſtinuerũt murmurãtes ad incuriendũ timorẽ. Si vero in hac iteratione videt aliq̃ pdictis ineſſe cõtrarietas in ſuperficie verborũ. in intellectu tñ nulla ẽ. Fuerũt etiam qui dicerent hũc libr⁹ factũ a ioſue trãſito iordane. q̃ legit in principio. Hec ſunt verba q̃ locutus ẽ moiſes trans iordanẽ. Pro ſitu eñ terre ſacra ſcriptura dicere conſueuit. vltra iordanem vel citra. Dicit liber moiſi. vel ioſue. q̃ qđ moiſes verbo tradidit. ioſue redegit in ſcripto. Videt etiã hieronimus velle. q̃ magnã ioſue huj⁹ libri ſcripſerit ptem. Verius videt eſſe q̃ ſcript⁹ ſita moiſe. Vel hoc ſeq̃ ⁊ loquar. de ſe tanquã de alio in principio apoſuit eſdras. ſic ⁊ in fine de morte moiſi. pſertim cũ circa finẽ libri legat. Scripſit moiſes legez hanc. ⁊ paulo poſt. poſtq̃ ſcripſit moiſes verba legis huj⁹ in volumine. pcepit leuitis. tollite librũ hũc. ⁊ ponite in latera arcꝺe federis. Legit quoq̃ lõgo tpe poſt in uetus in hieruſalẽ de tronomij⁹ in archa.

Epilogus cum additionibus ⁊ determinationibus.C.II.

QVadrageſimo anno ab exitu filiorũ iſrahel de egipto. xi. meſe. prima die meſis. videns moiſes die mortis ſibi imminere. locut⁹ ẽ ad oẽs filios iſrahel. ⁊ cepit legẽ explanare. cõgregãs eos ſcõm ioſephũ ad iordanẽ in loco vbi nũc ciuitas abidal ẽ loculq̃ palmarũ. Sane recapitulationem moiſi, pſequẽtes. q̃ ſupra dicta ſũt omit/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

temus. supaddita dicemus. quedã q̃ vi/
dent cõtraria memorabim? determinan/
do. Itaq; i recapi
tulando ait moi/ Supra in exodo. ca/
ses. Dixi vobis il pitulo .xxv. Egres/
lo tpe. Nõ valeo sus est aũt iethro.
solus negocia vestra sustinere. date ex vo
bis sapientes. & ponã eos tribunos. centu/
riones quinq̃genarios & decanos. Hoc
videt cõtrariũ p̃dictis. Supra eñ consi/
lio iethro dixit hoc factũ esse. Utrũq; vero
factũ fuit. Primo eñ ad cõsiliũ soceri fa/
ciendũ secreto dispposuit. postea auctorita
te & assensu populi cõpleuit. Ad pusilla/
nimitatẽ quoq; eoz cõfortandã. iteravit
moises de victoria og regis basan. qui re
stiterat de stirpe gigantiũ. & in argumen/
tũ magnitudinis ei? monstrat lectus fer
reus ipsius in rabath filioz amon. ix. cu/
bitos habens longitudinis & quattuor la
titudinis. De ciuitatibus re
fugij trans iordanem. C. III.

REparauit moi/
ses tres ciuitates refugij trãs ior
danẽ. bosor in tribu ruben. ramoth in ga/
laad in tribu gad. golan in basan in tribu
manasse. Haruz hic vsus erat. Si quis
nolẽs hominem occidisset. cõfugiebat ad
aliquã harũ. & ibi a consanguineis occisi
rutus erat. Si eñ extra fines alicui? ha/
rũ inuenisset eũ. qui vltor sanguis effusi
esse debebat. impune pcutiebat homicidã
Erat aũt in ea fugitiu? vsq; ad recõcilia/
tionẽ cũ ꝓpinquis. vel vsq; ad mortẽ sum
mi pontificis. i q̃ hmõi oẽs fugitiui redi/
bant securi ad ꝓpria. Tñ si ꝓpinqui occisi
volebãt illũ impetere q̃ volẽs occidisset.
& coram ciuibus vrbis eius hoc pbarẽt.
tradebatur eis ad occidendum.

De precepto dilectionis. C. IIII.

ADdidit quoq;
moises. Diliges dñm deuz tuũ
ex toto corde tuo. & ex tota aĩa tua. & ex to/
ta mẽte tua. & ex tota fortitudine tua. Ad
didit quoq; cũ demanna iteraret. Nõ in
solo pane viuit ho
mo. sed i omni ver Alibi ponunt. x. pre
bo q̃ procedit de cepta. Sed nota q̃
ore dei. Panẽ vo sub his duobꝫ conti
cauit hic omnẽ ci/ nent illa. Horũ eñ
bũ hominũ. Con/ primũ cõplectit tria
sistit eñ scriptu/ secundũ cõtinet sep/
ra panẽ ꝓ cibo po tem.
nere. Et est sensus. Nolite mirari si cibũ
insolitum dedit vobis dñs. q̃ nõ in solis
vsitatis cibis vita hominis stabilita est
apud deũ. sed solo verbo potest creare no
ua ex quibꝫ viuat homo. Addidit quoq;
inter bñficia. q̃ p. xl. annos in deserto ve/
stimẽta eoz nõ defecerãt vetustate. nec so
tulares attriti erãt. & q̃ euaserãt serpẽtes
flatu vrentes circũstantia. quos ob hoc fo
te supra dixit ignitos. & scorpiones. & di/
psades. q̃ latine situle dicunt. q̃ pimunt
hoiem siti. & adeo pue sunt. vt cũ calcant
vix videant. cui? venenum extinguit an/
teq̃ sentiat. nec trifticiã sentit morsus
Dicit aũt situla p cõtrariũ. vas eñ q̃ si
tula dicit aufert sitim. hec affert. sic fare/
tra que infert mortẽ. feretrũ. q̃ fert vel au
fert mortuũ. Ut eriã ostenderet q̃ necessi/
tas incũberet eis obseruãdi p̃cepta dñi i
terra ꝓmissionis addidit. q̃ nõ erat terra
illa sic terra egipti. q̃ bñficio fluminis fe/
cundat. vbi p portos aque deriuantur irri/
gue. sed erat mõtuosa & campestris. de ce/
lo pluuiã expectãs. & ideo plurimũ ibi co/
lendũ deũ. vt daret eis pluuiã tpibus suis.
tepzaneã. scz in autumno. vel in hyeme.
iactis seminibꝫ nutriẽdis. & serotinaz ad
crementũ i vere vel estate. Addidit quoq;
de terminis terre ꝓmissionis dñs dicẽs.
Dis locus quẽ calcauerit pes vester. ve/
ster erit. a deserto q̃ ẽ in meridie. & liba/
no qui in septentrione & flumine magno
eufrate qui in oriente. Usq; ad mediterra
neum erũt termini vestri. hoc est mare q̃
tyrrenũ dicit. Addidit quoq; q̃ bñdictio/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

nes ⁊ maledictiones scriptas in libro hoc
transito iordane in ingressu suo dicerent
in hunc modū. Sex tribus maiores na-
tu ascenderēt montē garizim cū sacerdo-
tibo ⁊ leuitis.⁊. vi. minores montē ebal e
regione.⁊ qui in garizim omnes benedi-
ctiones dicerent sup legis obseruatores.
⁊ qui in ebal responderēt amē. ¶Post ascē
derent sacerdotes ⁊ leuite cū aliis sex tri-
bubus in ebal ⁊ simul omnes maledicti-
ones imprecarentur trāsgressoribo.⁊ qui
in garizim responderēt amen. Et nota q
cū enumerat gentes quas eiecerūt de ter-
ra promissiōis fere vbiq; sex nominat. cha-
naneū amorreum. ferezeū. iebuseū. eueū.
etheum. In hac vo iteratione nominat
septimū gergeseum. Itē nota quia abra-
hē promisum est q decem delerent. q̄ tunc
reuera ibi erant. Sed cum venerūt illuc
filij israhel. iā tres erant delere. Filij lorb
deleuerūt gigantes. filij esau horreos. ca-
padoces partem eueorum.

De decima secunda. C.V.

ADdiditq; moi
ses. quia nō liceret eis comedere
decimam in opidis suis. nec primogeni-
ta pecorū. nec primitias laborū. nec voti-
ua. nec sponte oblata. sed tantū coram dño
in loco quem eligeret dñs ibi cum vxore
comederent ⁊ liberis. seruo ⁊ ancilla ⁊ le-
uita qui concellaneus esset. In quo pre-
cepto videnf fraudari leuite quibus pre-
missa debebanf. ¶Proinde dicunt quida;
hoc semel factū. cum primo sc; terram ob
tinuerūt. Tūc enim obtulerunt predicta
dño. ⁊ deinceps reddiderunt ea leuitis.
Sed hoc nihil est. quia nondū dñs locū
sibi elegerat in terra promissionis. Alij di-
cunt quia singulis annis hec fiebant sic.
¶Primam prem decime totius vt primā
geligniam grani. primam amphoram vi
ni vel olei separabat sibi qui decima; da
bat leuitis. ⁊ illam modicā prem decima-
rum ferebat secū in hierusalē. ⁊ epulabaf
inde coram domino. Et hoc inde coniectāt.
quia hec decima precipitur poni in quar-
tallo q̄ modicū vas est. nec veram capa-
ret decimam. Sed hic de primogenitis ⁊
primitijs votiuis ⁊ spontaneis nihil ha-
bent determinatū. Vnde verior hec tradi-
tio hebreoꝝ. Singulis annis hebrei faci-
unt duas decimationes bonorū suorum.
¶Primam separabant leuitis. De hac di
ctum est. Desuder eleemosina in manu tua
donec inuenias cui des. id est illū cui de-
bes. Iterum. ix. reliquas partes decima-
bant. ⁊ hanc secundā decimam sibi reser-
uabant. ⁊ ex eo ter in anno cum ascende-
bant in hierusalē oblationes ⁊ epulas si-
bi ⁊ domui sue faciebant. ⁊ leuitam cōcel
laneū qui etiam cum eis ascenderet inui-
tabant. In eosdem vsus reseruabāt sibi
secundū animal post primogenitū. quasi
secūdū primogenitū ⁊ similiter post pri-
mitias tantundē sibi reponebāt. quasi se
cundas primitias. Qui amplioza his il-
lis tribus festis expendere volebat. aliqua
de bonis suis adhuc separabat. ⁊ cū pre-
dictis reseruabat. vouens illa dño. ¶Pre-
terea. etiam quidā in illis solennitatib
preter ea que dixim⁹ sponte quedā expen
debant ad honorem dñi. ⁊ hec secundaria
precepit moises seri ad locū sanctū. ⁊ co-
medi coram dño. Tamen remotioribus
licebat ista vendere i loco suo. ⁊ ferre pre-
cium secum. ⁊ emere sibi in hierusalē q̄
desiderabat anima sua. ¶Preterea tercio
anno duab⁹ decimis sublatis vt dixim⁹.
terciam faciebant iterū decimationem in
vsus pauperum. ⁊ hanc reponebant apud
se. vt haberēt vnde darēt peregrino ⁊ ad-
uene. pupillo ⁊ vidue egentibus. ⁊ etiaꝫ
leuitis si indigerent. In vsus vo ꝓpios
ex hac nihil impendebāt. ⁊ de hac dictuꝫ
ē. Omni petēti te tribue. Addidit quoq;
q̄ si etiam frater aut vxor aut filius aut
amicus specialis psuaderet aliquem ad
cultum idoloꝝ. forte ꝓter affluentiaꝫ q̄
sequebatur gentiles. nō occultaret eum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sed conuictum aut confessum populꝰ obrueret lapidibus. & ille cui psuaserat primus imponeret manus suas super eum. Eodem modo ciuitas aduersus ciuitatē insurgeret & deleret eam. si psuaderet recedere a cultu dei. Incisuras etiā & calui cium fieri sup̄ mortuos prohibuit. qđ est sanguinem suū fundere. & capillos tōdere. & sacrificare mortuis. vt & ethnici faciunt. Prohibuitq; morticina comedi. Sed addidit. quia & illa sibi & immūda possent dare aut vendere peregrinis & aduenis'. quia nationes alie licite multis vescuntur q̄ interdicta sunt hebreis. De primo quoq; anno quieris terre addidit moises. ne creditor exigeret debitum a debitore hebreo dumtaxat. A peregrino poterat exigere. Et ob hoc vocauit illum annum remissionis. non illius tamē cuius erat iubileus. In iubileo enim dimittebantur debita. in hoc differebant petere. Prohibuitq; in primogenitis bobꝰ arari. & vellera primogenitorū tonderi. Per quod innuit nihil de primogenitis debere sumi vel fieri in vsus proprios. quia leuitarum erat. Qđ si maculā haberet primogenitum. poterat comedi in loco suo. sed non coram domino. Repetens quoq; moises de festo penthecosten ait. Septez ebdomadas numerabis tibi ab ea die q̄ falcem in segentem miseris. & celebrabis diem festum ebdomadaruz domino deo tuo. Hoc vt dicit hieronimus hebrei nec ad lēam nec ad spiritum custodiūt. Tūc enim non eodem die fieret penthecostes. quia alq; tardius. alq; citius metūt. scōm statum regionum suarum. Fuerunt etiā qui dicerent quēq; agricolaz a prima die messionis sue. l. dies computasse. & ea die sibi & suis epulum solenne parasse. & diē festum egisse. Nec quidem penthecosten legalem sed p̄ collectis omnibꝰ quasi diem agebant solēnem. Tradit iosephus. quia. xv. luna phase die scilicet solēni azimozum offerebant grana confricata domino. Et hec erat missio prima falcis in segetem. a. xvi. luna numerabant septē ebdomadas. post quas faciebant penthecosten. Quidam tamen dicunt vt predictum est a die dominica que est in festis azimozum debere numerari septem ebdomadas. quia legit in exodo. Ab altera die sabbati numerabitis.

In veritate a. I. die azimoz̄ prima est prima dies pēthecostes cui? festi secunda die duo panes nouꝰ offerebantur. & ita duos dies. l. intellige. ī primo primū diem penthecostes. secūdo secūdū diē eiusdē festi.

De appellatione populi ad summum sacerdotem. C. VI.

Precepit quoq; iudices ciuitatum sedere in portis quasi iudicaturos intrinsecꝰ & extrinsecus de finibus ciuitatis. & vt in ozeꝰ duorum vel trium testium periret qui interficeretur ab eis. & q̄ manus testium prima fieret in illum. Qđ si cōtingeret iudices illos ambigere de sententia aliqua. ascenderent ad summum sacerdotem. & qđ ille iudicaret fieret. Qđ si quis sententie eiꝰ non obediret interficeretur. De his iudicibus ciuitatum dicit iosephus. q̄ septez eligebantur in singulis ciuitatibus. virtute et studio iusticie accepti. Unicuiq; ꝛo eozum dabantur duo viri ministri de genere leuitarum. Testimoniū mulierū non admittebant. ꝓpter leuitatem. nec seruozum ignobilitatem animi. pro qua de facili. vel pro timoze poterant corrū pi vel lucro. In appellationibꝰ non licebat pontifici iudicare sine. ꝓphera & senioribꝰ loci illiꝰ quē elegerat dñs. Addidit quoq; ne in obsidione succiderent arbozes fructiferas ad faciendas machinas.

De iusticia regis. C. VII.

Addidit etiaz q̄ si quandoq; regem sibi crearet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

non alienigenã sed contribulem assume/
rent. qui sine consilio pontificis ⁊ senio/
rum nil ordinaret. In ocio semp deutro
nomiũ legeret. vxores sibi nõ multiplica
ret ne auerterent eum a recto. Equos aũt
aut opum pondera nõ multiplicaret. ne
potẽtior factus seuiret in subditos. termi
nos terre ꝓprie vel aliene nõ mutaret. Nõ
enim ꝑcul est vt leges transcẽdat. qui me
tas terrarũ transmutat. Hoc ꝑceptũ plu
rimũ transgressus est salomon qui glori/
atus est. ꝙ tantũ reliquerat in hierusalez
auri ⁊ argenti. quantũ inuenerat ibi eris
⁊ ferri. Tandem tamẽ penituit vt tradũt
de quo post dicetur.

De maleficis abijciendis. C. VIII.

INterdixit quoqz se
cũ habere ariolos. id est inspectores fibra
rũ circa aras pro cognoscendis futuris. ⁊
cõiectores somniorꝝ. ⁊ augures. id est ge/
stus auiũ. aut garritus attendẽtes male/
ficos. id est ĩmolantes pueros demoni/
bus. vel saltẽ lustrantes. incantatores. id
est ꝑstigios qui intuẽtes fallũt. phitones
id ẽ ventriloquos. qui ꝑ spiritũ maligñ
loquũtur. a phitone. id est a polline sic di
ctos. diuinos. id est aurus/pices. id ẽ astro
rũ inspectores. nigromanticos qui sacrifi
ciis vel carminibꝫ euocãt mortuos. quia
ꝑ horam suscitaret eis deus de gente eorũ
ullum audirent.

De talione legis. C. IX.

ET talioẽ quoqz
legis occasione falsi testis appo/
suit. vt si diligentissime pscrutãtes depre
henderẽt falsum testẽ. redderẽt ei qđ cogi
tauerat facere. primo suo animã. ꝑ anima
oculũ. ꝑ oculo. dẽtem. ꝑ dente. pedem pro
pede. De timidis ⁊ sollicitis re/
mouendis ab exercitu. C. X.

ADdidit quoqz
de exercitu. ꝓgressuro ad pugnã/
dum. vt prius sacerdos exercitũ admõe
ret ne timeret hostes. ⁊ sperarent tantũ in
dño. nõ in armis ⁊ robore suo. deinceps
quisqz princeps turme sue loqueret. ⁊ di/
ceret. Qui ex vobis ẽ formidolosus reuer
tatur. ne pauere faciat fratres suos ꝓter/
ritus. eorũ sollicitos ꝙ negocijs ĩpfectis
q̃ reliquerant reuerti ꝑciper. Specifica/
batur aũt tria negocia. quibꝫ maxime affe/
ctus renet humanus. dicẽs. Quis est ho
mo qui edificauit domũ nouã. ⁊ nõ ded/
cauit vel ĩitiauit eã reuertatur. ne forte
moriat in bello. ⁊ alius dedicet eã. Quis
est homo qui despondit vxorem ⁊ nõ acce
pit eã. reuertat ne forte moriat. ⁊ alius ac
cipiat eã. Quis ẽ homo qui plantauit vi
neam. ⁊ necdũ fecit eã cõmunẽ. de q̃ om/
nibus vesci liceat. reuertat. ne forte mori
atur ⁊ alius fungat ei⁹ officio. Nõ sic in/
telligit. Di nouella vinee plantario an
te quartũ annũ fructũ faceret. immunda
erat. quia ꝓter naturaz tẽpus vim fecisse
videbat. nec ex ea primitias deo offerre.
vel quippiã edere licebat. Quarto anno
vindemiabat dño. Omnẽ eñ fructũ ei⁹
anni deferebat homo ad vrbem sanctũ cũ
secũda decima aliarũ frugũ. vt epularet
ex eis coram dño. Quinto anno fiebat ho/
mo dñs vinee. ⁊ vindemiabat sibi. Se/
xto anno ⁊ deinceps erat oĩbus cõmunis
scõm cõsuetudiné eoz talẽ. Inter agẽtib⁹
licebat intrare vineas ⁊ pomeria. ⁊ tamq̃
de ꝓpijs satiari. sz extra deportari fas nõ
erat. neqz vindemiantes de his q̃ ad ro/
cular portabant gustare ꝓhibẽbãt sibi oc/
currẽtes. Allia translatio plana est. Quis
est homo qui plantauit vineam. ⁊ de no/
uella eius non bibit. ⁊c.

We fedus ĩirent cũ gentibus. C. XI.

ADdidit quoqz
ne cũ gẽtibꝫ terre ꝓmissionis fe/
dus ĩirent. sed penitus extirparent. In
quo post grauiter peccauerũt. Cum finiti
mis aũtẽ gentibꝫ pacifici quantũ possent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

& federati essent. Egressi vo ad pugnam si in numero captiuorum mulierem quis uideret pulchram virginem seu iam nuptam. & voluerit eam habere vxorem. nō prius cubile eius ascendet. donec illa raserit caput. & circūcidat vngues. & lugubre scema suscipiens defleat parentes & amicos. quos amisit in bello. xxx. diebꝫ. vt tandē luctu satiata. ad epulas nuptiales cōuertatur. Tunc liceat viro eam humiliare. Nō si satiatus fuerit. & nec sederit animo eius. dimittat eam liberam. Non enī licet ei. aut reuocare eam in seruitutem. aut venundare alīq. Maledictum quoqꝫ suspensum in patibulo ea die iussit deponi. & cadauer ea die sepeliri. quia maledictus erat omnis pendēs in ligno. id ē sufficit ad penam. quia turpem & maledictā susceperit mortem. ne vltra ius tenderetur pena. Abominabile quoqꝫ dixit apud dominū. si aut mulier veste virili. aut vir veste feminea vteretur.

De his quibus non erat phas intrare ecclesiam dei. C. XII.

ADdidit quoqꝫ de differētia ingredientiū ecclesiam dei sic. Nō intrabit eunuchus attritis vel amputatis testiculis vel abscisore retro ecclesiaꝫ dei. nec manzer vsqꝫ ad decimam generationem. Amonites & moabites post decimā generationē non intrabit in eternum. quia hi populi propinqui hebreis exeuntibus de egipto non occurrerūt eis cum pane tantū. cum scirēt eos laborare siti in deserto. & conduxerunt ad uersus eos balaam filium beor. Preterea q̄ plures eorum seducti fuerunt p mulieres eorundem. Potest ingressus in ecclesiam dici ingressus in atrium mundorū. a quo arcebantur quidā in eternum. quidam ad tēpus sc̄z vel vsqꝫ ad aliquem terminum dierū suorum. de quibus alibi. vel vsqꝫ ad terminū successio tuoꝝ vel alio nō erāt immundi. terciū immundoꝝ. quartū gēnum de quibus hic agitur. Quartuor erāt atria vnum leuitarū. secūdū israhelitarū mundorū. qui tactu mortui vel alio nō erāt immundi. terciū immundoꝝ. quartū gēnum de quibus hic agitur. Hebreus verius tradit dicens. Ingredi ecclesiaꝫ dei esse. de filiabus israhel ducere vxorem. et sic in se & ī genere suo fieri de populo dei. Tamen scōm hoc frustra videtur p̄missum esse de eunucho. sed nec si ille vellet vxorem ducere de israhel ob pecuniā vel hereditatem vel ob quamliber causam. ei non liceret. Forte quia nisi solum manzerem nominauit. non excludebatur ab ecclesia spurius & nothus. Manzer autem ꝓpie est de scorto natus. Spurius de cōcubina. p spurcicia incontinentie. Nothus qui de adultera. Videtur enim cum non sit verus de matrimonio filius. sicut & nothas febres dicimus. que vere quartane aut huiusmodi videntur. non sunt autē. Manzer ergo non copulabitur filiabus israhel. nec filius eius etiam de legitima. nec nepos vsqꝫ ad decimum successorez. Hic poterat intrare ecclesiam. quia penitus extincta erat memoria antiqui opprobrij. ecclesia non solū manzeres sed & spurios excludit ab ordinibus. De hoc q̄ p̄hibiti sunt duo populi intrare. Augustinus dicit. quia in decima generatione poterant. ꝓpter ruth moabitidem que intrauit. de q̄ boos filius salmon genuit obeth. Sed quia generationez ruth nescimus. abrahām contemporaneo moab decē numeranimus generationes vsqꝫ ad matrimoniū ruth. Q; aūt additum est in prohibitione in eternum. p hoc q̄ ibidem p̄missum ē deber exponi scilicet nisi post decimam generationē. Vel quia dixit amonites & moabites. q̄ nomina sunt masculini generis. nec dixit amonitis vel moabitis. de viris facta ē phibitio. nō de mulieribus. quia forte nec mulieres occurrerunt hebreis in deserto.

De phibitione prostibuli. C. XIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Addidit quoq; non erit meretrix nec scortator in israhel. Nō offeres mercedē ꝓstibuli. nec p̄cium canis in domū dñi tui. quia vt dicit ioseph⁹ mercedē ꝓ coitu canis venaticj vel custodis gregum nō licebat offerri. quia ex his que de contumelia ꝓcedunt diuinitas nō delectatur. Itē. Nō fenerabis pecuniam ad vsuram. nec fruges. nec aliquid aliud fratri tuo. sed alieno. Sed qō dictū est de fratre. preceptū est. qō de alieno ꝓmissio. sicut & ꝓmissio fuit. qō sequitur de libello repudij. Vir apud quē vxor sua nō inueniebat gratiā ꝓpter aliquā feditatem que multimode ꝓuenium. scribebat ꝙ nunq; conueniebat cū ea. & causam ob quā displicebat ei mulier ne conueniret. & tradebat libellum in quo scripta erant hec mulieri. vt corā sacerdotibus legeret. Et cū iurasset verum esse qō scripserat. licebat vtriq; alij copulari. Nō si ingrederet mulier ad alterū. qui iterū daret ei libellū repudij. viro priori nō licebat eā recipe. q⁹ abominabilez fecerat eā corā dño. Modo ꝓ nulla fedita te excludit vxor. nisi ob solā fornicationē. neq; sic etiā licet eos migrare ad secunda vota. Tamē quedā ecclesie modo introduxerūt de nouo leprā. quia morbus serpens est & cōtagiosus. Item. qui nup̄ acceperit vxorē. nō ꝓducetur ad bellū nec ei quicq; necessitatis publice iniunget. vt vno anno letetur cum vxore sua. Potest aūt intelligi ann⁹ iste nuptialis. nō vsualis decem mensiū tantū. iuxta quē numerū dicit annus luctus. q⁹ mortuo viro nō licet vxori transire ad aliū. ante decē mēses. quia forte concepit de primo. & posset fieri dubiū. cui virorum ascribendus esset partus. Itē ꝓhibuit quoq; ne liberi ancillas ducerēt vxores. De plagis q̄rū maior erat q̄dragenaria. C.XIIII.

Terum si viderit in

der reum dignum plagis tñ. ꝓsterneret eū coram se. & faciet eum verberari. Pro mensura peccati erit & plaga rū mod⁹. ita dūtaxat. vt quadragenarium numerū non excedat. Dic & penitētes excōmunicatos plagis cedimus scōm numerū versuum alicuius psalmi. quē dū cedimus cantamus. Josephus dicit. xl. plagis vna minus habena publica verberandū. Liberū aūt hominem turpissimū erat penā hanc sustinere. De suscitatione seminis & modis discalciandi. C.XV.

Item. Que sine filij a viro fuerit relicta. accipiet eā frater ei⁹. & primogenitū ex ea filiū fratri defuncto adnominabit. id est filiuz fratri defuncti nō suū vocabit. & dimittet hereditatis successorē quē suscitabit. Qō si noluerit frater suscipe relictaz que sibi debeꝫ ex lege. interpellabit mulier iudices in porta. Et accersito eo. si accipe eā noluerit. mulier corā eis tollet calciamentū de pede ei⁹. & spuet in faciē eius. & dicet domus ei⁹ domus discalciati opprobriū in israhel. Alibi legit ꝙ qui ducturus erat eā alius discalciabat illum. scōm qō iohannes dicit. Non sum dignus soluere corrigiam calciamenti eius. Quod forte fiebat. si presto erat alius ducturus eam si frater repudiaret. Quandoq; enī nullius ductus erat eam. & tunc mulier discalciabat. Quādoq; etiā frater nō interpellāte mulierē ꝓfitebaꝫ iudicibꝰ. se nolle habere eā. & tunc ipse seipsum discalciabat. Vñ alibi legitur ꝙ nolēs suscitare semen fratris se discalciabat. Item. Si mulier apprehenderit virilia alterius viri rixantis cū viro suo. abscides manū eius. nec flectaris sup eam misericordia aliqua. Item. Non habebis pondus & pondus. mensuram & mensurā. id est maiorē qua emas. minorem qua vendas. Hoc enim abominabile est deo.

De semine agrorum. C.XVI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Addidit quoqz moiſes de quibuſdam pmixtio/nibus rerū diuerſi generis cauendis di/cens. Nō ſeres vineam tuā altero ſemine grani vel leguminis.ne ꝛ ſemētis quā ſe/uiſti ꝛ q̄ naſcunt̄ ex vinea pariter ſanctifi cent̄.ne ſcz vnā decimā ꝛ ſingulares pri/mitias des tāq̄ de vno agro.cū de vtroqz fructu: ſeparim danda ſint.vel ne hac oc/caſione velles primitias ſemētis vel vini nō dare.quia ſimul nō ſanctificant̄. Nā ſementis primo anno.vinea quarto. Fa/cta ḡ altera ſanctificatione.forte putares ſufficere ad vnius anni ſanctificationez. Alia lēa habet. Ne pariter ſuffocent̄ Q̄d videt̄ velle ioſephus dicens hanc cōmu/nionē phibitam eſſe.quia diſſimiliū con iunctione natura nō letatur. Item. Non arabis in boue ſimul ꝛ aſino.cuius ſenſū ponit ioſephus.bobus ſcz tantū arandaz terrā eſſe.vt noīe aſini quelibet alia an/malia excluſa eſſe intelligamus. Hebrei tradūt ob hoc dictū.quia noluit dñs ſer/uili iumento.id eſt aſino regem iumento rum copulari. Quartuoz enim quaſi re/gia animalia oſtendit dñs ezechieli. Ho mo enim rex omniū animaliū ē.ſub quo leo rex feratum.aquila rex auiū.bos rex iumentoz. Quidam hebrei puerilius ex/ponūt.quia ſcz bos ruminat.putaret aſi/nus ipſuz comedere ꝛ fame afficere ꝛ de ficere. Item. Nō indueris veſtimēto q̄d ex lino lanaqz contextū eſt.qz vt dicit ioſe phus. Hec veſtis ſolis ſacerdotibus erat cōceſſa. Hoc oſqz adeo obſeruabāt iudei. vt nec pelles nec aliquā laneā veſtem niſi filo laneo cōſuant. Tradit quoqz ioſeph9 iumēta diuerſi generis phibita cōmiſce/ri.ne iniuria hec tranſiret ad homines.vt pecudibus commiſceri licitum putarent. Vltra enim in minoribus prohibita di cit.ne ad maiora p̄ ſimile fieret acceſſus.

De delerione amalechitarum. Capi/pitulum.XVII.

Recepit etiā do minus vt cū dominarent̄ in ter/ra pmiſſionis.deleret̄ amalech deſubce/lo.quia ipſis tranſeūtibus p̄ deſertū plu rimū nocuerunt. Extremos ſcz agminis. id eſt feſſos ꝛ leproſos ꝛ ſemine fluentes. eos ſcz quibus nō erat fas ingredi caſtra interficiētes. Et ſubdit dñs huic p̄cepto. Caue ne obliuiſcaris. Q̄d qz trāſgreſſus eſt ſaul tranſlatū eſt regnū a domo eius. Itē cū intraueris terram pmiſſionis tol/les de cūctis frugib9 tuis primitias. ꝛ po nes in quartallo.vaſe ſcz vimineo. ibiſqz ad locū quem dñs elegerit. Et facta obla tione ſtās e diuerſo altaris gratias ages deo cozā ſacerdote.qz liberauit patrē tuū iacob a ſyro eū pſequēte. ſcz laban. ꝛ fili/os eius de egipto. ꝛ tandē dedit ei terraz lacte ꝛ melle manantē. Hoc ſemel factuz quidā tradūt in ingreſſu terre.ſed ſingu/lis annis tradit ioſephus has gratiarum actiones agēdas

in ſcenophegia. Imo bis i die. ꝛ veſpe ꝛ mane iu/giter teſtificanda ab eis dona dei di cit. Itē. Quādo trāſieris iordanē. edificabis altare dño de lapidib9 quos ferrū non tetigit. ꝛ offeres hoſtias dño. ꝛ ſcribes ſu per lapides omnia verba legis huius plane ꝛ lucide. Item poſtqz enu/merauit moiſes benedictiones obſeruan tium legem ꝛ maledictiones tranſgreſſo rum.in fine maledictionum ait prophe/tando. Reducet te dominus claſſibus in egiptum.ibi venderis hoſtib9 tuis in ſer/uos ꝛ ancillas. ꝛ non erit qui emat. Hec ꝓphetia poſtea impleta fuit. quando tri/ginta iudei etiam p̄ vno denario emebā/tur. In alexandriam enim vt dicit ioſe/ph9.multa milia iudeoz ſūt vēdita ꝛ vix habuerūt emptorel. In hac recapitulatiōe

In huius rei memo riā iudei etiā adhuc ingreſſi ſynagogā eo/rū cantāt hunc pſal/mū. Dñō dic aīa mea dño.i quo continent̄ bñficia eis p̄ſtita.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ponit iosephus. Ne venenum aut mortiferum quid vlius israhelitarum haberat. ⁊ apud quem inuentū fuerit moriat. hoc parientes q̄ ille contra quem confectum probatur pateretur.

Q. moises tradidit deuteronomium leuitis. C. XVIII.

HActa recapitulatione tradidit moises deutronomiū leuitis vt reponerēt eam in archam domini. vt septimo anno remissionis legeretur. vniuersis vtriusq̄ sexus audientibus in diebus scenophegie. a summo sacerdote in edito. vt ait iosephus. Iremq̄ ait moises. Scio intentionem vestram ⁊ ceruicem durissimam. Adhuc viuēte me vobiscū semp contemnoseegistis cōtra dominū. quantomagis cum mortuꝰ fuero. Ideo iterū moneo vos. ne faciatis. Ideo vo quia in testimoniū huius admonitionis. hominū mihi deest testimoniuꝫ. aut inutile esset quia mortales sūt. immortalia elementa in testimoniū inuoco.

Canticum testimonij. C. XIX.

DEuteusq̄ est moises audiente vniuerso cetu verba carminis huius. Audite celi q̄ loquar. audiat terra verba oris mei ⁊c. Cuius carminis huncversum ad lām tantū exponim⁹. Cōstituit terminū populoꝝ iuxta numerū filioꝝ israhel. id ē scōm numerū psonarū que intrauerunt egiptū posuerat dīs nationes linguarū. Hebreus sic legit. Cōstituit dīs terminos populoꝝ. sed terminos filioꝝ israhel cōstituit iuxta numerū. q. d. Israhel tanquā carum numerauit. alios quasi viles numero non distinxit. Alia editio habet. iuxta numerum angeloꝝ dei.

De morte moisi postq̄ benedixit populo. C. XX.

DEuteusq̄ ē dominus ad moisen eadem die. Ascende in montem abarim. in montem nabo. id est p̄ illum transi in istum. ⁊ vide terrā chanaan. ⁊ morere. Sed anteq̄ ascenderet moises benedixit filios israhel. Benedictionem vero incepit in hunc modū. Dominus de syna venit. ⁊ de seir ortus ē nobis. Apparuit de mōte pharan in dextra eius ignea lex. Tradūt hebrei. q̄ dīs misit angelos suos ad idumeos. ⁊ ad ismahelitas in pharan. ⁊ obtulit eis legem suam. Quam cum recipe nollent. venit ad iudeos in montem syna cum multis milibus angelorum. Datis benedictionib⁹ singularum tribuum. ascendit moises super nabo vsq̄ in verticem ipsius qui dicitur phasga. ⁊ ostendit ei dominus omnē terraꝫ promissionis vsq̄ ad mare nouissimum ⁊ partem australem. ⁊ latitudinē campi iericho. que alio nomine dicta ē ciuitas palmarum. vsq̄ segor. Mortuusq̄ est ibi moises in terra moab iubente domino. ⁊ sepelīuit eum dominus ministerio angelorum in valle terre moab. ⁊ nō cognouit homo sepulchrum eius. vsq̄ in hodiernū diem. Q̄ ideo factū autumāt hebrei. ne ipsi moisen pro deo colerent. q̄ proni erant ad idolatriam. Moises. c. xx. annorum erat quando mortuus est. nec dum tamen caligauerat oculus eius. nec dentes eius moti sunt. Et fleuerunt eum filij israhel. xxx. diebus. Et nō surrexit vltra p̄pheta in israhel sicut moises quē nosset dominꝰ facie ad faciem. id est adeo familiariter. Hoc capitulū finale vt ferunt apposuit esdras. sicut ab illo loco. Ascendit moises vsq̄ ad hunc locum. ferunt iosue apposuisse.

Incipit prefatio in historiā libri Josue.

De Josue. c. j.

De exploratoribus ⁊ raab. c. ij.

De transitu iordanis. c. iij.

De circumcisione in galgalis. c. iij.

De euersione iericho. c. v.

De lapidatione achor. c. vi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De incendio hai.c.vij.
De dolo gabaonitarū ⁊ mulcta.c.viij.
De quinq; regibus ſuſpenſis.c.ix.
De.xxiij.regibus peuſis a ioſue.c.x.
De altari in hebal.⁊ prima diſtributione terre.c.xj.
Dō hebron data eſt caleph.c.xij.
Quomodo ioſue ſorte diuiſit terram decem tribubus.c.xiij.
De irriguis are datis a pre caleph.c.xiiij
De reditu duarū tribuū ⁊ dimidie.c.xv
De federe quod ſtatuit populus ad deum.c.xvj.
De morte ioſue ⁊ eleazar.c.xvij.

Incipit pfatio in hiſtoriā libri ioſue.

LIber ioſue a nomine auctoris cenſetur qui ⁊ ieſus dictus eſt. Nā ioſue ⁊ ieſus idem eſt nomen. Cognominatus eſt aūt a patre ieſus naue. vel ioſue bennum. id eſt filiꝰ naue vel filius numi qō idē eſt. Cognominatus eſt aūt ſic. ad differētiam ieſu filij ſyrach proneporis ieſu magni ſacerdotis qui ſcripſit eccleſiaſticū. Et nota q; ſcōm hebreos hic incipit ordo veteris teſtamēti ſecundus. Qui diſtinguūt vetus teſtamentū in tres ordines. Primū vocant legem. ſecundū pphetas. tercium agiographa. In lege ponunt quinq; libros moſi. In pphetis octo. ioſue. iudicū. ſamuel. malachiam. eſaiam. hieremiā. ezechielē. xij. pphetas. In agiographis ponunt nouem libros veteris teſtamenti. Qui ſuppliunt hi dicuntur agiographa. id ē ſanctorum ſcripta. qō nomen cōmune eſt omnibus ſacre ſcripture libris. Et quia hi nouē habuerūt eminentiam pre ceteris ſcōm quā agnominarentur. cō muni nomine cōtenti ſunt. ſic hoc nomen confeſſor generale eſt omniū ſanctorum. ⁊ tamen quidam illorum ſcōm eminentiam aliquam quam habent alijs nominibus cenſentur. dicuntur alij apoſtoli. alij martires. ⁊ huiuſmodi. Jn hūc etiam modum vltimus ordo angelorum cōmuni nomine omniū nuncupat. Origenes aūt ſcōm grecos in primo ordine ſeptem ponit libros. addens penthateuco ioſue. iudicum. ⁊ vocat ordinem illum eptathæucum. ab epta quod eſt ſeptem. ⁊ thæucos quod eſt volumen. Jn quocūq; autem ordine ſit liber iſte hiſtoria nō mutatur.

Jdē Joſue. C. I.

FActū eſt autem poſt mortem moſi ⁊ quieſcente luctu populi qui pro eo facꝰ ē. locutus eſt dūs ad ioſue filium nun. Moiſes ſeruus meꝰ mortuus eſt. Surge ⁊ tranſi in iordanē hūctu ⁊ omnis populus tecū. Sicut fui cū moiſe ero ⁊ tecum. Eadem que moiſi pmiſerat. eiſdem fere verbis promiſit ei. ⁊ eoſdē terminos terre pmiſſionis deſcripſit. Et nota. quia cū dixit. moiſes mortuus eſt. ſuggillauit errorem quorundaꝫ dicentium moiſen raptum cum helia eſſe ⁊ enoch quoniā nullum veſtigium mortis eius relictum eſt. Dō aūt addidit ſeruus meus. deſtruit ⁊ aliorū errorem dicentium moiſen damnatum eternaliter. propter aquas contradictionis. Dō vo dixit ſurge. locutio eſt ⁊ non ſenſus. Non enim credendus eſt ſediſſe vel iacuiſſe cū loqueretur ei dominus. Tūc precepit ioſue populo per precones. Preparate vobis cibaria. quoniam poſt diem tercium tranſibitis iordanem. Quod de cibarijs alijs q; de manna intelligēdū ē. qō in terciū diē reſeruari nō poterat. Hoc de humano conſilio dixit ioſue. Necq; eīm trāſiit iordanē uſq; in diē. vij. Explozatozes eīm

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

quos tunc misit p triduum morari sunt post quoz reditum tridue expectauit populus diminutionē aliquarū. ꝛ preparauit sibi cibaria iuxta mādatū iosue. Per misit ergo dominus vt ait augustinus exrare iosue ne deinceps simile aliquid sine diuino cōsilio aggrederet. pserrim cū dominus dixisset moysi in electione eius iosue succedet tibi. p eo si quid agere voluerit. eleazar consulet dīm. Q aūt errauerit patet. Ignorabat enim vtrū in tercium diem nubes attolleretur. sine cuius motu nō mouerentur castra. Quidā tamen asserunt hoc p anticipationē dictū. nec mandatum esse a iosue. donec redierunt nuncq.

De exploratoribus ꝛ raab. C.II.

MIsit ergo iosue duos exploratores de serbim in iericho. ipse vo interim mouit castra. et meatus ē ea spacio. lx. stadioz a iordane Exploratores aūt sub simulatione fatuitatis diligenter considerauerūt vrbem. ꝛ imminuta ei?. In vespa declinauerūt in domuz raab meretricis. que iūcta erat muro ꝛ porte ciuitatis. Nunciatū est aūt regi iericho cenanti. viros exploratores esse. Qui cum misisset ad raab vt educeret eos. absconderat eos in stipula lini. quam siccabat supra murum. mentiens eos egressos cum clauderetur porta. Dixitq̄ nūcijs. Persequimini eos p viam iordanis. ꝛ cōprehenderis. Tūc ascēdens ad viros quos operuerat dixit eis. Noui q̄ tradet vobis terrā hanc et his que audiuimus p vobis facta a dño. Jurate q̄ mihi p dīm. vt quomodo ego fecivobis misericordiam. sic ꝛ vos faciatis mecum. ꝛ cum vniuersa domo patris mei. vt saluetis animas nostras. ꝛ vniuersa q̄ possidemus. At illi iurauerunt. Tūc dimisit eos mulier p funem coccineū de fenestra domus. que ꝛerebat muro. Et ait eis. Late in montanis tribus diebus. donec redeant qui vos psequūtur. Qui dixerūt ei. Non tenebimur iuramento. si nō collegeris cum rapietur ciuitas omnem domum tuam tecum. ꝛ ligaueris funē hūc i fenestra. vt hoc signo domū tuā cognoscamus. Itaq̄ post tres dies redierūt explo ratores ad iosue. narrātes omnia que sibi acciderant. Josue vo ꝛ eleazar ꝛ maiores populi ratum habuerunt iuramentum eorum.

De transitu iordanis. C.III.

POstea tribus diebus euoluris. dixit iosue ad populum. Sanctificamini. Cras enim faciet dominus inter vos mirabilia. Diluculo vero dixit ad sacerdotes. Tollite archam. ꝛ pcedite populum spacio cubitoz duozum miliū. vt videri possitis ab vniuersis. Cūq̄ intraueritis ptem iordanis siccabitur instar pauimenti. Cūq̄ precederent sacerdotes cū archa. sequebat vniuersa multitudo. parvulis ꝛ mulieribus in medio collocatis. precedebātq̄ ruben ꝛ gad. ꝛ dimidia tribus manasse scōm q̄ pmiserāt moysi. Et erant. xl. milia armatorum. In paralipomenon legitur tantū l. in quo multa vicia scriptoz depranata sunt. Accedentes aūt ad iordanem. reperierunt eum inmeabilē. Plus enim solito tempore triticee messis excreuerat. cū pro solutione niuium facta in mōtibus. tum propter ymbrem serōtinum nouiter datum. Cūq̄ intrassent sacerdotes aquā. steterunt aque ascendentes. ꝛ instar montis intumescentes. apparebant. pcul vsq̄ ad locū qui dicitur sarthan. Inferiores vero aque descenderūt in mare mortuū. vbi quinq̄ ciuitates submerse sunt sodoma ꝛ alie. Sacerdotes autem stabant in medio fluminis cū archa. donec vniuersus populus p arentem alueum pertrāsiret. Tunc elegit iosue duodecim viros. singulos de singulis tribubus qui tulerunt de loco vbi steterant sacerdotes. xij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

lapides iuxta numerum filioꝝ israhel in siccum. De sicco vero retulerūt in alueū. alios duodecim in acerui memorialem transitus eoꝝ. Et sunt ibi vsqꝫ in hodiernum diem. Ad quos iohannes creditur demonstrationē fecisse cū dixit. Potens est dñs de lapidibus istis suscitare filios abrahe. Tamen supꝫ matheuꝫ legit. ad illos quos iosue trāsferri de iordane fecit. Cūqꝫ trānsisset populus ⁊ archa post eos. reuersę sunt aque in alueū suū. ascēditqꝫ populus de iordane. primo mēse quartadecima die primi mēsis. tollentesqꝫ secū duodecim lapides fluminis. castrametati sunt in galgalis. p stadia decem ab iericho ad orientē. quinquaginta vo stadijs a iordane. Josue aūt cōstruxit altare dño de lapidibus quos tulerant de iordane. ⁊ sup illud postea sacrificauit deo. Et nota qꝫ sic legit in cronicis eusebij. scōm hebreos. ille annus erat iubileꝰ. ⁊ erat quinquagesimus primus inter iubileos quasi fluxissent ab initio mūdi anni duo milia. d.l. singulis iubileis p quinq̄genos annos deputatis. Scōm lxx. vo longe plures anni fluxerant ab initio mundi. Beda quoqꝫ in cronicis suis ponens numerum annoꝝ scōm hebraicam veritatez ꝓbat de predicta summa annoꝝ septē annos defuisse. alias defluxisse.

De circūcisione in galgalis. C.IIII.

Eo tēpore ex precepto dñi circūcidit iosue populum secūdo cultris lapideis. tamen hebreus habet renonaculis acutis. Nec intelligendū est. qꝫ idē homo iterū circūcidere/tur. sed puuli qui nati fuerant in deserto p quadraginta annos incircumcisi erāt. alij ex mandato domini. alij vo ex negligentia parentū. alij vo ex eorundē cautela. ne forte moꝝ circūcisis attolleretur nubes. ⁊ necesse haberent ꝓgredi. ⁊ sic pditarentur puuli. Facta aūt circumcisione dixit dominus ad iosue. Hodie abstuli a vobis opprobrium egipti. id est prepuci/um. quod apud hebreos erat opprobriuꝫ immundicie gentium. Ob hoc vocatum est nomen loci illius collis prepucioruꝫ. vel galgala. id est

reuelatio. quasi sanctificatio scōꝫ illud. Facta ē iudea sanctificatio eius. Potest tamē dici. opprobrium ab eis ablatum seruitus egipti. ⁊ labor deserti. quod cōgruit scōm aliam nominis interpretationem. Interpretatur enim galgala libertas. Porro mansit populus in castroꝝ lōco donec sanaretur. ⁊ fecerunt phase quartadecima die ad vesperam in campestribus iericho. qō nōdum nisi bis factum fuerat. Primo in finibus egipti. circa rameſſe. Secundo ad radicem mōtis syna secundo anno egressionis. Extūc intermissuꝫ fuerat cum circūcisione vsqꝫ ad terram ꝓmissionis. Et comederūt de fructibus terre die altero azimos panes ⁊ polentam eiusdem anni. Est aūt polenta grana tosta ⁊ manibus confricata ad modū grani. pilo tusi. Et dicitur polenta quasi pilenta. Quidam tamen tradunt polentam esse pultes de purgatissima farina factas. Et dictam polentā quasi pollentam a polline quod est purgatissima farina. Cuius nominatiuus ē pollen vel pollens. Tantumqꝫ defecit eis manna quo aliti fuerant quadraginta annis.

Nota qꝫ galgalis ꝺn doꝫ ponitur indeclinabile. quandoqꝫ prime declinationis. vt galgala galgale. quā doꝫ neutri generis ⁊ secunde declinatio vt galgala galgalorum.

De euersione iericho. C.V

Eadem nocte cū esset iosue in agro iericho ad explorandum. vidit virum stantē contra se euaginato gladio ⁊ ait. Noster es an aduersariorum? Qui respondit. Nequaqꝫ sed princeps sum exercitus dñi. ⁊ nūc venio. Et dixit eū angel⁹ ō modo capiēdi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ciuitatem. et q̄ eam et vniuersa eius face/ret anathema.

Anathema. id est abusio hominum seorsum remota. Cumq̄ adorasset iosue pronus i terram dixit ei ange/lus. Solue calcia/mentū de pedibus tuis. locus enim i/quo stas sanctus est. q̄ intelligen/dū est sanctificat? est. Qui esū pol/luus erat in ha/bitatione gentiū. ad p̄sentiā dñi p̄ angelū sanctifica/tus est. Porro p̄ nuditatem pedu/m

Anathema dicit? quasi separatū. Uñ ana/thema dicebat? ciui/tas quando quecūq̄ cū ea capiebant? com/burebant? omnia. et fiebat cineris cumu/lus accept? dño. ni/hil inde separabat?. p̄ter ea q̄ transierunt p̄ ignem que nō inci/nerantur. sed potius in igne purgātur. q̄ etiam eadez in igne purgata in vsum ta/bernaculi templi vasoz̄ reseruabant?. oīa scz metallina.

in huiusmodi locis sanctis in penitenti/bus potest notari innocentia q̄ talibz con/gruit. Eam enim habuerūt primi paren/tes nudi. Diluculo aūt iuxta consiliū an/geli. septē sacerdotes. septē buccinis clan/gebant. ante archam. omnisq̄ armatus p̄cedebat archā. et reliquū vulgus seque/batur eam. circūierūtq̄ ciuitatem primo die azimoz̄ semel. et sub silentio et redie/runt in castra. Sic fecerūt sex diebus. Die aūt septimo septies eam circūierunt. et in circūitu septimo dixit iosue ad populum Clociferamini et ascēdite. siccq̄ hec ciuitas anathema p̄ter aurū et argentū et es et fer/rum q̄ conseruabitur dño in primitias opum nostroz̄um. sola raab cum suis sal/uabitur. Igitur vociferante populo et clā/gentibus sacerdotibus cū buccinis muri funditus corruerunt. Et ascendit quisq̄ p̄ locum qui contra se erat. et interfecerūt omne viuens in ea. et cōbusserunt eam. et omnem suppellectilem in ea in tumulum domino sempiternum. Raab vero hono/ratam muneribus cum omni domo sua

receperunt in israhel in p̄petuum. Quā p̄cedēte tpe duxit salomon in vxorē p̄n/ceps in tribu iu/da. Tunc imp̄ca/tus ē iosue dicēs. Maledictus qui reedificauerit ie/richo in primoge/nito suo fundamē/ta illius iaciat. et in nouissimo liberoz̄ ponat portas eius. q̄ implet̄um est vt post liquebit.

Qui genuit boos a/uum illius boos qui genuit obeth. Tres enim cōtinui. pater. filiꝰ. nepos. dicti sūt boos. et ideo mathe/us vnū tm̄ posuit.

De lapidatione achoz. C. VI.

Porro achar vel achor alias achim filiꝰ charim de tribu iuda tulit aliquid de anathema/te. clamidem scilicet coccineā contectā au/ro. habentem sicli ioseph̄um auri pon/dus mazan. id est massam. id est ducen/tos siclos. tulitq̄ totidem siclos argenti. regulamq̄ auream vel ligulam quinqua/ginta siclor̄. Misitq̄ iosue viros de ieri/cho. qui explorarent ciuitatem hay que ē iuxta bethel. Qui reuertētes dixerūt. Nō ascendat omnis popul?. Sufficiunt tria milia ad capiendam vrbem. Joseph? ta/men dicit triginta milia. Qui cum ascen/dissent terga vertentes. p̄cussi sunt a vi/ris vrbis hay. et corruerunt ex eis trigin/ta et sex viri. Josue vero scidit vestimen/ta sua. et iacuit pronus coram archa. vsq̄ ad vesperam. et seniores populi cum eo sac/cis induti. et liquefactum est cor populi. Verebant? enī ne timor eoz̄ qui euaserat chananeos transiret in audaciā. adeo vt im/perum facerent in ipsos. Dixitq̄ dñs ad iosue. Pollutus est populus anathe/mate. nec ero cum eo donec mundet?. Ap/plica cras populum ad te. et fac sortem p̄ tribus et familias et domos et capita. Et quemcunq̄ sors inuenerit. comburetur igni cum omni substantia sua. Quo fa/cto. inuenit sors tribum iude. deinde fa/miliam zare. tandem domum charmi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ad vltimum caput achor. Et dixit ei ioſue. Fili da gloriam deo. confitēdo quid feceris Quo confesso. missi sunt nūcij ad tētoriū ei⁹. qui ꝓfatā pecuniā reconditā i terra retulerūt ad populū. Tollensq; ioſue illū cū vniuersa domo ei⁹ vniuersa ſuppellectili ⁊ iumētis. duxit eū in vallē ꝓfundā. lapidauitq; eū omnis popul⁹. ⁊ cuncta que illius erant igne cōſumpta ſunt. Fecerunteq; ſup eū aceruū lapidum qui ꝑmanet vſq; in ꝑſentem diē. Vocatumq; eſt nomen loci illius vallis achor. Nec putandū eſt populū neglexiſſe mandatū dñi quo ꝑcepat eū comburendum Nam in ſacra ſcriptura ignis ꝑ vehemēti pena accipi ſolet. vt ibi. de fornace ferrea. Putant tñ hebrei dñm ꝑcepiſſe lapidari ipm. ⁊ alia q̄ lapidibꝰ obrui poſſent cetera q̄ lapides nō ſentirent igne cremāda. Tradit tñ auguſtin⁹. ioſue feciſſe hoc. quadā cōſideratione. Aut enim penituit achor. ⁊ is dignus nō erat igne gehenna li. ⁊ ſic illū noluit vrere. qui dignus igne nō erat. Vel ſi nō penituit. ⁊ dignus erat igne eterno. reſeruauit dño penam ignis Puniuitq; eū alio genere pene. ne videretur bis punitus in idipſum.

De incendio hai. C. VII.

POſtea ſurrexit ioſue. et omnis popul⁹ cū eo vt aſcenderet in hay ⁊ ꝑmiſit triginta milia viroꝝ inter bethel ⁊ hay ad occidentē. Qui dimiſſis in locū inſidiarū. v. milibꝰ redierūt ad exercitū qui erat ad aquilonē. Rex aūt hay feſtinauit mane egredi cū omni populo ſuo ignorans q̄ poſt tergū lateret inſidie. Joſue vo fugiēs cū lōgius ꝓtraxiſſet eos ab vrbe. eleuauit dipeuꝫ quē gerebat. Quo viſo. ſurrexerūt qui erant in inſidijs ⁊ intrantes vrbem ſuccenderunt eā. Et eo q̄ dipeos habebant. comici pōt q̄ equos habebāt. Clipeos enim ferre pedites vix poſſent. Quibus egreſſis poſt hoſtes. ⁊ ioſue faciente impetū in eos. ex vtraq; pte cedebātur aduerſarij. ⁊ interfecerūt omnes a viro vſq; ad mulierem duodecim milia hominū. predam vero ſibi diuiſerūt ſuſpendentes regem hay in patibulo vſq; ad veſperam. ⁊ tūc deponentes eum ꝓiecerunt eū in introitu ciuitatis. cōgeſto ſup eum aceruo lapidū. ſuccendenteſq; vrbem fecerunt eam tumulū ſempiternū. Hic prꝰoccupat hiſtoria de altari illo q̄ ꝓ factum eſt inter garizim ⁊ hebal. ſup quē ſcripſit ioſue deutronomiū. ⁊ de benedictionib⁹ ⁊ maledictionibus factis ſup montes illos de quibus loco ſuo dicemus.

De dolo gabaonitarum ⁊ mulcta. Capitulum. VIII.

GAbaonite vero audientes que fecerat ioſue duabus vrbibus. ⁊ q̄ ex mandato dñi nulli parceret habitantium in terra promiſſionis. nec amicitias cum eis faceret. callide cogitauerunt inire fedus cum iſrahel. miſeruntq; nuncios quaſi de longinquo venientes. qui in argumentū longi itineris vtres ferebant ⁊ ſotulares veteres. ⁊ pera tijs cōſutos. paneſq; in ſiſtarcijs eorum duri erant ⁊ muſcidi. ⁊ in fruſta cōminuti. qui cum veniſſent in galgalis dixerunt ad iſrahel. De terra longinqua venimus que eſt extra terram que ſorte vobis debetur. ſerui veſtri ſumus inite nobiſcum fedus. Crediderunteq; eis filij iſrahel. ⁊ os domini nō interrogauerunt. Initoq; cū eis federe iurauerunt eis ioſue ⁊ eleazar ⁊ omnes principes multitudinis. Poſt triduū vero cognouit iſrahel ſe circūuentū eſſe a gabaonitis. mouēteſq; caſtra venerūt vt euerterēt ciuitates eoꝝ. egreſſiq; ſūt gabaonite obuiā eis ⁊ ait ioſue. Quare impoſuiſtis nobis? Qui dixerūt. Timuimus valde. ⁊ de cōſilio quidim⁹ animab⁹ noſtris. facite q̄ bonū vobis ⁊ rectū videt. Tūc acclamauit populus non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

esse standum iuramento. qđ p surreptionem factū erat. & pīsertim cū dīs inibuisset talibus cōfederari. Maiores vō qui iurauerāt p religione iurisiurādi seruanda. & murmure populi sedando. sic dispē sauerunt. vt nō haberēt eos socios. sed seruos aquarios. et lignarios. qui sc̄z ligna cederēt. & aquas cōportarent in vsus altaris in locū quē sibi dīs elegisset. Quo facto rediit israhel in galgalis.

De quinq̄ regibo suspensis. C. IX.

TEpore regnabat i hierusalē adonisedech. qui interpretat dīs iustus. forte sic vocabant tut reges hierosolimoz. Nā & melchisedech sonat regem iustū. Qui cū audisset gabaonitas federatos cuz israhel timuit valde & vocauit quatuoz reges secum. et ascenderūt quinq̄ reges amoz reoz & obsederūt gabaon. Obsessi aūt miserūt ad iosue dicentes. Ascende cito & libera nos. Qui collecto exercitu. irruit repente sup hostes. & versi sunt in fugā p descēsum bethoron. Et dīs misit grandinē sup eos. & plures occidit grando q̄z gladius. Videns aūt iosue solē descendentem ad occasum. & lunā ascendētem timēs ne būficio noctis euaderent hostes. clamauit ad dominū dicēs. Sol cōtra gabaon existens ne mouearis. & luna contra vallē hailon. Steteruntq̄ sol & luna spacio vnius diei. nec antea nec postea fuit tā longa dies. Quinq̄ vō reges absconderūt se in spelunca vrbis maceda. Precepitq̄ iosue socijs suis. & ait. Voluite saxa ad os spelunce. & apponite custodes. vos aūt plequimini hostes. Cesis itaq̄ aduersarijs plaga magna. redijt exercit⁹ ad iosue in maceda. vbi tūc erant castra sana & integro numero. Et ait iosue. Producite quinq̄ reges de spelunca. Quib⁹ eductis. dixit ad principes exercitus. Ponite pedes sup colla regum istoz. nē timeatis Sic faciet dīs cunctis hostibus vestris. Quo facto suspenderūt reges in patibulis. depositosq̄ ad vesperam. pecerunt in speluncam in qua latuerant & posuerunt sup os eius saxa in tumulū sempiternū. Eadem die pcussit macedaz. & regem ei⁹ in ore gladij. Postea vō vastauit lebnā. & lachim. eglon quoq̄ & hebron & abir. et reuersus est cum omni israhele ad locum castrorum in galgala. De. xxiij. regibus suspensis a iosue. C. X.

QVod cū audisset iabin rex asoz. misit ad oēs reges circūstantes. Egressiq̄ viginti quatuoz reges cū turmis suis. habentes secū trecenta milia armatorū. & duo milia curruū conuenerunt ad aquas meron ad hās meroy. vt pugnarent contra israhel. Dixitq̄ dominus ad iosue. Ne timeas eos. cras tradam tibi eos vulnerādos. equos eoz subnernabis. & currus igne cōbures. Factūq̄ est ita. Percusseruntq̄ omnes filij israhel preter eos qui in ciuitates munitissimas se receperūt. Fecerāt enim chananei plures municiōes ꝑualidas. a die qua audierant egressuz israhel ab egipto aduersum se. nec eas nisi longo tpe & graui labore obtinuit israhel Vastauit tamē circa vniuersam regionem. nulli etati hominū parcens aut sexui. ditatusq̄ est supa modum ex hostium preda.

De altari in hebal. & prima distributione terre. C. XI.

QVintus iam annus transierat. & transtulit iosue locū tabernaculoz in sylo. & ibidem transtulit tabernaculuz cum omni ornatu suo pro loci oportunitate. Et inde processit i sichem cum omni populo. & constituit in monte hebal altare domino de lapidibus impolitis. obtulitq̄ sup eo holocausta et pacifica. Scripsitq̄ sup illlud deutrono

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

mium. quod quidam intelligũt manda/
ta tantũ deuteronomij. ¶Poſuitq; media
partem populi ſui ſuper montẽ hebal cũ
ſacerdotibus ⁊ leuitis. aliamq; mediam
in montem gazarim. cum ſacerdotibus ⁊
leuitis. Et acclamauerũt ſibi alternatim
benedictiones ⁊ maledictiones ſicut mã/
dauerat illis moiſes. ¶Porro ioſeph? tra
didit maledicta ⁊ benedicta in altari con
ſcripta ꝓeliquiſſe. Quo facto redierũt in
ſylo. Conceſſit aũt ioſue tribui iuda mon
tana ad meridiem. que iam acquiſierant
ſed nondũ ſorte tradidit. Effraim quoq;
conceſſit montana ad aquilonem. inter
vtrũq; mediam tribũ manaſſe collocãs.
His tribubus commiſit terram. aliis in
caſtris manentibus. tum qꝛ bellicoſe erãt.
tum quia digniores. Sciebat enim iude
regnũ eſſe promiſſum. ⁊ manaſſe ⁊ effra/
im benediciſſe iacob ꝓ beneficio ioſeph
patris eorũ. Sed ipſe quoq; ioſue effra/
ta erat. Dedit autem effraim extra ſortez
aliorum agrum ſichem. quem dederat ia
cob ſingulariter ioſeph filio ſuo. ⁊ ſepeli/
uit in eo oſſa ioſeph. Hieronimus tamẽ
teſtatur ſe vidiſſe in ſichem ſepulchra ali
orum vndecim patriarcharum. ⁊ credibi
le eſt. q; quoq; tribus ſuum patriarcham
retulit in ſuam ſortem.

Hebron data eſt caleph. C. XII.

Receſſit autẽ ca
leph filius iephone ad ioſue co/
ram omni populo ⁊ ait. Noſti que locu/
tus ſit dominus de me ⁊ de te ad moiſen.
⁊ q; iurauit mihi moiſes in reditu ab ex/
ploratione dicens. Terra quam calca ⁊
uerit mihi pes tuus erit poſſeſſio tua in
eternum. ¶Pollicitusq; eſt mihi domin?
terram in qua inuenimus enachim te au
diente. Quadraginta ⁊ quinq; anni ſũt
ex quo locutus eſt dominus verbum hoc.
⁊ hodie. lxxv. annorum ſum. ſic valẽs vt
eo tempore valebam. Benediritq; ei io/
ſue ⁊ tradidit ei ebron in poſſeſſionem. et
quieuit terra a prelijs.

Quomodo Joſue ſorte diuiſit terraz
decem tribubus. C. XIII.

Iterum conuocauit
ioſue eccleſiaz in ſylo. ⁊ ait. Senui. bonũ
eſt vt terraz quam promiſit nobis domi/
nus ſorte diuidam?. Et aſſumpſit de ſin/
gulis tribubus tres induſtrios viros ad
conſiderandam terraz. dediteq; eis decem
viros metiendi peritos. quos propter ar
tem veritas non lateret. mandans eis ne
ſcõm quanticatem terram metirẽtur. ſed
ſcõm eſtimationẽ felicis terre. ⁊ que mi/
nus eſſet idonea. nam ſepe pluris fũt de
cem iugera q̃ centum. ⁊ q; in ſcriptis re/
digerent terre diuiſionem. Viri autẽ cir/
cũeuntes terrã ⁊ eſtimantes ſeptimo mẽ/
ſe reuerſi ſunt ad eum in ſylo. proiectiſq;
ſortibus prima ſors inde egreſſa eſt. Se/
cunda ſymeonis. tercia beniamin. Hec
ſors anguſtiſſima fuit propter terre ſterili
tatem. tulerunt enim iericho ⁊ hieroſoli
mam. Quarta effraim. Quinta medie/
tari manaſſe. Sexta iſachar. Septima
zabulonitis. Octaua aſeritis. Nona ne/
ptalim. Vltima danitis. Et notandũ q;
ſcõm conceſſionem terre prius factã duo
bus tribub? ⁊ dimidie. ⁊ traditionẽ poſt/
ea factam ſcõm ſortes nouem tribub? et
dimidie. varie quandoq; loquũtur aucto
res. Legitur enim q; iudas habuit terrã
ſibi ſorte ⁊ q; obtinuit hieruſalez. nec po/
tuit inde eicere iebuſeum. que de cõceſſio
ne dicta ſunt. Alibi legitur q; beniamin
poſſedit hieruſalem. qõ de traditione dic/
tum eſt. Iterum legitur q; ioſue locut? ẽ
ſeptem tribubus dicens. Vſq; quo torpe
tis ignauia. Date mihi viros qui diui/
dant vobis terram. Cũq; hoc omnibꝫ di/
ciſſet. ſeptem tantũ legitur hoc diciſſe. q;
due tribus ⁊ dimidia terram conceſſam
quaſi traditam poſſidebant. Inde eſt q;
hoc nomen iudea diuerſis modis accipi/
tur. Quandoq; dicitur iudea tota terra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

promissionis. ⁊ tunc a iudeis dicit. scom qd dicitur pompeius iudeam fecisse tributariam. quādocz iudea tantum regnū iuda. vt ibi. Audiuit ioseph qd archelaus regnaret in iudea. quandocz pro sola sorte iude. vt ibi. Judea ⁊ hierusalem. id est sors iude ⁊ beniamin. Si ergo circa hoc sibi obloqui videtur auctores. Determinandum est scom terram concessam vel traditam. Nam iudas ⁊ effraim maiorē habuerunt concessam vel traditam. Soli autem duo iosue ⁊ caleph quasi priuilegiari sine sorte terram habuerūt Caleph ebron habuit. Josue tamnatha vel tamnasara ⁊ etiā sichem scom iosephum. Hanc partem elegit sibi iosue post distributionem omnibus sacram tanquā bonus dispensator. Sed ⁊ leuitis seperauit quadraginta et octo ciuitates ad inhabitandum. quaruz decem prius acceperant in amorrea. De reliquis triginta octo tres constituit ciuitates refugij. ebron de iuda. sichem et effraim. de nepthalim cedes. Tūc locuti sūt filij ioseph ad iosue. Cur dedisti nobis q̄si possessionem vnius funiculi. cum sim? tante multitudinis. Respondit cz iosue ad effraim ⁊ manasse. Populus multꝰ es ⁊ fortis. non eris contentus sorte tua. sed transibis ad montem. ⁊ poteris vltra terminos terre promissionis procedere ⁊ parare tibi locum.

Possuit esse vt nunc est qp in eadem ciuitate diuersi habuerunt quod sui iuris erat. qd fere in singulis videmus fieri.

De irriguis agre datis a patre caleph Capitulum. XIIII.

Et tempore ascēdit caleph in terram sibi traditam. ⁊ percussit i ebron tres filios enach. ⁊ ascendens inde obsedit ciuitatem dabir. que prius vocabatur cariathsepher. id est ciuitas litterarum. Ciues enim eiꝰ scriptores erant. Quam cum inuenisset munitam. ait. Qui primus percusserit vrbem hanc ⁊ ceperit. dabo ei aram filiam meam vxorem cum ea. Et cepit eā othoniel filius cenez. frater caleph minor eo. Erant autem vterini fratres ītum. Nā ille filius iephone. iste vero filiꝰ cenez dicitur. nisi forte pater eorum binomius fuerit. Dedit itaqz caleph filiam suam axā fratri suo in vxorem. Que cum pergeret cum viro ad vrbem tradi tam sibi suasit est a viro suo a vt peteret a patre suo agrum in conuallibus. Suspirauitqz ⁊ fleuit vt sederat ī asino. Cui caleph Quid habes inquit. At illa. Da mihi benedictionem. Terrā arentem dedisti mihi iunge ⁊ irriguaz. Dedit cz caleph ei irriguum superius ⁊ irriguum inferius. id est agros irriguos circa ciuitatem ab oriente ⁊ occidente.

Hec nota determinat obiectionem que de eo fieri potest. et caleph obuiabat legi iam date. dando fratri nepoti suo filiam suam.

Nota qd caleph maluit seruare votū suum qz legem que interdicit matrimonium cum filia fratris nisi forte lex intelligatur de filia fratris ex patre.

De reditu duarum tribuum ⁊ dimidie. C. XV.

Eodem tempore cū iam quartusdecimus transisset annus. dixit iosue ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribui manasse. Fecistis que precepit vobis moises famulus dei. Et qz dedit dominus fratribus vestris quietem. reuertimini ad terraz possessionis vestre. ita dumtaxat. vt custodiatis legem dei.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ꝛ colatis eum nec eatis poſt deos alienos
quia ſarcham ꝛ tabernaculum non habe-
bitis. Fratres ſumus ꝛ ſerui vnius dei.
licet interiecto flumine ſeparemur. In
multa ſubſtantia reditis. diuidite eaꝫ cũ
fratribus qui remanſerunt. Dñi reuer-
tẽtes venerũt ad tumulos iordanis. Sic
enim dictus eſt locus per quem tranſie-
runt. alius per quem tranſierũt filij iſra-
hel dicitur vada iordanis. Et edificaue-
runt iuxta iordanem altare infinite mag-
nitudinis vocãtes hoc nomine illud. Te
ſtimonium noſtrum ꝙ dominus ipſe eſt
deus. Elideruꝫ velle ioſephus ꝙ altari
ſuperinſcripſiſſent illud. Cunꝫ rediſſẽt
ad propria. nũciatum eſt ioſue ꝛ his qui
remanſerant de edificatione altaris. ꝛ ar-
bitrati ſunt illos erexiſſe illud. vt immo-
larent ſuper eo victimas. quod non licebat
niſi ſuper altare quod ſtatu erat dei an-
te tabernaculum. Cunꝫ arripuiſſent ar-
ma vt delerent eos de conſilio miſſus eſt
ad eos finees. ꝛ decem honorati cum eo.
qui dixerunt ad eos. Que eſt iſta tranſ-
greſſio? Cur reliquiſtis deũ iſrahel ꝛ cul-
tum eius. edificantes vobis altare ſacrile
gum? At illi reſponderunt. Abſit a nobis
hoc ſcelus. alioquin deus ipſe quereꝛ tu
dicet. Sed timuimus ne cras dicerent fi
lij veſtri filijs noſtris. quid vobis et no-
bis? Quid vobis ꝛ domino deo iſrahel?
Terminum poſuit dominus inter nos ꝛ
vos. Quamobrem memoriale hoc ereꝛi-
mus in ſignum. quoniam fratres veſtri
ſumus. ꝛ deicole vobiſcum. His dictis.
placatus eſt finees. Et cum retuliſſet ver
ba hec ad omnem populum laudauerũt
deum. Hoc videtur quibuſdam factum
eſſe quod legitur in libro iudicum. ꝙ an-
gelus domini tranſiret de galgala ad lo-
cum flentium. Sed quia potius videtur
auguſtino hoc factum eſſe poſt mortẽ io-
ſue. non enim auſi fuerunt filij iſrahel eo
viuente aperte recedere a deo. nos illud
loco ſuo explicabimus.

De fedele quod ſtatuit populus ad
deum. C. XVI.

Volvto autem
multo tempe cõgregauit ioſue
omnem iſrahel in ſichem. ꝛ ait. Ego ho-
die ingredior viam vniuerſe terre. ꝛ ſcio
vos pronos ad irritandum deum. Eligi-
te hodie quod placet. cui potiſſimum ſer-
uire debeatis vtrum. diis quibus ſeruie-
rũt patres noſtri i meſopotamia. an diis
amorreorum. in quorum terra habitatis
ego autem ꝛ domus mea ſeruiemus do-
mino. Et ait populus. Domino ſeruie-
mus. abſit vt ab eo recedamus. Et dixit
ioſue. Teſtes vos eſtis. quia hodie elegi-
ſtis vobis dominum? Et reſponderunt.
Teſtes ſumus. Et aſcenderunt in ſylo.
vt ſtarẽt coram domino. Percuſſitꝫ po
pulus in die illa fedus cum domino et in
ſignum federis effudit ioſue aquam ſup
terram. Mos erat gentibus in ſignum fe
deris ꝛ robur inuri. ſanguinem ſuilluꝫ ef-
fundere. quaſi diceret. Sic effundeꝰ ſan
guis illius qui violauerit hoc fedus. He
brei vo aquam fundentes. atrociorẽ pe-
nam in violatorem iudicabant. Aliꝫ eſt
liquores non effundũtur de phaſe. quin
aliquod veſtigium ſui in eo relinquant.
Solus aque liquor prorſus effunditur.
Quod faciebant hebrei i federe inito cũ
domino. quaſi dicerent. Non ſolum vio-
lator huius federis peribit. ſicut i aliꝫ fit
federibus. ſed tota progenies eius peri-
bit cum eo. vt nullum veſtigium eius ap
pareat ſuper terram. Scripſitꝫ ioſue in
die illa verba hec in volumine legis dei.
id eſt in libro hoc. ꝛ tulit lapidem pgran-
dem. poſuitꝫ euꝫ ſubter quercũ que erat
ante ſanctuariuꝫ domini. ꝛ ait. En lapis
iſte erit vobis in teſtimonium. Solebãt
enim veteres huiuſmodi durabilia erige
re. vt ſui diuturnitate veteres huiuſmo-
di poſteris initum fedus in memoriã re-
uocarent. Dimiſitꝫ ioſue populum. ſuũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

gulos in possessionem suam.

De morte Josue & eleazar. C.XVII

POst hec mortuus est iosue cum esset centū & decem annorum. Quadraginta quattuor annorum erat cum accessisset ad moisen. & quadraginta annis seruiuit ei in deserto. Ex quo colligitur. ꝙ viginti sex annis rexit populum trans iordanem. & sepelierunt eum in tamnasara que sita est in mōte effraim. Eleazar quoq; mortuus est et sepelierunt eum in gabaa finees & filij eius. que data est ei in monte effraim. qui successit patri in sacerdotium. In diebus iosue ericonius primus iunxit quadrigā in greciam. erat quippe apud alias nationes. Busiris tirannidem exercuit in hospites. fenix & cathmus de thebis egiptiorum in syriam profecti. in regione thiri & sidonis regnauerunt. Sed cathmo recedente in greciaz. terra a phœnice phœnicia dicta ē. Europe filie phœnicis iupiter mixtus est. Danaus ꝙ quinquaginta filias. quinquaginta filios egisti fratris sui interfecit. vno tantum superstite qui regnauit post eum.

Gabaa finees potest esse nomen ciuitatis a finees ibi sepulto. vel possūt esse due dictiones.

Historia Judicum. C.I.

Quomodo iudas pugnauit contra chananeum. c.ij.
De cineis & transgressione populi. c.iij.
De loco flentiū in galgalis. c.iiij.
De othoniele. c.v.
De aiorth & sangar. c.vj.
De delbora & barach. syfara. iahel. & iabin. c.vij.
De gedeone. c.viij.
De abimelech. c.ix.
De thola. c.x.
De iair galaadite & morte eius. c.xj.
De iepte. c.xij.
De abessam. c.xiij.
De ahilon. c.xiiij.
De abdon. c.xv.
De sampsone. c.xvj.
Quō sampson interfecit leonē. c.xvij.
Quomodo interfecit multos cum mandibula asini. c.xviij.
Quō tandē receptus fuit sampson. c.xx.
Incidentia. c.xxj.
De micha. c.xxij.
De vxore leuite. c.xxiij.
De ruth. c.xxiiij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Incipit historia Judicum. C.I.

Liber iudicū hebraice sophim dicit. qui iudices describit vsq ad heli sacerdotem. & ob hoc dicitur iudicum tanq a materia. Videt tamen quibusdam ab auctoribo sic noiatus. vt quasi cronice scribendo quisq iudicum tempus suum in actis redegerit. Quis autem in vnum compegerit. dubium est. Dicunt quidaz q samuel. alij q esdras. Verisimilius videtur. q ezechias qui parabolas salomonis & libaum regū in vnum collegit. Si queritur quare iosue & moyses inter iudices non annumerentur. dicimus. quia non solum iudicauerunt populum. sed & rexerunt. Ceteri vero nil iuris in populo habuerunt. nisi q in tribulationibo suis consilio & prudēcia eoz populus vtebatur.

Quomodo iudas pugnauit contra chananeum. C.II.

Factum ē post mortem iosue consuluit populus dominū per singulos. Quis ascendet ante nos cōtra chananeum & erit dux belli. Et dixit dominus Judas. Non personam: sed tribum designans. Creditur tamen caleph prefuisse populo. sed pro modicitate temporis nec rectoribus nec iudicibus annumeratus ē. Et ait iudas simeoni. Ascende mecuz in sortem meaz. & pugna contra chananeū & ego pergam tecum in sortem tuā. Non tamen legitur simeon prius postea habuisse sortem. sed adiuxit iude vt impleretur quod predixerat iacob: de simeon & leui. Diuidā eos in iacob. & dispergam in israel. Ascenderuntq iudas & simeon in bethel besech. & percusserunt in eo decem milia virorum. Comprehendentesq adonibesech. id est dominum besech. adonay enim dominum sonat. incidērūt summitates manuum & pedum eius. Hebreus tamen sermo videt sonare pollices. Quibus cesis nō est idoneus homo ad arma ferenda. Et ait adonibesech. Verito patior hoc. idipsum enim fecerā septuaginta regib? qui colligebant sub mensa mea ciborum reliquias. Et ascendentes i hierusalem percusserunt eam. tradentes incendio & reliquerunt ibi adonibesech. et mortuus est. Nec int elligendum est. q filij israhel tunc habuerunt hierusalem in ditione sua expulso iebuseo. Hoc enī factum non est vsq ad tempora dauid. qui expulsis iebuseis sedit in ea. & transtulit eam de beniamin in sortem regum. Hoc videtur a quibusdam recapitulando dictum. & factum esse viuente iosue. ante distributionem sortium. quando concessaz sibi iudas habebat hierusalem. & totum recapitulando dictum vsq ibi. Et surrexerunt alij qui non nouerant dominum. Alij tradūt eo ordine dictum esse quo factum. & ibi demum inchoant recapitulationem. dimisit ergo populū &c. Et vult augustinus hoc ordine suo dictum. in iosue preoccupatū. Ascendit & caleph in ebron. terram scilicet gigantum. & percussis hostibus plenius possedit eam. Et recapitulat hic historiā. quod supra diximus factum in cariathsepher. Cepitq iudas gazam & ascalon & acharon cum finibus suis. Nec potuit delere habitatores vallis. quia falcatis curribus abundabant.

De cineis & trāsgressione populi. Capitulum. III.

Alij autē ietro cynei cognati moisi ascenderūt de ciuitate palmarum cum filijs iuda in desertum sortis eius. quod est ad meridiem. Isti sunt filij obal fratris sephore vxoris moisi. qui relicto patre & patria secutus ē moisen. & deinceps habitauit ime-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

dio filiorum israhel. Ciuitas autem palmarum dicitur hic engaddi. Uel quia ierichonte sic solet appellari. forte de campestribus eius vbi erant cum beniamin transtulerunt se ad iudam. Beniamin autem post iudam ascendit in hierusalez. Hinc putant quidam eam fuisse cōmunē. Nec potuit eicere iebuseum. sed permisit eū habitare secum sub tributo. Effraim quoq; ascendit i bethel. que prius vocabatur luza. Uidentesq; hominem egredientez de obsessa ciuitate dixerunt ei. Ostende nobis introitum ciuitatis. & faciemus tecum misericordiam. Quo ostendente. percusserunt eam. hominem vero & domū eius dimiserūt. Qui transiēs in terrā cethim. edificauit ibi ciuitatem & vocauit eam luzam. Nec deleuit effraim chananeum. sz passus est eum viuere sub tributo. Similiter & reliquę tribus cum essent consortes. maluerunt eos habere tributarios. q̄s delere transgredientes mandatum domini. & cōuerterūt se ad agriculturas. Qui ad diuitias se tradentes. per epulas & libidinem iam imbelles facti in conuersatione legum integri non erant.

De loco flentium in galgalis. Capitulum. IIII.

Angelus autem domini apparuit i galgala. & cū conuenissent ad eum de finibus suis. trāstulerunt se ad alium locum. & secuti sunt eum. Cumq; improperasset eis dominus pro angelum beneficia que eis contulerat addidit. Cur inistis fedus cum habitatoribus terre huius. & reseruastis aras eorum. & noluistis audire vocē meā. Quāobrem dixi eorum erunt vobis in ruinam Nec angelo loquente eleuauerunt vocē suam & fleuerunt. & vocatum est nomē loci illius locus flentium. cognominat? ab euentu. sicut galgala collis prepuciorum Immolauerunt q; ibi hostias domino. Porro hic recapitulat historiā de iosue. ad continuandam ordinis seriem dicēs. Dimisit ergo iosue populum. & abierunt filij israhel vnusquisq; in possessionē sua sam seruieruntq; domino cunctis diebus iosue & seniorum qui post eum vixerunt & nouerunt opera domini que fecerat cū israhel. Mortuus est autem iosue & omnis illa generatio seniorum. & congregata est ad patres suos.

De Othoniele. C. V.

Et surrexerunt alij qui nouerunt dominum. id est non viderant virtutes eius. quas fecerat eis in exitu de egipto in deserto. & in ingressu terre promissionis. Feceruntq; malum in conspectu domini & seruierunt baal & astaroth. & dijs terre. contraxeruntq; coniugia cum alienigenis. Quamobrem indignata diuinitas. non deleuit gentes de medio eorū. vt essent eis in aculeum & laborē. Et tradidit eos dominus in manibus chusan rasathaim regis mesopotamie et syrie. Seruieruntq; eis octo annis. & clamauerunt ad dominum. qui suscitauit eis liberatorem othoniel fratrem caleph. quem iosephus cenez vocat quasi equinoctium patri. Uel dicitur cenez quasi cereneus a loco. Et fuit dominus cum eo & pugnauit aduersus cusan rasathaim. & oppressit eum & quieuit terra quadraginta annis. Et mortuus est othoniel. Hic dicit Josephus occisionem in beniamin factam. pro proxe leuite. quod nos infra ponemus. sequentes ordinem huius libri. Et nota q̄ hebrei sub hoc numero cōprehenderunt annos seruitutis et quietis & similiter sub alijs iudicibus. Aliter non staret historia. In diebus othoniel captiuus regnauit thebis. ex cuius filia semele natus est dionisius liberpater. Bithinia condita est a phenice. qui phenicibus quasdam tradidit litteras.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

et ad scribendum vermiculum instituit. Unde & color ille phœniceus dictus est. qui postea littera mutata punice? dicit. Ephira. que nunc chorintus dicitur a syfiphio condita ē. Vinos filius europe regnauit in creta.

De aioth & sangar. C. VI.

ADdiderunt aũt filij israhel facere malum in conspectu domini. Qui cõfortauit aduersus eos eglon regem moab. & copulauit ei filios amon & amalech. Qui transiens iordanez percussit israhel. & posuit idola sua in galgala. & fecit sibi domum in vrbe palmarum. id est iericho. & seruierunt ei filij israhel decem & octo annis. & clamauerũt ad dominum. Qui suscitauit eis saluatorem aioth. filiũ gera. filij gemini. Qui vtraqz manu vtebatur pro dextera. Jeminũ quidam dicunt fuisse quendam vilem in beniamin. qui posteris suis sepe legit improperatus ob ignominiã. Hebrei tradunt hũc fuisse beniamin. Et quasi p̃ afferesim. vbi nos ponimus ieminus ipſi ponũt iemin quod sonat dextrarium vel dextrale. qui latine geminus dici posset. quia gemina/tur cum tribente. nisi ieminus a iemin p̃ i. consonantem scriberetur. Dicitur autẽ a iamin proprie ieminus. sicut a dextera dextrari? Miserũtqz filij israhel p̃ aioth munera eglon regi. qui fecit gladium ancipitem lõgitudinis palme manus & accinctus est eo ī dextro femore subter sagũ. quod est quadrate forme militare indumentum. Erat autẽ eglon crassus nimis. Cumqz obtulisset ei munera. prosecutus est socios qui cum eo venerũt. & reuersus ad regem ait. Verbum secretũ habeo ad te o rex. Egressisqz omnibus qui cum eo

In regum vbi incipit agere de saul dicitur vir fortis robore. ob hoc quidã putant dictum geminũ quasi binomium.

erant. accessit ad eum aioth & ait. Verbũ domini habeo ad te. quod intelligenduz est de somnio ex mandato domini. Qui statim surrexit de throno. Extenditqz aioth manum sinistram. & tulit siccam de dextro femore. & infixit eam ī ventrem eius valide. nec duxit eam. sed reliquit in corpore. Ipse vero clausis diligenter ostijs cenaculi. per posticam egressus est. & aufugit. Serui autem regis post longam moram intrantes. inuenerunt eum mortuum. & iacẽtem in terra. Veniteqz aioth in sayrat. & insonuit buccina in monte effraim. & descenderunt cum eo filij israhel ad vada iordanis que transmittũt in moab. Et volentes transire moabitas pcusserunt circiter decem milia. & humiliat? est die illa moab sub manu israhel. & quieuit terra. lxxx. annis. Et mortu? ē aioth. Et tunc de philisteis volentibus intrare terrã israhel. sangar occidit. dc. viros vomere vno. Ipse quoqz defendit israhel. & eodem anno vitam finiuit. In dieb? aioth cyrene ciuitas condita est in libia. & triptolemus longa naui veniens eleusim. frumẽta ibi distribuit. Proserpinaz rapuit rex molosorum orchus. cuius ingens canis & cerberus pirithoum deuorauit. qui cum theseo ad raptum proserpine venerat. Sed & theseum deuorasset. nisi hercules superueniens eum liberasset Frixus & helles insidias nouercales euasserunt in naui. cuius insigne fuit aries. In dardania regnauit tros a quo troiaz conditam ferunt. Perseus occidit gorgonem meretricem. que ob nimiam pulcritudinem speratores suos mentis impotes reddebat. Dionisius in india nisam condidit. & a suo nomine eam appellauit.

De debora & barach syfara iahel & iabin. C. VII.

POst mortem aioth addiderũt filij israhel facere malũ coram dño. Qui tradidit eos ī manu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

iabin regis chanaan .qui regnauit i aſor
7 habuit ducem exercitus ſui ſyſaram .
Ipſe autem habitabat in aſeroth genti
lium que ſic dicebatur.quia non ab vno
populo.ſed a multis collectis gentibꝫ ha
bitabatur.7 oppreſſit filios iſrahel per vi
ginti annos. Qui clamauerunt ad domi
num. Erat autē delbora prophetes vxor
lapidoth.que poſſuerat tentorium ſuum
in monte effraim ſub arbore palme.que
dicebatur palma delboze.7 aſcendebant
ad eam filij iſrahel in omne iudiciū Que
vocauit barach filium abinoe de cedes
alias cades neptalim. Mulier enim iu
ra ad prelium vocauit virum ſuum qui
ſupza dictus eſt lapidoth. Creditur enim
fuiſſe idem barach 7 lapidoth.quia eadē
eſt vtriuſqꝫ nominis interpretatio. In
terpretatur enim vtrūqꝫ choruſcatio.del
boza vero hebraice apis. Que dixit ad eū
Nonne precepit tibi deus iſrahel. Duc exerci
tum in montem thabor decem milia de
neptalim 7 zabulon.ego tradam ſyſaram
in manum tuam iuxta torrentem cyſon .
Cui barach. Niſi veneris mecum nō per
gam. Que ait. Ibo.ſed victoria tradetur
in manus mulieris. Nunciatum eſt ſyſa
re.q aſcēdiſſent delbora 7 barach in mō
tem thabor ad pugnandum. Et congre
gauit exercitum ad torrentem cyſon tre
centa milia armatorum.vt ait ioſephus.
7 decem milia equitum.7 quingētos cur
rus falcatos.7 alios currus duo milia.7
centum .Et ait delbora ad barach. De
ſcende.hac die dabit tibi dominus ſyſarā
in manus tuas. Et deſcendit cum decē
milibus delbora ſtante in monte ad ora
tionem. Et perterruit dominus ſyſaram
7 vniuerſam multitudinem eius. Nam
tus grando 7 pluuia irruerunt in facies
eorum.arcus 7 fundibule inutiles fiebāt
plurimi de equis 7 curribus excuſſi con
terebantur. Siccꝫ conuerſo in fugam
exercitu .ſyſara de curru exiliens.7 fugi
ens. peruenit ad tentorium iahel vxoris
abher cinei. Aber enim cum omni do
mo ſua receſſerat a fratribus ſuis qui ha
bitabant vt diximus in ſorte iude.7 teten
derant tabernaculum in valle ſennim iu
xta cedes.7 erat fedus inter regem aſor 7
domum aber cinei. Porro iael ſuſcepit
fugientem 7 rogantem vt celaret eum. et
petenti poculum dedit ei lac.vt grauius
obdormiret. Illa vero dormienti clauū
ferreum percuſſum malleo per vtrūqꝫ tē
pus immiſit vſqꝫ in terram. Et barach
poſt paululum venienti oſtendit eum in
terra confoſſum. Et ſic implerum eſt qō
dixerat delbora q per mulierem triūph?
accideret. Barach vero agens exercitum
ſuper aſor obuiam venientem iabin in
terfecit .ciuitatem fundinus eſciens. vt
ait ioſephus. Cecineruntqꝫ delbora 7 ba
rach canticum domino.i quo hortantur
victores ad benedicendum deum. reme
morando beneficium.qō fecerat domin?
iſrahelī. dum daret legem in terre motu
7 pluuia. addendo 7 quomodo per ſan
gar vt diximus quieuerūt hoſtes a ſemi
tis iſrahel. 7 quomodo defecerat fortitu
do iſrahel. donec ſurgeret delbora.quan
do noua bella elegit dominus. vt mulier
de viris triūpharet. Quod ſequit in can
tico. ſurge delbora 7 loquere canticū non
eſt in hebreo. Ald
idit quoqꝫ de a
malech victo i ra
phidim. ab effra
im. id eſt a ioſue effrata. 7 pheretanic eum
dem poſtea vincendum per ſaul ex benia
min .Et cōmēdauit eos qui de manaſſe
et yſachar et zabulon et neptalim cū eis
venerant ad prelium. vituperans ruben
et gad .et dan et aſer.qui noluerunt cum
eis venire. Quod etiam dicit ruben con
tra ſe diuiſus.intelligit. q ſepauit ſe a pu
gnaturis . vel q rubenite inter ſe diuiſi
erāt.quibuſdā hortantibus ad prium.alijs
dehortantibus. Qui autem dicit pugnaſ
ſe eos in thane iuxta aquas mageddo.

Qui primus infeſta
uit iſrahel i deſerto.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

intelligendū est regionez esse secus cyson qui preterfluit magedon. Hebreus habet in ramazach. quod interpretatur super altitudinem campi. ꝛ significat ꝙ in campo vbi preliatum est hostibus superiores facti sunt. Quod autem sequitur stelle pugnauerunt aduersus syſarā. non mathematice intelligendum est. quasi fatali constellatione hoc factum fuerit. Sz quia corruscationes ꝛ fulgura ita de sublimi ferebantur in eos. ac si stelle ruerēt. ꝛ est yperbolicos. Sequitur torrens cyson traxit cadauera eorum sicut torrēs cadumin. supple traxit cadauera egiptioꝝ. Cadumin interpretatur antiquorum. et ponitur ꝙ mari rubro. eo ꝙ antiqua miracula ibi facta sunt. Quod sequitur. cōculca anima mea robustos. Vox est populi sese adhortantis. Sequitur. Vale/dicite terre meroth. dixit angelus domini. Meroth fuit vnus de principibꝰ chanaan. Telbora vero seipsum dixit angelū domini vel michahel qui preerat israheli Dixit vt malediceret meroth. qđ sonat archanum. id est angelis apostatis. qui aduersabantur ei in archano. Postea benedixit iahel. quoniam fortiter egit. ꝛ quieuit terra ꝙ quadraginta annos. Eo tpe regnū defecit apud agros. ꝛ trāslatū est in micenas. Obiit liberpater cuius sepulchrum est apud delphos iuxta apollinem aureum. Pingit vero muliebri corpore. quia mulieres militantes cum viris habuit in exercitu. Ilium ab ilo condidit. Vilcus condita.

De Gedeone. C. VIII.

Fecerunt iterū filij israhel malum coram domino. qui tradidit eos in manibus madian septē annis. Ascēdebant enim madian et amalech singulis annis in israhel. vastantes segetes eorum. ꝛ vniuersa iumenta trahentes in predam. Cunctꝫ clamasset israhel ad dominum. misit ad eos virum prophetam per quem exprobrauit eis dominus beneficia que contulerat eis. ꝛ tamē noluerunt audire vocem eius. Venit autem angelus domini. ꝛ sedit sub quercu q̄ erat in effra. Hic est vir quem dominus miserat. Lapis autem super quem sedebat. ꝛ quercus. ꝛ ager pertinebant ad ioas patrem familie ezri. id est honorabiliorez inter alios illius familie. Gedeon vero filius eius timens hostes qui irruerant super terram. in occulto excutiebat frumenta in torculari. vt haberet viaticum ad fugam. Josephus dicit. hoc maximum fuisse diuine propiciationis indicium. ꝙ tunc vtcretur torculari pro area. Futurū enim per eum erat. vt aree replerentur. ꝛ torcularia. Et ait angelus ad eum. Dominus tecum virorum fortissime. Cui gedeon. Si dominus nobiscum. cur apprehenderunt nos hec mala? Et respexit in eum dominꝰ in angelo. ꝛ ait. Vade. Ego mitto te in hac fortitudine tua. quam scilicet confero tibi respiciendo vel mittendo. percuties madian quasi virum vnū. Cui gedeon. Si gratiam inuenī coram te non recedas donec veniam. Et coxit gedeon hedum. posuitqꝫ carnes. ꝛ azimos panes in canistro. ꝛ misit ius in ollā. offerens ea angelo. Cui angelus. Pone carnes ꝛ panem super petram. ꝛ ius desuper funde. Quo facto tetigit illa angelꝰ sum mitate virge quam gerebat. Et ascendit ignis de petra. ꝛ combussit omnia. Angelus autem euanuit ab oculis eius. Timensqꝫ gedeon ait. Heu mihi domine. quia vidi angelum dei. Cui dominus. Ne timeas. Non morieris. Eadem nocte ait dominus ad eum Destrue aram baal quam erexit pater tuus. ꝛ nemꝰ cinica eam succide. ꝛ occide taurum que faginat idolis. aliū vero taurū septēnem quē ciues dedicauerūt idolo offeres mihi in

Sexto suscitauit dominus spiritum gedeonis in israhel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

holocaustuz sup altare qđ edificabis mi/
hi in summitate petre. sup quā ante sacri
ficium posuisti. Gedeon timens patrem
t ciues. t cum decem seruis omnia nocte
compleuit. t vocauit altare pax domini t
latuit. In crastino ciues dixerunt ad io/
as. Educ filium tuum vt moriatur. quo/
niam fecit hoc. Quibus ille ait. Nūquid
vltores estis baal? Si deus est baal vin
dicet se. Exinde dictus ē gedeon. ierobo/
al. id est forcitudo baal. quasi fortis cōtra
baal. Igitur madian t amalech transito
iordane federunt in valle israhel quasi lo
custe. Spiritus autem domini induit ge
deon. vocauitq; tubam abiezer de cuius
familia ipse erat. t ipse misit nuncios ad
manassen t azer t zabulon t nepthalim.
Qui occurrerunt ei triginta duo milia.
Et petijt gedeon signum victorie in velle
re posito in area. si nocte illa vellus tote
compluerentur. area sicca manente. Et fa/
ctum est ita. Et expressio vellere tota con/
cham implevit. Sequenti nocte ne casu
factum putaretur petijt signum in cōtra/
rium. vt area irrigaretur. t vellus siccum
esset. Quod factum est. Venit autem ge/
deon cum suis ad fontē qui dicitur arad.
Et ait domin⁹ ad gedeon. Popul⁹ mul/
tus est tecum. ne dicat israhel. virib⁹ me/
is liberatus sum. clama ad populū. Qui
formidolosus est reuertatur. Tamen in/
telligendum est alia tria que mandauit
dominus clamanda in populo eum non
audisse. que moises dixit in deutronomio
Qui edificauit domum t non dedicauit
eam. reuertatur. Similiter. Qui plan/
tauit vineam. t nondum fecit eam com/
munem. t qui desponsauit vxorem t nō/
dum accepit eam. Et reuersi sunt de po/
pulo viginti duo milia. t tantum decem
remanserunt. Et ait dominus ad gedeon
Adhuc populus multus est. duc eos ad
aquas t calore meridiei. eos qui lambue/
rint aquam manu t lingua sicut canes.
qristimans magnanimos separabis. Et
inuenti sunt tantum et eis trecenti viri.
Et ait dominus. In his trecentis vi/
dam madian in manus tuas. Quibus
assumptis t cibarijs p numero t tubis.
gedeon se certamini dedit. Eadem nocte
dixit dominus ad gedeon. Descēde in ca
stra madian. tu t phara puer tuus te/
cum. t audeis quid loquantur. t confor/
tabuntur manus tue. Dissolutum enim
erat cor ei⁹. Qui descendens steterit in par
tem castrorum vbi vigilie erant. t audi/
uit quendam narrantem somnium com/
militoni suo in hunc modum. Videba/
tur mihi q panis ex ordeo subcinericeus
t comestibilis descendebat in castra ma/
dian. vsq; ad tabernaculum et subuertit
illud. t terre funditus coequauit. Et ait
is cui loquebatur

Vile est ordeum inter grana. t in/ ter gentes israhel videtur abiectū. t in israhele vilis est familia gedeo nis.

Forte tabernaculuz eorum dicit vexillum quo ducebantur. vel habebant tabernacu lum i quo idolis su/ is sacrificabant.

Non est hoc aliud nisi gladius gedeonis. tradidit do/ minus in manus eius madian. Quod audiēs gedeon adorauit. Et reuersus ad socios ait. Tamen. tradidit nobis domi/ nus castra madian. Et diuisit eos in tres partes. t dedit tubas in manus eorū de/ xtras. lagenas vacuas. t lampades i me dio lagenarum in sinistras. Et ait. Dō me facere videbitis facite. Et ingressi sūt per gyrum castrorum in tribus locis in vi gilia noctis medie. Et cum confregissent hydrias. tenuerunt lampades in mani/ bus. t insonātes tubis clamauerūt. Gla dius domini t gedeonis. Scōm iose/ phum vacuas quoq; pharetras portaue runt. Quib⁹ simul complosis. terribilis audiebatur sonitus. Quo subito hostes excitati. turbati sunt. nec cognoscētes se/ se. plurimi mutuis vulneribus cecide/ runt. alijs in fugaz cōuersis vsq; bethera

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Viri autē de neptalim. & asser & manasse qui redierant conclamātes. persequeban tur madian. Effraim quoq; descendit in occursum fugientium. & occupauit iorda nē vsq; bethera. & occidit duos reges ma dian oreb. & zeb. Oreb in petra quadam zeb vero in torculari. Et vocatum est no men loci illius torcular zeb. & nomen al terius petra oreb. Que modico apice lit tere differt a nomine oreb vnde aque flu xerunt per manum moisi. Et forte diffe rentia est in interpretatione. Et porrexit effraim capita regum ad gedeon. & ira scentes dixerunt ad eum. Cur cōtempsi sti vocare nos ad pugnam? Qui ait. Ne forte indignaremini. Melior est enim ra cemus effraim vindemijs abiezer. sed et in manus vestras dari sunt reges madi an. Quid tale facere potui sicut vos feci stis? Quo audito requieuit spiritus eo rum. Transiuitq; gedeon in iordanez cū trecentis viris. nec poterant persequi fu gientes pre lassitudine. Et ait ad viros ſochot. Obsecro date nobis panes vt possim? persequi zebee & salmana. Qui negauerunt ei et insuper insannauerunt eum. Idipsum responderunt ei viri phanuel. petenti panes ab eis. zebee autem & sal mana in valle quiescebant. nil aduersi su spicantes. cum duodecim milibus tantū cesis de exercitu centum viginti. Gede on autem repente irruit super eos. & tur bato exercitu eorum. duos reges compre hensos secum reduxit. Et reuertens appre hēdit puerum de ſochot. & quesiuit ab eo nomina seniorum de ſochot. Et descrip sit ei septuagintaocto viros quos spinis & tribulis comminuit. tāquam auctores predicte insannationis. Turrim quoq; phanuel subuertit. occisis habitatoribus ciuitatis. Cumq; rediisset in effra regio nem suam dixit zebee & salmana. Qua les erant viri quos occidistis in monte thabor? Qui dixerunt. Similes tui. Et ait eis. Fratres mei erant uterini. Et ait primogenito suo. Interfice eos. Qui nō eduxit gladium. timens quia puer erat. Surgēs gedeon occidit eos. Et dixerūt omnes viri israhel ad eū. Dominare no stri tu & filius tuus. & filius filij tui. Qui bus ille. Non dominabor vestri nec fili? meus. sed dominus dominabitur in vos. Unum postulo a vobis. date mihi inau res aureas de preda. Qui dederunt. Et fuit pondus auri mille & septingenti sicli Et fecit ex eo gedeon ephod. & posuit il lud in ciuitate ephra & fornicat? est omnis israhel in eo. Et factum est gedeoni & om ni domui eius in ruinam. Per ephod q̄d est dignius indumentum pontificis. in telligitur q̄ gedeon fecerit omnia indu menta pontificalia. & fecit in effra taber naculum & altare preter illud quod erat i silo. Et factus est sacerdos. & immolauit super illud hostias domino. Quamob rem offensus dominus omnem domum eius fere deleuit. Habuit enim septua ginta liberos de vxoribus. & vnum natu ralem abimelech de cōcubina verhonia. quam habebat in sichem. Hic occidit om nes fratres suos preter vnum. Et quie uit terra p septua ginta annos qui bus presuit gede on. Qui mortu? est i senectute bo na. & sepultus est in sepulchro patris sui in effra. Per q̄d coniicitur q̄ postea penitentiam egerit. qui alibi q̄ vt dominus constitue rat sacrificauit. Iudicum. In temporibus gedeonis mercurius inuenit si ringas traxens hoc nomen a siringa vo re cathmi. & armonica. que ppter zelū ar monie a viro suo recesserat. Inuenit etiā liram hoc modo. Reperit etiaz conchas testudinis mortue & putrefacte. cui? ner uuli arentes & extensi in ore conche ad au ram tenuem sibilum reddebant. Incer tum est autem quis fuerit iste mercuri us. vtrum hermes an trimegistus philo sophus an mercurius minor. Tres enim leguntur fuisse scōm iosephum. Tirus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

condita est ante templum hierosolimo/
rum annis ducentis quadraginta. De/
dalus aues fecit metallinas quas volare
fecit artificiose spiritu incluso. Dicitur
etiam fecisse simulacra semouentia. Pri
mus enim omniū pedes statuarū a se in/
uicem sepauit. aliis cōiunctim eos fabri/
cantibus. Qui cum filio in naue fugiēs.
ꝑter inuestigabilem fugam penis suo/
lasse estimatus est. Argonautarum histo
ria facta est. Orpheus clarus habitus ē.
Cuius discipulus fuit museus. Lin⁹ ma
gister herculis claruit. Minos credit cre
tensibus legē dedisse. quod plato negat.
ydram vo callidissimum fuisse sophistaz
asserit plato.

De abimelech. C. IX.

POst mortem ge
deonis filij israhel fornicati sunt
cum baalim. nec fecerunt misericordiam
cum domo ierobaal. Ascendit autem abi
melech in sichem ad omnem cognationē
matris sue. ⁊ ait. Cōsiderate ꝙ os vestrū
⁊ caro vestra sum. Loquimini ad omnes
viros sichem in hunc modum. Quid vo
bis melius est. vt dominent vestri septua
ginta viri filij ierobaal. an vt dominetur
vnus vir? Et locuti sunt de eo ad omnez
populum. ⁊ inclinauerūt cor populi post
abimelech. ⁊ intrauerunt ei omnes in fa
no baal. Quamobrem vocatum est deīn
ceps idolum baal berith. Berith enī con
iurationē sonat. Et rollentes de fano. lxx.
pondo argenti dederunt ei. Qui conduc
xit ex eo viros inopes ⁊ vagos. ⁊ ascēdēs
in effra. occidit omnes fratres suos super
lapidem vnū. excepto vno ioathan. Tūc
omnes sichimite constituerūt abimelech
regem iuxta quercum in sichem. Si que
ritur quomodo ergo saul primꝰ dicitur
rex in israhel. Potest dici. hoc dictuz esse
ꝑter regnū vniuersale. hic aūt tantū re/
gnauit in sichimitis. Quod cum nuncia
tum esset ioathan. stetit in vertice mōtis
garizim. ⁊ exclamauit ad omnes sichimi/
tas qui conuenerāt ad diem festum. Au/
dite me viri sichem. Jerunt ligna siluaꝝ.
vt vngerent regem supra se. ⁊ dixerūt oli
ue. impera nobis. Que noluit deserere
pinguedinem suam. qua dij vtuntur et
homines. Idipsum dixerunt ad ficum.
que noluit deserere dulcedinem fructus
sui. Idipsum dixerunt ad vitem. que no/
luit deserere vinum quod letificat deū et
homines. Dixeruntqꝫ ad rannum. Im
pera sup nos. Qui respondit. Clenite ꝙ ⁊
requiescite sub vmbra mea. alioquin egre
diatur ignis de ramno. ⁊ deuoret cedros
libani. Est autē ramnus genꝰ rubi quod
vulgo sentricem appellant. asperū nimis.
⁊ aculeatum sicut sentes. Josephus dicit
hoc inter ligna habere naturam ignem ꝑ
ferēdi. Tunc exposuit eis paradigma di/
cens. Interfecistis filios ierobaal. ⁊ fili
um ancille eius sup vos constituistis re/
gem. Si recte egistis cum ierobaal do/
mo ⁊ filijs eius. recte sit vobis. Si aūt
puerse. Egrediatur ignis de abimelech.
qui deuoret ipsuz ⁊ vos. Que cum dixis/
set aufugit. Factum est aūt cū regnas/
set super sichem tribus annis abimelech.
dedit ei dominus spiritum malū aduer/
sus eum. ⁊ expulerunt abimelech a vrbe
⁊ a tribu. Qui exercebat latrocinia super
eos agens predam ex eis. Tempore vero
vindemiarū intrauit gaal cū fratribꝰ su/
is in sichem. Quo descendente ad eos. de
scēderūt sichimite ad vineas. vuasqꝫ cal/
cauerunt. Et ingressi fanum dei sui inter
epulas ⁊ pocula maledicebāt abimelech
Gaal quoqꝫ dicebat. Quis enim est abi
melech vt seruamus ei? Nūquid nō est fi
lius ierobaal? yronice dictum est. quasi
nō est. sed spurius. Et addidit. Utinā da
retur populus hic in manu mea vt auser
rē abimelech de medio. zebul quoqꝫ quē
fecerat abimelech principem in ciuitate.
clam nūciauit abimelech omnia. Surre
xit itaqꝫ abimelech cum exercitu nocte. ⁊

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

tetẽdit inſidias iuxta vrbem. Egreſſuſq; eſt gaal mane ⁊ zebul cum eo ⁊ ſteterunt in porta. Cũq; aſcẽdiſſet abimelech cum exercitu. dixit gaal ad zebul. Ecce de mõtib⁹ multitudo deſcẽdit. Cui zebul. Umbras montiũ vides. quaſi hominũ capita. ⁊ hoc errore deciperis. Rurſus quoq; gaal. Ecce populus quaſi de vmbilico terre deſcẽdit. Cui zebul. Vbi eſt os tuũ nũc quo cõtra abimelech loquebaris. Egredere ⁊ pugna cõtra eũ. Qui pugnauit et victus eſt. ⁊ fugiens recepit ſe in vrbem. zebul aũt expulit eũ ⁊ ſocios ei⁹. Sequẽti die abimelech expugnauit vrbem. ⁊ interfectis habitatoribus eius. eã deſtruxit ita vt ſal in ea diſpergeret. Habitãtes vo in turre ſichimoꝝ ingreſſi ſunt phanũ dei ſui. q⁹ locus munitus erat. Joſephus eñ dicit pfugos p̃ quinquiam cõgregatos ſupra petrã munitiſſimã. ⁊ nitebant eam munire. Q̃d videns abimelech aſcendit in montẽ ſelmon. ⁊ p̃ciſum ramũ ferens. dixit ſocijs. Facite q̃d ego ago. Qui tollentes ramos ⁊ circũdantes pſidiũ ſuccẽderunt illud. ⁊ igne ⁊ fumo pierunt in eo mille viri. p̃ter mulieres ⁊ puulos. Et recedẽs inde abimelech obſedit opidũ thebes. Erat aũt turris in medio in qua vecerant ſe thebite. Et nota q̃a thebis egiptiorũ dicunt thebei. A thebis grecoꝝ thebani. A thebe iudeoꝝ thebite. Cumq; abimelech expugnaret vrbem. ⁊ ignẽ ſupponeret niteret. mulier fragmẽ mole iacies deſup. fregit cerebrũ eius. qui ait armigero ſuo. Jnſtercute me ne dicar interfectus a femina. qui interfecit eũ. Hanc peſtem dicit ioſephus accidiſſe efficaris. eo q̃ irgati ſũt aduerſus gedeonẽ ad aquas iordanis. Eodem tpe corus inuentus eſt in grecia. q̃d inſtrumentũ dicat ſtrab⁹ pellẽ eſſe cũ duabus cicutis. p̃ alteram inſpiratur. p̃ alteram reddit ſonum. Et ſcribitur ſcõm quoſdam ſine aſpiratione. pro voce autem canentium ⁊ mẽſura ⁊ vento cum ch aſpirato.

De thola. C. X.

Poſt abimelech iudicauit iſrahel thola ꝺ iſachar filiꝰ phua patrui abimelech. Hec mouerat tephua ⁊ ioas fratres eſſe cum alter de iſachar alter de manaſſe oꝛtus fuerit. Filij enim fuerũt vnius matris. ⁊ duoꝝ patrũ. de diuerſis tribubus. Hic iudicauit iſrahel in ſanir. xxiij. annis. ⁊ mortuus eſt.

Eo tpe hercules antheũ vicit in paleſtra. ⁊ illũ vaſtauit. bellũ fuit inter laphitas ⁊ centauros. quos palefactus in libro de incredibilibus nobiles fuiſſe deſcribit equites theſſaloꝝ. Priam⁹ filius laome dontis regnauit in troia. Androge⁹ athenis dolo interficit. Theſeus in agone minothaurũ occidit. ꝓpter q̃ athenienſes pueri tributarij a pena liberati ſũt. Fuit aũt minothaurus vir quidã inhuman⁹ ⁊ valens in paleſtra magiſtrat⁹ minois. Vñ ⁊ ſic dictus eſt. quaſi minois taurus. id ẽ minois carnifex. De iair galaadite ⁊ morte eius. C. XI.

Poſt thola iair galaadites de tribu manaſſe iudicauit iſrahel. xxij. annis habens triginta filios quos fecit principes. xxx. ciuitatũ quas vocauit nomine ſuo athothiair. id eſt opida iair. ⁊ mortuus eſt. Eo tpe theſeus rapuit helenaz. quã rurſus receperunt fratres ei⁹ caſtoꝝ ⁊ pollux capta matre theſei. eo pegre, pfecto. Philiſtus ſcribit a cinibus tirijs zozo ⁊ karragine karragineꝝ conditã. Carmentis nimpha litteras latinas inuenit.

De iepte. C. XII.

Terũ filij iſrahel ſeruierũt idolis circũſtantiũ gentiũ. ⁊ tradidit eos dñs in manus philiſtijm ⁊ amon. Et afflicti ſunt vehementer. xviij. annis. omnes qui habitabant trans iordanẽ in terra amorrei. Ammonite quoq; iordane

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

transmisso vastabant iudam ⁊ beniamin ⁊ effraim. Qui afflicti clamauerũt ad dominũ. Qui cũ dure respondisset eis. ite ⁊ inuocate deos quos elegistis. ꝓiecerunt omnia idola de finibus suis. ⁊ doluit dominus sup̃ miserias eor. Congregatiq; sunt filij israhel in maspha. cõtra amonitas qui fixerant tentoria in galaad. Fuit eo tpe iepte galaadites vir fortissim⁹ pugnator. sed filij meretricis. Hic habuit prolem de galaad de qua suscepit filios. Qui cũ adoleuissent. eiecerũt eum tanq; spuriũ. dicẽtes. Nõ poteris esse hæres in domo patrum nostror. Et abijt in terra iob. Et cõgregati sunt viri inopes ad eũ. ⁊ latrocinantes. ⁊ eũ quasi principem sequebantur. Descenderũtq; ad eũ maiores natu de galaad dicentes. Esto princeps noster. ⁊ pugna cõtra filios amon. Qui ait. Nõne vos estis qui odistis me ⁊ eiecistis? Qui dixerunt. Non odimus te nec venimus vt ꝑsequamur te. sed vt sequamur. Et ait iepte. Jurate mihi. Et iurauerũt. Et ascendẽs cũ eis in maspha. humiliauit se coram dño. ⁊ factus est princeps populi. Et misit nuncios ad regem amon in hec verba. Exi de terra mea. cur vastas eã? Qui respondit. Tulit israhel terram meã. cũ ascẽderet de egipto ⁊ recepi eam. Cũq; iepte dixisset eam iure belli acquisitã ⁊ multo tpe possessam. cccc. annis noluit acquiescere amon vt exiret. Et ait iepte. Judicet hodie dñs inter israhel ⁊ amon. Et factus est spiritus domini super iepte. ⁊ egrediens ad pugnã. votũ vouit domino dicens. Si tradideris filios amon ad pugnam in manus meas. quicũq; de domo mea primus occurrerit mihi reuertenti. eũ holocaustũ dño offeram Et ꝓcussit iepte filios amon plaga magna nimis ⁊ humiliati sũt coram filijs israhel. Reuertẽti aũt iepte i maspha. occurrit ei vnigenita filia eius cũ timpanis et choris. Qua visa scidit vestimenta sua et ait. Heu filia decepisti me. ⁊ decepta es. Aperui os meum domino cõtra te. Filia vo dolens in hoc casu ꝓ victoria patris ait. Fac mihi pater quodcũq; pollicitus es. Hoc solum presta mihi vt duobꝰ mẽsibus circũeam montes ⁊ plangam virginitatem meã cũ sodalibus meis. Et ait pater. Vade. Et expletis duobus mensibus rediit ad patrẽ suũ. ⁊ fecit ei sicut vouerat. Exinde mos increpuit i israhel. vt annuatim veniant filij israhel. ⁊ plangãt filiam iepte quattuor. Arguit ioseph⁹ iepte. quia obtulit holocaustũ nõ legitimũ nec deo carũ. Quid si canem obuũ habuisset immolasset eum domino? Fuit ergo in vouendo frustrus. ⁊ in soluendo impius. Potuit tamen aute votũ esse bon⁹. quia irruit super eum spiritus domini. ⁊ post votũ. Nam ⁊ apostolus ponit eũ in catbalogo bonor. Quidam tamen excusantes eũ. familiari consilio spiritus sancti dicunt eum hoc fecisse. Tunc veniẽtes ad eum effraite dixerunt. Cur contempsisti nos vocare ad pugnam? Incendem⁹ domũ tuam. Qui ait. Vocaui vos ⁊ venire noluistis. Et vocatis viris galaad pugnauit contra effraim. Occupauerũt aũt galaadite vada iordanis. Cumq; venisset ad eos quidam fugiens de effraim. ⁊ obsecrans vt pmitterent eum transire. dicebant ei. Nunquid effrate⁹ es? Quo dicente nõ sum. interrogabant eum. Dic ergo thebboleth quod interpretatur spica. Qui respondit. thebboleth. eadem littera. spicam exprimere non valẽs. Statimq; iugulabant eum. Et ceciderunt eo tpe de effraim. xlij. Et nota q effrateus ponitur hic ꝓ effrata. Effrateus enim ꝓprie dicitur bethleemita. Et iudicauit iepte israhel sex annis. ⁊ mortuus est. ⁊ sepultus in ciuitate sua seber. que est in galaad. Hic ab etate moisi vsq; ad seipsum ait computari annos. ccc. Annis his non additur decem ⁊ octo anni afflictionis qui ꝓcesserant. Eo tempore hercules flammis se iniecit. Nã i morbũ inciderat pestilẽtẽ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De abessan. C. XIII.

POst iepte iudicauit israhel abessan vel essebon bethleemita de iuda septem annis. Eo tē pore agamenon regnauit micenis. Menelaus lacedemonie.

De abilon. C. XIIII.

POst abessan abilon zabulonites iudicauit israhel annis .x. Hic cū decem annis suis in lxx. interpretibus non habet. Pro quor dāno supplendo eusebius iosue filio nun samuelī & sauli. quor annos scriptura sacra non dicit plures annos cū in iosepho legebat annotauit. quatenus ab egressu israhel ex egipto vsq; ad edificationē templi. cccc. & lxx. annor summā quam scriptura predicat haberet. Eo tpe alexander helenam rapuit bellum decennale surrexit. Menon & amazones priamo tulere subsidium.

De abdon. C. XV.

POst abilon abdon thecuites de effraim iudicauit israhel. viij. annis. Sub his tribus iudicib? nō recessit israhel a domino. & quiete uixterra. Et ideo nil memoriale fecisse leguntur. Tamen quidā tradunt sub abdon cladem factam in beniamin pro vxore lenite. Huius anno tercio capta ē troia. & fluxerunt vsq; ad primā olimpiadē anni. cccc. vi. Tunc greci ad gloriam victorie sue ceperūt annotare tempa sua sic Anno a captiuitate troie. Incepta olimpiade deinceps annotauerunt tpa iuxta numerū olimpiadū. Nota q olimpias dicta est a ludis qui sub olimpo monte fiebant apud elidem ciuitatem elidis a gentibus agonem & quinquennale certamen quartuor annis mediis vacantibus & ob hoc elidis certaminis tēpus olimpiadē vocauerūt. quadriennio in vno olimpiade computato. Est aūt olimpias spaciū quattuor annor. Tandē romani florentes annotauerūt tpa sic. Anno ab vrbe condita. Ultimo christiani annotant sic. Anno ab incarnatiōe dñi. Capta troia menelaus & helena deuenerūt ad thuorim regem egipti quē homerus polibum vocat. Anno tercio a captiuitate troie vel quinto vt quidam volūt. regnauit eneas tribus annis in italia in qua prius regnauerāt. ianus. saturnus. picus. faunus. latinus. annis circiter. c. l.

De sampsone. C. XVI.

RVrsus filij israhel peccauerūt cora dño. & tradidit eos in manus philistinor quadraginta annis a qua seruitute hoc modo liberati sunt. Fuit vir quidā de stirpe dan. nomine manue. habens vxorē pulcram. sed sterilē. Cui sepe oranti in agro pro sterilitate amouēda. apparuit ei angelus & ait. Cōcipies & paries filium caue ne comedas aut bibas de inceps nisi iuxta legē nazareorum. Filius enim tuus erit nazareus dei ex vtero matris & deinceps ipse liberabit israhel Que cū omnia indicasset viro suo & cōmendasset angeli pulcritudinē. contristatus est vir q zelotes erat. & vt mitigaret irrationabilē viri tristiciam. cōsuluit vt ambo orarent dominū. vt iterū veniret angel? ad eos & instrueret vtrūq; de puero. Et apparuit iterū angelus vxori. Que cū vocasset virū. ait manue ad eū. Tu nec es qui locut? es

Qua lege viuerent nazarei requirē bistoria numerorum. Istud apposuit. m. vt satisfaceret hieronimo qui ait. nomen eius predictū a dño. cū predeterminatus sit supra quot fuerit quor nomina predicta sunt. quia nomē fuit ei impositum sc; sampson. iuxta equipollentiā horū verborum dñi ait hiero. p dictum eius nomen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

de puero? Cui angelus. Sum. Cui manue. Quid vis vt faciat puer? Et ait angelus. Nazareus erit omni tpe vite sue. Abstulitq manue hedũ ⁊ panes. Cui angelus. Nõ comedã. Si vis offerre offer illa dño. Et ait manue. Qõ est nomẽ tum? Cui angelus. Cur queris nomẽ meum qõ est mirabile. Et obtulit manue q tulerat supa petrã dño. qui facit mirabilia. Et ascẽdit angelus in flamma. nec vltra apparuit eis. Et intelligẽs manue esse angelũ dei ait. Moriemur. quia vidim? dñm. Cui mulier. Nequaq. Nam accepit dñs holocaustũ a nobis. ⁊ indicauit q futura sunt. Natũq filiũ vocauerũt sampson. qõ sonat robustũ. Creuitq ciro puer. adeo vt iã ꝓphẽta futurus agnosceret. Cepitq spiritus dñi esse cum eo i castris dan. id est i exercitu tribus sue. vel locus est in quo prius habitauit sampson. ⁊ est dict? castra dan ꝓ anticipationẽ. Nõdũ enim tribus dan ꝓpriam habebat sortem

Quomõ sampson interfecit leonem.

Capitulum. XVII.

Descendit igitur sampson in thãnatam philisteoꝝ vt videret solẽnitatem que ibi agebatur. Et visam ibi virginẽ cõcupiuit. aitq patri ⁊ matri. Accipite mihi queso vxorẽ thamnateam. quia placuit oculis meis. Qui dixerũt. Cur negligis filias fratrũ tuoꝝ. ⁊ transis ad filias incircũcisoꝝ? Nescientes q res fieret a dño. Cũq descẽderent cũ eo apparuit ei catulus leonis i vineis opidi. ⁊ irruit in eũ sampson in spiritu dñi. nil habẽs in manu. ⁊ dilacerauit eũ frustatim quasi hedũ capraꝝ. ⁊ hoc patrẽtibus nõ indicauit. Desponsataq sibi vxore. cũ post aliquot dies rediret vt acciperet eã. declinauit vt videret cadauer leonis. Et ecce apes erãt in ore leonis. ⁊ fauus mellis quẽ sumptũ comedit in via. dedit q ptem patri ⁊ matri ⁊ comederũt. partem quoq sponse tradidit. Cũq thãnatei ciues essent in epulis nupciarum. timentes robur iuuenis dederunt ei. xxx. iuuenes robustos ꝓmone q̃si socios ope. vt custodes. ne quid sorte vel ler committere crescente cõuiuoꝝ satietate. Quibus ait sampson. ℣ propono vobis ꝓbleuma. qõ si solueritis mihi infra septimũ diem cõuiuij. dabo vobis. xxx. sindones. ⁊ totidez tunicas. alioquin vos dabitis mihi totidem. Qui dixerũt. ℣ propone. Ait quoq sampson. De comedente exiuit cib? ⁊ de forte egressa est dulcedo. Josephus alia ponit verba. Qui cũcta deuorat cibum de se genuit suauem. licet ipse sit insuauis. Nec potuerũt p tres dies ꝓpositionẽ soluere. Cũq adesset dies septimus. dixerũt sponse. Blandire viro tuo. vt indicet tibi ꝓbleuma ⁊ indica nobis. alioquin incendemus te ⁊ domũ patris tui. Que sollicitans virum flendo dicebat. Odisti me. ⁊ ideo nõ exponis mihi. Septẽ igitur diebus cõuiuij flebat apud eũ. Sed quomodo septẽ diebus flebat. cũ supa dictũ sit septimo die cõuiuij venisse ad eam iuuenes. ℣ potest dici. Cũq adesset dies septimus. id est cũ adhuc esset dies inter septẽ primus. Qõ ideo determinatũ est. ne putaretur post tres dies venisse. de quibꝰ dicum erat q nõ poterant soluere ꝓpositionem p illos tres dies. ℣ potest etiaz aliter dici. Cũ adesset dies septimus. ad ẽ appropinquaret. sed nõdũ esset. vt dictũ sit adesset quasi iuxta esset. ⁊ ita post tres dies inquisitionis eoꝝ quarta die venerũt ad eam ⁊ locuta est viro suo. Qõ autẽ dicit septem diebus fleuisse. hoc est in illis septem nõ p illos. Quidã tamen corrigunt ita. Cumq adesset dies vnus. Qõ vicio scriptoris veꝝ factũ. qui videns septẽ abbreuiatum. estimauit legi vnum. Tandem die septima cum ei molesta esset exposuit. Que statim indicauit ciuibus suis. Et illi die septimo. ante solis occasum dixerunt sampsoni. Quid dulci? melie. quid fortius leone? Qui ait. Quid volo?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sius iuliere? Si non arasseris in vitula mea. non inuenisseris ꝓpositionem meā. Et irruit spiritus domini in eum. ⁊ descē dit ascalonem ⁊ tibi percussit triginta vi ros quorum allatas vestes dedit ꝓnu bis suis. Et iratus sampson vxori rediit in domuꝫ patris sui. Exor autem eius nu psit vni de ꝓnubis suis. Cūqꝫ dies trici cee messis instarent venit sampson visere vxorem suam ferens hedum. Cunqꝫ cubi culum eius vellet intrare. prohibuit pa ter dicens. Putaui ꝙ odisses eam. ⁊ tra didi eam amico tuo. Sororeꝫ habet que pulcrior ē ea. sit tibi pro ea vxor. Cui sam pson. Ab hac die non erit culpa mea con tra philisteos. Faciam enim vobis mala. Et cepit. ccc. vulpes ⁊ iunxit caudas cau dis. ⁊ faces ligauit in medio. quas igne succendens dimisit eas discurrere ⁊ incē derunt segetes philistheorum intātum vt vineas quoqꝫ ⁊ oliueta ignis cōsumeret. Palestini sciētes opus esse sampsonis. vxorē eius ⁊ parentes combusserūt tanqꝫ mali huius auctores. Et ait sampson. Ad huc expetam vltionem ⁊ quiescam. Et ꝙ cussit eos plaga grauī ira. vt stupentes su ram femori imponerent. Lxx. interpretes dicunt ira. Percussit alienigenas samp son. tibiam super femur. quod ad priorez sensum reducitur. id est tam mirabiliter. vt stupentes tibiam vnius pedis super fe mur alterius ponerent. Tamen quia ti bijs incedimus. ⁊ super femur sedemus. quidam exponunt sic. Percussit tibiā su per femur. id est pedites preter sedētes in equo. Et habitabat sampson in spelunca petre erban. quasi in loco munito.

Quomodo interfecit multos cū man dibula asini. C. XVIII.

Vnc ascenden tes philistei in terrā iuda castra metati sunt in loco qui postea dictus ē le bi id est maxilla. Et dixerunt ad eos viri iuda. Serui vestri sumus cur ascēdistis aduersus nos? Qui dixerūt. Vt ligemꝰ sampsonem. Et ascenderūt tria milia de iuda ad sampsonem. ⁊ culpātes eum di cebāt. Nescis. alias nosti ꝙ philistei im perent nobis. Quid ergo fecisti? Venimus vt ligemus te. ⁊ tradamus philisteis. Qui ait. Jurate ne me occidatis. Et iurauerūt. Et ꝓmisit se ligari duobus nouis funibus. Qui cum traxerent eum ⁊ vociferarent philistei ꝑ gaudio. irruit spiritus domini in eum. et dissolute sunt vincula eius vt lina stup pe linee. id est vt filum lini tortum puta mine ad ardorem ignis. Tollensqꝫ man dibulam asini iacentem in terra. interfe cit in ea mille viros. alijs in fugam versis. Et exultās sampson cecinit metrice. In maxilla asini. in mandibula pulli asina rum deleui eos. ⁊ peussi mille viros. He breus habet. in maxilla asini hemor. He morꝫ sonat cumulum de cumulis. hoc ē in maxilla asini feci cumulum de cadave ribus mortuor. Et proiecit mandibulā ⁊ vocauit nomen loci ramathei. vel ra mathlebi. quod est eleuatio maxille. Ra ma enī excelsum sonat. Et sitiuit ad mor tem. quod factum esse tradunt hebrei. qꝛ dedit sibi gloriā ⁊ non deo. ⁊ clamauit ad dominum. Obsecro domine en morior ⁊ incidam in manus incircumcisorum? Et aperuit dominus molarem dentem i ma xilla asini. ⁊ egresse sunt aque. quib hau stis vires recepit. Et mutato nomine pri ori. dictum est nomen loci fons inuocan tis de maxilla. Cunqꝫ non timeret phili stheos. abijt in gazam. ⁊ vidit ibi mulierē meretricem. ⁊ ingressus est ad eaz. Quo cognito palestini posuerunt custodes in porta ciuitatis vt exeuntem mane occide rēt. Sampson vo medio noctis surgēs. ambas fores apprehēdit cū postibꝰ suis ⁊ sera. ⁊ in humeris suis portauit in verti cem montis. Quō tandem de ceptus fuit sampson. C. XIX.

Post hec amauit

dalilam que erat in monte sorech. Et est sorech locus vel genus vitis. Et venerũt ad eam quinq; satrape. id est nobiliores philistinorum dicentes. Disce ab eo in quo habeat vires. & quomodo valeamus eum vincum afflige/re & dabimus tibi singuli mille cẽtum argẽteos. q̃ est. v. milia. d. Quidam tamen distinguunt ita. Dabimus tibi singuli mille. c. argẽteos. Et blandita est dalila sampsoni. Qui respondit ei in dolo. Si septem neruiceis funibus nouis. & adhuc humẽtibus ligatus fuero. ero sicut ceteri homines. Quos iosephus palmites vineaꝝ recentes dicit. Et attulerũt ad eã septem funes. quibus dormientem ebrium colligauit. latentibus apud se philisteis. Et clamauit mulier. Philistei sup te sampson. Qui rupit vincula quasi stupea. Idipsum factũ est secũdo. de septem nouis funibus. Cum aũt tercio septẽ crines capitis eius circũligatos licio clauo terre infixisset. excitat? ab ea sampson. extraxit clauũ cũ crinibus & licio. Cũq; molesta esset ei dalila. & deficeret anima eius ad mortẽ. aperuit ei veritatẽ dicẽs. Nazareus sum ab vtero matris mee. Si rasum fuerit caput meũ. recedet a me fortitudo. Tũc dalila reuocauit satrapas. vt venirent cũ pecunia quã pmiserat. At illa dormire fecit eũ sup genua sua. & p tonsorẽ rasit septẽ crines ei?. id est oẽs. Vel q; nouacula ascẽderat sup caput eius. etiã p solis septẽ rasis dñs recessit ab eo. Tũc abiecit eũ mulier. Quẽ cũ apprehẽdissent philistijm eruerũt oculos eius. & circumduxerunt eũ p terram. & apud gazam clausum in carcere molere fecerũt quasi seruili ope eum affligẽtes. Hebrei tñ tradũt. q; philistei coegerunt eum dormire cũ mulieribus robustis. vt ex eo sobolem robustã suscipent. Proce/dente tpe cũ capilli ei? renasci cepant. cũ esset publica solẽnitas. ingressi sunt principes fanũ suũ. vt immolarẽt magnifice dagon deo suo. q; tradidit inimicũ in manus eor. Cũq; letarent conuiuantes. adductus est sampson. vt ante eos luderet. & ei illuderẽt. Stabat aũt inter duas columnas quibꝫ dom? innitebat. Et ait puero regẽti se. Tine me vt tangã colũnas. & paululũ requiescam. Et apprehendens vtrãq; columnã manibꝫ ait. Moriat anima mea cũ philistijm. Et cõcussis columnis. cecidit dom? sup oẽs. & multo plures interfecit moriẽs q̃ viuus. Et perierunt p̃ter conuiuas circiter tria milia vtriusq; sexus qui ludentẽ expectabãt de tecto. Tulitq; eũ vniuersa cognatio ei? & sepelierũt eum in sepulcro patris sui. Et iudicauit israhel triginta annis. Hactenus iudicũ liber tpa signat. habens annos ducentos nonagintanouẽ & iudices. xij. Nota q; in veteri testamento quattuor hominũ nomina p angelũ nunciata fuerũt. isinahel. isaac. ezechias. sampson. In nouo duo. iohannes & iesus.

Ebriũ dicit non vino. sed amore. Vel satiatũ. aliter legem nazareorũ excessisset ante tonsurã & recessisset ab eo dominus.

Incidentia. CXXI.

In tẽpore asca/nius albã cõdidit secũdus rex latinor. Palefactus in libro incredibiliũ tradit vlixẽ i trierim cirenor fugisse sallã spoliare hospites solitã. Sirenes quoq; mulieres fuisse. q̃ decipiebãt nauigãtes.

Demicha. CXXII.

Sequitur histo/ria de idolo mich. Hũc aũt euentũ & alterũ de vxore leui te dic iosephꝫ prigisse post mortẽ iosue. &

ante othoniel cum plurimum peccasset
coꝝ domino israhel. ⁊ tradidisset eos do/
minus in manus chananeoꝝ. Qui ab/
stulerunt iude ascalonē. ⁊ accaron. ⁊ mul
tas vrbes in campestribus. ⁊ ipsos dani/
tas expulsos in montem fugere compule
runt. Eo tempore fuit vir de monte effra
im nomine michas. qui suscepit a matre
sua mille centum argenteos votiuos. Et
fecit ex mandato matris sue ex eis ephot
⁊ teraphim. id est vestem sacerdoralem. ⁊
idola. Et separauit eis ediculaꝫ in domo
sua. ⁊ impleuit manum vnius filiorū su/
orum. ⁊ factus ē ei sacerdos. ⁊ inuestiuit
eum sacerdotio ꝓ aliquid appositū in ma
nu eius. vel impleuit manum eius. id est
sepe obtulit ei taliꝫ sacerdoti. In diebus
illis non erat rex ī israhel. sed vnusquisqꝫ
quod sibi rectum videbatur faciebat. Fu
it autem alter adolescens bethleemita co/
gnatus michē ⁊ leuita sed paup. Qui vo
luit peregrinari. vbicunqꝫ comodum sibi
reperisset. Cūqꝫ declinasset ī domum mi/
che. cognita causa vie eius. constituit eum
sibi sacerdotem. instituens sibi per singu
los annos decem argenteos. ⁊ vestem du
plicem ꝑ tergum. In diebus illis tri
bus dan querebat sibi possessionem. ⁊ mi
serunt quinqꝫ viros. vt explorarent ter/
ram in qua possent habitare. Et intran/
tes domum miche. requieuerūt in diver
sorio leuite. Cūqꝫ considerassent vestes ⁊
idola. abierunt ⁊ venerunt lachis. Et vi/
dentes locum vberem ⁊ magnarum opū.
⁊ habitātes in ea sine timore. ⁊ imbelles
reuersi sunt ad fratres suos ⁊ dixerūt. Ea
mus ⁊ possideamus terram quam vidi/
mus. Nullus erit labor. Et profecti da/
nite sexcenti viri armati. primo māserūt
in cariathiarim iude. qui locus ex eo tem
pore castra dan. alius eodem nomine di/
ctus est. de quo dictum ī sampsone. Ter/
tius eodem nomine dictus est. vbi iero/
boam sacrificauit vitulos. Cūqꝫ transis/
sent iuxta domū michē. intrauerūt quinqꝫ
predicti viri vt tollerent vestes ⁊ idola.
Cunqꝫ sacerdos acclamaret. dixerunt ei.
Veni nobiscū. Melius est tibi vt sis pa/
ter in vna tribu ꝫ ī domo vnius viri. Et
abiit cum eis ferens secum omnia. Cūqꝫ
insequeretur eos michas cum omni do/
mo sua. videns eos fortiores ⁊ minantes
sibi mortem. reuersus est. Illi vero cum
mulieribus ⁊ parvulis ⁊ iumentis ⁊ vni
uersa supellectili sua venerunt ad popu
lum lachis ⁊ percusserunt eos ⁊ vrbem in/
cenderunt. Et struxerunt sibi cuntatē nō
ꝓcul a libano ⁊ iuxta fontes iordanis cir/
ca maximum campum sidonis in regio/
ne roob. Et appellauerunt eam dan. que
prius lachis vocabatur. posueruntqꝫ sibi
in deum idolum miche toto tempore quo
fuit domus dei in silo. Jonathan ꝯo fili
um gersan de genere moisi. ⁊ filios eius
statuerunt sacerdotes in tribu dan vsqꝫ
ad diem captiuitatis sue. Cunqꝫ replicet
historia. in diebus illis non erat rex ī isra
hel. videtur consentire iosepho qui dicit
hoc factum quod sequitur circa tempora
eadem contigisse.

De vxore leuite. C. XXIII.

HAbit leuita habi
tans in latere mōtis effraim habe
ns vxorem de bethleem. que irata viro
suo rediit in domum patris sui in bethle/
em. Secutus eam vir suus cum puero
suo ⁊ duobus asinis. reconciliatus ē vxo
ri. Quarto aūt die cum regredi vellet. re/
tinuit eū socer vsqꝫ ī crastinū. Quinto die
sumpto cibo circa meridiē egressus ē du/
cens secū duos asinos onustos ⁊ cōcubi/
nam. Sic enim quandoqꝫ vxor dicit. Et
vt videtur velle iosephus. luna quinta in
fastum iter arripuit. Cunqꝫ trasirēt iu/
xta iebus. die declinante noluit ingredi
opidum gentis aliene. Et transiuit in ga
baa que est in tribu beniamin. ⁊ nullo eū
recipiente sedebat in platea. Et ecce senex
rediens de agro qui erat in mōte effraim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ꝙ aduena habitabat i gabaa. Qui intro/
duxit eos in domum suam. Et cenantib⁹
illis venientes viri ciuitatis filij belial di
xerunt ad dominum domus. Educ viruꝫ
qui ingressus est ad te vt abutamur eo.
Tamen iosephus dicit. non venisse eos
pro eo. sed vt raperent vxoꝛeꝫ eius. Cum
autem obtulisset eis senex filiam virginē
ꝙ vxoꝛem viri pro viro. eduxerunt vxoꝛeꝫ
viri. Qua cum tota nocte abusi essent. di
miserunt eā mane. que rediens ad hospi
tium. expirauit ante ianuā. Et ferens vir
eius cadauer in asino. redijt in domū su/
am. ꝙ concidens eam in duodecim ptes.
misit in omnes terminos israhel. Et cla/
mabant singuli. Nunq̄ sic factum est in
israhel. ex quo ascenderunt patres nostri
ex egipto. Et egressi sunt omnes q̄si vnus
vir in masphar. cccc. milia pugnatoꝛum
ꝙ dixerunt. Non redibit quispiam in do/
mum suam donec vlciscamur in gabaa.
Et elegerunt vi/
ros vnū de decem
qui apportarēt ci/
baria. Et miserūt
ad omnem tribū
beniamin dicētes
Tradite nobis fla
gitiosos de gabaa vt moriantur. Qui no
luerunt. imo dederūt eis in auxiliū. xxv.
milia de beniamin. Erāt enim in gabaa
lxx. viri. ita sinistra vt dextra preliantes.
fu etiam fundis lapides ad certum iacie
tes. vt capillū quoq̄ possent pcutere. Et
ascendēs exercitus israhel in silo cōsuluit
dñm. Quis ascendet princeps certami/
nis contra beniamin? Et rñdit dñs. Ju/
das. Hoc forte videt facere pro ioseph o
de tpe huius cladis. Et ascēdentes inde
expugnabant gabaa. ꝙ prima die egressi
filij beniamin de gabaa pcusserūt de isra
hel. xxij. milia. sequenti vo die. xviij. mi/
lia. Tercia vo die p insidias circumuēti
ceciderunt ꝙ incēderūt vrbem filij israhel
occidentes viros mulieres ꝙ paruulos
idipsum facientes alijs ciuitatibus in be/
niamin. De omni numero beniamin so/
li sexcenti remanserunt. Qui sederunt in
petra remmoꝛ. et
planxerunt plan/
ctu magno quat/
uoꝛ mensibꝫ. Et
iurauerūt filij isra
hel in maspha. q̄
nullus eoꝝ filias
suas daret vxoꝛes
filijs beniamin.
Petra hec excelsa fu
it. Rama aūt excel/
sum sonat. Unde de
planctu istoꝝ plan/
gentium filios suos
dicitur in euangelio
vox in rama ꝛc.
Tandē penitentes de electione trib⁹ vni
us requisierūt quis de israhel nō ascende
rat cū eis. nec iurauerat. Et inuenti sunt
filij iabis galaad nō interfuisse certami/
ni. Et pcusserunt eos a viro vsq̄ ad mu
lierem. solis. cccc. virginibus reseruatis.
Et aduocantes sexcentos viros de petra
rēmoꝛ reddiderūt eis sortem beniamin. ꝙ
cccc. illas virgines dederūt eis in vxoꝛes
Et inito cōsilio de dandis vxoꝛibus du/
centis que remanserāt dixerunt eis. Ecce
solēnitas dñi est in silo. ꝙ ascēdēt filie isra
hel ducentes chꝛos. ꝙ vos latētes in vi/
neis exite ꝙ rapite singuli singulas vxo/
res. Et factū est ita. Et restituta est trib⁹
beniamin. In dieb⁹ illis nō erat rex i isra
hel. sed vnusquisq̄ qđ sibi rectū videbat
faciebat. Eadē est clausula que est supa.
Ideo forte videtur q̄ circa idem tempus
vtrūq̄ factum fuerit.

De ruth. C. XXIIII.

Post sampsonez
iudicauit israhel heli sacerdos.
qui non tantū iu/
dex sed sacerdos
a digniori officio
agnominatus est
Et trāslato sacer/
dotio a filijs elea
zar. hic prim⁹ de
filijs ithamar ac/
cepit sacerdotiū.
Sic certū q̄ cum aa
ron quattuoꝛ habu/
it filios duo ex eis
in deserto igne peri/
erunt. eoꝝm qui re/
manserāt maioꝛ na/
tu fuit eleazar. cui de
bebatur sacerdotiuꝫ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

In diebus ei? fa/
cta eſt fames ī ter/
ra.⁊ ſurrexit ĥeli/
melech de bethle/
em efrateus cum vxore ſua noemi.⁊ du/
obus filijs ſuis maalon ⁊ chelion. Et in/
greſſus eſt regionem moabitidem vt pa/
ſceretur ibi. Quo mortuo filij eius duxe/
runt vxores moabitidas orphã ⁊ ruth
Tamen ioſephus dicit q̄ pater accepit
filijs ſuis vxores.⁊ manſerunt ibi decem
annis.⁊ mortui ſunt ambo ſine liberis.
Noemi vo vidua ⁊ orbata filijs.ſurrexit
vt rediret in patri
am. Audierat enī
q̄ dominus dede/
rat populo ſuo e/
ſcas ⁊ comitaban
tur eam nur? ſue.
Que ait ad eas.
Reuertimini fi/
lie mee in domuz
matris vře. Non
enim vltra pote/
ſtis ſperare viros
ex vtero meo. Et nota quoniã apud moa
bitas ſeruabatur lex de ſemine ſuſcitãdo.
⁊ acquieuit orpha.⁊ reuerſa ē. Ruth vo
ſequebatur eam. Cui noemi. Audi filia.
Non eſt deus noſter ſicut dij gentiū. nec
populus noſter ſcōm ritum gentium vi/
uit.expedit tibi vt redeas ad populū tuū.
et ad deos tuos. Et ait ruth. Populus
tuus populus meus. deus tuus de? me?.
Profectezq̄ ſunt
ſimul.⁊ venerunt
in bethleem que
prius dicebaī ef/
frata ab vxore ca/
leph. hec fuit ma
ria ſoror moiſi. q̄
poſtq̄ percuſſa eſt
lepra agnomina/
ta eſt effrata. id ē
fuxorem vidit. id
quod duxuit vſq̄
ad ixely qui fuit de
ithamar fratre ſuo.

Super paralipome/
non dicit hieroni/
mus q̄ in diebus eli
melech ſol ſterit ad
tranſgreſſores legis.
Sed quia nō timue
runt deum. tanta fa/
mes inualuit vt po/
tior in tribu iuda fu/
geret cū vxore ⁊ libe/
ris.

Opiniones plures
ponuntur. Unde ci/
uitas que nunc be/
thleem dicitur pri?
vocata fuit effrata ſe
cundū primam opi/
nionem dicentem
Mariā ſororē moiſi
tranſlatam illuc. q?
mortua fuit in deſer/
to. Hieronimus ta/
men dicit q̄ caleph
ſuſcepit de effrata vx
virum marie.⁊ vxge
nuit beſelehel.

est experimēto ita
dei cognouit. Chel
interpretatur ſpe
culum quia pla/
ga eius omnibus
eſt poſita in exem
plum. ſed tunc primo propter incredibi/
lem vbertatem ſibi redditam cepit voca
ri bethleem quod eſt domus panis. Per
crepuit fama in bethleem ⁊ dicebāt. Hec
eſt illa noemi. Quibus illa. Ne voceris
me noemi quod eſt pulcra. ſed vocate me
mara. quod eſt amara. Egreſſa ſum ple/
na.⁊ vacuam reduxit me dominus. ſed
amaritudine plenam. Et tunc primo me
tebantur ordea. Erat autem ibi vir po/
tens ⁊ opulentus booz conſanguine? ĥe/
limelech. Intrauit itaq̄ ruth agros illi/
us de voluntate noemi.⁊ colligebat ſpi/
cas poſt metentes. Accidit autem vt egre
deretur booz ad agrum.⁊ ait meſſoribo.
Dominus vobiſcum. Et que ſunt cuius
eſſet hec puella. Et dixerunt. Deceſt mo/
abitis illa que venit cum noemi. Et ait
booz ad eam. Filia ne vadas in alterius
agrum. Nullus puerorum moleſtus erit
tibi. Si ſitis vade ad ſarcinulas puero/
rum meorum et bibe. hora veſcendi veni
huc ⁊ comede.⁊ intinge buccellā in ace/
to. Reddat tibi de
us iſrahel merce/
dem. quoniam cō
fugiſti ſub alaſ ei?
Pueris quoq̄ ſu
is dixit. Proyci/
te de manipulis
vūs de induſtria
vt abſq̄ ruboze
colligat. Cūq̄ co
meduſſet ruth ad
latus meſſorum
coniecit polentā

Cum terra illa cali/
diſſima ſit. homines
regionis illius con/
tra remedium eſtus
in condimentis ſuis
aceto quod frigidu
eſt vruntur. Contra
ria enim cōtrarijs cu
rantur. quando etiā
caliduſſim? eſtus mi
tigatur.

quam ioſephus alphitam vocat.⁊ cōſer/
uabat eā ſecreti ſue. In veſpera aūt q̄ col/
legerat virga excutiens. inuenit ordei q̄ſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ephi.id est tres modios.Cūq; rediſſet ad ſocrum.indicauit ei que fecerat ſibi booz Et ait noemi.Propinquus noſter eſt homo.benedictus ſit a domino.Idipſum fecit ruth ſequentibus diebus uſq; ad aree ventilationem.Hos erat in iſrahel. q; in ventilatione aree dominus grande conuiuium parabat pueris ſuis ⁊ meſſoribꝫ. Et dormiebat in area ⁊ quaſi ſolennizās. abſtinebat ab amplexibus.Idipſum fiebat in tonſione ouium.Si poſt vindemias fieret non legi.Et ait noemi ad ruth. Lauare filia ⁊ vngere ⁊ induere cultiori bus veſtimentis. ⁊ aſcēde in aream cum alijs.Non te videat homo donec inebriatus fuerit.Cūq; obdormierit proijcies te a parte pedum eius ⁊ ibi iacebis.Et fecit omnia que ſibi ſocrus imperauerat.Et ecce media nocte euigilās homo expauit dicens.Que es?Et illa.Ego ſum ancilla tua.Expande pallium tuum ſuper me quia propinquus es.Cumq; indicaſſet ei booz in talibus derogationibus caſtitatē eſſe ſeruandam.addidit.Alius q̄ propinquior me eſt.Si te voluerit retinere iure propinquitatis bene res acta ē.alioquin ego te ſuſcipiā.viuit dominꝰ. Surrexit itaq; booz de loco vbi iacuerat iuxta arconium manipulorum.anteqū homines mutuo ſe cognoſcerēt. ⁊ impleuit palliolū illius ordeo quaſi ſex modijs.⁊ rediens ruth onuſta ad ſocrum indicauit ei que dixerat booz.Aſcēdit ergo booz ad portam.⁊ ſedit cum iudicibus.et vocauit decem de ſenioribus ciuitatis.et adhuocauit q̄ propiorem illum de quo dixerat.Et ait ad illum.Partem agri patris noſtri helimelech diſpoſuit vendere noemi.Nos ſoli q̄ propinqui ſumus.ſed tu propinquior.Eme ergo ſi placet.At ille. Ego emam.Cui booz.Ergo non ex media parte oportet te legum habere memoriam.habeas neceſſe eſt cum agro relictā maalon.vt ſuſcites nomē propinqui tui. At ille ait.Cedo a iure q̄ propinquitatis.Tu autem vtere meo priuilegio.Et ait booz Tolle ergo calciamētum tuum.vt firma ſit conceſſio.Joſephus tamē dicit.Booz itaq; teſtificās ſeniores.iuſſit mulieri vt eius ſolueret calciamentum ſcōm legem. ⁊ in faciem eius ſpueret.Johannes vero ait.Cuius non ſum dignus corrigiā calciamenti ſoluere.

Arconium dictū eſt ab arcendo.quia gelime ibi arcenꝫ quelibet ab alia.

Ex his tribus cōijcitur q; ſcōm diuerſos caſus q̄nq; ipſe repudians ſoluebat ſibi calciamētum.q̄n doq; vero mulier ſoluebat ei.quandoq; vir qui ſuſcipiebat eam.Ꝫ quocunq; modo fieret in opprobrium repudij contra legem.dom? eius dicebat domus diſcalciati. Et ait booz aſtantibus.Vnius rei teſtes eſtis.Qui dixerunt.Teſtes ſumus.Faciat dominus hanc mulierē tibi ſicut rachel ⁊ lyam.q̄ edificauerunt domum iſrahel.Accepit itaq; booz ruth in vxorem.Et poſt annum natus eſt ei filius quem poſuit noemi in ſinu ſuo.nutricis ⁊ gerule fungens officio. Et dixerunt ad eam vicine congratulantes.Ecce habes qui nutriat ſenectutē tuam.⁊ ſeruiat tibi plus q̄ ſeptez filij. Ob hoc vocauit nomen eius obeth.q̄ hebraice interpretatur ſeruiens.Hic eſt pater yſai patris dauid.

Sensus verborū iohannis ſcōm vnam expoſitionem is eſt. Purabatur iohannes ſponſus ſponſe. id eſt eccleſie.et fuit conſuetudo vt mortuo vno fine ꝓle.vxorem eius duceret ꝓpinquior ei? cognatus.Quod ſi nollet. ꝓrimus eū diſcalciabat.⁊ duxit eam. Dicit ergo iohānes. Non ſum ego ſponſus.ſed chriſtus cui? corrigiam calciamēti non ſum dign? ſoluere.vt ducam eius ſponſam.non tamen ipſe diſcalciabat repudiantem ducens eam.q̄ notat hic.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Tabula in historiam Regū primi.

Historia libri regum.c.j.
De parentibus samuelis.c.ij.
De fenenna.c.iij.
De ortu samuelis.c.iiij.
De filijs hely.c.v.
Qđ tercio vocauit dñs samuelē..c.vj.
De morte hely ⁊ filiorum eius ⁊ captio/
ne arche.c.vij.
De remissione arche.c.viij.
Qđ orante samuele vicit israhel phili/
stijm.c.ix.
Qđ israhel petijt regem.c.x.
De vnctione saulis ⁊ electione.c.xj.
De naas ⁊ secūda vnctione saulis.c.xij.
Qđ samuel predixit sauli de transgressio
ne regni.c.xiij.
De clade philistijm ⁊ fauo quem come/
dit ionathas.c.xiiij.
Qđ saul vicit amalech.c.xv.
De vnctione dauid ī domo patris.c.xvj.
De morte golie.c.xvij.
Qđ saul pſecutus est dauid.c.xviij.
Qđ michol deposuit dauid p̄ fenestram
c.xix.
De fuga dauid in nobe.c.xx.
De fuga dauid ad achis.c.xxj.
De morte abimelech ⁊ sacerdotū.c.xxij.
De ziphēis ⁊ qᵐ dauid iacuit in spelunca.
c.xxiij.
De morte samuelis ⁊ nadabis.c.xxiiij.
De fuga dauid ad achis.c.xxv.
De suscitatione samuelis.c.xxvj.
Qđ dauid vicit amalech.c.xxvij.
De morte saul ⁊ filioꝝ eius.c.xxviij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Historia libri regum.

Liber reguz in quatuor volumibz distinguit apd nos. scdm hebreos aut in duobz. z dicit primu samuel a noie auctoris. scdm vocant malachim id e regu. ame. Quida vocant malachoth qd sonat regnoz ꝫ vicisse. Agit enim in eo de vno regno indeoz tantu. z de regibz eius licet in duo diuisum fuerit. Scriptus est aut cronice liber iste sub singulis regibz qui compactus est in vnum a iheremia quod exinde pateat qd idem finis e huius libri z iheremie. Ad cmendatione autez samuelis pmittit cmendatio patris ei. i hunc modum.

De parentibz samuelis. Cap. i.

Fuit vir vnus de ramatha i sophim. de mte effraym. z nome ei helchana. effrate. Vir. n. potit hic nn p seru sed p vigore virtutu. nec vn. p numero ꝫ p singularitate religionis p alqs. Dicit autem ciuitas ei ramathai. que i euangelio dicit arimathia. a iosepho dicit ramath quod i excelso sita erat. sophym vero speculatio interpretat. z e ibi genitiu casus. ac si diceret de ramathaim speculatiois. qd ex ea circuitacs regio lge videri poterat. Sic tradit ieronim. Alq distinguit sic. de ramatha in sophim. Nn e aut mons effraym nome mtis sed regiois. Vn in sequentibz vbi legit de. xij. pfectis regionu qui ministrabat salemoi p singulos menses. ponit dechar prefectus montis effraym. Fuit aut helchana leuita nonus decim. a leui. descendes ab eo p caath. z ysuar z chore. Vn patet qd samuel non fuit aaronita. z dicit effrateus. i. bethleemita. Fuit enim scdm matthe de tribu iuda Vn postea samuel posuit vnum de filijs suis in iudice i bethleem tangz iter ptribules. Et nota qd quida tria nomia distinguut sic. Effrateus ab effraym. scribut p duo. f. ephrate. ab ephrata. per. p. h. eufrate. ab eufraten quod e frugifer pre eu. z est vt dicut terminus iudee iuxta eufraten.

De fenenna. Cap. ij.

Habuit aute helchana duas vxores. nomen vni anna. z nome scde fenena. z debuit dicere alteri de duabz. dixit scde. inuides. qz licet parentes essent i noie vxorio. tn hec scda erat in amore viri. Erat at anna pulchra ꝫ sterilis. fenena vero fecunda. Et ascendebat vir ille tribz statutis diebz. scdm lege i sylo ad adorandu. Erant aute in sylo duo filij heli ofni z finees sacerdotes. Cuqz immolasset helchana dedit fenene z filijs z filiabz eius ptes. anne aute dedit partem vna tristis. Quidam putat hoc dictu esse de vestibz nouis quas distribuebat vxoribz z liberis in die festo. Sed magis putandu est esse dictu de ptibz sacrificioru. que contingebant offerentes. quas tangz sanctas leuite ceteris distribuebat. Hebree sermo magis videt sonare. dedit anne missione una duplice qsi vna partem equipollente duabz. Porro anna tristis erat. pro sterilitate. z nn sumebat cibuz. Et egressa est ad fores tabernaculi vt oraret. heli sedente ante postes. vt quere vltes consiliu paratum eum inuenirent. z flens anna votum vouit domino. Domine exercituum. si videns videris mihi seruum tuum virilem. dabo eum tibi nazareum omnibus diebus vite sue. Et attendens heli motum labioz. vocemqz non audiens estimans temulentam ait. Dige re paulisper vinum quo mades. Que rndit. Nequaqz dne. Sed mulier infelix ego sum vsqz adhuc ora pro ancilla tua. Intelligens aute eam heli sterilem ait. Det tibi deus israel petitione tuam. Hebreus tn habet dabit. Vn mulier ex promissione sacerdotali secura abiit. vultusqz illius non sunt amplius in diuersa

a

mutati id est animus eius nō deinceps distractus in varietates dubitatiōis.

De ortu Samuelis. Cap. III.

ET factuz est vt pareret filiū. et vocauit nomen eius samuel id est postulatio. q a deo postulatū susceperat. nec ascēdit mulier ut sylo cum viro suo. donec ablactaret filiū. et eum ablactatū duxit in sylo cum vitulis tribus. et modijs farine trib. hebre? tamen habet. et in modio farine. et cum amphora vini que est mensura triū modiorum. Nec attulit similam. et vinum ad libandum tñ. cum in libaminibus vitulorum paucioza sufficerent. presertim cum nō nisi vnū vitulū obtulisset. sed intelligendū est q residuū dedit domui sacerdotū. Porro mirū videt esse puerum bimū. quasi nouiter ablactatū adductū esse ad mīstrandū in tabernaculo. Propterea quidā dicunt tres esse ablactationes. Prima est a lacte mamille que fit tertio anno. scda a lacte infantie que fit sexto. tercia a lacte puericie que fit duodecimo. et sic amouet puer a nutrice. a pedagogo. a timore. Dicūt ergo quidam eū adductū post secundā ablactationem ad imbuendū litteris. Unde in sequentibus legitur q per singulos annos mittebat ei mater tunicā paruā. Alij dicunt q post tertiā ablactationē quasi iā idoneū ad ministrandū. Unde statim sequitur. Puer autē erat minister in cōspectu domini. Cūq obtulisset puerū hely ait anna. Obsecro aīa tua domine. ego sum mulier infelix pro qua orasti. et ecce filiū quē dedit mihi dominus. Genus erat iurisiurandi p confirmationē. quasi diceret p animā tuā domine. Quidā tñ q̄q p exclamationē dici putāt. vt ibi. Viuit anima tua vere si noui eū. quasi diceret vere tuat me vita tua. si noui eū. et orauit anna dominū et dixit. Exultauit cor meū. et cetera. Canticū tñ est. p̄ces nō oratio. et continet tria hoc canticū. primū est gratiarū actio. p beneficijs sibi p̄stitis. scdm ē inuectio i superbos occasiōe fenēne. vt ibi. Nolite multiplicare loqui. tertio. p̄phetat de regno christi. vt ibi. Dñs iudicabit fines terre. Nō autē legit in cātico donec steriles pepit plurimos. et que multos habebat filios infirmata ē. hebreus habet pro plurimos septē. et p infirmata ē. secta ē. et tradit q singulis annē filijs nascētibus. singuli fenēne filij moriebant. et .v. filijs anne duos filios samuelis connumerat vt sint septē. Redijt helchana in domuz suā. et samuel mīstrabat ante hely. et dicit eū iosephus anno duodecio pleno p̄pheasse.

De filijs hely. C. IIII.

PRo filij hely nesciētes dñm. patrē sacerdotalem de sacrificijs antecē adolerēt. adipē tollebāt ab offerētibus crudā. vt lautius sibi p̄parārēt eā. et mittebat puer sacerdotis fuscinulā in ollā. et quicquid leuabat fuscinula erat sacerdotis. qđ nō erat portio. sed rapina. Samuel autē mīstrabat accinct? ephod lineo. nō sacerdotali. sed p̄phetico. et tunicā paruā afferebat ei mater singulis annis. et visitauit dominus annā. et habuit tres filios et duas filias. Hely autē erat senex valde. et audiuit peccata filiorū qui dormiebāt cū mulieribz excubāntibz añ ostiū tabernaculi. et eas que venerāt ad purificandū pollebāt. Quidā tñ volūt q nō admiscebant mulieribz. sed corrupti pecunia dabant mulieribz licentiā cōmiscēdi viris suis infra dies purificationum. vñ et pater dixit eis. Transgredi facitis populū domini et tepide arguebat eos. venit autē vir dei ad hely. et ait ad eū. Loquēs loquutus sum. vt dom? patris tui ministraret mihi in sempiternū. Absit hoc a me. sed honorātes me glorificabo. et contēnentes abijciam. Ecce precidam brachium domus patris tui id est auferā sacerdotium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

de domo tua. pro quo debebat ei anim? dexter. & videbis emulū tuum in tēplo. Nō factū est i dieb? salomonis cū sadoch qui fuit de eleazar fact? ē sacerdos. electo abiathar qui fuit de thamar. Quidā tamē autumant translatū esse sacerdotiū ad samuelē. qui nō fuit aaron ita. Sed nec legit samuelē fuisse sacerdotē. nec aaronitas amotos a sacerdotio. vsq; circa tēpora machabeorū. Qd autem addidit vir dei. magna pars domus tue morietur. forte impletū est in primo qñ occubuerūt filij eius in bello. vel qñ saul sacerdotes nobe interfecit. & in signū future veritatis pdixit ei vna die filios ei? morituros. Porro in diebus illius erat sermo domini pciosus id est rarus.

Qd tercio dominus vocauit samuelem. Capitulum V.

Factuz ē vna die hely iacebat in lecto suo. et oculi eius caligauerāt. nec poterat videre lucernā dei antequā extingueret. Qd mirū videt. Non est enī aliquis adeo cecutiēs. quin clarius videat lucernā ardētem q extinctā. pīertim cū cecutiētes oculi clarius videant ad lucernā q ad diem. Quidā sic distinguūt. Nec poterat videre lucernā dei antequā extingueret. Samuel autem dormiebat. et superabundat autem. Huic sensui videtur consentire hebreus. qui distinguit ibi. nec poterat videre. et subiungit. lucerna domini non dum extinguebatur. et sic congrue sequitur. samuel autem dormiebat in templo domini. id est in thalamo iuxta taberna culum. vbi solus cum hely sacerdote dormiebat. Unde cuz vocasset eū dominus. cucurrit ad hely dicēs. Vocasti me. Falsum dixit sed non est mentitus. et ait hely Non vocaui te. Reuertere & dormi. et factum est secundo similiter. Nondum enim samuel sciebat dñm. i. nōdum habebat cōsuetudinē audiēdi dñm. Cuiq; vocasset eū dñs tercio. ite; abijt ad hely. Intellexitq; hely q vocasset eum dñs & ait. Si deinceps vocauerit te dices. Loquere dñe quia audit seruus tu?. Cuiq; vocasset eū dñs dormientē. ait: Loquere dñe. & indicauit ei candē cōminationē in domū hely quā prius fecerat p virū dei. Nō tamē putandū est irritā factū esse promissionē quā fecerat domin? aaron de sacerdotio sempiterno. Promissionibz. n. huiusmodi semp addēda est cōditio qñq; posita. Si custodierīt filij tui testamētuz meū. &c. Videt iosephus velle dñm tercio vocasse samuelē. vt pfiguraret ipsius dignitates futuras. Fuit enī propheta qd ab hac vocatione dicit eum habuisse. fuit quoq; iudex. obtulit eē q̄si sacerdos. eo q parual? esset icabot nepos hely Mane adiurauit hely samuelē. vt indicaret ei vniuersum sermonez dñi. et indicauit ei oīa Et ait hely. Dñs est. qd bonū est in oculis suis faciat. Creuit autem samuel. et cognouit oīs israel q fidelis pheta samuel esset domino. et confuluit eū oīs popul? iuxta verbū dñi. Prece perat. n. dñs vt abijcerēt diuinos & ariolos & huiusmodi. et scisciterent a fratribz suis verbz domini.

De morte hely & filiorum eius. Et capture arche. Capi. VI

Qnuenerunt philistei in pugnā i affec. qui dē locus iezrahel. prīnēs ad israel. quaz vocat iosephus ciuitatē aphec olbenutis. Israel quoq; ingressus est in prelium iuxta lapidē adiutorij qd per prolempsiz dictū est. id est per ānticipatōez. postea patebit et victus est israel. et ceciderūt de eo q̄si quattuor milia virorz. et dixerunt seniores. Afferamus de silo archam dñi sedētis super cherubin. Quod ideo dictum est sicut & in psalmo Qui sedes super cherubin. q; gl̄ia domini ibi quandoq; apparebat. Et tulerunt archam et iuerunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

cum ea duo filij heli. nam & phinees iam fungebatur officio patris sui & acceperat mandatū ab hely. ne forte redirent ad eū sine archa. et timuerunt philistei. et acrius pugnauerūt. Fugitq; israel et cesa sūt ex eo. xxx. milia peditū. & archa dñi capta est & duo filij heli mortui sunt. Cucurrit autem puer beniamita ex acie. et indicauit in silo quod factum fuerat. Heli aūt sedebat contra viam. que ducebat ad castra. spectans id est auscultans. Jam eñ cecus erat vt tradunt hebrei. id est non cernens. Qui audita strage populi & morte filiorum quieuit. Cum aūt audisset archam captam cecidit retrorsuz. et fractis ceruicibus expirauit. Nurus aūt ei⁹ uxor phinees pregnās erat. et pre dolore incurruauit se & peperit filium. vij. mensium vt dicit iosephus. et vocauit eum icaboth. id est inglorium dicens. Translata ē gloria dñi de israel. Porro heli iudicauit israel. xl. annis. Cui concordat iosephus. lxx. vero - et paralipomenon dicunt. viginti. Voluit contrarietatez. Potest dici q post sampsonem. xx. anni fluxerūt sine iudice. qui aggregati sūt annis quibꝫ iudicauit hely. Quidam tñ dicūt. xx. annos quibus iudicauit samuel aggregandos ānis heli mgrī sui. Sz verī⁹ āni samuel cū annis saulis ascribūt. Bene potuit fieri vt heli factus iudex trastulerit sacerdotium de domo eleazar. Eleazar quidem successit phinees. Cui successit abiezer. cui successit buzi. cui successit ozi. et translatum est sacerdotium.

In diebus heli fuit tercius rex latinorum siluius. postumus filius enee & lauinie. a quo deinceps latini reges siluij denominati sunt. Hunc ascanius heredem reliquit. adhuc paruulo filio suo iulio. a quo iuliorum familia. et originem traxit & nomen. Hectoris filij ilium receperunt. expulsis posteris nestoris.

De remissione archę.
Capitulum septimum.

Tulerūt autem philistei archam domini in azotum & statuerunt eam iuxta dagon. q. ero plxum. et surgentes diluculo inuenerūt dagon prostratum in terra ante archam et quasi adorantem vt dicit iosephus. et restituerunt in locum suum. Rursus mane sequente inuenerunt eum prostratuz caput vero et manus eius abscise a trunco iacebāt super limen. Ob hoc null⁹ ingrediens templum in azoto calcat super limen vsqꝫ in hodiernum diem. et aggrauata est manus domini super azotos. & percussit eos in secretiori parte natium. et cō putrescebant prominentes extales eorū. Quod iosephus dicit factum ex crudeli passione dissenterie. itavt putrefacta egererēt intestīa. et mures ebullientes de agris vel requisita nature exercētes corrodebāt extales eorum & satrapis conuocatis dixerūt ad eos. Quid faciē⁹ de archa? Qui dixerūt. Circūducaī. Quocūqꝫ āte circūducebaī pcutiebat oēs i posterioribꝫ & fecerūt sibi sedes pelliceas. et conuenientes prīcipes. v. vrbium tractabant quid facturi essent. et erant qui dicerēt causam passionū factam per archam. alij per casum. alij per corruptionem aeris & fructuū terre. Dixerunt aūt sacerdotes & diuini. Cur aggrauatis cor vestrum sicut pharao & egiptus? Remittite archam sed non vacuā. Reponite in capsella iuxta archam quinqꝫ anulos aureos. et quinqꝫ mures aureos pro numero ciuitatū. que percusse sunt Josephus tamen dicit. v. simulachra hominum aurea. et ponetis archā sup plaustrum nouum. et coniungetis duas vaccas feras. quibus non est impositū iugū. et vitulos earum recludetis domi. et si recto itinere ascendant contra bethsames. ipsa fecit nobis hoc malum. alioquin casu factum est. Ibant autem vacce mugientes in directum. nec declinantes ad dexteram nec ad sinistram per viam q̄ ducit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

berbsames. et hæc est vna sacerdotalium ciuitatuz ī tribu beniamin. Est altera bersames in tribu neptalim. Porro berbsamite metebant triticum. et venit plaustz in agrum iosue berbsamite ⁊ steterit ibi. Et posuerunt archam super lapidem grandē quem putant hebrei fuisse aram edificatam ab abraham ⁊ capsellam que erat iuxta eam ⁊ conciderunt leuite ligna plaustri et vaccas posuerunt super eam holocaustum domino. Viri autem berbsamite obtulerūt holocausta et victimas in die illa. Asserunt quidaz. v. tñ eē ciuitates philistiim. et ideo. v. tantuz misisse anos aureos. et. v. mures. Sed in sequentibz legitur siceleg fuisse ciuitas philistinoruū. Unde melius videtur qđ dicit ysidorus. quinqz fuisse tantum metropoles et qđ obtulit anum aureum ⁊ murem. alie solum mures obtulerunt vsqz ad abel magnum super quem posuerunt archā domini. Et videtur hæc litera sonare qđ abel sit nomē lapidis super quem posita fuit archa Alij asserunt ciuitatem que tūc berbsames dicebatur. que postea dicta est abel. qđ interpretatur luctus. ꝓpter luctum berbsamitarum qui secutus est Et additū est magnū ad differentiaz alterius abel que in sequētibus abela dicitur. vt sapiens mulier exclamauit ad ioab

Qui interrogāt interrogent ī abela ⁊ tunc legitur super quem posuerunt archam. id est iuxta	Quando volebat eaz ioab capere vt sit sensus Noli eam destruere. quia omnes in ea capiunt consilium faciendum.

quem. et percussi sunt de berbsamitis. lxx. viri et. l. milia plebis eo qđ vidissēt archā Creduntur aūt illi. lxx. de posuisse archaz cū nō essent sacerdotes. Si queriē. cur ergo mortui non sunt philistei quotquot viderunt archam. potest dici qđ non peccauerunt videndo quibus non erat prohibitum videre. Timentes autem berbsamite miserunt ad viros cariathiarī vt reducerent ad se archam. Qui reduxerūt eam et tuleēt eā ī domū sacerdotis aminadab viri iusti in gabaa ⁊ eleazarum filiū eius sacerdotez instituerunt in custodiaz arce

De cariatharim translulit eā samuel in maspha post ipse et saul in galgala. p⁹ saul ī nobe ⁊ de nobe ī gabaa p⁹ dauid in domū oberb. p⁹ ī syon. post salomon ī tē plum. Has oēs trāslationes diligens lector aduertere poterit ī hoc libro.

et fuit ibi. xx. annis vsqz ad octauum annum regni saulis. quo ipe tulit eam in castra. Mansérat aūt apud philisteos. vij. mensibus. et tunc quieuit oīs israel post dominum sedata ira dñi super eos.

Dō orante samuele vicit israel philistiim C. VIII.

Quod attendēs samuel videns eoz fiduciaz a dño ait. Ascendamus in maspha. vt orē ꝓ vobis. Cūqz ascendissent in maspha. effundēs aquā coā dño in qua maledicta cōgesta erāt. quā si ydolatra bibebat. labia eius adhærebāt sibi insepabiliter. forte in signum federis sicut fecit iosue. Et iudicauit eos ibi samuel. i. docuit eos iudicia dei. Quidam tñ asserunt samuelem quoddā ydolum redegisse in puluerē. et mixtū dedisse post ad bibendū. et in barbis eoz iudicasse reos ydolatrie a non reis. sicut quondā fecit moyses. Et audiēt philistiim cōgregatū israel esse inermem in maspha. ⁊ armati ascendēt aduersus eos. et timēs israel virit ad samuelez. Clama ꝓ nobis ad dominum. et obtulit samuel lactantē agnū in holocaustum. Et dū clamaret samuel ad dñm initiuz est prelīū. et intonuit dñs fragore magno super philistheos ⁊ mota est terra. et per loca pandebat hyat⁹ et philistei in fugam versi cesi sunt a filijs israel qui percusserunt eos vsqz ad terminos terre sue. Tulitqz samuel lapidē. et posuit eū in terminis. et vocauit nomē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

loci illius lapis adiutorij. Nec apposuerit vltra philistijm. vt intrarēt terminos israel. dū viueret samuel. Iudicabat itaq; samuel p̄l'm ī bethel ⁊ galgala. et maspat circūiens per singulos ānos ⁊ reuertebat in ramatha. et edificauit ibi altare. sed et ibi iudicabat israel. Tres ille ciuitates famose erāt. bethel, p̄ter somniū iacob ⁊ galgala, p̄ter circūcisionē scōz. et maspha p̄ter frequētiam iosue. et ascendebat ad eas samuel vicissim in tribu solennitatibꝫ ebdomodarijs. et iudicauit ibi populum Altis diebus ascendebat ad eū populus in ramatha ad iudicandum.

Dō israel petijt regē C IX

QVm autē senuisset samuel. posuit filios suos iohel et abiam. alterū in bethel. alterū in bersabee. vt ibi sedentes iudicarent populum. Qui declinauerūt post auariciā ⁊ peruerterunt iudicium. Quod nō ferēs populus dixit ad samuelem. Da nobis regem vt iudicet nos sicut cetere gētes habēt. Dō grauiter tulit samuel, p̄ter insitaz sibi iusticiam et circa odium regis. Cumq; cōsuluisset dīm ait ei dīs. Audi vocem populi. nec te tantuz abiecerunt sed me. ne regnem super eos. Verumtamen predices eis regis super eos. Et ait samuel ad populum. Hoc erit ius regis. Filios vestros faciet sibi ꝓ suos suos. equites et precursores. agricolas ⁊ fabros armoruz. filias vestras faciet vngentarias. et coquestrias. et panificas. Seruos vestros et ancillas et iumenta ponet in opere suo. optima q̄q; dabit seruis suis ⁊ vos eritis ei ꝓ. et ait populus. Nō audiem⁹ te. sed erit rex nobis. et pugnabit ante nos ⁊ ait samuel. Ite ad ꝓpria. oportūe vos euocabo. cū ꝓgnouero a dīo q̄ datur⁹ sit vobis regē.

De vnctōe saulis ⁊ electōe C X.

ERat vir de beniamī nobilis de stirpe ieminicui⁹ erat filius saul. Nō erat vir melior illo ī israel. Cūq; perissent asine eis. dixit ad filium. Tolle vnum de pueris. et quere asinas. Cumq; pertransissent per montem efraym. ⁊ terram salym. et terram beniamī et nō inuenissent. venerunt in terrā suph. qui fuit proauus samuelis. et ait saul ad puerum. Reuertamur ne pater meus sollicitus sit ꝓ nobis. Cui puer. Est vir dei in ciuitate hac. qui absq; ambiguitate loquitur. Eamus ad eum. si forte indicz nobis de via nostra. et ait saul Quid ferem⁹ ad eum? Panis defecit in sistarculis nēis et sportulam non habemus. id est argētū in sportula. Errabat vt ait iosephus putans prophetam accepturum munera. cū nec saul legitur obtulisse. nec ille accepisse Cui puer. Habeo in manu mea quartaz partem stateris argenti. et ascenderūt in ramatha. in qua erat vir dei. et dixerunt puellis egredientibus ad aquam. Numquid est hic videns? Quer⁹ ⁊ sponderunt. Est hic hodie sacrificiuz populi in excelso Cumq; ambularent ī vrbis me/ dio apparuit eis samuel. cui pri/ die dixerat dominus. Eras hac hora mittam ad te virum de beniamīn quē vnges super populum meum. Cumq; samuel aspexisset saul. dixit ei dīs. Ecce vir quem dixeram tibi. et ait ad saul. Ego sum videns. ascende vt comedas mecuz. eras dimittam te. et que sunt in corde tuo indicabo tibi. et de asinis non sis sollicitus. q̄ inuente sunt. Posset videri saul habuisse sollicitudinez in corde ꝓ asinabus. nisi hic determinasset, p̄pheta. Unde aiunt libri dei saulem vidisse per somniū se collocatum in vertice palme. quod est signum regnaturi. et inde sollicit⁹ erat. ⁊ ob hoc dixit ei samuel. Cuius erāt optima queq; in israel? Nōne tibi? Et ascendēt in excelsum ante templum enim dicebatur sacrificare in excelso Cumq; recūberent int richinio Sacrificiū dicit' p̄ndium quod parauerat samuel illis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

dẽdit ei samuel locum in capite xxx. virorũ qui fuerant inuitati. Et posuit ante eum armum quasi partem regalem. quem de industria seruauerat ei. Cumq; mane surrexissent et egressi essent ciuitatẽ. dixit samuel. Antecedat nos puer. et tu subsiste. vt indicẽ tibi verbũ dñi. Tulit aũt samuel lenticulam olei quod ẽ vas ficile quadrangulum habẽs foramẽ in latere. et effudit super caput ei⁹ et osculatus est eum. et ait. Unxit te in principem dominus super hereditatẽ suã. et hoc tibi signũ Cum recesseris a me inuenies duos viros iuxta sepulchrum rachel. qui dicent tibi. q; inuente sunt asine. Cumq; veneris ad querculm thabor. Et ẽ thabor nomen hois non mõtis. Inuenient te tres viri. vnus portans tres hœdos. alius tres tortas panis. et alius lagenam vini. et accipies de manu eorum duos panes. Post hœc venies ad locum qui dr̃ statio philistinorum eo q; quondam ibi philistei castrametati sunt. et habebis obuiũ cuneũ ꝓphetarum descendentium de colle dñi. psallentium in instrumentis. et ꝓphetantium Et insiliet in te spiritus dñi. et ꝓphetabis cum eis Et nota q; samuel primo instituit cõuentus religiosor̃ iugiter psallentium dño. et dicebatur conuẽtus eor̃ cuneus. quasi cuneus. Et dicebantur ꝓphetare. i. iugiter deũ laudare. Et forte aliqui quãdoq; ꝓphetabãt ex eis. Et addidit samuel. Cũ videris hœc signa. scias q; dñs tecũ est. et descendes ante me in galgala. q; ibi cõuenies cũ opus fuerit. Ego quippe descendam ad te vt offeras oblatiõem vic. diebus In consecratione enim sacerdotis. et regis tot diebus fiebat oblatio sin quosdaz. Et addidit. Expectabis donec veniam ad te. et ostendam tibi que facias. Tamen quidam vic. dies referũt ad expectatiõez vt sit

Cum in multis locis damnentur sacrificantes in excelso. quid est q; samuel dr̃ sacrificasse in excelso. Solue. nõdum erat constructum templum.

sensus. Septez diebus expectabis donec veniã. qd̃ postea explicabitur. Cũq; venisset saul ad cuneũ ꝓphetarũ. ꝓphetauit cum eis saul. Aiunt hebrei eũ ꝓphetasse de gog et magog. et de premijs iustor̃ et penis malorum. Et admirantes qui nouerant eũ dixerũt. Nunquid est saul inter ꝓphetas et cis pater eius. q. d. cum non sit de genere ꝓphetarũ. Alia litera habet. Et quis pater eius. sub eodẽ sensu. Vel ita. Et quis pater eorũ? Quasi dicat. Solus deus ẽ pater ꝓphetarũ. et spiritus vbi vult spirat non tñ in filios ꝓphetarũ Exinde versum est in prouerbium. Num et saul inter ꝓphetas? Qd̃ forte de solo saule dicebatur vel de quocunq; repente sublimato. Et in tranuit ad ner patruũ suum. Qui cũ quesisset ab eo de verbis samuelis. De regno tacuit. cetera indicauit. Vocauit autez samuel populũ in maspha. et ait ad illos. State coram domino. et faciemus sortes per tribus et familias et capita. et inuenit sors tribuz beniamin et descendit vsq; ad saul filium cis Et creditur samuel temperasse sortes iuxta cor suum. Sciens aũt saul q; quereretur. latuit. quasi nolẽs suscipere principatum. Quem inuentũ steterunt in medio populi. et fuit altior omni uersis ab humero et sursum. Et ait samuel. Ecce quem elegit dominus. non est ei similis in omni populo. Et exclamauit oĩs populus. Viuat rex. Et scripsit samuel legem regni. et legit vniuersa audiente populo et rege. Et reposuit libellum in tabernaculo. qd̃ erat adhuc in sylo cũ altari. et redierunt ad ꝓpria. et saul abijt in domuz suam in gabaa. Quidam vo desperẽt eum. et saul dissimulabat.

De naas et secunda vnctõne Samuelis. C XI

FActum est aũt quasi post mensem naas ammonites obsedit iabes galaath. Cũq; petissent ab eo obsessi fedus ait. In hoc feriaz vobiscum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

fedus vt eruam omnibus vobis oculos dextros. Eis enim quos bello capiebat dextros oculos eruebat. vt siniſtros ſcutis celantes ad bellum forent inutiles Et reſponderunt ei. Concede nobis vij. dies et mittemus in oēs terminos iſrael. et ſi non fuerit nobis defenſor egrediemur ad te. Veneruntq; nūcij in gabaath saulis. Et cum nunciaſſēt hoc. fleuit populus. et ipe ſaul veniebat de agro ſequens boues Et prōmiſit iabiris ſe tercia die venturū eis in auriliū. Et iuſſit aliquos eor̄ pro ducatu itineris ſuſtinere. et diuinitus in ſpiratus concidit vtrunq; bouē in fruſta. et cōminatus eſt in oēs terminos iſrahel dicens. Qui non exierit poſt saulem q; ſamuelem. ſic fiet bobus eius. et egreſſi ſūt oēs quaſi vir vnus tricenta milia armatorum. q; conſtituit ſaul populum in tres partes. et ingreſſus eſt caſtra ī vigilia matutina. et percuſſit amō plaga grandi. Et ait populus ad saul. Quis eſt qui dixit. Non regnabit ſaul ſuper nos? Date nobis vt interficiatur. Et ait ſaul. Nō interficietur quiſpiam hodie. q; fecit dīs ſalutem in iſrahel. Et ait ſamuel. Eamus in galgala. et inouemus regem. et inouerunt ſaul in regem ſecundo in galgala. Et ait ſamuel ad populum. Ecce rex graditur ante vos. Ve abieciſtis q; dīm et hoc vobis ſignū. q; dedit dīs vobis regem in ira. Ecce meſſis triticea eſt hodie. Inuocabo dīm. et dabit tonitrua q; choruſcationes. grandines q; pluuias. et ſic factum eſt ſtatim contra naturam terre illius. Et populus timens ait. Ora pro ſeruis tuis. Addidimus enī peccatis noſtris malū vt peteremus nobis regē. Et ait ſamuel. Peccaſtis. nolite deinceps recedere a dño. et viuetis. Alioquī peribitis vos et rex veſter. Filius vnius anni erat saul cum regnare cepiſſet. id eſt humilis tāq; parvulus. Duobꝰ aūt annis regnauit ſuper iſrael. id eſt iuſte rexit populum. In reliquis annis quaſi tyrannus fuit q; nō rex

Quidam hoc legunt de hyſboſeth filio eius. dicentes eum anniculum eē in principio regni paterni. et de eodem dictum ē q; duobꝰ annis regnauit in iſrael. qō aūt duobꝰ annis regnauerit hyſboſeth. certum eſt. Qō aūt anniculus eēt cuī regnare cepiſſet pater eius ſtare ñ poteſt. Saul enī circiter. xx. annos regnauit. hyſboſeth vero regnans poſt patrem. iam quadragenarius erat. Quod tñ ipi determinare conantur. dicentes saul cepiſſe regnare poſt hely. q; ponūt in regno saulis annos ſamuelis. Hebreus ſic habet.

Qō ſamuel predixit ſauli de trāſgreſſione regni C. XII

Filius vnius anni erat saul cum eſſet in regno. et duobus annis regnauit. Elegit ſibi tria milia in iſrael cum regnaſſet per annum q; poſt duos annos quaſi poſt tres annos elegit ſibi. cc. Et erāt duo milia cum saul in machmas et in bethel. mille autē cū ionatha ī gabaa beniamin. que fuit vrbs phinees filij eleazari. Et percuſſit ionathas ſtatiōnem philiſtinoꝝ. que erat in gabaa. i. locū munitum. in quo poſuerāt philiſtei cuſtodes tanq; dominantes in iſrael. et tunc exiit ſe iſrael aduerſus philiſtīm. Quo audito philiſtei cōgregati ſunt ad pugnandū contra iſrael. xxx. milia curruū. et vi. milia equitū et vulgus innumerabile. Et aſcendēs saul in galgala conuocauit pplm q; ſamuelē ad ꝓſulendū dīm. Et cū expectaret ſamuelē vij. diebꝰ iuxta cōdictū. dilapſꝰ eſt ab eo ppl'us. q; timentes abſconderunt ſe in ſpeluncis et in abditis q; in antris. hebrei quoq; tranſierunt iordanem Quidā erant in iſrael ſic appropriato vocabulo dicti. Qui pre timore crediderūt deſcendiſſe in caſtra philiſtīm ad obſequendū eis

Duplex poteſt eſſe intellectus huius capituli. vel vt saul ſit nominatiu caſus. vel q ſit dativi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Cumq̄ vidisset saul moꝛā sibi damnosam vij. die obtulit holocaustū ⁊ pacifica. Cū q̄ complesset. ecce samuel veniebat et aggreditur saulem ait. Quid fecisti? Respondit saul. Populus subterfugiebat. et tu non venis iuxta placitos dies. timui ne hostes ascenderent ad nos prius q̄ placarem faciē dñi. et necessitate cōpulsus obtuli dño. Videtur saul peccasse. q̄ sine samuele obtulit holocaustū dño ad confulendum. vnde quidam vt supra diximus dicūt vij. dies quos dixit samuel non esse expectatōis sed oblatōnuz in consecratōe regis. et dicūt nunq̄ sine eo esse offerēdū ad consulendum dñm. Verū tamen vt oblatōes vij. dierū fierent pro sacerdote legitur. pro rege vero nō memini me legisse. Ild hoc valde mirandum est. cuz iam bis inunctus eēt saul in regē. q̄ in neutra illarum fuit oblatio talis pro rege Et ideo dici potest samuelē sic mandasse. vt cum vellet saul immolare ad p̄sulendum dñm citaret ipm. vt ostēderet ei que facturus esset et post citatōem si moꝛā faceret. expectaret eum vij. dieb. Saul vero diē citationis annumerauit in his septē. et non expectauit eum nisi. vi. dieb. Et addidit samuel Nequaq̄ regnū tuū vltra consurget. sed quesiuit dñs virū iuxta coꝛ suuz. vt regat populum eius. Abijt samuel in gabaa beniamin. et egressus est saul cū populo obuiam philisteis. nec erant cum eo nisi sexcenti viri. et ionathas filius eius. Pꝛoꝛo faber ferrarius nō erat in israel. Cauerant enī philistei ne facerent hebrei gladium aut lanceaz. Et descendebat israel ad philistīm. vt exacuerent acies oīm ferramentoꝛ vsq̄ ad stimulum coꝛrigendum id est ad emendandum et exacuendū Vel ita. Ild stimulum qui est ad coꝛrigendum subaudi boues. Cūq̄ venisset dies prelij non est inuentus ensis vel lancea i manu totius populi excepto ense saul et ionatha Et fecit saul archam dñi afferri in castra. et achias filius achitob fratris icaboth. portabat ephod.

Dedade philistīm ⁊ fauo q̄ p̄medit ionathas C. XIII

Accidit autez vt quadam die exiret ionathas cū armigero suo. vt exploꝛaret stationē philistinoꝛum parte suo ignoꝛante. et transire voluit ionathas ad philisteos per vallem p̄ceruptam scopulis hinc et inde eminentib⁹ in modum dentium. Et ait ionathas ad puerum. Cum apparuerim⁹ eis. si dixerit manete donec veniamus ad vos stemus. Quod si dixerint. ascendite ad nos. ascendamus. q̄ tradidit eos dominꝰ in manus nr̄as. hoc erit nobis signum. Cumq̄ dixissent philistei. ascēdite ad nos ascendit ionathas. reptans manib⁹ ⁊ pedibus et armiger eius post eum. Et ceciderunt eos dñs ante ionathan. et percussit ionathas cum puero ex eis. xx. viros in media parte iugeri Et cōturbata sunt castra et diffugiebāt mutuo se timentes. et indicauerūt speculatores fugam hostiuz saul. Cūq̄ quesisset quis ex nobis abijt. reperit est abesse ionathan. et armigerū eiꝰ. Et ait ad achiam. Applica. id est prepara archam dñi ad consulendum dñm. Cumq̄ tumultus crebresceret in castris. ait ad sacerdotem Contrahe manum tuā. Et exclamans saul cum populo cepit p̄sequi fugientes. Sed ⁊ hebrei qui trāsierūt ad castra philistīm. reuersi sunt vt essent cū israel. omnesq̄ qui se prius abscōderāt reuerterunt in p̄eliuz. et iam erant cum saul quasi decem milia. Vidensq̄ saul moꝛaz damnosam si comederet. adiurauit populum dicens. Maledictus vir. id est. dignus erit morte. qui comederit panem vsq̄ ad vesperam. donec vlciscar de inimicis meis. Cumq̄ transiret populus per saltum. apparuit mel fluens. et nullus gustauit ex eo. Jonathas vero qui non audierat maledictum patris tinxit virgam in fauo Et cum gustasset illuminati

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sunt oculi eius. id est facies exhilarata est resumptis viribus. Dicit q̄ tanta copia mellis est ibi ī cāpis arbor et cauernis petrarū. et abditis terre. q̄ plures reperiant faui decidentes sup terrā. Dicit ioseph̄ inuenisse ionathan apud cubilia in quercu que erat in sorte effraym. Cunq̄ indicasset ei quidam maledictū patris. edere cessauit. nō approbans maledictū patris. Nam sumente populo cibum. maior plaga fuisset in hostib̄. In vespera vero populus fessus nimis. et pre fame moram non sustinēs. pecora mactauit ī terra. et comedit cum sanguine. Hoc est quocunq̄ modo occidit et coxit. anteq̄ sanguis bene diluueretur. nondum purgatis carnibus vescens. nō sc̄dm morē patrum guttura cultrolaniauit. et eliquauit sanguinem. Dicunt quidam q̄ de preda hostium nemini licebat edere. donec immolasset victimaz domino. aliter edens q. cum sanguine edebat. Et ait saul ppō. Peccastis. Voluite ad me saxum grandem et precepit vt oēs sup illud saxum et corazipō sc̄dm morē patrum pecudes laniarēt ne forte quis aliter faceret occulte. Tunc primū edificauit saul altare dño Unde pater. q̄ non super recens altare saul iaz bis obtulerat in galgala Putant tñ quidam eum quotiēscunq̄ obtulerit nouū altare construxisse. Hoc vero dictum primū. q̄ nunc plene iuxta dei placitū obtulit. Cunq̄ nocte irruere vellet super hostes. ait sacerdos. Consulamus dominum. Sz cōsulenti non respondit dñs in die illa. hocē nec nocte nec die sequēti. Et ait saul. Lacirurmitas hec est latentis causa peccati. Per viuentem dominum etiam si perionathan factum est. absq̄ retractatiōe morietur. Et statuit populum in parte vna. et se et ionathan in parte altera. et cecidit sors super ionathan. Et ait saul. Quid fecisti? Cui ionathas. Nil mihi consci? sum nisi q̄ hesi nesciens maledictū mel comedi. Et ait saul. Morieris ionatha. q̄ nisi hoc fecero hec faciat mihi deus. et hec addat. Et ait popul?. Ergo ne ionathas morietur qui fecit salutē in israel. Absit dñs id est per viuentē dñm. vel sicut deus est viuēs. et nō dij gentiū. si ceciderit capill? de capite eius in terram. aposyopesis est. vel legitur si pro non. Et eripuerūt ionathan a manibo p̄is. et redierūt ad propria Saul vero confirmatus in regno. quocū q̄ se verterat supabat hostes israel. et percussit quē deleret amalech. Prolempsis est. Vel forte pr̄? percussit quē deleret ex toto ex mandato dñi. Fuerūt aūt filij saulis ionathas et iesui et melchisua. Quartus tacetur hysboseth tanq̄ puer. et nondum militans. vel tanq̄ inept?. Filie vero eius merob et michol. et vxor eius achinoe. et princeps milicie abner filij ner patruelis eius. Nam cis et ner fratres fuerunt. et filij abiel. Legit tñ in paralipomenon. q̄ ner fuit pater cis. qō pro etate dictū est. et q̄ nutriuit eum.

Qō saul vicit amalech. C XIIII

Dixit samuel ad saul hec dicit dñs. Demolire amalech et vniuersa eius et restitit israeli cū ascenderet de egipto. Jumenta quidez voluit dominus interfici. vt nec ī aliquo memoria amalech superesset. Sunt qui dicant illos maleficos fuisse. et in pecudes seuertendi habuisse peritiā. et ideo ne sub forma pecudum euaderent. etiā pecudes perijsse. Et recensuit saul esse peditum. ducenta et decem virorum iuda. Et nota. q̄ fere vbiq̄ dicuntur virorum iuda. tanq̄ portiones ceteris. Unde alibi. Catulus leonis iuda. Cunq̄ inuaderet saul amalech dixit cyneo. Recede ab amalech. ne inuoluam te cum eo. quia tu fecisti misericordiam cum israhel. Jetro enim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

qui et raguel ⁊ cis dictus est. Bonuz con
silium dedit moysi. cuius domus habita
bat in amalech. preter filios obal. et egres
si sunt cinei. et deinceps habitauerunt in
israel. Ex his ortus est rechab vt in para
lipomenon legitur. Hi sunt cinei qui re
nerūt de calore dom⁹ pris rechab. Tunc p
cussit saul amalech in ore gladij. id est in
vastatione quasi deuotione. Vel est lo
catio. id est in gladio. et pepercit saul agag
regi amalech et optimis armatorū. et ait
dns ad samuelez. Penitet me q̄ fecerim
saul regem ⁊ orauit samuel pro eo domi
num tota nocte. Cunqz accepisset q̄ saul
erexerat sibi fornicem triumphalem in car
melo iuxta superbiam gentiū que faciebāt
sibi arcū de mirtis ⁊ palmis ⁊ oliuis in si
gnum victorie descendit ad eum in galga
la. et occurrit ei saul. Cūqz cul passet eū q̄
quippiam reseruasset de amalech. in eccu
sationem sui dicebat. populuz reseruasse o
prima ad offerendum dño in grāru actio
nē. Cui samuel Melior est obediētia q̄ vi
ctime. Super bonos delectatur de⁹. et nō
super sacrificia. presertim si obtulerint q̄
decreuerat deus perire. et ait saul. Peccā
ui. Sed hac vice porta peccatū meū. id est
ora et satisfac pro me vel dimitte michi.
Cui samuel. Proiecit te de⁹ ne sis rex su
per israel. Cunqz vellet abire samuel app̄
hendit eum saul per summitatem pallij e⁹
ius. que scissa est. et ait samuel. Sic scidit
dns regnuz a te hodie. id est a tua potesta
te Cunqz simul adorassent dñm precepit
samuel adduci ad se regez agag. et oblat⁹
est ei piguis ⁊ tremēs. Et dixit samuel ad
agag Siccine separat amara mors q. d.
Viz est q̄ sic te concutit mors. et separa
uit animum tuum a te. Quidam dicunt
duas dictiones se parauit. et supplēt aduer
sum te. vel secundum aliam litteram. ⁊ di
xit agag. Sic me separat amara mors. q.
diceret. Mors que separauerat a me me
os amarissime separat me ab hominib⁹.
et concidit eum samuel in frusta. et abijt
in ramatha Saul vero ascendit in domū
suam in gabaa. et non vidit samuel vltra
saulez in habitu sciliz regio. nam in pro
phetico postea vidit. De vnctione da
uid in domo patris Capi. XV.

Samuel autez lu
gebat saul. et ait dns. Vsqz quo
luges saul. cū ego proiecerī eum? Imple
cornu oleo. et vade ad domum ysai. ut in
ungas regem vnū de filijs eius. et quia ti
mes saul ser vitulum quasi ad immolan
dum Cunqz venisset in bethleem dixerūt
seniores ad eum. Pacificus ne est ingres
sus tuus? Timebant enī ne p̄ter aliquā
correctionem misisset eum rex. vel q̄ offē
sus forte fugisset. et non auderent eum re
cipere. Qui cum dixisset se venisse ad im
molandum. sanctificauit ysai et filios ei⁹
et statuit eos coram altari. et videns heli
ab primogenitum procerum et optimuz
estimauit regem futuruz. et ait dominus
ad eum. Ego nō corporis pulchritudinez
apicem facio regalem. sed animi virtutez
In eundem modum reprobauit dns alios. Statuerat enī ysai filios coram samu
ele. vi. propr̄ios. et natura adoptatum fi
lium samaa filij sui. et ait samuel ad eum
Numquid completi sunt filij? Qui respō
dit. Eldhuc reliquus est paruulus et pa
scit oues. et iubente samuele adductus est
dauid rufus. id est rubicundus et pulcer
et inūctus est in medio fratrum. et dire
ctus est spiritus dñi in dauid a die illa et
deinceps. Et recessit spūs dñi a saul. et ex
agitabat eū spiritus neqū missus a domi
no. Dicit ioseph⁹ dauid tūc accepisse spi
ritū prheticū. sicut ⁊ ille quidez prherare
cepit sēp sup se spū remēre. Sed q̄ dictū
est spiritū recessisse a saul. ⁊ directū in da
uid. videtur q̄ de eodem spiritu dicatur.
id est de gratia spiritus. qua hucusqz saul
victor hostium extiterat. Tunc dixerunt
ad saul serui eius. Spiritus malus exa
gitat te, adhibe tibi saltē pitū i cythara. et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

leuius feres. Tradūt phisici. q armonia letum reddat letiorem. et tristem tristiorem. Tradunt mathematici q multi demones armoniam ferre nō possunt. ꝛ qñq nulli. et indicatū est regi q dauid esset sciens psallere. et vir bellicosus. Cūq misisset rex ad ysai pro filio eius. tulit ysai asinum plenum panibus. et vinum et hedum. et misit ea regi per manum dauid. Dicitur aūt asinus plenus. id est sufficiēter oneratus. vel forte sicut ex boue et hyrco fiunt vtres. ita de asino fiebāt sacci ad aliqua ferenda. Igitur cum spiritus arripiebat saul. dauid psallebat in cythara et leuius erat ei. et quādoq recedebat ab eo spiritus. Cunq aliquādiu cessisset spiritus a saul. remissus est dauid ad pcem.

De morte golie C XVI.

Factū est vt congregarentur philistei aduersus israel in prelium. Porro saul et israel castrametati sunt in valle terebinti sub qua abscondit iacob ydola. et egressus est vir spurius de castris philistinorū goliath geteus. de semine giganteo. altitudinis sex cubitorum et palmo. Iste spurius dictus est. q de ignobili patre id est gēnili ꝛ nobili matre id est iudea natus erat Spurius et hybrida dicitur ignobilis ex patre. sicut manzer et nothus ex matre. hic ergo probrabat israel. q fuit eēnt philistinorum. et proponebat eis monarchiam. ita vt quorum vinceretur athleta serui essent aliorum. Hebrei autem stupebāt. et metuebant eū nimis. Sic dicebat goliat xl. diebꝰ. Erant aūt quatuor maiores fratres dauid in exercitu. et misit eis ysai per manū dauid ephipolente. et .x. panes. et tribuno sub quo militabāt decē formellas caſei. id est .x. caseos paruos et recētes. hebreus habet .x. sectiones caſei. hoc est .x. genera et diuersitates caſei. et precepit ei. vt secum afferret pignora fratrum. id est. libellos repudij. Mos erat eunibus ad bellum. vt libellos repudij darent vxoribus vt si caperentur necredirent vsq ad tres annos. liceret vxoribus nubere. Cūq dauid venisset ad locum certaminis. egrediebantur enim singulus diebꝰ aliqui preliantes. ecce ascendebat goliath ex pro brans vt heri ꝛ nudiustercius. et fugiēt israelite a facie eius. et admirans dauid audiuit a pluribus viris Qui percusserit istum. ditabit eū rex. et dabit ei filiam suam. Cunq audiret eum eliab frater eius talia scisciantē. increpabat eum timens ne pugnaret et occūberet. et respondit dauid. Quid feci Nunquid non verbū est? Supple dignum increpatione. q. d. Cur pro solo verbo increpas me? Vel ita Verbum tantum est ꝛ non res. id est non aio pugnandi hoc dico. sed vt rem sciaz. Nūciata sunt autem verba dauid ad saul. et ait ad regem. Ego seruus tuus pugnabo aduersus philisteum. Cunq prohiberet eum saul. quia puer esset addidit Ego seruus tuus interfeci leonem et vrsum cum inuasissent gregem. Erit igitur hic incircumcisus quasi vnus ex eis domino me liberante. Tunc induit eū saul armis suis. et deposuit ea dauid. quia nō habebat armorum consuetudinem. et tulit in manu baculum pastoralem. ꝛ elegit de torrēte .v. lapides limpidissimos. id est planos et volubiles et misit eos in peram pastoralem. i. vas quo lac mulgebat vel ferebat panem ꝛ fundam manu tulit. et processit aduersus philisteum. Qui contēpsit dauid et ait. Nunquid ego canis sum. quia tu venis ad me cum baculo? Cui respondit dauid. Tu venis ad me cū armis ego aūt venio ad te in nomine domini vt sciat hodie vniuersa ecclesia hec. q non in gladio saluat dominus. Cunq iecisset lapidem funda. percussit eū in fronte. Scdo quoq et tercio lapide percussit eum in eodem loco. et tercio iactu deiecit eum. et currens eduxit gladium illius. Et precidit caput eius. Hic fabulantur quidam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

iudei.q̄ ferrum galee et lorice obsequiuz
prestitit domino. dans locū lapidi. vt in-
traret ad hominem occidendum et ob hoc
deīceps circūcisio facta est cultello ferreo
que prius fiebat petrino. Fugierunt ita-
q̄ philistei. et israel per secutus est eos usq̄
ad portas accaron. Tulit aūt dauid ca
put. ⁊ gladiū. et posuit in tabernaculo suo
longo tpe. post tulit illa in ihrusalē. He-
breus nō habz suo. Ob hoc creditur q̄ in
trophēū posuit ea in tabernaculo domini.
Unde postea ab abimelech accepit gladiū
Cumq̄ rediisset dauid a prelio. ait saul ad
abner. de q̄ stirpe est hic adolescens? Fo-
san volens scire. cui daturus esset filiam.
Nec recognouit eum saul. q̄ aliquādiu
absens fuerat et

alteratus p̄ ęra gitatōem mali spūs fact⁹ erat debilis mēozie. Et respondit ab

Quamuis antea sepe presens fuisset regi. cū cythara leniret euz. nō non p̄gnouit eū modo

ner. Uiuit aīa tua ver si noui eum. i. p̄ vi-
tam tuā non noui eum. vel per ęrecratōez.
Hebrei eīn sepe nominant mala a contra
rijs eoz. vt ibi. Bñdic dño ⁊ morere. Cū
q̄ quesisset saul a dauid quis esset ait. Fi-
lius sum fui tui ysai. Et tunc aīa ionathe
conglutinata est anime dauid. et inierūt
fedus. et dedit ionathas dauid vestimēta
sua usq̄ ad arcum ⁊ gladium ⁊ balthēū.

Qō saul p̄secutus est dauid.
Capitulum. XVII.

Factum est cum
rediret triumphātes de prelio.
et dauid disponeret ferre caput golie in
ihrlem. nā vt ait ioseph⁹ hoc secū habebat
sed hastam iā dicauerat deo. Egredieban
tur mulieres ex vniuersis vrbib⁹ et instru
mētis p̄cinebāt mulieres. Saul percussit
mille. et respondebāt ꝑgines. et dauid. x.
milia. Audiens saul causam victorie po-
tius attribui dauid quaz sibi. tolens in-
ra se ait. Quid ei sup̄ est. nisi solū regnū?
Et timuit nea domo sua transferretur re
gnum. et inuidebat dauid. nec iam rectis
oculis respiciebat eum. Post dies pau
cos inuasit spiritus malus saul. et quasi
prophetabat. et missa lancea quā tenebat
dauid psallentem putauit configere pari
eti. Dauid autem declinauit ab eo scōo.
Primo enim recesserat bello imminente
et postea statuit eum saul cyliarchum. et
ait. Filiā merob dabo tibi. tm̄modo esto
vir fortis. et preliare prelia domini. Tra-
ctabat enim apud se. Non sit manus
mea in eum. sed manus philistinoz̄. Cū
autem debuit merob dari dauid. data est
adrieli molatyte Dilexit aūt dauid michol
et placuit saul. erait ad eum. In duabus
rebus gener meus eris hodie. q̄ō est i dua
bus filiabus meis. Haz alteraz habuisti
sponsam. alteram habebis vxorem. vel ita
p̄o duabus reb⁹. quia strauisti gygantē ⁊
dabis. C. p̄putia. i. hoc enim significauit
ei saul p̄ seruos

suos non habet rex necesse habe re sponsalia. id est munera vel donationē pro pter nuptias.

Ihronimus dicit du as res fuisse. C. prepu cia que prius dederat regi pro merob. et. CC que prius dedit pro mi chol

nisi tantum centum p̄putia philistino-
rum. Et abijt dauid cum viris quoz̄ tri
bunus erat in acharon. et percussit de phi
listijm ducēros viros. et afferens p̄pu
cia eorum annumerauit ea regi. Joseph⁹
tamen dicit. abscidens sexcenta capita ve
nit ad regem. ⁊ nuptias exigebat. et dedit
ei saul filiā suā liz inuitus. Cūq̄ videret
eū apud dñm ⁊ hoīes approbari timuit. ⁊
tractabat de morte ei⁹. nec iā mecū celare
valens. dixit ionathe ⁊ seruis suis vt occi
derēt dauid. Qō indicauit ionathas da-
uid dicēs. Abscōdere usq̄ mane. cras lo-
quar pri p̄ te. In crastinū locut⁹ est iona
thas ad p̄rem Cur peccas in sanguine in-
norio. qui fecit salutē in isrl. ⁊ opa ei⁹ tibi
valdē sūt necessaria. ⁊c⁹ morte filia tua vidua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

verabitur. ⁊ placatus saul iurauit. Viuit dñs. qz non occiderur. et introduxit ionathas dauid ad regem ⁊ steterũt coram eo sicut prius.

Qõ michol exposuit dauid per fenestram C.XVIII.

RVrsuz inito certamine percussit dauid philistheos plaga magna ⁊ inuidit saul. et iterꝫ demon exagitabat eũ. et dauid psallentẽ voluit sicut prius perforare. et fugit dauid ĩ domũ suam. Misit aũt saul satellites ut cte circa domum vt mane egredientez occiderent. Qõ cum presensisset michol. deposuit eũ per fenestrã ⁊ aufugit. Michol aũt strauit lectulũ quasi egrotãtis. in quo posuit statuã. ⁊ pellem caprarum ad caput eius. similitudinem capillorꝫ exprimens. et sagis supposuit iecur caprę suspirãs. exprimens anhelantem. Cunqz saul deprehendisset se esse illusum. dixit ad michol. Cur dimisisti inimicum meum? Que respondit. Timui. dixit enim mihi. Dimitte me. alioquin interficiã te. Dauid ãt fugiens venit ad samuelẽ in ramatha. et indicauit ei omnia que fecerat ei rex. et abierunt ambo ĩ nabaioth qui est collis in ramatha. vbi erat cuneus pphetarum. Qõ cum accepisset saul misit lictores in nabaioth. vt raperent dauid. Qui cũ vidissent pphetas. et samuel stantem super eos. factus est in illis spũs dñi ⁊ pphetabãt. Misitqz saul scõos ⁊ tercios nũcios. qui ⁊ ipi pphetauerũt. et iratus saul. abijt pt? eos. et anteqz veniret in nabaioth ingrediens pphetabat ⁊ qsi amẽs fact? est. et exut? vestem regia. tota die ⁊ nocte canebat cũ ceteris. dauid ⁊ samuele clã videntib.

Fugit ãt inde ⁊ venit ad ionathã ⁊ querebat ei. Cui ionathas. Non morieris. Nihil grãde vel paruũ faciet pater meus qõ nõ indicet mihi. Cur dauid. Scit pater tuus qz diligis me. et dicet. Nesciat hoc ionathas. viuit anima tua. quia vno tantum vt ita dicã gradu ego ⁊ mors diuidimur. Gradum vnum dixit paries domus sue. quo interposito cuaserat manus apparitorũ. Hebreus habet. vnũ tñ passum. et est sensus. Vnimũ interuallum fuit intra me ⁊ mortem. Fac ergo obsecro qõ dicaz. Cras erũt kalende. et ego abscondar in agro vsqz ad vesperam tercie diei. Si requisierit me rex. qz consedere psueueram iuxta eũ ad vescendum. dices ei. Rogauit me dauid vt iret ĩ bethlehem. qz victime solennes sunt ibi omnibꝫ contribulibus eius. Forte erat neomenia solennis aliqua per triduuz. qz si dixerit tibi rex. bene. pax erit seruo tuo.

Sin aũt fuerit iratus pplera ẽ ĩ me malicia ei? et ait ionathas

Hebrei tradũt dauid non comedisse. nec aptetegitur hoc qz comederit.

Egrediamur in agrum. Cunqz egressi essent. iurauit ei ionathas. qz quicquid boni vel mali inueniret apõ patrem indicaret ei. ⁊ iurauerũt sibi mutuo fedus inter se ⁊ semen suum. Addidit etiaz ionathas deierare id est plurimũ iurare. Qõãt interpositũ est et requisiuit dominus de manu inimicorum dauid. hoc de suo addidit scriptor in spiritu. et addidit ionathas.

In die qua operari licet. id est. pridie kalendarum vt quidam volunt. sed melius est vt de sequẽti die intelligatur. egredieris ⁊ sedebis iuxta lapidem ezel. et veniens ad tempus solennitatis iaciaz tres sagittas iuxta eum quasi exercens me quasi ad signum. Si dixero puero qui tollet eas. ecce sagitte intra te sunt. pax tibi est. veni ad me. Quod si dixero. sagitte vltra te sunt vade dominus sit inter me et te vsqz in sempiternum. Porro prima die solennitatis apparuit locus dauid vacuus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ꝛ fuluit saul estimãs dauid nondũ purifi catũ. Altera die requisitum a rege. excu/ sauit eũ ionathas. et iratus saul dixit ad eũ. Fili mulieris virũ vltro rapiẽtis. eo qꝺ in confusionẽ tuã diligis filiũ tuum ysai non stabilieris eo viuente tu neqꝫ re/ gnũ tuũ. Adduc eũ ad me. quia filꝰ mor tis est. et ait ionathas. Quare morietꝰ ꝛ arripuit saul lanceã. vt ꝓcureret eum. et declinauit ionathas ab eo cõtristatꝰ. nec comedit panem in die illa. et egressus in agrũ fecit secũdũ qꝫ dixerat dauid. Et cũ dixisset puero vltra te sunt sagitte. remi/ sit pueꝫ in ciuitatẽ cũ arcu ꝛ sagittis. Et surgẽs dauid de latibulo. adorauit tercio deũ. s. vel ipsum ionathan. Et fleuerunt valde. et ait ionathas. Quecũqꝫ iuraui/ mus stent in sempiternum inter nos ꝛ se men nostrum. Vade in pace.

De fuga dauid in nobe. C. xix.

ET fugit dauid ī nobe. ad abimelech sacerdotẽ fratrẽ achie Qui cũ miratꝰ eꝫ qꝫ quasi so/ lus venisset gener regis ait ad eũ dauid. Secretus sermo regis vrgebat me. et iõ ꝓuate veni ꝛ cũ paucis. vel fere cuꝫ nul/ lis. Nũc si quid habes ad manũ. saltem. v. panes da mihi. Forte ex numero pa/ num. numerꝰ intelligit̃ sociorũ. nec ẽ mẽ titus dauid. Nõ enim animo fallẽdi hoc dixit. Et rñdit sacerdos. Non habeo pa/ nes laycos ad manũ. sed tantũ panẽ san/ ctũ. panes. s. ꝓpositionis. Si mũdi sunt pueri. et maxime a mulieribꝫ manducẽt. q. ꝺ. Necessitas nõ habet legẽ. Si tamẽ inmũdi sunt pro coytu. nec in necessitate dabo eis. Et ait dauid ad eũ. Continui/ mus nos ab heri ꝛ nudiustertius. et fue/ runt vasa puerorũ sancta id est corpora ī quibus cõtinent̃ aĩe vel ipsi pueri. Por/ro ꝛ via hec polluta ẽ. sed ipsa sanctifica/ bit̃ hodie. in vasis. q. ꝺ. Forte in via hac aliquid ī mundicie contraximus. sed mũ dicia corporum sufficit ad eam. mundã/ dam. Hebreus habet. Sunt vasa puero/ rum sancta. et dicũt de vasis ad edendũ. q. ꝺ. In vasis mũdis licet tibi ponere pa nes mũdos. Sequit. Porro via hec la ica est. et interrogatio tua laicalis est. q. ꝺ. Cur queris de mundicia. cũ etiaꝫ sci nõ deberẽt. Sed ipsa sanctificabitur hodie ī vasis. i. in cõsciẽtijs nostris. Sci mus enī. quia necessitas que nõ habet le gẽ excusat nos. et quasi sanctificat. et de/ dit eis panes ꝓpositiõis. qui sublati fue/ rãt vt ponerent̃ calidi Ex hoc ꝓpendit̃. qꝫ sabbatũ erat. Cũqꝫ quesisset ab eo da/ uid si haberet arma. dedit ei gladiũ golie ioseph? dicit lanceã que erat ꝛuoluta pal lio ī tabernaculo. Erat enī tũc ibi archa cũ aliquo suo tabernaculo. Et consideraꝰ uit hec oĩa doech ydume? ꝓtẽrissim? pa storũ saulis. qui erat ad orandũ obligat? voto. De fuga dauid ad achis. C. xx.

FUgit autez da uid ī die illa ad achis regẽ geth. Et indicauerũt serui sui regi. qꝫ quasi rex erat in israel qui latebat apud eũ. et de vi cino hostẽ reciperet. si saluũ eũ seruaret. ꝛ timuit dauid. presertim qꝫ miserat saul ad achis vt redderet ei seruũ suum fugi/ tiuũ. Cũqꝫ traherent̃ ad regẽ simulauit fu rorem. et impingebat in ostia porte. qua/ si ꝑ clausam portã ingredi volens. et que furiosi faciũt agebat. vt fidẽ regi vere pas sionis ostẽderet. et ait rex. Nõ ingredietꝰ hic arreptricius domũ meã. et dimisit eũ. ꝛ abiit inde dauid. et latuit in spelunca odolla. non tamen statim. sed prius ve/ nit ad naas regẽ amonitaꝫ. vt dicit Hie ronimus in sequentibus in quadam glo sa Et cõuenit ibi ad dauid omnis cogna tio eius. Sed ꝛ alij quibus aut odiũ aut timor saulis erat. vel qui ere premebant̃ glieno. conuenerunt ad eum. et fuerunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

cū eo quasi quadringenti armati. Et pro
fectus est dauid cū eis in masphat. que ē
moab. Est enī altera in iuda. ⁊ deposuit
apud regē moab patrem ⁊ matrē suā. ⁊
manserūt apud eum ꝛ̄ dū dauid fuit in
presidio id est in expeditione. in qua sibi
querebat munitiones ad manendum.

De morte abimelech ⁊ sacerdotū. C. xxi.

ET monēte gad
propheta. vt inde recederet. ⁊
iret in terram iuda. profectus in terram
iuda venit ī saltū areth. Et audiuit saul
q̄ apparuisset dauid. ⁊ cū esset saul in ne
moze. q̄ est in rama. tenens hastā. ait ad
seruos suos. Nunquid dabit vos oēs
filij iemini. filius ysai. Non est ex vobis
qui doleat vicem meam. ⁊ ait doech ydu
meus. vidi eū in nobe apud abimelech
filiū achitob. qui consuluit pro eo domi
num. ⁊ dedit ei cibaria. ⁊ gladiū golie.
⁊ iratus rex conuocauit abimelech. ⁊ oēs
sacerdotes qui erant in nobe. ⁊ ait ad eū.
Cur cōiurasti aduersum me cū filio ysai
Dedisti enim ei panes ⁊ gladium. Qui
respōdit. Absit a me. Non fuit rex huius
modi ī vniuersā domo patris mei. Ne
scimi q̄ a te fugisset. ⁊ ait rex emissarijs Ir
ruite in sacerdotes. Qui noluerunt ma
nus extendere ī christos domini. ⁊ ait rex
ad doech. Irrue in eos. ⁊ trucidauit in il
la die. lxxx. v. viros vestitos ephod lineo.
Forte tunc erant induti. vt per habitum
religionis mouerent animum regis Ai
unt hebrei non omnes fuisse sacerdotes.
nec indui ephod. sed omnes dignos esse.
Percussit quoq̄ saul nobe vitulum sa
cerdotum. ⁊ mulieres. ⁊ viros ⁊ iumen
ta. secundum q̄ deus beli sacerdoti pro
phetauerat. prolem eius radicitus euel
lendam. Solus abiathar sacerdos filij
abimelech euasit. ⁊ fugit ad dauid. fe
rens ephod secū q̄ fecit moyses. ⁊ nun
ciauit ei interitum patris ⁊ suorum. ⁊
ait dauid, Ego sum reus omnium ani
marū patris tui. Mane mecū. Qui que
rit animā tuā. quere ⁊ meā Et nuncia
tum est dauid. q̄ philistei oppugnarent
ceila. ⁊ diriperent areas id est annonā de
areis. vel q̄ vastarent segetes. Consu
luit igitur dominū. Vadā. ⁊ percutiā phi
listeos. Et ait dom̄s. Vade ⁊ percuties
eos. ⁊ saluabis ceila. Cumq̄ timerēt viri
eius ire cū eo. rursus consuluit dominū.
⁊ accepit rūsum ab eo q̄ō ⁊ prius. ⁊ abijt
dauid. ⁊ percussit philistheos plaga ma
gna. ⁊ intrauit ceila. Q̄ō cum accepisset
saul ait. Conclusus est dauid in vrbe. Et
congregabat exercitum. vt obsideret da
uid ⁊ viros eius. Q̄ō cum audisset da
uid. cōsuluit dominū p̄ abiathar. descen
det huc saul. ⁊ tradēt me viri ceile in ma
nus eius. Et ait dñs. Descēdet. ⁊ tradēt
te. q. d. Hec ē volūtas regis ⁊ illorū. que
deū latere non poterat. Et egressus ē da
uid ⁊ viri eius cū eo. q. sexcenti. ⁊ vaga
bātur incerti. Q̄ō cū accepisset saul dissi
mulauit exire. Transiuit autē dauid in
montē solitudinis ziph. et abijt ionathas
ad eū in locū silue. qui vocabat nana. et
p̄fortauit manū eius ī deo ⁊ ait. Tu regna
bis ī israel. et ego ero secūdus. Sed ⁊ pa
ter meus scit hoc. Et inuocauerūt iusiu
randum intra se coram domino id est co
ram gad propheta. et abiathar.

De ziphis ⁊ q̄ dauid iacuit in spelun
ca. Capi. xxij.

ABcēderūt autē
ziphei ad saul in gabaa dicētes.
dauid latet apud nos in colle achile. Ve
ni ⁊ tradem⁹ eum ī manus tuas. et bene
dixit eis saul. et ait. Considerate curiosi⁹
vbi sit pes eius. et renunciate mihi ⁊ se
quar vos. Dauid autem ⁊ viri eius erāt
in deserto maon. Cumq̄ egressus esset
saul ad querendum eum. ascendit dauid
ad petram locū. s. munitissimum. vt di
cit Jeronimus. vbi que sibi erāt oneri re
posuit. ⁊ versabat. dauid ī deserto maon

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

in monte opaco. Porro viri saul in modum corone cingebant montē. Cumq; desperaret david se posse euadere. venit nūcius ad saul. Redi festinus. quomō infuderunt se philistei super terram. Et desist saul persequi david. pergens in occursuz philistinorum. Ob hoc vocauerūt locum illum petram diuidentem. eo q; ibi separatus esset saul a david. Ascendit ergo david inde et habitauit in locis cautissimis engaddi. hoc est oppidum in quo erat vinea balsami. Assumens autē saul tria milia electoz insequebatur david. etiā super abruptissimas petras que solis ibicibus sunt peruie. Et intrauit saul spelunca. Ibiq; est ad lucam. vt purgaret ventrem. Porro david q; viri eius in interiori parte speluncē latebant. Et dixerunt serui david. Tradidit eū dñs in manus tuas. Et precidit david oza clamidis saul silenter Et rediens ad viros percussit coz suum. metonomice. id est pectus suū in quo pti nentur coz suū. vel momordit eū conscientia sua de eo quod fecerat. Cumq; murmuraret socij eius aduersus euz timens ne irruerent in saul ait. Liuit dñs. q; nisi percusserit eū iu obitu aut in prelio. aposiopesis est. q. d. de cetero nō parcā ei. Propicius mihi sit dñs id est hāc mīam faciat me cum. vt nō mittā manū meā in xp̄m domī Et confregit viros suos his sermonibus. Porro saul egressus ibat cepto itinere. Et egressus david post eū clamauit. Dñe mi rex. Cūq; respexisset saul. adozauit david in terram. et ait. Quare audis dñe mi rex verba hoīm loquentiū aduersum me mala dicentiū. david querit malū aduersuz te Cognosce oza clamidis tue in manu mea quā cū preciderē pepcit tibi oculus meus Quē persequeris? Canē mortuū et pulicē vnū. His auditis fleuit saul et ait. Justior es me. reddat tibi dñs. Scio q; regnaturus sis. Jura mihi in dño. ne deleas semē meū p̄ me Et iurauit david sauli. Abijtq; saul in domū suā david aūt ascendit ad turiora loca in angustias maspha.

De morte samuelis et nadabis.

Capitulum. XXIIII.

Adtempore mortuus est samuel et fleuit eum vniuersus israel. singuli tanq; p̄priū filiū lugentes et sepelierūt eū in ramatha. Certū est itaq; q̄ ab hoc loco vsq; ad finē secundi libri nō scripsit samuel. Cur ergo noīe ei? p̄titulantur hi duo libri. Quia reliqua scripsit vnus q̄plurimarū de discipulis eius cuius opus ascribit̄ mgro. Quidā tñ vicūr nathan scripsisse sequentia. quidā david. Dauid aūt descendit in desertū pharā Pharan opidū est in arabia. Erat autez vir in ciuitate aman in solitudine maon. et possessio eius erat in carmelo Jons est i sorte iude. Alter carmelus est. in cōfinio palestine et phenicis. vbi helias occidit p̄phetas baal. et hic erat de genere caleph. In paralipomenon sic legit. Caleph genuit orcham. orcham genuit iezem. hicē vt iudei putāt nabal. Cum g̃ audisset david q; ascendisset nabal ad tondētes greges misit ad eū. x. iuuenes. vt mitteret ei aliquā bñdictiōem in die bona. Exultabāt enī vt epulabant̄ iudei in tonsione ouiū. ob memoriā patrū suoz qui fuerāt pastores ouiū. Et ait nabal nūcijs david. Nō mittam. Quis est filius ysai? Hodie increuerunt serui fugitiui. Nescio eos. Cumq; audisset david q; īproperauerat ei nabal. accinctus est gladio cum quadringētis viris. et ait. Hec faciat dominus inimicis meis. et hec addat. si reliqro de omnibus que ad eū pertinēt. vsq; mane mingentē ad parietē id est saltem canē vel infirmū. Porro abigail vxor nabal formosa et prudens hec ignorabat. Et indicauit ei custos ouiū quanta p̄sidia tulisset ei david in deserto. Festinauit igitur abigail et tulit in occursum david panes et vinū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

et arietes coctos .sata pōēte .et ligaturas
vuepasse.et massas caricarum. et adorās
dauid ait. In me sit dñe mi ꝺxiniquitas.
.i. ꝺdona mihi hanciniquitatem viri.
Vel ita. Si putas esse iniquitatez. nisi de
lea s eum qz iurasti .mihi imputeꝫ. Poꝛ
ro fecit vir meus scōm nomen suum. Na
bal eñ stultus interpꝛetatur. Constituit
te dñs ducem supꝛ israel. non debes funde
re sanguinem innoxium . Nichil eñ tibi
nocuit. sed sua tibi nō dedit. et erit anima
tua custodita quasi in vasciculo viuentiū
Hebꝛeus habet in vinculo vite quod idē
est id est. in collegio sanctoꝛum. Alia lite
ra habet in vasciculo vitiū . q. diceꝝ Sic
custodiet dominus animam tuā ad multi
plicandum. sicut vasciculus vitiū custo
ditur in aqua ad transplātandum. Et re
spondit dauid. Benedictus domin? qui
misit te hodie in occursum meum. Vade
in pace. Audiui vocem tuam iniuriam. s.
remittendo. et honoꝛaui faciem tuam. re
nia de manu tua recipiendo. Cum ḡ indi
casset abigail omnia hec viro suo emoꝛtu
um est coꝛ eius pꝛe timoꝛe. timuit enī ne
foꝛte dauid nollet deꝑerare. et moꝛtuus ē
post decem dies. Quo audito dauid ait.
Benedict? deus qui custodiuit man? me
as a sanguine. et reddidit maliciaꝫ nabal
in caput eius. Et vocauit abigail. et duxit
eam in vꝛoꝛem. Accepit quoqꝫ dauid ter
ciam vꝛoꝛem achinoē de iezrahel

De fuga dauid ab achis CXXIIII

Iterum nuncia
uerunt ziphei ad saul . Ecce ab
sconditus ē dauid in colle achile. Et abiit
saul post eum cum tribus milibus electo
rum. Et ꝺscendit dauid nocte ad castra
saulis. ducens secum abysai filiuꝫ saruie
ꝺoꝛis sue. Huius fuerunt tres filie ioab
et abisai ⁊ asahel nepotes dauid Cūqꝫ clā
intrassent tentoꝛium regis cunctis ꝺꝛmi
entibus ꝺixit abisai. Perfodiam saul lan
cea in terra, Et pꝛohibuit dauid ꝺicens.
Quis eꝛtendet manum suam in chꝛistuꝫ
domini. et erit innocens? Sed tolle hastā
que est ad caput eius siꝛa in terra ⁊ vas a
que. et ecce eamus. Et egressi sunt nullo
euigilante. quia sopoꝛ dñi irruerat supeꝛ
eos. Cumqꝫ transissent toꝛrentem. et steris
sent in vertice montis. vnde possent audi
ri. exclamauit dauid ad abner et ad omnē
populum. Filij moꝛtis vos estis. qz non
custodistis dominum vestrum chꝛistum
domini Ingressus est quispiam. vt inter
ficeꝛet regem. Videte vbi hasta regis sit ⁊
ciphus aque. Et agnoscens saul negligē
tiam suoꝛum et beneficiuꝫ dauid exclama
uit. Num voꝛ tua est hec fili mi dauid?
Qui respondit. Cur persequit dominus
seruum suum? Quid feci? Si dominus
incitat te aduersum me. odoꝛetur sacrifici
um. i. placari eum oꝑteꝛ sacrificio ⁊ pꝛe
ce. vt ostendat nobis supeꝛ hoc quid velit
Vel ita. Tuipse occidas me. qz erit quasi
sacrificium deo in odoꝛē suauitatis. Qui
dam ita legunt. Odoꝛetur sacrificiū si do
minus incitat te aduersum me .i. sacrifi
cantes pꝛobemus iudicio dei si dominus
hoc facit. Si autem filij hominum inci
tant te. maledicti sunt qui cogunt me trā
sire ad ydolatras. ne fuiam deo israel. Et
ait saul ad dauid. Peccaui. Reuertere fi
li mi. Non vltra male faciam tibi. Et re
spondit dauid. Judicet domin? iter nos
Ecce hasta regis. veniat qui tollat eam
Cui saul. Benedictus tu fili mi. Equidē
faciens facies. et potens poteris. et saul re
uersus est in locum suum Et ꝺixit dauid
in coꝛde suo. Aliquando incidam in vna
die in manus saul. melius est vt saluer in
ter philisteos. Abiit ergo dauid et sexcen
ti viri cum eo ad achis filium maoth re
gem geth. Iste fuit supꝛadictus achis cu
ius mater ꝺicebatur maoth. Et erant cū
dauid due eius vꝛoꝛes achinoe ⁊ abigail
Et ꝺixit dauid ad achis. Nolo oneꝛosus
esse regi. det mihi rex locum in quo habi
tem. Et dedit ei achis syceleg. quę exinde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

facta est regum iuda Et habitauit dauid in ea.iiij.mensibus.et.xx.diebus.et agebat dauid predas de viris philistinoꝝ circunstantibus qui non erant sub potestate achis. Virum et mulierem nō adducebat captiuum.ne forte loquerentur aduersus eum Cumq; quereꝝ achis quos p̄ cussisset aiebat se depopulatos esse habitantes ad austrum iude et in campestribꝫ

De suscitatione samuel C XXV

FActū est eo tempore congregati sunt ad prelium contra israel philistei. Et ait achis ad dauid. Vecū egredieris tu et viri tui. Ego custodem te pono capitis mei p̄ cunctis Congregauit et saul vniuersum israhel. et venit in gelboe. Samuel aūt mortuus erat. Hocideo repetit hic vt angustia saulis ostendatur.in qua plurimum esset ei necessarius samuel Vel ostendatur samuel recenter mortuus.qui in proximo erat suscitandus. Traduntenim neminē posse suscitari arte phitonica nisi recēter mortuum.et adhuc integris vitalibus. Timuit itaq; saul.et cōsuluit dominū. Qui non respondit ei neq; per somnia. neq; p̄ ꝓphetas id est per discipulos samuelis.neq; per sacerdotes. Hebreus habet.neq; p̄ doctrinam.per ephod scilicet ī quo erat doctrina ⁊ veritas. Et ait saul seruis suis. Querite mihi mulierem habentem phitonem. Ipse enim occiderat magos ⁊ ariolos.⁊ phitonicos. Unam tradidit ilexo nimus reseruatam materteram abner. q̄ latens habitabat in endoꝝ que ciuitas ē. iuxta fontem endoꝝ. Phitonem quidam tradunt esse artez suscitādi mortuos quā phitius adinuenit.q.d. Querite michi mulierem peritam artis illius. Quod cō gruit hebreo in quo legitur mulierem baladoph. Balad enim interpretatur domina.oph est nomen artis illius. Jurauit itaq; saul habitum suum et venit ad mulierem nocte cum duobus viris.et ait. Suscita mihi quem dixero tibi. Que respondit. Nosti quanta fecerit saul magis Quare ergo insidiaris anime mee? Quidam tradunt saulem ob hoceos delenisse. quod preconabantur dauid futurum regem. Jurauit autem ei saul. q̄ propter hanc rem nihil mali pateretur.et dixit vt suscitaret samuelem. Videns autem mulier virum sanctum.conturbata est et ait. Quare imposuisti mihi? Tu enī es saul. Hocenim ei samuel indicauerat vt ait iosephus. Quidam fabulantur mortuum magice suscitatum a pedibus primo moueri et surgere.nisi quando suscitante rege suscitatur.tunc eīm a capite surgit. Alij dicunt ꝓphetam nō posse suscitari. nisi rege suscitante. Tūc indicauit ei saul se saulem esse et ait. Noli timere. Quid vidisti Que respondit. Virum senē ⁊ glorioso et amictum pallio sacerdotali. Et intelligens saul q̄ samuel esset.adorauit eum.⁊ ait. Anima samuelis vt dicit iosephus. Quare inquietasti me? Cui saul Coartor nimis. Philistei pugnant aduersum me et dominus nō respondet mihi. Obsecro dic mihi quid faciā. Qui respōdit. quid interrogas me. cum dominus recesserit a te? Faciet tibi dominus sicut locutus est Tollet regnum de manu tua. et dabit illud dauid. Cras autem tu et filij tui mecum eritis id est in numero mortuorum. sicut ego sum vel in inferno. De hac suscitatione dicitur a quibusdam. q̄ spiritus malignus apparuit in specie samuelis vel fantastice imago eius ibi apparuerit. que dicta est samuel. Tradunt quidā. q̄ deo permittente anima ipius tantum consimili corpore induta apparuit ibi. Alij vo q̄ corpus tantum suscitatum cum spiritu viuifico anima in loco suo quiescente. Hocaudiens saul prostratus est in terrā pre timore. nec comederat panem in die illa.et coegit eum mulier et serui eius vt comederet. Cumq; comedisset rediit ad castra per noctē Noluit enī sciri. q̄ ꝓuenisset

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

phitoniſſam.

Nō dauid vicit Amelech

Capitulum XXVI.

COngregati ſunt ergo philiſtei in affec. et iſrael caſtrametatus eſt ſuper fontem qui erat in iezrahel. Satrape vero philiſtinorum videntes dauid et ſuos eſſe cum achis. dixerunt. Reuertantur hebrei iſti in locum ſuum. ne forte cum ceperimus preliari fiant nobis aduerſarij. et in capitibus noſtris mereantur ſibi reddi gratiam domini ſui. Tunc ait achis ad dauid inuitus⁊ dolens. Bonus es in conſpectu meo. ſed ſatrapis non places. Surgite de nocte. ⁊ abite diluculo. Abijt ergo dauid cum ſuis in ſyceleg die tercia. Amalechite vero interim impetum fecerunt in ſyceleg. Et ſuccenderunt eam. et captiuas duxerant mulieres⁊ paruulos et vniuerſam ꝑdaꝫ Planxit ergo dauid ⁊ populus qui erat cum eo. donec deficerent in eis lacrime. et volebant eum ſui lapidare. Confortatus autem dauid in domino. conſuluit dñm per abiathar dicens. Perſequar latrunculos hos et comprehendam? Qui reſpondit. Perſequere. et comprehendes⁊ reduces ꝑdam. Abijt ergo dauid et ſexcenti cum eo. et venerunt ad torrentem berhoz alias beſor. et ibi ducenti laſſi ſubſtiterūt. ad ſarcinas ex mandato dauid. Cumq; alij tranſiſſent inuenerunt puerum egiptiū fame deficientem quem reliquerat dominus ſuus vir amalechita. cui egrotare eū vidiſſet. Et dederunt ei cibū. et reuerſus eſt ſpiritus eius. Et ait ad eū dauid. Potes me ducere ad cuneum iſtum? Qui ait Si iuraueris mihi ꝙ nō occidas me nec tradas me in manus domini mei. ducam Et iurauit ei dauid⁊ eo ducente inuenerunt hoſtes epulantes. et quaſi diē feſtum celebrantes. Et percuſſit eos dauid a veſpere vſq; ad veſperam alterius diei. ⁊ ſoli quadringenti adoleſcentes euaſerunt in camelis. Eruit ergo dauid oīa que tulerant amalechite ab homine vſq; ad pecꝰ Dicitur ꝙ in hac victoria prebuerunt illi auxilium nouem principes militū de manaſſe. qui confugerant ad eū dū rediret i ſyceleg. Prius eñ venerāt ad eū tñ de iuda et beniamin. Porro cum redijſſent ad ducentos viros qui laſſi ſubſtiterant. ſaluauit eos dauid pacifice. Et indignati ſunt quidam qui cū eo ierāt dicētes Sufficiat cuiq; vxor ſua⁊ filij. de preda nihil dabimus eis. Et ait dauid. Non audietis quiſq; fratres mei in ſmone hoc. Eq; pars erit deſcendētis ad preliū. ⁊ remanētis ad ſarcinas. Jeronimꝰ ait. Nō ait qui laſſi manſerūt. qz laſſis nil debet dari de p̄ de precio. Et factuꝫ eſt hoc ex die illo et deinceps quaſi lex in iſrael vſq; ad diē hanc Venit ergo dauid in ſyceleg. et miſit de preda ſenioribus iuda proximis ſuis et reliquis cū quibꝫ ꝑmorat⁊ fuerat ipe et viri eius.

De morte Saul ⁊ filiorū eius C. XXVII

PRro philiſtei pugnabāt aduerſꝰ iſrl. Saul aūt ſciēs ⁊ prudēs feſtinabat ad mortē. ⁊ viriliter dimicabat. Soli quippe magnanimes rex terribiliū ſunt p̄ceptores. Hec magnanimitas maxime ꝓuenit regibus. quos ꝓ cumulo principatus non ſolum malos nō licet eē circa ſubditos. ſz nec mediocriter bonos eſſe. Fugierūt aūt filij iſrl a facie philiſtinoꝝ⁊ ceciderūt in mōte gelboe. et percuſſi ſunt tres filij ſaul. ionatas aminadab. melchiſue. Hyſboſeth autē dormierat. Cumq; grauiter vulneratꝰ eēt ſaul. dixit ad armigerū ſuū. Percute me gladio tuo ne forte incircūciſi iſti illudāt mihi viuēti. et poſt interficiāt me. Et noluit armiger. et irruit ſaul ſuper gladium ſuū. Adeo eñ defecerat. ꝙ non poterat ſe tranſuerberare? Que videns armiger ſuus irruit ipe ſup gladiū ſuū. Hic fuit de ech ydumeus. Ubi autumant hebrei. qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

timuit quasi esse superstes sauli, ꝓpter da/
uid. ⁊ mortui sunt omnes domestici saul
qui erant cum eo. Videntes aũt filij isrl.
qui trans vallem iordanis erãt. stragem
suoꝝ. egressi de ciuitatibꝫ suis fugerunt.
Altera die venẽtes philistei vt spoliarẽt
interfectos. exspoliauerũt saul armis suis
et filios suos. et precisa capita eoꝝ cuꝝ ar
mis miserũt in terram suam per circũitũ
vt annunciaretur hoc in templo ydoloꝝ
et in populis. Et posuerunt arma eius in
templo astaroth. caput vero i templo da
gon. vt in paralipomenon legitur. Coꝛ
pus vero eius et filiorum suspenderũt in
muro bethsan. quasi in oculis israel. Est
eñ ciuitas philistiim in terminis israhel
Viri autem de iabes galaad quos libera/
uerat saul ab amonitis ambulauerũt to/
ta nocte. et tulerũt cadauera de muro beth/
san. et conbusserunt ea igni et sepelierunt
ossa in nemore iabes. Et planxerunt eum
ieiunantes vij. diebꝫ. Nota ꝙ in parali/
pomenon legitur. Mortuus est saul. pro
pter iniquitates suas. et additur. quasi ī
cumulum peccati. sed insup cõsuluit phi
tonissam. propter quod interfecit eũ dñs
Huius peccati magnitudinẽ multi nõ at
tendunt. Et regnauit saul viuente samu
ele. xviij. ãnis. et eo mortuo duobꝫ annis
Hos annos sacra tamen scriptura nõ an
notauit. A samuele propꝛie incipiunt tẽ/
pora nominatoꝝ prophetaruꝫ. sicut a sau
le tempora regum in israel. In diebꝫ istis
apud latinos quartus regnauit siluius e
neas posthumi. Alia tñ hystoria quintum
ponit siluium latinum veterinũ fratrẽ po/
sthumi. ⁊ quintũ siluiũ eneã His tẽporibꝫ
homerum fuisse quidã dicũt de quo ma
gna dissonãtia est apud veteres. Crates
ponit eũ ante descensum in peleponensiũ
vrbem eradicarum. Cristodenes centesi
mo anno a captiuitate troie. Aristarchus
et philochorus tempore migrationis yo/
nice. Apollodoꝝ artemitis. cc. xl. ãno e/
uersionis ylij. Aliꝙ modico tempore añcꝫ
olympiades inciperent.

Sequũtur tituli capituloꝝ. In hysto
riam Regum secundi.

De plãctu dauid
super saul et ionathan. C.I
De prima vnctõne dauid in regẽ C.II
De regno hysboseth. C.III.
De filijs dauid C.IIII.
De interfectione abner C.V.
De morte hysboseth ⁊ secunda vnctione
dauid super omnem israel. C.VI.
Dõ dauid expugnauit ihꝛusalem et mu
niuit. C.VII.
Dõ dauid vicit philisteos. C.VIII.
De reductione archꝫ in ihꝛusalem.
Capi.IX.
De victoribꝫ dauid et officialibus eius.
Capi.X
De miphiboseth et ꝙ amon dehonesta/
uit nuncios dauid. C.XI
De morte vrie ⁊ penitẽtia dauid .C.XII
De thamar quã amõ oppressit. C.XIII
De morte amon ⁊ fuga absalon et redi/tu
ad dauid. C.XIIII
Quomodo absalon persecut⁹ est dauid
Capi.XV
De consilio chusi et morte achitophel .
Capi.XVI
De morte absalon Ca.XVII.
De reditu dauid ī ihꝛusalẽ. C.XVIII
De morte amase ⁊ siba. C.XIX
De vij. viris suspensis in vltione gabao
nitarum. C.XX
De quattuoꝝ prelijs dauid. C.XXI
Katbalogus fortiũ dauid. C.XXII
De numero populi et altari erecto a da/
uid. C. XXIII.

De planctu dauid super saul ⁊ ionathan
Capitulum primum secundi regum.

Factum est post mortẽ saulis adole
scens fugiens de prelio
venit ad dauid in syce/
leg et adorauit. Cunqꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

indicasset ei populum victū et saul cuz fi/
lijs suis mortuū ait dauid. Unde scis. q
mortuus est saul ꝛ ionathas filius eius.
Qui respondit. Vidi saul incūbentē sup
hastā suam. et hostes appropiabāt ei. Cū
qz quesisset quisnam essem. et dixissem a/
malechites sum. ait. Interfice me qz pro/
selitus es. ne oc
cidant me incir/
cūcisi. Et occidi
eū. qz viuere nō

Proselitus quidez ve
niebat de gentilitate ad
iudaismū.

poterat. et tulit dyadema qđ erat. i. qđ eē
solebat in capite eius. et armillam de bra
chio eius. et attuli ad te dñm meū. Aiunt
hebrei hūc fuisse filiuz doech ydumei. cui
pater suus prius qz irrueret super gladiū
suum. tradidit insignia regis que custo/
diebat vt ferens ea ad dauid. redderet e/
um sibi placabilem. Nec obuiat qz pater
ydumeus filius amalechites dr. cū ama
lechites sint ydumei. Amalech eñ fuit fili
us eliphas filij esau et edom. Dauid er/
go et omnes qui cum eo erāt sciderunt ve
stimēta sua. plāgētes et ieiunantes vsqz
ad vesperam scdm legē. Et ait dauid ad
nūcium. Quare nō timuisti mittere ma
num tuā in xpm dñi? Os tuū locutum ē
contra te. Et iubente dauid vnus de pue
ris eius occidit eum. Et precepit dauid.
vt patres docerent filios suos carmē ar/
cuū. i. artem sagittandi. eo qz audierit po
pulum a sagittarijs interfectū. sicut scri/
ptū est in libro iustoz. Hic liber nō habe/
tur sicut plurimi quoz fit mentio in vete
ri testamēto. quos cōbustos credimus a/
babilonijs. Fuerūt qui dicerēt hūc librū
dici librū iustoz. eo qz de iustis agit. i. de
samuele ꝛ dauid. Alij dicūt penthateucū
librū iustoz. vbi conici potest artē sagittā
di vtilem esse. qz dicit ioab se tulisse agrū
de manu amorrei in gladio ꝛ arcu. Qui/
dam legūt iustoz neutraliter. et dicūt li/
brum iustoz. qz agit de his que iusta sunt
quasi librū iudicioz. vt sit sensus. Sic p̄
cepit dauid artē illam seruandā sicut sua
tur qđ scriptū est in libro iustoruz. Tunc
planxit dauid carmē lugubre sup saul et
ionathan. et creditur metrice cōpositū fu/
isse et est cōtinēta huius carminis triper
tita. Primo agit de loco vbi facta est stra
ges. et imprecatur ei. Scdo commendat
saul et ionathan. Tercio specialiter com/
mendat ionathan ostendēs quātū dilexe
rit eū. Nec obest si aliquando pluraliter.
aliqū singulariter de eodē mōte loquitur
Est eñ vnus mons plures colles habēs
Vbi legitur. montes gelboe necros nec
pluuia veniāt super vos. Quidam dicūt
super te. sic legentes literam. Mōtes gel
boe. subaudi. ve vobis. postea inferūt. nec
ros nec pluuia veniāt sup te. mōtes hi vt
dicūt prius vberrimi fuerāt. et imprecat e/
is non ariditatē. sed sterilitatē. q. aridi el/
sent. Unde subdit Nec qz sint sup vos agri
primitiarū. i. fructuū oprimoz sicut pri?
Alij dicunt propheriam esse que impleta
est in diebz helie. qñ non pluit sup ter/
ram annis tribz et mensibz vi. Alij dicūt
in cacumine mōtis. nec ante nec post plu
isse. sed per maledictōnem confirmatum
Planxitqz dauid saulem eo qđ viriliter
interfect? esset. licet unctus esset oleo. Et
subdit causam necis huius a sanguine i
terfectoz ꝛ adipe fortiū. i. pro sanguīe sa/
cerdotū quos occidit in nobe. Hebre? ta/
men inchoat versum ita. A sanguine in/
terfectoz. ab adipe fortiū. Sagitte iona/
the. ꝛc. De prima victōne dauid in re
gem. Capi. II.

Post hec ex re
sponso dñi ascendit dauid
in ebron. et habitauit ibi cum duabz vxo
ribus suis et domo sua. virigz eius māse
runt in opidis ebron. Et unxerūt eū viri
iuda in regē sup tribū iuda. Hic inchoat
quarta etas non pro initio regni iudeoz.
ut quidam volunt. qz tūc inchoasset a sau
le. sed pro innouatione promissionis q̄ pa/
tribz olim data erat de regno cristiano. qđ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

prefiguratū est in dauid iurante domino dauid veritatem de fructu vētris eius sessuro sup̄ sedem suā. Nūciatūq̄ est dauid q̄ iabite sepelissent saul. et nunciauit eis dicēs. Benedicti vos a dño qui fecistis mi sericordiam hāc cū dño vestro. retribuet vobis dñs. Sed et ego retribuam. Nec timeatis quasi nō habentes regē q̄ vnxit me domus iuda regem sibi

De regno hysboseth. Capitu. III.

ABner autē princeps exercitus saul tulit hysboseth. et circūduxit eum per castra. i. vbicū q̄ dispsius erat exercitus. et creauit eū regem sup̄ reliquas tribo. Vel p̄ castra. i. tel lige manaim locū munitissimū. vbi inūxit eum in regem Erat aūt hysboseth tūc xl. annoz. et duobo annis regnauit super israel. Dauid vero vij. annis et. vi. mensibus regnauit in ebron sup̄ domū iuda. Eo tpe ortū est intestinū bellum inter hebreos. Porro egressus est abner et pueri eius de castris in gabaon. Joab autem et pueri dauid occurrēt eis ad piscinam gabaon. et cōuenit inter eos q̄. xij. tantuz et vtraq̄ parte pugnarēt in medio exercituum. et apprehenso vnusquisq̄ capite cōparis sui defixit gladium in latus contrarij et ceciderūt simul. Ob hoc victus est locus ille ager robustoz. Josephus tamē videtur velle. q̄ pueri dauid superstites occiderūt compares suos. Actum est autem bellū inter reliquos et fugit abner cū suis. Erāt aūt ibi cū ioab duo fratres eiq̄ quoz asahel velocissimus. quasi vnus de capreis persequebat abner instantissime Cui abner. Noli me persequi ne cōpellar confodere te. et non potero leuare faciem meā ad ioab. Ille vero noluit declinare. et percussit eum abner in inguine auersa hasta. i. cum ligno posteriori. nō cum mucrone haste vel versa ad eū hasta. Persequentibo aūt ioab. et abisai fugientē abner sol occubuit. et veneūt ad collem aquedu/ctus Jn cuius summitate cōgregati sunt ad abner filij beniamin in cuneū vnū. et ait abner ad ioab. Nunquid vis deseuire vsq̄ ad detestionem fratrū tuoz? An ignoras q̄ non gratis morit̄ iugulo qui puocat hostem? Cessauit ergo ioab. et oīs exercitus psequi eos. Porro abner cum suis nocte illa trāsiēs iordanē venit ad hysboseth in manaim. Joab vero. et viri eius tulerunt asahel. et sepelierūt eū in sepulchro patris sui in bethleem. et redierūt ad dauid in ebron. De filijs dauid. C. IIII

FActa est ergo lōga contētio inter hos reges. et dauid crescēte alter decrescebat Natiq̄ sunt filij dauid in ebron primogenitus amon de achinoem. Secūdus celiab de abigayl. Tercius absalō de vxore gētili. i. maacha scz filia ptholomei regis iessur. Quartus adonias filius agith Quintus saphacias filius abigab. Sextus ietrā. quē ioseph? vocat nathan de egla vxore sua. Nō ietrā nat? sit dauid quā hebrei aiūt fuisse michol. q̄ solutōem. sola dicitur vxor eius. qz in adolescentia sua primā sortitus est vxorē. Nō non videtur posse stare. cuz in sequētibo legatur michol in ierusalē subsannasse dauid. et dicit̄ qz nō est natus ei filius de dauid vsq̄ in diē mortis sue. qz in ipo partu occubuit. Sed potuit fieri vt vicina ptui de ierusalē descenderet in ebron. vt ibi pareret tanq̄ in primitiuo loco regni

De interfectione abner. Ca. V.

ET tēpore factuz est q̄ abner intraret ad cōcubinā saulis respha pulcraz nimis. Ob hoc ob iurgatus est aduersus eū hisboseth p̄ opprobrio dom? sue. timēs ne forte pcubina vsurparet sibi regnuz. Et irat? abner ait ad eū Nunquid canis caput ego sum hodie aduersus iudā ꝓpter te. q. d. ꝓpter te

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

iudas habet me.ꝙsi. caput canis mortui. Vel ita, pter te factus sum caput canis. id est princeps irrationabiliter latrantiū contra christū dñi. Et misit abner ad dauid nuncios dicētes. Cuius est terra: ꝙsi diceret. Nonne terra est in manu mea? Fac mecū amicicias. et reducā ad te vniuersum israel. Qui ait. Optime. Faciaz tecū amicicias. sed non videbis me añqz reduxeris michol. Sed vbi sboseth man dauit dauid. vt remitteret ei vxorē suam michol. Tulerunt ḡ eam a viro suo falthi el. qui sequebatur eam plorās vsqz bauri. Nō eñ cognouerat cā eo q illa diligens dauid sem per tristis erat. Et locutus est abner ad seniores israel et maxime ad beniamin. vt transiret ad dauid quē elegerat dñs. Et ascendit abner in ebron ad dauid et susceptus est ab eo magnifice. et ait. Surgam vt congregez ad te omnē israel. Cunqz abiisset in pace. ecce ioab et pueri dauid redierūt cesis latronibꝫ cum preda magna nimis. et dictum est ioab de aduentu abner. et de pace cum rege. Qui cū temptasset mutare animuz regis dicēs. Intrauit abner vt deciperet te. Et cū non acquieuisset rex misit nuncios post abner quasi rege reuocāte eū. et reduxit eū. et occurrens redcūti seorsuz adduxit eū quasi secretius locutur⁹. et percussit eum in inguine et mortuus est quasi i vltionē fratris sui. Sed verius est. quia timebat ne fieret fœdus a rege. Qđ cū audisset dauid ait. Mundus sum ego et regnū meū a sanguine abner. et veniat sup caput ioab. Non deficiat de domo ioab semine fluens. et leprosus et tenens fusum .i. effeminatus. et capens gladio et indigens pane. Scōm hoc vero videt ei impeccari seminis fluxū et lepā et cuitatōez et stragē in bello. et mendicitatem. Quidam legunt pro vno lepro sus et tenēs fusum .i. breue ventilabrū ad depellendas muscas. qđ fit de foliꝭ palmarū. et inuoluitur inter digitos instar fusi. Scidit ergo dauid vestimēta sua et flenit super abner. et oīs populus qui erat cum eo. et iniuxit ommibꝫ ieiunium vsqz ad vesperam et ait. Nescitis quomodo princeps maximus hodie cecidit in israel? Ego aūt sum dedicatus rex. q. d. cū sim nouus rex. maxime indigebam auxilio istius. Porro filij saruie mihi duri sunt

De morte hisboseth et scda vnctōe dauid super omnem israel. Ca. VI.

QVinqz audisset hysboseth de morte abner dissolute sunt manus eius et oīs israel pturbatus est. Duo autem viri principes latronū erāt cū ysboseth baana et rechab de filijs beniamin. Qui irati recesserāt ab hisboseth. et venerant ad miphiboseth filiū ionathe. vt facerent eū regē. Qui noluit imo prodidit eorum consiliū. Quidā vo tradunt qđ hysboseth offensus erat eis. eo qđ dicebant ei miphiboseth debere regem esse. cū filius esset primogeniti saulis. Erat iste miphiboseth claudus vtroqz pede Quinquēnis eñ erat qñ nunciatū est ei de morte saulis et ionathe. et tollente eum nutrice vt fugeret cecidit et confractus est Porro baana et rechab ingressi sunt domū hysboseth ferentes spicas tritici. quasi primitias regi. Hostiaria autē domus obdormierat. Et inuenientes hysboseth dormientem in meridie. interfecerūt euz et attulerūt caput ei⁹ ad dauid in ebron dicentes. Ecce caput viri qui querebat animam tuā. existimātes se munera accepturos a dauid. Et ait dauid ad eos. Interfecistis virū innoxiū. sanguinē dñi vestri fudistis. et ideo auferam vos de terra. Et precisis manibꝫ et pedibꝫ eoz suspendit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

eos sup piscinā in ebron. caput vero hys/
boseth sepelierunt in sepulcro abner. & ve/
nerunt seniores de israel ad dauid. et per/
cussit cum eis fedus. et unxerunt eū in re/
gem super omnē israel. Primo igitur in/
unctus est in signum regni. secundo in re
gem super iudam. tercio in regem sup is/
rael. Filius .xxx. annoꝝ erat dauid cū reg/
nare cepisset Superabundat filius y deo
mate hebreo. et .lx. ānis regnauit in ebrō.
vij. annis & .vi. mensibꝫ super iudaꝫ. sub/
audi specialiter. Nam si statim post hys/
boseth regnauit in israel. non nisi duobꝫ
annis regnauit in iuda. Sed aūt iudei
eum regnasse in ebron aliquibꝫ annis ad
huc saule viuente. qz domus iuda iam af
fectabat eum in regem. et ipe mittebat e/
is munera tanqz suis. In ihrusalem aūt
regnauit .xxx. tribus annis super omnem
populū. Si queratur quare a summa re
gni subtrahantur. vi. menses. Cui hebre?
dauid egrotasse. vi mensibꝫ. et nil dignū
rege egisse. Vel quia absalon persecutus
est eum vi. mensibus. et tunc quasi nō re
gnauit dauid. Quod dauid expugna
uit ihrusalem et muniuit. C.VII.

Postea collecto exercitu ascendit in ihrusalem
vt ejiceret iebuseū. Qui posuerunt cecos
et claudos supra murū in derisiōz dauid
dicentes. Nō ingredieris huc. nisi abstu
leris cecos et claudos. q. d. Adeo est vrbs
fortis. q fortiū aut ilio nō indigem?. Alij
dicūt eos posuisse imagines super muruz
quas dixerūt cecos et claudos. i. nil agen
tes. q. d. etiā nobis nil agētibꝫ intrare nō
poteris. Vel seipos dixerūt cecos & clau/
dos. qz debiles eos his reputabat dauid
Deinceps in prouerbio dictū est. Cecus
et claudus non intrabit in templum dei.
Primo simpliciter in lege phibitū erat
cecos et claudos intrare templū ad offerē
dum. postea versum est i prouerbiū. Foz/
te cum ianitores arcerent immundos. di
cebant enigmatice. Cecus et claudus nō
intrabunt. ponentes cecitatē & claudicati
onē pro qualibet immundicia. Porro in
feriozē ciuitatē obtinuit dauid tradētes eā
sibi ozuam iebuseo. Cumqz arcez syon ob/
tinere nō posset. posuit primū principa/
tum militie illi. qui primū percuteret ie/
buseum. et tangeret domatū fistulas. id ē
tectoꝝ cānales. per quos defluunt stillz/
cidia. Alij dicunt fistulas cuniculos sub/
terraneos. per quos erat ascēsus vsqz ad
tecta. Vultis itaqz festinantibꝫ. ioab pre
uenit vniuersos. et clamauit ad regē. eri/
gēs militie principatū. et obtinuit dauid
arcem expulsis iebuseis preter ozuam. et
edificauit per circūitum eius incipiēs in
trinsecus a mello. et partē illam ciuitatis
vocauit ciuitatē dauid. Reliquaz vrbis
partem extruxit ioab. Mello autē erat p/
cipicium et quasi quedam profunda vo/
rago vallis. Porro ipa ciuitas dauid po
stea vocata est mello. Et edificauit in ea
dauid domū yram rege tyri ferente sibi
auxilium. mittendo ei ligna cedrina et ar
tifices. Porro dauid accepit alias yroz es
et nati sunt ei filij in ihrusalem .xi. inter
quos enumeratur nathan. alius scz a na
than ppheta quē sibi dauid adoptauerat
post mortem patris. Et nota qz ihrusalē
vsqz ad melchisedech dicebatur iebus. a
quo dicta est salem. Postea a dauid di/
cta est iebusalem. Sed postea mutata b.
in r. dixit ihrusalem. q. muniram salem.
Jero. eñ hebraice munitio est Tradit io/
sephus q hanc litere mutatōez ab hume
ro factam quidam putant. postea dicta ē
a salomone ierosolimia. et tandem p sin/
copam ierosolima.

Qđ dauid vicit philisteos. C.VIII.

Audientes autē philistei dauid regnare sup
isrl. ascēdert vniuersi vt q̄rerēt dauid. et
castrametati sunt in valle raphaim. nō p
cul a irlm. Et egressus ē ad eos dauid ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

responso dñi.et percussit eos in ore gladij et diuisit eos hac et illac in fugā. Ob hoc vocatus est locus ille baalpharasim.i.vi rorum diuisio. Vel q; ibi fugientes reliq; rant ydola que tulit dauid secum et con flauit. Et addiderunt adhuc philistiim. vt ascenderent in valle raphaim.et posu erūt ydola sua sub arboribꝫ pirozil. et ait dñs ad dauid Non ibis obuiā eis.sed gi ra post tergū et venies ex aduerso pirozū Hebreus habet flentiū.i.ydoloz que di gna sunt fletu.et cultores suos ad flectum eternum trahūt. Cunq; angelus dñi in cedēs sup cacumina piroz sonitū faceret irruit super eos dauid et percussit eos vs q; gazer De reductione archę in hie rusalem. Capi.IX.

Porro fecit da uid tabernaculū iuxta do mum suā ad reponēdam archā.et posuit in eo qualsdam de veteribus cortinis. Ta bulas vero colūnas et bases priores rex uauit. Et descendit dauid cū xxx. milibus viroz. et posuerūt archā super plaustruz nouū et tulerāt eam de domo aminadab que erat in gabaa.i.in colle iuxta cariathi arim. Nec est hic gabaa nomen vrbis vel loci.sed scōm interp̄tatōem suā collem so nat. Duo aūt filij aminadab minabant plaustrū aiorb precedebat.et ioſa sequeba tur.dauid aūt et oīs israel psallebāt coꝝ archa musicis instrumētis. Cū aūt veniſ sent ad aream nachor calcitrauerūt boues et inclinata est archa.et extendit oza ma num.et tenuit eā.et aruit dextera eius in q archaz ferre debuit.sicut pater eius iusse rat.et expirauit.et vocatum est nomen lo ci oze percussio. Dicit iosephus eum per cussum.quia tetigit archam.cū sacerdos non esset. Alij dicunt q; posuerat archam super plaustrum cuz humeris portare de buisset. Hebrei tradunt.q; ea nocte tor mierat cum vxore sua. Timuit iraq; da uid diuertere archam ad se.et posuit eaz in suburbio in domum obeth lenite filij edom.et erat ibi tribus mensibꝫ.et bene dixit dñs domui obeth. Quo audito a bijt dauid vt adduceret archaz in ciuita tem dauid cum gaudio. Dauid aūt acci ctus ephod lineo.psallebat coram archa in organis armigatis.i.ad armū ligatis Vel secundum quosdam genus est orga in quod fit in aqua.et vidit eum psallen tem michol per fenestram.et despexit euz in corde suo. Cunq; posuissent archam in loco suo.obtulit dauid holocausta.et paci fica.et benedixit populo et partitus est p singula capita colliridam panis vnam.et assaturam bubale carnis et similam fri xam oleo. Cunq; rediret dauid in domū suaz subsannauit eū michol dicēs. Quā glorioſus fuit hodie rex israel.nudatus q; vnus de scurris. Et respondit dauid. Vi uit dñs.ludam.et humilior fiam ante do minum.qui potius elegit me q̄z patrē tu um Quāobrem michol nō est nat? filius vsq; in diē mortis sue. Nō inclusiue legē dum ē.i.donec in partu occubuit. Vel ex clusiue.i.nūq̄.qō videt velle iosephus. qui dicit eam de dauid minime filios p creasse.sed de viro cui dederat eā pater su us sublatā a dauid.v.filios habuisse.qui intelligendi sunt adoptiui. Mozrua enz merob sororе sua.v. filios ei? adoptauit michol. De victoribꝫ dauid et offi cialibꝫ eius. Cap̄.X.

Factum est autē cum sederet rex in domo sua ha bens requiem ab hostibꝫ suis dixit ad na than. Vides q; ego habitem in domo cedrina et archa dei posita sit ī medio pel lium. Faciam ei domum? Et ait na than. Fac quia dominus tecum est nesci ens quid diceret.id ē a spiritu sancto ñ lo quebatur hoc. Eadem nocte factū est ver bum domini ad nathan. Dic seruo meo dauid Nō edificabit mihi domum.quia sanguinarius est.sed filius eius succedēs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ei in regno faci/ et domũ nomini meo. et stabiliaz thronũ ei? vsqz in sempiternũ. t ego ero ei in pa/ trẽ et ipse erit mi bi in filium. Ex hac promissio/ ne conicitur. q̃ saluus sit salo/ mõ. His auditis gauisꝰ ẽ dauid de succes sione regni. et erinde gratias egit deo. ad dens. Ista eñ est lex adam dñe deus. id ẽ lex hoĩs vt sit sollicitus de successione fili oz̃. vel vt gratias agat deo de beneficijs. Factũ est aũt post hec percussit dauid phi listeos. et abstulit frenum. i. partẽ tributi quã habebãt in israel de manu eoz. et per cussit moab. et mẽsus est dauid eos funi culo. i. cui voluit dedit ei hereditatem coe quãs eos terre. i. valde hũilians. et men/ sus est duos funiculos vnum ad occiden dum. et vnũ ad viuificandũ. i. ad arbitri/ um suũ quos voluit occidit. quos voluit reseruauit. et factus est ei moab tributa/ rius. Et percussit adadezer regẽ soba cui cum ferrent presidium syri et damascus percussit ex eis. xxx. milia. et ponens in sy ria presidium. fecit eã tributariã. Audiẽs aũt thou. alias thoi rex emath pcussum adadezer hostẽ suũ misit ad dauid ioz̃ fi liuz suũ cũ muneribꝰ et gratuz actione. q̃ hostem suũ pcusserat. Cumq̃ rediret a sy/ ria dauid. occur rerũt ei ydumei in valle salinaz et pcussit ex eis. xviij milia. Iero/ boam quoq̃ constituit duces in omni syria. et seruiuit ei omnis syria. et saluauit dñs dauid et iudeam in cunctis ubicunq̃ perrexit. Et restituit adadezer clipeos aureos qui fuerãt serui adadezer. et portauit eos hierusalem. Tibachath quoq̃ et chun ciuitates adadezer tulit dauid nimis aes in quo fecit salomõ mare eneum. columnas et altare. In paralipomenon legit̃ q̃ ea die cõ stituit dauid fra tres asaph can/ tores. et ipm precentorẽ et qui cantabant psalmos ex diuersis psalmis compactos. Porro ioab erat sup exercitũ. Josaphat erat acomentari is. i. scriptor ge stozum. Scribe bãt eñ singuli re ges cronica ge/ stozum. Sadoch et abiathar erant sacer/ dotes. saraias vero scriba. id est cancella/ rius. Banaias autem super cre reti et plereti. qui erant custo/ des capitis da/ uid. Filij autem dauid sacerdo/ tes erant. id est. digniozes prece teris post regez Sic dicitur ie/ tro sacerdos fuisse madian

Nota q̃ est dictum ad dauid per nathan cum completi fuerint dies tui et dormieris cum patribus tuis su scitabo semen tuũ pr? te. ꝛc. qõ de salomone dici non potest. qui vi uente patre regnauit. Qõ adhuc expectãt in dei implendũ.

Et reuulsit in ilre rus salẽ aurũ. t ar gentũ multũ ni mis. qõ sacrificauit dño in fabricã future domus Es quo q̃ chozinthum sanctificauit. de quo fec salomõ mare eneũ colũ nas. t altare. In paralipomenon legit̃ q̃ ea die cõ stituit dauid fra tres asaph can/ tozes. et ipm precentozẽ et qui cantabant psalmos ex diuersis psalmis compactos. Porro ioab erat sup exercitũ. Josaphat erat acomentari is. i. scriptoz ge stozum. Scribe bãt eñ singuli re ges cronica ge/ stozum. Sadoch et abiathar erant sacer/ dotes. saraias vero scriba. id est cancella/ rius. Banaias autem super cre reti et plereti. qui erant custo/ des capitis da/ uid. Filij autem dauid sacerdo/ tes erant. id est. digniozes prece teris post regez Sic dicitur ie/ tro sacerdos fuisse madian

Aliunt hebrei q̃ vtroq̃ iacob. t cõcubine. t nu/ merus puerorum adhuc ad minus quadringentorum. Idumei ab edom qui abesau descendert qui fuit prior natu q̃ ia/ cob qui de rebecca fue/ runt

De miphiboseth Ca. XI.

Recordatus est dauid federis q̃ fecerat cũ io nathã. et ait. Nunquid superest aliquis de domo saul cũ quo faciã miam. p ionatha Cũq̃ accepisset superesse miphiboseth fili um ionathe debile pedibꝰ vocauit eũ. t re/ stituit ei oẽs possessiões saul aui sui. t pstituit eũ pmẽsalẽ suũ. tã q̃ vnũ de filijs suis

Hi dicunt fuisse duo viri fortissimi. alij di/ cunt q̃ fuerunt due fa milie.

Hi dicuntur fuisse. lxx. iudices locoz̃ vt moyses elegit. lxx. vn/ de celebri sonat ex ter minatozes plereti am/ mirabiles.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Porro siba puer saulis.cui erant.xv.filij et.xx.serui.ex mandato dauid excolebat terram et referebat fructus ad miphiboseth in ihrusalem. Erat aũt miphiboseth filius micha. Factum est igitur vt moreretur naas rex amonitarũ.et regnaret pro eo filius eius amon. Visitq; nuncios dauid vt consolarentur eũ de morte patris. monens vt amicicie quas cum patre eius habuerant permanerent. Cum enim dauid fugisset ad achis sub simulatione furoris.a patre istius benigne collectus fuerat. Principes aũt amõ eracuerũt regẽ suũ dicentes. Nescis q̃ misit dauid vt videret ingressum.t exitũ tuũ vt percutiat te et terram tuã? Tulit itaq; amon suos dauid.et rasit dimidiam partẽ barbe eorum.et precidit vestes eorum vsq; ad nates. Videntes aũt amonite q̃ irritassent dauid conduxerũt sibi militesde syria roob et syria sobal.et a rege maacha.et a rege ystob. Visitq; dauid ioab.t omnẽ exercitum aduersus eos. Strabãt aũt amonite ante ingressum ciuitatis.et syrorum exercitus erat in campo. Joab quoq; diuisit exercitum.et partem tradens abisai fratri suo.partem sibi retinuit.et irruit in syros.fugauitq; eos i fugam. Qũ videtes amonite.t ipi terga verterũt abysai.et receperunt se in vrbem. Joab vero redijt in ihrusalem cum triumpho. Videtes igitur syri quõ corruissent coram israel.collegerunt iterum exercitũ ampliorem. Dauid quoq; contraxit omnes israel.et transiens iordanem direxit aciẽ aduersus syros.et percussit ex eis currus et equites.xl.et sobac principem militie. Et mortuus est syri auxiliũ deinceps prebere filiis amon.fecerunt; pacem cum israhel. et fuerunt eis.

De morte vrie et penitentia dauid

C XII.

Factum est anno redeunte vno tpe cum solent reges ad bella procedere. misit dauid ioab et vniuersum israel.et vastauerũt filios amon.et obsederũt rabath. Dauid aut; remansit in ihrusalem. Accidit vt surgeret dauid de stratu suo post meridiem.et deambularet in solario. Vidit; ex aduerso bethsabee vxorẽ vrie filiam helie filij achitofel lauantem se aqua frigida. Cui? specie inspiratus ad se vocatam cognouit statim; sanctificata est ab immundicia sua id est post coitũ lauit se.vel concepit.t cessauit menstruus sanguis quẽ natura dicitur refuare post conceptũ in alimoniam fetus. Quidam tradũt eam tunc mẽstruatam esse.t ad tactũ regis cessasse mẽstruũ. Dicit epiphanius q̃ cum vocasset dauid bethsabee.cognouit hoc nathan in spiritu.et festinauit ad dauid vt probiberet anteq; veniret mulier.et impediuit eum belial. Nam in via hominẽ occisum vidit iacentem et moram fecit ibi. Eadẽ nocte rex impleuit peccatum.et luxit nathan. Cunq; accepisset eam dauid concepisse.reuocauit vriam armigerum ioab. secundum iosephum ab expeditione.vt ingrederetur ad vxorem suam et partus ei ascriberet. Quesiuitq; dauid ab vria de statu belli monens vt intraret ad vxorem et paululum recrearet se. Non acquieuit vrias et dormiuit cũ seruis regis. Quãob rem vocauit eum dauid iterum.et statuit eum secum in mensa.inuitans eũ ad pocula vsq; ad ebrietatem. Sed nec sic ebriatus est vir desiderio vxoris.et ait. Arcba domini et israel habitant in papilionibus.et dominus meus ioab manet super faciem terre et ego ingrediar in domũ meam? Per salutem tuam rex non faciam rem hanc. Certus ergo dauid q̃ non intraret.scripsit ad ioab. quasi tenuisset in eum vrias.vt poneret ipsum in ea parte belli in qua percussus interiret. Cũq; tulisset vrias epistã mortis sue secũdmãdatũ regis iterijt. Porro bersabee accepta morte viri sui plãxit eũ. Trãsactoq;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

luctu vocauit eã dauid.et facta est ei vxor et peperit ei filium. Tunc misit dominus nathan ad dauid. Qui ꝓposuit ei paradigma de diuite habẽte oues plurimas.qui rapuit pauperi vicino ouiculam vnã quã habebat.vt ex ea ꝓpararet cibos hospiti qui superuenerat.et indignatus est rex in hoiem illum et dixit. Viuit dñs qñ filius mortis est qui hoc fecit. Quem reddet in quadruplum. Et respondit nathan. Tu es vir ille. Vxorẽ vrie accepisti tibi.et vt occultares adulterũ.interfecisti eum gladio filioꝝ amon. Quãobrem hec dicit dominus. Nõ recedet gladius de domo tua vsqꝫ in sempiternũ. Ecce suscitabo sup te malum de domo tua. Hoc vltimũ factuꝫ est.qñ ꝓsecutus est eũ absalon.primũ vo in diuisione regni post salomonẽ. Et ait dauid ad nathan. Peccaui dño.et descẽdens de throno consistorij sedit in terra.& tanqꝫ vir deicola coꝝ omnibꝰ ꝓfiteri peccatũ suum nõ erubuit. Et ait nathã ad eũ Transtulit dñs ꝑcm tuũ. non morieris nec regnũ amittes Veruntamẽ filius qui natus est tibi moriet�then qñ blasphemare fecisti inimicos nomẽ dñi. Dixeꝛũ eñ idolatre.vel dicere poterũt. Non est iust? deus israel.qui saul amouit de regno & substituit dauid.cum dauid grauius ꝙꝫ saul peccauerit Percussit añt dñs paruulũ vsqꝫ ad desperationẽ vite.& deprecat? est dauid dñm ꝓ paruulo.et ieiunauit & iacuit super terrã.et noluit ꝓsolari. Accidit autẽ die.vij. vt moreret infans. Et videꝛs dauid seruos musitãtes intellexit ꝙ mortuus esset. Quo accepto.lota facie & mutata veste intrauit domũ et adorauit.et exhilaratus comedit.et admirati sunt serui ꝙ contra consuetudinẽ egisset.et ait ad eos. Cum adhuc viueret puer fleui & adoraui dñm ut viueret .eo mortuo quare flerem. Nunquid potero reuocare eum? Ego vadam ad eum.illevero non reuertet ad me Hoc autem agebat dauid vt consolaret bersabee.quia diligebat eam.et procedẽte tempore genuit ex ea filium. quem vocauit salomonem.commisitqꝫ euꝫ in manu nathan.qui vocauit eum ydidã.id ẽ amabilem domino. Igitur pugnabat ioab cõtra rabath et expugnauit eã. Misitqꝫ ad dauid dicens. Veni & cape ciuitatem. ne nomini meo ascribatur victoria. Et ꝓgregauit dauid omnem populum. et ꝓfect? cepit vrbem & vastauit eam. et tulit dyadema de capite melchon.quod sonat rex eorum et erat ydolum amonitarum & erãt in dyademate gemme preciose.et auri talentum. Quod conflauit dauid.et formauit ex eo sibi dyadema.in medio gemmarum statuens sardonicem incomparabilem. Porro reliquas ciuitates amonitarum vastauit.et multos de populo serrauit vehiculis ferratis & plures diuisit cultris.et traduxit in typo laterum.

De thamar quam amon oppressit.
Capitulum XIII.

Et factuꝫ ẽ post hec suscitauit dominus malum in domo dauid in hunc modum. Amon primogenitus eius diligebat thamar sororem absalon.ex vtroqꝫ parente.ita vt deperiret in ea et egrotaret. Nuicerat cognatus familiaris ionadab fili? semmaa fratris dauid prudens valde.quem iosephus ionathan vocat. Hunc quidam arbitrantur fuisse nathan. sed absit vt ꝓphẽta flagicioſum dederit consilium. Hic ait ad amon. Quare sic attenuaris macie fili regis. quasi diceret.qui debes succedere regi in regnum? Et respondit amõ. Diligo thamar supra modum. Qui respondit. Simula languorem. Cumqꝫ venerit pater tuus ad te visitandum dic ei. Veniat oro thamar soror mea .et faciat michi pulmentum vt comedam suauius de manu eius. Cumqꝫ venisset thamar missa a rege. coxit in oculis eius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sozbiciunculas Vel secundum iosephus colliridas frixas. Et eiecit a se amon vniuersos. Cumq; tulisset thamar cibos ad eū in conclaui apprehendit eam et ait. Cuba mecū sozoz mea

Que respondit Noli frater opprimere me. Conclaue vz camera. per quam nō potest vir niri nisi per aliam.

facere opprobrium generi tuo in israel. ſz loquere ad regem et non negabit me tibi. Hoc aiebat ut subterfugeret manus ei?. Non eñ fas erat secundum legē. vt quis duceret sozozem ex patre. Tamē quidam determinauit hoc dictum esse si fuerīt ambo eiusdem populi. Hec autez fuerat de marte gentili id est maacha. quam dauid ceperat in prelio. et celsarie ⁊ unguibus p̄ cisis duxerat eam secundum legem in vxorem. et ita traditur illos potuisse fieri p̄ iuges. noluit autem acquiescere amon. et oppressit eam. et statim exosam habuit eā magis cp̄ añ dilexerat. et eiecit eā a se rogantem vt apud se maneret. et esset ei vxor. Cumq; eiecissent eam pueri amon aspersit cinerem capiti suo et rupit tunicaz talarem qua utebāt filie regis virgines quā iosephus vocat colobium manicatū Et impositis manibus super caput ingressa est ad absalon fratrē suū eiulans. Cui frater ait. Tace sozoz. frater enim noster ē et mansit in domo absalon longo tempe sustinens viduitatē.

De morte amon et fuga absalon et reditu ad dauid C. XIIII

Factum est autē post biennium vt ascenderet absalon ad tondendas oues. et ait ad regem Veniat ozo rex cum suis suis ad conuiuium pueri sui. Cumq; abnuisset rex. ne grauaret eum. ait absalon. Veniat saltem obsecro amon frater meus. et filij regis cum eo. Et abierunt cuz absalon. Cumq; recūberent pueri absalon ex precepto eius interfecerunt amon temulentum. Et ascendentes filij regis mulas suas fugierunt. et peruenit fama ad dauid dicens. Percussit absalon omnes filios regis. et scidit rex vestimenta sua et cecidit super terram Jonadab aūt quē veritas nō latebat. ait ad regem. ne timeat dominus meus qm̄ amon solus mortuus est. quē oderat absalon a die qua oppressit sozozē suaz Et ecce apparuerūt filij regis ⁊ fleuerūt cū rege planctu magno nimis. Porro absalon fugiēs abijt ad ptholomai auū suū regē yessur. ⁊ fuit cū eo tribus ānis. Rex aūt p̄solari? super amon interitu. cessauit velle p̄sequi absalon. q̄ sciebat eū eē flagiciosum ⁊ dignū morte. Nō intelligēs ioab qui diligebat absalon misit ad regē mulierē sapientē de tecua que putabat fuisse proauia amos p̄phete. et posuit ioab verba sua in ore eius Cumq; ingressa fuisset mulier ad regem. adorauit dicens. Serua me rex. Mortui? est vir meus. et erant mihi duo filij. et interfecit alter alterum in agro. ⁊ consurgit vniuersa cognatio aduersus occisorē. que rentes aīam illius pro anima occisi. ⁊ quaerunt extinguere scintillam meam superstitem. Hec mulier posuit se in p̄sona dauid. et fingit mulier in parabolā filios suos in per

Aiunt hebrei ficte gestam fuisse. quam verſona amon et absalon et p̄gnationem suā in persona aliorum filiorum dauid. et ait dauid ad eam. Vade in pace. ego iubebo pro te. Nō cum non sufficeret mulieri ait ad regem. In me sit domine hec iniquitas et in domū patris mei. rex autem sit innocens. q. d. Si putas iniquum parcere occisori. mihi imputet et domui mee. Cūq; iterasset rex promissionem nec sufficeret mulieri. instantius rogabat regem. Qui ait. Viuit dominus. q̄ non cadet de capillis filij tui super terrā. et exponens ei mulier similitudinē ait. Reducat ergo dñs meus abiectum suum. Non eñ vult animā perire deus. et oēs dilabim̄ tāq; aque que nō reuertentur. q. d. Mortuū filiū nō

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

potes reuocare ad vitam. Melius est vt reuoces viuentem. q̄ alterum vindicando vtrumq̄ perdas. Et ait rex. Nunquid manus ioab tecum est in istis? Que respondit. Ipe imposuit verba hec in ore meo vt verterem similitudinem sermonis huius. et ait rex ad ioab. Reuoca puerum absalon Cumq̄ reduxisset absalon in iherusalem. ait rex. Non videat faciem meam donec vocem eum. ne eo viso reuiuiscat in me dolor filij. et mansit absalon in iherusalē duobus annis. et faciē regis nō vidit. Porro absalon erat decorus nimis. cuius cesaries secundum iosephum tāta erat. vt vix octo diebus tonderi potuisset. Quam semel in anno tonsam ponderabat. cc. siclis Forte huius ponderis erat tonsura eius Vel hoc precio emebant eam mulieres. vt suboznarēt crines suos Natiq̄ sunt absalon filij tres et filia vna nomine thamar misitq̄ sepius ad ioab vt intercederet pro eo ad regem. Qui noluit venire ad eum. Misitq̄ absalon seruos suos vt incenderent segetes agri ioab ad eū dicēs. Quid fecerūt serui tui? Qui respondit. Aliter habere te non poteram Obsecro intra ad regem. vt videam faciem eius. Alioquin interficiat me. Et ingresso ioab ad regem vocatus est absalon. et osculatus est rex eum

Quō absalon persecutus est dauid. Capitulum XV.

Hinc cepit absalon aspirare ad regnum. nam celaphantegenitus vel iners erat vel mortuus. Fecitq̄ sibi currus et equites. l. qui precederent eum et mane consurgens stabat in porta et blandiebatur ascendentibus ad regis iudicium dicens. Bona sunt q̄ dicis. sed nō est qui te audiat ꝑstitutus a rege. Quis constituet me regē. vt iuste iudicē? Et inclinauit ad se corda virorum. Post. iiij. vero annos reuersionis ait ad regem. Votū eraz in exilio vouj. si reduxerit me dñs in iherusalem sacrificabo dño in ebron. Vadam ergo et reddā vota mea Et ait rex. Vade in pace. Alia litera habz post. xl. annos. xl. eñ ānj fluxerāt ex quo occisi sunt sacerdotes nobe qui ponunt hic. vt monstret diuinā vltōez suscitari super dauid. eo q̄ abimelech sacerdotem fefellit. Abijt ergo absalon in ebron. vtēs cōsilio achitofel gilonite qui fuerat consiliarius dauid. et egressi sunt multi de hierusalem nē ignorātes. Cūq̄ imolasset hostias facta est ꝓiuratio valida. et augebatur populus cum absalon. Vō cum accepisset dauid ait suis suis. Egrediamur cito. ne veniens absalon occupet nos. et perdat ciuitatem. Et egressus est dauid rex et vniuersa dom⁹ eius nudis pedib⁹. dimittens decē ꝓcubinas ad custodiendum domuz et precedebāt regē cerethi et plēleti. cc. viri pugnatores qui secuti fuerāt eū de geth Isti credunt b̄ficia prestitisse dauid qñ latuit in geth. et in retributōem dederat eis locum in iherusalem Josephus dicit illos sexcentos egressos cum eo. qui quondam astiterāt ei in saulis ꝑsecutōe. Potuit aūt fieri. vt hi et illi essent cum eo. Et ait rex ad ethai getheum filiū achis. qui primus erat inter sexcētos. Reduc fratres tuos in iherusalem. et habita cuz rege. hesi venisti et hodie compelleris exire. Qui respondit. Viuit dominus. nec in morte nec in vita derelinquam te. Et trāsgressi sunt vniuersi flentes cum rege torrentem cedron. et leuite archam portantes deposuerunt eam donec transiret populus. et ascendit abiathar ad consulendum dominum. Qui non respondit ei. Et ideo ait. dauid ad sadoch. Reuertere in ciuitatem cum archa. ego abscondar in deserto. Achimaas filius tuus et ionathan filius abiathar sint vobiscum. p̄ quos veniet ad me sermo a vobis. Et redierunt cum archa. Cumq̄ ascendisset dauid cliuum oliuarum. occurrit ei chusi archites consiliarius eius. et ait dauid. Reuertere

et esto cum absalon.et dissipabis consili-
um achitofel.et quod audies in domo re-
gis indicabis sacerdotibus.qui dirigent
ad me filios suos.Et venit chusi ad absa
lon in ihĕrusalem.Cumq; paululum pro-
cessisset dauid apparuit ei siba cuz duob
asinis.ferēs panēr uuampassam.et mas
sas caricar vl palatarū.i.ficuū que inter
tabulas quas palas dicimus presse con-
pingunt.Et ait siba ad regē.Asinos du-
xi.vt in eis sedeant domestici regis.et tu-
li cibaria vt alant in deserto.Et ait rex.vbi
est miphiboseth?Qui respondit.Remā-
sit in ihĕrusalem dicens. Hodie restituet
mihi dōs regnū patris mei.Et ait rex si-
be.Tua sint oīa que fuerāt miphiboseth.
Venit ergo dauid vsq; ad baurī.regres
sus vir de cognatione saul noīe semei.pij
ciens lapides et lutum.maledicebat regi
dicens.Egredere vir sanguinum.Ecce
premunt te mala que fecisti in domū saul
Quem cum percutere abisay vellet.pro-
hibuit eum dauid dicens. Filius ueri
mei querit animam meam.quātomagis
filius gemini?Visit eū dominus.vt ma
ledicat mihi Respiciat dōs hanc afflictō
nem meā.Fabulant hebrei hūc semei fu-
isse nabarb patrem ieroboam.et nomen
aui eius gemini.et descendit dauid vsq;
iordanem De filio chusi et morte achi
tophel C.XVI

Factum est autē
q chusi veniens ad absalon ado
raret dicens.Salue rex.Ad quē absalō.
Quare nō venisti cū amico tuo?Qui re-
spōdit.Illius ero quē elegit dōs r ōis is-
rael.Cui ruiā?Nonne filio regis?Sicut
patri tuo sic parebo tibi.Tunc ingressus
est absalon cōā omnib ad cōcubinas pa
tris de cōsilio achitophel.vt sic intelligeret
ōis isrl.q; et aīo pseqrēr pēz r roborarēr
cū eo Post hec dixit achitophel Eligā mi
hi.xij. milia virorz.et persequar hac nocte
dauid.et percutiam eum.qz fessus est.et
redibūt ad te vniuersi quasi vnus homo
Et ait absalon.Vocemus chusi.et consi
liamus eum.et ait chusi. Non est bonum
consilium achitophel hac vice. Nosti pa-
trem tuum et viros eius eē fortissimos.
Si modo percusserit aliquos de tuis.qui
cunq; audierit dicet.Facta est plaga i po
pulo qui sequebar absalon.et timebunt
esse tecum.Sed hoc est consilium bonuz.
Congregetur ad te omnis israel.et irrua-
mus super eū.Et vbicunq; fuerit operie-
mus eum.Et placuit omnibus consili-
um chusi.Et dixit chusi sacerdotibus vt
nunciarent dauid ne maneret in deserto
nocte illa.sed transiret iordanē.Et abīt
ancilla ad filios sacerdotum qui latebant
iuxta fontē rogel.ferens pannū.q.ad ab-
luendum.et indicauit eis verbum chusi.
Vidit autem eos quidam puer filius an
cille vt dz et indicauit absalon.Joseph?
autem dicit quosdam equites vidisse eos
et nunciasse absaloni.Qui misit post eos
vt comprehenderentur.At illi ingressi in
baurim domum mulieris rogabant vt ce
laret eos.Que dimisit eos in puteū.et ex
pandit velamē sup os putei.q.siccans ti-
plasanas.i.ordeum ad tiplasanaz r sic res la-
tuit.Cumq; reuersi fuissent qui missi fue-
rant.illi ascendentes de puteo.nunciaue-
runt dauid que tradita eis fuerāt.Et trā-
siuit dauid iordanem cum suis prius q̄
dilucisceret r venit in manaim. Porro
achitofel sciens regnum redituruz ad da
uid.et timens incidere in manus eius.re
scendit in domum suam in sylo.et laqueo
se suspendit.

De morte absalon C.XVII

Absalon autē col
legit exercitum r transiuit iorda
nem.et statuit amasiam super exercitum
pro ioab. Nicerat filius abigail. filie na-
as.id est ysai sororis dauid.quez ioseph?
abigeam vocat.et erat consobrinus ioab.
Porro viri trās iordanez.et maxime ber-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Zellai galadites obtulerũt dauid cibaria multa nimis.et stratoria.et taperia.et vasa fictilia.¶Porro dauid diuisit populum qui cum eo erat in tres partes. vnam tradidit ioab.secundam abisai. terciam ethay gethæo qui putatur fuisse filius achis amici dauid.Cumq; vellet egredi rex cũ eis ad pugnam.dixerũt.¶Non ibis.te solum querunt.alios non curant.Cumq; egredientur cunei ad pugnam circiter.vij.milia.stabat dauid iuxta portam et dicebat Seruate mihi puerũ absalon.Et factũ est prelium in die illa iuxta saltum effraim et fugit exercitus absalon coram eo.xx.milibus.et plures interfecerit bestie saltꝰ q̃ gladius.Fugiensq; absalon super mulum venit ad quercũ condensam.et intercepto capite eius ramis muli⁹ pertransiuit eo suspenso.Nõ cũ quispiã nunciasset ioab ait ad eum.Quare nõ confodisti eũ?Qui respondit.¶Non mitterẽ manũ in filiũ regis.presertim cũ audierim eum dicentẽ.Custodite mihi puerũ absalõ.Infixitq; ioab tres sagittas in corde absalon.Quem adhuc palpitantẽ interfecerũt armigeri ioab.et p̃cecerũt eũ in foueã grandẽ.et cõportauerũt sup eũ aceruũ lapidũ.vt duplici more periret.tanq; facinorosus.Israel autẽ fugit in tabernacula sua.¶Porro absalon adhuc viuẽs erexerat sibi titulum in valle regia.que duobꝰ stadijs distat a hierusalem.in monimentũ nominis sui.et erat nomẽ eius manus absalon.¶Nunc titulum quidam putãt fuisse arcũ triũphalem.in quo sculpta erat manus absalon. Sed iosephus dicit statuam fuisse marmoream.Tũc ait achimaas ad ioab Curram et annunciabo regi.Qui respondit:¶Nolo te hodie nunciare.Filius enim regis mortuus est.Et ait ioab ad chusi.Vade et nũcia regi q̃ vidisti.Et cucurrit chusi.Curens quoq; achimaas post eum p̃ viã cõpendij transiuit eũ.Dauid aũt sedebat inter duas portas.speculator vo ĩ vestigio porte exclamauit.Video hominem currentẽ solum Et ait rex.Si solus est bonus est nuncius.Et iterũ ait speculator.Apparet mihi homo alter currens solus.Dixitq; rex.Et iste bonus est nuncius.Et veniẽs achimaas adorauit dicẽs.Benedictꝰ deus qui cõclusit homines leuantes se contra regem.Et ait rex.Est ne par puero absalon?Et ille noluit indicare.Chusi vero superueniens indicauit.Et p̃r. status rex ascẽdit cenaculum porte flens opto capite.et clamãs.Fili mi absalon.Quis mihi tribuat.vt ego moriar pro te absalon fili mi fili mi absalon.Nõ audiẽs popul⁹.timuit ingredi ciuitatẽ.et ingressus ioab ad regem dixit.Confudisti hodie vultus eorũ qui saluã fecerũt animã tuã.Diligis odientes te.et odio habes diligẽtes te.¶Procede et alloquere famulos tuos.alioquin.nec vnus remanebit tecum hac nocte.et erit hoc malum tibi sup̃ omnia que vnq̃ passus es.Sedit ergo rex in porta loca facie.et venit ad eum omnis multitudo et benigne locutus est.

De reditu dauid ĩ ierl'm. C.XVIII.

¶Proqui secuti fuerant absalon mutuo se hortabantur.vt reuocarent regem.memorãtes beneficia eius in israel.Dauid autẽ misit ad sadoch et abiathar.vt loquerentur ad viros iuda.¶Hec dicit rex.Os meum et caro mea vos.Quare nouissimi reducitis regem?q.d.Eligite ne tardiores ceteris sitis.et per eosdem iurauit amasie.q̃ principem militie eum vellet constituere pro ioab.Et miserunt viri iuda ad regẽ vt reuerteretur.Et venit rex vsq; ad iordanem.et venit omnis iuda in occursum eius ĩ galgala.Semei quoq; de baurim descendit cũ eis habens secum contribules et mille viros de beniamin.Siba quoq; et filij eius et serui trans iordanẽ venerũt ad eum.vt transducerent domũ eius.Isti secundus iosephum fecerunt pontes iordanis vt facilius rex transiret cum exercitu.Cumq;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

transisset rex adorauit semei dicens. Ne memineris domine iniuriarum serui tui scio enim peccatum meum. et ideo hodie veni in occursum tuum primus de omni domo ioseph. non quod esset de tribu ioseph. sed quia habitabat in sorte effraym. Cumque diceret abisay semei occidendum dixit david. An ignoras me hodie factum regem super israel? Ergo ne hodie interficietur vir in israel? q. d. Illos occidam qui me hodie fecerunt regem super se. Timebat quoque si interficeretur semei. quod reliqui quo similiter regem offenderant nollent eum sibi facere regem. et ait ad semei. Non moreris. Miphiboseth quoque venit in occursum regis illotis pedibus et intonsa barba. Nam et vestes non lauerat a die qua egressus fuerat rex. Hebreus habet infectis pedibus. tradens quod sibi fecerat pedes ligneos. Et ait rex ad eum. Cur non venisti mecum. Qui respondit. Seruus meus contempsit me. nolens mihi sternere asinum vt irem cum rege. insuper et accusauit me. tu autem qui iustus es fac quod tibi videtur. Et ait rex. Firum ego quod locutus sum. Tu et syba diuidite possessiones. q. d. Utrique vestrum dederam. sed quia vterque totum habere non potest. inter vos diuidatur. Dicitur quod david immemor iuramenti cum ionathan iniuste iudicauit. et ideo roboam et ieroboam diuiserit eius regnum. Mortuo enim salomone roboam filius eius et ieroboam armiger ipius diuiserunt regnum quod habuerat david Berzellai quoque qui prebuerat alimenta regi descenderat cum eo. Et ait rex ad eum Veni mecum in ihrusalem. et honorabo te. Qui respondit. Octogenarius sum hodie. nunc indigeo hac vicissitudine. Chamaa. alias chanaan filius meus vadat tecum. et fac ei quod tibi videtur. Et ait rex Veniat et faciam ei quod tibi placuerit. Et reddit berzellai in locum suum. Tunc concurrēt apd regem omnes viri israhel. et indignantes dixerunt. Quare te furati sunt fratres nostri viri iuda et transduxerunt te sine nobis? Et respondit iudas. Quia propior est michi rex. Et ait israel Decem partibus ego maior sum. ideo magis ad me pertinet david quam ad te. presertim cum primogenitus sim Cumque respōdissent durius viri iuda. syba filius bochri. filius gemini cecinit bucina et ait. Non est nobis pars in filio ysai. Reuertere in tabernacula tua israel. Et recedentes a david secuti sunt sibam. Viri autem iuda redierunt regem suum in ihrusalem.

De morte amase et syba C. XIX.

Rex autem decē concubinas ad quas ingressus fuerat absalon reclusit in custodia viduitatis. nec est ingressus ad eas. Et ait rex. amase qui erat princeps militie. Congrega mihi viros iuda in tercium diem. Abijit ergo amasa et moratus est extra placitum Et ait rex ad abisay. non ad ioab quem iam amouerat a principatu. Tamen iosephus dicit eum dixisse ad ioab. Tolle seruos domini tui. et persequere syban ne effugiat nos. et egressi sunt cum eo omnes robusti de ihrusalem. et occurrit ei amasa residens iuxta lapidem grandem qui est in gabaon. Porro ioab vestitus erat tunica stricta. iosephus tamen dicit loricam. et accinctus erat gladio fabrefacto. qui leui motu egredi poterat. et arte quadam simulans quasi cecidisset gladius et recepisset eum dextera manu tenuit mentum amasę quasi osculans eum. et sinistra percussit eum in latere. et effudit eius intestina. Joab autem et abisay persecuti sunt syban. et subsistebant venientes ad mortuum in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

via. Vir aũt quidam amouit eũ in agrũ et operuit eum. ne subsisterẽt transeũtes. clamans q̃ iuste occisus esset. qui in dolo mozã faceret redire ad regem. Joab vero cum exercitu obsedit sybaz in abela. ꝛ molieb̃ destruere muros vrbis ꝛ exclamauit ad eũ mulier sapiens de ciuitate Vermo dicebatur in veteri prouerbio Qui interrogant interrogent in abela. q. d. hec ẽ vrbs consilij ab antiquo. Quare queris euertere matrẽ ciuitatũ israel. Quare p̃cipitas hereditatem dñi? Hebreus nõ habet prouerbio. et est sensus scõm eũ. Bẽsius est. Facite scõm q̃ preceptũ est a dño offerre prius pacem hostibo quam si refutabant. tunc eos impugnabant. Sermo dicebatur in veteri. i. quondaz in lege vicium est. vt israel prius offerat pacẽ hostibo q̃ aggrediatur eos. Quare ergo precipitas hereditatem dñi. i. cur non fuas legem in israelitis. que fuata est in alienigenis? Postea legit hebreus q̃ interpositum est ad ꝓmendatõem vrbis scõm priozem expositõez. Et respondit ioab ad eã Non quero euertere vrbẽ sed sybã filium bochri. qui leuauit manuz suã contra dauid. Et locuta est mulier ciuibus sapienter. qui abscisum caput sybe proiecerunt ad ioab. Tunc reuersus est exercit? in ihe rusalem ad regem. et restituit rex ioab superexercitum. et alios ministeriales in officijs suis sicut supza. hoc addito q̃ aduram statuit super tributa colligenda. et q̃ yram factus est sacerdos dauid ꝓprius.

De septem viris suspensis in vltõe gabaonitarum. Cap̃. XX.

Facta est quoqz fames in diebus dauid tribo annis iugiter. et cõsuluit dauid dñm. Qui respondit hoc fieri propter saul. et domuz eius. qui occidens gabaonitas quasi pro zelo filioz israel irritum fecerat iuramentum iosue ꝛ senioz. Et ait dauid ad gabaonitas. Quid faciam vobis. vt benedicatis hereditati dñi? Qui dixerunt. Virum qui attriuit nos delere debemus. vt ne vnus quidem residuus sit de stirpe eius. Sed quia dauid hoc facere non poterat ꝓpter iuramentum quod iurauerat ionathe tempe rauerẽt petitiones dicentes. Dẽtur nobis. vij. viri de filijs eius. vt crucifigamus eos dño. Pepercit q̃ rex miphiboseth filio ionathe. et tradidit eis duos filios saul. quos peperit ei respha. Isti adhuc pueri cum hoc occiderunt sacerdotes nobe. et postea gabaonitas Dedit eis etiam. v. filios michol adoptiuos. quos genuerat merob adriel. Gabaonite vero crucifixerunt eos in diebus messis prime id est incipiente messione ordei. Induẽs autem respha cilicium substrauit sibi supra petram cubans iuxta eos die ac nocte vt amouerer ab eis aues ꝛ bestias ab initio messis. donec stillaret aqua super eos. id est vsq̃ circiter kalendas septembris. Tunc enim iuxta naturam terre primuz post messem pluuia descendit. Hanc respham quidam non bene putant fuisse ozphan nurum noemi. Audiens autẽ dauid que fecerat respha deposuit eos de patibulis. et tollens ossa saul et ionathan de iabis galaad. et ossa eozum qui affixi fuerant sepeliuit eos in sepulchzo cis patris eozum. Quo facto reddidit deus vbertatem terre.

De quattuoz prelijs dauid. C. XXI.

Factum est autẽ iterum prelium philistinozum aduersus israel. et pugnabat dauid cum suis aduersus eos Cunqz fere dauid defecisset pugnando. cum iesbinedob qui fuit de genere araphe missus est perimere dauid. et interposuit se abisay. et interfecit philistheum. Hũc tradunt hebrei fuisse de genere gigantheo. araphe vero dicunt fuisse ozphan nurum noemi. que peperit viro gethheo. iiij. gigantes qui hic memorantur iesbinodob. sephi goliam. et quartum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

habentem senos digitos in manibꝫ ꝫ pedi bus. Tunc iurauerũt viri dauid dicẽtes Jam nõ egredieris nobiscum in prelium ne extinguas lucernam in israel. Occasi one huius vltimi prelij epilogat historia hic tria superioza prelia dauid nominata non tamẽ eo ordine quo gesta sunt. Quo rum primũ fuit in gob vbi est que ꝫ aser dicitur. in qua percussit sobochai sephi de genere gyganꝛũ. Aliud quoꝫ preliũ simi liter fuit in gob in quo scõm ioseph ũ ap paruit vir fortis ephron cognatus dauid qui suis in fugam versis solus plurimos hostium pemit. et alios in fugam puerrit Liber vero regum in hoc loco ponit preliũ dauid contra goliam in hunc modũ. In quo percussit adeodatus. filius saltus. po limitarius. bethlehemites goliath gethe um. His quattuoz nominbꝫ exprimitur dauid. et dicitur adeodatus. qz ad libera tionem israel datus est a deo in regem Fi lius salt?. qz de pascuis ꝫ saltu assumpt? est. Polimitarius. qz de genere beseleel polimitarij fuit mater eius Vel qz multis modis ampliauit cultum dñi. Bethlehe mites dictus est a patria. Memoraf quo qꝫ ꝫ aliud prelium in quo ionathas fili? semmaa fratris dauid percussit virũ ha bentem senos digitos in manibus ꝫ pedi bus. Expeditus itaqꝫ dauid a prelijs. lo cutus est domino verba carminis huius in die qua liberauit eũ dñs de manu om nium inimicoꝛuꝫ suoꝛ. Et de manu saul et ait. Dominus petra mea. ꝛc. In psal mis secundum translationem nostrã ita legitur. Diligam te dñe fortitudo mea. dñs. f. m. et refugiũ. m. ꝛc. Cui? titulũ sũ pſit esdras ex verbis supra positis in die qua liberauit eum dñs ꝛc. Josephus hic dicit. qz cum dauid pace altissima fruere tur. cantica ꝫ ymnos composuit. alios tri metros. alios quinqꝫmetros. diuersa fa ciens organa in quibus leuite per sabba ta ꝫ alias solennitates ymnos dicerent. Et ponit iosephus differentiã inter psal terium ꝫ nablum Et est psalterium cito ra cythara. x. chordis coaptata. que cum plectro percutitur. Nablum vero. xij. so nos habens digitis tãgitur. Post carmẽ supradictum addidit dauid loquẽs de se tanqꝫ de alio. Hec sunt verba nouissima que dixit dauid filius isay. Dixit vir cui constitutum est. id est promissio facta de christo dei iacob. Hebreus habet ita. Di xit vir leuatus super christum dei iacob. i. christus super alios exaltatus ꝫ unctus a deo. Propter hec verba quidam dicũt p̃ dictum psalmum nouissime scriptum a dauid. Sed rutius est vt dicamus nouis sima verba dauid que sequunt. Spirit? domini locutus est per me. ꝛc. Et est forte psalmus nouissime scriptus necalijs. c. l. annumeratus.

kathologus fortiũ dauid. C.XXII

Porro circa regẽ erant omnes fortissimi. quorum insigniores fuerunt. xxxvi. Insignioꝛ ta men ceteris erat dauid. sedẽs in kathedra sapientissimus. et ita erant. xxxvij. annũ rato dauid Porro post dauid de illis. vi. qui erant supra. xxxiij. erant fortissimi. a lij tres non adeo fortes. sed tamen fortio ꝛes reliquis. xxx. vt. q. dicere possim?. xxx. erant fortes. iij. vero fortiores eis. tres ve ro reliqui fortissimi. Et scõm hanc expo sitõem cathalagus. xxxvi. fortium incipit ibi. Princeps iter tres ipe ẽ. q. tenerrim? ligni vermicul? qui octingentos interfecit ipetu vno. Josephus dicit. nongẽtos paralipomenon ccc. Ite nõ no minaf hic ab hi storia. paralipo menõ vocat euꝛ Nora quod habet li tera. que in libro re gum difficilis est. da uid sedens in cathedra sapientissimus prin ceps inter tres ipe est quasi tenerrimus ligni vermicul? qui octin. interfeꝫ ipetu vno. hoc vno mõ sic distinguit. iesboam iosephus eusebium/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Non legitur ubi hoc factū fuerit nisi quantus hic commemoratur finis versus. et principium sequentis.

Post hunc erat eleazar filius patrui david. qui percussit philisteos. donec defecerit manus eius. et obrigescerent cū gladio. Post hūc erat semma ararites. quē iosephus semeiam vocat. Qui cū fugisset populus solus steterit in agro lentis et percussit philisteos et fecit salutem in israel. His tribus iosephus attribuit delatōez aque de cisterna bethleē. Historia vero regum refert illud ad tres sequentes. quos fortiores diximus quorum primus erat abisai frater ioab. Ipe est qui leuauit hastam suam contra. ccc. quos interfecit primus quidam. sed usq; ad tres primos non pervenit. Post hunc erat banaias qui percussit duos leones moab. id est principes quos parali pomenon dicit arietes. Ipe quoq; interfecit virū egipti um. id est unitatorē egipti. blasphemātis dñm quem interfecit moyses. Hūc dicūt hebrei fuisse semei quē post interfecit salomone. Aliū quoq; virum egiptiū interfecit dignū spectaculo. altitudinis .v. cubitoz. habentē in manu hastaz. adquē venit banaias in virga et extorsit hastam de manu eius. et occidit eū hasta sua. Ihe ronimus tamen dicit hoc qō diximus de alio egiptio. de semei qui habuit hastam in manu. id est legem dei. Quā si meditatus fuisset permanendo in ihrusalem nō periret. Idem occidit leonē in hūc modū. Tempore niuis lapsus est leo in cisternā qui nullum videns egressum. orificiū enī cisterne nive damnatum erat. rugiebat. Quem audiēs banaias duz tū ageret descendit ad eum ī baculo manibusq; eū prostranit. Terciū de fortioribus nec liber regum nec iosephus ponit hic. Sed recurrendum est ad sobochai de quo in primo dictū est. Isti tres opus fecerūt magnificum qō sequitur. Philistei quondā posuerūt castra in valle raphaym usq; ad ciuitatem bethleē. et erat penuria aque ī ihrusalem. Dauid aūt ascenderat in arcem ad consulendum dñm. et prēdabat coram astantibus aquam de bethleem. et precipue eam que erat in puteo iuxta portam. Tunc isti tres per medium hostium iter facientes venerunt ad bethlehem et haurientes aquam venuo. ad regem per eorum castra reuersi sunt. ita ut palestini fiduciam eoz obstupescentes a dimicatione cessarent.

Delatam siquidem aquam rex noluit bibere dicens. Nunquid sanguinem istorum. et animaz periculum bibam? Et effudit eaz tanq; libamen domino. de salute viuorum gratias agens. Ab hac enumeratōne fortiū hebreus dissentit. numerans tantuz .xxxvi. fortes. et in tribo primis quos fortissimos dirim? numerat ipm dauid sic. Dauid sedens in cathedra sapientissim? princeps inter tres. ipe est. q. tenerrimus ligni vermiculus. et cetera que non mutant. Et dicit multos eum occidisse impetu uno. qz pro peccato quod impetuose fecit in bethsabee multi occisi sunt. Comparatur autem dauid vermiculo ligni. qui teredo vel terebella dicitur. qui mollis durum lignuz perforat. dum tangitur nil mollius illo. quando tāgit nihil durius. Sic ⁊ dauid in pressuris ⁊ domi ⁊ circa subiectos māsuetior erat ceteris. in throno ⁊ contra hostes nullus eo acurior. Et comēdatur hic dauid in tribus. in sapientia. humilitate et fortitudine. Porro reliq; .xxx. quos fortes diximus postea enūerant. inter quos enumeratur ioab. vel quia princeps ē aliorum. vel quia indignus propter mortez abner et amase.

De nūero pl'i et altari erecto a dauid.

Capitulum. XXIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Dictum est autē post famē prius immissaz a dño addidit furoz dñi irasci contra israel. Furorem domini videtur quasi exponere paralipomenon dicens Consurrexit satban aduersus israel. et incitauit dauid. vt numeraret populū. Et ait rex ad ioab. Perambula omnes tribus israhel. et numera populum. vt sciam numerū eius. Intelligens aūt ioab. q̄ de elatione hoc diceret ait. Adaugeat deus populum tuum. sed quid sibi vult dñs rex in hac re? q. d. vide ne offendas dominum. Cumq; noller rex mutare p̄positum. Egressus est ioab et princeps militum et numerauerūt populum. et redierunt post. ix. menses. et. vigīti dies in ihrusalem cum descriptione redacta in scriptis. et inuenta sunt de israel octingēta milia virozum fortiū. et de iuda .l. milia pugnatoz. Beniamite dicūtur non fuisse numerati adhuc. q? pauci erāt In paralipomenon longe plura legūtur. scz mille milia. et centum et creditur ioab subticuisse regi partem populi. Peccauit autem dauid in duobz. q̄ superbe numerauit. et quia quisq; nūeratoz non reddidit pecuniā dño quartuoz scz sicloz argēti sicut scriptum est in lege moisi. In exodo enim scriptum est. Quando tuleris summam filioz israel iuxta numerum dabūt singuli p̄cium p̄o animabus suis dño et non erit plaga in eis Quod attendens dauid ait ad dñm. Obsecro dñe transfer iniquitatem serui tui. q? peccaui nimis. Diluculo misit ad eum dominus gad. p̄pheram. tres supplicij conditiones p̄ponens. Qui ait. Aut septem annis veniet tibi fames in regno tuo. aut tribus mēsibz fugies aduersarios tuos. aut tribus diebus erit pestilentia in populo tuo. Et ait dauid. Coarctoz nimis. q. d. Si famē eligo. pauperum erit supplicium non diuitū Si victoriam hostium supplicium erit exercitus. et non meum. qui circumuallaboz fortissimis. Eligam ergo p̄munē plagam regi et plebi. Melius est enim vt incidam in manus domini misericordis. q̄ in manus hominis Misit ergo dominus pestilentiā i israel de mane vsq; ad tēpus constitutum. id est vsq; ad horaz prandij secundum iosephum. vel vsq; ad horam sacrificij vespertini secundū alios. et mozrui sunt de populo extra ihrusalem septuaginta milia virozum In paralipomenō legitur fere trecēta milia. Et aiunt hebrei ibi positum numerum plebis. hic autem numerum nobilium. Dozro cum extēdisset angelus percussoz manum suā ad ihrusalem. vt disperderet eā. et staret iuxta aream areuna iebusei. qui et ornan dicē vidit eum stantez dauid gladio euaginato et clamauit. Ego sum q̄ peccaui. isti qui oues sunt quid fecerunt? Uertat obsecro manus tua ꝺ me. et ꝺra domum patris mei. Et mittus dñs ait ad angelū. Sufficit. contine manum tuam. In illa die dixit gad ad dauid. Constitue altare dño in area areuna iebusei. et ascendēs dauid dixit ad areuna. Uende mihi aream tuā vt edificem ibi altare dño. et cesset interfectio. Qui respondit. Accipiat eam dominus meus gratis. Habeat quoq; boues i holocaustum. et plaustrum et iuga boum in vsum lignozum. Et ait rex. Nequaꝯ sed emam p̄cio. et non offeram domino holocausta gratuita. Emit ergo dauid aream sexcentis siclis auri. vt in paralipomenon legitur. et boues argēti siclis quinquaginta. et edificauit ibi altare domino et obtulit holocausta et pacifica. et propiciatus est dominus terre. Hic est mons moria vt aiunt hebrei. in quo abrahā voluit offerre filium. et obtulit arietem p̄o eo. Ea tempestate tabernaculum et altare quod fecerat moyses erant i excelso gabaon. licet archa esset in ihrusalem. Cumq; prophanasset gad templum ibi futurum decreuit dauid. vt ille locus vocaret area populi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Sequuntur rituli capitulor in histo/
riam. Regum tercij.

De vnctõne salomonis in regem. capñ .i.
De scõa vnctõe salomonis. capñ.ij.
De morte dauid. capitulum.iij.
De morte adonie. & ioab & semei. ca. iiij.
De somnio salomonis. capñ. quintum.
De iudicio meretricum. capitulum.vi.
De prefectis salomonis. et inuentione ex
orcismorum. capitulum.vij.
De operarijs templi. capñ.viij.
De edificatione templi. capitulũ.ix.
De ornatu inferioris domus. capñ.x.
De duobus cherubin. capñ.xi.
De porticu. capñ.xij.
De cubiculis & cenaculis ebdomadariorũ
Capitulum.xiij.
De atrio sacerdotum. capñ.xiiij.
De atrio mundorum. capñ.xv.
De atrio mulierum. capñ.xvi.
De atrio immundorum. capñ.xvij.
De altari & mari eneo. capñ.xviij.
De luteribus. capitulum.xix.
De vasis altaris. capñ.xx.
De dedicatione templi. capñ.xxi.
De domo saltus. capñ.xxij.
De basilica & domo regia. capñ.xxiij.
De oppidis datis hyram. capñ.xxiiij.
De operibus salomonis. capñ.xxv.
De regina saba. ca.xxvi.
De aduersarijs salomonis capñ.xxvij.
De roboã et diuisione regni. c.xxviij.
De ieroboam. et addo. et viculo. c.xxix.
De morte ieroboam. capñ.xxx.
De abia. capitulum.xxxi.
De aza et regibr israel. nadab. et baasa. &
hela. Capitulum.xxxij.
De zamri. amri. capñ.xxxiij.
De achab & iezabel & helia. ca.xxxiiij.
De sacerdotibus quos interfecit helias.
Capitulum.xxxv.
De fuga helie. et vocatione helisei.
Capitulum.xxxvi.
De prima obsidione samarie. c.xxxvij.
De victoria achab capñ.xxxviij.
De vinea naboth. capñ.xxxix.
De ioasaphat capñ.xl.

Tercij regum de vnctõe salomonis in
regem. Capitulum Primum.

INcipit secundus liber
breos malachym. qõ sonat regũ. q licet
in precedenti opere actum sit de duobus
regibr hebreor non simul regnantibr. ta/
men q in isto opere agitur de regibr. qui
simul regnauerunt in iuda & israel meri/
to regum dicitur. et rex dauid senuerat:
Cumq opiretur vestibus nõ calefiebat. &
inuenerunt ei abysag sunamitem puellã
pulchram nimis. que dormiebat cũ rege.
et calefaciebat eum & ministrabat ei. Rex
vero non cognouit eã. Adonias aũt quar
tus filius dauid cum esset primogenitus
inter superstites filios regis. fiduciam ha
buit regnandi. et fecit sibi currus & equi/
tes. nec corripuit eum pater. et fmo eius
erat cũ ioab & abiathar sacerdore. Alij ve/
ro ministeriales regis et robur exercitus
nõ erãt cũ eo Preparauit aũt adonias so
lenne puiuium in orto regali iuxta fontez
rogel. et vocauit filios regis & suos. robu
stos aũt et sibi nõ fauentes. et salomonem
nõ vocauit. Nathã aũt monuit bethsabee
vt intraret ad regem et posuit verba sua i
ore eius. Que ingressa ad regem ait. Do
mine mi tu iurasti ancille tue. Salomon
filius tuus regnabit post me. et ecce nunc
adonias regnat te ignorante Cumq alijs
vocatis ad puiuiũ filiũ meũ nõ vocauerit
scio q cũ dormieris cũ patribr tuis. ego et
filius meus erimus peccatores. i. iudica/
biles morte digni. ego vt adultera. ille vt
adultere filius. Adhuc ea loquẽte intra/
uit nathã & ait. Dñe mi rex dixisti tu Ado
nias regnet post me. et nõ indicasti michi
seruo tuo? Et ait rex ad bethsabee. Viuit
dñs qui eruit aiam meã ab omni angu/
stia. q sicut iurauj tibi sic faciã hodie. Et
vocauit sadoch & nathan & banaiam Tol
lite vobiscum suos dñi vestri. et imponite

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

salomonē filiū meū super mulā meā. ꝛ vn gant eum in regē sadoch ꝛ nathan ad fon tem geon ꝛ canentes ponite eum super so lium meum. Et respondit banaias. amē. Sumpsit aūt sadoch cornu olei de taber naculo. et unxit eū. et cecinerūt bucina. et dixit oīs populus. Uiuat rex salomon. et insonuit terra a clamore eoꝝ. et sedente sa lomone supꝫ thronū. adorauit dauid in le ctulo dñi. qui dederat ei sedentē in solio ī oculis suis. Porro adonias ꝛ inuitati ab eo cū estimarēt tumultū ortū in ciuitate. cucurrit ad eos ionathas filius abiathar indicans eis q̄ facta fuerāt. et abūt unus quisqꝫ in domū suā. Adonias aūt timens salomonē abūt in tabernaculuꝫ. et tenuit cornu altaris thimiamatis. dicēs se non egressurū. nisi rex iuraret ei de uita cōser nanda. et iurauit ei salomon dicens. Uade in domum tuam.

De scōa unctōne Salomōis C.II.

Uolens autē da uid ostendere populo se filium regē fecisse. ꝓuocauit ī israel p̄cipes uni uersos. sacerdotes ꝛ leuitas. et inūcto ite rum salomone. et confirmato ab omnib regno salomonis. corā omnib p̄cepit sa lomoni de legū custodia. et iustitia ꝛ pie tate. Et p̄cepit ut edificaret templū dño dicēs. se iā preparasse ei auri decem milia talēta. argēti ꝟo centū milia. ferri uero et eris supra numerū. lapidū quoꝫ ꝛ ligno rum maximā copiā. Leuitas quoꝫ diui sit in tres ordines. in aaronitas. moyse itas ꝛ leuitas. Aaronitas quoꝫ diuisit p generatōes ꝛ inuenit de eleazar. xvi. et de ythamar. viij. Et elegit ex unaquaꝫ illa rum unū pontificē. precipiens ut singuli ministrarēt a sabbato in sabbatū. sadoch ñ ꝛ abiathar pēsent uniuersis Et proīe cerit sorte corā rege de ebdomadib ordinā dis. De leuitis ꝟo instituit curatores fa brice templi. xxiiij. Hi dicti sunt nathin nei. Judices aūt pl̄i ꝛ scribas. vi. Jani tores aūt domus dei. vij. et tot dē qui ym nos dicerēt. Post hec diuisit exercitus in cohortes. xij. Habebat autē cohors. xxiij. milia. quā p̄cepit salomonē obseruare per trecentos dies Moyseitas ꝟo aliquantū honorauit. Fecit enī custodes thesaurorū dei. et uasoꝝ que reges deo dicare contin geret. et collecte ecclesie omnem dispositi onē suā indicauit. deposcens filios suos. ut non graniter ferrēt minimū. i. salomo nē inter eos sublimatū. qz deus sic māda uerat. sicut et ipē dauid minim⁹ inter fra tres inunctus fuerat. Descriptionem ꝟo omnē ꝛ pstitutōem edificij templi omni bus suadentib salomon tradidit. Sed ꝛ tūc oblatōnis p̄mitias faciēs tria milia talentoꝝ auri obtulit ad aditus ꝛ currum dī faciendū quo Currum dicit cybur et cherubin esset neū. id est cooptorium sub quo constitu

erāt archā Principes ꝟo ꝛ sacerdotes ꝛ le uite ꝛ seniores pl̄i obtulerūt auri talenta. quinqꝫ milia. et stateres. ꝛ. argenti ꝟo. de cem. et lapides preciosos plures quorum custodiā habuit ꝓnepos moisi iahes.

De morte dauid. C. III.

Appropinqua uerūt autem dies dauid ut moreretur. ꝛ iterauit salomoni mandata de cultu dei ꝛ lege seruanda. et pierare et iu stitia circa suos. mēorans ꝓmissionez dei sibi factā de semine suo iugiter regnaturo si custodierūt filij tui testamētū eius. ꝛ te stimonia que doceret eos. Tria uero sup addidit de ioab. et filijs berzellai. et de sē mei dicēs. Nosti que ioab fecerit per inui diā. duobꝫ principibꝫ abner ꝛ amase quo rum sanguinē effudit belli in pace. i. san guinē qui nō debet fundi nisi ī bello. fudit tpe pacis. et eoꝝ cū quibꝫ habebat pacem et posuit cruorē prelij in baltheo suo. ꝛ in calciamēto suo. i. cruor non est respersus super arma ipius. qz cum eis non dimica uit. sed super uestes eius. qñ pacifice cis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

loquebatur. Et est sensus. Non vi. ſz do lo occidit eos. Vel aliter. Viri bellatores insignia opm suoꝝ in armis siue describe bant ad ostensionem glie Sed cū ioab hec tanꝯ facinora ostētare publice non aude ret. saltem in balthēo et in calciamēto de/ scripsit Et addidit dauid Facies ei iuxta sapientiā tuā. ne descendat pacifice ad in/ feros. Sed ⁊ filijs berzellai reddes grām et erūt ꝓmensales tui. Semei quoq; iemi neum qui maledixit mihi nō patieris in/ noxiū. Et mortuus est dauid. et sepultus est in ciuitate dauid cū regnasset. xl. ānis circa tumulum cuius fecit salomon. viij. loculos thesauroꝝ. quoꝝ vnum post mille trecentos annos aperuit hyrcanus ponti fex. et aliū herodes sicut infra dicem⁹ Illij vero nondū manifestati sunt mechanice artis modo recondiri. In diebꝰ dauid karrago condita est vt quidam volunt a calcedone tyro. Vel vt alij dicunt a filia eius didone. Quintus latinozum rex fil/ uius latinus. ꝓpolxtauerūt autez sub eo nathan. gad et asaph.

De morte adonie ⁊ ioab ⁊ semei.
Capitulum .IIII.

Sedit autem sa lomon super thronuz dauid patris sui. ⁊ procedente pe adonias sup plicauit bethsabee vt impetraret a rege si/ bi dari abisag sunamitem in vxorē. Que cum ingressa esset ad regē. posit⁹ est ei tro nus ad dexterā regis et ait. ꝓparuulaz pe titiōem deprecoza te. ne confundas faciē meā. Detur abisag sunamitis adonie fra tri tuo vxoz. Et indignatus rex ait. Qua re postulas hoca me mater? Postula ei ⁊ regnum. Ipe enim frater meus est ma ioz me. et habet secum potentes abiathar et ioab. et abisag est quasi regina ⁊ potēs. Contra animā suā locutus est adonias et in opprobrium patris. Giuit dns. qz ho/ die occidetur adonias. Et interfecit eum per manum banaie filium ioiade. Abia/ thar quoq; sacerdoti dixit rex. Vade in a/ grum tuum nec amplius ad faciem meā ingrediaris. vir mortis es. sed hodie libe/ rat. quia sepe cum patre meo laborasti. et portasti archam dni coram eo. Abijecto igit abiathar trāslatum est sacerdotium ad sa doch. et de domo ithamar ad domum ele/ azari. sicut samuel predixerat heli. Fuēt autem post phinees filij eleazari priuati sacerdotio. v. Joseph qui genuit ioathan qui mareoth. qui asophi. qui achitob. A/ chitob autem genuit sadoch ꝓro ioab fugit in tabernaculuz dñi. et apprehē dit cornu altaris. Et misit rex banaiaz vt aduocaret eū. Et ait ioab. Non egrediar sed moriar hic. Quod cum renunciasset banaias regi dixit ei rex. Fac ei sicut locu tus est. Et interfecit eum banaias ad cor nu altaris. et sepultus est in domo sua in deserto. Et constituit rex banaiam ꝓ eo super exercituz. Vocauit quoq; rex semei et ait. Habita in hierusalem. et non egre/ dieris inde. Quacunq; die transieris tor rentem cedron. scito te interficiēdū. Qui respondit. Bonus est sermo regis. sic faci am Et habitauit in hierusalem tribus an nis. Factum est autem post hec vt fugerēt serui semei ad achis regem geth. ⁊ descen dit semei in geth. et reduxit eos. Dō cuz nunciatū esset salomoni dixit ad eū. Cur sprenisti iusiurandum regis et mandatū eius transgressus es? Reddidit dñs maliciam quam feceras patri meo ī caput tuum. et interfecit eum rex per manuz ba/ naie. et confirmatum est regnuz in manu salomonis.

De somnio salomonis. C.V.

Duxit salomon in vxorem filiam pharao/ nis regis egipti. de qua vt aiunt hebrei ge nuit filium quasi ꝑ naturā cuz ipe adhuc ageret vndecimum annum. et induxit eā in ciuitatē dauid. Nondū enī sibi fecerat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

domuz. Porro tria ꝓposuerat se facturū. domum domino. et domum sibi. et ambi re ierusalem muro triplici. Ut in primo ambitu esset tēplum et mansiones ebdo/ madariorum. domus quoq; regia cū mā/ sionibus domesticorum. In secundo ha/ bitarēt potentes viri ⁊ ꝓcere. Unde in/ fra legitur de ꝓcerissa q̄ habitaret in se/ cundo. In tercio opifices. Post hec ascē dit salomon in gabaon vt immolaret ibi in excelso. Et cum dicitur gabaon. non est ꝓ prium nomen loci. sed appellatiuū. et inter ꝓcratur collis excelsus. Josephus enim dicit eū ascendisse in ebron. et obtulit mil le hostias in holocaustuz super altare qđ fecerat moyses. ⁊ apparuit ei dominus in nocte per somnium dicens. Postula qđ vis. ut dem tibi. Qui respondit. Domīe deus ego sum puer paruulus. et ignorās ingressum et exitum meum. Da ergo cor docile seruo tuo. vt possim iudicare popu lum tuum. et discernere inter bonum et malum. Et placuit ꝼmo coram domīo. et ait ad eum. Quia non postulasti iuxta verbum hominum dies multos. et diui tias ⁊ animam inimicorum tuorum. feci tibi secundum ꝼmones tuos. et dedi tibi cor sapiens. in tantum. vt nullus ante te similis tui fuerit. Sed et hec que non po stulasti dedi tibi. si tamen ambulaueris ī vijs meis sicut pater tuus. Et euigilans salomon intellexit quod esset somnium. id est reuelatio facta per somnium. Et re/ uersus in ierusalem coraz archa dñi gra/ tias agens obtulit holocausta ⁊ pacifica.

De iudicio meretricum. C.VI.

Uncque mulie/ res meretrices ueneūt ad regē. q̄z vna ait. Ego et mulier hec sole habitaba/ mus in domo vna. Cunq; peperissem ter cia die. post peperit et hec. Mortuus ē au tem filius eius. Quem noctis silentio po suit in sinu meo. et filium meum viuentē collocauit in sinu suo. Mane facto vidi/ gentius intuens. deprehendi illuz nō esse meum qui mortuus fuerat. Respōdit al tera. Nō ē ita. sed filius tuus mortuus ē meus autem viuit. Cunq; mens omniū in hui⁹ rei discrimine hesitaret. rex soluit eam inopinate. Et allato gladio vt ait io sephus. precepit vtrunq; infantem diui di. vt vtraq; medietatem viui et mortui acciperet. Quod audiens mater viuētis commota sunt viscera ei⁹ super filio suo et ait Obsecro domine date illi infantem viuum sufficiet mihi si videam eum viuere. Altera dicebat. Nequaquam sed diuidatur. Et cognoscens rex vocem vtriusq; de vero cordis fonte prolatā ait. Date huic infantem viuum. Necest ma ter eius. Et attendens omnis israel diui nam sapientiam in rege esse. timuerūt eū et ammirati sunt assessores eius qui pri⁹ sententiam quasi ab adolescente prolatā deridebant. Porro banaias erat sup exer citum. sadoch autem sacerdos. azarias fili⁹ nathan super custodes regis. zabud fili⁹ nathā sacdos regis. id est cācellari⁹. et ahysuar prepositus domus. i. procurator. et adurā super tributa De prefectis Sa/ lomonis et inuētōe exorcismoz. C.VII

Habebat autem salomon. xij. prefectos super om nem israel. qui per singulos mēses singu/ li prebebant necessaria regi ⁊ domui eius quorum vnus reliquis presidebat. scilicz achimaas. hūs besamath. filiā salomōis in vxorem. licet et vnus de reliquis aliaz haberet filiam salomōis. Erat autem cu/ bus salomonis per dies singulos. xxx. do ri similē. et septuaginta chori farine. decē boues pingues. et. xx. boues pascuales. ⁊ .c. arietes. excepta venatione ceruorum. et capearum. bubalorum. et auium altili um. Sed et pisces quotidie ab alienige/ nis portabantur. Et erat summa pax in terra. et habebat salomō equoz curruū. xl. milia. ⁊ xij. milia equitū. quoz medietas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

regi in ihrusalem obsequebatur. reliqui vero per vicos regios dispersi manebant Profectus vero ille qui ministrabat expē
las mense. equis ordeum et paleam mini
strabat. dromedarius omnia ad locuz vbi rex
morabatur. Et pcellebat rex sapiētia om
nes orientales. et egiptios. et hebreos. etiā
.iiij. filios moal nominatissimos. emā. et
ethan. calcal. et dorca Et scripsit librum de
canticis. et modulatōnibus. i numero ver
suum. v. milium. Parabolaz quoqz scri
psit tria milia Et disputauit de natura ar
borum. a cedro vsqz ad ysō
pum. De natura quoqz oīm animanti
um prophetatus est per vnumquodqz ge
nus parabolam dicens. Excogitauit etiam
adinatōnes quibus egritudines solent
mitigari. Alias quoqz quibus demones
ejicerentur. et alias quibus obstricti non
redirent. Excogitauit etiā caracteres qui
inscribebantur gemmis. que posite in na
ribus arrepticij
cum radice salo
monis monstrata
fuerint eū a demo
nibus liberabat.
Hec scientia plu
rimū valuit i gē
te hebreorum. et
maxime necessa
ria erat. Ante ad
uentū enī christi
sepius homines
a demonibus ve
xabantur. Jose
phus quoqz testa
tur se vidisse quē
dam eleazarum
exorcistam coram
vespasiano et fi
liis eius. et tiran
nis. in hunc mo
dum predictum
curantem vexa
tos a demonibus.
Josephus nec gem
mam nec herbam no
minat. Sed fuit gem
ma cristallina. et i ter
anulum et gemmam
ponebatur radix cuius
dam herbe. que a qui
busdam pentagon di
citur ab alijs fal terre
vel fal terna. ab alijs
sarracenica. et circa in
castraturam in argen
to persculpta erāt. vij.
nomina dei precipua
per que legitur creas
se celum et terram. si
cut in libro imaginuz
habet. et alia tria no
mina sculpta erant in
lapide ab alijs diuer
sa. Si modum curan
di scire desideras lege
librum magnuz et ibi
et vt probaret eis oīa iuuenies.
demonē egressum per nares. cuz spiritu
anhelantis. vas aque ponebat in medio et
impabat demoni egresso vt illud euerte
ret i argumētū sue egressiōis. et ita fiebat

De operijs templi. C.VIII.

Misit autem salo
mon ad hyram regem tyri dicēs
Volo edificare templum domino sicut lo
cutus est patri meo. Precipe ergo seruis
tuis vt precidant mihi cedros de libano.
et mercedem eorum dabo tibi quam pe
ris. et rescripsit ei hyram dicens.
Serui mei depo
nent ligna de ly
bano vsqz ad ma
re. et deferent ea in ratibus vsqz ad locum
quem signaueris mihi. et tu deponi tol
les ea prebebisqz necessaria i cibos domui
mee. Itaqz hyram dabat salomoni ligna
cedrina et abiena quibus habūdant sydo
nij. Salomon aūt supplebat inopiā eorū
in cibis prebens hyram singulis ānis cho
ros tritici. xx. milia et totidē ordei. et totidē
batos olei. eādemqz vini mensurā. Po
ro salomon elegit operarios de israel pro
selitos. De israelitis enī neminē fuit re
cit. Et erat indictio. xxx. miliū virorū. idest
summa eorū quibus hec indicebantur. Vel
forte indictio est determinata hominū col
lectio. sicut colonos et legio. Et mittebat e
os in libanum cum suis hyram. decem
milium per singulos menses vicissim. vt
duobus mensibus reuertentes ad ꝓpria
requiescerent. et quarto mense priores ad
laborem denuo remearent. et preerat adu
ram huic indictioni Statuit autem salo
mon. lxx. latomorum. i. lapidiscesorum i
monte quibus prefecit de israelitis. tria mi
lia. et. ccc. qui precipiebāt operarijs. Po
ro latomi in lapicidina lapides grandes
et pciosos. i. marmoreos scopulabāt et qua
drabāt qui adeo grādes fuerāt in funda
mēto vt dicit iosephus qꝫ mīti et eis habe

bant in longitudine cubitos viginti in latitudine decem in altitudine.v. Quadratos quidem lapides dolauerunt cementarij salomonis & cemētarij hyrā. Dolatos vero preparauerunt biblij poliētes & sculptentes nō solum lapides sed et ligna. Est autem biblos ciuitas phœnicis. de qua ezechiel. Senes biblij & prudentes eius. Et sic omnia extra vrbem dedolata et perfecta sunt. ꝙ malleus & securis & oīe ferramentum non sunt audita in domo dñi cum edificaretur. Fuerunt autem equoꝝ qui onera portabant. vij. milia. Fabulantur iudei ad eruderandos lapides celeri? habuisse salomonem sanguinem vermiculi qui tamir dicitur. quo aspersa marmora facile secabantur. quem inuenit hoc modo Erat salomoni struthio habens pullum. & inclusus est pullus sub vase vitreo. Quem cum videret struthio. sed habere nequiret. de deserto tulit vermiculuz cuius sanguine liniuit vitrum & fractum est. Videns autem salomon cacumen montis moria vbi edificauit templum angustum. dejecit illud. & in aream spacijs ampliorib⁹ diffudit.

In paralipomenō legitur fuisse proselitos lxx. milia qui hūeris onera portabant. et cetur de equis. in regū legitur de equis & cetur de viris.

De edificatione templi. Cap. IX.

Factum est autē post quadringentos & octoginta annos egressionis israel de egipto. anno quarto regni salomonis mense secundo. ꝙ huius apud hebreos dicitur. apō nos maius. cepit salomon edificare domum dño de cādido marmore qō pariū ō. Joseph? tamē dicit anno quinquagesimo secundo egressionis de egipto. describens etiā annos eorum precedentium. dicēs ab abraā fluxisse annos mille. xx. A diluuio mille quadringentos Ab adam tria milia. c. et duo. Habebat autem domus in longitudine cubitos .lx. in latitudine vero. xx. Pars quidem anterior que sancta dicit̄ et erat ab oriente. xl. cubitorum erat in lōgitudine. Reliqua pars ad occidentem. viginti cubitorum erat. et dicebatur sancta sanctorum. Porro in latitudine. xxx. cubitos habebat vsq; ad primum tabulatum super quod secunda mansio erigebatur. xxx. cubitis vsq; ad secundum tabulatum. Tercia vero mansio erat. lx. cubitoꝝ vsq; ad tercium tabulatum. quod erat tectum domus. Et sic tota templi altitudo in. c. xx. cubitos ascendebat. Josephus tñ mentionem non facit nisi de duabus mānsionibus. vnicuiq; ascribens cubitos .lx. sed duas inferiores sub vna comprehendit. Et erat porticus ante faciem tēpli habēs lōgitudinē iuxta tēpli mēsurā. lx. cubitoꝝ. & latitudiē. x. cubitoꝝ surgens ī altū vt dicit ioseph? vsq; ad celsitudinē tēpli et fecit in templo fenestras obliquas. i. extrinsecus angustas. et interius obliquando diffusas. Has excogitauit salomon. Trabes autē posuit in domo per transuersum per tria loca in summitatibus trium mānsionum adeo longas. vt forinsecus capita earum prominerent ex vtraq; parte Edificauit super capita forinsecus prominētia tria tabulata ad ambulandū circa tēplum que in euangelio pīnacula templi dicuntur. que quomodo facta esset ī vtroq; latere satis elucet. Quomodo autē fuerit in fronte orientali et occidentali non memini me legisse. nec super hoc me somniare aut liber aut licet. sed ꝙ ibi fuerant credit̄. qō videt̄ velle iosephus dū ait de euersione templi. Latitudo vero tabulatorum differēs erat. Tabulatum enī qō erat subter. quinq; cubitos habebat latitudinis. et medium. vi. cubitos. et tercium. vij. Nō ad literā quidam tradunt factum. vt in superioribus tabulatis manētes nō impedirētur ad aspiciendū inferi? per obstaculū inferioꝝ. Hebre? tamē di.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

cit tria tabulata parem habuisse latitu/
dinem. vt si a summo vsq; ad imum plũ
bata cementarij dimitteretur. eorum per
penderetur equalitas. Verũtamen inferi
us tabulatum. quinq; cubitorum erat in
latitudine. mediũ vero. vi. qz murus su
perior artior factus. quasi per cubitum re
tractus erat. Vltimum vero tabulatum.
vij. cubitos habebat pro retractõne muri
superius simíliter factum. Fuerũt qui di
cerent. inferius tabulatum. vij. fuisse cu
bitorum et mediũ. vi. vt ascendendo ar/
tarentur tabulata sicut et murus. Et co/
rigunt literam pro subter ponendo super.
Vel etiam legunt subter dicentes. tabu/
latum quod subter erat non loco sed nu
mero. Sicut enim dicitur altum et pro/
fundum et supremuz. sic et subter dicitur
loco quod infra positum est. subter vo nu
mero ad quod ascenditf numerãdo. Hec
autem tabulata sic erãt ꝓiuncta muro. ut
ei non hærerent. i. muro iufixa non essent.
Trabes tamẽ de muris ꝓminebãt. Pozz/
ro in extremitatibꝫ cuiusq; tabulati ut de
ambulantes ab iniuria lapsus defenderẽ
tur. edificauit luriculas tanq; apodiatio/
nes. que in regũ latera vocantur. in para
lipomenon cancelli. de quozũ altitudine
nescimus. nisi de supremo quod habuit i
altitudine quinq; cubitos.

De ornatu inferioris domus. C.X.

Dzo murus in
feriozis mansionis intrinsec? vn
diq; opertus erat tabul'cedrinis. trabibꝫ
vero solarij affixa erãt laquearia cedrina
Pauimentum vero domus tectũ erat ta
bulis abienis. tabulata vero laterũ et la/
quearia trabiuz. et pauimenta tabul'au/
reis operiebantur cuz clauis aureis. quo/
rum singulis erat. c. siclozuz. nihilq; erat
in illa inferiori parte templi qd auro non
tegeretur. vt vultus ingredientium face
ret auri lumine resplendere. Pozro in tñ
cura tabulatuz fecit anaglipha. i. celatu
ras vel tornaturas i iunctura ꝓbendi posset In me
dio vero tabule erant imagines prominẽ
tes cherubin et palme. Hec quidem in ta
bulis cedrinis celata erant. sed auro tecta
vel in ipis tabulis aureis. Oraculũ autẽ
qd dicitur sancta sanctoz.

habebat. xx. cubi
tos lõgitudinis
et. xx. latitudinis
et. xxx. in altitu/
dine. In litera
tamen habetur
et. xx. cubitos al/
titudinis. quod

Id est sancta consecu/
tiua loco scilicz sancto
rum sicut dicitur san/
crum consecutiuuz se/
culi. vel sancta sancto
rum comparatiue. id
est sanctiora sanctis.
intelligendũ est de pariete interposito in/
ter sancta et oraculũ. Sicut enim in taber
naculo columne interpositę fuerunt' qui/
bus appendebaf velũ. sic interpositus est
in templo paries cedrinus. nõ ascẽdens i
altũ nisi per. xx. cubitos. x. cubitos qui su/
pererãt vsq; ad laquearia intactos relin/
quẽs. vt fum? aromatũ ascendens de al/
tari ꝑ apturã superiozẽ libere intraret in
oraculũ. Erat aũt totus paries tectus au
ro. habens anaglifa. cherubĩ et palmas ad
modum parietũ Huic pariet appensum
erat velũ de. iij. coloribꝫ cui interta erant
cherubin tante tenuitatis. vt parietis nõ
prohiberet aspectum. Qd totũ parietem
operiens forte vsq; ad laquearia ascende
bat. quod legif in euangelio scissuz fuisse
a summo vsq; deozsum. De interiori sce/
mate superiop mansionũ nõ legitur. nisi
q dũ ꝓsummaref edificiũ. posit? est lapis
in angulo superiori. non sine grandi oim
admiratõne. Cũ cñ edificãtes et in fun/
damẽto et in muro eum locare niterentur
non est inuentus locus eius. donec in an/
gulo superiori. et postremus omniuz con
uenientissime positus est secundum q ꝑ
dixerat dauid. Lapidẽ quez reprobauer
e. b. f. ãc. In summitate vo muri p girũ
affixa erãt aurea vna ad lois magitudi/
nẽ. ꝑ quẽ aues abigẽdas vt de lõge aspiciẽ/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

tibus quasi silua aurea videretur. Per gyrum vero muri erat labium exterius. a quo dependebant grandes vue auree cum pampinis au/reis. adeo fabre/ factis vt sursum a/spicientibus qua/si adinstar auium moueri sepe vide/rentur. Porro iu/xta terram. ostium lateris medij in pa/riete erat domus tertre. id est meri/diane. et per cocleā testudinis ascen/debant in mediū ce/naculū. et a medio in terciū. hoc est per ascensum rotun/dum. qui vulgo vi/tis dicit. qui factus est ad similitudi/nem coclee testu/dinis. Josephus tamē describit ascē/sum factum per me/dium muri abscon/ditum. facilem et securum. in parte muri exteriozis fe/nestratū sufficiēter. Ostiolū vo ascensus dicit fuisse iuxta terrā in āgulis aīterioz vtriusq; muri. Fecit aūt in introitu tēpli postes de lignis oliuaz quadrangulos. et duo ostia de lignis abienis altrīsecus. et vtrūq; ostiū duplex erat. et se inuicē tenēs aperiebat. Et sculpsit in eis cherubī et palmas et celaturas valde eminētes. et opuit oīa lamīs aureis ope quadro ad regulam Fores iste tāte venustatis erāt. q; ē dauid pphetā de tēpli destructōe. eas nominatī expressit dicēs. Excidēt ianuas eius in id/ipm. Et ait ioseph? aur. Nō erat īeis lignū mai? palmo. Nō forte notat in regū cuz dr ope quadro ad regulam. Et erat altitu/do eaz. xx. cubitoz scōm altitudinē infe/rioris cenacli. Sed q dicit ioseph? latitudinē earū. xx. cubitoz. videt falsum cē. q tāta erat latitudo tēpli. ergo ab oriente nō erat mur? Sed in regū ē determinatō vbi dr. Ostiū duplex erat et se inuicem te/nēs apiebat. Erat quippe latitudo muri x. cubitoz altrīsec?. et aptura in q erāt fo/res similiter. x. et ita in muro orientali al trinsec? supant. v. cubiti. In aptura vero erāt. iiij. fores. due extrinsec?. et due intrī secus. quaz vnaquēq; habebat latitudiez v. cubitoz. Et erāt sic artificōse ꝓponte vt clause q̄si ꝓtinuū parietē facerēt int? et ex tra. Apte sibi īmedio spissitudis muri ob uiabāt. et totā ei? latitudinē tegebāt. Et sic artificiose sibi adhærebāt. vt q̄n claude bant exteriores. claudebant et simul inte/riores. Null? eī in tēplo nocte remānebat qui clauderet eas interi?. Cūq; aperiebā tur exteriores. aperiebant ēt simul interi/ores. ꝓterea dictū est Ostiū duplex erat et se inuicem te/nens aperiebat. Porro īpariete oraculi fecit osti/ola de lignis oli uarum. et postes angulozū. v. vt in quinto anglo medio cardines affixi starēt circa quos ostiola mo uebantur. et erāt in ostiol' anagli pha cherubin et palme. Quidaz tamen dicūt po/stes anglozum. v. subaudi cubitoz erāt. In oraculo autē erat archa et propiciatoriū et cherubī que fe/cerāt moyses. Et erat altitu/do eaz. xx. cubitoz scōm altitudinē infe/rioris cenacli. Sed q dicit ioseph? lati/tudinē earū. xx. cubitoz. videt falsum cē. q tāta erat latitudo tēpli. ergo ab oriente nō erat mur? Sed in regū ē determinatō vbi dr. Ostiū duplex erat et se inuicem te/nēs apiebat. Erat quippe latitudo muri x. cubitoz altrīsec?. et aptura in q erāt fo/res similiter. x. et ita in muro orientali al trinsec? supant. v. cubiti. In aptura vero erāt. iiij. fores. due extrinsec?. et due intrī secus. quaz vnaquēq; habebat latitudiez v. cubitoz. Et erāt sic artificōse ꝓponte vt clause q̄si ꝓtinuū parietē facerēt int? et ex tra. Apte sibi īmedio spissitudis muri ob uiabāt. et totā ei? latitudinē tegebāt. Et sic artificiose sibi adhærebāt. vt q̄n claude bant exteriores. claudebant et simul inte/riores. Null? eī in tēplo nocte remānebat qui clauderet eas interi?. Cūq; aperiebā tur exteriores. aperiebant ēt simul interi/ores. ꝓterea dictū est Ostiū duplex erat et se inuicem te/nens aperiebat. Nota duplicem esse opinionem de ostijs illis. Dicunt enī qui dam in vtraq; parte introitus. qui erat de/cem cubitozū. ostium vnum fuisse. quorum vtrunq; habebat sibi coniunctuz ostium vt videmus in fenestris quibusdam. et tam ip sum q; annexum sibi erat. v. cubitorum. et ita et vtraq; pte erāt quasi value. quarum vtraq;. decez cubitos habebat. vt eis aperi/tis altrinsecus coope rirent latitudinem. vel potius spissitudi/nem muri. Et qua/si continu? paries mu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

erat moyses in deserto. ri apparebat. Quãdo vero claudebantur. replicabantur illa duo altera secus annera Alia opinio est vt altrinsecus in angulis ipius muri fuerũt duo ostia. ita q̃ quilibet quattuor angulor̃ suus haberet ostiũ vnũquodq; hoc cubitũ. et dum claudebãtur duo exteriora. arte quadam claudebãtur interiora. Utriq; istor̃ potest applicari litera. Planius tamen sequẽti.

De duob⁹ cherubin. C.XI.

Fecit autem salomon duos cherubin de lignis oliuarũ. x. cubitor̃ altitudinis. stantes sup pauimẽtum in lateribus arcẽ. et habentes pedes obliquatos. quasi ad deambulandum eleuatos ostros auro purissimo. habentes alas aureas. singulas. v. cubitor̃. quarum due extendebant̃ sup archã et obuiam sibi venientes iungebant̃ sup eam. tegentes sanctuarium infra se positum. Alias autem duas extendebãt altrinsecus ad parietes. ita vt ala vni⁹ tangeret parietẽ. ala aleri⁹ parietẽ alter̃. Porro extra parietẽ sancta posuit mẽsaz ad aquilonem. et candelabrũ ad austrum. Inter quem medium erat altare aureum quod fecerat moyses Et posuit alias decẽ mensas eiusdem scemaris. sed maioris quãtitatis. v. hinc. et. v. inde. Similiter est mensa vna hinc. vna inde. quam fecerat moyses Et posuit alias decẽ mensas eiusdem scemaris. sed maioris quãtitatis. v. hinc. et. v. inde. Inter hec autez posuit altare thimiamatis. et vestiuit illud cedro. quod etiam dicitur altere oraculi. id ẽ eam oraculo. Per hoc intelligitur fuisse aliud altare q̃ quod edificauit moyses. Illud enim erat de lignis sethim circumtectum ex omni parte auro. Illud autem vestitus erat cedro. Proinde intelligitur hoc altare fuisse de lapidibus quos ferrus non tetigit. et erat opertus per circumitũ tabulis cedrinis. Sed et ille operte erãt ex omni parte laminis aureis. cuius quãtitatem non memini me legisse. Illud vero medium altare quod fecit moyses in deserto forte repositum erat in sancta sanctorum. non ad vsus quotidianos thimiamaris. sed ad aliquos vsus singulares. quando semel in anno egrediebatur sacerdos cum sanguine. Hoc autem inde potest perpendi. quia dicit apostolus in sancta sanctorum fuisse aureum thuribulus. et hic erat ornatus templi interioribꝰ.

De porticu. Ca.XII.

In facie vero templi erat porticus. que in euangelio legitur vestibulum templi. habens columnas ereas in longitudine sui dispositas. ĩmedio quarum erant due mirabiliores ceteris positeante fores templi. habentes ĩ medio sui spacium decem cubitorum. secundum latitudinem porte templi. Quarum talis erat compositio. Stilus vel stipes columne. xviij. habebat cubitos alti/ xxx. v. cubitorũ altitudinis. nõ plalipomenon. nius sed valliculat⁹. habens in circumitu cannales caua tiones. quattuor digitorũ et erat fusilis. et linea duodecim cubitorũ ambiebat illum. Siquis vellet rotunditatem tangere. Uel forte in medio columne. linea fusili opere circumducta erat. Epistilium vero columne super quod locãdum erat capitellum. latius erat stipite et rotundum opere reticulato celatum. Capitellum aũt superpositũ epistilio fusile erat. et. v. cubitor̃ altitudinis et ĩ summa pte erat liliatũ. Latera vo ipsius ex omni pte in modũ retis ⁊ catenar̃ erãt pcta adeo artificiose vt retia et catene magis viderent̃ apposita q̃ insculpta vel q̃ solida nõ erãt pforata. vndiq; fusa sũt. vt cõtextiones retis formam exprimerẽt. Septena versuũ retacula erãt in capitello vno. i. vij. ordines. habentes eandem

celaturam. totum circũitum capitelli pergitum occupantes. vel ab inferiori parte capitelli vſq; ad ſuperemã erant iſti vij. ordines diſpoſiti aſcendendo. Super capitellum vero erat retiaculum regens eius ſummitatem. et deſcendens aliquantulũ ſuper latera capitelli in circũitu. In cuius extremitate dependebant in duobus ordinibus. cc. malogranata. In epiſtileo quoq; columne ſup qõ ſedebat capitellum dependebant malogranata. Legitur enĩ q; capitella erant ſup ſummitatẽ malogranatoꝝ. Eiuſdem ꝓpoſitõis erat colũna altera. De cõpoſitõne vero baſium nõ legitur. De due colũne ꝓpꝛijs nominibus vocabantur. tum ꝓpter ſui magnificentiam. tum ꝓpter futuroꝝ multam prefiguratõem. Dextera dicebat. Jachim. id eſt firmitas. Joſephus vocat eam thalamũ iachiz. Siniſtra dicta eſt booz vel bez qõ ſonat robur vel in roboze. De reliquis columnis veſtibuli modicum agit hyſtoria dicens. Capitella aũt que erãt ſup capita columnarum. quaſi ope lilij fabꝛicata erant in porticu. iiij. cubitoꝝ. et ruſſus alia capitella in ſummitate colũnarũ veſtu per iuxta meuſinã columne contra retiacula. Dozzo de ꝓpoſitõne colũnarũ tacet. Capitella vero eaꝝ minoꝛa dicit vno cubito pꝛioꝛibus capitellis. De ſcemate eorum tñ dicit q; erant liliata. et habebant retiacula ſuperpoſita. Quod aũt ſequit malozũ granatoꝝ. cc. oꝛdines erant in circũitu capitelli ſecundi. ambiguũ eſt vtrũ hoc dictũ ſit de capitellis minoꝛibꝰ. an de capitulando dictum ſit de capitellis pꝛioꝛibus. Has columnas fudit hyraz tyri? plenus ſapĩa ad faciendum omne opus ere ere. filius mulieris vidue de tribu neptalim patre vero tyrio. Sed et omnia vtenſilia templi erea ⁊ quicquid in eo de ere factum eſt. fudit hyram in campeſtri regione iozdanis in terra argilloſa. et inter ſochoꝛ ⁊ ſarthan. Nec te moueat q; aliquando de ere. aliqñ de auricalco dicunt facta. qõ idem eſt. cuius ſplendoꝛ et pulcritudo ſimilis erat auro vt dicit ioſeph? In hoc veſtibulum aſcendebat ab atrio ſacerdotum. xij gradibus ſecundum ioſephum. Quidam tamẽ dicunt. vij. ſecundum viſionem ezechielis. dicunt enim i multis concoꝛdare ꝓpoſitionem templi materialis. cũ compoſitione templi ſpiritualis. quod vidit ezechiel.

De cubiculis et cenaculis ebdomadariorum. Capũ. XIII.

EDificauit autez ſalomon in circũitu templi poſt veſtibulum. xxx. paruulas domus q; ſui copulatõne totum templi ſpacium exterinſecus ambiebant. Harum ſingule habebãt quinq; cubitos latitudinis. et tantundẽ longitudinis. et. xv. in altitudine. Ingreſſuſq; earum ita fecit ad inuicem. vt et alia ingrederetur ad aliã aliquo ſpacio interpoſito. Si eñ exterioꝛ longitudo templi fuit tantũ. lx. cubitoꝝ. et latitudo. xxx. tunc ambitus trium murozuꝝ habuit tñ. c. xl. cubitos ad quem ambiendum ſufficerẽt domũcle. xxviij qz. quinq̃es. xxviij. faciũt. cxl. Credẽdũ ẽ aũt q; ꝑdĉa quãtitas tẽpli fuit inter muros intrinſecꝰ. et muꝝ habuit. x. cubitos latitudinis. Ergo longitudo exterioꝛ fuit. lxx. cubitoꝝ. hinc z in de. latitudo occidentalis. xl. qui faciũt. c. lxx. Ad quos implendos neceſſarie eẽnt xxxvi. domuncule ſi cõtinue eſſent. Et ſuꝑ eas edificate erant alie equales eis ⁊ meſuris et numero. ita vt latera templi tria per circumitum tegerentur domunculis vſq; ad pꝛimum tabulatuz exterius. Reliqua vero pars templi ſupeꝛioꝛ circumedificata non erat. ſed libere videri poterat. Non fuerunt hę domuncule palatoꝛia vel exedre vt quidam putãt. de quibus poſtea dicemus. ſed fuerunt cubilia ⁊ cenacula ebdomadariozum et gazophilacia vaſozum et veſtium templi.

De atrio ſacerdotũ. C. XIIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Ædificauit atri
um interius tribus ordinib⁹ la/
pidum politorum ⁊ vno ordine ligni cedri. ℣ Porro plura fuerunt atria circa tẽ
plum vt in psalmo legitur Qui statis in
do.d.in a.d.d.n. De interiori tñ atrio mẽ
tio fit in regum de eodem. et de scõ tra/
ctat iosephus. Sed preter hec duo. etiaz
fuerunt alia duo. Igitur atrium interius
erat platea grandis ex omni parte circa tẽ
plum diffusa. per quadruũz pro foribꝰ tẽ/
pli ad orientem plurimum extendebatur
qbi erat altare ereum. et luteres. et ibi
ministrabant leuite ⁊ sacerdotes coã do
mino. Circa vtrumz latus templi non a/
deo diffusa erat. Ab occidente vero stricti/
or. Pauimentũ cui⁹ vario marmore stra
tum erat. et diuersis imaginib⁹ venusta/
tum. Hoc atrium cingebat murus breuis
in latitudine tantum trium cubitoꝝ. et e/
rat vnus cubitus lapidũ vnius coloris.
secundus lapidũ alterius coloris. et terci
us tercij coloris. Intus aũt erat vestitus
cedro. et positus erat murus per gyrum ĩ
extremitate huius atrij. vt ceteros a mini
stris ab ingressu atrij prohiberet. Ad hũc
se apodiabant psallentes. et conuersi ad
populum super hũc inclinati loquebant̃.
In eodem muro stabant columne equis
interuallis disposite. populum extra stan
tem ad legem sanctimonie premonentes
alie literis hebreis alie grecis. alie latinis
et ne in locum sanctum transirent prohi/
bentes. Hic ambitus muri ꝓprio nomĩe
vocabatur gion. latine ⁊o cãcellus. Vnũ
solum habebat introitũ ab oriente contra
portam templi. habens apturam .xxv. cu
bitoꝝ sine foribus. vsqz ad hũc introituz
accedebãt viri ⁊ mulieres deferentes ob/
laciões suas ad ministros sibi occurrẽtes.
Nec licebat eis nisi in quibusdam casib⁹
vlteri⁹ transire. et ascendebãt ad ipm per
xiij. grad⁹. Hoc atriũ dicebat̃ atriũ inte
rius vel atriũ sacerdotũ. qõ qz etiã illi qui
erant aaronite. sed ꝓter maculaz aliquã
offerre nõ poterãt. nõ intrabãt. licet de pa
tribus sacrificioꝝ alerentur.

De atrio mundoꝝ. Ca. XV.

Post illud atriuz
et infra ipm in declui latere mõ
tis positũ erat secundum atriũ qõ diceba
tur sanctum. qõ iosephus vocat aulã vel
basilicam grandem. Erat aũt diffusum
per circũitũ circa atriũ interius. longe tñ
maius eo. et pauimentũ cum vario mar/
more. Erat quoqz circũseptum muro ĩ al
titudine .xxv. cubitoꝝ interius. exteri⁹ ve/
ro altitudinis .xl. cubitoꝝ scõm declinita/
tem collis. Et licet sic altus esset. non a sẽ
debat tñ vsqz ad fabricam templi. nec ip̃i
us aspectũ prohibebat. Erat autẽ murus
iste ad occidentem simplex et nullam ha/
bens portã. In vtroqz vero latere ⁊ i fron
te orientali habebat porticus circumiacen/
tes instar claustri monachoꝝ. in quib⁹
erant columne singuloꝝ lapides diuersi
coloris cum basib⁹ argenteis. Camereve
ro porticuũ ⁊ laquearia cedrina erãt. La/
titudo vero porticus .xxx. cubitoꝝ. In late
re meridiano erãt .iiij. porte duplices val
uas habentes. que laminis aureis et ar/
genteis miro ope decorate erant. Eiusdẽ
numeri ⁊ eiusdem scematis erant porte ĩ
latere septentrionali. In his sedebant ia
nitores vt arcerẽt immundos ab introitu
huius atrij. Porro in orientali fronte e/
rat porta que speciosa dicebatur. habens
valuas de ere chorinteo factas. In angul⁹
huius frontis erant due porte modice. p
quas ascendebãt mulieres ad offerendum
Ad forte ministri descendebant in occur/
sum earum. ibi ad suscipiendas earuz ob
lacões Per has portas quas diximus a/
scendebant vndequaqz viri mundi ĩ atri/
um secundum. ut orarent sub diuo tẽpo/
re serenitatis. sub porticib⁹ tpe tempesta
tis. In platea huius atrij orientalis ven
debant̃ animalia et volucres ad offerẽdũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

et mēse numulariorꝫ stabāt ibi. quas euertit dñs. In porticibꝫ aūt circa portas stabant gazophilatia diuersi generis ad recipiendas oblationes ingredientiuꝫ. In porticibꝫ laterū erāt pastoforia. loca separata ad comedendum. in quibꝫ sacrificātes de pnbꝫ sacrificiorꝫ que eos ꝓtingebāt vescebanꝫ coꝝ dño. Qui dā tñ volūt ꝙ ibi tm̄ aforis venientes a finibus israel comedebant. et ob hoc dici pastoforia. In eisdē porticibꝫ erāt cathedre ⁊ sinedre ⁊ exedre. id est tria genera sediliuꝫ ut ait isidorus. In cathedris sedebāt doctores in ginnasio. In sinedris sedebāt auditores in consistorio. Et dicebanꝫ sinedre. q. consessus In exedris aūt sedebāt assessores cū iudice qñ secretius aliquid tractabāt. q. in locutorio. Et dicebanꝫ exedre. q. assessus. licet exedra sepius ponaꝫ ꝓ thalamo. Hoc atriū scōm sepe in euangelio dr templuꝫ. vbi dr. ꝙ oues ⁊ aīalia vendedanꝫ in templo. et ꝙ ihūs docebat in tēplo. et ꝙ filij israhel orabāt in templo. ⁊c i hūc modū.

De atrio mulierum. Ca. XVI.

Porro sub hoc atrio erat atrium terciū similiter ī declui latere mōtis positū. eiusdem cōpositōis cū scdo et si nō tāte venustatis. nec tam pretiosi ornatus In hoc orabant mulieres munde tantum.

De atrio immundoꝝ. C. XVII.

Infra illud atrium erat ⁊ quartum. in quo orabāt viri immūdi ⁊ mulieres. ⁊ gentiles. cuius murꝰ exterior in radice collis positus erat. et ascēdebāt. cccc. cubitis vsqꝫ ad verticem rantū collis. in quo situ erat templum. ⁊ ita muri atriorum in nullo prohibebant aspectū templi. neceorꝫ qui ministrabāt in atrio īteriori.

De altari ⁊ mari eneo C. XVIII.

Porro in atrio interiori erat altare ereum. factuꝫ ex lapidibus impolitis circumtectuꝫ ex omni parte ere. longe maioris quantitatis ꝙ illud portatile qđ factum fuit in deſto .xx. cubitorum longitudinis et totidem altitudinis. et .x. latitudinis. et erat sub eo fouea grandis. in quā per foramē in medio altaris positum cineres defluebant. ⁊ sanguis qui ad crepidinem altaris fundebatur influebat in eam. Quandoqꝫ ꝺo mūdabatur fouea per fenestram que erat ad orientem. Altare ꝺo qđ fecerat moyses ꝓpter reuerentiam sui in aliqua parte atrij reseruatum est. Quod quidam tradunt ibi ꝓmansisse vsqꝫ ad euersionem templi factā per romanos. Imo etiā postea cum gentiles habitauerūt in iherusalem fecerunt ex eo horologium sibi. De loco vero hui? altaris ⁊ quomodo imolantes ad latus ei? imolarunt coram dño supra satis dictuꝫ est. Porro in eodem atrio posuit salomon mare eneum fusile. quod nos lauatorium dicere possumus. vt in eo sacerdotes ministraturi abluerent pedes et manus. Quod ioſephus vocat cantaruꝫ ingentem in scemate emisperij factum. cui? latitudo .x. cubitorꝫ erat per diametrꝫ a labio vsqꝫ ad labiuꝫ. Altitudo vero erat quinqꝫ cubitorꝫ a labio scilicet vsqꝫ ad funduꝫ. spissitudo vero erat. iij. digitorꝫ. In superiori parte adeo latum erat. ꝙ reſticula. xxx. cubitorū cingebant illud per circūitum sed paulatim in descensu angustius fiebat. adeo vt circa fundum reſticula .x. cubitorū ambirent illud. Supremum eius labiuꝫ repansum erat ad modum lilij. In lateribꝫ aūt eius extrinsecus duo ordines erāt sculptarum hystoriarum. id est hystorias aliquas habentium. Capiebat autem duo milia batos. id est tria milia metretas. Batos enim capit metretam ⁊ dimidiū.

Idez linea diametralitter a labio ad oppositum labium protensa .x. cubitos habebat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et est batus mensura trium modiorum eiusdem capacitatis cuius & ephi. Sed et batus est mensura liquidorum. ephi vero aridorum. Porro basis super quā stabat habebat. xij. boues eneos & fusiles. e quibus tres respiciebant ad aquilonem. tres ad occidentem. tres ad meridiē. tres ad orientem. quorum anteriora tantum prominebant sub mari. posteriora vero intus latitabant.

De luteribus. Ca. XIX.

Fecit quoq; salomon decem luteres eneos et fusiles. altitudinis. viij. cubitorum. Erat autem in summitate luteris os recuruatum interius. et adeo angustum. vt vnius cubiti esset eius latitudo. Fundus vero eiusdē erat latitudinis cubiti et dimidij iuxta quantitatē basis supra quā sedebant. Quadraginta batos capiebat luterorius. In eis abluebantur interiora et pedes offerentes holocaustorum. et erāt omnes eiusdem factura sicut & bases quibus insidebant. Erat autem basis in inferiori pte ī lōgitudīe & latitudīe hās. iiij. cubitos per quadrū. in altitudine vero trium cubitorum. Et ascendendo paulatim angustata vsq; ad cubitum et dimidium iuxta quantitatem fundi ipius luteris. Eratq; ꝓposita ex. iiij. tabulis quibus quadra erat superposita quadrata. et ex omni parte aliquantulū excedens summitates aliarum. habens in medio sui eminentez cōcauitatē rotundam. in qua sedebat luter. Ipm opus basis interrasile erat. et in iūcturis tabularum per quattuor angulos erant sculpture eminentes ad moduz columnarum. quas quidam dicunt vocari media inter columna patara. Tamē quidam legūt ibi media intercolumna quadrata. vocantes columnā mediā tabulaz inter. iiij. tabulas superpositā. Latera vo basis a media parte supra insculptas habebāt coronulas et plectras. & in medio earum leones & boues. et cherubin et super colla leonuz et boum. et subter erant loza ex ere pendentia quibus ligari videbantur

Plectra vel corona facta de floribus vel arboribus vt fit de lauro mirto.

In summitate vero quattuor columnaz angulariū erāt humeri expansi in similitudine manus humane & pedis aquilini super quos tabula ferens luterem ita erat coaptata. vt naturaliter infra videret. Et habebant ille colūne ꝓprias celaturas. homines arbores & aues. Porro altera media pars basis que erat circa terraz. habebat per girum rotas eminētes cubiti & dimidij. et que in rota fieri solent axes & radios creatos et modiolos. oīa fusilia. Et circa eas posite erāt varie celature. Et hec oīa adeo fabrefacta erāt. vt nō celata sed quasi apposita per circūitum viderent. et basis quasi rotis circūstantibus vehi videbatur. Una erat fusura et mensura & sculptura. x. basium & luterum. De sculptura tū luterū nihil memini me legisse. Porrō quinq; in atrio templi steterunt ad dexteram. et. v. ad sinistram ad hūc vsum. Lauabīnt prius lauabāt membra hostiarum in piscina ꝓpatica. et lota tradebāt sacerdotibus. qui ne quid interiz eis sordis adhæsisset. luteribus ea immergebāt. vt resincerata superponerent altari. Porro lauatoria hec in hūc modū posita erāt. ut ingredientibus atriū sacerdotale. primo occurrebat ad meridiē mare eneū ad abluendas manus. postea ꝓgredientibus occurrebant decē luteres ad intinguenda membra hostiarum. sursumq; progredientibus occurrebat altare eneum. similiter ad meridiem positisq; hostijs super altare redibant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sacerdotes offerentes ad mare eneum. et abluebant ibi pedes et manus. vt sic ho/ri consummarent sacrificia. id est intrarēt templū cum prunis ⁊ thimiamate ad ado/lendum illud super altare in odorē dño.

De vasis altaris. Ca. XX.

VTensilia vero al/taris enei fecit hyram et ere lebe/tes ad suscipiendos cineres ⁊ prunas alta/ris. ollas quoq; et caldarias ad coquēdas carnes. et hamulas. id ē fuscinulas ad ex/trahendas carnes vel disponendas. et ar/pagiones. id est furcas ad ꝓponēdū ignē et membra hostiarum desuper disponen/da. et scutras vasa scz equalis amplitudi/nis in ore et fundo ad calefaciendum Jo/sephus addit et trullas. forte ad congre/gandos cineres vel eruendos. ad verrē/dum pauimentū. Porro vtensilia tēpli aurea erant vel argentea. Vtensilia cāde/labrorum aurea erant. de quibꝫ in exodo legitur. Numerum vero vtensilium que fecit salomon tempore procedente ponit iosephus. mensas scz super quas iacebāt fiale et patere. et mortariola. ⁊ patene ad offerendam similam. et crateres in quib⁹ simila cum oleo miscebātur. et assarones in quibus libamina mensurabant. Thu/ribula quoq; cū quibꝫ ferebatur thimia/ma. et alia thuribula in quibus ferebatur ignis a maiori altari ad minus. Hec oīa obtulit salomon aurea. et alia similiter ar/gentea. sed in duplum. Quorū numerū scīm iosephum ponere timui. ne incredi/bilis videretur. ꝑsertim cū viciū scriptoꝝ circa numeros plurimum inueniatur.

De edificatōne templi. C. XXI.

ANno igitur iiij. regni salomonis scō mense fun/data est domus domini. et in anno. xi. mē/se ebul. id est octobri. consummata est in omni opere suo et in vniuersis vtensili/bus que in imminenti erant necessaria.

Post dedicatōem enim plura fuerunt fa/bricata ⁊ superaddita. Et edificauit eam septē annis. et. vij mensibus Et conuoca/uit salomon in anno. xi. maiores natu is/rahel. et principes tribuū. et duces fami/liarum ad dedicatōem templi. et ad offe/rendam archam in illud. Et conuenerūt omnes mense. vij. i. vij. lunatione que in/trauerat octobrem. Et erat dies solennis decimus scz dies quo fiebat expiatō. Po/test tñ dici templum in septēbri dedicatū quia totus fere solennis est rege accelerā/te. et post dedicatōem fecisse aliqua vten/silia. que deerant mense octauo. et sic vtrū/q; verū est. qz mense octauo perfecta est do/mus in omni opere et vtensilibus. et ta/men mense. vij. dedicata est. Et tulerunt sacerdotes ⁊ leuite de ciuitate dauid arch/am domini. et omnia vasa eius. et vos in/bilantium vt ait iosephus a longe remo/tis audiebatur. Rex vero et vniuersa mul/titudo gradiebantur. alias gratulabant ante archam. et immolabant hostias absq; estimatōe ⁊ numero. et aromatum fumꝰ a longe positis sentiebat. Et intulerūt sa/cerdotes archaz dñi in locū suū et in ora/culum subter alas cherubin. quibꝫ quasi quodaz ciburneo tegebatur. Capita qui/dem vectiū super humeros portātiū a po/pulo retro posito videbātur. donec archa reposita retracti sunt a visibꝫ hoīm i sem/piternū. Archa vo tecta erat ne videret. In archa aūt nihil aliud erat nisi due ta/bule testamenti lapidee. Supplendum ē aūt et vrna aurea plena mana. ⁊ virga aa/ron. Hec enī testat apostolus fuisse in ea Factū est aūt cū exisset sacerdotes de ora/culo. et dicerent Confitemini dño quoni/am bonus quo/niam in seculū misericordia ei? Quando dauid ītro/duxit archam. cāraue/nebula impleuit runt alium psalmū. domum domini Confitemini dño ⁊ i/uocate nomen eius. non metuenda. sed tēpata ⁊ fulgens. et obūbrauit facies

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sacerdotum.ita vt se inuicem videre non possent nec ministrare. Et ait salomon. Dixit dñs vt habitaret in nebula. Nusq̄ legitur dñs hoc dixisse. Sed q̄ in monte syna apparuit in nebula. & precessit israel in nube. & ante moysen positum in cauerna petre trāsiuit in nebula. ideo salomon posuit dictū pro opere. Et est sensus. Dixit dñs id est opere monstrauit. Subijt aūt omnes quedā opinio fantastica. dominū localiter descendisse in templū. quā amouit salomon dicens. Nouimus dñe quia fabricasti tibi domū perpetuam celū & terram simul & mare. Et flexu vtroq̄ genu i terram cozā omni ecclesia vtrancq̄ manū leuauit ad dñm supplicans pro peccatis. vel gratias agens de promissione dñi impleta. qui promiserat dauid domum sibi edificandam p manuz filij eius. Orauit quoq̄ vt quicunq̄ iudeus vel gētilis ascenderet ad hanc domū supplicans p peccatis vel clamans ad dñm p aliqua tribulatione. exaudiretur a dño in his q̄ iuste postularet. Et surgens ab oratione stans benedixit vniuerso populo. & dedicatū est templū cū vtensilibus suis die illa. Et deinceps in eadē die quartū fiebat festū scz festum dedicationis. In eadem enim die erant tria alia festa. festū scz ppiationis afflictionis & expiationis. Nec te moueat q̄ diximus eū flexisse genua sup terrā. cū in paralipomenon dicatur. q̄ fecerit salomon basim eneam. iiij. cubitis altā. quaz posuit in medio basilice. & stans sup eam benedixit populo. Potuit enī vtrunq̄ fecisse. Vel si pro eodem accipiatur. intelligendum est eum flexisse genua super terrā. id est super locum in quo stabat. Et immolauit salomon hostias pacificas. xxij. milia boum. et ouiū. c. xx. milia. Et quia altare eneū ad susci piēda holocausta et adipes pacificorum minus erat. sanctificauit Legitur in paralipomenon ignis de celo descendisse. et deuorasse oblata.

rex medium atrij interioris. vt sup illō crematentur que super altare cremari nō poterant. Fecit q̄ salomon festiuitatē dedicationis et omnis israhel cum eo. xiij diebus Nō sic intelligendum est. Quinq̄ diebus continuis celebrata est dedicatio. In vij. vero die q̄ fuit quītadecia mensis occurrit cenopegia que interposita est. vij. diebus. Qua terminata. iterum celebrata ē dedicatio per duos dies qui intermissi fuerant. et in die octauo. i. post duos dies se prenarios dimisit rex pplm. Vel dedicatio continuis. vij. diebus facta est. et post xvij. die inchoata est cenopegia & terminata in vicesima tercia. et in octaua cenopegie post collectum dimisit populum. Et apparuit dñs scdo salomoni per somnium dicens. Exaudiui oratione tuam. sanctificaui domum hanc et erunt oculi mei cunctis diebus sup eā et sup te & super populum israhel. si custodieritis mandata que ꝓposui vobis. Alioquin auferam vos de terra quam dedi vobis. et templū hoc proiciam a conspectu meo. et erit eruminne vestre fabule narrantium.

De domo saltus. C. XXII.

Actum est autē post fabricam templi cepit salomon construere edificium domorum regalium qd. xiij. annis vix impleuit. Non enim circa eas adeo feruens erat studium populi sicut circa templum. sed nec ad eas opulentia fuerat ei preparata a patre. Fecit āt tres domus. domum sibi. et domum vxori sue filie pharaonis. et domum saltus. De domo regis hoc solum dicitur i regū Domum suam edificauit salomon. xiij. annis. et ad perfectum vsq̄ pduxit. & paulo post porticum etiam solij in qua tribunal fecit. Et vocauit porticū ipam domum in qua erat solium. et tribunal. Solū autez est regis tribunal iudicis Et erat in eadem domuncula i qua sedebatur ad iudicandum. i. in q̄ cū assessoribz tractabat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

de sua. De hui⁹ dom⁹ ꝓpositõe tacet liber regũ. forteq; eadem erat. q̃ & in domo saltus. quã plenius describit. De domo regine dicitur in regũ. q; eam tali ope fecit. q̃i & domũ regiam. Porro domus salt⁹ duplex erat. & ex duplici materia. Pars inferior erat lapidea. & vocabatur nephtora. i. pigmentaria. in qua reponebãtur aromata & pigmenta ad vsus templi & dom⁹ regie. vt ex beneficio terre & muri diu durarent quasi recẽtia. Superior pars dom⁹ lignea erat de lignis libani facta. vnde et dicta est domus saltus. vel dom⁹ libani. vel domus saltus libani. Quidam tamẽ putant eam ob hoc sic vocatam. q; circunquaq; cõsita erat ex arboribꝰ et viridarijs et mire recreatiõis iuxta densitatem salt⁹ libani. In ea reponebantur arma. vt bñficio ligni rubiginem nõ sentirent. nec solum arma ad pugnandum. sed et ad decorem et ad ostentatiõem regi facta. Fec̃ enĩ rex salomõ. cc. scuta aurea. et. dc. sicli erãt ĩ vnoquoq; scuto. In paralipomenon legitur de totidẽ lanceis aureis. Fecit quoq; ducentas peltas aureas. quarum quedam rotunde erãt. alie instar semicicli facte. His vtebantur custodes regis añ ostium domus excubantes. Etiam quando rex egrediebatur precedebant eum equitantes & ferentes huiusmodi arma. iuuenes flaui. et vsq; in equoꝝ sessionẽ diffundentes cesariem. comis suis adijcientes auri tincturam. vt eorum capita sole percussa radiarent. Hos sequebatur rex vectus in curru. et ad locum quendam solitus erat exire. qui ab ibero solimis abest duobus funiculis. et vocabatur ort⁹ eden id est deliciarum. Porro pars illa superior que vocabatur domus saltus. habebat longitudinem. c. cubitorum. et ĩ latitudine. l. et in altitudine. xxx. cuius camera tota vestiebatur tabulis cedrinis. Sustentabatur vero tribus ordinibus columnaꝝ Unusquisq; ordo habebat columnas. xv. e regione se respicientes & pari modo a se distãtes. et ita inter miros et tres ordines columnarum erant. iij. deambulantia. Porro foribus autem domus fecit porticũ columnarum. l. cubitoꝝ longitudinis. et xxx. latitudinis. De compositione inferioris partis domus lapidee tacet liber regũ forte quia eiusdem compositiõis erat cuius et superior.

De basilica & domo regia. C. XXIIII.

In Regione stabat domus regia grandi interiacente viridario eiusdem longitudinis latitudinis. et altitudinis. et similiter interculumnata. Cerunt amen simplex erat & vinius mãsionis murus cui⁹ altitudo quatuor habebat distinctiones. quarum tres diuersis variabantur coloribꝰ. quarta vero superior celaturis erat ornata. Erãt ibi arbores sculpte diuersi generis. ramis. foliis. et pomis obumbrate. ita vt ꝓter miraculum subtilitatis agitari quodammodo putarentur. In medio totius amplitudinis erat domuncula. habens latitudinem. xxx. cubitorum. et in ea erat solium ualidis columnis extensum. in qua rex sedens iudicia proferebat. In posteriori frõte domus. laquearia et parietes vestiti erant auro. vbi fecit rex thronum de ebore grandem. et vestiuit eum auro. cui⁹ ascensus facilis erat per. vi. gradus. et de marmore porphirio factus. xij. leunculi stabant super. vi. gradus hinc & inde. Reclinatorii throni posterior rotunda erat. sedens super vitulum respicientez. & due manus hinc et inde tenebant eum. & duo leones stabãt iuxta manus singulas. Hõ fuit tale opus in vniuersis regnis. Fecit et circa domum reliqua habitacula & sedilia. Ubi post causas explicatas residebãt. strata omnia ex marmore & tabulis cedrinis. Fecit quoq; domum regine in latere descendentem. marmore cedro auro & argẽteo opulentissime decoratam Fecit & vtensilia vtriusq; dom⁹ preclara.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Hecnō ⁊ vasa quecūq; sunt epu'oportūa
oia ex auro fecit. Perfecit itaq; salomon.
xx.ānis templū. ⁊ domos regias. cū om
ni supellectili sua. hyram regi thiri p̄sen
te sibi auxilium in lignis ⁊ auro.

De oppidis doris hyrā. C.XXIIII

Dunc dedit salo
mon hyram. xx. opida ī terra ga
lilee. in sorte nepthalim maritima. Q̄z nō
placuerūt regi thyrio licet a tyro nō ꝓcul
essent posite. ⁊ appellauit eā terrā cabul q̄
lingua phœnicū sonat displicere. ⁊ primū
terra illa vocata est galilea gentiū. nōn q̄d
ibi gentes habitarēt. sed q̄ sub ditione re
gis gētilis erat. Refert iosephus menan
drum phœnicē hystoriographū scripsisse
q̄ salomon ⁊ hyrā mutuo sibi scripserunt
enigmata ⁊ figuras. q̄ qui solueret certaz
daret alteri pensionē. Cumq; arrasset hy
ram in solutōe sudabat thyriū inuenē ab
demiū abdemonis filiū qui oēia de facili
explicabat.

De opibꝫ salomonis. Ca.XXV.

Oro conuertit
animū salomon ad muros ciui
tatis ꝑstruēdos quos miro robore ampli
auit. Alias quoq; regias q̄ ad hierosoli
mam ducerent. nigro lapide strauit. In
pluribꝫ vero locis ruinas ciuitatū repara
uit. Sed ⁊ nouas ciuitates ꝑ opportunita
te locorū fundauit. quasdaz ꝓtra hyemis
intemperiē. quasdā aduersus caumā estiꝫ
uum. quasdā ꝓtra veris ⁊ autūni mutabi
litatem. In terminis vero terre edificauit
vrbes tabernaculorū imo vltra fines ter
re ꝑmissionis ꝑ plurimas vrbes occupa
vit. socro suo pharaone rege egipti ei pre
bente auxiliū. Qui vrait iosephus vltī?
regū egipti dict? est pharao. q̄d interpre
tatur regnans. Qui cū admiraret opera
salomonis. precipue commendabat do
mū saltus. ⁊ sacrificia frequētia leuitarū
circa ea. Porro de filiꝫ israel nullū fecit
salomon seruū. sed erant viri bellatores ⁊
ministri ei?. et quibꝫ erant sup̄ oīa opera
salomonis p̄positi. cccc.l. Chananeos au
tem de mōte libani vsq; ad ciuitatē ama
chī fecit sibi seruos tributarios. Classem
quoq; fecit rex salomon in insula quadaz
egiptiaca rubri maris que dicit asyonga
bris. et nauigabant cum suis salomonis
viri nautici de tyro. que tūc insula erat. et
deferebant de ophir aurū multū. et circū
euntes indiam ⁊ siciliam. post elapsuz tri
enniū referebant salomoni aurū. cccc. ⁊
xx. talentoꝫ. et argentū. et dentes elephā
toꝫ. et simeas et pauos. et gemmas et li
gna thina mīra nimis. que erāt de lignis
serbim. et odorifera. de quibus fecit rex sa
lomō fulcra ⁊ sedilia domus dñi et dom?
regie. et cytharas et liras cantoribꝫ. nam
cynara et nabla ex electro cōstituit. Qua
si nullius p̄cij erat argentū in diebꝫ ei?
nam et sedilia p̄o foribꝫ domoꝫ plurima
in hierusalem argentea erant. Sed et li
gna cedrina. quasi sicomori ligna abūda
bant in ea.

De regina Saba. Ca. XXVI.

Dhorum incre
dibilem opinionez regina saba
excitata. venit tentare eum in enigma
tibus. Et ingressa est in hierusalem cū co
mitatu multo et diuitijs inestimabilibus
Est aūt saba quandoq; nomē regionum.
sed hic est ciuitas regalis ethiopie. Qui?
nominis significatōes apō hebreos distī
guūtur per apices literarū sin et samech.
Erodotus dicit. post mineum qui men
phym condidit. reges egipti dictos fuisse
pharaones. quod sonat regnantes. Qui
bus successit nichaula regina egipti ⁊ eti
opie. quā putat iosephus venisse ad salo
monē. Que ingressa ad eum locuta est
vniuersa que habebat ī corde suo. Nec fu
it ſmo qui regē lateret. sed docuit eā in oī
bus his que ꝓposuerat. Et ammirās non
habebat vltra spiritū. dicens famā regis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

minorē esse veritate. Veruntamen tria p̄ ceteris admirabatur. domū saltus. et sup̄a templi fabricam ordinem quoq; et frequentiam ministrantium in templo. Tertiū vero ordinem. et distinctōem fuientium regi in mensa. Haz et pincerne similiter cultu ⁊ distincto ab alijs ornabātur. similiter et panum latores ⁊ dapiferi. vt in tanta multitudine ministrorum null? dubitaret quis cuius rei ministerio fungeretur. Dedit aūt regina munera. c. xx. talenta auri. et gemmas preciosas ⁊ aromata. quanta ⁊ qualia non fuerant visa ī ihrusalem. Dicit etiam iosephus eā dedisse regi radicem balsami. vnde propagate sunt in engaddi vinee balsamite. Cui etiā salomon multa.

Quaz postea deopatra abstulit pessima regina egipti.

redonauit nihilq; fuit q̄ postulanti non preberet. Que regina gratis suscipiēs ad propria reneauit. Tradūt quidam eā rescripsisse salomoni. q̄p̄ presentialiter ei dicere timuit se vidisse. s. quoddā lignum ī domo saltus. in quo suspendēd? erat quidam pro cuius morte regnum iudeorum periret. et certis indicijs illud regi indicauit. Dō timens salomon in profundissimis terre visceribus occultauit illō. Pro cuius virtute aqua mota sanauit egrotos. quod tamen in libris suis negāt se habere hebrei. Sed quomodo circa tp̄a xp̄i in probatica piscina supenatauerit incertum est. et creditur fuisse hoc lignum crucis dominice.

De aduersarijs salomonis.

C .XXVII.

Procedēte vero tpe amauit rex salomon mlieres alienigenas ꝯ legē ⁊ posuit maculā in gloria sua. et scisma in genere suo. Fuerūtq; ei vxores regine. q. septingente. Joseph? tamē dicit. lxx. et pcubine. ccc. que auerterunt coz eius cū iam senex esset. et securus est deos alienos ne delicias suas cōtristaret Et edificauit in excelsis circa ihrusalē tria fana idolox. vnū astarde dee sidoniorum que iuno dr. Deom chamas ydolo moabitarū. Tertiū moloch idolo amonitarū. cuius fanū fratuit in mōte oliueti et regione templi. qd̄ plurimū deo displicuit. Unde et postea dictus est locus ille locus offensionis. Venit ḡ ad eum p̄p̄heta missus a deo nathan vel alius dicēs Hec dicit dñs. Quia scidisti pactū meū scidā regnū tuū. et dabo illud fuo tuo. non tamen totū sed tribū vnam. i. tribū iuda dabo filio tuo. Propter dauid fuum meuz p̄p̄ter quē etiam non faciā hec in diebo tuis. Porro cum vixisset salomon in summa pace. circa finem vite suscitauit ei dominus aduersarium adad ydumeum de semine regio. qui in tempestate illa quando deseuit ioab in idumeos puer fugit in egiptum. cui postea rex egipti dedit vxorem sororem vroris sue. que peperit ei filium ienebath. Cūq; audisset adad dauid et ioab mortuos esse. et salomonē infamatum. egressus de egipto infestabat israhel Suscitauitq; ei dñs alium aduersarium zaron p̄cipē latronū in damasco. Jeroboam quoq; filius nabath effrateus de sareda fuiens salomoni. leuauit ꝯ regē manum suā hoc modo. Salomon edificauit mello muros a radice vraginis extollēs vt coequaret eos ciuitati dauid. videnscz salomon ieroboam bone indolis ⁊ in ouibus strium. fratuit ei prefectum opis. et deinde constituit eum super vectigalia vniuerse domus ioseph. Quadam die duz egrederetur ieroboam de ihrusalem. inuenit eum in via achias p̄p̄heta silonites operatus pallio nouo. quod scidit in. xij. p̄tes. et ait ad ieroboam. Tolle tibi. x. scissuras Hec enim dicit dominus. Dabo tibi decem tribus. et eris rex super israel. filio autem salomonis dabo vnam. vt remaneat lucerna dauid coz me in ihr̄m. quaz elegi vt esset nomē meū ibi, Quo audito iero-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

boam in tumescẽs suadebat populo vt re
cederet a salomõe. Quamobrem salomõ
voluit eum interficere. Tunc ieroboaz fu
git in egiptum ad susac regez egipti vsq
ad mortẽ salomonis. Reliqua vero ver
borum salomonis et omnia que fecit. scri
pta sunt in libro verborum. vel in libro di
erum salomonis

Hunc librũ qui dam estimant eẽ paralipomenon sed quia necẽ eo scripta sunt reliq opera salomõis vtrius putãduz est hunc librũ nõ superesse. Dor
miuitq salomõ cum patribꝫ suis et sepultus est in ciuitate dauid cum regnasset in iherusalem super

Nota q̃ de pluribus libris mentio fit in sacra scriptura qui non supersunt. sic liber bel
lorum domini. de quo in numeri. similiter for
te liber verborum de quo hic et sepius agit non supereſt. Quidã tamen volunt figura
ri paralipomenõ qui dicitur residuorum. q̃
quod minus in veteris testamẽti libris dictũ est ibi suppleꝫ.

omnem israhel. xl. annis. Queritur autẽ qua ratione dicatur salomon senex fuisse cum modicum ultra. l. annos vixisse lega
tur. Roboam enim mortuo patre. xl. a vi
nus anni erat. quem salomon cuz. xi. an
nor esset genuisse perhibetur. Plenius q̃
super hunc locũ dicit iosephus ita. Mor
tuus est salomon valde longeuus. qui re
gnauit annis. lxx. Vixit autẽ. xciij. ãnis
sed dina scriptura eos tantum annos ex
primit. quibus regnauit anteqz prevari
caretur. In diebus salomonis fuit rex se
xtus latinor siluius alba siluij enee filij.

De roboam et diuisione regni.
Capi. XXVIII.

POst mortem sa
lomonis successit ei roboam. et
erat mater eius naama amanitis. Por
ro ieroboam audita morte salomonis re
uersus est de egipto. et venit in sichem ad
roboã cũ omni multitudine israel que vo
cauerat eũ. Cumqz vellent roboã constitu
ere regẽ dixerũt ad eũ. Imminue paulu
lum de graui iugo quod imposuit nobis
pater tuus. et seruiemus tibi. Nec ẽ intelligẽ
dum de iugo tributi. sed vectigalium im
pensas quibus preerat achimaas sub sa
lomon. Qui respõdit. Ite et redite ad me
in diem tercium. Interim psoluit senes
sadoch. scz et banaiam et ioiadam. et reli
quos principes salomonis. Qui dixerũt
Si hodie audieris eos. leniter eis loquẽs
seruient tibi in eternũ. Post hec consulu
it adolescentes non etate tm̃ sed moribus
Qui dixerũt. Imperiose loquere populo
et ꝓminando. et timentes fuient tibi. Et
redeunte pplo in tercium die dixit ad eos
Digitus meus minimus grossior est hu
mero patris mei. Pater meus cecidit vos
flagellis. ego cedaz vos scorpionibꝫ. q. d.
ego sum potentior patre. et maiora facia
super vos. Est aũt scorpio rubus aculeat
vel flagellum nodosum. vel scutica
habẽs in summitate glandes plumbeas
et indignatus pplus ait. Que nobis ps i
dauid. vel que hereditas in filio isai. q. d.
Quecz tribꝫ portionẽ suã hereditariã ha
bet a dño que necessitas ẽ vt ex vna eligã
tur qui regat alias. Quecz tribꝫ regat he
reditatem suam. Et recesserunt. x. tribus
ab eo. Ipse vero misit post eos aduram.
qui erat super tributa. et lapidauerunt eũ
Tunc timens roboam fugit in iherusalẽ.
Decem vero tribus constituerũt ieobo
am regem super se. iudas vero et beniamĩ
secute sunt roboam. et fuerũt cuz eis lem
te ꝓter templum quod erat in iherusalez
et tunc separata ẽ monarchia regni hebre
orum in duo regna. nec amplius ad vni
tatem rediit. Et victuz est regnuz. x. tribu
um israel pro multitudine sui. nomẽ iacob
patris sui sibi refutans. Dictũ est et effra
ym. q̃ ieroboam qui de effraym primus
eis imperauit. quasi tunc primum imple
ta esset benedictio super effraym. Alteꝫ ro
regnũ dictũ est regnũ iuda ob dignitatez

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

tribus regie. De vtroq; regno prosequit hystoria quasi modo interscalari. Et incisiue. nunc de hoc loquitur. nunc de illo. Q̃ diligẽs lector de facili deprehendet.

De ieroboã ⁊ abdo ⁊ virlo. C. XXIX

Dixo roboã collegit exercitũ. c. lxxx. milia electoꝝ vt pugnarẽt contra israel. Et misit ad eũ dñs semeiã, pphetã dicentẽ. Hec dicit dominus. Non pugnabitis ꝯ fres vestros. a me enim factũ est ↄbum hoc. Quod de scisinate regnoꝝ intelligendũ est. Et qui euerunt a prelio Jeroboã aũt dixit in coꝛ de suo. Si ascenderit populus iste in iherusalem. ter in anno conuerteretur coꝛ eius ad dñm suum roboam. et interficient me Tunc excogitato consilio fecit. ij. vitulos aureos quos iosephus virulas vocat. et constituit vtriq; fanũ. alterum in dan. alterum in berhel. et dixit ad populum. Ecce dij tui israhel. qui eduxerunt te de terra egipti. q. d. Omnis locus habet deũ. non habetis necesse vt ascendatis ad hostium ciuitatem ut ibi queratis deum. Feci vobis vitulos equiuocos deo. vt in eis adoreris dñm. et constituaꝝ ex vobis sacerdotes et ministros. ne filijs leui egeatis Cũq; immineret scenophegia. constituit eis diem solennem in mense octauo. quinta decima die mensis. Forte transtulit festũ de mense septimo. in octauum. vel lunatõ septembris descenderat in octobrẽ Tunc ascendit populus in berhel ad diem festũ. Dominus autem misit pphetam de iuda in berhel. qui in paralipomenon noãtur abdo. hic a quibusdam creditur fuisse gad. qui rege stante sup altare ad immolandum exclamauit. Altare altare hec dicit dominus. Nascetur filius domui dauid nomine iosias. qui comburet super te ossa sacerdotum tuorum eruta de tumulis suis. Et ait ad populuꝝ. Dabo vobis signũ quod locutus sit in me dominus. Ecce altare scinderetur et effunderetur oblatio que ẽ in eo. Tunc rex extendit manum suam ꝯcipiens eum apprehendi. et statĩ aruit manus eius cum brachio. Altare quoq; scissum est et effusa sunt omnia que erant in eo. Et timens rex ait ad pphetam Ora pro me vt restituatur manus mea mihi. Quo orante. reuersa est manus regis ad eum. Cunq; dixisset ei rex. Veni vt prandeas mecũ. et dabo tibi munera. Respõdit. Non possum. Sic enim precepit mihi dñs. Non comedes panem neq; bibes aquam. neq; reuerteris per viam quã incedis. Egressus itaq; de berhel. reuertebatur in iherusalem per aliam viã. Erat aũt in berhel pphẽta quidam senex ⁊ iacens in lecto. Cui cuꝝ indicassent filij eius que viderant et audierant. dixit eis. Sternite mihi asinum. Et ascendens abijt post virum dei. et ait ad eum. Redi mecum vt comedas. Qui respondit. Non possum. qꝛ prohibuit me dñs. At ille. ℣ Pphẽta sum sicut ⁊ tu. et dixit mihi dominus Reduce eum tecum vt comedat. et ita seduxit eum et reduxit. Cunq; sederẽt ad mensaꝝ factus est ſmo domini ad pphetam qui reduxerat eum. et ait in spiritu. Quia nõ custodisti mandatum domini. non inferetur cadauer tuum in sepulchrum patruꝝ tuorum. Et nota. q̃ per iniustuꝝ iuste locutus est spiritus sanctus vt ex eodem ore pphẽta penam acciperet. vnde et culpã acceperat. Cunq; rediret vir dei post prãdium. occidit eum leo in via. asinus autẽ stabat iuxta illuꝝ. et leo custodiebat cadauer nec asinum tangens nec illud. Quod cum accepisset senex ille pphẽta tulit cadauer eius. et posuit illud in sepulchro suo dicens filijs suis Cum mortuus fuero ponite ossa mea iuxta ossa eius. vt paretur ossibus meis pro eo. quando fiet verbum domini de crematione ossium super altare. Jheroboam autem non est reuersus a via sua pessima. Nam senex ille pphẽta persuadebat ei non fuisse verum pphetam quẽ dñs occiderat

ꝙ deceteraꝝ iꝑius ꝓ lab ꝺne sacrificandi ob/
stupuisse. ⁊ cū requieuisset ad naturā pro
priam remeasse. Altare vero propter eon?
impostorum ruptum fuisse aiebat

De morte hieroboam. C.XXX.

In diebus illis egro
tauit abia filꝰ hieroboam ⁊ ait ꝛex vxori
sue. Cōmuta habitū ne ꝓgnoscaris vxor
mea. ⁊ vade in silo ad achiam prophetaꝝ
qui mihi quon/
dam locutus est
de regno. ipse in
dicabit tibi quid
euēturum sit pu
ero huic. Et ascē
dit mlier ad ach
iam qui videre
nō poterat pre se
necrute. sed pre/
instructus a domino ait. Ingredere vxor
ieroboā. q̄re te aliā simulas? Vade et dic
ieroboam. Hec dicit dominus. Exaltaui
te de medio populi. tu autē protjeciſti me
post tergum tuum. feciſti tibi deos aliēos
et conflatiles. et ego percutiam de ieroboa
am mingentem ad parietem ⁊ clausuꝝ. i.
incarceratum et nouissimum in israhel. i.
delebo de domo eius vilissima. que ꝓ sui
vilitate negligenda putantur. et dabo ca
dauera eorum cambus ⁊ feris. Tu autez
reuertere. et in introitu tuo morietur pu/
er. et qui solus de domo ieroboam inferetur
in sepulchro. Et redijt mulier in thersa et
mortuus est puer. et sepelierunt eum. Re
liqua vero ieroboam scripta ista sunt
in libro verborum dierum regum israhel
Et mortuus est ieroboam cum regnasset
xx. et duobꝰ annis. Roboam re
gnauit in iuda que continebat tribū iuda
⁊ beniamin. xl. xvi. annorum erat cum regna
re cepisset. et xvij. annis regnauit in ie/
rusalem. Sed et iudas populus ille pec
cauit coram dño. et fecit sibi aras statuas
et lucos super excelso mōtū Sed effemi/
nati fuerunt in terra iuda. i. cultores cibe
les euirati natura vel actu sicut legitur de
ieropbantis. Offensusqꝫ dominus susci
tauit contra iu/
dam susac regez
egipti. anno. v.
regni roboam.
Qui ingrediens ierusalem. patris pre/
cedentibus cum ei resistere non posset fe/
dera non seruauit. Fecit enim pactum cū
eo de quorundam murorum destructōne
quod transgressus ē. Diripuit thesauros
domus domini et dom? regie. scuta quo
qꝫ aurea diripuit. que fecit rex salomon ꝓ
quibus fecit roboam rex scuta erea. Ha/
buit autem roboam vxores. xviij. concu/
binas vero. xx. Aiunt hebrei. lij. ānis
et nati sunt ei fi/
lij. xxviij. filie ve
ro. lx. Reliqua
roboam scripta
sunt in libro verborum dierum regum iu
da. Opa eius prima ⁊ nouissima scripsit
semeias ꝓphēta. et mortuus est roboam.
et sepultus in ciuitate dauid. et regnauit
ꝓ eo filius eius abia. In diebus ro/
boam latinorum septimus rex fuit filius
achis siue filuius egiptius. Refert ergo/
rius susac regem egipti multas gentes
sibi subiugasse. et quasdam sine prelio ce/
pisse. In subsannationez quarum in sta/
tuis earum que triumphanti preferebā
tur genitalia mulierum insculpsit signifi
cans eas euiratas esse Refert quoqꝫ ethi
ophas ⁊ phenices ab egiptijs didicisse cir
cuncisionem. Deabia C .XXXI.

Gitur in octauodeci
mo āno regni ieroboā regnauit abia sup
iudā. Tribus ānis regnauit in ierlm nomē
mris ei? maacha filia tamar filie absalō.
Et ambulauit in oībus peccatis pris sui.
Et factū est pelū inter ieroboam ⁊ abiaz
in loco qui vocat mōs amorreoꝝ ⁊ habu/
it abias ꝓ fiducia spem victoriā inestimabilē.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et mortuus eſt abia. et ſepelierunt eum in ciuitate dauid. et regnauit aſa filius eius pro eo. In anno .xx. ieroboā regnauit aſa ſuper iudam. et .xl. & vno anno regnauit in hieruſalem. Nomen matris eius. i. auie maacha Et nota q̄ roboā & ieroboā dicūt pregnaſſe .xvij. annis. et poſtea abia cōgregauit ieroboam tribus annis. et ſic impleti ſunt .xx. anni regni ieroboam. Nō ergo in .xx. anno ieroboam cepit regnare aſa vt dictū eſt. ſed potius in .xx. primo. quod p ſinodochē dictum eſt. Dicitur enim abia regnaſſe tribus annis eo q̄ regnauit duobus annis. et in parte quadam tercij. & in reliqua parte eiuſdem tercij anni cepit regnare filius eius aſa. id eſt in viceſimo anno regni ieroboam. Huiuſmodi ꝓtrarietates ſepe occurrent in ſequentib⁹. q̄rū quedam determinantur per ſinodochen. Vel quia conregnauerunt quandoq⁹ filij cum patribus vt poſt dicemus. Que vero determinari non poſſunt. vicio ſcriptorum a ſcribuntur.

De aſa et regibus iſrahel Nadab & baaſa. et Hela. Ca. XXXII.

Igitur aſa fecit rectū coram domino ſicut dauid pater eius. et abſtulit effeminatos de terra. et ſordes ydolorum. et maacham matrem ſuā amouit ne eſſet princeps in ſacris priapi. & ſubuertit ſpecum eius. et ſimulacrum turpe conbuſſit in torrente cedron. excelſa tamē nō abſtulit. Poro nadab filius ieroboam regnauit ſuper iſrahel. anno ſecūdo aſa regis iuda. Hic paret q̄ ieroboā Aiunt hebrei aſa conminuiſſe ydolum in puluerem. et clā ſparſiſſe in torrentē cedrō quod vt palam fieret ex aqua ignis ꝓceſſit a dño.

in principio .xx. ſecundi anni regni ſui mortuus eſt. Hic annus fuit ſecundus regni aſa. et regnauit ſuper iſrael duobus annis. i. vno anno et aliqua ꝑte alterius anni. Nam ꝑs āni vocatur annus per ſinodochen. ſicut dicitur in euangelio chriſtus predicaſſe trib⁹ annis et dimidio. vt pars dimidij āni vocetur dimidius annus. Sepe etiam fit econtra. vt tota ſumma temporis nomine partis ſue vocetur per ſinodochen. vt ibi. Noe cū .v. eſſet ānoꝝ genuit ſem. cum tū eſſet noe. v. et duorum annorum. Hec duplex ſinodochē plurimum occurrit in ſequentibus. Sed hec dicta ſufficiant. Nadab vero ambulauit in vijs patris ſui quibus peccare fecit iſrahel. Qui cum obſideret iebethon vrbem philiſtinorum inſidiatus ei baaſa interfecit eum. et regnauit ꝓ eo anno. iij. aſa regis iuda. & percuſſit omnem domum ieroboam iuxta verbum achie ſilonitis. et regnauit in thirſa. xxiij. annis nō tamē ꝑpletis. Et erat bellum inter aſa et baaſa cunctis diebus eoꝝ. Poro aſa. x. anno regni ſui percuſſit zariaz regem ethiopie plaga grandi. qui irruerat in terram iuda. Et redeūti aſa a victoria occurrit azarias ꝓphera dicens victoriā ſibi a deo conceſſam. q̄ legitima eius ſuabat Tunc ſcripſit aſa in omnes ꝓuinciam vt oēs legitima diligenter ſuarent. Baaſa vero rex iſrahel.

peccauit coram domino ambulans in vijs ieroboaz et vltra. et venit ad eum hieu prophera filius anani dicens. Hec dicit dñs. Eo quod exaltauit te de pulvere tu āt ambulaſti in vijs ieroboā. & in mītis peccare feciſti ꝓplm meū. et ideo auferā poſteriora tua. et faciā domū tuā ſicut domum ieroboaz. Nota q̄ iſte baaſa nō fuit de genere ieroboam. q̄ in regibꝫ iſrael nō ſemper ſucceſſit filius pīi ſed raro. Regnum vero iuda nunq̄ exceſſit genus ſuū q̄ ſp̄ filij ſucceſſit patri. Nobis tū non quieuit baaſa ſed aſcendit in iudā. & edificauit rama. xl. ſtadijs a ihrm Cūq⁹ aſa rex iuda videret ſe artatū. tollens aurū & argentū de domo dñi et domo regia miſit illō ꝓ ſuos ſinos ad benadab regem ſirie in damaſco

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

dicens. Fedus fuit inter patrem meum ⁊ patrem tuum. et inter me ⁊ te. Peto vt fit vtrum facias fedus quod habes cum baasa vt recedat a me. Et quiescēs benedab misit exercitum in ciuitates israel Quod audiens baasa intermisit edificare rama et reuersus est in tersa. Rex autem asa misit in omnem iudam dicens Nemo sit excusatus. Et tulerūt lapides ⁊ ligna de rama. et munuit de eisdem rex asa gabaa ⁊ maspha. Et venit ad eum hieu prophēta. vel vt quidam volunt ananus pater hieu arguens eū q̄ relicto domino spem posuerat in regem syrie. et misit eum rex in neruum ꝓpter quod in tēpore senectutis sue asa doluit pedes. et mortuus est ⁊ sepult⁹ in ciuitate dauid. Et regnauit iosaphat filius eius pro eo. Bubasa fuit ocranus rex latinor⁹ siluius capis. Ueruntamē eo adhuc viuente. descendit secundus quosdam hieu ꝓphēta ad baasa regem israhel arguendum. et occidit eum baasa. Mortuus est ergo baasa. et sepultus in tersa. Occisus est autem vt dicit ioseph⁹ a creone ꝓmilitone suo. Et regnauit pro eo in tersa filius eius hela anno. xxvi. asa regis iuda. Et regnauit super israel duobus annis id est anno et parte anni Qui cum recumberet in domo arsa prefecti sui. percussit eum temulentum zamri seruus suus dux medie partis equitū. Percussit quo q̄ omnē domū baasa iuxta verbum hieu ꝓphēte.

De zamri ⁊ amri C. XXXIII.

Anno vicesimo ⁊ vij. asa regis iuda regnauit zamri in tersa. vij. diebus. Porro exercitus israhel obsidebat iebebor. Qui cū audisset zamri occidisse regē ꝓstituit sibi regē amri q̄ erat princeps militie in castris ānο. xxvij. asa. Ascendit q̄ amri. et oīs israel cum eo et obsidebat tersa. Timēs aūt zamri fugit in domū regiā. et succendit se cum ea. Tunc diuisus est ꝓplus israel. Media pars sequebatur thebni ⁊ media pars amri Et durauit hec cōtentio tribus ānis. et plus. tamē amri. q. iam regnabat. et prevaluit amri et interfectus est thebni anno. xxxi. asa regis iuda. et regnauit amri super israhel plene. et. xij annis regnauit. Ā prima electione sua in tersa regnauit. vi. ānis. et emit asomer duobus talentis argenti montis partem in quo erat ciuitas mareon. et reparauit eaz et imposuit ei nomen samareon. q. asomer ⁊ mareon que grece dicitur samaria. et in ea posuit sedem regni que priuſ fuerat in tersa. Et fecit amri malum coram domino super omnes qui fuerunt ante eum ⁊ mortuus est ⁊ sepultus in samaria Et regnauit achab filius eius pro eo. ānο. xxxviij. asa regis iuda. Dic forte patet vicium scriptorū. Regnauit enī amri p̄ achab. xij. ānis vt dictū ē. et cepit regnare ānο. xxxi. regni asa. qui regnauit. xl. ⁊ vno anno. et ita asa mortu⁹ est adhuc amri viuēte. Ceꝑ ē autēq̄ dicit ioseph⁹. q̄ iā regnante iosaphat filio asa cepit regnare achab Tamē determinatōem q̄ hic fieri solet in fine regū ponemus.

De achab et iezabel et helia. Ca. XXXIIII.

Et regnauit achab sup israel. xx. et duobus annis. Tamen iosephus dicit. xx. ānis et duobus mensibus Nec suffecit achab vt ambularet in vijs ieroboā. sed introduxit idola gentiū in isrl. et duxit vxorem iezabel filiam methabal regis sidoniorum. et edificauit in samaria fanum et altare baal et adorauit eum In diebus eius reedificauit abiel de bethel iericho. Cuncq̄ poneret fundamenta eius. mortuus est abiram primogenitus eius Cuncq̄ portas munirer. mortuus ē segub nouissimus filius eius iuxta interpretati ouem iosue. Et misit dominus heliam tesbitem de habitatoribus galaad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ad achab. Qui ait ad regem. Viuit dñs de⁹ iſrł in cui⁹ ꝓſpectu ſto. ſi erit ānis' hiis ros ⁊ pluuia. niſi iuxta oris mei ẏba. Ape operis eſt. Vel ponitur ſi pro nō. Et q uerebat achab animā hēlie. Qui fugit ex precepto dñi. et latuit in torrente carith qui eſt contra iordanem. Corui aūt deferebāt ei panem et carnes mane ⁊ veſpere. et bibebat de torrēte. Poſt dies aūt ſiccatus ē torrens. Non enim pluerat ſuper terram Et ait dominus ad hēliam. Vade in ſarepta ſydoniorū. precepi enim ibi mulieri vidue vt paſcat te. et erat ſarepta vrbs modica inter thyrū et ſidonē. Sed ⁊ ſilua iuxta vrbē ſarepta dicebatur. Cūq; veniſſet hēlias ad portā ciuitatis. apparuit ei mulier vidua colligens ligna. Cuiq; qui eſſet ab ea poculum aque. addidit etiam vt afferret ei buccellam panis. Que reſpondit ſe non habere niſi pugillum farine in ydria et paululum olei quo aſpergeret cā et panem et eo facto comederet cū filio ſuo. ſed poſt deficiente cibo rabeſcerēt. Ad quaz hēlias ait. Noli timere facmi bi primum ſubcinericeum panem. tibi et filio tuo faciē poſtea. Hec enim dicit dominus ydria farine non deficiet. nec lechitus olei minuetur. donec pluat ſuper terram. Fuitq; hēlias apud viduam tempore aliquo Poſt hec mortu⁹ eſt filius mulieris. Que dixit ad hēliam. Cur ingreſſus es ad me. vir dei vt rememorarent iniquitates mee .i. magiſ apparerent ex contrario iniquitates tue. et ideo interficeretur filius meus. Et poſuit hēlias puerum ſuper lectum ſuum in cenaculo ſuperiori. et extendit ſe ſuper eum tribus vicibus ⁊ clamauit ad dominum. et reuixit puer. Quem recipiēs mulier ait. Nūc cognoui quoniaz vir dei es tu. Hunc puerum tradunt hebrei fuiſſe ionam prophetam.

De ſacerdotib⁹ quos interfecit hēlias

Capi. XXXV.

Poſt tercium annum ariditatis ⁊ famis. dixit dominus ad hēliam. Vade oſtende te achab vt dē pluuiam ſuper terram. Erat aūtē fames vehemens in ſamaria. cuius etiaz meminit menander in geſtis ſydoniorū. Et habebat achab procuratorē domus ſue abdiam. qui cū interficeret iezabel prophetas domini. abſcondit. c. ꝓphetas ī duabo ſpeluncis quinquagenos et pauit eos pane et aqua. ꝓpter quod poſtea ſpiritu prophetie donatus eſt. Ad quez dixit achab. Deſcendamus ad conuallēs. ⁊ queram⁹ pabula equis et mulis et diuiſerunt ſibi regiones. Occurrit autem hēlias abdie in via dicens. Vade dic dño tuo. Adeſt hēlias. At ille. Quid peccaui? Quando nunciabo achab. adeſt hēlias. ſpiritus domini aſportabit te in locum quem ignoro. et nō inueniēs te achab interficiet me. Dominus aūt tuus timet dominuz ab infantia ſua. Et ait hēlias. Viuit dominus. q⁹ hodie apparebo achab. Et vocatus achab ꝓ abdiam occurrit hēlie et ait Tu nec es ille qui cōturbas iſrael? Qui reſpondit. Nō ego turbaui. ſed tu ⁊ dom⁹ patris tui. qui relinquentes dominum ſecuti eſtis baal. Verumtamen congrega ad me omnem iſrahel in montem carmeli. et ꝓphetas baal .cccc. quinquaginta. et prophetas lucoꝝ cccc. qui comedunt de menſa iezabel. Et congregati ſunt populus ⁊ prophete ī mōtibus carmeli. Et ait hēlias ad populum vſq; quo claudicatis in duas partes? Si dominus patrum veſtrorum deus eſt. ſequimini illum. ſi autem baal. ſequimini eum. Non reſpondente autem populo. Tulit hēlias. Ego ſum hic ſolus prophetes domini. et prophete baal multi. Detur nobis duo boues. illi eligant bouem vnū cuius fruſta ponent ſuper ligna. igne non ſuppoſito. et ego faciam ſimiliter de altero boue. Ipſi inuocabunt deos ſuos et ego deum meum. et qui exaudierit dando ignem de ſublimi. ipſe ſit deus. Et placuit populo propoſitio hēlie.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Cumq; sacerdotes baal fecissent quod di
cerat. inuocabãt baal a mane vsq; ad me
ridiem. et transiliebant altare quod fece
rant. et incidebant se iuxta ritum suum la
ceolis. ita vt sanguine perfunderent. De
mones enim plu
rimum delectan
tur oblatiõe san
guinis humani
et illudebat eis
helias dicẽs Ex
altare clamozem
fortedeus vester
dormit. aut cum
aliquo alio loquitur. aut in diuersorio est
Et dixit helias ad populum Accedite. Et
p̃sente populo curauit altare dñi quod
destructum fuerat. i. destruxit altare eozũ
et mundauit locũ. vt ibi faceret altare no
uum cozaz dño. Et tulit .xij. lapides iuxta
numerum tribuum israel. et edificauit ex
eis altare in nomine domini israel. Et fecẽ
aqueductum in circuitu altaris per duo
loca. Et ligna superposuit. et membra bo
uis. precepitq; afferri aquam forte de ma
ri vicino. et effudit super holocaustum et
ligna. Et facta est terna effusio aque vsq;
ad ỹpletõem aqueductus ne forte puta
retur arte magica de visceribo terre susci
tasse ignem. Et clamauit helias ad dñm
in auribo populi. Dñe deus patrum no
strozum exaudi me hodie. vt discat popu
lus iste quia tu es dñs deus Et descendit
ignis de sublimi vorauit holocaustum et
ligna. et lapides. puluerem. et aquam que
erat in aqueductu lambens. et adorauit
populus. et ait. Dñs ipe est deus. Et mã
dãte helia apprehenderũt omnes p̃pheras
baal. et duxerunt ad torrentem cyson. et in
terfecit eos ibi helias Et ait ad achab Al
scende. et comede ante descensum pluuie.
Et comedente achab helias ascendit ver
ticem carmeli. et pronus in terraz capite
inclinato inter genua ozabat. et ait ad pu
erum suum. Vide contra mare. si ascen
dat nubes. Erat enim acer serenissim?. Et
ait puer. Non est quicq;. Et misit eum se
pties. Septima aũt vice ascendebat nu
becula de mari. excrescens vsq; ad homis
quantitatẽ. Et ait helias ad achab Descẽ
de ciro in iezrahel. ne te occupet pluuia Et
ecce contenebrati sunt celi. et nubes et ven
tus. et pluuia facta est grandis. Festina
uit aũt achab ī iezrahel. et facta est man?
dñi super heliam. et cingebat anteachab
donec intraret vrbem. Cũq; accepisset ie
sabel que fecerat helias p̃pheris suis. indi
gnata misit nuncios ad heliã dicẽs. Hec
faciant mihi dij
et hec addãt. nisi
cras hac hora po
suero aiam tuaz
sicut tu posuisti
animam vnius
ex illis.

Amare demones san
guinem humanuz di
cit ysidorus. lviij. c. i
deo quotiẽs nigromã
tia fit. cruoz aque mi
scetur. vt coloze sang
uinis facili? ꝓuocet.

Sicut in salutationi
bus verbũ propterni
mium affectum nõ po
nitur ut q̃ vir intelli
gatur ita in huiusmo
di locutionibus demõ
stratiuum pronomen ponitur. vt quicun
q; etiã malũ sibi accidere precet. nisi hoc
fiat.

De fuga helye et vocatione helisei.
Ca. XXXVI.

Et timẽs helias
fugit in bersabee. et dimisit ibi pu
erum suũ ionã vt tradunt. et solus intra
uit in desertum viã vnius diei. Et sedens
subter vnaz iuniperum. orauit vt moziere
tur ibi. dicens se non esse meliozem. id est
digniozem vita patribus vt illis perdi
tis ille viuere optaret. et prostratus se ob
dormiuit. Tunc angelus dñi tetigit eum
dicens. Surge comede Et ecce ad caput
eius erat subcinericeus panis. et vas aq;
comedit et bibit. et rursum obdormiuit.
Et suscitauit eum angelus secũdo dicẽs.
Comede grandis tibi restat via. Jo
sephus tamen dicit angelum non excita
sse eum. sed aliquẽ. Et comedit helias. et am
bulauit in fortitudine cibi illius. xl. diebo
et xl. noctibo vsq; ad montẽ dei oreb ī quo
apparuit domin? moysi ī rubo. Et mansit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ibi helias in spelunca. Et ait dñs ad eum Quid hic agis helia? Qui respondit. zelatus sum aduersus israel pro te. Naz altaria tua destruxerunt. pphetas tuos occiderunt. et relictus sum ego solus et q̃runt animam meã ⁊ aufugi. Et ait dñs ad eũ. Egredere. et transibit dñs cora te. Tria tamen prius visibiliter transierunt. ī quibus non transiuit dñs. Primo ergo transiuit ventus fortis. conterens petram. sed non in vento dominus. Secundo transiit cõmotio terre. sed non in ea dominus. Tercio transijt ignis. sed non in igne dominus. Quarto transijt sibil9 aure tenuis. et cum eo dñs. Et operuit helias vultũ suum pallio. et sterit in ostio spelunce. Et dominus transiẽs dixit ad eũ. Quid hic agis helia? Et respondit ei sicut ⁊ supꝫ. Et dixit dñs ad eũ. Reuertere per desertum et vade in damascum. et in vltionem mei inunges azahel regẽ super syriam ⁊ hieu filium nansi regem super israel. helizeum autem filium saphat de abela inunges pphetam pro te. et ifti tres interficient ydolatras de israhel. alios azael. alios hieu. alios helifeus. et relinquã mihi in israhel. vij. milia virorꝫ. quorꝫ genua nõ sunt curuata baal. nec osculari manum eius. Et nota q̃ helias non aliter vnxit azahel. nisi q̃ predixit per helifeum eum regẽ futurũ.

Hieu vero nec ipe nec helizeus inunxerunt. sed vnus pphetarũ missꝰ ab helifeo. helifeuz vero nõ vnxit. nisi q̃ pallium suum posuit super eũ. Non enim in lege vngebantur. nisi rex ⁊ sacerdos.

Quod congruit oraculo. Loco enim helifeo ī galgalis. imago de vitul' aureis mugit. Quo audito ī ihrusalem ait sacerdos. Prophetа natus est ī israel. qui sculptilia eorum destruet etiã filia.

Profectus ergo helias inuenit. xij. viros arantes in xij. iugis boum quorum vnus erat helifeus. et posuit helias pallium suuz super eũ et continuo pphetauit helifeus. vt ait ioseph9. Et currens post heliam ait. Osculer oro te patrem meum ⁊ matrem meaz et sequar te. Et reuersus mactauit par boum ⁊ coxit illud in lignis aratri. et dedit escas contribulibꝫ. et surgens secutus est heliam et ministrabat ei.

De prima obsidione samarie.
Capitulum. XXXVII.

Porro benadab rex syrie obsidebat samariaz habens secum. xxxij. reges. ⁊ misit ad achab in samariam dicẽs. Si vis vt recedam a te. cras hac eadem hora mittam fuos meos. et omne quod placuerit eis rollent de domo tua ⁊ domibus fuorꝫ tuorꝫ. etiã vxores ⁊ liberos. Et inijt achab cõsilium cum senioribus. Qui dixerunt. Non acquiescas illi. Et respondit achab nunciis benadab. Dicite dño meo. Omnia que misisti in nũcio meo facere possum. hanc autẽ rem facere non possum. s. de vxoribus ⁊ liberis. Et indignatus benedab remisit ad eum dicens. Hec faciant mihi dij et hec addãt. si sufficerit puluis samarie pugillꝰ omnis populi mei qui sequitur me. Samaria habebat interius terram pene muris equalem. et est sensus. Tanta mecum est multitudo. vt si singuli lapidem vnuz vel stipitem vel cespitem pportauerit tantum erruent aggerez qui equabitur muris samarie ⁊ terre intus posite. et ita ex eo quo pugnabunt vobiscum. Et respondit rex israhel. Dicite ei. Non glorietur accinctus equ ut discinctus. Et est sensus. Ad hucest accinctus armis. res est in pendulo. Noli ergo gloriari quasi iaz victor sis et discinctus armis deposuisti. q. d. vel nõ potest gloriari sic preliator sicut victor. vt secundum aliam literam. Non glorietur eque accictus atqꝫ discinctus. q. d. Ante victoriam non potest gloriari accinctꝰ multitudine. nec discinctus. i. est carens multitudine. quia sepe pauci vincunt multos.

Porro benadab cum regibꝫ suis bibebat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

in umbraculis.et ait seruis suis.Circuite ciuitatem.Cumq; expugnarent eaz. timuit achab nimis Et ecce vnus pphera confortauit eum micheas vt quidam tradunt.et ait.Hec dicit dominus.Ego tradam omnem hanc multitudinem in manu tua hodie.vt scias quia ego sum dñs. Et ait achab :Per quem? Qui respõdit Per pedissequos principuz prouinciarũ Et ait achab.Quis erit dux eoruz? Qui respõdit.Tu Et inuenit achab filios prũcipum.cc.et.xxxij.et egressus est cum eis. Cumq; nunciatum esset benedab q egressi essent de samaria misit in occursum eoz viros dicens.Siue ad pacem siue ad pliũm venerint.apprehendite eos viuos. Filij vero principũ percusserũt eos.vnusquisq; virum qui contra se venebat. Et fugit exercitus siriorum et egressus israel percussit equos et currus et syriam plaga magna.Tunc accessit prophẽta ad achab dicens.Cõfortauit te dominꝰ.vide quid facies ei.Sequenti anno ascender rex syrie contra te.q.d. Necesse est tibi vt habeas dominum propicium.Tunc dixerunt serui benedab ad eum.Dij montiuz sunt dij eorum.et pugnant cum eis in montibus.et ideo vicerunt nos.Pugnemus ꝯ in campestribus vbi dij eorum nihil possunt.et obtinebimus eos.Tu autem fac verbum hoc.Amoue ab exercitu reges.qz incerti sunt.et pone principes pro eis.et instaura numerum pugnatoruz quos añ habuisti.

De victoria achab C.XXXVIII.

Igitur post ãnum venit benedab cum exercitu in affec que est ĩ campestribus.Porro filij israhel castrametati sunt contra eos.quasi duo parui greges caprarum Siri autẽ repleuerant terrã.et dixit vnꝰ vir dei ad achab Quia dixerunt syri deus montium dominus ẽ et non valliũ.Tradã eos ĩ manu tua.Et direxerunt acies ex aduerso.vij. diebus. Septima aũt die percussi sunt de siris cẽtum milia peditum. et reliqui fugerunt ĩ affec.et cecidit murus super eos qui remanserãt.Benadab aũt fugiens in ciuitatem latuit in cubiculo.quod erat inter cubiculum Serui autem eius timentes ne superuenirer achab et nemini parceret. et scientes reges israel clemẽtes.accinxerunt lũbos suos saccis.et ponentes funiculos in capitibus venerunt in occursuz achab dicentes.Seruus tuus benedab dicit.Viuat oro te anima mea.q.d.Quãcũq; mi/ cram impolueris.suscipiã eã pro aĩa mea Qui respõdit.Si adhuc viuit frater meus est.i.faciam cũ eo fedus. Qui rapientes verbũ ex ore ei?.q.pro homine festinãtes adduxerũt benedab ad eũ. Et leuauit eum achab secum in curru suo.et dixit ad eum benedab.Ciuitates quas tulit pater meus a patre tuo.reddã tibi.Fac tibi plateas in damasco.i.forum rerum venaliũ. sicut fecit pater meus in samaria.Cumq; federati essent redierunt ad propria.Tũc micheas dixit ad socium suum in spiritu Percute me.At ille noluit. Cui ait. Oz non audisti vocẽ dñi.cum recederes a me percutiet te leo.Quod factũ est.Inueniensq; alterũ virũ dixit ad eum .Percute me in capite.Qui vulnerauit eum.Tũc prophẽta mutato vultu aspersione pulueris et sanguinis .clamauit ad regem ĩ via. Cum essemus in prelio adduxit vir vnus captiuum suum ad me dicens.Custodi istũ.qui si lapsus fuerit.erit anima tua pro anima eius.i.eris seruus mihi p eo.aut talentum argenti appendes. Cuz autem verterem me huc atq; illuc.subito non apparuit.Et ait rex.Judicium tuum ẽ quod ipe decreuisti .alterutrũ necesse facias ei.Tunc tota facie agnitus est prophẽta a rege.et ait.Hec dicit dñs.Quia dimisisti virum blasphemum dignũ moRte erit anima tua pro anima ei?.id est ipe te interficiet Et iratus rex.pphẽte insilit eũ clausum custodiri.et venit in samariã.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De vinea naboth. C. XXXIX.

Porro naboth iezrahelites habebat vineaz iuxta palacium regis. Et dixit ad eum rex. Da mihi vineam tuã. vt faciã in ea ortũ olez daboqz tibi pro ea vineam meliorẽ vel pecium. Qui respondit. Propicius sit mihi dñs. ne tem hereditatem patrum meorum tibi. q. d. Non possum. Hereditas relicta est mihi a patribus. vt relinquam eam posteris. Et cõtristatus rex proiecit se in lectum. et nolebat comedere. et proauit eum iezabel dicens. Equo animo esto. ego dabo tibi vineam naboth Et scripsit secreto literas ex nomĩe achab ⁊ annulo eius signatas. et ad iudices iezrahel misit. vt conuentum facerent et ieiunarẽt. tãqz dei iudicium facturi. et submitterent testes aduersum naboth qui dicerent. Benedixit naboth deum et regem. i. maledixit secundum hebreum ydeoma ⁊ iudicantes reum maiestatis lapidarent. Et factũ est ita. et lapidatus est naboth extra ciuitatem iezrahel. Cum ergo accepisset achab de morte naboth. descendebat in vineam vt possideret eaz. Et occurrit ei helias thesbites dicens. Hec dicit dñs. Occidisti. insuper et possedisti. Hebreus habet. Occidisti et post hec hereditabis. In loco hoc in quo linxerunt canes sanguinẽ naboth lambent quoqz sanguinem tuum. i. in eadem regione. Non enim intelligendum ẽ in eodem loco singulariter. Qui respondit. Nuz inuenisti me inimicum tibi? id est quare inimicaris mihi? Et ait helias. Eo q̃ venundatus sis diabolo. vt faceres malum coram domino. Preterea demetet dominus posteriora tua. et dabit domũ tuam sicut domum ieroboã et baasa. Sz ⁊ de iezabel dicit dñs Canes comedẽt iezabel ĩ agro iezrael. Achab q̃ timẽs valde scidit vestem suaz. et operuit se cilicio. et dormiuit in sacco. et ambulauit demisso capite. Et ait dominus ad heliam. Quia hũliatus est achab coram me. non inducam malum hoc in diebus eius. sed in diebus filij sui. Forte dimissum est ei peccatum propter presentem iusticiam. Transierũt igitur tres anni sine bello inter siriam ⁊ israhel, pter fedus quod inierant.

Interim autez ioſaphat rex iuda accepit vxorem filio suo ioram athaliam filiam achab ⁊ iezabel. et per affinitatem confederati sunt rex iuda et rex israhel. Tũc descẽdit ioſaphat ad regem israhel videndum et eo presente dixit achab seruis suis Nostra est ramoth que est ĩ galaad. cur negligimus eaz tollere de manu regis syrie? Et ait ad ioſaphat. Venies ne mecum ad pliandum in ramoth galaad? Qui respondit. Sicut ego ita ⁊ tu. populus meus populus tuus. Sed queramus hodie obiecro sermonem domini. et asciti sunt baal prophete circiter. cccc. Quibz rex ait. Ibo in ramoth galaad ad pugnandũ an quiescam? Qui dixerunt. Ascende. et dominus dabit eam in manu regis. Et ait ioſaphat. Nuz est hic prophera domini? Cui achab. Remansit vnus micheas filius hiemla. sed odi eum. quia nõ prophetat mihi bonum Putabat reliquos occisos a iezabel Tunc perente ioſaphat vocatus est micheas. et hortabatur eum nuncius. vt bona regi diceret. sicut et alij. Qui respõdit. Viuit dominus. quodcunqz dixerit mihi dominus hoc loquar. Porro ĩ presendo propheris erat sedechias ferẽs cornua ferrea. et dicens ad achab Hec dicit dñs His ventilabis syriam. donec deleas eaz id est hoc signum do tibi. quia ventilabis syriam. Tũc quesiuit achab a micheа idipsum quod quesiuit ab alijs. Qui respondit. Ascende. et tradet eos dominus in manu regis. non tamen dixit quos vel cuius regis. Cui achab. Adhuro te vt nõ loquaris nisi quod verum est in nomine domini. Tunc micheas. Vidi israhel dispersum quasi oues sine pastore. et ait mihi dominus. Non habent isti dominum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

reuertaꝝ. Et intelligēs achab q̄ p̄dicer
ei se moriturū. dixit ad iosaphat. Clites
q̄ nō ꝓphetat mihi bonum? Tūc addidit
micheas Vidi dñm sedentē. et angelos
assistentes ei bonos a dextris. malos a si
nistris. et ait. Quis decipiet achab vt a
scendat et cadat in ramoth galaat? Hoc
cum exigebant merita eius. Et dixit vn?
a sinistris. Ego ero spiritus mendax i ore
ꝓphetaꝝ eius. Cui dñs. Decipies ⁊ p̄ua
lebis. Tunc sedechias percussit micheam
in maxillam et ait. Ve ne dimisit spirit?
dñi ⁊ locutus est tibi? Cui micheas Visu
rus es q̄n absconderis in cubiculo. tāgꝫ de
prehensus in mēdacio. Et vidit sedechi
as regē hesitantē. et confortauit eū dicēs
secreto Hic si esset ꝓphēta amisset manus
mea. sicut manus ieroboam. Sed
et locutus est contra heliam qui predixit
te moriturū ybi mortuus est naboth Tūc
rex precepit incarcerari micheā vsq̄ ad re
ditum suum.

De Iosaphat. Ca. XL.

Ascenderunt igi
tur cum exercitu duo reges in ra
moth galaad. et iosaphat erat in stola re
gali. Cui achab deserēs erat ī habitu mi
litari. ⁊ne ꝓgnosceret a syris. Rex enī sy
rie preceperat p̄cipibus belli. vt reliquos
nō curantes solius achab sanguinē que
rerēt. Et ꝓpterea impetu facto pugnabāt
contra iosaphat. Qui cū exclamasset quo
cans suos. intellexerūt siri nō esse achab.
et cessauerūt ab eo. Vnus aūt dirigens sa
gittā ī incertū percussit achab īter pulmo
nē ⁊ stomachū. et fluebat sanguis ī synuz
id est in interiora currus. et per precones
reuocatus est exercitus a bello. Mortuus
est aūt achab ⁊ delatus est in samariā. ⁊ se
pultus ibi iuxta domū eburneā quā edifi
cauerat Et cū lauarēt mulierculę curruz
et hastas in piscina samarie. linxerūt ca
nes sanguinē eius iuxta ꝺbuz hēlie. et re
gnauit ochozias filius eius pro eo. Por
ro iosaphat redeūti occurrit hieu filius ana
ni arguēs q̄ impio prebuisset auxiliū.
Iosaphat do regnauit in hierusalez. Tri
ginta quinq̄ annoꝝ erat cū regnare cepis
set ⁊ xxv. ānis regnauit. Cepit aūt regnare
anno. iiij. achab regis israel. Sed hic oꝛi
tur questio de collatōe. quas oēs p̄t? libꝫ
regū sepatī discutiemus. Et ambulauit
iosaphat in vijs asa p̄is sui. Anno siqui
dē tercio regni sui precepit p̄cipibus ⁊ sa
cerdotibus vt pagrantes p̄ singlas ciui
tates docerēt pplm legem moysi. Porro
amonite. moabite ⁊ arabes. irruerūt in iu
dam circa engaddi. Et oꝛāte iosaphat in
templo vt legit in paralipomenō ꝓphēta
uit eū iaziel filius zacharie. ꝓphēta dicēs.

O iuda et iheru salē nolite time re eras egrediemi ni et dñs erit vo biscū. Et egress? percussit hostes ⁊ fugauit. Cunq̄ dispgeret israel castr̄ hostiū tribo dieby. dixit locuz illum cōuallem benedcōis et ha buit deinceps

Nota q̄ iudea quan
q̄ oꝛ tota terra iudeo
rū vt ibi ignoti iudea
dei. ⁊ not? in iudea de
us. Quandoq̄ iudea
oꝛ tñ tribꝰ iude et be
niamin. scōm q̄ dici
tur q̄ roboā regnauit
super iudā. ieroboam
sup isr̄l. Quādoq̄ so
la tribꝰ iude iudea oꝛ
vt ibi iudea et ie. n. ⁊.

coꝛ rectū cū dño. Sed et reliquias effemi
natoꝝ abstulit de terra. verūtamē excelsa
non abstulit et adhuc fuiebat edō regi iu
da in tributo. Visit quoq̄ iosaphat class
es in ophir ꝓpter aurū que ꝓfracte sunt ī
asiōgaber. Hāc ꝓfractōem p̄dixerat ei eli
ezer. ꝓphēta filius dodau futuraz. q̄ iosa
phat fecerat fedus cū ochozia. Et mortu
us est iosaphat. et sepult? in ciuitate da
uid. et regnauit ꝓ eo iorā filius eius.
Sub iosaphat nonus latinoꝝ rex fuit sil
uius carpentus decim? filius tyberi?. a
quo fluuius dictus est tyberis. qui p̄i? al
bula dicebat. vndecim? silui? agrippa.

Sequūtur tituli capitulorum in hy
storiam Regum quarti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De ochozia rege iſrahel. ca. i.
De raptu helie. ca. ij.
De ſale heliſei. ca iij
De tribus regibꝫ qui obſiderunt regem moab. ca. iiij.
De ſuperabundantia olei.ca. v.
De ſuſcitatione filij ſunamitis. c. vi.
De coloquintidis ⁊ ſupabundantia panum. ca. vij.
De naaman. ca viij.
De ſecuri ⁊ acriſia firoꝝ. ca ix.
De ſcōa obſidione ſamarie. ca. x.
De peregrinatōe mulieris ſunamitis. caꝑ. xi.
De morte benedab. ca. xij.
De ioram rege iuda. ca. xiij.
De hieu rege iſrael. ca. xiiij.
De morte hieu. ca. xv.
De athalia et ioas. ca. xvi.
De gazophilacio. ca. xvij.
De obitu heliſei. ca. xviij.
De amaſia et ioas rege iſrael. c. xix.
De ieroboam rege iſrahel ⁊ amos pphēta. ca. xx.
De ozia. ca. xxi.
De zacharia et ſellum ⁊ manahen. caꝑ. xxij.
De initio captiuitatis decem tribuum. caꝑ. xxiij.
De ioathan. ca. xxiiij.
De achas. ca. xxv.
De captiuitate decem tribuū. c. xxvi.
De ezechia. ca. xxvij.
De ſignis trium annoꝝ que predixit yſaias. caꝑ. xxviij.
De fuga ſennacherib. ca. xxix.
De regreſſu ſolis. ca. xxx.
De morte ezechie. ca. xxxi.
De manaſſe et obitu yſaie. ca. xxxij.
De morte manaſſe. ca. xxxiij.
De amon ⁊ ioſia. ca. xxxiiij.
De hieremia. ca. xxxv.
De inuentione deutronomij. c. xxxvi.
De morte ioſie. ca. xxxvij.
De ioachim vel ioachas ca. xxxviij.
De nabuchodonoſor et morte ioachim. caꝑ. xxxix.
De ſedechia. ca. xl
De laguncula reſtea. ca. xli.
De prima obſidione ihĕruſalē. c. xlij.
De ſcōa obſidione irlm. ca. xliij.
De fuga ſedechie.et capta vrbe.ca.xliiij.
De incendio templi ⁊ vrbis ⁊ godolia. caꝑ. xlv.
De morte ſedechie. ca. xlvi.
Sedatio contrarietatū. ca. xlvij.

De ochozia rege iſrael. Capitulū primum hyſtorie Regum quarti.

Oro ochoſias filius achab regnare cepit in ſamaria.anno.xvij.ioſaphat et duobꝫ ānis regnauit.⁊ ambulauit in vijs pēis ⁊ matris ſue.et puaricatus eſt moab ī iſrael.i.receſſit a tributo eius. Cecidit autē ochozias per cancellū cenaculi.et egrotauit.et miſit nūcios qui ꝓſulerēt beelzebub deū accarō.de infirmitate ſua. Joſephꝰ dicit miſit ad dīm accarō muſcaꝝ.et miſit Beelſebub deꝰ accarō dīs heliā in oc⁊ dꝛ muſca. curſum nūciorꝝ. Qui ait eis. Nūquid nō eſt deꝰ in iſra el vt eatis ad deū accaron? Quāobrem nō ꝓſurget ochozias. ſed morietꝰ. Cūq; redīſſent nūcij ad regē ⁊ dixerūt ſe reduſſe.phinſmodi.phibitōe queſiuit ab eis de habitu viri qui apparuit eis. Qui dixerūt. Homo piloſꝰ eſt.et zona pelli accinctus. Qui ait. Helias eſt.⁊ miſit rex quinq̄genariū cū ſuis. quiquaginta armatis vt vocarēt heliā. vel inuitū traherēt. Et ait quiquagenarius helie ſedēti i vertice montis. Homo dei.rex pcepit vt deſcendas. Qui reſpondit. Si homo dei ſum deſcendat ignis de celo.et deuoret te et tuos.et ſic factū eſt. Miſit quoq; rex alium quinquagenariū cū ſuis.qui ſimilia locutus eſt.et ſimilia paſſus. Deſtinauit quoq; tertiū quinq̄genariū.qui creditur fuiſſe abdias.qui curuans genua coram

helia ait. Obsecro vt miserearis aīe mee et fuoꝝ meoꝝ. Et ait angelus ad heliam. Descende cū eo ne timeas. Qui descēdit ad regē et ait. Quia misisti ad beelzebub quasi nō esset deus in israel. morieris. Et mortuus est ochozias. et regnauit ioram frater eius p eo. anno scdo iozā filij iosaphat. et tūc equinoci fuerūt rex iuda et rex israel. et affines.

De raptu helie. Caꝑ. II.

FActum est cum leuare vellet dñs heliā p turbinē in celū. veneꝝt helias ⁊ heliseus in galgala. Et ait helias ad heliseū. Mane hic. qz mittet me dñs i bethel. Qui rndit. Viuit dñs. et viuit aīa tua. qz nō derelinquā te Sciebat enī in spiritu cū tollendū eē. Et occurrerūt eis filij ꝓphetaꝝ qui erant in bethel. et dixerūt ad heliseū secreto. Nosti qz hodie tollet dñs tuus a te? Qui respondit. Noui. Silete. Et ait helias. Mane hic. Qui noluit. Cumqz venisset i iericho idipm dixerūt heliseo filij ꝓphetaꝝ qui erāt ibi qđ ⁊ predicti. Et voluit helias vt maneret ibi. sed noluit. Cumqz venirēt ad iordanē ambo. et. l. de filijs ꝓphetaꝝ a longe specularentur. inuoluit helias pallium suum et pcussit aquas q̄ diuise sunt. et transierūt p siccū. Cūqz trāsissent. dixit helias ad eū. Postula qđ vis. vt faciā tibi añqz tollar a te. Qui rndit. Obsecro vt fiat spiritus tuus duplex in me. Qui respondit Rem difficilez postulas. cū si videris me quādo tollar a te. erit. alioquin non erit. Spiritum duplicem habuit helias. i. ad duo. ad ꝓphetiā. et ad miracula. Ut eadez duo in heliseo. et ira nō pertīt discipulus esse super mgīm. Quidā tñ distinguunt ira. fiat spūs tuus duplex in me. i. duplicetur in me. Qđ ita implet̄ fuisse tradit Nā heliseus viuēs suscitauit mortuū. ⁊ et mortuus suscitauit mortuū. qđ nō helias. Cumqz pergerēt. ecce currus igneus et equi ignei diuiserūt vtrūqz. et ascendit helias. et ferebatur per turbinem in celum. Legitur q̄ sabacha pē helie nōdum nati. vidit in somnijs viros cādidatos se salutātes. Qđ cū nunciasset in irlm. respōsum est ei. Puer hic iudicabit israel in gladio et igne. Heliseus āt videbat. ⁊ clamabat. Pater mi pater mi. currus israel ⁊ auriga eius. i. sustentator ꝓpli ⁊ rector. et dejecit ei helias palliū suū. Tūc ille scidit vestimēta sua. vel pre dolore. vel abjectiōs vestem suā. et deinceps vtereꝰ veste helie. Et rediens ad iordanem percussit aquas pallio helie et non sunt diuise. et ait. Vbi est deus helie etiā nūc? Percussitqz iteruz et diuise sunt. et transijt. Qđ videntes filij ꝓphetarū dixerūt. Requieuit spiritus helie sup heliseū. Et occurrētes adorauerūt eū. et eo licet renitente miserūt. l. viros ad querendū heliaz. si forte projecisset eū dñs in aliquo mōtiū vel vallū. Cumqz q̄ fissent p tres dies. eo nō inuēto redierūt.

De sale heliseī. Ca. III.

DIxerūt viri iericho ad heliseum. Terra hec optima est. sed aqua fontis pessima terrā facit sterilem. Qui assumēs vas nouum terreū misit in illō sal. et egressus ad fontē misit in illū. Et cuz orasset ait. Hec dicit dñs. Sanaui aquas has. et non erit i eis mors vltra nec sterilitas. Forte morbosa erat bibentibus cū sterilitate. Et sanate sunt aque vsqz ad diē hāc. Cumqz ascenderet in bethel. illudebāt ei. xlij. pueri dicētes. Ascende calue. Et maledixit eis i noīe dñi. i. p nomē dñi. vel inuocato noīe dñi. Egressiqz sunt duo vrsi de saltu. ⁊ dezouauerunt eos. Cumqz transisset p montem carmeli. rediit in samariā et habitabat in ea. De tribus regibus qui obseruerunt regem moab. Ca. IIII.

PRo ioram filius achab regnauit i samaria anno. xviij. iosaphat. et. xij. annis regnauit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

tulitq; ydola gẽtiũ. que pater ſuus intro/
duxerat. Ceruntamen a cultu viuloꝝ
ieroboam non receſſit. Quẽ cuꝫ redargu
eret michæas. occiſus eſt a deo precipicio.
vt dicit ephiphanius epiſcopus ſalamie
cypri. Et ſepultus eſt in morafti ſolus iu/
xta ſepulturam ſenachim. Alius fuit pr?
michæas ſimiliter morafchites ſextus. xij.
pphetarum. Porro rex moab ſoluebat re
gi iſrael tributũ. agnos. c. milia. et totidẽ
arietes cum vellеribus ſuis. ſed mortuo
achab receſſit a tributo. Quamobrẽ ioꝛã
rex iſrael aſcendit contra eum in preliꝫ et
habuit ſecum ioſaphat regem iuda. ſed et
ioſaphat duxit ſecum regem edom. Cun
qꝫ iuiſſent p deſertuꝫ idumee. vij. diebus
non erat eis aqua. Et ait ioſaphat Eſt ne
hic pphꝛa dñi? Et reſpondit quidaꝫ. Eſt
hic helyſeus. qui fundebat aquaꝫ ſup ma/
nus helie. Et ſteterunt tres reges ante he
liſeum. Qui dixit ad regem iſrael. Quid
mihi et tibi eſt. i. tu cum ſis ydolatra. qua
re venis ad prophetam dñi? Ceruntamẽ
ꝓpter ioſaphat reſpiciam te. et ait. Addu
cite mihi pſalten. i. pſallentem. Cunqꝫ ca
neret pſaltes. p armoniam excitata ruſẽ ſpi
ritus eius. et factus eſt ſpiritus dñi ſuper
eum. et ait. Facite in alueo torrentis hui?
erſiccato foſſas et foueas. vt abundantiã
ſuperuenientis aque retinere poſſint. Da
bit enim dñs vobis aquam ſine vento. et
pluuiã in abundantiã. Inſup trader do/
minus moab in manus veſtras. vrbes e/
lectas percutietis. ligna fructifera ſuccide
tis. fontes obdurabitis. agros egregios
operietis lapidibus. Factum eſt mane in
hora ſacrificij. irruerunt aque p alueum
torrentis. Pluerat enim vehementer tri/
bus diebꝫ vt ait ioſephus ſuꝑemis par/
tibus ydumee. Porro moabite ſtabant i
terminis terre ſue vt prohiberent hoſtes
ab ingreſſu. Qui cum mane vidiſſent ex
aduerſo aquas turbidas torrentis ſole re
percuſſas. ſuſpicati ſunt infectas ſangui
ne. et dixerunt. Surgamus ad predam
mutuo cęſi ſunt hoſtes. Et dum irrueret
precipites percuſſit eos iſrael. et fugerunt
et depopulatus eſt iſrael moab. et fecit illa
quattuoꝝ que ꝓdixerat helyſeus. Et circũ/
dederunt ciuitatẽ vbi erat ſedes regni. q̃
a fundibularijs ex magna parte percuſſa
eſt. Et deſperans moab rex. tulit ſeptingẽ
tos electos. vt irrũperent p partẽ exercit?
vbi erat rex edom. vt aufugeret. Sed ho
ſtes repulerũt eũ in vrbem. et neceſſitate
cõpulſus. filiũ qui regnaturus erat. p eo.
coram hoſtibꝫ ſupra murũ obtulit holocau
ſtum. vt deus eũ liberaret. Reges aũt vi/
dentes hoc factũ neceſſitatis ex hũana cõ/
paſſione receſſerunt a deo. Et rediit ioſa/
phat in irlm. et occurrens ei hieu pphꝛa.
filius anani culpabat eum q̃ homini ido
latre ſolacia prebuiſſet.

De ſupabundantia olei. Ca. V.

Factum eſt autẽ
cum quedã mulier de proꝛibꝫ p/
phetarũ vroꝛ. ſcꝫ abdie ad helyſeũ clama/
bat dicẽs. Vir meus mortuus eſt. et opꝑ/
ſus erat ere alieno propter alimoniã pro/
phetarũ. Et ecce creditoꝛ venit vt tollat
duos filios meos ad ſeruiendum ſibi. Et
reſpondit helyſeus. Quid habes in do/
mo tua? Et illa. Nõ habeo niſi parũ olei
quo vngar. Qui ait. Pete mutuo vaſa
vacua non pauca. et clauſo oſtio cũ filijs
tuis mitte inde i oña vaſa. Cumqꝫ infun/
deret mulier. creſcebat oleum. et impletis
vaſis ſtetit. i. creſcere ceſſauit. Quod cuꝫ
accepiſſet helyſeus ait ad eam. Vade ven/
de. et redde creditoꝛi. Tu aũt et filij tui. vi
uite de reliquo.

De ſuſcitatõe filij ſunamitis. C. VI.

Factũ eſt vt tran
ſiret helyſeus per ſunam ciuitatẽ
et erat ibi mulier magna non tam coꝛpo/
re q̃ ſapientia. que intelligens virũ dei
ſe tenuit eum vt comederet panem. Cum
q̃ frequenter diuerteret ad eam helyſeus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

suasit mulier viro suo.vt faceret ei cena/culum paruum.et ponerent in eo lectulū et mensam.t sellam et candelabrum. Et rediens heliseus requieuit ibi.et ait ad giezi. Voca sunamitē hāc.et loquere ad eā Quid vis vt faciat dñs meus tibi. Loq̄tur pro te regi vel p̄cipi militie. Que respondit. In medio populi mei habito .q. diceret. Tallata sum propinquis.et nullus inquietat me. Cunq̄ quereret heliseus quid vellet. dixit giezi. ad eum Filium non habet.et vir eius senex est. Tunc ait heliseus ad eam.in tpe isto.t in hac eadez hora si vita comes fuerit. habebis in vtero filiū. Hebreus sic habet. In tpe isto cū tps vite subaudi adhuc erit tibi. habebis tē. Que rñdit. Noli vir tei mētiri ancille tue Concepit tū mulier.et peperit iuxta verbum heliseī Cūq̄ creuisset puer.egressus est ad p̄em ad messores et egrotauit. Cunq̄ clamasset caput meū doleo. remisit eum pater ad mātem suā.et mortuus ē. Et collocauit eū mater sup lectū viri dei. et clausit ostiū.et vocans virū suum ait. Curra ad virū dei et reuertar. Qui rñdit Hodie nō sunt kalende nec sabbatū. cur ibis? Istis enim diebo ꝓphete et doctores solebant frequentari.et audiri. Et tollēs mulier vnū de pueris secū sedens i asino venit ad virū dei in montē carmeli. Qui cum vidisset eā ait ad giezi. Ecce sunamitis illa. Occurre et dic ei. Recte ne agit circa te et virū tuū.t filium? Que respondit. Recte. Et nota q̄ semp heliseus hospitam suam vocabat sunamitē Non enī tantā habuit familiaritatē cuz ea. vt proprium nomē eius sciret.et p̄iecit se mulier et apprehendit pedes heliseī. Et ait giezi volenti eam amouere. Dimitte illam in amaritudine est.et dñs celauit me. Et ait mulier. Nūquid petiui filiū a te? q.d. Mihi non petenti dixisti filiū in perniciē meā Nunquid nō dixi tibi.ne illudas me Illusionem vocat dari filiū a dño.et tz cito auferri. Et ait ille ad giezi. Accinge/culū meū et vade.t ne facias mozā vel aliquem salutando vel respondendo salutāti.et pones baculum meū super faciē pueri. Cunq̄ abiisset.ait mulier ad heliseū. Viuit dñs non dimittā te. Et secutus est eā. Et reuersus est giezi in occursum eius dicens. Non surrexit puer. Et ingressus heliseus incubuit super puerū.et contrahēs se coaptauit membra sua membris eius. Et cum oraasset calefacta est caro pueri.et oscitauit puer.et aperuit oculos. Quem cum reddidisset matri viuentē. reuersus est in galgala Hunc locū sepe frequentabat heliseus.tum p̄o religione loci. tū q̄ ibi natus est.et in ortu eius tale ibi contigit prodigium vt imago vna ex viru l'aureis mugiret acute. Quo audito in ilerusalem sacerdos diuino nutu ait. Prophēta natus est in isrl' qui sculptilia eoz destruet.t fusilia.

De coloquintidis.t de superabūdantia panum. Ca. VII.

Fame vero famese/rat in terra et filij ꝓphetarū cōuenerant ad heliseū. Qui dixit vni de pueris. Coque pulmentū filijs prophetarū. Qui egressus vt colligeret herbas agrestes.inuenit quasi vitem siluestrem.t collegit et ea coloquintidas. nesciens quid esset.et concidit in ollam pulmenti. Hec sunt agrestes cucurbite amarissime.mīores his que in ortis nascūtur. Vel vt quidam dicūt. herba est quasi vitis se diffundens i sepibus. fructu modico purpureo et rotundo cum maturus est. Cunq̄ gustassent recūbentes de coctione hac clamauerunt. Mors in olla vir dei.i. amaritudo quasi in morte.vel mortifera. Et allata farinam misit in ollam.et dulcorata est esca. Vir autem quidam tetulit viro dei panes primitiarum.et.xx. panes ordeaceos.et frumentū nouum in pera.id est. grana confricata. Nō est intelligendū de panibus primitiarum que offerebant in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

pentecoste.nec de polenta que offertur in
pasca.sed qz fames erat in terra.festinan
ter de tritico adhuc recente fecerat iste pa
nes.quos fecit helisеus apponi populo.
Quidam dicũt.c.viris qz ministet dixit.
quantũ est hoc vt apponã.c.viris.Sed i
telligendum vt apponã etiã.c.viris nedũ
populo.Vel forte duos tm̃ panes primi
tiarum apposuit.c.viris dicens. Hec di
cit dñs.Comedent et super erit.Et factũ
est ita miraculose iuxta verbum dñi.

De naaman. Ca. VIII.

NAaman autem
princeps erat militie regis syrie.
vir diues et assiduus sed leprosus.Et la
trunculi de siria captiuam duxerant puel
lam de israhel.que erat i obsequio vxoris
naaman.Que ait ad dominam suam.U
tinam fuisset dñs meus ad pphetaz samа
rie qui curaret eum.Tulitqz naaman ar
gentum z aurũ multum.et.x. mutatoria
vestiũ.i.decem paria.vel nouas vestes q̃
sic vocantur pro mutatione vestiũ veterũ
Tulitqz secum literas regis sirie ad regẽ
israhel.in hec verba.Scito qm̃ miserim ad
te naaman vt cures eum a lepra.Et audi
ens rex israhel blasphemiam.scidit vesti
menta sua et ait. Nunquid ego deus sum
vt curem hominẽ leprosum? Occasiões
querit aduersum me.Et misit ad eum he
liseus dicens.Cur scidisti vestimenta tua
Veniat ad me.et sciat prophetam esse in
israel.Stetit itaqz naaman et equitatus
eius ad hostium helisei.Qui misit ad eũ
dicens.Lauare septies in iordane et mũ
daberis.Cũqz abiret naaman indignãs
qm̃ non tetigisset eum inuocãs nomẽ dñi.
dixerunt ei Pui sui.Si rem grandem di
xisset tibi prophetа facere debueras.quã
tomagis q̃ modicũ est? Descendit ergo
et lauit se in iordane septies.et mundat9
est.Et rediens stetit coram helisеo et ait.
Scio qm̃ non sit deus alius i vniuersa ter
ra.nisi in israhel.Et obtulit ei benedictio
nem.Cunqz renuenti vim faceret.ait heli
seus.Viuit dñs.qz non accipiam.Et ait
naaman.Obsecro vt tollam onus duoz
burdonũ de terra hac.Est aũt burdo ex e
quo et asina.Secundum quosdam tulit
terram.vt sterneret eam in templis idolo
rum.vt stans super eam adoraret deũ ter
re israel.ne offenderet dñm suum si pari
ter non adoraret.Sed verius videtur qm̃
fecerit altare dño ex ea ad imolandũ.In
de et subdidit. Non faciet seruus tuus vl
tra holocaustum ac victimam dijs alienis
nisi dño.Unum est q̃ mutare nõ possuz
cum innititur rex super manũ meã.et ado
rat in templo rẽmon oportet me simul a
dorare.Ora dñm vt non imputet mihi
hoc.Et abijt naaman electo terre tempo
re id est cum elegisset terram ad portan
dum. Hebreus sic habet.Abijt ab eo ali
quanto terre spacio.Eadem ambiguitas
in genesi legitur.Eratqz vernuz tempus.
Et ingrediebatur effrata. Hebreus habz
Adhuc spacium terre erat.et ingredieba
tur effrata.Et sic larinus interpres posu
it electum tempus vel vernuz pro spacio.
Cucurrit autem giezi post naamã vt ali
quid acciperet ab eo et ait.Dñs meus mi
sit me ad te dicens Venerunt ad me duo
adolescentes ex filijs pphetaruz.da eis ta
lentum argenti et vestes duplices.At ille
dedit ei duo talenta et vestes.et tradidit
ei pueros qui deferrent ea.et abscondit ea
in domo.Cunqz vespere staret coram heli
seo ait.Unde venis giezi? Qui respondit
Non iuit seruus tuus quoquã.At ille. Nõ
ne cor meum tecum erat.cum reuersus fu
erat homo in occursum tuum? Accepisti
argentum vt emas possessiones.Sed le
pra naaman adhęrebit tibi et semini tuo
in sempiternum.Et egressus est ab eo le
prosus. Non legitur ad literam giezi fili
um habuisse leprosum.nec posterũ.Cer
tum est autez de giezitis q̃ lepra symonie
respersi sunt.

De securi z acrisia sirоz. C. LX.

Factum est autē cum esset heliseus cuz filijs pro. pheratum incidentibus ligna ad iordanē cecidit ferrum securis vnius in aquā. Cū qz eiularet ille. misit heliseus lignum in a quam vt ceciderat .et natauit ferruz ꝛ tulit illud. Porro rex sirie pugnabat cōtra israel. et sepe ponebat seruos suos in in/ sidijs .quas cauebat rex israel. heliseo si/ bi manifestante abscondita sirorum. Et ꝛturbatus rex sirie ait seruis suis .Quis vestrum proditor est mei apud regem is/ rahel? Et ait vnus. Nequaqz .sed heliseus indicat regi israhel quecunqz loqueris in conclaui. Qui ait. Vitam et capiam eum. Cunqz accepisset eum esse in dotha/ im. misit illuc robur exercitus. Qui veni entes illuc nocte circundederunt ciuita/ tem. Mane puer heliseī vidit exercitum. territusqz clamauit Heu domine quid fa ciemus? Qui respōdit. Noli timere. plu res sunt nobiscum. Et orante heliseo ape/ ruit dominus oculos pueri. et vidit mon tem plenum curribus igneis id est agmi/ nibus angelorum . Cunqz intrarent ho/ stes ad eum. orante heliseo. percussit eos do minus cecitate. non omniq; quidem. sed a/ crisia ne eum ag/ noscerent. Et di/ xit ad eos heliz/ eus . Non est hec via. nec est ista ci uitas id est nō est hic mansio heliseī. Se quimini me et ostendam vobis virū quē queritis. et duxit eos in samariam. Et o/ rante heliseo aperuit dominus oculos eo rum. et viderunt se esse in medio samarie et hostes circundantes. Et dixit rex israel ad heliseum. Percutiaz eos pē mi? Qui respondit. Nequaqz. dominus enim ad/ duxit eos. sed prebe eis hospitalitatem af fluenter. Quo facto redierunt siri ad pro pria. nec vltra in diebus heliseī venerunt latrones sirie in israel.

Acrisia est amēria/ sius .s. quando queri/ mus quod ī manu te/ nem?.

De secunda obsidione samarie. Capitulum. X.

Factum est post hec benedab rex obsidebat sama riam et facta est fames in samaria. ita vt venderetur caput asini .lxxx. argēteis nu/ mismatis. ꝛ quarta pars cabi stercoris co lumbarum. v. argenteis. Hac vt ait iose/ phus condiebant cibos pro sale. Tradūt quidam nomine stercoris dici vesiculaz columbe. in quo reperiebantur grana ve/ coris albata. Cunqz transiret rex israhel. per murum. ꝛ consideraret custodias mu ri. clamauit mulier ad eum. Salua me do mine rex Qui suspicat? q; q̄reret aliquid ab eo. commotus respondit. Non saluat te dominus. Unde te saluare possuz? De area an te torcular? Que respondit. Ne quaqz domine. sed ego et mulier ista con/ direramus de filijs nostris comedendis. et comedimus filium meum. hec autē ab scondit filium suum. Et contristatus est rex vehementer. et scidit vestimenta sua. et apparuit cilicium quo vestitus erat ad carnem. Et ait. Quid amplius mali pos sumus exspectare a dño. Hec faciat mihi deus et hec addat. si steterit caput heliseī. super ipm hodie. Hocenī malum imputabat heliseo. q; p̄ciues non liberabat cū posset. Cunqz misisset spiculatorem. peni/ tentia ductus sequebatur reuz vt prohibe ret. Heliseus aūt sedebat in domo sua et senes cum eo. quos iosephus discipulos eius dicit. Et ait heliseus. Nescitis quia filius homicide. qui .s. occidit naboth mi sit vt p̄scidatur caput meum. Prohibi te intrare nunciū donec veniat rex. qui p/ hibebit ei qō iusserat. Cunqz supueniisset rex. ait heliseus. Cras hac hora erit in por ta samarie modi? simile. q; statere vno. et duo modij ordei similiter. Et irrisit eum vnus eoz super quoz manus rex incūbe/ bat dicēs hoc esse impossibile Cui heliseus Videbis ꝛ nō comedes Porro quattuor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

leprosi erant ad introitū porte fame defi/cientes Qui vespere venerūt ad castra syrie et neminē ibi reperūt. Terruerat enī do/minus syros.et sonitus exercitus magni mittēs sup eos.fugerūq; aīas suas tm̄ sal uare cupientes.et intrātes leprosi comede runt.et tollentes de preda iuxta cor suum nūciauerūt portarijs verbū syros abisse Du spicatus aūt rex isrl syros simulasse fugaz et latere.misit duos in equis qui explora rent omnia vsq; ad iordanē. Qui cum re uersi nūciassent syros fugisse.egressus po pulus diripuit castra.et vendebatur simi la et ordeum iuxta verbū helisei. Dux au tem qui irriserat eū a rege pstitur? ad por tam oppressus est a turba.et mortuus est.

De pegrinatōe mlieris sunamitis. Cap. XI.

POst hec autē he liseus locutus est ad mulierē.cu ius filiū suscitauerat. Vade cū domo tua peregrinari vbicūq; poteris. Vocauit enī dñs famē super terrā.vij.annis.i.anglīn prepositum fami.q.d.fames veniet. De hac fame dubium est vtrū precesserit pre/dictā obsidionē vel secuta sit. Igitur mu/lier intrauit terrā philistijm.et pribules occupauerūt bona eius Que finita fame regressa est.et intrauit vt interpellaret re gem pro domo sua et agris. Et tūc rex loq̄ batur cū giezi.querēs ab eo magnalia he liseī. Qui videns mulierē ait. Dñe hxc̄ mulier et hic est filius eius quem suscita uit helizeus. Que cum narrasset seriē fa/cti regi restituit ei rex quecunq; amiserat a die qua reliquerat terram.

De morte benedab. C. XII.

PRo benedab rex syrie audiens q̄ deus amoue/rat eū ab obsidione et nō homo. cōtristat? egrotabat. Heliseus aūt veniebat dama scū.et misit rex in occursu eius azahel cū muneribꝰ.vt psuleret eum de infirmitate sua.Cui querenti respondit heliseus. Dic ei sanaberis. Nec dixit sanabitur.q̄ mor/tuus est rex.Sed vt diceret ei sanaberis. Postea traxit azahel in partē dicens. O stendit mihi dñs q̄ moriet.et tu eris rex syrie.Tūc implerūt est qđ dixerat dñs he/lie. Aliter enī nō inunxit helias azahel.ni/si q̄ per heliseum prędixit eū futurū regē. Et fleuit heliseus videns in spiritu mala que facturus erat azahel filijs israhel que eriaz indicauit illi. Et reuersus azahel ad regē dixit. sanaberis. Altera die tulit stra/gulum.et infudit aquā.et expandit super faciem eius. Stragulum ppie est stra/torium qđ lecto vel sedili superternitur. Et dicitur q̄ azahel pannū perfusum aqua i/posuit super eum ad refrigerandum. He breus habet. Expandit super faciem suā stragulum.vt non azahel sed ipe benedab hoc fecisse intelligatur.q̄ tamen mortuus est rex et regnauit azahel pro eo Quidam tamen hoc exponunt de obsequio mortui dicētes q̄ azahel mortuū lauit aqua.q̄ ex pandit stragulum super faciem mortui. Josephus plane dicit q̄ azahel altera die infuso laqueo strangulauit illum. Ad hūc sensum quidam predictam literam refert dicentes. q̄ azahel vestem madefactaz po suit super faciez eius.simulans refrigera rionem.sed statim effudit aquā super os eius donec suffocaret eum.

De ioram rege iuda. C. XIII.

PRo āno quin to.ioram filij achab regis israel in quo congregauerat ei iosaphat rex iu/da.regnauit ioram filius iosaphat in ihe rusalem.viij.ānis. Qui ad pfilium pro/ris fecit malum cor̄ dño secutus deos a/lienos. Tamē dñs non disperdidit iudā ppter dauid fuū suum. Tunc recessit edō ne esset sub iuda Nam q̄ regē suum tribu tarium occiderunt ydumei.nouū creant/tes qui non tenerentur tributa reddere. Cumq; occidisset ser fratres suos ioram

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

compellereꝝ iherosolimitas etiã ydolà trare. tulit ad eum quidam helias ꝓpheta epistolam correctoriam cũ ꝓminatõne pene. Impleta est aũt ꝓminatio in hũc modum. Arabes irruentes in iudam vastauerunt prouinciam et domos regias. et ꝙrem regis abduxerunt. filiosꝝ occidẽt ꝓter ochoziam. et ipe tandem cronicaꝝ incidit egritudinem. interna corruptione viscera effundens. vt quotidie quasi sepeuntem videret. et mortuus est. et sepultꝰ est in ciuitate dauid Non tamen vt ait iosephus in sepulcro patrum suoꝝ. sed priuatum tumulum sine regalibus exequiis tradiderunt ei. Et regnauit ochozias. vel azarias. vel ozias filius eius ꝓ eo Hũc regem et reliquos vsqꝝ ad oziam ꝓtermittit matheus. Regnauit autem anno. xij. ioram filij achab Viginti duoꝝ annoruꝫ erat ochozias cum regnare cepisset. et vno anno regnauit in iherusalem. et ambulauit in viis achab aui sui. Abijtqꝝ cũ ioraꝫ filio achab auunculo suo. ad preliandum contra azahel regem sirie in ramoth galaad. et vulneratus est ioraꝫ. et relicto exercitu in obsidione sub hieu principe. descendit in iezrahel vt curaret. et descendit cuꝫ eo azarias.

De hieu rege isrl'. C. XIIII.

Heliseus aũt misit vnũ de filijs ꝓphetaruꝫ cum lenticula olei ad exercitum in ramoth galaad. vt ibi hieu vocatũ in partẽ vngeret in regẽ super israel. Qui cum inuenisset hieu sedentem cũ principibus ait Verbũ mihi ad te est o princeps. et ait hieu. Ad quem? Qui respondit. Ad te o princeps Forte non ꝓgnoscens hieu. hoc quasi ꝓsagium in mente sua posuerat. ipm eẽ hieu. qui ꝓmus respondisset. Cumqꝝ induxisset eũ in cubiculũ. fudit oleum super caput eius et ait. Hec dicit dñs. Unxi te regem super israel. et percuties omnẽ domũ achab in vltione sanguinis ꝙꝝ meoꝝ de manu iezabel. Quo facto citissime aufugit ꝓphet. Cumqꝝ regressus esset hieu ad ꝙꝝ dñi sui dixerũt. Quid venit ꝙsanus iste ad te? Quasi insanos enĩ reputabant filios prophetarũ vel qꝝ fugerat citissime quasi insanus. Et ait hieu. Recte iudicastis. Nam verba ꝙsana locutus est dicens. Hec dicit dñs. Unxi te regem super israel. Festinauerunt itaqꝝ tollere vestes suas et susternere ei in similitudinez tribunalis. et canẽtes tuba dixerũt. Regnabit hieu. Coniurauit ergo hieu cõtra ioram et ait. Nullus nuncier hoc in iezrahel. sed omnes ascendamus simul. Cũqꝝ ascenderent. speculatoꝛ in iezrahel ait. Ecce video globum venientem. Et suspicatus ioram vel captam esse vrbem. vel patrem factam. misit nuncium in occursum eorum. Qui ait. Hec dicit rex. Pacata sunt oĩa? Et ait hieu? Quid tibi et pace. quasi. d. Quid ad te? Sequere me. Uel forte huic hieu quasi ipi regi respõdit. q. diceret Quid ꝙris de pace. qui terrã. et pacem turbas? Et adhesit nuncius ei. Ubi sit et ioram secundum nũcium. qui sumiliter non est reuersus ad eum. Et ascẽdẽs ioram rex israel. et rex iuda cum eo. egressi sunt in occursum hieu vsqꝝ in agrum naboth iezrahelite. Et ait ioram. Est ne pax hieu? Qui respondit. Que pax? Adhuc vigent fornicationes matris tue. q. diceret. Que pax potest esse inter nos. cum iugiter offendamus deũ per ydolatriã mẽis tue? Et fugiens ioram. ait ad neporem suum. Insidie sunt hic ochozia. Tunc percussit hieu ioraꝫ inter scapulas. et egressa est sagitta ꝓ corꝺ eius. et corruit mortuꝰ. Et ait hieu ad ducẽ tercie ꝑtis militũ. Proijce eũ in agro naboth. Memẽto qñ ego et tu sedẽtes achab ꝑrem huius. qñ ꝓminatus est ei dñs ꝓ heliam qꝝ redderet ei in agro naboth. ꝓ sanguine naboth et ꝓ sanguine filiorꝫ eius. Tamẽ supra de filijs naboth nulla facta est mẽtio. sꝫ qõ ibi tacitũ ẽ. hic suppleꝫ. Forte canes lũxerunt sanguinez

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ioram iuxta verbum helie. Linxerunt enī
ſanguinem achab.cum linxerūt ſanguiez
filij eius. Ochoziam vero fugientem inſe
cutus eſt hieu.et vulneravit eum in afcē
ſu gaber. Qui vulneratus fugit in mage
do.et mortuus eſt ibi.et tulerūt eum in hie
rusalem.et ſepultus eſt in ciuitate dauid
Poſt hec intravit hieu in iezrahel. Por
ro iezabel erat in turre.et depīxit oculos ſu
os ſtibio.et ornavit caput ſuum vt pulcri
or veneritibus appareret.et per feneſtraz
ait ad hieu. Nunquid pax eſſe poteſt zam
ri.qui interfecit dīm ſuum?q.d. Tu oc
cidiſti dīm tuū ſicut zamri.et eadem pe
na puniendus es. Tūc dixit hieu duobꝫ
eunuchis.qui circunſtabant eā. Precipi
tate eam.et precipitaverūt eam de turre.
et conculcaverūt eam vngule equorꝫ.Cūꝫ
hieu ſederet ad menſam. ait ſeruis
ſuis. Ite et ſepelite maledictam illam
quia filia regis eſt.Cumꝫ veniſſent ad eā
non invenerunt niſi calvariam.i. ſupīmā
cellulam cerebri.et pedes et ſummitates
manuū Quo audito ait hieu. Sermo do
mini eſt quē locutus eſt p heliā.

De morte hieu. C. XV.

Et Achaū tachab
lxx.filij in ſamaria.Et ſcripſit hi
eu ad nutricios eorum. et ad optimates
ciuitatis dicens.Eligite quē vultis de fi
lijs achab.et conſtituite regem ſuper vos
et pugnate pro domo dīi veſtri. Qui per
territi reſcripſerūt ei. Serui tui ſumꝰ.fac
quod tibi placet. Et ſcripſit eis ſecun
do. Si mei eſtis.tollite capita filiorꝫ dīi
veſtri.et venite ad me cras in iezrahel.et
ſic factum eſt.Et attulerunt capita in co
phinis ad hieu. Qui mandavit ne intro
ducerentur ad eum.ſed iuxta introitū por
te ponerentur ad duos acervos vſqꝫ ma
ne.Cumꝫ mane intuereꝰ capita dixit hi
eu ad populum. Juſti eſtis.q.d. Compa
ratione iſtorum qui.lxx. occiderunt iuſti
eſtis.qui nō niſi ioram et iezabel mecū occi
diſtis. Vel potius ſamaritas qui eos oc
ciderant cōmendavit.q.d. Juſte feciſtis
implendo verbum domini.quod videtur
velle litera ſequens. Addidit enim. Si e
go interfeci dominum meum quis percuſ
ſit eum et iſtos? Dīus fecit quod locutus
eſt in manu helie. Tūc percuſſit hieu om
nes reliquos de domo achab in iezrahel.
et optimates eius et notos.ſacerdotes.
et ibat in ſamariam. In via vero obvia
verunt.xl.duobus fratribꝫ ochozie regis
iuda.qui deſcendebant ad ſalutandos io
ram et ochoziam neſcientes qꝫ occiſi eēnt
et occidit eos hieu. Tunc egreſſus eſt i oc
cursum hieu ionadab filius rechab.et be
nedixit ei pro vltione domini quā fecerat
Quem impoſitū curru ſuo duxit hieu i
ſamariam.et percuſſit omnes qui reliqui
fuerant de achab vſqꝫ ad vnum.Congre
gavit ergo hieu populum ſamarie.et ait
illis. Ampliare volo cultum baal.vo
cate omnes ꝓphetas eius et ſacerdotes.
Quicunqꝫ defuerit non viuet. Sacrifici
um enim grande eſt mihi baal.et venerūt
omnes ſerui baal.nec vnus defuit.et repleta
eſt domꝰ baal. Et ait hieu his qui erāt
ſuper veſtes. Date veſtes omnibus filis
baal. Et dederunt. Cumꝫ perſcrutatus eſ
ſet hieu diligenter.ne quis deeſſet.vel ali
us intereſſet.dixit militibus ſuis. Ingre
dimini et percutite eos. nullus exeat.
Et percuſſerunt eos.ſtatuamꝫ baal com
minuerunt.et deſtruxerunt templum eiꝰ
et fecerunt pro eo latrinas id eſt ſubterra
neos cuniculos ad mundandas vias vo
bis. Et delevit hieu baal de iſrael. Verū
tamen a vijs ieroboam non recеſſit.et ait
ei dominus. Quia feciſti que ī corde meo
erant contra domum achab filij tui vſqꝫ
ad quartam generationem ſedebunt ſup
thronuꝫ iſrahel. Et mortuus eſt hieu et ſe
pultus in ſamaria cum regnaſſet vigin
ti octo annis.et regnavit pro eo filius eiꝰ
ioam.vel ioachaz.

De athalia et ioas. Ca. XVI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Porro athaliavi
dens filium suum mortuū et vo
lens regnare. interfecit omne semen re/
gium in iherusalem. Erat autem iosaba
sozor ochozie ex patre. et vxor ioade sum/
mi sacerdotis. que furata est ioas filium
ochozie lactantem ne interficeretur. et ab/
scondit eum. vij. annis in domo domini.
id est in domunculis ebdomadariorū An
no autem septimo ioiada collegit centuri
ones et principes leuitarum et milites et
ostendit eis secreto filium regis. et coniu
rauerunt omnes pro puero contra athali
am. et q̄ puerum in sabbato constituerēt
regem. Et fecerunt in hunc modum. Ui/
ginti quattuor erant summi sacerdotes.
quorum vnusquisq̄ in ebdomada vicis
sue habebat secum in ministerium. xxiij.
minores sacerdotes. et totidem cantores.
et totidem ianitores. Diluculo vero sab/
bati pontifex qui ministrauerat. cum tur/
ba sua egrediebatur ad propria. pontifex
vero qui ministraturus erat ingrediebā/
tur cum turma sua. Tunc autem ioiada
pro ampliando exercitu retinuit egresso/
res. ⁊ recepit ingressuros. faciēs ex eis du
as turmas. Adiunxit quoq̄ terciam tur/
mam de centurionibus ⁊ leuitis quos cō
uocauerat. et intrans domum saltus ⁊ do
mum armorum quam quondam fecerat
dauid. dedit singulis arma. et precepit e/
gressuris. vt circumstarent regem in atrio
interiori et custodirent. Ingressuris vero
dixit. vt descenderent ad domū regiaz. ne
forte regine egredientes ex ea vnctōnem
regis impedirent. Sed hanc turmam di
uisit in tres partes. precipiens. vt vna ob
seruaret excubias regis id est porticus do
mus regie. Altia pars obseruaret portam
sur. per quam ascendebatur de ciuitate ī
domum regiam Tercia ps obseruaret mes
sa. que dr porta scutariorū. i. custodum re/
gis. per quam de domo regis ascendebat
in tēplū. Tercia vo partē quā collegerat
de centurionibus et leuitis posuit ad cu/
stodiam atriorum templi ex omni parte.
Tunc ip̄e cum reliquis sacerdotibus ⁊ le
uitis ⁊ senioribus produxit filiū regis. et
vnxit eum in regem. et imposuit sup eum
diadema. et testimonium. i. legem dei de/
dit ei tenendam in manib⁹. vt cū ip̄o ha/
bitu regni disciplina legis dei seruāda cō
mitteretur. Athalia vero accurrens scidit
vestimenta sua clamans. Coniuratio pi/
ratio. Et eduxerunt eam sacerdotes extra
septa templi. per portam equoꝝ. et interfe
cta est ibi. Deduxeruntq̄ regez per portā
scutariorum in pallaciū. et sedit sup thro
num regium. Et letatus est populus ter/
re. q⁹ abstulerat dominus opprobriū. ne
regnaret mulier super eos. et destruxerūt
templum baal. aras q̄ ⁊ ymagines quas
fecerat ioiam et athalia. Mathan quoq̄
sacerdotem baal occiderunt coram altari
Septem annorū erat ioas cum regnare
cepisset. anno septimo hieu regis israhel.
⁊ quadraginta annis regnauit in iherusa
lem. et fecit rectū coram domino cunctis
diebus ioiade sacerdotis.

De gazophilacio. Ca. XVII.

Erant autem in
domo domini ruine. non solum
pro vetustate ⁊ negligentia. sed etiā quas
fecerat athalia. et de sanctificatis paraue/
rat domum baal. Precepit itaq̄ ioas sa/
cerdotibus. vt instaurarent sartatecta do
mus recipientes oblationes pretereunti/
um. ⁊ que offerebantur pro precio anime
id est q̄ vabāt ituri ad plinz nūerati. Ob
latio enī p̄ delictoꝝ p̄ peccato sacerdotum
erat. q̄ cū suscepissent sacerdotes vsq̄ ad
xxiij. annū regis ioas. nō tū instaurauerūt
sartatecta templi. Et iratus rex phibuit
sacerdotes vltra accipe pecuniā Joseph⁹
tū dicit q̄ per oēm regionē sumerēt sacer/
dotes pro capite dimidium sicli. Quod
videns ioiada populo non placere cessa/
uit. et ob hoc nō fuerunt instaurate ruine.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Tuncioiada fecit gazophilaciū munitū a pro desuper foramine.et posuit illud ad dexteram ingredientium domum nō lon ge ab altari Cūqz apparerz plurima pecu nia in gazophilacio.scriba regis et pontifex effundebant eam.et dabant his qui p erant cementarijs domus domini. Et nō fiebat cum eis ratio.sed in fide tractabāt. Nec fiebat ex pecunia illa vas aliquod in domo domini nisi de eo quod erat residu um sarratectis.vt legitur in paralipome nō.Et mortuus est ioiadas sacerdos qui solus legitur post moysen.c.xxx.annis vi xisse.et sepultus est i ciuitate dauid.eo q generi dauid reparauit imperiū Eo mor tuo ioas a legitimis dei declinauit.cuius exemplo etiam optimates viciati sunt.

Quem cuz argu eretzacharias fi lius ioiade.fecit eum lapidibz ob ruit inter templū et altare. Extūc vt dicit epipha nius nō accepit populus in tem plo responsum

Nō moueat te quod legitur in euāgelio a sanguine zacharie filij barachie.Forte ioia da binomis fuit.Vel ideo quia barachias interpretatur benedi ctus dñi qō iste fuit.

manifeste sicut prius.nec ex dabir nec ex ephod Rex aurē non multo post penas exsoluit. Azaliel enim rex syrie cum expu gnasset geth.ascē dit in iherusalez Joas vero misit ei thesauros do mus dñi z dom? regie non de ab sconditis tumu lorum.et recessit ab eo.Cunqz in curriisset ioas lā guorem pessimū

Dabir enim dicit la pis positus in ratiōna li. Unde ex dabir idē ex rationali perpende bant.vtrum deuz ha berent,nec ne vel of fensuz.Vel dabir in terpretatur tmo et est sensus. Neqz per ser mones neqz per signa loquebantur illis

Omnes filij zacharie cum eo lapidati sunt preter vnuz postumū qui postea dictus est zacharias.

eo q diuinos honores sibi volebat impen di.vt dicūt hebrei.duo serui eius pereus serunt eum et mortuus est.et sepultus in ciuitate dauid.non tamen in monumen tis regalibus.et regnauit pro eo filiꝰ eius amasias. Sub ioas duodecimus rex latinorum siluius aremulus.qui pre sidium albanorum intra montes vbi nūc roma est posuit. Huius filius fuit iulius proauus iulij proculi.qui cuz romulo ro mam conmigrans fundauit inhā gētem

De obitu helizei. C. XVIII.

Anno vicesimo tercio ioas regis iude regnauit ioachas filius hieu super israhel.xvij.an nis.et ambulauit in vijs ieroboā.Et ira tus dominus.contra israel dedit eos i ma nus azahel.et in manus benedab filij ius et non sunt derelicti ioachaz de popu lo.nisi.l.equites.et decem currus.et decē milia peditum. Et clamauit ioachas ad dominum.z misertus dominus dedit pa cem in diebus eius.Et mortuus est et se pultus in samaria.Et regnauit ioas filius eius pro eo.anno tricesimo septimo.io as regis iuda et.xvi.annis regnauit sup israhel.Et ambu lauit in vijs ihe roboam non ta men quantum patres eius.He

Extunc equevocaban tur eode; nomine re gi iuda et rex israhel.

liz eus autem egrotabat.z descendit ad e um ioas rex israhel.et flens dicebat.Pa ter mi curr' israhel et auriga eius. Et ait helizeus.Affer arcum et sagittas.et pone manum tuam super arcum. Quo facto, suppositit helizeus manus suas manibus regis et ait.Aperi fenestrā orientalē.et iace sagittaz.et iecit.Et ait helizeus.Sagitta dñi est ꝑ syriam.et percuties partē syrie q est in affec donec ꝑsumas eā.et sublato ar cu cū sagittis dixit helizeus ad regē.Per cute terrā iaculo.Cūqz percussisset eaz tri bus vicibus et stetisset.iratus vir dei ait. Si percussisses vsqz septies,totiēs percus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

fisses siriam. nunc autem tribus vicibus percuties eam. Et mortuus est helisseus & sepelierunt eum iuxta abdiam. Porro latrunculi moabite venerant in terrā eo anno. Quidam autem sepelientes hominē viderunt latrunculos. et timentes proiecerunt cadauer in sepulchro helisei. Qđ cū tetigisset ossa helisei. reuixit homo. Josephus tamen dicit latrones proiecisse ī helisei sepulchrum mortuum. quez ipi vidēbantur interfeciſſe. Mortuus est autez azahel rex sirie. & regnauit pro eo filius eius benedab. Cū quo dimicauit ioas rex israel tribus congressionibus. et vicit eū. et tulit de manu eius ciuitates quas tulerat azahel de israel iuxta verbum helisei.

De amasia & ioas rege israhel Capi. XIX.

ANno secūdo regis israhel. regnauit amasias filius ioas in iherusalem. Viginti et .v. ānorum erat cum regnare cepisset. et .xxix. annis regnauit. nomen matris eius ioiada de iherusalem. Et fecit rectum coram domino. iuxta ea que fecit ioas pater eius. ſi tantum hoc q excelsa non abstulit ſubaudiendum est vterqz eorum. Nec enim ioas excelsa abstulit sicut videtur litera sonare. Et interfecit seruos. qui interfecerant patrem suum. non tamen filios eoz propter legem moisi qui dicit. Non morientur patres pro filijs necq filij p patribus. Colle git autem exercituz vt amalechitas et ydumeos expugnaret. & cō duxit a rege israhel centuz milia armatorum centum argenti talētis. Et cum esset in procinctu suasit ei propheta vt dimitteret israhelitas. q ydolatres homo nescit quātitatem peccati alicuius. ideo quantuz ad examē humanū ſufficit. vt quis p ſuo moriatur delicto secūdū iusticiam dei forte nec etiam mors filij quādoqz p delicto patris. ferebant et deus daret ei victoriam. Et ac quieuit. licet grauiter ferret. eo q israhelitis mercedes pbuerat. Et percussit edō in valle saliuarum decem milia. et apprehendit petram nobilem arabie ciuitatem Et cognouauit eam iezechel. qđ sonat auxiliū dei. Josephus tñ dicit viuos quos ceperat eum adduxisse ad excelsam petraz arabie. et illos ex ea precipitauit. Idipm quoqz dicit paralipomenon. nā fere in oībo pſonāt ioſ. et palipomenō Tamē deos quos tulerat de amalech postea adorauit quia audiuit eos dantes responſa p quo tali pena percussus est. Elatus in superbiam scripsit ad ioas regem israhel. Serui mihi sicut patres tui seruierunt dauid et salomoni. alioquin veni et videamus. q. diceret nos pugnemus. Et rescripsit ei ioas in enigmate. Carduus libani misit ad cedrum dicens. Da filiam tuaz filio meo in vxorem. Et indignantes bestie saltus conculcauerunt carduū. Eleuat te corz tuum pro victoria. Cur prouocas malum vt cadas tu et iudas tecum? Et nō acquiescente amasia. congressi sunt iuxta bethsames. et fugit iudas coram israhel. et ligatus est amasias. et comminabatur ei mortem rex israhel. nisi redderet ei iherusalem. Qua tradita interrupit ioas murum iherusalem a porta effraym que dicitur porta vallis. vsqz ad portam anguli. quadringentis cubitis. Et tulit aurum & argentum et vasa que inuenta sunt in domo domini. et ī thesauris regis et obsides et rediit in samariam. Et facta est contra amasiam coniuratio in iherusalem. At ille fugit in lachis. et miserunt post eum in lachis. et interfecerunt eum ibi. et retulerunt illum in iherusalem et sepultus in ciuitate dauid. Tulitqz vniuersus populus filium eius oziam vel azariam ante annos natum. xvi. et constituerunt eum regem. Sub amasia terciusdecimus rex latinozum fuit siluius auentinus et in eo monte qui nunc pars vrbis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

est.mortuus et sepultus.eternuz loco vo
cabulum dedit.

De ieroboam rege israel et amos pro
phetra. C. XX.

PMorto mortuus
est ioas rex israhel et sepultus in
samaria.Et regnauit ieroboam filius ei?
pro eo anno.xv.amasie regis iude. Et re
gnauit in israel.xl.et vno anno.et ambu
lauit in vijs ieroboā filij nabath qui pec
care fecit israel.Ipe restituit terminos is
rael ab introitu emath vsq ad mare solitudinis quod est mare
mortuum.iuxta verbum dñi qđ locutus
est per suum seruum ionam prophetaz qui
erat de geth que est in opheth.ad differē
tiam geth que est ī palestina. et est nomē
regionis.Quare non est legendū ophel.
Ophel enim est nomen turris nebulose.
que non longe erat a templo. Hanc vasta
tionem syrie per ieroboam factam non le
gimus in iosua.sed propter comminatóz
euersionis quam predicauit et scripsit di
cit iosephus eum predixisse q̄ post breui
simum tempus alie perderent principa
tum.Quod quidem per ieroboam inchoa
tum est.sed postea ꝓsummatū est qñ mo
narchia assiriorum trāslata est ad medos
Hac elicitate ieroboam elatus fecit malū
coram dño.Et missus est amos thecuites
prophetra de pastoralibꝫ.vbi pascebat gre
gem in samaria vt predicere.et euersionem
domus ieroboā.et calamitatē pl̄i dicēs.
Hec dicit dñs.Consurgā sup domū iero
boam in gladio. Et rursum. Venit finis
super pl̄m meū israel.Quod cum signi
ficasset amasias sacerdos bethel ieroboaz
regi israel.et mandato regis prohibuit a
mos ne vltra prophetaret in regno.r.tri
buum.Cum autē amos nolle cessare di
cēs se nō esse prophetā sed pastorē missuz
a dño.frequenter afflixit eū amasias pla
gis.Tandē filius suus ozias frequenter
eum increpans vectem p̄ trā transtulit.et
semiuiuus relatus in terram suam ibi
mortuus est et sepultus. Et mortuus est
ieroboam et regnauit pro eo filius ei? za
charias.

De ozia C. XXI.

AAnno vicesimo
septimo.ieroboā regis israhel re
gnauit ozias in hierusalem duobꝫ annis.
Ieronimus cū sup osee dicit eū cepisse re
gnare anno.xij.ieroboā. Et fecit qđ place
tum erat coram dño.verūtamē excelsa non
abstulit.Qui cū hostes debellasset.ammo
nitas fecisset tributarios sibi.reedificauit
muros in hierusalem quos destruxerat io
as rex israhel. eratq̄ precipue terre cul
tor.et curam habebat circa plantationes
et semina fructuum diuersorum. Cumq̄
ditatus esset in substantia mortali.cōtra
deum immortalem agere visus est.Nam
in sestiuitate,ppiciatōis indutus sto la pō
tificali intrauit in templū.vt incensum po
neret pontifice azaria cū.lxxx.sacerdotib
eū,phibente.Et factus est terremotus.et
claritas solis valde effulsit.et incidit in fa
cie regis.et percussus est lepra in facie.An
te cuitatē vero scissā est media ps mōtis
ad occidentem.et deuolura est ita vt viam
clauderet regios ortos opprimeret.Et ha
bitauit seorsum vrbē.priuata degēs vita.
Joathan filius eius gubernabat pala
cium.et iudicabat pplm terre. Et mortuus
est ozias.et sepultus ī ciuitate dauid.Jo
sephus tamē dicit eū de regibꝫ solum ha
bere sepulchrū in ortis.Et regnauit p eo
filius eius ioathan. Sub ozia rege iu
da.et sub ieroboā rege israel cepit,ꝓphe
re ysaias.de quo plenius postea dicetur.
et ozee de tribu ysachar ort? in bethsamoth
Sed hic vt ait ieronimus prenūcias de
dit signū.Veniet dñs in terra sicut quer
cus q̄ est in sylo.rē.qđ nō legit in scriptu
ra eius scđm editionē nr̄am. Forte quod
ieronimus dixit signū.hicepipbaī? dixit
pdigiū dicens de ozee Et dedit pdigium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

dicens. Venit in terra dominus. sic̃ quer
cus que in silo. cum ex semen̄ia in duode
cim fuerit partita. et facte fuerunt ex ea to
tidem quercus. Prophetauit autez ꝓtra
decem tribus. pauca de duabus loquens
Et pronunciauit hystorialiter iudeos in
vltimo tempore ad x̄m redituros. Ter
cium quoꝫ diem dñice resurrectiois pre
dixit. Hic in terra sua sepultus. placida
quiete dormiuit. Sub eisdem quoꝫ pro
pheravit iohel de tribu ruben natus in a
gro bethoron. qui descripsit terrã duarum
tribuum. eruca bruco. locusta et rubigine
vastandam. Predixit quoꝫ effusionem
sancti spiritus futurã super suos dei ⁊ an
cillas. quod factũ est in die penthecostes.
Hic in bethoron in pace mortuus est ⁊ se
pultus. Sub eisdem regib⁹ prophetauit
abdias vt quidam tradunt. sed scõm he
breos verius est. q̃ ante eos ꝓphetauerit
nam mortuus est ante heliseum. Relicta
enim vxor eius per consilium helisei libe
rata est a creditoribꝫ oleo superabundan
te. Fuit autẽ de terra sichẽ de agro bethha
mar. Octuagenarius enī ille fuit cui pre
cepit helias. qui relicto obsequio regis. he
lie discipulus factus est. Cuius sepulcrũ
vsqꝫ hodie cum mausoleo helisei et iohan
nis baptiste in sebaste veneratiõi habetur
Sub ieroboam rege israel ꝓphetauit io
nas filius vidue sareptene. qui post redi
tum a niniue tẽpore famis assumpta ma
re gentium incola factus est. Nam ⁊ teru
bescebat esse in terra sua dicens. Sic aufe
rerur opprobrium meũ. eo q̃ prophetans
contra niniuẽ mẽdax repertus sum. Qui
transacta fame rediit in terram iuda. ⁊ de
functa est mater eius et sepeliuit eam iu
xta balanum velboze. Hic predixit signũ
euersionis ihẽru
salem. q̃ cum vi Genus palme est vel
derent lapidem boze vel quercus.
lucruose clamantem ꝓpe sit finis. et cũ vi
derint in ihẽru salẽ gentes vniuersas. tũc
tota illa ciuitas irrecuperabiliter euerte
retur. Mortuus est ⁊ sepultus in spelun
ca vnius iudicis israhel. cuius sepulcrũ
monstratur in vna vrbium geth in vicu
lo iuxta sephoz. Sub ozia rege iuda ter
minata est monarchia assiriorum. Nam
sardanapallus vltimus monarchus v i
ctus ab arbace medo. semen̄ p̃m cõcrema
uit. et tunc arbaces monarchiam ad me
dos transtulit. spe nondum re. hoc enī fec
darius occiso balthasar. Fuerunt tamen
reges assirij. si non monarchi tñ potentes
vsqꝫ ad subuersionem niniue quam pro
phetauit naum. Eo tempe latinorum
quartusdecim⁹ rex siluius proca post quẽ
xv. rex latinorum siluius amulius.

De zacharia sellum ⁊ manahen.
Capitulum. XXII.

Anno. xxx. octa
uo ozie regis iude regnauit za
charias filius ieroboam sup israhel. vi.
mensibus. Qui fecit malum coram dño
sicut pres eius. et percussit eum pala sellũ
filius iabes. et regnauit pro eo Et transla
tum est regnum israel de domo hieu in ge
neratione quarta iuxta verbum domini.
et regnauit sellum vno mense in samaria
Nam manahen filius gaddi de thersa p
cussit eum in samaria. et regnauit pro eo
Qui percussit thersam et terminos eius.
eo q̃ conciues sui noluerãt aperire ei. An
no xxxix. ozie regis iuda regnauit mana
hen super israel. x. annis. et ambulauit ī
vijs ieroboam. In diebus eius ascendit
phul rex assiriorum in thersam. et dedit ei
manahen mille talenta argenti. vt recede
ret ab eo. et etiam esset ei in auxiliuz. Sũ
psit autẽ manahen. l. siclos argenti a potẽ
tatibus et diuitibus terre per singulos.
Inter hec mũera tradũt hebrei manahẽ
misisse vitulos aureos. qui erant in dan
et bethel. sed non veros. Sacerdotes enīz
dolo sustulerunt aureos vitulos ⁊ absco
derunt eos. et fecerunt ereos deauratos si
miles illis quos misit manahen regi assi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

riozū .Qua fraude postea percepta reges assiriozū plurimū exarserūt contra israel. Et mortuus est manahen.ꝛ regnauit pro eo filius eius phaceia anno .l. ozie regis iude et duobus ānis regnauit in israhel. Phaz phacee filius romelie ciliarchus ei? interfecit eū in samaria in puteo cum .l. viris.et regnauit pro eo anno.l.scdo ozie regis iude.et regnauit.xx.annis in israel.

De inicio captiuitatis tribuū. Ca. XXIII.

IN diebus phaccee regis tegiphalasar.rex assur ascendit in israel. Et est ābiguū an iste fuerit phul vel alius.Et vastauit omnem regionē trans iordanem .et captiuas duxit duas tribus.ꝛ dimidiam.vastansq; galileam te tribu sabulon.ꝛ nepthalim mltos transtulit secum ī assirios qui possent dimidie tribui ꝓpārari.Unde sepe legit. ꝙ tres tribus israel captiuauerit.ꝛ hoc fuit initium captiuitatis.x.tribuū. Porro ozee filius hēla interfecit phacee regē israhēl.et regnauit pro eo.

De Jonathan. Ca. XXIIII.

ANno secundo phaccee regis israel regnauit ioathan filius ozie in irlm.xxv.annorum erat cum regnare cepisset.et.xvi.annis regnauit.Nomen mris eius ierusa filia sadoch.Et fecit bonum coram dño .verumtamen excelsa non abstulit. Ipse edificauit portā domus dñi sublimissimā.quā quidam putāt turrim gregis.Hec que ī actibus apl'oz speciosa dr.ab hebreis vocatur porta ioathan.Hec sola remansit in euersiōe facta per caldeos Hic deuicit amonitas.et imposuit eis annuū tributū.talenta argenti.c.et tritici.x milia chozos.et totidem ozdei.In diebꝫ huius rasin rex syrie,et phaccee rex israel ceperūt infestare regnū iuda. Sub ioathan exorsus est ꝑphetare naum de helcesi de tribu symeon. contra niniuen pdicēs. Hec dicit dñs ad ninivē.Exterminabo te et nequaq; ꝑgre dientes de te impabūt mōo. Jeronimus dicit super nauz .herodotū dixisse. subuertam niniuen a rege medorū tpe iosie. De euersiōe quoq; finali ninive pdixit nauz que facta est in hūc modum. Palus que circundabat eam superinundauit eam.facto pariter terremotu.ꝛ igne de sublimi emisso.De qua inundatione videtur in libro suo scripsisse ibi. Inundans non faciet innocentē dñs in tempestate.ꝛ turbine vie eius.Tamen scdm aliā literā legitur ibi. Inundans nō facies innocētē.Tamē librum suum scripsit post captiuitatē.x.tribuū sub ezechia.dum vastaretur terra iuda ab assiriis.in quo plenius ꝑphetauit de destructione assiriozum in consolatiōe gētis sue. Qui tandem mortuus est ī terra sua in pace et sepultus.Sub ioathan vidit ysaias dñm sedentem et seraphin mūdauit labia eius

Quasi diceret.Quāuis fieret mētio libri sui sub ionatha prius ꝑphetauit q̄ scriberet

Sub eodem exorsus est ꝑphetare secūd? micheas.Et mortuus est ioathan rex iuda.et sepultus est in ciuitate dauid.ꝛ regnauit ꝓ eo filius eius achas. Sub ioathan olimpias prima constituta est ab elensibꝫ Remus et romulus generantur ex marte et ylia.

Unde dr.vidi dñm sedentem super solium excelsum.

De achab. Ca. XXV.

ANno decimo septimo phaccee regis israhel.regnauit achas in irlm. Viginti annorum erat cum regnare cepisset.et.xvi.annis regnauit.et ambulauit in via regū israhel. Nam et vnū de filijs suis ꝓsecrauit ydolo traijciens eū per ignem tophet in valle hennon iuxta alchildemach. Fuit autē

quidaꝫ filius ennõ cuius vallis illa beennon id ẽ filij ennon. Tũc ascẽdit rasin rex syrie ⁊ phaceer rex israel in irl̃m. et obsederũt eã primo vt ait iosephꝰ. Et ꝓgressꝰ cuꝫ eis achas victus est et occisus est filius eius zacharias. et mꝫta milia cũ eo. et captus est ꝓceps militie eiꝰ dicha alias dithan. Cumꝫ rediret victor rex israel in samariã cũ magna mꝫtitudine capriuorũ occurrit ei quidã ꝓphꝫta odida vocabulo obedo. dicẽs eos nõ vicisse viribꝰ ꝓprijs. sed ꝓpter irã dei ꝑ achas. arguens eos qꝫ contribules suos contraxerant capriuos. quos nisi remitterẽt parus esset eis repẽtinus interitus. Tunc ad ꝓsiliũ barachie qui magnus erat in israꝫ. rex israel exhibuit capriuis magnã hospitalitatẽ. ⁊ libros remisit ad ꝓpria. Porro scõdo obsederunt irl̃m rex syrie et rex israel. Cumꝫ timeret achas nimis. ꝓfugauit eũ ysaias dicens. Ne timeas ab his duabꝰ caudis titionũ fumiganciũ. Sed non credidit ei achas. nec voluit quererẽ signum a dño. et misit nũcios ad regẽ assiriorꝫ regem phalasar dicẽs. Seruus tuus sum ego. ascende ⁊ salua me de manu regis syrie ⁊ regis israel. Et intrauit rex assiriorꝫ syriã ⁊ vastauit eã. et nõ redijt rasin in damascũ. Rex aũt assiriorꝫ cepit damascũ. ⁊ interfecit rasin. et damascenos trãstulit in cirenen que est versus ethiopiã. Est enĩ alia cirenen ĩ affrica. Et occurrit ei achas rex irl̃m ĩ damascũ cũ muneribꝰ. Cumꝫ vidisset altare damasci misit ad vriam sacerdotem in hierusalem exemplar eius. vt extrueret ei consimile. Quo facto cũ rediisset achas altare eneũ trãstulit a facie tẽpli ad aquilonẽ. et sup altare nouũ obtulit holocausta et pacifica. De altari vero eneo vt tra

Topher dicitur a tophus qõ est lapis spõgiosus. p cuius ꝓcauitates ignis egredieba tur. per quem trajciebant paruulos suos quos mundabant sicnos p aquã baptismi qui ignis fuit in valle filij ennõ qui eniaꝫ dr gehẽna a geqõ est terra et ennõ.

Inuenit eniã dicta sacill̃ in quo reponebanꝫ sacrificia solennium dierũ. vt sabbati corban. vbi votiua reponebanꝫ. Gazophilaciũ vo in quo sacrificia alioꝫ dierũ. et sic potest notare dupliciter horꝫ triũ acceptionũ.

rex adorabat. vel portã per quã ascẽdebat ad orandum que oĩa obdurauit achas. sicut et clauserat templũ ne intrarent sacerdotes. Sub eo vidit isaias onus babilonis. alia. x. vidit sub ezechia. et mortuꝰ est achas et sepultꝰ ĩ ciuitate dauid. ⁊ regnauit filius eius ꝓ eo ezechias. Sub achas roma ꝓdita ẽ in mõte palatino. xi. kalendas may. a gemellis remo ⁊ romulo. Anno aboꝛbe ꝓdita. iij. remus occisus est rastro pastorali. A fabio duce romuli consularibꝰ ludis sabine rapte sunt. et pulcerrima virginũ thalamoni sorte data est duci romuli. Vnde qꝫ bene cesserat ei. locus nupciarum exinde dictus est thalamus.

De captiuitate. x. tribuũ. C. XXVI.

Anno xij. achas

regis iuda regnauit ozee sup israel. ix. annis. Fecitqꝫ malũ coraꝫ dño. ſz non sicut patres eius. Traditur enĩ tedisse licentiã israhelitis. vt ascenderẽt ĩ irl̃m ter in anno. Contra hunc ascendit salmanasar rex assiriorꝫ. et factus est ei ozee tributarius. Cumꝫ ꝓdixisset rex assiriorꝫ qꝫ ozee rebellare niteretꝫ per susan regẽ egipti cui munera miserat obsedit eũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

et vinctū miſit in carcerē in niniue. et obſedit ſamariā trib⁹ annis. ⁊ cepit eā anno nono oze. et. vi. ezechie. et tranſtulit iſrl̄ in aſſirios ſeptem trib⁹ que remanſerant et poſuit eos iuxta fluuiū gozan vltra mōtes medorū ⁊ perſarū. In prima captiuitate triū tribuū creditur captiuatus eſſe thobias. et manſit in niniue. Vel forte cū rege oze ductus eſt ī niniue. cuius hyſtoria ꝓſummata ē ſub manaſſe filio ezechie Sed nos tractabimus eā poſt finē libri regū Porro rex aſſiriorum de diuerſis regionibus adduxit colonos in ſamariam paucos primo. ſz poſtea aſſaradoch populauit terram et habitauerunt in vrbib⁹ eius. Adhuc .x. trib⁹ vltra mōtes caſpioſ captiue tenēt. Siqua g̃ de reditu filiorū iſrl̄ ita diuiſ ſub cyro vel ſub aſſuero de duabus tribub⁹ intelligendum ē Cūq⁹ eſſent de quinq⁹ longīquis regionib⁹. v. ydola poꝛtauerunt in ſamariā. que⁹ regio ſuū. Et oēs prius vocati ſunt cuthei a quibuſdaꝫ portionib⁹ inter eos qui venerant de regione perſida. que dicta eſt chuta a quodam flumine. Greci ꝙo dixerūt eos ſamaritas. qui et in euangelio ſamaritani dicuntur. Hebrei vocauerūt eos iacobitas. qꝛ ſupplantauerāt iſraelitas a finib⁹ ſuis. Qui cū veniſſent in terrā iſrl̄. immiſit dñs in eos leones. et interficiebāt eos. et nūciatū eſt regi aſſiriorꝫ. ꝙ perirēt coloni eius. qꝛ ignorabāt legitima dei iſrael. et miſit eis vnū de ſacerdotib⁹ iſrael. et legē moyſi in ſcriptā literis antiquioribus. Et habitabat ſacerdos in bethel. ⁊ ſuſcepit circūciſionē et legitima dei iſrael. nihilominus tamen deos ſuos in excelſis colebāt. Vnde quando hebreos dicūt ſibi propinquos. cum bene erat hebreis. Cum ꝙo male. dicebāt ſibi nil eſſe cum iſrael. Migrauerūt autem decē trib⁹ de iuda poſt ānos nongentos. et xlvij. ab exitu de egipto. a diuiſione ꝙo regni fluxerāt ānī. ccxl. et menſes. vij. ⁊ dies ſeptem ſcōm ioſephum. Multi autez ex iſrahelitis confugerūt in regnum iuda. et multi abſconderūt ſe in abſconditis. et latuerūt in regionib⁹ circunſtantibus. Qui poſt regreſſum regis aſſiriorꝫ redierūt ad ꝓpria. et habitauerūt cum ſamaritis.

De ezechia. Ca. XXVII.

Anotercio oſee regis iſrael regnauit ezechias in ieruſalem. Viginti quiq⁹ annoꝝ erat cū regnare cepiſſet. et. xxix. annis regnauit. Nomē matris eius abiſa de ieruſalem. filia zacharie poſtumi zacharie lapidati. Qui ꝙocatis ſacerdotib⁹ et leuitis aperuit templū primo ānno ⁊ primo menſe regni ſui. et vaſa dei reparauit. et reſtituit ſacrificia intermiſſa. Ipe de conſilio ſacerdotū fecit phaſe ſcdo menſe nō in tempore ſuo. qꝛ nō potuit populus primo menſe cōuenire in ieruſalē. nec ſacerdotes ſufficiēter erant. nec tanta multitudo fuit. ꝙ multi impurificati comederūt paſca. ⁊ tāta copia victimarū. ꝙ ī multis leuite ſupleuerūt officiū ſacerdotū. Et poſt paſca ſolennizauerunt alijs. vij. diebꝫ. Hic diſſipauit excelſa. et contriuit ſtatuas. et lucos ſuccidit. et confregit ſerpentē eneum. quem fecit moyſes. cui vſq⁹ ad illud tempus filij iſrael adolebāt incenſum. et puluerē eius ſparſit in torrentē cedron. et vocauit nomē eius noeſtā. qđ interpretatur deus eoꝝ. q. d. Dicebatur deus ſz nō erat. Scripſit quoq⁹ filijs iſrael vt redirēt ad cultū dei. quoꝝ quidam nūcios eius neglexerūt. quidā quoſdam interfeceūt. Vnde et ipſi poſtea vt predictū eſt meruerūt captiuari. Receſſit quoq⁹ a rege aſſiriorum ne fuiſset ei. Ipe percuſſit philiſteos vſq⁹ ad gazā. et oēs terminos eoꝝ a turre cuſtodiuit. vſq⁹ ad ciuitatē munitā. id eſt preſidia et ciuitates. Anno. xiij. regni ezechie aſcendit ſennacherib rex aſſiriorꝫ in terrā iuda. et cepit ciuitates eoꝝ. et miſit ad eum ezechias in lachis dicens. Recede a me quod impoſueris mihi feram. Et indixit ei rex aſſiriorum. ccc. talenta argenti. et xxx.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

auri.et iurauit q̄ non noceret ei.Cūq̄ nō
inuenisset ezechias hanc summam in the
sauris domus domini et suis .recepit la/
minas auri quas ipe affixerat in valuis
templi.Cunq̄ misisset regi assiriorum p̄/
dictam pecuniam irritum fecit sennache
rib iusiurandum. et misit ad obsidenduz
ihrusalem tharram et rapsacen. et castra
metati sunt iuxta aqueductum piscine su
periozis.que est in via agri fullonis.et ab
stulerunt ciuibus aquam exteriozis pisci
ne.Cunq̄ vocassent regem ad colloquiū
noluit exire.sed misit ad eos heliachiz pō
tificem et sobnam scribam.et ioachi a cō
mentarijs.et loquebatur ad eos rapsaces
hebraice.Erat enim samarites vt quidaz
volunt.Fuerunt qui dicerent eum filiuz
ysaie qui transierat ad assirios.et suscepe
rat ritum gentiū.et factus erat archius
et ait.Hec dicit rex magnus assiriozū ad
te.O ezechia in quo confidis. vt audeas
rebellare?Si confidis in rege egipti.inni
teris baculo harundineo.Si spem ponis
in deo tuo.nunquid dij gentium et deus
israel liberauerunt eos de manu mea?Si
spem ponis in populo tuo.dabo tibi duo
milia equozum.nec poteris apud te inue
nire ascensozes.Et rogabant nūcij rapsa/
cen. vt loqueretur eis syriace et non iudai
ce.audiente populo qui erat super murū.
Tunc exclamauit rapsaces etiam ad po/
pulum.Dicit rex magnus assiriozum.fa
cite mecum quod vobis vtile est.ne come
datis stercora vestra et bibatis vrinam ve
stram.Egredimini ad me et vtimini bo/
nis vestris.donec veniam ad vos .et trās/
feram vos in terram que est similis vēe.
Cunq̄ retulissent nuncij cōminationes
istas ad ezechiam scidit vestimēta sua
et operuit se sacco.et ingressus est domū
domini.et misit predictos nuncios et se/
nes de sacerdotibus opros saccis ad isaiā
dicētes.Hec dicit ezechias.Dies hec di/
es tribulationis nostre est.et increpatōis
diuine. Ora pro reliquijs israel.si forte
deus audiat blasphemiam rapsacis et vi
dicet.Et respondit isaias.Hec dicit dōs
ezechie.Noli timere.Ecce ego mittam re
gi assiriozum spiritum et audiet nunciuz
et reuertetur in terram suam.et deijciam
eum gladio in terra sua.et recessit rapsa/
ces a ihrusalem et inuenit regem assirio/
rum expugnantem lobnam Transiuit āt
rex ad pugnandam egiptum vt triūphās
rediret ad euertendā ihrusalez.Cūq̄ ob/
sedisset pelusium.audiuit tharacham re/
gem ethiopie cum multo exercitu venire
in auxilium egipciozum .et conturbatus
rex dixit tharacham esse sacerdotem vul/
cani.et ideo non dimicaturum cum eo.et
rediit in iudeam.et obsedit ihrusalem.
Herodotus tamen aliā causam tradit re
ditus sui Quia enimq̄ regem egipciozum
ad deū.multitudo soricū in vna nocte co/
medit corrigias arcuum in castris eius.et fa
cti sunt assirij inermes.et dicit rapsacē cū
exercitu remansisse circa ihrusalē.et sen/
nacherib rediisse ad eū de egipto .Verūtra
men ante reditum sennacherib de egipto
in iudeam.Hec facta sunt que sequūtur.
De signis triū ānoz q̄ predixit ysaias.
Ca .XXVIII.

CIm egredere
tur sennacherib iudeam .vt
transiret in egiptum misit ezechie literas
terribiles et cōminatōis plenas dicēs .q̄
deus israel non posset eum liberare de ma
nu sua.Tunc ascendit ezechias in domū
domini.et expandens literas coram dño
orauit dicens.Dñe deus israel audi ver/
ba sennacherib.quibus exprobrauit te no
bis.salua nos obsecro de manu ipius.
Tunc misit ysaias ad ezechiam .signifi/
cans ei verba hec dñi ad sennacherib i hūc
modum. Spernet te sennacherib virgo
filia sion.mouebit caput p̄ tergū tuuz cū
fugeris exprobrasti sanctos israel. viribz
tuis ascripsisti q̄ vastasti iudeam . Sed
ex diebus antiquis ego plasmaui illud et
nūc adduxi.id ē ego qui ab eterno dispo/
sueram q̄ sic flagellarem peccantes.nunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

impleui.ego auctor fui tu minister. Postnam iracꝫ circulum in naribus tuis sicut fit bubalo.et chamum in labijs tuis sicut fit equo.et reducam te in terrā tuā. Tunc addidit ysaias verba sua ad ezechiam dicens Tibi autem ezechia hoc erit signum liberationis tue. Tercio anno recedet a te sennacherib non rediturus. Ego autem predico tibi quid facies hoc anno.et quid scdo.vt cū videris impleta. scias verū eē quod predixi de tercio Comede hoc anno quod reperis.vel scdm ysaiam que sponte nascuntur.vel scdm.lxx.que prius seueras. Imminente messione irruerant assirij.et vastauerāt segetes.vineas.et oliueta.sed quedā inter vngulas equorū calcātium euaserūt. Unde dicūt.lxx. Comede que prius seueras.eriā de cōculcatis quedam sponte germinauerūt. De quibꝰ dicit ysaias. Comede que sponte nascuntur Etiam cū presciissent aduentum sennacherib congregauerant sibi undecūꝫ victualia.et repposuerant in hierusalem. de quibꝰ dicit liber regum. Comede qd reperis. Postro scdo anno comede que sponte nascuntur.vel scdm ysaiā pomis vescere qd idem est. Secūdo enī āno dū morarentur sennacherib in egipto .qr deuerant eis pdicta victualia.multiplicauit eis dominus abundanter que sponte gignit humus.

Postro in tercio anno fugato hoste securi seminate merite et comedite Et tunc de israel egredientur reliquie.et quod saluatū est de monte sion.et quod reliquū ē de domo iuda. mittet radicez deorsum et faciet fructū sursum. Per simile arboris loquitur. que quanto profundius figit radicez tanto copiosius et altius facit fructuz. Et est sensus. Ultitudo ppli que fugit de iudea ante faciem hostiū.et recepit se ī ierlm vt saluaretur. fugato hoste redibit in terram suam.et populabit eam. Hoc audito ezechias gauisus est.et de consilio ysaie et sapientum obturauit capita fontiuz extra urbem.et ecce aquarū in iudea ne redeuntes assirij inuenirēt aquarū abundantiā. Cū obturauit ezechias superiorem fontē aquarū geō.et auexit eas subter ad occidentē vrbis dauid vt influerēt piscinā inferiorē. Fecit etiam ante fontez siloe quasi stagnū. in quo colligerentur aque.et reseruarentur ciuibꝰ in vsum obsidionis Et scdm epiphaniū ad preces ysaie copiosius solito egresse sunt aq de fonte syloe. Hoc autem stagnū vocatur ī euāgelio natatoria syloe.

De fuga sennacherib. C. XXIX.

Factum est autē post annuz rediit sennacherib ab egipto.et cū iudeam vastasset tandem obsedit ierlm. Sed media nocte āgelus dñi percussit ī castris assiriorū. c.lxxxv. milia. Et timens sennacherib fugit.cuz .x. viris vt aiunt hebrei.et rediit in ninuen .Cum qꝫ adoraret in templo nesrac deū suū. adramelech et sarasar filij eius percusserunt eum in gladio. et fugerunt in ararath pē armenie campestrem et vberem ad radicē montis thauri.per quē fluit araxes. et regnauit filius eius pro eo assaradō. Indignati erant maiores filij in patrē .qr filiū minorē natu prefecerat eis in regem eo qꝫ magis diligeret matrem illius qꝫ ipsorum Ideo ostensus ē sennacherib nequior populo qꝫ parricidio filiorum est refutat. Postro iherosolimite videntes stragē hostium egressi sunt et spoliauerunt castra. Spolia vero mortuorū tollentes excusserūt ex eis puluerem tm̄.nam ignis diuinus latenter eoz cadauera incinerauerat.

Aiunt hebrei caput et barbā et rasa abangelo in ignominiā et impletuz illud ysaie. Ipse die illo radet nouacula conducta in rege assirio rum caput et barbam

De regressu solis. C. XXX.

Ezechias autem post inopinabilem et incredibilem triūphum. licet scdm iosephuz cum pplo hostias deo immolasset nō tñ digne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

gratias egit. Nā & aīo elatus est. et cāticū nō cātauit. sic in huiusmodi facere cōsueuerant pīes. et ꝓpterea egrotauit vsq; ad mortē. et venit ad eū ysaias et ait. Hec dicit dīs. Dispone domui tue. q; morieris tu et nō viues. Contristatus ezechias eo ꝙ filiū nō haberet. nō ꝙ domū relinqret desolatā. sed ne forte frustraretur in eo. promissio facta dauid de xpo. Quersus ad parietē fleuit amare. forte vt secretius oraret. & ne astantes lacrimas ei? viderēt. vel forte ad parietē porticus tēpli erat iuxt aquam cubabat. et q; in porticū ascendere nō poterat ad orandū. saltē ad faciem ei? orauit dicens. Obsecro dñe memēto quomodo ambulauerī coraz te in veritate. q. d. et si nūc peccaui ꝓce. ne peāt apud te q̄ feci coram te. Porro aīq; egrederet ysaias media ptē atrij. dicit ad eū dīs. Redi. et dic ezechie. Hec d. d. deus dauid patris tui. Audiui oratōem tuā. et vidi lacrimā tuā. Ecce sanaui te. die. iij. ascendes in tēplū. Diebus tuis addā. xv. ānos. de manu regis assiriorū cuius reditū times liberabo te et vrbē hāc. ꝓpter te et ꝓpter dauid fuū meū. Hic apparet. q; manasses nōdū natus erat. qui post mortē pīs cum regnare cepisset. xij. annorum erat. Et ait ezechias Quō erit signum. ꝙ dīs sanabit me. Cui ysaias. Vis vt ascendat vmbra. x. lineis i horologio. an vt reuertatur totidē gradibus. Erat enim hora diei. x. & vmbra gnomonis descendebat per. x. lineas. Dedit ḡ regi optionē signi. vtq; vellet ꝙ sol staret per spaciū. x. horarū immobilis vel rediret ad orientē. et iterū inchoaret die. Quod libet aūt istoz fieret. adderet. xij. horis dei. x. hore. Huic sensui ꝯsonat hebreus dicens. Vis vt stet vmbra. x. lineis. an vt reuertat. In ysaia quoq; de solis reditu ad oratum tm agit. et nō de ascēsu vmbre. Ve rūtamē sup libū regū sic exponitur. Vis vt ascendat vmbra. x. lineis ꝓcedente sole super terrā per boreales plagas versus orientē. sic quotidie per noctē sub terra ꝓcedere solet. et sic ꝓpletis. x. horis statim redeat ad locū vbi nūc est. et perficiet diez istū? Et elegit rex vt rediret sol ad orientem Si enī staret. alicui causę naturali posset ascribi. vel forte q; iā alio tempore factuz fuerat sicut sub iosue signum inauditū elegit. Et statim sol stans i oriēte reuersus ē iterū per. x. lineas. per quas iaz descēderat. Tūc fecit ysaias afferri massam ficuū. et cataplasmaue rūt sup vulnus eius. Hebreus magis ꝓprie dic̄ super vlc? eius. Quidam suspicant fuisse apostema. cuius sanies in citris superficiē ꝓuocatur. sicciorib⁹ ficis contusis ꝙ Porro aquila symachus & theodotiō regiū morbū fuisse dicūt. cui q; dulcia vel sumpta vel apposita contraria putant Et ira dei potētia mōstrata est cū per res noxias sanitas restituta est. Et conualuit ezechias. et tercia die ascendēs in tēplū ait. Ego dixi dñe. i. dū egrotarez penes me cogitaui. in dimidio dieꝝ meoꝝ vadam ad portas inferi. i. nōdū suscepta sobole quā exp̄ectabā descendam ad inferos. et dū hoc cogitarē. q̄siui a te orādo residuū annoꝝ meoꝝ vt prius velles me patrē fieri. q̄ anima mea priuari. Huic cantico ezechie ꝓmittūr. lxx. titulū talem. Oratio ezechie regis iude. Sed melius est in ysaia. Scriptura ezechie regis iude Nam in hoc cāntico narrauit tm q̄ cogitauerat vel orauerat dū egrotasset. et nō orauit in eo. nisi duobꝫ vbu l' tm. vt ibi. Dñe rūde ꝓ me. & in fine. dñe saluū me fac.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De morte ezechielis. C. XXXI.

In illo tempore miſit merodach filius baladā rex babilonis li/teras ⁊ mūera ad ezechiā. petēs vt ſocius eius eſſet ⁊ amicus. Hā eo tpe rex medoꝝ et rex babilonioꝝ receſſerāt a monarchia aſſirioꝝ ſub aſſoradach. ne eſſent ſub eo. Precipua tñ cauſa legatōis huius creditꝰ hoc fuiſſe. Chaldei vigebāt ī aſtronomia nec poterāt inuenire ſcīm artē ſuā. quare dies fere in duplū, ptenſa fuerat. et tandē audierāt hoc p rege ieroſolimoꝝ factū eē. et miſerūt ad eū vt ſciſcitarenē rei veritā/tem. Preterea chaldei adorabāt ſolem. ⁊ miſerūt regi munera vt honorarēt homi/nē quē honorauerat deus eoꝝ. Et letatus eſt ezechias in aduentu eoꝝ. et iterū elatꝰ eſt in aīo ſuo. nec fuit ī domo ſua nec ī om/ni poteſtate ſua. qō nō oſtenderet eis. Etiam domū aromatū quā quidam tradunt fuiſſe cellaz aromatū in tēplo dñi in quā inducere gentiles nefas erat. Scīm epi/phanium vo domus erat lōgiſſima. quā fecit ſalomō iuxta deſcriptōem patris ſui contra orientē ſion. et fecit occulti aditus cōpoſitōem longe a ciuitate. q̄ tepzehēdi abomniuerſo pplo nequiuerat. pluribꝰ quo q̄z ſacerdotibꝰ ignota erat. illicq̄z rex poſu/it aurū et aromata q̄ aduecta erāt de ethi/opia. In ea poſt ſepulcra regū erāt ſepul/cra pontificū et poſtremo ſepulcra pplo/rum. Hoc ſecretū dauid ⁊ ſalomonis eze/chias gentibꝰ tenudauit. et oſſa paterna cōtaminauit ex pñtia pphanoruz. Et ab ipo die ſterilis factus eſt. Porro cū abijſ/ſent legati. venit iſaias ad regem ⁊ ait. Quid direrūt viri iſti. et vnde venerūt ad te? Qui cū indicaſſet ei qō queſierant. di/xit yſaias Hec d. d. Ecce dies venie. ⁊ au/ferenē in babilonē oīa q̄ ī domo tua ſunt. et q̄ abſconderāt patres tui. Sed et de fi/lijs tuis erūt eunuchi in palacio regis ba/bilonis. Hoc implerū eſſe fabulāt hebrei in daniele ⁊ ſocijs eius. qui cuz ioachim filio ioſie capti ſunt. Sed vtrius creditur eos eunuchos fuiſſe non corpe ſed mente Et rñdit ezechias. Bonus eſt ſmo domi/ni. Sit pax et veritas in diebꝰ meis. ⁊ mo/riuit ezechias cū patribꝰ ſuis. et celebra/uit exequias eius vniuerſus iuda. et ſepe/lierūt eū ſup ſepulcra filioꝝ dauid. i. emi/nentius ſepulcrū ceteris fecerūt ei cauſa pietatis qua coluit deū. Ipe enī ſic ꝓmen/datur in libro regū Non fuit ſimilis ei ne/q̄z ante eū neq̄z poſt eū de cūctis regibꝰ iu/da. in hoc eraptē dauid q̄z nōdū erat ſub eo regnū iuda. Si querit de ioſia. dicim? q̄ ioſias melioꝝ fuit eo. ſed iſte p̄eponitur ei in hoc q̄ magnificatus eſt preclaris bel/loꝝ titulis. et q̄ tria inaudita fecit dñs p̄o eo. regreſſum ſolis. additōnem ānoꝝ ſtragē hoſtiū per angelū. In diebus ezechie ſyracuſa et carthina in ſicilia con/dite ſunt. Romulus milites ex pplo ſum/ſit. quaſi ex mille vnū. Cures. alias cru/ces. alias ciues. que ſub ſtatio rege ſabino rū romulo fauebāt quirites appellauit. et legit ſenes. quos appellauit patres. Ro/mulus apud paludem capre muſcā ppa/rauit. et ſuadente lucio quirini noīe conſe/cratus eſt. poſt romulū ſenes predicti ſin/guli per quinos dies rempublicā rexerūt per annū fere ⁊ dimidiū. Nō regnum ap/pellatum eſt inter tempus. Tunc ſcōs a romulo regnauit numa pompilius qui p̄ dictos ſenes ſenatoꝝes appellauit. Hic primus cōgiariū militibꝰ dedit. i. imperi/alem largitōem in ſui promotione. Janu/arium et febzuariū anno addidit. funda/mētū capitolij iecit. ſibilla eritrea claruit

De manaſſe ⁊ morte iſaie. C. XXXII.

Ostezechiamre/gnauit manaſſes filius ei? p̄eo. Duodecim annoꝝ erat cū regnare cepiſſz et. lv. annis regnauit in ierlm. et fecit ma/lum coraꝫ dño. Edificauit enī excelſa que diſſipauerāt p̄des eius. et erexit aras baal et lucos. ⁊ extruxit altaria militie celi ī tu/obus atrijs templi. et poſuit idolum luci in templo dñi. et traduxit quēdā filiū ſuū

per ignē topher. ariolos. augures. phitones et aruspices multiplicauit. et errare fecit iudam in vijs gentiū. Cūq; arguerēt eū ꝓphete missi a dño. nemini eoꝝ ꝑcebat. ſz plateas irlm sanguine ꝓphetarū purpurauit. Insuꝑ alioꝝ sanguinē innoxiū fudit multū nimis. donec impleret irlm vsq; ad os. Isaiā quoq; auū maternū ſcōm hebreos vel affinē suū eiecrum extra irlm circa piscinā siloe serra lignea ꝑ mediū secari fecit. Qui dū in principio sectōis angustiaret. petijt sibi dari aquaz vt biberet tcū nollent ei dare. dñs de sublimi misit aquā in os suū et expiranit. nec tū carnifices destiterūt a sectōe. Et ob hāc aq̄ missionē ꝓfirmatū est nomē siloe. qđ interpretatur missus. nec sepelierūt eū in sepulcro ꝓphetarū. sed sub quercu rogel. iuxta transitū aquū. quē fecerat ezechias in memoriam miraclī qđ fecerat dñs in aquis illis ad ꝑces ysaie. Tradit enim epiphani? ꝙ dū sennacherib rediret ab egipto ꝑmisit exercitū ad obsidendā irlm. qui castrametatus est circa piscinā siloe vt aquis eius vterētur. Eratq; piscina ōſi ꝓmunis. naz et ciues ad eā descendere poterāt et hostes Brās aūt isaias obtinuit a dño. vt cū egrediebant ciues erant ibi aq̄ sicut prius. cū vo accedebāt hostes siccabant aq̄ prorsus. ita vt mira rent assirij vndē eēnt aque in vrbe. Porro in iugē mēoriā huius facti. Eldbuc aq̄ siloe nō iugiter. ſz in certis horis ebullijt. Cūq; in propria ꝑsona accessisset sennacherib. facta est strages supdicta in exercitu ipius. In tāte rei mēoriam pplus gl'ose prophetā sepeliuit in loco ꝑdicto vt etiā oīonibo eius post morte interesinēter hui? aque beneficio potirentur.

De morte manasse. C.XXXIII.

Jrmisit ergo dominus aduersus manassen regē babilonioꝝ qui de popularus est iudeā. et manassen de loco captū traxit i babilonē. et pluribo afflixit tormētis. Et intelligēs manasses hāc esse manū dñi. egit pniam. et intente oravit ad dñm. Et miserius dñs reduxit eum in regnū suū. Qui cū venisset ierosolimā deleuit ydola. lucos. et aras. q̄ fecerat. ita vt in mēoriā prioꝝ nil supesset. Et restituit cultū dñi sicut prius. et pplm idipm agere docuit. et sic a priori puersatōe mutatus est. vt nō sine grādi āmiratōe vitā ageret beatā. Muros quoq; ciuitatis et turres et afimuralia mīra munitōne firmauit. Et mortuus est manasses et sepultus in orto domus sue. in orto azā. et regnauit amon filius eius ꝓ eo.

Jn diebꝫ manasse sibilla filia herodis daruit in samo vnde et samia dicta est. Parthēni ratētū cōdidērt Glaucus de chio insula primus ferri glutinū intra se excogitauit. Tercius romanoꝝ rex tullius hostilius. Hic primus regū romanoꝝ purpura et fascibꝫ vsus est. Qui post longā pacē bella repauit. Albanos. vegetes. fidenates vicit. adiecto mōte celio ampliauit vrbē. Tandem cum domo sua fulmine conflagrauit.

De amō et iosia. C. XXXIIII.

Porro .xxij. ānoꝝ erat amō cū regnare cepisset. et duobꝫ tñ ānis regnauit in irlm. Tñ. lxx. dicūt. xij. Qui fecit malū coꝛā dño sicut pr̄ sui? in imētute sua fecerat. et tetēderāt ei insidias sui sui. et interfecerūt eū in domo sua. Populus aūt ꝑcussit eos qui interfecerāt regē et sepelierūt eū cū pr̄e suo et statuerūt sibi regē iosiā filiū ei? ꝑ eo. Octo ānoꝝ erat iosias cū regnare cepisſz. et .xxi. āno regnauit in irlm et ābulauit ꝑ oēs vias dauid pr̄is sui. Nō declinauit ad dexterā nec ad sinistrā. Qui in quarto regni sui āno qui erat ei. xij. eratis vt dicūt ioseph? pietatē et iusticiā mirabilē in se iā demōstrabat. Nam pplm iam reuocabat ab idolatria. Et opera praua velut senioꝛ emē dabat. Porro anno regni sui octauo. omnē ciuitatē et prouinciam a cultu ydolorum purgauit. vt nul

Jeronimus in paralipomenon dicit archā eductaz de tēplo in diebus achas ꝓ ydolis positis in eo. et fuit in domo sellue patrui hieremie pr̄is

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

lum veſtigiū ido latrie ſupereſſet Scrutabaſ̄ etiā domos ne quid latēret remaneret ſuſpectū. et in vnaquaq; cauſa iuſticiā coluit tāq; aīe ſue medicinā. Viſitq; in tota puinciā vt deferrent ad reparōem templi mūera. p ſua voluntate vnuſquiſq;. et p̄poſuit huic operi helchiā ſacerdotē magnū. et amaſiā qui erat ſup̄ ciuitatē. et ſaphā ſcribā. et facta eſt reparatio templi fideliter et indilate.

De hieremia. C. XXXV.

In anno. xiij. regni ioſie exorſus ē. p̄phetare ieremias filius helchie de ſacerdotib⁹ anathot. i terra beniamin tercio ab vrbe miliario. et p̄phetauit vſq; ad euerſiōez vrbis. xl. annis et vno āno. p̄ter illud tp̄s quo in egipto p̄phetauit i thanis Et cū puer eſſet dixit ei dñs. Ne p̄phetā in gētib⁹ vocē te. Qui cū dixiſſet. A. a. a. dñe de⁹ nescio loqui q; puer ego ſū. miſit dñs manū ſuā. et tetigit os ei⁹ et ait. Ecce dedi v̄ba mea i ore tuo. Ex tūc licz eēt adoleſcēs cepit p̄phetare et p̄dicare. mane ſurgēs et frequēs ſtās i porta dom⁹ dñi. et i atrijs tēpli. et oīdit ei dñs ſigna euerſiōis irlm quā p̄dicabat. Primo ſigno ſignauit ei auctorē illi⁹ euerſiōis deum. Oīdit enī ei q̄ſi furē vigilātē cū vga vt dānificaret dormiētes. Sic enī dñs iā vigilabat ad p̄curiēduz p̄plm ſuū. Secō do signo oſtēdit ei dñs quo miniſtro ad hoc vteret. p ollā ſuccēſam a facie aquilonis et ait. Ab aquilone p̄derur oīe malū ſup oēs hītatores huius terre. i. a caldeis qui iuxta ſitū irlm ab aquilone venerūt Has duas viſiōes vidit ſub ioſia De tercia incertū ē. Veri⁹ tñ putaſ̄ q̄ ſub alijs regib⁹ vidit eā ſic cetera que ſequunt. In tercia enī viſiōe oſtēdit ei dñs cauſā euerſiōis. Nec fuit hec viſio imaginaria ſz corporal. Precepit enī dñs vt tolleret lūbare ſuū. et abſconderz illud ſup eufratē Et poſt multos dies ex mādato dñi reuertēs inuenit illō putrefactū. et nulli vſui aptū. et ait ei dñs. Sic adhereat lūbare ad lūbos viri. ſic adglutinaui mihi domuz iſrl. et domū iuda. ſz q; receſſerūt a me formicādo pr⁹ de os aliēos. q̄ſi putrefient. trās eufratē captiuari. Reliq; ieremie locis ſuis tractabimus. De inuentōne deutrono mij. Ca. XXXVI.

Anno xviij. āno regni ioſie p̄cepit ioſias helchie vt reſiduum pecunie q̄ oblata fuerat ad tēpli reparōem p̄flareſ̄ et fierēt inde vaſa ad miſteriū dñi. Cūq; helchias oīa diligēter ſcrutareſ̄. inuenit libz moiſi i tēplo. Forte aperuit arcā. et inuenit deutronomiū. quez moiſes reponi fecerat i ea et miſit eū regi p manū ſaphā. Qui cū legiſſet corā rege ſcidit rex veſtimēta ſua. Eludiuit enī male dictōes ſcriptas i tranſgreſſores legis. et crebras p̄minatōes dei. Nō ſi ſeq̄reſ̄ idola eijcerz eos de terra quaz dederat eis. ſic eijecerat amorreos a facie eorū. Et mirabaſ̄ q̄ adhuc eēnt i terra. et verebaſ̄ immittere. alias innuere captiuitatē. Tūc p̄cepit helchie. et viris p̄udētib⁹. vt p̄ſuleret dñm ſup ſe et ſup p̄plm ſuū. Qui deſcēderūt ad oldā p̄phetiſſā vxorē ſellū que hītabat in irlm i ſcōa. i. ſcdo ābitu muri quez fecerat ezechias. de quo dixit ſophonias. et vlular⁹ a ſcōa p̄te. ſ. q; p̄s ſcdo muro circūdata pr⁹ capta ē. Forte nō iueneēt ieremiā. Vl pot⁹ nulli⁹ adhuc monumēti erat. Et rñdit olda. Hec. d. d. Ecce adducā mala q̄ ſcripta ſunt i libro legis ſup locū hūc et hītatores e⁹. q; irritaueūt me i cūctis op̄ib⁹ manuū ſuaz. Succendet indignatō mea et nō extinguet. Regi āt qui miſit vos dicetis. Hec d. d. Pro eo q; audiſti v̄ba volumis et p̄territū ē cor tuū et humiliatus es. differētur hec mala. nec fient in diebz tuis. et colligā te ad patres tuos in pace Nō non eſt intelligendum de pace ipſius regis. ipe enim occiſus eſt a pharaone. ſed de pace populi. id eſt p̄iuſq; inferret populo que comminatus fuerat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

His auditis mittēs rex in oēm pūnciā ꝓgregauit oēz ꝓb̄lm in irl̄m. et stans sup gradus legit cūctis audiētibꝰ oīa v̄ba libri et percussit fedus coꝝ dño. et cōpulit oēs ut sacramenta prestare. vt leges moyse as per oīa custodirent. Et deleuit aruspices. et maleficos oēs. et oīa vestigia idolatrie redegit in puluerem. et contamina uit excelsa. et vallem tophet. et ignē moloc. Forte ossa mortuoꝝ vbiq; sparsit. vel quelibet alia immūda. vt potius abhominabilis q̄ venerabilis locus appareret. Equos quoq; solis et currus quos depinxerant reges iude in introitu tēpli iuxta exedram nathā melech eunuchi penitus destruxit. Fecerāt ibi iudei ydolū solis quasi puerū imberbē. qꝛ nullus patitur senū sed quotidie renouatur. Fecerant et ei equos et currum. putantes q̄ in hunc modum bēhā transtulisset. Et ascendens rex in bethel sup altare q̄d fecerat ieroboā cōbussit ossa sacerdotū. et falsorum ꝓphetaꝝ eruta de sepulcris excelsoꝝ iuxta v̄bū abdon ꝓphete. Cuius titulum cum legisset in sepulchro. p̄cepit ne mouerentur ossa eius. nec ceriā illius cū quo sepultus erat. Idipm fecit in excelsis samarie. et in vrbibus manasse et effraym. z simeon. vsq; in neptalim. ossa de tumulis excelsoꝝ eruta super altaria ꝑburēs. et taz ossa q̄ altaria in pulueꝛem redigens. Hoc p̄dictū erat de iosia añi ānos. ccc. lxi. et reuersꝰ in irl̄m fecit phase. ꝓuocans ad illud ceriā filios israel. qui captiuitatē assiriozꝝ aliquo modo effugerāt. vel eē de captiuitate aliquo casu redierāt. Et traditur de eis habuisse ad. xi. milia nathīneoꝝ. Nō est factū phase tale a diebꝰ iudicū. In paralipomenō legitur a diebꝰ samuelis. q̄d posset dici vicio scriptoꝝ factū. et scriptū esse samuelis ꝓ salomonis. nisi idipm i iosephꝰ legeretur. Potest g̃ intelligi q̄ samuel fecerit phase. et si in hystoria nō legaf. Dd autē iudices fecerint phase. certū est qm̄ moyses et iosue iudices fuerunt. et factum est hoc phase in irl̄m. xviij. anno regni iosie.

De morte iosie Ca. XXXVII.

In diebus eius ascē dit pharao nechao rex egipti contra regē assiriozꝝ. Audierat eñ eū iam debilitatuꝝ qꝛ medi et babilonij a monarchia eius recesserant. et estimabat q̄ de facili posz obtinere siriā. Primo aggressus erat regem adremō. qui regnabat tunc in carthamis Descendit g̃ iosias in occursum eiꝰ ꝓhibens ne trāsitum faceret per iudeā. z misit pharao ad iosiā dicens. Quid mihi et tibi rex iuda? Non aduersum te venio. ad eustratem ꝓpero. Dixit me deus ad medos festinem. ne deus qui mecum est interficiat te. Et non acquieuit iosias. sed cum rege adremon cōponebat acies. vt dimicarent aduersus pharaonem Et forte dū transisset a curru in currū qui sequebatur eum more regio occisus est a sagittarijs i campo magedō. et planxit eū incōsolabiliter adremon rex cum exercitu suo Unde et illud dictū est. Erit planctus sicut plāctus adremon. Traditur aūt q̄ iuxta arborem et fontez occisus fuerit. que statim aruerūt. et relatus est in irl̄m. et sepultus est in mausoleo patrū suoꝝ. Et planxit eū vniuersus iuda et irl̄m. z maxime ieremias. qui sup exequias eius scripsit trenos lamētabiles. Quomodo sedet sola ciuitas. z. quib; vtebant cantozes et cantatrices sup exequias iosie. Et longis temporib; in iudea sup iosiam eos replicabant Quibus postea supaddit idez ieremias alias lamētatōes sup excidio ciuitatis.

In diebꝰ iosie quartus romanoꝝ rex āc? marci? numa nepos ex filia. aduentinum mōtem. z ianiculū vrbi addidit. Supra mare. xvi. ab vrbe miliario ciuitatē hostiā cōdidit Oraclo dodoneo primum grecia vsa est. Quītus romanoꝝ rex tarquinius priscus. qui circū rome edificauit muros et cloacas. et capitoliū extruxit. ludos romanos instituit. Arion a delphino in theatrum deportatus est. De ioachim vel ioachas. C. XXXVIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Reliquit autem ioſias tres filios heliachim quin ieconias primogenitū. xxv. annoꝝ me diū aūt ioachas qui & ſellū dict? ē. xxiij. annoꝝ. et terciū mathaniam circiter. viij. annos. Tulit ḡ plus terre mediū filium ioachas. et ꝓſtituit eū regē pro patre ſuo qui tribo menſibo trū regnauit i irlm. Hā vt dicit paralipomenō veniēs pharao ne chao rex egipti in irlm amouit eū. et im poſuit mulctā terre. c. talenta argēti. & vnā auri. et ꝓſtituit regē pro eo fratrē eius pri mogenitū heliachim ſibi tributariū. Et mutato noīe vocauit eū ioachim vt muta tio noīs eſſet ſignū ſubiectōis. et duxit ſe cum ioachas in tolo. ſub ſpecie honoran di eū in egipto. Nam cū veniſſet in rebla ta vinxit eū. et ligatū miſit eū in carcerem in egipto. Porro ioachim .xxv. annoꝝ erat cū regnare cepiſſet. et .xi. annis regna uit in irlm. et fecit malū coraꝫ dño. iuxta omnia q̄ fecerant pres eius. Cuncꝫ argu eret eū vrias ꝓpheta. ꝓminatus ē ei valde et fugit vrias in egiptū. Et miſit poſt eū ioachim. et reduxit eum. et morte turpiſſi ma interfecit eum. Anno quarto regni io achim. cepit regnare i babilone nabucho donoſoꝝ. qui victo rege egipti. rulit oīa que eius fuerāt a riuo egipti vſqꝫ ad flu men eufratē. et transiēs eufratē omnē ſiri am vſqꝫ ad peluſiū cepit ꝑter iudeā. Por ro anno quarto ioachim locutus eſt iere mias ad oēm ꝓplm iuda. et ad ciues irlm dicens. A tercio decimo āno ioſie locutus ſum vobis v̄ba dñi. et hodie eſt. xxiij. an nus. et nō audiſtis me. Propterea hec di cit dominus. Adducā fuū meuꝫ nabucho donoſoꝝ ſup terrā hāc. et ſup oēs natōnes que in circuitu eius ſunt. et fuiēt regi ba bilonis. lxx. annis. Cuncꝫ impleti fuerint anni. lxx. viſitabo ſup regē babilonis. et ſup terrā caldeoꝝ iniquitatē eoꝝ. et ponā illam in ſolitudines ſempiternas. Et mi rabantur q̄ tam audacter loq̄retur. Naꝫ et in p̄cipio regni ioachim. cuꝫ ſtaret in atrijs templi. et diriſſet. Hec dicit dñs. Dabo hāc domū ſicut ſilo. et vrbē hāc da bo in maledictōem. apprehēderūt eum ſa cerdotes. et ꝓphete. et oīs ꝓplus dicentes. Morte moriar. Et aſcenderūt de domo re gis principes iuda. et ſederūt in porta do mus dñi. et accuſabāt ieremiā ſacerdotes et ꝓphete. Qui rndit. Miſit me dñs. vt ꝓ phetarē aduerſus locū iſtū. Ecce in mani bus veſtris ſum. facite q̄ rectū eſt in ocu lis veſtris. Et liberauerūt eū principes a manibo ꝓpli et maxime aichā filiuſ ſaphā dicens. q̄ micheas in diebo ezechie ſumi lia predicaſſet. et multi ꝓphete in diebo re gum. nec aliquid a regibo perpeſſi ſunt. ſꝫ honorati. Clauſerūt tū principes ieremiā ne publice predicaret. Dixitꝫ tunc dñs ad ieremiā. Tolle volumē et ſcribes oīa v̄ba q̄ locutus ſum tibi aduerſus iudam et alias gentes. a diebo ioſie vſqꝫ ad diem hāc. Et ꝓuocauit ieremias baruch filiuꝫ nerie. et ſcripſit baruch ex ore ieremie om nes ſermones domini. et dixit ad eum ie remias. Clauſus ſum nec valeo ingredi domum domini. Ingredere ergo tu et le ge que ſcripſiſti in die ieiunij audiēte po pulo et vniuerſis qui veniunt de ciuitati bus ſuis. Et fecit baruch ſicut p̄ceperat ei ieremias. ſepe legens in domo domini. Factum eſt autem in āno quinto ioachiꝫ in menſe. ix. predicauerunt ieiunium om ni populo in ihꝛuſalem. et vniuerſis qui fluxerant de iuda. Et legit baruch ſermo nes ieremie. in introitu porte noue dom? domini. Quod cum audiſſet filius gama rie micheas deſcendit ad principes et ſeni ores domus regis qui ſedebant in gazo philacio ſcribe. Qui cum nunciaſſet eis que audierat aduocauerunt ad ſe baruch Qui cum legiſſet omnia verba coram eis obſtupuerunt et dixerunt ei. Abſcondere tu et ieremias. et nemo ſciat vbi ſitis. Et ingreſſi ſunt ad regem qui ſedebat in do mo hiemali. menſe nono. et poſita erat a rula coram eo plena prunis. Cuncꝫ le giſſet iudith filius nathanie tres pagel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

las .vel. iiij. scidit rex volumen scalpello scribe et proiecit in ignē donec psumeret Quibusdam tñ contradicentibꝫ precepit rex fuis suis. vt ꝓhenderēt baruch ⁊ ieremiā. Dñs aūt abscondit eos. et dixit ite rū dñs ad ieremiā. Scribe rursum in volumine oīs sermones quos ꝓbuisti ioachī et superadades plures. et ꝓcipue ea q̄ dicit dñs contra ioachim. Nō erit ex eo qui sedeat sup soliū dauid. et cadauer eius proiicietur ad estum per diē. et ad gelu per noctē. Non plāget eū ve frater. ve sozor id ē non plangēt eū frater et sozor. dicentes ve non concrepabunt ei ve dñe. et ve inclite. Sepultura asini sepelietur. putrefactus et proiectus extra portas irlm.

De nabuchodonosoz et morte ioachiz Ca. XXXIX.

Actū est aūt in āno .viij. ioachiz ipe est quartus annus nabuchodonosoz. ascendit nabuchodonosoz in iudeā. et depopulabat eā. Rechabite āt qui habitāt in tabernaculis seorsum ab omnibus timētes ascenderūt in irlm vt saluarēt aīas suas. Et dixit dñs ad ieremiā. Vade et introduces oēs rechabitas in vnā exedrā thesauroꝝ iuxta domū dñi. Et introduxit eos in gazophilaciū filiozū ennō. et posuit cozā eis ciphos. ⁊ calices plenos vini dicens. Bibite vinū. Qui rideāt. Nō bibemus q̄ ionadab filius rechab pē nr̄ ꝓcepit nobis dicēs. Nō biberis vinū vos ⁊ vxores vestre ⁊ filij vestri vsq̄ i sempiternum. domū nō edificabitis. semētē nō seretis. vineas nō plantabitis. in tabernaculis habitabitis cūctis diebꝫ. vt viuatis multis diebꝫ sup terrā in qua peregrinamini. Tuncait dominus ad hieremiam Dic habitatoribus ierusalem Hec dicit dñs. Nūquid nō accipietis disciplinam vt obediatis mihi sicut rechabite pri suo. Propterea inducā sup vos mala que locutus sum. de stirpe vo rechab non deficiet vir stans in ꝑspectu meo. Porro cum ascēdisset nabuchodonosoz in irlm. cepit ioachim et ligauit eū. et traxebat secum i babilonē. et nobiles cuz eo. Jn itinere vero imposuit ei nabuchodonosoz tributuz et remisit eum in ierusalem. sed obsides traxit secū pueros de semine regio. et fuit ei ioachim tribz ānis. Sed cū audisset q̄ rex egipti iterū pugnare vellet ꝯ nabuchodonosoz. negauit ei tributū qđ promiserat. Et ascendens rex babilonis in irlm sub iure federis intrauit eā. Sed cum intrasset fidem nō seruauit. Jn uenes fortissimos quosq̄ occidit vna cū rege ioachiz quē et añ muros in sepultū proiici iussit. Et q̄ nō fuauerūt ei fidē hostes. ideo sorte liber regū vocat eos latrūculos dicens. Et immisit dñs i ioachim latrūculos caldeoꝝ et syrie. et moab. et amon. vt dispderent eum iuxta verbū dñi. Nam stigmata sunt nuērā in corpe occisi ꝯ legē. id est nomē ydoli qđ colebatur codonazer.

Et constituit nabuchodonosoz filiū eius regem ioachim equiuocū sz patri. dictū iechoniā. Octo ⁊ .x. ānoꝝ erat ioachim cū regnare cepisset ⁊ tribꝫ tñ mensibꝫ regnauit. et decem diebꝫ. Nam cū recessisset nabuchodonosoz timuit. ne ioachiz memor necis paterne adxerez egiptijs. et pugnaret aduersus eum. et ideo rediit et obsedit irlm. Sed ad vocem ieremie. egressus ē ioachim ad eum cū matre. et omni domo sua. et principibꝫ eius Et susceptit eos rex babilonis. anno octauo regni sui. et tulit vniuersa vasa aurea de domo domini. et thesauros domus regie. et transtulit i babilonem cum rege et matre eius. de domo regia circiter duo milia. De principibus et viris robustis septem milia. artifices. et inclusores mille. in summa quasi decez milia. inter quos erat mardocheus ⁊ ezechiel adhuc iuuenis de genere sacerdotū Videtur tamen iosephus velle q̄ iaz diuos libros scripserat. de futuro vrbis excidio quos reliquit in iudea Jsti quia spōte se tradiderunt propꝫie dicti sunt transmigratō iude. Alij vo q̄ postea p violēti ā tracti sūt ꝓie dicunt captiuitas iude. Ab hac trāsmigratōe. s. ab viij. āno regni

nabuchodonosor quidã inchoant numerare.lxx.annos captiuitatis.

De Sedechia. Cap. XL.

Constituit nabuchodonosor regẽ in irlm patruũ ioachim mathaniã vt fuiret ei sub tributo.interposita religiõe iurisiurãdi.et mutato noĩe vocauit eũ sedechiã.Tricesimũ primũ etatis annũ agebat sedechias cũ regnare cepisset. et.xi.ãnis regnauit in irlm.et fecit maluz coꝝ dño sicꝫ ioachim fr eius.Erat enĩ supbus cogitãs vt adhereret regi egiptiozuz et nõ fuaret iusiurandum regi babilonis Decipiebãt aũt eũ pseudo pphẽ.dicẽtes in proximo babilonis vincendos ab egiptijs.Cũqꝫ diceret ei ieremias.vt spẽ poneret in dño.et nõ i hoĩe.dixit ad eũ dñs. Descende in domum figuli.et ibi audies verba mea.Et descẽdit.Et ipe figul9 faciebat opus sup rotã.et dissipatũ est vas in manibꝰ eius.et puersus fecit de eodẽ luto alterũ vas sicꝫ placuit in oc̃lis eius.Et dixit dñs ad ieremiã .Dic domui iuda.hec dicit dñs. Nũquid sicut facit figulus.potero facere vobis.vt destruã ꝛ dispdã vos et penitẽtes edificẽ ꝛ plantẽ Factũ est aũt in ãno quarto regni sedechie misẽt ad eũ nũcios rex edõ.rex moab.rex tiri.rex amõ rex sidonis.perẽtes vt pariter federati vnanimiter tributa negarent regi babilonis. Et dixit dñs ad ieremiã Fac tibi cathẽas ligneas.i.retortas.vi.et pones vnã in collo tuo.et alias.v.dabis in manꝰ nunciozꝫ quinqꝫ regũ coꝝ sedechia dicẽs. Hec dicit dñs.v.regibꝰ.et regi iuda Ego feci terram et dedi eã ei qui placuit oc̃lis meis. et nunc dedi oẽs terras istas in manu nabuchodonosor fui mei Gens aũt ꝛ regnũ q̃ non fuierit ei.i gladio ꝛ fame ꝛ peste visitabo sup eos .Nolite audire ꝛbba ꝓphꝛarũ dicentiũ vobis Nõ fuieris regi babilonis.ne peatis cũ eis .Et cũ cõplesset ieremias mãdatũ dñi coram sedechia.ananias prophẽra de gabaõ tulit cathenã de collo ieremie.et cõfregit eã dicẽs. Hec.d.d. Sic cõfringã iugũ regis babilonis de collo istarũ gentiũ post.ij.annos diez.et referri faciã oĩa vasa dñi.et reducã omnem transmigratõem iude ad locũ istũ. Et ait ieremias Amẽ.sic faciat dñs.q.d. Idiꝫ vellem ego si fieri posset Verũ tamẽ audi anania. Nõ misit te dñs.et fecisti ꝓfidere pplm istũ in mẽdacio. Propterea hoc anno morieris post.ij.menses diez .Et mortuus est ananias in ãno illo mẽse .vij. nã hoc predixerat ieremias in mense.v. Territus aũt sedechias ad mortẽ ananie misit nũcios in babilonẽ cuz tributo.Et misit ieremias epistolã in manibꝰ nũciozꝫ secreto ad omnẽ trãsmigratõem iude dicẽs Hec dicit dñs.Edificate domos ꝛ plantate ortos.ducite ꝛ tradite nuptui.ꝛ queritе pacẽ ciuitatis.ad quaz transmigrare vos feci.et orate pro ea deũ.qz in pace illius erit pax vra. Nõ vos seducãt prophete qui in medio vestri sunt.qui ꝓmittũt vobis in breui redituros.qz cuz ceperint impleri in babilone.lxx.anni. reducã vos ad locũ vestrũ. Hec aũt dicit dñs ad achab filiuz culie et ad sedechiã filiũ manasse.qui prophetant vobis mẽdaciũ .Tradã eos i manus regis babilonis.et percutiet eos i oculis vestris.assumetur ex eis maledictio dicẽtiũ .Ponat te dñs sicut sedechiã. et sicut achab.quos frixit rex babilonis in igne.p eo q̃ fecerunt stulticiã in israel.et mechati sunt in vxores amicorum suorum.et locuti sunt ꝛbum in nomine meo.qõ non mandaui eis Hos duos tradũt hebrei fuisse illos.ij.senes quos p9 ea diiudicauit daniel .Nec obest q̃ dicitur rex babilõis eos frixisse.cum daniel dicat eos lapidatos Coniuncto enim tradiderunt regi ad penam.que nomine ignis significata est. Cunqꝫ redijssent nuncij de babilone.attulerunt literas ex parte pseudo prophetarum ad sacerdotes in ihrusalem in hec ꝛbba .Posuit vos dñs in domo sua super omnẽ virũ arrepticiũ .et prophetantem. vt mittatis eũ in neruum ꝛ in carcerez.et nũc q̃re nõ increpatis ieremiam qui dixit vobis.Edificate domos qz non redibitis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et legit sophonias epistolā cōrā sedechia in auribus ieremie. Et ait ieremias. Hec dicit dñs. Sup eos quos transmigrare feci. visitabo ꝟbum bonū vt reducā eos. sup vos ār qui nō estis egressi cū eis īmittā gladiū et famē ⁊ pestē. et ponā vos quasi ficus malas q̄ ꝓmedi nō possunt. Ostēdit enī dñs mihi signū. et ecce duo calathi pleni ficis posīti sunt añ templū. Et dixit dñs ad me. Quid tu vides ieremias. Et dixi. Fic? fic?. bonas bonas valde. et malas malas valde. Et ait dñs. Sic fic? hec bone. sic ꝓgnoscā trāsmigratōes quā emisi de loco isto. et reducā eos ī terrā hāc. Et sic fic? pessime. sic dabo sedechiam ⁊ reliquos qui remāserīt ī hac vrbe ī vexatōes ⁊ opprobriū oīb regnis terre.

De lagūcula testea. C. XLI.

Et dixit irex dñs ad ieremiā. vade ⁊ accipe lagūculā figuli testeā et duces tecū de seniorib sacerdotū. et de senioribus pli ad vallē filiorū ennon q̄ est iuxta introitū porte fictilis. et pteres lagūculā in oculis eor. et dices. Hec d. d. Sic pterā locū istū ⁊ ciuitatē hāc. nec vocabit̄ loc? iste ā pli? tophet ⁊ val' filior ennō sz val' occisiōis. Implebo eī eū cadaueribus eo ꝙ nō sit ali? locus ad sepeliēdū. Et venit ieremias de tophet. et stetit in atrio domus dñi. et dixit ad oēm pplm Hec dicit dñs. Ecce inducā sup hāc ciuitatē vniuersa mala q̄ locut? sum aduersus eā. Et īdignatus phassur sacerdos pcussit ieremiam et misit eū in neruū ī porta beniamī supior in domo dñi. Cumq̄ illuxisset in crastinum eduxit phassur ieremiā de neruo Et dixit ad eū ieremias. Non phassur vocauit dñs nomē tuū. sz pauorē vndiq̄. Interptatur enī phassur vel fascor oris nigredo. q. d. Nō habebis oris nigredinē. i. potestatē iniquā impandi. sz pauēs vndiq̄ captiuus duceris in babilonē. Et orauit ieremias ad dñm. Dñe deus exercituum qui vides renes ⁊ cor. Videā vltionem ex eis. tibi enī reuelaui causam meam.

De prima obsidione irlm. C. XLII.

Porro in āno. v. sedechie. ipe est annus. v. trāsmigratōis ioachiz exorsus est ezechiel ꝓphetare in babilone ad captiuos. postq̄ accepāt eplam ihermie. Prophetiaz c? sic et danielis postea prosequmur post excidiū vrbis. et obtum ieremie. Porro in principio anni noni sedechie nabuc. obsedit ierosolimā q̄ negauerat ei sedechias ē butū Et misit sedechias ad ieremiā fassur ⁊ sophoniā sacdotes dicēs Interroga ꝑ nobis dñm. si forte faciat nobiscum mīam. Et audidit ieremias. Hec dicit dñs. Dabo sedechiam regē iuda et fuos eius. et pplm eius in manu nabuchodonosor regis babilonis. ⁊ pcutiet eos in ore gladij. et nō flectet nec pcet. neq̄ miserebit Et libere ambulabat ieremias in medio ppli cadē clamās. Porro rex egipti egressus est de egipto cū exercitu. q̄ si soluturus obsidionē irlm. et recessit rex babilonis a irlm in occursum eius. et fugauit eū in ore gladij. et de syria coegit exire. Cumq̄ discessisset nabuchodonosor a irlm illuserūt falsi ꝓphete ieremie. et decipiebant sedechiā dicētes. Nō recedet babilonij. sed redibit transmigratio nra ad vos cū oīb vasis dñi. Jeremias autē contraria his ⁊ va ꝓphetabat dicēs. Tradet̄ sedechias in manu regis babilonis et loq̄tur os eius cū ore ipius. et oculi eius oculos eius videbūt. et in babilonē ducet sedechiā. Impij vo dicebāt ieremiā a mente excessisse. Porro ieremias strauit asinuz vt egrederet ad anatoth vicū suū qui. xx. stadijs distat a irlm. Cūq̄ peruenissz ad portam beniamin. custos porte ieriias apprehendit eū dicens. Ad chaldeos profugis. Et adduxit eū ad principes. Qui cesum miserunt in carcerē. qui erat ī domo ionathe scribe Et sedit ibi ieremias diebus multis. et venit ad eum ananaeel filius sellum patrui sui ad vestibulū carceris ⁊ ait Eme agrum meū qui est in anathot. tibi enī ꝓpert hereditas ⁊ q̄ propinquiori.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et intellexit ieremias q̃ verbum dñi eẽt et emit agrum appendens.vij ſtateres.et decẽ argenteos.et adhibuit teſtes et ſcripſit librum poſſeſſionis ſignatum .et ſtipulatões.et rata.et ſigna forinſecus.et reſcriptum libri fecit aptum.et in oculis ananeel et teſtium tedit libros baruch dicens.Sume librum emptionis hunc ſignatũ.et librũ hũc̃ aptus eſt.et põe eos i vaſe ficili vt permanere poſſint diebꝫ multis.Hec enĩ dicit dñs.Adhuc poſſidebũtur et agri.et vinee in terra iſta.de qua vos dicitis.q̃ deſerta erit. Ecce ego ꝓgregabo eos de vniuerſis terris ad quas eieci eos et reducam eos ad locum iſtũ.et habitabũt confidenter et feriam cuꝫ eis pactum ſempiternum.

De ſcõa obſidiõe ierlm. C.XLIII.

Dno anno nono ſedechie.x.menſe.x.die menſis.luna.xx.ſcõa redijt nabuſardã princeps exercitus babilonis.et principes nabuchodonoſor cũ eo.et circũdederũt ierlm.et extruxerũt in circũitu ei munitões. et clauſa eſt ciuitas.xviij.menſibꝫ.Perterritus itaq̃ ſedechias tulit ieremiã de carcere.et interrogauit eũ in domo ſua ſecreto dicẽs Pura ne eſt ſmo a dño.q̃ redieẽt caldei Qui reſpondit.In manu regis babilõis traderis. Sed obſecro dñe mi rex.ne remittas me in carcerez ionathe ne moriar ibi.Et precepit rex vt traderẽt in veſtibulum carceris.et vt daretur ei torta panis quotidie exceptο pulmẽto.donec ꝓſumerent oẽs panes de ciuitate. Et clamabat ieremias i veſtibulo carceris. Qui remãſerint in ciuitate fame aut gladio pibunt. qui ꝓfugerint ad hoſtes q̃ammodo mortem declinabũt.Et cõuenerũt principes et ſeniores ciuitatis ad regẽ dicẽtes.Rogamus te vt moriat̃ homo iſte.de induſtria enĩ diſoluit manus virorꝫ bellantiũ.Plane mentit̃ cũ dicit. Sedechias vincẽ̃ dabitur in babilonẽ.Ezechiel enĩ in babilone ꝓphetauit dicẽs.Sedechias nõ videbit babilonẽ Et dixit rex ad eos. Ecce ipe in manibꝫ veſtris eſt Nec enĩ fas eſt regẽ vobis quicq̃ negare. Tuleẽt ḡ ieremiam et deꝓſuerũt eũ cuꝫ funibꝫ in lacũ elchie in quo nõ erat aqua.ſed lutũ vt morte ꝓpria ſuffocatus periret.et erat ꝓphera i luto vſq̃ ad guttur.qõ erat ei amarius omni morte. Tunc abdemelech ethiops vir eunuchus de domo regis ſecreto dixit ad regẽ.Peccare te fecerũt viri iſti graviter Qui rñdit. Tolle tecũ .xxx. viros .et leua ꝓpheraz de lacu añq̃ moriat̃.Qui aſſumptis viris tulit pãnos veteres de domo regis qui ꝓputruerãt.et ſubmiſit eos in lacũ per funiculos et dixit ad ieremiã Pone pãnos veteres ſub cubitu manuũ tuarꝫ ſup funes. Quo facto eduxerũt eũ de lacu. Et vocauit eũ rex ſecreto ad oſtiũ tercium qõ erat in domo dñi.et ait. Interrogo te.ne abſcõdas a me aliq̃d. Qui rñdit. Si ꝓfitẽor tibi nõ me audies.ſi aũt nũcia uero tibi interficies me.Et iurauit ei dicẽs. Viuit dñs nõ occidã te.nec tradaz in manus virorꝫ qui querũt aiam tuã.Et ait ieremias.Si exieris ad principes babilonis ſalua eris tu et domus tua .et ciuitas hec nõ ſuccẽdet̃.Si nõ exieris ciuitas ſuccẽdet̃.et tu cũ domo tua non effugies manus eorꝫ.Et ait rex.Facerẽ q̃d dicis.ſz timeo ꝓtribules qui tranſierũt ad caldeos. ne forte acuſent me.et tradar in manꝰ eorũ.et illudãt mihi Et ait ieremias Nõ tradent Tũc rex inquit Nullꝰ ſciat ꝙba hec Si q̃ſierint a te q̃d locutus eſt tibi rex dices.Proſtraui me coram rege ne reduceret me in carcerẽ. De fuga ſedechie et capta vrbe. Ca. XLIIII.

Dno defecerũt victualia i ciuitate.adeo vt matres comederẽt pueros ſuos ad meſuraz palmi.ſicẽ legit̃ in trenis ieremie. Capta eſt ciuitas .xi. anno regni ſedechie .iiij. meſe.ix.die menſis.ſcõm ioſephũ.et libꝛ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

regũ scõm iere. vero. v. die aperta est ciui/tas circa mediã noctẽ. et sederũt prĩcipes babilonij in porta media. Fugit aũt sede/chias cũ omni domo sua nocte. et princi/pes amici eius cũ eo. per viã orti regis. et ingressi sunt ad viã deserti. Mõ cũ nũciatũ esset a quibusdaz traditicijs principibus babilonis. persecuti sunt eũ diuiculo. & cõ prehẽderũt eũ in cãpo solitudinis iericho/tine. Plures aũt principũ dispersi sunt. & recesserũt ab eo. Ipm vo cũ reliquis vin/ctũ traxerũt ad regẽ babilonis in reblata. Qui locutus est cũ eo iudiciũ dicẽs eũ in/gratũ fuisse percepti ab eo imperij. et con/tra munificũ hostiliter egisse. et deseruisse i deũ. Et addidit. Magnus deus habens tuã nequiciã odio te tradidit mihi. Et oc/cidit filios eius coram eo. et saraiã summuz sacerdotẽ. cuius filiũ iosedech reseruauit. Occiditqz eunuchum qui erat sup viros bellatores. et sophar prĩcipẽ exercitus qui probabat tirões. et. v. viros de his qui ste/terãt coram rege. et tres de ianitoribz tẽpli. et. vi. viros probatos de vulgo. vel. lxx. secũ/dum ieremiã. Oculos vo sedechie effo/dit. & carcheris vinxit eũ. vt adduceret in ba/bilonẽ. et cũ eo iosedech Et redierunt qui duxerũt eos in reblata ad exercitũ irlim.

De incẽdio templi et vrbis & godolia Capitulum. XLV.

Igitur in. xi ãno sede/chie mẽse. v. x. die mẽsis. ipe est ãnus. xix nabuch. regis babilonis. nabuzardã incẽ/dit domũ dñi & domũ regis. & oẽs domos irlim. et totũ murũ irlim p circuitũ destru/xit. et tulit oĩa vasa domus dñi. et colum/nas duas. et mare eneũ. Et liganit pĩm vt adduceret eũ in babilonẽ. Et isti ppie dicũtur captiuitas iude. Et tulit ieremiã de vestibulo carceris. de quo mãdatũ ac/cepat nabuzardã in hũcmodũ Tolle illũ et pone sup euz oc'los tuos. et vt voluerit facias ei. Tunc pfecit terre godoliã filiuz aichã. vt esset pauperibz qui relicti erãt. et agricolis & vinitoribz. vt redderent sin/gulis ãnis vectigalia regi babilonis. Se/dit aũt nabuzardã in rama. et trahebãtur ante eũ carcerati. Et tollẽs de medio eoz ieremiã dixit ad eũ. Veni mecũ in babilo/nẽ & honorabo te. Mõ si displicet tibi resi/de. Omnis terra in pspectu tuo est. habi/ta apõ godoliã. et quocũqz volueris vade Et tradidit ei nabuzardã cibaria. et mu/nuscula et dimisit eũ. Similiter et recha/bitas liberos abire dimisit. Sedit itaqz ieremias et baruch notarij eius i medio ppli qui relictus fuerat. Nabuzardã vero abijt in babilonẽ trahẽs secũ captiuitatẽ. Hic sunt exitus regni hebreoz. Et regna/uit est scõm iosephũ in eo ãnis quingẽtis et. xiij. et mensibz. vi. et diebz. x. Scõm libũ vo regũ nõ plene quingentis. et fuerũt in eo reges a dauid. xx. et vn9. Ab edifica/tõne vo tẽpli. fluxerãt anni. cccc. et. lxx. et menses. vi. et dies. x. Ab egressu autẽ ppli ab egipto anni mille. et. lx. duo. et mẽses. vi. et dies. x. Fuerũt aũt in tẽplo per suc/cessionẽ. xv. sumi sacerdotes. a primo sa/doch quẽ instituit salomõ vsqz ad patrez iosedech quem interfecit rex babilonis.

De morte sedechie. Ca. XLVI.

Ouo nabucho/donosoz cũ intrasset babilonẽ cũ triũpho. victimas solẽnes imolauit dñs suis. et solẽnizauit cũ oĩbz pplo. x. diebus. Cũqz recũberẽt exhilarati. precepit rex vt adducerẽt sedechias i mediũ. et aliqui de cãtoribz tẽpli cũ eo qui psallerẽt coram cõ/uiuãtibz in musicis instrumẽtis. et canerẽt ymnos de canticis syon. Bibebãt aũt qui/ue in vasis dom9 dñi. quoz qdam nabu. cõsecrauit ydolis. quedam vo sibi refua/uit. Cũqz darẽt psallentibz portũ. danclo precepit rex vt zedechie daret portus lara/riuus. Et coram oĩbz ignominiose laraz9 est et irrisum reduxerẽt i carcerẽ. Qui nimio afflictus dolore post paucos dies mortuz est. Et audiens nabuchodonosoz causam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

mortis eius.extrahẽs eũ de carcere cũ ho nore regio sepeliuit. In diebꝫ sedechie facũ est exterminiũ regni iudeorũ.z exor diũ habuit quãta eras.cui? ãno scdo facta est solis defectio.quã rales milleſius ꝓdi xerat. In diebꝫ captiuitatis romanoꝝ ſertus rex ſerui? nobilis captiue filiꝰ.tres montes vrbi addidit.quirinalẽ. bimina/ lem.esquilinũ Fossas circa muros duxit census romanoꝝ ciuium prim? instituit. Tandẽ occisꝰ est a tarquinio superbo. pri sci tarquinij filio Eo tpe apd grecos.vij. sapientes sunt appellati. In hoc loco di/ gnũ duxim? interponere ꝯrietates de col latõe annoꝝ regũ iuda.et regũ isrl.et de/ terminatões earũ que nobis occurrerũt. vt tãdẽ earũ hystoriã expediri? ꝑsequamr.

Sedatio ꝯrietatũ. C. XLVII.

In libro regũ emer gũt contrarietates. de collatõne annoꝝ re gũ iuda.et regũ israel.q̃ quãdoqꝫ determi nari possũt Vbi vo nõ inuenit determia tio.vicio scriptoꝝ credimus hoc accidisse. qui in ꝓpꝛijs noĩbꝫ et numeris sepe fallũt Roboam.z ieroboam primi ꝓregnauerũt annis.x.et.vij.alter in iudea.alter ĩ isrl'm Post roboã cepit regnare abia filius eiꝰ. in isrl'm. In.xviij.anno ieroboam.qui.xx. duobꝫ annis regnauit in isrl'. cõregnauit abia ieroboã tribꝰ ãnis.qd sinodochice di ctũ est.hoc est duobꝫ annis.et aliqua pte tercij.qui erat vicesimus ieroboã. Et ĩ re liqua pte anni eiusdẽ cepit regnare asa fi/ lius abia.i.xl.et vno ãno regnauit ĩ isrl'm. Anno scdo asa regnauit in isrl' nadab fili us ieroboã duobꝫ ãnis.i.vno ãno.et aliq̃ parte ãni scdi qui adhuc erat tercius asa. et occidit eũ baasa Et cepit regnare in isrl' pro eo ãno tercio asa.et regnauit.xxiiij.an nis nõ tñ plenis.qꝛ tũc regnasset vsqꝫ ad xxvij.asa.sed nõ regnauit nisi vsqꝫ ad vi/ cesimũseptũ hela. Itaqꝫ filius baasa cepit regnare in isrl'.ãno.xxvi.asa.et duobꝫ an/ nis regnauit.i.vno anno.et aliqua parte secundi anni.qui erat.xxvij.asa.et in hoc eodem ãno zamri interfecit hela.et regna uit.p eo septẽ diebꝫ.Quo mortuo diuiſ? ẽ ꝓpl'us.Pars quedã seq̃bat thebni.altera seq̃batur zamri.ꝓualuit.z regnauit.xij.ãnis in isrl'.Hic notãduꝫ est qꝺ ꝓtẽrõ de regno inter amri.z thebni duranit ꝑ tres ãnos vol tra.qꝛ statim dicit scriptura.qꝺ amri cepit regnare.xxxi.ãno regni asa.Si enim mor tuo zamri statim cepisset regnare amri cũ electus fuit.q̃ regnare cepisset.xxvij.anno vel octauo regni asa Verũtamẽ postea di cit scriptura.eum cepisse regnare ĩ hoc an no siue electõnis.cũ dicit filiũ eius achab cepisse regnare.xxxviij.ãno regni asa.Si enim.xij.ãnis regnauit amri.et inchoauit regnare.xxxi.asa.et asa non nisi.xl.et vno anno regnauit.palam est qꝺ zamri super/ uixit asa per vnũ annũ.Quomõ q̃ achab succedẽs patri inchoauit regnare.xxxviij. ãno regni asa:Qd sic solui potest.Quan do scriptura dicit.amri cepisse regnare xxxi.ãno asa.intelligendũ est.qꝛ tũc solus et sup totũ isrl'm mortuo thebni cepit regna/ re.Quãdo aũt dicit regnasse eũ.xxij.alꝫ xij.ãnis.a.xxvij.ãno asa numerat.quãdo isrl'eum elegit in regẽ.Qd ꝑs ꝓcrẽditur vsqꝫ ad.xxxviij.ãnũ regni asa qñ achab re gnare cepit. Huic sñiesequens scriptura consonat.q̃ narrat iosaphat filium asa re gnare cepisse quarto anno regni achab. qui fuit vltimus asa. quadragesimus.s. primus.Porro iosaphat regnauit ĩ ierlm xxv.ãnis.cuius anno.xvij.ochoziasꝫ filius achab cepit regnare in isrl'.et duobꝫ ãnis regnauit. Huic qꝛ filiũ nõ habuit. frater eius ioza successit in regnũ.et cepit regna/ re ioza in isrl'.ãno scdo ioza filij iosaphat. Sed queritꝰ si in anno.xvij.iosaphat qui xxv.ãnis regnauit.ochoziasꝫ cepit regna/ re et duobꝫ tñ annis regnauit. quõ iozaꝫ frater eius ãno scdo ioza filij iosaphat.et nõ potius.xviij.l'xix.ãno iosaphat regna re cepit.Preterea in sequẽtibꝫ statim sub iungit scriptura.quod.xviij.vel.xix.anno

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ioſaphat ioram filius achab regnauerit. Hec cõtrarietas ſic ſoluī poteſt. Duo anni quibꝫ regnare dr ochozias illi ſunt quibus ſolus & incolumis ante cẽ per cãcellos dom⁹ ſue cotuiſſet regnauit. Reliquis octo vel nouẽ annis quibꝫ eo languẽte frater eius ioꝛã adminiſtratõnem regni agebat. nõ ſibi ſed fratri reputantur. Unde i xviij. ãno regni ioſaphat regnaſſe ſcribit ioꝛã. qz tũc regni adminiſtratõem pro fratre qui languebat ſuſcepit. Scriptura vero que dicit q ioꝛã filius achab ãno ſcõo ioꝛã filij ioſaphat regnauerit. tps quo ſolus defuncto iam fratre regnare cepit attẽdit. Ex diuerſoꝝ ſane ſcriptis pplexarum collectus eſt tractatus libri regũ. Unde ẽ q alius aliud. et alius aliud. ſcõm rationũ diuerſitatẽ initiũ inchoatõis regni regum tã iuda qz iſrael aſſignauit. Joram aũt filius achab. xxij. annis ſup iſrahel regnauit. Illa g ſcriptura que poſtea dicit q anno. v. ioram filij achab regis iſrl regnauit ioꝛã filius ioſaphat regis iuda. tẽpus attẽdit. qñ pro fratre adhuc viuente regnũ adminiſtrare cepit. Porro ioram filius ioſaphat. xx. duoꝝ annoꝝ erat cũ regnare cepiſſet. et viij. annis regnauit i irlm. Anno. xij. ioꝛã filij achab regnauit ochozias filius ioram regis iuda. Ut igitur duoꝝ annoꝝ erat cũ regnare cepiſſet. et vno anno regnauit in irlm Quidam mẽdoſi codices habẽt ioꝛã filiũ ioſaphat. xx. duoꝝ annoꝝ eſſe tm cum regnare cepiſſet qđ ſtare nõ poteſt. Si enī. xx. duoꝝ ãnoꝝ erat tm cũ regnare cepiſſet. et viij. annis tm regnauit. g tricenarius erat cũ mortuꝰ eſt. ſed filius eiꝰ ei ſuccedẽs iã. xxij ãnoꝝ erat. g quãdo eũ genuit ioram. viij. annorũ erat. qđ eſt impoſſibile. Tamen hebrei tradũt ioꝛã filiũ ioſaphat. xx. ãnis regnaſſe. et. xl. duobꝰ viriſſe. qđ videt cõſonare illi litere que dicit eum. xx. duorum annorum eſſe cum regnare cepiſſet. Sed tamẽ dicunt ſolos. viij. annos quibus innocenter vixit antecꝫ ſuos fratres occidiſſet cõputatos illi ī regnũ a ſcriptura. Mortuo ochozia mater eius athalia. vi. annis regnauit in ihẽru ſalem. Eiſdem. vi. ãnis conregnauit ei hieu. qui. xxviij. annis regnauit in iſrael. Anno. vij. hieu cepit regnare in ihẽruſalem ioas. et. xl. annis regnauit Regnauerunt g pariter ioas in iuda. et hieu in iſrael. xx. duobꝰ annis. Quibus finitis mortuus eſt hieu & ſucceſſit ei in regnũ ioachas filius eius. inchoans regnare anno. xxiij. ioas regis iuda. & xvij. ãnis regnauit ī iſrael. Sed queriť ſi ãno xxiij. ioas filius ioachas cepit regnare. et annis. xvij. regnauit. cum ioas. xl. tantuꝫ annis regnauerit. palam eſt. q vſqꝫ advi ceſimũnonũ. vel potius quadrageſimum annum eius regnauerit ioachas. Quõg ſtatim in ſequenti dicit ſcriptura. qz ioas filius ioachas. anno triceſimoſeptimo ioas regis iuda regnare cepit. Forte trienio viuente patre ſimul cum patre regnauit Forte ſcriptoꝝ negligentia. que in numeris ſepe errat. hanc difficultatem pepe rit. Anno ſcõo ioas regis iſrael. regnauit amaſias in iſrael. xxix. ãnis Annus ſcõus ioas quo amaſias regnare cepit numeratur. exquo ſolus

defuncto patre regnauit. Uixit aũt amaſias rex iuda poſtqꝫ mortuus ẽ ioas rex iſrl. xv.

Hoc additur ideo qz dictum eſt in ſoluti one. quia ioas tribus annis pñ pregnauit in iſrl.

annis. Et hic oritur queſtio. Supꝰ dictũ eſt. q amaſias anno ſcõo ioas regis iſrael. regnare inchoans. xvix annis regnauerit. Joas aũt ſedecim annis regnauit. Quindecim itaqꝫ annis ſimul regnauerunt. Mortuo itaqꝫ ioas ſoli quattuordecim anni ſuperfuerunt amaſie. vel ad pl⁹ quindecim. Forte erranit ſcriptoꝝ. ponẽs xv. pro quattuordeciꝫ. vel forte amaſias viuens deſijt regnare. et. xv. annis vixit diutius qꝫ regnauit. Porro anno. xv. amaſie. regnauit in iſrael ieroboã xl. et vno anno. Simul itaqꝫ regnauerũt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

amaſias in iuda.ieroboã in iſrael.ad pl9 quindecim annis. Quid eſt igitur quod ſequens ſcriptura dicit. Quia viceſimo ſeptimo anno ieroboam regnauit ozias filius amaſie in ihĕruſalem Forte.xv.ānis iuda ſine rege fuit.quia vt diximus amaſias viuens regnum dimiſit.et ozias adhuc paruulus regnare non poterat. Mor tuo vo patre.cum.xvi.eſſet annozum. et ieroboam in iſrahĕl viceſimumſeptimuz annum regni ſui inchoaſſet regnare cepit in ihĕruſalem. et quinquaginta duobus annis regnauit. Pozro anno triceſimo octauo ozie regis iude.regnauit zacharias filius ieroboam in iſrahĕl.vi. menſibz Et hic oritur queſtio. Supza dictum eſt quia anno viceſimoſeptimo ieroboaz qui quadraginta et vno anno regnauit. ozias regnare cepit.et.lij.annis regnauit Quattuozdecī itaqz annis pariter regnauerunt ozias et ieroboam. cui ieroboam poſt quadraginta et vnum annuz defuncto.ſi ſtatim zacharias filiꝰ eius ī regnuz ſucceſſit.non in triceſimo.vij.ſed in decimoquinto anno regni ozie regnare cepit. Aut igitur regnum iſrahĕl.xxiij.annis ſine rege fuit.vel potius per iſtos.xiij. annos zacharias filius iozoboam regnauit qui tamen illi quia peſſime vixit.in regnū non ſunt computati. Soli autem ſex mēſes quos correctius vixit in.xxxviij.anno ozie illi ſūt pputati Jn.xxx.autē.ix.āno ozie ſellum occiſo.zacharias regnauit in iſrahĕl vno menſe. Eodem anno manahen occidit ſellum.et regnauit in iſrael decem annis Anno quīquageſimo ozie phaceia filius manahen regnauit ī iſrahĕl duobz annis. Anno.lij.ozie phacee filius romelie phaceiam interfecit.et regnauit in iſrl' viginti annis. Anno ſecundo phacee regnauit ioatha in ihĕruſalem.et quindecī ibi annis regnauit. Quindecim ergo annis adminus ſimul regnauerunt ioathā in iuda.et phacee in iſrael. Et annus qui fuit vltimus ioathan.fuit phacee.xvij. et ita phacee regnauit poſt ioathan tribus annis.inquibus conregnauit ei achas filius ioathan. Quod ergo legitur qꝫ ozee interfecit phacee et regnauit pro eo viceſimo āno ioathan filij ozie.ex illo tempore regnum ioathan ſcriptura numerat.qꝫ patri leproſo conregnauit. Ubi aūt legit qꝫ anno ſecundo phacee regnauit. et qꝫ ſe decim annis regnauerit. Jn illo tempore numerat.quo ſolus mortuo patre regnauit. Pozro duodecimo anno achas. ozee regnauit decem annis in iſrahĕl. Si ergo phacee et achas tribus tantum annis conregnauerunt vt dictum eſt. tunc quarto āno achas occiſus eſt phacee. Et ſi ozee occiſoz eius non regnauit pro eo vſqz ad duodecimum.alias viceſimum/ ſecundum annum achas.tūc regnum iſrael fuit octo ānis ſine rege. Itaqz pōdicte contrarietates et alie ſi quas prętermiſimus.determinari poſſunt.vel per ſinodo chen. Uel quia quidam cum patribus regnauerunt anteqz ſoli regnarent. Uel qꝫ regna quandoqz ſine rege fuerunt.

Sequuntur rituli capitulozum in hyſtoriam Thobie.

De thobia. caꝑ.primū.
De morte godolie. caꝑ. ij.
De deſcenſu reliquiarum iude in egiptū et obitu ihĕremie. caꝑ. iij.
De captiuitate reliquiarum. ca .iiij.
De ezechiele ꝓphęta. caꝑ. v.

Jncipit hyſtoria Thobie.

Hiſtoria thobie exordium habuit in captiuitate decem tribuum. quam fecit ſalmanaſar Quo vero tēpore terminum habuerit non ſatis elucet. Uidetur enim ſcōm literam hiſtorie thobiaſ viriſſe poſt excidium ihĕruſalem.et incendium templi. Ait enī in cantico ſuo. Jheruſalem ciuitas dei caſtigauit te dominꝰ. benedic deū ſclōz.vt reedificz tabernaclm

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sium in te.et reuocet ad te omnes captiuos. In diebus autem mortis sue cum p̄ diceret filijs de reditu captiuorum ait. Terra deserta replebitur.et domus dei q̄ in ea incensa est iterum reedificabit. Si vero attendamus terminum vite thobie filij thobie. fuit enim terminus hystorie qui fuit ei terminus vite.non inueniem? hystoriam descendisse ad plus.vltra tempora iosie. Ponamus enim filium cū patre captiuatum.vi.anno ezechie.et annis culum esse.cū.xcix.annis tantum vixerit. circa vicesimum annum iosie mortuus ē Hanc hystoriam trāstulit ieronimus de sermone chaldeorum in latinum .ad petitionē chromatij et heliodori ep̄orum.

Hanc hystoriā iudei inter apocrifa ponūt Ieronim? tamen ī prologo suo dicit inter agiographa . Qđ si esset.tūc esset in tercio ordine canonis veteris testamenti.sz quia de nullo ordine ē dicemus.q̄ ieroni? diffusius accepit agiographa.vt includeret etiam apocrifa.et quia vicina est lingua chaldeorum hebraico sermoni.vtriusq̄ lingue peritum loquacem habens ieronimus quid ille hebreis verbis expressit. latino sermone exposuit sub breui.et quasi vni? diei labore.

Recole supra in principio iosue dictum quod apocrifum d̄r. vel cuius auctor īcertus.vel cuius materia incerta. De materia autem huius patet et constat. Agiographum sacra scriptura interpretatur. ⁊ sic qualiber scriptura sac̄ p̄t dici.

De thobia. Ca. I.

Oro thobias ex tribu nepthalim fuit Cunq̄ ceteri ad vitulos aureos quos fecerat ieroboam irent ip̄e ascendebat in iherusalē vt adoraret deum israel.primitiua ⁊ decimas fideliter offerebat.ita vt in tercio anno proselitis et aduenis omnem ministrationem decimationem. et in omnibus legem dei puer obseruabat. Factus autem vir accepit sibi vxorem annam de tribu sua.⁊ suscepit ex ea filium.quez nomine suo vocauit thobiam. Captus quidem cum vxore et filio habitauit ī niniue.et custodiuit animam suam ne contaminaretur in cibis gentilium sed et contribules.suos nō custodientes se grauiter arguebat. Et dedit illi d̄s gratiam ī oculis salmanasar. Qui dedit ei potestatem quocunq̄ vellet ire ad captiuos.et circa eos facere quecūq̄ voluisset. Cunq̄ ambularet per regionem cū p̄captiuis .monita dans salutis. deuenit in rages ciuitatem medorum inuenitq̄ in ea quendam contribulem suū gabelum egentem .et reliquit ei sub cyrographo decem talenta argenti.que habebat et his in quibus a rege fuerat honoratus. Mortuo autem salmanasar.cum filius eius sennacherib filios israel haberet exosos.thobias consolabatur eos.et egenis ministrabat. Cūq̄ reuersus esset sennacherib a iudea.multitudine exercit? nocte ab angelo percussa.fugiens manū domini iratus multos hebreorum fecit occidi.quorum corpora thobias sepeliebat. Quod cum nunciatuz esset regi.tulit omnem substantiam eius.et eum iussit occidi. Thobias vero fugiens cum vxore ⁊ filio latuit in israel .quia multi diligebant eum. Post.xl.v.dies cuz esset occisus rex a filijs suis.rediit thobias in domum suā et restituta sunt ei ablata. Porro in quodam die festo cum paratum esset prandium apud thobiam.dixit filio suo. Vade et adduc aliquos de tribu nostra timētes deum vt comedant nobiscum Qui reuersus nunciauit vnum de hebreis iugulatū iacere in platea.et exiliēs thobias iciu? tulit occulte corpus in domum suam. Et comedit panem in luctu et tremore.et cuz sol occubuisset sepeliuit illud.⁊ arguebāt eum proximi sui dicentes Huius rei causa interfici iussus es.⁊ itez sepelimortuos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Sed thobias magis timens deum ꝙ re/
gem. sepulture occisorum sollicitus insta
bat. Contigit autem vt quadam die fati/
gatus a sepultura domum rediens iacta/
ret se iuxta parietem et obdormiuit. et ex
nido hirundinum calida stercora sup o/
culos eius inciderent. et factus est cecus
Hoc autem permisit deus fieri ad eius p
bationem. et ad exemplum pacientie ip
sterum. Nam et in omnibus benedixit de
um sicut beatus iob. et proximos suos in/
sultantes ei increpabat dicens. Nolite
ita loqui. filij enim sanctorum sumus. et
vitam illam expectamus quam deus da/
turus est fidelibus suis. Anna vero uxor
eius ibat ad textrinum opus quotidie. et
de labore manuum suarum quod ꝓsequi
poterat deferebat. Factum est autez vt he
dum accipiens detulisset domi. cuius ba/
latum vir audiens ait. Videte ne furtiu?
sit. Ad hec irata uxor respondit. Manife/
ste vana facta é spes tua. et elemosine tue
perierunt. Et ingemuit thobias cum la/
crimis dicens. Et nunc domine secundū
voluntatem tuam fac mecum. et precipe
in pace recipi spiritum meū. Expedit enī
mihi mori magis ꝙ viuere. Eadem die
contigit vt sara filia raguel. ī ciuitate me/
dorum audiret ꝛmproperium ab vna an/
cillaꝝ suarū quī increpabat dicente sibi.
Interfectrix virorum tuorum nunquid
occidere me vis. sicut occidisti septem vi
ros. Fuerat enim tradita. vij. viris. et de
monium nomine asmodeus occidebat e/
os mox vt ingressi sunt ad eam. Ascendit
ergo sara in supius cubiculuz domus sue
et tribus diebus et noctibus non mandu
cans nec bibens. in oratione persistēs aie
bat. Dero dñe deus patrum nostrorum.
vt de vinculo imperij huius absoluas me
aut certe desuper terram eripias me. In
illo tempore exaudite sunt preces ambox
in conspectu dñi. et missus est angelus ra
phahel. vt curaret eos. Igitur cum thobi
as putaret se exauditum. vt morereture di
cebat ad filium suum. Audi fili mi verba
mea. et ea quasi fundamenta in corde tuo
constitue. Cum moriar sepelies me. et ho
norem habebis matri tue dum vixerit.
Mortuam circa me sepelies eam. semper
in mente habeto dñm fili mi. et sua man
data eius. De substantia tua fac elemosi
nas. quia elemosina ab omni peccato libe
rat. et magnam prestat fiduciam corā deo
omnibus facientibz eam. Attende tibi fi/
li mi ab omni fornicatione et a superbia. a
qua sumpsit initium omnis perditio. Cō
silium a sapiēte perquire. a peccatoribus
declina. Merces mercennarij non mane/
at apud te. Noli timere fili mi quia pau/
perem vitaz gerimus sed multa bona ha
bebimus si timuerimus deum. Preterea
scito quia dedi gabelo decem talenta argē
ti in rages. cuius cirographum penes me
habeo. Perquire ergo tibi fidelem virum
qui tecum eat salua mercede sua. vt reci
tuas gabelo cirographum suum. et ipse re
stituet tibi depositum. Tunc egressus tho
bias. inuenit iuuenē succinctum. et quasi
ad iter paratum ignorans ꝙ angelus dei
esset. Cuncz accepisset ab eo ꝙ omnē me/
dorum regionem nouisset. et rages ciuita
tem. et gabelum habitantem in ea. intro/
duxit eum ad patrem suum. et salutauit
eum iuuenis dicens. Gaudiuz sit tibi sp
Qui respondit. Quale gaudium erit mi
hi. qui lumen celi nō video. Cui iuuenis
Forti animo esto in proximo est vt a deo
curaris. Et ait thobias. Poteris perduce
re filium meum ad gabelum. Qui rīdit.
Ego ducam eum et reducam ad te. Cum
ꝙ quereret thobias ab eo tribum eius. et
domum et nomen. Respondit Ex filijs is
rahel ego sum. azarias ananie magni fili/
us. quod totum scōm interpretationē no
minum verum erat. Erat enim de angel
videntibus deum. et erat azarias. i. adiu/
tor. et filius ananie. i. gloria dei. Cū pa/
ratis omnibz que erant opus in via. am/
bulauerunt ambo simul. et canis secutus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

est eos. Pater autem flebat dicens ad vi
rum. Baculum senectutis nostre tulisti.
nūq̄ esset pecunia illa pro qua misisti eū.
sufficiebat nobis paupertas nostra vt di
uitias cōputaremus. q̄ videbamus filiū
nostrum. Et ait thobias. Noli flere. filius
noster reuerteretur ad nos saluus. Credo
enim q̄ angelus dei bonus comiteretur eū.
Postro illi duo prima mansione manse
runt circa fluuium tigrin. Et exiuit tho
bias vt lauaret pedes suos. et piscis īma
nis egrediebatur vt deuoraret eum. Et ti
mens thobias clamauit dicens. Domīe
inuadit me. Et ait angelus. Apprehende
branciam eius. et trahe eum ad te. et extra
xit eum in sicco. et palpitabat ante pedes
eius. Super hunc locum dicit beda. q̄ dñs
p̄us leuaret in cruce pedes suos qui am
bulabant super terram. aduenit diabolus
querens si quid peccati inueniret ī eo. vn
de. Pater transfer calicē hunc a me. Tūc
dixit angelus ad thobiam. Exenterа pi
scem hunc. et cor eius et fel. et iecur repo
ne tibi. Valent enī ad medicamēta. Tūc
thobias partem piscis assauit. et comede
runt. partem vero salsam secum tulit. Cū
q̄ simul pergerent ait thobias Azaria fra
ter. q̄ remedium habent que de pisce ser
uari dixisti. Qui respondit. Particula
cordis super prunas posita. fumo suo ex
tricat omne genus demonum a viro vel
muliere. Nec super hoc mirari debem?. cū
fumus cuiusdam arboris aduste eandem
vim habere perhibeatur. Cumq̄ quesisset
thobias. vbi manerent nocte illa. Respō
dit angelus. Est hic raguel. p̄inquus tu
us. habens filiam vnicam que debetur ti
bi cum omni substantia eius. Et ait tho
bias. Audio q̄ tradita est viris. vij. et oc
cisi sunt a demone. Et respondit angelus
Noli timere. super peculantes ⁊ deum nō
timentes potestatem demoniū habet. Tu
autem cum acceperis eam tribus diebus con
tinebis ab ea. et de nocte vacabitis ambo
orationibus. Prima nocte incēso iecore pi
scis. precibus vestris fugabitur demoniū
Secunda nocte in copulatione sanctorū
patriarcharū admitteris. i. orabitis deus
vt in participium sanctitatis et pudicicie
patriarcharum admittat vos. Tercia no
cte benedictionem p̄sequeris vt filij pcre
entur ex vobis sani ⁊ incolomes. Hāc be
nedictionem prestabat vel sacerdos vel a
liquis maior inter eos vicem sacerdotis
gerens. Quarta nocte accipies eam cum
timore dei. amore filiorum magis q̄ libi
dine ductus. vt in semine abrahe benedi
ctionē in filijs conseq̄ris. Tandem ingres
si sunt ad raguelem. Cumq̄ diceret ragu
el vxori sue. q̄ similiū esse iuuenē hunc
thobie consobrino suo. dixit ad eum ange
lus. Hic est filius illius. Et letatus est ra
guel. et instaurauit puniū. Tunc ait tho
bias. Non manducabo nec bibam. nisi pri
us pactionē meā cōfirmes. et promittas
mihi dare saram filiam tuā. Quo audito
expauit raguel. et hesitāri de promisso di
xit ei angelus. Noli timere dare eam tibi
coniugē Huic enim debetur. et p̄terea a
lius nō potuit habere eam. Tūc ait ragu
el. Scio q̄m a deo venisti. et q̄ erauditur
dñs preces ⁊ lacrimas meas. vt p̄iunge
retur hec filia mea cognationi sue secun
dum legem moisi. Et apprehendēs pater
dexteram filie. tradidit eam dextre thobie
dicens. Deus patrū nostrorū sit vobiscū
et coniungat vos. et impleat benedictiōem
suam in vobis. Et fecerunt conscriptōem
coniugij. et comederunt benedicentes de
um. Post cenam vero introduxerunt iu
uenem in cubiculum virginis. et protulit
thobias de cassilide suo partem iecoris. ⁊
posuit super prunas Tunc raphael appre
hendit demonium. ⁊ relegauit illud in de
serto superioris egipti. Tunc thobias ait
ad virginem. Sara deprecemur deum ho
die et cras et secundo. id est tercio die cras
His enim tribus noctibus iūgimur deo.
quarta nocte in nostro erimus coniugio.
filij enim sanctorum sumus. nō possum?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ita coniungi sicut et gentes. qui ignorant deum. Et orauerunt ambo dicentes simil. Miserere nobis dñe deus patrū nostrorū miserere nobis. et psenescamus ambo pariter sani. Porro circa pullorum cantum fecit raguel parari sepulcrum. vt sepeliret eum priusq illuceseeret. et misit vnaz de ancillis ad videndum si iam obisset. Que reuersa nunciauit eos incolomes. et secū pariter dormientes. Et laudauerunt omnes deum. et repleuerunt fui foueaz quā fecerant. priusq luceseeret. et parauerūt solenne conuiuium omnibus vicinis z amicis suis. Et adiurauit raguel thobiam vt duas ebdomadas maneret apud eum. z dedit ei mediam ptem omniū que possidebat faciens scripturaz. vt reliqua ps que supererat post obitum suum deueniret ad thobiam. Tuncait thobias ad angelum quem hominem estimabat. Azaria frater nosteq grauis sit moza nostra parentibus meis. obsecro vt eas ad gabelū. Reddes enim ei cirographum suum. et recipies ab eo pecuniam. et mouebis eū venire ad nuptias. Tunc assumens raphael quattuor de fuis raguelis. et duos camelos venit ad gabelum. z recepta pecunia duxit eum secum ad nuptias. Et ingressus gabelus inuenit eos discumbentes. et benedixit eis. Cumq omnes dixissent amen. cum timore dñi nuptiarum conuiuium exercebāt. Porro cum thobias moraz faceret in nuptijs. sollicitus erat p eo pater eius. q ad diem determinatam non redierat. Mater vero lacrimis irremediabilibus flebat dicēs. Heu me fili mi. vt quid te misim? peregrinari. lumen oculorum nostrorum et baculum senectutis nostre. Cui autem eius consolabatur eam. Porro raguel dicebat ad generum suum. Vade hic. et ego mittam nunciū saluris tue ad patrem tuum. Cumq ille nō acquiesceret tradidit ei faram et dimidium substantie sue. in pueris. in puellis. in pecudibus. in camelis. in vaccis. in pecunia multa. Parētes vero monuerunt filiam suam honorare socrum. diligere maritum. regere familiaz. gubernare domum seipam irreprehensibilem exhibere. Cumq reuerterentur venerunt ad carram que est in medio itinere. Et ait angelus ad thobiam. Precedamus nos duo. et sequentur nos lento gradu vxor tua et familia cum animalibus. et tolle tecum de felle piscis. et linies ex eo oculos patris tui. et recipiet visum. Porro anna sedebat secus viam quotidie ī suspicilio montis. vnde respicere poterat de longiquo. Et cognoscens a longe filium suum venientem. cucurrit ad virum suum dicens. Ecce filius tuus venit. Canis quoq qui simul fuerat in via pcucurrit. et q̄si nuncius blandimento caude gaudebat. Tunc exurgens cecus data manu puero. processit obuiam filio suo. et osculantes filium pre gaudio fleuerunt. Cūq adorassent deum consederunt. Tunc thobias de felle piscis liniuit oculos patris. et sustinuit quasi dimidiam horaz. et cepit egredi albugo de oculis eius. quasi membranum oui. Quod apprehendens thobias traxit ab oculis eius. statimq visum recepit. et glorificabant omnes deum. Et ait thobias. Benedico te deus israel. quoniā castigasti me et sanasti me. et ecce video thobiam filium meū. Ingressa est et post septem dies sara vxor eius. cum omni substantia sua et pecunia quam receperat a gabelo. et conuenerunt contribules et vicini ad thobiam et congratulabant ei per septem dies epulantes cum gaudio. Cūq narrasset thobias patri suo per ordinez bona que fecerat ei angelus in via tulerūt angelum rogantes vt dignaretur dimidiam partem omnium que attulerant accepram habere. Tūc dixit eis angelus occulte. Benedicite deum celi. et coram omnibus confitemini ei. quia fecit vobiscum misericordiam suam. Et enim sacramentū regis abscondere bonum est opa autē dei reuelare et confiteri honorificum ē. Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

absondam a vobis ꝓmonem occultum. Bona est oratio cum ieiunio ⁊ elemosina Cum orabas et derelinquebas prandiū. et absondebas mortuos per diem. et no/cte sepeliebas. ego obtuli orationem tuaz domino Et quia acceptus eras ei. necesse erat vt temptatio probaret te. et misit me dominus vt curarem te. et saram vxorem filij tui a demonio liberarē. Ego ei⁹ sū ra phael angelus vnus ex septē. i. ex vniuer/sis qui astamus ante dominum. Qui cū audissent. tremētes ceciderunt in facies suas. Et ait angelus. Pax vobis. Nolite timere. Cum essem vobiscum videbar ex necessitate vobiscum manducare ⁊ bibere. sed ego cibo inuisibili et potu vtor. qui ab hominibus videri non potest. Tempus est vt reuertar ad eum qui misit me. Et hec dicens ab aspectu eorum ablatus est. Tunc prostrati per tres horas in facies. benedixerunt deum. et exurgentes narra/uerūt omnia mirabilia eius. Aperiensq; thobias senior os suum benedixit domi/num. et dixit Magnus es domine in eter num. qm̄ flagellas et saluas. deducis ad inferos et reducis. Non est qui effugiat manum tuam. Et horatus est in hoc cā/tico ihrusalem. et captiuum ꝑ̄m dei. vt exemplo sui conuerterentur ad dñm. ⁊ fa cerent iusticiam coram eo. et crederent ꝙ cum eis faceret misericordiam. Et ꝑplæ/tauit de ihrusalē dicens. Omnes fines terre adorabunt te. Nationes ex longin/quo ad te venient. et munera deferentes adorabunt dñm in te. Quod mistice de tempore gratie dictū esse ex his q̄ sequū/tur apparet. Porte ihrusalem ex saphiro et smaragdo edificabuntur. et per vicos eis alleluia cantabitur. Erat autem tho/bias. lvi. annoꝝ quando lumen amisit. Septuagenarius vero illud recepit. et post ea vixit annis. lx̄. et vidit filios nepotuꝫ suorū. et complevit annos. c. ⁊ xij. Glo/sa tamen de misterio videt velle. eū post/q̄ illuminatus est. xl. duobꝰ annis super/uixisse Referens quasi mistice. xl. ad labo/res abstinētie. duos vo ad dilectōem dei et proximi. Cū⁹q; videret obitum sibi im/minere. vocauit filiū suū ad se et septē fili os eius. dixitq; eis. Prope erit interitus in ninive. Eo deo quia iniquitas eius fi/nem dabit ei. Non enim excidet verbum dei. et fratres nostri qui dispersi sunt a ter ra israel reuertentur ad eam. et replebit. et domus dei que in ea incensa est iterum reedificabitur. Hoc tamen magis videt ꝑpetuali cerritudine per verba preteriti tē poris predixisse. q̄ rem gestam narrasse. Ad hucenim stabat ihrusalem et rēpluꝫ in ea. Cumq; monuisset eos de dilectione dei et timore. et elemosinis faciendis. ⁊ vt ipi eadem mandarent filijs suis. addidit. Eos autem nolite manere hic. sed qua/cumq; die sepelieritis matrem vestraꝫ cir/ca me in vno sepulcro. ex eo dirigite gres/sus vestros vt eatis hinc. Et mortuus est thobias et postmodum vxor eius. Et ab/scessit thobias ex ninive cum vxore sua. et filijs et neptibus. et reuersus est ad so ceros suos. Et inuenit eos in bona senec tute ⁊ curā eoꝝ gessit. ⁊ clausit oculos eoꝝ raguelis scz et anne. Et notandum. q̄ in sacra scriptura quinq; dicūtur anne Ma ter samuelis. vxor thobie. vxor raguelis. mater beate marie virginis. et anna ꝑplæ tissa Mortuus est et thobias minor ꝑple tis annis. xc. ix. et sepelierunt eum omnis cognatio eius. et omnis generatio eius. In sancta enim conuersione ꝑmansit ita vt acceptus esset tam deo q̄ hominibus. Nunc ad hystoriam captiuitatis ihrusa lem reuertemur. et post hystoriam iudith et hester. locis suis explicabimus.

De morte godolie. C. II

Factum est cum ꝑfecisset rex babilōis godoliā re/liquijs terre venerunt ad eum omnes qui euaserant manus hostium. et inter fini/timas gentes latuerant. vel quibuscunq;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

lantibus saluauerãt animas suas. Vulti quoq; de decem tribubus quibus grauis erat cohabitatio samaritanorũ. Fuerunt etiam inter eos quidam de principibus terre. iohanna filius caree. sareas. et iechonias. Et dixit godolias ad eos. Nolite timere habitare in terra. Seruite regi babilonis. et bene erit vobis. Ego habito in maspha vt respondeam precepto chaldeoꝝ qui mittẽtur ad nos vt in nullo vos grauemini. Cunq; hoc iuramẽto firmasset dimisit eos ad prouincie loca que quisq; sibi delegisset. Porro de genere regio erat quidam ismahel vir malignus. Qui dum obsideretur ihrusalem. ad regem euasit amonitarum. et ibi morabat. Et ait iohanna filius caree ad godoliam secreto. scito qꝛ ismahel insidiatur anime tue. inuidẽs tibi dñũ terre. Vel rex amonitarum mittet eũ percutere animam tuã vt occupet terram desolatam. Ibo g̃ et percutiam ismahel nullo sciente. ne interficiat te. et dissipentur et pereant reliquie iuda. Et ait godolias. Non facies verbum hoc. vt occidas virũ innocẽtem. Non enĩ verisimile est. vt in tali desolatione huius modi maliciam exerceret. Et factum ẽ in mense septimo eiusdem ãni venit ismahel et decem viri cum eo ad godoliam in maspha. et splendide suscepit eos. Cunq; post prandium versus esset godolias ĩ soporem ⁊ conuiue. percussit eos ismahel. et egressus per noctem. iudeos qui erant in ciuitate et quosdam milites qui erant a babilonijs derelicti trucidauit et proiecit cadauera eoꝝ in lacum quem fecit rex asa. propter baasa regem israel. Altera vero die cum muneribus veniebant de prouincia. lxx. viri ad godoliã. ⁊ egressus ẽ ismahel in occursum eoꝝ dicẽs. Intrate ad godoliam. Quibus ingressis. occidit eos ismahel preter decem qui dixerunt ei. pce nobis. qꝛ thesauros habemus in agro frumenti. vini et ordei. olei. et mellis. ⁊ dabimus eos tibi. et recesserunt ab eo. Tunc ismahel duxit captiuas reliquias populi qui erat in maspha. filias quoq; regis. quas ꝓmendauerat nabuzardan godolie Quod cũ audisset iohãna filius caree. assumptis viris insecutus est ismahel. ⁊ inuenit eum ad aquas que sunt in gabaon et fugit ismahel a facie eius cum octo viris et reduxit iohanna captiuos et predã quam duxerat ismahel.

De descensu reliquiarũ iude ĩ egiptũ. Et obitu hieremie. C. IIII.

ET conuenerunt omnes reliquie iuda ad ieremiã a paruo vsq; ad magnum. Disponebant enim fugere in egiptum. timentes ne occiderentur a chaldeis ꝓ morte godolie. Et dixerunt ad proplrã. Ora pro nobis deum. vt indicet nobis verbũ qd̃ faciem? et quicquid dixerit nobis per os tuũ faciemus. Post dies septem. factũ est ꝛbum dñi ad ieremiã. et conuocans vniuersum populum ait. Hec dicit dñs. Si manseritis in terra hac. plantabo vos et nõ euellam. Jam enĩ placatus sum super malũ qd̃ feci vobis. Nolite timere a facie regis babilonis. quia ego vobiscum sum. Sin autem descenderitis in egiptũ. vt ibi habitetis. gladius nabuchodonosoꝛ quẽ formidatis ibi cõprehendet vos. et peribitis gladio fame et peste. Et non audierunt ieremiã. sed dixerunt. mentiris. Non misit te dominus. sed baruch incitat te aduersum nos. vt tradat nos in manus chaldeorum. Et descenderunt oñs cum mulieribus et puulis ⁊ omni substantia sua in egiptũ. et duxerunt secum ieremiam ⁊ baruch. et desolata est terra. et sabbatizauit multis annis sicut predixerat hieremias

Non enim transtulit in eã rex babilonis colonos. sicut fecerat rex assiriorꝝ in terram isrl. et hi trauerunt

Tripliciter destructa est et tribus vicibus ihrusalem. primo ꝑ trasmigratiõẽ ioachim et eorũ qui secũ trãsmigrauerãt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

reliquie iuda ī egipto ī magdalo ⁊ in taphnis ⁊ in memphi. et in terra phatures. ⁊ est nomen regis. a q̄ illa ps egipti sic denominata ē. Et factus est ſmo domini ad ieremiaz in taphnis dicens. Sume lapides grandes et absconde eos ī cripta q̄ est sub muro latericeo in porta domus pharaōis. et dices ad iudeos. Hec dicit dñs. Ecce ego assumam seruum meum nabuchodonosor. et ponam thronū eius super lapides istos. et percutiet terram egipti et peribis vos cum egiptijs. Porro mulieres hebreoz sacrificabant dijs alienis et regine celi lune scz vel iunoni vel berecincie offerebant placentas. et libamina. Cunctz ar gueret eas ieremias dixerunt. Nunquid sine viris nostris hec facimus? Cunctz ad viros durius loqueretur dixerūt. Quando fecimus hec in verbis iuda. saturati sumus pambz. et bene erat nobis. Exquo āt cessauimus. indigemus omnibus. et gladio et fame consumpti sumus. Et rndit ieremias. Hec dicit dñs. Ego iurauī in nomine meo magno. qz omnes viri iuda q̄ sunt in terra egipti gladio ⁊ fame peribūt donec penitus consumantur. Et insurexit populus aduersus ieremiam. et lapidauerunt eum lapidibus quos absconderat sub murol atericeo Egiptij vero honorauerunt prophetam. sepelientes eum iuxta tumulum regum. memores beneficiorum que prestiterat egipto. Narione enī sua fugauerat aspides et bestias aquaruz quas greci cocodrillos vocant. quibz pri us egiptus infestabaf. Tradunt etiam q̄ adhuc de puluere eiusdem loci aspidum percussura sanatur. et fugaf cocodrilli. De eodem ait epiphanius. Audiuimus a viris senioribz. qui ex fuorum antigoni

Scdo per captiuitatem sedechie et tēpli destructionem. Tercio per desolationem qñ solitaria relicta ē reliquijs in egiptum descendentibz. Quarta fuit vastatio terre que tria premissa precedebat.

et ptholomei stirpe descenderant. q̄ alexā der macedo veniens ad sepulcrum ꝓphete. et ꝓgnoscens loci misterium. transtulit ipm in alexandriam et sepeliuit gloriose. et extunc a terra illa prohibiti sunt cocodrilli et aspides penitus. Nam et idem alexander prius introduxerat illuc serpentes quosdam. qui vice marsorum aspides fugabant. sed nō poterant eas penitus extirpare. Quos quia ab argis peloponj adduxerat. argones nominauit. Hic est ieremias qui regibus egipti signum dedit. q̄ eoz ydola euerti oporterent. cum ꝛgo pareret. Unde et sacerdotes eorum in secreto templi loco imaginem virginis et pueri statuentes adorabant. Dum vero ptholomeus rex interrogaret eos qua hec facerent ratione. dixerunt paterne traditionis esse misterium. quod a sancto ꝓphetā accepant maiores. et credebant in rebz ita forе venturum. Hic est ieremias. qui templum euertendum prenoscens. arcaz testamenti cum his que in ea erant tulit. et precibus suis eaz absorberi fecit ī petra. petram ꝛo digito designās. nomē dei impressit. Et factum est sigillum in similitudinem sculpture que ferro cauatur. et ipz dominī nomen nubis operimento ita celatum est vt extunc nec locuz quis recognoscere queat. nec ipm nomen legere. vsqz ī hunc diem et vsqz in finem. Et pristine figure instar illic sepe nubes vt ignis fit nocturno tempore. eo q̄ gloria dei ab eius lege non desinat. Est autem petra illa in deserti terra inter duos montes. in quibus iacent moises et aaron. Dixitqz ieremias presentibus. Dominus ex syō recessit ad celos. inde rursus in virtute venturus. et erit signum presentie eius. quando vniuerse gentes adorauerint lignum. Dixit qz q̄ hanc archā nemo preter aaron producere poterit. et tabulas que in ea sunt nullus aperiet sacerdotum. nullusqz ꝓphetarum. nisi electus dei moises. ⁊ in prima resurrectōe in futuro qñ mortui resurgēt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

prima resurget hec archa. Et exibit de petra. et ponetur in mõte syon. et oẽs sancti cõgregabuntur ad eã. regressuz dñi sustinẽtes. et aduersariũ qui eos quesiturꝰ est interimere fugientes.

De captiuitate reliquiarꝝ Ca. IIII.

FActũ ẽ post mozrẽ ieremie ãno. v. euersiõis irlm ipe est vicesimus tercius regni nabuchodonosoz. descendit nabuchodonosoz in syriam inferiozem et obtinuit eam. Moabitas quoqꝫ et amonitas subiugauit sibi. Et tandẽ intrauit in egiptũ. eãqꝫ subuertit. et regem qui tũc erat in ea occidit. aliũ qꝫ in ea cõstituẽs denuo iudeos captiuos duxit in babilonem. Et ab hac vltima captiuitate reliquiarũ iude. quidam numerant. lxx. annos vsqꝫ ad scõmãnum darij filij ithaspis. Hãc etiam captiuitatẽ reliquiarũ predixerat ezechiel in chaldea. de quo modo prosequentes altius ordiemur.

De ezechiele ꝓphẽta. Ca. V.

EZechiel prophẽta de terra cysare fuit filius buzi. de genere sacerdotum. Hic in babilonẽ ductus est cũ ioachim et matre eius. cũ daniele et tribꝰ pueris. Hic habitabat iuxta fluuiũ chobar. Factũ est aũt in. xxx. anno nõ solũ etatis ipius. sed a. ꝓmiꝫ. ãno iosie qñ inuẽtus est deutronomius in templo. in quinto anno transmigratõnis. in quarto mense. in quinta die mensis. exozsus ẽ ꝓphẽtare ezechiel ad ꝯcaptiuos ꝓpter causas huiusmodi legerãt ĩ epistola ieremie per. lxx. annos duraturã captiuitatẽ. et flebãt ꝑ exilij plongatõne. Proptereꝫ murmurabãt aduersus dñm. qꝫ fraudulenter eos eiecisset. Dixerat enĩ ꝑ os ieremie remanentes in irlm pituros. eis vero qui se traderent suo suo nabuchodonosoz bona pollicebatur. Hũc aũt in ꝯtrariũ res relapsa erat. Florebãt enĩ qui remanserant. et ipi iugo fuiturꝰ ꝓmebant. Erant quoqꝫ inter eos qui dicerent. qꝫ dum fuierãt milicie celi. omnibus bonis habundabãt. ex quo vero cessauerãt. perierãt gladio fame et peste. Ad hec ꝓphetabat ezechiel euersionez vrbis. et templi incendium imminere et eos qui remanserant in vrbe fame pituros. et extra vrbem gladio. Eos aũt qui vi ui traherẽtur. graue passuros seruitutem ipos aũt in pace et quasi libera seruitute mansuros. Ut aũt auctozitatẽ preberet ei deus. preostendit ei quasdam visiones. similitudinẽ scz hominis. leonis. et vituli. et aquile. non solum ad prefigurandum euangelistas. sed vt ostenderet deũ israel dñm esse totius creature. per hec dignioza omnẽ intelligẽs creaturã. Homo enĩ preest ceteris animãnibꝰ. aquila reꝫ ẽ auium. leo ferarũ. bos iumẽtoꝝ. Sub aĩalibus vero vidit rotam in medio rote vt ostenderet circũuolutiõem omniũ elemẽtorum in dñi esse potestate. et sup hec vidit firmamẽtũ colozis saphirini. et super firmamẽtũ erat sillitudo throni. et sup throzum similitudo qsi aspectus hominis. Et ait dñs ad eũ. Fili hoĩs mitto te ad filios isrl. qz domus exasperãs est. si forte audiant ꝛ quiescant ꝛ sciãt qz ꝓphẽta fuerit in medio eoꝝ. Et ecce manus missa ad eum in qua erat liber scriptus intus et foris. et scripta erant in eo lamẽtatões. et carmen et ve. Et ait dñs. Comede volumẽ istud. quia tibi verba mea in oze tuo. Et iuit ꝑ ꝓphẽta ad transmigrationem iuxta fluuiũ chobar. ad aceruum nouarꝝ frugum. et sedens in medio eozum. posuit cozam eis latere. et descripsit in eo ciuitatem ihrusalem. et obsidionem aduersus eam. et munitiones et aggerẽ et castra et arietes in giro. et antepposuit sartaginem ferreaz oculis suis ne videret eos. et ait. Sic obfirmauit dominus faciem suam ad ihrusalem ne videat eam. et obsidedit eã. Signum est domui israhel. Et quia in ihrusalem erãt multi de decem tribubus qui ad eos confugerãt. etiam de eis locutus ẽ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

dominus ad eum. Fili hominis. sume tibi frumentum et ordeum. et fabam. et lentem. et milium et viciam. et facies tibi panem de eis subcinericeum. in pondere. xx. siclorum. et operies illum in oculis eorū ad coquendum stercore humano. Cunctis hec abhorreret prophēta. concessit ei fimū boum pro stercore humano. Et dices ad eos. Sic comedent. filij israel panem suum pollutum inter gentes ad quas eiciā eos. Dixitq; iterum dñs ad eum Sume tibi gladium radentem pilos. id est nouaculam. et duces illum per caput tuum et barbam. et terciam partem pilorum combures igni in medio eorum. et terciā partem concides gladio in circuitu et terciam partem disperges in ventum. Hec enim dicit dñs ad ihērusalem Tercia pars tui fame morietur et peste in medio tui. et tercia pars tui gladio cadet in circuitu tuo. terciam vero partem in omnem ventum dispergam.

Factum est autē in anno sexto. in sexto mense. in quinta die mensis. leuauit spiritus pphetam inter celum et terram. et adduxit eos in ihērusalem in visione dei. Et vidit ab aquilone in introitu portę ydolum baal. et ingressus vidit vniuersa ydola domus israhel depicta in circuitu per totū. et lxx. viri de senioribus stabant. et iechonias sacerdos cū eis. et vnusquisq; habebat thuribulum in manu sua. et vapor nebule de thure consurgebat. Et ingressus per ostiū portę ad aquilonem. vidit mulieres plangentes thamur mortuū. i. adonidē. et laudantes rediuiuū. et vidit inter vestibulū et altare. xxv. viros hītes dorsa ad tēplū et adorantes ad orientem solis. Et dixit dñs ad eos Vidisti fili hois que faciunt? Nū quid leue est hoc? Quod erat cōtra morē eorū cuz introitus esset ad orientem versus ad sancta sanctorum. ipi versus occidentē orabant. Ecce faciaz eis in furore. nec parcet oculus meus eis. Et ecce sex viri venientes habentes vasa interitus in manibus suis. et erat vir in medio eorū vestitus lineis. et atramētariū scriptoris ad renes ei⁹. Et dixit dñs ad eū. Transi p̄ mediam ciuitatē. et signa thau sup frontes virorū gementiū et dolentiū de abhominationibus quas isti faciunt. Et dixit dñs ad viros Trāsite p̄ ciuitatē sequētes eū et percutite omnē sup quē non videritis thau. Nemini pcet oculus vester. et a sanctuario meo incipite. Cūcq; pertransirēt. clamauit prophēta. Heu. heu. heu dñe deus. ergo ne dispdes oēs reliquias israel? Et dixit dñs ad eū. qui indut⁹ erat lineis. Imple manū tuā pruinis. et effundens sup ciuitatē. et hoc faciēs pbuslit eā Spūs aūt leuauit ezechielē. et reduxit eū in chaldeā Et locutus est ad transmigrationem que cunctis ostenderat ei dñs.

Post hec ezechiel in ꝓspectu eorū p̄ diē cepit trāsportare vasa dom⁹ sue. ōsi transmigrās ad alium locū. Vespe aūt pfodit parietē. et perruinā parietis asportauerūt eū in hūeris sui eius. velata facie nil videntē. Et dixerūt ad eū dom⁹ isrl. Quid tu facis? Qui rndit Sup regē qui est i ierlm onus istud Parietē pfodiēt vt educāt eum. i caligine noctis egredietur. capiet i sagena adducetur in babilonem Oculis tuis non videbit terrā. sic sedechias fuit cū moriet. Post capt⁹ i cāpo solitudinis iericho ducet ē ad domū isrl in enigmate dicēs. Hec d. d. Aquila grādis magnaz alaz. longo membrorū ductu. plena plumis et varietate. hec é nabuchodonosor venit ad libanū. i. ad tēplū. et tulit medullā cedri. i. vasa dñi et sumiratē frōdium transportauit. i. ioachim. et tulit de semine terre. id est mathaniam. et posuit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

illud in terra.et creuit in vineam id eſt fe
cit eum regem.et accepit abeo in ſiuran/
dum.Et facta eſt aquila altera grandis.
id eſt pharao.et ecce vinea iſta extendit
palmites ſuos ad illam.ut irrigaret eam
Nunquid proſperabitur qui fecit hec?Et
qui diſſoluit pactum.nunquid effugiet?
Viuo ego in medio babilonis morietur.
Et factum eſt ꝟbum dñi ad ezechielem ī
anno nono.in menſe decimo.decima die
menſis dicēs.Fili hominis ſcribe tibi no
men dei huius.in qua confirmatus ē rex
babilonis aduerſus irl̄m hodie Ecce ego
tollam hodie a te deſiderabile oculoꝝ tu/
orum.⁊ ingemiſces tacens.non plorabis
non planges.luctus mortui faciens non
velabis ora amictu.nec cibos lugentium
comedes.ſed calciamēta erunt in pedib
tuis ranc̄s ad eundum.Et mortua ē vxor
ſua veſpere et non planxit.ſed erat quaſi
iturus.et dixerunt ad eum.quid proten/
deret hoc?Qui reſpondit. Hec dicit dñs
Ecce ego polluam ſanctuarium meū de/
ſiderabile oculorum veſtroꝝ.et pre nimia
anxietate non plangetis.qꝛ quiſq; de ne/
ce ſua ſollicitus erit.Poſtea in ꝓſolatōne
gentis ſue predixit ꝓphēta calamitates cir
cumſtantiū nationuꝫ.que vel iuuerāt ho
ſtes contra irl̄m.vel inſultauerant capti/
uis.i.filioꝝ amon.et moab.et edom.phi/
liſtīm tyri et ſidonis egipti et ethiopie.

ET factum eſt in xrj.anno tranſmigratōis.x.men
ſe.v.die menſis venit ad ezechielem qui/
dam qui fugerat de iheruſalem dicens.
Vaſtata eſt ciuitas. In precedenti tamē
veſpera.ezechiel predixerat de nuncio fu/
turo.Et audiēs omnis tranſmigratio ex
cidium vrbis ⁊ incendiū templi.leuaue/
runt vocē ſuam ⁊ dixerūt.Periit ſpes no
ſtra.abſciſi ſumus nō reſurgemus.Et ex/
clamauit ezechiel. Hec dicit dñs. Cum
ſanctificatus fuero in vobis.tollaꝫ vos de
gentib.et adducā vos in terrā veſtram.⁊
effundam ſuper vos aquam mundam.et
mūdabimini ab omnib inquinamentis
veſtris.Et facta eſt ſuper ꝓphētaꝫ manus
dñi et eduxit eū
in ſpū in campuꝫ
qui plenus erat
oſſib ſiccis vehe/
menter.Et air ad
eum. Fili homi/
nis. putas ne vi/
uent oſſa iſta? Et
dixit Dñe tu ſcis
Et dixit. Dic ad
ea. Oſſa arida hec dicit dñs. Ecce dabo
ſuper vos numeros.et ſuccreſcere faciam
carnes.et ſuperextendam vobis cutē.da/
bo vobis ſpiritū et viuetis.Et adhuc eo
loquente.factus eſt ſonus et cōmotio.et
acceſſerunt oſſa ad oſſa.vnumquodq; ad
iuncturam ſuam.et ecce ſuper ea nervi et
carnes.et cutis.ſed ſpiritū non habebant
Et dixit dñs ad ꝓphētam. Clama ad ſpi/
ritū ⁊ dices. Hec dicit dñs. A quattuoꝫ
ventis veni ſpūs.et inſuffla ſuper interfe/
ctos iſtos et reuiuiſcant.Et ſic factum eſt
et viuentes ſteterūt ſuper pedes ſuos.ex/
ercitus grandis nimis valde. Et dixit do
minus. Oſſa hec vniuerſa dom? iſrl̄ē Et
reſtituit ſpūs ꝓphētā in medio trāſmigra/
tionis.et locut? eſt ad eos q̄ mōſtraverat
ei dñs in ſignū duoꝝ.ſ. reuocatōis eoꝝ a
captiuitate.et reſurrectōis coꝝpoꝝ in fine.
Et tulit ezechiel lignū vnū.et ſcripſit ſu/
per illud lignum iude et ſocioꝝ eius.et ſu
per alterū lignum ſcripſit lignū effraim ⁊
ſociorum eius.et
cōiunxit ea.et te/
nuit ea in vna ma
nu ſimul.et dixe/
rūt ei. Quid tibi
vis in his? Qui
rīdit. Hec dicit dñs. Ecce ego ꝓgregabo
regnū iuda.et regnū effraim.et faciam e/
os in gentem vnam.et regnum vnum.et
fuus me? dauid princeps erit eoꝝ ī ꝑpetū.

Quidaꝫ iudei dicūt
q̄ campus iſte fuerit
in deſerto.vbi tot in/
terfecti ſunt inſepulti.
Decē tribꝰ dicebāt
eſſe regnū effraim.p
pter ieroboā q̄ regna
uit prim? ſup illas.⁊
fuit de tribu effraim.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et locutus est dominus ad ezechielem. Fili hois vaticinare aduersus gog.et terrā magog dicēs. Hec d.d. Ecce ego super te gog prīceps mosoch ⁊ tubal.seducā te. ascendere te faciam de lateribꝫ aquilonis.et adducā te sup montes isrl'.et cades ibi tu et oīa agmina tua.et dicā volucribus celi et bestijs terre. Properate ⁊ currite vndiq; ad victimā quā immolo vobis sup montes isrl'.vt comedatis carnes fortiū.et sanguinem principū terre bibatis.Et ossibꝫ corpis dabo sepulcrū nominatū.et mittaz ignē in terrā magog.et in bis qui habitant in insulis confidē Non q̄ sit fabula de ter. Hoc fabulan gog ⁊ magog imo hystoria .sed q̄ sicab hebreis post regnū mille annoz.⁊ q̄ tātus erit exercitus gog.q̄ hebrei per septē annos vsum lignoz hēbūt non de siluis.sed de armis.et colligentur ossa septem ānis. et sepelient in val le que ob hoc dicitur poliandrum. quasi multorum virorū sepultura. In.xv.anno trā sinigrationis.i.p̄ est ānus.xxiij.regni nabuchodonosoz.primo mense. decima die mensis.xiiij.anno postq̄ percussa est ciuitas in hac ipa die facta est manus dñi super ezechielem. Et adduxit eum in spiritu in terram isrl' super mōtem excelsum.⁊ ostendit ei descriptiōez ciuitatis et templi super quā ad literā nostri siluerunt auctores. Porro ezechiel in caldea inter captiuos iudicauit transgressores legis.et precipue quosdam de tribu dan et gad.q̄ in dīm p̄mitterēt impia.legis persequendo custodes.Et fecit vt dicit epiphanius cōtra eos prodigiū magnū.q̄ filij eoz ⁊ omnia uersa pecora a serpentibus pierūt.et predixit q̄ tribꝫ ille nō reuerteret ad ꝓpria. sed in medie regionibꝫ remanerēt.p̄terea. q̄ exacerbati in eū.distraxerēt eū equis p̄ crepidines saxoz.et excerebraueret eū ⁊ sepelierūt eū in agro maulim.in sepulchro sem et arfaxat.in spelunca duplici. In cuius similitudinē abrahā i hebrō sepulcrū fare ꝓposuit. Duplex aūt de eo q̄ camera ta sit.et aversa a superficie terre.summitas eius a parte vna.verū ex pte alia i petra suspensa sit super terrā. Iste ꝓphēta populo dedit signū in fluuio chobar.vt quā do deficeret sustinerēt desolatiōez terre sue tūc sperarent regressum ad isrl'm q̄n inuenaret. Ad eū q̄q; cōuenerat plurima mltitudo ꝓcaptiuoz ad fluuiū chobar.⁊ cal dei rebellionē veriti irrueret sup eos. Ipse vero p̄cibus suis sistens aquas fluminis sup aquas ambulās cū oīi mltitudine. ad alterā ripā se recepit.⁊ quotquot hostium p̄simpserāt eos sequi.submersi sunt et per oronē.subito largā piscū copiaz populo p̄stitit ad vescendum. Sepe quoq; mltis deficiēnbꝫ vitam restituit.

De daniele.ca.i. Visio q̄nta dañ.c.vij
Visio prima.ca.ij. Visio sexta.ca.viij.
Visio scda.ca.iij. Visio septa.ca.ix.
Visio tercia.ca.iiij. Visio octaua.c.x.
kathalogus regum babilonis.ca.v.
Visio quarta.ca.vi. Visio nona.ca.xi.
Visio decia.c.xij.

Incipit hystoria danielis. Ca I.

Ophetauit etiam in chaldea daniel. qui secundum iosephum et epiphanium de semine regio iude fuit.secundum.lxx.vero de tribu leui qui intitulo fabule belis ita ponunt. Homo quidam erat sacerdos nomine daniel filius abdol con iuua regis babilonis natus fuit in bethoron superiore. Scriptum de bele hebrei fabulam dicūt.non quin de veritate cōstet.sed ipsi danielē hec scripsisse negant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et fuit adeo caſtus. q̄ a ꝓtribulibus ſuis ſpado putaretur. Librū eius trāſtulit ihe/ronimus ad petitōem paule et euſtochij cum magna difficultate. Scriptus enim erat hebraicis literis. ſed chaldaico ſmo/ne. nec legebatur ab eccleſia ſcōm lxx. q̄ multum a veritate diſcorda bat eoꝝ editō. ſed Sicut videmus gal licum ſcriptū latinis literis. nec tñ oñi co/gnoſcenti lras hoc pꝫ

ſcō; theodotiōez q̄ apō hebreos nec ſuſāne habet hyſtoriā. nec ymnū triū pueroꝝ nec belis draconiſq; fabulam. de quo alius oꝺiemur. hoc premittentes. q̄ alij ꝓphe/tarū longe ante captiuitatē duarū tribu/um de ea ꝓphetarūt. vt iſaias et oſee. Alij ea imminente. et dum fieret. vt ieremias et ezechiel. Alij infra eam vt daniel et a/bacuc. Alij poſt eam. vt aggeus et zacharias. Factū eſt aūt cuꝝ nabuchodonoſor duxiſſet in babilonē nobiliores puerosq; u/troꝝ. et quoſdam de ſemine regio. pulcri/ores inter eos et doctiores qui ſtare poſſēt in palacio regis vt ait ioſephus caſtrauit qō etiā alios gentiby quas vaſtauerat fe/ciſſe dinoſcitur Et tradidit eos prepoſito eunuchoꝝ. et fecit eos erudiri prouinciali bus literis pariter et chaldeis Eſt autem chaldea lingua eadem q̄ et ſyra. ꝓpinqua hebree. et iuſſit eis miniſtrari cibos de mē ſa ſua. Fuerūt aūt inter eos quattuor opti/mi de filijſ iuda. daniel. ananias. miſahel et azarias. et mutauit eis rex noīa. et dicti ſunt balthaſar. ſydrach. miſac. et abdena/go. Balthazar autē erat nomē regij gene/ris. qō impoſuit danieli. vt dicit epipha/nius eo q̄ iam cogitaret de eius adoptōe Iſtis quattuor prepoſitus eunuchorum ſpecialem poſuit procuratorem malazar. Hi ꝓpoſuerunt nō ꝓuidere cibis gentri lium. Sed cū cogeret eos malazar edere de cibis regis. ne viderentur coram rege ceteris exiliores. dixerūt ad eū. Tempta nos obſecro diebꝫ. x. et da nobis legumīa et aquam. et poſt hec contemplare vultus noſtros et reliquoꝝ qui veſcuntur cibo/rio. et ſicut videris ſic facias nobiſcum. Dnō malazar tollebat cibaria et vinuꝫ eoꝝ. et dabat eis legumina. Propter hoc anime eoꝝ erāt limpide. non hebetes pro/pter multitudinē cibo/ꝝ. nec confuſe. p va/rietate. et corpa eoꝝ laboribꝫ apriora et ſu/bito facti ſunt eruditi. q̄ dedit eis dñs ſci/entiā et diſciplinam. et precipue danieli intelligentiā viſionū et ſomnioꝝ Nota q̄ multitudo cibo/ꝝ hebetat. varietas cōfun/dit ingeniū Et exactis tribus annis ſtatu/ti ſunt in cōſpectu nabuchodonoſoꝛ. et re/ omnibus que ſciſcitatus eſt rex ab eis. in/uenit in eis decuplum ſup cūctos aziolos et magos qui erāt in regno eius. Et fuit daniel in honore Qui regnabant ſup in chaldea etiā vſ/q̄ ad darīū et cy/rum. Hic termi/natur prima danielis picopa. Prima di/ſtinctio que nō dicitur viſio Jero. eā per x. diſtinctōes diuiſit. nō dico libros. Se/quūtur aūt. ix. vel. x. que viſiones daniel dicunt. eo q̄ ī eis vel ipe aliquid viderit. vel viſum ab alio explanauerit. medos et perſas. qui et dejecerit regnū ba/bilonis.

Prima viſio danielis C. II.

Dro in āno. ij. regni ſui vidit nabuchodonoſor ſomnium et ꝓtritus eſt ſpūs eius. et effu/git ab eo ſomniū. Nec ē intelligendus ſe/cundus annus regni ab origine ſed a con/ſummatione. Conſummatū autē eius re/gnum dr. poſtq̄ ſubiugatis ſibi nationi/bus. reliquias iſrl eduxit ab egipto Con/uocauit ergo rex cōiectores chaldeoꝝ. et dixit ad eos. Vidi ſomnium. ſed igno/ro quid viderim. Hucuſq; ſcriptus ē liber hic hebraice. Qui reſpondent ſyriace. Dicat rex ſomniū ſuis ſuis et interpretatōez eius indicabimuſ Et ait rex. Niſi ſomniū et eius cōiecturaꝫ deinde chaldaice vſ/q̄ ad viſionem quā vidit in ſuſis ſub bal/thaſar.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

indicaueritis mihi.peribitis et dom⁹ vẽe publicabuntur.Et dixerũt.Non ẽ homo super terrã.qui ꝓmonẽ tuũ possit implere exceptis dijs quoꝝ ꝓuersatio nõ est cum hominib⁹.Tunc ꝓcepit rex in ira magna vt interficerentur oẽs sapiẽtes babilõis. et querebatur daniel ⁊ socij eius vt pirẽt Qõ cum audisset daniel.ingressus rogauit regem vt daret ei tps ad solutõem ꝓ vnam noctẽ tantũ.vt dicit iosephus. Et ingressus daniel ad domũ cum socijs suis orauit deũ.et per visionẽ noctis reuelatum est ei misteriũ.et benedicens deũ.ingressus est ad regem.Et ait ad eum rex. Poteris ne mihi somniũ indicare ⁊ interꝓtatõem eius? Qui rñdit.Non potest hoc homo sed est deus in celo reuelãs misteria.qui indicauit tibi que vẽtura sunt in nouissimis tẽporib⁹.Visiones capitis tui.id ẽ cordis tui hee sunt. In corde enĩ est sapientia scõz euangeliũ. non in capite vt scõm philosophum. Tu cogitabas in stratu tuo quis post te mõi teneret principatũ.et ostendit tibi deus regnaturos. Videbas coram te statuã grandem et terribilem.cuius caput et collum erat ex auro.pectus et brachia de argento.venter et femora ex ere.tibie aũt ferree.pedum quedam pars ferrea.quedam fictilis.Et abscisus est lapis de mõte sine manib⁹.et ꝓcussit statuã in pedib⁹ ⁊ contriuit eã.et redacta est in fauillam que rapitur vento.⁊ non est inuẽtus locus eius. Lapis autez factus est mõs magnus et implenit vniuersam terrã.Hunc audi rex interꝓtationẽ eius.Tu es caput aureũ cuz his qui succedent tibi.Et post hoc cõsurget regnũ aliud minus te.qõ intelligenduz est de regno medorum et persaruz.tanꝯ per duo brachia.per que deiectum est regnum babilonis.Et regnum tercium aliud eneuz qõ imperabit vniuerse terre.qõ intelligẽdum est de regno grecoꝝ.qõ vocalius .i. nominatius fuit ceteris.vel ꝓter eloquẽtiam grecoꝝ.vel ꝓter famã alexandri Et quartũ regnum erit quasi ferreũ.qz sicut ferrum domat omnia metalla.sic illud cõteret omnia hec.qõ intelligendum est de imperio romanoꝝ.Porro qz vidisti partem pedum testeam.partẽ ferreã.sicut ferrum nõ potest misceri teste.sic erunt in eo ciuiles discordie.et pars solidabitur.pars altera ꝓteretur. Tunc suscitabit deus regnum celi.qõ cõminuet vniuersa regna hec.et stabit in eternum. Super hoc dicit iosephus.Significauit et daniel regi de lapide.qõ mihi nõ placuit indicare. Hoc autẽ referunt hebrei ad regnũ suuz quod expectant. Tunc rex cecidit in faciem suaz et adorauit danielem dicens. Vere deus vester. deus deoꝝ est.Et dedit danieli principatũ super oñs prouincias babilonis. et super cunctos sapientes.Obtinuit aũt daniel a rege.vt tres socij eius principatum haberent super prouincias. ipe vero preesset ĩ babilone ⁊ staret in foribꝫ regis.

Secunda visio danielis. C. III.

Sequitur secũda visio danielis.que ob hoc tantũ visio dr.qz vidit in ea rex in fornace quartuz similem filio hominis. Porro nabuchodonosoꝛ fecit statuam auream.altitudine cubitoꝝ um.lx.latitudine.vi.et statuit eam in campo durã.fluminis scz cuiusdam.iuxta quẽ gigantes edificauerũt turrim. Septuaginta dicunt in campo deirbolon.quod interpretatur ꝓclusum. Haz erecta statua.circũsepiuit rex campũ.et cõuocauit rex omnes principes regionum ad dedicatiõez statue.et ꝓco clamabat vehementer. In hora qua audieritis sonitũ musicorum adorate statuam.

Qui nõ adorauerit eadem hora mitterẽtur in fornacem ignis ardentis. Et adorauerũt omnes ꝓter socios danielis. Inde est qz cum fiũt ordines ante oẽs epistole qua dr. Dei qui tribus pueris ⁊ cõ nõ dr flectam⁹ genua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

succensa est fornax septuplū. et missi sunt viri cum vestibꝫ in mediū fornacis. viros aūt illos qui miserāt eos interfecit flāma ignis Que sequūtur vsqꝫ tunc obstupuit rex. dicit se iero. non legisse in hebreo sed qz in toto orbe dispersa erant ea scilicet que sequūtur canticū. et quedam alia. dispersa quidem. qz translatio theodotionis que vbiqꝫ legebatur ea continebat. ideo timuit iero. ea nō apponere. tñ iugulabat ea per obelum. verū ante posito ea subiecit ne apud impios partē voluminis videretur detrūcasse. Horro fornax succēsa erat malleolis id ē sarmētis et pice. et stipa. et napta. qđ scōm salustium hystoriographum quoddam genus fomitis est apud persas. scōm alios aūt ossa sunt oliuarum arefacta cuz amurca. secū dum plinīū in terra babilonis fluit ad modum bituminis Ossa oliuarum fruct? eaz aridi. z amurca intincti fece olei.

Et erupit flamma et incendit quos repperit iuxta fornacem de chaldeis. et effusa ē super fornacē cubitis. xlix. qđ gcometrica regula cōprehensum est. Angelus autem descendit cum eis in fornacem. et excussit flammā. et induxit quasi ventū roris flantem. id est refrigerantē eos. Tunc ananias orauit dicens.

Just? es dñe. peccauim? enī. z transgressi sumꝰ a te. et tradidisti nos in manus hostiū. Sed in aīa contrita et spiritu humilitatis suscipiamur a te. et sicut in olocaustuz pinguiū. sic fiat sacrificium nostrum hodie in spectu tuo. vt placeat tibi. Tunc illi tres quasi vno ore benedicebant deum dicētes. Benedictus es dñe deus patrum nrōz. z. et laudabant? omnē creaturam ad benedicendū deuz. procedentes a superioribus ad inferiores Ex hoc autem qđ predictuz est. in anima contrita. et spiritu humilitatis. et qđ in canticis legitur

Hinc collige qꝫ sepe quis orat in forma ecclesie. Isti enīz nō pmiserant peccatum pro quo traditi fuissent hostibꝫ.

Benedicite spiritus z aīe iustorum dño errauerūt quidam dicentes. esse in homine preter spiritum sanctū duo distincta .i. spīm z aīam. Huc usqꝫ in hebreo nō habetur. Tūc obstupuit rex. et surgēs ppere ait Nōne tres tñ misimus in ignē? Et ecce video viros qt tuoz ambulantes in medio ignis et species quarti similis est filio dei. Qđ de angelo intelligi potest Tūc vocauit eos rex. et egressi sunt. Et mirabātur omnes qꝫ capillus eoz nō esset adust? nec etiam saraballa immutata. Et ait rex. Non est deus alius qui ita possit saluare. et posuit edictum. vt qui blasphemiaz loqueretur in deū eoz periret. et domus ei? vastaret? et restituit ei principatū. pulcritudinem.

Philosophi in hoc errabāt qꝫ spiritū dicebant esse quoddam. quo mediante. coniungatur anima corpori. Theologi autem dicunt. duas eē vires aīe. superiorez quā rationabilitatez inferiorē quā sensualitatem dicunt. et sic forte in sententia nō differūt philosophi et theologi.

Tercia visio danielis. Ca. IIII.

Sequitur tercia visio danielis. quam nō scripsit daniel. sed est epistola regis. quaz scripsit vniuerso regno suo postqꝫ de bestia vltus est in hominē et in regnuz. In qua predicauit mirabilia que fecerat apud eū deus excelsus. Forma autem epistole hec est quā interseruit daniel operi suo. Ego nabuchodonosor florens et elatus in sua biam. somniū vidi qđ perterruit me et cogitatis sapientibus babilonis. solutōez eius nō indicaue/ rūt mihi donec ingressus ē collega daniel cui nomē baltha sar. qui habet spīm deoz sanctorum et dixit ei. Quidebā supra stratū meū. et ecce arbor in medio terre. cuius proceritas vsqꝫ ad celū. et aspect? eius vsqꝫ ad terminos

Ipe enīm rex fecerat eum sibi scōm z quasi collegā suū.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

terre.et esca vniuersoꝝ in ea.sub ea habi/
tabant animalia et bestie.et in ramis eius
volucres.et ex ea vescebatur omnis caro.
et ecce vigil et san
ctus de celo descē/
dit et ait. Succi/
dite arborem ⁊ ra
mos et fructus e/
ius.et fugiant et
ea bestie et volucres Verumtamen germē
eius in terra sinite.et cum feris ps eius ī
herbis terre.Cor eius ab humano ꝑmu/
tetur.et cor fere detur ei.et septem tempo/
ra ꝑmutentur super eam. In sententia vi
gilum decretum est.et petitio sanctoꝝ est.
donec ꝓgnoscant viuentes qm̄ dñatur ex/
celsus in regno hominum.et cui voluerit
dabit illud. Tunc daniel tacitus cogita/
bat quasi hora vna conturbatus quia ma
la protendebantur regi.et ait. Tu es ver
arbor illa qui inualuisti.et potestas tua ī
terminis terre.et audisti pervigilem sen/
tentiam altissimi super te Ab hominibus
ejcient te .et cum feris erit habitatio tua
Fenum vt bos comedes.vij.tempora. id
est anni mutabuntur super te. donec scias
ꝙ dñetur excelsus super regnū hominum
et relinquetur tibi germen radicis. quia
regnum tuū restituetur tibi. Quāobrem
audi consiliū meū. Peccata tua elemosi
nis redime.forsitan ignoscet tibi deus.
Factum est autem post annū deambula/
bat rex in aula.et loquebatur in spiritu e/
lationis dicens. Nōne hec est babilō quā
edificaui in robore regni et in gloria decoꝛ
ris mei? Adhuc erat sermo in ore eius.et
vox de celo ruit Tibi dicit nabuchodonosoꝛ
Regnum transit a te.et cum feris habita
bis septē tpib. donec scias ꝙ dñetur ex/
celsus in regno hoim. Eadem hora ex ho/
minibus abiectus est.et fenum vt bos co
medit.donec capilli eius canescentes in si
militudinem aquilarum crescerent.et un
gues eius quasi vngues auiū. Igit̄ post
dies diffinitos a dño.ego nabuchodono
soꝛ leuaui oculos ad celum et sensus me?
redditus ē mihi.et benedixi altissimo cui
potestas sempiterna.et non est qui dicat
ei.quare sic fecisti. Et requisierūt me opti
mates mei.et regno meo restitutus sum
et magnificentia amplioꝛ addita ē mihi.
Ex his apparet.et epiphanius attestatur
ꝙ non corpis mutatōem.sed mētis alie/
natōem passus est.et ablatus est vsus lī/
gue ad loquēdum.et herba data est ei na/
ture cibus hūane. Et videbatur ei ꝙ bos
esset in anteriorib̄ et in posterioribꝫ leo se
cundum misteriū tirannoꝝ.qui in prima
etate voluptatib̄ dediti et cervicosi. iugo
belial subduntur.in fine vero interficiunt
diripiūt et conculcāt. Multi quoq; egredie
bantur ⁊ videbant eū. solus daniel nō e/
grediebat̄.qz toto tpe alienationis eius
oꝛoni pro eo vacabat ⁊ ad preces ei? anni
vij.quos rondē dixit tpa in. vij. menses
versi sunt. In quib. ꝛc. diebꝫ infamiā pati
ebatur.et p alios.xl.reuersus ad coꝛ hoīs
flebat et supplicabat deo. adeo ꝙ ex ni/
mijs fletib̄ vt caro oculi eius facti erāt.et
iterū per alios.xl.dies vertebatur in insa/
niam. donec septē menses ꝓplerētur Post
quos reuocatus est.non tñ regnauit. sed
statuti sunt pro eo septē iudices. ⁊ vsq; ad
finē.vij.annoꝝ penitētiā egit. panē et car/
nes nō comedens.et vinū nō bibens. Le
gumimbꝫ vtebatur et herbis scōm ꝓsiliū
danielis. Et cū iterū regnasset.voluit da
nielem facere coheredem filioꝝ suoꝝ. Et
ait daniel. Absit a me.vt patrum relin/
quens hereditatē
incircumcisorum
donis inheream.
Hic dicit iosephꝰ
ꝙ libros hebraī/
cos ipe in grecū
transtulit eloqui/
um Et hic mutat
daniel ordinem
hystorie. Nos au/
tem ordinem prosequamur.

Et si daniel ordinē
hystorie hic muta/
uit.m. tamen vtens
recto ordine enume/
rat reges babilonis.
vt ostendat sub quo
viderit.iiij.visionē
scilicet sub balthasar
v.a nabuchodono.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

kathalogus regum babilonis. C.V.

MOrtuus est nabuchodonosor magnus. et regnauit filius eius nabucho. pro eo. qui temambo hostiũ templum belis magnifice decorauit ciuitatem repans. ita vt nequaq̃ obsidentes valerent fluuiũ auertere. paternis regalibꝫ maiora superaddidit et in diebꝫ .xv. cõsũmauit. iuxta q̃ lapides fuit grandes instar montis. et superplantauit arbores. et ortum qui suspensilis dicebatur. eo q̃ vxor eius que in finibꝫ medie nutrita fuerat. regionẽ suam alonge videre desideraret. Huius meminit megastenes in libro iudicioꝝ. et asserit eũ fortitudine et accuũ magnitudine hercules transcendisse. Sed et diodes in libro coloniozuꝫ dicit q̃ iste nabuchodonosor obsedit tyrum trib annis. et decem mensibꝫ. Eo moꝛtuo regnauit pro eo aiulina tapachus. Hic est euilmerodach. qui. xxxvij. anno trãsmigratõis. mense. xij. xxvij. die mensis. subleuauit caput ioachim regis iuda de carcere. et posuit thronũ eius supꝛ thronũ regum qui erant cum eo in babilone. et comedebat coꝛam rege cunctis diebus vite sue. et banc fecit cũ eo misericoꝛdiam. quia pater eius non fuauerat ei fidem. Tradunt tñ quidam. q̃ euilmerodach frater iuniozis nabuchodonosoꝛ. in diebus autem eiectionis paterne. multa egit impie in terra. et patre restituto accusatus apꝺ eum missus est in carcerez. vbi ioachim erat vsqꝫ ad moꝛtem fratris sui. Cumqꝫ regnare cepisset. eleuauit ioachiz quem sociũ habuerat in carcere. nimensqꝫ ne resurgeret pater suus. qui de bestia redierat in hominem. consuluit ioachĩ. Ad cuius ꝓsilium cadauer patris sui effossiuz diuisit in. ccc. ptes. et dedit eas necentis vulturibꝫ. Et ait ad eũ ioachim. Non resurget pater tuus. nisi redeant vultures in vnum. Hic habuit tres filios egessari um qui regnauit dictus est. labosardachuz et nabar qui balthasar ꝯnominatus est. ad quẽ post regna fratꝝ regnũ deuolutũ e

Quarta visio danielis. Ca. VI.

SEquitur quarta visio danielis. non scõm oꝛdinem libꝝ eius. sed scõz historiã. in qua vidit scõm imagines quattuoꝛ bestiaruz. quattuoꝛ regna que vidit nabuchodonoꝛ. in statua quadriformi. sed additum ẽ de antixpo et die iudicij. Deꝛoꝛo ãno primo balthasar vidit daniel somniũ. cui? summam scribens ait. Videbam. et ecce quattuoꝛ venti pugnabant in medio mari. Hee sunt angelice potestates que laboꝛãt pro regnis mundi quibꝫ pꝛesunt. et quattuoꝛ bestie ascendebant de mari. prima q̃si leena. et habebat alas aquile. Et auulse sunt ale eius. et sublata est de terra. et sup pedes quasi homo steterit. et coꝛ eius datũ est ei. Hoc est regnũ assiriozꝝ qõ comparatur leene. ꝓpter violentiã et libidinis ĩ pacientiam. quia leena sp in coitũ gestit. Alas aquile habuit. ꝓpter longeuitatẽ. Hã in secunda etate inchoans sub saruch pro auo abzalx. et descendit vsqꝫ in quintam sub balthasar. Qõ aũtale auulse sunt et stetit vt homo. et coꝛ ei datũ est. ad peccatiõnẽ nabucho. respicit ꝛ restitutionẽ. Secunda bestia similis vrso in parte. et tres oꝛdines erant in oꝛe eius dentium. ꝛ dicebant ei circũstantes Surge ꝛ comede carnes plurimas. Sed hoc est regnũ persaꝝ qõ comparatur vrso. ꝓpter pacienniaꝝ laboris. et victus parcitatẽ. Nam ꝑ pulmẽto sale vtebãtur et cardamomo. sed similis fuit vrso in parte non ex toto. qꝛ in ꝓximi dei nil crudeliter egit. vnde ĩ zacharia dicuntur equi albi. Tres oꝛdines dentium habuit. idẽ tria regna in primo. Tyrus insula tũc tẽporis fuit. et volebat eam continuare terre sed postea alexander hoc ꝓsummauit. Ibi quattuoꝛ colorum equos legit̃ vidisse albos nigros rufos. varios.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

cipio sui. medorum. persarum. et chaldeo-
rum vel tres principes habuit sup. c. xx. satra
pas. Quo dicebant ei. comede carnes plu
rimas hoc refertur ad assuerum. cui dixit
ama vt occideret iudeos. Tercia bestia qi
pardus. et habebat alas auis. et quattuor
capita erat in ea. et potas data est ei. Hoc
est regnu grecor. quo pparatur pardo qui
saltu ruit in morte. pter impetu alexan-
dri Et varij colores. diuersa sub eo regna
significant. Alas habuit. qr nil velocius
victoria alexandri

Quattuor capita eius. iiij. sunt alexandri successores Nec hanc potestatem habuit a se alexander. sed fuit virga furoris dni in filios pestilentes.

Alexander inuidens alicui post se honore quem habuerat contingere. xij. qui sibi succederent pstituit quor quattuor tm regnaverut.

Quarta bestia terribilis et fortis. dentes ferreos habens. comedens et reliqua pedibo pculcans. hoc regnum romanor. qo nulli bestie pparuit daniel. vt quicquid ferotius in bestijs cogitamus. intelligamus in romanis. Hebreus tn dicit similem fuisse apro. scom illud psalmiste. Vastauit eam aper de silua et singularis ferus depastus ea. Hoc regnu cetera pculcauit. Quo sequit. et habebat cornua decem. respicit ad finem mundi. qr tunc regnu romanu diuidet in decem regna. qo significatu est per decem soles in vaticinio sibille. et ecce cornu aliud paruz orum est de medio eor Vide est antixpus de tribu dan ignobilis. in obscuro loco babilonie nasciturus. Et seminbo quidem parentu pcipietur. sed post cceptu spus malignus descendet in uterum matris. cuius virtute deincepsa puer aleturnascetur adolescet. Vnde filius perditionis dicit. Et tria de cornibo primis euulsa sunt a facie eius. i. tres reges de decem prius interficiet. regez scz africe egipti. ethiopie. Tuc alij septem victori colla submittet. Et ecce quasi oculi hois erant in eo. i. alta et rabilis scientia. qr magice miracula faciet. et inueniet thesauros absconditos. Et erit ei os loques ingenia. qr deu se dicet. et circuncidet se. dicet se messiam esse. cofluent ad eum iudei. redificabit templu. et solium suum ponet in eo. conuertet ad se oes terrore. muneribo. miraculis. hetham et enoch interficiet Aspiciebam hec. ad est potestate huius. donec throni positi sunt. de quibo in euangelio. Sedebins super thronos. et antiquus dierum sedit. i. deus eternus iudex qui apud iohannem solus in throno sedet. Vestimentu eius quasi nix candidum. et capilli eius quasi lana mda gloria maiestatis eius significat Throni eius flamme ignis. rote eius ignis accensus. Hoc est qo alibi dr. Ignis ante ipm precedet Fluuius igneus et rapidus egredebatur a facie eius. qo celeritate iudicij notat. qua dicit aplus in momento. in ictu oculi futura. Milia miliu ministrabat ei et decies centena milia assistebant ei. icut cario est. Naz decies. c. milia. id est xpt miliu milia. hoc ad exercitus angelorum referre. Judiciu sedit. et libri aperti sunt id est iudicibo sedentibo pscientie singulor patebunt. Et vidi qr interfecta esset bestia quarta. aliaru qz ablata esset potestas. qr tunc cessabit omis prelatio. cu tradet xps regnu deo patri. Et ecce cu nubibo celi qsi filius hois veniebat. qr xps bajulis nubibus descendet in aera. scom illud. Ita veniet quadmodu vidistis eu euntem in celu et vsqz ad antiquu dierum perueniet. qr xps per omnia equalis est patri. et dedit ei potestate. et honore. et regnu sempiternu. Cu qz vidisset hec daniel. accessit ad vnuz de assistentibo. et querebat veritate. Qui exposuit ei singula. hec addens de antichristo Sanctos altissimi conteret. et tradentur in manu eius vsqz ad tempus et tempora et dimidiu tpis. i. vsqz ad annu et duos annos et dimidiu anni. Hebreus enim nomine tpis significat annu. et per numeru pluralem duos annos. Hebreus enim hz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

dualem numerum sicut ꝛ grecus. Breue erit ꝓs hoc. sed nisi ab breuiati essent illi. non salua fieret omnis caro.

Visio. v. danielis. Ca. VII.

Sequitur .v. visio danielis. hebraice scripta i eo precedentes vero chaldaice. Anno tercio balthasar. ego daniel eram in helá regiõe in susis que ẽ metropolis elamitaꝝ. que i iudith vocatur echbatanis. In qua vt iosephus dicit fecit daniel mausoleum regum. Et vidi in visione me esse super portam vlai. Et est vlai nomẽ porte. vel lacꝰ ante portam. Et ecce aries vnꝰ stabat ante paludem habens cornua excelsa. ꝛ vnũ excelsius altero atqꝫ succrescẽs. Hic est cirus potentior dario. et ventilabat cornibꝰ contra occidentẽ aquilonẽ ꝛ meridiem. et omnes bestie nõ poterãt resistere ei. Hoc ad ipm regnũ refertur. non ad personam. et ecce hircus veniebat ab occidente. et nõ tangebat terrã. Hic est alexander ꝙsi volans. per inuia quoqꝫ gradiens vt hircus vel ab hircis oculoꝝ quos diuersi coloris habuit. Et venit ad arietem quẽ videraꝝ. et efferatus est in eum. et percussit arietẽ et ꝓmunit duo cornua eius qz darii arsami filium percussit. et medos ꝛ ꝑsas sibi subiecit. et orta sunt ei quattuor cornua id est quattuor successores. de quibꝰ suo loco dicemus De vno ex eis egressum ẽ cornu modicũ. et factũ est grande. Hic est antiochus epiphanes. descendens a seleuco Qui dũ esset obses rome. euasit in regnũ et magnificatus est ꝓ meridiẽ. i. contra egiptios. et ꝓ orientẽ. i. eos qui in ꝑside res nouas moliebantur. et ꝓ fortitudinẽ celi. id est filios israel Et deiecit de stellis. et cõculcauit eas ꝛ vsqꝫ ad principẽ fortitudis id est deũ magnificatus ẽ. et ab eo tulit iuge sacrificiũ. et deiecit locũ sanctificatõis eius. qz in templo statuã iouis posuit. Et audiui vnũ de sanctis loquentẽ ad alterũ et dicere Vsqꝫquo iuge sacrificiũ ꝛ sanctuarium et fortitudo cõculcabitur? Qui respondit. Vsqꝫ ad vesperam et mane. dies mille. ccc. et mundabitur sanctuariũ. qz a primo ingressu antiochi in ihrusalem vsqꝫ ad mundatõnem templi factaꝝ a iuda machabeo. per successiones diei et noctis fluxerunt sexãni. menses tres. et dies .xx. Cumqꝫ quereret daniel intelligẽtiã somnij gabriel venit ad eum. et indicauit ei. Et ꝙ huiusmodi visiones sanctoꝝ vt ait iosephus. deprehenditur error epicureoꝝ qui hunc mundum sine rectore. ꝛ sine dei prouidentia casu ferri confirmant. qz si mõs sine presule esset. oliz depisset. sicut nauis desolata rectore. nec scõm ꝓprietas oĩa prouenirent.

Visio sexta. Ca. VIII.

Sequitur sexta visio danielis. que quarta est in daniele. sed iero. sextam eam vocat in ꝓlogo abacuc. et hec caldaice scripta est. Factũ est vt cirus et darius obsiderẽt balthasar in babilone. Balthasar ꝛo fecit grande conuiuiũ optimatibꝰ suis mille ꝛ fecit vt afferrentur vasa que asportauerãt nabuchodonosor auus suus de templo dñi. et bibebant in eis rex ꝛ optimates et vxores ꝛ pcubine eius. et laudabant deos suos. Secundum iosephum solemnitas erat in babilone instituta ob nutritionem vrbis. Fabulantur hebrei. ꝙ balthasar intellexerat. lxx. annos captiuitatis. quos ꝑdixerat ieremias fluxisse. et tũ hebrei nõ erãt liberati a iurisdictione sua. Unde exultauit. et dijs suis gras agebat. Sane illa ãnorũ septuagena nõ dũ fluxerat. sz septia decas iam decurrebat. In eadem hora apparuit ꝺeum man? scribẽs Uel ideo. quia putabat hostes recessisse. cum illi ad diuidendum fluuiũ abissent vt iurta ciuitatem vadabilem facerent Uel quia ꝓfectati ei darii? ꝛ cir? illis fecẽ ꝓuiniũ. sz illi inf. epulas occiderẽt eũ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

in pariete. Cunqꝫ rex vidisset et manū et scripturā incertū est vtrū astantes vidissent manū. scripturam quidem viderunt Postqꝫ manus euanuit. conturbatus ē rex. et genua eius ad se inuicē collidebantur. et exclamauit fortiter. vt introducerētur magi chaldeoꝝ. Et ait ad eos Qui legerit scripturā hanc. et interpretationem eius dixerit. purpura vestietur torquē aurea habebit in collo. et tercius erit in regno meo. id est vnus erit triū principum qui presunt satrapis. Illi aūt nō potuerūt scripturā legere. Et ingressa ē regina. nō vxor scōm porphiriū. sed auia scōm iosephū. Vel mater scōm origenē. Et ait ad regem. Est vir in regno tuo. qui spiritum deorum habet. quē pater tuus. i. auus pr̄cipē magoꝝ pstituit. Hic vocetur. et omnia dicet tibi. Cunqꝫ intrasset daniel promisit ei rex munera q̄ supra Qui respondit. Munera tua sint tibi. vel alteri da. Scripturā aūt legā tibi rex. et exponā. Noſti q̄ deus excelsus dederat regnū pr̄i tuo et nō pgnouit. pterea fenū vt bos comedit. donec pgnosceret. Tu quoqꝫ cum scires hec oīa. aduersus deū celi eleuat⁹ es et vasa eius pphanasti. tradens ea manibus immūdis. et bibens in eis. deos laudasti qui nec viuunt. nec sentiunt. deū vero qui flatum tuū in manu sua habet non glorificasti. pterea ista coram te exarata sunt. Vane. tecrel. phares. q̄ sonat numerus. appēsio. diuisio. Et ē sensus. Numerauit deus regnū tuū. id est pleuit illud. et est dictū per simile pecunie que numerata tollitur. et absconditur. Appensus es in statera. et inuentus es minus habēs id est iusto dei iudicio minus vines q̄ putabas. Diuisum est regnū tuū. et datū est medis. et persis. vel fractū est regnū tuum Nam phares fragmentum significat. Et tradidit rex munera danieli que promiserat. Eadē nocte capta ē babilō. Nec tamē fuit daniel simoniacus. quia pponte oblata suscepit.

Num cyrus diuiserat enfraten longe a ciuitate per plures riuos vt alueū qui influebat in ciuitatē. vadabilem faceret. et per ipm ingressi sunt hostes in ciuitatem sub muro. et interfectus est balthasar. et successit ei darius i regnū. annos natus. lxx. duos. Nam cyrus ei tanqꝫ maiori honorem in oīibꝫ deferebat. Qd aūt eadē nocte visionis capta sit ciuitas. apparet i isaia. qui loquens ad balthasar. ait. Pone mensam. et contemplare in specula comedentes. et bibentes. surgite principes. arripite clipeos. Quidam tradunt. q̄ mater balthasar pro qua factus est ortus sus pēsibilis. filia fuit darij. et q̄ balthasar filiū mnō habebat. darius festinabat occupare regnum.

Vlio septima. Capᵒ. IX.

Sequitur. vij. visio danielis. Porro darius sumens danielem duxit eū secū in mediam Et fecerat eū vnū de tribꝫ satrapis qui p̄erant. c. et. xx. sed in daniele spiritꝰ dei amplior erat Et cogitabat rex constituere eū super oīe regnū. Unde principes inuidebant ei. et querebant occasionē accusandi eum ex latere regis id est pro eo q̄ erat ex latere regis. Fabulantur hebrei q̄ querebant occasiones in pmone. tactu. nutu. vl̄ internūcio ad reginā vel ad aliquā concubinarum regis. nullamqꝫ causam reperire potuerunt. eo q̄ fidelis esset. et sup thesauros erat vt dicit iosephus. q̄ adeo iustus erat. vt munera oblata respueret. Et dixerunt principes. Non inueniem⁹ occasionem aduersus eum nisi in lege dei sui. et surripuerūt regi dicentes. Consilium inierunt cuncti principes regni tui et satrapē et iudices. q̄ qui perierit aliquid a quocunqꝫ deo vel homine. vsqꝫ ad dies xx. nisi a te rex mittatur in lacum leonuꝫ. Hūc itaqꝫ pfirma sērēnā. et scribe decretū et acquieuit rex. Porro daniel ingressus ē domū suam. et fenestris apertis i cenaculo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

suo.contra ierlm tribꝫ temporibꝫ i die flectens genua orabat Tribus horis orabāt iudei in die horas.tercia sexta et nona. sic legitur de apostolo.q tribꝫ vicibꝫ orabat in die.et de petro ⁊ iohāne.q ascendebāt ad horā orationis nonā. In tercia orabāt q tunc est datus decalogus i syna. In eadem orat ecclesia.q tunc est datus spiritꝰ sanctus super apostolos. In sexta orabāt q tūc erectus est serpens eneus in deserto. In eadem orat ecclesia.q tūc est xp̄us suspensus in ligno In nona orabant.q tūc dedit petra aquam in cades In eadē orat ecclesia.q tūc de xp̄o lancearo exiuit sanguis et aqua. Cumq inuenissent viri illi danielem orantē.accusauerunt eū ad regem de transgressione decreti. Et p̄tristatus rex posuit cor vt liberaret eū. laborans vsqꝫ ad occasum solis. Dō intelligentes viri dixerūt. Scito q lex huius regni est vt decretum regis non liceat immutari. Tunc miserunt danielem in lacū leonuꝫ et obsignauit rex anulo suo et anulis optimatū lapidem qui p̄o ianuis posit? erat Et incenatus rex totā nocte duxit insomnem.et diluculo reduxit ad lacum.et flens exclamauit. Daniel fue dei.valuit ne deus tuus liberare te a leonibꝰ? Qui rñdit. Deus meus misit mihi angelum suum ⁊ conclusit ora leonū. q non est inuenta in me iniquitas. Forte q vidit angelum vocatur hec picopa visio. Et eductus ē de lacu leonū in nullo lesus Et dixerunt qui accusabant eū. nō dei prouidentia hoc factum. sed q saturati erant leones. Tunc rex iussit leonibus multas carnes apponi. eisqꝫ satiatis.accusatores danielis misit i lacum cum vxoribꝰ ⁊ filijs .et non peruenerunt vsqꝫ ad pauimentū donec arriperent eos leones.et oīa ossa eoꝝ cōminuerunt. Tunc scripsit darius vniuerso regno suo dicens. Paueant oīes deū danielis. ipe est.n.deꝰ viuens et eternus i secula .et egrotauit daniel per dies plurios Cumq surrexisset.faciebat opa regis. sed te mausoleum in echbatanis.q̄ō hactenꝰ manet vt dicit iosephus ita mirabile.vt ea die qua p̄spicitur.putetur esse constructum. Ibi sepeliunt medoꝝ reges.et persarum pariter ⁊ parthoꝝ.et cui cura illi? cōmittitur.sacerdos est iudeorum.

Visio octaua.C. X.

Sequitur octaua visio danielis. In āno primo darij filij assueri.qui ⁊ astiages dict? est.qui subiugauit sibi regnū chaldeoruꝫ ego daniel intellexi in libris ieremie vt cōpierentur.i.ad p̄pletionem appropinquarent desolationis ierlm āni.lxx.et oraui dominum in ieiunijs.et sacco ⁊ cinere dicēs Justus es dñe.peccauimus iniquitatem fecimus.et adduxisti eam super nos.auertatur obsecro ira tua a ciuitate tua ierusalem ⁊ monte sancto tuo. Ostende faciē tuam super sanctuariū tuum.q̄ō desertuꝫ est. Exaudi dñe.placare dñe. attēde ⁊ facne moreris. Adhuc me loquente.ecce vir gabriel tetigit me in tp̄e sacrificij vespertini.et ait. Ab exordio precum tuarū.egressa est liberatōis sententia a deo. Ego autē veni vt indicarē tibi eam.et etiā quedam alia.quia vir desideriorꝫ es tu. Tu g̃ animaduerte visionem.et p̄monem intellige. Tunc aperuit ei liberationem spiritualem futuram per xp̄m. Forsan imminentez p̄ qua orabat differt.q post dicet de ea etiam dictum.ibi.noli timere. Addit etiam de destructione per romanos. septuaginta ebdomades abbreuiate sunt sup̄ p̄plm tuuꝫ et super vrbem tuam sanctā.vt p̄sumatur preuaricatio.et finem accipiat peccatum. et deleatur iniquitas.et adducatur iustitia sempiterna.et impleatur visio ⁊ p̄phetie.et vngatur sanctus sanctorum. Scito ergo et animaduerte. ab exitu p̄monis vt iterum edificetur ierlm. vsqꝫ ad xp̄m ducē ebdomades. vij.et ebdomades.lxij.erūt. His verbis xp̄i incarnationem designat. angelus qui legem et p̄phetias impleuit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

peccata tulit.et iusticiã adduxit.ꝛ vnctus est oleo letitie pꝛe ꝓsortib suis.Et ꝓpo fuit ebdomadas non dierum sed annorũ vt septem anni sint ebdomada vna. Ab breuiatas vero dicit.vt intelligamus an nos lunares.qui breuiores sunt solaribꝫ xi.diebus.Septuagĩta ḡ ebdomades an norum solarium.faciunt annos .cccc. lxx. quinqꝫ.lunarium vero annoꝝ faciunt an nos.cccc.xc.Est ḡ sensus.qꝫ ab exitu ſmo nis vt reedificetur irlm.vsqꝫ ad ducẽ xp̃i fluxerunt anni lunares.cccc xc. Cepit er go beda numerare a.xx.anno regni artax erxis. in quo neemias pincerna eius im petrauit ab eo.vt restituerentur muri ihe rusalem.et restituit eos ĩ multa angustia Ab illa inquã licentia a rege accepta vsqꝫ ad xp̃i passionem fluxerunt anni lunares cccc.xc.et hanc summam annoꝝ ꝯputat scõm annos regũ qui descenderunt vsqꝫ ad.xvij.annũ tyberij cesaris Et statĩ mo dicum interseruit daniel de reedificatõne facta per neemiã dicens. Et rursus edifi cabitur platea et muri in angustia tempo rum.propter timorem De.lxx.vero ebdo madibꝫ annoꝝ.sepauit daniel vltimam dicens.Confirmabit aũt pactũ mltis eb domas vna. Qõ intelligendum est de tribus annis ꝛ dimidio.quibꝫ predicauit xp̃s et qõ patribꝫ promiserat cõfirmauit. Nam iam tres anni et dimidius huius ebdomadis nouissime preterierant.quan do baptisatus est dñs.et in dimidio eiuſ dem ebdomadis residuo circa finem defi ciet hostia et sacrificium.id'est venientepe ritate cessabunt vmbre et in templo erit abhominatio desolationis.id est abhomi nanda et desolanda erunt sacrificia. Pꝛe mortem xp̃i et vsqꝫ ad finem mundi du rabit hec desolatio. Supra vero in litera posuit daniel tempus mortis xp̃i. dicens qꝛ ebdomades.lxx.duas.subaudi.xvij. et nouissimam.quam in duas ptes diui simus.occiderur xp̃us.et non erit eius po pulus.qui eum negaturus est.Dixerunt enim nõ habem? regem. nisi cesarẽ Et alibi. Hũc ne scimus vnde sit. Quodvero sequi tur. Et ciuitatẽ ꝛ sanctuariuꝫ dissi pabit populus ad ꝓ xp̃s et non erit eius hoc scꝫ occidi.sꝫ ex na tura nãa.

Jn hebreo nõ habet populus qui eũ ne gaturus est. quoꝝ etiam litera sane nõ potest legi. Occidet lxx.ebdomades non pertinet. Sed ꝑ ꝓphe rato tempore aduentus xp̃i et mortis.ꝑ phetauit quia vẽturũ erat populo.qui no luit eum recipere dicẽs .Et dissipabit ci uitatem et sanctuariũ populus scꝫ roma nus cum duce suo venturo.et finis eius e rit vastitas.et post finẽ belli statuta a deo in eternum desolatio Et nota qꝫ ex duob que hic leguntur.scꝫ vngetur sanctus sanc torum.et deficiet hostia.sumitur illõ qõ solet dici iudeis. Cum hec forma ver boꝝ in daniele nõ re periatur. Cum venerit san ctus sanctorum ces sabit vnctio vestra. Affricanus huic enu merationi bede consonat in principio sed in fine differt. Non enim extendit.lxx.eb domades nisi vsqꝫ ad.xv.annũ tyberij. in quo baptizatus est xp̃us. Tertullianus ꝛo inchoat numerare ebdomadas illas a primo ãno darij in qꝫ egressus ẽ ſmo a do mino ad danielẽ p anglim.vt interi reedi ficarent muri irlm. Et extendit eas vsqꝫ ad captiuitatẽ factã p romanos. Et tunc priner ad.lxx.ebdomades.qõ dictũ est.qꝛ ciuitatẽ et sanctuariũ dissipabit populus cum duce venturo. Hebrei sic exponunt. Lxx.ebdomades abbreuiate sunt sup po pulũ tuũ.q.d. O daniel scito ab hac die qua nunc tibi loquor. Erat autem annus primus darij qui occidit balthasar. et re gnum chaldeoꝝ in persas medosqꝫ trãstu lit.vsqꝫ ad septuagesimum annum ebdo madarum.id est vsqꝫ ad annos. cccc. xc. Hec populo tuo per partes accidẽt. Pri mum propitiabitur tibi deus sic precaris et delebitur peccatum. et finem accipiet preuaricatio. Nunc enĩ vrbe ꝛ templo de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

structis.in luctu est populus.sed in breui restaurabitur.et nō solum in his .lxx. ebdomadibꝫ hec fiēt.sed nascet xp̄s iusticia sempiterna.et significabitur visio ⁊ ꝓphetes.vt ꝓphēta non inueniatur in isrl.⁊ unguatur sanctus sanctoꝝ de quo dr.Propterea unxit te deus deus tuus oleo letitie p̄ par.tuis.qui dicit.Sancti estote.qm̄ ⁊ ego sanctus ium.Scito g̃ quō ab hac die qua nūctibi loquor.et dei f̄monem ꝓmitto.q reuertatur ꝓplus.et irlm instaurē. Usqꝫ ad xp̄m et desolatōem templi ebdomades numerentur.lxij.et alie.vij.in quibus iuxta ordinē suū due res fient de quibus ante dixi.q reuertatur ꝓplus et reedificetur platea a neemia et esdra In fine ebdomadarū ꝓplebitur dei sententia in angustia tempoꝝ qñ rursus destruetur templum et capietur ciuitas.Nā post.lx. duas ebdomadas occidetur xp̄s .et non erit eius ꝓplus qui negaturus est euz. siue vt quidā hebrei dicunt .nō erit eius imperiū qō putabat se receptarū .Et quid dico de xp̄o occidendo et negaturo ꝓplo penitus deserēdo cum et ciuitatē ⁊ sanctuariū dissipaturus sit ꝓplus romanus cū duce venturo.i.vespasiano? Quo mortuo trāsactis.vij.ebdomadibꝫ id est annis.xl.ix.helius adrianus.a quo postea de ruinis irlm verbs helia condita est.rebellātes iudeos rufo magistro exercitus pugnante superauit.et tūc defecit hostia et sacrificiū et usqꝫ ad consūmationem mundi continuabitur desolatio.Non vos moueat inquiunt hebrei. si prius numerentē.vij.ebdomades.et post ea.lx.vel.xlij.et rursus in duas partes diuidatur una.Est enī hoc ideoma hebrei f̄monis.et antique latinitatis.vt ante numerum minorem supponent.Post maiorem.verbi gratia.Nos iuxta ꝓpriam lingue nostre dicūm⁹ uixit abrahām. c.lxv. annis.illi econtrario. uixit quinqꝫ.lxx.c. annis.Non igitur vt legitur ita ad implendum.sed vt totū pariter supputatur.ira finē accepit.Nec ignorandum quosdam illoꝝ dixisse.q una ebdomada. de qua dicitur confirmabit pactum multis ebdomadis. sed una diuidat in vespasianū ⁊ adrianū vt iuxta historiā iosephi.vespasianus ⁊ titus tribus annis.et.vi.mensibꝫ pacez cū iudeis fecerūt.tres autem anni.et.vi.mēses sub adriano cōpurentur.quando ihe rusalem omnino subuersa est.et iudei captiuanim cesi.ita vt iudee quoqꝫ finibꝫ ꝓpellerentur.Hoc aiunt hebrei nō magno ope curantes a primo anno darij regis ꝓsarum usqꝫ ad extremam euersionem ihe rusalem que sub adriano accidit ꝓputari olimpiades.clxxiij. hoc est annos.ccccc. xcvi.qui faciunt ebdomadas hebraicas. xc.ix.et annos tres.qñ eozbas dux hebreorum est oppressus.et ihrusalez usqꝫ ad solum obruta est. Ultio nona. C.XI.

Sequitur nona visio danielis quam cum sequenti quidam dicunt esse vnam.Sed ieronimus secundum hebraicam veritatem tradit esse duas .et vtraqꝫ scripta est in daniele hebraice.Priorem vtranqꝫ vidit daniel.vnam quidem vidit sed alteram audiuit anno tercio regni cyri regis persarum.et in eadem die eiusdez anni in hunc modum.Primo anno darij.daniel intelligens imminere.lxx.annū captiuitatis liberande.orauit dñm vt darius et cirus liberarent populum suū.Et data est sententia a deo de licentia redeundi dādā.et hanc egressam a dño supra nūciauit danieli gabriel.Et extunc darius disponebat de libertate et licentia danda hebreis.sed preuentus morte non implenit.Cirus autem primo anno regni sui dedit eis eandem libertatem quam habebant indigene et licentiam redeundi.Ipsi vero quia fere oēs nati erant i chaldea.Et possessiones ibi habebant. eligebant remanere in terra natiuitatis sue.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Pauci vero qui ascendere disponebant ī iudeam. pigri erant ⁊ mozosi etiā vsq̄ ad tercium annū cyri. Quod attendens da niel velx mentius affligebaī dolore cū pri us. ⁊ rogabat dñm. vt qui prius dederat re gibus animū liberandi. daret et pplo ani mū redeūdi. Factū est ḡ. iij. āno regni ciri primo mense. prima die mensis lugebat daniel triuz ebdomadarū diebꝫ. panē de siderabilem nō comedit. carnes ⁊ vinum non gusta uit nec vsus est vngento p bal neis moze persarū. Die aūt. xxiij. dū esset iuxta fluuiū qui est tigris vidit. Et ecce vir vestitus lineis. accinctus sona aurea cuius facies quasi fulgur. oculi vt lampa des. thoraz corpis quasi crisolitus que de orsum erant. brachia scz femora tibie ⁊ pe des quasi es candens. et ſmo eius q̄si vor multitudinis loquēntis Pozro viri qui e rant cum eo terrin fugerunt. ⁊ solus vidit visionē et corruit in faciem suam. sed vir ille accessit. et erigens eum et cofortans ait Noli metuere daniel. quia ex die primo mensis. quo posuisti cor tuū vt te affligeres coram deo. exaudita sunt verba tua. et egressa est sententia a deo de reditu popu li. et eadem die volui ad te venire vt nūcia rem tibi. sed princeps regni persarū resti tit mihi. xx. diebꝫ ⁊ vno. Cumq̄ tunc egre derer apparuit princeps grecoruz. venies vt aduersaretur principi persarū ⁊ mihi. et aliquantulam feci morā. Sed nunc ve nio vt certificem te de reditu pplī. et ī his nemo est mihi adiutor nisi michael prin ceps vester. Hos duos principes grecoz et persaz dicit ieronimus esse anglos ma los. qui apositi sunt regnis illis ad exer citiū. Laborabat itaq̄ angelus persaz ne hebrei liberarentur a dño persarum. tum quia delectabatur afflictionibꝫ eoz. tum vt perse diutius affligentes eos grauius peccarēt. Laborabat etiā angelus grecorū vt perse et captiuitas hr breoz cū eis tran sirent in dominū grecorum. Gregorius autem vult eos fuisse angelos bonos. qui satagebant ne tam cito liberarentur iudei vt si quid adhuc erat purgandum in eis purgaretur. et decoquerentur vsq̄ ad vn guem. Preterea addit vir ille. Nunc re uertar vt prelier aduersus principē persa rum. verūtamen prius annūciabo tibi qđ expressuz est in scriptura veritatis. de qui busdam altis quoz geris sollicitudinem Porro a primo anno darij orabat dani el pro eo vt staret et roboraretur regnum eius. et sollicitus erat de successoribus re gni persarum. volens eos scire. De quoz manifestatione sequitur decima visio. in qua primum inducitur daniel loquēs sic

Visio decima. Cap̄. XII.

Ego autem a pri mo anno darij medi stabam in conspectu dei. vt cofortaretur et roboraret ipe darius. Et statim fit metaplasmꝰ qui frequens est in proplxtis. Et introducit vir ille predictus loquens ad danielez sic Et nūc veritatem annūciabo tibi. qz ecce adhuc post darium ⁊ cirum qui nūc sunt tres reges stabunt in perside. cambises. s. xerxes. artaxerxes magus. darius filius ystaspis. et quartus scilicet xerses filius darij super oēs erit. et concitabit oēs aduersus regnū grecie. De isto legitur. qz succendit athe nas. et bellum nauale egit apud salami nam. quando sophocles et euripides cla ri habebantur. et phœmistodes in persam fugiens hausto sanguine tauri pijt. Tūc vir qui loquebatur danieli permisit om nes reges vsq̄ ad alexandrū magnū ⁊ ait Surget vero rex fortis. ⁊ faciet quod pla cuerit ei. et cum steterit conteretur regnū eius. et diuidetur in quattuor ventos ce li. In egipto enim que est ad meridiem. primus regnauit ptholomeus lagi filius In macedonia philippus qui et arideꝰ fra ter alexandri. que est ad occidentem syrie et babilonie et superioribꝰ locis que sunt ad orientem preſuit seleucus nichanoz imperauit Asie et Ponto. et ceteris in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

eadem plaga prouincijs. Antigonus vo
ad septentrionē. Et hoc scīm orbis totius
plagas dicimus Qui aūt in iudea est ad
aquilonem siriā. ad meridiē egiptū habet
De regno egipti et sirie tm̄ prosequit da
niel. qz sub his afflictus ē populus dei vi
cissim. Porro post alexandrū regnauit in
egipto ptholome⁹ lagi filius. a quo sequē
tes reges egipti ptholomei dicti sunt.
Post ptholomeū philadelph⁹. post ptho
lo. euergetes. post ptho. philopator. post
ptholo. epiphanes. In siria post alexan
drū regnauit seleucus. post ānioch⁹ socer
a quo successores antiochi dicti sunt. pt⁹
antiochū theos. post anthi. gallerie⁹. post
anti. magnus. post anti. epiphanes. De
his prosequit vir loquēs ad danielē. inci
piens a rege egipti sic. Et cōfortabitur rex
austri. Hic est ptholomeus lagi filius a
deo fortis. vt pirrū regem epirotaz expul
sum restitueret in regnū. et deuicto deme
trio filio antigoni. seleuco regni sui partē
quam antigonus abstulerat restituit. cy
prū. phenicē. et regiões mīras. et insulas
sibi subiugauit. Cui successit ptho. phila
delphus qui primus ab etbiopia adduxit
cccc. elephantes. turres ligneas eis sup
ponens. in quibus posuit armatos ad di
micandum. sub quo. lxx. interpretes claru
erunt. Hic pugnauit contra antiochum.
theos regem sirie. sed postea federati sunt
Nam antiochus duxit vxorē beronicez fi
liam philadelphi. repudiata priori vxore
laodice. que cū redijsset in gratiā viri occi
dit veneno virū. t filiū quē susceperat de
beronice. gallericū vero filiū suum fecit re
gem sirie. Euergetes vo qui successit phi
ladelpho. in vltionem beronice sororis
vastauit siriaz. Sed audito q̄ principes
egipti conspirauerant aduersus eū. redijt
in egiptū. traḧens secū de siria p̄dam mul
tam nimis. et simulacroz duo milia. oc.
talenta. Porro gallericus duos filios re
liquit seleucum et antiochum magnum.
sed antiochus occiso fratre suo regnauit.
et congressus cum rege egipti philopato
re victus ē per deserta fugiens. et pene ca
ptus. Philopatori vero successit in egipto
epiphanes cum esset quattuoz annorum
et cepit antiochus magnus infestare eum
Sed principes egipti dimicabant p̄ pue
ro. Sub epiphane oma sacerdos assum
pt⁹ plurimis indeozum fugit in egiptum
et accepit a rege regionem que eliopole
os vocabatur. et in ea extruxit templum si
mile templo iudeoz asserens se implere
vaticinium ysaie scribentis Erit altare do
mino in egipto. et titulus eius in terminis
eius Hoc templum permansit ānis .cc.l.
vsqz ad vespianū Tria in scripturis in
qui ciuitatem ipam uenis rēpla dñi con
q̄ dicebāt omie. et struccia salomone ab
templum fundit⁹ oma. a ihesu sacerdo
euertit Porro an te.
tiochus magnus reliquit duos filios se
leucum. et antiochum epiphanem. s. epi
phanes per fraudem electo fratre vel occi
so regnauit in syria. Hucusqz de ordie
historie inter porphirium et nostros nul
la est contentio. que sequūtur exponit por
phirius de antiocho tantuz. Exposuit enim
danielem vt infamaret eum Nos autem
mixtim exposuimus de antiocho. t antioch
sto. quedam tamē specialiter de antiocho
et quedam de antichristo. vt illud de anti
ocho. et comedentes panem cum eo. et
ce. era. vsqz illuc. et venient super eum tri
eres et romani. Antiochus enim epipha
nes dedit sororem suā vxorem epiphanio
regi egipti in dolum. qui suscepit eā et ex ea
os filios. Tunc antiochus ingressus est
egiptum tanqz vlturus sororē et nepotes
sed inter epulas fecit occidi virum sororis
et voluit obtinere egiptū. sed egiptij viriliter resistentes dereceruntem. Post biē
nium reuersus obsedit alexandriam. et ec
ce legati romanoz missi sunt ad egi
ptios liberandos quibus federati erant.
Cunqz applicuissent. egressus est eis obui
am antiochus. et dū starēt in litore dixit ei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

marcus publius lenas Senatus ꝓpluſq; romanus ꝑcipiũt tibi recedere ab amicis ſuis. Cumq; ille peteret inducias reſpondendi. marcus circa illum fecit circulum in ſabulo cum ẏga. et ait. Senatus ꝓpls q; romanus precipiũt tibi ne egrediaris de hoc circulo. donec reſpondeas. Ad quẽ antiochꝰ Si ſic viſum eſt ſenatui ⁊ populo romano recedendum eſt. et receſſit ab egipto. ſimiliter et qđ ſequit̃. de antiocho nñ intelligendum eſt. et erit in cõcupiſcẽ/tijs feminarũ. Nam antixp̃s caſtus erit ob ſimulatõem religionis. Quod vero ſequitur. deũ moazim in loco ſuo venerabitur vtriq; ꝓgruit. Moazim enĩ preſidiuz ſonat. et antiochus in irlm preſidium poſuit. et idolum iouis. antixp̃s ẏo diabolũ deũ et preſidem ſuũ venerabitur. Porro antixp̃o nñ ꝓgruit id quod ſequitur. et figet tabernaculum ſuũ aplẏrno inter maria. Aplẏrno interpretatur ſoliũ ſuũ. et ẽ ſenſus. Figet tabernaculum ſolij ſui ĩ ilẏ/ruſalem que ſita eſt inter mare mortuum et tyrrenum. et ſup̃ montẽ inclitũ ⁊ ſanctũ id eſt montẽ oliueti. et ponet tabernaculũ ſuum. et veniet vſq; ad ſummitatẽ eius. id eſt ad locum vbi dñs aſcendit. ⁊ nemo auxiliabitur ei. qz audietur vox in aere dicens. Mozere ⁊ ſtatim fulminabit̃ Poſt ea proſequitur viſio de antixp̃i tpe. et conuerſione iudeorum ⁊ reſurrectione mortuoꝝ dicens. Et veniet tempus quale nõ fuit ex quo gentes ceperunt eſſe. Et ſtabit michael ꝓ filijs ꝓpli tui. ⁊ ſaluabitur ex eis omnis qui ſcriptus erit ĩ libro dei. Et multitudo omniũ qui dormiũt in pulue/re terre euigilabunt. alij in vitam eternã. alij in oppꝓbriũ vt videant ſp. Non quidem bonos. qz tollet̃ impius ne videat gloriam dei. ſed vt videant oppꝓbriũ ſuũ ſemp. Tu aũt daniel ſigna libruũ. i. ſcribe miſteria. ſed non exponе. Pertranſibunt plurimi. et multiplex erit ſcientia. qĩ dicetur. Relinque poſteris materiã exercitij. Et deſiderabat daniel ſcire quanto tẽpore duraret perſecutio antixp̃i Et vidit pri/cipem perſarum ſtantẽ in ripa fluminis. et principẽ grecoꝝ ſtantẽ in altera. et virũ indutũ lineis ſtantem in medio ſup̃ aq̃s. et dixit ad eũ; Uſq; quo finis horꝝ mirabi/lium. Et cleuans ille vtranq; manũ iura uit per viuentem in eternum qz in tempꝰ et tpa et dimidium temporis. Et ait daniel. Dñe mi quid erit poſt hec? Et ñdẽs ille iterauit idem tps. ſed per alia ẏba dicens. Cum ablatum fuerit iuge ſacrificiũ et poſita fuerit abhominatio in deſolatio/nem. hoc eſt cum ablato cultu dei et deſolato antixp̃o. abhominabiliter exhibebit ſe ad orandum. tunc erunt dies mille ducenti. xc. i. tres anni et ſemis. Poſtea ĩtu/lit quid erit poſt hec? Reſpondet dicens. Beatus qui expectat. et peruenit ad dies milie. ccc. xxxv. Si diebꝰ mille. cc. xc. addantur dies. xlv. fient dies mille. ccc. xxx. quinq;. Iraq; poſt mortẽ antixp̃i dabunt̃ lapſis. xlv. dies ad penitentiã. Et eſt ſenſus. Beatus erit qui poſt dies perſecutionis peruenier ad dies ſuperadditos penitentie. Tu aũt daniel interim vades ad prefinitum tempus vite tue et requieſces et in fine dierum ſtabis in ſorte tua. id eſt reſurges in ordine tuo.

De ſuſanna. cap̃. xiij.
De ydolo belis ⁊ dracone. cap̃. xiiij.
De abacuc. cap̃. xv.
De cyro. cap̃. xvi.
De licẽtia redeũdi data iudeis. ca. xvij.
De anno ſeptuageſimo. cap̃. xviij.
De reedificatõe templi. cap̃. xix.
De cambiſe. cap̃. xx.

De ſuſanna. Ca. XIII.

Sequitur hiſtoria ſuſane quã hebreus nõ hz ĩ libro daniel. Et vocat eã fabłaz ñ qz inficietur rem geſtam. ſed qz in ea falſuz legit̃ de ſacerdotibꝰ lapidatis. qs ieremias aduſtos teſtat̃. Et qz nos fabulamur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

eam scriptam a daniele. cum a quodam greco scripta fuerit. qō probatur ex eo qꝙ quedam allusio verboꝝ facta sit ibi nomi nibꝰ arboꝝ videlicet. aprotoy. cymi. cyse. a protoy. prini prise. Tales enī allusiones verboꝝ et arboꝝ nōa non inueniuntur in hebreo. In translatione quidem nīa vna ex eis alluſiōibꝰ qualiscūꝫ legit vt cū diuisset sacerdos sub cyno. respondit daniel ad illum. quasi alludens nomini. scindet te medium. Expressius fieret si diceret. ita. sub ilice. et adderetur ilico. angelus domini scindet te. Eadem allusio potest fieri ad bi ad nomen ipsis. vt si diceretur. factum est hoc feria secūda. et rīdereť. feriat te de?. Hanc eandem historiā vocat origenes fabulam. in decimo stromatū. id est instrucionū. forte secūdaz editiōem quā sub obelo et asteriſco supra. c. in genesi deposuit stroma ta vocauit. quia p eā plenius nos instruxit. Apparuit autē hoc factum esse adhuc recenti caluniatore. qz dani el adhuc iuuenis erat. Nam vnor ioachim pulcra erat nimis et exarserūt in eaz duo seniores iudices illius anni de quibꝰ dicit domini. Iniquitas egressa est in babilone a seniorib iudicibus. Tradunt hebrei. quia mulieres in hoc decipiebantur quia dicebant se eē de stirpe dauid. et ipāz de semīe suo nasciturū. Hꝭ statuerūt in cmune ipse quo susanna possent inuenire solam. et latuerūt post meridiē in pomerio helchie. Ingressa est susanna volens lauari. i. vngi. p consuetudine terre et misit puellas ad afferē

Quid sit obelus et asteriſcus. require supra. c. in genesi diuersis translationibus. Cuz enī. iiij. fuissent translatōes lxx. aquile theodotiōis. symachi. origenes translationes illas correxēs. iiij. colūnas fecit. in qua posuit translatōez. lxx. in secunda aquile. in iij. theo. in quarto symachi. et conuenientiam trīū notauit. asteriſco. discordantis a tribus trāslatio nē notauit obelo.

dum oleum et smigmata Est aūt proprie smigma ordeum cū palea. vnde faciunt mulieres decoctionē forte ad nitorē faciei Tunc currentes senes ad eam dixerunt. Commiscere nobiscum. alioquin ferem? contra te testimoniū adulterij. Et elegit susanna incidere in manus eorum. potiꝰ ꝙ peccare in deum. Et exclamauit. Et accurrentes famuli. erubuerunt cum audissent senes loqui. Altera die statuta est susanna in medio populi. et ponentes senes manus suas super caput eius contestati sunt se vidisse iuuenē. et ipam pariter cō iniscerī. et pdēnauerūt eā ad mortē. Et clamauit susanna voce magna ad deū. Dñe tu scis quia innocens morior. Cumꝫ traheretur suscitauit deus spiritū pueri cui nomen daniel Non est credendū his qui dicunt danielem mortuum fuisse. et suscitatum tunc. et deinceps fuisse. pphetā. sed tunc manifestauit dñs spiritum sanctum fuisse in eo. qui prius quasi latēs quiescebat. Et ait daniel ad pplm. Reuertimini ad iudicium. quia falsum locuti sunt aduersus eam. Cūꝫ reuertissent. separauit daniel senes ab inuicem. et aduocās vnū dixit. Sub qua arboꝝ vidisti eos colloquentes. qui ait. Sub cyno. quam latini dicunt ilicem. vel lentiscum. et aduocato alter dixit sub prino. Et acclamauit populus in eos propter dissonantiam. et interfecerunt eos. id est regi tradiderunt interficiendos. Et factus est daniel magnus in populo a die illa et deinceps. Et rex astiages appositus est ad patres suos. et suscepit cyrus regnum eius. id est regnum persarum. Forte hic determinatur tempꝰ quo liberata est susanna. qñ scz cyrus factus est rex persaz et darius rex medoruz. Vel potiꝰ determinat tempus sequēs

Transitus est quem bibit facit historia. valens forte ad precedentia de susanna. vel magis ad sequentia de idolo belis.

Tempore enīz inorātis astiagei et successione darij filij eius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

hystorie que hic ī dicar. Et adhuc stabat regnum babilonis. et erat in babilone rex de q̄ statim sequitur. Erat autem dani el conuiua regis. et honeratus sup omnes amicos eius cuius nomē q̄ tacet hist̄oria potest intelligi fuisse pater balthasar. vel ipe balthasar sub quo factū est a daniele q̄ legitur ī fabula belis et draconis. quā fabulam appellat hebreus. eo q̄ falsum legitur in eo. et impossibile de translatione abacuc. Et refert ieronimus. q̄ cū diuisset ei hebreus tlem translatōem corporalem nusq̄ factam esse. rīdit quidam sciolus q̄ erat cū eis. ezechielem translatū de chaldea in iudeā. Et irrisit eū hebreus dicens In litera exp̄essum est q̄ ezechiel translatus est in spiritu. Unde aplius vester caute locutus est dicēs. siue ī corpore. siue extra corpus nescio. deus scit. Et addidit hebreus. nil in hac fabula. ꝓphēticum narrari. sed opus tantum ex industria factum.

adoptiui et cyri ne potis. id est filij filie eius astiages factus est illis de bele et illis de susanna cum adhuc regnū babilonis floreret.

De ydolo belis ⁊ dracone. C. XIIII.

ERat autez in babilone idolum nomine bel. et impendebantur ei diebus singulis de simila. xij. arrabee. et oues. xl. et vini amphore sex. Est aūt arrabe apō chaldeos eadem mēsura. que et ephi apō hebreos. mensura. s. triū modioꝝ. Et rex babilonis adorabat illud per singulos dies. et dicebat daniēli. Quare nō adoras bel? Qui rīdit. Nō colo factura sed creatorem omniū deum viuentem. Et ait rex. Nonne videtur tibi bel deus viuens. qui tanta quotidie comedit et bibit. Qui respondit. Intus luteus est. et foris eneus. et nunquam comedit. Et vocauit rex sacerdotes et ait. Nisi dixeritis mihi quis comedit impensas has moriemini. Si aūt ostenderitis quō bel comedat hoc. daniel morieꝝ. Erāt aūt sacerdotes quadraginta exceptis vxoribus et paruulis. Et venit rex cum daniele in templum. Et dixerunt sacerdotes. Nos egrediemur foras. et tu rex pone vinum et escas et claude ostiū. et signa anulo tuo et nisi inueneris mane omnia comesta abel moriamur. Et posuit rex cibos aūt bel. Et daniel cribrauit cinerem per totū pauimentū coram rege et clausus est ostium. et signatum anulo regis. Sacerdotes aūt ingressi sunt illa nocte iuxta ꝓsuetudinem suam cum vxoribus ⁊ liberis. et consumpserunt omnia. Fecerant aūt sibi cuniculos sub terra. et absconditum itrotrum sub mensa. Diculo venit rex ad templum et daniel cum eo. et inuenerunt signa salua. Cumq̄ aperuissent ostium introitus rex mensam vacuam exclamauit. Magnus est bel. et renuit daniel regez ne ingrederet. et ait. Animaduerte vestigia pedum super pauimentum. Et iratus rex apprehendit sacerdotes. et ostenderunt ei ostiola per que ingrediebantur ⁊ egrediebantur. Et occidit eos rex. et dedit bel in manum danielis. Qui subuertit eum in templum. Erat autem in eodez loco draco magnus latens in fouea. et adorabant eum babilonij. Sacerdotes eius habebant ydraulia. id est vasa facta de coriis viturlorum. et percutiebant ea virgis coraulinis. vt facerent sonitum terribilem. quasi tonitruum. ad quem excitatus draco quandoq̄ emittebat fumum. quandoq̄ ignem. quādoq̄ visibiliter apparebat. Et dixit rex danieli. Non potes dicere. quia iste non sit deus viuens. Et ait daniel. Da mihi potestatem. et interficiaz eum absq̄ ferro et fuste. Et dedit ei. Tulit ergo daniel picem et adipem. et pilos et coxit pariter. fecitq̄ massas. et dedit in os draconis. et suffocatus crepuit. Et indignati babilonij dixerunt. Judeus factus est rex. ac si dicerent. Hereticus vel publicanus factus est. Et dixerunt ad regem. Trade nobis danielem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

alioquin interficiemus te. et domū tuam et compulsus tradidit eis. Qui miserūt eum in lacum leonum. id est in genus tormenti. et erat ibi septem diebus. In lacu erant leones septem. et dabantur eis quotidie duo corpora damnatorum. et due oues. et tunc non sunt data eis. vt devorarent danielem. Erat autem abacuc ꝓpheta in iudea. qui ferebat pulmentū messoribus. Et ait angelus ad eū. Fer prandiū in babilonem danieli. qui est ī lacu leonū Qui rūdit. Babilonem nō vidi. et lacuz nescio. Et tulit eum angelus capillo capitis sui. et posuit eum super lacū. et clamauit abacuc. Daniel fue dei. tolle prandiū quod misit tibi deus. Et gratias agēs daniel comedit. Porro angelus restituit abacuc in loco suo. Venit ḡ rex die. vij. vt lugeret danielem. et videns. eū sedentem in medio leonū exclamauit. Magnus es dñe deus danielis. et extraxit euz de lacu leonum. Porro illos qui perditionis eiꝰ causa fuerant intromisit. et devorati sunt in momento coram eo.

De abacuc. Cap̄. XV.

Porro abacuc fuit de tribu simeon. Hic prenidit captiuitatem ihe rusalez futurā. et aduenientibz caldeis fugit ī sostratenā et erat incola ī terra iser. Descendentibus vo reliquiꝰ iude in egiptum. quasi pegrinabatur in terra sua. et scripsit Et in principio opis causatur aduersus deū cur impius vastasset ꝑplm dei. et sanctuarium eius cū ipe clamaret. ⁊ nō exaudiretur. Sed in ꝑsolatōem aperuit ei dominus calamitates circūstantiū narōnuz futuras per nabuchodonosoꝛ longe maiores. et randez ipm nabucho. piturū. ⁊ ita a murmure cōuersus est ad preces. Et ostendit illi dñs aduentum xpi dicēs. Si morā fecerit. expecta eū qz veniēs veniet et non tardabit. Et imprecatus est abacuc nabuchodonosoꝛ inter plurima dicens. Ue qui potū dat amico suo mittens fel. ⁊ inebriat eū. vt aspiciat nuditatē eiꝰ quod fecit nabuchodonosoꝛ sedechie. Ultimo scripsit canticū. Dñe audiui ⁊c. Hic duz ferret pulmentū messoribz. dixit domesticis suis. Ibo ad terrā longinquā. cito redibo. Si tardauero ꝑ tres dies facite cibuz messoribz. Et cum fuisset in babilone subito supuenit messoribus. Intellexit aūt qꝰ celeriter esset ꝑlus a babilonia reuersurus. Unde patet longe post liberatā sannā. hoc esse factū. Signū aūt reditus dedit his qui in iudea erāt. qꝰ visuri eēnt lumen in ruinis templi. vltimāqz templi desolationē prędixit. qꝰ gens occidentalis hāc esset acura. Tunc inquit velamē sancti sanctoꝝ scindetur. et duarū colūnaruz epistilia auferentur. ⁊ quo sint nullus agnoscet. Ipsa vo in heremo adducentur. et eos in vltimo qui persecutionē sustinēt a ſpente illuminabit dñs sicut a principio Et mortuus est abacuc et sepultus ī agro ꝓpio solus. Porro de daniele quāuz superuixerit post reditū ꝑsi in iudeā nescimus. Defunctꝰ aūt ⁊ sepultus ē in spelūca regali solus cum gloria Hic est daniel qui dedit signa in montibz super babiloniam dicens. Quando ps mōtiuz a borea fumigabit veniet finis babilonie. quādo vero velut ignis ardebit. finis erit vniuerse terre. quando ad partē nothi aque decurrerint. reuertetur ꝑlus

Hec vba supra sunt de libro epiphanie epi cipri cui ī spiritu revelata sunt quedā secreta prophetarum Plurima enī ꝑphete absconduntur. vt a quodā dr. Secretum meuz mihi. Et liber ille epiphanij secretū ꝑphetarum dr.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ad terram suam. Nō si fluxerint sanguīe erunt homicidia bellia in vniuersā terra.

De cyro. Cap. XVI.

Post mortem darij medi cir? monarchiā tenuit o tientis. cuius sedē posuit apud persas. li cet regnū medoz maius esset. honorabi lius. eo q ipe eum sublimauerāt in regez Iste fuit nepos darij ex sorore. nepos vo astiagis ex filia. Porro astiages vnicam habuit filiam. et vidit somnuū. q de gen tilibo filie orebatur viris. que totaz occu pabat asiam. et accepit a pectoribo se ha biturum neptē ex filia. qui dīs esset asie et ipm deijceret a regno. Nō timēs dedit filiam suā vxorē militi plebeio. ne filiꝰ ex ea nascereturnobilis et potēs. Postea filiam pregnantē assumit. et natū ex ea fili um cuidam parricipi archano? tradidit occidendum. Qui credens regnū transi turum ad filiā suam. filiū eius veritus ē occidere. et vni de pastoribus regis tradi dit paruulum exponendum in nemore. Qui cū exposuisset eū. et id idicasset vxori que in diebus illis peperat. supplicauit ei mulier vt paruulum deferret ei alenduz. et spēiū filium pro eo exponeret. Cūq re disset pastor ad puerū. inuenit canem pre bentē ei vbera. et a feris et auibo defenden tem. Cumq tulisset eū ad vxorē alluxit ei tanq̄ diu note. vocauitq puerū sparticū. id est catulum. Sparros enī persice cane sonat. Qui cū esset grandiusculus a pue ris ludentibo factus est rex eoz. et superna ces. et inobedientes sibi grauiter affligebat. Nō grauiter ferentes patres eoz. verbuz detulerūt ad regez de filio pastoris. Quē cum aduocasset rex. et argueret eū q pue ros plagasset. ille intrepidus se vt regem fecisse vidit. Et ammiratus rex et quedaz signa generis sui in eo esse deprehendēs accito pastore secretius veritatez rei agno uit. Verumtamē timor eius de nepote mi tigatus est. estimans q verbum spectorū de regno impletū esset in regno pueroz et eidem cui prius promiserat occidenduz. cō misit alendum. non indicans tamen esse nisi pastoris filiū. Filium quidem illius secretarij sui clāculo dedit patri ad com endendum q? non obedierat ori eius. et post idipm indicauit ei. Factū est autē. vt astri ages traderet exercitū illi secretario ad ho stes expugnādos. ipe vero resedit i media Porro ille nō immemor maleficij regis. persuasit exercitui. vt sparricū regē persi dis sibi elegerēt. et prenominauit eū cyrū qō interpretatur heres. q. d. Licet reluctet astiages. hic est heres Quo facto timens astiages. darium prosobrinum adoptauit si bi in filiū. et collecto exercitu congressus ē aduersus cyrum. et fugerunt perse. Uxo res aūt eoz et matres egresse ad eos. et de tectis posterioribo suis alebāt. Vultis ne introire in vteros matrū. et renasci? Hoc pudore excitati perse acriter redierunt in hostes. et victus est astiages. Cirus autez magis exhibuit se illi nepotē. q victorem Nam regnū prenanoz concessit ei. Dario vero tāq̄ fratri matris sue tradidit regnū medoz. tñ sub certa spe reuertēdi ad ipm

De licentia redeundi data iudeis. Cap. XVII.

Taq̄z cū vniuersuz regnum deuolutum esset ad eum. in hui? regni anno primo suscitauit dīs spiritu eius. vt impleretur verbum ieremie. Et dedit libertatem omnibo iudeis qui erant in vniuerso regno suo. et licentiam rede undi in iudeam. et edificandi domuz dñi Excitatus aūt fuit ex verbis isaie. qui an te. cc. et. x. annos scripserat de ipo dīm di centē. Christo meo ciro cuius apprehendi dexteram. subijciam gentes et regna. ipse reedificabit domum meam in urlm. Ut q hanc munificam scripturam impleret. eti am scripturam libertatis et licentie tradu xit in vniuersum regnū suū dicens. Om nia regna terre dedit mihi dīs deus celi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

credo hunc esse quem gens israhel adorat
In hac epistola hortatus est etiam iude-
os. vt ascenderent in iudeaz. et qui nollēt
ascendere iuuarent ascendentes in pecu-
nia vestibus et iumentis. Porro clarissi-
mi iudeoꝝ habitabant in babilonia. id ē
in terra babilonis euerse. Babilon enim
ꝓprie nomē est ciuitatis. babilonia vo no
men regionis. licet vnū pro altero sepe le-
gatur. Inter eos zacharias natus in cal-
dea iam ꝓphetabat. Hic benedixit salatiel
in filio vocans eum zorobabel. qō interꝓ-
tatur magister babilonis. quasi diceret.
discerit mgē captiuitatis babilōie. Ad hu
ius ꝓphete exhortationem primi surrexe-
runt viri iuda. vt ascenderent in ihrusa-
lem. postea vero viri beniamin et leuite.
Propterea vt dicit iosephus. a iuda co-
gnominati sunt iudei Huius enim nois
plures fuerunt cause. Super turrim ba-
bel legitur. q a dedan qui ꝓgnominatus
est iudas. dicti sunt iudei. Alibi q a iuda
filio iacob. Alibi q a iuda machabeo.
Porro ascensuri in ihrlm vel in iudeam a
lios hortabantur. sed paucos inuenerunt
qui assentirent eis. et ꝓterea tam ī exhor-
tatione qz in apparatu tres ānos comple-
uerūt Igit in tercio anno cyri egressi sunt
sub zorobabel duce. et ihesu magno sacer-
dote. exhortantibo eos zacharia ꝓpheta. et
aggeo iuuene sed nondum ꝓpheta. Erant
autem circiter. l. milia. Fuerunt enim de
iudeis. xl. duo milia. et. cccc. et. lx. Reli-
qui vero erant fui et ancille. et homines ge-
neris promiscui. Et remisit cum eis cyr?
partem vasorum domini. v. milia. et. xl. i-
ter que ponit iosephus refrigeratoria quo
rum vsum non legi. Ascenderunt etiam
quidam cum eis. dicentes se esse de gene-
re sacerdotum. ꝓpter emolumentū Cumqz
quererent scripturaz genealogie sue. et nō
inuenirent. recepti sunt in israel. sed electi
a sacerdotio reuersi sunt in ihrusalem et
in ciuitates iude.

De anno. lxx. Ca. XVIII.

Hic ē autē ānus
septuagesimus relaxande capti-
uitatis quā predixit ieremias. Nam et ie
roni. primum annū dicit ciri fuisse septi-
mum septime decadis. Itaqz tercius an-
nus cyri fuit septuagesimus. cui cōsonat
iosephus dicēs. Primo āno imperij cyri
septuagesimus ꝯcurrebat id ē imminebat
De eodem legitur in paralipomenō. Si
quis euaserat gladium. ductus in babilo
nem fuiuit regi et filijs eius. donec impe-
raret rex persarum. et compleretur sermo
ieremie. et celebraret terra sabbata sua.
vsqz dum ꝓplerentur desolatōis septua-
ginta anni. De eodem meminit daniel.
anno primo darij intelleri numerū anno
rum vt ꝓplerentur desolationis ihrusa-
lem septuaginta anni Idipm plane poi-
xerat ieremias in epla quā direxit ad trā-
simigrationē. Cum ceperūt inquit imple-
ri. lxx. anni. visitabo et reducam vos ad lo
cum istum Tamen videtur velle ieremi-
as. q ante euersionem babilonis comple
ti essent vbi ait. Seruient omnes gentes
iste regi babilonis. lxx. annis Cumqz com
pleti fuerint anni. lxx. visitabo sup regē
babilonis. et sup gentem istam iniqui-
tatem eorum dicit dns. et ponam terram
in solitudines sempiternas. Ex hac autē
auctoritate fabulabantur iudei vt sup di
ximus. exultasse balthasar. et conuiuium
fecisse. Hic aūt loquitur ieremias de. lxx.
annis nō captiuitatis sed iniquitatis na
buchodonosor ex quo cepit oppimere fi-
nitimas natiōes. Huic opinioni attesta
tur affricanus agens de neemia. et vicesi-
mo anno regis artarxersis dicens. Eo tē
pore regni persarum. c. xo. anni fuerunt e-
uoluti. captiuitatis aūt ihrusalem. clxx.
quinqz. Eusebius tamē in libro cronicoꝝ
videtur obloqui predictis scōm annū da
rij filij ytaspis. dicens fuisse. lxx. scōm au
ctoritatē zacharie. qui scōo āno darij scri
bens audiuit virum stantez inter mirteta

dicentem. Dñe exercituum vsqꝫquo tu non miserebris irlm et vrbium iuda qui bus iratus es? Iste iaꝫ septuagesimus ē annus. et post pauca. Cum ieiunaveris p hos. lxx. annos. nunquid ieiunium ieiunastis mihi? Huic quoqꝫ cōsonat clemens ī primo stro mate dicens. et p seuerauit captiuitas annis. lxx. vsqꝫ ad scōm annuꝫ darij filij yaspis Videturqꝫ eusebius distinguere inter septuaginta annos captiuitatis. et. lxx. annos desolationis templi dicens. Scōm nōnullos vsqꝫ ad annuꝫ xx. cyri. colligitur omne tempus captiuitatis anni. lxx. a tercio anno ioachim filij iosie. Porro scōm alios ab anno tredecio iosie vsqꝫ ad primum annum cyri colliguntur anni captiuitatis. lxx. desolationis vero tēpli sub dario rege complentur anni. lxx. Horum opinioni consonat glosa ieroni. super ezechielem. vbi agitur de dormitione super latus dextrum dicens. qꝫ primo anno cyri fluxerant anni desolationis templi. xxx. Porro prior opinio de anno. lxx. magis certa est. et pluriū auctoritatib sacra. Sola zacharie auctoritas nos mouet. Iste iam septuagesimus est annꝰ. qd forte determinari potest. vt iam accipiat de preterito. q. d.. lxx. annus iste notus. s. et famosus iam diu est. Forte dictus ē in zacharia. lxx. annus non captiuitatis. sed quite etatis. quescōm hebreos inchoauit anno. xxx. ante cyri monarchiam.

Qui fuit magister in alexandria. et post eum origenes. et sedecit ille clemens stromata id est instructiones quasdā.

Quotus post cyruꝫ fuerit darius requirit colligunturque anni quot etiam ānis cyrꝰ. quot cambises quot ereneides regnauit notare poteris.

De reedificatōe templi. C. XIX.

Porro ad regressionis in iudeam. congregatus est omnis pplus. quasi vir vnus in irlm. Et edificantes altare. collocauerunt illud suis basibus suas. et obtulerunt super illud holocausta dño mane et vespe. fecerunteꝫ solennitatē tabernaculoꝝ. Unde vero habuerunt ignem nescimus. nisi forte ex calculis veteris altaris excusserint illum. Anno aūt scdo. mense scdo iecerūt fundamēta templi. Qd audientes samarite. venerunt ad eos et dixerunt Edificemus vobiscum. qz ita vt vos querimus dñm vestrū Et rnderūt duces israel. Cōmune est nobis et vobis adorare dñm. sed non ei domum edificare. Hoc enī tm nobis rex cyrus precepit. Cumqꝫ apparuissent fundamenta super terram. eleuauit pplus vocē in iubilatōem. Porro quidam seniores qui viderant templum prius eiulabant voce magna. nec poterat quis cognoscere clamorē letantium et planctum eiulantium. Porro samarite indignati impediebant manus eoꝝ. Cumqꝫ per se impedire non possent detulerunt munera principibꝫ regis persarum. qui erant posti super terram. Qui pecuniis corrupti venderunt eis vt ī pedirent negligentiam edificatōis templi ipenderēta sacyro tamen ignorante. Et adeo ūmarinis corrupti. negligentes erāt in edificatōe tēpli. Quia cuꝫ preceptū fuisset eis a cyro. vt curam ac diligentiam edificatōi templi impenderēta xxx. annis quibus cirus regnauit non cessauerunt muros templi. nisi vsqꝫ ad aprodiationem. Porro cyrus cuꝫ percussisset cresum iuxta fluuium alim. gentem lidoruꝫ bellicosissimam astute redegit in concordiam. Tradidit enim eis solennitates et ludos. precipiens eis vt lusibus commessationibꝫ amplexibus vacarēt. quasi benivolentiam in eis ostendens. Et in hūc modum eos euitauit. et quos bello nō poterat. per libidinem expugnauit. Postea vero transgressus aretez a regina massagetarum. thamari victus et occisus est. Que caput eius precisum in vtrē plenuꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sanguine humano proiiciens. insultãdo dixit. Satia te sanguine quem sitisti. In diebus cyri septimus rex romanorum tarquinius superbus. qui causa tarquinij iunioris filij sui qui lucretiam corruperat. a regno expulsus est. Hic genera tormẽtorum excogitauit. vincula. rhaudas. fustes. laruas. carceres. cõpedes. cathenas. exilia. metalla.

De cambise. Cap.. XX.

POstquã cyro post xxx. annos sui regni successit ei filius eius cambises. qui apud esdram artarxersis vel assuerus dicitur. In hystoria vo iudith vocatur nabuchodonosor. Tũc principes terre qui ipediebant hebreos scilicet reuberleem quez iosephus dicit scripto rem omniũ accidentiũ. Et alij qui iudicabant syriam. et phenicẽ et oms regiones vltra eufraten scripserunt cambise. q̃ iudei reedificabant irlm. vrbem pessimã. et semper regibus persarũ rebellem. et templũ ad similitudinẽ castri. quo ob rebellionẽ priez destructa fuerat. quibus reedificatis statim negarent regi tributa. et annonas. nec etiam pateret regi transitus in syriã. Hec autẽ dicebant se memorare ei. q̃ nõ immemores erant salis. i. omnis pdimenti q̃ in palacio eius comederant. quasi propter beneficia eis collata psulentes vt interdiceret hebreis reedificationem. Quibus acquiescens cambises. potenter interdixit eam per epistolas. Tũc intermissuz est opus dei in irlm vsq̃ ad scm annum darij. Horro sub cambise factum est q̃ ĩ hystoria iudith legitur.

Sequũtur tituli capitor in hystoriam Judith.

De iudith. Ca. i.
De duobus magis. et dario filio iaspis. Cap. ij.
De psummatione templi. et zacharia. et aggeo. Cap. iij.
De xerse. Cap. iiij.
De artarxerse. et esdra. Ca. v.
De neemia. Cap. vi.
De reedificatione irlm. Cap. vij.
De inuẽtõe ignis. Cap. viij.
De obfuatione tabernaculor. Cap. ix.
De dedicatione muri. et obitu neemie. Capitulum. x.

Incipit hystoria Judith. Ca. i.

HAnc hystoriam transtulit iero. ad petitionem paule. et eustochij de caldeo in latinũ. Hic liber apud hebreos inter hystorias putatur. et inter apocrifa quod dicit iero. in plogo qui sic incipit. Viginti. et duas lras &c. Si q̃ in prologo super iudith alicubi legit inter apocrifa. vicio est scriptoris. q̃ in ipo titulo tepe hendi potest. quẽ sinodus incena ĩ numero sanctarũ scripturarũ recepit. Transtulit aũt eum, pter varias. et corruptas editiones magis sensum ex sensu. cq̃ verbum ex ẽbo sequẽs. Horruo aũt cyro quidam arfarat medus in echbatanis surrexit. et reparauit eã. et muniuit eã inexpugnabiliter. quasdam ptes medie sibi psiliens. vt tandẽ toti medie imparet. Nabuchodonosor rex assirior qui regnabat in niniue. anno. xij. regni sui obtinuit arfarat ĩ campo regau. qui est inter eufraten et tigrim. Hic est cambises cui adhuc patre viuente niniuen. et regnũ assirior concessit. et nabuchodonosor cognominauit. Hic mortuo patre duodecimũ illius regni annũ gerebat. Nam in regno monarchie non nisi. viij. annis regnauit. Qui postq̃ factus ẽ monarchus. exaltatũ est cor eius. Nec superior eo nullus fuit. voluit enim solus adorari pro deo. Nec cum egrotaret volebat in lectica deferri. nisi a cervicibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

regum.quasi omnes superaret. Et misit ad omnes qui habitabant in cilicia & damasco.et libano.et carmelo.galilea.et samaria.et vsq; in iherm.exigens ab eis tributa longe graviora q̄ patres sui. Qui omnes vno animo contradixerūt. Tūc iratus rex iuravit per thronū suum q̄ defenderet se de omnib. Igitur anno.xiij. regni sui p̄cepit holoferni principi militie.vt egrederetur ad regiones illas.et nulli hominuz vel munitionū parceret oculus ei?. Qui egressus est cum exercitu.et operuerūt faciem terre sicut locuste. Qui cum vastassent ciliciam.et mesopotamiam & madiani tas.miserunt ad eū principes provinciaz dicētes. Desinat indignatō tua circa nos Veni nobis pacificus & vtere fuitio nō sicut placuerit tibi. Et descendit de mōtibus cum virtute magna.et obtinuit oēs ciuitates & destruxit eas.et oēs deos terre exterminauit. Sic enī p̄ceperat nabuchodonosor.vt ipe solus deus diceret ab his nationib; que potuissent holifernis potētia subiugari. Et audiētes filij israel timuerunt valde.ne similia faceret in iherm & in sanctuario dei.et miserunt ī terminos terre per quos poterat iter esse in iherusalem et minuerunt angustia viarū.et humiliauerunt se coz̄ dño ad exhortationē helie chī sacerdotis filij ihū.filij iosedech.l'soz te alterius.quē ipe ihūs circūmittebat ad exhortatōem filiozū israel in montib. Et operuerunt sacerdotes altare dñi cilicio et ipi in cinere & cilicio offerebant olocausta.et clamabant ad dñm. Nunciatumq; est holoferni q̄ filij israel parassent se ad resistendū & montiū itinera conclusissent.et vocauit duces amō & moab dicēs. Quis est populus iste qui mōtana possider aut que est virtus eoz? Tunc achior dux filiozū amon rndit.replicās et quō primo venisset populus iste de chaldea p̄ mesopotamiam.in terram chanaan. Cūq; descēdissent in egiptum reduxerat eos deus eorum in terram promissam. Qui cuz placatus erat eis.nemo poterat eis resistere. cum vero irritabant eum flagellabat eos quia deus eoz̄ erat odiens iniquitatem. Super autem reduxerat eos in iherusalē de fuiture.cui tradiderat eos,pter peccata sua.et nunc obtinent montana hec. Et addidit achior. Perscrutare si deus eoz̄ offensus est eis.et poteris eos expugnare.alioquin non prevalebis eis. Et irat? holofernes dixit. Ut ostendaz tibi q̄ non est deus nisi nabuchodono. ex hac hora populo illoz̄ sociaberis.vt cum illis pariter peas

Terranomius erat cambises.arraxersses.assuerus.nabu.

Tunc precepit holofernes seruis suis vt ducerent eum in betuliam anteq̄ castrameratus fuerat Cunq; traxerēt eum.funibularij egressi sunt aduersus eos.Et timentes ligauerunt achior ad arborem.et recesserunt.Fundibularij vero soluentes eum statuerunt eum in medio semiozum et populi. Viserant quidem de iherusalē in betuliaz duos sacerdotes.et principē oziam de tribu symeon.Cunq; exposuissz eis achior quare transmissus esset ab holoferne ad eos.recepit eum ozias ī domū suam.Factum est autem vt holofernes ī uenuret ductuz aquaz.que īfluebant ciuitatem per aniculas.que ebibebant aquaz de alueo per latentes rimulos aque ductus Et interrupto aqueductu abstulit eis aquas. Erant aūt non longe a muris fonticuli.quibus ciues furtim vtebantur ad refocillandum potius q̄ ad bibendum.Et dixerunt amonite ad holofernē. Si vis eos obtinere sine bello et sanguīe.appone fontibus custodes. Et appoluit.et defecit aq̄ de cisternis post.xx.dies. Et clamauit populus ad eos qui venerant de iherusalem Judicet dñs inter nos et vos. Velius

Virum videbantur q̄ anicule in arido loco rostro terre infixo bibere videbantur.et inde p̄cepit holofernes aquam subesse.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

erat nobis seruire holoferni q̄z siti perire. Et dixerūt sacerdotes Sustineamus ad huc per quīq̄z dies. si forte faciet deus nobiscum misericordiam. Erat autem in ciuitate iudith vidua tribus annis mulier pulchra nimis sed casta. de tribu ruben. q̄ accitos sacerdotes reprehendit. eo q̄ temptassent dñm. & terminū dierum imposuissent misericordie eius. Et ait ad [illegible]. Populus dei factura sum. q̄d non indicabo vobis. State hac nocte ad portas ciuitatis et egrediar vobiscum. vt egrediar per manū vestram. Cumq̄z illi abissent. oravit ad dominū dicens. Domine deus patris mei simeon. qui dedisti illi gladium in alienigenas. dirige manuz ancille tue. Hec cōmendauit sacrum simonis q̄d detestat? est iacob. sed vltionem sacram a domino per manus impij. Cumq̄z orasset lauit se et vnxit mirro optimo et induit se vestibo iocunditatis sue. et vocauit abram suam. id est ancillam. Vel propriū nomen ē ancille. Et imposuit scapule eius ascopam vini. et vas olei et polentam & lapates. i. cibum oleribo confectum. et panes & caseum. et prouecta est. Et ammirati sunt sacerdotes pulcritudinem eius. et orauerūt pro ea. Cumq̄z descenderet montem tenuerunt eam exploratores. et duxerunt eam ad tabernaculum holofernis. qui statī capitus est in oculis suis. Sedebat autē holofernes in canopeo. purpura & auro & gēmis contexto. hoc est sericum reticulū muscarum. dictum sica canopo opido egipti in quo inuentum est. Alij dicunt conopeum. q̄n instar coni a lato descendit in acutum. Et dixerunt assirij Quis contemnit populum hebreorum qui tam pulcras mulieres habet. vt pro his merito pugnemus contra eos? Cūq̄z adorasset Judith dixit ad eam holofernes. Cur placuit tibi vt ad nos venires? Que respondit. Certum est q̄ in perditionem ibit popul? noster. graviter enim offendit deuz suū. Glasa enim domini impendit pro victualibo alienigenis. Insuper ordinant vt bibant sanguinem pecorum suorum. que lex dei omnino prohibet gustari. Nam & fame & siti iam inter mortuos computantur. Et misit me dominus hec̄a annūciare tibi. qui dicet mihi quando reddet eis peccatum suum. et tunc veniens introducaz te vsq̄z in ierusalem. et habebis omnem populum. sicut oues quibus non est pastor. Et ait holofernes. Si fecerit mihi hec deus tuus. erit & deus meus. id est in numero deorum meorum habebo eum. & tu magna eris in domo nabuchodonosor. Et fecit eam introduci vbi erant posita thesauri eius. Cumq̄z disponeret q̄d daretur ei de conuiuio suo. ait iudith. Et bis que mecum detuli manducabo. ne veniat sup me ira dei. Cui holofernes Cum defuerit tibi quid faciemus tibi? Que respondit. Viuet anima tua quoniam non exp̄debit omnia hec ancilla tua. donec faciat deus in manu mea hec q̄ cogitaui. Dixitq̄z sibi domi copiā egrediendi foras nocte ad adorādū deum suum Et ita per triduum nocturnos exibat. et baptizabat se in aquis. & orabat deum israhel. Quarto die fecit holofernes cenam seruis suis. et dixit ad vagao eunuchū Ibi vade et persuade hebree illi vt sponte consentiat mihi. Fedum est enim apud assirios vt mulier illudens viro immunis trā seat abeo. Et ait ad eam vagao. Non vereatur bona puella intrare ad dominum meum. Que respondit. Quicquic illi placuerit. hoc mihi erit optimum omnibus diebvite mee Et cum ornasset se. steterit ante faciem holofernis. Qui iocundus factus est. bibitq̄z vinum quantum nunq̄z biberat i vita sua. Et cum sero esset facti inauerunt serui ad hospicia sua. et erat iudith sola in cubi

Simile verbuz habes in luca cap. xx. v. vbi legit. Obaudiens autē iudith. Obaudiens autē iudith. Obaudiens autē iudith. Obaudiens autē iudith.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

culo. Porro holofernes iacebat i lecto ni mia ebrietate sopitus. Viritq; iudith pu elle sue vt staret foras et obseruaret. et o rauit cum lacrimis dicēs. Confirma me domine deus israhel et respice in hac hora ad opera manuum

meārum. Et soluit pugionē de colum na que erat ad ca put lecti. et percu tiens bis ceruicem abscidit caput eius. et tradidit illud abre sue. et tollens conopeum egressa est. Cun q; venissent ad portam ciuitatis clama uit. Aperite. quia nobiscum est deus qui fecit virtutem in israel. Et occurrerunt ei omnes a minimo vsq; ad maximum cuz luminaribus. et proferens caput holofer nis et conopeum ait. Confitemini domi no qui vedit nobis victoriā in manu mea et veduxit me immaculatam Et vocatus est achior. et viso capite holofernis p pa uore cecidit in terram. sed resumpto spiri tu adorauit iudith. Que dixit ad populū Suspendite hoc caput super muros. r di luculo facite impetum in hostes. qui tur bati pro nece domini sui verterē in fugaz Tunc achior circuncidit carnem prepu cij sui. et appositus est ad populum israel Visitq; ozias nuncios per ciuitates iude vt egrederentur post eos. Porro egressi sunt hebrei mane. et dixerūt assirij. Egres si sunt mures de cauernis suis. Cunq; in trasset vagao vt excitaret holofernem. vi dit cadauer sine capite. Et ingressus ta bernaculum iudith non inuenit eam. Et exclamauit ad populum. Una mulier he brea fecit confusionem in domo nabucho donosor. Ecce caput holofernis nō est cuz eo. Et turbati sunt valde fuge presidium querentes. Et insecuti sunt eos filij israel et percusserunt eos vsq; ad extremitates finium eorum. Per dies autem triginta vir collecta sunt spolia assiriorum. et vni uersa que peculiaria holofernis erant de

Cultellum magnū quo ibat accinctus sed intrans lecticaz appenderat ad colū nam.

derunt iudith Joachim autem summus pontifex venit de ihrusalem cum vniuer sis presbiteris ad videndum eaz. et bene dixerunt eam. Tunc cantauit iudith can ticum domino dicens. Incipite domino in timpanis ꝛc. Super hoc canticum iue nies. qd dicit iero. super psalmū. Domie deus noster. Quia cum in hebreo legitur nomen domini geminatū sicut hic. Adon nay domine deus. Primum est tetragra maton. secundum ho nomen domini commune In fine cātici proplxtauit de die iudicij dicēs Dominus omni potens in die iudi cij visitabit suos. r vindicabit impios

Tetragrāmaton. i. quatuor literaz Jo the. vau. hxt. Sed bis lris non repsen tant elementa illa. que de his debent repsentari sicut nos r. qđoq; repsen tam⁹ sonū.

vt vrantur in sempiternis. Post hec ascē dit iudith in ihrusalem cuz populo. r ob tulerunt dño vota et repromissiones su as. Porro iudith vniuersa vasa bellicosa holofernis et conopeuz obtulit in anathe ma obliuionis. et solenniz auit omnis po pulus. Et diem hanc in numero sanctoz dierum receperunt vocantes cambisen se cundū nabuchodonosor. Et redit iudith filia merari rubenite in bethuliaz. Ex ma tre fuit de tribu symeon. et fuit in viduita te omnibus diebus vite sue. Et comple tis. c.v. annis mortua est. et sepulta cum viro suo manasse. et dimisit abram suam liberam. et planxit eam oīs populus se ptem diebus Porro cambises ingressus est egiptum. r vastauit eam. et abhomina tus religionem eius. r cerimonias. tēpla reposuit. et edificauit babilonem in egi pto. Cunq; reuerteretur ab egipto egro rabat. et ferebatur ceruicibus regum. Et mortuus est in damasco.

De duobus magis et dario filio yda spis. Ca. II.

Post cambisem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

vnus de septem magis qui iudicabant regnum persarum erineides nomine obtinuit regnum persarum. ducens pantixi filiam cambise in vxorem. simulans se non velle sibi regnare. sed conseruare regnum mergi fratri cambise. quia puer erat. Hunc tamen mergin cambises prius occiderat in penetralibus templi. solo isto erineide conscio huius sacrilegij et patricidij. Cum q3 post septem menses regni sui moreret erineides. substituit sibi fratrem iuuenez elegantem forma et viribus dicens. hunc esse mergin cyri filium. et cambise fratrem. Hec aut occultatio regu de facili fieri potuit in perside. qz ad regem nullus fere intrabat preter domesticos eius. Un? aut de septem magis cepit illum habere suspectum. suspicas no esse mergin. Hic magus inter concubinas regis filiam habebat qui secretius loquens cum ea monuit eam. vt de nocte attentius palparet caput regis. et deprehenderet vtrum auriculas haberet. Hunc enī fratrem erineidis quondam sibi offensuz cambises mutilauerat auribus. Cunq3 puella deprehenderet eum aures nō habere indicauit hoc patri. Qui cum reliquis magis hoc indicasset coniurauerunt in eum. et occiderūt eum. et non regnauerunt nisī per annum isti duo fratres. Porro. vij. magi cū tractarent inter se. quis eorum duceret filiaz regis et regnaret pro eo. complacuit eis vt tali vaticinio vnus ex eis eligeretur. Diluculo venirent super equos soli in atrio palacij ante fores templi. et cui? equus prior hinnitum daret. secundum oraculū deorum rex constitueretur. Erat vnus eorum darius filius hystaspis. qui secretius loquens cum custode equorum suoz mādauit ei. vt in loco ad quem in crastino cōuenire debebant. equo suo de nocte supponeret equinā. Quo facto cum in crastino septem magi ad eundem locum deuenissent. statim ad eque memoriam equ? darij hinnitum dedit. et sine cunctatione in regem sublimatus est. et regnauit anno. xxvij. regni persarū. Huic familiaris erat zorobabel. Cum enim interdixisset cambises reedificationem templi. ascendit ad eum zorobabel et per huius darij interuentum temptauit animū regis mutare sed non potuit. et tunc persuasit dario secreti? vt voueret votum deo israel. quod si eum regem faceret. restauraret eius templum et vniuersa vasa domini. que adhuc erāt penes regem persarum remitteret i irlm.

De consummatōne templi et zacharia et aggeo. Cap. LII.

Cum audisset iraq3 zorobabel hunc regnare fiducialiter aggressus est reedificare templum aggeo et zacharia exhortantibus populum. Qui predicabant deum eis offensum. eo q habitarent in domibus laqueatis. et domus domini eēt desolata. Hoc aut signū ire dei esse dicebant. q seminabant multum et inferebant parum. Principes vero regis persarum qui erant trāsflumen. interdicebant reedificationē. Cui q3 respondissent seniores iuda. q deus suus hoc eis preceperat. cui nephas est contradicere. placuit vtriq3. vt res ad darij referretur. Et ascendit zorobabel cum nūcijs principum ad regem. et honorat? est ab eo supra q3 sperauerat. Nam in cubiculo regis dormiebat cum alijs duobus cubicularijs. Porro darius rex cenaz exhibuit satrapis persarū. et prefectis in die et ethiopie et magistratibus. c. xxvij. prouinciarum. Eadem nocte expergefactus noctem ducebat insomnem. et proposuit questionem tribus custodibus corporis sui. quid de tribus fortius videretur. rege sz vino. et muliere. promittens ei mūera et honorē. qui sapientius responderet. In crastinum coram satrapis et magistratibz accesserūt illi tres Et ait prim?. regē esse fortiorē cūctis Cum enī homo p̄sit cereris animantibz rex preest homī. et ad nutum

eius omnia fiunt. Secundus autem pretulit vini fortitudinē. q̄ cū homo nō possit ceteris nisi animi fortitudine. vinū superari ꝑam animi fortitudinez. Zorobabel vero mulierē fortiorez vtroq; asserit. Nam ⁊ regibus ⁊ eis qui vites plantant mulieres ⁊ vitam conferunt et alimoniā et ad robur vsq; perducunt. et pro mulieribus homines animas ponere non timēt Retulit quoq; se vidisse concubinā cuiusdam regis. alapas regi imponentem cū q; illa risisset regem arridentem. et ea molesta regem molestarum. Super hec omnia vero veritatem dixit esse fortiorez que immutabilis est ⁊ sempiterna. Veritas enim dei omnia creauerat. et ad eius prouidentiam orbis regebatur ⁊ nil ei resistere poterat. Cunq; omnes iudicassent fortiorem omnibus esse veritatem. dixit rex ad zorobabel. vt peteret ab eo q̄ vellet. Et postulauit zorobabel fieri templi reedificationem. et vasa domini remitti in hierusalem. Et gauisus est rex. Nam idipm meminit se vouisse. Et scripsit principibus suis per epistolam trans flumen. vt nullatenus impedirēt iudeos. sed de sumptibus regis iuuarent eos dantes eis p̄ singulos dies hostias. similam. vinū et sal. vt offerant ea deo celi. et orent pro vita regis et filiorum eius. Et addidit Qui hāc mutauerit iussionē tollatur lignū de domo eius. et configatur in eo. domus autez eius publicetur. Ego darius statui decretum. quod studiose impleri volo. Remisit quoq; darius vasa dñi per manum zorobabel. Qui reditum faciens ꝑ cal

deam contribulibus suis regis mandata patefecit. et ascēderunt cum eo. ml̄ti hierosolimā.

De eodem etiam iero. in q̄dam epla dicit. Q. cū maximus et pulcerrimū ꝓgressus exercitū. vna vice ascēdit cū pauc̄is in tumulum. vt oēs ꝓspiceret. ⁊ cepit flere. Et cum quereret cur fleret. cū posset illi gaudendum sup tāto exercitu respondit. Ideo fleo. quia nullus istorum durabit viuens post .c. annos. sed erunt omnes pulus et cinis. Igitur anno secundo darij mense. viij. instabant operi ⁊ compleuerunt illud anno. vij. darij. qui erat. xlvi. regni persarum. secundum q̄ dictum est in euangelio. xl. et . vi. annis edificatum est templum hoc. id est. a prima licentia qnā dedit cyrus redeū di et reedificandi tē plum. vsq; ad vij. annū darij. q̄ ꝓsumma tū est. tor āni fluxer̄t. Et mortu⁹ est aggeꝰ ⁊ sepult⁹ iuxta sacerdotū monumēta. Cō uener̄t aūt filij il̄i ad dedicatōez templi. et dedicauerunt illud mense. xij. qui aqud latinos martius dr. xvij. die mēsis Et hec ē scōa tēpli dedicatō ⁊ nalis. Et celebraue/runt filij isr̄l̄ pha/sescōm legem dñi

De archa ꝙ quō vel quando receperunt eam. incertum est. Sed si verum est q̄d epiphanius dicit. eam vsq; ad iudicij diem non esse egressurā de latibulo petre. certum est. q̄ hebrei instar priorisedificauerunt altera Naz inter manubias. quas tulerunt romani de iudea. Leguntur translata archa domini candelabrum et mensa. Et mortuus est zacharias

Hoc dixerūt iudei q̄ dñs dixit Solue templū hoc. et ite⁊ reedificabo illō

Tres legūt tēpli dedicatōes. vna facta a salomone p⁹ ꝓfi/matōem tēpli ab eo facti Et hec est facta in septembri. sic habes in libro regum anno. xi. regni salomonis. Secūda legitur hic facta in vere sub dario zorobabel auctore. Detercia legitur. q̄ facta fuerit per iudaz machabeum qui de nicro antiocho epiphane dedicauit tē plum a deo immundarum ⁊ desolatum ab eo vt etiam fructes in eo pullulasse dicant. Et dicit fuisse enceniatum .xx. die decembris. Hec dedicatio sterit in posterum de qua dicit in euāgelio. Facta sunt encenia in hierosolimis ⁊ hiēs erat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

in senectute bona. et sepultus iuxta aggerem. Porro darius cum decessisset ab eo egiptus mortuus est. Rome post exactos reges. primum consules a bruto esse ceperunt. et vix vsq; ad quintũ decimũ annum roma tenebat imperiũ. Inde tribuni plebis et dictatores. et rursum ꝓsules rẽpublicam rexerũt. vsq; ad iuliũ cesarez Pitagoras mortuus est rome. populus a patribus facta seditione discessit.

De xerse. Capᵒ. IIII.

Post darium xerses filius eiꝰ successit ei in regnũ qui paterne voluntatis honorando deum heres apparuit. Eo tempore princeps fuit sacerdotum eliachim siue ioachim filiꝰ ihesu. et erat in iudea cura rerum gerendarũ penes sacerdotes. que ꝓius sub regibus et iudicibus fuerat. Recepit autez xerses egiptũ que a patre discesserat et greciam vstauit

Non determinatur hic quanto tẽpore regnauerit xerses.

De cuius fortitudine multa refert grecorum historia. Sub hoc dicit iosephus esdram venisse in iudeam. sed sub artarxerse ipe dicit seipm venisse. Post xersen regnauit artabanus mensibus. vij. Eo tpe natus est socrates. Lapis habens formã capanã in egeũ mare de celo cecidit.

De artarxerse et Esdra. C. V.

Post hec artarxerses. qui et longimanus dictus ẽ regnũ persarũ obtinuit. Eo tpe esdras aaronita legem succensam a chaldeis repauit. Nouos quoq; apices litarũ excogitauit qui faciliores ad scribendum fierent et ad pronunciandũ. et ꝓterea velox scriba dictus est. Nec est mirandũ. si ꝑ spiritũ scm̃ libros repauit. cũ plures in diebus nris psalteriũ. et liburz ymnoz. et plures libros huiusmodi deletos scirẽt repare ẽld didit etiã q̃dam de suo sicut titulos psalmoz. et plura q̃ legunt̃ in pẽrateuco. Sicq; verisimile est q̃dam q̃ superflua intellexit ipm subtraxisse. Tradunt etiã quidam modum scribendi a dextra in sinistram eũ iudeis tradidisse. cum prius ad modum arantiũ scriptitarẽt Unde et scriptura exarario solet dici. Scribebant autem a sinistro corner in dextrum. et a dextro redeundo. scribebant in sinistrum. Forte per illum modum scribendi prefigurauit spiritussanctus idipm. qõ mõ significatur ī missa per translatiõem libri de dextra in sinistram. Porro esdras inuenit gratiam in oculis artar

Quidam tradunt esdram fuisse iosedech pẽem iesu vel malachiã.

xersis. et petijt ab eo licentiam ascendendi in ierusalem. vt in lege quam reparauerat populum suum erudiret. Dedit ergo ei rex licentiam redeundi. et tradidit ei epistolam ad principes suos trans flumẽ et ad custodes arcꝺe publice. vt traderent esdre absq; mora quecunq; peteret ab eis vsq; ad argenti talenta centũ. et ad frumẽti chozos. c. et ad baros olei. c. salvero sine mensura. Ministros vero templi. sacerdotes. leuitas. cantozes. ianitozes. et natineos. ab omni vectigali tributo et annonis absoluit. Dedit quoq; esdre potestatem amouendi et constituendi iudices et presides trans flumen. secundum sapientiam suã. et puniendi cõtumaces. siue in mortem. siue in exilium. siue in ꝓdemnationẽ substantie vel certe in carcerẽ. Hãc epistolam esdras legit iudeis ī babilonia constituris. Exemplum vero eius misit ad filios israhel. qui erãt vltra mõtes captos. et venerũt de eis ad esdrã sacerdotes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

et leuite. de nathinneis. cc. xx. Et fuerunt cum eo mille et. dcc. Et egressi sunt anno. vij. regis artarxersis de babilonia. primo die primi mensis. et conuenerunt ad fluuium qui decurrit ad aciuia. Josephus dicit iuxta eufraten Et potest esse aciuia fluuius decurrens in eufraten. vel eufratis riuulus. Et manserunt ibi tribus diebus. et predicauit eis esdras ieiunium. vt affligerent se coram domino. et peterēt ab eo viam veram et securam. Erubuit enī esdras petere a rege ducatum in via dicēs Manus dei nostri est super omnes qui querunt eum Et separauit esdras de sacerdotibus. xij. quibus cōmisit vasa dñi et munera q̄ mittebat rex in ierlm et principes eius et populus Et venerūt in ierlm mense quinto. et siluerunt tribus diebus. Quarta die obtulerūt in domū domini q̄ secum tulerunt offerētes holocausta in gratiarū actione. dederuntq; epistolam regis ducibus trans flumen. qui honorauerūt populum dei et domum dei. Tunc accesserūt ad esdram principes israel dicentes. Nō est separatus populus israel a populo terrarum Tulerunt enim de filiabus suis sibi et filijs suis vxores. Manus quoq; sacerdotum et principum et sacriseruorum in hac inuenitur transgressione. Tūc scidit esdras vestimenta sua. et flens et orās iacuit in terra vsq; ad sacrificium vespertinum. Tunc accesserunt ad eum principes dicentes. Surge tuum est discernere quid agamus. Manus nostra erit tecum Tunc adiurauit esdras sacerdotes principes et leuitas. vt proijcerent vniuersas vxores alienigenas. et eos qui de eis nati erant. Et missa est vox ad oēs filios trāmigrationis. et conuenerunt in ierusalē in tercium diem. mense nono qui decembris apud latinos dicitur. xx. die mensis. Et surgens esdras criminabatur illos. q̄ contra legem dei semen sanctum commiscuerāt semim incircumcisorum. et opus esset vt abijcerēt vxores. Et respōdit multitudo. Populus multus est. et tempus pluuie. et nō sustinemus stare foras. et opus hoc non est diei vnius vel duorum. Elige tibi principes et transi per vniuersū israel. et apud quoscunq; inueneris mulieres alienigenas. ejice eas incūcāter. Et inuente sunt in ierusalem primo apud ihesu filios filij iosedech et fratres eius. et statim ejecte sunt. Necenim credenduz est ibīm magnū sacerdotem habuisse alienigenam. Et q̄ visus est zacharias sordidis vestibus indutus. ad filios eius reserendum est. Vel quia cum pontifex esset populum non arguebat Idipm fecerunt per vniuersum israel. et offerebat vnusquisq; apud quem inuenta erat hec transgressio arietem p̄o declinatione peccati.

De neemia. Ca. VI.

ET factum est in anno vicesimo. regis artarxersis Erat pincerna regis neemias de filijs captiuitatis. Qui dum esset in susis castro audiuit peregrinos hebraice loquentes. et accedens scitatus est ab eis de statu iudee et ierusalem. et accepit ab eis vrbem esse sine muris et habitare in ea populum dei in afflictione. Nam per dies sustinebāt hostium impetus. et noctibus intrabant latrunculi. et plateas implebant cadaueribus occisorum. Et fleuit neemias et cibum desiderabilem non gustauit. nocte et die clamans ad dominum. Cumq; staret in mensa et leuaret vinum regi. apparuit quasi languidus ante eum. Et ait rex. Quare tristis es. quod ve malum latet in corde tuo? Et respondit trepidans. Quia ciuitas pulchri patrum meorum deserta est. Si bonum tibi videtur. mitte me et reedificabo eam. Et ait regina que sedebat iuxta regem. Quando reuerteris? Et constituit ei tempus reuertendi. Hec fuit hec regina hester vt quidam tradiderunt. Nec in diebus hesdre historia illa occurrit Non enī esdras

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

in volumine suo siluisset. Et dedit rex nee mie epistolam ad principes trans flumen In qua mandauerat de honore exhibendo neemie rancꝫ duci. et legato misso a latere eius. et de impendijs vrbis reedificande. Et misit cum eo principes militum. et equites. et transitum faciens per babilonam. multos de filijs captiuitatis secum reduxit. et venit in ierm. xxv. ano regis artaxerxis sm iosephum. Porro in hierusalem summus erat sacerdos helisaphat filius helyachim. Et siluit neemias tribus diebus. et nocte psurgens cum paucis circuibat ruinas murorum. psiderās qualiter reedificari possent. Quarto die locutus est neemias ad multitudinem. Venite reedificemus muros hierusalem. Ab hac reedificationē intelligenda ē cōputatio annorum q̄ inuenitur in pphecia danielis sup̄. viij. visione. Scito ergo et non sumus vltra in opprobrium gentibus. Vanus. n. dei nobiscū est. et verba regis q̄ locutus ē mihi.

De reedificatione ierm. Ca. VII.

Et surrexerūt sacerdotes. et edificauerunt portam gregis. Alia translatio habet. edificauerūt portam et probaticam piscinā. Nec ē porta iuxta templum per quam inducebātur greges ad offerēdū. Nec alibi turris gregis dr. Fuit aūt altera turris gregis i via bethleem. vbi iacob pauit pecora sua. et pastores vigilantes super gregem suum viderunt multitudinem militie celestis. Secundo filij asanaa edificauerūt portā piscium. et statuerunt valuas eius. et seras. et vectes. Nec respicit iopen et diapolim p quam inferebatur copia piscium. Nec secundum iosephū postea dicta ē porta dauid. Tercio edificauerunt portam veterē pigmentarij. et aurifices. Vestigia enī istius erant a diebus iebuseorum. et melchisedech. Quarto portam vallis. que scilicet in vallem ducebat iosaphat. edificauerūt filij zaiole. Quinto edificauit porta sterquilinij. mechias princeps vici bethacharem. Per hanc portam sordes ciuitatis effluebant inundantibus fluuijs in torrē tem cedron. Sexto edificauit portam fontis princeps pagi maspha. et muros piscine syloe. Muros autem inter portas edificauit populus per vicos et ciuitates vnusquisq̄ secundum possibilitatem suā Nec te moueat si alia nomina portarum inuenias. que forte in interiori muro facte sunt. cum alique de predictis alia post ea forsitte sint vocabula. Porta negociatorum forte porta est gregis. in qua negociatores ergasteria sua posuerant ob tē pli victimam. Sed et porta iudiciaria potuit esse porta vetus. que in fronte ciuitatis prior eminebat. Porta vero aquarum potuit esse porta fontis. Porta vero equorum non fuit porta ciuitatis. sed statuta erat ante atria templi. vsq̄ ad quam ascēdere in equis licitum erat. Porro neemias cum seruis suis instabat operi nec somno accubo suauiter vtebatur. sed sub necessitate. Et consummatum est opus per annos duos. et quattuor menses. licet i multa angustia. et plurimis impedimentis. Primo enim finitime narōnes in manu forti aggrediebantur eos. Neemias vero mediam partem populi armatam statuit extra ciuitatem. vt sustinerent impetus aggredientium. Altera vero media pars edificabat. vna manu ponentes lapidem et altera gladium tenētes. Porro secundum interuenit impedimentum Fames ora est in terra. et obligauit se populus debito sub vsuris. sed et agros et vineas et oliueta vendere compulsi sunt. tandem etiam filios et filias venundare in seruos. Et conuocata multitudine compulit neemias diuites. et magistratus remittere vsuras. et restituere vineas. et seruos. et agros quos emerant. et excutiens sinum suum dixit. Sic excutiat deus omnem virum. qui non compleuerit verbum hoc.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et dixit vniuersa multitudo amen. Ipe quoq annonas q regi debebant cõdonauit. Qui cũ dux missus esset a rege tñ annonas q ducibꝫ debebantur nõ comedit. a prima die qua egressus est a rege. vsqꝫ dum rediit ad eũ. Preterea terciũ habuit ipedimentũ q. pricipes trãs flumẽ qui inuidebant ei corrupẽt mũeribꝫ quosdaꝫ seniorꝫ qui erãt in irlm. vt eũ morti traderent. Qd cum nequirẽt. variis eum terrebãt rumoribꝫ. vt sic ab opere cessarẽt dicentes. Vulti piurauerũt aduersum te. vade et abscõdere ab eis. Rursumq aiebãt Delatum est ad regẽ. q velis rebellare. et facere te regem in iudea. Noli exasperare dñm tuũ. Cumq multa fingerent in hũc modum nõ prevaluerũt. qz manus domini erat cum eo.

De inuentõe ignis. Ca. VIII.

Postquam autẽ edificatus est murꝰ. qz rari erãt habitãtes in irlm. pcepit neemias vt clauderentur porte ante solis occasum. necaperent ante calorez solis. Cumq immineret mensis septimus qui vere totus apõ eos solennis est. puenerũt in irlm q̃si vir vnus. Et accepit neemias q nõ habebãt ignẽ de sublimi. traditũq est ei a seniorib⁹ terre q ieremias in diebꝫ captiuitatis absconderat stipites altaris et prunas in in seniorib⁹ terre in valle iosaphat. Cũq venissent ad locũ. eruderauerunt puteũ. et ĩ uenerũt stipites et prunas. et aquã crassaz et tollentes ea superstruem lignoꝝ. et hostias que erant sup altare. pposuerũt. et erupit ignis. Et appellauit neemias hũc diẽ nephar. qd interpretatur purificatio. Alij dicunt nephi. Et orabant sacerdotes. ionatha incipiante et ceteris respondentibꝫ Neemias quoq spiritalem edidit orationem. Nota quia q hic dicim⁹ magis factum est sub neemia. sic orabant sacerdotes ionatha incipiante rẽ. R. ecclesia in q̃dam epistola in quodaz die ieiunij dicit factũ pe machabeoꝝ intitulans epistolã. lectio libri machabeoꝝ. qui fuerũt longe post neemiam. et ita videt. qd hic dr. Verum esse ecclesie Soluetur g̃ sic. qz cũ scos liber machabeoꝝ de quo sumitur illa epistola. nõ sit historie prosecutio. sed tantũ epla quadam missa a iuda et senioribꝫ ad alios iudeos dispersos tñ a iuda illis dispersis. et hoc factũ notificat. et festiuitas nouiter instituta celebranda mandat. nõ pcipaliter enarratur.

De obseruatõe tabernaculoꝝ.
Capitulum. .IX.

Oro prima die scenopegiarum direrunt esdre vt afferret librum legis. et legeret coram populo. Steritq esdras supergradum ligneum quem fecerat ad loquendum iuxta portam aquarũ. id est portam artij secus quam erant lureres. et legit de mane vsqꝫ ad medium diem. Leuite vero duodeciz silentium faciebant in populo. Flebat autem oñis populus. et dixit ad eos esdras Nolite contristari. quia sanctus dies domini est. sed ite comedite pinguia. et bibite mulsum et date partes eis qui non preparauerunt sibi. Cumq redissent in diez secundum. inuenerunt in lege preceptuz esse a domino. vt habitent filij israhel in tabernaculis mense septima in die solenni. Et mandante esdra egressi sunt. et tulerunt frondes oliue et ligni pulcherrimi mirti et palmarum. et fecerunt sibi tabernacula in atrijs et domatibus suis. et in atrijs domus domini que non fecerant a diebus iosue filij num. Et obseruatum ẽ deinceps in israhel vsqꝫ in hodiernum diem. Die vero octaua. fecerunt collectam iuxta ritum. statuentes vt quisq daret terciam partem sicli per annuum ad oleũ et panes propositionis ad ligna et sacrificia sempiterna. in diebus festis et pro peccato. Die vo vicesimatercia. quia auditũ in lege. amonites et moabites nõ intra/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

bunt ecclesiaz dei. separauerunt ab ecclesia alienigenas. et in mundatõem suam stauerunt in crastinũ generale ieiunium. vt affligerent aias suas homines ⁊ iumenta vsqz ad pueros septennes. et conuenerunt octies ad audiendam legem. quater in die et quater in nocte. Lectione terminata prosternebatur populus ad orandum. et fiebant preces super eum ⁊ tandem benedictio sacerdotalis. Et his vt dicit beda. ecclesia traxit exemplum. Nam et supra gradus legitur. et leuite proclamationes faciunt in populo. et octies cõuenitur ad ecclesiam et si non penitus eo modo quo illi. Semel enim in nocte surgim9 ad nocturnos. scõm illud. Media nocte surgebam ad confitendum ⁊c. In die vo septies psallimus sm illd. Septies in die laudẽ dixi tibi. Singulis aũt horis legit̃ lectio. quam capitulare dicimus. postqz prosternitur. ad preces in diebus profestis. ⁊ subditur oratio pro benedictõe.

De edificatione muri et obitu ieremie Capitulum. X.

Oro neemias videns vrbẽ fere vacuã factã habitatiõ. rogauit optimates vt habitarẽt in irlm. et benedixit eis. qui se sponte obtulerũt. Reliqua vo multitudo misit sorte et decimũ caput fecit habitare in irlm. Post aliquod tps congregati sunt in irlm ad dedicatiõem muri. et ascenderũt sacerdotes ⁊ leuite ⁊ cantores cũ musicis instrumẽtis. et psallentes incidebãt per murũ. Esdras vo precedebat. neemias et optimates cũ eo super alterã partẽ muri incedebãt psallentes Reliqua vo multitudo sequebatur eos super terrã. et ducebant choros. His expletis redijt neemias ad regem in persidem anno scõo et. xxx. regni sui. Et mortuus est esdras in senectute veneranda ⁊ cũ multa libertate sepultus i irlm. Hũc quidam hebreorum autumãt fuisse malachiam. Sed malachias post regressuz captiuitatis natus est in iudea i sophis. Quẽ quia vite optime fuit. et aspectu decorus populus appellauit malachim. id est angelum. Traditũ etiã q̃ que prophetice docebat eadem die angelus dei apparens sibi docebat. Et mortuus est dum adhuc iuuenis esset. et sepultus in agro suo. Porro circa finem dierum suorum redijt neemias in ierusalem ex beneplacito regis. et intellexit mala que fiebant in ea. Sacerdotes nanqz in diebus vicis sue. non habitabant in gazophilaciis circa templum. sed in domibus proprijs cuz omni domo sua et custodiam vasorum domini posuerant in domibus sequestratis a templo Et edificauit de ꝓprio gazophilacia in quibꝫ excubabãt sacerdotes. et reponebantur vasa. Preterea inuenit populum calcantes torcularia in sabbato. et inferentes in ierusalem vinum et vuas ficus et oĩa onera Gentes quoqz inferebant pisces ⁊ venalia. et vendebant in sabbatis filijs iuda. Et obiurgauit optimates dicens. Cur ꝓphanatis diem sabbati et inducitis iram dei super israhel. et super ciuitatem hanc Et adiurauit eos de custodia sabbati. et ꝑcepit claudi portas in sabbato. ne intrarent negotiatores. et manserunt extra ierusalem semel et bis. Et contestatus est eos neemias. q̃ si deinceps venirent manum mitteret in eos. et recesserunt. Et fecit neemias in ierusalem bibliothecam. congregans libros de regibus et libros pphetarum. et dauid et epistolas regum. ⁊ de donarijs. et pro his omnibus que fecerat. orauit neemias ad deum dicens Memento mei deus meus in bonum. Hucusqz sumpta est series historie ab annalibus hebreorum preter hester. Quecunqz post hoc apud iudeos gesta sunt. de scriptis iosephi et affricam exhibentur. et de libro machabeorum. quem quidam ab hebreis scriptum autumant. quidam a grecis. Et mortuus est neemias vir benign9. et sepultus iuxta muruz quẽ edificauerat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Post artarxersem regnauit xerses duob⁹ mensib⁹. post quē sogodianus mensibus vij. Post quē regnauit darius cognomē to nothus. sub quo egiptus recessit a pſis

Ea etate solis defectio facta ē. et ignis de erbna erupit. plato natus est. ypocrates medicus claruit. dionisius in sicilia tirannidem exercuit. Post darīū regnauit artarxerses. qui ꝓnominatus est menon. darij et paratridis filius. Hic ab hebreis dr assuerus. Sub hoc hīstoria hester conscripta est.

Sequūtur tituli capitulo⁹ in hystoriam hester.

De hester. capᵒ. i.
De otho. capᵒ. ij.
De dario filio arsami. capᵒ. iij.
De alexandro. capᵒ. iiij.
De reclusione decem tribuum. capᵒ. v.
De ptholomeo sother. capᵒ. vi.
De ptholomeo philadelpho. ca. vij.
De euergete. ca. viij.
De philapatore. ca. ix.
De seleuco. ca. x.
De antiocho epiphane. ca. xi.

Incipit hīstoria libri hester. Ca. I.

IBrum hester trāstulit ieronimꝰ ad petitionē paule et eustochij de hebreo in latinum. et quia ī greco corruptus erat per varias editiones. reuelauit eum de archiuis hebreorum. et diligēter transtulit de verbo ad verbum Regnauit assuerus ab india vsq; ad ethiopiam super. c. xxvij. prouīcias. et erat in susis ciuitate solium regni eius. Tercio igit̄ anno imperij sui fecit grande conuiuium cūctis principibus suis. et inclitis prouinciarum coram se. c. et. lxx. diebꝰ in domo illa mirabili. de qua legitur in hīstoria alexandri. cuius columne erant argentee. tectum instar firmamenti concameratū habens gēmas diuersi coloris. in figuram siderum et signorum dispositas. Post hos dies conuiuij inuitauit omnem populꝰ qui erat in susis. et discubuerunt extra domum. vij. diebus in vestibulo orti delicia rum. In orto erat vinea habens vites argenteas. et palmites aureos et botros ex varietate geminarum distinctos. Sup conuiuantes extensa erant cacumina tali cet tentoria. que appendebāt columnis argenteis ⁊ marmoreis. eburneis circuī. inserta funibus byssinis atq; purpureis. Lectuli q̄z aurei ⁊ argentei dispositi erant sup pauimētū. smaragdino et pario stratum lapide. Bibebant autem omnes ī aureis poculis vinum preciosum et abundans. nec erat qui nolentes cogeret ad bibendum. licet id moris esset apud persas. Vasti quoq; regina fecit cōuiuium feminarū in palacio regis. Die autem. vij. cū rex incaluisset mero. ꝓcepit. vij. eunuchis vt introducerent reginam in decore suo. vt ostenderet oībus pulchritudinē illius Que ad imperium regis venire contempsit. Et iratus rex quesiuit a septem sapientibus qui videbant faciē eius. cui sententie vasti subiaceret. Et respondit mamucha. Non leſit te solum vasti. sed et omnes viros regni tui. Nam eius exemplo mulieres paruipendent imperia virorum. Egrediatur autem edictum regis a facie tua. vt vltra vasti non ingrediatur ad regem. sed altera melior regnet pro ea Et exijt edictum in omnes prouincias per epistolam regis. Et dixerunt pueri regis ad eum. Querantur regi puelle virgines et speciose. et tradantur aggeo eunucho ad custodiam. et accipiant mundum muliebrem. id est vestes et cultus et ornatus. Unde et ministros talium mundiburdos vocamus. et quecunq; oculis regis placuerit regnet pro vasti. Placuit sermo regi. et iussit hoc fieri. Erat tunc in susis iudeus vocabulo mardochеus. de tribu gemini. qui descenderat de transmigratione iechonie.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Dicerat nutritius filie fratris ediſſe. que
et heſter vocabatur. quam orbatam vtro
q; parente mardochæus adoptauerat in fi
liam. Hec inter ceteras tradita eſt eunu
cho. nec indicauit populum ſuū. Sic enī
mādauerat ei mardochæus. et inuenit gra
tiam ī oculis eunuchi. ⁊ acceleranit ei cul
tum muliebrem. et dedit ei ſeptē puellas.
vt eam ornarent et excolerent. Porro vir
gines per ſeptem menſes vngebantur o
leo mirrino. et aliis ſex quibuſdaz pigmē
tis ⁊ aromatibꝫ vtebant. vt poſt annū in
grederentur ad regē. et que veſpere intra
bat egrediebatur mane. nec poterat redi
re niſi rex ex nomine iuſſiſſet eam venire.
Mardochæus aūt verſabatur in veſtibulo
domus regie curā agens ſalutis filie. Tā
dem inſtabat dies quo heſter filia abiel ī
trare debebat ad regē. nec quesiuit ab ag
geo cultum muliebrem. ſed poſuit ī volū
tate eius qui tenebatur puellis dare que
cunq; petiſſent. Et intrauit ad regem an
no ſeptimo regni ipius. menſe. x. qui he
braice dr thebet. latine ianuarius. et iue
nit gratiam apud regē et fecit eā regnare
pro vaſti. Et celebrauit nupcias per men
ſem. et mandauit per eos qui aggari dicū
tur id eſt curſores requiē in vniuerſo re
gno per tempus nupciarū. Mardochæus
aūt qui frequentius morabatur in babilo
nia vnde et adducta fuerat heſter. tranſtu
lit ſe ī ſuſis. Eo tpe irati ſunt regi duo eu
nuchi ianitores. et machinabantur vt oc
ciderent regem Quod non latuit mardo
chæum. et indicauit heſter. et illa ex nomīe
mardochei detulit ad regem. Queſitum
q; eſt et inuentum. et appenſi ſunt in pari
bulo Et traditum eſt coram rege in anna
libus. in quibus reges accidentia tempo
ris ſui redigebant. Poſt hec aſſuerus ex
altauit aman amalechitē qui erat de ſtir
pe agag quem ſamuel trucidauit. et ado
rabant eum ſui regis. preter mardochēū
qui propter patrias leges coram eo genu
non flectebat. Quod attendens amā in
dignatus eſt ⁊ accipiens eum hebreū eſſe
ait. Pecſe liberi flectunt genua. hic aute
ſuus dedignatur. Et diſpoſuit perdere iu
deos qui erant in regno aſſueri. veteri mo
tus odio. quia iudei deleuerāt amalechi
tas. Duodecimo itaq; anno regni aſſue
ri. menſe primo miſſa eſt ſors in vrnam q
hebraice dr phur coram aman quo die et
quo menſe gens iudeoꝝ deberet interfici.
et exiuit menſis. xii. Tunc ait aman ad re
gem. Intereſt regi tuare pacem. Nouer
ca autem pacis eſt diſſimilitudo. Eſt enī
gens ī regno tuo diſſimilis ceteris. nouiſ
vtens legibus. inſuper ⁊ regis ſcita contē
nens. Expedit tibi vt non inſoleſcat. De
cerne ergo vt pereat. Et ne diſpendiū ſen
tias in tributis. decem milia talentorum.
appendam archarijs gaze tue. Tulitq;
rex anulum quo vtebatur. et dedit illum
aman dicens. Argentum tuū tibi ſit. ⁊ de
populo age q̄ tibi placet. Tunc ſcripſit
aman ex nomīe regis literas anulo regis
deſignatas in oīs prouincias. vt occide
rentur iudei a paruulo vſq; ad ſenem. et
bona eoruz diripentur. xiii. die mēſis. xii.
Stratimq; in ſuſis pependit edictuz. Mō
cum legiſſent iudei fleuerunt. Sed ⁊ mar
dochæus indutus eſt ſacco. et aſperſus ci
nere magna voce eiulabat pre foribꝫ pala
cij. Non enim fas erat indutos ſacco in
trare palacium. Quod cum accepiſſet he
ſter. conſternata eſt. et miſit ei veſtem qua i
duitus intraret ad eam. quam accipere no
luit. ſed ſignificauit ei per eunuchum cau
ſam fletus et exemplar edicti quod pende
bat in ſuſis miſit ei. monens eam. vt intra
ret ad regem. et ſupplicaret ei pro populo
ſuo. Que rñdit. Jam. xxx. diebus nō ſum
vocata ad regem. et decretuz eſt. vt qui nō
vocatus acceſſerit moriatur. niſi forte ex
auream virgam ad eam extenderit. Rur
ſumq; mardochæus ad eam. Quid ſcis vi
trum idcirco ad regnum veneris. vt in tri
tpe pareris? Si nūc ſilueris. p aliuz li
berabit dñs populum ſuum. et tu ⁊ dom?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

patris tui peribitis. Tunc mandauit hester mardochæo vt omnes iudei qui erant in susis per triduum ieiunarent et orarẽt pro ea sed ipsa ieiunauit. Die aũt tercia induta regalibus. sterit in atrio dom⁹ contra basilicam regis cũ duabꝰ puellis. qrũ vna incũbentẽ sustinebat. altera sequens longitudinem vestis summis digitis deportabat. At rex sedebat supra solium contra ostium domus. Qui cũ respexisset eaz torvo vultu. collapsa est. Cunctꝫ vidisset hester lapsam. placuit ei. et extendit cõtra eam auream virgam. Que consurgens et accedens. osculata est summitem virge. et ait rex. Quid vis hester? quicquid petieris dabo tibi. Que rñdit. Obsecro vt venias ad me hodie. et aman tecum ad cõuiuium. Et surgens venit ad eã. et fouẽs eam gremio. consolabatur dicẽs. Noli timere. pro subditis lex data est. tu vero mihi conregnas. Veneruntꝫ ambo ad conuiuium regine. Cunctꝫ rex bibisset abunꝺanter ait. Pete quod vis hester. et impetrabis. Que respondit. Obsecro vt veniat cras rex et aman ad conuiuiũ. et indicabo eis cor meum. Egressus est itaqꝫ amã lerus. Cunctꝫ vidisset mardochæum non assurrexisse sibi indignatus est. et vocãs vxorẽ et amicos. exposuit eis omnẽ gloriã suam. addens qꝺ eum solum cum rege hester vocauit ad conuiuiũ. Veruntamẽ se nil habere reputabat. dum viueret mardochæus. Et dixerunt ei. Jube parari trabem. l. cubitorum. et suggere regi. vt appẽꝺatur mardochæus in ea. vt sic eas lerus cum rege ad conuiuium. Et iussit parari crucem. Noctem illam rex duxit insomnẽ et iussit sibi legi annales. Et ventum ẽ ad locum vbi scriptũ erat qꝺ mardochæus nũciauerat ei facinus eunuchorꝫ. Et ait rex. Quid honoris psecutus ẽ mardochæ? pro hac fide? Et dixerunt ei. Nihil. Et quesiuit rex quis esset in atrio. Et dixerunt pueri aman. Ipe enim intrauerat. vt suggereret regi de morte mardochei. Cũctꝫ vocatus intrasset aman. dixit rex ad eũ. Quid debet fieri viro quem rex vult honorare? Qui cogitans pro se dictum esse. respondit. Debet indui stola regia et coronari diademate. et sedere super equm regis. et primus de principibꝰ teneat equũ. et per ciuitatem incedens clamet. Sic honorabitur quem rex voluerit honorare. Dixitqꝫ ei rex. Festina. et fac vt locutus es mardochæo. Caue ne quicqꝫ ex his que locut⁹ es prætermittas. Et fecit aman mardochæo vt locutus fuerat. Qui prius renitebatur putans sibi illudi ab aman. sed ꝓgnita veritate consensit. Et rediit mardochæus ad fores palacij. Aman vero festinabat in domum lugens et operto capite. Et dixerũt ei amici eius. Si de semine iudeoꝝ est mardochæus ante quem cadere cepisti. non poteris ei resistere. sed cades. Et ecce nunciꝰ regis compellebant eum intrare. et intrauit cum rege ad conuiuiũ. Et ait rex. Pete qꝺ vis hester. Que respꝺit. Dona mihi animam meam et populum meũ ne pereamus. Utinam in seruos venundarer̃ et gemens tacerem. Et ait rex. Quis est qui hæc audeat facere? Que respꝺit. Hostis noster est iste aman. Qꝺ ille audiens obstupuit. Rex autẽ iratus surrexit et intrauit in ortum. aman vero supplicabat regine pro anima sua. Cunctꝫ reuersus esset rex. repit aman corruisse super lectulum in quo iacebat hester. et ait. Etiam reginam vult opprimere me presente. Et dixit arbona eunuchus. En lignum quod parauerat mardochæo stat in domo amã. Et ait rex. Appendite illum in eo. Et suspensus est aman in patibulo. et dedit rex hester domum aman. Et ingressus est mardochæus ad regem. Confessa est enim hester. qꝺ patruus eius esset. Et dedit rex anulum mardochæo quez aman recipi iusserat. Hester autem constituit mardochæum super domum suam. Que iterũ flens procidit ad pedes eius. supplicans. vt veteres literas quas scripserat aman pra iudeos nouis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

epiſtolis irritaꝝ. Et acquieuit rex Et ſcri
ſit mardochæus literas anulo regis ſigil
latas ad principes prouinciarum. ne occi
derentur iudei imo illos qui parati erant
ad occiſionem iudeorum interficerent iu
dei. et manus principum eſſet cuꝝ eis. Et
factum eſt nomen iudeorum celebre. ita vt
plures de gentibus religioni eorum iũge
rentur. Et recordat⁹ eſt mardochæus ſom
nij qđ viderat. et interpretationem eius
intellexit. et hoc erat ſomnium. Apparue
runt ei voces et tonitrua ⁊ terre motus ſu
per terram. Et ecce duo dracones parati
contra ſe in prelium ad quorum clamorẽ
nationes excitate ſunt vt pugnarent con
tra regem iuſtorum. et fuit dies illa tene
brarum ⁊ diſcriminis. Et perturbata gens
iuſtorum clamauit ad dominum. et ecce
fons paruus creuit in flumen maximum
et orta eſt lux magna. et humiles exaltati
ſunt et deuorauerunt inclitos. ¶ Porro
in ſecunda epiſtola quaꝝ ſcripſit p iudeis
excuſauit ſe rex in hunc modum. Ne pute
tis ſi diuerſa iubemus ex animi leuitate
venire. ſed pro neceſſitate temporuꝝ ferre
ſententiam vt rei publice poſcit vtilitas.
Multi ſublimati a regibus. honore colla
to abuſi ſunt in ſuperbiam. et in ipos qui
dederunt moliuntur inſidias. Aman ⁊ a
nimo ⁊ genere macedo. et ex obliquo com
maculans genus perſarum adeo intumu
it. vt regno nos priuare niteret et ſpiritu
Nam mardochæum cuius fide viuimus
et conſortem regni hester cum omni gẽte
ſua nouis machinatiõibꝫ expetijt ad mor
tem cogitans. vt illis interfectis. noſtre ĩ
ſidiaretur ſolitudini. et regnum perſaruꝝ
transferret in macedones. Nos vero nu
tu dei viuentis cuius beneficio patribus
noſtris regnum traditum eſt. et vſqꝫ ho
die cuſtoditum iudeos abſoluimus. et ho
ſtes eorum interfici iubemus. Igitur. xiij
die menſis. xij. percuſſerunt iudei hoſtes
ſuos plaga magna per prouincias vſqꝫ ad
lxxv. milia. Quartadecima vero die cele
brauerunt conuiuia cum gaudio. partici
las ſibi inuicem mittentes. In ſuſis vero
interfecerunt. d. viros. Et in .xiij. die ob
tinuit hester a rege. vt adhuc occiderẽtur
in ſuſis hoſtes iudeorum. et ſuſpenſi ſunt
decem filij aman. et de alijs circiter. ccc.
perierunt. Et ideo iudei qui habitabant ĩ
ſuſis duobus diebus occiſioni vacantes
xv. die conuiuia celebrauerũt. Et propte
rea mandauit hester et mardochæus hos
duos dies in numero ſolenniratum reci
pient dies phurĩ. id eſt ſortium obſeruari.
a iudeis vt memoriam facti nulla deleret
obliuio. Hos tamen dies vocat ioſeph⁹
conuerſatores eo qđ iudei de merore ĩ gau
dium conuerſi fuerant. Scripſit etiam
mardochæus ad iudam ſummuꝝ ſacerdo
tem in ĩrl̃m. qui patri ſuo heliſaphat ſuc
ceſſerat. vt dies iſti ſolennes haberentur
in iudea in ſempiternum. In diebꝫ aſ
ſueri athenienſes. xxiij. literis vti ceperũt
cum antea .xvi. tantũ vterentur. Deno
nes galli duce brenno romam inuaſerũt.
et excepto capitolio incenſam vaſtauerũt
vi. menſibus tribuni militares pro con
ſulibus eſſe ceperunt. Obijt anaxagoras
phiſicus et eraclitus tenebroſus ⁊ demo
critus. et ſocrates in carcere venenum bi
bit. diogenes ⁊ yſocrates claruerunt. Ari
ſtoteles audiuit platonẽ. xviij. ānũ agẽs.

De octo. Capũ. II.

Octauiuꝫ re
gnauit annis ſex. qui octo
bus diebus eſt. Hic miſit vagoſum prefectũ vni
uerſis regionibus trans flumen Erat au
tem in ihĕruſalem ſummus ſacerdos io
hannes. qui iude patri ſuo ſucceſſerat Et
erat autem frater iohannis ihĕſus. qui ad
pontificatum aſpirabat. et propterea va
goſi familiaritatem ſibi cõparauit. Qua
confidẽtia ihĕſus altercatus ĩ templo ad
uerſus iohannem. adeo incitauit fratrez
vt eũ ĩterficeret. Vñ vagoſus indignat⁹
aſcendit in ihĕruſalem. Cuncꝫ phiberent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

eum ab ingressu templi. Respondit Vñ dioz ego sum cadauere quo templum p/ phanastis. Et ingressus in templum spo liauit illud. Et imposuit iteruz ministris templi tributa ⁊ annonas anni. vij. a qui bus per interuentū esdre absoluti fuerāt. Porro artarxerses scilicet ochus. egiptū ad suum reuocauit impium. nechanabo rege in ethiopiam pulso. in quo egiptio/ rum regnum destructum est. Idem och? a podasmo iudeozum capta in hircaniam accolas translatos iuxta mare caspiū col/ locauit. Eo tempoze romani gallos su peruenerunt Demostenes ⁊ ysocrates cla/ ruerunt. Obijt plato. post quem pseusip pus tenuit achademiam.

De dario filio arsami. Ca. III.

Post ochum re gnauit filius eius arsamus. Et mozuo iohanne in ihzrusalem succes/ sit ei filius eius iadus in sacerdotiū Pt? arsamum regnauit filius eius darius. Hic prefecit regionibus trans flumen sa/ raballam. de genere cuthzozum. ex quib samarite descenderunt. Erat autem iado frater manasses ad pontificatum anhelās propter qō ysacham filiam saraballe du xit vxozem. Cuncq ministraret in sacerdo tio idignari sunt ihzosolimite. et iubebāt eum recedere ab vxoze. aut nō introire sa crarium. Itaq manasses cum vxoze tran stulit se ad socerum suuz. Qui pollicitus est vt edificaret ei templum instar ihzo/ solimozum super montem garizin. ꝛ hoc cum sententia regis faciendum erat. Interim autē ꝺdidit ei abisam vel abi/ glam qui est mediterraneus vicus tyrio/ rum ⁊ insignis. Et transierunt ad manas sen plures de ihzosolimitis. quibus sara balla pecunias ministrabat. terram colen dam deputabat. et habitationem. Eo tempoze manlius torquatus cōsul roma norum. filium suum virgis cesum securi percussit. qz contra imperium consulū cuz hostibus pugnauerat. et tamen expugna/ uerat. De alexandro. C. IIII.

Per idē tempus philippus rex macedonum. p in sidias peremptus est a pausania. tralxente genus ab horeste. Cui successit alexander filius eius adoptiuus. quia legitur nota nabi filius vicesimum agens annū. Qui volens obtinere syriam. transijt hellespon tum. Et congregati sunt aduersus eū duces darij qui erant trans flumen. et super granicum fluuium expugnauit eos. Cun cꝫ percussisset lidiam ⁊ yconiam. peuenit ad loca pamphilie. Tunc darius filiꝰ ar/ sami electum collegit exercitum ⁊ transi/ uit eufraten ⁊ montem cilicie taurum spe rans in cilicia eum expugnare. Tunc ga/ uisus est saraballa. putans qꝺ pr? victoriā occurreret dario. et edificationem templi ab eo impetraret. qō pollicitus erat gene/ ro suo. ipe quidem longeuus a prelijs va cabat. sed aliter cꝫ speraret euenit. Paz vi ctus est darius a macedonibꝰ ⁊ capta ma tre eius vxore ⁊ filijs. ad persas fugiēs re/ meauit cum paucis. Tūc alexander cepit aspirare ad monarchiaz oriētis. et intrās syriam cepit damascū. et subiugata sido ne tyrum obsidebat. Tunc saraballa eli/ gens de suis. viij. milia in alexandriam. p fectus est in auxilium. dicens se libentius obsequi ei cꝫ dario. et qꝺ loca ꝺstituta sub potestate sua ei contraderet. et grate susce ptus est ab alexandro. Preterea dixit ei se habere generum manassen fratrem pri cipis sacerdotum gentis iudee. multosq alios cum eo presentes et ea gente quos velle aiebat sub eo templum constitutis locis edificare. quod profuturum alexan/ dro testabatur. qz potētia iudeoz in duo diuisa nō rebellaz

Cōcedēte ꝺo alexā/ dro omni studio edificauit saraballa in templū ⁊ alta

Ecce tercio legitur templum edificatū a salomone in ihe/ rusalem in egipto ⁊

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

re qđ pmansit vſq; Choca saraballa.
qđ ad destruccionem facraz per romanos
et in eo manassen pstituit pontificē. Po2
ro dum alexander erat in obsidione tyri.
scripsit epistolam ad principē sacerdotuz
in irlm. inuitans eū vt sibi preberet auxi/
lium. z exercitui venalia prepararet. z red
deret sibi tributa que prius dario confere
bat. Et rndit iadus se dario sacramentuz
dedisse. nec eo viuente posse transcendere
constituta Tunc comminatus est alexan
der genti iudeoz. qđ per eum discerēt. qui/
bus deberent constituta suare. Tunc inie
cris aggeribo. tyrum fecit continentē. id ē
cum prius esset insula. fecit eaz contermi/
niam terre. qua vastata gazā obsedit. Et
mozuus est saraballa. Alexander autem
capta gaza in ihzosolimam festinabat.
Et timentes iudei clamauerunt ad dñm
et immolabant hostias. z iadus ozabat p
gente. Qui cum post sacrificium obdoz/
misset. precepit ei deus vt confideret. ser/
tisqz. idest cozinis ciuitatē ornaret. et ipe
pontificalibus idutus. et reliqui sacerdo
tes cum eo legittimis stolis induti obuiā
exirent alexandro. Ipe surgens a sopoze.
oraculum omnibus indicauit Audiensqz
non longe esse a ciuitate alexandrum. pro
cessit cum sacerdotibus z ciuium multitu
dine sacra. ad locum qui saphim appella/
tur. quod latine tranflatum scopulum so
nat. vnde ihzosolima et templum domi/
ni videri potuissent. Et factum est contra
spem omniū qui sequebantur regem. Nā
alexander intuens antistitem pontificali
stola insignem. et super cydarim laminaz
auream in qua scriptum erat nomen dei. de
scendit de equo. et adrt eum solus. et no/
men dei adozauit. et pontificem venerat?
est. Et obstupuerunt principes exercitus
et ludificatam regis mentem putauerūt.
Solus parmenius quesiuit ab eo. cur sa
cerdotem gentis iudee adozasset Et rndit
Non hunc adozaui sed deum. cui princi/
patum sacerdotq gerit. Nam per somniū
in tali habitu deū prosperi. adhuc in licia
ciuitate macedonie constitutus. Dum qđ
mecum cogitarem. vtrum asiam possem
obtinere. iussit me confidere. Nam ipe ex
ercitum meum perduceret et persarū mi/
hi traderet principatum. Hunc autez pri
mo vidi in hoc sacerdote ipius effigiez. et
que mihi promisit prouētura confido. et
propterea deum adozaui. et hominem ve
neratus sum. Et ingressus est vrbem ale/
xander. et in templo sacrificauit deo secū/
dum sacerdotis ostensionem. Et attulerūt
ei danielem. in quo scriptum erat. quen/
dam grecozum perditurum persarū potē/
tiam. et arbitrans de se scriptum esse gau
sus est. Et in crastinum conuocans popu
lum iussit petere que vellent. Et ipis pe/
tentibus concessit iudeos vbiqz prīs vti
legibus. et septimum annum sine tribu/
tis esse. pter sabbatum terre. quia septio
anno non colebatur terra Et exinde ad a/
lias ciuitates profectus est. Tunc samari
te videntes eius munificentiam circa iu/
deos. cognatos se dixerunt esse iudeozum
originem suam ab effraym z manasse re/
censentes. Et postulauerunt vt templuz
eozum in garizim honozaret. qđ in redi/
re facturum promisit. Cumqz peterent ab
eo relationem. vij. anni. quesiuit qui es/
sent. Et dixerunt se hebreos. Cumqz adde
ret vtrum essent iudei. negauerunt se iu/
deos esse. Et respondit. Judeis tantū hec
concessi. Porro nos sub silentio pertran/
simus. qualiter alexander darium vicit z
porum. et quomodo consiluit arbores so/
lis z lune. et cetera ammiratōne digna. q̄
preceptori suo aristoreli per epistolam in/
dicauit. ad ea que circa populuz dei gesta
sunt festinantes.

De reclusione. x. tribuū. Ca. V.

Taqz cum venisset alexander ad montes caspios. miserūt ad eum filij captiuitatis decem tributum. Et edicto enim tenebantur egredi non licere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

postulantes ab eo egrediendi licentiã Cũ q̃ quesisset causam captiuitatis. accepit eos recessisse a perre a deo israel. virtutẽ auxilis immolando ꝛ per ꝓphetas dei predictũ esse eos a captiuitate non redituros. Tũc respondit q̃ artius eos includeret. Cũq̃ angusta viaꝝ obstrueret molibꝫ birumnaris. videns laborem humanũ nõ sufficere. orauit deũ israel. vt opus illud ꝓpleret. Et accesserunt ad seinuicẽ prerupta montiũ. et factus est locus immeabil'. Et quo liquido aparet nõ esse dei voluntatẽ vt ereant. Egredientur tñ circa finẽ mũdi. magnã hoĩm stragem facturi. Et vt ait iosephus. Deus quid facturus est ꝓ fidelibus suis si tñ fecit ꝓ infideli: Cũq̃ rediss set alexander in babilonẽ sumpto veneno vsum lingue amisit. ꝛ extremã voluntatẽ suã scripto expressit. Et noluit monarchiam suam in aliquẽ transferre. ne aliquis par ei in potentia apud posteros legeret. et. xij. quos ab adolescentia sua socios habuerat. regni successores istituit. Hec autẽ institutio nõ sterit. Nã. iiij. ex his tantũ altis abiectis regnauerũt. sicut ĩ historia danielis est comprehensum. Josephus est aũt cũ esset annoꝝ. xxx. duoꝝ. et. xij. annis regnauit. Et ỹ a quibusdam q̃. xij. alexandrias edificauit. ꝓ numero annorũ quibꝫ regnauerat. Jpe in amone cõdidit parathomũ. i. virtutis sue indiciũ scilicet arcum triumphalem.

De ptholomeo sother. C. VI.

Et regnauit post eum in egipto ptholomeus. qui ꝛgnominatus est sother. Qui cum regno suo adiecisset siriã. apposuit vt adiceret ꝛ iudeã. Et ascendens in ier'm die sabbati. sciens ea die iudeos arma nõ moturos. sub simulatõne sacrificandi deo nullo cõtradicente intrauit. Unde scõm iosephũ quidius sabaratchides iudeos ridiculos appellauit. qui ꝓ superflua superstitione graue dãnũ sustinuerũt. Ptholomeꝰ nãq̃ multos de iudea ꝛ gariz ĩ captiuos trahens ad egiptũ rediit. Et venditioni exponens eos a negotiatoribꝫ nationum distracti sunt et dispersi. Et per hãc captiuitatem licet non fuerit generalis. diffusi? dispersi sunt in nationes. Unde in actibꝫ apostoloꝝ legitur. quenisse ĩ ier'm iudeos ex omni natõne que sub celo est. Jado põtifici successit filius eius onias. cui successit filius eius simõ iustus. cui successit frater suus eleazarus ꝓ onia filio simonis adhuc puero. Eo tpe apius claudius cecus rome claruit. qui aquas claudias induxit. et viaz apiam strauit. Theophrastus phũs claruit. qui a diuinitate loquendo vt ait cicero nomẽ accepit. cẽsu rome agitato inuenta sunt ciuium. cc. lxx. milia. condite sunt a romanis arimínum ꝛ beneuentum.

Quia ꝓ hoc munerum ciuiũ deprehẽdunt.

De ptholomeo philadelpho. C. VII.

Post ptholomeum sotherem regnauit ĩ egipto philadelphus. Hic studiosus et librozꝝ cupidus. demetrium bibliothece sue prefecit. Cunq̃ quesisset ab eo de numero librozũ xx. milia adesse respondit. sed paulopost tpe vsq̃ ad. l. milia posse peruenire dixit. Et nunciatũ sibi dixit apud iudeos esse legem ore ipius dei editam. et digito ipius scriptam. pro qua sũmope laborandũ esse dicebat. vt in grecum couersa eloquium. in archiuis regalibus haberetur. Hec enĩ erat lex dei quem philosophi zena dicũt. id est viuentẽ. zeni enĩ viuere vel vitam sonat. quem vulgus appellat iouẽ. Et ad ostendẽdam legis eius sanctitatẽ addidit. q̃ non nisi a dei viuentis cultoribꝫ tranferri potuisset. Nam et theopompus cum historijs quas scribebat eam voluisset interserere. versus est in amentiam per dies xxx. Theotectus quoq̃ pro causa eadez factus est cecus. et penitentes sanati sunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et ſuggeſſit regi. vt ſcriberet pontifici iu/deorum vt iudeos hebree ⁊ grece lingue peritos ad ipm dirigeret cum lege dei. qui ad eam transferendā ſufficerēt. Q vt impetraret munera cum epiſtolis mittenda cenſuit. Aderat ibi ariſteus. qui longo tē/pore iudeoꝝ calamitari ꝓpatiēs opportunitate liberandi eos iuuenta ait. Quomodo quod poſtulas obtinebis. tot iudeis in regno tuo fuientibꝰ? Solue itaq eos et nil gratius erit pontifici iudeoꝝ. Nec ob hoc qđ dico me iudeoꝝ affinē eſtimes. ſed quia ſcio tua intereſſe. ſi factorem omniū deum honorueris. Et liberauit rex de iudeis. c. xx. milia. dans dñis eoꝝ pro capite. c. xx. dragmas argenti. Cunq dixiſſet rex hoc magnū eſſe. dixerūt. Magnū quidem eſt. ſed non regi munifico. Tūc ſcripſit rex eleazaro in hunc modū. Gentem tuam que ſecus nos erat libertate donauit arbitrans hoc deo eſſe iocundum quoruz quoſdam militie aſſignaui. alios quoruz fidem approbauerā conſtitui in palacio. Leges vero veſtras in noſtra bibliotheca reponere decreui. Beneq facies mittēdo nobis viros ſeniores. qui valeant interpretationē earū caute nobiſ relinquere. Trāſmiſi modo argenti. c. talenta. pro immolationibus faciendis. et ſeparaui. l. talenta auri ad crateras ⁊ ligatoria facienda. ⁊ gemmas ſine numero ad artificum optionem. Tu manda nobis. que ex his voluerīs fieri. qđ gratius amplectemur. Tūc mittens ad eū eleazarus. qđ poſtulabat reſcripſit ita. Ad interpretandā legē quaz poſtulas miſi viros ſeniores de vnaquaqꝫ tribu. vi. legem ferētes. Tue āt pietatis erit iuſticie. ad nos eā caute remittere. Hi ſunt hebreorum interpretes. qui licet. lxxij. fuerint more ſacre ſcripture. lxx. dicuntur q modicum numeꝝ os. vt ſupra capit. ſi ſupꝫ aliquā ſummam ſuperexcreſcit iiij. per idem tēpus ſepe ſubricet. Qui cum veniſſent ad regē benigne ab eo collecti ſunt. non tamen ad regem intromiſſi vſqꝫ in diem quintum Imminebat enim ea die ſolennitas triumphalis pro triumpho. ſcilicet quodā. quē maiores ſui eadem die habuerant Ea igitur die ſuſcepit eos quos coram vniuerſitate principum decreuerat honorare. Poſt ſuſceptionem vero duodecim diebus fuerunt cum rege. et ſciſcitatus eſt ab eis q̄ i corde ſuo diſpoſuerat. et precipue de duobus. de cognitione dei ⁊ gubernatione regni. Cunq inſtruxiſſent euz de regni adminiſtratione. plenius diſputauerunt de vno deo colendo. et q̄ nulla creatura deꝰ eſſet. Inde eſt q̄ vbicunq occurrit eis de trinitate. vel ſub ſilentio tranſierunt. vel enigmatice tranſtulerunt ne tres deos colendos tradidiſſe videretur. Dimiſiterer de incarnatione verbi. facientes. vt in yſaia. Qui cū diſſet puerum vobis naſciturum. et addidiſſet. vi. ei? noīa quoꝝ vnū eſt deꝰ. pro illis. vi. nomibus tranſtulerunt magni conſilij angelus ne videretur tradidiſſe hominem deificatū. Tunc oſtenderūt regi rotulum quez attulerāt. Hec ſufficiebat admirari rex cartarum tenuitatem ⁊ compaginationem. que oculis deprehendi non poſſet. q̄q̄ littere auree ī cartarum adeo legibiles apparerēt. Unde in yſaya. et vocabit nomē eius ammirabilis cōſiliarius. deus fortis. pater futuri ſeculi princeps pacis ſpō his oīnibꝰ tranſtulerunt magni conſilij angelus. q̄ tranſlatione vſus eſt gregorius. qui eccleſiaſticum officium ordinauit. quoꝝ tranſlatōne vtitur vbicūq̄ vel poſteri vel alterius auctoritatez inducit cū tū eccleſia tranſlatiōe iero. vel vulgari vtāt in bis oīnibꝰ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Introducti autem sunt in domum regis secus mare secretam. que erat ad negocium deliberationem. Et date sunt eis celle singule. et quicquid visum est eis oportunū et comodū ad interpretandū. Dolucro egrediebant ad opprandū regi bona et policronitudinem. Tunc lauabant se ad mare secundum purificationem iudeorū. post ea interpetrabantur usq ad horam nonam. Inde transibant ad cibum. et requiem et psumauerunt opus. hr. duobus diebus Unde quibusdam visum est q non transtulerunt tunc nisi pentateucum Postea vero. vel postq redirent. vel post aliqui ex eis ad regem redeuntes trā stulerunt psalmos et pphetas. Clerū tamē si miraculose factum est vt dicit augustinus. q vna et eadem sine dissonantia inuenta sit editio omnis cuiusq eorum minus miraculose fieri potuit. vt in tot diebus interpretari sint legem psalmos et pphetas. Iero. tñ videtur velle. q interpretationes. vi. dierum in sabbato conferebant ex omnibus constantes vnam. Nec mirandum esse hoc asserit. cum esdras legem quā per spīm reparauerat. postea cū veteri scriptura que apud samaritanos erat conuerit. Decere completo cōuocauit demetrius qui super libros magister erat omnes iudeos qui erant in alexandria. et de prouincia peritōres. Et lecta est coram omnibus translatio eorū et approbata Post ea delata est ad regē et coram eo replicata Cunq; peterent interptes a rege dari auctoritatem vt immobilis pseueraret. hec se facturū laudauit. si demū ita caste conrigerent eam vt quod semel iudicatū foret. non cogerētur irritare Et remisit eos muneribo honorato. Eleazaro quoq; summo sacerdoti transmisit munera. In templum vero misit preter vasa menlam auream. gēmis impciabilibus insignitam. cuius crassitudo cum esset dimidij cubiti tñ materia supabat op?.

Policronitudo declaratio que fit ab ecclesia pro regibo pōtificibus principibo terre et optat eis bona spiritualia et temporalia. et eterna. et temporis longitudinem. Polis enī grece pluralitas latine cronos tēpus. Eld hucapud grecos talis consuetudo ē. vt cum surgunt mane templum respicientes clamant policronitudo basileas. id est multum tēporis viuat rex.

Eo tempore sostratus farum in alexandria construxit. aratus claruit. argenteus numus primus in vrbe figuratur. Romanos carthaginenses nauali prelio vicerunt. metello consule fugato.

Hoc fuit vnum de mirabilibus mundi. vt dicit plinius Phar? enī erat turris altissima in litore maris ita. nō in terra fundata. iz super cancros. iiij. vitreos posita et tante magnitudinis. q ignis in summo positus in nocte totuz fere litus irradiabat. Septēcrū arati admiratione est dignum nam in id saxa iacta resiliunt.

Deeuergete. C. VIII.

Post philadelphum regnauit frater eius ptholomeus euergetes qui ab egiptijs euergetes victus ē. q? reuocationē sonat. q? post vastatā syriā et ciliciam et partē asie inter innumera spolia q cepit. etiā deos eoz quos cābises in psas transuexerat reuerit. Iudeoz pontifex onias simonis iusti filius. cui successit simon filius eius. sub q ibūs filius syrach libz sapientie qui ecclesiasticus dr cōposuit quem panaretheon vocāt Et predicti simōis in eo facit mentionem. Porro onias cum tributa negasset euergeti. ze-

Tres libros salomō fec Ecclesiasten qui sic incipit. Vanitas vanitatū. parabolas siue prouerbia q hebraice masslot dicūtur. Cāticа

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

lo legis vel potius ex auaricia vt dicit Iosephus qui eum inhonorum fuisse testatur. compulit regem in iram. Et missus est legatus a iudeis eriaz inuito onia ad regem. Iosephi vir nobilis thobie filius et sororis onie. Hic habuit filiū hircanū. cuius dum puer esset probauit pater prudentiam tradens ei .ccc. iuga boum sine loris Qui non soluz pacem reformauit. sz remissus est a rege duz iudee. et finitimarum regionum. Eo tempore ennius tarentinus a cathone questore romā translatus est. parco sumptu contentus. Et vnius ācille ministerio .xl. ferme milia gallozum a romanis cesa sunt. Apud rhodū collosus magnus terremotu corruit.

De philopatre. Ca. IX.

POst euergetē regnauit filius eius ptholomeus philopater. Post quē ptholomeus epiphanes Post quē ptholomeus philometor. quē vicit rex sirie antiochus magnus et iudeā sibi subiugauit. Pontifex iudeorū fuit onias magnus simonis filius. Ad quē ad repandum fedus qđ legit fuisse inter abrahā et maiores suos .lacedomoniorū rex arius legatos misit. Porro antiochus rex tributa .vij. anni et ministrozum tēpli q philadelphus relaxauerat a iudeis reuocauit. Qui dū finitimas regiones sup modū infestaret. delata est res ad romanos. Et missi sunt ad eū scipio nasica. et scipio affricanus. et ab infestatiōe sub religione iurisiurādi amouerūt eū. Insup tulerūt ab eo obsidem filiū eius seleucum primogenitū. quez volens recipere ab eis tradidit pro eo filiū minorem natu antiochuz epiphanē. ita q esset obses perpetuꝰ id est nō rediturus. pter eiusdem antiochi seuiciā. Descendit onias in egiptum ad ptholomeū epiphanē sic supdictum ē. et occisus est in pside antiochus i fano nanee. et mēbratim eiectus a sacerdotibus. Qui in dolo prmiserāt ei thesauros. et cuz paucis iduxerēt eū in aditū vt supꝰ dictū ē.

De seleuco. Ca. X.

POst antiochum magnū regnauit in siria filiꝰ eiꝰ maiorꝰ seleucus pessimus. sed ineps Pontifex iudeorꝰ fuit onias. Nam onia transeunte in egiptū. filius eius simō sedit pro eo Cui successit filius eius onias. Sub hoc misit seleucus nūciū helyodorū i ierlm ad spoliandū prmune erariū tēpli. Quo ingresso in tē/ plū surrexerūt duo vasa sz donaria in vsus tēpli. iuuenes de latibulis et occiderūt eū. Videtur iosephus velle angelos fuisse in similitudie hominū. In scdo machabeorꝰ libro legitur. qz apparuit terribilis sessor equi et conculcabat eū et prfractus ē. et mutus factus sed nō mortuus. et duo iuuenes decori flagellabāt eū. Timēsqz onias indignationē seleuci. orabat ad dñm pro reūcro et surrexit Qui rediēs ad regē ait Si habuerit dñs meus aliquos quoꝰ sciat sanguinē. mittat eos in ierlm vt spoliēt tēplū.

Eo tpe aristobolus natōe iudeus peripateticus phūs scripsit prmētarios explanatōnū i moysē ptholomeo philometori

De antiocho Epiphane. C. XI.

ADiensautem antiochus epiphanes qui rome obses erat. p pcem mortuū. sciēsqz fratris ierrā. de regno sirie habēdo psumēs

clam romam egressus est. Licet quidam tradant eū sub coniuentia senatoꝝ redisse. Reuersusq; in syriā benignus se omnibus ⁊ munificū exposuit. Strenuus erat in agendis. et acer in hostes. Vnde a populo ꝯgnominatus est epiphanes. quod sonat illustris. Et mortuo fratre regnauit pro eo. Tunc iniquitatē sibi insitam aput. quā pro regno obtinēdo paliauerat. Tunc surrexerūt in israel filij belial. introducentes ritū gentiū et persuerūt ab antiocho vt faceret in hierm ephebiam. id est lupanar ephebox. et ꝙ ihesosolimite scriberentur antiocheni. ⁊ gimnasia i quibus dogmatizabant de ritu gentilitatis. Et fecerunt sibi prepucia. i. non circūcidebant paruulos suos. vel qz ritu prepuciatoꝝ viuebant. Quidam tñ volunt ꝙ quedam velamina fecerunt circūcisioni sue. vt in denudatione grecis apparerent dissimiles. Causa vero huius flagicij hec fuit Onias sine liberis duos habuit fratres. ihesum vel oniam et iohannem. qui contendebant de pontificatu. et vt placerent antiocho. declinauerunt ad ritus gentiuz adeo vt etiam nomina gentiuz sibi imponerent. Et ibūs dictus ē iason. vel omas. iohannes vero menelaus Cunq; plures essent cum iasone. supplicauit antiocho de faciendo gimnasio in ihrusalem. Et auxerunt eum viri pessimi culpabiles in cibo et violatione sabbati et huiusmodi. Postea antiochus amouit iasonem. et eleuauit menelaum. Qui secutus est oniā in antiochiam. Hic enim cum vidisset fratrum. descēderat ad regem. si posset mutare animuz regis. Quod cum nequiret sedebat in antiochia

Dicit augustin⁹. ꝙ ignis sacrificij qui p lxx. annos babilonice captiuitatis sub aquis vixerat. extinctus est. ātiocho dēte sacerdotiū iasoni.

In scdo tñ machabeoꝝ libro dr solus iason fuisse frater onie ⁊ menela⁹ fr cuiusdaz simonis qui in asilo. Et veniēs post eum menela⁹ suasit andronico. vt occideret oniaz. Qui euocans euz de asilo occidit eum. Et iratus rex ꝓ morte iusti. andronicum exuit purpura. et flagellatum per ciuitatem in eodem loco fecit interfici. vbi ille occiderat oniam.

Porro antiochus cum percussisset egiptum in dolo ascendit in ihrusalem. et pro diuisione. id est dissensione ciuium ad libitum fecit in ea. et percussit multos i ihrusalem. et lugebat omnis terra. Cunq; redijsset in egiptū. et esset repulsus ꝓ nuncios romanoꝝ post biennū redijt i ihrusalem in furore. Et aperuerunt ei portas fauentes sibi. Et interemit contraria sentientes. ⁊ expoliauit templum menelao auctore. tollens vasa et lucernas. mensam et sacrificium. et vrnam auream. Velis quoq; non abstinuit. Et posuit in templo ydolū iouis olimpici vel hospitalis vel peregrini. Oblationes mosaicas fieri prohibuit. altare ereum amouens. et carnem suillam edere. et ydolo immolare coegit iudeos. arcemq; muniuit in ciuitate dauid. in qua posuit presidium macedonum. qui iudeis erant in omnibus inhumani. Nā quoscunq; circumcidisse filios suos reperissent. suspendebant. et paruulos ad colla eorum. Videntes aūt samarite iudeos hec pati de consuetudine nature sue. se nō esse cognatos iudeorum fatebantur. et ꝙ hactenus predicauerant templum super garizim dei esse maximi negauerunt. scribentes antiocho in hunc modum. Deo epiphani. relatio a sichimitis sydoniorū Ilaiores nri. ꝓter pestes quandam superstitionē sabbatoꝝ secuti sunt. edificantes in garizim templum sine numie. veniūtq; iudices vri ad nos. ⁊ filia iudeis nobis

inuidēs onie psuasit seleuco de ꝑmuni erario spoliando de quo supra dictū est.

Infra hoc biennū visi sunt in hrlm in aere conflict⁹ equitum quadragita diebus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

inferūt. dū ab initio sydones esse nosca m̄
Cobibe iudices tuos ab afflictōe nr̄a. ⁊ rē
plum sup garizī noīe greci iouis vel an/
xuris. i. hospitalis perim⁹ dedicari. Et ad
iudicauit antiochus facere peritōem eor̄.

Sequūtur tit'li capl'or̄ In hīstoriam
Machabeorum. Libri primi.

De machabeis. Cap̄. i.
De prelijs iude machabei. Ca. ij.
De purificatōne templi. Ca. iij.
De prelijs iude. C. iiij.
De morte āniochi eupatoris ī iudea. c. v.
De demetrio ⁊ nicanore. Ca. vi.
De federe iudeor̄ cū romanis. C. vij.
De morte iude. Ca. viij.
De ionatha. Ca. ix.
De alexandro. Ca. x.
De demetrio cretensi. Ca. xi.
De antiocho adolescente. Ca. xij.
De simone. Ca. xiij.
De antiocho demetrij filio C. xiiij.
De morte symonis. Ca. xv.

Incipit hīstoria libri machabeor̄. C. I.

Hunc multi iudeor̄ sponte quidam timore regis iussa secu/ti sunt, pbari ⁊ o patris legibo adhesērūt. Erat aūt vir dē modin modico iudee vico sacer dos noīe mathathias. filius iohānis filij symonis filij asamonei. de vice ioachī. id est ionius illor̄. xxiij. q̄s dauid elegit. et in eundem modū dictus est. zacharias de vice abia. Erantq; ei filij quinq;. Johānes Simon Judas Eleazarus Jonathas ⁊ quisq; suo ꝓgnomine censebatur. Sz suf ficit de iuda dicere. qui dicebatur macha beus Vi vidētes mala. induti cilicijs plā xerūt. Et venēt emissarij directi a rege ī modin. statuentes ydola in loco quibus cogerent iudeos immolare. Et direrunt mathathie. Princeps es in ciuitate hac. et prior iussa regis imple. Qui clamauit Et si omnes obediant regi. ego ⁊ filij mei et fratres mei obediemus legi dei celi Nō sacrificabimus. Tūc quidā ex iudeis im/molauit ī medio. Et surgēs mathathias cū suis trucidauit eū super arā ⁊ nuncios regis interemit. aram quoq; deponēs cla mauit. Qui dei est sequatur me Et cū omni tribu sua abijt in solitudinē. omnia relin/quēs. Multiq; cū filijs ⁊ vxoribo ad soli/tudines confugerunt. malentes herbis v/ti q̄ inquinari. Quos iudices regis pri⁹ verbis flectere conabantur vt eligerent q̄ prosunt. ne eis tanq; hostibus vterentur. Qui noluerunt eos audire. Tūc emissa/rij regis aggressi sunt eos in diebo sabba/tor̄. quibo nephas erat eis arma mouere. et percusserūt quosdam. Illios in spelun/cis globis fumiferis suffocantes. Et peri/erūt ex eis. iij. milia. Plures liberati ad/iuncti sunt mathathie. et eū iudicem sibi statuerūt. Qui docuit eos pugnare ī sab/batis dicens. Si super hoc legem fuabi/tis. erimus hostes legis. vantes causam vt pereat populus dei. et ler cum populo pe/ribit. Exinde dicit ioseph⁹. pmanet no/bis consuetudo pugnandi. etiā si tali die bella consurgant. Colligensq; mathathi/as armatos. aras deposuit ydolor̄. immo lantes quos potuit interemit. pueros nō circūcisos iussit circūcidi. Et anno vno hunc gessit magistratum. Cumq; grauiter egrotaret. cōuocans filios ait. Ego decre tam proficiscor viam. pmendo vobis pa/trias leges. vt pro eis grata mente moria mini. Nam corpora mortalia sunt sancto rum vero monimenta immortalitatis or dinem consequuntur. Concordiam habe te et symonem propter sapientiam in con silijs habete patrem. Judam vero ꝓpter fortitudinem ducem in armis. Et mortu us est mathathias ⁊ sepultus in modin. Et planxit eum israel planctu magno Et surrexit pro eo iudas machabeus filij⁹ ei⁹ et factus est quasi leo defendens israel clipeo suo.

De prelijs iude machabei. C. II.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Hunc appollonius dux samarie. in virtute magna egressus est contra iudam. Judas ãt occurrit ei. et percussit eum multosq; cum eo. et reliqui fugerunt. Tulitq; spolia illorũ. et gladium appollonij. et erat pugnans in eo omnibꝫ diebꝫ vite sue. Seron autẽ dux inferioris syrie. audiens iudam robustum sibi constitutos. et iudeos transgressores et castra metari? est. ĩ bethsura. Et occurrit ei iudas. et videns suos ꝓpter paucitatem et ieiunũ defides hortabatur eos nõ in multitudine sed in pietate confidere. Et confligens cum siris duce eoꝝ interfecto persequebatur fugientes in descensu montis bethoron vsq; in campum. Et ceciderunt ex eis. dcc. viri. Josephus dicit. viij. milia. Reliqui fugerũt ad maritima loca philistijm. et cecidit timoꝝ iude super gentes. Audiens hoc annochus ꝙgregauit omnem ꝓpriã virtutem et multos ab insulis mercede conduxit. Cumq; militibꝫ stipendia distribueret vidit thesauros deficere. Non enĩ ei omnia tributa reddebantur ꝓpter seditiones gẽtiũ. et deliberauit ire in persidem. et accipere tributa regionũ. Et reliquit lisiã de genere regali super negocia regni ab eufrate vsq; ad fines asie inferioris. et vt nutriret antiochum filium eius donec rediret. Et tradidit ei medietatẽ exercitus et elephãtes. precipiens vt vastaret iudeaz ꝛ deleret ibi. et genus iudeoꝝ exterminaret. Ipe vero abijt in persidem egressus abemath. quam repans antiochiam nomiauit. et perambulauit superiores regiones Lisias aũt elegit ptholomeũ. nicanoꝝ. ꝛ gorgiã. viros potentes et amicis regis. Et misit cũ eis. xl. milia peditũ. et. vij. milia equitũ. vt venirẽt in terrã iuda. ꝛ applicuerũt in emaus in loco campestri. Et supervenerũt syri eis ad auxiliũ. et mixti trãsfuge iudeoꝝ. et negociatores quidã sperãtes se iudeorum emere captiuos. Judas aũt cũ exercitu venit in maspha. et hortatur suos spẽ ponere in deũ dimittẽs scõm legẽ nouiter vxoratos. et qui possessiões pauloante acquisierãt. Et assumpsit gorgias. v. milia virorꝝ. ꝛ. iij. milia equites electos. et egressi sunt circa solis occasum. vt per noctẽ irruerẽt super iudam. Quod prescies iudas statuit et ipe castra hostium lateter inuadere. et focos plurimos ĩ castris derelinquẽs peruenit ad cãpestria emaus. Gorgias aũt neminẽ in castris iudeoꝝ inueniens. arbitrans eos fugisse in montes. querebat eos in montibus Diluculo apparuit hostibus in castris iudas cum tribus militibꝫ plus vel min? vt cunctos propter paucitatẽ. Cũq; inopinatos hostes inuaderet. multos occidit. reliquos persecutus est vsq; ad geseron. et campos ydumee ꝛ azori. Et ceciderunt ex eis tria milia. Judas aũt dicebat suis ꝑdam premere. dũ adhuc pugna ꝑ gorgiã supereset. Videtes aũt qui cũ gorgia erant castra suoꝝ incensa. nam fumus a longe hoc eis indicabat scientesq; suos in fugã versos. et ipi terga dederunt. Judas aũt post plenitudinem victorie tulit spolia multa hostium. ad ꝓpriã remeans et laudans deuz. Et adhesernnt iude plures. et fierũt cũ eo circiter. x milia virorũ Sequenti vero anno ꝙgregauit lisias exercitũ. xl. milia virorꝝ. et. v. milia equitũ et venerũt in iudeam. Et occurrit illis iudas in bethzon. cũ. x. militibꝫ ꝛ statim precursores prosternẽs. cõgressus est cuz eis Et ceciderunt de exercitu lisie. v. milia virorum. Et attendes lisias iudeorum audaciam. et timens eorum desperationem. nisi eis viuere cũ libertate licuisset. redijt antiochiã. presidia congregrãs pegrinoꝝ vt cum maiori apparatu rediret in iudeã

De purificatõne templi. Ca. III.

Dies igitur vicis antiochi ducibus persuasit iudas populo. vt ascenderent

ierosolimam templumq; mundarẽt Et inuenientes templum deſtrum. et in eo frutices pullulaſſe. planxerũt plãctu magno Et elegit iudas milites qui expugnarent eos. Qui arcem preſidij cuſtodiebãt. dũ ipe templum a feditate purgaret. Quod diligenter emundans eadem die qua deſtructum fuit . introduxit vaſa noua . candelabrũ. et menſam. araq; quoq; et auro factam. Et poſuit vela in ingreſſu. et ianuas reſtauravit. et deponens altare qõ ſtatuerat antiochus de lapidibus nouis aliud edificauit. et enceniarũ eſt tempus xxv. die decembris. Que dedicatio ſtetit in poſterum alijs duabus habitis i diſſiderudine. De hac dictum eſt in euangelio. Facta ſunt encenia in ierosolimis. et ẏes erat. Et obtulerunt olocauſta in nouo altari. et adoleuerunt incenſum de calculis igne concepto. Et accenderunt luminaria mlta. et dixerunt feſtũ luminũ. vel ꝓpter mltitudinẽ luminariũ. vel q; tũc illuminauerat eos deus ſedẽtes in tenebris. Et ſtatuerunt iudam ſummũ ſacerdotẽ. Facta ſunt aũt hec poſt tres annos quibꝫ rẽpus manſerat ꝓphanatũ ſcõm danielis prefationẽ. quã ante. cccc. annos et octo predixerat. Et ſolennizauerũt. viij. diebꝫ ſubvmbraculis ſcõm ritũ ſcenopegie. memores q; pauloante in ſpeluncis habitauerant. ſtatuentes vt poſteri p. viij. dies hanc renouationẽ templi celebrarẽt. Nota q; hic habes feſtum iudeoꝝ per ogdoadem. qõ non obeſt. quia non fuit feſtum ex lege Unde ioſephus ait. Ab illo tempore tra hactenus illam feſtiuitatem celebramus vocantes eam lumina. eo q; preter ſpem lumen nobis religionis apparuit. Tunc cõſtruxit iudas murũ i circumitu ciuitatis. et edificauit turres. cuſtodes in eis ponẽtans. Sed et bethſurã muniuit. vt ea ꝓ caſtello aduerſus hoſtes vteretur. arcẽ tñ preſidij nondum obtinuit.

De prelijs iude. C. IIII.

Poro gentes finitime reparationem ierusalẽ et robur iudeorum egre ferebant. et perſequebantur eos. Quos iudas viriliter debellabat. et percuſſit ydumeos plaga magna. Et pugnauit contra thimotheũ ducem filioꝝ amon. et fugauit eum et vaſtauit iazer. et rediit in iudeam Et congregate ſunt gentes que erant in galaad aduerſus iudeos. qui erant in finibus eoꝝ. Qui fugientes in thoman. miſerunt ad iudam vt ferret eis auxiliũ nunciantes q; feſtinaret thimotheus capere locum in quem cõfugerãt. Cũq; adhuc legerentur epiſtole ſuperuenerunt nuncij a galilea. indicãtes congregari eos qui erãt in ptholomaide et tyro et ſydone aduerſus iudeos. Ergo vtrobiq; hoſtibus nunciatis. miſit iudas ſymonem fratrem ſuum cum tribus milibus electoꝝ in ſolaciũ galileoꝝ. Jpe vero cum ionatha fratre ſuo et. viij. milibꝫ qui in galaaditidem. relinquens in iudea ioſephum et azariam duces. vt ſuarent iudeam. ſed cum nullo hoſtium interi bellum committerent. Et venit ſimõ in galileam. et contrite ſunt gentes ab eo. et perſecutus eſt eos vſq; ptholomaidem. et tulit ſpolia eoꝝ et iudeos quos tralxebant captiuos. et rediit in iudeam. Judas vero et ionathas tranſeuntes iordanem. ambulauerunt viã trium dierũ per deſertum. Et occurrerunt eis nabuthei et ſuſcepẽrũt eos pacifice. et narrauerunt eis que acciderãt fratribus eoꝝ in galaaditide. et quõ in munitione tenerentur comprehenſi. Judas vero prius incendit boſor et ſpoliauit. Et ſurgens nocte cũ diluculo veniſſet ad obſidionem. vidit portantes ſcalas et machinas vt comprehenderent munitõem. Et venit poſt eos tribus ordinibus . et inſonuit tuba. et caſtra thimothei ꝓnouerũt quia machabeus eſt. et fugerunt ab eo. et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ceciderunt ex eis fere .vij. milia. et vasta-
uit iudas ciuitates gentium in galaaditi-
de. Post hoc congregauit thimotheus ex
ercitum alium ⁊ ledit secus torrentem iu-
das vero abijt obuiaꝫ illis. Et ait thimo-
theus principibus suis. Si transierit iu-
das ad nos. potens poterit aduersuꝫ nos
Si vero timuerit transire. et castra posue
rit extra flumen. transeamus ad eū ⁊ pote
rimus aduersus eum. Et trāsiuit iudas
torrentem relinquēs post se qui clamarēt
neminem remanere. Et contrite gētes fu
gerunt ad phanum quod erat in carnaim
Judas vero succendit phanum cum om-
nibus qui erāt in eo. Tunc congregauit iu-
das vniuersos israhelitas qui erāt in ga-
laaditide. et vxores ⁊ paruulos vt venirēt
in terram iude. Cumq; venissent in effron
perierunt a ciuibus transitum ⁊ noluerūt
eis aperire. Et eradicauit iudas effron. ⁊
per eam transiuit super interfectos. ⁊ erat
iudas congregans extremos p totā viam
et exhortās. Et transmisso iordane ascēde
runt in montē syon et obtulerūt holocausta
q̄ nemo ex eis cecidisset. Et redierunt in
eadem die iudas de galaaditide. ⁊ simon
de galilea. Interim vero dum aberant io
sephus ⁊ azarias volentes sibi facere no-
men. congressi sunt cum gorgia. et fugerūt
et ceciderunt de populo duo milia. ⁊ ma
gnificatus est iudas in isrl. qui quasi pro
pheta habebatur. et predixerat iosephꝫ et
azarie ne egrederentur. Et vastauit iudas
ydumeos ⁊ philistiim. Et pertransiēs sa-
mariaꝫ declinauit in azotū ⁊ dissipauit aras
⁊ deos eoꝝ. ⁊ cū spolijs redijt in irlm.

De morte antiochi eupatoris in iudea.
Cap. V.

Cum hec fierent
in iudea. perābulabat antiochus
superiores regiones. et audiuit esse ciuita-
tē elimaidē in pside opulentā. et tēplum
in ea locupletē in quo erāt velamīa aurea
et lorice ⁊ scuta q̄ reliquerat alexander. et
querebat predari eam. sed non potuit. nam
elimaite fugauerunt eum ignominiose. et
nunciatū est in via ei. quomodo fracti e-
rant principes eius in iudea. Et versus in
furorem iussit agitari suū currū sine inter
missione. supbe intrās venturū se ihero-
solimā. et facere eā poliandrū iudeorū Et
statim apprehēdit eū amarus dolor viscē
rum et contigit eum in impetu euntez de
curru cadere. et collisus est. Et manifesta-
uit deus in eo virtutem suam. vt qui sibi
videbatur etiam Quinq; de caulis
fluctibus maris i- pumit de? homines
perare. et montiuꝫ vel ad correptionez
altitudines in sta- vt mariam sororem
tera appendere. in moysi. Ad mar? me
gestatorio porta- ritū vt iob. Ad con-
retur. Et ebulli- seruationem virtutū
erunt vermes de vt paulum per āge-
carnibus ei?. et vi- lū sathanē. Ad ma-
uentes effluebant nifestationem glo-
et feroze illius gra rie diuine. vt de ce-
uabatur exercitus. co nato legitur. ne-
Cumq; nec ipse fe- q̄ hic. n. p. e. ⁊ cetera
rorem suū ferre po Vel ob ostensionez
tuisset. ductus est inchoationis pene
ad agnitionem sui alicui? hic et pnian
venire. et ait. Ju- sure in futuro. vt in
stum est mortalem antiocho.
subditum esse deo. et vouebat se liberatu-
rum iudeos. et pares athenien̄sibus facitu
rum. Pollicebatur quoq; se futurum iu
deum. et in omni loco predicaturū dei po
testatem. et desperans scripsit omnia hec
ad iudeos. orās vt fideliter adhererēt an-
tiocho filio eius Cumq; profiteretur se pa
ti hoc propter templi violationem. mira-
tus ē iosephus polibiū virū bonū dixisse.
ideo periisse antiochum. quia voluit tem-
plum diane in perside deuastare. Nā qui
nullatenus egit peccatum sed tantum co-
gitauit. nullo reatu tenet. Hic patet scōz
opinionem iosephi. q? lex cohibebat ma-
nū. et non animū. Tūc vocauit antioch?
philippum collacraneū suū, et constituit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

eum tutorem regni. dās ei diadema ⁊ stolam ⁊ annulum vt ferret ea ad antiochum filium suū. et poneret eū super soliū regni Et mortuus est antiochus peregre in mōnibo ⁊ miser abiliter Mō cum accepisset lisias constituit antiochū quez nutrierat regem ⁊ vocauit eum eupatorem. Tunc cogitauit iudas vt obsideret eos qui erāt in arce presidij. et fecit balistas et machinas ⁊ confortauit aggerem. Tunc egressi sunt quidam de obsessis. et adiunxerūt se illis aliqui ex impijs israel. et venerunt ad regem ⁊ dixerunt. Quousqz non vindicas nos. qui decreuimus seruire patri tuo ⁊ tibi. Ascende et libera obsessos tuos. et redde nobis hereditates nostras. Et irat⁹ rex vehementer collegit exercitum. Sed ⁊ de regnis alijs venerunt ad eum ꝑducticij et erāt. c. mlia peditum. et. xx. milia equitum. et elephantes xxxij. Et applicuit ad bethsuram. vt expugnaret eam. et recessit iudas ab arce ⁊ admouit castra contra castra regis. Et ordinauit rex diluculo exercitum. et ostenderunt elephantis sanguinem vue ⁊ mori. ad acuendum eos in prelium. ⁊ astiterunt singulis elephantibus ad custodiam mille pedites loricati. et eq̄res. d. et turres lignee erant super singulos. et in turre. xxxij. viri pugnantes desuper. et intus magister bestie. Et distenta ē pars exercitus regis super montes. alij p loca ibant humilia. Et resplenduit sol in clipeos aureos ⁊ resplenduerunt montes ab eis. et apparuit iudas in prelio cum suis. et ceciderunt de exercitu regis. dc. viri Et vidit eleazarus frater iude vnam de bestijs ceteris eminentiorem. et arbitrās regem esse in ea. cucurrit per hostes. et fugit elephantem et effodit eum in vmbilico. et cadens elephas oppressit eum. Tūc diuerterunt iudei a prelio. et ascendit rex post eos. et capta bethsura. positisqz in ea custodibus obsedit iherusalem. et statuit illic balistas et machinas et ignis iacula et scorpios ad mittendas sagittas et funibula. Ecce autem non erant in vrbe. eo q̄ septimus annus esset ⁊ egressi sunt plures. Tunc audiuit lisias q̄ philippus reuerterat a perside. et querebat suscipere regni negocia. et suggessit regi dicens. Deficimus quotidie. esca nobis modica ē. et munitus est locus quem obsidemus. et incumbit nobis ordinare de regno. Dem⁹ ergo dextras hominibus istis. statuentes vt ambulent in legibus suis. et seruiant nobis. Et facta pace iurauit rex et principes eius. et intrauit montem syon. et videns munitionem loci rupit iusiurandū. et destruxit murum in giro. Et reuersus antiochiam. inuenit philippum dominantem in ea. et vi occupauit ciuitatē.

De demetrio et nichanore. Cap. VI.

IN tempore eius demetrius seleuci filius ab vrbe roma. et ascendit in ciuitates maritimas ⁊ regnauit ibi. Hunc dum adhuc puer esset paruus eius antiochus epiphanes pauauerat regno. et descendit romam in accusationez patrui. Audiens vero patruum defunctum rediit. et plures receperunt eum Sed exercitus ligauit Antiochum et Lisiam vt traderet eos ad eum. Quod cum accepisset ait. Nolite mihi ostendere faciem eorum Et occidit eos exercitus et sedit demetrius super solium ꝑtis sui. Quia germanū meus est antioch⁹. nō deceret me occidere eū. sed vos occidite. Tūc venerunt ad regem impij ex israel. et alchimus aaronita dux eorum. qui volebat fieri sacerdos Et accusauerunt iudam dicentes. Perdidit iudas oēs amicos tuos. et nos dispersit de terra nra Mittes ergo virū cui credis. qui videat exterminiū et vindicet nos Et cōstituit rex alchimū principem sacerdotum. et misit cum exercitu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

bachidem in iudeam. Qui misit nũcios ad iudam et fratres eius in dolo loquentes de pace Et non attendit iudas ꝓmonibus eoꝝ. Vulti vero de populo crediderũt eis dicentes. Homo sacerdos de semine aaron venit. non decipiet nos. Et egressi sunt ad bachidem. et occidit ex eis septuaginta viros vna die. secundũ illud. Sanguinẽ sanctorum tuoꝝ effuderunt in circuitu ierlm ⁊ non erat qui sepeliret. Aliꝫ fugerunt ab eo dicentes. Non est ei veritas et iudiciũ. Tunc recessit bachides a ierlm. et applicuit in bezecha. et multos ex eis qui a se refugerant occidit. et proiecit in puteum. Et ꝓmisit regionẽ alchimo reliquẽs ei adiutores. ⁊ ipe reuersus ẽ in antiochiam ad regẽ Tunc alchim? seducebat omnes verbis. et ad libitũ cuiꝫ loquens subito manu valida transfugarũ circũsept? est. et fecit mala in ierlm pluscꝫ oẽs gẽtes. Nõ attendens iudas. cessauit exire in regiones. et fecit vindictam in viros defectores. Videns aũt alchimus ꝙ non posset iudam sustinere. rediit ad regẽ. accusans iudam in multis. Et misit rex nicanorem qui cum eo fuerat rome in iudeã. mãdans ei euertere pplm. Et venit nicanor in ierlm cũ exercitu. et locutus est ad iudam ī dolo verbis pacificis ⁊ salutauerũt se inuicem Sed cum iudas intellexisset insidias. exiit ⁊ refugit ad suos. Postea ꝓgressi sunt iuxta vicum caphar salama. et victus iudas fugit in ciuitatem dauid. Et egressi sunt sacerdotes ad nicanorem. supplicantes et ostendẽtes holocausta que offerebãt pro rege. et irridens spreuit eos. et apponens manum capiri iurauit. Nisi tradit? fuerit mihi iudas. cum rediero succendã locum istum. Et recessit nicanor a ierlm. ⁊ venit in bethoron. et suscepit exercitum syrie sibi destinatum. Et exiuit iudas cum tribus milibus post eum. et commiserũt prelium tercia die mensis adar. et contrita sunt castra nicanoris. et cecidit ipe primus. et fugit exercitus eius armis proiectis. Et egressi sunt de castellis iudee ī circuitu. et percusserunt eos vsqꝫ ad vnuꝫ Et caput nicanoris amputantes. ⁊ dexteram quã suprã extenderat suspenderunt ea contra ierusalem. et linguam eius minutatim incisam. dederunt auibus ad comedendum. Et statuerunt diem illam solennem omnibus annis. Et siluit terra iuda a prelijs dies paucos.

De federe iudeorum cum romanis. Capᵗ. VII.

Vncaudiuit iudas nomẽ romanorum ⁊ virtutes eoꝝ quas fecerant in orbe. et quos volebant vel priuabant regno vel exaltabãt. et ꝙ cum amicis optime conseruabant amicitias. et in omnibus istis nemo postulabat sibi diadema. Et fecerãt sibi curiaꝫ et .ccc. xx. consilium agentes. Et misit romã eupolemiuꝫ filium iohannis. ⁊ iasonem filiũ eleazari. Qui intrantes curiam dixerũt Judas machabe? et fratres eius. ⁊ populus iudeorum miserũt nos ad vos statuere vobiscum societatem. et vt auferatis ab eis iugum grecorum. ꝓplacuitꝫ sermo romanis. et scripserunt federis formam. et rescriptum in tabulis eneis miserunt in ierusalem. vt esset ibi memoriale in hunc modum. Bene sit romanis et genti iudeorum in mari et in terra. Et pax in eternum. Quod si insiterit bellum romanis. auxilium feret gens iudeorum non accipiens stipendia a romanis. Idipm facient romani iudeis. Tunc scripserunt romani ad demetrium. Quare grauasti iugum tuum super amicos nostros. et socios iudeos? Si ergo iterũ adierint nos aduersus te. faciemus illi iudiciuꝫ. et pugnabimus tecũ terra mariꝫ.

Respublica romanorum priusquã regibus tractabatur quorum primus romul?. secundus remus post ea per ꝓsules. tercio per imperatores. quorũ primus fuit iulius cesar.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De morte iude. C. VIII.

Interea cum audisset demetrius. q; cecidit nicanor cū suis. misit rursum in iudeam bachidem et alchimum. et dextrū cornu cum illis. et applicuerunt exercitum ad ierusalem. Et surgentes abierūt in berea. et iudas posuit castra in laisa. cū tribus milibus electorum. Qui videntes multitudinem hostium timuerūt valde. et subtraxerunt se de castris. nec remanserunt cum iuda. nisi. dccc. viri. Sed et iudas corde dissolutus est. nam bellum perurgebat eum. nec habebat tempus congregandi. Et locuti sunt ad eum. qui resi dui erāt. Non poterimus ꝛ eos. sed liberemus animas nostras modo et reuertamur ad fratres nostros. et tunc pugnabimus aduersus eos. Qui rīdit. Absit istā rem facere vt fugiamus ab eis. et superinducamus opprobrium glorie nostre. sed moriamur in virtute ꝓpter fratres nostros Et ꝓgressi sunt cū hostibus et expugnabant cornu dextrū Qui aūt in sinistro cornu erāt. veneūt eis a tergo. et ingrauatū est plium. et cecidit iudas. et ceteri fugerūt. Simon aūt et ionatas fratres eius redimentes corpus ab hostibus. tuleūt illud ī modin et sepelierūt in sepulcro patrū suorum. Et planxit eū ꝓlius terre planctu magno. et emerserūt iniqui in isrl. et facta est fames magna. et tradidit se bachidi oīs regio Et elegit bachides impios viros. et ꝓstituit eos dīos regionis. Qui persequebātur amicos iude. et congregati sunt amici iude. eligentes ionathan in ducē sibi.

De ionatha. C.IX.

Et surrexit ionathas loco iude fratris sui. et q̄rebat bachides eū occidere. Cūc ionathas cū suis fugit in desertū thecue et misit fratrē suū iohannē ad nuburthēos amicos suos. vt ꝓmēdarēt ei apparatū suū. qui erat p̄cios⁹ Et exeūtes filij zamri. ꝓcusserūt iobānē et tulerūt oīa que habebat. Post hoc nūciatum est ionathe et simoni fratri eius. q̄ filij zamri facerent nuptias. et ducerent sponsam ex nadaba. et surrexerūt ad eos de sidris et ꝓcusserūt illos in vindictaz sanguinis fratris sui. et redierūt ad ripā iordanis. Et audiuit bachides et venit die sabbatoz in virtute magna. Et dixit ionathas ad suos. Ecce bellū ex aduerso. aqua vo iordanis hinc et inde. et paludes et saltus. et nō est locus diuertēdi. Clamate ad celū. et pugnemus. et ꝓmissum ē bello Et ceciderūt ex parte bachidis mille viri. et versus est bachides in fugam. et reuersus est in irlm. et edificauit in iudea ciuitates munitas. et posuit custodiam in eis Et accepit filios principū regionis obsides et posuit eos in arce in irlm ī custodia. Tunc precepit alchimus destrui muros domus sancte interioris. et destrui opa ꝓphetarum. Cunc cepisset destruere. percussus est paralisi et mortuus est cū tormento magno. Tunc redijt bachides ad regem. et siluit terra iuda duobus annis. Post quos viri iniqui in israel reduxerūt bachidem in iudeam. Qui voluit comprehendere ionathan occulte sed non potuit. nam innotuit consiliū eius ionathe. Qui comprehendens. l. viros de his qui insidiabātur ei occidit eos. Et secessit ionathas cum suis in bethessi. que est in deserto. et confirmauit eam. Et ascendit bachides ī virtute magna. et obsedit bethessen. Et egressus ionathas reliquit simonem in ciuitate. et fecit sibi ionathas numerum. et percutiebat per noctem multos hostium in tabernaculis eorum. Simō vero egressus de ciuitate succendit machinas. et pugnauerunt contra bachidem. et contritus est ab eis. Et iratus est bachides contra viros qui reduxerant eum in ierusalem Et multos ex eis occidit. Quod audiens ionathas. misit ad eum legatos pacem componere cum eo. qui libenter accepit. et iurauit se nil mali facturū ionathe oībus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

diebus vite sue.et reddidit ei capriuitatē quam prius erat predatus in terra iuda. et rediit in terram suam. Et cessauit gladius ex israel.et sedit ionathas ī machinis iudicans ibi populuꝫ.et exterminauit impios ex israel.

De alexandro. Caꝑ. X.

In tempore ascē dit alexander filius antiochi epiphanes.et occupauit ptholomaydam.et regnauit in ea. Dō audiens demetrius congregauit exercitum. et misit ad ionathan. vt fœdus faceret pacem. Et nō cum alexandro Insuper dedit ei potestatem congregandi exercitum.ꝛ obsides qui erāt in arce iussit ei reddi. Et venit ionathan in irlm.et cepit innouare ciuitatem muniuit montem sion ī circuitu. et fugerunt custodes quos posuerat bachides in iudea Tamen in berbsura aliqui remanserunt.que erat eis ad refugium. Et audiuit alexander promissa que fecerat demetrius ionathe.et prelia ꝛ virtutes quas ipe fecerat et fratres eius et scripsit ad ionathan dicens. Audiuimus de te q̄ vir potens es et aptus vt sis amicus noster.et nūc constituimus te hodie summum sacerdotem gentis tue. et vt amicꝰ regis voceris.Et misit ei purpuram ꝛ coronam auream.et induit se ionathas stola sancta in die solenni scenopegie.et cōgregauit exercitum.et fecit arma copiosa Quod audiens rex demetrius contristatus est.et remisit ad ionathan in hec vba Manere in amicitia nostra.et nunc absoluo omnes iudeos a tributis.et protestatez arcis que est in irlm do summo sacerdoti et omnem animam iudeoꝝ que est in regno meo captiua relinquo liberam gratis.et q̄ omnes dies solennes sint dies īmunitatis et remissionis et dies decreti circa illos.id est tres ante solennitatez .et tres post Ptholomaidē et duas ciuitates confines eius do summo sacerdoti ad necessarios sumptus sanctoꝝ.et singulis annis.xv.milia siclorum argenti ad īstauranda opera sanctoꝝ.ꝛ ad innouādos muros in ihrlm.et in iudea sumptus dabuntur de rationibus regis. Jonathas autem et populus non credidere ei.Et complacuit eis in alexandro.et fecerant ei auxilium omnibus diebus. Tūc congregauit rex alexander exercitū et mouit castra contra demetrium et fugit exercitus demetrij.et cecidit demetrius in illa die.Tunc misit alexander ad ptholomeū regem egipti dicens. Da mihi filiam tuam vxorem.Et acquieuit ptholomeus.significans vt occurreret ei ptholomaide. Et egressus est ptholomeus de egipto et filia eius cleopatra et occurrerunt sibi alexandro in ptholomaide dedit ei vxorem Tunc alexander vocauit ad se ionathan.et veniens ionathas ptholomaidē inuenit gratiam in conspectu duorum regum.Et venerunt quidam pestilentes ex ira hxl post eum.et accusabant Sed non attendit ad eos rex.sed magnificabat ionathan.et induit eum purpura et scripsit eum inter primos amicos. Sunt autem quattuor insignia regalia. purpura fibula aurea. diadema et sceptrum et reuersus est ionathas in ihrlm cum gloria.

De demetrio cretensi. Ca. XI.

Post tres annos venit demetrius filius demetrij a creta. Hic occiso patre ī prelio.fugit ad cretenses parentes maternos. Et resumptis viribus rediit in maritimam philistheoꝝ et in syriam dxles.Et constituit apollonium ducem exercitus.qui prouocauit ionathan in prelium Qui assumptis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

milibus egreſſus eſt de ihꝛuſalem. et ve/
niens ioppen. expulit inde appolonium. ⁊
obtinuit eam. Et ibat appollonius in azo
tum et inſecutus eſt eum ionathas. et cō/
miſerunt prelium in campo. Et fugerūt
equites appollonij in azotum. et intrauē/
runt fanū dagon. vt ſe tuerentur. Et ſuccē
dit ionathas ciuitatem et fanū. et eos qui
erant in eo. et fuerunt de occiſis in campo
et ſuccēſis in fano fere. viij. milia. Et trā
ſiuit ionathas in aſcalonē. et receperūt eū
aſcalonite in gloria. Et rediit ionathas ī
ihꝛuſalem. Et audiuit alexander rex vir/
tutem eius. et addidit adhuc glorificare
ionathan. et miſit ei fibulam aureā. que
ſolet dari ꝓgnatis regum. ⁊ dedit ei acha
ron et omnes fines eius. Et cū vereretur
ionathas duobꝰ inſignibus regijs forte ſi
gnum erat de renouatione regni iudeoꝝ
Et aſcendit alexander in ſuperiores ꝑtes
cilicie Et egreſſus eſt rex egipti ſocer eius
in virtute magna et querebat obtinere re
gnum alexandri in dolo Et aperiebantur
ei ciuitates et occurrebant ei. ſic enim mā
dauit alexander. Et tranſiens in ſingulis
ciuitatibus relinquebat cuſtodias. Et vt
appꝛopinquabat azoto. oſtenderunt ei tē/
plum dagon ſuccenſum. et cetera demoli
ta. et eoꝝ tumulos qui occiſi fuerāt Et
dicebant. Sic fecit ionathas vt inuidiaꝫ
facerent ei. Et tacuit rex. Et occurrit iona
thas ptholomeo in ioppen et ſalutauerūt
ſe. Et abijt ionathas cuꝫ rege vſqꝫ ad flu/
uium eleutherum. et rediit in ihꝛuſalem
Cunqꝫ ptholomeus obtinuiſſet ciuitates
vſqꝫ ſeleuciam maritimaꝫ miſit ad deme
trium dicēs. Veni componamus pactū.
et dabo tibi filiam meam. ꝓpenitet enim
me ꝙ dederim illam alexandro Et tollēs
filiam ſuam dedit eam demetrio. et recef/
ſit ab alexandro manifeſte. Et intrauit
ptholomeus antiochiam et impoſuit ſibi
duo diademata egipti et aſie. Tunc alexā
der venit contra eum in prelium. et vicꝰē
a ptholomeo. et fugit in arabiam ad parē
tes maternos cuꝫ antiocho filio ſuo. Rex
autem arabum timens virtutem ptholo/
mei occidit alexandrum. et refuauit filiū
et miſit caput alexandri ptholomeo. qui
gauiſus eſt. Sed factum eſt. vt tercia die
moreretur. et regnauit demetrius in ſolio
patrum ſuoꝝ. In diebus illis expu
gnauit ionathas arcem que erat in ihꝛu
ſalem. et nunciauerunt hoc demetrio qui/
dā iniqui ex iſrael Qui iratus, venit ptho
lomaidē. et ſcripſit ionathe ne obſideret ar
cem. ſed occurreret ei feſtinato. Et elegit
ionathas de ſenioribꝰ iſrael. et dedit ſe pe/
riculo. Et accepit pecuniam multam ⁊ ve
ſtes. et abijt ad regem. et dans ei munera
inuenit graciam in conſpectu eius. Et li/
cet multi accuſarent eū. magnificauit euꝫ
rex in conſpectu omnium. et ſtatuit ei prī/
cipatum ſacerdotij. et quecūqꝫ habuerat
prius. Et vidit demetrius quia ſiluit ter/
ra in conſpectu eius. et dimiſit exercitum
in loca ſua. et retinuit ſecum exercituꝫ pe/
regrinum. et inimici erant ei omnis exer/
citus patris eius. Trifon autem erat qui
dam parthus alexandri prius. qui videꝰ
ꝙ omnis exercitus murmurabat contra
demetrium. iuit in arabiam vt reduceret
inde antiochum filium alexandri in terrā
patris ſui. Eo tempore dum demetrius
erat offenſus ſuis miſit ad eum ionathas
vt eiceret eos qui erant in arce in ihꝛuſa/
lem. et qui in preſidijs erant. quia impu/
gnabant iſrael Et reſcripſit demetrius di
cens. hec et maiora faciam tibi cuꝫ fuerit
opportunum. Nunc autem recte feceris. ſi
miſeris mihi viros in auxilium. quia di/
ceſſit exercitus meus a me. Et miſit ei io
nathas. iij. milia electoꝝ in antiochiā.
et delectatus eſt rex in aduentu eoꝝ. Et
ſurrexerunt antiochem. c. xx. milia. et vole
bēt interficere regē Et fugit rex in aulam
Et miſit iudeos per ciuitatem. et occidēt
centū milia hominum. et liberauerunt re/
gem. Reſidui vero ciuium dederūt terre/
nas regi ⁊ fecerunt pacē. ⁊ glorificati ſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

iudei et redierunt in ihrusalem. Et siluit terra in conspectu demetrij et mentitus ē omnia que dixerat ionathe. et recessit ab eo et vexabat eum valde.

De antiocho adolescente. C.XII.

ET tēpore reuer= sus est trifon de arabia reducens antiochum adolescentem. et imposuit ei diadema. Et congregati sunt ad eum exercitus quos dispersérat demetrius. et pugnauerunt cōtra demetriū et fugit. Et obtinuerunt antiochus et trifon antiochiā. Et scripsit antiochus adolescēs ionathe dicens. Constituo tibi sacerdotium et cōstituo te super quatuor ciuitates vt sis de amicis regis. Et misit illi vasa aurea. dās ei potestatem bibendi in auro et esse ī purpura et habere fibulam auream. Et simonem fratrem eius pstituit ducem a termino tiri vsq; ad fines egipti. Et exijt ionathas. et perambulabat ciuitates. et venit ascalonam. et occurrerunt ei honorifice. Azotenses vero prius resistentes ei. postea tradiderunt ei et tradi. Et accepit obsides ex eis. Et misit eos in ihrusalem. et perambulabat regiones vsq; in damascū. agēs regni negocia. Et audiuit ionatas q; principes demetrij qui erant in cades galilee cum exercitu magno volebant eum remouere a negocio regni. Et occurrens illis. relinquens fratrem suum symonem ītra prouinciam. congressus est cum eis. et fugerunt omnes qui erant cū ionatha ptér duos. Et scidit ionathas vestimenta sua et ozauit. Et aggressus hostes puerit eos in fugam. Et redierunt ad eum qui recesserant ab eo. et insecutus est hostes vsq; ad castra eozum que erant in cades. et ceciderunt ex eis tria milia. Et rediit ionathas in ihrusalem. et misit romam renouare cum eis amiciriaz. Sparciatis quo q; scripsit quos supra lacedomonios dimisimus dicens. Videm scripsit nobis arius rex vester. subonia summo sacerdote iudeozum quia de genere abrahe estis. et fratres nostri. et fecimus vobiscum fraternitatē. Et tunc memozes sumus vestri in sacrificijs et obsuatōnibꝫ nostris. sicut decet nos meminisse fratrum et nūc misim? ad vos vt innouemus fraternitatem. Et rescripserunt sparciate. Decora nostra et possessio nostra vestra sint. et vestra nostra et innouata est fraternitas. Et audiuit ionathas. q; iteruz egressi sunt principes demetrij cuz exercitu multo. supra q̄ prius et egressus est aduersus eos. Qui cuz audissent aduentum ionathe nocte fugerūt relinquentes focos. alias suos in castris. Et mane insecutus est eos ionathas et nō comprehendit. Transierant enim flumē eleutheruz. et diuertit ionathas ad arabes qui dicuntur zabadei et percussit eos. Simon autem in ioppen declinauit. Studiebat enim. q; vellent presidium tradere pribus demetrij. et posuit ibi custodes. et rediit ionathas ī ihrusalem et innouauit muros in ea. et munuit eam valde inter arcem et ciuitatem. vt esset ciuitas singularis ī terra. et nec emant nec vendant. id est nō indigentes bonis aliozum Eo tempore cogitauit trifon occidere antiochum adolescentem. et imponere sibi diadema. sed timuit ionathā strenuum defensozem antiochi. Et elegit vt eum prius occideret. scripsitq; ionathe vt occurreret ei in bethsan. Et venit ad eū ionathas cum. c.xl. milibus virozum Videnscq; trifon q; non posset extendere manus in eum. honozauit eum dans ei munera. et precipiens exercitbꝫ suis. vt obedirēt ei sicut sibi. Et ait ionathe. Et quid vexasti populum? Elige tibi paucos et veni mecum ptholomaidem. et tradam eaz tibi. et reliqua prelidia. et exercitū. et vni= Et vocatis senioribus pplī. cogitauit innouare muros et exaltare altitudinez magnā inter ciuitatem et arcem. vt separaret eā a ciuitate. et esset singularis ter.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

uersos ministeriales regni . et redibo. Et credidit ei ionathas. et remisit in iudeaz exercitum. et retinuit tantum tria milia. ex quibus dimisit in galileam duo milia Et erant mille cum eo. Cumqz intrasset ptholomaide ligauerūt eum ciues. et omnes qui erant cum eo interfecerūt. Et plangit omnis terra inda ionathan . estimans occisum esse. Et dixerunt gentes que erāt in circumitu iudee. Non habent principē tollamus de hominibus memoriam eoz. Et congregauit trifon exercitum. vt veniret in terram iuda. et attereret eā. Timēsqz populus ascendit in ihrusalem . et ait simoni. Tu es dux noster loco iude. et ionathe fratris tui.

De simone. Cap. XIII.

ET accelerauit simon consummare muros ihrusalem. et misit exercitū in ioppen. Cognoscens autem trifon. qz surrexit simon loco ionathe . misit ad eū legatos dicens. Pro argento qđ debebat ionathas frater tuus . in ratione regis detinuimus eū. Et nunc mitte argenti talenta . c. et duos filios ei? obsides. et remittemus eum . Cumqz cognosceret simon dolum eius. misit tamen argentuz ꝛ pueros. ne murmuraret populus dicens. non redemit fratrem volens regnare. Et mentitus est trifon ꝛ intrauit regionem. vt contereret eā. Et cum appropinquasset baschama. videns qz non proficeret. ionathan ibi occidit ꝛ filios eius. et rediit in terram suam. Et misit simon ꝛ accepit ossa ionathe. et sepeliuit eum ī modin. Et statuit. vij. piramides patri ꝛ matri. et quattuor fratribus ꝛ sibi. et circū posuit columnas magnas. et sculpsit in eis arma ꝛ naues ad memoriam eternā. Trifon autem cum iter faceret cum antiochō adolescente. dolo occidit eum. et regnauit pro eo in asia. Tunc edificauit simon presidia in iudea et misit ad demetrium. vt facerer pacem cum eo. et mittens munera rogauit. vt faceret remissionem regioni. Et scripsit demetrius dicēs Munera suscepimus. et pacem facimus vobiscum magnam remittentes ignorantias ꝛ peccata vsqz in hodiernum diem. et absoluimus vos ab omni tributo Et ablatum est iugum gentium ab israel Et extunc cepit scribere populus israel in tabulis ꝛ gestis publicis annotationes tēporis in hūc moduz. Anno primo sub simone summo sacerdote. magno duce ꝛ principe iudeoz Tunc descendit . alias ascendit simon in gazam. et obsedit eam. et eiecit ydolatras et ydola de ciuitate. et mundauit edes . et collocauit in ea viros qui legem facerent et muniuit eam. et fecit sibi habitationez et obsedit eos qui erant in arce ihrusalez Et clamauerunt ad simonez . vt acciperēt dextras. et dedit illis. et eiecit eos inde. et mundauit arcem a contaminationibz. et intrauit eam cum musicis instrumentis. hymnis et ramis palmarum. statuēs. vt omnibus annis ageretur hec dies cum letitia Et vidit simō iohānē filiū suū qz vir esset prelij . Et posuit eum sub se ducem. et dedit ei gazam ad habitandum. Tunc cōgregauit rex demetrius exercitum ꝛ intrauit mediam ad contrabēda sibi auxilia vt expugnaret trifonem. Sed arsaces rex persidis ꝛ medie misit vnum de principibus suis. qui percussit castra demetrij. et comprehendit eum viuum. et posuit eum arsaces ī custodiam. Et siluit terra iuda in diebus simonis qui fecit sibi ioppen in portum. et introitum in insulis maris. Et dilatauit fines gentis sue. et abstulit immundiciam. ꝛ sedit vnusquisqz sub vite sua ꝛ sub ficu sua nec erat qui eos terreret. Et misit simō ad

Et sic tria festa legimus in libro machabeorū. Primuz festū mūdatōis templi de quo supra capit. Tertiens igitur victis. Scōm fuit occiso nicanore . de quo supra. c. Eo tēpore. Tertiū habes hic nullum tñ horū legale fuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ſparcitas ad innouãdaz fraternitatẽ. Ro
manis quoqꝫ miſit clipeũ aureũ mnaruz
mille.et ſtatuerũt ei romani libertatem.z
ſcripſerũt in tabulis ereis fedus. q̃ poſite
ſunt in titulis in monte ſyon.

De antiocho demetrij filio.C.XIIII.

ET tempore exi=
uit antiochus filiꝰ demetrij ĩ rei
rã patrũ ſuoꝝ z puenerũt ad eũ oĩs exer
citus.ita vt pauci eſſent cũ trifone.Et ſcri
pſit antiochus ſimoni z genti iudeoꝝ di=
cẽs. Statuo vobis oĩa quecũqꝫ remiſe
rũt vobis reges ante me.et permitto vo=
bis facere pcuſſurã ꝓpꝛij numiſmatis in
regione veſtra.Cuncꝫ obtinuero regnuz
magnificabo gentẽ veſtrã z templũ in glo
ria magna. Porro trifon fugiẽs ãtiochũ
per maritima .recepit ſe in dorã Et inſecu
tus eſt eũ antiochus.et obſedit ciuitatem
terra z mari.Eo tpe lucius conſul roma=
noꝝ ſcripſit regibꝫ z regionibꝫ in oriente.
ne inferrent mala iudeis amicis ſuis. nec
opẽ ferrent inferentibꝫ.ſed ſi qui peſtilen=
tes ex iudeis confugerent ad eos traderẽt
eos ſimoni principi ſacerdotũ.vt vindica=
ret in eos ſcom legẽ ſuã. Antiochus autẽ
rex obſedit dorã ſcõo. et concluſit trifonez
ne procederet.Et miſit ei ſimon duo mi=
lia viroꝝ in auxiliũ.et argẽtũ z aurũ z va
ſa copioſa.Qui noluit ea accipere.ſed fre
git pactũ qõ fecerat cũ eo.et miſit ad eum
athenobiũ.mandãs ei vt redderet ei arcez
que eſt in ieꝛlm. z ioppen z gazã.et tributa
locoꝝ quibꝫ dñatus fuerat.alioquin veni
ret et expugnaret eũ.Et vidit athenobius
in ieꝛlm gl'iam ſimonis.et apparatũ copio
ſum.et affluentiã in auro z argẽto. et ob=
ſtupuit.Et nñcit ſimõ. Terrã alienaz nõ
ſumpſimus.ſed hereditatẽ patrũ noſtroꝝ
que iniuſte ab inimicis noſtris aliq̃ tẽpo=
re poſſeſſa eſt.Et redijt athenobius ad re=
gẽ.et renũciauit ei vba ſimonis z gloriaz
eius.Et iratus eſt rex ira magna. Porro
trifon fugit nauigio in ortholiada Rex ãt
perſequẽs trifoné.conſtituit cendebeũ du
cem maritimũ.et reliquit ei exercitũ vt ex
pugnaret iudã. Et edificauit cendebeus
cedronẽ.collocans in ea milites.vt vaſta
rent fines iudee.Mõ cũ accepiſſet ſimon
vocauit duos filios ſuos ſeniores iudam
et iohannẽ.Et ait illis.Ego z fratres mei
expugnauimus hoſtes iſrael ab adoleſcẽ
tia vſqꝫ in hũc diẽ Nũc aũt ſenui.ſed eſto
te loco mei.z pugnate pro gẽte veſtra Au
xiliũ vo de celo vobiſcũ ſit. Et vedit illis
xx.milia pugnatoꝝ z equites.Et profecti
ſunt aduerſus cendebeũ. Et erat fluuius
torrẽs inter eos z timuit pplus tranſire.z
tranſiuit iohãnes primus z ſecuti ſunt eũ
oĩes.Et inſonuerũt ſacris tubis. et puer
ſus eſt in fugã cendebeus z caſtra eius z ce
ciderũt ex eis mlti vulnerati.Vulneratus
eſt et iudas frater iohãnis.et inſecut? ẽ io
hãnes fugiẽtes vſqꝫ cedronẽ.et ceciderũt
ex eis duo milia viroꝝ redierũtqꝫ filij ſimo
nis ĩ pace. De morte ſimonis.C.XV.

PTholomeus filius abobi ꝓfitut? erat dux
in cãpo iericho.Erat enĩ gener ſummi ſa=
cerdotis.et hẽbat argentũ z aurũ multũ.
Et eleuatũ eſt cor eius.et volebat obtine=
re regionẽ.et cogitabat dolũ aduerſus ſi=
monẽ z filios eius.vt tolleret eos Simõ
aũt pambulabat ciuitates regiõis. gerẽs
ſollicitudinẽ earũ.Et deſcendit in iericho
cũ iuda z mathathia filijs eius.Et ſuſce=
pit eos ptholomeus ĩ munitiunculã quã
edificauerat in dolo.et fecit eis cõuiuium
magnum z abſcõdit ibi viros . z intrauit
conuiuium cum armatis.et occidit ſimo=
nẽ et duos filios eius.et reddidit mala ꝓ
bonis.Nam z vxorẽ ſimonis cũ duobus
filijs eius minoribus iugulauit. Et
ſcripſit antiocho regi vt mitteret ei exerci
tũ in auxiliũ.et traderet ei regionẽ z ciui
tates z tributa . Miſit q̃qꝫ nũcios ad tri
bunos.vt venirẽt ad ſe.et daret eis argẽ
tũ z auruz z dona,alioſqꝫ miſit occupare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ihꝛusalem ⁊ montez templi. Porro alios misit in gazam. vt interficerẽt Johannem. sed precurrens quidam in gazam. nunciauit iohanni que facta fuerant. Et ipe festinauit occupare ihꝛusalem. et occidit eos qui venerant eum perdere. Et factus est princeps sacerdotum post patrem suum.

Sequuntur tituli capitulorum In hystoriam machabeorum Libri secundi.

Recapitulatio. Ca. i.
De commendatione iohannis hircani.
Capitulum. ij.
De institutione xenedochiorũ. et de morte Johannis.
Capitulum. iij
De restauratione regni iudeorum per aristobolum. Cap. iiij.
De nece antigoni. Ca. v.
De tyrannide regis alexandri.
Capitulum. vi.
De regno alexandri et de filijs eius hircano et Aristobolo.
Capitulum. vij.
De multiplici discordia fratrum.
Capitulum. viij.
Q pompeius ihꝛusalem sibi traditã expugnauit. Cap. ix.
De diuisione iudee in pẽtarchias.
Capitulum. x.
De fuga Aristoboli et iterata eius captiuitate. Cap. xi.
De reditu Aristoboli in syriam et ei⁹ morte. Cap. xij.
Q antipater transiuit in graciam cesaris
Capitulum. xiij.
Q antipater procurator iudee creatus ẽ.
Capitulum. xiiij.
Q herodes factus est preses galilee. ⁊ pr̃ ceps militie syrie. Ca. xv.
De morte Julij cesaris et signis.
Capitulum. xvi.
Q herodes adhesit cassio. Ca. xvij.
De nece antipatri vindicata per herodez.
Capitulum. xviij.
De vxoribus herodis et liberis eius.
Capitulum. xix.
Q herodes et phaselus tetrarche iudee facti sunt ab antonio. Ca. xx.
Q herodes rex iudee rex creatus est rome
Capitulum. xxi.
Q herodes pulso antigono positus ẽ in throno regni iu ihꝛusalem.
Capitulum. xxij.
De morte marianne dolo salomee.
Capitulum. xxiij.
Q augustus addidit regno herodis trachonitidem ⁊ ituream. Ca. xxiiij.
De herodianis. Ca. xxv.
De offensa herodis in filios. C. xxvi.

Prefatio in hystoriam Scdi libri machabeorum.

Secundus liber machabeorum non est hystorie prosecutio. sed prosecute recapitulatio. Est enim epistola quam scripsit iudas machabeus ⁊ senatus iudeorum ihꝛosolimite dispersioni iudeorũ que exulabat in diuersis regionibus orientis. et maxime in egipto. ĩ qua insinuauerunt eis duas a se solennitates nouiter institutas. hortantes vt eas susciperẽt quot annis. Unam de purificatiõe templi quã fecerant vicesima quinta die mensis casleu. post tres annos pollutionis facte ab antiocho. Alteram quã instituerant. xiij. die mensis adar. qõ est marcij. que dicebatur voce siriaca pridie mardochei. diem scilicet quam instituerant pro incredibili victoria quam habuerunt interfecto nicanore. cꝰ caput ⁊ manum contra tẽplũ Judei duce nardo suspensa pdiximus Nichilominus hortantes vt solennez die eiusdez mẽsis ĩstituerũt in memoriã eius. qz victoriã agerent diem sce

nophegie. et diem ignis qui datus est de crassa aqua quā donecmias obtulit sacrificia. In hoc aūt loco huius epīe legitur ihere/mias abscondisse archam. et altare incensi in spelunca monris in quo moises ascēdit. et vidit dei hereditatem. Et accesserunt quidaꝝ qui sequebantur ieremiam. vt notarent sibi locum. et non potuerunt inuenire. Quos culpans ieremias dixit. Ignotus erit locus. donec congreget deus congregatōem populi. et ꝓpicius fiat. et tunc ostendet dominus hec. et apparebit maiestas domini et nubes sicut in diebus moisi. et sicut cuꝝ salomon fecit vt locus sanctificaretur magno deo Quod ergo supra diximus ephiphaniam dixisse ieremiā aliter de manifestatione archē. forasse misticum fuit. Ne aūt ihēroſolimite viderēt sine causa hasti/tuisse solennitates. recapitulauerūt in epistola bella que fecerant contra hostes. qui frequenter ebullierant de perside. Et quomodo liberati erāt a deo in manu fortī. et signis et prodigijs innumerabilibꝫ. In hac autem recapitulatione apposita sunt quedam. que in predicta non leguntur hystoria. quoꝝ quedam iam supra posuimus. suppressa vero ibi nunc supplebimus. Forma vero epistole hec est. Popul⁹ qui est ihēroſolimis ⁊ in iudea. senatusqꝫ ⁊ iudas. aristobolo magistro ptholomei regis qui est de genere xp̄ianoꝝ sacerdotū ⁊ his qui in egipto sunt iudeis salutem ⁊ sanitatem. Benefaciat vobis deus. et det vobis coꝝ omnibus. vt colatis eum. et faciatis eius voluntatem. Adapiat coꝝ vestruꝫ in lege sua. et in p̄ceptis suis. et faciat pacem. Exaudiat orationes vestras ⁊ reconcilietur vobis. nec vos deserat in tempore malo. Et nunc hec sumus orantes pro vobis. De magnis autem periculis a deo liberati magnifice gratias agamus ipsi. et cetera que sequuntur. Pericula vero sua et liberationes a deo factas enumerare ceperunt. a morte antiochi magni et a filio eius seleuco. Qui cum prius templum honorauerat ⁊ de redditibus suis prestaret sumptus ad ministerium sacrificiorum. ad suggestionem simonis de tribu beniamyn qui erat prepositus templi. et inuitebat onie. misit eliodorum ad spoliandū commune erarium. quod dixit non pertinere ad rationem sacrificiorum. Erant equidem hec congregata ad victualia viduarum et pupillorum. et pleraqꝫ erāt deposita diuitum. Terminauerunt autem prosecutionem huius epistole ī morte nicanoris. in hūc modū. Igitur his ergatis nicanorem gestis. et illis temporibus ablatheis ciuitate perpessa vel possessa. Ego q̄qꝫ in his finem faciam sermonis. Et si/quidē bene et vt hystorie competit. hoc et ipse velim. Si autem minus digne. concedendum est mihi. Sicut enim vinum semper bibere aut semper aquam. contrarium est. alternis autem vti delectabile. ita legentibus si semper exactus sit sermo non erit gratus. Hic ergo erit consummatus.

Recapitulatio. Cap. I.

Dicto quedā superaddita in hac epistolari recapitulatione summatim tangere curabimus. Sane in ꝓphanatōne antiochi cuꝝ cogerētur iudei a patrijs legibꝫ recedere. due mulieres velate sunt natos suos circūcidisse. quas infantibꝫ ad vbera suspēsis cū publice p ciuitatē circūduxissent carnifices p muros p̄cipitauerūt. Eleazar⁹ vn⁹ de primoribꝫ scribarū. et vir etate. pueri⁹. apto ore hians ꝓpellebat suillas ⁊ carnes sacrificij manducare. Quidam vero veteres amici eius carnes licitas secreto afferētes. rogabant vt simularet se ad impi

um regis manducare. q̄ renuens aiebat Adolescentib⁹ exēplum forte maluz vere/ linquā et plagis pemptus memoriā mor tis lue ⁊ exēplum virtutis reliquit. Contigit aūt ⁊ vij. fratres vna cū matre ꝓhen sos cōpelli a rege ad esum porcine carnis. quib⁹ renuētib⁹ iussit rex coā eis sartagi nes ⁊ ollas eneas succēdi ⁊ primogenito linguā amputari. cuius cute capitis ab/ stracta. et summitate manuū ⁊ pedū pre cisa. coā mēe ⁊ fratrib⁹ missus in sartagi nē rorq̄bat. In eūdē modū.

Singli fratrū scōm ordinem geniture rorq̄bātur. premisi/ sa tri vnicuiq̄ ex/ hortatione. vt re/ gi obediret et vi/ ueret. Supra mo/ dum autem mater mirabilis ⁊ bonoꝛ memoria digna. singulos hortaba/ tur patria voce. et feminee cogita tioni masculinum animū inferēs. di/ xit ad eos. Nescio qualiter in vtero meo apparuistis. nec enim ego spiri tum et animaz do/ naui vobis nec vi/ tam. et singulorum membra non ego ipa compegi sz qui formauit vos spi/ ritum vobis iterū cum misericordia redder et vitam. si cut nunc vosmet/ ipsos despicitis. propter legez eius Cunq̄ adhuc ado lescentior supesset

Nomē martiris ad uij. extenditur. Di/ cit̄ martir qui pro conseruatione legis dei moritur vt ma/ chabei. Dicit̄ etiam martir qui pro veri tate predicationis moritur vt ieremi/ as. et alij prophete Dicitur idē martir qui loco ipsius xpi moritur. vt infan/ tes Dicitur et mar/ tir qui per confessi/ onem fidei et passi/ onis xpi moritur vt Petrus et Paulus Et isti ꝓprie dicunt martires. id est te/ stes passionis cristi Quorū festum facit ecclesia. cū nullius veteris testamenti martiris festum a/ gat nisi vij. macha/ beorum. Quoꝝ festum quoq̄ agit eccclesia. licet ad in/ feros descenderint Unde in eoꝝ festo cānicum letitie sub/ traxerit. Si obijciat

suadebat rex ma/ tri. vt adolescenti fieret in salutem. Cunq̄ promisisset se suasuram filio. inclinata ad illum patria voce dixit Fili miserere mei. dignus fratribus tuis effectus. su/ scipe mortem. vt in illa miseratione cum fratribus tuis te recipiam. Tunc rex indigne ferens se derisum. in hūc crudeli⁹ super om/ nes deseuit. Nouissime aūt ⁊ post filios mater defuncta est. Pro hac tanti prero/ gatiua martirij. asserunt plurimi de his. vij. fratribus ecclesiam solemnizare Addi tur quoq̄ in eadem epistola. q̄ cū iudas aduersus timotheū dimicaret. apparuer aduersarijs de celo viri. v. in equis duca/ tū iudeis p̄stantes. e quib⁹ duo machabe um mediū habētes. armis circūseptū cō/ fuabant. in aduersarios aūt tela ⁊ fulmi/ na iaciebāt. Nec multo post tpe. cū egre/ deretur iudas a ihꝛosolimis. vt dimica/ ret aduersus lisiā. apparuit precedēs eos eques in veste cādida. armis aureis hastā vibrās. Addit̄ q̄q̄ q̄ ioppite rogauer in deos secum habitātes ascendere scaphas quas pauerāt in die festo ad colludendū Cūq̄ in altū processissent. submersi sunt ex eis nō minus ducētos. Quāobrē iudas in nocte supueniens portum succendit. et scafas eruit. refugos ab igne gladio per/ emit. Jamnitis quoq̄ nocte superuenit. et portum cum manibus succendit. ita vt lumen ignis appareret ihꝛosolimis sta/ dijs. cc. quadragīta. Additur quoq̄ q̄ p̄/ lio cōmisso apud iamniā plures prostrati sunt de iudeis. Et venit iudas cum suis vt corpora prostratorum tolleret. et in se/

de iohāne baptista dicim⁹. q̄ passiōis ei⁹ festū non agim⁹ sed nativitatis que fuit figura nativi/ tatis xp̄i. Festuz ex/ go decollationis ei⁹ non est festū passio/ nis. p̄ertim cū ipse circa pascha decol/ latus fuerit. sed tē/ pore tali caput eius inuentū fuerit. Alij tradunt duas esse dictiones eo q̄ tali tpe collata sint ossa eius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

pulchris poneret paternis. Inuenerunt autem sub tunicis interfectorum de donarijs ydolorum. quæ apud iamniam fuerãt. Omnibus ergo manifestum factum est. ob hanc causam eos corruisse. Et benedixerũt iustum dei iudicium. qui occulta fecerat manifesta. et in preces cõuersi rogauerunt deum. vt delictum eorum oblitteraretur. Ad uero vir fortissimus iudas collatione facta a suis. xij. milia dragmas argenti misit ierosolimam offerre ea ibi p peccatis mortuorum. vel delicto illo in sacrificium. Additur quoq; q cum sceleratissimus nicanor persequeretur iudã post fedus cum eo initum ⁊ postea fractũ comperit iudam esse in locis samarie. et dispositum bellum committere cum eo in die sabbati. Judei uero qui sequebãtur nicanorem per necessitatem dixerunt ei. vt honorem daret diei sanctificationis ⁊ deo qui omnia cõspicit. At ille quesiuit ab eis Si potens est in celo. qui imperauit agi diem sabbatorum? Et dixerunt. Est deus unus in celo potens. qui iussit agi diem. vij. At ille ait. Et ego potens sum super terram. qui impero sumi arma et negotia regis impleri. Machabeus aũt cum pauci essent cum eo. formidantes impetum nicanoris et multitudinem singulos illorũ iudeorum armauit non clipei ⁊ haste munitione. sed sermonibus optimis et exhortationibus. preterea expositio eis somnio quod in eadem nocte viderat in hũc modum. Ciderat oniam summum sacerdotem. qui a puero in virtutibus excitatus fuerat manus protendentem. et orantem pro populo iudeorum. Post hoc apparuisse ⁊ alium virum etate et gloria mirabili circa illũ. ⁊ onie dixisse. Hic ẽ ama

Hinc habes auctoritatẽ q aĩmas sanctorum efflagitare debemus. q pro nobis orent et interce-

tor populi israhel. hic est qui multum orat pro populo. et ciuitate sancta. ieremias prophẽta dant per qõ pfutan

dei. Extendisse autem ieremiam dextram. ⁊ dedisse iudeis qui negãt alic? scõrum auxiliũ deposcendũ.

de gladium aureum. et dicentem. Accipe sanctum gladium munus missum a deo q deijcies aduersarios populi mei. Qua visione confortati qui erant cum iuda impetum fecerãt in hostes et prostrauerunt ex eis non minus q̃. xxx. milia. nicanore cũ eis interfecto. et ẽdiert ierosolimã bene dicentes deum. et caput nicanoris et manum cum humero abscisam. contra templum fuspenderunt. Itaq; omnes cõmuni consilio decreuerunt nullo modo diem istum absq; celebritate preterire. Hic terminatur epistola iude ad dispersionem iudeorum. Terminata igitur epistolari recapitulatione. ad prosecutionem histo-rie reuertamur de iohanne filio simonis prosequentes.

De ꝓmendatione Johannis hircani Capitulum. II.

Ortuo simone qui vltimus quiq; filiorum mathathie asmonei dux et sacerdos fuerat in iudea. successit ei filius ei? iohannes. cognomine hircan? a deuictis hircanis. quem iosephus in tribus commendat. in religione sacerdotij in strenuitate ducatus. et quia vir prophẽta erat. Qui insecutus est ptholomeum. qui patrem eius dolo interfecerat. matremq; eius cum duobus paruulis tenebat in vinculis. et confugerat ad opidum vltra iherichonta. quod agon vocabatur. Obsesso quidem opido. cum iohannes acrius insistebat. ptholomeus matrem Johannis et fratres super muros vsq; ad sanguinis effusionem cedebat. fractusq; pietate iohannes ab impugnatione se temperabat. Mater tamen clamante ne pro se sineret scelus Ptholomei multum.

Vortem enim suaz sic iudicaret immoz talitate meliorem. Obhoc diutius tra cta obsidione septimus aduenit annus fe riatus a iudeis. Recessitqz ab obsidione iohannes. ptholomeus vero matre ipius et fratribus occisis. confugit ad zenonem philadelphie tyrannum. qui cotila ꝯno minabatur.

De institutione xenodochiorum. et de morte Johannis. C. III.

POst hoc antio chus pontricus rex syrie obse dit ihrusalem. Quaz obzem aperuit hir canus duos. de. vij. loculis circūstantib sepulchzum dauid. et sustulit ex eis plus qz tria milia talentozum. deditqz trecenta talenta antiocho. vt ab obsidione recede ret. et vt placeret murmur populi de apri one sepulchzi. de reliqua pecunia primus instituit xenodochia pauperum in ihzu salem. Samariam captam solo equauit. quam post herodes instaurans. sebastem dixit. Vortuus est autē Johannes. xxx. trib annis rebus optime amministratis relictis quinqz filijs. Aristobolo primoge nito ⁊ antigono cū trib minoribz. Cūqz nl lus eozum ad regendum populum suffi ceret. vxozem suaz disertissimam iudee p fecit ⁊ filijs.

De restauratione regni iudeozum per Aristobolum. C. IIII.

ARistobolus xe xo impatiens dominij mater ni. matrem cum tribus fratri bus minoribus vinculauit in carcerem. et antigonum quem diligebat secunduz a se constituit. Imposuitqz sibi diadema et restituxum est regnum iudee. Fluxerāt autem a sedechia. sub quo regnuz fuerat interruptum. anni quadringenti. septua ginta quinqz ⁊ menses. iij. vel a reditu de captiuitate babilonis. Unde sepe legitur intermissum fuisse regnum. vsqz ad hir canum et aristobolum intransitiue. id est vsqz ad aristobolum hyrcani. Nec tamen regnauit Aristobolus nisi per annum. eo qz matrem fama peremerat in vinculis. Cunqz egrotaret Aristobolus in turre. q post ab herode dicta est antonia. vehebat Antigonus de galilea. in qua multa pre clare fecerat. indutus nouis armis et de centibus. Cunqz ingrederetur ihzusalez in diebus scenopegiarum ob honozem fratris. et vt ostentaret decozem armoz populo. armatus intrauit. Quod viden tes emuli ipsius. et maxime vxoz fratris. que oculos in eum iniecerat. sed ipse ei af sensum non prebebat. accusabant eum di centes Aristobolo. Frater tuus audiens te egrotantem in manu foxti et armata in trauit vt te perimat ⁊ regnet. Quod ita ꝓ bare potes. Jube eum venire ad te. si vene rit armatus. super his que dicimus certꝰ esto ꝓposuit ergo ad suggestionem vxozis Aristobolus armatos in subterraneo qui pirgus stratonis dicebatur. per quez an tigonus transitum facturus erat. qui si ve niret armatus eum interficerent. Et ad uocans fratrem aristobolus precepit nun cio vt diceret ei. ne veniret armatus. Dz regina corrupit nuncium muneribus. vt diceret ei ꝙ cum armis descenderet. Ti meret enim eum rex videre in armoz de core.

De nece Antigoni. Ca. V.

ERat autem eotē pore in ihzusalez genitaliacus quidam iudas nomine. de hzesi esseoz qui per constellationem iudicauit de nati uitate puerozum. qui scolasticis suis arte sua predixerat de morte antigoni ⁊ dieꝫ et locum. Is cum vidisset antigonum in armis gloriantē. exclamauit. Pape Hūc mihi pulchzum est mori. qñ ante me veri tas interijt. in earumqz predictiōn aliq dō mendacium deprehensum est. Cuius auri

gonus iſte.qui hodie moriturus erat in pirgo ſtratonis. Locus autem ille ab hīc ſexcentis ſtadijs diſtat. hore vo diei ſunt quattuor. Cumq; ſic eum laret ſener. paulo poſt occiſus eſt antigonus. cuꝫ armatus deſcenderet per pirgum ſtratonis ſecq; lo/ corum equiuocatione ſener agnouit fuiſ/ ſe deceptum. Audiens autem rex mortē fratris indoluit. adeoq; morbus inualu/ it. vt ſanguinem laceratis viſceribus euo meret. Quem vnus de ſeruulis huic offi cio deſtinatus foras efferens vbi antigo/ nus occiſus fuerat. caſu effudit ſuper ad/ huc extantes cruoris maculas. Quod vi/ dens populus exclamauit. aſſerens nutu dei in occiſi vltionem. ſanguinem libatuꝫ occiſoris. Cumq; cauſam clamoris rex ſci/ ſcitaretur. nulluſq; ei auderet prodere. tā/ dem munantri pro taciturnitate ſuppliciuꝫ verum quod erat ei indicauerunt. Et ige/ miſcens. ait. Fas non erat vt dei lumē ſce lera mea lateret. Quare hoc corpus im/ pb ſ matri fratriq; aīaꝫ dānatā detinebit Utinam non paulatim eis ſanguinē me/ um libem. ſed totum ſimul accipiant. Et his dictis expirauit.

De tirannide regis alexandri. C.VI.

Vo mortuo vx/ or eius. quia prolem ex eo nō ſu/ ſceperat. fratres viri ſoluit a vinculis ma iorem natu alexandrum regem conſtitu/ ens. qui cognominatus eſt iamneus. qui etiam modeſtia preſtare videbatur. Qui fratrem ſecundum interfecit. quia ad re/ gnum aſpirare videbatur. tercium ſecum viuere coegit priuatum. duxitq; vxorem nomine alexandrā. que t ſaloma dicta eſt Hic adeo nequiſſimus fuit. q; in. viij. an nis circiter quinquaginta quinq; milia ſe nioꝝ interfecit. quia facinora eius dete ſtabantur. Cūq; offenſus eſſet populo mu niuit ſibi palacium in turri. que baris di/ cebatur ſuper quam poſtea ammiratus ē ritus. quod eam iudei deſeruerant. cū de/ fendi poſſet a duobus ab omni viuente. Adeo autē offenſus erat iudeis. vt ſemel percunctanti ei. quo nam pacto eos ſe/ dare poſſet. reſponderent ſi moreret. Ob hoc in plateis ihꝝuſalem ſuſpendit octin/ gentos viros vxoratos. vxoreſq; eorum t liberos necauit. Cumq; quieuiſſet a plīs et quartanis fatigaretur. morbuꝫ ex otio natum putans intempeſtiuis laboribus militie ſe reddidit. et. xxvij. regni ſui an no mortuus eſt. duos relinquens filios. Hircanum t Ariſtobolum. Scienſq; fi/ lios pro patre iudeis odioſos. regnum re liquit vxori. Que ſibi ſub viro benuolen tiam populi ſepe comparauerat tyranni/ di ipius ſepius reſiſtens. etiam ſimulatā religionem in habitu preferebat.

De regno alexandri t de filijs ei⁹. hir/ cano t ariſtobolo. Ca. VII.

Vo deum regna ret hyrcanum primogenitū pon tificem declarauit. eum futurum regē in/ dicans quia modeſtus erat. minorem ve ro ariſtobolum eo q; feruentis animi vi/ deretur. priuatum viuere coegit. Eo tem pore orta eſt in iudea hereſis phariſeoꝝ de quibus poſt cum ſectis alijs explicabi/ tur. quorum conſilio vtebatur in omnib alexandra. ita vt e/ orum conſilio opti mates quoſq; iu/ deoꝝ. aut exilio dā/ naret aut interfice ret. Denicq; vioge/ nē qui alexādro a/ miciſſim⁹ fuerat oc cidit. Alienigenaꝫ quidē duos ſibi cō flauerat exercitus. vt i iudeos turius debacharet. Pro/ indemlti ad ariſtobolū pfugerāt. vt eius pcōnio tuerent. Nono āt regni ſui āno egrotauit alexandra. et ariſtobol⁹ collecta

His temporib⁹ iu/ gurta contra roma nos dimicās. a ma rio t ſilla captus eſt Rome ars rethori/ ca cepit haberi edo/ cta a plotio gallo. Lucretius poculo amatorio in furoꝝ ꝛſus p interualla i ſanie aliq; libros cō ſcripſit. tandē inter fecit ſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

plurimorum manu post matrez se regna turum declarauit. Ob hoc miserata que/relas hircani mater coniugem aristoboli cum filijs in custodia recludens .obsides accepit.ne regnum sibi aristobolus vsur/paret.

De multiplici discordia fratrum. Capitulum. VIII.

QVa mortua aristobolus collecto exercitu contra fratrem mouit arma Cumqz egressi essent fratres in campis iherichontinis. victus hyrcanus fugit in iherusalem. Tandem ea lege in concordiam redierunt vt aristobolus regnaret. Hircan⁹ vero sub eo qui/bus liber fungeretur honoribus. Domos etiam permutauerunt. Erat autem cum hyrcano antipater ydumeus.cuius pru/dentiam ⁊ strenuitatem timens aristobo/lus.calumnias ei pretendebat. Hic per/suasit hircano.vt se dolo circūuentum q̄/reretur.et vt ad aretbā regem arabum cō fugeret.cuius auxilio rediret in regnum. Nocu igitur egressi venerunt ad regem arabum.in opidum quod petra dicitur. vbi regni sedes erat. Itaqz collecto exer/citu/aretba venit in iudeam.et obsedit ie/rusalem.quaz ⁊ recepisset.nisi dux roma/norum scaurus soluisset obsidium. Jam enim syria desierat habere regem.facta ro manis tributaria Missusqz erat pōpei⁹ a romanis contra tigranez regem armenie et is staurum miserat presidez syrie. Qui cum audisset dissensionem fratrum in iu dea.ratus tempus esse quo de facili iudeā poneret sub tributo.i manu valida fines intrauit iudee. Ad quem legati a fratrib vtrimqz venerunt.auxilium eis hinc⁊ inde postulantes. Corruptus autem staur⁹ ccc.talentis missis ab aristobolo quod pro prium esse romanorum iosephus restatur ad arabes legatos mittit romanorum.pō peq nomen eis intentans nisi ab obsidio/ne recederent. Recedens ergo aretba.bir canum ⁊ antipatrum philadelphie collo cauit. Qui frustrati spe arabum.i aduer/sarios spem contulerunt. Cum enim pom peius damascum venisset.cū multis mu/neribus venerunt ad eum.orantes vt vi/olentiaz aristoboli dignaz odio iudicaret et hircanum regno restitueret. Sed nec aristobolus sibi defuit.corruptione stauri freetus. Cum autem pompeius honorem regium ei non exhibuisset indignans isa/lurato pompeio recessit.et recepit se in ale xandrium propter inexpugnabilem oppi di munitionem. Quem collecto romano rum suorumqz exercitu insecutus est ma gnus.iussitqz vt descenderez Is ⁊o quia pro imperio vocabatur. Dece uerat potius periclitari q̄ parere. Cōsilio tamen suorum descendens ab oppido. re/lictis ibi custodibus precepit.vt non nisi manu sua scriptis epistolis obtemperaret abijtqz iherosolimam. Quem statim inse cutus est magnus alacer factus.circa ihe richonta morte metridatis sibi nunciata. vbi pinguissima ydumee regio ⁊ palma/rum plurium et balsamum nutrit. Cui⁹ inciso lapidibus acutis ro'ore. stillantez lacrimam ex vulneribus colligunt.

Q pompeius in lin sibi traditam expu gnauit. C. IX.

CVmqz iherosoli mam properaret.territ⁹ aristobo lus occurrit ei. pecuniam pollicens. que erat in alexandrio.seqz de cetero imperio romano pariturum.sed nihil horum effe cum est. Missum enim gabinium ad re/cipiendam pecuniam custodes nec in opi/pidum receperunt. His commotus pom peius aristobolum in custodiam colloca/uit. Cum autem obsedisset iherusalem or ta.est dissensio in vrbe. Nam fautores ari/stoboli vrbem tueri. fautores hircani eam tradere romanis contendebant.sed victa pars aristoboli in templum cessit. Rece/ptusqz in vrbē pōpeius tēplū expugnauit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Cunqꝫ septẽtrionalem vallem aggeribꝰ
impleret. labor esset in perfectus. nisi ob/
seruatis septem diebus quibus opera/
ri iudeis fas non est aggerem fieri pre/
cepisset. Iense tamen tercio fanum irru
ptum est. Faustus autem cornelius sille
filius primus ingredi ausus est. et irruen
tes romani prophanauerunt templum.
et vt alibi legitur. equos in porticibꝰ sta/
bulauerunt. Ob quam rem traditur nũ/
qꝫ de cetero pugnasse pompeium. quin vi
ceretur. qui hactenus fortunatissimus fu
erat. Postero autem die ingressus tem/
plum pompeius amniratus situm et or
natum et religionez templi. nihil inde ti
lit. precipiens edituis. vt a sordibus tem
plum mundarent. Cunqꝫ imposuisset i e
rosolimis tributum hircano pontifice de
claratο. aristobolum captiuum duxit. du
osqꝫ filios eius alexandrum et antigonũ
cum totidem filiabus. romamqꝫ per sici/
liam properabat syrie. iudee amministra
tione stauro commissa relictis secum du/
abus coh̃ortibus.

De diuisione iudee in pentarchias.
Capitulum. X.

Alexander vero
filius aristoboli ex itinere fugit.
Qui magna manu collecta iudeaz popu
labatur. et hircano imminebat. Obtine/
bat autem munitissima loca. alexandriuz
hircaniun. et macheronta. Missus est au
tem in syriam scauro gabinius. vt succede
ret sub quo marcus antonius militabat.
Qui cum in alexandrio obsedisset alexã/
drum. consilio matris alexander se tradi/
dit ei et castra. Que gabinius consilio
eiusdem mulieris funditus euertit. ne al
terius belli fierent receptaculum. Dalpa
bat enim mulier gabinium obsequijs. vi
ro suo et ceteris captiuis metuens qui ro
mam fuerant abducti. Post hoc gabini?
cura templi mandata hircano. gentez iu
deorum in. v. conuentus diuisit. quasi per
pentarchias iudee frangens superbiã.
Eo tempore factus est antipater amicissi
mus gabinio et marco antonio maxime.
adeoqꝫ claruit. q̃ data est ei vxor neptis
regis arabum cipris nomine. Qui suscu
lit ex ea quattuor filios ⁊ filiam. Primo/
genitus fuit phaselus. secundus herodes
qui post dictus est ascalonita. tercius io/
sippus. quartus feroras. filia dicta est sa/
loma.

De fuga Aristoboli et eius iterata ca/
ptiuitate. Cap̃. XI.

Post hec casu ela
psus est roma Aristobolus. qui
magna iudeorum manu conflata. alexan
drium muro recingebat. ad quem debellã
dum missus est a gabinio antonius. Ca/
ptusqꝫ iterum aristobolus cum filijs ro/
mam peductus est. Illum quidem in cu
stodia senatus coercuit. filios autem i iu/
deam remisit. quia gabinius id se scripse/
rat spopondisse vxori aristoboli pro castel
lorum traditione. Post hoc cum gabini?
teneretur apud egiptum. alexander ari
stoboli filius iudeos iterum ad dissensio/
nem reduxit. Sed rediens gabinius pa
cem fecit. et hircano pontificium cõfirma
uit. Quo mortuo missus est preses syrie
crassus vt etiam parthos qui iam roma/
nis imminebant reprimeret. In sumpt?
vero parthice militie omne fere auruz de
templo sustulit. et ea quibus pompei? ab
stinuerat duo milia talentorum. Ob hoc
auro. cui dictum est aurum sitisti aurum
bibe. in os infuso interijt. Cui successit p̃
ses syrie cassius. qui in omnibus consilio
antipatri vtebatur.

De reditu Aristoboli et eius nece.
Capitulum. XII.

Eo tẽpore factuz
est discidiuz inter romanos pro
pompeio et iulio cesare. Cesar autem pe?
lenatus et pompei fugã trãs mare ioniuz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

rebus omnibus romaq; potit?. solutum aristo'olum cum duabus coh'tibus in syriam misit. facile per hunc sibi posse iudeaz subici ratus. Verum spes cesaris frustrata est. Nam a studiosis pompeij veneno periit aristo'olus. Seruabaturq; corpus eius melle conditū. prohibita sepultura. donec iussu antonij in monumentis regalibus sepultus est. Occiditur quoq; filius eius alexāder antiochie a scipione securi percussus. secundum pompeij literas accusatione pro tribunali prius habita. super his que in romanos admiserat. Solus autem superstes antigonus cum duabus sororibus suis ad quendaz ptholomeum iamnei filiuz qui sub libano morabatur confugit. Accepitq; ptholomeus minorem sororem alexandram vxorem. ex qua vt quidam tradunt suscepit lisaniam abiline postea tetrarcham.

Q antipater transiuit in graciam cesaris. Ca. XIII.

POst hoc factum est prelium in emathia. cui interfuit antipater et iudei sub pompeio Qui cum rediisset in iudeam. timens cesaris iperum. liberos suos ad arabas cognatos eorum transmisit. Mortuo autem pompeio antipater in clientelam cesaris se cōtulit Misit autem cesar metridatem pgamenum ad expugnandum pelusium. mittens cum eo incolam libani ptholomeuz et antipatrum cum tribus milibus iudeorum. Ubi virtus antipatri plurimum enituit. Nam et murum primus transcēdit. etiam memphitas ad obsequendum cesari prudentia sua inclinauit. et inito p̄lio cum egiptijs ceteriscq; pluribo occisis. totus perfossus corpore preter spem seruatus est ex prelio. habitaq; victoria factoz suorum apud cesarem metridatem testez habuit Marco etiam antonio in pluribo eum commendante factus est amicus cesaris. Quem cesar romana ciuilitate donauit simul ꝯ immunitate. et eius gracia pontificatum confirmauit hircano.

Q antipater procurator iudee creat? est. C. XIIII.

QO tempore antipatrum ꝯ hircanum criminabatur antigonus apud cesarem. dicens. eoz consilio patrem suum et fratreq; interijsse Ad hoc antipater veste proiecta. multitudinem vulnerum demonstrās. verbis nō opus esse dixit. cum cicatrices se tacente clamarent ipm fuisse fidelem romanoz. cum antigonus filius fuisset fugitiuoz nulluscq; ipm a pompeio quoad vixit potuit auellere. nec modo a cesare quisq; eī esset auulsurus. Tunc cesar cuiusliber dignitatis sub pontifice in iudea vedit antipatro oprionez. Qui remissa dignitatis mensura in cesarem. procurator iudee declaratus est. impetrās quoq; vt euersa patrie menia renouare sibi liceret. Regnuz quoq; est cōcessum hircano. ita tamē. ne rex vocaretur. Serpum etiam cognatum suum cesar syrie prefecit.

Q herodes factus est preses galilee et princeps militie regis syrie. C.XV.

POst hec ātipater filium suum maiorem faselum ihierosolimis sub se procuratorem statuit et herodem galilee prefecit. qui cum natura strenuus esset. ezechiam quendam principem latronum interfecit cum suis seq̄cibus. adeoq; terram quietam reddidit. vt publice herodes pater galilee cantaretur. Faselus quoq; indolez fratris bona emulatione superare certabat. Ob hoc etiam pater eorum obsequijs regalibus a gente colebatur. nec propter hoc tamen minus fidelis hic fuerat hircano. Verum fieri nō potest. vt liuorem in bene gestis quisq; effugiat. Erant ergo qui dicerent hircano. Q antipatro ꝯ filijs eius rebo traditis. ipe vacuo regis nomine sederet. His accessus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

paulatim hyrcanus. causam dicturū herodem iubet accersiri. Qui munita prius galilea ad regem properabat. ferens secū fletri epistolam precipientis hyrcano. vt herodem ab omni crimine ⁊ pena liberaret Nec multo post factus est herodes princeps militie fletri. et tunc iniuriam predicte vocationis herodes vindicasset in hyrcanum. nisi pater eius et frater imperum eius fregissent.

De morte Julij cesaris ⁊ signis. Capitulum. XVI.

EO tempore dolo bruci et cassij occisus est cesar. cum per triennium et menses septem tenuisset principatum. Fuerat quidem rome imperatum a romulo sub regibus .vij. annis. cc. quadraginta. post sub consulibꝫ res acta est annis quadringentis quadraginta quattuor. Obijt autem cesar anno etatis sue quinquagesimo sexto. corpusqꝫ eius pro rostris combustum est. Statuit autem populus in foro solidaz columnā lapidis numidici viginti prope pedum. super quam tumulatus est. que ⁊ iulia dicta est. Centesimo autem die ante mortē eius cecidit fulmen super statuam eius ī foro. et de nomine eius superscripto. c. litteram capitalem abrupit. Nocte precedente diem obitus eius. fenestre thalami eius tanto cum strepitu aperte sunt. vt exiliēs a stratis tuituram domuz estimaret. Eadem die cum iret in capitoliuz. date sunt ei littere. indices mortis imminēris. Qui dum referretur occisus in manu eius nōdum solute inuente sunt. Die sequēti apparuerunt tres soles in oriēte qui paulatim in vnum corpus solare redacti sunt. significantes qꝫ dominium lucij antonij ⁊ m. antonij. et augusti in monarchiam rediret. vel potius. quia noticia trini dei et vnius. tori orbi futura imminebat. Dos quoqꝫ aranti locutus est dicens. In breui magis desituros homines qꝫ frumēta. Q herodes adhesit cassio.

Capitulum. XVII.

POst hec cassius venit in siriam cuius pridem pōses fuerat. colligensqꝫ exercitum cōtra augustum adolescentem et marcum antonium septingenta talenta a iudeis exigebat Primus autem herodes de galilea centū ferens talenta. fauorem cassij meruit. moram aliorum indigne ferentis. Profect? est etiam herodes cum cassio ad prelium. qui ei adepta victoria regnum iudee polliceb atur.

De nece antipatri vindicata per herodem. Capitulum. XVIII.

ERat eo tempore cum hyrcano quidam de amicis suis nomine malichus. aspirans ad sacerdotium. Cumqꝫ decreuisset hyrcanum veneno appetere. statuit prius appetere antipatrum immemor beneficiorum ipsius. Susceptoqꝫ veneno per ministrum mortuus est antipater. Malichus vero cū de morte eius suspectus haberetur. coraz herode in multis se excusabat Conquest? autem herodes per epistolā de patris morte apud cassium. rescriptum ipsius accepit vt dolum dolo vindicaret. Scripsit etiam cassius ciliarchis. vt in ista causa herodi opem ferrent. Vocauit itaqꝫ herodes hyrcanum ⁊ malichum ad cenam. qui dū irent. circumseptum malichum ciliarche interfecerunt Hyrcanus autem stupore dissolutus concidit. virtꝫ recepta anima. herodem percunctabatur. quis malichum occidisset. Cumqꝫ vnus respondisset cassij ꝑceptum ait Ille et patrīa cassius seruauit incolomen. amborum insidiatore peremptoꝝ. Non multo post cum egrotaret herodes damasci. plenitꝫ malici frater in vltionem fratris mouit arma contra phaselī functus hyrcani auxilio. Cumqꝫ conualuisset herodes. hyrcanuz aggredi tentabat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sed ꝓpter affinitatē redierūt in concordiā.
De vxoribꝫ herodis ⁊ liberis eꝰ. Ca. XIX.

HAbebat quidez herodes vxorē noīe doſiden. ſed ignobilē. de qua ⁊ antipatrū ſuſcepit. ſup duxitqꝫ mariannē neptez hyrcani. cuius etiā amore circūcidit ſe. et factus eſt ꝓſelytus. Habuit ſiquidez herodes vxores. ix. ex quarum. vij. numeroſam ſuſcepit ſobolem. ſed de his paucos numerare ſufficiet. Primogenitus eius antipater ex doſide. alexander ⁊ ariſtobolus ex marianne. archelaus ex mathaca ſamaritide. herodes antipas qui poſt tetrarcha fuit. et philippus ex cleopatra ieroſolimitide. Herodem tñ hunc quidā marianne filiū putāt

Qđ herodes ⁊ phaſel⁹ tetrarchę iudee facti ſunt ab antonio. Ca. XX.

SEdvbi caſſio in philippis interfecto ceſar in italiam. antonius ſiriam diſceſſerūt. iudeorū optimates phaſelum ⁊ herodem apd̄ antoniū accuſabant. ꝙ verū ſummā vi poſſiderent. nomē tñ ſupereſſet hircano. Herodes aūt muneribꝫ placauit antoniū. in memoriā reuocans ei patris ſui antiquā cū eo familiaritatē. Cum aūt denuo antiochie a. c. iudeis accuſaretur aſtante hircano ꝓcunctabatur hircanū antoni⁹. quinam rebꝫ gerendis eſſent aptiſſimi. Cunqꝫ herodem ⁊ fratres eius alijs ꝓtuliſſet hilaratus antonius eos de procuratione tetrarchas iudee declarauit. Abeunte autē antonio romā pachorus rex parthorum in manu valida eufraten tranſgreſſus eſt. Ad quē deſcendens lyſanias antigoni nepos. filios ptholomei et alexandra vt prędictum eſt. pollicitus eſt talenta mille et virgines quingentas. vt antigonū in regnū induceret. Acceptis itaqꝫ a pachoro multis milibꝫ parthorū. antigonus iriim expugnabat. et phaſelus quidem muros herodes domū regiam cuſtodiebat. Sed cū intraſſet vrbē antigonus in diebꝫ pentheco ſtes. etiā in foro dimicatū eſt. Cum aūt de pace tractaretur. antigonus pachorū regē parthorū pacis arbitrū in dolo deposcebat. Egreſſi ſunt ꝙ hircanus cū phaſelo ⁊ antigonus ad parthoꝝ regē ꝓperātes. herodes noluit cū eis deſcendere. ſuadente marianne. vt nūqꝫ fidem adhiberet Hircanus ⁊o ⁊ phaſelus in itinere a partibis ꝓhibēſi ſunt Quo accepto herodes noctu ad ydumeos ꝓtribules ſuos ꝓfugit Premiſit quidē vxores ⁊ filios ⁊ vniuerſam ſuppellectilem. et ipe ſubſequens impetus ſubſequentiū ſuſtinebat Grauiores aūt parthis iudeos in fuga expertus ē. cū quibꝫ ſeptuageſimo a ciuitate ſtadio dimicauit. ibiqꝫ ob incredibilem victoriā caſtra munitiſſimū poſtea firmauit qđ ⁊ herodi on dixit. Dimiſſis aūt vxoribꝫ ⁊ liberis i oppido maſſada. ſub cuſtodia fratris ſui ioſippi. in petrā ciuitatē arabum perrexit. Parthi vero non ſolū antigonū reſtituerūt in regnū. verū etiā hircanū ⁊ phaſelū vinctos ei tradiderūt verberādos. At ille auriculas hircani dentibꝫ truncauit. ne qñ mutatis rebus ſolutus. pontificatum reciperet Ab integris enī celebrari ſacra oportet. Phaſeli ⁊o ⁊ture preuentus eſt. Qui cū nec ferri copiā nec manꝰ liberas haberet ad ſarū fracto capite mortuus eſt Cognito quidē ꝙ herodes euaſerat. ait ſe equanimiter velle mori. qz vltrē viuum relinqꝫ. De hircano ſunt qui dicant. ꝙ medicus ab antigono ſibi miſſus in auriculas eius venenū pro medicamēto infudit. et mortuus ē. Joſephus ⁊o refert eū ad parthos miſſum. ⁊ diu habitū ludibrio

Qđ herodes rex iudee rome creatus ē Capitulum. XXI.

HErodes accepta morte fratris romam ꝓperauit. nec yemis aſperitate retentus ē. Circa pā phliaz fracta naui ⁊ in rhodo reparata. ad romā profectus eſt. primoqꝫ cauſam vic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

exposuit antonio. Qui miratus eius casum ⁊ miserius. senatui pfuasit. vt herodem regē iudee declararent. Coronatus ḡ herodes. augusto ⁊ antonio hinc ⁊ inde astantibꝫ in capitoliū ductus est. vbi ⁊ decretū senatus super hoc facto repositum ē. Remissus est itaqꝫ in iudeā herodes. duoqꝫ principes cū eo ventidius et sylo qui eū in regno collocarēt. Cum ḡ venissent ī galileā. sylonē antigonus mercede corrupit. et ꝓterea ꝓgredi aduersus antigonū simulatis occasionibꝫ differebat. Cunqꝫ tandem obsedissent irlm romani. tū propemis asperitate. tū ꝓ inopia victꝰ. ab obsidione descendentes. ī idumea ⁊ galilea remanerūt. Nec tunc tū herodes occisus erat. sed latronū multitudinē psequens. etiā in cauernis eos igne suffocabat. Inter quos erat seniorꝫ. vij. filiorꝫ pater. quos ipe occidit in hūc modum. Stās ī ore spelunce singulos nominatī euocabat. et ꝓ deūtē quēqꝫ filiorꝫ trucidabat. nouissime et vxorē. tandeꝫ se ꝓfossum vulnere super mortuos misit.

Q herodes pulso antigono posit? est in throno regni irlm. C. XXII.

QO tempore circa actiacas mozabatur antonius et iam amore cleopatre tenebaꝫ. Ad quez ꝓperabat herodes. sup dolo silonis q̄relaz facturus. Interim aūt ⁊ iosippus vt aliquid preclare facerꝫ. ꝓtempto herodis imperio contra antigonū dimicauit. et victꝰ decapitatus est a papio prīcipe militie antigoni. Cuius truncū antigonꝰ calcaribꝫ verberare inhumanitus aggressus ē. Cū aūt accepisset antonius doluꝫ sylonis misit sosiū cū herode in manu valida. Qui veniēs in iudeā. occurrentē sibi papiū vicit. caputqꝫ eius feroze fratri suo in solacium occisi fratris transmisit. Tandem. v. mensibꝫ obsessa irlm. cū ī certo romani irruerent in eā. nemini parcebant etati. licꝫ herodes rogaret vt parcerēt. Antigonus quoqꝫ descendens ad pedes sosij ꝓstratus est. qué non miseratus sosius sed irridens. antigonū appellauit ⁊ in vincla cōiecit. Cū aūt omis militū multitudo ad vsenda sancta. et fanū spoliandum incitaretur. refrenabat eos herodes. acerbiozē sibi q̄ si victus fuisset foze dicēs victoriam. si qꝺ videri nefas esset. culpa sua visum fuisset. Inuehebaturqꝫ in sosiū. si vacue facta viris ⁊ opibꝫ ciuitate solitudini se regē relinqueret. De suis aūt facultatibꝫ mercedem singlis se daturū ꝓmisit. Cunqꝫ ꝓmissa ꝓplesset. sosi? aurea corona deo dicata sublata. victū antigonū deducens ad antoniū remeabat. que antonius securi percussit. Confirmatusqꝫ est herodes in regno iudee quarto āno er quo rome dictema susceperat. Inde est ꝙ q̄nqꝫ plures q̄nqꝫ pauciozes anni regni herodis legūt. Translatū est itaqꝫ regnū de iuda ad alienigenā. imminente xp̄i aduentu. Audiēs hircanus herodē regnantē redijt in iudeā et in pristinū statū restitutus est. excepto ꝙ nō ministrabat.

De morte mariāne dolo salome. Cap. XXIIII.

FICta est autem dissensio inter mariannē ⁊ salomā sozoze herodis. hec illi meretriciū illa huic ignobilitatē obijciebat. Consilio vero sozoris herodes hircanum occidit dolo eo ꝙ regnū sibi deberi hircanus diceret. In solaciū aūt mariānes. ionathā fratrē eius cū esset. xvij. annoꝝ in pontificē ordinauit. ⁊ dosidem cū filio antipatro ad petitōem mariānes a irlm expulit. solis tribus solennitatibꝫ ad orandum ascendere eis ihzosolimā ꝓmittēs. Ecōtra saloma suggerēte occasus est ⁊ ionathas. eo ꝙ ad regnū videreꝫ aspirare. Cunqꝫ accusaret saloma mariannē de adulterio addidit ꝙ expresse imaginē suā miserat antonio. vt ad amorē suū eū incitaret. Q vt ꝓgnosceret herodes ꝓperauit ad ātoniū. mariānē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sub custodia viri salome collocās: certa ei tradens intersignia. sub quibus si nūcia/ tū ipi foret mariannez occideret. dumqz moram faceret herodes ipse: et audiret ab Antonio imaginem illam missam a/ marianne. quia antonius adeo dilige/ bat herodem. q nihil eū celaret. vir salo/ me que sibi fuerant impata marianne re/ uelauit. Reuerso aūt herode vxor cū in si/ nu eius dormiret. cū lacrimis q de morte eius impauerat indicauit. Exilienszq a stratis herodes scisitabatur a sorore. dor/ miuit ne vir tuus cū marianne. Que ait dormiuit. Statimqz occidi mariannē fe/ cit: virū sororis. Uerū de morte vxoris quā supra modū diligebat adeo doluit. vt tanqz lunaticus crebro in amentiā ver tereturCū aūt qualuisset. antipatrū cuz matre reuocauit. Filios aūt quos de ma/ rianne susceperat. alexandrū et aristobolū romā misit liberalibus artibus erudiēdos.

Q augustus addidit regno herodis traconitidem: ituream. C. XXIIII.

POst hec cōmis sum est preliū apud actium. inter augustum: antonium. cui nō inter fuit herodes. missus ab antonio contra re gem arabum. ad petitionem cleopatrē vt quolibet eorum victo. ipa regnum illius obtineret. Mortem enim regum orienta/ lium iam tunc moliebatur vt pro eis ipa regnaret. Cunqz herodem offensum anto nio reddere moliretur. nec efficere valez tamē iherichonninaz terrā palmarū: bal sami feracē in sui dominiū iam transtule/ rat. Victo g antonio cū augustus rhoduz venisset. nec antoniū victū reputaret cuz supersset herodes. periculis occurrens he rodes. de posito habitu regio. in cultu pri/ uato stetit ante cesarem et ait. Fateor me vtilem fuisse antonio: fidelem q ō exper/ tus fuisses si bactio si affuissem. Uerum nec omnino defui. auxilia: frumēta mit/ tens ei. nec modo deessem. si mibi acquie scens cleopatram odij vestri fomitem oc/ cidisser. Una ergo cum victo victus sum coronamqz cum fortuna deposui. ad te au tem veni. spē salutis de virtute presumēs Ad hec cesar. Imo saluus esto. et nunc re/ gnato certus. meritus es vt plurimos re gas. cum amicitiā tanta fide mearis Re cte fecit āronius. qui magis cleopatre pa ruit qz tibi. Te enī lucrati sumus per euz propter eius amentiam. Experiar quoqz tibi bene facere. vt non queras antonium Cum aūt properaret augustus in egiptuz non solum in preliis virū herodis emituit vez etiā i deserto eūti: ideūti exercitui ita parauit necessaria. vt nec aquarū deesset copia. nec quicqz orensiliū. ita vt mirare/ tur cesar. Hortuis vero cleopatra et an/ tonio. modicum esse regnum herodis ro/ mani conclamabant. Ob hoc augustꝰ cū restituisset partem regni quam cleopatra abstulerat. contradidit ei traconitidem: ituream. toramqz maritimā vsqz ad pir/ gum stratonis. quā post in honorem au/ gusti cesareaz appellauit. Edificauit autē in ascolone domū regiam. et deinceps ag nominatus est ascolonita. Uel potius di/ ctus est ascolonita. Eluus enim eius qui: herodes ascolonita fuit natione: edituꝰ templi appollinis. cuius filiū antipatruz puerulum rapuere latrones idumei. cū eis tm fuit. q etiā post factus est princeps eoz. vnde: idumeus dictus est Matōne enim idumeus fuit ex patre. arabs vo ex matre Deditqz ei cesar quadrigentos ga latbas satellites stiparores cleopatre im/ manes: sanguinis humani auidos.

De herodianis. C.XXV.

QVi cum prius eleutheri dicerētur a flumine e/ leutbero supioris galatbie. super qō oriū di fuerant. de cetero herodiani dicti sunt. Cum aūt fecisset prius in irlin turri quā vocauit antoniā. que nūc turris dauid di citur. fecit: nūc aliā quā vocauit agrippi/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

nam. Ā cesare enī amabatur post agrippā et ab agrippa post cesarē. Posuit ⁊ aquilam auream super speciosam portaz templi immensi ponderis in honorē romanorum iudeis id egre ferentibo. Fecit quoqz herodion. in quo et sepultus est. Fecit ⁊ phaselum in memoriā fratris. Reparauit samariam quam et sebasten dixit vbi ⁊ templum maximum cesari dedicauit. Aliud etiā templū circa iordanis fontē cādido marmore cesari dedicauit prout non erat ydonēus regni locus. quē vacuum honore cesaris relinqueret. Anno quoqz. xv. regni sui templū dñi magnifice decorauit. nec solum in regno suo verum etiam in adiacentibus ciuitatibus memorialia siue libertatis quasi industrie opera reliquit.

Fecit etiā cesaream palestine. in qua turris stratonis. i qua cōtra aduētū augusti porticū de candido marmore ꝯstruxit. in qua post cornelius centurio creatus ē epūs.

De offensa herodis in filios.

Cap. XXVI.

Post hec redierunt a stadio filij eius. et erat alexander acerrimus oratoz. Quoz vnus aristobolus filiā salome amite sue duxit in vxorem. Alter filiam regis cappodocie. Jamqz licentius cum patre de successione regni disceptabāt. Ob hoc pater offensus antipatrum illis preponere satagebat. In testamento quoqz iam aperte declaratus fuerat successor. Proinde predicti fratres de morte patris occulte tractabant. Quod presentiens pater a se eos rejecit. Hi vero romam nauigauerunt. vt patris iniuriam referrent ad cesarem.

Sequūtur tituli capitulor. In hystoriam euangelicam.

De conceptione precursoris. Ca. i.
De conceptione saluatoris. ca. ij.
De ortu precursoris. ca. iij.
De descriptōne orbis. ca. iiij.
De natiuitate saluatoris. ca. v.
De cantico angelorum ⁊ circūcisione domini. c. vi.
De stella ⁊ magis. ca. vij.
De oblatione et nominibus magorum. cap. viij.
De ipopanti domini. ca. ix
De fuga dñi in egiptum. ca. x.
De nece pueorum. et quare dilata peranum. ca. xi.
Q comminatio ieremie etiam ꝓphetia fuit. ca. xij.
De nece duorum filiorum herodis. ca. xiij.
De priori testamento herodis. et odio ipsius ⁊ antipatri. ca. xiiij.
Qō herodes incarcerauit antipatrum infidiantem vite eius. ca. xv.
De magnitudine morbi herodis. ca. xvi.
De nobilibus iudeis occidendis in morte herodis. et de morte antipatri. c. xvij
De morte herodis et substitutione archelai. ca. xviij.
De lite fratrum pro regno corā augusto. ca. xix.
De quattuor regibus in iudea. cap. xx.
De simulato alexandro. ca. xxi.
De diuisione regni. ca. xxij.
De reditu ihesu ab egipto ⁊ de morte glasire. ca. xxiij.
De exilio archelai. ca. xxiiij.
De primo procuratore iudee. ca. xxv.
De morte augusti. ca. xxvi.
De tiberio imperatore. et valerio procuratore iudee. ca. xxvij.
De odio iudeorum in pontium pilatum ca. xxviij.
Testimonium iosephi de christo. Capitulum. xxix.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De baptiſmo iohannis. et pricipio ſexte etatis. Ca. xxx.
De tribus ſectis iudeoꝝ. ca. xxxi.
Q iohannes confeſſus eſt ſe nõ eſſe xp̃m. ca. xxxij.
De ihesu baptiſato. ca. xxxiij.
De ſpiritu ſancto ꝛ voce patris. ca. xxxiij.
De ieiunio ihũ ꝛ tentatione. ca. xxxv.
De prima vocatõne diſcipulorꝝ. ca. xxxvi.
De variis opinionibus hyſtorie. ca. xxxvij.
De mutatione aque in vinum. ca. xxxviij.
De inſtructione nicodemi. ca. xxxix.
De prima electione vendentium ꝛ emen tium in templo. ca. xl.
De ſecunda vocatione diſcipulorum. ca. xli.
De eo ꝙ dominus legit in nazareth. caꝑ. xlij.
Q diſcipuli baptiſabant et iohannes. caꝑ. xliij.
Cur iohannes incarceratus eſt. caꝑ. xliiij.
De tercia vocatione diſcipulorum. caꝑ. xlv.
De aperta predicatione et miraculis do/ mini. caꝑ. xlvi.
De electione duodecim apoſtolorum. caꝑ. xlvij.
De ſermone domini in monte.. caꝑ. xlviij.
De oratione dominca. caꝑ. xlix.
Q apoſtoli miſſi ſunt cum poteſtate curã di. caꝑ. l.
De curatione leproſi. ca. li.
De ſeruo centurionis. ca. lij.
De ſocru petri. ca. liij.
De filio vidue. ca. liiij.
Q excitatus imperauit ventis et mari. ca. lv.
De duobꝰ obſeſſis a legione. ca. lvi.
De paliitico dimiſſo ꝑ tectũ. ca. lvij.
De puteo ſamaritane. capitulum. lviij.
De filio reguli. caꝑ. lix.
De conuiuio leui. caꝑ. lx.
De filia archiſinagogi. et emorroiſſa. caꝑ. lxi.
De duobus cecis et de ſurdo ꝛ muto. caꝑ. lxij.
De beelſebub. caꝑ. lxiij.
De maria magdalena. caꝑ. lxiiij.
De miniſterio martꝛe. caꝑ. lxv.
De queſtione iohannis. caꝑ. lxvi.
De ſeptuaginta duobus diſcipulis. caꝑ. lxvij.
De ſolutione ſabbati ꝛ confricatõne gra norum. ca. lxviij.
De manco. caꝑ. lxix.
De quatuor parabolis ad turbas in na/ ui. caꝑ. lxx.
De .iij. parabolis in domo ad diſcipulos. caꝑ. lxxi.
De ſaltu domini. caꝑ. lxxij.
De collatione iohannis. caꝑ. lxxiij.
De quinq; panibus ꝛ duobus piſcibus caꝑ. lxxiiij.
Q dñs ambulauit ſupra mare. caꝑ. lxxv.
De verbis dñi pro quibus quidam abie runt retro. caꝑ. lxxvi.
De traditionibus phariſeorum etiã con tra mandata domini. ca. lxxvij.
Q cibus non tranſit in veritatem nature caꝑ. lxxviij.
De muliere chananea. caꝑ. lxxix.
De ſurdo ꝛ muto. caꝑ. lxxx.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De probatica piscina. Cap. lxxxi.
De zelo iudeoꝝ qꝝ xp̃s filium dei se fecit. ca. lxxxij.
De refectione quatuoꝝ miliũ de septez panibus. ca. lxxxiij.
De quodam ceco. ca. lxxxiiij.
De confessione fidei quam fecit petrus p̃ omnibus. ca. lxxxv.
De transfiguratione domini. ca. lxxxvi.
De lunatico. ca. lxxxvij.
De verbis dñi quibus innuit triduum mortis sue. ca lxxxviij.
De tributo inuento i ore piscis. ca. lxxxix.
Qñ apostoli quesierunt quis eorum eẽt maioꝝ. ca. xc.
De parabola ouis et dragme ⁊ filij prodigi. ca. xci
De dimittendo fratri septuagies septies ca. xcij.
Qñ ob solam fornicationem uxoꝝ potest dimitti. ca. xciij.
De galileis quos occidit pilatus. ca. xciiij.
De muliere incuruata. ca. xcv.
De scenophegia. ca. xcvi.
Quod missi vt tenerent ihesum admirabantur verba eius. ca. xcvij.
De adultera. ca. xcviij.
De parabola diuitis volentis ampliare horrea sua et de quibusdam verbis domini. ca. xcix.
De ceco nato. ca. C.
De signis perfectionis et de impossibilitate intrandi diuitem in regnũ celoꝝ. Ca. ci.
Qñ relinquẽtes oĩa pro xp̃o iudicabunt ca. cij.
De diuite ⁊ lazaro. ca. ciij.
De villico iniquitatis. ca. ciiij.
De denario diurno. ca. cv.
De ydropico et exhortatõne ad humilitatem et misericordiam. ca. cvi.
Qñ in encenijs voluerũt iudei lapidare ihesum. ca. cvij.
De resuscitatione lazari. ca. cviij.
Qñ pontifices ⁊ iudei conspirauerunt in ihñ. ca. cix.
De vltimo aduentu dñi in ierlm. ca. cx.
De decem leprosis. ca. cxi.
De samaritanis. Ca. cxij.
De petitione filiorum zebedei. ca. cxiij.
De zacheo et ceco prius illuminato. ca. cxiiij.
De duobus cecis iericontinis. Ca. cxv.
De alabastro vngenti. Ca. cxvi.
De maledictione ficus ⁊ sessione super asellum. ca. cxvij.
Qñ gloriose susceptus dominus fleuit supra ciuitatem. ca. cxviij.
De scda electione vendentiũ ⁊ ementiuz in templo. ca. cxix.
De excitatõe templi in triduo. ca. cxx.
De duobus minutis vidue. ca. cxxi.
De pharisco et publicano. ca. cxxij.
Qñ dominus pernoctauit in bethania. ca. cxxiij.
De voce patris ad ihesum quam quidaz putauerunt tonitruum. ca. cxxiiij.
De filio qui negauit se iturũ in vineam ⁊ iuit. ca. cxxv.
De cultoribus vinee sanguinarijs. ca. cxxvi.
De lapide angulari. ca. cxxvij.
De inuitatis ad nuptias et non habente vestem nuptialem. ca. cxxviij.
De herodianis et de tributo reddendo. ca. cxxix.
De septem uxa muliere. ca. cxxx.
De mandato primo et secundo in lege et sauciato a latronibus. Ca. cxxxi.
De cõfutatione phariseoꝝ p auctorita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Da uid. Ca.cxxxiij.
De doctoribꝫ phariſaicis audiendis. nõ imitandis.ca.cxxxiij.
Quibus debeatur ve eternum. Ca.cxxxiiij.
De zacharia filio barachie. Caꝑ.cxxxv.
De comminatione euerſionis ihꝛuſalẽ. Caꝑ.cxxxvi.
De ſignis euerſionis et aduentus ſui. Caꝑ.cxxxvij.
Proprium ſignum euerſionis.c.cxxxviij
De impedimento fuge.caꝑ.cxxxix.
Propria ſigna aduentus iudicis. Capitulum.cl.
De ſignis duodecim dierum ante iudicium.Caꝑ.cli.
Q; pater nouit diem iudicij ⁊ de vno aſſumpto et altero relicto.c.cliij.
De vigilia ianitoris et .x. virgĩbus. Caꝑ.cliij.
De commendatione talentorum et decem mnis.caꝑ.cliiij.
De ventilatione aree.Caꝑ.cliv.
Opiniones de igne eterno.caꝑ.clvi.
De paſcha et diuerſis acceptionibus huius nominis.Caꝑ.clvij.
Qua die et quomodo iudas vendidit dominum.caꝑ.clviij.
De cena dñi.caꝑ.clix.
Q; ſurgens a cena lauit pedes diſcipulorum.Caꝑ.cl.
De notatione proditoris ⁊ egreſſu eius. Caꝑ.cli.
De eukariſtia data diſcipulis ⁊ nõ iude. Caꝑ.clij.
De predictione negatõis petri .caꝑ.cliij.
De ſmone dñi poſt cenam.caꝑ.cliij.
De trina oratione dñi in villa gethſemani.caꝑ.clv.
De ligatõe dñi ⁊ ſanatõe auricule ſerui. Caꝑ.clvi.
De fuga adoleſcentis.ca.clvij.
De prima negatõne petri.caꝑ.clviij.
De ſcõa ⁊ tercia.caꝑ.clix.
De ſententia mortis lata in ihñm.ca.clx.
Prima illuſio .caꝑ.clxi.
De ſuſpendio iude.ca.clxij.
De ꝓbis pilati ad ihñm ⁊ iudeos.c.clxiij.
Q; herodes illuſit dño.caꝑ.clxiij.
De ſcõa illuſione.ca.clxv.
Q; pilatus hora ſexta ſedit pro tribunali. Caꝑ.clxvi.
Q; pilat⁹ q̃ſi nolẽs tradidit ihñm vt crucifi geretur.ca.clxvij.
De illuſione militũ.ca.clxviij.
Tercia illuſio.ca.clxix
De ſimone cireneo.ca.clxx.
De diuiſiõe veſtiũ ⁊ tũica ſorcita .c.clxxi.
De titulo triumphali.ca.clxxij.
De diuerſis meritis latronũ.ca.clxxiij.
Q; dño go virgini cõmiſſa eſt.ca.clxxiiij.
De tenebris factis a.vi.vſq; ad horaz nonam.caꝑ.clxxv.
De clamore dñi ad patrẽ.caꝑ.clxxvi.
De morte dñi p⁹ guſtatũ acetũ.c.clxxvij.
De ſignis in morte dñi.ca.clxxviij.
Q; fractis cruribꝫ latronũ xp̃s lancear⁹ eſt.ca.clxxix.
De ſepultura dñi.ca.clxxx.
De ſepulcro dñi.ca.clxxxi.
De cuſtodibꝫ ſepulcri.ca.clxxxij.
De aduẽtu mlierꝫ ad ſepulcrũ.c.clxxxiij.
De alio ordine dierũ.caꝑ.clxxxiiij.
Opiniões de hora reſurrectõis .c.clxxxv.
Q; angli locuti ſunt mlieribꝫ. c.clxxxvi.
De curſu iohãnis ⁊ petri.ca.clxxxvij.
Q; dñs apparuit magdalene. c.clxxxviij.
De mendacio cuſtodũ.ca.clxxxix.
Q; dñs apparuit mlieribꝫ ī via.ca .cc.
De duobꝫ euntibꝫ in emaus.ca.cci.
Q; dñs apparuit illis abſente thoma. ca.ccij.
Q; poſtq̃ comedit cũ eis.inſufflans dedit eis ſpiritũ ſapie.ca.cciij.
Q; apparuit thome.ca.cciiij.
De apparitõe ad mare tiberiadis.c.ccv.
Opiniones de morte iohannis.c.ccvi.
De apparitione dñi in galilea.ca.ccvij.
De aſcenſione dñi,caꝑ.ccviij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

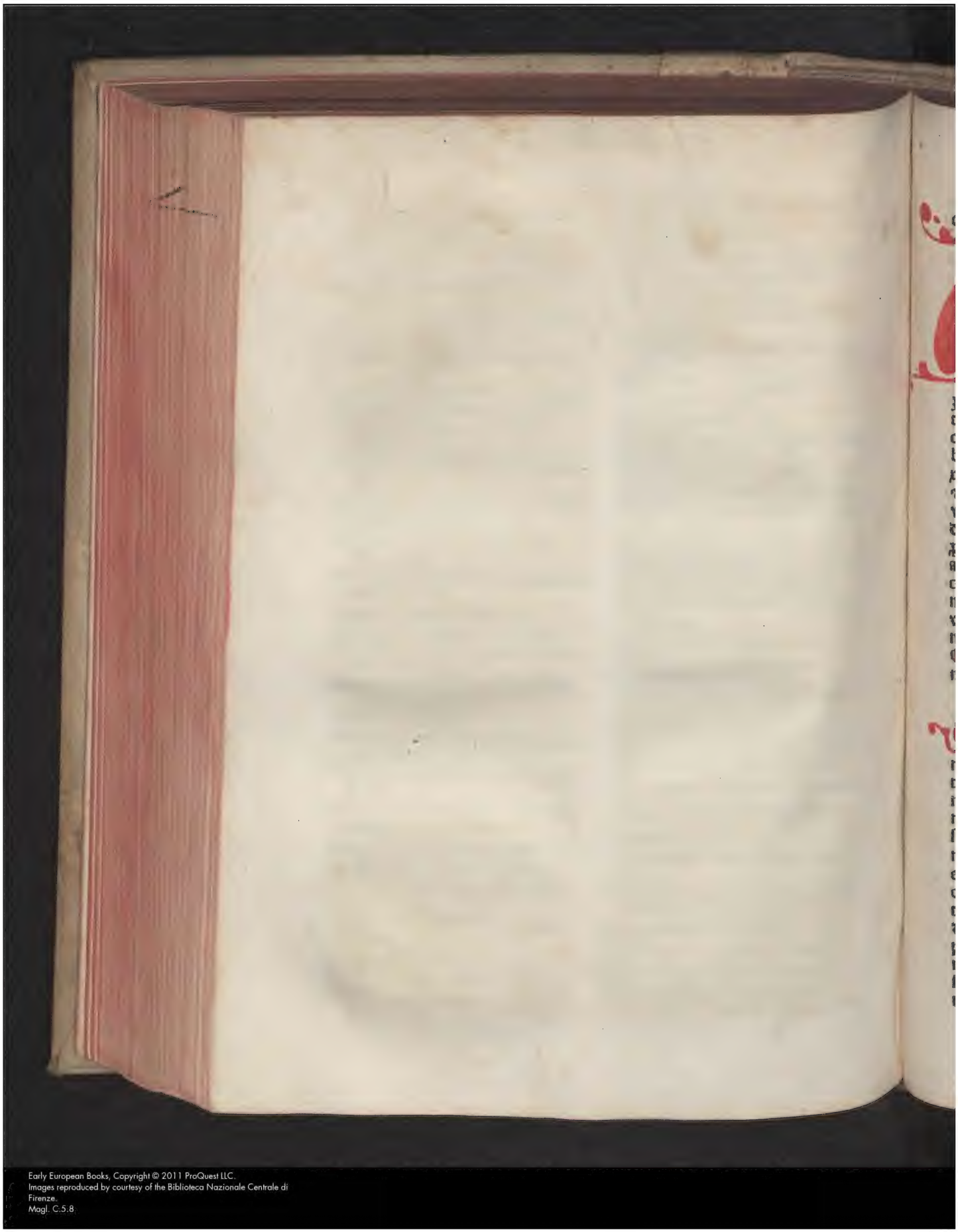

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Hystorie euangelice. De cõceptiõe p̃cursoris domini. Cap. I.

FVit autẽ in diebus herodis regis iudee effluxis annis regni eius. vnde trigita sacerdos nomine zacharias de vice abia. & vxor ei? aaronica nomine elizabeth. Dauid enĩ ampliare volens cultum domini. xxiij. instituit summos sacerdotes. quorũ vnus tm̃ maior qui dicebatur princeps sacerdotũ. Statuit autẽ. xvi. viros de eleazar. et octo de ythamar. & scõm sortes tedit vnicuiq; ebdomodaz vicis sue. Habuit autẽ abias octauã ebdomodã de cui? genere zacharias cũ i die ꝓpiatiõis incensum poneret p̃dixit sibi angel? nasciturũ sibi filiũ de vxore. Qui cõsiderãs sterilitatẽ vxoris & vtriusq; senectutẽ non credidit. et ob hoc obmutuit vsq; ad diẽ part?. Nomẽ quoq; pueri et magnificentiã cũ abstinẽtia ei indicauit. Cõcepit autez elizabeth. et occultabat se mensibus quinq;.

De cõceptione saluatoris. C. II.

MEnse autẽ sexto missus ẽ gabriel in nazareth ad mariã desponsatã ioseph. Cũq; ea salutasset. dixisset eã paritura iesum filiũ altissimi quelisset q; quomodo hoc fieret cuz se non cognituraz virũ in animo voluisset. nisi aliter de? disponeret. Angel? addidit. nõ de viro sed ope spũssancti cõceptura. etiã cõcepisse cognatã suã elizabeth sibi indicauit. Permixte enĩ erant sacerdotalis tribus & regia. Nã & aaron vxorẽ habuit de iuda. elizabeth sororẽ naason. & ioiada põtifex iochabeth filiã regis ioz̃. Et ait maria Fiat mihi secundũ verbũ tuũ. Et statim cõceptus ẽ christ? de virgine plenus hõ in anima & carne. ita tamen q; lineamẽta corporis & membrorũ. visibus discerni non possent. Creditur autem cõceptus octauo kalẽdas aprilis. et revolutis. xxviij. annis eadẽ die mortuus est.

De ortu p̃cursoris. C. III.

EXurgẽs autem maria abijt in ciuitatẽ iuda. Iuda nomẽ est regni nõ tribꝰ. Hierusalem enĩ in tribu beniamin erat. perquã forte transiuit ad opidũ. in quo dicunt tũc zacchariã habitasse quarto miliario a hierusalẽ & ibi natũ iohannẽ. Et legit̃ i libro iustorũ. q; beata virgo primo eũ leuauit a terra. et cũ salutasset elizabeth. exultauit infans in vtero eius. et cũ martẽ domini sui. et beatã eã ꝓpheraret elizabeth. edidit maria domino canticum dicẽs. Magnificat anima mea dominũ. Mãsit autẽ maria ibi mẽsibus tribꝰ ministeãs cognate donec pareret. et tũc redijt in domum suã. Octauo autẽ die cũ circũcideret puer & vocarẽt eũ nomĩe patris sui zachariã ait mater. Johãnes ẽ nomẽ ei?. Idipsuz scripsit & pater. sumpto pugillari. Est aũt pugillaris tabella que pugno potest includi. vt calam? scriptoris. et apertũ ẽ os zacharie. et ꝓpheras canticũ fecit domino. Benedictus dominus de? israel. Et q; hec duo cantica euãgelica sunt. iõ stantes ea cãtamus. Puer enĩ crescebat & cõfortabat̃ spiritu. & erat in desertis locis vsq; in diem ostẽsionis sue ad israel. Reuertẽs autẽ maria nazareth. inuẽta est a spõso in vtero habẽs. Qui nolẽs eã traducere in coniugẽ occulte voluit eam dimittere. In somnis autẽ admonitus est ab angelo vt acciper eã in cõiugẽ. & ne suspicaret̃ adulteriũ. conceptũ puer de spiritu sancto idicauit. & vt iesum vocaret p̃cepit. q; saluũ faceret populuz a peccatis eorum. Ex hoc cognouit ioseph deum nasciturum. qui solus peccata dimittit & accipiens sponsam in vxorem. cum virgie virgo pmansit Habuit autẽ virgo virum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ne grauida infamaretur. et vt viri solacio et ministerio frueretur. et vt dyabolo oc cultaretur dei partꝰ. Hec duo cantica nō cantātur in ecclesia eo ordine quo sūt edi ta. Prius enim cantaē quod scdo est edi tum. Quia eñ in cantico zacharie legiē Et erexit cornu salutis. quod est factum in resurrectione. ideo canitur in laudibus et loquitur ad puerum qui fuit aurora so lis. Et quia legiē in cantico virginis. Re spexit humilitatem ancille sue ecclesie scz et ipsius marie. quod quidem factum est in. vi. etate. ideo canitur ad vesperas. vi. scz officio diurno. Tercium canticū sime onis qđ sequitur cantaē in. vij. officio id est in completorio. quia orat se dimitti in pace. qđ fit in. vij. quiescentium

De descriptione orbis. Ca. IIII.

In diebus illis exiit edictum a cesare augusto vt describè retur vniuersus orbis. Volens cesar scire numerū regionū in orbe que romane sub erant dictioni. numerū eñ ciuitatū in q̄ libet regione. numerū quoq; capitū in q̄ libet ciuitate. p̄ceperat vt de suburbanis oppidis vicis et plagis ad suā p̄fluerent homines ciuitatē. et maxime vbicūq; ha bitarent ad ciuitatē q̄enirent vnde tra herent origineē et quisq; denariū argente um p̄cij. r. numorū vsualiū vnde denari us dicebatur p̄sidi prouincie tradens se subditū romano imperio profiteretur. Hā et numus ymaginē preferebat cesaris. et superscriptionē nomīs. Et quia numer? eoz qui censi capite ferebant certo nume ro determinabant et redigebātur in scri pris. ideo professio huiusmodi descriptio vocabatur. Hec descriptio prima facta a presidē syrie cyrino. Prima dicitur ḡntū ad cyrinū syrie presidē. quia eñ in dea in vmbilico zone habitabilis esse dicit. pro uisum est vt in ea inchoaret. et deinde per circumstantes regiones alij p̄sides prose querent. Vel forte prima vniuersalis. q̄ alie precesserant particulares. Vel forte prima capitū in ciuitate fiebat a p̄side se cūda ciuitatū in regiōe a legato cesaris. ter cia regionū in vrbe coram cesare. Hic primū in dea facta ē stipendiaria romanis. Hec de scriptio singul' annis fieri videt. quia in euāgelio legit. Magister vē nō soluit tri butū hocāno. Ascendit aūt ioseph a naza reth in bethleem. eoq; eēt de domo dauid vt p̄fiteret cū maria vxore sua p̄gnante. Si mulieres, p̄fitebant. iungendū est sic vt profiteretur cum maria. Si soli viri sic est ordo. Ascendit ioseph cum maria.

De natiuitate saluatoris Ca. V.

Factum est autē cum essent ibi. peperit virgo filiū suum primogenitū non post quē alī us sed ante quem nullus. et pannis involutum reclinauit eū in p̄sepio. quia nō erat ibi ei locus in diuersorio. Dicitur q̄ fenum in quo iacuit dies⁹ delatū est ro me ab helena. et est in ecclesia sancte ma rie maioris. Infra basilicam non longe a p̄sepio quiescit hieronimus. Paula quoq; et eustochiū in bethleem quiescit. Difficile fuerat pauperibus p̄frequen tia multorum qui ob idipsum conuene rant vacuas inuenire domos. et in com muni trāsitu qui erat inter duas domos operimētum habens qđ diuersorium di citur se receperūt. sub quo ciues ad collo quendum vel ad cōuisendum in diebus otij vel p̄ aeris intemperie diuertebāt. Forte ibi ioseph p̄sepium fecerat boni et asino quos secum adduxerat. in quo re positus est dies⁹. Ad qđ quidā referūt il lud ysaie. Cognouit bos possessorem suū et asin? p̄sepe domini sui. Et illud aba cuc. In medio duum animalium cogno sceris. Etiam in picturis ecclesiarum que sunt quasi libri laicorū hoc repesen tatur nobis. Natus est autē saluator an no regni augusti cesaris. xlij. Annos eñ duodecim qui a morte iulij fluxerat vsq;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ad actium bellū. regno augusti connume
ram? Anno vero regni herodis. xxx. vni
uerso orbe pacato
olimpiadis cente
sime nonagesime
tercie. a l'. xxiij. āno
ab vrbe cōdita. dcc.
l. ij. natus est dñs
Natus est autē no
cte dominice diei. qz si rabulā computi re
tro pcurras. inuenies huius anni cōcur
rentem quintuz regularē ianuarij terciū
Quibus iunctis et sublatis vij. remanet
vnum. Itaqz kal'. ianuarij i dominica in
uenies q cōcurrunt. Nam ea die q dixit
fiat lux. t facta est lux. visitauit nos ori
ens ex alto. Inchoata ē vero scōm quos
dam. vi. eras a natiuitate xpi scōm apo
stolum qui ait. Cū venerit plenitudo tē
poris. tc. Scōm alios a die qua baptiza
tus est. ppter vim regenerationiz datam
aquis. Scōm alios a passione. quia tūc
apta ē porta t ichoata ē q damnō vij. q
escēnū. Fluxerūt quidē ab adā āni q̄nqz
milleni centū nonaginta sex. a l's nonagi
tanouē ab abrahā duo milia. xij. scōz. lxx.
scōm hebreos vero longe pauciores.

De cantico angl'orum t circumcisione
domini. Ca. VI.

ET pastores erāt
secū do miliario a bethleē i regi
one ea tē custodiētes vigilias noctis sup
gregē suā. Nos fuit antiquioribz i vtro
qz solsticio vigilias noctis custodit ob so
lis veneratione. qui forte apud iudeos
ex vsu cohabitantiū inoleuerat. Et ecce
angl's sterit iuxta illos annūciās eis na
tum saluatorez in
bethleem t i signū
positū puerū in p
sepio nūciauit. Et
facta est cū angelo
multitudo angelo
rum dicentiū Glo
ria in excelsis deo.
et i terra pax homi
nibus bone volūta
tis. qz pxpm glorificatus est pater. t pax
facta est inter deū t hominē. inter angelū
t hominē. inter iudeū et gentilē. In ge
stis pontificū legit'. q ea que secūtur euā
gelica verba thelesphorus adiecit. Pro
hac multitudine angelorū vl' p grege pa
storum volūt quidā illū locū. pl'rtice di
cum turrim gregis. ibi. t tu turris gregis
nebulosa. cū tñ iam primo ptraxerat hoc
nomē locus. id. qz iacob gregez ibi pauit
cū rachael parturiret. Et transeuntes pa
stores vsqz bethleez inuenerūt verbū q̄d
factū erat ad eos. t qui audiebāt mirabā
tur sup his q dicebant' a pastoribz ad eos
Maria quoqz cōseruabat oīa vba hec cō
ferens in corde suo. de q natus est hiesus
vt putabat' filius ioseph. xpi em̄ genera
tio scribit. Prima quidē hois cōditio de
terra. scda de latere viri. tercia ex viro t fe
mina. q̄rta sicerat ut nasceretur sine viro
hō de femia. Vñ t appropriata circūlocu
tione p noīe xp̄s. filius hominis dictus est
Prima t scda generatio ruerūt. i tercia
de ruina generamur. in q̄rta de ruina su
sciramur Octaua die circūcidēr puerū
t declarauerūt nomē eius esse hiesum q̄d
impositū erat ei ab angl'o priusqz cōcipe
retur. De stella t magis. Ca. VII.

DEciadecima
vero die ecce magi venerunt
ab oriente hierosolimā dicentes. Vbi est
qui nat' est rex iudeor? Vidim' em̄ stellā
ei' in oriente. t venim' adorare eū. Suc
cessores fuerunt isti doctrine balaam qui
stellā nouerūt ei' vaticinio. t a magnitu
dine scientie magi nūcupati sunt. Quos
em̄ greci philosophos. pse magos appel
lant. Venerūt em̄ de finibz persarū t cal
deorum vbi fluui' est saba. a quo t sabea
regio dicit'. Quidā tñ non eos primo di
cios magos putant. sed postqz dolū hero

m ij

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

dis fefellerunt per aliã viam reuertentes Crisostomus dicit stellam multo ante tẽ pore q̃ christus nasceretur apparuisse eis ꝛ ita multo tempore de longinquo venerunt ¶ Potuit tamen fieri. vt in tredecim diebus super dromedarios sedentes lõgã terrarũ spacia transmearẽt. Audiens magos herodes rex turbatus est. ꝛ omnis hierosolima cũ illo. Timuit rex ne quis de semine hircani vel aristoboli natus esset regnaturus. se tãquam alienigena destituto. Turbat autem ciuitas nouitate miraculi percussa. Cũq̃ diligenter didicisset rex ortum stelle a magis vt per eum natalem pueri cognosceret. etiam a sacerdotibus ꝛ scribis scisciabatur. vbi christus nasceretur. Qui iuxta micheam in bethlehem effrata nasciturum dixerunt. Bethlehez prius dicta est effrata ab vxore caleph que ibi sepulta est. quam quidam suspicantur filiã fuisse vr. et marie sororis moysi. Postea vero post famosam sterilitatẽ. pro qua elimelech cũ domo sua abijt moabitas. cum reddita fuisset ei incredibilis vbertas. dicta est bethlehez que sonat domus panis. Dixit autem rex magis. vt inuentũ puerũ sibi indicarẽt. vt veniẽs adoraret eũ. Jam enĩ animũ direxerat ad perdendũ puerum. Quos egredientes de hierusalẽ stella antecedebat. vsq̃ dũ veniẽs staret supra domum vbi erat puer. Dicit fulgẽtius. stellam tũc creatã notabilẽ ꝛ discretã a ceteris Et in splẽdore q̃ eam lux diurna nõ impediuit. Et ĩ loco. quia neq̃ in firmamẽto cũ stellis minoribus erat. neq̃ ĩ ethere cũ planetis. sed in aere vicinas terris tenebat vias. Et in motu. q̃ prius ĩmobilis sup iudeã. magis dedit signũ veniẽdi in iudeã. qui ex deliberatione sua hierusalẽ tanq̃ caput iudee adierũt. Quibus egressis. tunc primo motu notabili p̃cessit eos stella. que peracto officio mox esse desijt. reuertẽs in preiacentẽ materiã vnde sumpta fuerat. Tamen quidã tradunt bedã voluisse q̃ in puteũ bethlehemitanũ ceciderit. et post in diebus paule ꝛ eustochij quasdã virgines deo dicatas eam miraculose vidisse. Quod quia fabulosum esse iudicauerũt. fratres cum quibus monastica ducebat vitam eum a cõmunione sua quandoq̃ separauerunt.

De oblatõe ꝛ noibꝰ magoꝝ. C. VIII.

Egressi vero magi domũ quã diuersoriũ lucas nominat obtulerũt puero singulariter thus ꝛ mirrã. secundũ sabeis cõsuetam oblationẽ. Inde significantes eũ regem deum. sed mortalẽ. Nomina trium magorũ hec sunt hebraice. Appellio. amerus. damasius. grece. galgalath. magalath. sarachim. Qui cũ deliberarent de reditu. responsum est eis in somnis. ne redirent ad herodẽ. Et veniẽtes tharsum sicilie conducto nauigio redierunt in regionem suam.

De ypopanti domini. C. IX.

Et postquã impleti sũt dies purgatiõis marie tulerũt puerũ in hierusalẽ vt sisterẽt eũ dño. i. offerendo p̃sentarẽt. Et dederunt hostias ꝑ eo par turturũ ꝛ duos pullos columbarũ. Insup redemerunt eũ. v. siclis argẽteis. Et erat in hierusalẽ symeõ seneꝝ. qui acceperat a spũsancto nõ visurũ se mortẽ nisi prius videret christũ dñi. Et tũc eodẽ spũ venit in templũ ꝛ accipiens puerũ in vlnas suas sciẽs eũ christũ ait. Nũc dimittis dñe. ꝛc. Et ꝓpheras de passione christi ait ad mariã. et tuã ipsius animam ptransibit gladius. i. passio ipsius. Nõ enim sine materno dolore potuit videre crucifigi filiũ. et si surrecturũ sperare. Vel ita. Animaꝝ ipsius que ꝛ tua est quã. s. quasi tuã diligis pertransibit gladius. Eadẽ hora supuenit anna ꝓphetissa. et loquebat de illo omnibus qui expectabãt redemptionẽ israel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De fuga dñi in egiptū. Ca.X.

TVnc herodes vidit q illusus esset a magis. Videns enī herodes magos nihil sibi renunciasse. putauit eos visione stelle decep tos. ꝛ erubuisse redire ad eū. et iō ab inquisitione pueri cessauit. Sed cū audisset que dicta fuerāt a pastoribus. et maxime ꝓphetias simeonis ꝛ anne sensit se illusum. ꝛ de morte puerorū bethlehemitarū tractabat. vt ille quē ignorabat cum eis occideret. Propterea p ammonitionē angeli fugit in egiptū ioseph cū puero ꝛ matre ei? vsq; ad obitū herodis. Cū q; ingrederet dñs in egiptū. corruerūt ydola egipti scom ysaiā qui ait. Ecce dñs ascendet dñs nubē leuē ꝛ ingredietur egiptū. ꝛ mouebūtur simulacra egipti. Traditū quoq; q; sicut in exitu filioꝝ israel de egipto nō fuit domus egipti in q̄ deo procurāte nō iacet mortuū primogenitū. ita nec mō fuit in egipto tēplū in quo nō corruisset ydolū.

De nece puerorū ꝛ q̄re dilata per annum. Capi.XI.

HErodes autez cū de nece puerorū disponeret. citatus ē per epistolā ab augusto cesare. vt romā iret accusationi filioꝝ rūsurus. Tū ioseph? dicit. q; alexandrū filiū suū secū romā traxerit. et veneni sibi parati reum apud cesarē postulauerit. Qui cū iter faceret p; sicliā audiēs naues tharsensium magos trāsduxisse in spū vehemēti ꝓbusset naues tharsis scom q̄d dauid ꝓphetauerat in .xlviij. psalmo. In spū vehementi cōteres naues tharsis Cū ergo cōtra cesare discepta sset pater cū filijs. hac lege facta est reconciliatio. vt adolescentes patri in omnibꝰ obedirēt. ipse autē regnū dimitteret cui vellet. Nondū tū herodes a suspitionibus liberatus est. Veniēsq; hierosolimam populo cōuocato tribusq; filijs astantibus. et concordiam fratrum a cesare factam exposuit. et se successorꝭ iudicē cōstitutum. ne iudei regnū ad suos redituru esti marēt. Tunc cōfirmatus in regno herodes certi? q; prius mittēs occidit omnes pueros. qui erant in bethlehē ꝛ in omnibꝰ finibꝰ eius. a bimatu ꝛ infra. scom temp? q̄d exquisierat a magis Quorū maxima pars. iij. miliario a bethlehē vsq; ad austrū sepulta est. Pluriū sentētia ꝛ visitatio? hec é. Oriq; didicerat herodes stellā eadē die qua natus erat dñs. et scom ortū stelle dñm anniculū esse sciebat ꝛ aliquot insup dierū. Ideoq; ipse supra etatē eius vsq; ad bimos ꝛ infra vsq; ad vnius noctis infantē deseuit in pueros. timens q; pueri morphoseon. i. cōmutationē. ne. s. puer cui sidera famulabant supra etatē suā vel infra faciē sua trāsformaret Crisostom? autem dicit stellā apparuisse per annū ante dñi natiuitatē. Credebatq; herodes tūc eriā dñm fuisse natū. et sic putabat dñm bimū fuisse. cū adiectiōe paucorū dierū. ꝛ iō occidit pueros bimos ꝛ deinceps vsq; ad .v. annos sed nō minores bimis. et exponit bimatū ꝛ infra scom rationē numeri. Sicut enī ratiōe tēporis minores bimis iferiores sunt eis q; post nati sūt. ita rōe numeri maiores bimis iferiores sunt eis. q; post eos numerant Cui assertioni videt fidē facere q; quedā ossa innocentū habent adeo grādia que bimoꝝ esse nō possent. Pōt trī dici ad hoc q; lōge maioris tūcerāt hoīes quāritatis q; mō.

Qō cōminatio hieremie etiam ꝓphetia fuit. Cap.XII.

TVnc impletū ē illud. hieremie. Vox i rama audita ē. ꝛc. Rama locus ē iuxta gabaa .vij. miliario distans a bethlehez. vbi fere deleta est tribus beniamin ꝓpter vroꝝ leuire. pauci supstites planxerūt mortuos suos. Hoc aūt videt hieremias iduxisse potius comminando q; prophetando

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Minabatur enim ũminere tantã ruinã duabus tribubꝫ quanta facta fuerat in filijs rachel. cũ plangentiũ vox audita ẽ in rama. Ñ etiã ꝓphetauit de nece paruulorũ. vt matheus ait. ⁊ tũc rama non eſt nomẽ loci. Sed qz rama excelſum ſonat idẽ eſt ac ſi diciſſet. vox in excelſo audita ẽ. Videꝫ quoꝫ debuiſſe dici lia plorãs filios ſuos. cũ bethlehẽ ſepulta eſt. ꝓphetico locutionis mõ dicit ea egiſſe que in loco eodẽ gerebant. Et noluit cõſolari. qz non ſunt id eſt incõſolabiliter dolebat de eo ꝙ non ſunt. i. de eo ꝙ mortui eſſe deſierãt. Innocentes quidẽ martires dicunt̃ lato vocabulo. nõ qz teſtes chriſti. ſed qz ꝓ chriſto occiſi ſunt. quẽ ſi nõ loquẽdo. morientiũ cõfeſſi ſunt. Pro quo etiaz eccleſia ꝓ eis ſolẽnizat. Quis ad inferos deſcẽderint. Ubi ⁊ in eorũ ſolẽnitate cãtica leticie ſubtricent̃. ſ. te deũ laudam⁹. ⁊ gloria in excelſis deo. ⁊ palleluia quidã dicũt. laus tibi xpe. aliꝫ. cantemus eya.

De nece duorum filiorum herodis Capitulum. XIII.

Factum ẽ autez vt quoniã herodes multos orbauerat filijs. ipſe ſuis miſerabilius orbaretur. Nam per aſtutiã antipatri iterũ facti ſunt ſuſpecti. alexander ⁊ ariſtobolus patri. Ob hoc ſcripſit herodes auguſto. in multis accuſans filios. Viſit autem auguſtus ſaturnũ ⁊ peanũ legatos cũ reſcripto. vt cõã his duobus coacto conſilio procerũ filios iudicaret. et de eis ſi cõuicere eos poſſet faceret quod vellet. Audito autẽ hinc ⁊ inde ptib⁹. legati illos dãnãdos pnunciauerũt. nõ tamẽ morte. Tũc apud ſebaſten pater coniecit eos in vincula. Cõplices vero eoz apprehenſi torquere pater. vt cõfeſſione eoz certiorare tur. ſi in animã ſuã aliquid machinaren tur filij. Cõfeſſus eſt autẽ quidã multa ſi bi ab alexandro pmiſſa ſi patri venenũ ꝓpinaret. Cõfeſſus eſt etiã tõſor de pmiſſis ſibi muneribꝫ. ſi dũ pararet patri barbã eum iugularet. Addiditqz diciſſe alexandrũ. nõ eſſe ſpẽ ponendã in ſene qui canos tingebat vt videret adoleſcẽs. His motus herodes. miſſis ſpiculatoribꝫ iuſſit filios occidi. ⁊ aſportari in alexandriã ibiqz ſepeliri cum alexandro auo ſuo materno.

De priori teſtamento herodis et odio ipſius ⁊ antipatre. C. XIIII.

Hinc inſcripſit teſtamentũ herodes. et antipatrem futurũ regem inſtituit. et herodem qui cognomiabat antipas ſubſtituit antipatre. Antipater vero intolerabile odium populi excepit. cunctis ſcientibus. ꝙ fratribus ſuis cõſeruiſſet calũnias. Ob hoc etiã ⁊ pateriã eũ nõ recto oculo aſpiciebat. Ad hec etiã antipater moleſtꝰ erat patri. ꝙ fratrẽ ſibi ſubſtituerat eo ꝙ ad filios ipſius antipatris regnũ trãſire nolu iſſet. Alia quoqz maior cauſa iudicie orta eſt ei in patrẽ. Naz pupillos filioz quos occiderat paterna dilectione fouebat. a/ liꝫ nepotibus ſuis eos copulans in matrimonio. Erant autem ſcõm ioſephum puuli relicti de ariſtobolo. herodes agrippa. qui iacobũ occidit gladio. et herodiadem quã poſt herodes antipater abſtulit philippo fratri ſuo. Tũnuit ergo antipatre ne ad pupillos fratrũ ſuoz qñqz regnum reuocaret herodes. qz eos ex pte matris cõtingebat. Cõmouit etiã ferozã in odiuz herodis. adeo vt ferozas ſecederet a fratre ⁊ habitaret in terra que cõceſſa ei fuerat trans iordanẽ. Ipſe vero etiã patre volẽte quibuſdã excogitatis occaſionibus romaz ꝓperauit. efficaciſſimũ venenũ a q/dã venefica arabica comparans. et apud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

vrozē ferozē reponēs. qđ interi dū ipe ab esset p ministrū quē cōduxerat patri ppi/ nareť. Qđ herodes carcerauit anti/ patrē insidiantē vite eius. Cap. XV.

CVm autem an tipater romę esset. mortu? est fe rozas. accepitq herodes de veneno repo sito apđ vrozē ferozę. p ancillā iracunde a dña sua recedentē. Iraq euocata vrozę fratris relictā. afferre venenū eā iubet. Il la vo q̄si allatura egressa de tecto se dedit p̄cipitē. ꝯ semiuiua ad regē allata ait. Cū moreręť frater tu? vir me? ait mihi. Affer hucmulier venenū qđ reliquit no/ bis antipater. meq videte in igne consu me. ne ad iferos cōscientiā fratricidi. vl/ tricē ferā. Ego vo magnā ei? partē i igne cōsumēs. modicū mihi ꝓter dubios ca/ sus. q̄ temeruebā reseruaui Cūq piri/ dē cū veneno, ꝓtulisset. expirauit. Accep/ tis quoq alijs pluribus argumētis. q̄ an/ tipater i mortē p̄is grassareť. herodes eū matrure reuocauit. matreq illi? repudia uit. Cunq filiū de parricidio publice ac/ cusasset. p̄sente varo syrie p̄side qui illis diebo hierosolimā venerat. posuit eū i cu stodiam apud ierichonta.

De magīt udie morbi herodis. C. XVI.

CVnq cōplices filij quereret pē. vt eos cū filio ex quisitis pimeret supplicijs. grauiori mor bo ipedit? ē Accedebat q̄ senect? cū ānos iā. lxx. nat? erat. animūq ei? filiorum cla des grauiter affligebāt Erāt aūt i hieru/ salē duo sophiste. quos non pauci adole/ scentū sectabanť cū leges exponerēt. his opportunū visuz ē rege thabescēte vt aqui lā aureā deiicerēt. quā rex sup. maximam portā tēpli cōtra patrias leges posuerat. Qua delecta rex cōmot? animi magnitu dine morbū supauit. q̄ i cōtionē ꝓcedens. in oēs hierosolimitas iniuriā hāc refun/ dere nitebať. Sed ad p̄ces populi i solos auctores vltus ē Illos ergo qui funibuť dimissis aquilā cōciderāt. viuos incēdit cū duobo sophistis. Debinc varijs affli/ gebať languoribo. Nā febris non medio cris erat. prurigo intolerabilis in oī cor/ poris superficie. assiduis vexabať coli tor mētis. pedes itercutaneo vicio tumue/ rāt. putredo testiculorū vermes genera/ bat. creber anhelit? q̄ iterrupta suspiria. que ad vindictā dei ab omnib referebā tur. Ipse vo iordanē trāsiens apud calli onē calidis aquis vtebať. Cūq corp? ei? oleo calidiori foueri medicis placuisset. i archā plenā demersum ita dissolutū est. vt etiā lumia q̄si mortu? resolura torque ret. tū ad clamorē astātiū ꝛspicere viš? ē.

De nobilib iudeis occidēdis i morte herodis q̄ de morte antipris. CXVII.

CVnq rediisset ierichō. audiens iudeos mortez suam expectantes cum gaudio. ex omni iudea nobiliores collectos. iuuenes con/ cludi precepit in ypodromio id est in car/ cere circi. precipiēs salome sorori sue. vt cum animam suam efflaret statim illos occideret. vt ita omnis iudea in morte ip sius. etiam in vita plangeret. Nuncij ve ro quos romam miserat redeuntes. epi/ stolam tulerunt a cesare vt antipatrez in exiliuz daret. vel si mallet morte damna ret. Quo nuncio paululum recreat?. cuz pomū quo libenter vescebatur. porrexisset. cultellum quoq ad incidendū poposcit. stantiq cum tussi vehementi distende/ retur. circūspicientes ne quis arbiter im/ pediret. se percussurus dexteram sustulit Sed acciabus consobrinus eius dexte/ ram continuit. statimq vlulatus quasi rex esset mortuus in regia excitatus est. Quo audito antipater exultans multa custodibus promittebat. vt eum solue/ rent. Quod cum accepisset herodes. gra/ uius tulit exultationem filij q̄ mortem. q̄ cōtinuo missis satellitibus occidit eū.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sepeliriq̃ pcepit i hierico mutans testamentū archelaū regni scripsit successorē. ita tamen q̃ ab augusto susciperet diadema.

De morte herodis ⁊ substitutione archelay. Ca. XVIII.

POst mortē autem filij. v. diebꝫ exactis mortuꝰ ē herodes. xxx vij. āno. postq̃ a romanis rex declaratus erat. In alijs fortunatissimus in rebꝫ domesticis infelicissimus fuit. Salome vꝫ quos occidi mandauerat absoluit. Et sepeliuit euꝫ archelaꝰ in herodio iuxta mandatū ipsiꝰ. nihil regij ornatꝰ in funeris pōpa ptermittēs. Septē autē diebꝫ in lugēdo patrē consumptis. epulisq̃ ferialibꝫ prolixe populo exhibitis. qui mos iudeorū ob expēsas funerū multos depauperauit. candida veste indutꝰ. ascendit in templū. varijsq̃ fauoribꝫ a plebe susceptꝰ est. Sedēsq̃ pro tribunali dixit. se etiā a regis nomie velle tempare. donec a cesare confirmata foret successio, pmittēs q̃ patre meliorꝫ oībus appareret. Quo circa alij tributa leuari. alij vectigalia tolli. quidaq̃ solui custodias acclamabāt. Postulatꝰ autē archelaꝰ annuēs. celebratis hostijs erat cū amicis in epulis.

De lite fratrū pro regno corā Augusto. Capi. XIX.

ORta est autem seditio. que i nouis rebꝫ accidere solet. Plurimi enī sophistaꝝ pro defensione legis occisos lugebāt. omēs fere pōtificē quē herodes pcio creauerat amouēdū, pclamabāt. Instāte autē azimorum die. cū turba ab īmolatiōe phiberet pōtificē. archelaꝰ misso ciliarcho. verbis eos priꝰ sedare attēptauit. Cū autē vulneratū remississent chiliarchū missa grādi manu satellitū. archelaꝰ circiter. iꝯ. milia occidit. ⁊ p vocē pconis oēs ad, pria redire cōmonuēs. neglecta festiuitate oēs abiecit. Īpe vꝫ cū nicolao ⁊ ptholomeo secretarijs pris sui romā, pfectꝰ ē. salomāq̃ ⁊ filios eiꝰ secū duxit. vt cū testamēto extremā volūtatē pris sui testarent. philippo fratre regni procuratore relicto. Profectꝰ ē etiā romā herodes antipas. vt de regno habēdo disceptaret cū fratre. oratore hyrenco propter acrimoniā dicēdi plurimū cōfisus. Cesar quoq̃ accitis optimatibꝫ romanorꝫ. ptibus prosequēdi copiā dedit. ibiq̃ tūc primū gaiū ex agrippa et filia sua natū filiū adoptiuū sedere fecit. Archelaꝰ sibi regnum deberi asserebat. ⁊ etatis merito ⁊ scōi testamēti voluntate. Antipas vꝫ primū testamentū deberi ꝑuari aiebat. q̃ō pr̄ q̃ cōpos mētis esset i scripserat. Scōm vꝫ nullū fore. q̃ ipm pr̄ mētis ipos fecerat. Hā ⁊ tūc, pria manu se appetierat. Addebat quoq̃ q̃ archelaꝰ vmbrā regni detulisset ad cesarē. cū ipe corp̄ rerū gerēdarū sibi rapuisset. postremo q̃ initia prātis sue nouē milia occisorū sanguine maculasset. Cesar vꝫ rūsum differēs. secū de cognitis deliberabat. an aliq̃ē regni successorem cōstitui oporteret. an tori familie distribui principatū. pterrim cū ēas varias de syria accepisset. iudeos defecisse nunciātes. Interim quoq̃ mr̄ archelai mortua nunciat.

De quattuor regibꝫ i iudea. C. XX.

EOdez fane tempore quattuor reges surrexerūt in iudea. Hā in idumea duo milia veteranorū qui sub herode militauerāt regez creauerāt. Sephorī vꝫ galilee iudas filiꝰ ezechie latronū pricipis ab herode olim capti ⁊ interfecti diadema sibi īposuit. Trās flumē quoq̃ symon quidā ex seruis regalibꝫ vastitate corpis fretꝰ. a latronibus rex creatꝰ est. Pastores quoq̃ quēdā proceri corpis. cū pastor esset in finibꝫ iezrahel regē sibi statuerāt. Ob hec insinuanda cesari missus ē romā a varo phi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

lippus. duabus tamē incidēter de causis vt archelao subueniret. & si regnū herodis nepotibus distribui placuisset. partē aliquā mereretē. Fuerunt etiā cū eo quinquagīta de iudeis honorati. qui octo milia iudeorū rome tūc degentiū secū traxerunt ad cesarē. Ante enim captiuitatē finalem. iudei p captiuitates particulares vbiq; dispsi & venūdati fuerant. Quos vt audiret cesar. in palatini appollinis templo sedit cū amicis. Illi vero tyrannidez herodis & filiorū eius in iudeos explicantes supplicabant romanis. vt iudee reliquias misericordia dignas iudicarēt. et vt ius antiquū regni sibi restitui. aut syrie cōiungi finibus. aut per romanos iudices iudeam amministrari.

De simulatu alexandro. C.XXI.

Eodē tempore quidā natione iudeus. in sydoniorū oppido educatus. quasi similimus alexandro herodis filio. quē & pater interemerat. venit in iudeā unstinctu cuiusdā liberti herodis. qui omnes actus regios optime sciebat. qui asserēs sibi regnū deberi. tum quia maior filī herodis. tū q; ex pte matris sue mariannes eī cōtingebat. Cūq; plures iudeorū sequaces haberet. romā quoq; profect? est. Igīt iudei romā degētes. visendi eī studio circumfluebāt. Scisciatusq; qualiter viueret. aiebat. lictores miseratos fratrū. alios similes eis morti subiecisse Aristobolum quoq; fratrē adhuc viuentē in cypro vel creta latere. Sed cesar optime vultū alexandri sciens. quē dū rome studeret puer amasiū habuerat. cū patre quoq; post disceptantē plenius notauerat. fallaciaq; simulitudinis animaduertit. misitq; ladū qui & alexandrū bene cognosceret. vt ad se iuuenem adduceret. vitā sibi pollicēs. si tante fraudis prodidisset auctorē. Cūq; ille confessus esset se talia simulasse ad questū. risit cesar. suasorēq; eius iussit interfici. falsumq; alexandrū propter habitudinem corpis. numero vernigū iseruit. Hunc alexandrū poeta vocauit formosū alexim id est delicias domini.

De diuisione regni. Cap. XXII.

Eodem cōsilio senat? habito cesar monarchiaz herodis distribuit. medīā partē. s. iudeaz & ydumeā tradēs archelao sub nomīe ethnarchie. pollicit? se facturuz eū regē si se dignū p̄buisset. Mediā vo partē i duas secuit tetrarchias. cessitq; in partē herodis tetrarche regio trās flumē & galilea. Iturea vero & trachonitis. et auranitis philippo destinata ē. Fact? ē igit archelaus q̄si diarch?. monarch? vo nunquaz fuit. Cū ergo eū legeris monarchū fuisse noue annis post patrē. itellige scōm opinionē vulgi dictū. et scōm sui iactātiaz. q̄ se futurum regē scōm promissum cesaris iactabat. Et sic remissi sunt in iudeaz tres fratres cum sedissent rome. iiij. mensibus euentum rei expectantes.

De reditu iesu ab egipto. et de morte glasire. Cap. XXIII.

Archelaus vero nō solū in accusatores suos. verū etiā in sibi subditos crudelius pīe desevit Cuius regni anno primo. angelus dixit ioseph vt rediret cū matre & puero in terram israel. Qui rediēs ab egipto post annos septem cum audiret q̄ archelaus pro patre regnaret in iudea. voluit illo ire. Et admonitus ab angelo iuit in galileam. et mansit in nazareth. Dicitur ibi fons esse paruus de quo puer iesus hauriebat. et ministrabat matri dum subditus erat eis. In hoc loco inuenies super Matheum. et Archelaum totius regni monarchaī post patrem. et herodem regnantem in galilea. Porro de infantia saluatoris & operibus eius vsq; ad baptismum non legitur in euangelio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

nisi q̄ lucas dicit duodenē remānsisse i hie rusalē. et post triduū iuentū a pentibꝫ in medio doctorū audiētē. ⁊ interrogantē eos Sane archela? in cōtumeliā generis sui repudiauit mariamē frīs sui filiā quaz ei pē dederat uxorē. duxitqꝫ glaphirā filiā regis capadocū frīs sui alexādri quondā uxorē. ⁊ mortuo alexādro iube regi libie nuptā. mortuoqz iuba apō patrē mō in viduitate degentē. Que cū in iudeā redijsset. nupta archelao. videre visa ē astantē sibi alexandrū ⁊ dicere. Satisfibi fuerat libitū matrimoniū. sz rursus reuersa ad penates meos fratri meo ipudēter cōiūcta es Te ergo lz iuitā recupabo. Que exposito hoc somnio vir biduū superuixit.

De exilio archelai. Ca.XXIIII.

Indem crebro accusat? archela?. a cesare aduocat. Quito quidē die priusqꝫ vocaret. nouē aristas plenas ⁊ maxīas a bobꝫ cōedi sōniarat. duōqꝫ accitos magos cōsuleret. symō esseus genere aristas ānos ⁊ boues rez mutatiōes iterp̄tat? ē. eo q̄ agros arādo verterēt ⁊ mutarēt. Jōqꝫ nouē ānis eū dixit regnaturū. varias aūt exp̄tū rez mutatiōes moriturū. Nono aūt p̄cipatus sui āno romā veniēs a cesare dānat? ē apō viennā ciuitatē galilee missus i exiliū. De primo procuratore iudee. Capitulum.XXV.

Jnibus autem archelai i puinciā redactis. procurator illuc missus ē a cesare ponius. qui ⁊ quondā cyrini collega fuerat. Cū missꝰ ē cōponi? i iudeā. cēsor patrimonioz. mīri sane iudeorū ⁊ maxīe quidā galile? symon populū icrepabāt. q̄ post deū dños ferrēt mortales tributarij romanoz. Cōponio ergo procurāte iudeā. die azimoruz cū mos esset media nocte tēpli portas aperiri. samarite quidā occulte venientes hierosolimā p cūctas porticus ⁊ per totū fanū ossa iecerūt mortuorū ⁊ exīde maior templi custodia exerceri cepit. ⁊ ante diē porte non aperiri..

De morte augusti. Capi.XXVI.

Otempore philippus sephorū reparās iuliā nominauit in honorez iulie uxoris cesaris. paneas quoqꝫ cesareā philippi dixit. Cōponio vero romā reuerso. successit marc? ei. sub quo salome sozor herodis defuncta ē. Sed ⁊ huic successit annius rufus. sub quo mortu? ē august? cū regnasset quinquaginta septē annos ⁊ mēses sex. ⁊ diebus decē. ex quibꝰ. xiiij. vel duodecim annis antoni? cū eo regnauit. Cū enī. xl. ij. anno regni ei? nat? esset dñs. qui. xv. tiberij anno tricesimo fuit. patet cesarē mortuū dño quintūdecimū annum agente. Quidā tamē. lvi. tantū annos regni ei? ponūt. Alij. lvij. dimidiū annuz ⁊ dies qui secuti sunt p anno ponētes. Mortu? est aūt anno vite sue. lxx vij. apud apellam ciuitatē cāpanie. gloriatus se vrbem marmoreā relinquere. quā latericiā inuenerat. ⁊ sepultus ē in marcio campo.

De tyberio imperatore ⁊ Valerio procuratore iudee. Cap.XXVII.

Successit ei tercius imperator tiberius nero. vxoris eius iulie filius. qui valeriū graccuz procuratorē misit in iudeā. qui questū putans pieratē. palam vendebat sacerdotij principatū. Qui amouēs annā ymaginem pontificē designauit. Sed ⁊ hūc nō multo post abijciens eleazarum anne filium subrogauit. Post annum ⁊ hūc arcens symonem instituit. sed ⁊ post annū ioseppum qui ⁊ cayphas apposuit. Tamen post annos .xi. relinquens iudeam romaz reuersus est. Cuius successor missus est a tiberio pōtius pilatus. sub quo herodes in honorem tyberij tyberiadem edificauit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De odio iudeorum in Pontium pilatum. Ca.XXVIII.

In istē poribus tyberius multos reges ad se vocatos nō remisit. Inter quos etiā archelauz capadocē retinēs. regnū ei⁹ in puinciā vertit. z mazachā caput regni cesareā noiauit. Dane pilat⁹ hierusalē veniens. z statuas cesaris que z signis militaribꝫ inerāt secū deferēs. ignorātibꝫ iudeis eas in ciuitate cōstituit. cesareāqꝫ reduxit. Cuz autē plurimi de hierosolimitis ad eū descēdissent supplicātes de signis amouendis. nā ob legē iudeoz qui p̄cesserant iudee p̄curatores. sine signis vrbē ingredi cōsueuerāt. ꝟ p tribunali pylat⁹ milites armatos circū ponēs. mortē eis minabat si nō acquieuissent. At illi mortē potiꝰ eligebāt. qꝫ legē patriaꝫ p̄fanarēt. Admirās ergo pylat⁹ cōstantiā iudeorū i legalibꝫ īstitutis. auferri p̄cepit ymagines Iterū pylat⁹ hierosolimā veniēs. videsqꝫ vrbē aque penuria laborare. apuit gazophilacia tēpli z ex opibꝫ tēplo dicatis aqueductū cepit edificare suscipiens inicū torrētis qōstadioz duū miliū intervallo distabat. Judei vo acclamabāt. vt ab illo opꝰ cessaret. Ob hoc pylat⁹ multos iudeoz occidit plurimosqꝫ sauciauit. Intermissum ē autē op⁹ qz iudei legatio nē accusatōis i pylatū ad tyberiū direxerāt.

Lectionū ioseph de xp̄o. C.XXIX.

In hoc loco posuit ioseph⁹ cōmēdationē dñi ihesu in hūc modū. Fuit vo hisdez tēporibꝰ iesus sapiēs vir. si tñ virū eū noīare fas ē. Erat enī mirabiliū effector operū. z doctor eoz qui libēter que vēritura sūt audiunt. et multos quidē iudeorū. multos eē ex gētibꝰ sibi adiunxit. xp̄s hic erat. Hūc accusatione primoz nōe gentis cū pylat⁹ in crucē agendū esse decreuisset. nō deseruerūt eū hi qui ab initio dilexerāt eum. Apparuit. n. his ite⁹ viu⁹. scōz q̄ diuinitus īspirati p̄phete vel hec vel alia de eo futura p̄dixerāt. Sz z hodiernū diē xp̄i anoz. qui ab ipo dicti sunt. et nomen perseuerat z genus. Dea bp̄isto Jo bānis z p̄cipio sexte etatis. C.XXX.

Anno quintodecio īperij tiberij cesaris. sub valeriano z asiatico cōsulibꝫ. p̄curāte pōtio pylato iudeam. tetrarcha galilee herode philipo freei⁹ tetrarcha iturec. z traconitidis regiōis. z lysania abiline tetrarcha sub p̄cipibꝫ sacerdotū āna z caypha. factū ē verbū dñi sup iohānē zacharie filiū i deserto. vt baptizāret. z p̄dicās solaciū redēptiōis ānūciaret. Et vēit i oēm regionez iordanis baptizās baptismo pnīe. qz ad pnīam baptizādos monebat. et non nisi quos penitētes videbat baptizabat p̄dicās futurū baptismū i remissionē peccatoz. p c⁹ assuefactiōe etiā baptizabat. Dicebat. n. agite pnīam. appropinqbit. n. regnū celoz. Usqꝫ ad hūc annū tyberij. xv. cōputanē ab adā anni quinqꝫ milia. cc. xv. scōm. hebr. scōm hebraicā veritatē quatuoz milia. Anno vero tyberij. xvi. fuit annus iubileus. lxxi. Eodē anno dicūt qui dam sextā cyliadē icepisse. Quoz rationē hec ē. quia sicut in hoc anno terminata ē circūcisio z inchoauit baptism⁹. ita sexta etas icipit z quinta terminata est. Quidā ab incarnatiōe dominī initiū eius ponunt hac ratione. qz sicut sub quinta etate generalis fiebat cōputatio anno a prima olimpiade. tali vel tali. ita sub sexta dicit anno ab incarnatiōe dñi talī vel talī. Alij a passione dñi eā inchoasse testantur. dicētes. sextā z septimā quiescentiuz simul icepisse. In cronica vero ab iperio tyberij inchoata legit. Utebat autem iohānes cilicio de pilis camelorum z zona pellicea. Quodā locustarū genere esibili vescebat. z melle siluestri. Lūceribat ad eū oīs iudea. et baptizabantur in iordane

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Videns autem multos phariseorū ⁊ saducеorū veniētes ad baptismū dixit eis. ¶Progenies viperarū. quis vobis demōstrabit fugere a ventura ira. Facite dignos fructꝰ penitētie. et ne dicatis patrem habemꝰ abrahā. qz pōt dominus de lapidibus istis. i. de gēnibus significatis his lapidibꝰ suscitare filios abrahe. Digito autē ostēdebat eis iohannes. xij. lapides quos tulerunt. xij. duces tribuū israel de medio iordanis in aridā. et rotidē de arida in iordanē quorū acervus esset ī testimoniū. quia sicco pede iordanē trāsierūt.

De tribꝰ sectis iudeoꝝ. C.XXXI.

¶Erant autē tunc in indea tres secte iudeorū a cōmuni reliquorū vita ⁊ opinione distantes. pharisei. saducei. essei. ¶Pharisei cultu austero ⁊ victu perparco vtebant. traditiones suas statuentes. quibus traditiones moysi determinabant. piracia cartarum in fronte gerebāt. ⁊ in sinistro brachio circū ligata. quibus decalogus iscriptus erat quia dixerat dominus. hoc habebis quasi quid appensum ante oculos tuos ⁊ in manu tua ⁊ hec dicebant philacteria a philare quod est seruare. ⁊ thorath quod legē sonat. Isti etiaz maiores fimbrias alijs ferentes spinas eis alligabant. quibus puncti in deambulādo memores mandatoꝝ dei fierent. Hi vniuersa deo deputabāt. et marmene. i. fato. Eligere quidē que iusta sunt vel negligere ī arbitrio hominū plurimū esse dicebant tamē in singulis adiuuare marmenem. quā etiā ex moribus superiorū fieri putabāt. ¶Prepositis suis ⁊ maioribus natu nunqz contrariū respondebāt. iudiciū dei esse futurū dicētes. omnē animā esse incorruptā. solas bonorū animas in alia tranſire corpora vsqz ad resurrectionē ⁊ iudiciū. Malorū autē eternis retrudi carceribus. Et qz a cōi hoīm habitu diuisi. ideo pharisei dicebant. Saducei marmenen negāt. deū inspectorē omniū esse dicētes in arbitrio hominū situ esse vt bonū malum ve gerant. Animarū generaliter vel supplicia negabāt vel honores. Nam ⁊ resurrectionē mortuorum futurā negabāt. animas mori cum corporibus putantes. nec angelos esse dicebant. solos. v. libros moysi recipiebant. et his contenti erant. Hi seueri nimis erant. neceriam ītersocialēs. Ob quā seueritatē saduceos id est iustos se nominabant. Essei fere ī omnibus monasticā agebant vitam. nuptias fastidientes. non quia coniugia ⁊ hominum successionē perimendam censerent. sed cauendā intemperantiā seminarum. nullam earū fidē viro seruare putātes. Habebāt omnia cōia. probro oleum ducentes. squalorē decus putabāt. vnumodo in veste candida semp essent. Nulla eis certa ciuitas. sed in singulis domicilia habebant. ante solis ortū nihil profanum loquētes. solē vbi oriebat orātes. post vsqz ad quintā horā operantes. lotī corpore aquis. simul ⁊ cū silentio edebāt Juramentū habebāt pro piurio Secte sue neminem adhibentes nisi sub anni probatione Receptum autem secū post annum. duobus alijs annis mores eius probabant. deprehensum in peccatis a se pellebāt. vt herbas more pecorum decerpens vsqz ad obitum penitēret. Cū enīz ⁊. simul sederunt nullus nouem inuitis loquutus ē. spuere in medīū. vel in dextera partē sui vitantes. Eldeo sabbatum obseruabant. qz nec ea die aluum purgabant. Dolabrum ferebant ligneum quo in loco secretissimo fodiebant terram ad aluum purgandam. Dimissa veste se diligenter contegentes. ne splendori diuino facerent iniuriam. ob id etiam statim foueam reimplentes. viuebant qz longissime ob victus simplicitatem. Mortem pro iusticia immortalitate iudicabant meliorem. Animas vero a principio creatas pro temporibus incorporari. . .

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Bonas erutas corporibꝰ vltra oceanuꝫ degere. vt sit reposita eis pfruitio ad oīē tem. Valis ꝓcellosa ⁊ hyberna loca delegātes. Erāt in eis qui futura ꝓdicerēt. Quidā cōiugibꝰ. ſ moderate vtebant. Nā si hoīes a bſtinendū arbitarent. humanum genus deficeret.

Qd iohannes confessus est se nō esse christū. Capi. XXXII.

CVm ergo baptizaret iohānes. miserūt a hierosolimis ad eū sacerdotes ⁊ leuitas. vt interrogarēt eū Tu quis es? Et confessus est se neꝯ christū eē. qđ opinio publica habebat. nec helyā. nec ꝓphetā Et dixerūt. Quid ergo baptizas? Quefierāt de helya ⁊ sub noīe ꝓphete de helyseo. qz i his duobꝰ ꝓcesserat figura baptismi. et de baptismo xpi legerāt i ꝓphetia. Effundā de spū meo sup vos aquā mundā. ⁊ iō putabāt ad aliū nō ptinere baptismū. ⁊ nī dit. Ego quidē baptizo i aq̄. medi? autez vestrū stat quē vos nescitis. Ipe baptizabit vos i spūsco. et igne. In spū in baptismo. in igne in pnīa. Hec in bethania fcā sūt trās iordanē. vbi erat iohānes baptizās. Poterit figurari baptismus iohānis in capitilauio ante baptismum.

De iesu Baptizato C. XXXIII.

HVnc vēit iesus a galilea i iordanē ad iohānem vt baptizarē ab eo. Tres fuerūt cause p cipue cur baptizat? ē iesus a iohāne. Ut baptismū iohānis approbaret. Ut omnē hūilitatez ipleret. et implendā doceret. Ut tactu sui corporis vim regenerationā cōferret aquis. ⁊ si forte nō statim. Devenī ⁊ institutiōe baptismi triplex ē opinio vt in sentētijs habet. Et ipe iesus erat incipiens quasi annorū. xxx. i. tricesimū annum iceperat. xiij. tantū diebꝰ eiusdē anni peractis. Et scōm hoc dixit iesus tñi. xxx. duobꝰ annis ⁊ dimidio. qz eadez die reuoluto anno cōuertit aquā in vinū. ⁊ i sequēti pascha id est in pascha tricesimi primi anni incarceratus est iohannes. et in pascha sequenti id est tricesimisecūdi anni decollatus est. et in tercio pascha te. i. tricesimitercij anni passus est dn?. ⁊ ita vixit dominus. xxx. duobus annis integris. ⁊ de. xxxij. quantū fuerit temporis a natali vsqz ad pascha. quod ꝓ dimidio anno cōputatur Crisostomus tamen dicit eum iam cōpleuisse tricesimū annum. in omelia decima in matheo sic dicens. post triginta annos venit iesus ad baptisma. legē veterem soluturus. Propterea vsqz ad hanc etatē que oīa solet capere peccata in legis obseruatione permansit. ne quis diceret. ideo illum soluisse legem. quia eā non potuisset adimplere. ⁊ infra. Per. xxx. annos iusticiā legis adimpleuerat. ⁊ tunc venit ad baptisma. euangeliū docturus. quasi cunctis obseruationibꝰ legis imponens. Hoc autē dixit Crisostom? occasione illius verbi qđ dixit dns. Sic decet nos implere omnē iusticiā. Et scōm hāc opinionē vixit. xxx. tribꝰ annis integris. ⁊ tñi de. iiij. quātū est a natali vsqz ad pascha. Iohānes autē prohibebat iesuz dicens. Ego a te debeo baptizari. et tu venis ad me Cur dixit se baptizandū iohānes. si in vtero sanctificat?. et mundatus erat ab originali. vel saltē in circūcisione. Sed ꝓ se genus humanū intellexit. quasi. d. hō ꝓ te debet mūdari. Vel quantuz ad plenitudinē mūdatiōis se adhuc mūdādū dixit. qz ⁊ si iā mūdat? ꝓ sanguinē xpi pleni? erat mūdand?. sicut quis accepta efficaci medicina p cām curat?. dicit ꝓ effect? plenitudinē curādus. Cui iesus Sine mō. Dicenī decet nos iplere oēm iusticiā. i. supabundātē humilitatē. Est enim debita humilitas subdere se maiori propter deū. abundans subdere se pari. superabundans subdere se minori. Quasi diceret. Ideo modo subdo me

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ribi minori. ne dedigneñ maiores a minoribus baptizari ⁊ regi. Quod intelligens iohannes consensit. Baptizat? est iesus tercio lapide a iericho.

De spū scō ⁊ voce prīs. C. XXIIII.

Factum est autē cum baptizaretur fere omis populus venit illi? ⁊ iesu baptizato ⁊ orāte pro baptizandis. vt acciperent spiritū sanctū. cōfestim ascēdit iesus de aqua Et ecce apti sunt celi id est inestimabil' splendor factus ē circa eū. ac si celo aereo ⁊ sydereo reseratis. splendor celi empirei terris infunderet. Et spūs sctūs in corporali specie columbe venit. et sedit sup caput ei? q̄ pacto officio suo. in p̄iacentē materiā redijt vñ sumpta fuerat. Et tunc cognouit baptista q̄ dixit se ante nescisse. q̄. s. xp̄s solus baptizaret. id est p̄tātem baptismi reineret sibi. sed p̄tātem baptizandi alīs daret. Qui eñ miserat eū ante baptizare cū solitariā duceret vitā. eiā dixerat ei. q̄ si multos baptizabis. sed inter illos sup quē videris spūm descendentē ⁊ manentem hic solus est qui baptizat in spū sancto Et ecce vox prīs audita est de sublimi Tu es filius meus dilectus in te cōplacuit mihi. Usq̄ post vocē hanc credit' durasse splendor. q̄ alius euangelista dicit Hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui. Hic est sensus. id est in te ⁊ p te placitū meum gerere constituī.

De iesu ieiunio ⁊ tēptatōe. c. XXXV.

Tunc iesus ductus est a spiritu scō qui eum assignauerat in desertū. ⁊ cū ieiunasset. xl. diebus. ⁊. xl. noctibꝰ postea esurijt Iohnebatur dyabolus. xl. diēp ieiunio. Sciebat ꝛor diebus aquas diluuij effusas. explorataṁ terraṁ promissionis per moysi legem a deo datam. filios israel in deserto tot annis pane angelorum vixisse. Cum vero sensit dominuz esurire. q̄ nō legitur de moyse vel helya. accessit vt tēptaret. si posset eum dejicere in peccatuz ⁊ vt exploraret an esset dei filius quia audierat vocem hanc. hic est filius meus. quem sciebat quandoq̄ venturum ⁊ sep eum potestatem amissurum. sed vsq̄ ad iudicium futurum non exp̄ctabat. Tentauit autem eum in eisdem tribus quibus adam dejecerat. sed non ordine eodē Primo in gula. vt esuriens panem immoderato cibi appetitu accenderetur. Secundo de auaricia. vbi super montē ostendit ei omnia regna mundi id est exposuit ei gloriam mundi. Tercio de superbia. vt iactanter se ostenderet filium dei. Tunc abiecit eum dominus. et consummata omni temptatione ad quaz venerat. recessit a domīo lucifer ad temp?. Tempore passionis redijt. timore mortis putans eum dejcere. Tunc autē omnino devictus religatus est in inferno. in diebus antichristi soluendus secundum apocalipsim iohannis. Credendus ē autem dyabolus hominis assumpsisse formam. in qua dominum circumducere. et colloqui posset ei. Utrum autem extremo die ieiunij solo omnes facte fuerint temptationes. an per aliquot dies sequētes separate. nihil interest nostra scire. Jeiunauit autem dominus in deserto. quod est inter hierusalē ⁊ iericho. Secundo lapide a iericho quem quarentenā dicim? sub quarētena fluit riuul? fontis quē sanauit heliseus. Secūdo miliario a quarētana cōtra galileā dicit mons esse sup quē statuit dyabol? iesuz. Erēplo sane ipsi? hic numer? diep ī eccl'ia penitēcia' ē. vñ ⁊ post epiphaniā nō stati ieiunat ecclesia. sed circiter post. xl. dies. q̄si ipō tpe ieiuniū suum cōsecutiuum ieiunij dominici significans. Ob hoc quoq̄ vt per penitentiam ostendamur ascendere ad requiem. sicut quadragenarius ascendit ad quinquagenariuz. Est enī numer? supabundās. Et cōgregatis oībus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

suis ptibus cõparibꝫ ascẽdit ad quinqua
ginta. De prima vocatione discipulo
rum. Capi.XXXVI.

Quadam die sta
bat iohannes et ex discipulis ei⁹
duo. quoꝝ vn⁹ erat andreas. et vidẽs hie
sum ambulantẽ dixit. Ecce agn⁹ dei ecce
qui tollit peccata mũdi. Quare agnũ
vocauit. determiat subtens. qui tollit id
est venit vt tollat peccata mũdi. quia pro
peccatis tollendis pascha nostrũ ymolat⁹
est cristus. Vel quia agnus grece dicitur
ab agnon qõ est pium. vel latine ab agno
scendo. quia in magno grege solo balatu
agnoscit matrẽ. Ideo ꝓprie pro passione
agn⁹ dicit. quia ibi prius donans nobis
pacem agnouit patrem obedientia et ma
trem cura. Et hec est vna causa cur ī ymo
latione altaris dicit ter agnus dei. quasi
agne qui agnouisti pr̃ez miserere nobis.
agne qui agnouisti matrem miserere no
bis. agne qui obtulisti te ꝓ nobis. dona
nobis pacẽ. Ob hoc illi duo discipuli
ei⁹ secuti sunt iesum. vt viderẽt vbi ma
neret. et manserunt apud eũ die illa. In
ueniens autẽ andreas symonẽ frẽm suũ
dixit ei. Inuenim⁹ messiam qõ est inter
pretatũ xp̃s. Xp̃s grece latine vnct⁹. Et
duxit eũ ad iesũ Intuitus eũ iesus di
xit. Tu es symõ bariona. tu vocaberis ce
phas qõ interpratur petr⁹. Bariona he
breum est. et sonat filius iohanna cõpo
tum ex integro et corrupto. Cephas hebre
um est et syrũ. Petrus grecũ et latinum.
Utrum aũt hoc nomẽ tunc ei imposuerit
an ꝓmiserit imponẽdũ dubiũ est. Tuti⁹
tñ dici potest. ꝙ tũc ei imposuit hoc nomẽ
omnino cũ dixit. Tu es petr⁹. Vel in ele
ctione duodecim. vbi dicitur. et imposuit
symoni nomen petr⁹. Si vero modo im
posuit et in sequentibus confirmauit. In
crastino volens iesus redire in galileã
inuenit philippũ et dixit ei. Sequere me
Dicerat de bethsaida cõciuis andree et pe
tri. Hic inueniẽs nathanaelẽ frẽz suũ di
xit ei Quẽ scripsit moises ī lege et ꝓphete
ꝛuenim⁹ iesũ filiũ ioseph a nazareth. et
ait nathanael. Ā nazareth ꝓt aliqd eẽ bo
ni. Despectiue q̃i nõ. vl̃ remissiue legit.

Et egredietur virga de radice yesse et na
zareus id est flori
dus qõ alia editio
dicit. de roma erat
audita vl̃ de radi
ce eius.

Iste eñ legisperit⁹
legerat in ꝓphetia.
nazareus vocabit.
et signa aduent⁹ do
minici forte notaue
rat. et ait. Ā nazaret
potest aliquid boni
esse. q̃i di. Nũ et an
dẽ a nazareth ꝓt aliquid esse boni. Et ad
duxit eũ philippus ad iesum. Quo ve
niẽte ad se ait iesus. Ecce vere israelita
in quo dolus nõ est. Et dixit nathanael.
Unde me nosti⁹ Respondit iesus. Pri
usq̃z te philipp⁹ vocaret. cũ esses sub ficu
vidi te Respondit nathanael. Rabbi tu
es filius dei. tu es rex israel. Quia agno
uit iste dñm absentem vidisse que solus
gesserat et quomõ et vbi a philippo voca
tus sit. xp̃m et dñm fatet. Tamen quidã
de predestinatione exponũt hoc ita. Cum
eras in lũbis ade latẽtis sub ficu. prius et
iam ꝓdestinauit te. Et regressus ẽ iesus
in galileam.

De variis opiniõibꝫ hystorie. c. xxxvij

Ordo hystorie euangelice apud
omnes. Deinceps varie ordinatur vsq̃z
ad incarcerationẽ iohãnis. Quidam di
cunt. ꝙ circa proximum pascha post bap
tismum conuertit dom̃⁹ aquam in vi
num. ideo. quia iohannes consequenter
post hoc miraculum nazareum ascen
disse in hierusalem. et eiecisse ementes et
vendentes in templo. quod numq̃z ab eo
factum dicũt. nisi in pascha. Sed eis ob
uiat ecclesie cõsuetudo. que in epiphania
factum esse tenet quod annis solennizan
do memorat. Fuerunt etiam qui dice
rent. ꝙ eadem die qua baptizatus est

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

fecerit hoc miraculū. Sed matheus ait. Tunc iesus ductus est in desertū. et mu cus. statim expulit iesum spiritus in de sertum. Habet enim ecclesia quod eadez die. sed reuoluris annis hectria facta sūt Aduentus magozum. tredecima die pri mi anni. Baptismus eadem die tricesi mi anni. vel tricesimiprimi anni. Natu tio aque eadem die reuoluto anno. Un de maximus episcopus in sermone qui sic incipit. Cum plura nobis fratres. ac. sicait. Sicut posteritati sue fidelis mā dauit antiquitas. hodie saluator a chal deis adoratus est. hodie fluenta iordanis benedictione propzij baptismatis conse crauit. hodie inuitatus ad nuptias aqs uertit in vinum. Unde et in antiquioribz libris dies illa pluraliter dicit dies epi phaniozum id est plurium illustrationū christi. Epiphania enim illustrationem sonat. Has tres tamen manifestationes propzijs quidam nominibus distinguūt epiphaniam. vocantes eam illustratio nem. que per stellam quasi desursum fa ctam. Theophaniam. eam que in baptis mo quasi a deo. id est a patre factam. Bethphaniam. eam que in nuptijs qua si in domo factam. Beth enim domus so nat. Uerū tamen adhuc restat inter sum mos et catholicos doctozes. de ordine hi storie duplex opinio. Quidam enim scri bentes vnum ex quattuoz. imitantes an tonium alexandrinum. eusebium cesa riensem. theophilum qui septimus a pe tro sedit antiochie. qui dicunt dñm post ieiuniuz aperte predicasse. discipulos cō gregasse. et sermonem in monte factum ante vini miraculum. quia legunt domi num et discipulos eius inuitatos ad nu ptias. Communioz autē et veracioz opi nio est dominum post illud miraculū di scipulos vocasse occulte. et occulte predi casse vsqz ad iohannis incarcerationem. sed post publice. Et hunc ordinē sequi mur sine alteri? ordinis p̄iudicio.

De mutatōe aq̄ i vinū. C. XXXVIII.

Et facte sunt nu ptie in chana galilee. i. i vico ga lilee sic dicto. Et erat mater iesu ibi. et vo cat? est iesus ad nuptias et discipuli eius quidā. s. futuri discipuli. qz ad verbū io hānis iā plures audiebāt eū occulte qui post oīno sequuti sunt eū. Nō ē vocatus ioseph. sed vroz ei?. Uñ quidā dicunt io seph fuisse mortuū. et virginē trāsisse in custodiā filij. qz nec etiā deinceps legitur de eo i euāgelio. Nō si nondū mortu?. ra men certū est qp ī passiōe dñi mortu? erat qz vroz eius alij cōmendata ē. Quidā au tumant has nuptias fuisse iohānis euā geliste. et iō vocata ē maria. qz materte ra eius et dñs. qz cōsobrinus ei?. et dicūt qp dominus eū volentē nubere. ex his nu ptijs vocauerit. quod certum non est. Et deficiente vino dixit mater iesu ad eum. Uinū non habēt. quasi diceret da eis vi num. Respōdit iesus. Quid mihi et tibi est mulier. Nondum venit hora mea. Li cet mulier sit quasi adiectiuum nomē fra crionis. quasi mollier tamen quandoq nomen sexus est. maxime quando virgo viri potēs est. Et est sensus. Uis fieri mi raculū. sed ad hoc agēdū quid habeo te cum cōmune. quasi diceret Ex natura ri bi cōmuni non ago hoc. sed in hora passi onis que nondum venit. ex cōmuni na tura mihi et tibi patiar. Necesse credendū scōm geneaticos. hoc dixisse dominum. qui putant vnū quēqz horam suā mortis habere ineuitabilē. scōm horā constellari onis in qua natus est. sed vocauit horam suam. id est a se dispositam. Uoluntate enim mortuus est non necessitate. Erant autez ibi sex lapidee hydrie id est vasa a quatica posite scōm purificationem iude orum. Crebro iudei baptizabant vasa epulatoria. et si casu aliquid tangeret im mundum nisi lori non comederent. Erāt ergo posite. vt si forte contigisset aliquez

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

de cōuiuis oportere lauari aquā haberēt paratā. Impleuerūt autē eas ministri aqua ad preceptū dñi. et tulerūt aquā vinum factā architriclino .i. primati inter cōuiuantes in triclinio. Triclinū quidā dicūt fuisse domū tricameratam. vel tres habentē testudines. sub quibus discūbebāt Uel forte tres erant ibi mensarū ordines. vt in refectoriis fieri solet. Et cōmendauit architriclinus vini bonitatē. Post in cōi cōmendauerūt omnes miraculi nouitatē. Hoc enī initio signorū manifestauit iesus gloriā suā. Nec dicit hoc esse initiū. quin et prius signa fecisset. nascendo de virgine. magos stella puia ducēdo. xl. diebo et no cribo ieiunando et huiusmodi. Sed hoc fuit primū publice et ad publicandū factū. Uel primū factum in chana galilee. De instructione Nicodemi. Cap. XXXIX.

ERat autē homo ex phariseis nicodemus nomie et de principibo iudeorū. Hic venit ad iesum nocte. q̄ timuit populū offendere cū esset de principibo. Uel q̄ magister erat ī israel. palā discere erubuit. et ait ad iesum Rabbi scim? quia a deo veniſti magister Nemo enī potest hec signa facere que tu facis nisi fuerit deus cū eo. q. d. Doce me de regno dei. Respōdit iesus Amē amen dico tibi. nisi quis renatus fuerit denuo. nō poterit videre regnū dei. In veteri testamēto quasi iuramentū dei erat. viuit dominꝰ. In nouo Amē dico. Et cum in alijs simpliciter dicat. in solo iohāne geminat. secundū illud. Sit sermo vester. est est quasi diceret. verū dico tibi et ore Cūq̄ mirarēt nicodem? quomodo posset homo scdo nasci. cū non nisi carnalez natiuitatem sciret. edoctus est a domino de spirituali. que fit ex aqua et spiritu. q̄rum neutra iterari potest. Tamen q̄ adhuc inflatus erat magistrali scientia. nō poterat intelligere. ideo meruit audire. Tu es magister in israel. et hec ignoras. vt sic inuitaret eum ad humilitatē. Instruxit etiam eū de humilia et diuina sui natiuitate. de passione et ascensione. et de pluribus alijs Quod autez dixit. nemo ascendit in celū nisi qui descendit de celo sensus est. Nemo ascendit. nisi christꝰ cū corpore suo. Uel scōm tropū quo dicim? dominū facere que per eū facimus. et est sensus. nemo ascēdit. nisi quē deus ascēdere facit.

De prima eiectione ementiū et vendētium de templo. Cap. XL.

IN proximo pascha ascēdit iesus ī hierosolimā et eiecit vēdentes et emētes de tēplo. hoc enim bis fecisse creditꝰ. Et circa illud pascha incarceratꝰ est iohānes. Elit enim iohānes. Quia cū post hoc pascha rediſſet iesus in iudeā. adhuc erat iohānes baptizans in ennon. Interim autez priusq̄ ascēderet ī pascha quosdā vocauit discipulos et docuit et miracula fecit. sed nō adeo publice. Dane ibat iesus iuxta mare galilee. Lacus ē qui fit iordane influente. et dicit mare cū sit aq̄ dulcis ydeo mare hebreo. q̄ omnē aquarū collectionez vocat hebreus tharsis id ē mare. Et dicit galilee. q̄ pterfluit galileā. Quandoq̄ mare tyberiadis dicit. q̄ famosa ē ciuitas hec que ei iminet. Quod autē dicit stagnū genezareth. ex accidēti ē. Quandoq̄ enī crispantibo vndis generat ex se auram. Extenditur autem. c. xl. stadijs in longitudinem. et xl. in latitudinem. Dicit tamen iosephus. eum sic dictum a modica regione genezara quam preterfluit. quam etiam dicit ammirabilem. Nam tota diuersissimi generis arbustis consita. nulli eorum vbertatem suā negat et tē periem. Sunt ibi nuces que maxime frigoribus gaudent. sunt et palme quas nutrit calor estiuus. sunt ficus et olee quibus aura mollior destinata est. vt quasi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

repugnãria bona cõtentione ſtudio terre foueãt. Hãc dicit irrigari fonte qui cadit ĩ calpharnaũ. quẽ quidã eſſe venam niſi opinanẽ. qz cozaſtinũ piſcẽ generat. qui nõ alibi niſi in nilo flumine reperitur.

De ſcõa vocatõe diſcipl'oz. CXLI.

CVm aũt turbe irruerẽt in eũ. vidit duas naues ſtãtes ſecus ſtagnũ. ⁊ aſcendẽs in vnam que erat ſymonis. puſillũ reducus a terra vocebat de nauicula turbas. Vt autez ceſſauit loqui. ait ad ſymonẽ. Duc altũ ⁊ laxate rethia in capturã. Quo facto cõcluſerũt multitudinẽ piſciũ tantã. q̃ fere rumpebaẽ rethe. ⁊ innuerũt ſymõ ⁊ Andreas filijs zebedei. qui erãt in alia naui vt venirẽt ⁊ iuuarẽt eos. ⁊ ipleuerũt ambas naues. ita vt fere mergerenẽ. Quod videẽs ſymon petr?. pcidit ad genua ieſu ⁊ ait. Exi a me dñe qz peccatoz ſum. Cui dñs. Noli timere. qz ex hoc eris homies capiẽs. ⁊ ſubductis ad terrã nauibꝫ. id ẽ locaris aĩo redeũdi ad eas. ſecuti ſunt eũ aliqua antulũ. ⁊ iterũ redierũt ad ſua.

Deeo qõ dñs legit ĩ nazareth. CXLII.

Ieſus autẽ venit in nazareth. ⁊ die ſabbati qñ plures cõueniebãt intrauit in ſynagogã. vt plures doceret. Et cũ legiſſet in yſaya. Spũs dñi ſup me. ⁊c. dixit. qz hodie cõpleta ẽ ſcriptura in auribꝫ veſtris q̃ dicerez. Ego ſum de quo ſcriptũ ẽ hoc. ⁊ omnes intendebant in eum.

Qõ diſcipli baptizabãt ⁊ iohannes. Capitulum. XLIII.

POſt hec venit ieſus ⁊ diſcipuli eius in iudeaz terraz que. ſ. ſpecialiter a ſorte iude. vel a regno duarũ tribuũ ſpecificato vocabulo iudea dicebaẽ. Et morabaẽ ibi cum diſcipulis. ⁊ baptizabat. licet nõ ipſe. ſz diſcipuli eius baptizarẽt. Sed vtrũ baptiſmo iohãnis vel chriſti icertũ ẽ. Erat autẽ iohãnes baptizãs in ennon iuxta ſalim. quia aque multe erant ibi. Nõdum enĩz miſſus fuerat ĩ carcerẽ iohãnes. Salim vero eſt oppidum vltra iordanẽ ſitum vbi olim melchiſedech regnauit. Mittebat enĩ iohannes multos veniẽtes ad ſe ad ieſum. Inde turbati diſcipuli iohannis dixerũt. Rabbi qui erat tecũ trãs iordanem cui teſtimoniũ perhibuiſti. ecce hic baptizat. ⁊ omnes veniũt ad eũ. Quoz̃ rediens inuidiã iohannes ait. Dixi vobis qz nõ ſum ego chriſtus. ſed quia miſſus ſum ante illũ. qui deſurſum venit ſuper omnes ẽ. Me ergo oportet minui. illum autẽ creſcere. Vt autẽ cognouit ihe/ſus inuidiã illoz̃ aſcẽdit ad diẽ feſtũ paſche de quo ſupra dictũ eſt. Sed ⁊ ibidẽ. qz p̃ſenſit ortã in ſe phariſeoz̃ inuidiam maxime cũ audiſſet iohannẽ traditum in carcerẽ. reliquit iudeam. ⁊ iterum abiit in galileaz.

Cur iohannes incarceratus eſt. Capitulum. XLIIII.

ARguebat enim herodẽ iohãnes ꝓpter herodiadẽ qz ſcõm legẽ quã receperat. nõ licet fratrez habere vxorẽ fratris eo viuẽte. Sup ma theũ legit. qz herodias filia erat regis fare the. quã auferẽs philippo ortis inter eos quibuſdã ſimultatibꝫ. ĩ odiũ philippi deberat fratri herodi. qz ⁊ fratres iuicẽ erãt ĩimici. Joſeph? tradit herodiadẽ fuiſſe filiã ariſtoboli. quẽ occiderat cũ fratre ſuo alexãdro p̃ eoz̃ herodes. ⁊ ita ſoroz erat herodis agrippe. quã aunus ſu? herodes de terat herodi filio ſuo vxorẽ. Dicit enĩ alium fuiſſe herodẽ. preter tetrarchã quem pẽſuſceperat de filia ſymonis ſacerdotis philippũ vo iã mortuũ cũ gaiũ regnare cepiſſet. Forte ⁊ hic herodes noiabaẽ philipp? qz binomi?. ⁊ ita virũ ei? quem noſe phus vocat herodẽ. euãgeliũ vocat philippũ. Vel forte patius nupta herodi. poſt nupta philippo. Herodes vero tetrarcha vxorem habebat filiaz aretbe regis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

damascenoꝝ. Qui romã iter faciẽs trã/siens per fratrẽ suũ. secreto pepegit cum vxore fratris. q̃ in reditu suo repudiata vxore sua duceret eã in vxorẽ. Quod ta/men nõ latuit vxorẽ ipsius herodis. que nõ expectans reditũ viri sui festinauit ad patrẽ Herodes autẽ rediẽs abstulit he/rodiadẽ fratri suo. et fact? est inimic? are/the ꝛ philippi. Sup quo cũ argueret eũ iohãnes. suggestiõe herodiadis misit eũ ꝛ in carcerẽ. Quod cũ vidisset iesus venit ꝛ habitauit in capharnaum in finib? za/bulon ꝛ neptaliꝫ.

De tercia vocatiõe discipulorum. Capitulum. XLV.

ABulans autẽ iteruꝫ iesus iuxta mare galilee. vidit duos fratres symonẽ ꝛ andreã. fra/trẽ eius mittẽtes retbia in mare. ꝛ ait illis Venite post me faciã vos fieri pisca/tores hominũ. At illi cõtinuo relictis re/thibꝰ ꝛ nauisecuri sunt eũ oĩno. Et proce/dẽs inde vidit duos alios fratres. Jaco/bũ ꝛ iohannẽ reficiẽtes sua rethia cũ ze/bedeo patre eorũ. et vocauit eos. Illi au/tem relictis rethibꝰ ꝛ patre secuti sunt eũ oĩno. Et cũ trãsisset inde iesus vidit ma/theũ qui ꝛ leui dict? est filiũ alphei. sedẽ/tẽ ad theoloneũ. ꝛ ait illi. Sequere me. Qui relictis oĩbus secut? est eũ. Theo/los grece. latine vectigal. Iste ergo erat publican?. i. publica negocia ãministrãs que sine peccato aut vix aut nunquã am/ministrarẽ. Et nota a qualibꝫ orta est ec/clesia. ne si a sublimibꝫ orta esset. virt? fi/dei sciẽtie eorũ ꝛ potẽtie ascriberet. De vocatiõe reliquoꝝ termiãtũ nõ habem?.

De aperta predicatione ꝛ miraculis domini. Cap. XLVI.

ET aperte exin/de pdicabat. dicẽs. Pniam agi/te appropinq̃bit. n. regnũ celoꝝ. vñ ꝛ post dixerũt sacerdotes ad pylatũ. Cõmouet vniuersam iudeã incipiẽs a galilea vsqꝫ huc. ꝛ sic ũpletũ est illud ysaie. Primo tẽpore alleuiata est terra zabulon ꝛ terra neptaliꝫ. Ũñ ꝛ primitiui cõuersi a domi/no q? fuerũt de finibus illis. dicti sũt pri/cipes zabulõ ꝛ principes neptalim. Isa/ias siquidẽ ꝓphetauit de captiuitate de/cẽ tribuũ. que in tribub? illis inchoata ẽ. Habilomin? tamẽ de alleuiatione ab o/nere peccati futura. in pribus illis. ad p̃/dicationẽ christi p̃dixit. Et circũibat hie/sus totã galileã. docẽs in synagogis eorũ. ꝛ sanãs omnẽ languorẽ i populo. et abijt opinio eius in totã syriam. Est autẽ syria omnis regio ab eufrate. vsqꝫ ad mare ma/gnũ a capadocia vsqꝫ in egiptũ cõtinens inter alias prouincias palestinã. in qua iudei habitabant Unde ꝛ sup psalmos. thabor ꝛ hermõ dicũtur montes syrie. Quãdoqꝫ vo sic legit syria. q̃ nullã iclu/dit partẽ iudee. Et secure sunt eꝝ turbe multe diuersarũ regionũ. Quas cum vi/disset iesus ascendit in montẽ.

De electiõe. xij. aplorũ. C.XLVII.

ET cum sedisset/ vocauit ad se quos voluit ipse. ꝛ fecit vt essent cum illo. xij. quos ꝛ aposto/los id est missos nominauit. Symonem quem agnominauerat petrũ ꝛ andream fratrem eius. iacobũ zebedei ꝛ iohannẽ fratrem eius. Et imposuit his duobus nomina boanerges id est filios tonitrui. quia vnus eorũ intonuit dicẽs In prin/cipio erat verbũ. Et ambo sepe terrificaꝝ vocẽ patris audire meruerũt. Philippũ ꝛ bartholomeũ. thomã ꝛ matheum pub/licanũ. iacobũ alphei. ꝛ thadeum fratrẽ eius. qui ꝛ iudas cognominatus est. quẽ lucas iudam iacobi vocat. qui tercio no/mine dictus est lebeus. Symonem cha/naneum ꝛ iudã scariothẽ. In hoc catha/logo nomina apostolorũ combinata qua/si parium ponuntur non satis nota cau/sa. Quare vero iacobus alphei posterior

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

numeretur iacobo zebedei ⁊ minor dicatur ⁊ ille maior. cū prerogatiua sanctitatis sue factus sit ab apostolis postea archiepiscopus hierosolimorū. et senior ille fuerit. merito queritur. Ad quod michi videndū dicimus. q̄ anna mortuo ioachim. de quo susceperat mariā virginem data est in vxorē a ioseph genero suo cleophe fratre ipsius ioseph. de quo post susceptam filiā vocatāq; mariā dedit ī vxorem alpheo. de qua nati sunt alpheo. iij. consobrini domini. iacobus symon ⁊ iudas apostoli. ⁊ ioseph qui et barsabas. qui pro iuda post cū mathia electus fuit Et hi quatuor pre ceteris consanguineis dicti sunt fratres domini. quia nō solum cognati. sed ⁊ agnati eius putabant tanquaz ex duob⁹ fratribꝰ ioseph ⁊ cleopha descendētes. Inter quos tamē quasi antonomatice iacobus dictus est frater domini. q̄ q̄ similimus fuit ei in facie. Itē mortuo cleopha anna nupsit viro tercio. s. salome. susceptāq; ex eo filiā sicut ⁊ alias prius vocauit mariā. Et hāc duxit zebedeus. Habuitq; ex ea filios iacobum maiorē. ⁊ iohannē. qui licet posterior natu maior tamen dictus ē. quia prius vocatus ē a domino. ⁊ prius adhesit ei. Nō romana seruat ecclesia. vt singuli in ordinibus suis priores. sint prius ordinati. Itē dicit hieronim⁹. Alij vero videntes mulieres agnominari solere a nominibꝰ virorū. vt marcia cathonis. dixerūt prioribꝰ viris mortuis has duas marias nupsisse cleophe ⁊ salome. vel priores viros fuisse binomios. et dictū zebedeum cleopham. alpheum salomā.

De sermone domini in monte. Capitulum. XLVIII.

Et eleuatis oculis in discipulos. docebat eos dicens. Beati pauperes spiritu. quoniam ipsorū est regnū celorū. ⁊c. Hunc sermonem matheus ⁊ lucas varie narrāt. Ob hoc quidam tradūt dīm prius eū fecisse discipulis in supcilio mōtis sedēdo. post in latere mōtis cōiter discipulis ⁊ turbis stando. Alij vero tradūt. nō nisi vnū sermonē factum cōiter discipulis ⁊ turbis. Verū autē horum verū sit. non multum interest nos scire. sicut nec scire interest. an mons in quo hec facta sunt fuerit thabor. an alius mōs in galilea. Sermonez quidē a domino ad discipulos factū legimus in matheo luca ⁊ iohāne tantuz.

De oratione dīnica. Capi. XLIX.

Hic sermoni inseruit dominꝰ oratiōnē dominicā. que octo partes habet. Prima est capitalio beniuolētie quā sequūtur septē petitiones. ⁊ dirigunt ad deū patrē. a quo petimus nobis dari panē nostrū supsubstantialē. i. filiū. Hā ⁊ christꝰ docuit nos ad petendū a patre in nomīe suo. Tres prime petitiōes spectāt ad vitā futurā. Sicut sanctificet. i. firmet in nobis nomē tuum. In hac vita quasi mobile ē nomē patris in filios. q̄ ⁊ iudas quādoq; fuit dei filius. q̄q; nō. p qua etiā possibilitate mouendi dixit apostol⁹. Timeo ne ⁊ ego reprobus inueniar. In patria enī apparebūt filij. ⁊ īmutabiliter erit de⁹ pater eorū. Ad ueniat. i. ad te videndū veniat regnū tuū vt sit regnū in regno. Fiat voluntas tua sicut ī celo ⁊ in terra. quasi sicut celestis ecclesia nihil pōt velle nisi quod scit te velle. ita ⁊ illa que adhuc militat in terra adhicat voluntati tue. Quatuor que sequūtur ad militiā huius vite spectāt. s. panē nostrū supersubstātialē da nobis hodie. id est christū qui est supersubstātialis. id est super omnes substantias. ⁊ est panis noster in altari. Vel sunt due dictiones. supersubstantialez. Et est sensus. id est da nobis hodie. i. in p̄senti tēpore panē nostrū. i. christum. qui ꝓprius est fidelium. et hoc sup̄ panē. id est preter panē substātialez. i. necessarium ad sustentationem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

quasi da nobis vtriusq; panē anime ⁊ cor/
poris. Lucas posuit quotidianum. qđ de
viatico tantū exponit Grec⁹ habet epiu
sion. Hebreus vero sogolla. i. precipuum
vel egregiū vel peculiarez. Ob hoc forte
lucas videt matheū dixisse sogolla. qđ
sonat peculiarē. dixit quotidianū Grec⁹
vero interpres mathei. quia vidit eū di/
xisse sogolla. quod sonat egregiū. dixit e/
piusion. Tres que sequunt patent amē.
Hebreus in fine posuit vnū ex his tribus
amē. sela. salē. que sonāt vere semp pacē

Qđ discipuli missi sunt cum potesta/
te curandi. Capi. L.

CVm consūmas
set iesus verba hec cōuocatis di
scipulis. xij. dedit eis potestatez ejiciendi
spiritus īmundos. et curādi omnē infir/
mitatē ⁊ misit eos ꝑdicare regnū dei ⁊ ait.
Nihil tuleritis in
via. neminē salu/
taueritis. s. sicut a
lij. qui ñ ex stu dio
optādi salutē con/
sueuerūt tibi salu/
tare. In viā gen/
tium ne abieritis.
nec in ciuitates sa
maritanorū ītra/
ueritis. gratis ac/
cepistis gratis da
te. Nō portabitis
pecuniā nō panē.
nō duas tunicas.
i. supfluas. nō cal
ciamēta. nō virgā
Scōm marcum soleis. vel sandaliis vti
iussi sunt. id est ponibus. et virgaz ferre.
que ꝓ potestate accipiēdi necessaria po
nitur. Ecce mitto vos sicut oues ī medio
luporū. qui vos recipit me recipit.

Jnde est q⁹ diacon⁹
sumpto codice de al
tari sub silētio tran
sit inclinās donec in
ambone salutat ꝯsi
intrās domū. cui of
fert pacē. Nec por/
rat puluinar. i. sola/
cia vite. sed ali⁹ fert
ei. Nec obest q⁹ pul
uinar significat om⁹
euāgelij leue. Forte
inde ē q⁹ diacon⁹ nō
dicit dñs vobiscum
nisi cū legit euange
lium nisi raro.

De curatiōe leprosi Cap. LI.

CVm autē descē
disset iesus de mōte. tetigit leprosum. ꝯsi
ia soluēs figuras. ⁊ sanauit eū dicēs. Vo
lo mūdare. Et addidit. Vide nemini di/
xeris. q. d. Vide ꝯ māifeste ⁊ plene mun
dat⁹ es. Nemini dixeris. i. nemini neces/
se habes dicere. adeo res euidēs ē. ꝯ ostē
de te sacerdoti. ad cui⁹ arbitriū reuocād⁹
es. Ecce alios nondū docet soluere legez.
Sanat⁹ tamē vbiq; predicauit.

De seruo centurionis. Capi. LII.

CVm autem in
trasset capharnaū rogauit eū cē/
turio ꝑ iteruētū seniorū iudeorū. vt sana
ret puerū ei⁹ paliticū. Et ait iesus. Veni
am ⁊ curabo eū. Vēit aūt potēia sanādi
nō corpe. Et ait cēturio. Nō sum dignus
vt ītres sub tectū meū. ꝯ tm dic verbo. ⁊ sa
nabit puer me⁹. q⁹ ⁊ ego solo verbo p mi/
nistros meos opor. Forte ydola habebat
ī domo ⁊ īmūda iudeis. Et sequentibus se
iesus dixit. Nō īueni tantā fidē in israel.
subaudi hui⁹ tpis. Nec ideo dunt in noīe
israel sequētes eū. q⁹ ad eos loquebatur.
quātā in hoc gētili. Et sanat⁹ ē puer ī illa
hora. Et īgressus synagogā sabbato doce
bat eos. ⁊ ibi ejecit ab hoīe spiritū īmun
dū clamantē. Quid nobis ⁊ tibi iesu na/
zarene. Venisti ꝑdere nos. scio q⁹ sis san
ct⁹ dei. De socru petri. CLIII.

ET cum venissz
iesus. in domū petri. quam forte
hēbat ī capharnaū ꝑ vroxē. ipe. n. erat de
bethsaida. ad petitionem discipl⁹ sana
uit socrū petri febricitantē.

De filio vidue. CLIIII.

CVm autē iret
in ciuitatē naim que ē in galilea
suscitauit ante portā filiū vidue. rangen/
do feretrum ⁊ dicendo. Tibi dico surge
Vespere facto obtulerunt ei energumi/
nos et male habentes. et sanauit omnes
et voluit ire trans fretum. et dixit ei vn⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

scriba. Rabbi. sequar te quocunq; ieris. Volebat sequi dñm. vt discceret signa facere ad lucrū. & iō nō audit a dño. Dixit autem dñs alteri. Sequere me. Qui rñ dit. Dñe permitte me primū sepelire patrē meū. Cui iesus. Dimitte mortuos ī peccatis. s. sepelire mortuos suos. Tu vade annūcia regnū dei. Nō ꝓhibuisset dñs iesus hūca sepultura. si nō essent alij qui sepelirēt. Et ait alter. Sequar te dñe. sz primū ꝓmitte me renūciare his qui domi sunt. Cui iesus. Nemo mittēs manū ad aratrū & respiciēs retro aptꝰ ē regno dei.

Qō excitatꝰ imperauit ventis & mari. Capi. LV.

Vnc ascēdit ie sus ī nauiculā cū discipl̄is suis. & dormiuit in puppi sup̄ cervical. Et ortа tēpestate excitatꝰ a discipul̄ impauit vēto & mari dicēs Tace & obmutesce. Et cessauit tēpestas. Nō ꝓ errorē hereticoꝝ impauit eis tanquā aīantib. qui occasione huiusmodi verboꝝ. q; oīa legunt obedire deo. dogmatizauerūt oīa aīata eē. Dz dicunt ei obedire inaīata. q; solo ꝝbo facit de his que vult. Secundū quē loquē di modū solet dici materia lāguoris obediens vel inobediens medicine.

De duob; obsessis a legiōe. C. LVI.

Vm autem venisset trās fretū ī regionē gerasenoꝝ que ē cōtra galileā. occurrerunt ei duo arrepticij seui nimis. quoꝝ vis ado rauit & dixit. Quid nobis & tibi iesu fili dei. Venisti añ tēpus torquere nos. Nesciebāt demones eū dei filiū sed suspicabantur ꝓ miraculis & testimonio pīis. Torqueri aut̄ se dicebāt quia cogebant exire & cessare a lesione. Dicebat enim illi iesus. Exi spiritus īmunde. Sciebant autem in iudicio se torquendos in abissum. Cūq; dño quereti nomē suū. dixisset se vocari legionē. nō q; sic vocarē. sed q. d. Frustra queris nomē. q; plures sumus. rogabāt eū. vt mitteret eos in gregē porcoꝝ. qui iuxta pascebant. Et intrātes porcos p̄cipitauerūt eos in mare. Indigne aut̄ rogauerūt eū. vt transiret a finib; eoꝝ. Cūq; ascēderet nauim. sanatus licet rogaret noluit secū ducere. Et rediit capharnaum. quā mathe⁹ vocat ciuitatē suā. nō origine. sed gētē. q; quelibet ciuitas galilee potest dici ciuitas galileoꝝ.

De paliticо dimisso ꝓ tectū. C. LVII.

Et sanauit paraliticū ante se dimissum ꝓ tegulas. prīo remittēs peccata eius. que fuerāt cā morbi. q; quod ob cām fit cessāte cā cessare debet effect⁹. Et propter scribas & phariseos qui putabāt eū blasphemasse dixit paliticо vt surgeret & tolleret lectū suū. & surrexit & tulit. & abijt. Quia g; constat q; ꝓ peccatis qñq; egrotat hō. medicus visitās egrū prīo debet eum monere ad pñiam & cōfessionē. ne peccato manente tanq; ferro in vulnere frustra sit malagma apponere.

De puteo samaritane. Ca. LVIII.

Et cum ascendisset in iudeā & iterū rediret in galileā. oportebat eū transire samariā. id est ꝓ regionē cui⁹ caput fuerat samaria. Ciuitas ergo nomē antiquū amiserat. & dicebāt sebaste. sed regio nomen illud retinuerat. Veniēs aut̄ iuxta sichē que corrupte sichar dicebāt. & erat puteus in ꝓdio quod emit iacob a rege emoꝝ. quod & dedit filio suo ioseph. Et fatigat⁹ ex itinere sedit sup̄ puteū iacob. qui hactenus sic vocat⁹ fuerat ex euētu qui sequit. Nosti agnoīat⁹ ē pute⁹ samaritane. Sunt qui dicāt locū illū eē vmbilicū terre nīe habitabilis. q; singulis annis quadā die ēsta tis meridiana hora sol descēdit in aquaz putei. nullūq; faciēs vmbram. q; philoso phi apō sienē fieri tradiderūt. Jō. n. di-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ctū putāt ī deutronomio. Cōstituit eum
sup excelsam terrā. Iuerūt aūt discipuli
in vrbē. vt cibos emerēt. veniteq mulier
haurire aquā. Que dño peteti potū. qua
si notans eū. dixit iudeos nō couti sama
ritanis. cognoscēs ex fimbriis pallij dñz
iudeū esse. Trāslatis decē tribubv. rex as
siriozū misit plas ⁊ assirios ad incolendā
sibi terrā. Qui obtinetū ferax libros moi
si receperāt ⁊ legitima terre. nec tamē ces
sabant ab ydolatria. Qui pño cutbei vo
cati a fluuio persarū. tūc autē samarita
ni dicebant. quasi medij ītet iudeos ⁊ gē
tes. Vñq tamen iudei vocauerūt eos ia
cobitas. i. supplātatores. q terrā fratrum
suozū que eos cōtingebat eis supplātaue
rāt. Vozū cibis ⁊ vasculis non vtebant
iudei. Cūq colloquendo cū iesu. accepis
set abeo. q. v. virol habuerat. ⁊ iterū erat
cōcubina ait. Video q; pphera es tu. ⁊ sta
tim quesiuit determinationē questionis.
que īter ipsos ⁊ iudeos versabatur. Dice
bāt enī iudei. ꝓpriū locū adozādi esse hie
rusalē ⁊ templū. Samaritani vero mon
tem garizim. in quo antiqui patres ado
rauerūt. Jesus autē dixit temp⁹ venisse.
in quo nec in hierusalē nec in mōte illo a
dozarēt homines. q. d. Nō prefero locū
loco in adozādo. Ubiq enī adozet deus.
tantū in spū ⁊ veritate. i. ex dilectiōe que
est a spū. et p his que vere sunt. i. pro eter
nis. Cui mulier. Scio q messias venit.
id est in primo ē vt veniat Forte ⁊ sama
ritani signa aduēt⁹ dñi notauerāt. Mes
sias hebraice. christus grece. vnctus lati
ne. Punice quoq messe. dicitur vnge.
Lingua enī punica ⁊ sira affines sunt he
bree. Dicit ei iesus. Ego sum qui loquor
tecū. Reliquit mulier ydriā. et abijt in ci
uitatē mqēs ciues egredi ad videndum
hominē qui dixerat ei quecūq fecerat. et
dicebat. Nunquid hic est christus. Ti
muit asserere quod audierat ⁊ credebat.
ne viri indignarent a muliere doceri Ci
uibus vero egredientibv. vocauit discipu
los iesus. et ait. Segetes paratas ad mes
sem. i. paratos ad credendū. cū tamē ad
huc supessent. iij. menses ad messez. Un
de perpēdit hiemis tēpore hoc factū. Je
sus autē ad petitionē eozū. intrauit vrbē.
et mansit ibi aliquot dies. et multi credi
derūt in eum.

De filio reguli. Cap. LIX.

Venit autez ite
rū in chana galilee a iudea ī quā
ascēderat. Et erat ibi quidā regulus. id ē
de potētioribus terre sub rege. cuius fili⁹
infirmabat nō in chana sed ī capharnaū
Et rogabat dominū. vt descēderet ⁊ cura
ret filiū suū. Qui redarguens ē a domio
quia nō credebat eū posse sanare. nisi coz
porali presentia ⁊ tactu. Et ideo dum in
staret ille. ait ei. Vade filius tuus viuit.
⁊ sic absens verbo sanauit eum. Descen
densq pater cū cognouisset filiū sanatū
in hora verbi dominici. credidit ipse ⁊ do
mus ei⁹ tota Credit iste fuisse iudeus. q
dixit ei dñs. nisi signa ⁊ pdigia videritis
nō creditis. Judei enī signa querunt.

De conuiuio leui. Cap. LX.

Et fecit ei leui cō
uiuiū in domo sua. ⁊ discūbebāt
cū eo publicani qui fuerāt socij leui. quez
cū arguerēt pharisei q; cum talibo edebat
ait Nō veni vocare iustos. sed peccatoes
ad penitentiā. Excusauitq discipulos de
eo q nō ieiunabāt. Tū quia rudes erant
nec difficilia sustinerēt. Tum q; corpora
liter cū eis erat. q; cū auferet ab eis plu
rimū ieiunarēt. Et hoc quidā dicunt. q
ablato christo in ascēsione. ieiunauerunt
discipuli vsq ad missionem spūs. Et ob
hoc ieiunāt ab ascēsione vsq ī pentheco
sten. Nec etiā tūc celebrāt nuptias q̄si ta
z inchoātes tres ebdomadas aū festū san
cti iohānis. Sed nō est autenticū. nec in
actibv ap̄lor legit tunc de ieiunio eozū. sz
de oratiōe tātū. Querētibv aūt phariseis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

signū de celo. negauit eis tanq̄ indignis q̄ deteriores erāt niniuitis ⁊ regine austri qui nec legez dei nec ꝓphetas habuerant. Et nota q̄ in antiquioribus codicibus inuiuite legitur.

De filia archisynagogi ⁊ emorroissa. Capitulum. LXI.

Et ecce princeps synagoge iairus adorauit eū dicēs Filia mea mō defuncta ē. i. mozti, prima vt marc⁹ ⁊ lucas dicunt. Veni pone manū sup eā ⁊ viuet. Et dū iret. mulier emorroissa ab annis. xij. retro veniēs tetigit fimbriā vestimēti eius ⁊ sanata ē. Legit in historia q̄ in eodē loco in quo dñs sanauit emorroissam facta ē a quodā statua enea habēs fimbrias inferius deskulptas sicut dñs legit habuisse ad similitudinē iudeoz. et herbā quandā crescentem sub imagine que sui summitate attingit fimbrias statue que oēs curat languores ⁊ manet vsq̄ hodie. Ambrosi⁹ in sermōe de salomōe dicit hāc fuisse martham. Enumerās enī bñficia christi circa gen⁹ hūanum. post aliq̄ ꝓmissa subdidit. Dñs languidū sanguinis fluxū siccat in martha. dum demones expellit de maria! Dum corp⁹ redimit spūs calore cōstringit i lazaro. Veniēs autē in domū iairi. induxit tantū secū petrū iacobū ⁊ iohannē fratrē eius. qui q̄si secretarij ei⁹ erāt. et patrē et matrē puelle. Et eiectis irridentibus eum. q̄ dicebat puella dormit. tenēs manū puelle ait Tabitacumi. quod sonat puella tibi dico surge. Et statim ibi dico. nō ē de interpretatione ⁊ iussit illi dari manducare. Docent est verū experimentū vere resurrectiōis. Magi enī mortuos suscitāt quibusdā caracteribus alligatis sub vtraq̄ ascella. ⁊ loqui eos ⁊ incedere faciūt. sed comedere nequaquā possunt.

De duobus cecis. ⁊ de surdo ⁊ muto. Capitulum. LXII.

Et trāseunte inde iesu. secuti sūt eū duo ceci clamātes. Fili dauid miserere nostri. Cūq̄ venisset domū. i. ad domū suā nazareth. tetigit oculos eoz̄ ⁊ apti sunt. Cuiq̄ dixisset eis. Videte ne quis sciat. tamē diffamauerūt eū i tota terra illa. Egressis illis obtulerūt ei mutū demoniū habentē. ⁊ eiecto demone locut⁹ ē mut⁹. In greco tamen meli⁹ sonat surdū q̄ mutū.

De beelzebub. Cap. LXIII.

Quinq̄ lauda ret eū turba. pharisei dicebāt. In beelzebub ꝓncipe demoniozum eiecit demones. A belo prīo noīe ydoli. varie gentes sēm ideomata lingue sue cognomiabāt idola sua Babilonij dicit bel. Moabita beel. Palestini baal. Quinq̄ aliquid supaddebāt. vt beelfegor. i. de⁹ tēriginis qui ē priap⁹. Quinq̄ baalim. qui ē deus sidoniorū. et sonat vir me⁹. i. robur meū et caput. Beelzebub tñ nulli⁹ ydoli nomen erat. sed iudei irrisorie vicinū sibi ydolū acharonitarū sic vocabāt. Et sonat vir muscaz̄. ob sordes īmolatiōis sanguinis quē sequūtur muscē. Hec ē finalis littera. vel. l. vel. v. sed. b. Quibus ait iesus. Filij aūt vēri i quo eiciūt. q. d. Si i filijs vestris hāc expulsionē deo datis. cur nō in me idē facitis. Erāt enī de iudeis exorcistē. qui p exorcismos salomonis demōes eiciebāt. maxīe si radix cuiusdā herbe poneret i naribus obsessi. Alit. n. iosephus se vidisse quendā exorcistā captū ⁊ adductum ad vespasianū dum obsideret ierlim. Qui anulū sub cui⁹ gēma radix erat posuit in naribus cuiusdā obsessi. ⁊ adiurauit demonē. ⁊ egressus ē demō. Ut aūt pbaret eiectū demonē. posuit peluim aq̄ plenā i medio. et adiurauit demonē vt subuerteret peluī. et subuertit eā. Nō āt i anul⁹ quidā īcludūt spīm īmūdū. p quē iperāt alijs demōibus nō credit eē salomonis īuētū. De

cipriano magno martire dicit augustin⁹ q⁹ in pyride q̄dā eburnea dū adhuc ma/gus esset tres habebat demones inclusos per quos q̄ volebat operabatur. emittē/do illos ad q̄ volebat. ⁊ postea redibāt. Sed puellā cui⁹ amore tenebatur nūq̄ potuit adducere. q⁹ illis semper signacu/lū crucis opposuit. Quo percepto cipria/nus ad fidē cōuersus est. ⁊ postea martir factus cū iustina virgine.

De maria magdalena. C.LXIIII.

Hic quidā dicūt dn̄z vocatū i nazareth a quodā pharisco i domū suā. et ibi magdalene di/misla peccata. que et secuta ē. eū. plures dicunt in bethania factū. sed neq̄ loc⁹. nec temp⁹ quo factuz ē. ex euangelio certificari potest. Magdalū oppiduz ē. ij. miliario a tibe/riade que prius cē neveth dicta ē.

De misterio Marthe. Ca. LXV.

Factuz ē autem dū ascēderet i iudeā ic⁹. i quod dā castellū intrauit. ⁊ martha excepit eū i domū suā ⁊ ministrabat ei. Sessio aūt soro/ris illi⁹ audiēns dn̄m p̄dicta ē a dño mini/sterio marthe. nō q⁹ maioris meriti. ſz q⁹ non auferetur ab ea.

De questione iohānis. Ca. LXVI.

Iohānes autem cuz audisset in vinculo opa xp̄i. misit ad eum duos de discipulis suis dicēs. Tu es qui vēturus es. an aliū expectam⁹? Nō dubi/tabat iohānes qui dixerat. ecce agn⁹ dei ecce qui tollit peccata mūdi. Sz adhuc di/scipuli ei⁹ dubitarēt. misit eos ad iesum. q. d. Ite ad eū. ⁊ ab ipo querite. vtrū ipe sit xp̄s. an adhuc vēturus sit. Tū gregor⁹ sup ezechielē videt velle. q⁹ iohānes ne/sciebat. vtrū p se an p aliū spoliaret infer/nū. q. d. Propeē vt descēdā ad populuz meū. Ego te nūciaui supis. vis vt iferis te nunciē. Jesus aūt amouit dubitationē eo⁹. oñdēdo certa signa sui aduēt⁹. Illis aūt abeūtibus p̄mēdauit iohānē turbis di/cēs. Inter natos mulierū nō surrexit ma/ior iohāne baptista. et ē hic multer. nō so/lū sex⁹ nomē. sed ⁊ nomē facture. Utruz aūt sanctior eo post aliquis fuerit. vel fu/turus sit. idiscussum ē. Nec ob hāc laudem credēdū ē hereticis qui dixerūt iohānē eē angelū hūanatū. q⁹ etiā dns̄ p̄dixerat de eo fuisse dictū Ecce ego mitto angelū me/uz. ⁊c. Addiditq̄ dns̄. q⁹ ois lex ⁊ pphe/te vsq̄ ad iohānē pheravērūt. Ubi itel/ligendū ē ex maria pte. q⁹ post pheravit agabo. et q̄tuor filie philippi. Tūc expro/bravit ciuitatibus galilee. in quibus pluri/mas fecerat virtutes. et p̄posuit illis tyrū et sidonē. Redeūtes aūt quidā a pl'o⁹ ad eū. nūciabāt ei que docuerāt ⁊ fecerāt. Et duxit eos in desertū locū. vt requiesceret pusillū. nec. n. edēdi spaciū habebāt p̄ tur/bas. De. lxxij. discipl'is. C.LXVII.

Post hec deligna/uit ⁊ alios. lxxij. discipl'os suos. ⁊ mittebat eos binos añ faciē suā. Reuer/si sunt aūt cū gaudio ⁊ hi dicentes. Dñe etiā demonia subijciunt nobis. Exultauit g̃ iesus ⁊ dixit. Cōfiteor tibi dñe p̄ celi ⁊ terre. q⁹ abscōdisti ea sapiētibus ⁊ reuela/sti ea paruulis. ⁊ nemo nouit patrē nisi fi/li⁹. neq̄ filiū nisi p̄. Erubescat eunuchi⁹ dicens se plenā bñe noticiā de p̄te ⁊ filio. nec excludit vtriusq̄ cōuersio. Ob hoc. n. arri⁹ spūs creaturā eē putauit. ⁊ nō equa/lem illis. q⁹ nesciebat quicquid illi.

De solutiōe sabbati ⁊ cōfricatiōe gra/nozum. Capi. LXVIII.

Et factum est in sabbato secūdo. primo cū iesus ⁊ discipuli e⁹ trāsirēt p̄ sata. grana cōfri/cata manibus edebāt discipli. Hoc exponi/tur sic. In sabbato secundo primo cum iesus intraret per sata. ⁊c. Uel in sabbato

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

secūdo a primo. de quo p̄cessit sermo. Vl' est vna dictio quaz dixit lucas deuteron preron. nos secūdo primū. Hoc aūt sabbatū qđ discipuli nō obseruabāt iō sic vocauit. vt significaret spūale sabbatū iā inchoari. z legalia cessatura. Est enī sabbatū spūale scdo primū. i. supius inferiore scz legali. q̄si factū de secūdo primū. Qđ enī p̄i? fuerat tēpore. factū est secunduz munere gr̄e. quasi caput versum ē in caudā. Vñ z si quis christū velit appellare a/dā secūdo primū. nō errabit. Vl' sūt due dictiones. z dicit secundū z primū tempore. qz z ante legē sancti patres sabbatiza/uerūt. z post legali sabbato medio iterposito. Cū aūt pharisei dicerēt. quid facitis qđ nō licet sabbatis. excusabat eos dominus multis modis. Tū qz necessitas excusabat eos. sicut excusauit dauid z pueros eius qñ comedit panes sacerdotales. Nec peccāt sacerdotes circūcidentes z sacrificāres in sabbato. Tū qz p̄sente auctore dño sabbati faciebāt hoc. qz etiā nō peccauit iosue dū circūiuit iericho. vij. diebz Nec etiā hodie eger si soluit ieiunū reus ē. Dixerūt aūt pharisei. hoc nō licere sabbatis. qz alia die licebat scōm legē edere grana segetis p̄pinquoz̄. sed non metere falce. Nota primos apostolos soluisse sabbatū. quos tamē recipiūt hebeonite. cū repudiēt paulū q̄si legis trāsgressorē.

De manco. Cap. LXIX.

Factū est autem in alio sabbato ītrauit iesus synagogā. z erat ibi hō manū aridā habēs z obseruabāt eū pharisei si sabbato curaret Cūqz quesisset ab eis. si licet sabbato curare. nec rīdissent. curauit languidum confutās superstitiosos. qui sabbatis p̄cz lapsum a fouea extraherēt. Ipsi aūt colloquebant. quidnam facerent iesu. Ihesus aūt sciens secessit inde. z secuti sunt eum multi z curauit eos.

De quattuor parabolis ad turbas in naui. Capi. LXX.

Factum ē in diebus illis exijt iesus in montem orare. z erat pnoctās ibi in oratione. Et cū dies fact? esset vocauit discipulos suos forte adhuc dormiētes. z sedebat sec? mare. Cūqz cōgregarent turbe. ascēdens naviculā docebat de ea turbas stāres i litore. in pabolis loquēs eis. Proposuitqz eis parabolā seminātis in terrā tripliciter malā. Nec ferentē fructū. z in vnaz bonā facientē fructū triplicē. Et nota. q̄ sup hunc locū habet in antiqua glosa. Hō est credendū valentiniano hereticoqui ex hoc loco trahēs fomentū erroris. dicit terras esse in homine. z secundū eas esse tres creatores. Animā cuius de? creator. Corp?. cuius creator diabolus. Animalitatē siue spiritū quendā viralē communē nobis cū bruis. cui? creatores angeli. Sed hic nō mī tres. sed z quartā addidit. Nec de his terris itelligit. Nec facit vir catholicus nisi duas in homīe animā. s. z carnē. Āialitatē aūt vel spiritū vitalē vel sensualitatē quicquid illis sit cōmune cuz bruis nobis aīalibz sub carne cōprehēdit. z sic tenet vir catholic?. Secūdo ꝓposuit parabolā seminātis bonuz semen. cui inimic? hō superseminauit zizaniā. in qua illud quod dicit Sinite vtraqz crescere vsqz ad messem videtur paulo cōtrariū. qui ait. Auferte malū de medio vestri. Sed ītr triticū antecz̄ veniat ad spicā z loliū. grādis est similitudo. z vix distingui possunt. Hocigit dictū est de ambiguis. illud pauli de manifestis Terciam proposuit parabolam de grano sinapis. Quartam, ꝓposuit de fermento. qđ mulier abscondit in farine satis tribus. Satum est genus mensure in palestina modium z dimidium capiens. Seorsuz aūt discipulis disserebat omnia. Tūc dimissis turbis venit in domū. et dixerunt ei discipuli. Edissere nobis parabolā zi/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

zanioz. Primã.n. eis exposuerat i naui.

De tribus parabolis in domo ad discipulos. Ca.LXXI.

Cumqz exposuisset quod quesierãt in parabolã etiã locutus est eis. Et, ꝓposuit parabolã de thezauro abscondito in agro. pro quo emẽdo vẽdidit inuentoz omnia que habuit Aliã quoqz, ꝓposuit de inuenta ⁊ empta bona margarita. Terciã quoqz de sagena missa in mare. in qua dicit. q̃ in gehenna erit fletus ⁊ stridor dentiũ. in quo inuitur resurrectio corpoꝛũ futura. Hoc autẽ nomẽ gehẽnna. euãgelicũ est tantũ. ⁊ credit a dño inuentũ. ob ignez inextinguibilẽ. qui erat sacrat? ydolis i valle iuxta hierusalez que dicebãt tophet. Vel etiã gehennõ quasi terra filiorũ ennõ. id est hominis sic vocati. per quez ydolatre trajciebãt puulos suos. sicut nos trajcimus eos per aquã baptismi. Ignis quoq̃ dicebãt tophet. non satis nota cã. Vel forte q̃ quodã artificio de visceribꝫ terre per lapides spẽgiosos quos tophos dicimus iugiter erumpebat.

De saltu dñi. Cap.LXXII.

Et veniẽs in patriã suã docebat in synagoga eoz ita vt mirarent ⁊ dicerẽt. Vñ huic sapia hec? Nõne hic ẽ filius fabri? Nõne maria mater eius. ⁊ fratres ⁊ sozores eius sunt apud nos? Nõ nõ est intelligendũ scõm eluidiũ qui virginẽ peperisse dño fratres de ioseph dogmatizabat. vel ioseph de alia vroze liberos suscepisse. Sed cõsobrini ei? fratres sui dicti sunt. sicut abrahaz dixit ad loth fratres sum?. Marcus ait. dñm dictũ abeis fabrũ. Credebãt enim fabrũ. q̃ ioseph fabri filium dicebãt. Et paucos ibi curauit. ꝓpter incredulitatez eoꝛũ dicẽs. Nemo ꝓpheta acceptus ẽ in patria sua. ⁊ repleti sunt oẽs ira. Et eiscientes eũ extra ciuitatẽ. duxerunt eũ vsq̃ ad supciliũ mõtis vt ꝓcipitarẽt eũ. Ille aũt trãsiens p̃ mediũ eoz ibat. Adhuc cõdiciẽ ibi loc? qui dicit salt? dñi. per quẽ domin? descendẽs impssit se rupi. ⁊ cedẽs ei rupes fecit ei locũ q̃si latibuli. in quo adhuc vestigia rugarũ vestimentoꝛũ ei? impressa olim notantur.

De collatiõe iohãnis. C.LXXIII.

In illo tẽpoze herodes tetrarcha diẽ natal' sui celebrauit cotrã principibꝫ suis ⁊ primis galilee. Ubi puelle saltãti datũ ẽ ꝓmunere caput Johãnis baptiste i disco. Est aũt discus vas rotundũ. desup valde extentũ. vñ ⁊ dapifer discoꝛ? dicit. Q̃nq̃ mẽsa supioꝛ discus dicit. Aliqñ mappa que mensale dicit disc? appellat. vñ talialia dicunt apparuisse petro in disco. quẽ alibi liber actuũ apostoloꝛ linteũ vocat. Credibile ẽ q̃ herodes cũ vroze de nece iohannis sub tali occasiõe faciẽda p̃? secreto tractauerit. Discipuli vo iohãnis tulerũt corpus ei? de carcere. et sepelierũt illud. Croni/ca ⁊ xi. liber hist̃orie ecclesiastice tradunt iohannẽ in castello arabie trãs iordanez dicto macherõta vinctũ ⁊ trũcatũ. Coꝛpus vo in sebaste vrbe palestine sepultũ. Caput aũt hierusalẽ hũanatuz est iuxta herodis habitaculũ. Ossa eius tempoze iuliani apostate gentiles sparserũt. inuidentes miraculis que fiebãt ad eius monumentũ. Que rursus collecta ab eisdez cremata sunt. et puluis ventilatus. quod quasi scõm martirium in iã mortuo quidam representant. Dum aũt colligerent ossa. quidã monachi a hierosolimis mixti lat̃er colligẽtibus. magnã eoꝛũ partẽ tulerũt. Inter que etiã digit? quo dominũ mõstrauit fuisse phibet. quez post beata tecla iter alpes armilit. ⁊ dicit ee in eccl'ia mauriani. Tulerũtq̃ ossa ad philippum hierosolimitanũ episcopum nonum. qui misit p̃ iulianuz diaconũ athanasio alexandrie episcopo. Que post

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

theophilus eiusdē vrbis episcopus repo
suit in templo serapis a sordib purgato.
basilicāq in honore iohānis cōsecrauit.
qñ. s. theodosio iubente fana gentiuz de
structa sunt. Tēpore vero marciani prin
cipis duob monachis orientalibus qui
ob orationē venerāt hierosolimā. iohan
nes reuelauit caput suū. Sed nō multū
post in curia perditū. perlatū est ab alijs
in edissam vrbē phenitie. et in quodam
specu in vrna sub terra. nō paruo tempo
re ignobiliter reconditū. donec denuo idē
iohānes caput suū ostendit marcello reli
gioso abbati et presbitero dū in eodē spe
cu habitaret. Nō cum ille iuliano eiusdē
vrbis episcopo indicasset. eleuatū est. Ex
quo tēpore cepit in eadē vrbe decollatio
iohānis celebrari. ipsa die vt arbitramur
qua caput inuentū est siue reuelatū. Nō
post cōstantinopolim translatū est. et in
de ad gallias. Alij tradūt nō esse festū de
collationis. sed de collocatione ossiū eius
prius facta et cōbusta. Josephus aliā tra
dit cām necis baptiste. dicēs eū predicas
se hominibus iusticiā. et obtentu baptis
mi multos cōgregasse in vnū. Timensq
herodes dispendiū populi sui sequentis
iohānē. occidit eū. Et refert iosephꝰ iu de
os tradidisse herodē. et ob hoc miserabili
ter in prīo victū ab exercitu arethe regis.

De quinq panibus et duob piscibus
Capi. LXXIIII.

ADiuit autem herodes famā iesu et ait. Johan
nem ego decollaui. Quis autē iste est. de
quo audio talia? Et querebat eū videre.
Quod cum audisset iesus. ascendens in
naniculā. secessit in locū desertū seorsuz.
et secute sunt eū turbe pedestres de ciuita
tibus. et curauit eos. Erat autē proxim?
dies festus qui dicitur pasca. Vespe aūt
facto. xij. dixerūt ei. Dimitte turbas. vt
euntes inueniant sibi escas. Et ait iesus
Date illis manducare et facite eos discū
bere sup viride fenū per cōtubernia. id ē
per diuersas societates hominuz qui de
villulis venerāt. Et acceptis quinq pa
nibus ordeaceis et duob piscib a puero
quodā qui vnus de discipulis fuisse cre
ditur. per apostolos dedit eos populo q̄
si. v. milibus virorū. exceptis mulierib?
et paruulis. et de fragmētis impleti sūt
cophini. xij. Et statim coegit discipulos
ascēdere in nauiculā. et precedere eū trās
fretū. scōm marcū ad bethsaidā donec di
mitteret turbas. Quod ergo lucas dixit
hoc factū in locis bethsaide. intelligēduz
est. nō q̄ esset in finibus eius. sed iuxta ri
beriadē vt dicit iohānes. et quia ad eam
pertinebāt. Nō autē iohannes dicit eos
trāsfretasse ad capharnaū. intelligenduz
est per bethsaidā trāsisse capharnaū. Je
sus autē cū cognouisset. q̄ homines illi
volebāt eum rapere. et facere regē. q̄ sub
tali rege videbāt eis non posse egere. fu
git et ascendit in montē solus orare. Hic
est mōs. i quo sermonē fecit. a quo p mi
liar e distat locus refectionis huius. qui
hodie dicit mensa. in fra quē est locus il
le in quo post resurrectionē comedit par
tez piscis assi. supra vero est pars illa ma
ris supra quam domin? ambulauit. quā
alia vice excitatus sedauit.

Nō dominus ambulauit supra ma
re. Capi. LXXV.

NAuicula vero in qua erant discipuli. iactabat
fluctib Videbāt aūt eos iesus laborātes.
quarta vigilia noctis vēit ad eos ambu
lās supra mare. Quattuor vigilias noc
tis faciūt excubātes i castris. Pria dē cō
ticiniū. im q̄ oēs simul vigilāt. Secūda
intēpestū in q̄ adolescētes. Tercia galli
ciniū in qua viri. Quarta antelucanū i
qua senes. Has dīs alijs noīb vocauit
sero. an media nocte. an gallicātu. an ma
ne. Cūq putarent discipuli eum esse
fantasma et clamarent. ait. Ego sum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

nolite timere Nō dixit quis esset. quia ex nota voce poterant eū agnoscere. Vel vt intelligerēt ipsum esse eū qui moysi dixerat. qui est misit me ad vos. Post petrus iuit ad eū super aquas. quē dum mergeretur erexit dominꝰ. Qui cū ascendisset nauiculā. cessauit ventus. & statī fuit decta nauis ad terrā quā adibant.

De verbis domini pro quibꝫ quidaꝫ abierūt retro. Capi. LXXVI.

ALtera die turbe quas pauerat iesus intrauerūt naues supuenientes a tiberiade. & venerunt capharnaū. & inuenientes iesum mirabant quomodo illuc venisset. cū solam vidissent nauiculā quā nō intrauerat. Cū q̄ cōmendarēt cibū quē eis fecerat. tamē preferebāt ei mānā. dicētes. Patres nostri manducauerūt in deserto mānā. panem de celo dedit eis dominus. Tunc dixit eis iesus. Ego sum panis vite. qui de celo descēdi. Murmurabāt autē iudei dicentes. Nōne hic est filius ioseph. cuius nouim? patrē & matrē? Et ait iesus. Panis quē ego dabo. caro mea est pro mundi vita. Litigabāt ergo iudei ad inuicē dicētes Quomodo pōt hic nobis carnē suā dare ad mānducādū? Cūc addidit dominꝰ. Nisi mānducaueritis carnē meā. et biberitis sanguinē meū. nō habebitis vitā in vobis. Hoc aūt multi ex discipulis audiētes dixerūt. Dur? ē ſmo. quis pōt eū audire. Et abierūt retro. et iam cuꝫ illo non ambulabant.

De traditiōibꝫ phariseoꝝ etiā cōtra mādata domini. Cap. LXXVII.

ROgauit autem quidā pharise? iesum. vt prāderet apd eū. Cūq; vidisset eū nō baptizatis mānibꝫ prādere. murmurabat intra se. Cui dñs ait. Vos pharisei qd de foris est calicis & catim mūdatis. & nō qd int?. q. d. Corpa mūdatis & nō aīas. Stulti. nōne de? vtrūq; fecit? Hoc cōtra manicheos qui aīas tantū a deo creatas dicūt. carnem vo a diabolo. Et addidit. Date elemosinā. & ecce oīa mda sunt vobis. Qui dā quoq; scribe & pharisei veniētes a hierosolimis. videtes discipl̄os e? cōibꝫ manibꝫ māducare dicebāt. Quare discipli tui trāsgrediunt traditōes seniorꝫ? Et rñdit iesus. Quare vos trāsgredimi mādatū dñi. pter traditionē vrām. Nā de? dixit. honora patrē tuū & matrē tuā. Qd ñ tātū. p reuerētia dictū ē. verū ēt p necessariis obsequijs exhibēdis. Hic pharisei īpietatē sub noīe pietatis docebāt. dicētes filios meli? facere. si deo vo pēi vouerent que parētibꝫ offerēda erāt. īstruētes eos quid parētibꝫ egenis rñderēt. O pē. corban. qd ē ex me. tibi. pderit Corbā ē munus votiuū. q. d. Qd voui deo. vil tibi. p desse. absit Et cōuocatis ad se turbis ait illī Nō qd intrat i os coīquinat hoīem. ītelligeap d deū. sz qd pcedit ex ore Primū ītellige de ore carnis. scdm de ore cordis. Nā & vomit? iquinat hoīem. Vñ & quidā libri hūt. sz qd pcedit ex corde Quare ydolaticis. & bis q furtiua sūt & rapta ñ vescimur. p scādalo virādo. Cibꝫ. n. in se mūdus ē. Et dixerūt ei discipli Scis q pharisei audito hoc vbo scādalizāt. Scalon vel scādalō offendiculū pedis. vel ipsam ruinā dicim?. Et rñdit Sinite illos ceci sunt & duces cecoꝝ Nō enī a veritate pro scādalo recedendum est.

Qd cibus nō transit in virtutē naturę. Capitulum. LXXVIII.

QVinq; intrassz iesus domū ait petrus. Edissere nobis parabolā istā. Et rñdit. Nō intelligitis. q omne qd in os intrat. vadit i vētrem. et in secessum emittitur. Nihil eniz de cibis transit in virtutem nature que resurget. sed cibis adiuta in se tantum crescit & manet. Dicunt heretici. dominum ideoram fuisse. et phisicam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ignorasse. q; plures cibi p̄ art⁹ ⁊ venas ⁊ medullas ⁊ neruos fundunt. qō pbaf̄ p eos qui iugē vomitū habēt sumpto cibo ⁊ nō corpulēti sunt. sed quelibet humorū purgatio. secessio dici pōt. Et subiunxit. De corde aūt egrediūt furta. ⁊c. Plato principale aīe putauit esse i cerebro. i. rōem. irā in felle. delideria i iecore. sed iuxta xp̄z principale aie est in corde. Marc⁹ p coinquinat. ponit cōicat. iuxta hebreū ideoma qui cōmune īmundū dicebāt. q; cibos cōmunes vocabāt. phibuit sin lege. quos īmundos iudicabāt. q; alie gentes cōmuniter illis vescebantur.

De muliere chananea. C.LXXIX.

Surgens inde iesus abijt in fines tyri ⁊ sidōis. Et ecce mulier gētilis chananea sirophenissa genere. p filia sua que male a demonio vexabatur. chananei quōdam iudeā incolu erant. sed post dispersi sunt. Ex hac disp̄siōe erat mulier ista. ex syris et phenicibus orta. Quidā tamen dicunt sirophenissa q; sic phenissa erat q; syria sicut et dido fuit. hoc nomine indicantes regionē mulieris ⁊ patriā. Iesus autē non respōdit ei verbuz ne sibi cōtrarius videret qui dixerat. In viam gentiū ne abieritis. pro qua cū intercederēt discipuli. respondit. Nō sum missus nisi ad oues que perierunt dom⁹ israel. At illa venit ⁊ adorauit. ⁊ ait. Domine adiuua me. Cui dominus. Non est bonum sumere panē filiorū. ⁊ dare canibus ad manducandū. Hebreorum more gētiles canes dixit. quia edebant sanguinem vt canes. ⁊ est sensus. Veni curare

Tirus originem tumulatū celat. Ante tirū fuit lapis marmoreus grādis. super quē sedit iesus. Illesus tēpore gentium. sed post a frācis ⁊ venetianis mutilatus. supra cuius residuuz in honore saluatoris ecc̄lia cōstructa est.

israel primogenitū. et nondū gentes. cui illa. Etiā domine. Nā ⁊ catelli edunt de micis que cadūt de mēsa dn̄i. q. d. verum quod dicis. Facergo mihi qō fit canibus id est modicū panis tui impartire mihi. Et iesus cōmendās fidem mulieris. ait Fiat tibi sicut vis. ⁊ statim sanata ē filia eius.

De surdo ⁊ muto. Cap. LXXX.

Et iterum exiit de finibus tyri ⁊ venit ad mare galilee inter medios fines decapoleos. i. pueniit ad illū locū maris. cui e regiōe cōtraposita erat decapolis. i. regio decē vrbium circa pellā ⁊ gadarā cōtra galileā. Et adducūt ei surdū ⁊ mutū. Et posuit digitos in auriculā eius ⁊ sputo tetigit linguā eius. ⁊ ait Effeta qō ē adapire. Et ad eius imperiū adaperte sunt aures eius ⁊ soluta est lingua illius.

De probatica piscina. C.LXXXI.

Post hoc erat festus dies iudeorū. Nō determinaf̄ quis. s; pōt itelligi festū nouorū. i. pēthecostes. q; pdictū ē iaz de pascha. quo decollat⁹ ē iohānes. Sequitē ⁊o de sceniophegia. post de encenijs. Ascēdit autē iesus adioē festū. Erat aūt hierosolimis probatica piscina. cognomīata hebraice bethsaida. quinq; porticꝰ habēs. in quibus iacebat multitudo languētiū. expectantiū aque motū. Angel⁹ enī descendebat in eā. et qñ mouebaf̄ aqua quicunq; prior post motū descēdebat in eā. sanus fiebat a quacūq; detinerentur infirmitate. Probaton grece. latine ouis. Sic ergo dicta erat. q; in ea nathinnei hostias lauabant. Solet autē collecta aqua pisces nō habēs piscina dici. quasi p cōtrariuz. De hac motiōe incertū ē qñ ceperit. Nō autē incertū esset qñ moueri debebat. in de perpendit. q; languidi semper erant ibi. qui ad certā horam conuenerunt tantum si sciretur. Traditura quibuldaz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

q̄ regina saba vidit in spū ī domo salomonis que verora dicebaī. lignū dñice crucis. ⁊ nūciauit salomoni cū iā recessisset ab eo. q̄ in eo moreret quidā. p quo occiso periret iudei ⁊ pderet locū ⁊ gentē. Quod timēs salomon defodit illud in terra. vbi post facta ē piscina. Appropinquāte autē tpe passiōis xp̄i supenatauit. q̄si p̄nuncians xp̄m. ⁊ exīde cepit morio p̄dicta. Hz hoc nō ē aut ēticū. Cū aūt sanasset ibi ieſ? hominē habētē. xxxviij. ānos ī infirmitate sua. p̄cepit ei vt tolleret grabatū suū. et ibat ferēs illud Grabatū ē lectus pauperū. vbi tantū capiti aliquid substratū est dictū a graba. q̄ ē caput. Erat aūt sabbatū. Dicebāt ergo iudei. Nō licet tibi tollere grabatū. Qui rīdit. Qui me sanauit dixit vt ivē. et tollerē illō. Cūq; quesisset quis ē ille. rīdit. Nescio. Post inuenit eū ieſus ī tēplo ⁊ dixit ei. Ecce? facta es iam noli peccare. ne deteri? tibi cōtingat. Tūc hō nūciauit iudeis. q̄ ieſus eū sanū fecerat.

De zelo iudeorū q̄ christ? filium dei se fecit. Cap. LXXXII.

QUare ergo arguebāt eū. q̄ in sabbato opabaī. ait illis. Pater meus? huc usq; opaī. ⁊ ego nō opor. Quasi. d. Nō sex diebus tūm opatus ē p̄ vt putatis. sed semp operaī. deus gubernādo. renouādo. vt p̄maneāt condita. cū quo ego operor. ergo bonū est q̄d ago. Cōstat ergo esse sacramētū. q̄d de requie sabbati legīt. Propterea ergo magis q̄rebāt interficere illū q? patrē suū dicebat deū. Ēlit iterū ieſus. Pater diligit filiū. filius? quos vult viuificat. Nec pater iudicat quēquā. sed omne iudiciū dedit filio. q? ⁊ sol? filius venit in carnez. vt iudicaret mundū. i. argueret. ⁊ post ī iudicio sola filij p̄sona apparebit iudicās. et si q̄ proferet a iudice sūa proferet ea. Predixit q̄ eis. q̄ alius. i. antichrist? veniret non in nomīe patris. Hz suo. ⁊ eū reciperēt.

De refectōe quatuor milium de septē panibus. Cap. LXXXIII.

Et relictis illis. Iterū abijt secus mare galilee īn desertū. Cunq; turba multa ibi esset. ait discipulis. Misereor sup turbā. q? iā triduo sustinet me. nec habet quod manducet. Cūq; accepisset a discipulis septē panes. ⁊ piscīculos paucos. p̄cepit vt discūberet sup terrā. Forte in alia refectiōe circa pascha adhuc erat herba sup terrā. Nūc autē pro feruore terre illi?. iam non erat ibi herba. q? post penteē. erat. vt p̄dixim?. Satiatis autē. iiij. milibꝫ virorū absq; mulieribꝫ ⁊ puulis. de fragmentis impleuerūt septē sportas. Est autē sporta vas de iuncis ⁊ foliis palmaꝝ cōtextū.

De quodā ceco. Cap. LXXXIIII.

Et statim ascendens ieſus nauim cū discipulis vēit in partē magedō. Eundem locū vocat marc? demamira. q? binomi? erat. et obliti sunt discipli tollere panes. ⁊ docebat eos. Cauete a fermēto pharisēorū et saduceorū ⁊ herodis. Cū q; putarēt se tacite notatos de panū oblitiōe. arguit eos de modicitate fidei. q? eo p̄sente timebāt posse egere. Scōm marcū. illuminauit hic cecū. Hz ō similibꝫ sufficit nobis aliq̄ ponere. Alia trāsim?. q? canonica sūt illa.

De cōfessione fidei quā fecit Petrus pro omnibꝫ. Capi. LXXXV.

Venit autē ieſus ī p̄tes cesarie philippi. Philipp? ī termio iudee septēntrionali cōstituit sibi ciuitatē quā vocauit cesareaz philippi. in memoriā tiberij. ⁊ sui nois. ⁊ ē i regione phenicis. vbi ad radicē libāi oriunt duo fontes. ior. ⁊ dan. quoꝝ riuuli sociati sub mōtibus gelboe sub vrbe cedar secus medicabilia balnea iordanem faciunt. Sed ⁊ nomen eius ex suis nominibus quasi cōponunt. Tamen Hieronimus dicit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Quia ciuitas illa olim dicta eſt dan. vbi vitulū aureū poſuit ieroboā. a qua riuus pterfluēs dicī eſt iordanis. quaſi ex nomine fontis ⁊ ciuitatis cognomīatus. Ciuitas eadē nūc paneas dicīt Joſeph⁹ dicit vltra ceſareā. c. xx. ſtadijs modicū lacū eſſe. qui a rotūditate phiola dicīt. ſemp plen⁹ ⁊ numq̄ eruberās. Ibi orīt iordānis ⁊ paulopoſt terrā ingredīt. ⁊ ad radicem libani ebullit. quod primus philipp⁹ tetrarcha deprehēdit. Nā miſſis ī phiolas paleis. eas apd paneas redditas inuenit Dicioſeph⁹ vocat fontē ſub libano. Dicit etiā ſup ſeleuciā ex quodā lacu naſci riuum. quē vocat minorē iordanē ⁊ ex duobus riuis ad locū qui dicīt aureum templū iouis cōfluentibus. iordanis cōficīt. Et interrogabat ieſus diſcipulos ſuos dicens. Quē dicunt homines eſſe filiū hominis: Eſſe filiū hominis ſoli chriſto cōuenit. Aldā enī filius terre. alij filij hominum. ſolus chriſtus filius hom̄is vnius. At illi dixerūt. Alij iohānē baptiſtā. alij heliā. alij hieremiā. aut vnū ex ꝓphetis. i. helizeū. Quia chriſti baptizabat. putabāt ſuſcitatū baptiſtā vel ꝓphetā aliquez duorū. qui trāſeuntes iordanē baptiſmū ꝓfigurabāt. Hieremiā vero ideo. q̄ ſanctificat⁹ ab vtero legīt Auguſtinus. Pōt mouere. q̄ lucas dicit dīm interrogaſſe diſcipulos cū eſſet ſolus orās. Marcus vero dicit in via. ſed eū mouet q̄ nūquā orauit in via. Forte bis queſiuit. Cumq̄ queſiſſet ab illis. ſuā vel ipſorum ſententiam dixit petrus pro omnibus. Tu es chriſtus filius dei viui. id eſt tu es homo ſcōm quod vnctus es pre participibus tuis. ⁊ es deus filius dei viui. Hebrei autem conſueuerunt deum vocare viuū. in ſuggillationē ydolorum que nō viuūt Et ait ieſus. Beatus es ſimon bariohanna. id eſt filius hominis. Dicunt enim quidam vicio ſcriptorū corrupte poſitum iona pro iohanna. Et addidit. Tu es petrus. quod latini ⁊ greci dicunt petrā. ſiue breī ⁊ ſiri cephā. Idē ergo ē tu es cephas Et ſup hāc petrā a qua diceris petr⁹ edificabo eccleſiā meā. Vel ſup hanc petrā quā cōfeſſus es. que ſola fundamentum eſt. Et p̄miſit ſe ei daturum claues regni celorū. Forte tūc ei ſoli dedit. vel poſt reſurrectionē cū alijs Tūc cepit ieſus diſcipulis ſuis. ne cui dicerent q̄ ipſe eſſet chriſtus. Vbi ītelligendū eſt tunc. donec eo ſuſcitato q̄d audierāt in aure p̄dicarēt ſup tecta. Tūc cepit eis oſtēdere. q̄ oportebat eū ire hieroſolimā ⁊ multa pati. ⁊ occidi ⁊ tercia die reſurgere Quo ſeorſū aſſumpto. dixit ei petrus. Abſit a te dñe nō erit tibi hoc. Grecus habet. ꝓpici⁹ ſis tibi dñe. Cui dñs. Vade poſt me ſathana. nō ſapis ea que dei ſunt. i. ſequere ſententiam meam nec aduerſaris mihi. Sathanas enim aduerſariū ſonat. Fuerunt qui dicerent petrum non eſſe correctum. ſed ſathanā hoc ei ſuggerentem Ob eius hunc errorē. ſ. quia credidit ſathane. etiā dicunt q̄ dictum ei eſt beat⁹ es. promiſſionē futuri tm̄ eſſe. i. beatus eris. Tunc cōuocata turba cū diſcipu l'ait. Si quis vult venire poſt me abneget ſemetip̄m. ⁊ tollat crucē ſuam. et ſequatur me. Cruce triplicīter tollitur. per martiriū. p̄ mortificationem carnis. per proximi compaſſionem.

De tranſfiguratione domini. Capitulum. LXXXVI.

Et poſt dies ſeptem aſſumpſit petrum iacobū ⁊ iohannē fratrē eius ⁊ duxit illos ī montē thabor excelſum vt oraret. Lucas dicit die. viij. eū die in quo p̄dixerat quoſdam de eis viſuros anteqū morerent gloriā regni. ⁊ illū in quo viderūt conmutatum. Matheus ⁊ marc⁹. vi. medios tantum ponentes. Et notandum. q̄ Matheus dicit. iacobum fratrē iohānis. Auguſtin⁹ ſup epl̄am ad galathas ſcribit. iacobū ep̄m interfuiſſe tranſfigurationi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

cui etiam videtur ambrosius cõsentire. Et factũ ẽ dũ oratet. trasfiguratus est ante eos. ⁊ faciẽs ei⁹ resplenduit sicẽ sol ⁊ vestimenta ei⁹ facta sũt alba sicẽ nix. q̃lia fullo non põt facere sup terrã. Et apparuerũt illis moises ⁊ helias loquẽtes cũ eo de excessu quẽ cõpleturꝰ erat in ierusalẽ. i. de morte ei⁹. ⁊ ait petrus. Dñe bonũ ẽ nos hic esse. si vis faciamus hic tria tabernacula. tibi vnũ. moisi vnũ. ⁊ helie vnũ. Et facta ẽ vox de nube dicẽs. Hic ẽ filiꝰ meꝰ dilectꝰ. ipm audite. Cumq; rimore corruissent discipuli. tetigit eos Jesus. ⁊ ait. Surgite nolite timere. Et descendẽtes pcepit eis. ne cui dicerẽt donec resurgeret. Quidã dicũt hãc xpi gloriã in aere circũ suso fuisse. non in corpe. q̃d tũc habebat mortale. Alij ad tẽpus deposuisse mortalitatẽ. Alij ipsum semp habuisse tale corpus p naturã. sed vt videret ⁊ pateret. fecerat illud mortale ad tẽpus. ⁊ ibi qualis erat p naturam. talẽ se ostẽdit. ⁊ talẽ vt aiũt se dedit discipulis in cena. qz talis in modico põt esse loco. Vanũ est aũt in huiusmodi laborare. ⁊ sequi naturã in miraculis. Ita enim in carne mortali ostẽdit gloriã immortalitatis. sic post resurrectionẽ in carne immortali cicatrices. ⁊ palpandũ se pbuit. ⁊ comedit. Et sic varie sentiũt auctores de moise et helia. Et sup lucã inuenies glosam que dicit eos ibi fuisse. Hoc potuit esse de helia qui adhuc viuit. Aliã que dicit angelos eorum assumpsisse corpora.

Videt⁹ contrarietas esse ĩ verbis expositoꝝ augustini ⁊ ambrosij ⁊ mathei. cum mathe⁹ dicat iacobũ zebedei fratrẽ iohannis. qui maior dict⁹ est cũ esset minor natu interfuisse transfigurationi. Augustinus videt⁹ cõtradicere. iacobũ epm interfuisse. Legit⁹ autẽ ꝙ iacob⁹ alphei. minor sc̃z qui et frater dñi dict⁹ ẽ. eps hierosolimitan⁹ fuerit. Mõ sic solui põt. qz omnes epi fuerũt. et sic nõ ẽ cõtrariũ. Sci pue cũ nõ dicat hierosolimitan⁹ eps. sz simpliciter eps. Magis mouet qõ dicit ambro. qui primus sacerdotale solioũ ascẽdit. qõ nequaq̃ õ iacobo maiore potest intelligi. ideo dicẽdũ ꝙ põt ĩtelligi de mistico solio sacerdotali. qz primus martiriũ subijt. vñ ỹr. Decidit iacobũ fratrem iohãnis gladio.

Quattuor habebũt corpa post resurrectionẽ. immortalitatẽ. impassibilitatẽ. glorificationẽ. agilitatẽ. ⁊ sic ante passionem ĩ corpe mortali dñs quedã signa immortalitatis ostẽdit. vt q̃ũ discipulis corpus suũ tedit. ita etiã post resurrectionez quedã signa corpis mortalis ostendit. vt q̃ũ thome cicatrices ostendit.

De lunatico. C.LXXXVII.

In sequẽti die ad pedes patris sanauit filiũ lunaticũ. quẽ oblatũ sibi discipuli sanare nõ potuerãt. Nõ ex vicio lune patiunt⁹ lunatici. sz demões eos vexãt his tpibus. vt p lunã infamentur lune creatorẽ. Erubescat iulianus. qui dicit nullũ peccatũ esse in puero. Legit⁹ enim de isto. qz a pueritia lunaticus fuerat. in quo si nihil haberet suũ demon. nõ illuz possideret. Cũq; quesissent discipuli. q̃re ipi nõ eiecerint. ait. ꝓpter incredulitatem vestram. Quia si habueritis fidẽ sicẽ granũ sinapis dicetis monti huic transi hinc. ⁊ trãsibit. Qõ translatiue de diabolo psenti quẽ eiecerat põt intelligi. qz a nullo ad lrãm legit⁹ factũ. nisi ꝙ ad pces gregorij neocesariẽsis legit⁹ quidaz mons retract⁹ ⁊ dedisse locũ basilice fabricande. Et ad pces cuiusdã patris lapis translatus de orto. Vel gra exẽpli. p quolibet impossibili dictũ est. Vñ in luca aliud est exemplũ. Dicetis huic arbori moro. transplantare in mare. ⁊ obediet vobis.

De verbis dñi quibus innuit triduũ mortis sue. C.LXXXVIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ET accesserunt quidã phariseoꝝ ad ihesũ dicẽtes. Egade hinc. i. de galilea. qz herodes querit te interficere. ⁊ ait illis Ite dicite vulpi illi qz ecce demõia eicio. ⁊ sanitates perficio hodie ⁊ cras. et tertia die cõsumoꝝ. qõ ẽ. Jpe nõ occidet me. ſz ego ponã aĩaz meã. ita qꝫ prima die mozꝛis iuxtã̃ infernũ. rollã demoni tirannidẽ suã. Jn crastino educã captiuitatem. quã sanitari restituã. dũ portam paradisi aptã ei ostẽdã. vel ponã eã in paradiso q̃ ẽ in extremis maris ad oriẽtẽ. q̃si restituens hoĩez sanitari quã pdiderat. Tertia die resurgã cõsũmat. Põt tñ hoc referri ad tres ãnos opatiõis miraculoꝝ xpi. in quoꝝ tertio cõsũmat ẽ. Et q̃si ostẽdẽs iesus qꝫ nõ mozeret in dñio herodis. addidit. qz nõ capit scriptura. añ me ꝓphetã periſſe extra ierlim. De tributo inuẽto in oze piscis. C. LXXXIX.

ET cum venisset capharnaũ. accesserũt questoꝛes tẽsus capitis. ⁊ missus a dño petr9 ad mare. tulit piscẽ. in cui9 oze inuenit staterẽ. i. duo didragmata. ⁊ soluit ꝓ se et ꝓ dño. Et si em̃ dñs ioulos haberet. tñ ea q̃ data erãt ei i vsus pauꝑum. in vsũ ꝓximum noluit expẽdere. Cũ apli quesierũt quis eoꝝ esset maioꝛ. C. XC.

IN autẽ discipuli quesissent in via. quis eoꝝ maioꝛ esset. accesserũt ad iesũ ⁊ dixerunt. Quis putas maioꝛ ẽ i regno celoꝝ. q̃si dicerẽt. Dic quis maioꝛ ẽ inter nos modo. qz ille idẽ maioꝛ erit i celo. in quo errabãt Jn futuro em̃ oĩs ꝓlatio cessabit angelorũ ⁊ hominũ. vt apls tradit. Et amplexãs iesus puerulũ. docuit. similes puerulo. i. humiles in via exaltari in patria. ⁊ qui vellet primꝰ eoꝝ esse. fieret omniũ minister. Hinc ẽ qꝫ primꝰ omniũ i ecclesia fuũ cum niũ se fatef seruoꝝ dei. Parvulus iste vt quidã tradũt fuit marcialis apostolus lemonitarum. De parabola ouis ⁊ dragme ⁊ filij. pdigi. C. XCI.

QUinqz scandalizatores pusilloꝝ dixisset ꝓ metaphoꝛã mẽbroꝝ eruẽdos ⁊ ꝓiciendos. nec cõtemnẽdũ vnũ de pusillis. ad ostẽdẽdũ ẽnti sint pusilli apud patrẽ. dixit eis parabolam ouis cẽtesime repoꝛtate relictis nonaginta nouẽ. Licet em̃ pastoꝛ plꝰ diligat centũ oues q̃z vnã. tñ magis sollicitꝰ ẽ de pdita q̃z de manẽtibꝫ. Pro eodẽ addidit parabolã de decima dragma inuẽta. Et ẽ dragma numus certe ẽnitatis. habẽs imaginẽ regis. Dragma ⁊ o dragmatis. ẽrta ꝑs stateris. Dramma drammatis gen9 carminis. de quo dicit. Dulcia cãtica drãmatis. drãma sine. g. cãticũ ꝓsonaꝝ quo scriptũ ẽ cãticũ amoris. ⁊ declinat a quibusdã drãmis a quibusdã drãmatis. terciã quoqꝫ de eodẽ subdit pabolã de filio ꝓdigo. i quo ñ solũ gaudiũ suũ ꝑ pusillis redeũtib9 ostẽdit sz etiã inuidẽtiũ murmur arguit. in q̃ siliquas porcoꝝ cibũ dixit. Et elit scõm quosdã fructus arboꝛis. sonũ faciẽs cũ comedit. Est aũt genus leguminis sonoꝛis frondibꝫ ⁊ vacuis. qõ magis onerat q̃z reficiat. Et nota qz qõ in aliqbꝫ dr̃ alnle. in aĩalibꝫ dicit signatum. De dimittendo fratri septuagies septies. C. XCII.

QUinqz addidisset dñs de coꝛripiẽdo fratre qui in te solo peccauit. i. te solo sciente. primo secreto. post coram testibus. post coã ecclesia. ⁊ addidisset. quecunqz ligaueritis sup terrã ⁊c. quesiuit petrus. an dimittẽdum sit fratri peccãti vsqz septies. respõdit iesus. Jmo vsqz septuagies septies. i. ccc. nonaginta vicibus. ⁊ etiam septuagies septies. id est omnẽ iniuriã. vt bis legatur. ita sqz vt prima expositio referatur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ad tempus.quasi diceret. Imo semp di/
mittes. Secūda ad omnē iniuriā.q; sep
tuagintaseptē ex numero vniuersitatis.ꝛ
numero transgressionis.i.ex.vij.ꝛ.j. est
cōpositū. Septenarius dicit numerus
vniuersitatis.q; vniuersitas dieruꝫ cur/
rit p septē dies ebdomade. Undenarius
numerus dicit trāsgressionis.q; vnitate
trāsgredit decem.ꝛ nō puenit ad.xij. qui
iterū bon? numerus ē ōntū ad significa/
ta. Et nota. q; quilibet tenet rancorez
animi,p iniuria dimittere.etiā si non pe/
tat veniaz qui lesit. Nō si petierit. teneor
ei dicere aue.subuenire sibi si iḋiguerit.
qō nō teneor nisi petat. nisi sim pfectus.
Nō aūt dimittendū sit petēti.dns p ser
ui parabolā subostēdit. cuius debitū re/
uocauit dns suus.quia noluit misereri
conserui sui. Nō ob solā fornicationē
uxor potest dimitti.C.XCIII.

ET factū est post
sermōes istos migrauit ihesus a
galilea.ꝛ venit in iudeā trās iordanē.ꝛ se
cuti sunt eum galilei.ꝛ curauit eos ibi.Et
accesserūt ad eū pharisei tentantes.ꝛ di/
xerūt.Si licet homini dimittere uxorem
quacūq; ex causa?Quibus ait dns.Nō
de? instituit cōiugiū.ꝛ ideo nō licebit ho
mini separe illud.q; etiaz sic voluit dns
virū adhērere uxori.q; ꝓpter eā relinque/
ret patrē.ꝛ matrē.i.affectū suū magis di
rigeret hō ad procreationē liberoꝝ.q; ad cu
ram pentū. Sic em humor de radicibus
ascēdit ad arborē.ꝛ trāsmittit ad semē.ꝛ
ad radices nō redit. ita affectus a penti/
bus ad filios trāsmittit. nec conuertit.i.
maior ē affectus.ꝛ,prior parētū ad filios
q; filioꝝ ad prēs. Cūq; obiecissent de li/
bello repudij cōcesso a moise.ꝛ dixisset.ob
duriciā cordis eoꝝ hic esse prmissuz.i. nul
la lege punitū. Nō em ordini dei moises
superordinaret.addidit. q; excepta causa
fornicationis nō licebat homini dimitte/
re uxorē. Nō audiētes discipuli dixerūt.
q; nō expedit nubere. Ne aūt omnē prīnē
nā meritoriā putarēt.distinxit dns eunu
chos.q; quidā sic nascunt.qui ꝓprie dicū
tur castrati.i.caste nati. Alij facti sunt ab
hoibus.qui ꝓprie dicunt spadones a spa
ta. Alij se castrant ꝓpter regnum dei. qui
ꝓprie dicunt eunuchi.i.bene vincētes.ab
eu q; est bonū.ꝛ nuchē q; ē victoria. Et
hec ultima meritoria ē. Cūq; pueris ob/
latis imposuisset manꝰ.ꝛ bñdixisset eis.
abijt inde. De galileis quos oc/
cidit pilatus.C.XCIIII.

POst hec ambu
labat ihesus in galileā.q; i iudea
querebāt eum interficere. Alderāt eo tpe
quidā nūciantes ei de galileis.quoꝝ san/
guinē pilat? miscuerat cū sacrificijs eoꝝ.
Quidā em dicēs se dei filium. multos se/
duxerat de galileis. quos dū duxisset in
garizim.vbi dixerat se ascēdisse celū coram
eis dū sacrificarēt ei.supueniēs pilatus.
ipm cū omnib? occidit.timuit em ne.ꝛ iu
deos seduceret.Cūq; putarēt eos ꝓfisse.
ideo q; nequiores essent cereris galileis.
ait dns. Nō min? iudeos his sceleratos
ꝛ similiter nisi peniterēt pituros.etiā hie
rosolimitas nisi peniterēt pituros. sicut
ꝓierant in siloa.xviij. viri.oppressi a tur/
re quā edificabāt.sup quo dixit eis simili
tudinē ficulnee.nō facietis fructū.p qua
cultor vinee vix impetrauit annū ne cō/
bureretur donec pbaret eam.

De muliere incuruata.C.XCV.

CVnq; doceret
sabbatis i sinagoga.erat ibi mu
lier hns spiritū infirmitatis.quā inclina
uerat spūs infirmitatis.xviij.annis.ꝛ im/
posuit ei manus.ꝛ erecta est.

De scenopegia.C.XCVI.

ERat autē in pro
rimo scenopegia qō sonat um/
braculoꝝ fixionē.ꝛ dixerūt fratres ei? ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

eū. Transi in iudeā vt ⁊ discipuli tui qui
vndecūq illuc conuenient videāt opa q̄
facis. Si hec facis manifesta te mūdo. q.
d. Si ex te facis. ⁊ nō ex beelzebub. Vel si
p quia. Hi erāt cōsanguinei iesu. qui ei?
gloriā querebāt. vt eius principes fierent.
Quibus ipe ait. Vos ascēdite ad diē fe/
stū istū. i. ad primū. Nediante eñ die fe
sto ascēdit. sed q̄si in occulto. Judei autē
querebāt illū dicētes. Ubi ē ille? Et mur
mur erat de illo. q? quidā dicebant bon?
est. alij q̄ seductor erat. Cūq ascendisset
docebat in templo. ⁊ mirabant dicentes.
Quō līas scit iste. cū nō didicerit? Cūq
quidā dicerēt. nōne hic est xp̄s? Alij dice
bant. Hūc scimus vnde sit. Christ? aūt
cū venerit. nemo scit vñ sit. Hoc dicebāt.
quia ysaias dixerat. generationē ei? quis
enarrabit. Multi aūt de turba crediderūt
in eū dicentes. Christ? cū venerit nonne
plura signa faciet. q̄s hic facit. Et ait illi
quidā de turba. Magister dic fratri meo
vt dividat mecū hereditatē. Qui rñdit.
Homo. quis me pstituit iudicē sup vos?
Nō missi vt tenerent iesum admira/
bantur verba eius. C. XCVII.

Miserunt ergo
principes et pharisei mini/
stros. vt comp̄henderēt eū. et
ait iesus. Queritis me. ⁊ nō inuenietis.
⁊ vbi ego sum. vos nō potestis venire. q̄si
dicat. Tales nō accedetis ad me. ſz post
resurrectionē multi volēt inuenire me si
fieri posset corpaliter. ⁊ nō inuenīēt. fide
tñ inuenient. Et dicebāt quidā. Hicē ve
re p̄pheta. Alij. hic est xp̄s. Cūq redijssēt
ministri ad pontifices ⁊ phariseos. ⁊ di/
xissent ministris. cur nō adduxisti eū. re/
sponderūt. Nunq̄ sic locut? ē hō vt iste
loquit. Et increpabāt eos pharisei dicē/
tes. Nunquid ⁊ vos seducti estis? Quis
principū ⁊ phariseor? credit in eū. Et ait
nichodem? Lex nostra nō iudicat quēq̄
nisi prius audierit ab ipso. Credebat q̄
si patienter illū audirent. sicut ille fecerat
similes ministris fierent. Et dixerunt ei.
Nunquid ⁊ tu galileus es. i. a galileo se/
ductus? Scrutare scripturas. Et galilea
non surgit p̄pheta.

De adultera. C. XCVIII.

Jesus autem iterum
diluculo venit in templū. ⁊ sedēs docebat
populū. Et adduxerūt ei scribe ⁊ pharisei
mulierē dep̄hensam in adulterio. ⁊ que/
rebāt eā quid iudicaret de ea faciendū. Pu
tabāt eñ q̄ dīs in iudicādo fieret immi/
sericors vel iniustus. vt immisericordez
irriderēt sed cōtra moisen agentē damna
rēt. Jesus aūt inclinās se deorsum. scribe/
bat digito i terra. Cūq instarent erigēs
se dixit. Qui sine peccato ē vīm. p̄ius in
eam lapidē mittat. Et iterū se inclinans
scribebat. Quid scribebat? Quidā dicūt
id q̄d eis rñdit. Hieronim? in q̄dā ep̄la
ad studiosum videt eum velle scrip sisse.
Terra terra scribe hos viros abdicatos.
Vel. terra terra accusat in ep̄la ad ytene/
um. Audiētes aūt exibāt vn? post alīū. et
remansit iesus sol? ab illis. ⁊ mulier stās
in medio discipulor? ⁊ dimisit eā incon/
demnatā dicēs. Vade ⁊ ampli? noli pec
care. Et nota. erectus dedit sententiā iu/
stīcie. Itē erectus sententiā misericordie.
q? eque vtrūq p̄priū ē deo misereri ⁊ pu/
nire. q? omnis xp̄i actio xp̄iani est lectio.

De parabola divitis volēris ampli/
are horrea sua. Et de quibusdam verbis
domini. C. XCIX.

Dixit ad il
los. Cauete ab omni auaricia.
cū sit brevis hōis vita. Sup quo p̄posu/
it eis similitudinem de divite. qui p̄ fru/
ctuū vberrate deliberabat horrea sua am/
pliare. Cui deꝰ ait. Stulte hac nocte aīa
tua reperit a te. q̄ aūt parasti. cuius erūt?
Iterū locut? ē iesus illis multa. Ego sū
lux mūdi. ego sū qui testimoniuz p̄hibeo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

de me ⁊c. Interīxe dixit plane se dei filium. ⁊eos in peccato suo morituros. ⁊ scituros quis esset. cū exaltauēt eū a terra. et ipos nec filios dei ēe. nec abrahe. ⁊ q abrahā viderat diē suū ⁊ letat⁹ añ q̄ abrahā esset. ego sum. Ille sol⁹ vere ē qui ante q̄ aliquid esset potuit dicere. ego sum. Tulerūt g̃ lapides iudei. vt iacerēt in eū. Iesus aūt abscōdit se ⁊ exiuit de templo. Et nota. q̄ iudei dixerūt. quinquaginta annos nōdū habes. Quidā opinati sunt ab incarnatiōe dñi vsq̄ ad passionē plures annos fluxisse. q̄ ex historijs colligam⁹.

De ceco nato. C.C.

ET preteriens iesus vidit hominē cecū a natiuitate ⁊ luto facto de saliua. cū linisset oculos ei⁹ misit eū ad natatoriā siloe. ⁊ iauit ⁊ vidit. Siloa fons ē ad radicez montis sion. qui nō iugib⁹ aquis. sed incertis horis ebullit. cui⁹ aque vt excipiēt. q̄si stagnū nō longe a fonte erat cōstructū. quā collectionē modo piscinā modo natatoriam vocat scriptura. Erat aūt sabbatum. Unde ⁊ pharisei cū accepissent ab illuminato. q̄ iesus eū illuminauerat dixerūt ei Da gloriā deo. Non est hic homo a deo qui sabbatū non custodit. Cuncti illecōmendarent iesū. ⁊ adderet. Nūquid ⁊ vos discipuli ei⁹ vultis fieri? maledixerūt ei. ⁊ dixerūt. Tu discipul⁹ illi⁹ sis. nos aūt moisi discipuli sum⁹. hūc vñ sit nescim⁹. id ē nō approbamus. Supra eñ dixerūt se eū scire. Putabāt aūt iesū maledictū. ⁊ omnes credentes in eū maledictos. Et cū eiecissent eū foras inuenit eum iesus. Cūq̄ dixisset ei se esse filiū dei. ille adorauit eū. Et ait illi iesus. In iudiciū ego veni in mundū. vt qui nō vidēt videant. et qui vidēt ceci fiāt. q. d. In hoc q̄ te mēdicū illuminaui. intellige. q̄ ego veni separe paupes spiritu a superbis. qui se sciolos iactant. vt illi illuminēt. isti. i. scioli ceci tatem mentis incurrant.

De signis pfectionis. Et de impossibilitate intrādi diuitē i regnū celoz. C.CI.

ET cum egressus esset iesus in via. adolescēs genu flexo rogabat eū dicēs. Quid faciā vt habeam vitā eternā? Cūq̄ inuenisset ei de custodia mandatoz. ⁊ audisset eū seruasse ea. docuit eū de pfectione. ⁊ vnū signū pfectionis posuit dicēs. Vade ⁊ vende oīa q̄ habes. ⁊ veni sequere me. Est eñ perfectio plato⁹. cui⁹ signū ē ponere aīam pro ouibus. Est etiā contēplatiuoz. cuius signū est relinquere oīa. Est etiā nō timentiū penā. qui nil sibi cōsci sunt. Est etiaz cōiugatoz. cuius signū ē habere mozem in desiderio. ⁊ vitā in patiētia. Est ⁊ cleri coz. cui⁹ signū ē cōtinētia. Hoc audiens adolescens. abijt tristis. erat eñ pecuniosus valde ⁊ locuples. Tūc ait iesus ad discipulos. Facili⁹ ē camelū p foramē acus trāsire q̄ diuitē intrare regnū celoz. Facilius significat hic mūn⁹ positiuo sui contrarij. i. minus ē difficile. q̄ minus est impossibile. Potest eñ de⁹ facere. vt camelus trāseat p foramen acus nullo obstante. Quarū vo qui hic nōe diuitis intelligitur. ponere in gloria. si pōt de potentia. de iustitia nō pōt. Gradus vo cōpatiōis inter impossibilia ne mireris. Impossibilius eñ est equū cōuerti in lapidē. q̄ īasinū. cui est accomodatioz naturaliter q̄ lapidi. Fuerūt qui dicērēt. in hierusalē p̄nam fuisse portā. q̄ acus dicebat. ad quā cōueniebant cameli. p compendio vie cū oneribus suis. nec poterāt transire vel subire eā. Exonerari g̃ trāsibāt. ⁊ iterū receptis oneribus suis minabant. Scōm hoc ergo similitudo notatur hic. nō impossibilitas. Oportet enim auarum amorem opum dimittere si vult ingredi ad vitā. Nō aūt nomine diuitis auarū significasset. hinc patet. q̄ discipuli subdiderunt. Quis enim poterit saluus fieri? Plures enim sunt paupes diuitib⁹. ⁊ ita plures

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

possunt saluari. si de possessoribus opum diuisset. Quibꝰ ait iesus. Apud homines hoc est impossibile. apud deū aūt omnia possibilia sunt. Nō ꝙ tales deꝰ possit saluare. sed quia potest eos iustificare. ⁊ tūc saluare. Nō relinquentes ꝓ xp̄o omnia iudicabunt. C. CII.

TVnc petrus ait Ecce nos reliquimꝰ oīa ⁊ secuti sumꝰ te. Quid ḡ erit nobis? supple relinquēdū. Illa eñ oīa reliquerat petrus. de quibꝰ dictuꝫ est. ⁊ oīa vanitas. Illa autē oīa sibi retinuerat. de quibus dictuꝫ est. Deus est oīa in omnibꝰ. Et rñdit iesus. Cū sederit filiꝰ hoīs i sede maiestatis sue in regeneratione sedebitis ⁊ vos sup sedes. xij. iudicantes. xij. tribꝰ israel. Fit in baptismo prima regeneratio in aīa. fiet i iudicio secūda in corpe. Ibi cōfessores mundi cū dño iudicabūt nō solū coopatione sed etiā auctoritate. Duodenarius aūt ponit̄ ꝓ plenitudine potestatis. ⁊ xij. tribus israel ꝓ omnibꝰ iudicādis. Duodenarius eñ ex septenario qui est numerus vniuersitatis surgit. id est ex ptibus septenarij in se ductis. Quidā tñ hoc solis discipul' dictū dicūt. ⁊ ꝑfectū iā esse i subiectione mūdi. q̄ quasi potestatē habentes sup omnē eccl̄iā sedēt. Post ad omnes generaliter sermo direct̄ ē. Dis qui reliquerit domū aut pentes ⁊c. centuplū accipiet nūc in hoc tpe ⁊ in futuro vitam eternā. Quia ꝓter spūalia q̄ q̄si centuplū sunt compata carnalibꝰ. sancti viri alios sanctos plus etiā ꝓpinquis suis diligunt.

De diuite ⁊ lazaro. C. CIII.

PHarisei vero audientes eū disputantē de contēptu mūdi deridebāt eū. quia lex obseruatoribus suis bona terre ꝓmittebat. Ipse aūt cōtra eoꝝ auariciā exemplū eis ꝓposuit de diuite purpurato. ⁊ epulone. qui in inferno cruciabatur. quia recepat i vita sua bona. id est illa sola que putauerat bona. Nec fuit hoc parabola. sed i re ipa. q̄ ꝑpendit̄. quia nomen mendici ibi ponit̄ lazarus sc̄z qui positus ē in sinu abrahe. Erat eñ i superiori margine inferni locus aliquantā habēs lucē. sine omni pena materiali. in quo erant anime ꝑdestinatoꝝ ⁊ sc̄z ad xp̄i descēsū apud inferos. qui locus ꝓter sui tranquillitatez sinus abrahe dictus est. vt sinū patris dicim⁹. Et dicit̄ abrahe. quia fuit prima credēdi via. Ipe enim primus publice p̄dicauit vnū deū trinū esse. Huc locum vocauit iob tenebras ꝓ tedio expectandi dicens. Et in tenebris straui lectulū meū. Nota q̄ diues dixit se cruciari in lingua. id ē ꝓ peccato lingue. q̄ epulones loquaces esse solēt. Nec mirū si aīa translatiue dicatur mēbra habere. cū diuinitas eodē tropo ꝓ mēbra distinguat̄. Fuerūt tñ qui diceret ⁊ angelos ⁊ aīas corpa habere aerea. Alioquin anime ignē vrentē nō sentirēt. q̄ sup genesim inuenies. Alij dicunt. q̄ ad sentiendā vstionē ignis nō est necesse habere corpa. Est eñ quedaz species ignis. cui si imponas manū ardorē sentries sine mam⁹ lesione. Nō aūt abrahā chaos inter eos firmatū dixit. vel chaos. vt vetres codices habēt. forte in re ita erat. Vel ꝑpetuā bonoꝝ ⁊ malorꝝ dissimilitudinez post hāc vitā notat. Cūq̄ diues rogaret de mittendo lazaro ad fratres suos. audiuit. habēt moisen ⁊ ꝓphetas. Ex ⁊ conicitur q̄ inde⁹ fuerit ꝓ quo forte abrahaz vocauit eū filiū. ⁊ ille ipm patrem.

De villico iniquitatis. C. CIIII.

ADdiscipulos autem ꝓposuit iesus parabolaz de villico iniquitatis. Et est villicus ꝓprie ville custos. sed hic accipitur pro yconomo. Hic timens amoueri ⁊ egere. clanculo fecit misericordiam cū debitoribꝰ? dñi sui vt cū ejceretur. memores beneficioꝝ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

recipent eum ī domos suas. Et laudauit dñs villicū iniquitatis. nō quia inique. sed quia prudenter egisset. Est eñ prudē tia. quedā sibi in posterū puidentia. ⁊ ex hoc quasi a minori intulit dñs dicēs. Si sibi in futurū puidēs etiā cū dolo laudaſ ergo facite vobis amicos de māmona iniquitatis. vt cū defeceritis. recipiant vos in eterna tabernacula. q. d. Quanto laudandi magis eritis. si puideritis vobis sine dolo: Māmona lingua sira diuitie. ⁊ māmon sathanas. qui opibus seducit. Que dicūtur iniquitatis. quia de iniquitate colligi solent. Unde vulgata sententia dicitur. Dis diues aut iniqu? aut heres iniqui. Hoc quidā male intelligētes rapiūt vt bene dispēsent. Sed qui offert sacrificiū de substantia paupis. acsi victimet filiū in conspectu patris. Uel potest sic exponi. q? dñs in hoc verbo. ⁊ hic puidet nobis ⁊ ī futuro. q. d. Uobis refuate de rebus vestris ad solaciū vite. de superfluo facite vobis amicos. Nō eñ vltra necessaria vite retinet. nec primi necessitatibus erogaſ. pecunia est iniquitatis. i. cōtra equitatē. In ea eī nō seruam? equitatē. quā primo debemus. quē sc̄z sic nos diligere debemus. Et nota. q? nō omnes paupes possunt nos recipe in eterna tabernacula. sed quia largimur his. recipiemur ab angelis. bonū ē tñ eligere bonos paupes cū possum?. Et adiecit dñs Seruus sciens volūtatē dñi sui. ⁊ nō faciens plagis vapulabit multis. qui aūt nō cognouit vapulabit paucis. Multi ꝓpter hoc auertunt aurē ne audiāt verbū dei. sz hi nō nesciētes sed cōtēptores iudicant.

De denario diurno. C. CV.

HInc dominus ꝓposuit eis simlitudinē de patre familias. qui conduxit operarios in vineā suam ex denario diurno. Cūq; non nisi quinq; hore diei ibi numerentur. tamen omnes subintelligūtur sex etates. tam tē poris q̄ hominis. In undecima eñ q̄rta quinta ⁊ sexta cilios intelligitur. In eadem quoq; virilitas senectus ⁊ decrepita. Identitas quidē denarij eandem ꝑfectionem notat. Nullius eñ vita ibi breuior. aut longior erit alia. sed idem deus omnia in omnibus. De murmure vo recipientiū dici potest. q? ibi non erit murmur inuidentiū. sed ammirantiū de magnitudine pmij. Solet eñ murmur q̄nq; accipi ꝑ cōfusione vocis. Uel potest trahi ad statū plentē murmur. Interrogario vo. cur pares fecisset in gloria ad futurū. Causam eñ dilationis xp̄i a gloria ꝑ qua potuerūt murmurare antiqui tūc demū scient. quā nunquā sciuerūt. sz ne sine nobis glorificarent. Ammirationez aūt eoz de causa cognita exp̄ssit dñs sub interrogatione. Nō licet mihi facere q̄d volo? Post concludens parabolam ait. Dicerūt nouissimi primi. ⁊ primi nouissimi. id est iudei ⁊ gētes equabunt in ingressu regni celoz. q? nullus ītrauit vsq; in septimā etatem quiescentiū. que incepit plene in ascensione. In resurrectione corpum electi cuiuscunq; etatis vel tp̄is vel hōis equabunt. nisi forte pauci ante resurrexerint quasi priuilegiati. Nō licet incepit ꝑ causam in passione. tamen consummata fuit in ascēsione. vt eger sūpta potione causam sanitatis haberet. sed nō dum plene sanus est. Quidam tñ. quia in hac parabola legitur. An oculus tuus nequā est. ⁊ in fine est. Multi sunt vocati pauci vo electi. dicunt laborantes in vinea omnes fideles cuiuscūq; tp̄is vel etatis. quoz quidaz boni. alij vo mali. ⁊ vocant accipientes cum murmure malos. putātes se accepturos. ⁊ quia priores fuerunt in ecclesia vel tempe vel dignitate. etiam plus alijs accepturos. De quibus ꝓpheta dicit. Cadent a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis. Et dñs ī euāgelio dicit se dicturū talib?. Nescio vos. Quāuis ergo de eisdem videaſ sermo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

fieri.scz de accipiẽtibus denariũ.tñ scdm regulã riconij de diuersis ibi agit.scz de accipientibus ⁊ nõ accapiẽtibus.sed putantibus se accepturos.sed tunc nec putabunt.nec accipient.

De ydropico.Et exhortatione ad humiliratem ⁊ misericordiã.C.CVI.

ET factũ est cum sabbato manducaret panẽ i domo cuiusdã principis phariseoꝝ erat ante eũ ydropicus.Est aũt ydropisis aquosus humor subcutaneus de vicio vesice natus cũ inflatiõe ⁊ ferido anhelitu.Observabãt aũt pharisei ieſum.si sabbato curaret.Cũq; quesisset ab eis.si licet sabbato curare.⁊ tacuissent.apprehensum languidũ sanauit.Post pbauit licere curare.quia pecus lapsum in puteũ die sabbati extrahit.Virũ aũt erat.q; de curationibus in sabbato eũ arguebant.Habent aũt in traditionib? suis determinata operũ genera.circiter septuaginta.a quibus vacandũ est sabbato.inter que nõ est curatio.maxime q̃ fit solo verbo.sicut dñs sepe curabat.Dicebat aũt etiã ad inuitatos parabolã.Cũ inuitatus fueris ad nuptias.nõ discũbas in primo loco.Cõtra superbiã phariseoꝝ humiliratem docebat.Et nota.q; hoc nõ est parabola scz potius exemplũ vnius opis humiliter faciendi.Dõ quia ideo proponit vt ad similitudinẽ ei? cetera fiant.parabola vocat quasi similitudo i exemplo.Illũ aũt qui eũ inuitauerat.monebat ad misericordiã dicẽs.Cũ facis prãdiũ noli inuitare cognatos ⁊ diuites.sed tñ paupes.Põ dãnat amicoꝝ inuitationẽ.sed voluntatem luxuriose viuendi vel edendi.⁊ seinuicez reinuitãdi.ex eo q; dñs ait hic.Retribuetur eñ tibi in retributione iustoꝝ.Et quidam de discumbentibus intulit.Beat? qui manducabit panẽ i regno dei.Erravit cherintus dicens eiã ibi esse corpalẽ refectionẽ.sic q; homo creatus est immortalis.nõ tñ sine cibo? alimonia.

Dõ in encenijs voluerunt iudei lapidare ieſum.C.CVII.

FActa sunt autẽ encenia in ierosolimis.⁊ hiems erat.Encenia dicuntur quasi endxenea.a neos qõ est nouũ.⁊ sonat innouationes ⁊ est ibi in intentiuũ.q; subuectionez notat qñ scz aliqua domus aut vas aut vestis a cõmuni vsu ad celebrem ⁊ diuinuz vsum subuehit.qõ latinus dicit dedicationẽ.Tamen hebreus vocat dedicationẽ inchoationez vsus noue rei.vt cũ primo inhabitamus nouã domũ.aut induim? nouã vestem.Hic aũt encenia vocant festa dedicationis templi qõ annuatim fiebat.Hoc aũt festũ nõ ad primã vel secundã dedicationẽ tẽpli spectabat.sed ad tertiam.Prima eñ fuit in autumno.q; salomon dedicauit templũ decima die septẽbris.⁊ vsq; ad tẽpli illius subuersionẽ fiebant.quotannis duo festa eadẽ die dedicatio scz ⁊ expiatio.Cũ vo reedificatũ fuit templũ a redeũntibus de babilone dedicatũ est i vere.xij.die marcij.i.xij.luna.Cũ aũt antiochus epiphanes polluisset templũ sordib? idoloꝝ ⁊ ꝓphanasset vtẽsilia eius.iudas machabeus fili? asamonei de genere sacerdotali mũdauit tẽplũ.⁊ restituit vtensilia in locis suis.⁊ q̃si dedicauit illud quinta die decẽbris.Et hec dedicatio i diebꝰ ieſu obseruabat in hyeme.Forte adhuc hoc est festuz luminum apud iudeos.quia ⁊ iosephus testat.sub machabeis vocatũ hũc diem.diem luminũ.Et ambulabat ieſus in templo in porticu salomonis.Nomine tẽpli sepe vocatur porticus templi vt hic.In templum eñ nõ ascendebant nisi ministri templi.Porticus aũt illa dicebatur templũ salomonis.in quo solebat stare ad orandũ.in qua in die dedicationis erexit columnam creã.supra quã orauit fleris genibꝰ.cũ tñ iudei solerent stare cũ orabant.Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

dixerunt iudei. Quousq; animas' nr̃as tollis. si tu es xp̃s dic nobis palaz. Ideo querebant. quia si se xp̃m diceret. tenerẽt eũ. tanq; cõtra augustũ se erigentẽ. Ideo xp̃s responsum tempauit dicens. loquor vobis ⁊ nõ creditis. Opa q̃ ego facio. testimoniũ phibent de me. Cũq; dixisset. ego ⁊ pater vnũ sumus. sustulerũt iudei lapides vt iacerent in eũ. Cũq; dixissent se velle eũ lapidare. p blasphemia. q; cum esset homo deum se faciebat. dixit. Quia scriptura hoies dixit deos ibi. Ego dixi dij estis. Ergo multomagis quem pater miserat in mundũ dici potest de?. cum tñ dicat̃ homo deus. ⁊ verbũ deus dissimiliter. Hac ambiguitate nominis. iram eorum magis tempauit. Querebant g̃ eũ apprehendere. ⁊ exiuit de manibus eor̃. ⁊ abijt trans iordanem vbi erat iohannes baptizans primum.

De suscitatione lazari. C. CVIII.

Erat aũt quidaz languens lazarus a bethania de castello marie ⁊ marthe. Cũ aũt accepisset lazarũ infirmari p nunciuz soror̃ ait. Infirmitas hec nõ est ad mortẽ. ad eum sc̃z determinatũ in morte. ⁊ mansit in eodẽ loco duobus diebz. quousq; quattriduũ impleret. Dixit discipulis. Eamus in iudeã iterũ. Qui dixerũt. Judei volebãt te lapidare. ⁊ iterum vadis illuc? Jesus aũt dixit se esse quasi diẽ. ⁊ ipos quasi. xij horas. ⁊ ideo nõ erat eis timendũ cum eo ire. Et nota. quia si iudas adhuc erat bonus. tũc hora diei erat. ⁊ si iam malus. p mathia substituto ei dictũ est. Dicitur et aliter. q. d. Putatis iudeos pseuerare in volũtate me lapidandi. Sicut hore mutabiles sunt. sic ⁊ affectus hominum. Et etiã sepius mutat̃ in die cor̃ hois q̃z hore. Et qui ambulat in die. id est in pace sicut ⁊ ego ⁊ vos non offendit aliquem. ⁊ ideo securi eamus. Et addidit. Lazarus mortuus est. Gaudeo ꝓpter vos q; nõ eram ibi. quia dum eis longe posita indicat roborarur fides eor̃. Rediit g̃ iesus i bethaniam cũ discipulis suis. ⁊ martha occurrit ei extra castellum. Et aduocata maria multis ierosolimitis p̃sentib?. qui venerant ad cõsolãdas sorores. Bethania eñ nõ distat a ierusalẽ nisi stadijs. xv. venerunt ad monumentũ. ⁊ ad vocez iesu nõ solũ suscitatus est. sed ꝓdijt licet ligatus institis. Multi ergo de iudeis ad phariseos abierunt ⁊ nunciauerunt que viderant. ⁊ celebris erat sermo de eo apud iudeos. Multi eñ iam ascẽderãt ad diem festũ. vt sanctificarent se. Ecce duplex miraculũ. sc̃z q̃ mortuus resuscitatus est. et q̃ ad vocem iesu libere ambulauit quasi solutus. Creditur eñ hoc esse factum ea die qua legit̃ i quadragesima. sc̃z sexta feria ante. Isti sunt dies prima sc̃z die mẽsis primi scdm legẽ.

Qd pontifices ⁊ iudei cõspirauerunt in iesum. C. CIX.

Collegerũt ergo pontifices ⁊ pharisei cõcilium ⁊ dicebãt. Quid facimus? Si dimittim? eum sic. omnes credent in eum. ⁊ veniẽt romani ⁊ tollent locũ nostrum ⁊ gẽtem. quasi dicerẽt. Venerabilis ⁊ sanctus habetur locus hic gentibus. quia alexander ⁊ pompeius ⁊ alij veneran sunt ipsum et reges persarum ⁊ egipti. Hic autem homo docet sacra nostra abolenda ⁊ vana. Ergo romani scientes opes templi tollẽt eas. audientes impune tollendas. Tunc caiphas quia pontifex erat. quid faciendum esset eis decreuit dicens. Expedit vt vnus homo moriatur. ⁊ non tota gẽs pereat. Et prophetauit vtilem generi humano mortem christi. licet nesciens. Ab illa ergo die cogitabant eum interficere. imo direrunt vt inuentus duceretur in hierusalem. Jesus ergo iam non palam ambulabat apud eos. sed abijt iuxta desertum in ciuitatem que dicitur effrem. Quia ergo iam destinatus erat morti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ab ipso sabbato quo collegerãt concilium. inchoamus memoriam dñice passionis. in hymnis maxime. et subtricem. gloria p. in responsoriis. et ĩ introitu misse. nõdũ tamen plene. qz nondũ traditus erat dñs in manus lanistarũ. De vltimo aduentu dñi in ierusalem. C. CX.

FActum est autẽ dũ cõplerent dies assũptionis ei⁹. firmauit faciẽ suã vt iret in ierusalez. Assumptionẽ iesu dixit lucas. nõ solũ tẽpus quo assumi debebat de hoc mũdo ad patrẽ. sz etiã scdm p̃ceptũ de agno paschali. qui decima die mẽsis primi assumebatur de grege. et seruabat vsqz ad qrtũ decimũ diẽ. In hũc modũ iesus decima die idẽ in ramis palmarz venit ad locũ p̃fatũ. et mansit in eo vsqz dum passus est.

De decem leprosis. C. CXI.

ET factũ est dum iret in ierusalem. trãsibat p̃ mediam galileã et samariam. Et in ingressu cuiusdã castelli occurrerũt ei decẽ viri leprosi dicẽtes. Jesu p̃ceptor miserere nri. et vñdit. Ite ostẽdite vos sacerdotibus. et dũ irent mundati sunt. Quorz vn⁹ vt vidit semũdatum redijt et adorauit. iesum. magnificans deũ. Et hic erat samaritanus. Qui nõ redierũt. iudei erãt. in quo notat p̃fidia iudeorz. Sola vnitas ecclesie cadit in faciẽ adorans. Indeẽ q̃ in p̃festis diebꝫ pstrati cõcludim⁹ horas. si nõ ad terrã saltẽ sup stratoriũ. Vbi quat tuor signant. Infirmitas corpis. quia de puluere sumpti. Et infirmitas animi. qz p̃ nos nõ erigimur. Et erubescẽtia. qz nõ audem⁹ oculos leuare ad celũ. Et prudẽtia. qz videm⁹ vbi cadimus. i. in terrenis affligimur. et videm⁹ quare. In priuatis orationib⁹ q̃nqz flexis genibꝫ vt salomõ. sed elenata facie oram⁹. q̃si diceret. trahe me post te. Q̃nqz stantes. q. d. In domũ dñi lerantes ibim⁹. In primo g̃ exprimimus conditionem nostram. In secundo desiderium. In tertio spem.

De samaritanis. C. CXII.

QVinqz p̃missset nũcios in quitatẽ samaritanorz nõ sunt recepti hospicio. Samaritẽ eñ inuidebãt eunctis in ierusalẽ adorare. qz ipi dicebãt in monte garizim esse orandũ p̃ter p̃phetas. Et irati iacob⁹ et iohãnes dixerũt. Vis dicim⁹ vt ignis descẽdat de celo. et cõsumat eos. Et increpauit eos dñs. Huiusmodi vindicta q̃ laudabat in helia. ĩ his damnat. quia ille ex charitate. hi ex ira hoc apetebant.

De petitione filiorz zebedei. C. CXIII.

ET assumens iterũ seorsum. xij. ait. Ecce ascendimus ierosolimã et consummabunt p̃phetie de filio hois. tradet eñ gentibus. illudetur. flagellabit. conspuet. crucifiget. et tertia die resurget. Nõ audiẽtes filij zebedei putantes imminere regnũ iesu in israel. suggesserũt matri sue. vt peteret ab eo munus sine nomine. quo cõcesso subderet. Dic vt hi duo filij mei sedeãt. vn⁹ a dextris. alius a sinistris in regno tuo. Iesus aũt nõ respondit matri. sed petẽtibus p̃ matrẽ. Nescitis quid petatis. q. d. Petitionẽ queritis in celo. que nulla erit ibi Et male queritis. Regnare eñ vultis. qui nõ meruistis.

¶ Potestis bibere calicẽ quẽ ego bibiturus sum. aut baptismo q̃ ego baptizor baptizari. Dicũt ei. ¶ Possumus. Calix passio est. baptisma mors. et dicit ad similitudinẽ lane intincte. Sic eñ lana intingitur et calix ẽ ciph⁹ quo calidã sumimus potionẽ. i. potũ qui calefacit. vt vinũ cerusiaz medonez et hmõi. q̃ calefaciũt corp⁹ humanũ. Ciphus dicitur vas quo sumim⁹ potũ. qui cibo infundit eñ ad mollificãdũ sicut ẽ aqua simplex. q̃ nõ nutrit. sed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

accipit alicui? co/ loris dignitatez. sic nos in mortez descēdim? corpa/ les.ꝛ resurgem? spūales. Calix ad tam ciphus est.quo calidā sumim? potionē. Jacobi? theodosius dicit ciphum esse quē inuenerūt cilices.ꝛ direrūt cilicem. qui nūc mutata lēa.i.in.a.dr calix. Jrē ci/ lices populi sunt.quoꝝ terra calidissima est.qui inuenerūt quoddam genus cōtra calorē.qđ grece cilicos dicit.ꝛ p mutatio nē.i.in.a.dictū est calicos. Cassiodorus sup psalmos dicit.Calix dr passio.qz cū mēsura bibit. Fidelis em dr? qui non si/ nit nos tēptari sup id qđ possumus. Est em calix.ciphus cū quo mensurate distri buit potus bibēnb?. Et scdm hāc distin ctionez calicis ꝛ baptismi recte subdidit dns.calicē quidē meū biberis ꝛ tacuit de baptismo. Johānes em nō martirū sed passiones multas citra mortē sustinuit. Ālij tñ ꝛ calicē ꝛ baptismū.p eodē accipi unt.scz.p martirio. Et dicūt iohannē ani mo fuisse martirem.qz animo nō defuit martiriū.ꝛ ī seruētis olei doliū missus ē. Jn hūc modū hieronim? dicit de mona/ chis. Monachi debēt habere puritatem martirū.siquidē ꝛ ipi martires sunt. Ad didit ꝙ iesus. Se.iere ad dextrā vel sini/ strā.nō ē meū dare vobis.subaudi.talibꝫ ꝗles vos estis.qz estis ambitiosi. Vel vo bis ꝗsi.p vobis.i.quia ꝓpinqui mei estis. Nō em pōuaꝝ acceptoꝝ ē dr?.vt scz pso natū aliquē obseruet sine meritis.ī dan/ do salutē eternā. Et cū indignarent decē de duobꝫ fratrib?.docuit dns nos ꝛ illos nō venturos ad regnū nisi p humilitatē. Et dedit se ī exēplū eis dicēs. Filij hois nō venit ministrari.sz ministrare. Quia em hō cecidit p superbiā.p aliā viaz redire oportet eū in regionē suā. Ad qđ signifi/ candū dns papa in pcessionibus redit p aliā viā ab ea p quā egressus ē.

De zachēo ꝛ ceco prius illuminato. Capitulum.CXIIII.

Et tātequā ingre/ deret iericho. illuminauit cecuz unum.ꝛ ingressus ꝑambulabat iericho. zachē? aūt princeps publicanoꝝ qz pusil/ lus erat ascēdit sicomoꝝ.vt videret iesuz trāseuntē. Sicomorus ficus fatua dr. in foljs moro similis.in alijs similis ficui. vñ dr ꝙsi ficomoꝝ?.sed altitudine pstās. vñ ꝛ a latinis celsa nūcupat. Dixit ei ie/ sus.zachēe descēde qz hodie oportet me ī domo tua manere. Et descēdit ꝛ excepit illū gaudēs in domū suā. Tūc zachē? di/ midiū bonoꝝ suo rū dans paupib dimidiū reminuit vt inde redderet his quos defrau/ dauerat in qdru/ plū.q in duplum vel qdruplū resti tuebant scdm le/ gē.sic sup dictuz est. Et ait iesus. Salus fit zachēo de scendenti. Judei ad/ huc in sublimi stan/ tes orāt. maiores pri mas cathedras hūt ī synagogis eoꝝ. Eccle sia descēdit. maiores in choro ꝛ in pcessio/ nibus posteriores fi unt.

Hodie huic domui salus a deo facta est. eo ꝙ ipe zachēus filius sit abrahē factus scz nō natus.i. nō scdm carnē sed fidem.

De duob? cecis iericho rūnis.C.CXV.

Et egrediēte eo iericho.secuta ē eū turba multa. Pauci em nō audebant ingredi desertū ꝓpter latrones. Et ecce duo ceci sedebant secus viā.et quib? vn? barrime? erat.i.ti mei fili?. Qui cū clamarēt fili dauid mi serere nri.ꝛ cū increparent vt tacerēt ma gis clamabant. Stetit iesus.ꝛ illis ad se vocatis tetigit oculos eoꝝ.ꝛ cōfestim vi/ derunt ꝛ secuti sunt eum.

De alabastro vngenti.C.CXVI.

Jesus ergo ante sex dies pasche venit in bethaniam.sabbato scilicet ante ramos palmarum.que dies sexta erat ante paschā.si numerem? ipm ꝛ diem paschē cū quattuor interpositis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ꝛ erat in domo ſimonis leproſi. Simon fuerat leproſus ꝛa dño ſanat⁹. ſed tñ adhuc priſtinū nomen manebat. ſicut adhuc dicit matheus publican⁹. Multicꝫ iudeoꝝ venerunt illuc qui cōuenerāt ad diem feſtum. non ꝓpter ieſum tantū. ſed vt lazarum viderent. Cogitauerūt ergo principes ſacerdotū. vt ꝛ lazarum interficerent. Fecerūt aūt ei cenam magnam. et martha miniſtrabat. ꝛ lazarus vn⁹ erat diſcumbēciū. Qui vt ait auguſtinus de verbis dñi. conuiuis interrogantibꝫ. loca penarū ꝛ ſedes inferni diligenti narratione indicauit. Et ita inferi longis temporibus ignorati. tandem inuenerūt prodirorem. Maria ergo habebat alabaſtrū vngenti nardi. id eſt piſtice de alabaſtro plenam vngento nardi. Sicut enim dicimus ciphum vini ciphum lactis ꝛ huiuſmodi. ſic dicitur hec habens alabaſtrū vngenti. Et eſt genus marmoris candidi ꝛ plucidi. varijs coloꝛib⁹ intincti. qđ incoꝛrupta ſeruat vngenta. Nardus aūt eſt frutex aromatica. craſſa radice. ſed bꝛeui. nigra ꝛ fragili. cipꝛeſſini odoꝛis. folio ꝓuo. denſoꝫ. cui⁹ cacumina in ariſtas ſe ſpargūt. Pigmentarij ſpicas ꝛ folia nardi celebꝛāt. vnde ad cōmendationem vngenti ait marc⁹. ſpicati precioſi. Erat em de nardo indica. Alia enim genera nardi vilia ſunt. Johannes quantitatem exꝓſſit dicens. Libram vngenti nardi piſtici id eſt fidelis. Piſtis enim non credo. ꝛ piſtis fides dicit. nulla ſcꝫ adulterina admixtiõe coꝛrupta.

Quidā tamē piſticū dicum a loco putant. Fregit aūt vel apuit maria alabaſtrum ꝛ effudit vngentuꝫ ſup caput ieſu. et eitā vnxit pedes ei⁹. ꝛ extерſit capillis ſuis. ꝛ dom⁹ impleta eſt ex odoꝛe vngenti. Et qꝛ ea die maria fouit pedes dñi vngēto. Vel piſtici. id eſt mixti. de ſpicis ꝛ foliis cōfectū. qđ eſt ꝓcioſius vt dicit beda ſup marcū. Et forte piꝛis mixturaꝫ ſonat ꝛ inde piꝛidis.

In memoriaꝫ huius rei eodē ſabbato dñs papa debet multis erogare pauperib⁹ Hi enim pedes dñi ſedentis in celo adhuc ſunt ambulantes in terra. Cui⁹ largitionis occupatione. ea die non egredit ad aliquā eccleſiā. cū ceteris diebꝫ quadrageſime ſtationē faciat ad celebrandā miſſam. Inde eſt qđ in antiquis gradualibus legit in rubꝛica. Sabbatū vacat. qꝛ dñs papa elemoſinā dat. Et in romano capitulario euāgelioꝝ. feria ſeptima dant fermētatū in cōſiſtorio lateranē ſi. Nec moueat te. ſi ob aliā cauſam inueneris dictas dñicas vacantes. Indignabat aūt iudas ſcariothes. quaſi de pdicto vngento. cū poſſet vendi trecentis denarijs. ꝛ dari egenis. Erant alij indigne ferētes ꝛ dicētes. vt quid pdicio hec vngēti facta eſt? Iſti quidez ꝓpter paupes indignabant. quibus forte verbis iude perſuaſum erat. Judas nō ꝓpter lucrū quia fur erat ꝛ loculos dñi habens q̄ mittebātur portabat. id eſt non ſolum ferebat ſed aſportabat. Habebat enim ꝓrem ꝛ filios. ſicut ſcriptum eſt de eo. Fiant filij eius orphani. ꝛ ꝓr eius vidua ꝛc. Uroꝛi ergo ꝛ filijs dabat que furabatur. Et ait illis ieſus. Quid moleſti eſtis huic mulieri? Bonum opus opata eſt in me. ad ſepeliendum me fecit. q̄ſi diceret. Nō eſt pdicio. ſed officiū ſepulture. Johannes ait. Sine illaz. vt in diem ſepulture mee ſeruet illud. Marcus quaſi exponēs hoc ait. Qđ habuit. id eſt qđ potuit. hoc fecit. ꝓuenit enim vngere corpus meum in ſepulturā. ſubaudi. ponendū. q. d. Sine vt faciat viuo dum poteſt qđ vellet facere mortuo. ſꝫ nō poterit. Et forte a ſpiritu ſancto licet neſciēs. ſic ꝓcciꝓauit vnctionē ſepulture mulier. Tūc dixit ieſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Opus hoc memorandū vbicūq; p̄dicaretur euangeliū hoc.⁊ bene dixit euangeliū hoc. Nondum em̄ scripta erant euangelia. De maledictione ficus.⁊ sessione sup̄ asellum.C.CXVII.

MAne autē facto asendebat iesus hierosolimā.et discipuli ei⁹ cū eo. Et cū venisset bethfage qui erat viculus sacerdotū.⁊ un latere montis oliueti.misit duos de discipulis in castellū q̄d cōtra eos erat.i.in hierusalē.vt adducerēt ei asinā⁊ pullū eius.qui erant alligati in diuio.Et si quis cōtradiceret.dicerēt dñm̄ his opus habere. Asina hæc dicit fuisse cōmunis paupib⁹.qui p̄pria iumēta nō habebāt. Cūq; quis in ea oparus fuerat.pabulū dabat ei⁊ pullo.qui pariter ad opa cōmunia nutriebātur. Nondū em̄ quisq; ascēderat eā.⁊ ob ei⁹ ira cōmune obsequiū.quidā eā dictq; subiugalē putant.q̄si omniū dñio exposita. Sz grecū nomē est subiugalis. Asina em̄ latine grece dr subiugalis. Et vtriq; nomē ob eandē causam institutū ē. Hoc em̄ iumentū primū insedit homo.⁊ a sedendo asinū dixit.⁊ grecus subiugalem. Hi aūt duo missi fuisse credunt petr⁹ et philippus ad significandū.q; ipi primū adduxerūt gentes ad iesum.petrus cornelliū⁊ domū eius.

philippus samaritanam. In hoc itinere dū ascenderet hierusalez.putamus eū esuriisse ⁊ accessisse ad ficū.⁊ cū nō inuenisset in ea nisi folia⁊ nō fructū.ait. Nunq; amplius ex te ereat fructus. Et statim aruit. Qđ tm̄ in signum synagoge maledicte ⁊ aresacte puerse sz medietatis fecit iesus. Nō em̄ querebat fructus ex ea.cū nondū tempus ficuū erat. Qđ licet apud matheū legatur sequenti die factū. Marcus quoq; dicat alia die cū exiret a bethania esuriit. Tm̄ in actibꝫ ap̄lorꝫ legit philippus diacon⁹ cōuertisse samariā. petr⁹ cornelliū et domū eius.

putam⁹ recapitulando dictū esse. Marcus em̄ narrat hoc factū esse ante eiectionem vendentiū de rēplo.quā constat die dominico factā. Nec ob aliud tm̄ hunc or dinē marci sequimur.nisi q; post matheū scripsit. Siue aūt matheus secūda feria dicat factū recapitulādo.siue marcus ante eiectionē p̄occupando q; de facto nō ē questio.de die arbitrio legentis relinquimus. Euntes aūt discipuli.fecerūt sicut p̄cepit illis iesus. Et ponentes vestes suas sup̄ pullū eū sedere fecerūt. Marc⁹ lucas⁊ iohānes nō dicūt eū sedisse nisi sup̄ pullum.zacharias quoq; p̄phæta dixit.sedens sup̄ pullū asine. Matheus dicit sedisse sup̄ asinā⁊ pullū. Qđ licet breuis esset via.fieri tm̄ potuit.vt primo insedisset pullo.⁊ forte.q; nondū domitus⁊ lasciuus erat.descēdit⁊ insedit asine. qđ si sup̄ pullū tm̄. Matheus tm̄ vtriq; posuit in misterio. Qđ aūt hoc p̄phæratū fuerat p̄ zachariā de iesu nō cognouerunt discipuli.donec glorificatus fuit iesus.

Qđ gloriose susceptus dñs fleuit sup̄ ciuitatem.C.CXVIII.

ET cū appropinquasset iesus ad descēsum montis oliueti.multi descendentiū cū eo substernebant vestimenta sua in via.alij cedebant ramos de arboribus.⁊ sternebāt in via. Turba aūt multa que cōuenerat ad diem festū.⁊ pueri⁊ plebecula hierosolimoz.tollentes ramos oliuarum precesserūt eū obuiā. Et qui p̄cedebant⁊ qui sequebantur clamabāt. Osanna filio dauid. Et est osanna verbum hebreum.compositum ex corrupto⁊ integro. Osi enim sonat salua vel saluifica. Anna est interiectio obsecrantis.sicut pape ammirātis Que q; in latino eloquio nō habetur.p ea posuit hieronim⁹ noster obsecro. Est ergo osanna.quasi osi anna salua obsecro Et est vna dictio vt diximus. Vel due p elixim.vel elisionez.id est p̄ subtractionē

vnius littere que est. i. plate. Vel est vna dictio. & construitur ita. dicētes. filio dauid. osanna. i. salua obsecro. Vel sūt due dictiones & tūc legitur ita dicētes. osanna o fili dauid. Et post cōuertēdo sermonē inter se dicebant. Benedictus qui venit i nomine dñi. subaudi. sit vel est. & benedictū q̄ venit regnū patris nostri dauid. q. d. Dicē de quo dictū est. Dabit illi dñs sedem patris eius dauid. Et iterū cōuertētes verba ad ipm dicebāt. Osanna in excelsis. quia licet forte petebāt sub limitatē regni terreni. tamen ꝓphetice nescientes eum regem celi & angelor̄ p̄dicabant. Et quidā phariseor̄ de turba dicebant ei. vt increparet discipulos. Quibus respōdit. Si si tacuerint lapides clamabūt. q̄ in passione his tacentibus pretimore petre scisse clamauerūt eum dñm mundi. Et vt appropinquauit hierusalē fleuit sup̄ ciuitatem dicens. Quia si cognouisses & tu. subaudi. fleres. q̄ circūdabūt te inimici tui vallo. & nō relinquēt in te lapidē sup̄ lapidē. q. d. Si cognosceres ruinā tuā futurā. & causam ei? que abscondita sunt tibi. in hac die que ad pacē tibi est. fleres. Nō aūt illa hierusalē ꝓpriꝰ funditus eversa sit apparet. quia loc? caluarie que tūc erat extra eā & sepulcrū. modo sunt in ea. Helius enim adrian? eā penitus eversā reparauit. mutauitq̄ locū & nomen vocans eā helliam. Veritō aūt eā pitura dicit dñs. q̄ cū milu? & hirundo cognoscant tēpus suū. ipa nō cognouit tēpus visitationis sue. Et cum intrasset vrbem. cōmota ē vniuersa ciuitas dicēs. Quis ē hic? Turbe aūt dicebant esse iesum ꝓphetā a nazareth. Memoriaz huius ꝓcessionis dñice semel quotānis recolit ecclesia. Egrediunt ei fideles cū ramis quasi obuiam dño extra muros ciuitatis. & vadunt vsq̄ ad crucem aliquā. i qua & ramos quos gestant affigentes deponūt. quasi diceret ecclesia. Mihi aūt absit gl̄ari nisi i cruce dñi nostri iesu xp̄i. Ideo aūt orando eunt vsq̄ ad crucez. q̄ sic ostenditur eis nō esse sperandū in qua liber gloria mundi. quia extrema gaudij luctus occupat. ¶ Pro eadem significatione in illa die gaudio ꝓcessionis subditur euangeliū dñice passionis. Forte quia & dñs exultationi inseruit lamentum suū. & nos ꝓcessioni passionem. quia passio fuit causa euersionis quam fleuit. Ecclesie quidē ille que eadem die dñicalem ꝓcessionē isti p̄mittunt rectius faciūt. q̄ non p̄o ista illa est dimittenda. Similiter ille que pontifici suo extra vrbem posito in p̄dicto loco crucis occurrunt. & ipo populum p̄cedente in ciuitatē regrediunt. ordinatius faciunt.

De secūda electione ementium & vendentiū in templo. C. CXIX.

Et intrauit iesus in templū. Deinde ostēdit ruinam vrbis ꝓ qua fleuerat. maxime et sacerdotū cu ipa ꝓcessurā. Sacerdotes enī auaricie sue cōsulentes. in porticibo tēpli hostias vendebāt cuiusq̄ generis. ne venientes de longinquo nil offerrēt si hostias ꝓsto nō inuenirēt. Et ne eriaz pauperes qui nihil secū attulerāt. excusationē ꝓtenderēt pecunie nō habite. posuerūt ibidem numularios. qui mutuam sub cautione darent pecuniam. Sed quia lex nō patiebatur. vt a fratribus suis vsuras acciperent. excogitauerūt vt collibistas facerēt. Collibia enī apud eos dicunt vilia munuscula. vt ciceris & vue passe & pomorū diuersi generis. quasi q̄ō in numo nō licebat in talibus liceret. Quod ꝓhibuit ezechiel dicens. Usuram & omnem superabundantiam nō accipietis. Sic & hodie quidam sub nomine charitatis vsuram palliāt. Et facto flagello de funiculis. eiciebat vendentes & ementes cum hostijs suis de templo. et mensas trapezitarum euertit & dixit. ne domum patris sui que erat domus orationis facerent spelunca

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

latronū. Nec sine bat vas aliqđ nisi deo dicatū trās ferri p tēplū. Et tradūt quidaz qz quidaz fulgor ra dios⁹ egredieba tur ex oculis ipi⁹. quo territi sacer dotes ⁊ leuite nō poterāt ei resiste re. Scōm hoc re cte faciūt qui cere as faculas i eccle sijs vendi non p mittūt nisi forte qz maxime p misse rio fecit hoc dñs. Et accesserūt ad eū ceci ⁊ claudi in tē plo. ⁊ sanauit eos. De laudibus et ḡsi oratiōe exhibita die dñica oēs euangeli ste cōsentiūt. electio nē vo eadē die factā mathe⁹ ⁊ lucas tra dūt. Marcus vo se quēti die factaz tra dit. Forte illis duo bus dieb⁹ iterato fa cta ē. Similiter for te ecclesie laudes se quenti die iterate. qz glosa sup exodū di cit sequēti die factas. sup illū locum vbi agit de agno deci ma die tollēdo. ⁊ ita inquit nō ē obiectio scōm bedam de ma ledictione ficulnee. quā dicit marcus factā ante eiectionem vendentiū. nā ⁊ eiectio secūda die facta ē. vt habet series marci ⁊ sic inquit oīa pla na sunt. De excitatione templi in triduo. C. CXX.

ET tamm̄irantes principes sacerdotū ⁊ scribe di xerūt ei. Qđ signū ostendis nobis. qz hec facis? q. d. Significas ne aliquid hoc ope re inusitato. Vel potius. Nō credim⁹ ti bi hoc licere. ḡ oñde nobis signū quo cre damus tibi hoc licere. Et rñdit Soluite templū hoc. ⁊ in trib⁹ diebus excitabo il lud. Illi aūt dixerunt. Quadraginta sex annis edificatū est tēplū hoc. ⁊ in trib⁹ di ebus excitabis illud. Ille aūt dicebat de tēplo corpis sui. Salomonicū tēplū. vij annis cōpletū est. Secūdū aūt tēplū sub ciro. xx. annis edificatū ē. sed nō sup ter rā. nisi q̄ntū sacerdotes poterant vsqz ad medietatē dorsi supinniti. Finitime eñ gentes edificatiōnē impediebant. Post intermissum ē opus ad impiū cambise. vij. annis. ⁊ post vno ānō sub duob⁹ ma gis iterum vno sub dario filio ydaspis. Secūdo aūt anno regni ei⁹ recepta licē tia ab eo. in. vi. annis cōsūmatuz est op⁹. Ab hora eñ conceptionis simul formata fuerūt oīa mēbra. nō p interualla sic ho minis puri. sed forte etiā si viderent. nō ita possent distingui vsqz ad tñ tempus.

Templū dñi quod modo ē. ⁊ bethel dici tur. quis edificaue rit nescit. Quidam aūt dicūt edificatuz ab helena post crucis inuētionē. Quidaz ab eradio. cū de psi da triūphans crucē retulit. Quidā a iu stiniano augusto. Quidam a quodaz rege egipti noīe alia chidis. i. sūmi dei.

Nō legit hūc nu merū dieruz for mationi dñici cor poris congruisse. q̄ntū ad distincti onē mēbroz non ad formationē di ctū est. Hoc aurē nō dixit iesus im pando. vel cōsulē do. vel horrādo. sz p̄dicēdo. ⁊ ē. Sol uite. i. solueris.

De duob⁹ minutis vidue. C. CXXI

ET respiciebat di uites qui mittebāt munera sua in gazophilatium. Philax grece latine custos dr. gaza ligua psica opes. Erat aūt archa desup foramē hūs. posita ad dextera ingredientiū circa altare. in q̄ mitteba tur pecunia offerentiū ad sarta tecta tēpli restaurāda. ⁊ seruabaf. Et ñ erat ibi q̄daz specialis archa. in q̄ soli sacerdotes mitte bāt donaria sua. q̄ vocabaf corbanan. Et erat ibi terria. in q̄ rex vel princeps tribu um mittebāt. q̄ dicebaf musac. Et ñ qui dā aliter distinguūt. qz q̄ñqz legif musac sabbati. Et dicunt in illa archa tantū re poni oblationes solenniū dierū. ⁊ qz corbā vorum sonat. dicūt in corbonā repo ni votiua. In gazophilatio alioz dieruz munera ⁊ spontanea. Tamen quelibet ea rum generali nomine gazophilatiū dice batur. etiā locus in quo erant posite. Et ñ babeb. Hec locut⁹ ē iesus i gazophilatio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

In ezechiele quoq; thalami sacerdotum dicunt gazophilatia. Vidit aut & quandam viduā pauperculā mittentem era minuta duo. qd ē quadrās. i. duos ereos numulos valētes quartā partem sicli. scz obolos .v. & dixit eā misisse plusqz oēs. qz totū victū miserat. alij vo ex superabūdanti sibi.

De pharisco & publicano. C. CXXII

Dixit autem ad quosdā qui in se confidebant tanqz iusti, & odibant ceteros parabolā de pharisco & publicano. Et intulit. qz oīs qui se exaltat humiliabit. & qui se humiliat exaltabit.

Qd dns pnocauit in bethania. Capitulum. CXXIII.

Et cū vespera iā esset hora. rediit in bethaniā. & ibi mansit. Erat eīm

diebo docēs in tēplo. noctibo exiēs morabat in bethania. Et turba populus manicabat. i. mane, perabat ad eū in tēplo audire eum. Et multi sequebant eum & curabat eos. Ait & iohānes ait. Cū esset hierosolimis in pascha in die festo. multi crediderūt in noīe ei? videtes signa q̄ faciebat. Similē curationē refert matheus capitulo. c. et marcus in illi? cōcanonico. Ideo tota illa septimana penosa dr. qz p totā illā laborauit dns recreādo. sic p primā mūdi ebdomadā omnia creando.

Quia cum dns tota die laborasset pdicādo eis. nō inuenit qui eū nocte reciper hospicio.

De voce patris ad iesum. quā quidam putauerūt tonitruū. C. CXXIIII.

Venerāt aut quidā gētiles vt adorarēt in die festo. & dixerūt philippo. Dne volum? videre iesū. Qui assūpto andrea. dixit hoc iesu. Et rndit iesus. Venit hora. vt clarificetur filius hoīs. q. d. Plenitudo gentiū creditura ē. qd tn post passionē futurū insinuauit dicēs. Nisi granū frumēti cadēs in terrā. mortuū fuerit. ipm solum manet. Si aut mortuū fuerit. multuz fructū affert. Et qz grano frumēti se cōparauit xps mos ē ecclesie. de hoc grano nā cōficit corp? iesu. Et addidit. Qui odit aiaz suā. i. vitā in hoc mūdo. in vitā eternā custodit eā. id ē viuet eternaliter. Si quis mihi ministrat me sequat. & in eternū mecum erit. Nūc aīa mea turbata ē & quid dicā? Pater salurifica me ex hac hora. Pater clarifica filiū tuū. Et venit vox de celo. Et clarificaui & iterū clarificabo. i. clarū genui. nec desistā. Vel secūdū hoīez clarificaui in baptismo & in trāsfiguratiōe. clarificabo in resurrectiōe & ascēsione. & iudicio. Et dicebāt quidā tonitruū factū. Alij q̄ angelus locut? ē ei. Et ait iesus. Propter vos hec vox facta ē. Nūc princeps huius mūdi eicietur foras. i. princeps amatoz mūdi p̄ter potestatē post se trahēdi. Et ego cū exaltat? fuero a terra. oīa trahaz ad meipm. i. ex omnibus pribus mūdi.

Quia cū diabol? habuisset manū trahētē & impellētē. trahētē. Et cū intellexisset crucifixionē q̄ foz te vsualiter ab eis dicebat exaltatio a terra. q̄si oppositū erūt ei. q̄ si exaltatur. nō esset xp̄us. Audierāt eīm ex lege. qz xp̄s manet in eternū. qd nō determinādo dixit. qz modicū lumē in eis erat.

De filio qui se negauit iturū in vineā & nō iuit. C. CXXV

Et cum vespera facta esset. rediebat in bethaniā. & iterū rediens diluculo tertio sabbati in templum. docebat populum. Et accesserunt ad eum principes sacerdotum dicentes. In q̄ potestate hoc facis. q. d. Quid est qd eicis de templo quos vis. cum nō

sis ostiarius. ⁊ docens nobis incõsultis? Jesus aũt o ꝓsitionẽ tradidit oppositi oni.nõ solutionez. Interogo ⁊ ego vos. Baptisinus iohãnis ex deo erat an ex hominib⁹? q.d. Quia certũ ẽ q ẽ ex deo. de veris credere iohanni de potestate mea. Nõ q: dixerũt se nescire qõ nõ sciebãt. noluit eis apire de se veritatẽ. Nõ aũt apiẽda erat veritas alijs ⁊ nõ ipsis. ⁊ quare. i dicauit ꝑ parabolam duoz filioz. quoz vni dixit pater. vade i vineã. ⁊ nũdit. nolo. nũ post iuit. Dixitq; alij pater. vade i vineã. qui ait. vado. ⁊ nõ iuit. Et cũ quesisset iesus. quis eoz fecerit volũtatẽ p̃is dixerũt. Nouissim⁹. tergiuersando. nolẽtes dicere veritatẽ. Ueteres codices hñt. ꝙ prim⁹. intelligentes ꝓ ipsis dictũ. Uñ iesus subdidit. ꝙ publicani ⁊ meretrices p̃cedẽt vos in regno dei. De cultoribus vinee sanguinarijs. C.C.XXVI.

Iterum proposuit eis parabolam de patrefamilias. qui plantauit vineaz. ⁊ locauit eã agricolis. Qui missos seruos ad recipiendũ fruct⁹ occiderũt. sicut isaiã seruauerũt ezechielẽ tractũ p aspa excerebrauerũt. multos lapidauerũt. Et mittẽs pater filiũ ait. Forsitan verebunt filiũ meũ. Dicam⁹ arrio ⁊ eunomio. Ecce pater dicit ignorare. et quicquid ꝓ patre ñ̃ derint. hoc intelligãt ꝓ filio. qui se dicit ignorare ꝓsumptionis diẽ. Quẽ cũ vidissẽt agricole dixerũt. Hic ẽ hæres. q: sacerdotes sciuerũt illũ venisse Cui pẽ dixit. Dabo tibi gẽtes hæreditatẽ tuã. ⁊ apprehẽsum filiũ eiecerunt extra vineã ⁊ occiderẽt. Quid ḡ illis faciet dñs vinee: Et dixerũt ꝑm lucã. Absit Intelligẽtes q messiã occiderent. Marx⁹ dicit eos dixisse. Malos male pdet. ⁊ vineam suam locabit alijs agricolis. Hoc aũt nõ Uidet pater ignorare rei euẽtũ Forte dr pt ignorare qõ facit nos ignorare. et facẽ. quod facit nos facere. dixerũt voce. sed ĩ sciẽtia. Qõ aũt iudei hoc facturi erant. ꝓbauit dñs. q: sic ꝓphetarũ erat ibi. lapidem quẽ reprobauerũt edificantes ⁊c. De lapide angulari. C.CXXVII.

Adraz traditur fuisse paratus lapis ad tẽpli edificiũ. nec tñ ꝓgrue ĩ eo ponj potuit. donec cõsũmato opere ĩ angulo fursũ posit⁹ ẽ. ita cõgrue q mirarent oẽs. nec ꝑter significatioñ factũ intelligerẽt. Sic ẽ xp̃s qui fundamẽtũ ẽ. ita q structure superminet. Qõ cũ audissẽt sacerdotes ⁊ pharisei voluerũt eũ tenere. sed timuerũt turbas.

De unitatis ad nuptias. ⁊ nõ habente vestem nuptialẽ. C.CXXVIII.

Et dixit eis iterum in parabolis. Simile factũ ẽ regnũ celoz regi. qui fecit nuptias filio suo. Qui cũ iterato misisset ad invitatos vt venirẽt. ⁊ excusantes se noluissent venire misit seruos suos. vt vndecũq; vocarent cõuiuas. Et induxerũt bonos ⁊ malos. debiles ⁊ claudos. Debilitas eñ corpis neminẽ excludit a regno. imo sepe ꝙsi cõpellit. Et intrauit rex vt videret discumbẽtes. Qõ erit cũ venerit ad iudicũ Tota eñ trinitas iudicabit. id ẽ reddet ꝓ meritis. Et qui inuenieẽ ĩ ecclesia sine veste nuptiali. id ẽ caritate. mittẽ in tenebras exteriores. id ẽ localiter extra ipsum positas. q: habuit ĩ seipso interiores. ꝙ potest etiã dici ō tenebris mẽtis. ꝙs quidã hñt interiores. id ẽ ecclesia. alij exteriores extra ecclesiã sc̃z. vt ĩfideles ⁊ hereticj. Tũc ḡ exterius ꝓcientur mali ecclesiastici. vt habeãt ptẽ cũ infidelibꝫ. De herodianis ⁊ tributo reddẽdo. C.CXXIX.

Uncinierunt pharisei ꝓsiliũ vt capent iesũ in sermone. ⁊ miserũt discipulos suos cum herodianis. Uenerat eñ herodes terrar/

p

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

cha ad die festū ⁊ gēiles milites secū ad duxerat. Uel de antiquis militibus hero dis ascalonite adhuc superāt isti. qui ve niētes ad iesum dixerūt. Licet dari cēsuz cesari an nō? Jā esn dubitatio erat inter iudeos ō tributo reddēdo. Pro quo eti am post romani insurrexerūt i eos. Et ait iesus. Quid me tēptatis ypocrite? Ostē dite mihi numisma census. Numisma ē inscriptio i numo. q̄ etiā moneta dicit. p quā numi discernunt. Dicaūt. p ipso nu mo ponitur ⁊ ē. Ostēdite mihi numum. qui pro cēsu capitis dat. Būq̄ q̄sisset de imagine cui? esset. ⁊ dixissent cesaris ribe rij scz. Intulit. Reddite g̃ q̄ sunt cesaris cesari. scz tributa ⁊ munera. ⁊ q̄ sunt dei deo. scz primitias decimas ⁊ oblationes.

De septē viris a muliere. C. CXXX

In illa die accesserūt saducei. qui resurrectiōez nō credētes sug gillabāt phariseos. querētes ō septēvira muliere cuius esset in iudicio. Nō scz de muliere q̄ haberet vij. viros vel ipi cōfin gerant qz erat possibile. vel in re forte eue nerat. Qui cū eandē questionez ꝓposuis sent iesu. rndit. In resurrectiōe nō nubēt mulieres. nec nubent viri ab eis. id ē nō ducēt. qz hoies immortales nō egebunt ꝓpagatiōe. ⁊ ē greco ydeomate dictū nu bentur. Futurā aūt resurrectionē proba uit ex vbis dñi q̄ dixit moisi i rubo. Ego sum deꝰ abrahā. ⁊ deus isaac ⁊ deꝰ iacob. Quia isti prophetas nō recipiebāt. eui denubꝫ eoz testimonijs nō potuit vti cō tra eos. Est aūt probatio talis. Ipsi pu tabāt aīas interire cū corpibꝫ. Hac autē auctoritate pbatur aīas viuere post cor pora. Alioquin si hō moriens penitus in nihilū redigitur. tūc dixit deꝰ. se deū esse nihili. Manentibꝫ g̃ aīabus post mortē. colligi potest. qz corpa resurgēt. vt cū eis recipiāt aīe q̄ cū eis meruerūt. Alioquin frustra incorpant. De mādato primo ⁊ secundo in lege. Et sanctato a latronibus

Capitulum. CXXXI.

Pharisei autē vi dentes. qz silētiū imposuisset sa ducceis ꝓuenerūt in vnū. Et accessit vn? legis doctor tēptās eū ⁊ dicēs. Magister q̄ ē mādatū magnū i lege. Et ait iesus. Audi israel. dñs deꝰ tuus vn? ē. Hoc nō ē de mādato. sed ꝓstēdit de quo datū ē. q̄ tale est. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo. ⁊ ex tota aīa tua. ⁊ ex tota men te tua. Secundū aūt simile ē huic. Dili ges proximū tuū sicut teipsū. De re simi li deo. hoc secundū ē mādatū. Homo enī imago dei ē. Et rndit scriba. In veritate dixisti. ⁊ hoc ē mai? oibus holocaustoma tibꝫ. Patet inter phariseos ⁊ scribas fu isse questionē. Quidā enī opa legis ꝑfe rebāt dilectioni. Alij ecōtra. eo q̄ ante le gē plures placuerūt deo ꝑ dilectionē. sine omni sacrificio. Primū aūt ⁊ secundum mādatū dz. q̄ntū ad ea de quibꝫ mandan tur. Cui iesus ait. Hoc fac ⁊ vives. Ille volēs iustificare seipm. ait ad iesum. Et quis ē me? proxim? Cui iesus ostendit omnē misericordiā facientē esse proximū ⁊ specialiter ipm dei filiū. ꝓponens para bolā sauciati. qui incidit i latrones. Nec distabat hec parabola multū a re facta. qz i illo deserto sepe latrones sanguinē fū debant. Usi ⁊ dominū q̄ sanguinē sonat vocabat. Erat aūt oīs populus suspēsus ⁊ audiens iesum. De cōfutatiōe pha riseoꝝ ꝑ auctem dauid. C. CXXXII.

Congregatis pha riseis iterrogauit eos iesus. Quid vobis videt de xpo. cui? fili? ē? Dicūt ei David. Et ait illis. Quō g̃ david vocat eū dñm suū dicēs? Dixit dñs dño meo. sede a dextris meis. Si david vocat eum dñm. quō filius ei? est? q̄si diceret. Vos puratis xpm futurū purū hominē. ergo q̄si erat david. nondū erat xps. Nec ergo erat dñs david. Mentit? est ergo david

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ꝛ ꝓpꝛ̃ locutus est. ¶Portius enī patres sunt ꝛ dicunt dñi filioꝫ. q̄ filij pentum. Iudei somniāt hūc psalmū scriptū in p/ sona eliezer. qui post cedē quinq̄ regum ait Dixit dñs dño meo. sede a dextris. mi. sed sequentia psalmi nō concurrunt.

De doctoribꝫ pharisaicis audiendis. nō imitandis. C.CXXXIII.

¶Hinc locutus ē ihesus ad turbas. ꝛ discipulos. Su p̄ cathedrā moysi sederūt scribe ꝛ pharisei. q̄ dicūt facite. q̄ faciunt nolite facere. ¶Nō sanctificat locus hoīez. sed hō locū. ¶Non oīs sacerdos sanct⁹. sed oīs sanctus sacer dos Doctrinā accipiam⁹. nō mores. ¶Epi bus hꝛbe necessarie non sunt. sed flores. Et addidit. Dilatant philacteria sua. ꝛ magnificāt fimbrias quibus appēdebāt spinas q̄rū p̄scriōe legis iugiter recordarē tur q̄ sup̄ exposi/ tū ē. ꝛ amāt vocari rabbi. Vos aūt nolite vocari rabbi. Un⁹ ē enī ma/ gister vr̄. Et patrē nolite vocare vo/ bis sup̄ terram. Unus ē enī pater vester qui in celis ē. ¶Nō phibet dñs sede re sup̄ cathedrā. nec salutationes in foro. nec noīa magistri vel patris. sed ambitio nem ꝛ vanā gloriā. Quibꝫ debetur ve eternum. C.CXXXIIII.

Philaxe q̄d ē fua/ re. ꝛ torāc q̄d est lex. Rodulum enī habe bāt appēdentē collo vel brachio. in quo scripta erāt decē p̄ce pta legis. Ud philacteria dicunt. a phi/ laxe ꝛ terion. q̄d ē ro tunduz. ꝛ appellātur philacteria pixides in quibꝫ reponeban tur extremitates reli quiarū. vt digiti vel aliud.

¶Adostendēdum aūt q̄ in phariseis doceat cauen da subdidit. Ue vobis qui diligitis pri/ mas cathedras. Ue vobis pharisei ypo/ crite. qui fertis clauē scientie. ꝛ clauditis regnū celoꝝ ante hoīes. Ue vobis qui de/ uozatis domos viduaꝝ. Ue vobis qui cir cūitis mare ꝛ aridā. vt faciatis vnū ꝓselī tū. id ē aliquē gē/ tilē aduenam tra hatis ad iudaīs/ mū. ꝛ facitis euz gehenne filiū du plo q̄ vos. q⁹ redi ens ad vomitū. prior ē q̄ ante q⁹ ꝓuaricator. Ue vobis qui dicitis. qui iu rat p̄ tēplū nihil ē. qui aūt in auro tēpli debet. Qui p̄ altare nihil ē. qui in re ob/ lata sup̄ illud debet. Sacerdotes vt inui tarēt pōpulū ad īmolandū. dicebāt. data sibi ꝛ oblata sanctiora esse ipso tēplo ꝛ al tari. Hoc altare muratum fuit a sarrace/ nis in hꝛologiū. ꝛ adhuc videri potest. Dñs dixit ecōtra. q⁹ templū ꝛ altare san crificabāt in eis oblata. q⁹ deo dicata erāt oblata vo nequaq̄ sanctificabāt illa. Ad huc multi eodez vicio laborāt. qui putāt maius esse iurare p̄ euāgeliū q̄ p̄ deum. Ue vobis qui decimatis omne olus. ꝛ re linquitis misericordiā ꝛ iudiciū. Hoc/ bū decimatis dubiū ē. ¶Nā ꝛ qui accipit ꝛ qui dat decimare dicit. ¶Phariseī autē ideo olerū decimas dabāt. vt diceretur. quō alias dāt qui has dare nō negligūt. Leuite aūt adeo exigebāt decimas. q⁹ eti am olerū. Itē ve vobis duces ceci qui co lantes culicē. trāsglutitis camelū. ¶Per si militudinē lactis q̄d colat dictū ē. Et po test referri ad predicta sic. Omnia sicut culicē diligenter inquiritis. vt decimas. maiora scz misericordiā ꝛ iudiciū absco ditis. vt q̄d glutit absōditur. Ud ad id q̄d dictū est. duces ceci. trahit ira. Omno ra peccata subditoꝝ diligēter arguitis. p̄ ijcitis grauiora. ꝛ dissimulādo transitis. Item. Ue vobis qui similes estis sepul cris dealbatis. q̄ plena sunt omni spurci cia. Item. Ue vobis qui edificatis sepul cra ꝓphetaꝝ. ꝛ damnatis patres vestros qui eos occiderūt. Genimina viparum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

vos implete mēsurā patrū vrox. Ūñ dicit ad vos sapiētia dei. Mittā ad vos sapiētes ⁊ scribas. ⁊ ex illis occidetis ⁊ crucifigetis ⁊ flagellabitis in synagogis vestris. Hic patet hereticū mēriri. qui dicit aliū deū esse ꝓphetaꝝ. ⁊ aliū noui testamēti. Ut veniat sup vos. id ē sup ecclesiam malignātiū oīs sanguis iustus id ē vltio iustoꝝ. a sanguine abel iusti. vsq; ad sanguinē zacharie filij barachie. quē occidistis inter tēplū ⁊ altare. De zacharia filio barachie. C.CXXXV.

Undecimo ꝓphetaꝝ. vel de patre iohannis dicaf ꝙ fuerit occisus in tēplo. nō legif. Potest etiā dici de filio ioiade sacerdotis. quē ioas occidit. vt legif i libro regū. Et forte pater ei⁹ cognominatus ē barachias. vel ꝓ noīs interpratione positū ē. Barachias eñ bñdictus dñi interpratur. Et ē filij barachie. id est bñdicti dñi. In euāgelio nazareoꝝ legif ioiade. Pa ītoz ē aūt ouiū ⁊ sacerdotē tm̄ cōmemorauit iesus. vt duo hominū genera notaret subditos ⁊ ꝓlatos. Nulli eñ generi pcit ꝑua generatio. Nazareus sonat sanct⁹ vel florēs. vel germinās. ⁊ dicebanf nazarei qui ex voto obligabant se sanctimonie vsq; ad certū tēpus. vel iugiter vt samuel. ⁊ nouacula nō transibat sup caput eoꝝ. Ūñ xps ⁊ apli depinguntur crinīti. nō in re sed in sanctitate. Christus tm̄ dicebaf nazareus a nazareth. ⁊ nazare⁹ nō a loco sed a sanctitate. Primi itaq; discipuli xpi nazarei dicebanf. qui euangeliū scripserūt. sed ecclesia q̄tuoz tm̄ recepit. Cūq; ita primo vocarenf nazarei. postea vocati sunt sequētes xpm discipuli. postea instituēte petro a xpo xpiani. De cōminatiō euersiōis ier'm. C.CXXXVI

Et conuertēs sermonē ad ier'm ait. Quotiens volui cōgregare filios tuos ⁊ noluisti. id est quotiēs filios tuos volūtate mea congregaui te nolēte ⁊ ingrata feci. Ecce relinquef vobis domus vra deserta. Dico eñ vobis. nō videbitis me amodo donec dicatis. Bñdict⁹ qui venit in noīe dñi. id ē ab hoc tpe passionis nō videbitis filium hoīs donec ad iudiciū. vbi videbitis me venientē in gloria dominātis. ⁊ fideles magnificabitis me. Etiā cecitatē eoꝝ vsq; tūc duraturam prędixit.

De signis euersionis ⁊ aduentus sui. C.CXXXVII.

Hec locutus abiit. ⁊ abscōdit se ab eis. ⁊ multi ex pncipibꝫ crediderūt in eū. sed ꝓpter pharisēos nō ꝓfitebanf. Cūq; egrederef de tēplo. accesserūt ad eū discipuli ei⁹. ostēdētes edificatiōes tēpli. Audierant ab eo de euersiōe vrbis. volebāt etiā audire de tēpli euersiōe. qz videbatur eis ꝙ nec capi nec euerti posset. Et ait illis Ueniēt dies in quibꝫ nō relinquef hic lapis sup lapidē qui nō destruetur. Et cū sederet in mōte oliueti cōtra tēplū. accesserūt discipuli secreto. ⁊ querebāt ab eo signū euersionis ier'm. ⁊ signa sui aduentus. Et dixit eis quedam ꝓpria aduēt⁹ sui. q̄dā ꝓpria euersionis. q̄dā cōmunia vtriq;. Premuniuit aūt fideles ne seducanf. cū audirēt multos dicētes se xpos esse. Nō eni vērur⁹ ē. nisi p cedāt signa q̄ pdixit. Premisit aūt cōmunia sc̄z plia ⁊ seditiōes gēris ꝓtra gēē. regni ꝓtra regnū. pestilentias. fames. terre mot⁹ p loca. terroresq; de celo. psecutiōes sc̄oꝝ. Ante nāq; euersionē iudee elemēta suū vindicabūt au croez. Postea posuit ꝓpriū signū destructiōis. Proprū signum euersionis. C.CXXXVIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Cum videritis abhominationez desolationis q̃ dicta ẽ a daniele. stantẽ i loco sancto. id ẽ imaginẽ abominabilẽ. q̃ signũ erit desolationis. positã in tẽplo. De ymagine tiberij quã pilatus posuit i tẽplo. qui dã hoc exponũt. ꝫ hoc etiã factum erat. Si dicaẽ de imagine gaij. ꝺ q̃ post dicemus hoc de vicino futuruz erat. infra ſcz annos. x. x. xxxij. ãnis ante euersionẽ ieruſalẽ. Nõ g̃ congrue dictũ esset p signo ei⁹. sed euersa ierlim p titũ. Adrianus statuã suã posuit vbi archa stetterat. qz vestigia ciuitatis adhuc quedã manebãt. x iudei qui latẽtes vndecũqz remanserãt. qñqz ad locũ sanctũ redibãt. x iterũ multiplicati amouerunt statuã. Ob hoc adrian⁹ apposuit manũ extremã. x fundit⁹ euertit vrbẽ. x edixit. ne quis iudeoz remaneret in terra illa. Et de hac vltima euersiõe videt subdere. Lucas dicens. x captiui ducentur in omnes gentes.

De impedimẽto fuge. C. CXXXIX

Cum autẽ videritis ab exercitu circũdari ierlim tũc qui in iudea sunt fugiẽt in mõtes. Ecclesiastica hist⁹ia narrat. Fideles q̃ etãt in iudea aduenientibꝰ romanis fugisse in pellã ciuitatẽ ãmonitione angeli. Orate aũt ne fiat fuga vẽa hyeme vel sabbato. Hoc ad lẽam nõ videt dictũ de hyeme. Terra eñ illa accomodatioz videt fuge in hyeme q̃z in feruoze estatis. De sabbato stare põt. qz scõm legẽ vltra mille passus nõ licebat eis. p. gredi in sabbato. Ꝫz qz iesus non alias iã termina verat observantiã sabbati. forte utrũqz i misterio dixit. Nisi hyemẽ. p. q̃libet aeris asperitate dicam⁹. qz hyemis nomen aspiratẽ sonat.

¶ Propria signa aduentus iudicis. Capitulum. CXL.

Ultimo posuit iesus signa aduẽt⁹ sui dicẽs. Erit tũc tribulatio magna. q̃lis nõ fuit ab initio mũdi. x tũc cerũt signa in sole x luna. x stellis. x in terris pssura gẽtiũ. p cõfusiõe sonit⁹ maris x fluctuũ arescẽtibꝰ hominibꝰ p timore Mare eñ. x fluctus terribilẽ sonauz dabũt. ita q̃ hoies fugiẽt ab aquis. x alter alterũ nõ audiet. nisi breuiati fuissent. id ẽ prescisi adeo breues dies illi. nõ fierent salua oĩs caro. id ẽ rar⁹ aut null⁹ posset sustinere pssuras. x p patientiã saluari. Et nota breuiter dñm q̃dã signa iudicij tetigisse. De signis quindecim dierũ ante iudiciũ. C. CXLI.

Hieronimus autẽ in annalibus hebreoz inuenit signa. xv. diez ante diẽ iudicij. ꝫ vtrũ cõtinui futuri sint dies illi. an interpolati. nõ exp̃sit. ¶ Prima die eriget se mare. xl. cubitis sup altitudinẽ montiũ stãs in loco suo q̃si mur⁹. Secũda tm̃ descẽdet vt vix possit videri. Tertia marine belue apparẽtes sup mare. dabũt rugit⁹ vsqz ad celũ. Quarta ardebit mare x aque. Quinta herbe x arbores dabũt rorẽ sanguineũ. Sexta ruẽt edificia. Septima petre ad inuicẽ collident. Octaua fiet generalis terremot⁹. Nona eq̃bit terra. Decima exibũt hoies de cauernis. x ibũt velut amẽtes. nec porerũt mutuo loqui. Undecima surgẽt ossa mortuoz. x stabunt sup sepulcra. Duodecima cadẽt stelle. Tredecima morient viuẽtes. vt cũ mortuis resurgãt. Quartadecima ardebit celum et terra. Quintadecima. fiet celum nouũ. x terra noua. x resurgent oẽs. Et addidit iesus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Sic fulgur exit ab oriente. & apparet vsq; in occidentez .sic erit aduentus filij hois subito? sc; & cozusc?.& tūc apparebit signū filij hois in celo.id ē in aere. Dns enī apparebit i aere supra locū vñ ascēdit.& ante eū erūt instrumēta mortis sue q̄si vexilla triūphi.crux.claui.lancea.& i carne ei? videbunt cicatrices.vt videāt in quē pupugerūt.& in valle iosaphat iudicabitur ois hō angelis cōgregāt by eos. Nota q̄ dr iudiciū futurū in valle iosaphat. Et nota q̄ tūc nō erit vallis. q̄ q̄rtodecimo die eq̄bit terra.sz ptra illū locū erit. Vel forte ꝓpter interptationē hui? nois iosaphat.interptat enī iudiciū. Vallis ḡ iosaphat humiliratem iudicij sonat.

Dō pater nouit diē iudicij. Et de vno assumpto.& altero relicto. C.CXLII.

Hinc subdidit iesus generalē āmonitionē. Attēdite ne grauent corda vra curis huius seculi ne lupueniet in vos dies illa repentina.sic in diebo noe.& loth repent? interritus tulit nesciētes. De die aūt illa & hora nemo scit.neq; filius.neq; angel? nisi solus pater. Hic exclamat Arrius. Non sunt eq̄les.qui nouit.& qui ignorat. Hieronimus rndit in minori breuiario sup psalmos. Humanitas filij dicit se ignorare finem mūdi. Dō gregori? i registro q̄si exponēs ait. Nouit vnig.nit? dei hora iudicij.sed nō ex natura humanitatis. Tñ etiā sic exponit. Non nouit. subaudi nobis.quibus expedit incertos esse.vt sic viuam? q̄si in primo iudicādi. Vel filius hic dr adoptione. Tūc enim duo erūt in agro.id ē placez quidā boni quidā mali. Vn? assumet.id ē rapiet obuiā xp̄o i aera.& alter reliquet.id ē nō assumet. Due molētes in vnū.vna assumet.& altera relinquet. Dō de cōiugatis dictū ē.qui fūt in rota hui? mūdi. Duo in lecto.vn? assumet.& alter relinquet.qd de cōemptatiuis legit. Et dixerūt ei. Ubi dñe sz assumem?. Et rndit. Ubicūq; fuerit corp?. illuc cōgregabunt & aquile.id est vbi erit dns in corpe. cōgregabunt aquile.i. sancti resurgēdo innouari. De vigilia ianitoris & decē virginibus. C.CXLIII.

Iterim aūt erit filius hois sicut hō qui pegre ꝓfectus. reliquit domū suā.& dans cuiq; seruo? suo? opus suū. ianitori aūt pcepit vt vigilet. Vigilare ḡ apostolis & apostolicis viris incūbit. Vigilare sup se & sup gregē etiā cuiq; fideli ꝓ modulo suo. Tunc simile erit regnū celo?.x. virginibo.id ē tunc separabunt fatui a prudētib?. Media aūt nocte clamor fact? ē.ecce spōsus venit exite obuiam ei. Traditio hebreo? hz xp̄m media nocte venturū ad modum egypti. qñ pasca celebratū ē. Quidā etiā sancto? rū hoc ipsū opinant. q̄ sic nocte natus ē in mundū.& nocte venit ab inferis. ita et nocte veniet ad iudiciū. Uñ quidā dicūt fuisse ap̄los traditionē. i vigilia pasce. nō dimitti populū ab eccl̄sia ante pfundaz nocte. vt q̄si expectēt aduētū dñi.& dicūt hoc illā noctis qñq; imo sepi? die vici. ꝓ cozuscatione venientis. vel tipice ꝓ manifestatione cordiū. Alij aūt q̄d dubium dicit dns nō diffinientes exponunt. Media nocte.i. nullo sciēte. De cōmēdatione talēto? & decē mnis. C.CXLIIII.

Tē addidit parabolā ꝓficiscentis qui dedit seruis suis talenta alij .v. alij duo .& alij .vnū. Et cōmēdatis his qui duplicauerūt talēta. reprobato viro pigro qui abscondit sūm. ait. Omni habenti dabit. Nō habēti aūt q̄d videtur habere auferet ab eo. id est habēti eo modo quo debet habere. vt sz eo bñ vtat. De eodez addidit parabolā de rege. qui abijt in regionē longinquā accipe regnū & reuerti.& dedit suis .x. mnas & ait. Negociamini dū venio. Una scōm grecos .x. vel centū dragmis appenditur. In

reditu ei? accessit primꝰ. ⁊ ait. Dñe mina tua. x. mnas acquisiuit. Cui dñs. Eris po testatē habēs sup. x. ciuitates. q. d. ¶Pro puis meritis recipietis insperata. ¶Electio fuit ē canonica electio episcopi. ¶Vna dat ei qñ qui imposuit ei manꝰ. dat ei tex tū euāgelij. ⁊ dicit Vade ꝑdica. ⁊ ipe cū primo ingredit ciuitatē suā. euangeliū ꝑ fert in pectore. ¶Si negociatoꝛ minā suam ostēdēs. ¶In quibusdaz ecclesijs cū dat ei archiepus virgā dicit. ¶Vade ꝑdica. ⁊ ille statim bñdicit populū. ī quo signatur q moises cū virga missus est in egiptū.

De ventilatione arce. C. CXLV.

¶Cum autē filius hoīs venerit in maiestate sua. ⁊ oēs angeli cum eo. testes futuri accusū humanoꝛ. tūc segabunt boni a malis. ⁊ statuent boni ad dexterā. i. ponētur in eternitatē. mali ad sinistrā. i. recipiēt q meruerūt eligēdo sinistram. Et tūc memoꝛabit iudex sex opa misericoꝛdie. q̄ sunt pascere esurientē. potare sitientē. colligere hospitē. vestire nudū. visitare infirmū. consolari vinculatū. Septimū legit in thobia. sepelire mortuū. Et nō aliud erit hec cōmemoꝛatio. nisi q̄ oēs sciēt merita sua p quibꝰ saluabuntur aut dānabūtur. Et ibūt hī in suppliciū. illi aūt in vitam eternam.

Opiniones de igne eterno. C. CXLVI.

¶De igne eterno dicit augustinus. Cuiusmodi sit ⁊ in q̄ mūdi pte futur? sit neminē scire arbitroꝛ. nisi p reuelationē. q. d. Vnus gehēne ignis. sed nō vno mō cruciās. Sic ardoꝛē solis nō oēs eq̄liter sentiunt. sic cū ille ignis eq̄liter ardeat. nō eq̄liter sentiet Gregoꝛius in iob. Vtroq̄ modo gehēne ignis coꝛpoꝛe? ē. nec lignis nutritur. nec succēsione indiget. ⁊ ē inextinguibilis. a deo creatus ab oꝛigine mūdi. i. vltriꝛ flāma vitioꝝ. crematione habet. lumen non habet. ad cōsolationē nō lucet. vt em̄ magis toꝛqueat ad aliquid lucet. ¶Nā repꝛobi se visuri sunt ī inferno. vt magis doleant. q̄ ⁊ diues lazaruꝫ vidit. ¶In libꝛo tū ꝓnosticoꝝ de verbis augustini sic legitur Est vt ait augustinus inseroꝝ substātia incoꝛpalis. Et ideo merito queriꝫ. vnde sub terris dicanꝫ esse inferi. si coꝛpalia loca nō sūt. ⁊ vñ dicanꝫ inferi. si sub terris nō sunt. Sed idē doctoꝛ dicit. Ideo sub terris dicūtur inferi. q̄ congruēter in spiritu coꝛpaliū rerū similitudines sic monstranꝫ. vt q̄ defunctoꝝ aie coꝛpis amoꝛe peccauerūt. ad illas coꝛpaliū rerū similitudines exhibeantur. quibꝰ carne mortui solēt sub terra condi. ¶Nōnulli ex hac sentētia augustini sentiūt. q̄ vbicūq̄ peccatoꝛ fuerit. ibi elemēta cruciabunt eū ⁊ in coꝛpe suo. ⁊ ex locis adiacētibus. Est em̄ ꝓbabile. vt aīa q̄ sua sponte sumit a carne fomentū peccandi. nolens ab eadē recipiat fomētū cruciatus. ¶Qui merito infernalis ⁊ sub terra esse dicitur. q̄ anime p lapsum terrene voluptatis eū incurrēt Augustinus de ciuitate dei. Cur nō dicamus incoꝛpoꝛeos spūs pena coꝛpalis ignis affligi. Idē iguis coꝛpalis demones cruciabit ⁊ hoīes. ¶Iero. in epla ad ephesios. Infernū sub terra esse nemo ambigat.

De pasca ⁊ diuersis acceptionibus huius nominis. C. CXLVII.

¶Et cum cōsummasset iesus sꝫmones hos. ait discipulis suis. Scitis q̄ post biduū pasca fiet. ⁊ filiꝰ hoīs tradetur vt crucifigatur. Hec tertia feria dixerat. ⁊ ī quinta feria ad vesp̄am pasca imminebat. quarta decima luna post vernale equinoctiū. Ambrosius dicit hoc nomē pasca grecū esse. ⁊ sonare passionē. ¶Nomē vo hebreū pha se sonare transitū. Augustinus aliter videtur dicere. quia augustinus vult q̄ idē nomen sit phase ⁊ pasca. Ambrosiꝰ vult aliud esse pasca q̄ Deceptꝰ forte equi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

phase. ⁊ quantuz ad interp̃ationẽ ⁊ q̃ntũ ad vocem. Item dicitur pasca sicut ⁊ phase. Cum eñ idem sit phase qđ pasca. satis ī principio cõueniũt phase ⁊ pasca. Itẽ quantum ad finem ideo conueniunt. quia hebrei solent q̃ñq̃ aliud elementũ scribere. ⁊ aliud pronũciare. vt dicimus fieri in tetragrãmaton. Joth. he. vau. heth. vt latini. q̃ñq̃ p. t. pferũt. c. In hoc g̃ nomine phase. ⁊ si sit e. repsentãt a. Sed adhuc de phase nõ esset pasca. ideo dicimus. qz consuetudo hebreoz est vocales aspirare. in fine sicut in principio. ⁊ scom hanc considerationem idẽ vocabulũ erit hoc qđ reliquũ. Augustinus vo dicit hebreũ esse. nõ grecũ. ⁊ sonare transitũ. oportune tñ cõcurrere in hoc nomine congruẽtiã vtriusq̃ lingue. Qui eñ patiẽ. grece pascin dicit. vñ pasca passio putatur. sed in syra lingua trãsitũ sonat. Quare aũt transitus dicatur hora illa. sup̃ ero dũ est. Declinat aũt pascha paschę vel paschatis. ⁊ est equinoctiũ ad tria. Vespa eñ qua immolabat agn9 dicebat paścha. sicut hic. post biduũ pascha fiet. Et tota dies p̃cedẽs horã illam. nec pascha dicebat. nec solẽnis erat. Dicitur etiã pascha agnus. vt ibi. Ubi vis parem9 tibi comedere pascha. Et ait apostolus. Christus immolatus ẽ pascha nostrũ. Sequebantur septez dies azimoz. quoz primus ⁊ vltimus solennes erant. medij nõ adeo. sed hij septẽ q̃ñq̃ vocabãtur pascha. vt ibi. Non introierũt p̃torium. ne cõtaminarent sed comederent pascha. id est mundi comederẽt in pascha. vel azima vocat pasca. quia his diebus vsus erat eoz. Nec mirum si dies azimorum dicebantur pascha. cum ⁊ a pascha dicatur dies azimoz. vt ibi. Festus dies azimoz qui dicitur pascha.

Qua die ⁊ quomodo iudas vendidit dominũ. C. CXLVIII.

Et tunc scz quarta feria. principes sacerdotũ videntes iesum abisse. ⁊ dixisse. nõ videbitis me âmodo. cõgregati sunt cũ senioribz populi in atrium cayphe. ⁊ querebant eum vt tenerent ⁊ occiderent. nõ tñ in die festo. ne forte tumultus fieret in populo. Audiẽs aũt eo3 iudas cõgregatos abijt. et pepigit cũ eis de iesu tradẽdo. p̃o xxx. argẽteis. Forte qz tũc audierat dñm tertia die moriturũ. ⁊ putauit eũ in morte deuenire. mortẽ imminentẽ sibi lucratiuam fieri voluit. ⁊ exinde querebat oportunitatẽ tradendi eũ sine turbis. Illi. xxx. denarij valebant trecẽtos vsuales. ⁊ ita volebat iudas recõpensare vngenti pditionem.

Qđ autẽ quarta feria ante passionẽ vẽ ritus fuit dñs. ostẽdit ea die ecclesia lectionẽ ysaie p̃mittẽs epistole in qua legit. Ecce merces eius cũ eo. In memoriã etiã hui9 venditiõis p̃ totũ annũ in ieiunijs pentẽtialibus hec feria secũdũ locum habet post sextã feriaz. p̃peũ euangelium ⁊ p̃riã epistolam sepe habet. cũ iterari debeat dominica p̃ totam ebdomadã. Demissa enim crucis feria. vi. inuentuz est. Similiter de missa angeloz feria secunda.

De cena dñi. C. CXLIX.

Prima aũt ẽ die azimoz. id est ea die in cuius vespera agnus erat immolandus ⁊ edẽdus cum azimis. dixerunt discipuli ad iesuz. Ubi vis paremus tibi comedere pascha Et respondit. Ite in ciuitatez. ⁊ occurret vobis homo amphoram aque portans. Quocũq̃ introierit. querite a domino domus locum ad p̃parandum. ⁊ ostendet vobis cenaculũ grande. ⁊ ibi parate. In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

supiori pte domus faciebant palestini cenacula. inferius aūt cubicula. Ꝺ̄ marcus dicit lagenā. Lucas amplioꝛā. vnus exp̄ssit genus vasis. alter modū. Ante diem ḡ festum pasche vespe facto venit ihesus. ⁊ discubuit cū. xij. discipulis suis. et ait. Desiderio desideraui hoc pascha mā ducare vobiscū antecꝫ patiar. Verba iohannis ministrauerūt grecis fomitē eroꝛis. dicūt enim in parasceue lunam fuisse quartamdecimam. ⁊ ita ī vespera ipsius fuit pascha. Dñs aūt sciens se passurū ea die. in vespera antecedenti anticipauit comedere pascha. ⁊ qꝛ ea nocte licite potuit comedi fermentatū. de fermēto conficiūt coꝛpus dñi. Ꝺ̄ si etiā verū est. credibile est dñm comedisse agnū. vt p̄ceptum erat in lege. ⁊ azima comedisse. Et sic etiā si constet qꝺ dicunt. erant consecrando fermentatū. Ꝺ̄ aūt dominus p̄uenit pascha. probatur ex verbis iohannis qui dicit. dominū manducasse ante diem festū pasche ⁊ in parasceue in deos non intrasse p̄toriū. ne cōtaminarent̄ sed comederēt pascha. Et etiam sacerdotes hoc disposuerāt. ne occiderent eū in die festo. id est primo die azimoꝛ. Etiā euangelistū vocat sabbatū post crucē dñi magnū diē sabbati. qꝺ nō solet dici. nisi cū festū sabbato concurrat. ⁊ ita in sabbato fuit prima dies azimoꝛ. Ꝺ̄ ij. enī dies inter primū ⁊ vltimū nō erāt festiui. Etiā mulieres in parasceue parauerūt vngēta. qꝺ nō liceret si esset primus dies azimoꝛ. Ad hoc dici pōt. qꝛ dies festus paschę. erat quintadecima luna. scōm illud. Et in quintadecima solēnitatē celebrabitis altissimo dño Ante hunc diē ḡ scōm legē dñs fecit pascha. Etiā lucas dicit venisse diē azimoꝛū. in quo necesse erat occidi pascha. Necesse aūt erat ex lege luna. xiij. primi mēsis vel secūdi. Casum aūt aliquē in quo necesse esset p̄uenire lunā quartādecimaz nō legim⁹. Diē ꝺo magnū sabbati vocabant in tribꝰ festiuitatibꝰ ebdomadalibꝰ quocūqꝫ die. vij. dierum cōtingat. Ꝺēs em̄. vij. solēnes sunt. ⁊ si nō adeo vt primus ⁊ vltim⁹? Ad comedendū quoqꝫ azima. oportebat eos septē diebꝰ mūdos esse Ui quoliber. vij. die. nō poterāt intrare p̄toriū. Ꝺ̄ aūt mulieres dicunt̄ parasse vngēta die festo. dicim⁹ qꝛ nō erant dies aliqui adeo festiui. vt sabbatū. ⁊ licuit eis parare vel emere sicut ⁊ cibos. qꝺ nō liceret sabbato. Ꝺ̄ si multo ante parauerāt. qꝛ audierāt a dño sepe eū ī primo morituꝝ. Nōne magdalena videt iam parasse ⁊ p̄ inspiratiōnē spūs sancti p̄occupasse vnctionē. Quidam aūt dicūt qꝺ xiij. luna. iiij. scꝫ feria. cenauit dñs cū discipulis. ⁊ lauit pedes eoꝝ. Ꝺ̄ narrat solus iohānes. ⁊ ī qꝺtadecima comedit agnū paschalē. ⁊ dedit discipulis coꝛp⁹ suū de quo alij agūt. Sꝫ vsus ecclesie cōtrarius ē. q̄ ante parasceue pedes pauperꝫ lauat. Etiā si rabulā cōpoti diligēter retro pcurram⁹. inuenie⁹ lunā vicesimā secū dā. kal. aprilis. ⁊ feriā sextā. ḡ ī p̄cedēti sexta feria fuit luna quintadecima. Et nota qꝺ nusqꝫ legit dñm comedisse carnes. nisi agni paschalis. Ꝺ̄ surgens a cena lauit pedes discipuloꝝ. C.CI.

Vrgēs autē ihesus a cena. lauit pedes discipulorū. Ex eo aūt qꝺ dicit. qui lotus ē scꝫ ī baptismo. nō indiget nisi vt pedes lauet. vos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

aũt mũdi estis sed nõ oẽs. ℘Perpenditur a quibusdam. q̃ apostoli baptizati erant Et cũ recubuisset. iterũ docuit eos. Qua re hoc fecerat? ℑn exemplũ ꝫ mutuo sibi seruiẽdi. ⁊ in tipũ mutuo dimittẽdi iniurias. ⁊ mutuo subueniẽdi peccantibus orando p̃ eis. Ulñ ⁊ dñs subdidit. Beati eritis si feceritis ea. Que de sola ablutione pedũ nõ dixisset. ℕota q̃tuor depositiones vestiũ xp̃i. ℑn cena deposuit eas ⁊ resumpsit. Ad columnaz nudatus ⁊ reindutus. ℑn illusione militũ nudatus et reindutus. ℕã ab herode nõ legit nudatus. Ad crucẽ nudat?. nec reindut?. ℘Prima pertinet ad apostolos. quos in breui resumpsit. Secũda ad illos. qui resumpti sũt die pentecostes. ⁊ paulatim resumũtur. Tertia ad reliquias q̃ resumũtur in fine. Quarta ad puersam medietatẽ nũc tpis. q̃ nunq̃ resumetur. Secũda ⁊ q̃rta repsentantur in ecclesia. cũ altaria nudãtur. nam ⁊ ramũculis quasi flagellis tundunt ⁊ aspgunt aqua ⁊ vino. De notatione. pditoris ⁊ egressu ei?. C.CLI.

Esus autẽ turbatus

spiritu dixit. Amen dico vobis. q̃ vn? ex vobis trader me hac nocte. Turbatus ẽ iesus misericorditer cõpatiens iude quẽ norabat. Sic ⁊ sancti misericorditer turbantur. cum vrget eos cura zizania a tritico separe ante messem. Uẽtur ꝫ philosophus qui dicit animi perturbationem nõ cadere in sapientẽ. Et dicebant sigillatim. ℕũquid ego sum dñe? Quibus ait Qui intingit mecũ in catino. hic me trader. Duodecim in eodẽ catino cum dño edebãt. ⁊ alij nõ. q. d. Un? de duodecim me trader. Forte ideo dixit intingit. quia sucus aggrestiũ lactucaz? necessarius ad esum agni erat. Catin? i quo liquor ostẽditur q̃ vas erat ficile. parapsis vas i quo cibi parabantur. q̃ paria habebat latera. Alpsis enĩ est extremitas. Uel vt quidaz dicunt q̃dratura laterũ notat hoc nomen parapsis. Et addidit iesus. Ue homini illi p̃ quẽ filius hois tradet. bonũ erat homini illi si nat? nõ fuisset. Ue i sacra scriptura eterna notat dãnationẽ. ⁊ est. pibit eternaliter. Et ne minutissimã ei? penaz intelligerem?. addidit bonũ ⁊c. i. melius esset ei. si nõ esset nat? de vtero. sed p̃fisset i vtero. Tunc enĩ. p solo originali peccato dãnatus esset. Uel vsualiter dictũ ẽ. melius esset ei nõ esse q̃ male esse. Recũbebat aũt discipulus quẽ diligebat iesus i sinu ei?. Et innuit ei petr?. vt secreto quereret a dño quis traderet eũ. Hic nõ aliter credit recubuisse sup̃ pectus iesu. nisi q̃ discũbebat inclinatus ante pectus dñi Huic submissa voce querẽti. dñs submissa voce. pditorẽ exp̃sit. cui sc̃ panẽ intinctũ porrigeret. Et bucellã intinctã porrexit iude. Inde ẽ q̃ eucharistia nõ dat intincta. Et etiã p̃ hereti tollẽda. q̃ dogmatizabat totũ xp̃m esse sub vtraq̃ simul. ⁊ sub neutra eñ forma. Et tũc introiuit sathanas in iudã. Nec tũc primo. sed vt q̃si. p̃riũ possideret. sic apostoli spiritu sc̃o accepto. iterũ dicũtur accepisse spiritu. Tũc indas ait. Nũquid ego sum rabbi? Ait illi. Tu dixisti. Nodũ cozã exprimit eũ. ℘Potest enĩ sic intelligi. Ego nõ dico. sed tu dicis. Uel de assertione cordis. et/ponit põt. q. d. Ore quidẽ interrogas q̃si nescius. sed corde ratũ habes te esse. pditorẽ. Et ejecit iudas cõtinuo. erat aũt nox. Tũc ait iesus. Nũc clarificatus ẽ filius hominis. i. electo tenebroso remãserunt soli mũdi cũ suo mundatore. Et addidit. Et cõtinuo clarificauit eũ de?. i. clarificabit. Nõ põt intelligi de resurrectiõe. Uel de imminẽti traditione. p̃ quã xp̃s mortu? apparuit his qui i inferno eũ expectabãt.

De eucharistia data discipulis ⁊ nõ iude. C.CLII.

Enantibus aũt

illis bñdixit iesus panẽ ⁊ fregit. ⁊ dedit discipulis suis dicens. Accipite

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ꝛ comedite. hoc est corpus meū. qđ ꝓ vo/
bis tradet. Similiter ꝛ de calice ait. Bi/
bite ex hoc omnes. hic est sanguis meus
noui testamēti. subaudi cōfirmator. qui
ꝓ vobis ꝛ ꝓ multis effundet in remissio/
nē peccatoꝝ. Qđ
ait. accipite ꝛ co/
medite. forte ic̄ul/
catio est. Non eñ
intelligendū ē. qꝫ
sumptū corꝑ de
manu dñi sibi mi
straret. sed qui cō
secrauit ipse ꝛ mi
nistrauit. Sed ē
accipiēdū ac si di
ceret. comedite cor
porale sc̄z ꝛ spūa/
lez. vtq̄z huius
sacramenti come
stionem innuēs.
Nec enim de cali
ce dixit. accipite.
sed ministrans dixit. Bibite. Et nota. qꝫ
in canone cū ꝓferunt hec verba. hoc ē cor/
pus meū. hic est sanguis meus. ex virtu/
te hui⁹ verboꝝ fit transsubstantiatio. Nō
credibile est cū dñs eadē verba dixit. mu
tasse panē ꝛ vinū. in carnē ꝛ sanguinē. et
tūc eandē vim cōtulit verbis illis in po/
sterū. Et, ꝓterea sic construēda ē lc̄a. Be
nedixit. subaudi. dicens. hoc est corꝑ me
um. Et tūc fregit ꝛ dedit discipulis suis.
ꝛ ait. Comedite. Et iteravit. hoc est corꝑ
meū. Vel fortet tūc benedixit bñdictione
nobis nō tradita. sed post ad institutionē
apostoloꝝ vis bñdicēdi tradita est a dño
verbis istis. hoc ē corpus meū. Qđ autē
ante traditionē eucharistie dixūt iudaz
exisse. videmur cōtradicere luce. qui post
calicē traditorē cōmemorat. sed forte lu/
cas de traditione recapitulat. hilariꝰ aūt
sup marthēū ꝓbat iudam non interfuisse.
Tūc eñ bibēres
calicē. secuz dixit
Bibite ex hoc omēs
Sicut tūc ita ī pri
mitiua eccl̄ia. ꝛ oēs
qui intererant misse
sumebāt sacramētuz
vnitatis. Nunc aūt
qz nō possunt omnes
digne sumere sumūt
aliud saltē sacramē/
tū vnitatis. id ē oscu
lū pacis. qđ tradēs
sacerdos ministro.
dicit. habete vincu/
lū pacis. ac si diceret
sumite ex hoc omēs.
Vel accipite ꝛ diui/
dite inter vos.
Cū aūt dixit se nō bi
bitur⁹ vinuz. donec
cū eis biberet nouū.
aduerbialiter posituꝫ
ē. i. nouo modo. rāc̄z
nou⁹ sc̄z nō incorꝑa/
rando mihi vinū vt
prius.
iesus bibituros ī
regno patris. ad
qđ iudas indign⁹
erat. Eriā bibēriū
nullum ꝛcipiēs
ait. qui ꝓ vobis ef
fundet. In alijs
aūt ꝛcepit dicēs ꝓ multis. Inde dici po
test iudā accepisse eucharistiā. ꝛ dictū ab
hilario facile determinari. Cū vo dixit
iesus. hoc facite in meā cōmemorationē.
instituit hoc sacramētū. ꝛ tacite ꝓmissum
destituit. De predictione negationis
petri. C. CL. III.

Dicit illis ie
sus. Oēs scandalū patiemini ī
me ī nocte illa. Scriptū ē eñ. percutiā pa
storē. ꝛ dispgent oues gregis. zacharias
ꝓphēta ex pſona ecclesie orauit dicens ad
pēz. Percute pastorem ꝛ dispgent oues
gregis. Euāgelista ꝛ ovidēs impletū qđ
orauerat ꝓphēta rūsionē pēis annuentis
posuit. sc̄z percutiā pastorez. Et cū dixisset
petr⁹ Et si oēs scādalizati fuerint. ego nō
scandalizabor. rīdit iesus. Priusq̄z bis
gall⁹ vocē dederit.
ter me es negatu/
rus. Marcus hoc
exꝑssit pleni⁹ cete
ris. Post ꝑmam
eñ negationē pe/
tri statim gall⁹ cā
tauit. sz añ secūdū
gallicantū. bis ite
ruz negauit. ꝛ ita
trina petri nega/
tio. añ primū gal/
licantū inchoata
est. ante secunduz
completa. Alq au
tem euangeliste
dicentes. priusq̄z
gallus cantet. ter
me negabis. de
Inde ē qꝫ in hac die
omēs hore flebiles
sunt. ꝛ sola missa so/
lēnis est in concentu
ꝛ ornatu ministroꝝ.
rancz̄ ī die sue inſti/
tutionis q̄si ī suo na
tali. Eadem quoq̄z
die crisma cōficitur
quo frontes liniunt̄.
quia eadem die po/
stes ī sanguine agni
liniebātur. Quā qꝫ
sequebat⁹ esus agni
paschalis. Differunt
limino baptismalis
vsq̄z in sabbatum. ꝛ
continuet⁹ esus agni.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

inceptione agunt ẽ sensus. Tri/nã negationẽ in/choabis. Marcus ẽo de cõpletione eiusdẽ scripsit. Et ait petrus Etiã si oportuerit me mori tecũ. nõ te negabo. Non mentit petrus q̃ credit verũ esse qđ promittit. Cõfectio rõ crisma tis differri nõ potuit q̃ vsq̃ ad baptisinũ nõ celebrat missa in illis diebus. De sermone domini post cenam. C. CLIIII.

HUnc subdidit iesus cõsolando longũ sermonẽ quẽ scripsit iohãnes. Non turbet cor vestrũ neq̃ formidet. In domo patris mei mãsiones multe sunt. si quo min9 dixissẽ vobis. Vin9 ponit̃ p nõ. et est sensus Si quo min9. id ẽ si in aliquo nõ dixissem vobis non. id ẽ si nõ essent ibi. ego dixissem vobis. id ẽ non celassem vos. imo dixissez vobis q̃ non sunt ibi. Sz subaudis. sciatis q̃ vado vobis parare locũ. Jã parate erãt mãsiones vt dixerat in p̃destinatione. sed tñ adhuc parãde erãt aptione et ip̃or meritoria opatione. Hieronim9 cõtra iouinianũ legit totũ sub vna distinctione sic. Si non mansiones multe essent apud p̃ez dixissez vobis. q̃ vado parare vobis locũ. hoc ẽ si nõ vnusquisq̃ p̃parauerit sibi mãsionẽ ex p̃cijs opibꝫ. dixissem vobis. q̃ vado parare vobis locũ. Deũ aũt non ẽ parare sed vẽm. Et ẽ dictuz sic illud. sedere a dextris vel a sinistris. non est meũ dare vobis. Tñ et qđ quisq̃ sibi parat. etiã de9 parat. Parat enim mãsiões mãsionibꝫ parãdo mãsores. Cũq̃ dixisset ei thomas. dñe quo vadis. rñdit ei iesus. Ego sũ via veritas et vita. q. d. Quo vis ire? Ego sum via. id est me imitare. Quo vis ire? Ego sum veritas. id est verus et sũpremus finis. qui solus quietudus est. Vbi vis pmanere? Ego sum vita. Et nota. quia modo arguit eos in hoc sermone quasi nescientes ipsum. modo commendat tanquã scientes. q̃ scõm regulam ticonij de alijs et alijs est intelligẽdum. Sunt et quedã in hoc sermone. quibus applaudit sabellius. vt qui videt me videt et patrem. Quedam quibus insultat arri9. vt. Verba que ego loquor a me ipso non loquor. Et maior me est pater. et huiusmodi. Etiam p̃missionem hanc addidit iesus. Qui credit in me. opa que ego facio et ipse faciet. et maiora horum faciet. Genitiuus est p̃ ablatiuo more greco. Vai? fuit sanari vmbra petri. q̃ fimbria vestis x̃pi. q. d. Non erit maior me. qui credit in me. sed maiora faciam p eũ. q̃ sine eo. Dicit enim augustinus. Non de oibus operibus x̃pi hoc dicitur. Non audeo p̃cipitare sententiam. vt dicam maius esse salutẽ fieri pecor. x̃po operante. q̃ sunt angeli. Intelligat qui potest. vtrum maius sit iustos creare. q̃ impios viuificare. cum sit maioris misericordie. De verbis iusticie que tunc fecit est hic sermo. non de omnibus operibus ei9. Qđ autem ait. rogabo patrem et aliũ paracletum dabit vobis. liceſt construẽdũ. paracletum dabit vobis. qui est alius a nobis. id est alia p̃sona a nobis. id ẽ a patre et filio. Pater enim et filius et spiritus sanctus sunt idem aduocatus vel consolator. Qđ dixit paracletum mitti in nomine suo. hoc est ad noticiam eius et glorificationem. Vel quia habet idẽ nomen quod filius. id est deus. Nec hoc qđ ait. sermonem quem vos audistis non ẽ meus. obloquitur ei. qđ dixerat. diligentez ſe sermones suos seruare. Singulariter eñ dixit. p̃monez patris esse. nec esse suũ. id ẽ a se. et dixit eis. Qñ misi vos sine sacculo et pera. et calciamẽtis. nũquid aliquid defuit vobis? At illi dixẽt. Nihil. Et dixit eis. Qui habet sacculũ tollat similiter et perã. qui non hz gladiũ emat. Instruit eos dñs i discretione virtutũ. Quasi. d. habebitis p̃ modicum tempus p̃secutionem. et ideo p̃munite vos. et insũt eñ qdã semp armis ad defensionẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

tenēda.misericor et in sacculis ad ne/
dia.humilitas.fi cessariorū repositio/
des.spes ⁊ caritas nem.

Quedā p tpe ⁊ loco mutāda vt fames.si
tis.vigilie.orōes.labor opandi ⁊ docēdi
Tpe g̃ psecutiōis docet nc̄cria tollere. do
nec tēpus euāgelizādi rediret sopita ps̄e
cutiōe. Cūq; dixissent. Dñe ecce duo gla
dij hic.rñdit. Satis ē. Un? qui amputa
ret auriculā. i cui? sanatiō e virt? dñi mō
strare. alter qui nō euaginat? ostēderet
ap̄los nō pmissos facere quicquid posset
in dñi defensiōe. Predixit quoq; eis ie/
sus. Ecce venit hora ⁊ iā venit. vt dispga
mini vnusquisq; i ꝓpria. ⁊ me solū relinq̃
tis. Postea eleuatis oculis i celū orauit
dicēs. Pater venit hora ⁊c̄. Et orauit p̄/
mo p se. post p discipul'. tertio p his qui
credituri erāt p vbū eor. De trina orō
ne dñi in villa gethsemani. C. CLV.

Vcvenit cum illis in villā q̃ dr gethsemani q̃
ē ad radicē mōtis oliueti trās torrentē ce
dron. Cedron genitiu? ē grec? pluralis.
qui latine dr cedror. Et introiuit iesus i
ortū cū discipulis suis. Sciebat aūt ⁊ iu
das locū illū. q; cōsueuerat iesus illuc ve
nire cū discipulis suis. Et cū intrasset di
xit eis. Sedete donec vadā illuc. ⁊ orē. et
etiā vos orate. ne intretis i tēptationē ne
sc̄z succūbatis tēptationi. Et assūpto pe/
tro ⁊ filijs zebedei cepit contristari ⁊ ait.
Tristis ē aīa mea vsq; ad mortē. Ulsua/
liter dictū ē. id ē multū tristis ē aīa mea.
vel. tristis ē vsq; ad timorē mortis. Tri/
stabatur aūt ꝓ ruina ap̄lor. Uel pōt esse
vsq; ecclusiuū. Tristabat aūt. donec se ⁊
suos morte sua liberaret. Uel inclusiuu;
sc̄z donec post mortē suā redirēt ap̄li ad fi
dē ei? Et ꝓgressus ab eis q̃ntū iactus ē
lapidis. ꝓcidit i faciē suā ⁊ orabat. Abba
pater si possibile ē
trāsfer hūc calicē
a me. Idē ē abba

Noīe calicis intelli/
git passio rōne men

q̄ pater. Et ē ab
ba hebreu; ⁊ sirū.
pater grecū ⁊ lati
nū. In quo innuit deū patrē esse omniu;
gēriū. vt ver? hō horrebat mortē. ⁊ veller
non mori. si fieri posset de iusticia. Habe/
bat enī de iusticia p̄is vt x̄ps patere. et
a ꝓstitutione mūdi hoc sacramētū ab eo
erat pōstēsum. Hec voluntas nō morien/
di. glorioſos martires fecit. Nō enī vult
sensus carnis nisi q̄ delectat. Si aūt de/
lectaret eos mori. nō inde viderent mere
ri. sed q; hāc moriēdi voluntatē subiciunt
deo merent. Uni ⁊ x̄ps subdidit. Uerūtī
nō q̄ ego volo. sed q̄ tu. Quidā tī ad/
hērētes ꝓcule demōstratiue sc̄z hunc di
cūt orasse misericorditer. p indeis. vt fieri
posset. q̄ intrarēt gētes sine cecitate iude
orū. nō biberet hūc calicē. mortē sc̄z a iu/
deis q̃ imminebat. Et cū venisset ad di/
scipl'os. inuenit eos dormiētes. Et ait pe
tro. Sic nō potuistis ⁊c̄. Uel ait petro sic
ironice. q. d. Sic erat faciēdū. In cōmu/
ni aūt dixit illis trib. Quid dormitis?
Spūs quidē ꝓmptus est. id ē vester. sub
audi. q̃si ꝓmptulū habuistis spiritū in ꝓ
mittēdo mori etiā p me. sed nūc patet car
nis infirmitas. Scōo abīt. ⁊ orauit eun
dē sermonē dicēs. Et apparuit illi ange/
lus cōfortans eū. Et factus in agonia ꝓ/
lixius orabat. id ē i certamine cōtra mor
tem. Tñ quasi vincebat mortē i animo.
dū etiā mori volebat. quā post vicit actu
ipso. sc̄z resurgendo. Et factus ē sudor ei?
sicut gutte sanguinis decurrentis in ter/
ram. Et rediens ad discipulos. ⁊ inuueni
ens eos dormientes. Tertio abīt ⁊ ora/
uit eundem sermonē dicens. Tūc venit
ad discipulos ⁊ ait illis. Dormite iam et
requiescite. Et cū paululū dormissent ait
Surgite. Sufficit eam? Ecce ꝓpe ē qui
me trader. Nota. Prima effusio sāguis
x̄pi fuit in circūcisione. Secūda in sudo
re. Tertia in flagellatiōe. Quarta in cru
cifixione. Quinta in mortui lācearione.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Prima in exēplū. vt circūcidam? mēbra nīa. Secūda in signū. qz sanguine suo irrigaret ⁊ fecūdaret terrā. Tertia ⁊ quarta ad remediū. Quinta ad sacramentū. Inde ē qp officiū misse in quinqz partū ē. Prima ei? ps ē vsqz ad epīam. vt ab ea incipiat. Secūda ps vsqz ad euāgelium indusiue. Tertia vsqz ad canonē. Quarta vsqz ad emboliſmū. qđ interp̄tat̄ superexcrescēs. qz nouiſſime supaddit̄. sqz libera nos ⁊c. qđ in quibusdam ecclesijs alta voce dr. Quinta ps vsqz ad finē. Bz qz i sola cruce etiā quinaria fuit effusio sanguinis. ideo ⁊ solus canon subdiuiditur in quinqz ptes. Prima vsqz. qui pridie. Secūda vsqz ad. memento. Tertia vsqz. p̄ceptis. Quarta ⁊ quinta vsqz ad emboliſmū vel ad finē. te nouit. De ligatione domini ⁊ sanatione auriculē serui. C.CLVI.

ADhuc eo loquē te venit iudas cū cohorte militū accepta a pīside ⁊ turba ministroz accepta a principibz sacerdotū ⁊ armis. Et dederat illis signuz. qz osculo indicaret eis iesum. ⁊ ipsi ducerēt eū caute. Putabāt enī qp magicis artib? posset se trāsformare ⁊ elabi. Et suscepto osculo. vocauit eū iesus amicū. vel ironice vel scōm statū p̄teritū. Et primo interrogauerat eū. Quē queritis? At illi dixerūt. Jesum. Et cū dixisset iesus querētib? se. ego sum. abierūt retro ⁊ ceciderūt. Postea tenuerūt iesū. ⁊ ligauerūt eū. Simon aūt petrus ampurauit auriculā suo. cui nomē erat malchus. Jesus autē sanauit eū. ⁊ ait petro. Vis qui gladiū accipit. gladio pibit. illo. sqz qui vertebat̄ ante paradisuz. vel p gladio accepto pibit. Nec accipit gladiū p eo qui dat̄ a deo vel a lege vel a iudice. De fuga adolescēris. C.CLVII.

ADduxerunt aū tē iesum ad annā primū. non qz collega cayphe sz qz soc⁹ ei? Tunpe esset si domum anne antepositaz p̄teriſſent. Idolescēs aūt sequebat̄ eū amictus sindone sup nudo. subaudi corpe. Aliud enim nō habebat indumētū qz sindonē. qui relicta sindone aufugit ab eis. Tradūt quidā hūc fuisse iohānē. quē tūc fuisse adolescentē lōga post ei? vita indicio ē. Hieronim? tñ sup locū illum p̄s. Olim faciebāt qui querebant aīam meā. ait. Judei vim faciebāt. vel petro cū dicerēt. ⁊ tu ex illis es. vel iacobo qui cū traheret relicta sindone nud? aufugit ab eis Videt tñ potius opinādo qz affirmando dixisse. De prima negatione petri. C.CLVIII.

SEquebatur autē eū ⁊ petr? alōge. vt videret finem. Johānes notus pontifici introduxit petrum. Quem cū intrita esset ancilla ostiaria dixit. Nunquid ⁊ tu ex discipulis es hominis istius? Dicit ille. Nō noui illū neqz scio quid dicis. Quidā volētes excusare petrum dicunt. qp bene dixit se nō nosse illū. quem nemo pfecte nouit nisi pater. Et cum dixisset. O homo non sum. se negauit ⁊ non xp̄m. Cūqz dixisset homo nescio quid dicis. dixit se nescire falsa eoz consilia. ⁊ dolos. Sed stultuz ē excusare quem dñs accusauit. Ipse etiā se reum lacrimis indicauit. Stabāt autē cum ministris petrus ad ignem. Interrogabat autē pontifex iesum de doctrina eius. Et cum dixisset iesus. Palā mūdo locutus sum. interroga eos qui audierūt ⁊ vnus ministroz dedit alapam iesu. Et ait. Si bene locutus sum quid me cedis? Ostendit iesus percutienti maxil-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

lā .nō actu ipō pbendā esse alterā .sed animo paratuz esse ad patiendū si op⁹ fuerit Et misit eū annas ligatū ad caiphan.

De secūda ⁊ tertia. C.CLIX.

ERat autē petrus stans in atrio ⁊ calefaciens se. et dicēte alia ancilla. Et hic cū iesu erat. dixerunt qui astabāt. Vere tu ex illis es. nā ⁊ galile⁹ es. ⁊ loquela tua. id est ideoma galilee manifestum te facit. Tūc negauit petrus cū iuramēto. Et ante hāc negatio nē exierat. ⁊ cantauerat gall⁹. Et q̄si post hozā cognat⁹ malchi dicebat eū se vidisse in orto cū iesu. Et tūc petrus cepit anathematizare ⁊ iurare. q⁹ non nouisset hominē. ⁊ statim gall⁹ cāauit. Et cōuersus dñs respexit petrū. Et recordatus petrus verbi q̄ dñs dixerat. egressus foras flenit amare. fugiēs in caueā q̄ modo gallicantus appellat. in quo loco edificata est ecclesia. Scōm ordinē iohānis. videt petri trina negatio inchoata in atrio anne. ⁊ cōsūmata in atrio caiphe. Scōm alios qui nō faciūt mētionē de anna videt tota facta in atrio caiphe. Augustin⁹ in libro de cōcordia euāgelistaz. asserit totā factā i atrio anne. ⁊ q̄ dicta sunt inde post missum iesuz ad caiphā. recapitulādo dicta Hiero. in matheū. ⁊ beda in lucā vident velle. q⁹ petrus in atrio caiphe negauerit

De fīia mortis lata in iesū. C.CLX.

MAne facto cōuenerūt apud caiphā sacerdotes ⁊ seniozes populi. ⁊ scribe ⁊ pharisei. ⁊ querebāt falsum testimoniū cōtra iesū. Et dixerunt duo falsi testes. Nos audiuim⁹ eū dicē tē. Possum destruere tēplū hoc manufactū. ⁊ post triduū nō manufactū reedificare. Cui q̄ nō respōdit iesus. exurgēs caiphas dixit ad iesū. Adiuro te p deū viuū vt dicas nobis. si tu es xp̄s filiꝰ dei bñdicti. Et rīdit iesus. Tu dixisti. Si dixero vobis. nō creditis mihi. amodo videbitis filiū hoīs sedētē a dextris vtutis dei. ⁊ veniētē in nubib⁹ celi. q⁹ de secūdo ad uēru ei⁹ intelligi pōt. vel de aduētu eius in orbē p p̄dicatozes. Tūc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua dicens. Hoc i lege nō habet. Blasphemauit. Cui⁹ hebant. sed signuz fuerudinis iudaice doloris debuit esse erat audita blasphemia in deū. scindere vestimēta sua. Et dixit. Quid vobis videt⁹? Et dixerūt. Reus ē mortis. Prima illusio. C.CLXI.

HUnc expuerūt in faciē ei⁹? ⁊ hoc etiā p̄riū erat iudeoz̄ spuere in faciē ei⁹ quē abhorrebāt Et adduxerūt eū vinctū in pretoriū ⁊ tradiderūt poncio pilato p̄sidi. ⁊ nō introierunt. ne cōtaminarent⁹ intrando domum gētilis. De suspēdio iude. C.CLXII.

HUnc iudas penitentia duct⁹. retulit .xxx. argenteos. dicēs p̄cipibꝰ sacerdotū. Peccauī tradēs sanguinē iustū. At illi dixerūt. Quid ad nos? Tu videris. q. d. Tu vidisti q⁹ feceris. ⁊ sic ē p̄teritū subiunctiui Vel tu videbis cū senties i pena te peccasse. ⁊ sic ē futur̄ subiūctiui. Quidā tñ subvna distinctōe legūt. Quid ad nos tu videris. quid sꝯ p̄ter ad nos? Forte sathanas qui possederat iudam postq̄ fecit q̄d voluit recessit ab eo. ⁊ iō potuit iudas dolere q̄ fecerat. vt ex dolore itez intraret i eū sathanas. vt faceret eū in̄cere sibi manū. Dicit hiero. sup. c. vij. p̄s. q⁹ magis offendit iudas deū q̄n se suspēdit. q̄ i hoc q⁹ eū p̄didit. Et p̄iecris argēteis in tēplo abiens laqueo se suspendit. ⁊ crepuit medius ⁊ confractus est effusis visceribus. ⁊ in hoc quodāmodo delatuz est ori. quo osculatus erat dominū. ne p os spiritus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

effunderetur. Rupto enim laqueo putabatur post cecidisse ⁊ crepuisse. Utrū aūt eadē die se suspenderit. an distulerit. dubium est. sed ꝙ ante resurrectionem dñi. sup̄ psalmum habetur. Quidam tamē dicerunt. ꝙ audita resurrectione quā nō sperabat se suspendit. qđ non est autenticum. Dixeruntq̄ sacerdotes. quia nō licebat eos mittere in corbonan. quia p̄cij sanguinis erat. Mittere intellige pro remittere. quia inde tulerant eos. Et emerunt ex eis agrū figuli in sepulturā peregrinor̄. cuiusdā scz figuli. Vel est figuli p̄prij nomen. Et dicitur est ager achelde mach. id est ager sanguinis. Quia fuerūt mortuor̄ tradiderūt eos. Tūc impletum est illud ieremie. Acceperunt. xxx. argenteos. sacerdotes vel venditores agri vel iudas. ⁊ dederūt eos in agrū figuli. scz p̄cij appreciati a filijs israel. id est xp̄i quē appreciauerunt. id est p̄cio emerunt filij israel. vel alij qui erant a filijs israel nati. Non legitur in hieremia hoc. sed ī zacharia pene idem sensus est sub verbis alijs. Unde quidā codices habent ꝙ p̄phetam sine nomine aliquo. Dicit hiero. in maiori breuiario. q̄ antiqui codices habuerunt in asaph p̄phta. sed vicio scriptorū positū est in isaia. quia nesciebāt quis fuerit asaph. Unde porphirius vocabat matheū impium. cū posuisset isaiam. sed nō erauit matheus. sed scriptor. Similiter in marco dicit hiero. fuisse scriptum hora sexta crucifixū fuisse dñm. sed scriptores impij. p epli que notat. vi. nec ē lēa. sed nota numeri nñ. scripserūt gāmam lēam que significat. iij. et inde forte potest legi glosa que est in marco. Hoc. p̄ie marce? subaudi dixit. sed scriptor corrupit. ⁊ vere dixit tercia. quantū ad misteriuz. Nā ⁊ cassiodorus ita dicit erasse scriptores ī

Sup agrū hūc secus viam. que ducit in effrata. mons geon ē vbi salomon inunct? est.

matheo. qui scripserūt hieremiā. p zacharia. Eriā sup matheū dicit hebreū quendā sibi ostēdisse librū hieremie apocriphū in quo hec scripta ad verbū reperat. Origenes in matheuz. In secretis hieremie hoc repitur. sicut apostolus scripturas quorundā secretor̄ profert. vt illud. Quod oculus nō vidit. nec auris audiuit. In nullo eñ regulari libro hoc inueniet nisi in secretis isaie. Augustinus de cōcordia euangelistar̄ dicit apud zachariā esse eñ de. xxx. argēteis. In hieremia vero ō emptione agri. licet nō huius agri. Et ita dicit hoc capitulū ex duobꝫ cōpactū. Ultra etiā vt dicit augustinus. quedā ex p̄sona euangeliste. quedam ex p̄sona p̄phete accipienda sunt. De verbis pilati ad iesum ⁊ iudeos. C. CLXIII.

Cum autē iesus esset in p̄torio exijt ad iudeos pilatus. querēs quā accusationē ferrēt aduersus hominē hūc. Et primū eū accusauerūt ī duobꝫ. quia phibebat tributa dari cesari. ⁊ quia dicebat se xp̄m regē esse. Cūq̄ respōdisset. vt accipent eū. ⁊ scōm legē suā iudicarent. dixerūt. Nobis nō licet interficere quēq̄. subaudi. his diebꝫ. Vel pro potestate trāslata ad alios hec dixerūt. Intrās ḡ pilatus p̄torū. primā accusationē q̄si nullā reputans. q̄ forte audierat iesuz dixisse. reddite q̄ sunt cesaris cesari. ō secūda dicit ad iesum. Tu es rex iudeorum. Qui rñdit. Dicis hoc a te an alij dixerūt hoc de me? Id est in hoc accusauerūt me tibi. Et ait pilatus. Nūquid ego iudeus sum? q. d. Ego nō sum iude?. ⁊ ita a me hoc non dico. sed gens tua scz quā tuam dicis. ⁊ te qua natus es. tradiderūt te mihi. Erait iesus. Regnū meuz nō est de hoc mundo. Cui pilatus. Ergo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Tu dicis. q2 rex
sū ego. Ad hoc ve/
ni in mundū. vt
testimoniū phibe
am veritati. Cui
pilatus. Quid ē
veritas? Et iterū
exiens dixit iude/
is. Nullā causam
inuenio in eo. At
illi clamabāt. Cō
mouit vniuersū
populū. incipiēs
a galilea vsq; huc.

Tu dicis. q̄ vere di
cere potes. q. d. mu/
ta vocē, pnunciandi.
dic remissiue q̄ di/
cis interrogatiue.
Dicit magister. quia
bñ fecisset pilatus si
rñsionē iesu sup hoc
expectasset. In hoc
pilatus arguitur q̄
nō expectauit. donec
veritas a dño descri
bereť. cū a phariseis
nō potuerit describi
Academici em̄ di/
cebant eā esse ī puteo sine fundo. ⁊ nō po/
terāt describere. Nō herodes illu/
sit domino. C.CLXIIII.

QVinq3 accepis
set pilat? q̄ hō galileus esset. q2
herodes qui p̄erat regioni illi. hierosoli/
mis erat his diebꝫ. volēs deferre ei hono
rē. misit ei iesum. vt dñs galilee hoiez ga
lileū vel absolueret. vel dānaret. Et ideo
recōciliat? ē herodes pilato. sup nece ga/
lileoꝝ quā p̄dixim⁹. Et gauisus ē hero/
des. q2 ex multo tp̄e cupierat iesum vide
re. ⁊ signū ab eo videre. Sacerdotes aūt
cōstanter accusabāt iesum coram herode.
Qui cum interrogasset iesum in multis
nec recepisset rñsum ab eo. sp̄euit eū. ⁊ il
lusit ei. existimās eū fatuum. vel nō sane
mēris. Et in signū illusionis induit eum
alba veste.

De secunda illusione. C.CLXV.

QVinc pilatus di
xit iudeis. q2 nec ip̄e nec herodes
inueniebāt ī eo causam. ⁊ ideo correctum
flagellis dimitteret. Turba aūt vniuer/
sa clamauit. Crucifige eū. Cūq3 pilat? re
nuisset. accusabāt eū iudei ī tertio. q2 filiū
dei se fecit. Nō pilatus hora q̄si sexta
sedit p̄ tribunali. C.CLXVI.

QVinc ergo pila
tus magis timuit ⁊ ingressus ad
iesum ait illi. Vñ es tu? Iesus aūt nō re/
spōdit ei verbū. Cui pilat? Mihi nō lo/
queris. nescis q2 potestatē habeo crucifi/
gere te. ⁊ dimittere. Rñdit iesus. Nō ha
beres potestatē ī me vllā. nisi datū eēt tibi
desup. i. a cesare. imo a deo. Et q2 q̄si ti/
more potestatis superioris angebať pilat?.
dixit eum iesus minus peccare q̄s iudeos.
Cūq3 pilatus quereret dimittere eū. cla/
mabāt iudei. Si hūc dimittis ñ es ami
cus cesaris. oīs qui se regē facit p̄tradicit
cesari. Audiēs hec pilat? eduxit iesum fo
ras ⁊ sedit p̄ tribunali in loco qui dicitur
grece licostratos. hebraice gabatha. q̄ so
nat varietatē pauimēti. Erat aūt paraſce/
ue hora q̄si sexta. Grecis ammixti iudei.
crebro vtebanť grecis vocabulis. Para/
sceue em̄ grece. p̄parario latine. sic dice/
bāt feriā sextā. q2 ī ea parabāt, necessaria
sabbato. sic ⁊ in deserto duplo colligebāt
manna. Poterat g̃ sexta feria esse incep/
ta. Et vsq; ad ei? cōpletionē pacta sūt ea
q̄ legunť vsq; ad tenebras. ⁊ a sexta com/
plera. facte sunt tenebre. Marc? dicit ho/
ra tertia. malēs intelligere horā q̄ linguis
crucifixerūt eū iudei. Vel iohānes vocat
horā sextam p̄parationem dñice mortis.
Posq; em̄ in nocte iudicauerunt eū reū
mortis. fluxerūt vsq; ad crucifixionē. iij.
hore noctis. ⁊ iij. hore diei. Recor in medi
tullio horaꝝ dñm crucifixū. ideo mō hāc
modo illā horā positaꝝ. Nā ecclesia inter
tertiā ⁊ sextā horā celebrat missam. ⁊ cum
mane celebrať. de
bet ante cātari ter
tia. Cūq3 accusa/
rēt eū in multis.
nihil respondit.
Per diem aūt fe
stū pasche. cōsue/
uerat p̄les nouiter introducta cō/
Nō in ieiunijs dif/
ferť missa vsq; post
sextā. in q̄dragesima
vsq; post nonaꝝ. recor
p̄ castrum argia nīa
magis factuꝝ esse. q̄
p̄ misterio. ne audi/
ta missa ante sextam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

suetudine dimittere vnuz de vinctis quẽcũqz petissent. in memoriã qꝫ ea die egressi erant de seruitute pharaonis egiptijs etiã cõpellẽribus eos exire. Illi os occidebant vt xp̃m ⁊ duos latrones in memoriaz primogenitorum egipti. si adhuc idem faciãt. nescio. Nõ qz factũ ẽ luna. xv cõstat ⁊ tũc fuisse eã quintãdecimã. Cũqz optionẽ dedisset eligẽdi iesum innocẽtẽ. aut barraban latronẽ elegerũt barraban Scribit barrabas. ⁊ sonat filius magistri. scribit etiã barabbas ⁊ sonat filiꝰ patris. Nõ pilatus quasi nolẽs tradidit iesum vt crucifigereť. C.CLXVII.

Vnc misit ad pilatũ vroz sua dicẽs. Nihil tibi ⁊ iusto illi. Multa eñ passa sum p visum dormiẽs ꝓpter eũ. Jam dei nutu poterat cognoscere diabolꝰ misterium crucis. ⁊ ideo laborabat ne xp̃s moreretť. Forte iã gaudebãt sancti in inferno. vñ hoc notauit Videsne aũt pilatꝰ qz nihil ꝓficeret. ſz magis tumultꝰ fieret. lauit manꝰ suas dicẽs Innocẽs ego sum a sanguine hui⁹ iusti. Et rñderũt oẽs. Sanguis eiꝰ sup nos ⁊ sup filios nr̃os. i. vltio sanguinis. Tunc iesum flagellis cesũ ttadidit eis. vt crucifigereť. Sanctũ erat a romanis vt crucifigẽdus ꝓius flagellareť. vel forte vt iudei sanari flagellis a morte desisterẽt. Ad huc colũna vbi alligatus fuit iesus vestigia cruoris ostendit.

De illusione militũ. C.CLXVIII.

Milites ergo ꝓfidis suscipiẽtes iesum. ⁊ exuentes ei circũdederũt ei clamidẽ coccineaz. ad similitudinẽ purpure q̃ reges vtebantur. ⁊ potuit ī clamide illa assutũ esse aliquid purpure. vt ī estiua clamide fieri solet. qz ⁊ marcus dicat eũ indutũ purpura ꝓro diademate aũt plectẽtes coronã de spinis. imposuerũt capiti ei⁹. Qui attentius cõsiderasse se dicũt spinas illas. asserũt iuncos fuisse marinos. quoꝝ acies nõ minus spina dura ẽ ⁊ pene tratiua. Vñ ⁊ poeta. ⁊ acuta cuspide iunci. Credibile ẽ aũt acules os corone cruorẽ de capite extraxisse. Etiã flagellis cruor' dorsi extra/ crus ẽ. ⁊ sanguinem sudor alias ptes corpis tinxit. vt nõ tñ man⁹ et pedes ⁊ latus dicamus aspsa sanguine sed tota veste tincta xp̃s asserũt de bosra. pro sceptro aũt dederũt ī manu ei⁹ harundinẽ. ⁊ illudebant ei tanq̃ volenti regnare nec valenti.

Cõtra has illusiões quibꝰ ter illusus ẽ p̃ mitrim⁹ nos ante revelationẽ crucis tres adorationes dicẽtes. Agyos ⁊c. quasi ter honorãtes ter illusũ ꝓpter nos. ⁊ duabus linguis. qz tertia ad huc silet. Etiã cõtra tres actusationes dicim⁹. iij. excusatiõs in psona saluatoris. Populeˀ meus ⁊c. Vbi etiã exprobrat eis xp̃s tria beneficia sua. liberationem de egipto. regnũ in deserto. introductionẽ. in terrã optimaz. q. d. xp̃s. Accusas me de negatiõe tributi. potius deberes gras agere. qz liberaui te a tributo. Accusas qz diri me regẽ. potiꝰ gras age. qz regaliter paui te in deserto Accusas me qz me dixi filiũ dei. potius oza. vt introducã te in terram meliorem ⁊ optimam.

Tertia illusio. C.CLXIX.

Et genuflexu dicebant. Aue rex iudeoꝝ. Et licet hoc facerẽt gẽriles. qz iudeis auctoribꝰ fiebant. ideo in parasceue cũ oraťꝰ ꝓfidis iudeis genua nõ flectrim⁹. Tñ forte iudei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

cū militibꝫ hoc agebāt. Et expuentes ha/
rundine peruiebant caput eius. ⁊ exuen/
tes eū purpura. induerant eū veste sua ⁊
duxerunt eum vt crucifigerent baiulan/
tes sibi crucem.

De symone cireneo. C.CLXX.

Et exeūtes inue
nerūt symonē cireneū patrē ale/
xādri ⁊ rufi. ⁊ hȳ duo putabant discipu/
li iesu. ⁊ angariauerūt eū tollere crucem
post iesum. i. ad angariā coegerūt eū. q̄ ē
onus pſone ⁊ opis. pangaria aūt tñ pſo
ne. Sequebant aūt iesū mulieres plan/
gētes eū. Quib?
ipe ait. Nolite fle
re sup me. sed sup
vos ⁊ super filios
vēos. Quasi dice
ret. Flete p immi
nēti excidio gētis
vīe. Pōt esse vna
de causis quare ī
passione xpi non
solemnizamus. q̄
dñs precepit illis
vt flerent. Duce/
bantur ⁊ duo ne/
quā cum eo. vt in
terficerent. ⁊ venerūt in locū caluarie qō
hebraice dr golgotha. Caluaria est ꝓprie
os capitis humani nudū. Et q̄ ibi decol
labant rei. ⁊ multa ossa capitū ibi aspersa
erāt. dicebat locus caluarie vel caluaria/
rū. Ambrosius in epla ad romanos vide
tur velle q̄ ibi sepultus fuerit adā. ⁊a ca/
pite ei? dictā caluariā. ⁊ ei dictū ab aplo.
Surge qui dormis. exurge a mortuis. et
illuminabit te xps. Deq̄ opinione dicit
hiero. ꝙ fauorabilis ē interꝓtatio. ⁊ mul
cēs aures nō tñ vera. Uñ credim? hoc a
falsarijs positū ī ambro. sic ⁊ multa alia.
Cū aūt crucifigerēt eū dicebat ꝑater di
mitte illis quia nesciūt quid faciunt.

De diuisione vestium ⁊ tunica sorti/
ra. Capitulum. CLXXI.

Hinc fecerūt de
vestibus ei? exceptā tunicā q̄tu
or ꝑtes. q̄ q̄tuor erāt milites qui crucifi/
xerūt eū. Tunica aūt erat incōsutilis reti
culato opefacta. ⁊ ideo scindi nō poterat.
desup cōtexta p totū. habēs sc̄z pannum
aliquē ex trāsuerso sup humeros positum.
ad modū cozrigie in pellicijs. ⁊ sorciti sūt
de ea cuius esset.

De titulo triūphali. C.CLXXII.

Scripsit autē pi
latus tri/
tulū cause eius. i.
in titulo causam
mortis ei?. Jesus
nazaren? rex iude
oz. q. d. Ideo cru
cifixus ē. quia rex
erat iudeozum. Et
scripsit illū hebra/
ice grece ⁊ latine.
vt diuersaꝝ lin/
guarum hoīes qui
cōuenerāt ad diē
festū illum legere
possent ⁊ intellige
re. Ultrū aūt prin
cipiū tituli scrip/
tū fuerit tribꝰ lin/
guis incertum ē. sz
hic finis. rex iude
oz. sicē scripc? hebraice. malcus iudeoz.
grece basileos eromosoleon. latine rex cō
fitentiū. Crux aūt nō habebat sup lignum
trāsuersum aliquid. habēs formā thau. T
Sz pilatus supposuit cauillā. ⁊ tabulam
affixā ei. ⁊ in tabula erat titul? sic. ✠
Dicunt aūt in cruce dñi fuisse. iiij. ligna
diuersa. ⁊ forte in rotidē diuersis generi/
bus. Lignū erectū. trāsuersum. tabula su/
ppposita. trūcus quidā cui infixa erat crux
qui in rupe defossus fuit. Inuenitur esse

Tres sūt tituli. Tri/
umphalis victoꝝ ge
sta cōtinens. ꝑ reco
nialis. qui in portis
⁊ domibꝰ scribebat.
Memorialis. qui su
pra sepulcra. i. epita
phiū. Uel etiā tri
bus linguis signifi/
catū ē. q̄ oīs religio
q̄ ꝑ linguā hebreā. q̄
apud eos prius reli/
gio viguit. ꝓpter cul/
tū vni? dei. ⁊ oīs sa/
pientia q̄ ꝑ grecā. et
oīs fortitudo q̄ ꝑ la/
tinā. ꝑ dominio ro/
manoꝝ credere debe
rent illū deum ⁊ ho/
minem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

lignū dñice crucis ⁊ palme ⁊ cipressi. Et vt quidā tradūt olive ⁊ cedri. Dixerunt aūt iudei pilato. vt mutaret titulū. ⁊ noluit. ꝛ cōfirmauit dicēs. Qđ scripsi scripsi. i. immobiliter scripsi. ¶Pretereuntes aūt blasphemabāt eū dicētes. Vach qui destruit tēplū dei ⁊c. Similiter ⁊ facerdotes illudebāt ei dicētes. Alios saluos fecit. seipm nō pōt saluū facere. q. d. Nūc apparet qz nō ex se sed in beelzebub hoīes sanabat. postq̄ eīm se sanaret. Demones eīm sentientes vires suas fractas esse. hec agebāt vt descēderet de cruce. Tū in thobia sup exenteratione pisces legīf. demonē stetisse sup brachiū crucis. ⁊ cōsiderasse. an xp̄s aliquā maculā peccati haberet.

De diuersis meritis latronum. Capitulum. CLXXIIII.

Etiā vnus de simul pēdētibꝫ blasphemabat eū. alter aūt increpās blasphemātē ait. Memēto mei dñe dū veneris in regnū tuū. Et audiuit a dño. Hodie mecū eris ī paradiso. Nō intellige de terreno vel expulsus ē adā. neq̄ de angelico. qz ad illū antex̄m nemo ascēdit. sed in requie qđ est esse cū iesu. Vel hodie eris mecū. qđ est esse ī paradiso. Forte fuit aīa huīs cū aīa xp̄i in sinu abrahe. ⁊ cum illa regressa. Et qz nō tūc penetrauit latro celos. etiam ex alijs multis locis scripturaꝝ errauerunt quidā. putātes esse multa loca bonoꝝ p̄ter celū. paradisū scz ade. locaq̄ in aere ⁊ terra. vbi beate viuēt. nec tū deū videbūt Soli eīm pfecti cū angelis fruenf dei visiōe. Vb hoc etiā dictū putāt multe mānsiones ī domo p̄ris mei sunt. Qđ virgo virgini cōmissa est. C. CLXXIIII.

Tabāt autē iuxta crucē mater iesu. ⁊ maria cleophe ⁊ maria magdalene ⁊ iohānes. Tūc dixit iesus matri de iohāne. Mulier ecce filiꝰ tuꝰ. Et iohāni ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eā discipulus in sua. q̄si suaz hns matrē.

vel ī sua q̄si potestate. vel in cōmunione rerū suarū. Tū nihil credīf habuisse. p̄ter. ꝛ cū esset beata vgo scripsit postrem⁹. Quia iohānes astitit crucifixioni. ideo die eadē legīf passio scōm ip̄m. licet merito postrem⁹ legaf. qz cū aplīs. iste speciale ei⁹ curam habebat.

De tenebris factis a sexta vsq̄ ad horam nonam. C. CLXXV.

A Sexta autē hora tenebre facte sunt vsq̄ ad nonā p̄ vniuersaz terrā. Nō fuit eclipsis solis vt quidā mentiti sunt. qz luna e regione fere erat ad solē. Eclipsis aūt fieri solet tm̄ in sinodo solis ⁊ lune. Legīf qz tūc athenis vigebat studiū. ⁊ cū inquisissent philosophi causaz tenebraꝝ nec inuenirēt. dixit dionisius ariopagita. q̄ de⁹ nature patiebaf. Et fecerūt ei aram ⁊ supscripserūt ignoto deo. de q̄ legīf in actibus aplorꝝ. Tū origines videf velle q̄ tenebre ille tm̄ fuerūt sup vniuersaz terrā iudee. qz si p̄ orbez diffuse fuissent in aliquibꝫ historijs ethnicoꝝ inueniref scriptū. Et sic̄ tribꝰ diebꝰ sup egiptios fuerūt tenebre. ī terra ⁊o ic̄ssen vbi erāt filij israhel lux erat. ita modo q̄si ecōtrario sup filios israhel erāt tenebre aljs nationibus luce fruentibus. Quia tribꝰ horis p̄tēse sūt tenebre. ideo ⁊ nos celebram⁹ tenebras. etiā triduane mortis q̄si triduanas facim⁹ exequias. qz nec alibi monachi. ir. faciūt lectiones nisi p̄ mortuis. ⁊ tūc etiā primatus tenebraꝝ insinuaf. q̄ in illis diebꝰ cepunt p̄cedere diē. Extinctio cādelarum fugā signat aplorꝝ. Vel qz paulatim occisionem. p̄phetarū a p̄rana generatione factā. ⁊ tandez dñi mortē intellige.

De clamore domini ad patrem. Capitulum. CLXXVI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ET circa horã no
naz iesus clamauit voce magna
dicẽs. Heli vel heloy lamazabatani. vna
dictio ẽ hebrei. ꝛ sonat de? me?. Hel eñ no
mẽ dei ẽ. oy. i. meus. Quid aũt sonet vox
illa xpi euãgelista interpꝛat? ẽ. Hinc pa
tet. qꝺ psalm? qui eisdẽ verbis incipit de
xpo. scriptus ẽ. nõ vt quidã putãt ex pso
na dauid. vel hester vel mardochei. Et di
xerũt quidã. Heliã vocat iste. Hy roma
ni erãt. nõ itelligẽtes hebreũ. Clamabat
aũt iesus se derelictũ a patre. nõ qꝺ deitas
separata esset ab humanitate. sed qꝛ ita tra
dit? erat a patre calamitatib?. qꝺ videbaꝫ
derelictus. Vel se derelictũ a patre dicit.
qꝛ tunc fere inuitis videbaꝫ passio eius.
qꝛ de toto genere hominũ nõ videbatur
quis redimi. nisi latro qui sol? cre
debat in eu. Vñ dicit in isaia. Fa
cius sũ sic qui col ligit stipulã i mes
se. Et in psalmo. Singulariter sũ
ego donec trãseã. excepta beata vir
gine. quã etiã tũc credidisse credi
mus. In huius modi eñ semꝑ ipa excipit. De morte
dñi post gustatũ aceti. C.CLXXVII.

Metaphorice lo
quit isaias. cũ forte
tpe messis ꝓposuit
paterfamilias colli
gere messem. non in
uenit nisi de spicis
stipulam. ita fuit de
xpo. cũ tpegre debe
ret messem suã. i. iu
deos colligere. nõ in
uenit nisi solũ latro
nem fidelem.

PSalm? dixit ie
sus. Sitio. Vas aũt erat ibi po
sitũ aceto plenũ ꝛ vn? ex militib? imple
uit spongiã aceto. ꝛ eã imposuit harũdi
ni suppositã isopo. ꝛ circũligatã. ꝛ dabat
ei bibere. Fuerũt qui dicerẽt crucifixos ci
tius mori. si aceto cũ felle biberent. ꝛ ideo
milites aceto secũ tulisse. vt citi? possent
liberari a custodia. si citi? morerent quos
crucifixerãt. Potuit esse. qꝺ vile vinũ se
cũ tulerãt ad bibendũ. ꝛ ex calore ẽ si aceto
factũ ẽ. Vñ ad notandũ eius acredinem.
alius euangelista dicit vinum mirratũ.
alius cũ felle mixtuꝫ. Cũ qꝫ libasset iesus
aceto. dixit. Cõsummatũ ẽ. quicquid scꝫ
fieri oportebat anteqꝫ moreret. Vel vici
um humane corruptionis dixit esse con
sũmatũ. Iesus aũt clamauit voce magna
dicens. Pater in manus tuas cõmendo
spm meũ. ꝛ ĩclinato capite tradidit spm.
De signis i morte dñi. C.CLXXVIII

ET ecce velum tẽ
pli qꝺ erat ante sancta scoꝝ scis
sum ẽ a sũmo vsqꝫ deorsũ. Remigius di
cit velũ qꝺ dicebaꝫ exterius scissũ esse. qꝺ
mistice mũ dictũ ẽ. vel forte etiã velũ ap
pensũ ante fores tẽpli. qꝺ ad regẽdas fo
res appositũ ẽ. dicit iosephus cũ interiori
velo scissum. Hã ꝛ i euãgelio nazareorũ
supluminare tẽpli infinite magnitudinis
fractũ esse legit. auditaſqꝫ voces in aere.
trãseamus ex his sedibus. Terra quoqꝫ
mota ẽ. petre scisse. monumenta apta. Et
quidã sancti surrexerũt a mortuis. ꝛ ve
nerũt in ierusalem ꝛ apparuerũt multis.
Forte hi fuerũt de quibus sup epiaꝫ ad
hebreos legit. qꝺ multũ affectauerũt sepe
liri in terra sancta. vt cũ dño resurgente
resurgerẽt. Utrũ aũt aliqui eoꝝ ita pmã
serint. ꝛ cũ dño ascẽdẽte ascenderint nesci
mus. Beda sup matheũ. Isti credẽdi sũt
cũ ascẽdente ascendisse simul corpe. Qꝺ
aũt aliqui eorũ iterũ mortui sint. postqꝫ
dñm surrexisse testificati sunt scimus. qꝛ
corpa quorũdã adhuc quiescũt in ierusa
lẽ. ꝛ sanctus scari oth vnus eorum fuisse a quibusdã phibet. His vi
sis centurio. ꝛ qui cũ eo custodiebãt iesum. timuerũt ꝛ dicebãt. Vere fi
li? dei erat iste. Quia hora nona mortuo dño cẽturio. fact? ẽ pco fidei nre. Et psi

Dicit sanctus scari oth fuisse abbas quo
nachi inconsolabili
ter dolentes mortui
sunt. ꝛ adhuc cõpagi
nati videnť.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

dis recedentibꝫ licuit ioseph ⁊ nichodemo disponere ꝺ̄ funere. ⁊ mulieribꝫ accedere ꝑpius. Ideo hora nona cōuenim⁹ nō ad missale officiū. ſꝫ q̄ſi ad funeris obſequiū

Dō fractis cruribus latronū xp̄s lan ceatus eſt. C. CLXXIX.

Videi autē ne rema

nerent pendentes in cruce in magna die ſabbati. rogauerūt pilatum ut frange rentur crura eorum. et tollerentur. ne feſtum horroze ſiduturni cruciat⁹ fedaret. Cūq; milites primi fregiſſet crura latronū. ⁊ veniſſent ad ieſum. inuenientes eū mortuū. os nō cōminuerūt ex eo. Sꝫ vn⁹ militū lācea dextrū lat⁹ ei⁹ p foratuit. ⁊ ꝑtinuo exiuit ſanguis ⁊ aqua. ⁊ qui lāceauit eū. vt tradūt quidā. cū fere caligaſſent oculi ei⁹ ⁊ caſu tetigiſſet oculos ſanguine ei⁹ clare vidit. Ire ſuper locū vbi crucifix⁹ e. hoc ſcriptum e grece. othzos .i. hic de⁹. baſileoſiſmon .i. rex nē. proſeonas .i. ante ſecula. glāſe .i. opar⁹ e. ſothias .i. ſalutes . emeſoris .i. in medio gis .id eſt terre.

Opinio e crucē dñi xv. pedes habuiſſe i altū. ⁊ tabulā ſuppoſitā pedē ⁊ dimidiū.

De ſepultura dñi. C. CLXXX.

Cum autē ſero

factū eſſet. ioſeph decurio .i. vn⁹ de ōrdine curie ab arimathia q̄ eſt rama tha ciuitas helchane patris ſamuelis. di ues ⁊ iuſt⁹. de quo etiā quidā putāt cōſcri ptū eſſe pſalmū. Beat⁹ vir. q⁹ nō cōſenſit actibꝫ ⁊ pſilijs alioz. petijt a pilato corp⁹ ieſu. q⁹ ⁊ ipſe diſcipul⁹ erat ieſu. ſꝫ in occulto. venit quoq; etiā cū eo nichodem⁹. ferēs mirre ⁊ aloes q̄ſi libras centū. Iſta amaritudine ſua vermes arcēt a corpib⁹ mortuoz. ⁊ accepunt corp⁹ ieſu. ⁊ inuoluerūt ſindone quā emerat ioſeph. ligauerūt linthzis albis. q̄ credit⁹ attuliſſe nichodemus. Erat aūt nō lōge monumētū nouū in petra excīſū i quo poſuerunt eū. Et q⁹ i ſimplici ſindone inuolutū e corp⁹ ieſu. inſtituit ſilueſter papa. vt ſacrificiū altaris in lineo trā panno celebretur.

De ſepulchro dñi. C. CLXXXI.

E monumento

dñi dicit beda ſup marcū. q⁹ domus fuit rotūda de ſubiacēte rupe excīſa. tante altitudinis. vt vir hō manu extēta culmē poſſet attingere. Introitum hūs ab oriente. cui magnus lapis appoſitus erat poſtio. In pte ei⁹ aquilonari locus dñici corpis de eadē petra fact⁹ e. ſeptē pedes hūs lōgitudinis. tribꝫ palmis altꝰ cere ro pauimēto eminēs. q̄ſi ſarcofag⁹ ſuppoſitus pauimēto. Vel i ipo pariete locul⁹ factus erat. ſic fit i muris domoz ad vtenſilia reponēda. Nā ⁊ dicit beda. locū illum nō deſup. ſed a latere meridiano patulū. vbi corp⁹ efferebat. q̄ō tū ⁊ prioꝛi ſententie cōgruit. vt eſſet q̄ſi ſarcofag⁹ inclinat⁹ ſuper latus. apturā a latere hūs nō deſup. Coloꝛ vo monumēti ⁊ loculi rubicūdo. ⁊ albo ꝺ̄ eſſe p̄mixt⁹. Et erāt maria magdalene ⁊ altera maria ꝓſiderātes vbi poſitū erat corp⁹ ieſu. Et reuerētes parauerūt vngēta. cōdiu licuit eis opari. Sabbato enim quieuerūt.

De cuſtodibus ſepulchri. C. CLXXXII.

Altera autez die

q̄ e poſt paraſceuen cōuenerunt ſacerdotes ⁊ phariſei ad pilatū dicentes. Hic ſeductoꝛ adhuc viuēs dixit. poſt tres dies reſurgā. Jube g̃ cuſtodiri ſepulchrū ne diſcipuli ei⁹ furto ſublatum ſurrexiſſe dicāt. Scōm hāc lram pater. q⁹ ſabbato hec facta ſūt. Tū remigi⁹ exponit hic paraſceuē p̄parationē dñice paſſionis. q̄ incepta e a prima vigilia noctis. vt p̄dixim⁹. Et legit ita. Altera aūt die q̄ e poſt hāc paraſceuen. i. poſt inceptionē hui⁹ p̄parationis. Hec e ipa ſexta feria. q̄ orta e poſt ei⁹ inceptionē. Ihſu e forte remigio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

quia ea die posuerunt iudei custodes se/pulcri.⁊ signauerunt lapidē.qō sabbato nō fecissent.Ñ pilatus ait.Habetis custodiā.i.do vobis licētiā ponēdi custodes Ite custodite.Qō⁊ fecerūt. Nota.cū i passionibꝫ scōꝝ⁊ mortibꝫ solēnizet eccle sia⁊ iocūdet.potius i die mortis saluatoris sui exultare⁊ solēnizare deberet.Sūt ꝯ tres cause q̄ assignant a sanctis pūbus. quare nō solēnizat⁊ exultare nō ꝑsumit. Prima ꝑ ruboꝛe peccati cōmissi i adā.ꝑ quo subijt dñs ea die patibulum crucis. Secūda ꝑ ꝓcepto.qō dictū ē ꝑ ꝓphetā ꝑ moi sen.dñs pugnabit.ꝑ nobis.⁊ vos tacebitis.Tertia ꝑ ministerio.vt q̄si ꝑ hoc ostē dat ecclesia se discordare ab inimicis immolando. De aduentu mulierū ad sepulchrum.C.CL.XXXIII.

VEspere autē sabbati q̄ lucescit i prima sabbati cū adhuc tenebre essent venit maria magdalene⁊ maria iacobi⁊ maria salome ad sepulcrū cū aromatibꝫ q̄ parauerāt.Quidā nō nisi duas venisse dicunt.qꝫ sup̄ tm̄ due dicte sūt cōsiderasse sepulcrū.⁊ reuertētes parasse aromata.Et dicunt.qō additū ē hic.⁊ salome.expositio ē alteri⁹ marie tacite.Contra quos sufficit opponere vsū ecclesie.q̄ tres rep̄sētat.Crisostom⁹ dicit matrē filioꝝ zebedei vocatā salomā. Etiā lucas dicit ꝑter marias affuisse iohannā.q̄ tradit fuisse vxoꝛ cuze ꝓcuratoris herodis.Noīe vespis vt dicit augustinus de cōcordia euangelistaꝝ noctē significat a ꝑte totū.Et ē sensus.Vespere sabbati.i.nocte sabbati.Sz ne de ipso vespere qō ē intriū noctis intelligam⁹.mutauit genus.⁊ ait.q̄ referēs ad sensū non ad nomē.q̄ scz noꝛ lucescit i prima sabbati.hoc ē cuius finis ē diluculū prime sabbati.i.dñice.q.d. Nocte sabbati venerūt non tamen qualibet noctis parte sed diluculo. De alio ordine dierum.C.CL.XXXIIII.

IN hac nocte terminatus ē ordo dierū naturaliū.qui erat vt dies ꝑcederet noctē.Deinceps fit cōmutatio temꝑum.Fecit creatoꝛ.vt noꝛ ꝑcedat diē.Et hec noꝛ cōmunis fuit⁊ sabbato⁊ dñice diei.Et ita ꝑ sinodochen dicit dñs fuisse i corde terre tribꝫ diebus⁊ tribus noctibus.accipiēdo ꝑ extremā ꝑtem parasceues totū diē cū nocte sua.⁊ sabbatū totū.⁊ ꝑ noctē dñice diei ipam dñicā. Tñ augustinus videt hāc mutationem velle factā i parasceue.vt noꝛ.v.ferie fuerit etiā parasceues.⁊ oꝛto iam sole.i.cum celū iam ab oriētis ꝓtibus iā albesceret. dicebāt ad inuicē

Quis reuoluet nobis lapidē ab ostio monumēti. Et respiciētes viderūt reuolutū lapidē.⁊ angelū sedētē sup̄ eū.Jam em̄ terre motus factus erat domino resurgēte.⁊ clauso sepulcro egressus erat iesus.Cuidā aūt monacho sancti laurētij rome extra muros āno ab incarnatione dñi.M.c.xj.mirāti de cūgulo suo quo cinct⁹ erat insoluto⁊ ꝓiecto ante eū.noꝛ i aere facta est.Sic potuit clauso ꝛ̄ps ꝓdire

Per hoc fecit ꝙ nocte dñice diei surrexerit.cū in genesi dictū sit.primo dixit deus fiat lux⁊ facta ē lux.

sepulcro.Angel⁹ aūt ꝓius tulit lapidē vt egressū iā factum indicaret. Pre timoꝛe autē ei⁹ exterriti sūt custodes vñ iacebāt velut mortui.

Nota ꝙ de apparitione angeloꝝ videt cōtrarietas inter euangelistas. Matheus em̄ dicit.ꝙ mulieres inuenerūt vnū sedētem ad ostiū monumenti.sup̄ lapidē reuolutū.nec̄ cōmemorat plures.Marc⁹ dicit.ꝙ inuenerūt i dextris loculi sedētē. Lucas dicit ꝙ inuenerūt duos stantes. Johānes qui tanc̄ vltim⁹ q̄si correctioꝛ dicit.ꝙ duos inuenerūt sedētes.vnū ad caput⁊ aliū ad pedes.Licet autē diuersa sunt hec.nō tñ aduersa.Credimus tamē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

q̄ tres apparuerūt angeli. vnus primo sedit sup lapidē. qui trāstulit se ad terrā loculi. in quo erāt alij duo. primo stātes postea sedentes. Opiniones de hora resurrectionis. C. CLXXXV.

De hora quidē resurrectiōis queri solet. de qua varie loquūtur auctores. Iero. i libro sq̄ xij. questionū. vespe sabbati. ait matheus. Marcus vo. et valde mane vna sabbatorū venit ad monumētū orto iā sole. Huius questionis duplex ē solutio. Aut eīm nō recipim⁹ marcū. oīb⁹ grecie libris pene hoc capitulū i fine nō habētibus. aut vterq̄ verū dixit. Matheus q̄ dīs surrexit. i. vespe sabbati. Marcus q̄ vidit eū maria magdalena. i. mane Ambro. i fine expositionis luce. nō vespascente die. sed noctis vespe dīs surrexit. Deniq̄ grec⁹ sermo. p vespe habet sero. Sicḡ dīs nō i vesprimo tpe sz sero. i. p̄funda nocte surrexit. vñ et ad monumētū mulieres potuerūt accedere custodibus quiescentibus. Et principes sacerdotū dixerūt. q⁹ discipuli ei⁹ nocte venerūt. Ut aūt scias nocte vel mane factū. mulierū alie sciūt. alie nesciunt. Sciūt q̄ nocubo obseruāt. nesciūt q̄ recesserūt. Una maria magdalena scōm iohannē nescit. altera maria scōm matheū scit. Hāc eadē ante scire et postea nescire nō potuit. Deniq̄ alterā esse cognosce

Cōmunis opinio ē vnaz mīm fuisse magdalenā. pōt tñ determinari. q̄ dicit ambro. alterā. i. eandez alteratam.

Illa admittit tenere pedes dñi. hec p̄hibetur. Illa angelū videre meruit. hec primo cū venit. neminē vidit. Illa discipulis dīm resurrexisse nūciauit. hec raptuz esse putauit. Illa gaudet. hec plorat. Illa xp̄o occurrit. hec mortuū querit. Augustinus vt sup̄ dixim⁹. dicit eū diluculo surrexisse. cui cōsentit auctoritas illa. q̄ dicit dīm. xl. horis fuisse mortuū. et totidē horis post moratū in terra ante ascensionē quia horis. iiij. vespertinis parascues. et xxvj. duarū noctiū. et vnius diei. Ecclesia quoq̄ assentire videtur. q̄ matutinas laudes p̄ xp̄i resurrectione celebrat. Pro p̄dicta vo sententia ambrosij facit. q̄ samson i typo resurrectionis media nocte surgens. tulit portas gaze. Sicḡ anima xp̄i redijt ab inferis.

et reddita ē corpi facto impassibili. Utrū aūt anima xp̄i tūc facta ē impassibilis. cū egressa ē a corpe. an tūc

Forte. p prima sentē tia iero. facit q̄ apli tradiderūt ea nocte nō dimitti populuz ab ecclesia vsq̄ ad p̄fundā noctē.

demū cū reddita ē corpi. ne sine corpe glorificaret. nō memini me legisse. De sanctis quos eduxit de inferno. si querit. vbi fuerint post resurrectionē. dē⁹ nouit. Vel sic dr de dño fuerūt in extremis maris. i. super amplissimos fines orbis. De diuersitate aduēt⁹ mulierū ad monumētū. q̄ videt in euangelistis esse. Vñ et porphirius irridet eos. et de apparitionibus. et de numero angelorū. glosa augustini supermatheum plene diffinit. Hoc dixisse sufficiat. q⁹ decē apparitiones xp̄i post resurrectionē legunt in euāgelijs. Quinq̄ ipa die resurrectiōis. et quīq̄ postea. In aplō legit. q⁹ visus ē iacobo. et quingētis fratribus simul. sed nec tēpus nec modum determinat. Quidā dicūt. q⁹ mortuo domino. iacobo vouit se non comesturū donec xp̄s resurgeret. et ideo dicūt. q⁹ eadez die resurrectionis apparuit illi. Fuerūt et qui dicerēt ioseph eadē vespa q̄ sepelinit dīm a iudeis incarceratū. et nichodemuz latuisse. et demū factū discipulum. et ideo ante alios statim apparuit ioseph in carcere ad consolandū. Q⁹ angeli locuti sunt mulieribus. C. CLXXXVI.

Et factuz ē cum mente consternate essent mulieres de hoc q⁹ viderāt. Ecce duo viri. id ē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

angeli in corpibus humanis steterũt se/cus illas. Cũq; declinarẽt vultũ in terrã. dixerunt angeli ad illas. Quid queritis viuentẽ cũ mortuis. id est i sepulcro. qui locus est mortuo?; Nõ est hic. surrexit. si cut dixit vobis dũ esset in galilea. Nota q; sancte mulieres nõ corruerũt. sed incli nauerũt vultũ. Et ideo mos ecclesiastic? est. vt exẽplo earũ etiã in memoriã dñice resurrectionis. & in spem vite nostre. om/nibus dñicis diebus & a pascha vsq; ad penthecosten nõ flectimus genua orãtes. Et addiderũt. Ite dicite discipulis eius & petro q; surrexit. & ecce p̃cedet vos i ga/lileã. Et recordate verbo; dñi ibant.

De cursu iohannis & petri. Capitulũ CLXXXVII.

CVcurrit autez maria magdalene & venit ad pe trũ & iohannẽ & ait. Tulerũt dñm meũ de monumẽto. & nescio vbi posuerũt eũ. Hoc agebat in ea vis amoris. vel cõstes/natio mentis. vt nõ inuentũ nõ crederet nisi sublatum. Cucurrerũt ḡ illi duo ad monumẽtũ. & nõ inuẽto corpe cũq; vidis sent sudariũ capitis & linthamina posi/ta seorsum. & crediderũt verũ esse q̃ mu/lier dixerat. & redierũt ad semetipos. id ẽ ad hospicia sua. Qd̃ dñs apparuit magdalene. C.CLXXXVIII.

MAria autẽ mag dalene q̃ cũ eis redierat ad mo/numentũ remansit foris plorãs. Cumq; introspexisset. vidit p̃fatos angelos sedẽ/tes iuxta loculũ corpis. vnũ ad pedes. et vnũ ad caput. Qui dicunt illi. Mulier quid plorãs? Que ait. Quia tulerũt do minũ meũ. & nescio vbi posuerunt eũ. Et cõuersa vidit iesum stantẽ. & nesciebat q; iesus ẽ. Dicit ei iesus. Mulier quid plo/ras? Quẽ queris? Illa existimãs ortula nũ esse ait. Dñe si tu sustulisti eu. dicito mihi vbi posuisti eũ. vt ego eũ tollã. Di/cit ei iesus. Maria. Et statim cognouit eũ & ait. Rabboni. q̃d est idẽ q; rabbi. & pe/dens voluit tangere pedes ei?. vt consue/derat. Et ait iesus. Noli me tãgere. Nõ/dũ enim ascẽdi ad patrẽ meũ. supple i cor de tuo. q. d. Quẽ tñ mortuũ queris. vi/uentẽ tangere nõ mereris. Quẽ scz cada/uer sublatũ nõ filiũ equalẽ patri putas. sed vade & dic fratrib? meis. Ascendo ad patrẽ meũ & patrẽ vestrũ. deũ meũ & de/um vestrũ. hoc est. in primo est vt me vi/deant ascendentem. De mendacio custodum. C.CLXXXIX.

QVm autem hec fierent. custodes redierũt. nunci antes principib? sacerdotum q̃ facta fue rant. At illi pecunia copiosa corrupti di/xerũt. Nobis dormientibus furati sunt di scipuli sui corpus iesu. Et mansit hoc ver bũ apud iudeos. vsq; in hodiernũ diem.

Nõ dñs apparuit mulieribus in via. Capitulum. CXC.

VEnit autez ma ria magdalene iam credens. et inuẽris alijs q̃ cũ illa prius fuerãt. ibant simul ad discipulos. iã certe de resurrectio/ne. Et ecce occurrit eis iesus dicẽs. Aue/te. Ille aũt accesserũt & tenuerunt pedes ei? adorãtes. Dixit eis iesus. Ite nuncia tẽ fratrib? meis. vt eant i galileã. ibi me videbũt. Hãc visionẽ sui i galilea p̃ cete ris dñs memorat. q; in ea credimus oẽs discipulos affuisse. Et q; probando qui/busdã duritiã cordis eo;. eos pleni? dici tur certificasse. Abierũt autẽ mulieres. & nunciauerũt omnia. xj. lugentib?. & his qui cũ eis erãt. & visa sunt ante eos sicut deliramẽtũ verba hec. Petr? autẽ surgẽs cucurrit ad monumentũ. vt lucas dicit. Et tũc verisimile est. q; dñs apparuit ei. & si nõ legatur in euangelio. De quo dici tur apparuit & petro. Quinquies prima die resurrectionis apparuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De duobus euntibus in emaus. Capitulum. CXCI.

EOdem die viſus eſt duobus diſcipulis eōrūdē? in emaus. quoꝝ vn? dicebaꝫ cleophas. tacito noīe alterius. Putaꝫ ſe lucas innuiſſe in ore ſcriptoꝝ ſancte ſcripture. Sed ambro. in lucā dicit illum vocatum amaon. Poſt vaſtationē iudee ſub marco aurelio. reſtaurata ē emaus. ⁊ dicta ē nicapolis. hec erat a ieruſalē ī ſpacio. lx. ſtadioꝝ. Tradūt greci ſcriptores herculē gigantē vno anhelitu. cxv. paſſus cucurriſſe ⁊ ſtetiſſe. ⁊ a ſtando ſpaciū hmōi vocāt ſtadiū Cūq; viij. ſtadia faciāt miliare. in ſūma ix. faciūt. vij. milia paſſuū. ⁊ quingenta. lvij. miliaria. ⁊ quattuoꝝ ſtadia. i. leucas tres. ⁊ tres ptes quarte. Ibat autē ieſus cū illis. ⁊ oculi eoꝝ tenebauꝝ ne eū agnoſcerēt. vñ videꝫ aliquid ī oculis eoꝝ fuiſſe. ne eū agnoſcerēt. Et alibi legiꝫ. Apparuit eis in alia effigie. q̄ aliquid etiā erat in eo. ne eū agnoſcerēt. Potuit etiaz eſſe vt mutatio eiuſdē corpis mortalis ī immortale nō poſſit fieri ſine q̄dā alteratione. p q̄ ſubito viſus nō agnoſceretur. vt ſi quis quē videt puerū ſi paulo poſt occurrentē ſibi iuuenē videret. nō moꝝ eū cognoſceret. Et cū cognouiſſent eū ī fractiōe panis. ⁊ euaniuiſſet ab eis. eadē hora regreſſi ſunt in ieruſalē. ⁊ inuenerūt cōgregatos. q̄ ⁊ eos qui cuz eis erant dicentes. q̄ ſurrexit dñs vere

Fregit ⁊ porrigebat illis. Ideo tres partes hoſtie. vna q̄ſi ē dñi. due porrigūtur vna ſacerdoti. altera miniſtro. vel reſeruaꝫ infirmo.

⁊ apparuit ſimoni. ⁊ illi narrabāt q̄ geſta erant in via. ⁊ quō cognouerūt eū in fractione panis. Nō dñs apparuit illis abſente thoma. C. CXCII.

QVidā aūt ex eis nō crediderūt ex quib? vn? erat thomas. Quo egreſſo cū adhuc alij colloquerentur de his que audierant ⁊ ſero iam eſſet. ⁊ fores eſſent clauſe. p timetū iudeoꝝ. ſtetit ieſus in medio eoꝝ. ⁊ ait.

Pax vobis ego ſum nolite timere

Inde eſt q̄ immittendo ptem hoſtie in calicē vbi ſignaꝫ reſurrectio. ſubdiꝫ. Pax. d. ſ. ſ. v. Oſculuz do longe poſt introductū eſt p p̄dicta ſententia.

Ipſi aūt cōturbati putabāt ſe ſpiritū videre. Nōdū eē credebant vel tertia die potuiſſe ſurgere. vel ſuſci-

taz clauſis ianuis poſſe intrare. Et ait illis. Videte manus meas ⁊ pedes meos. palpate ⁊ videte. q̄ ſpūs carnē ⁊ oſſa nō habet. ſic me videtis habere. Oſtēdit eis cicatrices manuū. pedum. ⁊ lateris. Trib? de cauſis p̄cipue reſeruauit dñs cicatrices in corpe licet incorruptibili. Ad corroborandaz fidē ap̄loꝝ. q̄ ſurrexerat. Et vt ſemp̄ repſentet patri. q̄ le gen? mortis tulit. p nobis. Et vt in iudicio videāt pfidi. in quē pupugerūt. Et vt oſtendat omni carni ſigna victorie ſue. Verbigra. Viles fortiter egit. et multis vulneribꝰ pfoſſus ē. Ait illis medicus. Vis ſanari ſine omni cicatrice. vel cū cicatricib? ſine omni deformitate. Puto q̄ in ſignū glorie ſue. ⁊ p exemplo alios animādi ad idē reſeruaret cicatrices. Et nota q̄ duo mira ſcōm humanā rationem ⁊ ſibi contraria dñs oſtendit eis. Corpus ſcz incorruptibile. ⁊ palpabile. Nam palpari nō poteſt q̄d nō corrumpiꝫ. ⁊ corrumpi neceſſe eſt q̄d palpatur. Dicit tamē beda q̄ corpus dñi. ⁊ ſubtile erat p effectū ſpiritalis potentie. ⁊ palpabile p veritatez nature. id eſt palpabile oſtenſum. vt veritatē carnis probaret. Vel poteſt dici. corpus domini vere viſibile ⁊ palpabile. aliis incorruptibilibus. A corruptibilibus vero videri ⁊ palpari nō pōt. niſi miraculoſe.

Nō poſtq̄ comedit cū eis inſufflans dedit eis ſpiritū ſanctū. C. CXCIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Adhuc illis non credẽtibꝰ. ait iesus. Habens hic aliquid qđ mãduceꝫ. Et obtulerũt ei ptẽ piscis assi. ⁊ fauũ mellis. Et manducãs. reliquias tedit illis. Sꝫ sciẽdũ ẽ cibos a dño nõ solũ post resurrectionẽ sumptos. sed eriã assũptos sic̃ aqua missa ĩ ignem assumiꝫ. Ante morẽ vo sũptos ĩ alimoniã. Aliter eñ absorber aquã terra sitiẽs. aliter radi? solis cãdẽs. Et ait illis. Hec sũt verba q̃ locutus sũ cũ adhuc vobiscuꝫ essez. i. similis vobis passibilis. Tũc aperuit eis sensũ. vt intelligerẽt scripturas. ⁊ dixit eis. Vos eritis mihi testes hoꝛ in oẽs gẽtes. incipiẽtes a ierlm. Gauisi sunt g̃ discipuli viso dño. i. agnito. Dixit g̃ eis ite rum. ℣ Pax vobis supple sit. vel est. Inde ẽ q̃ audita p̃nũciatione euãgelij vertimur ad ꝓximẽtẽ. id est ad ierlm. gras agẽtes q̃ inde venit ad nos euãgeliũ.

Cũ vicarius xp̃i põnifex. sez dicit populo ℣ Pax vobis. tm̃ ĩtelligiꝫ. sic. Qui vt ostẽdat se xp̃i vicariũ. qñqꝫ dicit pax vobis. i. tũc cũ primo vertiꝫ ad pl̃m ĩ missa. quia hec fuit prima voꝛ xp̃i ad discipulos post resurrectionẽ. Insiar vo alioꝝ sacerdotũ dicit postea dñs vobiscũ. vt se vnũ ex nobis esse ostendat.

Hec cũ dixisset ĩsufflauit. et dixit eis. Accipite spm̃ sanctũ. quoꝝ remiseritis peccata remittuntur eis. et quoꝝ retinueritis retẽta erũt. Huic quidã sentẽtie adhereꝫ dicẽtes. Neminẽ posse soluere vel ligare nisi habeat spm̃ scm̃ quo auctoze hoc faciat. Sꝫ attedere debẽt. q̃ eriã añ resurrectionẽ dedit eis iesus eãdẽ potestatẽ sine insufflatione. nec tm̃ legiꝫ ibi dedisse spm̃ scm̃ eis. Que duo p̃dixit moises ibi. fuxerũt mel de petra. i. potẽtiã ligãdi ⁊ soluendi. ⁊ miraculoꝝ a xp̃o immuni a ꝑccato cꝫuis mortali. ⁊ postea oleũ de saxo durissimo. i. eandẽ potẽtiã cũ spiritu sancto. de xp̃o impassibili.

Qñ apparuit thome. C.CXCIIII.

Vnqz euanuisset ab eis. redijt thomas. Dixerũtqꝫ alij ad eũ. Vidim? dñm. Qui dixit se nõ crediturũ. nisi videret ⁊ tãgeret cicatrices vulnerũ. ℣ Post dies aũt. viij. cum essent discipuli int? ⁊ thomas cũ eis. stetit iesus ĩ medio ianuis clausis. ⁊ ait thome. Infer digitũ tuũ huc. ⁊ vide manus ⁊ latus ⁊ noli esse incredulus sed fidelis. Rñdit thomas. Dn̄? meus ⁊ dñs meus. sez tu es. Et ait iesus. Quia vidisti me thomas credidisti. beati qui nõ viderũt ⁊ crediderũt. Tñ quidã dicit thomã tm̃ vidisse. nec ausũ tãgere. q? xp̃s tm̃ dixit. q? vidisti me. Sꝫ q? visus p quoliber sensu poni solet. põt dici. vidisti. i. tetigisti ꝑ tim q? dñs dixerat. Infer digitũ tuũ huc ⁊ vide. Hec ⁊ alia fecit iesus ad robur fidei nr̃e. ⁊ multa q̃ nõ legunt in euãgelio.

De apparitione ad mare tyberiadis. Capitulum. CXCV.

Post hec aũt manifestauit se iesus ad mare tyberiadis. ℣ Piscabant aũt discipuli. vij. nocte quadã. vt haberent cibos. Et cũ nihil prendidissent. mane stetit iesus in litore. Cũqꝫ ad vocẽ eius in dextra nauigij rete misissent. implcuerũt illud. c. liij. magnis piscib. Et ait iohãnes. Dñs ẽ. Tunc petrus misit se ĩ mare. Alij nauigio venerũt. ⁊ inuenerũt prunas ĩ litore. ⁊ piscẽ superpositũ. ⁊ panem iuxta positũ. ⁊ assantes simul de piscibus. quos prẽdiderãt. manducauerũt cũ iesu. scientes quia dñs est. Et fuit hec tertie vici manifestatio. Sꝫ p? quot dies ab octaua die resurrectionis. nõ est determinatũ. Tunc dixit iesus petro. Simon iohãnis diligis me pl? bis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Interrogabat dñs qđ sciebat. Sed in/
nuit vt r corde credam⁹. r ore pfiteamur
Et ait petrus. Etiã dñe tu scis q⁹ amo te.
Nõ ẽ sic distinguẽdũ. etiã dñe. vt sꝫ di/
xisset se diligere plus alijs. Hoc eñ nesci
ebat. sed abũdat ideomate hebreo. Tacẽs
ḡ qđ ignorabat rñdit qđ sciebat. Vel ita.
Domine amo te. r etiã tu scis q⁹ amo te.
q.d. Teipsum testẽ inuoco. q⁹ amo te. Di
cit ei iesus. ¶Pasce agnos meos. q.d. Ex/
hibitio opis. sit. pbatio dilectiõis. Cum
quesisset idipm secundo. r idem respon/
disset petrus. Iterũ subdidit. ¶Pasce ag/
nos. m. ¶Post tertiã vo rñsionẽ subdidit.
¶Pasce oues meas. q.d. ¶Pasce docẽdo.
pasce opando. pasce moriẽdo. Tũc dixit
ei iesus. Cũ senueris extẽdes manũ tuã.
r alius te cinget r ducet quo tu non vis.
significans. q⁹ crucifigeret. nolens scõm
sensũ carnis. Et addidit. Sequere me. i.
sequeris me in genere mortis. Opi/
niones de morte iohãnis. C.CXCVI.

Hinc cepit iesus
abire. r cepit petrus eũ sequi. pu
tans hoc sibi a dño mandatũ. Sequeba/
tur etiã eũ iohãnes. Cõuersus petrus vi
dit illũ sequentẽ. r ait ad iesum. Dñe. hic
aũt quid? supple patiet. Post ꝫ eñ audi
erat se crucifigẽdũ. voluit etiã fratris exi/
tũ cognoscere. Rñdit iesus. Sic eũ volo
manere donec veniã. ¶Putauerũt ḡ disci/
puli iohannẽ nõ moriturũ. donec xps ve/
niret ad iudiciũ. Sꝫ nõ erat magnũ da/
re dilecto nõ mori. cũ dissolui r esse cum
xpo melius sit. Dixit ḡ dñs. q⁹ in pace se/
nũ finiret. Tñ fuerũt qui dicerent. sic eũ
adhuc viuere. q⁹ cũ in defossum sibi tumu
lũ post celebratã missam descẽdisset. lux
magna p aliquot horas circũstantes ful/
sit. r qui aderant ceciderũt. Cũq⁹ post lu/
cem surgẽtes accessissent ad tumulũ ei⁹.
vacuũ inuenerũt. tñ terra leuis scaturiebat
in fundo. sicut in fontib⁹ solet harena bul
lire. r adhuc qñq⁹ eadẽ scaturigo bullire
ibi videtur. Unde multi putauerũt eum
viuere sub terra. r anhelitu eius scaturi/
ginẽ fieri. Alij aũt translatũ ad celum pu
tãr. De hmõi vo melius ẽ pie dubitare.
q̃ temere diffinire. De apparitione
dñi in galilea. C.CXCVII.

Undecim aũt di
scipuli abierunt in galileam. ad
montẽ vbi constituerat illis iesus. Et vi
dentes eũ. adorauerũt. quidã aũt dubita
uerũt. Et exprobrauit illis duriciam cor/
dis eor⁹ r ait. Data est mihi oĩs potestas
in celo r in terra. id est nũc apparet omni/
potẽtia mea. Vel ita. Dixeram vobis. in
viam gentiũ ne abieritis. sed quia iudei
abiecerunt me. quasi dederunt mihi po/
testatem mittendi vbiq⁹ terrarum sub ce
lo. Unde subdidit. Ite in orbem vniuer/
sum. r pdicate euangelium omni creatu/
re. id est homini pro quo facta est omnis
creatura. Vel quia habet participationẽ
cũ omni creatura. Unde r homo micro/
cosmus. id est mi/
nor mũdus dicit.
Et addidit. Do/
cete omnes gen/
tes. id est omnia
genera gentiũ ser
uare. q̃ dixi vobis.
baptizantes eos i
noĩe patris r filij
r spũs sancti. In
inchoatiõe opum
nostror⁹ eandẽ p/
ponimus formã
verbor⁹. sꝫ inuo/
cando orantes. vt ad honorem trinitatis
fiat opus quod inchoamus. r vt trinitas
nobis cooperetur. In baptismo autem di
citur affirmando. r est. Baptizo te in no
mine patris r filij r spiritus sancti. id est
ministerium baptismi ago. sed auctori/
tas penes trinitatem est. Qui crediderit
r baptizatus fuerit. saluus erit. qui non
Quasi diceret. qđ i
aure audistis pdica
te sup tecũ. Inde ẽ
q⁹ euangeliũ legit in
edito tanq̃ vbiq⁹ et
ab omnibus audiẽ/
dũ r cozã omnibus.
¶Primo fit signũ cru
cis sup librum. q.d.
Dic est liber crucifi/
xi. post in fronte r in
pectore ẽsti in vtroq⁹
suplimnari.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

crediderit cõdemnabit. Nõ ait. nec baptizatus fuerit. Sine baptismo eñ saluat hõ. cũ eũ excludit articulus necessitatis. nõ cõtẽptus religionis. Eñ qđ dictũ est. nisi quis renatus fuerit ꝛc. sic intelligit. Qui cõtẽpserit renasci. Ordini verborũ dñi adhecẽt hereticibus huius tpis dicẽtes. Nõ oportere baptizari nisi credentem. ꝛ ideo nõ recipiũt baptismũ puulorũ. Sz nõ intelligũt tẽpus. quo hoc dictũ ẽ. Primo eñ qz p̃dicabãt adultis. baptizandi erant adulti. quoꝝ fides exigit in baptismo. Postmodũ puuli eorũ. q̃p adultis põt intelligi hoc esse dictũ. Vel si p oĩa sic expone. Qui

credideri ꝛ bap. f. hoc ẽ qui in fide baptizabit. Oportet eñ baptizandũ. vel p se. vel p aliũ credere. Signa aũt eos qui crediderint. hec sequent. In noĩe meo demonia eiciẽt. linguis loquent nouis. serpentes tollẽt ꝛc. ꝛ hoc quoꝝ p tpe dictũ ẽ. Tũc eñ signa fiebãt p infidelib? cõuertẽdis. Quia q̃ signa nõ sunt necessaria. nõ modo fiunt sicẽ passim tũc fiebãt. Nos eñ cũ arbusta plãtam? rãdiu infundim? aquã. quousqꝝ in terra conualescant.

Generale eñ fuit in primitiua ecclesia. q illi qui eribãt de fõte statim loquebant linguis.

De ascẽsione dñi. C.CXCVIII.

Ie autẽ ascẽsionis venit ad eos in ierlm. ꝛ ait. Scdete i ciuitate quousqꝝ induamini virtute ex alto. Cũqꝝ comedissent cũ eis vñ intelligit sextã hoã trãsisse. eduxit eos foras in montẽ oliueti versus bethaniã. Et eleuatis manib? bñdixit eis. Et videntibus illis eleuatus ẽ in celũ. ꝛ nubes lucida baiulabat eũ ministerio angelorũ. Cumqꝝ tã subtractus esset ab oculis discipulorũ. tñ adhuc intuebant in celũ. ꝓpterea duo angeli i forma virorũ steterunt iuxta illos. ꝛ dixerũt. Viri galilei quid aspicitis in celũ. q. d. Recedite. nec expectetis iesum. vt modo redeat. tñ in fine tempum sic veni/ et quẽadmodum vidistis eũ euntẽ in celũ baiulũ. scz nubib? descẽdere i aera. Illi aũt regressi sunt in ierusalẽ. ꝛ expectabãt ꝓmissum spiritũ. Quo accepto tẽpoꝛib? suis ꝓfecti p̃dicauerũt vbiqꝝ dño coopante et sermonẽ cõfirmãte. sequẽtibus signis. Et nota differẽtiã. Translatus enoch ẽ. subuectus est helias. ascẽdit iesus. ꝓpria sui virtute.

Hanc vltimã ꝓcessionẽ post iesum repsentat ecclesia dominicis dieb? egrediẽdo de ecclesia. ꝛ redeundo ad eã. q̃si de ierusalẽ exiẽs. ꝛ rediẽs in ierusalẽ. ꝛ sequendo crucẽ. vt illi crucifixũ. Et licet illi redierint sine iesu. tñ nos redim? cũ cruce q ipse dixit. vobiscũ sum vsqꝝ ad cõsũmationẽ seculi. Et nota q primitiua ecclesia obseruauit diẽ dñicã vt. ꝛ modo. ꝛ etiã feriã quintã i memoriã ascẽsionis. ꝛ tũc quinta feria fiebat ꝓcessio. Sed multiplicatis solẽnitatibus sanctorũ. sublata ẽ solẽnitas quinte ferie. ꝛ ꝓcessio translata est ad dñicam. Eñ dicitur vulgariter q dies iouis ẽ frater dominice diei.

Sequũtur tituli capitulorũ in historiam Actuum apostolorũ.

Quotiens apparuit dñs discipulis infra quadraginta dies. c.j.
Qđ apostoli fuerũt baptizati. c.ij.
Quid rñderit dñs idiscrete q̃rẽtib?. c.iij.
De ortu ꝛ ꝓcessu p̃dicationis. c.iiij.
Quid fecerint absente dño. c.v.
Quib? ex causis angeli apparuerũt. c.vj
In quo imitamur apostolos. c.vij.
Vbi ꝛ cũ quib? se collegerunt. c.viij.
De sermone petri. c.ix.
De electione mathie. c.x.
De missione spiritussancti. c.xj.
De miraculo linguarum. c.xij.
Qđ cõmicit petrus mentientes auctoritate ꝓphetarum. c.xiij.
De pdigijs in celo fursũ impletis. c.xiiij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Exponit verba dauid de xpō.c.xv.
De implera ꝓphetia ioel.c.xvj.
De paralitico curato a petro.c.xvij.
ꝙ sibi nihil ascribebāt sz oīa deo.c.xviij.
De inuidia seduceoꝝ in aplos.c.xix.
Qō constanter responderunt ad interro
gata in concilio.c.xx.
De mutua charitate inter aplos.c.xxj.
De morte ananie ⁊ saphire.c.xxij.
De signis q̄ fiebant ab apostolis.c.xxiij.
De incarceratione apostoloꝝ.c.xxiiij.
Quō ꝑ angelū ō carcere sūt educti.c.xxv
Quō obstupuerunt illis eductis.c.xxvj.
De responsione eorum.c.xxvij.
De consilio gamalielis.c.xxviij.
Aliud exemplum de eodem.c.xxix.
De causa murmuris inter xpianos.c.xxx
De cōmendatione beati stephani.c.xxxj.
De sermone eiusdem.c.xxxij.
Prosecutio narrationis.c.xxxiij.
Quō cōputent.cccc.xxx.anni.c.xxxiiij.
Opinio Bede de eodem.c.xxxv.
Redit stephan⁹ ad ordinē historie.c.xl.
Cōmendat tabernaculū ne videat damn
nare locum sanctum.c.xlj.
Qō lapidauerunt stephanum.c.xlij.
De prima pscutione sauli.c.xliij.
De petitione simonis magi.c.xliiij.
De eunucho baptizato a philippo.c.xlv.
De excecatione sauli.c.xlvj.
Quo modo ananias ex mandato dñi vi
sitauit saulum.c.xlvij.
De inuidia iudeoꝝ in paulū.c.xlviij.
De curatione enee.c.xlix.
De conuersione cornelij.c.l.
De visione petri.c.lj.
Qō petr⁹ venit ad cornelium vocat⁹.c.lij.
Qō baptizauit cornelium ⁊ eos qui cū
eo erant.c.liij.
Quō redarguit ē petr⁹ a xpianis.c.liiij.
De continuatione historie.c.lv.
De collecta facta pauperibus.c.lvj.
De morte iacobi maioris.c.lvij.
Quis fuerit ꝓcurator substitutus pila
to.c.lviij.
De ꝓposito herodis agrippe.c.lix.
De cā inuidie tiberij ⁊ herodis agrippe
In quo herodes offendit tiberiū.c.lx. ⁊.c.lx
quō liberat⁹ ē herodes i morte tiberij.clxij
Qō gaius mādauit statuā suā erigi i tē
te morte gaij ipatoris.c.lxiij. plo.c.lxiij
De eodem.c.lxv. Quō occiso iaco
bo voluit apprehendere petrū.c.lxvj.
Quō liberatus est petrus de manu hero
dis.c.lxvij. De morte herodis.c.lxviij.
De agrippa.c.lxix.
Reditus historie ad ordinē suū.c.lxx.
Qō paulus ⁊ barnabas conuerterūt ser
gium ꝓconsulem.c.lxxj.
De discessu iohānis ab eis.c.lxxij.
De ꝑdicatione pauli ⁊ barnabe i sinago
ga.c.lxxiij. Adhuc de eodē.c.lxxiiij.
Quare transierūt ad gentes.c.lxxv.
De recepta ꝑdicatione a gentib⁹.c.lxxvj.
De pscutiōe quā passi sunt.c.lxxvij.
de q̄stiōe circūcisiōis determīata.c.lxxviij
De sermone iacobi fratris dñi.c.lxxix.
De epla missa cōuersis ex gētibus.c.lxxx
Quō ꝓsolati sūt ꝓuersos ex gēt⁹.c.lxxxj
Qō determinat q̄ sederit antiochie q̄
rome.c.lxxxij. De cā dissensiōis inter
paulū ⁊ barnabā.c.lxxxiij. Qō, phibiti
sunt apli ne irent quo volebāt.c.lxxxiiij.
De visiōe q̄ apparuit paulo nocte.c.lxxxv
Qō recepti sunt a muliere purpuraria.
c.lxxxvj. De spū phitonico a puella
electo.c.lxxxvij. De terremotu vñ ap
ta sunt ostia carceris.c.lxxxviij.
Quō a magistratib⁹ sūt dimissi.c.lxxxix.
Qō inuidia iudeoꝝ iason accusat⁹ ē.c.xc.
Quid paulus athenis fecerit.c.xcj.
De ara ignoti dei.c.xcij. Qō phi
atheniēses direēt deū nature pati.c.xciij.
De dionisio ariopagita.c.xciiij. Qō
iudei cōcitauerūt gallionē i paulū. c.xcv.
Qō disputabat paulus ephesi cōtra iu
deos c.xcvj. Qō baptizati sunt qui
baptisma iohannis acceperant.c.xcvij.
De potestate nominis iesu.c.xcviij.
De tumultu excitato ꝑ demetriū.c.xcix.
De mortuo resuscitato a paulo.c.c.
De hoc ꝙ agabus paulo ꝑdixit.c.cj.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

De eo qđ obtulit de ꝓsilio ſm legẽ.c.cij.
Qđ ligatus est paulus a ꝓside ad clamorem iudeorum. c.ciij.
De egipto qui populũ sedurerat.c.ciiij.
Qđ cognitus a populo ꝓmissus ẽ loqui ꝓsidi.c.cv.
Qđ paulus ciuẽ romanũ se fecit.c.cvj.
De scisma te orto inter iudeos industria pauli.c.cvij.
Qđ dñs confortauit paulum.c.cviij.
Quõ coniuratũ est in mortẽ pauli.c.cix.
Qđ ante ꝓsidem tertulliũ oratorem contendit.c.cx.
Qđ felix voluit pecuniam extorquere a paulo.c.cxj.
De seditiõe inter iudeos ⁊ gẽtiles.c.cxij.
De appellatione pauli.c.cxiij.
De hoc qđ rogabat agrippa festũ.c.cxiiij.
Quomodo ꝓcauit paulus coram festo ⁊ agrippa.c.cxv.
Qđ paulus missus est romã.c.cxvj.
Qđ incidẽter narrat de sacerdotibus iudeorum.c.cxvij.
De tempestate in mari quã predixit paulus.c.cxviij.
Qđ ꝓstitutos in piculo cõfortauit.c.cxix
De constantia pauli.c.cxx.
Qđ creditus est esse deus.c.cxxj.
De verbo pauli ad centurionem.c.cxxij.
Qđ sanauit ꝓncipis ꝓtꝛis ⁊ alios.c.cxxiij
Qđ recept? ẽ a fratribꝫ xpianis.c.cxxiiij.
Quo tpe libere predicauit.c.cxxv.
Quo neronis impij ãno passus fuerit.
In quibus locis puniti fue- c.cxxvj.
rint petrus ⁊ paulus.c.cxxvij.

Hystorie actuũ apl̃oꝝ.Ca.i.Quotiẽs ſꝛ apparuit dñs discipl̃is infra.xl.dies.

Anonono decimo impij tiberij cesaris adhuc ꝓcuratore iudee pilato.ꝓside sirie vitellio. mortu? est dñs ⁊ resurrexit. Resurgẽs aũt veritatẽ resurrectiõis multis cõprobauit argumẽtis.multa i corpe ꝓꝓio ostẽdẽs ꝓter naturã corꝓis immortalis.vt sic veritatẽ resurrectionis astrueret.⁊ab apostolis ⁊ coꝝ posteris oẽꝫ omnino causaꝫ hæsitatiõis amoueret.Comedit eñ ⁊ bibit cũ eis.cũ corꝓ? spũale cibo rũ alimonia minime indigeat. In corpe ꝓꝓio cicatrices osidit.⁊ cũ a natura corꝓris ĩmortalis penitus aliena sit oĩs deformitas cicatricis. Preter hæc argumẽta lucas scribẽs hĩstoriã actus apl̃oꝝ.ponit alia. Fuit eñ argumẽtũ vere resurrectionis qꝫ p dies.xl.apparuit eis loquẽs de regno dei. Nõ ẽ aũt intelligẽdũ.qꝫ singulorũ.xl.dierũ tpe apparuit apl̃is.ſꝫ ĩtra numerũ tot dierũ decies apparuit eis. vt ex euãgelica hĩstoria colligit. Ipa nãqꝫ die resurrectiõis quinquies apparuisse legit. Primo marie magdalene. Secũdo mulieribꝫ redeũtibꝫ de monumẽto.qñ tenuerũt pedes ei⁹ ⁊ adorauerũt eũ. Tertio petro.licet nõ exꝑsse habeatur de euãgelio. Quarto duobꝫ eũtib⁹ i emaus Quinto apparuit.⁊.apl̃is absente thoma .Sexto post dies.viij.apparuit eisdẽ ꝓsente thoma.Septimo.vij. discipulis apparuit ĩ piscatiõe ad mare tiberiadis.Octauo in mõte thabor qñ cõuenerãt ĩ galileã.⁊ ita ante diẽ ascẽsionis apparuit octies. Ipa vo die ascẽsionis bis apparuit.semel.xj. apl̃is comedẽtib⁹ i cenaculo.Oẽs quidẽ tã apostoli qꝫ alij discipuli necnõ.⁊ mulieres habitabãt in illa ꝓce ierlim q̃ dr mello.sed in mõte syon.vbi dauid constituerat palatiũ sibi.⁊ ibi erat cenaculũ illud grande stratũ.in quo ꝓcepit dñs sibi parare pascha.Et i cenaculo illo tũc habitabãt.xj.apostoli.Ceteri aũt discipuli ⁊ mulieres habitabãt circumquaqꝫ p diuersa hospicia. Qđ apostoli fuerunt baptisati.C.II.

Et duz comederent vndecim in cenaculo apparuit eis dñs.⁊ exprobrauit incredulitatẽ illorum et duriciam cordis.et comedit cum eis.Et conuersus precepit eis a ihĩrosolimis ne discederent.sed expectarent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

pmissionē patris.id est ab ipso pmissaz. vel a patre p ipm.⁊ patris auctoritate cō plendā dicēs. Johānes baptizauit aqua Vos autē baptizabimini spiritu sancto. non post multos hos dies. Ac si diceret. Spūs sanctus sup vos descēdēs vos pu rificabit.⁊ roborabit. De baptismo autē aplor soler dubitari. Sz sup hūc locum dicūt.beda⁊ augustin⁹.q fuerint baptizati. Ait eñ beda. Baptizabimini.qō est in spiritu sancto. Non ad illud tēpus re spicit.quo apostoli⁊ ceteri fideles illius tpis baptizati sunt aqua i remissionē pec catoz.gra spūs sancti a dño pcepta. sed ad illud quo dño mittente spiritū pleni⁹ accepunt. Ideo nōdū fuerant baptizati. nō dico aqua sed spiritu sancto.quos in telligim⁹ baptizatos baptismo iohānis. Vel qō credibili⁹ ē baptismo xpi. Cōue niēs eñ erat eos esse baptizatos.qui bap tizabāt alios.de eodē augustin⁹. Scrip tū ē qñ baptizatus ē paul⁹.qui ab ana nia baptizat⁹ ē. Sz scriptū nō ē qñ bap ti fuerint alij apostoli. Sz debem⁹ intelli gere baptizatos esse,pter illā dñicaz sen tentiā. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spiritu sancto.nō pōt intrare i regnum dei. Sic aptē volunt beda⁊ augustin⁹.q baptizati fuerint baptismo xpi.⁊ de qui busdā satis videt.q baptismo iohannis fuerint baptizati. vt de andrea philippo ⁊ petro.de quibo cōstat q fuerūt ei⁹ disci puli. Hoc dicto pcepit eis vt egrederent de ciuitate.⁊ statim euanuit ab oculis eo rum. Quid responderit dñs indi screte querentibus. C.III.

Ecce nona appa rirnio. Et statim post cometionē pi.apostoli⁊ alij discipuli⁊ mulieres de ciuitate vnanimiter egressi.iuxta pceptū dñi veniūt in mōtē oliueti.⁊ statim dñs apparuit eis. Quō aūt pcepit eis vt egre derent de ciuitate.⁊ euanuerit ab oculis eoz⁊ quō egressi de ciuitate venerunt in montē oliueti.⁊ ibi dñs apparuerit eis i historia subtexit.q3 breuis est. Tunc qui cōuenerāt cepunt eū interrogare dicētes Dñe si in tpe hoc restitues regnuz israel tpale ēntū ad quosdā imputos⁊ carnali ter sapiētes.qui vidētes alienigenā reg nare.⁊ iudeos esse sub pside. querebant de restitutione regni israel tpalis.putan tes tūca dño restituendū.sic⁊ duo disci puli dicētes. Nos spabam⁹ qñ ipse esset redēptur⁹ israel. Alij magis instructi sci entes illā restitutionē nō nisi finaliter fu turā sz circa tpa iudicij.querebant de re stitutione regni israel spiritalis.sz de di latatione ecclesie. Ac si diceret. Nūquid in hoc tpe facies qō pmisisti ecclesie? Do min⁹ aūt nō certificauit eos sup hoc. Et quedā tñ in tñsione ei⁹ posito.si scioli el sent possent intelligere.restitutionē illaz multis tpibus differendā. Nō est inquit vestrū nosse tpa vel momēta.q pater po suit in sua potestate.id est numerū tēpoz ⁊ momētoz vsq3 ad finē seculi.q tñ pūs patēt scientie. Ac si diceret. Nihil ad vos querere de secretis huiusmodi.nec ad ea pcipiēda estis idonei. Sz de his que ad vos spectāt estote solliciti.quia vos vene ra accipietis virtutē supueniētis spirit⁹ sancti.cui⁹ virtute roborati. eritis testes resurrectionis mee.primo in ierusalē.se cūdo in iudea.postea in samaria. tandez vsq3 ad vltimū terre. Ac si tacite diceret. Ante regni illius restitutionē nō solū ie rosolimā sed⁊ oēs iudee fines⁊ samarie mundi eriā terminos p circūitum fama euangelij pcurret. De ortu⁊ pcessu p dicationis.C.IIII.

Primo siquidez pdicatū est euangeliū in hieru salem.sed ,pter lapidationez stephani⁊ mortem iacobi gladio occisi. egressi sunt de hierusalem predicantes in finibus iu dee. Postea transierūt ad samaritanos ⁊ inde processerunt p vniuersum orbem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et cū hoc dixisset. secundū aliū euangeli
stā eleuatis manibꝫ bñdixit eis. Et post
benedictionē illā videntibus illis eleuat?
est. Et nubes suscepit illū ab oculis eoꝝ.
q? quasi quodā in globo baiule nubis a?
scēdit. Nō tamē iō q? ad ascendendū ege
ret ministerio nubis. sed vt per hoc osten
deret q? omnis creatura parata est obse?
qui suo creatori.

Quid fecerint absente dño. Capi. V.

De loco ascensio
nis dicit sulpicius epūs hiero?
solimitanus q? ibi cū postea edificata es?
set ecclesia. loc? ille in quo institerūt vesti
gia christi ascēderis. nunꝯ potuit sterni
pauimēto. imo resiliebāt marmora īora
collocantiū calcati eriaz pulueris a dño.
Hoc dicit esse documentū. q? vestigia im
pressa cernunt. ⁊ eandē adhuc speciē ve?
lut pīs vestigijs terra custodit. Cū iam
dñs raptus esset a cōspectu eorū. adhuc
tñ suspēsis vultibꝫ stabāt aspiciētes ī ce?
lū. cū pori? deberēt reuerti ī hierusalē. q?
dictū erat eis. sedete in ciuitate quoad us
qꝯ induamini ⁊ tute ex alto. Et ne diuti?
ibi morarent. missi sunt angeli instruen?
tes eos. Ūñ sequit. Cūqꝯ intuerent in ce
lū euntē illū. i. illo abeunte vt accusatiu?
ponat. p ablatiuo absoluto. p quo ponit
genitiu? in greco. vel cū pri? intuerent il
lū ⁊ adhuc intuerent in celū. ecce duo viri
id ē duo angeli in forma virili astiterunt
iuxta illos ī vestibꝫ albis qui ⁊ dixerūt.

Quibꝫ ex causis angli apparuerit. C. VI.

Viri galilei quid
statis aspiciētes in celū. q̄si obli
ti quid facere debeatis? Hic iesus qui as
sumpt? est a vobis ī celū. i. in eadē carnis
substātia. in q̄ assumpt? ē a vobis in celū
sic veniet quēadmodū vidistis eū euntez
in celū. i. sicut baiulis nubibꝫ vidistis eū
ascendentē in celū. sic baiulis nubibꝫ vi?
debitis eū in aere ad iudiciū venientem.

Duplici de cā hi duo angeli apparuerūt
scz vt mestos de absentia dñi cōfortarent
⁊ vt eū vere ascēdisse in celū demōstrarēt
scz in regiōe angelorū. Non sicut helias
qui raptus ī igneo curru ascēdit vsqꝯ ad
sub lunarē regionē. nec eā trāscendit sz ta
men trāslat? est in paradisum terrestrez.
qui adeo p̄minet vt pūngat ad subluna?
rem regionē. nec tamē trāscēdit. Tūc re?
uersi sunt hierosolimā a mōte qui vocat
oliueti. ꝓpter copiā oliuarū sabbati habēs
iter. i. mineresabbati distās a hierusalem
scz spacio miliarij. q? nō ampliori spacio
licebat iudeis in sabbato ꝓgredi de ciui?
tate vel villa in qua erāt. sed p̄ mille pas?
sus poterāt circa deambulare. Vel? edi?
tio habet. a mōte triū luminū. Sic autē
dictus ē mōs oliueti. q? de nocte ex pte oc
cidētis illuminabāt igne tēpli. quia erat
ignis iugis in altari. mane ex pte oriētis
primo recipiebat radios solis anteqꝯ illu
straret ciuitatē. Habebat etiam copiam
olei quod est fomentū luminis.

In quo imitamur aplos. Ca. VII.

Cūm regressi es
sent in hierusalē oēs vnanimi?
ter apostolos vsqꝯ ad eoꝝ hospicia addu
xerūt. deinde ad ꝓpria redierūt. Hāc pces?
sionē discipulorū qui vnanimiter de ciui
tate sūt egressi. ⁊ post vnanimiter regres?
si. rep̄sentat ecclesia. singulis dominicis
diebꝫ ꝓcessionē faciēs. Ūñ sicut illi egres
si sunt p̄cedente crucifixo ira ⁊ nos de ec
clesia egredimur crucē p̄ferendo. Et licet
nō redierit cū eis crucifixus. nos tamē re
deuntes crucē reportam?. Quia licet nō
redierit cū eis p̄sentia corporali. redit ta
men cū eis p̄sentia spūali. iuxta quod di
xit Ecce ego vobiscū sum vsqꝯ ad cōsumationē se
culi. In eo ergo q? egredimur crucē dñi
preferēdo. representamus. q? illi egressi
sunt precunte crucifixo. In eo q? crucem
domini reportamus. cū nō redierit cum
eis presentia corpali. representam? q? ait

r

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Uobiscū sum vsq; ad cōsummationē sēculi. In primitiua aūt ecclesia huiusmodi representatio fiebat in ecclesia. v. feria que tunc tēporis eque solēnis erat. sicut prima. quinta pro reuerētia ascensionis. prima pro reuerētia resurrectionis. Unde in vulgare prouerbiū versum ē. vt dominice diei dicaf cognata dies iouis. qz antiquitus fuit eque solēnis. Sed qz superuenerūt festa sanctorū ⁊ celebrare tot festa erat quasi onerosum. vt in die dñica fieret processio deinceps est institutū.

Ubi ⁊ cum quibus se collegerunt. Capitulum. VIII.

TUnc ascēderūt apostoli in cenaculū vbi manebāt. s. petrus ⁊ iacobꝰ. iohānes ⁊ andreaf ⁊ alij. Et mutaf hic series cathalogi Solent enī apostoli in cathalogo un hūc modū cōbinari. ℣ Petrus ⁊ andreas. Jacobꝰ ⁊ iohānes ℣ Forte ⁊ alibi ita conbinanf p carnis affinitate. ℣ Hic autē pro meritorū paritate. qz intellexit lucas in spiritu pares esse in merito petrum ⁊ iohannez. qz forte pre ceteris dilexerūt. Unde ⁊ pre alijs simul ad monumentū cucurrerūt. Et erant omnes vnanimiter pseuerātes in oratione cū mulieribus ⁊ maria matre iesu que a mulieribus distinguif. qz non potest proprie dici mulier quasi mollier. id est molliciez passa. Interdū tamē mulier pro seru nō pro corruptione ponif. vt ibi. quid mihi ⁊ tibi est mulier. ⁊ fratribꝰ eius. quod de illis debet inteligi. de quibus ante passionē dictū est. ℣ Nec; enī fratres eius credebāt in eū nunc autē credebāt. ℣ Nota qꝺ dictū est. pseuerantes i oratiōe. ⁊ nō est additū de ieiunio. Quidam enī a festo ascensionis vsq; ad festum pētheco stē ieunāt exemplo apostolorum. quos aiunt in spacio illo ieiunasse. qz in euangelio dictū est. Uenient dies in quibus auferetur sponsus ab eis. ⁊ tunc ieiunabunt. et potuit ita esse. hic tamē nō habetur. De fine petri. Capi. IX.

IN diebus illis id est in illo medio illo tēporis inter ascensionē ⁊ spiritus sancti missionē exurgens petrus in medio fratrū dixit. Cōstat enī in spacio illo factam esse mathie electionē. licet nō sit determinatū qua die. vnde quasi indiffinite dictū est. in diebus illis. Et vide. quia ex forma scripti assumpsit ecclesia formā legendi. Unde quia in actibus apostolorū frequēter inuenimus. in diebus illis. ideo cum legunf in ecclesia particule epistolarū p̄mittitur In diebus illis. Et quia in euāgelijs sepe legitur in illo tempore. iō cum singulis diebus legunf in ecclesia particule euangeliorū. premittif in illo tempore. Uiri fratres oporter impleri scripturā quā predixit spiritus sanctꝰ per os dauid de iuda qui fuit dux eorū qui cōprehēderunt iesum. qui duxit cohortē ⁊ regis ministros ad orum in quo orabat dominꝰ. Uel quia osculo tradit proditionis indicium. ⁊ ita prebuit eis ducatū. qui cōnumeratus est in nobis. i. sortitus est sortez ministerij huius. s. ⁊ apostolat⁹ qui quasi sorte vt dominica electiōe obtinuit apostolatū. Et elegāter dictū est cōnumeratꝰ quia numero nō merito inter apostolos computatꝰ est. Uel respicit ad hoc qꝺ dixerat. quia fuit dux eorū qui cōprehenderunt iesum. ⁊ sortitus est sortē ministerij huius. s. ducatus. i. habuit hunc ducatū Et hic quidē possedit agrum de mercede iniquitatis. Nō quidā mistice exponūt. id est pro accepto precio proditiōis possedit infernū. qui dicif terra morientiū. sicut paradisus terra viuentiū Alij dicunt iudā ibi sepultū. et ita possedisse. sed nō est autenticū. Dictū est ergo possedit. id possideri fecit. quia de possessione eiꝰ propria emptꝰ ē ⁊ ab alijs possessus. ⁊ suspēsus crepuit medius. ⁊ diffusa sunt viscera eius sed nō per os eius. vt sic parceret

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ori quo saluatorē osculatus fuerat. Non enim tam viliter debuit inquinari. quod tam gloriosum. s. os christi cōtigerat Dignū enim erat. vt viscera que proditionē conceperant rupta caderēt. guttur quoq; quo vox proditionis exierat laqueo arta retur. Sepe enī modū pene exprimit modus culpe. Unde abscidit̄ homini caput corporis. quia ipse sibi abscidit caput mētis. i. rationē. sicut & iudas mortuus est i aere tanq; aereis potestatibus sociādus. Congruū enī erat vt separaret̄ ab angelorū & hominū regione. qui offensus fuerat vtriq; Et ita modus & locus pene cōgruit culpe.

De electione Mathie. Cap. X.

Et notuz factuz est hic omnib habitātibus hierusalez. ita vt appellaret̄ ager ille lingua eorū acheldemach. quod est dictū eoruz Dicunt quidā hec non fuisse verba petri cū iudeus esset. & ad iudeos loquerēt. sed luce qui grece scripsit. & in hebreo nomē agri expressit. Alq dicunt q latinus interpres hoc addidit. sed meli⁹ a petro dictū accipiē. & cōtinuat̄ ei quod dixerat Notū factū est omībus habitātibus hierusalez ita vt appellaretur ager ille acheldemach lingua eorū. id est hierosolimitarū. q cū petrus galileus esset & eadez esset lingua galileorū & hierosolimitarū. tamē diuersa erant linguę ideomata. Unde petro dictum est. Vere galileus es. nam & loquela tua māifestū te facit. i. ideoma lingue galileorū. Scriptū est enim in libro psalmorū. non est dictū in libris. Unde insultat Aug. Hieronimo. libū psalmoruz p quinq; volumina distinguenti. Tūcem dici debuit in quarto libro psalmorum. Fiat habitatio eorū deserta. & non sit qui habitet in ea de suis. s. et episcopatū eius accipiat alter. id est alius. quia de multis discipulis. lxx. duobus electus ē mathias eiq; substitutus est. Vel ideo dictum est quia mathias fuit lōge alter ab eō. quia vir sanctus. iudas no neq; vel alter duorum quorū sortes misse sunt. Oportet ergo ex his viris qui nobiscum sunt cōgregati in eius tempore quo intrauit & exiuit dominus iesus. incipiens a baptismate iohannis vsq; in diem quo assumpt⁹ est a nobis. testem resurrectionis eius nobiscuz fieri vnū ex istis. q. d. Quia mortu⁹ est iudas. & sic ꝓphetatū est. quia episcoparum eius accipiat alter. ergo oportet. vt aliquē ei substituamus. qui testeꝰ nobiscū resurrectionē eius. quia dictum est nobis. Eritis mihi testes in hierusalē resurrectionis mee. s. & in omni iudea & samaria & vsq; ad vltimū terre. Et quia testis non nisi de his que vidit vel audiuit debet testimoniuz ferre. eligendus est de his viris qui a baptismo iohānis postq; cepit iesus facere & docere vsq; in diez ascensionis nobiscū fuerunt. et domini miracula viderunt & doctrinā audierūt. Et nota quod dictū est. ex his viris. non de seru infirmioꝛi & ad hoc minus idoneo. Et statuerūt illos duos alijs preferentes ioseph qui vocabat barsabas qui cognominatus est iustus. et mathiā de cui⁹ laude dubitetur. quia sufficit pro laude ei q in apostolatū eligitur. Joseph no cōmendatur. ne tanq; indignus respui videret Et habemus hic plane in glosa. quia iste ioseph qui vocabat barsabas fuit barnabas. qui postea cum paulo in apostolatū electus est. Sed nō est huic opinioni adherendū. quia ex sequentibus euidēs fiet hoc non constare. Iste ioseph nanq; fuit frater trium apostolorum filiorū alphei. nec fuit apostolus. Et orantes dixerunt. Tu domine qui nosti corda omniū. ostende quem elegeris ex his duobz accipe in locuz ministerij huius & apostolatus. de quo preuaricatus est iudas vt abiret i locum suum. Et dederunt eis sortez. Et cecidit sors super mathiam. et annumeratus est cum. xi. Nō est modo vtendū sor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ribus vt tradit Hieronimus pro hac auctoritate. quia priuilegia paucorū non faciunt legē communē. Nondū tamē miſſus eſt ſpiritus ſanctus. nec dum figure legales penitus ceſſauerāt. Ideo adhuc poſite ſunt ſortes ſicut in veteri teſtamento ſepe factū legitur. Nam ſaul ſorte electus eſt. ionathas & armiger eius ſortes iecerūt. Dauid quoq; ſortes iecit quādo xiij. ſummos ſacerdotes elegit. Si quiſ tamen cōpellitur vti ſortibus. apoſtolos imitet premiſſa. ſ. oratione ad dominū. Facta eſt ergo electio mathie inter aſcenſionē & ſpiritus ſancti miſſionē. ſed qua die incertum eſt.

De miſſione ſpūſſancti. Cap. XL.

ET cum complerent dies penthecoſtes. erāt oēs diſcipuli pariter in eodē loco. in quo facta eſt electio mathie. Sed videtur perperam dictū. cū complerentur. cum hec fuit prima. vij. dierū. quibus protelabat feſtum penthecoſtes. Tria enim erant feſta que. vij. diebus protelabantur. ſ. paſcha. penthecoſtes. & ſcenophegie. Videtur ergo potius dicendum fuiſſe cum inciperent dies penthecoſtes. Sed pēthecoſtes equinocium eſt ad quinquagenā. & ad eam ſolēnitatem. vij. diebus protelatam. Penthacun enī interpretat quinquaginta. inde penthecoſtes. quod quinquagenam ſignificat. & eſt grecum vocabulum penthecoſte. ſicut paraſceue. & ſcenophegia. Sed de hoc nomine paſcha queſtio eſt. Habent enim hebrei multa greca vocabula. quia ſepe per multas captiuitates particulares diſperſi ſunt. & fuerunt inter grecos a quibus multa vocabula retinuerunt. Eſt ergo ſenſus. Et cum complerentur dies penthecoſtes. id eſt quinquagene. illa enī dies erat quinquageſima a reſurrectione. & cum ichoarentur dies penthecoſtes. id eſt illius ſolēnitatis. vij. diebus protelande. erant omnes diſcipuli in cenaculo. Et dum eſſent pariter in eodē loco factus eſt repente de celo. id eſt de aere ſonus. quia fragor quidā inſonuit in aere tanq̄ aduenientis ſpiritus. i. ſoni vehemētis vel tāq̄ ſpiritus. ſ. vehemētis. vt ſit tanquā nota ſimilitudinis. ac ſi diceret. Venit ſpiritusſanctus in ſimilitudine venti vehemētis. vel tanquā ſpiritus ſanctus vehementis. Et erit tanq̄ expreſſiuus veritatis. quia vere ſpiritus ſanctus dicitur vehemēs. quaſi vehens a mente. i. a mentis affectibus alienans. Vel iuxta quod ait ille clareuallenſis abbas bernardus. Verito dicit vehemens. quaſi ve adimens. id eſt eternam damnationē. Poteſt ergo & ad ſonum & ad ſpiritum ſanctuz referri quod dictū eſt. tanq̄ aduenientis ſpiritus. q; equiuocū eſt ad vtrūq;. ſicut ruha in hebreo. pneuma in greco. Et repleuit ſonuſ ille. id eſt ſpiritus ſanctus totam domuz vbi erant ſedentes. id eſt viros & mulieres in domo ſedentes. implentes q̄ dictum erat eis. Sedete in ciuitate. quouſq; iduamini virtute ex alto. Et apparuerunt illis diſperrite lingue tanq̄ ignis. id eſt radioli ignei in modū linguarū inſidentes capitibus ſingulorum. Ipſa autem ſpecies creature in qua ſpiritus ſanctus deſcendit viſibiliter. ad quem vſum tūc deſcēderit in apoſtolos. expreſſit ſpecies ignis oſtendens ſpiritum ſanctum tunc datum eis ad robur. ſpecies linguarum ad ſcientiam. Lingua enim ſcientiā explicat. ignis teſtam roborat. Datus eſt etiam ſpiritus ſanctus apoſtolis añ paſſionem. quando miſſi ſunt ad predicandum. & dictum eſt eis. Egros ſanate. demones eijcite. mortuos ſuſcitate. Poſt reſurrectionem etiam datus eſt eis ad aliū vſum quando inſufflauit & dixit eis. Accipite ſpiritum ſanctū quorū remiſeritis peccata remittunt eis. & quorum retinueritis retenta ſunt. Vbi forte claues quas dederat petro. dedit aliis. Et reple-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ti sunt omnes spiritu sancto .⁊ ceperunt loqui varijs linguis.prout spiritus sanctus dabat eloqui illis.qui diuidens singulis prout vult vbi vult.quando vult. quantū vult.quomō vult . quibus vult spirat. Inde ē q̄ apostoli vel vna tm̄ lingua .s.hebrea loquebant̄ ita q̄ ab omnibus intelligebant̄. Vel qō verius est linguis omnib⁹ loquebant̄.quibus inspirauerat spiritus sanct⁹ omniū linguarū noticiam. iuxta quod in sapiētia legit̄. Spiritus domini repleuit orbē terrar̄ .⁊ hoc quod cōtinet omnia . Id est homo p̄pter quem facta est omnis creatura. scientiaz habet vocis.i. liguarū.ac si diceret̄. Spiritus domini repleuit orbē terrarū .⁊ dedit discipulis scientiā linguarū.

De miraculo linguarū . Ca.XII.

Erant aūt in hierusalē apostoli ⁊ iudei viri religiosi.⁊ in iudea habitātes . ⁊ preter illos alij multi supuenientes fere ex omni natione que sub celo est . quia multis captiuitatibus dispersi fuerāt iudei. precipue sub antiocho epiphane q̄ captiuitas fuerat vicinior huic facto. ⁊ mō ad diem festuz omēs cōuenerāt. Audito ergo fragore qui insonuerat in aere . cōuenerūt oēs ad discipulos.et mirati sūt qm̄ audiebat vnusquisq̄ lingua sua illos loquēt̄es. Et merito dictū est singulariter. lingua sua. quia nō sciebāt solū linguas sed etiā linguarū ideomata. Alij aūt irridebāt eos dicētes Musto pleni sunt.i. vehemēter ebrij.q̄ vehemētior est ebrietas de musto q̄z de vino defecato.

Qō cōuicit petrus mentiētes auctoritate p̄pheterū. C.XIII.

Tunc surrexit petrus cuz .xi. oīdens eos non esse ebrios.sed spū sancto repletos dicēs. Nō sunt ebrij hi.cū sit hora diei tercia.q.d. Nondū est tempus cōedendi.nec solēt inebriari ieiuni. Et quia sciebat legē .⁊ sciētibus legē loquebat̄.oīdit p̄pheratū esse a iohel spiritus. s. aduentū. Et cū nō ducat p̄pheriā iohel. nisi vt oīdat p̄pheratū esse aduentū spirit⁹ sancti . incidēter annectit de die iudicij.q̄ p̄dixit iohel iudicij signa quedā iam ipleta. quedā adhuc implēda . Erit in nouissimis diebz dicit dom̄in⁹ effundā de spiritu meo sup oēm carnē.i. sup vtrūq̄z sexū.nō super omnez hominē.et p̄pheterabūt filij vestri. vt agabus .⁊ simō niger .⁊ filie vestre vt filie philippi .⁊ iuuenes vestri visiones videbūt. vt paulus rapt⁹ vsq̄z ad terciū celū .⁊ senes vestri somnia somniabūt.vt petr⁹ de quo legitur. Estimabat autē se visum videre.hucusq̄z de aduētu spirit⁹ sancti.

De prodigijs in celo sursum implenis Capitulum. XIIII.

Et dabo prodigia in celo sursum. Qō impletū est cū ad indiciū dn̄ice natiuitatis noua stella in aere apparuit. Et in aere scdo in passione.qñ sol obscurat⁹ ē .⁊ signa in terra deorsum. Qō impletū est. cuz christo spiritū emittēte terra contremuit .⁊ petre scisse sunt .⁊ monumēta aperta sunt. Sanguinē dn̄ici vulneris vel sudoris.quādo factus ē sudor eius sicut gutte sanguinis Qō p̄ter naturā fuit .⁊ ita signū fuit.sic .⁊ sanguis de latere domini mortui profluens p̄ter naturā signū fuit. Et ignē spiritus sancti vehemētis supuenientis . et vaporē fumi.i. feruorē cōpunctionis. de spirit⁹ sancti ardore tanq̄z fum⁹ de igne procedēris Sol conuertet̄ in tenebras .⁊ luna in sanguinē. In passiōe sol in tenebras versus est . Sed cum tunc plenilunium esset . vtrum tunc luna in sanguinem versa sit.hominibus innotescere nō potuit.cum esset sub terra .⁊ visibus humanis obiectu terre subtracta . De altero itaq̄z istorum constat.quia iam impletum ē. Forte adhuc reliquū est implēdū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et hec omia fient antequ veniat dies dñi magni spacio. q nox ei nõ succedet opere q in eo tot mũdi examinabit claritate. q sol fulgebit septẽpliciter.

Exponit verba dauid de xpo. C.XV.

VIri israhelite quibus specialiter locuti sunt pro phete audite verba hec. i. intelligite. iã cõpletũ esse quod ꝓpheauit iohel de spiritus sancti missiõe. q missus ẽ spiritussanctus ab eo quẽ vos interemistis. qui alto cõsilio patrne dispẽsationis tradit? est i manus vestras. quẽ deus suscitauit solutis doloribus inferni. vel quantũ ad ipsum quẽ dolores penarũ inferi nõ leserũt. vel quantũ ad alios qui p eũ ab inferni doloribus absoluti sunt. q nõ palã ẽ ex greco vbi dicit. Soluẽs p ipsum dolores mortis. Nõ autẽ a deo suscitat? sit. pbat p ꝓphetiam dauid. Et ponit plures versus ps. Sed ad hoc probandũ sufficit ille solus. Nõ derelinques aiam meam in inferno. nec dabis sanctũ tuũ videre corruptionẽ Sũt enĩ verba christi ad patrẽ. q. d. Nõ parieris o pater aiam meam ad inferos descendentẽ ibi detineri. nec corpus meũ sanctificatũ corrũpi vel incinerari. Postea de dauid nõ esse hoc intelligendũ oĩ dit. arguens iudeos de dauid perperam interpretantes. dicẽs. Viri fratres liceat audẽter dicere de patriarcha dauid. quoniã defunct? est. et sepult? est apud nos et corp? eius ĩcineratũ. et adhuc cineres ei? apud nos sunt. Unde patet nõ de se illud dixisse. Nõ dabis sanctũ tuũ videre corruptionẽ. Sed ꝓpheauit de resurrectiõe christi. qui neq derelict? est in ĩferno. nec caro eius vidit corruptionẽ. Quẽ suscitauit deus. cuius nos testes sumus. qui ad dextrã patris sedẽs. misit in nos spiritũ sanctũ qui operat in nobis que videtis. Nõ autẽ exaltat? sit ad dextrã dei patris iterum probat auctoritate dauid. ꝓphete dicẽtis. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis. Nõ de dauid vel alio homine non põt ĩtelligi. Certissime ergo scitote hunc iesum ita esse exaltatũ. et spiritum sanctũ misisse quẽ vos crucifixistis.

De ĩpleta ꝓpheta iobel. C.XVI.

HIs auditis compuncti sunt corde. et ita ĩpleta ẽ ꝓpheta iobelis. q post ignẽ spiritus sancti secutus ẽ feruor cõpunctiõis. Et dixerũt ad petrũ et ad reliquos apostolos. Quid faciem? viri fratres? Ad quos petrus. Penitẽtiã agite. et baptizetur vnusquisq vestrũ in nomĩe dñi iesu. in remissionẽ peccatorũ. et accipietis donũ spiritus sancti. vt loquamini variis linguis sicut et nos. Et hocerat signũ familiare ĩ primitiua ecclesia. q fere omẽs ascendentes de lauacro loquebant oĩbus linguis Et nota q ait petr?. Baptizet vnusquisq vestrũ in nomĩe iesu christi. Formã nãq traditã a dño qua exprimitur trinitas diu in primitiua ecclesia subticuerũt apostoli. vtẽtes hac forma verborũ. baptizote in nomĩe iesu christi. vt ita dilatarent nomẽ christi. Aliis verbis pluribus exhortat eos petrus. Et qui receperũt sermonẽ eius baptizati sunt. Et apposite sũt numero fideliũ in die illa. s. ipsa die pẽthecostes aĩe circiter tria milia. Et erãt perseuerãtes ĩ doctrina apostolorũ. et in cõmunione fractiõis panis et eukaristie. q ĩ primitiua ecclesia crebro vnanimiter conueneũt ad ꝓcipiẽdã eukaristiã. vel in cõmone fractiõis panis quotidiani. qui singulis quotidie ab apostolis frangebatur. nihil enĩ habebãt ꝓpriũ. Sed et ꝑdia vendiderãt. et posuerãt ꝑcia ante pedes apostolorũ. qui singulis diebꝫ mane ascẽdebãt in templũ ad orationẽ. Postea redeũtes singulis distribuebãt panez. prout cuiq opus erat.

De paralitico curato a Petro. Capitulum. XVII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

CVm autẽ quadam die ascenderẽt petrus & iohannes in templũ ad horã orationis nonam. Erat quidaz claudus a natiuitate. qui in glosa paraliticus dicit. iuxta portam templi que dicit speciosa. a speciali quodã ornamẽto quod apposuit ei alexãder hircanus. Ibidẽ enim posuit herodes aquilã aureã. & erat porta artij virorum mundorũ. Iste claudus quotidie portabatur in grabbato suo ad portã illã. vt peteret elemosinã ab ingrediẽtibus in templũ. Et rogabat petrũ & iohannẽ vt elemosinã acciperet ab eis. cũ ascẽdissent in templũ ad horã orationis nonã. Fuit enim cõsuetudo hebreorũ tribus horis orare. Vnde daniel dato edicto regis. qualibet de his tribus horis orabat. ascendens fenestrã cubiculi sui. Et hec est consuetudo firmata ab ecclesia. que eisdẽ horis orat. s. tercia sexta nona. quia dominꝰ hora tercia flagellat⁹ est. sexta crucẽ ascẽdit. nona animã posuit. Intuẽtes petrus & iohannes claudũ dixerunt. Respice in nos. Acsi diceret. Attende paupertatẽ nostrã. non habem⁹ quod porrigam⁹ tibi. At ille intuebatur in eos. sperans se aliquid acceprurũ ab eis. Ad quẽ petrus. Argentũ et aurũ nõ est mihi. nõ enim erat suũ quod reseruabat in vsus paperũ. qui reliquerant patrimonia sua. proiicientes ad pedes apostolorũ. Quod autẽ habeo hoc tibi do. In nomine iesu christi nazareni surge & ambula in pace. Et apprehensa manu eius dextera eleuauit eũ. & protinus cõsolidate sunt bases eius & plãte. Et stetit & ambulauit cũ illis in templũ ambulans & exiliens. Quod additũ est a luca. vt ostenderet illud impletũ. Saliet sicut cervus claudus. Et vidit oĩs popul⁹ claudum ambulantẽ & laudantez deum. Et impleti sunt stupore & extasi in eo qõ cõrigerat illi. scientes qꝫ a natiuitate claud⁹ fuerat. Et cũ viderent petrũ & iohannez cucurrerũt ad eos ad porticũ que appellatur salomonis. i. in ea parte in qua stabat salomon dũ oraret. Et videns populum petrus admirantẽ super hoc miraculo. locutus est ad eos.

Quid sibi nil ascribebant. sed omĩa deo

Capitulum. XVIII.

VIri israhelite quid admiramini. aut quid intuemini nos. quasi virtute nostra hoc fecerimus miraculũ. q. d. Nõ virtute nẽa hoc fecim⁹. sed de⁹ abraham. deus ysaac. deus iacob. de⁹ patrũ nostrorum glorificauit filiũ suũ. quẽ vos quidẽ tradidistis & negastis ante faciẽ pilati iudicãte illo dimitti. & vos potius iudicastis barrabam dimittendũ. Nomẽ eius. i. nominis eius inuocatio. & fides habita de eo. dedit isti integrã sanitatẽ in cõspectu omnium vestrũ. Et nũc fratres scio. qz per ignorãtiã fecistis sicut & principes vestri. Sed qz sic predictũ erat ab omnib⁹ ꝓphetis. oportebat ipleri. Penitemini ergo & cõuertimini vt cũ venerint tẽpora refrigerij a facie domini. s. tẽpus incarnationis. quod reuera fuit temp⁹ refrigerij. vel discretio vniuersalis iudicij & redẽptio iustorum. deleant̃ vestra peccata. Tũc enim plene delebũtur peccata. cũ virtute resurrectiõis mors destruet̃ nouissima. & cũ miserit eũ qui pdicat⁹ est vobis iesum xp̃m. quẽ oportet celũ suscipe. i. ad dextrã patris sedere. vsqꝫ in tpe resurrectiõis omniũ nostrũ. que locut⁹ est ẽ dñs a seculo p os omniũ ꝓphetarũ id ẽ vsqꝫ ad cõem omniũ resurrectionez. Tũc enim reuera oĩa cõplebunt̃ a xpo pdicta. Et ponit exẽpla de his que pdixerũt de xpo. Et premittit̃ moisen.

De inuidia saduceorum in apostolos

Capitulum. XIX.

LOquentibus aũt apostolis ad populũ. supuenerũt sacerdotes & magistrat⁹ tẽpli. & indignati

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ſunt oēs cōiter.quia ita magnificabāt eū
quē ipſi dānauerūt quaſi reū. Et ſaducei
ſpecialiter dolētes.q̄ predicabāt reſurre
ctionē.quā ipſi negabāt.⁊ iniecerūt ma
nus in eos.⁊ poſuerūt in carcere.q̄ iā ve
ſpera erat.⁊ nō poterāt eos iudicare. Mul
ti autē qui audierāt verba eorum credide
rūt. Et fuerūt qui eadē die ad fidē cōuer
ſi ſunt quinq̄ milia. Et hoc eſt quod ſepe
legit.quia tria milia vna die ad fidē con
uerſi ſunt.quod ipſa die pentheccoſtes fa
ctum ē.alia die quinq̄ milia.

Nō conſtanter reſponderūt ad inter
rogata in cōcilio. Capi.xx.

Altera die cōgre
gari ſunt principes ſacerdotū.i.
qui principatū habebāt inter.xxiij.ſenio
res ſacerdotes qui nominatim exprimū
tur. Annas princeps ſacerdotū qui omī
bus p̄minebat.⁊ caiphas.⁊ Alexander et
iohānes. Hij poſt annā erant excellētio
res.et quotquot erāt de genere ſacerdota
li.⁊ ſeniores.⁊ pharisei traditionū inuen
tores.et ſcribe legis expoſitores.legez.ſ.
alijs exponētes. Horū diſtinctionem fre
quēter habem⁹ in euāgelio. Et ſtatuētes
eos in medio cōcilij interrogauerūt eos.in
qua virtute aut ī quo nomīe feciſtis hoc.
Tūc petrus ſpiritu ſancto plen⁹ reſpon
dit.primo queſtionē eoz temerariaz eſſe
oſtendēs. Nūquid p̄ bñfacto iudicamur
id ē ad iudicium trahimur.et tāq̄ rei ar
guimur:q.d. Erulte nos arguitis. No
tū ſit vobis omnib⁹.q̄ in nomīe dñi no
ſtri ieſu chriſti quez vos crucifixiſtis.iſte
ſanus aſtat coz̄ vobis.quē deus ſuſcita
uit a mortuis. Hicē enī lapis angularis
a vobis edificātibus reprobat⁹.i.a vobis
crucifixus.qui poſtea ſuſcitatus a patre
fact⁹ eſt in caput anguli.i.fact⁹ ē p̄ceps
duoz populoz̄.qui in ipſo tanq̄ in an
gulari lapide ſunt vniti.⁊ nō eſt ī alio a
liquo ſal⁹. Nō eſt enī aliud nomē ſub ce
lo datū hominib⁹ q̄ nomē chriſti.in quo
oporteat nos ſaluari. Videtes autez petri
⁊ iohānis conſtantiā attendētes q̄ illi eſ
ſent ideote⁊ illiterati.ammirabantur co
gnoſcētes eos.quia cū ieſu viderāt eos.⁊
quia p̄ſens erat cū eis quē ſanauerāt.nō
poterāt cōtradicere. Hora q̄ aliā hic ha
bemus etbimologiā hui⁹ nominis ideo
ta q̄ ab iſidoro. Scōm iſidorū ideota di
citur.quaſi diuiſus ab auribus.vdi enī di
uiſio.ota auris interp̄tat.vt dicat idio
ta.quaſi diuiſus ab intellectu.ſ.fatu⁹. Sz
ſcōm etbimologiā que hic ponit.dicitur
ideota quaſi ab ideomate. Dicti ſunt er
go ideote.quaſi cōtenti ſolo ideomate lin
gue ſue hebree.quā ſatis nouerāt.⁊ nihil
aliud. Juſſerūt autē eos foras extra con
ciliū ſecedere.⁊ cōferebant ad inuicez di
centes. Quid faciem⁹ hominib⁹ iſtis?
Manifeſtū eſt miraculū quod fecerunt.
negare nō poſſumus.ſed ne amplius di
uulget.cōminemur eis ne vltra loquan
tur in nomīe hoc vlli hominū. Et vocan
tes eos denunciauerūt eis ne omnino lo
querent vel docerent in nomine domini
ieſu. Ad quos petrus⁊ Johannes. Vos
ipſi iudicate.an poſſibile ſit deo
p̄cipienti.an vobis p̄hibentibus.q.d.
Erratis,p̄hibentes que de⁹ p̄cepit. nec
eſtis audiēdi. Ubi enī ſuperior p̄cipit et
inferior cōtradicit.non eſt audiēdus infe
rior. Nō poſſumus que vidimus⁊ audi
uimus nō loqui. At illi cōminātes dimi
ſerūt eos.nō audētes mal⁹ in eos inſce
re,p̄ter populū. Dimiſſi autē redierunt
ad ſuos in ſyon.⁊ annunciauerūt quan
ta eis principes ſacerdotū⁊ ſeniores di
riſſent.⁊ quō eis reſponderāt Qui cū au
diſſent.vnanimiter leuauerūt vocē dicē
tes. Dñe qui feciſti celū⁊ terram mare⁊
omnia que in eis ſunt.qui in ſpiritu ſan
cto p̄ os dauid patris noſtri pueri tui di
riſti.quare fremuerunt gentes⁊ populi
meditati ſunt inania.aſtiterūt reges ter
re⁊ p̄ncipes cōuenerunt in vnū aduer
ſus dominū⁊ aduerſus chriſtum eius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Conuenerūt enim in ciuitate ista aduersus puerū tuum iesum quē misisti herodes ⁊ pilatus cū regibus ⁊ populo israel facere quecunq; manus tua ⁊ consiliū tuū decreuerūt fieri. Nunc domine respice in minas eoꝝ. et da seruis tuis cum omni fiducia loqui verbū tuū. Nota quia de hoc verbo solet frequenter opponi. conuenerūt herodes ⁊ pilatus facere quecunq; manus dei ⁊ consilium decreuerūt fieri. sed adhere duobus verbis facere fieri. quia reuera ipsi conuenerunt ad exercendā prauaz actionem. Deus decreuit fieri illam passionem. quia actio illorum fuit prauа. passio bona. Cum orassent motus est locus in quo congregati erant. ⁊ iterum missus est spiritus sanctus. ⁊ repleti spiritu sancto loquebantur verbum dei cū fiducia.

De mutua caritate inter apostolos. Capi. XXI.

ET multitudinis credentiū erat cor vnum ⁊ anima vna. Nec quisq; eorum que possidebat aliquid esse suum dicebat. sed erāt illis omnia cōmunia. et gratia magna erat in omnibus illis. Neq; enim quisq; egēs erat inter illos. Quotquot autem erant possessores domorum aut agrorum vendebant. ⁊ ponebant precia ante pedes apostolorum. Diuidebantur autez singulis prout cuiq; opus erat. Tunc ioseph qui cognominatus est barnabas ab apostolis. quod interpretatur filius consolationis. leuites. ciprius genere cum haberet agrum vendidit illū. et posuit preciū ante pedes apostolorū. Unde cum diuisset. leuites. ne videretur nō habere proprium. quia leute non habebāt hereditatem in terra. additur est. cipprius genere. vt ostenderet natus in dispsione ⁊ inter gentiles. ⁊ nō licebat ei proprium habere. Hz ē adherendū verbo bede sup hūc locū. ⁊ tenendū hūc fuisse socium pauli. nō illū qui cū mathia statuit ē. qñ cecidit sors super mathiā. Et quidā arbitrant vt dicit beda. minus intuētes. quia hic barnabas appellat. i. filius cōsolationis. ille barsabas. i. filius quietis interpretat. Unde lucas nominis interpretationē sciēter addidit. vt huius ad illum differentiam insinuaret.

De morte ananie et Saphire. Capitulum. XXII.

VIr autem quidaz nomīe ananias cū saphira vxore sua voluit esse in collegio iustorū. vt haberet necessaria vite sine labore. Et ita lucratiue voluit sibi acquirere prebendā ⁊ cū debuisset totū preciū agri vēditi ponere ante pedes apostolorū. nō soluēs votū. defraudauit de pcio agri cōscia vxore sua. mediā partē reseruās. reliquā ad pedes apostolorū ponēs. Q̄ō statim petr? preuidēs in spū ait. Anania cur tempauit sathanas cor tuū mēriri te spūi sancto Cur seruasti de pcio agri? Nō es mentitus hominibus. sed deo qui scrutat cor da. ⁊ pdit omnes qui loquunt mēdaciū. Audiēs hoc ananias cecidit ⁊ expirauit. Ubi notandū. q̄ licet in euāgelio dīs dixerit qui te pcusserit in maxillā dextera. p̄be ei ⁊ aliā. tñ in primitiua ecclesia qñq; exercuit vindictā. Q̄ñ enī pīo promulgantur leges. solēt ad eas sanciēdas graues vindicte exerceri. vt rigorē promulgate legis sanciat seueritas vindicte. Q̄ñ in initio legis nascēris p collectiōe lignoꝝ in sabbato lapidat hō. In initio sacerdotij duo filij aaron igne psumpti sunt pro oblato igne alieno. Sic ananias defraudans de pcio agri. corruit ⁊ expirauit pro terrore aliis incutiendo. quia tam velox vindicta magnum timorem aliis incussit. Factus est enim timor magnus in omnes qui audierunt. Et est anticipatio. quia solius viri mortem ante vxoris exitum pauci audierūt. Surgentes autē iuuenes apportauerūt eū ⁊ sepelierūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et factū ē quasi horaꝝ triū spaciū ⁊ uxor ei⁹ nesciēs introiuit. Ad quā petrus. Dic mulier si tāti agrū vēdidisti. ad quē illa. Etiā tāti. Ad quā petr⁹. Quid uobis cōuenit uobis tēptare spiritū dñi? Ecce pedes eoꝝ qui sepelierūt uirū tuū stāt ad ostiū ⁊ deferēt te. Ac si uerbo breui cōcludens diceret. morieris. Qui enī sepelit mortuus ē. Cōfestim aūt corruit ante pedes ei⁹ ⁊ expirauit. qꝫ fuit cōscia fraudis. Et intrātes iuuenes qui stabāt ad ostiū. inuenerūt eā mortuā. et exportauerūt ⁊ sepelierunt ad uirū. i. iuxta uirū suū. Fuit enī hec cōsuetudo hebreoꝝ uxores sepelire iuxta uiros suos. ut cōiunctionē carnis sequeretur cōiunctio pulueris. et quia mulier sumpta ē de costa uiri.

De signis que fiebant ab apostolis. Capi. XXIIII.

Et manus autē apostoloꝝ fiebāt signa ⁊ prodigia multa in plebe. et erāt omnes unanimiter in porticu salomonis. Nemo autē infidelium audebat se ficte cōiungere illis. quia territi erāt exemplo ananie. Et augebatur in dño credentiuꝫ multitudo. et ponebāt in plateis infirmos in lectulis ⁊ grabatis. ut ueniēte petro umbra illi⁹ cor⁹ pozis obumbrari liberarent ab infirmitatibꝫ suis. Quia petr⁹ priuilegiat⁹ erat in miraclis. ⁊ maiora legit fecisse ꝙ christ⁹.

Et uide qꝫ grabatum ꝓprie dicitur lectisternia pauꝑum. in quibus nihil cor⁹pori substernitur. sed tantum supponitur capiti substramentum.

Scōm quosdam scribitur grabbatū per duo. b. sicut sabbatū. et sic dicunt debere pferri media cor⁹repta. Alij dicunt grabatū quasi graduatuꝫ. et mutat. u. in. b. ⁊ sic debet produci. quod ē uerius.

De incarceratōe apl̄oꝝ. C. XXIIII.

Exurgēs aūt princeps sacerdotū ⁊ saducei repleti sunt zelo ⁊ iniecerūt man⁹ in apostolos. et posuerūt in publica custodia. i. in carcerē. Nota qꝫ cū supradictū sit pluraliter p̄cipes sacerdotū. hic dicit singulariter. qꝫ forte unus eoꝝ mortuus erat. s. ananias. Uide quoꝫ qꝫ saducei dicti sūt. q̄si seducei. a sedech qd̄ interpꝛat iusticia. uel melchisedech q̄si rex iusticie. Usurpabāt enīꝫ sibi nomē iusticie cū essent iniusti. Uel dicti sunt saducei a sadoch sacerdote ad quem trāstulit salomō sacerdotiū ab abiathar. qꝫ gloriabāt se esse de genere ei⁹. Isti cōsentiebāt p̄cipibꝫ sacerdotū in psecutione apostoloꝝ. qꝫ p̄dicabāt resurrectionē quā ipsi negabāt.

Quomodo per angelū de carcere sūt educti. Cap. XXV.

Angelus aūt domini p̄ noctē apiēs ianuas carceris ⁊ educēs eos dixit. Ite ⁊ loquimini in tēplo plebi oīa ꝛ̄ba uite. s. h⁹ uite xp̄iane qd̄ addere nō fuit necessariuꝫ. qꝫ famosa erat secta xp̄iano⁹. Nō ē aūt intelligendū angelū apuisse ianuas carceris. sꝫ qd̄ uidētū ē. aperiēs. sic accipiendū ē. ac si dicerēt. ita eos educens. ac si ianue eēnt apte. Credēdū ē iuxta qd̄ tradūt sancti. clausis ianuis eductos eē de carcere. qd̄ factū est ad eoꝝ cōfirmationē. ⁊ iudeoꝝ cōfutatiōnē. Nā quō ꝛ̄sitauit thomas xp̄m in carne ⁊ ossibꝫ. clausis ianuis ad discipulos intrasse. cū seip̄m uiderat clausis ianuis de carcere eductū eē. Judei quoꝫ dicentes cor⁹p⁹ xp̄i furto sublatū de monumento. quo furto dicerēt apl̄os eductos eē de carcere clauso. Juxta p̄ceptū dñi apl̄i intrauerūt diluculo in tēplū. et docebāt plebē. qꝫ p̄ceptor angel⁹ ut p̄dicarēt in tēplo. s. in loco celebriori ⁊ a sacerdotibꝫ frequētato.

Quō obstupuerīt illi educti. C. XXVI.

Audiēs aūt princeps sacerdotū ⁊ q̄ cū eo erāt cōuocauerūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

concilium. vt deliberarēt quid faciendū esset de eis. Ad hocēm missi fuerāt in carcerē. vt ad iudiciū traherent. Et miserunt ad carcerē vt adducerēt. Cūq; reuersi essent ministri renūciauerūt eis sicut inuenerāt dicētes. Carcerē quidē clausum inuenim? cū oī diligētia. & stātes ad ianuā custodes. aperientes autē neminē intus inuenim?. Ut autē audierūt hos sermones magistrat? tēpli & principes sacerdotū. i. potētiores & sapiētiores. ambigebāt quo modo hoc factū esset. Et ecce quidā aduenies dixit eis. Ecce viri quos posuistis in carcere. stant in templo & docēt populū.

De vīsione eorū. Capi. XXVII.

Tunc abiit magistrat? cū ministris. i. princeps sacerdotū. Et ē magistrat? singularis numeri. et eodē mō in pcedēti secundū grecū. Et adduxit eos sine vi. nō audens eis violentiā facere. ꝓpter populū qui fauebat eis. Et statuerūt eos in cōcilio. & ait illis princeps sacerdotū. Precipiēdo pcepimus vobis auctoritate pōtificali. ne docearis in nomīe isto. s. in nomīe iesu. & ecce replestis hierusalē doctrīa vestra. Nūquid vultis inducere sup nos sanguinem hui? hominis. i. sanguinis victā. q. d. Nūquid arguistis nos q̄si reos sanguīs innocētis. predicādo eū innocentē quem condēnauimus. Et respondērūt vnanimiter omēs apostoli et feruore & zelo nō patiētes vnū pro omnibus loqui. Obedire oportet deo magis q̄z hominibus. Deus patrū nostrorum suscitauit iesum quē vos interemistis suspendentes in ligno. & exaltauit illū ad dexterā suā. & nos testes sumus horū verborū. & spirit? sancti quē dedit nō solum nobis sed omnibo obediēntibus sibi. in quo ad penitentiam eos prouocauit. Acsi dicant. Etiam vobis si velitis obedire. Hec audientes dissecabantur cordibus suis.

De cōsilio Gamalielī. C. XXVIII.

Hunc surgens in concilio quidā phariseus nomine gamaliel legisdoctor honorabilis vniuerse plebi. precepit vt ad breue āmonerent. Iste gamaliel vt dicit clemēs in epistola quadā fuit discipulus apostolorū sicut nichodemus. & de cōcilio apostolorū inter iudeos fuit vt sepe mitigaret irā eorū aduersus eos. Locutus est ergo gamaliel in cōcilio in hunc modū Viri israelite attēdite vobis quid facturi estis super hominibus istis. q. d. Non debetis subdiro iudicare. sed expectare. quia si opus eorū est op? tantū hoīm. ꝓ se destruetur. si autē est opus dei stabit nec pōt destrui. Et hoc ostēdit exemplo duorū scilicet theode & iude galilei. Theodas magus vt tradit iosephus dicebat se ꝓphetam. ad cuius persuasionē multi vēditi omnibus suis & sublatis ex vrbe facultatibus ad ripas iordanis venerūt & promisit se facturū post triduū vt diuideret iordanis & trāsirent sicco pede sicut transierant filij israhel. Et dū expectarent. i. triduo illo superueniēs procurator pōtidis syrie cū multitudine equitū. multos ex eis occidit. & caput ipsi? theode hierosolymā reportauit.

Aliud exēplū de eodē. Ca. XXIX.

Post hūc extitit iudas galile? in diebo pfessiōis. i. descriptiōis generalis ab augusto facte qū vnusquisq; soluēs cēsum capitis sui. pfitebat se subditū romano impio. Iste iudas galile? fuit esse? genere. Et vt tradit iosephus pſuadebat iudeis vt negarēt tributa romanis. asserēs eos qui decimas & primitias deo soluebant. non debere soluere tributa hominibus. Et preualuit hec doctrina eius intantum. vt pharisei & magna pars populi quererent ab ipso dño. an soluēdū eēt tributū cesari. postea periit ipse & quotquot ei consenserunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Consenserũt ergo exhortatiõi gamalielꝭ. ⁊ conuocantes apostolos flagellauerunt eos. ⁊ flagellatos dimiserũt. prohibẽtes sub cõminatiõe mortis. ne amplius loquerent in nomĩe iesu. Et ibãt apostoli gaudentes a cõspectu cõcilij. quoniaz digni habiti sunt ꝓ nomĩe iesu contumeliã pati. Ecce quantũ erat in eis iã robur fidei. qui nec verbis phiberi poterãt nec flagellis. i. nõ destiterũt primo verbis prohibiti. modo flagellis cesi.

De causa murmuris ĩter christianos Capitulum. XXX.

In diebus illis crescẽte numero discipulorũ. i. christianorum qui eo tempore dicebant discipuli. factũ est murmur grecorũ. i. aduenarũ gẽtiliuz in ciuitate cõuersantiũ. Vel iudeorũ qui fuerant in dispsione inter grecos nutriti aduersus hebreos. eo ꝙ despicerentur vidue eorũ in ministerio quotidiano. quia vidue hebreorũ erãt magis pite. ⁊ tõ a/ lijs preferebant in dispẽsatiõe ammunistratõis quotidiane. Et põt intelligi causa murmuris dupliciter. Vel qz vidue grecorũ in quotidianũ ministeriũ nõ admittebant. vel qz in ministerio quotidiano nimis grauabant. Forte faciebãt eas focarias ⁊ huiusmõi vilia amministrare Videtes autẽ apostoli eaz murmuratiõnem ortã pro amministratiõe viduaruz. quas ideo necesse erat amministrare. qz nõ poterãt ipsi ad hoc sufficere. vt singulis distribuerẽt. multitudinẽ conuocantes dixerũt. Non est equuz vt derelinquere verbũ dei ⁊ ministrare mensis. Considerate ergo fratres viros ex vobis boni testimonij sepẽ plenos spiritu sancto ⁊ sapientia. quos ꝓstituam? sup hoc op? vt ipi ministrẽt vel ꝓsint ministrãtibꝫ. nos vo oratiõi ⁊ ꝑdicatiõi vacabim?. Et placuit ẽmo iste multitudini. ⁊ elegerũt sepẽ. Stephanũ ⁊ philippũ. ⁊ prochoꝝ. ⁊ nicanoꝝ ⁊ timonẽ. ⁊ parmenã. ⁊ nicolaũ aduenaz antiocenũ. Qui sol? dict? ẽ aduena qz alien?. Vel qz sol? erat aduena. vel qz nobilis sol? erat futur? dicit aduena. q. alien?. Hos statuerũt illi qui elegerãt ante conspectũ apostoloꝝ. Et orãtes apostoli ipposuerũt eis man?. Horũ vicẽ habẽt in ecclesia archidiaconi. ꝓterea instituti vt portẽt pond? negocioꝝ. vt episcopi liberi? vacẽt doctrine ⁊ oratiõi. Sz episcopi nostri tẽporis qz deprehẽdũt archidiaconos in huiusmõi amministratione min? circũspectos. puida quadã caurela dãt operã huic opationi. i. ministrationi Et vide ꝙ quia apostoli orãtes legunt manus eis ipposuisse. iõ in ordinatiõibus fiũt oratiões. Hac etiã auctoritate ĩ quibusdã ecclesijs man? iponunt diaconibꝫ in ordinatiõe. Qui aũt eis man? nõ ipponunt. secũ habẽt auctoritatem bede. Qđ autẽ dictũ est. ⁊ orãtes ipposuerũt eis manus. dicit intelligendũ eẽ factũ ꝑ?. qz post ea eosdẽ ordinauerũt ministros ad ministeriũ sacri altaris. et dñici corpis ⁊ sanguinis. ⁊ tũ ceis man? ipposuerũt. Ũñ et sacerdotibꝫ cũ ordinant man? iponunt. Verbũ dñi crescebat. ⁊ multiplicabat numerus discipulorum in ierlm. Multa turba sacerdotũ obediebat fidei.

De cõmendatione Beati Stephani Capitulum. XXXI.

Stephanus plen? gra ⁊ fortitudie faciebat ꝓdigia. et signa magna ĩ populo. Surrexerũt autẽ quidã de sinagoga libertinoꝝ. a regiõe sic dictorũ. Vel libertinoꝝ. i. manumissorũ. qui cũ ꝑ? fuissent fui postea fuerãt de libertate donati. ⁊ sic de fuili cõditiõe fuerũt qui ꝓ nõ restiterũt fidei xpi. ⁊ cirenẽsiũ a cirene ciuitate. ⁊ eorum qui erãt a cilicia. ⁊ asia minori que sibi prime sunt. disputãtes cũ stephano. ⁊ non poterant resistere sapientie ⁊ spiritui sancto qui loquebatur in eo. Tunc intrroduxerunt duos falsos testes. qui testificarent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

eū dixisse blasphemiā in deū ⁊ in moy/
sen. ⁊ cōmouerūt plebē ⁊ seniores ⁊ scri/
bas. et adduxerūt eū in cōciliū ⁊ surrexe/
runt duo falsi testes. ⁊ dixerunt. Hō iste
nō cessat loqui aduersus locū sanctum et
moysen. q. d. Detrahit tēplo ⁊ legi. Au/
diuim⁹ eū dicentē. quoniā iesus nazare/
nus destruet locū istū. ⁊ mutabit traditio
nes quas tradidit nobis moyses. Et oēs
qui intuebant eū sedentē in cōcilio vide
bant faciē eius tāq̄ faciē angeli. Et dixit
p̄ceps sacerdotū. Nūquid hec ita se ha/
bēt. Tūc aggressus ē beat⁹ stephan⁹ face
re grandē sermonē. Et q̄ arguebatur de
blasphemia in deū ⁊ in moysen. iō p̄mit
tit in p̄cipio sīmonis cōmendationē dei
dicēs deū qui locutus est patribꝫ ⁊ ꝓphe
tis. esse deū maiestatis ⁊ glorie. Et statiz
accedit ad cōmendationē moysi. inchoās
ab altiori. s. a cōmendatiōe patrū. a qui/
bus descendit moyses. Inchoat iraq̄ ab
abrahā quomō egressus de chaldea vēit
in mesopotamiā. ⁊ inde in carraz. ⁊ inde
in iudeam.

De simone eiusdē. Cap. XXXII.

VIri inquit fra
tres ⁊ patres audite. Deus glo
rie apparuit patri nostro abrahā cuz esset
in mesopotamia priusq̄ mozaret in car/
rā ⁊ dixit ad illū. Exi de terra tua ⁊ cogna
tione tua Tercīū addit in genesi. s. de do/
mo patris tui. Sed a stephano p̄termit/
titur q⁹ sciēnibus loquebat. Jō historiaz
breuiter tāgit vel trāsit quasi notā. Sz vi
det obloqui libro geneseos. vbi videt con
tineri. q̄ post mortē patris. s. thare dictū
fuerit hoc. s. abrahe. de quo cōstat q⁹ mo/
tuus sit in carrā. vbi ⁊ filius ei⁹ cū eo habi
tauit. ⁊ ita dictū est in carrā. Quid est ergo
q̄ hic dicit priusq̄ mozaret in carrā. ꝓpo/
suit ei vtrobiq̄ dici. Vel vbi dicit ⁊ dixit
ad illū. supple postea in carrā. Sed siue in
mesopotamia siue in carrā. siue vtrobiq̄
dictū sit ei. quomodo ergo dictū est ei. exi
de terra tua. questio est. Sed nūquid iaz
exierat de chaldea? vtiq̄. Sed adhuc ibi
tenebat spe ⁊ desiderio redeūdi. ꝓpece/
ptū est ergo ei vt exiret mēte qui iaz exie/
rat corpore. Vl' pōt dici q̄ mesopotamia
⁊ carra in chaldea sunt. Et ita egressus de
chaldea. i. de quadā parte chaldee venit in
mesopotamiā. in aliā partē. s. chaldee. et
inde venit in carrā que adhuc erat in me/
sopotamia. Tūc exijt de terra chaldeoꝝ
⁊ de mesopotamia. quantū ad hoc q̄ vi
det bis dictū. ⁊ venit postea in carrā. Et
inde similiter de carrā postq̄ mortu⁹ ē pa
ter eius trāstulit eū dominꝰ in terrā istaz
in qua vos habitatis. Vel tūc exijt de ter
ra chaldeoꝝ mēte. ⁊ inde id ē demum. s.
post depositionē illi⁹ volūtatis post mor
tem patris translatus est in terrā istam.
Vel si intelligatur dictum. venit in carrā
plane legitur hec littera. Et vide quod ī
hebreo dicitur de hur chaldeorum id est
de igne chaldei. Chaldei enī ignem ado/
rant. et per ignem trāsciūt paruulos su/
os. sicut nos trāscimus per aquā baptis
mi. Et tradūt hebrei q̄ quia thare ⁊ filij
eius cum essent in chaldea nolebant ado
rare ignem. proiecti sunt a chaldeis in ig
nem. et cōbustus est aram frater abrahe
Abraham vero a domīo liberatus est. vn
de sepe dictuz est ei a domino. Ego sum
dominus deus tuus qui eduxi te de hur
chaldeorum.

De prosecutione narrationis. Capi
tulum. XXXIII.

POstquā autem
liberatus est cum patre suo tha/
re ⁊ nachor fratre ⁊ loth nepote. ⁊ tota fa
milia. venit in carrā. ⁊ inde post mortem
p̄ris ibi remanēte free ei⁹ nachor vēit ī iu/
deā. Tūc nō dedit illi hereditatē dīs ī ea.
nec passū pedis. i. nec etiā minimā ptē. ⁊
nihil possedit ibi nisi titulo ēptōis. Spe
luncā enī cū agro nō hereditate possedit
sed precio emit ab effron filio seor ethco

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ſed promiſit dare illā in hereditatē ſemi/ni eius poſt ipſum.cū nō haberet filium. dicēs.Erit ſemē tuū accola.i.peregrinū ī terra aliena.quadringētis ⁊.xxx. annis ⁊ in parte bui⁹ tēporis ſubiiciēt eos ſer/uituti ⁊ male tractabūt eos egipcij. quia centū quadraginta quattuor annis fuerūt in ſeruitute pharonis regis egipti.⁊ gen tem cui ſeruierint ego iudicabo dicit do/minus.et poſt exibūt ⁊ mihi ſeruiēt in loco iſto.Sic ordinata cōſtructiōe littere nil ſcrupuli ſurgit inde. Dos quadringē tos triginta annos cōputat raban⁹ a die qua facta eſt hec promiſſio abrahe uſq; ad egreſſum de egipto.A tēpore nāq; promiſ/ſionis facte abrahe uſq; ad ingreſſum ia cob in egiptū.fluxerūt ducēti quadragin ta anni.⁊ ab ingreſſu ad egreſſum totidē Sic raban⁹.Cui cōſonare videt apoſto/lus dicēs.quia poſt quadringentos ⁊ tri ginta annos facta eſt lex.

Quomodo cōputentur.cccc.triginta an ni. Cap.XXXIIII.

Beda et auguſti/nus q; dictū eſt.in iſaac vocabit tibi ſemē.adhortētes huic verbo cōputant cccc.⁊.xxx.annos a natiuitate iſaac uſq; ad mortē duorū regū.ſ.ſeon regis amorreo/rū ⁊ og regis baſan. Proſequitur exinde breuiter ſtephan⁹ hiſtoriā.Et dedit illi te ſtamentū circūciſionis.⁊ genuit iſaac. et circūcidit eū octaua die. Et iſaac genuit iacob.⁊ iacob.xij.patriarchas.⁊ patriar/che emulātes ioſeph vendiderūt eum in egipto negociatoribꝰ.qui trāſtulerūt eum in egiptū quod breuiter trāſit.Et erat de us cū eo.et eripuit eū ex omnibꝰ tribula/tionibus eius.et dedit ei ſapientiā ⁊ gratiā in cōſpectu pharaonis regis egipti.et cō ſtituit eū prepoſitū ſup egiptū et ſup om nem domū ſuā. Poſtea facta ē fames ma gna in vniuerſa terra. Et audiens iacob frumentū eſſe in egipto primo miſit fili/os.poſtea ipſe cū ſeptuaginta quinq; aīa bus deſcēdit in egiptū.Veritas hꝰ ſcōm libū geneſeos q; cū.lxx. aīabus intrauit. ⁊ ſi cōputaſſ ipſi iacob ⁊ ioſeph cū duo/bus filijs nō ſunt ibi niſi.lxx. Lucas ad/dit quinq; p anticipationē.cōputans ne potes ioſeph.ſequēs editionē.lxx.interp̄ tum que magis erat autērica.Quaꝰ niſi ſequeret forte imin⁹ crederet ei.et op⁹ ei⁹ ſuſpectū haberet.Et defunctus eſt ipe ia cob in egipto.et patres noſtri.ſ.xij.patri/arche.et trāſlati ſunt in ſichē. Hoc de ſo/lo ioſeph legit.q; filij iſrael ad eius peti tionē oſſa eius de egipto trāſtulerūt. que etiā pheraſſe leguntur ⁊ ſepulta ſunt in ſi/chem.Quid eſt ergo quod pluraliter di/ctū eſt tranſlati ſunt in ſichem?

Opinio bede de eodē. C.XXXIX.

Credendū eſt vt dicit beda ſtephano.credenduꝫ ē ieronimo.qui in hiſtoria paule dicit eā trāſiſſe p ſichē.et ibi iueniſſe ſepulchra xij.patriarcharū. Prīo ergo trāſlata ī ſi/chē.poſita ſunt poſtea ī ſepulchro quod emit abrahā pcio argēti a filijs emor filij ſichē in ſpelūca.ſ.duplici quā emit qua/dringētis ſiclis ab effrō filio ſeor etheo. ſ.ī abrahamio.vbi ſepult⁹ eſt adā cū eua abrahā cū ſara.iſaac cū rebecca.iacob cuꝫ lya.Sed quid ē qđ dictuꝫ ē in ſepulchro qđ emit abrahā a filijs emor filij ſichē.cū conſtet abrahā emiſſe ſepulcrū ab effron etheo? Jō ſic ꝓſtruūt quidā litterā. Trāſ lata ſunt ī ſichē.ſichē dico emptā a filijs emor filij ſichē.Sed quid eſt quod dicit emor fili⁹ ſichē.cū cōſtet ſichē fuiſſe filiū emor. Potuit eſſe q fuerūt duo ſichem. quorū alter dicit a luca pater emor.alter in geneſi dicit filius ei⁹.Vel ita ordina cō/ſtructionē.vt iūgas principiū ſmonis ⁊ finem hoc modo.Ad filijs ſichē filij emor. Et ita hic locus cōgruit libro geneſeos. Ut ergo excludatur omnis dubitatio.ita conſtruatuꝫ littera. Tranſlati ſunt in ſichem.ſichem dico emptam a Jacob

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

scilicet a filijs sichem filij emor. Ac si diceretur. in illa parte sichem quã emit iacob nõ abrahã. & inde positi sunt in sepulcro quod emit abrahã ab effron etheos. s. in abrahamio. Redit stephanus ad ordinem historie. Cap. XL.

OSTea redit stephanus ad ordinem historie. qz quodãmodo digressus fuerat. & cõtinuatur ei quod dictũ est. Post hec exibunt et deseruient mihi in isto loco. Cum autem appropinquaret tempus repromissionis creuit populus & multiplicatus est in egipto. quo adusqz surrexit alius rex in egipto ignorans beneficia ioseph. Hic afflixit patres nostros precipiẽs necari paruulos nostros. Et eo tempore quo dedit edictum occidẽdi parulos. natus ẽ moises. & fuit gratus deo. Ecce quomõ descẽdit ad cõmendationẽ moisi. quia arguebatur blasphemasse in eũ. Qui cũ nutritus esset tribus mensibus in domo pris sui. proiectus est in flumẽ. & sustulit eum filia pharaonis que venerat ad flumẽ vt lauaretur. & enutriuit eũ sibi in filiũ. Et enutritus est moises omni sapientia egiptioz̃ & erat potẽs in verbis & operibus suis. eloquẽs & fortis. Cum autẽ esset. xl. annoz̃ visitauit fratres suos filios israhel in terra iessen vbi occidit egiptiũ vindicãtem cũ hebreo. putans fratres intelligere sicut ipse intelligebat in spiritu. qz p manum illius dominus filios israhel de manu egiptioz̃ esset liberaturus. At illi non intellexerũt. Et cum sequẽti die vellet reconciliare duos hebreos litigantes. qui iniuriam faciebat alteri. repulit eũ dicens. Quis te cõstituit principẽ & iudicez̃ super nos? Nunquid me vis interficere. sicut heri interfecisti egiptium Quo audito timens sibi moises fugit in terrã madian. vbi de sephora filia sacerdotis madian quaz̃ duxit. duos genuit filios. Expletis autẽ annis. xl. apparuit illi deus in deserto montis sinay. cũ minaret gregẽ ad interioza deserti in rubo. & facta ẽ vox domini ad eũ dicẽs. Ego sum deus patrũ vestroz̃. & tremefactus ẽ moyses. Dixit autem illi deus. Solue calciamẽtũ de pedibus tuis. Locus enim in quo stas terra sancta ẽ. Vidi afflictionẽ populi mei qui est in egipto. & gemitũ eoz̃ audiui. & descẽdi liberare eos. Et nũc veni. mittam te in egiptũ. Hunc moysen quẽ negauerũt dicẽtes. Quis te cõstituit principẽ super nos. misit deus principẽ & redẽptoꝛẽ eoz̃ de seruitute egipti. cũ manu. i. ope vel auxilio angeli qui apparuit ei in rubo. Hic eduxit eos faciẽs signa & ꝓdigia in terra egipti. & in mari rubro. & in deserto annis xl. Idẽ moyses dixit filijs israhel. Prophetã suscitabit vobis deus de fratribus vestris. ipsum tanqz̃ me audieris Hic est qui fuit in ecclesia. i. in cõgregatiõe populi israhel in solitudine sinay cum angelo qui loquebat ei in mõte cũ patribus vestris. qui accepit verba vite dare vobis. cui noluerũt obedire patres vestri. sed repulerũt eũ. & auersi sunt cordibus suis in egipto ad aaron dicẽtes Fac nobis deos qui precedãt nos. Et fecerũt vitulum. & hostias ei obtulerũt. Cõmendat tabernaculũ ne videat dãnare locũ sanctũ. C. XLI.

OSTea quia dicebãt eũ deprauare locũ sanctum. subdit de cõmendatione tabernaculi. Qõ dictũ ẽ tabernaculũ testimonij. vel qz in eo erat archa testimonij. vel qz ante fores tabernaculi cause sub testibꝰ diffiniebant. Tabernaculũ inquit testimonij fuit cũ patribꝰ vestris in deserto. sicut disposuit deꝰ loquẽs ad moysen vt faceret illud scõm formã quã viderat in mõte. Hoc habuerũt patres vestri vsqz in diebꝰ dauid. In diebus aũt salomõis rẽplũ tabernaculo successit. Postea icepit eos arguere. postqz̃ purgauit se a crimine sibi a falsis testibus obiecto. Dura inquit ceruice

& incircūcisis cordibꝫ & auribus vos sem
per spiritui sancto restitistis sicut & pres
tri. Quē pphetarū nō sunt psecuti pa
tres vestri? Hoc audiētes ¦ dissecabantur
cordibꝫ suis & stridebant dentibꝫ in eū.

De lapidatiōe stephani. C. XLII.

QVz essz stepha
nus plen? spū sancto. ītuēs in ce
lum vidit gloriā dei. & iesuz in forma hu
mana stantē a dextris virtutis dei. Stās
apparuit ei crucifixus. ne titubaret lapi
dandus. Eo enī quo stabat se paratuz ei
subuenire mōstrabat. qz stare pugnantis
ē vel adiuuātis. Ecce inquit video celos
apertos. & filiū hominis stantē a dextris
virtutis dei. Tūc exclamātes voce mag
na clauserūt aures suas quasi abhorren
tes audire blasphemiā. & impetū fecerūt
vnanimiter in eū. & eiicientes eū extra ci
uitatē lapidabāt. in hoc scōm legē se age
re estimātes. Blasphemus enī educebat
extra castra. et lapidabat eum vniuersus
populus. Et testes duo. s. falsi qui primi
scōm legē tenebant lapides proicere. qz
in lege dictū est de blasphemo. Manꝰ ma
nus testiū lapidabit eū. Et deposuerūt ve
stimēta sua ne inquinarent tactu illi? . se
cus pedes adolescēris qui vocabat saul?
postea vocatus paulus. Cui teste beda ī
hoc deus misericorditer prouidit qz nō est
manus eius sanguine innocētis polluta
sed tantūmodo seruauit lapidantiū ve
stimēta. & cōsensit eis. vnde tanꝫ dign?
morte piret. nisi deus p gratiā ei peniten
tiā inspiraret. Lapidauerūt ergo stepha
num leuitā inuocantē & dicentē. Domīe
iesu accipe spiritū meū. sicut & christ? ad
patrē ait. In man? tuas cōmendo spiri
tū meū. Positis autem genibꝫ clamauit
voce magna dicēs. Domine ne statuas
illis hoc peccatū. quia nesciūt quid faciūt
Multi enī ex eis ipsum occidēdo estima
bant se legē implere. iuxta quod domin?
predixerat. Venit hora vt omnis qui in
terficit vos. arbitret obsequiū se prestare
deo. Et cū hoc dixisset obdormiuit ī dño
Et facta ē psecutio magna ī ecclesia que
erat hierosolimis. quia occiso beato ste
phano vno de principibꝫ ecclesie & quasi
primicerio. vij. diaconoꝝ. ceperūt alios
persequi grauiter. in tantū qꝫ omēs disci
puli preter apostolos. qui vt pastores gre
gis ceteris erāt constātiores. dispersi sunt
p regiones iudee & samarie. fugientes a fa
cie persecutorū. iuxta quod p̄ceperat dñs
Si vos psecuti fuerint in vna ciuitate.
fugite in aliā. Curauerūt autē stephanū
viri timorati id est iuxta morē terre dili
genter curā adhibētes sepulture. et fecerūt
planctū magnū sup eū. Tunc apostoli p̄
uidentes qꝫ ad gētes in posterū essent trā
siturī. prouidētes fidelibus qui erant in
hierusalē remāsuri. ordinauerūt iacobū
alphei. episcopū hierosolimorū. & impo
suerūt ei manus petrus & iacob?. & iohā
nes. Jō nō a pauciorib⁹ q̄ tribus epi
scopis. ep̄us hodie consecratur.

De pria psecutōe Sauli. C. XLIII.

SAulus vero de
uastabat ecclesiā. discurrēs p̄ do
mos. tradēs viros ac mulieres & detru
dens in carcerē. Neminē tamē occidebat
domino custodiēte manus eius. ne san
guine innocentū pollueret. Qui autē di
spersi fuerant pertransibāt de loco ad lo
cū euāgelizantes verbū dei. nihilominus
quia dispersi cōstantes erāt in predicati
one euāgelij. Philipp? autē diaconus se
cund? a stephano. descēdens in ciuitatez
samarie p̄dicabat ibi christū. Et intende
bant turbe vnanimiter his que a philip
po dicebant. videntes miracula que fa
ciebat. quia multos demoniacos libera
bat. multos paraliticos sanabat. et clau
dos ¦ rigebat. Erat autē ibi simon mag?
seducēs gentē. cui auscultabāt omnes a
minimo vsqꝫ ad maximū. qz a magicis
artibus multa faciebat. vñ dicebāt ipsuz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

esse dei virtutem.estimantes esse pheretã vel angelũ vel dei filiũ.quia mentes eoz dementauerat.id est magicis artib? subuerterat.Cũq; crederent philippo euangelizanti de regno dei.i nomine iesu xpi baptizabant viri ⁊ mulieres.⁊ simon simulauit se credere.⁊ baptizatus est.Uidens enim philippũ facere miracula.qualia ⁊quanta ipe facere nõ poterat.nec ita facile.putauit ex quadaz industria fieri.ideo ficte baptizatus est.vt familiari? ei adhereret.⁊ addisceret artez.qua similia posset facere. De petitione simonis magi.C.XLIIII.

Cum aũt audissent apostoli qui erant ierosolimis.q; recepisset samaria verbũ dei.miserunt ad eos petrũ ⁊ iohannez.Qui cũ venissent orauerũt p ipis vt accipent spiritũ sanctũ visibiliter.qõ forte nõdũ fecerant.nondũ eni in quẽq; illoz venerat.i.visibiliter descenderat.Constat eñ quia inuisibiliter spiritũ sanctuz accepant.cũ baptizati essent in nomine dñi iesu xpi. Tũc imponebãt man? sup illos.⁊ accipiebant spiritũ sanctũ.ita q; visibili signo ostendebaf.cũ linguis omnib loquerentur.Constat hunc philippũ diaconum fuisse.nõ apostolũ.Nõ tñ videf ex glosa super marcũ.quia manuũ impositionẽ seruauit apostolis.q; pterea reseruaf hodie solis eoz vicarijs.id ẽ episcopis.qui manus imponũt ⁊ frontẽ liniũt in confirmatione.vbi daf spiritus sanctus ad robur Si enim philippus iste apostolus esset.statim baptizatis manus imponeret.nec ad hoc alios expectaret.Cũ aũt simon vidisset q; p impositionẽ manus apostolorũ daretur spiritus sanctus.putans ex q̃dam industria hoc ab eis fieri.⁊ hãc posse ab eis pcio compari.obtulit eis pecuniam dicẽs.Date mihi hanc potestatez.vt cuicũq; manus imposuero accipiat spiritũ sanctũ.⁊ sic voluit emere hanc potestatem ad lucrum.Ad quem petrus.Pecunia tua tecũ sit supplu ducẽs te in pditionem.Nõ sic potest distingui.ne videaf imprecari pecunie.Pecunia tua tecũ sit.supplu ducens te in pditionẽ.Uel imprecando ait.In pditionẽ pecunia tua tecũ sit.id est pecuniã tuã habeas.⁊ p ea penã eternã luas.Sancti eñ cũ sententiã maledictionis pferunt.nõ ex voto vltionis sed intuitu iusticie in eam prumpũt.Nõ est tibi ps in sermone isto.vt ad manuũ tuarũ impositionẽ detur spiritus sanct?. Cor enim tuũ nõ est recũ corã dño.Penitentiã itaq; age p hac nequicia tua.et roga deũ vt si forte remittaf tibi hcecogitatio cordis tui.In felle enim amaritudinis ⁊ obligatiõe iniquitatis video te esse Sciebat eñ petrus in spiritu.penitentiã nõ actirũ.sed ad hoc eñ exhortari erat ei? officiũ.Simon aũt sciens se indignum a deo exaudiri.noluit orare.sed ait apostolis.Precamini p me.vt nihil veniat super me hoz que dixistis.Petrus vo ⁊ iohannes redibant ierosolimã.⁊ multis ciuitatibus samaritanoz euangelizabant.

De eunucho baptisato a philippo. Capitulum.XLV.

Angelus aũt domini locutus est ad philippũ dicẽs.Surge ⁊ vade cõtra meridianuz ad viã.q̃ descendit a hierusalẽ in gazam.id est in affricam.q.d.Uade ad viaz p quã a hierusalem in gazam descendif in affricã. Hec scz gaza destructa ẽ.Uetus eñ gaza que olim erat termin? chananeoz iussu regis egipti destructa erat ⁊ loco ei? edificata ẽ alia.Et surgens abijt.Et ecce vir ethiops eunuch? potẽs

Et est glosa sup hoc verbũ.⁊ mirũ videf q; ita expositũ est in gazam id est in affricã.Forte hec est nois interptatio.vel ita intelligendũ ẽ.Uade ad viã q̃ ducit a hierusalẽ in gazã.id est in affricam.

s

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

in tomo candacis regine. qui erat super omnes gazas eius. erat enim cōstitutus eunuchor custodire thesauros potentis. venerat adorare in hierusalē. Et vt traditur in alijs historijs. p eū miserat multa dona rēplo in hierusalem candacis regina ethiopū. Et nota q oēs regine ethiopum dicebant regine candaces. sicut romani imperatores dicebantur cesares. nec habebat regimen regio illa nisi a feminabus. Cūq reuerteret ethiops ille sedens sup currū. legēs isaiam pphētā. dixit spiritus philippo. Accede. adiunge te curruī. Accedens aūt philippus. audiuit eū legentē isaiam. dixit. Putas ne intelligis que legis? Qui ait. Et quō possum. si nō aliquis ostēderit mihi? Et rogauit philippū vt ascenderet currū. sederet secū. Erat aūt locus scripture quā legebāt. qui dño procurante sic legendo occurrerat. Tanq ouis ad occisionē ductus est. sic nō agnus coram tondente se sine voce sic nō aperuit os suū. Respondēs aūt eunuch philippo dixit. Obsecro te dñe. vt dicas de q pphēta hec dicit. de se an de alio aliq? Aperiens aūt philippus os suū. incipiens a scriptura hac. de qua scz querebat euangelizauit illi iesum. Et dū irent p viam. puenerūt ad quandā aquam. Et ait eunuch? Ecce aqua. quis phibet me baptizari? Ad quē philipp? Si credis ex toto corde tuo. licet tibi baptizari. Ad quē ille. Credo dei filiuz esse iesum. Et vide. quia cum in spiritu videret philippus eunuchi fidē. voluit eū abstrahere confessionē manifestā. nolens eū subito baptizare. Ut daretur exemplū baptizandis. baptizantibus. et baptizandis interrogandi. et confitendi. Unde hodie cū quadam dilatione. et prelatione scrutinior celebratur solēne baptisma in sabbato paschali. quia incipiunt scrutinia in media quadragesima ab ea die qua cantatur. dum sanctificat fuero. Et iussit stare currū. et descenderūt ambo de curru. et baptizauit philipp? eunuchum. Et cum ascendisset de aqua. spiritus dñi rapuit philippum. et amplius nō vidit eū eunuchus. sed ibat p viam suaz gaudens. Philippus aūt inuentus ē in azoto. et pertransiens euangelizabat cūctis ciuitatibus donec veniret cesaream. In qua legitur domū habuisse. cui? vsq hodie apparent vestigia. necnō et cubiculum quattuor filiarū ei? virginū. pphetissarū.

Hunc redit historia ad ordinez suum psequens de paulo. et cōtinuatur ei qđ supra dictū est. Saulus deuastabat ecclesiam. Nō enim dictū est de philippo et de cōuersione eunuchi. quasi incidens fuit.

De excecatione sauli. C. XLVI.

Saulus adhuc spirans minarū et cedis in discipulos dñi. id est adhuc cōminans eis. et in eos cōspirans. et ad cedē eoz aspirans. accessit ad principem sacerdotū. zelo furoris eum concitante. et petijt ab eo ītas ad synagogas singulas iudeorum que erant damasci. vt eius auctoritate si quos inueniret damasci huius vie viros et mulieres. vinctos pduceret hierusalē. Et cum iter faceret. cōtigit vt appropinquaret damasco. et subito circumfulsit eum lux de celo. et cadens in terram audiuit vocem dicentem sibi. Saule saule quid me psequeris? id est in membris meis. Qui ait. Quis es dñe? An deus es vel angelus? Ego inquit sum iesus quem tu psequeris. Durū est tibi contra stimulū calcitrare. id est potētiori rebellare. Et tremens ac stupens dixit. Dñe quid me vis facere? Ac si diceret. Voluntatem tuā indica mihi. quia prestō sum tibi obedire. Ad quem dñs. Surge et ingredere ciuitatem. et dicetur tibi quid te oporteat facere. Viri aūt qui comitabantur eum. stabant stupefacti. audientes quidez vocem ipius pauli. non eius qui loquebatur cū eo neminem autem videntes. iuxta quod ipe paulus infra dicit. Qui mecū erant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

lumẽ quidem viderunt. vocem aũt eius non audierunt. qui loquebatur mecum. Et surrexit de terra. ⁊ aptis oculis nihil videbat. Factus est cecus corpe. qui prius fuerat cecus mente. Ad manus aũt illum tralentes manibus scz suis. manus eius tenentes ⁊ quasi cecũ ducentes introduxerunt eũ damascũ. Et erat ibi tribus diebus nõ videns neqz manducans neqz bibens. In quo triduo credit a spiritu sancto didicisse euangeliũ. Unde gloriatur in epistola ad galathas se non habuisse hominẽ magistrũ dicẽs. Neqz ab homine accepi illud neqz didici. sed p reuelationẽ iesu xpi. Imponebat enim ei a pseudo. q edoctus esset ab anania non a spiritu sancto. vnde vocabant eum apostolum ananie. Nec te moueat. si qñqz legatur conuersio ei⁹ facta primo anno dominice passionis. quandoqz secũdo. alterũ de anno vsuali. alterũ de anno emergenti. Si enim compures primũ annuz dñice passionis a kal'. ianuarij qui est annus vsualis. tunc secundo anno conuersus est paulus. Si aũt compures ab ipo die passionis⁹ vsqz in sequentẽ diem passionis anno⁹ euoluto qui est ann⁹ emergens in primo anno dominice passionis conuersus est.

Quomodo ex mandato dñi ananias visitauit paulum. C. XLVII.

Qrat autẽ damasci discipulus quidã. id est christian⁹ nomine ananias. Et dixit dñs ad illũ in visu. id est in visione noctis. Ananias. At ille ait. Ecce dñe ego paratus suz tibi obedire. Ad quem dñs. Surge ⁊ vade in vicũ qui vocatur rectus. ⁊ quere in domo iude saulũ nomine tharsensez. Ecce enim orat. Forsan iudas erat p primum nomen hospitis sui. vel forsan erat de tribu iude. vt sit sensus. In domo iude. id ẽ inter iudeos qui ibi erãt ⁊ illa tribu. vel in domo iude. id ẽ in vico iudeoz. Vicus aũt dicitur a vicinia ciuitatis. vt dicit rabanus. vt p prie dicanẽ vici vicinioza rura ciuitatis. Hoc tamẽ ⁊ sepe alibi aliter accipitur. Ne timeret ananias venire ad saulum. quem nouerat acerrimũ psecutorem christianoz. addidit dñs. Ecce enim orat. quasi diceret. Non est timendus. qz factus est de saulo paulus. de lupo agn⁹. Et ego etiam reuelaui ei aduentũ tuum. Jam enim vidit in spiritu te introeuntẽ ad se. ⁊ imponentem ei manus vt visum recipiat. Tũc ananias. Domine audiui a multis de viro hoc quanta mala fecerit seruis tuis in hierusalem. ⁊ habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes qui inuocant nomẽ tuũ. Ad quẽ dñs. Vade quoniam vas electionis est mihi iste. id est vas electum. ⁊ fornace tribulationis p̃batuz. vt portet nomẽ meũ coram regib⁹ ⁊ gẽtib⁹ ⁊ filijs israhel. Et tu quidẽ baptizabis eũ. sz nõ docebis eũ. ego enim solus docebo eum. et ostendã ei ãntum oporteat eum pati p nomine meo. vt p multas tribulationes p̃betur vas electum. et mala que intulit sanctis patiat cum sanctis. Abijt ananias et veniẽs ad hospitiũ pauli. intrauit ad eum et imponens ei manum dixit. Saule frater. dominus iesus qui apparuit tibi in via qua veniebas misit me ad te. vt videas interiori et exteriori oculo. et implearis spiritu sancto. id est spiritum sanctum plen⁹ accipias postea in baptismo. Et p̃festim ceciderunt ab oculis eius tanquã squame. et visum recepit. et surgens baptizatus est. et cum accepisset cibum confortatus est. Et fuit cum discipulis qui erant damasci p dies aliquot. ⁊ cõtinuo ingressus sinagogas p̃dicabat dñm iesum quoniam hic est filius dei. Stupebant autẽ omnes qui audiebant ⁊ dicebant. Nonne hic est qui persequebatur in hierusalẽ eos qui inuocabãt nomen illud. ⁊ ad hoc venerat. vt vinctos eos duceret ad principes sacerdotum. Saulus autẽ magis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

conualeſcebat in chriſto. ⁊ cõfundebat iu
deos qui erant damaſci. affirmans quia
hic eſt chriſtus. De inuidia iudeo/
rum in paulum. C. XLVIII.

CVm aũt imple
rent̃ dies multi a baptiſmo pau
li. cõſiliũ fecerũt iudei vt eũ interficerent
Et eo qõ dictũ ẽ cũ implerent̃ dies mul/
ti. poteſt videri. hoc nõ fuiſſe factũ in hoc
primo aduentu damaſci ſed in ſecũdo. qz
forte tranſijt ĩ ſiriam ⁊ ciliciã. ⁊ ibi prædi/
cauit. ⁊ multos cõuertit. Poſtea cũ iterũ
venit damaſcũ. qz magis ſuſcitauerat in/
uidiã iudeoꝝ. in ſecũdo aduẽtu damaſci.
ſtatuerũt cõciliũ vt eũ occiderẽt. ſed noti/
ficate ſunt ei inſidie iudeoꝝ. qui coſtodie
bant portas ciuitatis die ac nocte vt eum
dolo interficerent. nõ iudei ſed ciues da/
maſci ⁊ prepoſit⁹ gentis aretҳ regis ad
petitionẽ iudeoꝝ. ſicut ipe apoſtolus ĩ epi
ſtola ad galathas refert dicẽs. Damaſci
p̃positus gentis aretҳ regis cuſtodiebat
ciuitatẽ damaſcenoꝝ. vt me comp̃hende
ret. Diſcipuli aũt ei⁹ nocte dimiſerũt eũ
in ſporta p̃ murũ. Et vide q̃ in greco ad/
ditũ nõ eſt eius. ſed dictũ eſt ſimpliciter
diſcipuli. quia nõ habebat paulus diſci/
pulos. ſed omnes chriſtiani tũc dicebã
tur diſcipuli. qz nondũ inuentũ erat hoc
nomen chriſtianus. Elapſus paul⁹ a ma
nibus damaſcenoꝝ venit in hieruſalẽ. et
volens ſe iungere diſcipulis dñi. ſcz apo/
ſtolis. ſed omnes timebant eũ nõ creden
tes q̃ eſſet diſcipulus. Tũc barnabas ci/
prius leuites genere. qui vt ſupra dictuz
eſt p̃cũ agri vẽditi poſuit ad pedes diſci/
puloꝝ dñi. apprehenſuz illũ duxit ad apo
ſtolos. narrauitq; quomodo in via vidiſ
ſet dñm. ⁊ quia locutus ẽ ei. ⁊ quomodo
in damaſco fiducialiter egerit in nomine
ieſu. Quos aũt apoſtoloꝝ inuenerit in
hieruſalem in epiſtola ad galathas oſtẽ/
dit ſcz petrum ⁊ iacobũ epiſcopum hiero
ſolimoꝝ. cum quibus mãſit. xv. diebus.
alium aũt apoſtoloꝝ vidit neminem niſi
iacobũ fratrem dñi. Et erat cum illis ſcz
petro ⁊ iacobo ⁊ alijs diſcipulis qui erãt
in hieruſalem. intrans ⁊ exiens p. xv. di/
es. Deinde venit in p̃tes ſirie ⁊ cilicie. et
ibi loquebatur gentibus ⁊ diſputabat cũ
grecis. id ẽ iudeis inter grecos diſperſis.
Hoc aũt hiſtoria p̃ nimia ſui breuitate
confundit. quaſi totum in hieruſalem fa/
ctum ſit. Ita enim p̃cedit ſeries hiſtorie.
Et erat cum eis intrans ⁊ exiẽs in hieru/
ſalem. fiducialiter agens in nomine dñi.
Loquebatur aũt gentibus ⁊ diſputabat
cum grecis. Illi aũt ſcz iudei conuerſan/
tes inter grecoſ cum quibus diſputabat.
voluerunt eum occidere. Quod cum co/
gnouiſſent fratres. deduxerunt eum ceſa
ream. que ciuitas eſt paleſtine. ⁊ inde di/
miſerunt eum tharſum que eſt ciuitas ci
licie. vnde ipſe oriundus fuit. Poſtea
redit hiſtoria ad petrum. de actib⁹ diuer/
ſoꝝ apoſtoloꝝ agens modo interſcalari.

De curatione enee. C. XLIX.

FIctum eſt autẽ
vt petrus dũ predicando diſcur
reret. venit liddã. Inuenitq; ibi homi/
nem quendam eneam nomine. paraliti/
cum ab annis. viij. in grabato iacentem.
Et ait illi petrus. Enea ſanet te dñs me⁹
ieſus xp̃s. ſurge ⁊ ſterne tibi lectũ. qui pri
us nec etiam poterat de lecto ſurgere. Et
continuo ſurrexit. Et viderũt illum om/
nes qui habitabant lidde ⁊ ſarone. ⁊ con
uerſi ſunt ad dñm. Erat aũt in ioppen di
ſcipula quedã chriſtiana. que hebraice di
citur thabita. grece dorcas. latine aũt da/
mula vel caprea. Sup̃ marcum tamẽ ha
bemus. quia thabita interp̃tatũ eſt puel/
la. Unde thabita cumi interp̃tatum eſt.
puella ſurge. ⁊ ſcõm hoc ſunt diuerſe in/
terp̃tationes huius nominis. Hec autẽ
erat plena opib⁹ bonis ⁊ elemoſinis q̃s
faciebat ⁊ p̃cipue in conſuendis veſtibus
pauperum multum laboris impendebat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Factum est aũt in diebus illis in quib⁹ petrus veniens lidde ad sanctos que habitabant ibi. Inuenit ibi quendam hominem nomine enee octo annis iacentem in lecto qui erat paraliticus. Et ait illi petrus. enea sanat te dñs ihesus christus surge et sterne tibi. Et continuo surrexit. Et viderunt eum omnes qui habitabant lidde et saron qui conuersi sunt ad dñm. Erat aũt quedam discipula in ioppe nomine tabita que interpretata dicitur dorcas. Hec erat plena operibus bonis et elemosinis quas faciebat. Factum est aũt in diebus illis infirmata mortua est. Quam cum lauissent posuerunt in superiori cenaculo. Et cum lidda prope esset ioppen. discipuli audientes quia petrus esset in lidde. miserunt ad eum duos viros dicentes. Ne pigriteris venire usq ad nos. et non aperuerũt ei causam. Exurgens aũt petrus venit cum illis. Et cũ ad uenisset duxerunt eum in cenaculũ. vbi iacebat mortua thabita. Et circũsteterũt eum omnes vidue flentes et ostendentes ei vestes q̃s faciebat illis dorcas. vt opibus misericordie ip̃a q̃ opam dedisse ostẽderent. et sic petrũ ad cõpassionẽ cõmouerent. Tũc petrus omnes eiecit non tamẽ pperam aliquid facturus. q̃ volleret alios latere. vt hi qui magicis artibus vel consilio demonũ aliquid machinant. ꝫ magistrũ suũ volens imitari. qui filiã archisinagogi suscitauit⁹. omnes de domo eiecit. paucis exceptis. Vel forte quia nonnulli erant visione miraculi indigni. eiectis omnib⁹ foris. facta genu flexione oravit. et conuersus ad corpus ait. Thabita surge. At illa aperuit oculos. et viso petro resedit. et dans illi manũ. erexit eam. et cõuocatis qui erierant. reddidit eis eam viuam. Et notum factũ est miraculũ p̃ vniuersam ioppen. et multi crediderunt in dñm. Et moratus est petrus in ioppe multis diebus apud simonẽ coriariũ vel curiariũ. vel a corio. vel curia. q⁹ forte curialis erat. ideo dictus curiarius. vel q⁹ parabat coria. ideo dictus est coriarius.

De cõuersione corneliꝫ. C. L.

VIr aũt quidam erat in cesarea nomine corneli⁹. centurio cohortis que dicebaꝫ italica. q⁹ missus fuerat a roma ciuitate q̃ est in italia. q⁹ romani impatores mittebãt milites suos p̃ ciuitates. ad custodiẽdas munitiones. Et hic erat religiosus et timens deum. religiosus supra gradum timoris. habens ita gradum religionis. id est pietatis quia in graduali ascensu donoꝝ spiritussancti. gradus pietatis est supra gradum timoris. Inquantum ergo religiosus supra gradum timoris. intantum timens deum infra gradum religionis. vt nomine religionis intelligas spiritũ pietatis. Erat inquam religiosus cum omni familia sua que religiosa erat et timorata faciens elemosinas multas plebi non acceptor⁹ psonarũ. Iste cum esset quasi hora nona diei vidit in visu manifeste. id ẽ manifesta visione nõ p̃ somniũ vel in extasi angelum dei introeuntem ad se. et dicentem sibi. Cornneli. At ille intuẽs in eũ timore corrept⁹ dixit. Quis es dñe? Ad quem angelus. Orationes tue et elemosine tue ascenderunt in memoriam in cõspectu dei. Et nunc mitte viros in ioppen et accersi simonem quendam qui cognominatur petrus. Hic hospitatur apud simonem quendaꝫ coriarium. cuius dom⁹ est iuxta mare tyrrenum. quia ioppen ciuitas terre promissionis erat mari tyrreno proxima et in ipius orientali litore sita. et pre litoris sita erat domus simonis coriarij hospitis petri. Hic inquit dicet tibi quid te oporteat facere. Ecce cornelio dictum est ab angelo. Exaudite sũt orationes tue. Unde constat eum tunc fidem habuisse. quia in hoc consonant sancti. q⁹ merito fidei venitur ad opa. nõ ecõuerso. Nondum tamen credebat x̃pm incarnatum. quia de tempe incarnationis incertus erat. ignorans an iam incarnatus. an adhuc incarnandus. Non tamen fuberat falsitas fidei eius. quia cũ fidẽ incarnatiõis haberet. salua fide poterat esse in ambiguo. an iam venisset. an adhuc i carne venturꝰ esset. Quia nõnullos sanctoꝝ patrum latuit x̃pm natũ esse postẽ natus est. vt simonẽ usq ad quadragesimum natiuitatis eius diem. Non tamẽ putandum est eos fidem incarnationis nõ habuisse. quia tẽpus nõ est de articulo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

fidei.imo cum nondū esset eis p̄dicatum vel inspiratum q̄ iam natus esset. salua fide licuit eis esse in ambiguo.an iam natus esset.an adhuc nasciturus. C̄ū discessisset angelus a cornelio vocauit duos domesticos suos.⁊ militē metuētem dīm. qō de domesticis nō est dictum.quia constabat familiam eius religiosam esse⁊ timoratam. Quibus cum narrasset singula.misit illos in ioppen.

De visione petri. C.LL.

Postera autē die iter facientibus illis⁊ appropinquantibus ciuitati ioppe.vel apparentibus scōm aliā lēam. vt iam possent videre de hospicio petri.scz de domo simonis coriarij.ascendit petrus in supius cenaculū hospicij sui circa horam sextam vt in secreto oraret.⁊ post orationem comederet.q̄ tēpus erat comedendi.⁊ ip̄e patiebat̄ esurientem. Et parantibus prandium ministris. cum ip̄e esset in oratione.cecidit sup eum extasis.quia dño opante passus est alienationem mentis.ita vt nō vteretur sensibus humanis. Et in huiusmodi extasi vidit celum apertuz.id est aerem.⁊ de aere aperto descendens vas quoddam. vel linthеū magnū de celo submitti in terrā. quattuor linthеis vel litijs vel initijs.q̄ ita verior est. Dicuntur aūt initie funiculi molles quibus circumligantur pueri i cunalib⁹.facti de stuppea materia.vel de serico ad opus nobiliuum. Videbatur ḡ ei vas illud quasi linthеuz quattuor initijs quattuor cornibus alligatis.in aere appensum.⁊ ita dimitti in terram.⁊ in eo esse omnia genera animalium.quadrupedia.serpētia terre. Et cum esuriret.facta est vox ad eū dicens. Surge petre macta⁊ manduca. Ac si diceretur ei in spiritu. Transi ad gentes.⁊ occide in eis vicia.⁊ sic ecclesie incorpa. Absit inquit dñe.q̄ nunq̄ manducaui cōmune⁊ immundū. Et est ideoma hebreoz reputantiū cibos immundos.quibus cōmuniter vtebant̄ gentes. vnde vocabant cōmunes q̄si immundos. Abhorruit ergo petr⁹ qō dictū est ei manduca.quia ostensa ei fuerant q̄drupedia.⁊ serpentia scōm legem immūda.q̄a graue videbatur ei vti cibis i lege p̄hibitis.⁊ maxime timebat reprehensionem iudeoz si vteretur cibis gentiliuz. Et ideo cum ita cuncta abhorreret. facta est vox secundo ad eum dicens. Qō de? purificauit cōmune ne dixeris. Quod cōstat ei spiritualiter dictum fuisse de gentibus.iam in dei p̄scientia p̄ fidem purificatis. De quarum purificatione instrueret petrum vox prima facta ad eū dicēs. occide⁊ manduca. Cum autē ostensa fuissent ei serpentia terre.constat ea non fuisse a deo purificata. nec alicui siue iudeo siue gentili ad comedendū munda. Hoc aūt factum est ei ter.scilicet vas semel iterato⁊ tercio in terram dimissuz.⁊ vox ter audita est.p cōmendanda veritate visionis. Nam vt dicit ambrosius. In catheciſmo fit trina interrogatio scz credis in deum.abrenuncias sathane.vis baptizari. Similiter trina vnctio.in fronte.iscapulis.in pectore. In baptismo quoq̄ fit trina immersio. Post trinam vasis ostēsionem.receptum est vas in celuz. Et dū intra se cogitaret petrus .quid sibi vellet hec visio. Ecce tres viri qui missi fuerant a cornelio.inquirentes domum simonis coriarij steterunt ad ostium.querentes.si simon qui agnominat̄ petr⁹ illic haberet hospicū. Et cogitāte petro de visione. dixit ei spūs sanct⁹. Ecce tres viri querūt te Causaz tū cur eum quererēt ei subtricuit. quam ip̄e postea ab eis didicit. Quia ad cōseruandā humilitatē aliquando ꝑplexie spūs ex pte animū tangit.⁊ ex pte non tangit. Surge inquit⁊ descende.⁊ vade cū eis nihil hesitans.quia ego misi illos. Descendens aūt petrus ad eos dixit. Ecce ego sum quem queritis.que causa est.p qua venistis? Ad quem illi. Cornelij? cen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

turio vir religiosus ac timẽs deum. ⁊ te/
stimoniũ habens ab vniuersa gente iude
orum. responsum accepit a spiritu sancto
vt accerseret te in domũ suã ⁊ audiret ver
ba a te. Et introduxit eos ĩ hospitiũ suũ.
⁊ fuerũt cum eo nocte illa. Sequenti aũt
die pfectus est cũ illis ⁊ quibusdã fratri/
bus qui eũ comitati sunt a ioppe vt ei te/
stes essent. Qõ petrus venit
ad cornelium vocatus. C. LII.

ALtera autẽ die
secũda ab egressu de ioppe intro/
iuit cesaream. Cornelius vo expectabat
illos conuocatis cognatis suis ⁊ amicis
necessarijs. Amici necessarij dicunt. qui
nõ deserũt hominẽ ĩ articulo necessitatis.
Et cũ introisset petrus obuius occurrit ei
cornelius. ⁊ pcidens ad pedes eius ado/
rauit eũ. ipo gestu corpis exprimens de/
uotionem meris. Petrus vo leuauit eũ
dicens. Surge ergo. quia ego homo sum
vt tu. Et cũ multi adessent cognati. scz et
amici cõuocati. locutus est eis petrus di/
cẽs. Vos scitis qm abominabile sit viro
iudeo accedere ad alienigenã. Sed ostẽ/
dit mihi deus nullũ hominẽ immundũ
esse. ꝓpter qõ sine dubitatione veni accer
situs. Interrogo ergo quã ob causam ac/
cersistis me. Ad quẽ cornelius. A nudius
quarta die orabã hora nona ĩ domo mea.
Ecce si diceret. Quarta die ab hac hora se/
cundũ innouationẽ dierũ. Prima enim
die vidit angelũ ⁊ misit nũcios. secunda
venerũt nuncij in ioppen. tercia pfectus ẽ
petrus cũ eis. ⁊ illa nocte remanserũt in
via. quarta venerunt cesaream. ⁊ ecce vir
steterit ante me in veste candida. ⁊ ait. Cor
neli exaudita est oratio tua. ⁊ elemosine
rue a deo accepte. mitte in ioppen. ⁊ acces/
si simonẽ qui cognominat petrũ. ⁊ statim
misi ad te. ⁊ tu bene fecisti veniẽdo. Nũc
ergo omnes nos assumꝰ in cõspectu tuo.
ꝓmpti obedire tibi in omnib⁹ quecũq⁹
precepta sunt tibi a domino. Tunc pe/
trus aperiens os suum dixit. Nunc in ve
ritate comperi quoniã nõ est pson arũ ac/
ceptor deus. nec discernit inter iudeos et
gentes. sed in omni gente qui timet deum
⁊ operatur iusticiam acceptus est illi. Vos
scitis q iohannes pdicauit iesum a naza
reth. scitis etiam q factũ est verbũ id est
pdicatio euangelij p vniuersam iudeam.
incipiens a baptismo iohãnis quo bapti
zatus est iesus. postea psequens quomo/
do vnxit eum deus spiritu sancto ⁊ vir/
tute. qui pertransiit benefaciendo ⁊ sanan/
do omnes a diabolo oppressos. Et nos te
stes sumus omniũ que fecit in rege iude/
orum. ⁊ q eum suspenderunt in ligno. et
tercia die suscitauit a deo. Cuius nos te/
stes sumus qui manducauimus ⁊ bibi/
mus cũ illo postq̃ resurrexit a mortuis.
quibus pcepit pdicare populo ⁊ testifica
ri quia ipe est qui cõstitutus est a deo pa
tre iudex viuor ⁊ mortuor. quia pater de
dit illi omne iudiciũ. Nec nos solum sed
etiã omnes ꝓphete illi testimonium phi/
bent. q omnes p nomen eius remissionẽ
peccator accipiũt qui credunt in eum.

Qõ baptizauit corneliũ ⁊ eos qui cũ
eo erant. C. LIII.

ADhuc loquente
petro verba hec cecidit spiritus
sanct⁹ ⁊ descẽdit repente sup omnes qui
audiebant verbum. Vtrũ autẽ in ignicis
linguis vel in alia specie visibili descẽde
rit. incertũ est. Et obstupuerũt qui erant
cum petro fideles de circũsione quia etiã
in nationes id est ĩ gentiles gra spiritus
sancti effusa est. Audiebant enim eos loquẽ
tes linguis ⁊ magnificantes deũ. Tũc re
spondit petrus. Nũquid aquã quis phi/
bere potest vt non baptizentur hij qui spi
ritum sanctum acceperũt sicut ⁊ nos. qõ
maius est q̃ baptizari. Et iussit eos bap/
tizari in nomine christi. subtrices formã
baptismi a domino traditam. ꝓ dilatatio
ne nominis christi. In quo nomine intel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ligitur ipse qui vnctus. ⁊ pater a quo vnctus. ⁊ spiritus sanctus quo vnctus est. Tūc rogauerunt eū. Et mansit rogat⁹ cū eis aliquot diebus. in quibus primo credidit vsus fuisse cibis gentiliū. Cū postea redarguitus ē. Dilatatūq; est vbiq; ⁊ delatū vsq; ad fratres qui erant in iudea. qz gētes recepant verbū dei. Et hic fuit primus transit⁹ pticularis a postolo⁹ ad gētes in quo conuersus est cornelius cū familia sua. Quō redarguitus est petrus a christianis. C.LIIII.

QVm aūt ascendisset petrus hierosolimā. disceptabāt aduersus eū fideles de circūcisiōe dicētes. Quare introisti ad viros p̄putiū habētes. ⁊ manducasti cū illis. quasi diceret. In duobꝫ cōtra legē fecisti. qz introisti ad eos. ⁊ quia cibis eoꝝ vsus es. Tūc incipiēs petrus exposuit eis p ordinem ostēsam a deo sibi visionē. ⁊ quō apparuerat angelus cornelio. Et in tota p̄secutione non addidit nisi vnū verbū qđ dictū ē cornelio. Mitte ⁊ accersi simonez qui cognominat⁹ petrus. vbi addidit. qui loquet⁹ tibi verba in quibus salu⁹ eris tu ⁊ vniuersa dom⁹ tua. Et ex eo qđ statim subdidit. cecidit spūs sanctus sup eos sic ⁊ sup nos ab initio. Presumit⁹ q̄ sup cornelū ⁊ familiā suā descēderit spūs scūs in linguis igneis sicut descenderat super apostolos die pentecostes. Et tūc inquit recordat⁹ sum verbi dñi qđ nobis dixit. Johānes quidem baptizauit aqua. vos aūt baptizabimini spiritu sancto. Videns hoc impletū in cornelio et in familia sua. Audita petri excusatione multiplici. destiterūt ab increpatione ei⁹. et glas egerunt saluatori. et ira impleta ē. p̄pheria iob. Ab aquilone veniet aurū. et ad deū formidolosa laudatio. Id est. p cōgelatione infidelitatis gentiles sunt cōparabiles aquiloni qui in tenebris erant. id ē in cecitate animi p̄cipient lucē fidei. quarum illuminatione dirigitur ad deum formidolosa laudatio. qz p̄ro inopinata ⁊ repentina gentiū cōuersione. fideles de iudea timētes glorificauerunt deum.

De cōtinuatione historie. C.LV.

HVc credit historia ad ordinē suū. Qđ enim interseritū est de philippo petro ⁊ iohanne ⁊ paulo. postq̄ supra dictū est. igit⁹ qui dispersi erant p̄transibāt euangelizāres verbū dei. quasi incidens fuit. Prosequit⁹ ē in hūc modū. Et illi qui dispersi erant a tribulatione que incepat a morte stephani pambulauerūt vsq; ad plenicē. puinciā sirie occidentalē ⁊ cp̄rum. nemini loquentes verbū nisi solis iudeis. Erāt aūt quidā cū eis de cipro ⁊ cyrene. Qui cū introissent antiochiā loquebant⁹ ad grecos. annūciantes dñm iesum. ⁊ erat man⁹ domini cū eis. Et multus numerus credentiū cōuersus est ad dñm. Sup hūc locū dicit beda. qz post reuelationē sindonis cepit ecclesia crescere. Vnde conicit⁹ q̄ speciem sindonis vel linthei vidit petrus i visione. cū alibi dicat⁹ vas. alibi discus. Delatū est ad aures ecclesie que erat hierosolimis de cōuersione anthiocenoꝝ. ⁊ volentes plene certificari. miserūt barnaban i anthiochiā. Qui cū venisset ⁊ videret gratiam dñi. gauisus ē. ⁊ exhortatus omnes. vt in p̄posito cordis manerēt in dño. qui erat vir bonus. plenus spiritu sancto ⁊ fide. Et dicit sup hūc locū rabanus. barnaban ideo multipliciter cōmēdatū. ne putet⁹ p indignitate sua amisisse apostolatū. Et erat rabanus in ea opinione scōm quā dicit⁹ barnabas ille sup quē p̄iecta ē sors cū mathia. postea tū cū paulo in apostolatū electus est. Nos aliā sequimur historiā. Videns aūt barnabas q̄ nō sufficeret ad erudiendā tantā multitudinē. venit tharsum. vt quereret saulū. ⁊ inuentū p̄duxit anthiochiam. ⁊ p annum cōuersati sunt ibi ⁊ docuerunt turbā multā. Et tūc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

primo seẽces christiane religionis a christo capite denominati sũt christiani. qui prius dicebantur discipuli. ⁊ fuit institutio gentiliũ satis elegans. Visum est eñ incongruũ ⁊ indecẽs gentiles ad fidẽ cõuersos sequaces christiane religionis cõmuni nomine censeri. Sed potius denominandos esse a nomine magistri. sicut i sectis pharisẽoꝝ sequaces denominabantur a nominibꝫ magistroꝝ. vt ab epicuro epicurei. In his aũt diebꝫ supuenerunt ꝓphete a hierosolimis antiochiã. Et surgens ex eis vnus nõe agabus. ꝓphetauit p spiritũ sanctũ famẽ futurã in vniuerso orbe terrarꝫ. ⁊ maxime in iudea q̃ facta est sub claudio scz quarto anno claudij.

De collecta pauperibus facta. C.LVI

HInc proposuerũt discipuli facere collectam. vt daret vnusquisqꝫ ꝓ modulo sue facultatis. ⁊ mitterẽt aliquid pauperibꝫ qui erant in hierusalẽ. qui venditis omnibꝫ posuerant p̃cia ad pedes apostoloꝝ vt p̃munirent eos cõtra famẽ. Et tũc primũ facta ẽ collecta in vsus pauperum quemissa est p barnaban ⁊ paulũ in hierusalem.

De morte iacobi maioris. C.LVII.

IN tempore misit herodes rex manus vt affligeret quosdã de ecclesia. Occidit aũt iacobũ fratrẽ iohannis gladio. Vt aũt intelligaꝫ locus iste de quo scz herode sit accipiendũ. expedit ad rẽpus ꝑtermittere historiã actuũ apostoloꝝ. ⁊ ꝓsequi historiã romanoꝝ imperatoꝝ. Nõ est putandum hũc fuisse herodẽ tetrarchã qui cognominat? est antipas. sed herodẽ agrippã. ille enim nõ fuit rex. sz tetrarcha. ille scz filꝰ magni herodis qui ꝓsenit pilato de nece dñi. qui remisit eũ ad pilatũ indutũ veste alba. qui iam deportatus fuerat in exilium vienñ. ⁊ ibi mortuus est. Pilatus ergo mortuus iam erat. qui vt a principio huius historie pretactum est. anno. xxx. imperij tiberij cesaris erat ꝓcurator iudee. vitellio ꝓside sirie. ⁊ accusatus est ī multis apud tiberiuꝫ. Accusatus est a iudeis de violenta innocentũ interfectione. Accusatus est etiã q̃ iudeis reclamãtibꝫ ponebat imagines gentiliũ in tẽplo. Accusatus est etiã quia pecuniã repositã in corbonan redegerat in vsus suos. inde faciens aqueductũ in domũ suam. Et ꝓ his omnibus deportatus est in exiliũ lugduni vnde oriundus erat. vt ibi in opprobrium generis sui moreꝛ. Vide quia mus facerat archa ī qua reponebañ donaria regum vel principũ. corban in quo reponebañ donaria sacerdotuꝫ ad reficienda sarratecta tẽpli. Gazophilaciũ in quo reponebañ donaria transeuntium.

Quis fuerit substitutus procurator pilato. C.LVIII.

POst hec pilato substituit vitellius fratrẽ suũ ꝓcuratorem iudee. Et volẽs placere iudeis satisfecit voluntati eoꝝ in quibusdam scz de amotione caiphe. ⁊ promotione filij anne. qz ad petitionẽ eorum amouit caiphan a sacerdotio. ⁊ substituit filiũ anne qui iam mortuus erat. reddiditq̃ ei stolã suã illã solennẽ ⁊ antiquam quã debebat habere sacerdos in potestate sua. vt ea vteꝛ in festiuis diebꝫ. ꝓ Pilatus ꝙ trãstulerat eam in domũ suã. ⁊ cũ in festiuis diebꝫ necessaria erat sacerdoti. nõ poterat eã habere nisi p̃cio p̃cedẽte. Eodem tempore tiberij mortuus est philippus tetrarcha ituree et traconitidis regionis. frater herodis tetrarche. mortuus est etiã lysanias tetrarcha abiline. Et ita vacabant due tetrarchie. aspirauitq̃ herodes agrippa ad alteram earum.

De ꝓposito herodis agrippe. C.LIX.

ERat autez herodes agrippa vir magnanimus ⁊

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

bellicosus sed pauperrimus. nepos herodis tetrarche. et frater vxoris eius herodiadis. Fuit enī filius aristoboli filij magni herodis. et ipa filia eiusdem. Dispositq; venire romā. si forte posset impetrare a tyberio alterā tetrarchiam vacantiū. Cūq; veniset romam. videns eū tyberius militem strenuissimū retinuit eū secū. fecitq; adherere filio suo druso. cum iam in vita sua contradiderat impiū. Nec ē iste drusus ille qui dormit mogūtie. Erat aūt herodes agrippa vir magne libertatis. et vt sibi conciliaret animos romanoꝝ multa expendebat. et multis debitis se obligauerat. et vt tradit iosephus. nō fuit homo in quo mutabilitas fortune adeo posset deprehendi. Primo in hoc male ei cōtigit. quia mortuus est drusus filius tyberij. de cuius morte adeo inconsolabiliter doluit tyberi⁹. vt omnes a pīsentia sua amoueret qui familiariter adherserant druso. ne reducerent ei ad memoriā mortē eius. Et compulsus est herodes agrippa redire in iudeam. et desperans p̄ nimia paupertate intrauit turrim vt sibi afficeret se fame. vita moreretur. Quod significauit vxor sua sorori eius herodiadi vxori herodis tetrarche. que supplicauit viro suo vt reuocaret eum a turri. et daret ei necessaria. Et acquieuit ei. et statuit eum in tiberiade. et ibi assignauit ei domū. et dedit ei necessaria vite. Et quadam die cum esset herodes tetrarcha in tiberiade. epulare tur. factus hilarior solito quia incaluerat mero. imporperauit ei beneficia sua. que contulerat ei. scz qꝫ liberauerat eū a peste famis. Et doluit inde agrippa vltra modū. et dispositi iterū redire ad tiberium. si forte inueniret animū eius immutatū. Et in reditu eius inuenit eū tiberi⁹. et honorifice receptus ē ab eo. et venit cū eo romā. Et cū haberet tiberi⁹ duos nepotes alterū de filio druso. id est tiberiū. et alterū de fratre germanico. scz gaiū. volebat sibi substituere filiū filij qꝫ magis diligebat eum. De causa inuidie tiberij et herodis agrippe. C.LX.

Herodes autem agrippa magis diligebat gaiū. et familiarius adherebat ei. vnde sibi suscitauit indignationem tiberij latentē. qꝫ nondū ei indicabat. sed latens odium in corde reseruabat. Quadam aūt die cum sederet agrippa in curru suo cum gaio leuatis manibus in celum dicebat. Vtinā viderem mortē importuni senis. et re dominum totius orbis. qui idoneus es imperare vniuerso orbi. Hoc audiuit quispiā. scz auriga ipius agrippe. qui post aliquot dies cum damno rerū agrippe aufugiens. captus est et vinculatus. Et dum traheretur ad carcerem petijt duci ad imperatorem dicens. quia in aure loqueret ei. qđ esset ad eius vtilitatem. Et p̄sentatus est imperatori. et dixit ei consulto. qꝫ sic optauerat agrippa mortē eius. et domuiū gaij. Tiberius aūt non multum curabat verba vinculatoꝝ. et detrusus ē ille i carcerē. Et cū sepe instaret agrippa vt iudicaretur. et occideret. rīdit tiberius. Frater sufficit tibi qꝫ vinculatus est. et ita differebat. Quia vt refert iosephus. in omnib⁹ negocijs suis morosus erat. Vnde cū statueret procuratores in puincijs. vix aut nunqꝫ mutabat eos. Et cū sepius quereti esset ab eo. quare scz nō mutaret procuratores. respondit. se in hoc pcere plebecule Scientes enim pcuratores se ad modicum habere pcurationē. emungunt vsqꝫ ad sanguinē. et tanto dominant grauius quāto breuius. et qui recētes supueniūt. dilipant quicquid inueniūt. Qđ ostendit eis exemplo cuiusdam vulnerati. qui cum iaceret in via. et non amoueret multitudinē muscarū a vulnere. supueniens alter putauit. qꝫ hoc obmitteret ex imbecillitate. et abegit muscas que opuerant vuln⁹. Ad quē ille. Male feciſti mihi. qꝫ muscę ēs amouisti iā plene erāt sanguie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ꝙ parcius molestabant me. que aũt recentes supuenient. acrius pungent me. Sic ꝙ curatores vel officiales recenter substituti acrius deseuiũt in subditos.

In quo herodes offendit tyberiũ. Capitulum. LXI.

QVm quadã die more solito inciraret agrippa tyberiũ vt traheret auriga suus de carcere. respondit tyberius ad ipm. ei nõ expedire cum in ꝑsentia ipius vellet eũ vinculat? accusare. Et cũ in nullo sibi cõscius esset agrippa. testatus est se velle vt extraheret ꝙ accusaret eũ. Eductus ille de carcere. arguit eũ de crimine lese maiestatis. qz ozauerat mortẽ imperatoris. Tũc ait tyberius carcerario. Liga hunc. Intellexit carcerarius hoc ꝑceptũ esse de eo qui educt? fuerat. ꝙ ligatũ retrusit in carcerẽ. Quadam aũt die dũ ambularet tyberius in ipodromio. id est in circo equoz. ꝙ teneret agrippam ꝑ manũ. vocato carcerario dixit ei. Liga hũc. Et miratus ẽ ille ꝙ vniuersi ꝙ ꝑciperet agrippũ ligari. cũ purpurat? incederet. ꝙ quia erat de regio semine. Cum aũt duceret agrippa ad carcerez. patiebat sitim intolerabilem. qz splẽdide comederat. ꝙ forte occurrit ei pozritor aque. ꝙ dedit ei bibere. Et postꝫ refocillatus est ꝑmisit ei. ꝙ in primo remuneraret eum i regno gaij. confidens ꝙ in primo gaius esset regnaturus. ꝙ positus est in carcerẽ. Quadã die dũ staret immix? arbori cui? frondibus insidebat bubo. accessit ad eũ vnus de concaptiuis. ꝙ locutus ẽ ei. Noli inquit estimare ꝙ adulando loquar tibi. cũ sis cõcaptiuus meus. Volo eñ indicare tibi qõ indicaueꝛt mihi dij. Erat aũt ꝑius in augurijs. Cito inquit liberaberis a carcere. ꝙ i tantũ sublimaberis. vt etiam inuideant tibi omnes amici tui. et in hac ꝓsperitate morieris. relinquẽs bona tua filijs tuis. Quãcito aũt huius generis alites videris amplius sup te. scito quia quinta die morieris.

Quõ liberatus est herodes in morte tyberij. C. LXII.

QVm autẽ esset herodes in carcere. deferebat ei honorẽ dñs carceris. sciens esse virũ nobilem ꝙ familiarẽ gaij. ꝙ sustinebat tanꝫ ignorans multas cõmoditates sibi fieri i carcere ab amicis suis. ꝙ fuit i carcere per sex menses. Postea cũ esset tyberi? apud campas cepit infirmari infirmitate qua postea mortuus est. Et si in cronicis alibi legaꝫ mortuus. nõ ẽ curandũ vbi mortuus sit. Videns aũt se moriturũ. conuocatis onbilibus imperij sui ꝙ duobus nepotibus gaio ꝙ tyberio. statuit vt in crastino substitueret sibi successorẽ. Sed ꝑri? voluit cõsulere mentẽ deoz. ꝙ orauit deos suos vt intimarent ei quẽ nepotũ suorum vellent ei substitui in imꝑio. Et statuit apud se. vt illũ qui ꝑius veniret ad eũ in crastino cõstitueret imperatorẽ. vt ita quasi ꝑ sortẽ eligeret. ꝙ tñ significauit tyberio vt ꝑior veniret. Qui mane noluit venire nisi ꝑãsius. Et cũ mitteret tyberi? nuncios ad nepotes suos. nõ inuenerũt nisi gaium. Et venit gaius ꝑior ad tyberiũ. Quẽ videns tyberius fleuit amare. dolẽs qz alter nõ venerat quẽ volebat substituere. qz tenerius eũ diligebat. sed dissimulabat. Et locutus est ad eũ tyberi?. Fili tu succedes mihi in imꝑio qõ pori? debebaꝫ tyberio. ãsi iure hereditario. tanꝫ filio filij. sed ego video te vtilez imꝑio et noui mentes deoz. Caue ꝙ ne molestes eum. sed semp habeas eum tanꝫ fratrez Barage vt negocia imꝑij sapiẽter disponas ꝙ exequias funeris mei imperiali honore perficias. Et conuocatis nobilibus. denunciauit eum imꝑatorem. ꝙ mortu? est. Et statim aliquantulum insonuit fama in ciuitate romana de morte tyberij. ꝙ venit quidam hebreus amicus herodis agrippe ad carcerem. ꝙ hebraice dixit ei.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Mortuus ẽ leo. Et cepit agrippa mirabiliter gratulari. adeo vt quereret ab eo dominus carceris que esset causa tante exultationis. Et cõfessius est. quia ille significauerat ei hebraice mortem tiberij. Et statum dñs carceris liberauit eum. & statuit sibi collateralem in mẽsa. In crastino insonuerũt alij rumores. scz q tiberius conualuerat. & tertia die romã ventur⁹ erat. Tunc arguit eum dñs carceris quia deceperat eum. timens ne in caput eius redundaret q liberauit eum. & mirabiliter verberauit eum & retrusit eum in carcerẽ. Postea increpuerunt certi rumores de morte tiberij & substitutione gaij. Et venit gaius romã & sepeliuit tiberiũ honorifice. & ipa die voluit liberare agrippã. sed dissuasum est ei. ne videretur facta tiberij subito in irritum velle reuocare. Postea p aliquot dies liberauit eum & sublimauit eu3. Dedit enim ei duas tetrarchias scz tetrarchiam philippi. qui erat tetrarcha ituree & traconitidis regiõis. & tetrarchiam lisanie qui erat tetrarcha abiline. & imposuit ei diadema. & sublimatum in regem remisit in iudeam. & inuiderunt ei omnes ppinqui eius. etiam sororꝫ eius herodias. q̃ miserata fuit infelici. modo inuidit felici. pcipue quia habebat nomẽ regis. quia vir suus erat maior natu filius magni herodis. & nunq̃ meruit rex appellari sed tetrarcha. Persuadebat itaq̃ viro suo de die in diem vt iret romã. & sata geret omnibus modis. vt sibi cõpararet nomen regis. Ille malebat esse in ocio. quia opulentus erat. vnde sepe vxori exasperata dicebat. Pereãt opes tue. quia magis diligis opes q̃ honores. Tandez victus instantia vxoris. iuit ad gaium cũ magno apparatu. & ipa cũ eo. & inuenerũt gaium baias. Herodes agrippa qui psenserat q nõ p bono suo issent. disposuit ire post eos. sed p̃misit nunciũ quendã familiarem suũ & amicissimũ gaij. p quem direxit epistolam gaio in qua cõtinebatur. quia herodes tetrarcha etiã viuente tiberio firmauit amiciciam cum rege parthorum. vt esset rebellis romano imperio. & in argumentũ huius rei significauit ei. q2 in ciuitatibus suis habebat arma q̃ sufficerent septuaginta milibus armatorꝫ.

Qõ gaius mandauit statuam suã erigi in templo. C.LXIII.

Cvinqz venisset herodes tetrarcha & herodias sor sua ad gaium & saris honorifice accepisset eos. supuenit nuncius herodis agrippe. & porrexit epistolã gaio ex pte herodis agrippe. Perlecta epistola. gaius q̃si aliunde recipiẽs cepit inquirere de statu herodis tetrarche. & inter cetera quesiuit ab eo. vtrum in ciuitatibus suis tanta copia esset armorꝫ. quantã ipe audierat. & nõ negauit. Et tunc credens gaius verum esse qõ significauerat ei herodes agrippa. relegauit eum in exilium. vxori aũt sue quia erat sor herodis agrippe quem maxime diligebat. dedit libertatem redeundi. vt haberet terram suam. Ipa aũt comitata est virum in exilio dicens. quia nõ timiteret eu3 in aduersis. cui cõmunicauerat in prosperis. & deportati sunt in exiliũ lugdunum. vbi postea miserabiliter mortui sunt. Et dedit gaius galileam quam habuerat herodes tetrarcha herodi agrippe. & ita habuit tres tetrarchias Fuit autem gaius in initio impij sui per biẽnium satis mansuetus. postea euanuit cor eius in elationem. & in tantam prorupit vesaniam. vt ab vniuersis hominibus imperij sui vellet coli tanq̃ deus. & dicebat se fratrem esse iouis. Unde etiam filiam vnicam quam habuit ponebat inter genua iouis. vt ita quasi cõmunis vtriq̃ videretur. postq̃ egressa fuerat de genibus iouis. Visit ergo imaginem suam p vniuersum impium suum. vt omnes adorarent eã. & sic fecerunt omnes exceptis iudeis. Ñ cũ i alexãdria ciuitate orta esset

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

sedicio inter iudeos ⁊ gentiles. ⁊ veniſſet vtraq; ps ante gaium. vt diſcuteret̃ controuerſia. inter ceteras allegatiões quas habuerunt gentiles cõtra iudeos. obiecerũt eis. quia deũ ſuũ quẽ cõmuniter omnes gentiles recepant. ipſi ignorabãt. q; imaginẽ gaij nolebant adorare. Et tunc primo ſciuit gaius. quia iudei non adorabant imaginem ſuã. Significauit aũt petronio pſidi ſirie. vt ſtatuã ſuam poneret in templo in hieruſalẽ vt facilius recipe/rent eam in circũſtantib; ciuitatib. Qđ ſi forte iudei reclamarent. collectis romanis legionibus intraret iudeaz. ⁊ nemini peteret manus eius. Collecto ergo exercitu intrauit petronius iudeã. ⁊ venerũt ad eũ iudei de hieruſalez cũ amicis herodis agrippe. qui erãt precordiales gaio. ⁊ ſupplicauerũt ei. ne ad hoc eos hortaretur. q; prius permitterent ſe occidi. ⁊ parabant iugulos. Dicebant etiã q; nũq; amplꝰ colerent terrã. vt ſic inedia afflicti morerentur. Et rñdit petronius. nõ de cõſilio ſuo hoc ꝓceſſiſſe. ſed nõ audebat reſiſtere mandato imꝑatoris. Videns tñ. q; graue iacturam incurreret gaius. ſi amitteret tributa totius iudee. ꝓmiſit q; opponeret ſe gaio ꝓ eis. ⁊ miſit epiſtolã ſuam gaio ꝓ viros honoratos. vt deſiſteret ab hoc mandato. Qui cũ veniſſent ad gaiũ nõ auſi ſunt ꝓſentare ſe cõſpectui eiꝰ. ſed acceſſerunt ad herodẽ agrippã vt ſubueniret iudeis. quia vna de tetrarchijs ſuis ſez galilea in iudea erat.

De morte Gaij imꝑatoris. C. LXIIII.

Hunc herodes inuitauit gaium in craſtino. vt comederet cũ eo. Et cũ in craſtino eſſet i cõuiuio. ammiratus eſt delicias cõuiuij. Et cepit memorari gaius quanta fuerat paſſus ꝓ eo herodes. ſez vincula tiberij. ⁊ alia multa. et ꝓcepit vt peteret quicquid vellet. At ille rñdit ei. ſufficere ſibi gratiã ſuam. Et cũ ille inſtaret vt aliquid peteret. petijt ne poneret ſtatuã ſuam in templo in hieruſalem. Et iratus eſt gaiꝰ. tamen cõſiderauit animoſitatẽ agrippe. q; noluit opes vel honores querere. ⁊ acquieuit ei. ⁊ ſcripſit petronio in hũc modum. Si nõdũ poſita eſt ſtatua in templo. nõ eſt neceſſe vt ponatur. Et ſic nõ eſt poſita eius ſtatua in templo. Poſtea reſipiſcẽs gaius reſcripſit petronio in hũc modum. Quia cõtempſiſti mandatũ imꝑatoris. ⁊ potius dileciſti munera iudeoꝝ. elige tibi genꝰ mortis q; vis. vt diſcant omnes nõ eſſe tutũ obuiare mandato imꝑatoris Sed deo ꝓcurante ita factũ eſt. vt prius audiret famã mortis eius. q; videret nũcios huius legationis. Cũ enim eſſet rome. ⁊ rediret a ludis circenſibus. conſilio ſenatoꝝ interfectus eſt a duobus. ⁊ orta ẽ in ciuitate diſſenſio inter curiã ⁊ milites ⁊ populũ. Curia dicebantur ſenatores et viri conſulares. id eſt qui de genere conſulũ. vel digni vt fierent conſules. Quia ergo viderant ſenatores ſeuitiã imꝑatoris. ⁊ incomoda que inde cõgerant reipublice. voluerũt penitus extirpare imperiũ imꝑatoris ab vrbe. ⁊ voluerunt eã redigere ad antiquũ ſtatũ. in quo erat ante iuliũ ceſarem. vt eſſet regimen ciuitatis i arbitrio cõſulum ⁊ ſenatoꝝ. Ecõtra milites ⁊ populus timentes auariciã ſenatorum. ⁊ amantes donatiua imꝑatoꝝ. cõſtituerũt imꝑatorem claudium auũculum gaij. virum manſuetum ⁊ pium.

De eodem. C. LXV.

Hunc venit herodes agrippa ad ſenatores. dicẽs ſecum de nobilioribus in curia. ſimulans ſe fauere parti eoꝝ. cum haberet eos eroſos ꝓpter mortem gaij. Conſuluit ergo eis. vt ſignificarẽt claudio ne moueret ſciſma in ciuitate. ſed deſiſteret ab hoc incepto. Et ſenatores rogauerunt herodez vt pergeret cum eis ad claudium. Et confeſſus eſt ſe libenter fungi hac legatione

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et missus est ad claudium cū alijs. ⁊ eis audientibus dixit ei q̄ dixerat coram se natoribus. q̄ vellet claudi⁹ desistere ab incepto. Jn aure aūt dixit claudio vt nō desisteret ab incepto. q⁹ ipse sataageret vt maio⁹ ps nobiliū faueret pti eius. Et renunciauit senatoribus q̄ nollet claudi⁹ desistere ab incepto. ⁊ cepit eis psuadere ne cōtrairent. q⁹ nō possent impedire. Et allexit quosdā ⁊ tandē oēs. ⁊ ita sine contradictione factus est claudius imp⁹. Et psuasione herodis agrippe oēs occisi sunt qui cōsenserant in mortē gaij. Et petijt ab eo herodes agrippa vt decretū gaij de statua sua adorāda reuocaret in irritū. q⁹ impiū erat. Et acquieuit ei ⁊ p̄cepit ei. vt epistole reuocationis p singulas ciuitates iudee ponerent in loco eminenti. vt viderentur ab omnibus.

Quomodo occiso iacobo voluit apprehendere petrum. C.LXVI.

Posteavoluit herodes accipe licentiaz a claudio ⁊ redire ad ꝓpria. ⁊ tūc claudius dedit ei quartā tetrarchiam. scz iudeā. ⁊ sublimatus est rediēs ad ꝓpria. Et venit primo i iudeā. ⁊ honorifice susceptus est a iudeis q⁹ in multis iuuerat eos. Et cū ꝓpe essent dies azimoꝝ venit in hierusalē ante diē festū vt purificaret. ⁊ mundus interesset diei festo. Et ante dies azimoꝝ occidit iacobū fratrē iohannis. postea in dieb⁹ azimoꝝ videns q⁹ placeret iudeis. apposuit vt apprehenderet ⁊ petrū. De iacobo aūt refert clemens alexandrinus. q⁹ cū detrusus esset in carcerem. nocte cōuertit ad fidem custodē suū. ⁊ in crastino cōfessus ē se esse xpianuz. ⁊ cū ambo traherentur ad martiriū. dixit iacobo. Pater da mihi remissionē. At ille parū deliberās ait. Pax tibi. Et osculatus est eū ⁊ simul ambo capite truncati sunt. Petrū aūt apprehensū misit in carcerē. q⁹ in diebus azimoꝝ nō licebat aliquem occidere. ⁊ p̄ter custodes carceris tradidit eum custodiendū quatuoꝝ q̄ternionibꝫ militū. volēs post pascha ꝓducere eū pp̄lo. vt ipe pp̄ls occideret eū. nō ipse herodes vt iacobū. q⁹ magis videbatur eis gloriosum. si ipi occiderent eū. quia erat p̄inceps apostoloꝝ.

Quomodo liberatus est petrus de manu herodis. C.LXVII.

Cum aūt in crastino ꝓducturus eum esset herodes populo. ipa nocte erat petrus dormiens inter duos milites vinctus cathenis duabus. q̄ adhuc rome esse dicunt. ⁊ custodes ante ostiū custodiebant carcerem. Et ecce angelus astitit. ⁊ lumē refulsit in habitaculo carceris. ⁊ miraculose factuz est. vt solus petr⁹ videret lumē. ꝑcussoq⁹ latere petri excitauit eū dicēs. Surge velociter. Et statim ceciderūt cathene de manibus eius. que adhuc rome esse p̄hibentur. Et dixit angelus ad eū. Precingere ⁊ calcia te caligis tuis. Deposuerat enim cingulū. ꝓpter molestiaz carceris. vt circa pedes dimissa. temparet frig⁹ noctis. In quo datū est exemplū sanctis viris. q⁹ in angustijs licet aliquid laxare de rigore ordinis. Legimus enī ap̄los ⁊ ꝓphetas duris cingulis vsos ꝓpter afflictionem carnis. ⁊ petrū ad tēpus deposuisse cingulū ꝓ molestia carceris. Et fecit petrus iuxta mandatū angeli. ⁊ addidit angelus. Circūda tibi vestimentuz tuū ⁊ sequere me. Et exiens sequebatur euz. ⁊ nesciebat. q⁹ verum est quod fiebat ꝑ angelum. id est non putabat hoc in rei veritate fieri. sed imaginaria visione ostendi. Unde sequitur. Existimabat se visuz videre. ⁊ hoc sibi ostensum imaginaria visione. Transeuntes aūt primā custodiam. id est custodes carceris custodie deputatos. ⁊ secundam. id est duos quaterniones. Vel primam custodiam. id est primū quaternionē cum suis. venerūt ad portam ferreaz q⁹ ducit ad ciuitatem. que putatur fuisse in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

atrio carceris. Carcer enim habebat atrium. erat ī exteriori pte ciuitatis. siue extra ciuitatem. & vltro aperta est eis. Et exeuntes pcesserunt in vicum vnum. & cōtinuo discessit angelus ab eo. vt sciret se ī reueritate de carcere eductum. qui putabat sibi hoc imaginarie ostensum. Et tūc ad se reuersus id est ad mentem suam. qz fuerat in maximo stupore. dixit. Nūc scio vere quia misit dñs angelum suū. & eripuit me de manu herodis. & de omni expectatione plebis iudeoz. Et considerās vbi esset venit ad domū marie matris iohannis qui cognominat marcus nō euāgelista. vbi erant multi congregati causa orationis vt orarent p petro. Et cum pulsaret petrus ad ianuam. egressa est puella ad videndum nomine rode. Et vt cognouit vocem petri. p gaudio non aperuit ianuaz. sed recurrens nunciauit petrum stare ad ianuam. Et dixerunt illam insanire. scientes petrū incarceratū esse. Illa aūt affirmabat vem se sic habere. Illi aūt ex eis dicebant. angelus petri est. Sup quem locum dicit hieronimus. tantam dignitatez esse animaz. vt vnaquecz ab ortu natiuitatis sue habeat angelū sibi in custodiam deputatum. Petrus aūt pseueranter pulsabat. Et cū aperuissent. viderunt eū. & obstupuerunt. Et innuit eis manu vt tacerent. vt sub silentio miraculum viderent vel audirēt. Vel forte ideo. ne clamore gaudentium aduentus ei? in ciuitate ꝓpalaretur. Et narrauit quō eduxit eū dñs de carcere. & ait. Nunciate hoc iacobo & fratribus. scz iacobo alphei episcopo hierosolimoz. quia alter iā fuerat decollatus ab herode. Et egressus eadez illa nocte abiit in alium locum timore herodis & iudeorum.

De morte herodis. C.LXVIII.

Rastina aūt die post eductionem petri de carcere Erat enim pua purbatio inter milites & custodes. quidnam esset factum de petro. Vnde apparet qz clausum reliquerat carcerem. alioquin nō esset ambiguū eū euasisse. Herodes aūt cū requisisset eū. & non inuenisset diligenter inquirēs de custodibus. vtrū nossent quidnā factū esset de eo iussit eos adduci ad se. vt vindicaret in eos. nō tñ vindicauit dñs. procurante. vt solutio petri nulli noceret. Imminente aūt negocio. herodes descendit a iudea in cesareā palestine. ꝓpinquā tiro & sidoni. vt noceret tirijs & sidonijs quibꝫ iratus erat. Nō audiētes tirij & sidonij. venerunt ad blastum qui erat cubicularius herodis et custos thesaurōz eius. qz erat amicus eorum & patronus. & eo interprete reconciliari sunt herodi. Nō em poterant sustinere inimicitias regis tam vicini. Sequēti aūt die herodes vestitus veste regali. sedebat p tribunali apud eos. & cōtionabatur ad eos blandiens eis. Populus aūt clamabat dei voces & nō hominis. id ē exhibebant ei laudes deo debitas & non homini. Et dū adulatorijs fauoribꝫ demulceret & oblatos sibi diuinos honores nō respueret. respiciēs supra se vidit immanentē & insistentē capite suo in funiculo angelū. id est bubonē mortis eius. prime nunciū. & tūc vt tradit ioseph? inclinauit se ad eos qui sibi applaudebāt. & dixit eis En ego de? vester morior. Sciebat enim iuxta qd dixerat ei augur. cū traheret ad carcerē se infra. v. dies post visionē bubonis moriturū. Et cōfestim vt habet in hystoria percussit eū angelus dñi. i. facta ē super eū vindicta dei. quia p quincꝫ dies ventris dolore cruciatus est. Et corrodebant vermes viscera eius. & ita paulatim cōsumptus a vermibus expirauit.

De agrippa. C.LXIX.

Reliquit autē filium qui dictus est agrippa non cognominatus herodes qui adhuc rome erat. nec habuit totū regnū patris sz pē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Habuit autē terram duarū tribuū ⁊ dimidie vltra iordanē. Unde legit qz fideles in iudea imminente euersione hierusalem. ad ammonitionem angeli secesserunt in regno agrippe istius scz filij herodis agrippe. Reditus historie ad ordinem suum. C.LXX.

Et nunc redit historia ad ordinē suū. ⁊ cōtinuat ei qđ supra dictū est. collectā factā a fidelibus antiochie. missam paupib⁹ in hierusalē p barnaban ⁊ saulū. Qđ eñ interserū est de herode. de morte iacobi. de incarceratione ⁊ liberatione petri. quasi inciens fuit. Prosequit ergo de reditu barnabe ⁊ sauli a hierosolimis historia ī hūc modū. Uerbuz dñi crescebat ⁊ multiplicabatur. Barnabas aūt ⁊ saulus reuersi sunt hierosolimis. assumpto secū iohanne qui cognominatur marcus post expletū ministeriuz. Erant aūt in ecclesia qui erant antiochie p̄ter eos qui venerant a hierosolimis pphete ⁊ doctores. inter qs erat simon qui vocabatur niger. ⁊ lucius cirenēsis. ⁊ manahen qui erat herodis tetrarche collactaneus. id est eodē lacte nutrit⁹. Et possunt idem accipi pphete ⁊ doctores. Uel pōt ita distingui. prophete de futuris. ⁊ doctores de p̄teritis. Et vide qz iste simon dictus de colore niger si sit latinū vocabulū vel si est hebreum. dict⁹ est niger. quasi ascendens de virtute ad virtutem. Niger est hebreum. ⁊ interp̄tatur ascendens. Ministrantib⁹ aūt illis dño ⁊ ieiunātibus. dixit eis spūs sanct⁹. Segregate mihi barnaban ⁊ paulū in opus in qđ assumpsi eos. Qui audito consilio spūs sancti. remiserūt saulū ⁊ barnaban ī hierusalē ad petrū ⁊ iacobū ⁊ iohannem qui erāt ibi. Qui gauisi sunt audito mādato dñi vel spūs sancti. ⁊ ieiunantes et orantes imposuerūt eis manus in modū ordinandoz. Utrū aūt p̄ter impositionē manuū aliā ordinis solennitatē circa eos celebrauerunt incertū est. Nec de ordinatione apostoloz aliquid legitur. vel qz dominus eis imposuerit manus. De petro tū certū habet. qz antiochie missam celebrauerit. Sed potuit apostolis p ordinatione sufficere. qđ dictū ē eis a dño. Hoc facite ī meā cōmemorationez. Et licet nō interfuerit barnabas ⁊ paul⁹. tñ qz post ea electi sunt ad apostolatū cōsilio spūs sancti. forsan in hoc cum alijs fuerunt priuilegiati. nec alia solennitas ordinatiōis circa eos celebrata est. Multi in primitiua ecclesia sine hac solennitate ordinationis ad sacerdotiū promoti sunt. ⁊ multi laici sine diaconio. ⁊ p̄cedentibus ordinibus sacerdotes facti sunt. ⁊ imponentes eis manus dimiserūt eos. Et ip̄i quidez missi a spiritu sancto eodē duce itineris. qui sepauerat eos a ceteris abierūt seleuciam. ⁊ inde nauigauerūt cipz. Et cū venissent salaminā p̄dicabant verbum dei in synagogis iudeoz. ⁊ p̄ter reuerentiā sue duriciam eoz. ⁊ habebāt secū in ministerio p̄dicationis iohannem qui cognominatur marcus.

Qđ paulus ⁊ barnabas conuerterūt Sergium pconsulem. C.LXXI.

Et cū perambulassent vniuersam insulā cipz scz vsqz paphū inuenerūt quendā virū magnū pseudo pphetā iudeū. cui nomen erat barien qui erat cū sergio paulo viro prudēte. qui erat hō magne dignitatis. Erat eñ pconsul. i. secūdus a pśule. Hic accersitis barnaba ⁊ paulo. desiderabat audire verbū dei. tñ resistebat eis elimas Et vide. qz alterū est interp̄tario alteri⁹. Elimas enim interp̄tatur mag⁹. ⁊ sic nomen cōmune maleficoz appropriatū est isti. Saulus aūt qui ⁊ paulus. repletus spiritu sancto intuēs eum dixit. O plene omni dolo ⁊ oñi fallacia. fili diaboli. inimice oīs iusticie. non desinis subuertere vias dñi rectas. Nota qz dictuz est saul⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

qui ⁊ paulus. Tradunt enim sancti. qꝫ a sergio paulo ad fidẽ conuerso. dictus est paulus. Unde hic primo fit mẽtio de nomine pauli. Sol? origenes dicit. qꝫ semper fuerit binomi? dictus. scz saul? ⁊ paulus. Uel in apostolatus acceptiõe primo sortitus ẽ hoc nomen. vt qui primo a saule psecutore dicebaꝫ saulus. de superbo factus humilis. ꝑ paulo dictus ẽ paul?. q̃si modicus ⁊ humilis. Uñ quasi nomẽ suum interpretando. dicit seminimũ apostoloꝝ. Uidebaꝫ autẽ. xiij. anno a passione dñi ꝓmotus ad apostolatũ cũ barnaba. ⁊ sortitus pauli vocabulũ. ⁊. xiij. ꝓfectus ẽ ad magisteriũ gentiũ. Cui satis ecclesiastica historia cõcordat. vbi legiꝫ. ꝓceptuꝫ apostolis esse. vt post passionem ꝑ. xij. annos ꝓdicarent in iudea. Tercio aũt decimo anno ceperunt paulatim transire ad gẽtes. nõdũ eñ ex toto. postea omnino exierũt de finibꝫ iudee. ⁊ nũc inquit ecce manꝰ dñi sup te. i. vindicta dei exercebiꝫ in te. Eris eñ cecus lumine capitis. sicut ecꝰ es lumine mẽtis. nõ vidẽs ad tẽpus solẽ materialẽ. qꝫ nõ vides solẽ iusticie ꝑ fidẽ Et cõfestim cecidit in eũ caligo ⁊ tenebre. ⁊ cecutiens. id est in modum ceci in circũiens se vertẽs querebat. qui manũ ei daret vt duceret eũ. Et statim ꝓcõsul viso miraculo credidit. ãmiras sup doctrina dñi.

De discessu iohãnis ab eis. C. LXXII

CUm aũtẽ a papho nauigasset paulus ⁊ barnabas cũ eo venerũt ꝑgen ciuitatẽ pamphilie. Ire iohannes discedens ab eis reuersus est hierosolimã vnde venerat cũ eis. Et forte reprehensibilis fuit causa quare discessit ab eis. ⁊ hec fuit causa discidij inter paulũ ⁊ barnaban. de qꝫ habebis inferius. Paulus vo ⁊ barnabas venerunt antiochiã psidie. qð additũ est ad differẽtiã alterius antiochie. q̃ dicit antiochia syrie. q̃ olim dicebaꝫ reblata. quã nos adhuc vocamus antiochiã. Et ingressi synagogam die sabbati sederũt quasi audituri legẽ. nõ ꝓdicaturi. Post lectionẽ aũt legis ⁊ ꝓphetaꝝ. dixerunt ad eos principes synagoge. Uiri fratres. si quis est ī vobis sermo exhortationis dicite.

De predicatione pauli ⁊ barnabe in synagoga. C. LXXIII.

SUrgẽs aũt paulus ⁊ manu silẽtiũ indicens. ait. Uiri israhelite ⁊ qui timetis deũ de gentibꝫ audite. Deus plebis israhel patres nostros elegit ⁊ exaltauit plebem cũ essent incole in egipto. seruientes in luto ⁊ latere. de q̃ eduxit eos ī manu forti. Et. xl. annis sustinuit mores eoꝝ in deserto. introducens eos in terraꝫ ꝓmissam. destruens septẽ gẽtes q̃ habitabant in terra. sorte distribuit eis terram. q̃si post quadringẽtos quinquaginta annos. Et intelligendũ est a natiuitate isaac vsqꝫ ad exitũ israhel de egipto fluxerũt anni q̃dringẽti quinqꝫ. Postea cõpletis xl. annis in deserto vsqꝫ in terrã chanaan diuisa est terra. A natiuitate ꝙ isaac vsqꝫ ad diuisionẽ terre fluxerunt q̃dringẽti. l. anni. Et post quadringẽtos. l. annos dedit dñs iudices populo suo. ⁊ ex tunc fuit populus dei sub iudicibꝫ vsqꝫ ad tẽpꝰ samuelis. ⁊ exinde postulauerũt regẽ. ⁊ dedit eis saul. qui regnauit. xl. annis. cõputatis simul annis samuelis. Dicit eñ habetur in cronicis hebreoꝝ. Et eo sublato de medio. suscitauit eis dauid regẽ cui testimoniũ phibens ait Inueni virũ scõm cor meũ. ex cuius semine suscitauit deꝰ ie sum saluatorem israhel. cuius aduentus fuit preco iohannes.

Adhuc de eodem. C LXXIIII.

UIri inquit frẽs filij generis abraham. ⁊ qui inter vos de gentibus sunt timentes deum. vobis specialiter verbum salutis huius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

missum est. Qui enim habitant in hieru salē ⁊ principes eius hūc ignorantes esse iesum. ignorantes etiā voces ꝓphetarum qui p omne sabbatū leguntur. adiudicātes eū morti. eas impleuerūt nesciētes. Deꝰ vo suscitauit eum tercia die a mortuis. ⁊ visus ē p. xl. dies his qui simul ascēderāt cū eo de galilea in hierusalē. qui vsq; nūc sunt testes eiꝰ ad plebē. Et nos vobis annūciamꝰ eam q̄ ad patres nostros repromissio facta est. quoniā hāc deꝰ adimpleuit filijs eius resuscitās iesum. Notū igit̄ sit vobis viri fratres. q; p huuc vobis remissio peccatoꝝ. ⁊ annūciat̄ ab omnibꝰ sci licet peccatis. quibꝰ non potuistis in lege moysi iustificari. Qui credit in hūc iustificat̄. Videte ḡ ne sitis contemptores. ne veniat sup vos vindicta dei. qui cōminat̄ cōtemptoribus in hūc modū. Videte cōtemptores ⁊ admiramini. ⁊ disperdimini. id est videtes admirabimini ⁊ disperdimini. q; opus operor in diebꝰ vestris. qd nō creditis id ē q; nō creditis opi qd opabor in diebꝰ vr̄is. id est incarnationi.

Quare trāsierūt ad gētes. C. LXXV

Exeuntibus autē tem illis rogabant. vt sequenti sabbato loquerēt adhuc in synagoga. Et cū egrederēt de synagoga. multi iudeoꝝ ⁊ aduenarū id est gentiliū vel iudeoꝝ. de dispersione venientiū secuti sunt paulū ⁊ barnaban. Sequenti vo sabbato pene vniuersa ciuitas cōuenit vt audiret verbū dei. Qd videtes iudei. repleti sunt zelo inuidie. quo cōmoti ceperūt cōtradicere his que dicebant̄ a paulo blasphemantes. Blasphemus enim est qui ex inuidia obloquitur veritati. Tūc repleti zelo dei paulus ⁊ barnabas cōstanter dixerunt. Vobis oportet primū loqui verbū dei. iuxta verbū dñi. dicentis. Nō sum missus nisi ad oues que pierunt domus israhel. Sz quia repellitis illud. ⁊ indignos vos facitis. ecce conuertimur ad gētes. Et nota. cum hoc legatur hic dictum a paulo et barnaba in annochia pisidie que nō in iudea est sed in grecia. in plerisq; locis legit̄ dictū ab apostolis in iudea sc̄z cū vellent transire ad gentes. postq; p. xq. annos ꝓdicatū est in iudea. Ecce nō moueat te. qz potuit vtrobiq; dici. Sic enim ꝓcepit nobis deus. posui te in lucē gentiū. vt sis ei in salutē vsq; ad extremū terre. Et sunt ī isaia verba patris ad filium. Ac si diceret pater filio. Visi te vt post tenebras infidelitatis vsq; ad terminos terre gētibus disseminares lucē veritatis. Sed cū specialiter dictū sit christo. nō est cōtrarium qō hic legit̄ dictū paulo. qz tanta ē vnio capitis ⁊ mēbroꝝ. vt qō dictuz est capiti. membra dictuz reputent sibi. sicut caput ꝑs plecutionē mēbroꝝ reputat inflictaz sibi. dicēs. Saule saule quid me plequris

De recepta ꝓdicatione a gentib⁹. Capitulum. LXXVI.

Audientes autē gentes mētionē de salute sua gauise sunt. ⁊ magnificabant deū. ⁊ crediderunt ex eis multi. Judei vñ zelo id ē liuore inuidie succensi concitabant mulieres religiosas ⁊ primarias ciuitatis. ⁊ excitabant plecutionē in paulū ⁊ barnaban. et eiecerunt eos de finib⁹ suis. At illi excusso puluere de pede. iuxta qō ꝓcepat dñs in testimoniū illis. venerunt yconiū. Et ingressi ciuitatē locuti sunt in synagoga. ⁊ credidit copiosa multitudo iudeoꝝ et grecoꝝ. Et demorati sūt ibi multo tpe fiducialiter ꝓdicantes. dño ꝓdicationē miraculis cōfirmāte. Nōnulli vñ de iudeis in incredulitate pinaces. ad iracundiaz cōcitauerūt animos gentiū aduersus credentes. Et diuisa est ciuitas. quibusdam fauentib⁹ iudeis. alijs fauētibus apostolis. Et cum factus esset impetus gentiliū ⁊ iudeoꝝ. cum principibus suis vt contumelijs afficerent apostolos. ⁊ lapidarēt. id est lapidibus fugarent eos. cōfugerūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

ad ciuitatẽ licaonie. scz listram ⁊ derben. Et cũ hic dictũ sit venerũt listram. iuxta consequentiam sermonis in sequenti vbi dicitur. erat quidam infirmus listris. potius dicendum fuit listre. Sed potest nomen ciuitatis multiplicem habere declinationez. vt dicatur listra listre. vel listre listrax. vel listris indeclinabile. Unde sequit. Erat quidã vir listris. qd greco consonat vbi habetur. paul⁹ ⁊ barnabas morabantur in listris. Erat aũt vir iste infirmus pedibus claud⁹ ex vtero matris sue ⁊ sedebat. quia nec ambulare nec stare poterat. nec vnq3 ambulauerat. hic audiuit paulũ loquentez. Quem intuitus paul⁹ ⁊ vidẽs spiritu sancto reuelante quia haberet fidem vt saluus fieret. scz tantã que ad salutem sufficeret. Uel videns quia se saluandũ crederet. dixit magna voce. In nomine dñi nostri iesu christi surge ⁊ sta sup pedes tuos rectus. Et statim exiliit ⁊ ambulabat. Turbe aũt cum viderent qd fecerat paulus putabant ipm ⁊ sociũ suũ barnaban deos esse. ⁊ in forma humana eis apparuisse. ⁊ leuauerũt vocem dicentes. Dij similes facti hominibꝫ descenderunt ad nos. ⁊ vocabant barnaban iouẽ. quia prior esse videbat. paulũ vo mercurium qui sermo iuxta eoz opinionez iouẽ comitabat. qui eloquens ⁊ lẽtus fuisse traditur. ⁊ facundiã hominibꝫ pstare putabatur. Unde mercurius quasi medius currẽs inter aures ⁊ linguas a latinis dicitur. a grecis vo hermes id est interpres dicitur. Sacerdos quoq3 iouis qui erat in ciuitate voluit sacrificare barnabe ⁊ ioui. afferẽs thauros ad immolandũ ⁊ coronas. vel ad ornandã faciem tẽpli iuxta ritũ gentilium. vel vt capitibus eoz imponerent ad ornatuz. aut pro aliqua alia causa vel religione nobis ignota. Ut aũt audierunt paul⁹ ⁊ barnabas. qd diuinos honores vellent eis exhibere. scidetũt vestimenta sua. qd semp faciebant iudei audita blasphemia in deum. ⁊ phibuerunt sibi talia exhiberi. dicentes. se esse homines mortales. qui potius venerãt vt eos reuocarent ab idolatria. et vix sedauerũt turbas ne sibi immolarent.

De psecutione quam passi sunt Capitulum. LXXVII.

Demorantibus aũt eis et docentibus in listra supervenerũt ab ycomo et antiochia iudei. et concitatis turbis in psecutionez pauli lapidabant eũ. et eiecerũt eum quasi vile cadauer. estimantes eũ esse mortuũ. De qua lapidatione ad corinthios loquens ait. Semel lapidatus sum. Postea discipuli ei⁹ circũdederũt illũ assistentes ei. et respirauit. et nescientibus iudeis reposuerũt eũ in ciuitatem et conualuit. Et postera die pfectus est cũ barnaba in derben. et predicauit ibi sicut fecerat in listra. Postea redierũt p eadẽ ciuitates per qs illo venerant confirmantes fratres in fide. et constituentes in magnis ciuitatib⁹ pbiteros. id ẽ episcopos. quia eo tpe eodem nomine censebant episcopi ⁊ pbiteri. Et pinde cõstituebant p se episcopos. qz erant migraturi ⁊ incerti. vtrũ ad eos essent amplius reuersuri. Et cũ redeũtes transirẽt listrã ⁊ yconiũ. venerũt ad antiochiã pisidie. Et transeuntes pisidiã venerũt in pamphiliã regionẽ in q̃ est ciuitas pergen. in q̃ locuti verbũ dei descenderũt in italiã ciuitatẽ. ⁊ inde nauigauerũt antiochiã vñ prius exierãt. segregati a spiritu sancto ad pdicationẽ euangelij.

De questione circũcisionis determinata. C. LXXVIII.

Cunqz venisset antiochiã ⁊ cõgregassent fideles antiocenos reuelauerũt eis quanta fecerat deus p eos i gentibus. ⁊ morati sunt ibi nõ modico tempe cum discipulis. Et dum ibi moram facerent. descenderunt quidam de iudea christiani. quidã tamẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

iudaizantes. ⁊ fuerant de secta phariseoꝝ Facta est ꝯ nō minima seditio inter eos ⁊ paulū ⁊ barnaban. qꝝ pdicabant fidem absq; legalibus ad salutē nō sufficere. Et cōsentiebant eis multi veteri consuetudine imbuti. Et statuerūt vt p̄ hac lite diiudicanda ascenderēt in hierusalē ad maiores apostolos. scz ad petrū ⁊ iacobū ep̄m hierosolimoꝝ. Et ascēdit paulus cū barnaba assumpto ⁊ tito. sicut ipe refert i epistola ad galathas. Et qui descenderāt de iudea. ascēderūt cōtra eos quidā scz de hereſi phariseoꝝ ad fidē cōuersi. Qui cum venissent hierosolimā ⁊ essent in p̄sentia apostoloꝝ petri ⁊ iacobi ⁊ senioꝝ. surrexerūt cōtra paulum ⁊ barnaban dicentes. Oportet circūcidi fideles. ⁊ seruare legē moisi. Et audita vtriusq; partis sententia cōuenerūt apostoli ⁊ seniores vt diiudicarēt sup̄ hoc. ⁊ post multā disceptationem ⁊ inquisitionē factā inter apostolos ⁊ seniores. surgens petrus rationabiliter ostēdit nō esse imponendū fidelibꝫ iugū legis. qꝝ ipe cōsilio dei baptizauerat coꝛneliū. ⁊ gentibꝫ p̄dicauerat verbū euāgelij. ⁊ deus p̄dicationez eiꝰ cōfirmauerat. fide mundās corda eoꝝ. ⁊ anteq̄ baptizarent visibiliter mittēs sup̄ eos spiritum sanctū. nec indicēs eis obſeruantiā legaliū Quid igit inquit nūc tēptatis ponere iugū sup̄ ceruices discipuloꝝ. qđ neq; nos neq; patres nostri portare potuimus. Et statim ceperūt paulus ⁊ barnabas narrare quanta signa ⁊ pdigia deꝰ fecerat i gentibus p̄ eos. Et tacebat multitudo audiens eos.

De sermone iacobi fratris domini. C.LXXIX.

AT facto silentio locutus est iacobus adhērēs verbo petri. Viri inquit fratres audite me. Simon narrauit quēadmodū deus primū visitauit gentes vocans eas ad fidē. ⁊ testimonia ꝓphetaꝝ. Et inductis testimonijs ibi diuersoꝝ ꝓphetarū. ⁊ auctoritate pontificali ꝓtulit diffinitiuā sententiam dicēs. Propter qđ ego iudico non inquietari eos qui ex gentibꝰ cōuertunt ad deū. sed cōsulo vt dirigamus ad eos epistolam vt abstineant se ab idolatria ⁊ fornicatione ⁊ suffocato ⁊ sanguine. Idolatria siquidē ex gētibus maxime pullulauerat. fornicatio quasi naturale quoddā ⁊ nullius reatus reputabat inter gentes. Ideo specialiter decreuerūt apostoli phiberi ista gentibꝫ. Erant enī p̄oni ad effundendū sanguinē. Cōsueuerūt etiaz bibere sanguinez immolatorum dijs suis. Ideo specialiter phibiti sunt a sanguine effundēdo ⁊ bibendo. Quare aūt ad hēaz phibuerint eis animal suffocatū. nō ē facis p̄spicuū. Sed placuit hoc cōsiliū iacobi apostolis ⁊ senioribꝫ. Et cōmuni consensu elegerūt viros. p̄ quos mitterēt epistolā cū paulo ⁊ barnaba iudā scz ⁊ sileā. ⁊ p̄missa est salutatio in hunc modū.

De epistola missa conuersis ex gentibus. C.LXXX.

APostoli et seniores fratres fratribus ex gētibus salutē. Fuit aūt post salutationē hic textꝰ epistole. Audiuimus est qꝝ quidā descēdētes a iudea turbauerūt vos euertentes aīas vestras. volētes vestris imponere cerucibus iugū legis. Ideo de cōmuni cōsensu decreuim? eligere viros. ⁊ mittere ad vos cū charissimis viris nr̄is paulo ⁊ barnaba. Visum est em̄ spiritui sancto ⁊ nobis. vltra nihil vobis imponere oneris. q̄ vt omnes abstineatis ab immolatis simulacroꝝ a sanguine ⁊ suffocato. ⁊ fornicatione. a quibꝫ abstinētes bñ agetis. Valete.

Quomodo consolati sunt conuersos ex gentibus. C.LXXXI.

ADscenderūt igitur paulus ⁊ barnabas in antiochiā. ⁊ duo illi missi sunt cum eis. Cūq; descēdissent congregata multitudine tra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

dederũt eis epistolam. Et audita cõsolatione de iugo legis nõ imponẽdo sibi. gauisi sunt fratres de gẽtibus. Judas aũt̃ & sileas cũ essent, ꝓphẽte cõsolati sunt eos. & multũ cõfortauerũt in fide. Hõ est aũt hoc ꝓtereundũ. qz de ꝓfatu ascẽsu suo in hierusalẽ. ꝑ diuinẽda lite ꝓtexata. scribit apostolus ad galathas in hũc modũ. Deinde post annos. xiij. a conuersione mea ascendi hierosolimã. cũ barnaba assũpto & tito. & cõtuli cũ eis euangeliũ qd̃ ꝓdico in gẽtibus. Ex quo annoz numero colligitur. qz eodẽ anno quo paulus ascendit hierosolimã. scz. xiij. a conuersione sua. petrus ascendit romã. & eodẽ anno sedit i cathedra episcopali. in qua sedit. xxv. annis. Quartodecimo vo & xxv. xxviij. reddunt Vicesimo aũt quinto anno a ꝓmotione beati petri in sedem romanã. scz vltimo anno neronis. passi sunt petrus & paulus. & sic. xxviij. anno a conuersione pauli. Vnde colligit paulũ ad fidem conuersum eodem anno quo dñs passus est. cũ constet petrũ & pauluz. xxviij. anno a passione dñi. qui fuit vltimus neronis passos esse martirũ. Si aũt legat aliqñ paulus cõuersus ad fidẽ. ij. anno a passione dñi. intelligendum est secũdo anno emergente. nõ tñ eodez vsuali. sicut alibi determinatũ est. Quartodecimo g̃ anno a passione dñi. scz q̃rto anno claudij. ascẽdit petrus romaz. & sedit in cathedra episcopali. xx. ãnis sub claudio. qui regnauit xiij. annis. & nero post eũ totidez annis.

Determinat quando sedit antiochie quando rome. C. LXXXII.

Quẽst autẽ que ri quo tpe sederit petrus in sede antiocena. Cõstat enim ꝙ sedit antiochie vij. annis in sede episcopali. qõ necessario de. vij. illoz̃ & xiij. oportet intelligi. qui a passione dñi fluxerũt vsqz ad eiꝰ ꝓmotionẽ in sedez romanã. Post. vij. aũt annos quibus sedit in sede antiocena. cõsilio dñi. de hierusalem ascendit romam. sed in ascẽsu transijt ꝑ antiochiã. vt confirmaret subditos suos in fide. vt habet in cronicis. & substituit euodiũ i sede antiochia. Et in hoc transitu ꝑ antiochiam redargutus est a paulo. qz comedẽs cum quibusdaz fratribꝰ de iudea. timens eos molestare. discernebat cibos. & ita cogebat gẽtes iudaizare. Vñ paulus ait. Cũ venisset cephas antiochiã. i faciẽ ei restiti

De causa dissensionis inter paulum & barnaban. C. LXXXIII.

Quaũt ãno quo ascendit petrus de antiochia romam. paulo & barnaba antiochie remanentibus. erat quidã ꝓcurator in iudea. qui ꝑ violentiã sibi voluit vsurpare potestatẽ cõstituendi summũ pontificẽ & mutandi ꝑ arbitrio suo. & vt posset summinz sacerdotẽ vnũ vel duos cõstituere in eodem anno. Et videntes iudei ꝙ nõ possent ei resistere. petierũt ab eo licentiã conuiuendi gaiũ imꝑatorẽ romanoz̃. vt eiꝰ volũtate hanc potestatem obtineret. alioquin desisteret & cõcessit eis. Et cũ misissent nũcios romã. erat ibi agrippa filius herodis agrippe. quẽ pater decedẽs i manu gaij dimiserat. Gaius aũt differebat eũ mittere in iudeaz tanqz dñm. tũ ꝓpter seuiciam iudeoz̃. tũ ꝓpter temeritatẽ actuum eius. Iste audiẽs ꝙ causa populi sui ageret. intercessit ꝑ eis & obtinuit. Et rescripsit gaius ꝓcuratori. vt ab huiusmodi exactiõe desisteret. & destitit. Et rescripsit iudeis vt sup̃ hoc agerẽt gr̃as agrippe ad cuius intercessionẽ hoc obtinuerãt. Et iudei significauerũt ei vt mitteret eis agrippã. et faceret eũ tanqz regẽ et dñm. ipe tñ adhuc distulit. Postea vo quãdo visum est ei misit eũ in iudeam. nõ tamẽ reddidit ei totam terrã patris. scz qui totum regnum aurum integre obtinuit. sed de..it ei galaditidẽ regionez scz vltra iordanez. terrã duarũ tribuũ. et dimidie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

tribus. ⁊ dedit ei potestatem constituẽdi summũ sacerdotẽ in hierusalẽ ꝓ arbitrio suo quã negauerat procuratori. Iste fuit agrippa. in cuius regnũ successerunt fide eis de iudea. imminẽte excidio hierusalẽ. ab angelo ꝑmoniti. sic habes sup̃ matheum. Sz nũc ꝓsequamur de paulo ⁊ barnaba qui adhuc demorabant in antiochia euangelizãtes verbũ dei. ⁊ iudas abierat silea cũ eis remanẽte. Post aliquot dies visum est eis comode reuerti ꝑ ciuitates in quib⁹ ꝓdicauerãt verbũ dei. ⁊ visitare fratres ⁊ confirmare eos in fide. Barnabas aũt voluit habere in comitatu suo iohãnẽ qui cognominabat marcus. Paulus aũt noluit dicẽs. Nõ assumẽdus. est. qz in fronte aciei cõstitutus nimis trepide steterat. ⁊ qz timore mortis a ꝓdicatione destiterat. qũ sz a pamphilia descendens reuersus est in hierusalẽ. Ideoqz nõ erat assumẽdus ad ꝓdicationẽ. ne alios malo exẽplo lederet. Et facta ẽ dissensio. ita vt discederẽt ab inuicem. Et excusant eos sancti. quia nõ discesserũt odio cõmoti. sed a spiritu suo ad hoc excitati. vt diuisi pluribꝫ locis ꝓdicarent. ⁊ plures lucrifacerẽt. Barnabas aũt assumpto marco nauigauit cipꝛum. Ex eo aũt ꝙ noluit dimittere eũ ꝓpendit fuisse eius cognatus. Legunt aũt fuisse cõsobrini. Paul⁹ autẽ ꝓfectus ẽ assumpto silea quẽ dñs ad hoc remanere fecerat vt ei cõpateret. ⁊ pambulabat syriã ⁊ ciliciam. Postea venit in derben ⁊ listram. vbi erat quidã christianus nomine timoth⁹. filius mulieris vidue vel iudee. natus de patre gentili. cui phibebant testimoniũ religionis omnes fideles qui erãt listris. Hũc cõstituit paulus ẽꝑm eoꝛ. sed circũcidit eũ ꝓ tollendo scandalo iudeoꝛ. ne scandalizarent ꝙ haberent episcopũ incircũcisum. nõ ꝙ legalia post veritatẽ euangelij essent necessaria. paulatim tñ nõ subito iudeis erãt tollenda. ⁊ quasi cũ honore mater sepeliẽda fuit. Postea eduxit secũ paul⁹ timoth̃eũ. ⁊ transeuntes ꝑ ciuitatẽ ꝓcipiebat obseruare decreta apostoloꝛ. ⁊ seniorꝛ qui erãt in hierusalem. ⁊ ecclesie confirmabant̃ ⁊ multiplicabantur.

Nõ phibiti sunt apostoli ne irẽt quo volebant. C.LXXXIIII.

Transeũtes aũt frigiam ⁊ galacie regionẽ volentes ire in asiã. minorẽ. phibiti sunt a spiritu sancto qui sciebat corda hominuꝫ. qz tũc nõ essent credituri. Noluit ꝙ spiritus sanctus sanctũ dari canib⁹. ⁊ impios de contẽptu ꝓdicationis grauius dannari. Voluit etiam has ꝓuincias alijs apostolis reseruari. Philippus nanqz ⁊ iohannes ꝓdicauerũt in asia minori. Lucas in bithinia. a qua similiter a spiritu sancto sunt phibiti. ⁊ ita due cause reddunt̃ qre. phibiti fũt ab huiusmodi ꝓuincijs. Vel ne sanctum dare⁊ canib⁹. vel qz destinati erãt a spiritu sancto alijs apostolis. asia minori iohanni. bithinia luce. Origenes vbi agit de primitijs ⁊ de decimis datis sacerdotib⁹. reddit terciã causaꝫ. Dixit enim qz deus ꝓuidẽs seruis suis alimoniã coꝛpalez. ab huiusmodi ꝓuincijs discipulos ꝓter famẽ phibuit. ꝓter illã sz maximã famem in qua helena fustentauit fratres paupes qui erant in hierusalẽ. q̃ facta est quarto anno claudij. Nec fuit helena mater cõstantini. sed regina abigenoꝛ. cuius amore captus est rex abigenoꝛ. ⁊ eam in vxorẽ accepit ⁊ concepit ex eo. Et cũ nocte dormiret cũ ea. ⁊ posuisset manũ suã sup̃ vterũ prẽgnãtis. audita est ab ea vox in hunc modũ. Vide ne ledas puerũ. qz magn⁹ futurus ẽ in mundo. Et audita voce huiusmodi. stupefact⁹ dixit hoc vxori sue. Postea puerũ natuꝫ cũ summa diligẽtia nutrierũt. ⁊ mortuo patre. adhuc puer factus est rex. ⁊ cõmendatur in multis. Et hec est causa cõmendationis. qz audiens vnũ deum colia iudeis coluit eundem. ⁊ suscepit circũcisio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

nez ·r titus iudeoz. Huius mater helena veniens hierusalem inuenit fratres fideles in hierusalẽ inedia laborãtes. qz erat temp⁹ famis. ·r emit granũ vndequaqz. qua attulerat argenti copiam ad emendũ. ·r sustentauit fratres qui erant in hierusalẽ. Et cũ adhuc esset in iudea. nuncia tũ est ei q⁹ mortuus esset filius eius. ·r statim rediit ·r fecit extrahi cadauer de sepulcro. ·r reportauit in iudeã. ·r fecit nõ longe a hierusalẽ extrahi duo mausolea. ·r in altero reposuit corpus filij. ·r ꝑcepit cũ mortua esset in altero corpus suũ reponi. ·r sic factũ est. ·r adhuc apparent vestigia mausoleoz. ·r putant multi decepti. esse mausoleũ helene matris constantine.

De visione que apparuit paulo nocte. CLXXXV.

Cunqz pertransissent missiã paulus ·r socij ei⁹. venerunt troadem. ·r ostensa est paulo visio p̃ noctẽ. Apparuit ei vir macedo. id est angelus illius gẽris assimilat⁹ est viro macedoni. ꝓprietate lingue vel forma specialis. stans ·r deꝑcans eũ ·r dicẽs. Transiẽs in macedoniã adiuua nos. Ex hoc verbo videtur fuisse homo non angelus. Non egent angeli auxilio nisi dei. Sed hoc ait angelus assumpta ꝓsona macedonũ. Et aũt visum vidit. statim quesiuim⁹ ꝓficisci in macedoniã. certi facti q⁹ vocasset nos deus euangelizare eis. Et nota qõ dictũ est quesiuimus. Hic enim primo ostẽdit lucas se comitẽ fuisse pauli. forte ·r nũc primo adhesit ei. vnde nusqz in p̃cedenti ait venimus. sed vbiqz venerunt. ·r similia. Hic aũt primo cõmiscuit se socijs pauli. vide quoqz qõ ibi dicit erat macedo stãs Sup hoc verbo stans glosa habet modica. Angeli semp stare dicuntur. Cui plerigz adhærentes. in antiphona paschali sedit angelus. emendat. stetit. sed errant. Intelligendũ est semp in hoc libro cũ legantur in euangelio angeli sedisse ad monumẽtũ. Navigantes aũt a troade recto cursu venimus samothraciã. ·r sequẽti die philippis. que est prima ciuitas macedonie. id est venientibꝫ a mari prima occurrit. ·r erat colonia. Dicit aũt colonia ciuitas illa que defectu indigenaꝝ nouis cultoribꝫ implet. vnde ·r colonia quasi a nouis cultoribꝫ dicit. Fuimus enim ibi p dies aliquot. ·r die sabbatoꝝ egressi sumus extra portã iuxta flumẽ vbi videbat esse locus cõgru⁹ orationi. i. locutioni vel supplicationi. Orare nãqz accipit. ·r p orare ·r p supplicare. Qõ recepti sunt a muliere purpuraria. CLXXXVI.

Et sedẽtes loquebamur mulieribus que cõuenerant. Et mulier quedã lidda noĩe. purpuraria ciuitatis tiatirenoꝝ audiebat nos loquẽtes. Potest aũt intelligi purpuraria q⁹si vtens purpura. qz forsan erat de regio semine. Vel potius purpuraria qz tenuit purpure. vel qz vendebat purpuraz. Cũ aũt baptizata esset ·r domus ei⁹ tota. deꝑcata est nos dicens. Si iudicaris me fidelẽ. introite in domũ meam ·r manete mecũ. Et intrauimus coacti. Adhuc enim abhorrebãt intrare domos gentiliũ. p vitando scandalo iudeorum.

De spiritu phitonico a puella electo. CLXXXVII.

Factũ est autem exeũtibus nobis ad orationem. vt obuiaret nobis quedaz puella habẽs spiritum phitonicũ. Potest aũt intelligi phitonissa vel p spiritũ phitonicum opẽtãs arte magica. vel spiritu phitonico vexata. His enim duobus modis accipit in sacra scriptura hoc nomen. vel phitonissa dicitur. que p spiritũ phitonicũ suscitationẽ mortuoꝝ opatur arte magica. vt que ad petitionem saulis ab inferis vocauit animam samuelis. vel potius p ea spiritũ immundũ. Hec autem species

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

artis magice ab apolline phitone inuẽta est. ⁊ ab eius cognomine cognominata ẽ. Dicit enim phitonissa que a spiritu phitonico possidetur. ⁊ eo vtitur quasi organo suo ad diuinandum. qualiter hic potius videt accipi. Et erat questuosa dñis suis. quia multũ pcipiebant emolumentũ ex diuinatione ipius. Hec subsecuta paulũ ⁊ socios ei⁹ clamabat dicens. Isti homines sunt serui dei excelsi. qui annunciãt nobis viam saluris. Et sic clamabat multis dieb⁹. forte p bonũ nature vel potius spiritu sancto spiritũ phitonicuz vt p eũ verũ loquerẽt vrgẽte. Cõuersus aũt paul⁹ ipa post eũ clamante. dixit spiritui immũdo. Precipio tibi in noie ie su xpi exi ab ea Et exiit ab ea q⁹ indignũ erat vt verbũ euangelij p eã spiritus mẽdax annunciaret. Videntes aũt hoc dñi ei⁹ sciẽtes. q⁹ maximũ inde sumerẽt incommodũ. apprehenderũt sileã ⁊ paulum. ⁊ duxerũt eos ad forũ ad principes. ⁊ offerẽtes eos magistratibus dixerũt. Isti cõturbant ciuitatẽ nostrã. cũ sint iudei p̃dicantes nouã quandã religionẽ quã nõ licet nobis suscipe cũ simus romani. Jam eñ decretũ erat a romanis. vt nullus deus de nouo coleret. nisi approbante senatu. Et cucurrit aduersus eos magistratus. et scissis eo⁹ tunicis iusserũt eos virgis cedi. ⁊ flagellatos miserũt in carcerem. pcipientes custodi vt diligenter custodiret eos. Qui accepto mãdato misit eos ĩ carcerẽ interiorẽ. pedes eo⁹ stringens ligno.

De terre motu vnde aperta sunt ostia carceris. C.LXXXVIII.

Media aũt nocte paulus ⁊ sileas decãtabãt hymnos ⁊ orantes laudabãt deũ. Et dũ media nocte orarẽt subito fact⁹ est terre motus. quo sc̃z terre motu omnia fundamenta carceris cõmota sũt. ostia apta. vincula omniũ qui in carcere erant rupta. non solius pauli ⁊ sile sed ⁊ alioz. Expgefact⁹ aũt custos carceris. ⁊ videns ianuas carceris apertas. euaginato gladio volebat seinterficere. autumãs omnes incarceratos aufugisse. Et cũ esset paul⁹ ĩ medio carceris tenebrosi. videns hoc in spiritu exclamauit. Nihil tibi facias mali. Uniuersi enim quos custodiebas hic sumus. Sciebat eñ q⁹ tũc volebat sibi manũ iniicere. q⁹ putabat omnes incarceratos aufugisse. ⁊ petito lumine a ministris introgressus est custos carceris. ⁊ tremefactus tũ p his q̃ facta fuerãt in terre motu. tũ q⁹ intellexerat paulus q⁹ se vellet interficere. procidit paulo ⁊ sile ad pedes. ⁊ educẽs eos de carcere ait. Quid me dñi oportet facere vt salu⁹ fiam? Ad quẽ illi Crede in dñm ieſum. ⁊ saluus eris tu. et domus tua tota. Et locuti sunt ei verbuz dñi. ⁊ oĩbus qui erãt in domo ei⁹. ⁊ tollẽs eos in illa hora lauit plagas eo⁹. ⁊ baptizatus ẽ. ⁊ sic lauit ⁊ lotus est.

Quomodo a magistratibus sunt dimissi. C.LXXXIX.

Cumq⁹ perduxisset eos in domũ suã. apposuit eis mẽsam ⁊ letatus ẽ cũ omni domo sua credẽs in deũ. Et cũ dies fact⁹ esset miserũt magistrat⁹ nuncios ad custodes carceris dicẽtes. Dimitte hoĩes illos tãq̃ despectos. Dimitebãt aũt illos ne plures crederẽt. q⁹ iam innotuerat eis miraculũ. Et nũciauit custos carceris verba hec paulo. Miserũt magistratus vt dimittamini. Nũc igit exeũtes ite ĩ pace. Ad quẽ paulus. Miserũt nos in carcerez flagellatos publice. licet indẽnatos hoĩes romanos. id ẽ romano imperio subiectionẽ cẽficapite pfessos. ⁊ libertate romana donatos. et nũc occulte nos eiciũt. Nõ sic. sed veniãt ipi ⁊ nos eiciant. Et cũ renũciatum esset hoc magistratibus. timuerunt audito q⁹ romani essent. Et veniẽtes eduxerũt eos ⁊ rogabant vt egrederentur de vrbe. Et exeuntes transierunt per liddam. et visis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

fratribus consolati sunt eos. et inde profecti venerũt thessalonicã. vbi erat synagoga iudeoꝝ. ¶Paulus aũt vt cõsueuerat introiuit synagogã. et p tria sabbata disseruit eis de scripturis. pdicãs xpm mortuũ et resurrexisse. Et crediderũt aliqui ex eis. et adiũcti sunt paulo et sile et mulieres non pauce. et de pselitis et gentib multitudo magna. zelantes aũt iudei et assumentes quosdã malos de vulgo. cõcitauerũt ciuitatẽ aduersus eos. ¶Ꝺ inuidia iudeoꝝ iason accusatus est. C.XC.

ET venientes in domũ iasonis apud quẽ hospitati fuerãt. quærebãt eos pducere in populũ. et nõ inuẽtis eis putãtes eos a iasone fuisse occultatos. traxerũt iasonẽ et quosdã fratres ad principes ciuitatis dicẽtes Isti sunt qui vrbẽ cõcitãt quos suscepit iason. et ipi suscipiẽtes eos faciũt cõtra decreta cesaris. regẽ alterũ dicẽtes esse ꝯ cesarem. et cõcitauerũt principes aduersus eos. Et accepta satisfactione a iasone et ceteris dimiserũt eos. vt sicut in eos publica fuit manuũ iniectio. ita et publica fiat eiectio. Forte iason et alij fratres negauerũt se suscepisse eos. et ita si cõfessi sunt satisfecerũt. et p nocte dimiserũt paulum et sileam in beroen. Et introierũt in synagogam iudeoꝝ. et pdicauerũt ibi. et multi de beroensibus crediderunt et mulieres honeste non pauce.

Quid paul athenis fecerit. C.XCI.

ET audierunt iudei qui erãt thessalonice. q a paulo pdicaret verbũ dei in beroe. et venerũt illuc cõcitantes multitudinez. Et statim dimiserunt paulũ fratres vt iret vsq ad mare. quia magis psequebant eũ iudei. eo q esset dux verbi. Sileas aũt et timotheus remanserunt ibi. Qui aũt deducebant paulũ pduxerunt eum vsq athenas. et videns ciuitatẽ idolatrie deditã. cito remisit ad timotheum et sileam vt venirent ad eũ. et venerũt. Et disputabãt cũ paulo epicurei. qui ponebant felicitatem hominis in sola corpis voluptate. stoici in sola virtute animi. Et inter se dissentientes in impugnatione apostoli vnanimiter cõsentiebãt dicẽtes. Quid vult seminiuerbius iste dicere? Alere pauli seminatoꝝ verboꝝ. erat sed messor mortũ. de huiusmodi messione expectãs vberẽ fructum. Alij aũt dicebãt. ¶Nouorũ demoniorum videt annũciator esse. Et apprehensum duxerũt ad ariopagũ. id est ad vicũ martis. in quo sc̃z erat templũ martis. q athenienses singulos vicos denominauerant a dijs quos colebant. vt vicũ in quo colebat mars. vocabant ariopagũ. quia arioth dicit mars. Vicum in quo colebãt pan. vocabant panopagus. et ita a singulis dijs singulos vicos denominabant. Erat aũt vicus excellentioꝝ ariopagus. q ibi erat curia magistratus. et scole liberalium artium.

De ara ignoti dei. C.XCII.

ET cuz esset paulus in pñtia philosophoꝝ docebant. ¶Noua quedã infers auribꝰ nris. ¶Possumꝰ scire q̃ est hec noua doctrina. q. d. posses rationẽ reddere sup his q̃ dicis. Stans ꝯ paulus in medio ariopagi ait. Viri athenienses p omnia iudico vos superstitiosos. ¶Preteriẽs enim vidi simulacra vestra. Inter cetera aũt inueni arã. cui? supscriptio erat hec. ignoto deo vel ignoti dei. Acsi dicat. Hec ara dedicata est ignoto deo. Singulis em̃ aris supponebat titulus. indicans cui essent dedicate. ¶Hũc inquit deuz ignotũ cui hanc arã cõsecrastis ego annuncio vobis. ¶Hic est deꝰ qui fecit mundũ et omnia q̃ in eo sũt. in quo viuim? mouemur et sum?. Quõ aũt hec ara illi deo ignoto cõsecrata ẽ. hystoria actuũ apostolorũ nõ psequit. ideo nostrũ est hoc supplere. sc̃z dicere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Qđ philosophi athenienses dixerunt deū nature pati. C.XCIII.

Dixit autē dominus passiōis philosophi, qui athenis erant videtes tenebras factas super vniuersam superficiē terre. non potuerunt causam inuenire in naturalibus causis. Tandē ad hoc inducti sunt. vt dicerēt qđ deus nature patiebat. Et dixerūt athenienses. Cōstituamus aram illi deo. & dedicata est ara. & suppositus est titul⁹ deo ignoto. Et cū vellēt offerre holocausta & victimas illi deo ignoto. dixerūt philosophi. Bonor nēor non eget. sed facietis genuflexiones ante aram ei⁹ & supplicabitis ei qđ nō querit oblationez peccorū. sed deuotionē animor. Hūc deū ignotū annūciabat eis paulus. asserēs eū mortuū fuisse. resurrexisse. & ascēdisse in celū. i fine orbē iudicaturū. Et cū pdicaret resurrectionē mortuor. quidā irridebant. Quidā aūt nec respuebāt nec recipiebant dicentes. Audiemus te de hoc iterū. Exiuit paul⁹ de medio eor. & quidā adhērētes ei credidērūt. Inter quos fuit dionisius ariopagita. que postea ordinauit apostolos episcopū ciuitatis. Cui⁹ cōuersionis modū quia prermittit historia actuū apostolor. nostrum est supplere.

De dionisio ariopagita. C.XCIIII.

Iste dionisius magister erat in ariopago. & quāuis ad exhortationē pauli de facili crediderit. tamē nō nisi post longam disceptationē pauli cōfessus est se credere. Sed post multaz disceptationē. dū adhuc cū paulo disceptaret. forte transiit cecus p viam coram eis Et statim ait dionisius paulo. Si dixeris huic ceco in nomine dei tui vide. & videbit. ego statim credā. Sz ne vtaris verbis magicis. quia forte nosti verba q̄ habeant huiusmodi efficaciā. ego pscribā tibi formū verbor. hac inquit forma verborum dices ei. In nomine ihesu xp̄i nati de virgine crucifixi. mortui. qui resurrexit. & ascēdit in celū. vide. Et vt oīs tolleret suspicio pcepit paulus dionisio. vt ipe eadem verba pferret. Et in ea forma verborū dixit dionisius ceco. vt videret. & statim vidit. & dionisi⁹ cōfessus ē se credere. Et cū pdicaret paul⁹ athenis. et multos cōuertisset. venit corinthuz. & ibi inuenit quendā iudeū nomine aquilā cum vxore ei⁹ priscilla. quos sepe cōmemorat apostolus. vbi salutat amicos suos. Isti nupper venerūt de italia. iudeis oīb⁹ ex edicto claudij imperatoris de regno ei⁹ exire compulsis. eo qđ vxorē ei⁹ agrippina p̄ nimia familiaritate quā habebat cū eis adeo traxerant ad ritus suos. vt iam iudaizaret. Et hospitatus ē paulus apud aquilam & priscillā. eo qđ eandē artē exercerent. quā & ipe cōsueuerat exercere. de ꝓprio labore manuū sibi victū acquirens. sz artē scenofactoriā. Faciebant em̄ tētoria siue papiliones q̄ necessaria erant indigenis terre. ꝓpter immoderatū calorē. vel cōmeantibus. Vt dicatur ars scenofactoria. a scenos qđ interp̄tat vmbra. vel scōm alios a scenos qđ interp̄tat finis. Erāt enim funicularij. Et cum venissent sileas & thimothe⁹ de macedonia vbi dimiserat eos pdicabat paulus instanter verbū euāgelij coadiuuantibus illis. Et vilipendentib⁹ iudeis pdicationē. iuxta qđ pcepat dñs excussit pulueren de pedibo in testimonium dicēs illis. Vund⁹ sū a sanguine vestro quia quantū in me fuit. volui vos reuocare ab impietate vestra. Sed quia pertinaces estis trāseo ad gētes. Et migrās inde trāsiit ad domū cuiusdā gētilis noīe titi. cui⁹ dom⁹ erat cōiūcta sinagoge Hec est intelligēdū hoc de tito. cui aplūs epistolas scripsit qui ei⁹ fuit discipul⁹. quē etiā circūcidit. m. alias cretēsem ep̄m ordinauit. Et cōuersus est crisp⁹ archisinagog⁹ cū vniuersa familia sua. ille sz de quo aplūs ait scribens ad corinthios. Gratias ago deo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

meo. quia neminem ex vobis baptizaui nisi crispũ ⁊ gaium. Et multi corinthioꝝ audientes cõuersionẽ eius crediderũt et baptizati sunt. Et apparuit dñs paulo p visionẽ dicẽs. Noli timere sed loquere ⁊ ne taceas. quia ego tecũ sum. ⁊ nemo apponet manũ vt noceat tibi. ⁊ fuit ibi p annum ⁊ sex menses. Qñ iudei conciauerũt gallionẽ in paulũ. C. XCV.

INsurrexerunt ergo vnanimiter iudei in paulũ. ⁊ traxerũt eũ ad pſentiam gallionis qui erat ꝓcuratoꝝ achaie regionis. in qua erat corinthꝰ. Et accusauerũt eũ q̃ cõtra legẽ ꝑdicaret. ⁊ locutus est gallio ad eos. Si argueretis hominẽ istũ de aliquo sceleue manifesto. sup eũ iudicarem. Sed q̃ disceptatio ẽ de lege vestra. nõ curo iudicare. Et videntes gentiles q̃ nõ faueret ꝓcuratoꝝ pri iudeorum. coã eo apprehenderũt sosthenen principem sinagoge. ⁊ ꝑcutiebant eũ. ⁊ nihil horꝝ erat cure ꝓcuratori. Paulus autẽ cũ adhuc sustinuisset dies multos. ⁊ esset in cencris. qui est portus corinthi ascendit nauem vt nauigio veniret in siriã. totondit comam quã nutrierat. q̃ fuerat nazareus ex voto. Nazarei enim ad tẽpus ex voto comã nutriebant. ⁊ cõpleto tpe voti radebant. ⁊ in ignẽ sacrificij ponebant. Quidã codices habent totonderũt. Vel quidã hoc referũt ad aquilã ⁊ priscillam. Sed augustinus ⁊ hieronimus ad paulum hoc referunt. Qñ paul⁹ disputabat ephesi cõtra iudeos. C. XCVI.

ATvenit paulus in siriam ducens secũ aquilam ⁊ priscillam. Et cũ venissent ephesum. ingressus sinagogam disputauit cũ iudeis Et rogantibus illis vt cũ eis ampli⁹ maneret nõ consensit. Sed valefaciens fratribus ꝓfectus est ab ephesо. dimittens eis aquilã ⁊ priscillam. ⁊ ipe pambulauit galaciam ⁊ frigiam confirmando fratres. Et cum essent ephesi aquila ⁊ priscilla. venit ephesum quidã iudeus nomine apollo alexandrinus genere. vir facund⁹ ⁊ potens in scripturis. Iste baptizat⁹ erat baptismo iohannis. ⁊ iam credebat christũ esse messiam in lege. pmissum. ⁊ recte sentiebat de patre ⁊ filio. sed nihil adhuc audierat de spiritu sancto. Et cũ videret eũ aquila ⁊ priscilla fiducialiter ꝑdicantem. assumpserũt eũ. ⁊ diligentius exposuerũt ei vnũ deũ. Vtrum aũt baptizauerint eũ baptismo christi. nõ legit. Cũ aũt vellet venire corinthũ. aquila ⁊ priscilla ⁊ ceteri fideles qui erãt ephesi. scripserũt fidelibus qui erant corinthi. vt susciperent eũ. nec abhorrerent eũ tanq̃ iudeum. Et cũ venisset corinthum. multũ cõtulit fratribus qui erãt corinthi. Vehemẽter enim iudeos conuincebat. vnde multum cõfirmati sunt fratres.

Qñ baptizati sunt qui baptisma iohannis acceperant. C. XCVII.

AFactũ est autem cum apollo esset corinthi vt paulus pagratis supioribꝰ partibus veniret ephesum. ⁊ inueniret quosdã discipulos a iohãne baptizatos. nondũ tñ confirmatos. q̃ post baptismũ nõ accepant manuum impositionẽ. ⁊ interrogauit eos. Accepistis ne spiritũ sanctũ credẽtes. i. manuũ impositionẽ qua dat spiritꝰ sanct⁹? Ad quem illi. Sed nec de spiritu sancto mentionẽ audiuimus. Ad quos ille. Nõ sufficit baptism⁹ iohannis. Et statim baptizati sunt ĩ nomine dñi iesu christi. Et cũ imposuisset eis manꝰ post baptismuꝫ acceperunt spiritũ sanctũ. ⁊ loquebant᷑ varijs linguis. Et quidã eoꝝ ꝓphetabant ꝓdicentes futura. Erant autẽ omnes fere xp̃i. forte. xi. vel. xp̃i. erant. ⁊ est appositum fere ad tempamentum. Et predicauit ibi apostolus cũ fiducia p tres mẽses. disputans ⁊ suadens de regno dei. Et que pri⁹ ꝓhibitus fuerat a spiritu sancto ꝑdicare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

in asia minori. nūc eodem spiritu sancto inspirāte pdicabat eplesi. Ex quo patet q3 ammiranda sunt iudicia dei. Cū autē pdicaret eplesi. quidam obstinati ⁊ incredulitate pinaces. maledicebāt doctrine eius coram multitudine. Discedēs autē ab eis segregauit secū discipulos. disputans in scola cuiusdā tyranni id est nobilis. vel forte nomē ppriū est illius. a quo conduxerat domū. in qua docebat discipulos suos. ranq3 regens scolas. ⁊ hoc fecit p biennīū. Et in eodē biennio scripsit epistolā primam ad corinthios. Et faciebat de⁹ magnas ⁊ multas virtutes p manus eius. ita vt sanarent languidi quib⁹ supponebant semicincia. vestes tantum ab vno latere pendētes. vel quedā zone. vel quedā capitis ornamēta. vel quoddā genus sudarij quo hebrei vtunt. quo laborantiū sudor abstergitur.

De potestate nois iesu. C.XCVIII.

Videtes autem quidā exorciste q̄ ad inuocationē nominis iesu paul⁹ eijceret demones cogitauerūt vti eadem forma verboꝝ ad eiectionē demonis. q̄ licet p exorcismos salomonis demones eicerēt. nō tñ absq3 laboze multo. sed quibusdā herbis ⁊ gemmis adhibitis. vt tradit iosephus. Vt ꝑ facilius eijcerēt demones. adiurabāt eos in hūc modū. Adiuro vos p iesum quem paulus pdicat. ⁊ sic exibant demones ab obsessis. Erant aūt septē filij sceue principis sacerdotū. qui pcipue adiurabant demones in hunc modū. Et dū quadā die adiurarent demonē vt exiret de corpe obsesso. respōdit eis demon. Iesum noui. ⁊ paulū noui. sed vos qui estis? Et insiliēs ī eos. verberauit eos egregie. Et increpuit fama p vniuersam regionē. ⁊ incussus est timor omnibus exorcistis ⁊ magis. vt nō auderent amplius in hūc modum demones adiurare. Et congregati sunt oēs magi qui p artem magicam impabāt demonibus. ⁊ combusserūt libros suos ante pedes pauli. Postea paul⁹ ꝓposuit ire hierosolimā. ⁊ inde romā. Premisit aūt thimotheū ⁊ erastū in macedoniā. ad preparandas collectas quas erat delaturus in hierusalē. ad vsus paupum qui erant in hierusalē. Ipe aūt ad tēpus remansit in asia minori. De tumultu excitato p demetrium. C.XCIX.

Et facta ē in tempore illo turbatio magna ī eplexo. Demetrius enim argētari⁹ qui faciebat edes ⁊ imagines argēteas diane conuocauit opis eiusdē opifices. ⁊ locutus ē eis in hūc modū. Scitis quia de huiusmodi artificio multū nobis lucruz cōparamus. Paulus aūt pdicat nō esse deos manufactos. Dig3 inualuerit doctrina doctrina eius nihil amplius lucrabimur. ⁊ etiā templū magne diane p nihilo reputabit. ⁊ maiestas eius destruet quā veneratur vniuersus orbis. Et statim ita repleti clamauerūt vnanimiter discurrentes p ciuitatez. Magna diana ephesioꝝ. Et rapto gaio et aristarcho socijs pauli. cōtraxerunt eos in theatrū. spectaculū sc3 in quo rei puniebant. Et cū paulus hoc audito vellet venire in theatrū. nō sinebant se mori obijcere. dissuasum est ei a quibusdam amicis suis. ꝓter cōuentum populi. Postq3 aūt cessauit tumult⁹. vocatis paulus discipulis exhortat⁹ ē eos. ⁊ valefaciēs eis. pfectus est in macedoniā. ⁊ inde athenas. Ubi cum fuisset trib⁹ mēsibus. posite sunt ei insidie a iudeis in syriam nauigaturo. scientibus q̄ deferret collectas. Olim cum esset vacuus viator. non ꝓposuerunt illi insidias. Habuit igitur consilium vt reuerteretur in macedoniam. vt ita vitaret insidias. Quidam enim de socijs eius. pfecti sunt recta via. Et p̄cedētes nos dicit lucas fustinuerūt nos troade p circūitū veniētes. Nos vero nauigauimus post dies azimoꝝ in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

philippis.que est prima ciuitas macedonie.& in quinq; diebꝫ venimus troadem vbi demorati sumus septẽ diebus. Una aũt sabbati cum pendinaremur.disputabat paulus cũ eis in crastino ꝓfecturus. & ptraxit sermonẽ in mediã noctẽ.& erant lampades copiose in cenaculo vbi cõgregati eramus.

De mortuo resuscitato a paulo. C.C.

Et cum sederet quidã adolescens sup fenestraꝫ & grauaref somno.cecidit de tercio cenaculo deorsum.& sublatus de terra oblat? est paulo mortu?.& dicebaf euticus. Ad quẽ cũ descẽdisset paulus incubuit super eum.& cõplexus eum ait. Nolite turbari Anima enim ipius in eo est adhuc. Hoc aũt ait.vt tolleret desperationem ab eis. Simili verbo vsus est dñs dicẽs.Puella nõ est mortua.sed dormit. Et suscitat? est adolescens.& gustauit cibũ.& cõforta? est.Sic inter verba ꝑdicationis occurrit occasio curationis.vt ostẽsione miraculi cõfirmaref doctrina pauli.vt acrius infigeref eoꝝ mentib? memoria magistri abeis discessuri. Nos aũt ascẽdẽtes dicit lucas nauigauimus in asson.vt ibi expectaremus paulũ.sic enim dispoſuerat p terram interim iter facturus. Et cũ rediisset ad nos.assumpto eo venimus mileti. Proposuerat enim paul? in transitu nauigare ephesum.moꝛã nõ facturus. Festinauit enim si possibile essꝫt.vt in die pentheoſtes esset hierosolimis. A mileto tñ nõ nauigauit.sed misit ephesum.& vocauit maiores ecclesie. Et vocati venerunt miletũ.& exhortatus est eos dicẽs se ascẽdere hierosolimã. Ecce inquit alligatus sum.id est spiritu sancto ad id me coartãte vado in hierusalez.q̃ ventura ibi mihi sunt ignorans.licet spũs sanctus mihi p alios ꝓtestef.qꝫ vincula & tribulationes me ibi manẽt. Alijs esti revelauerat spiritus sanctus de ipo qõ nõ ipi. Sed nihil inquit horꝫ vereor.nec facio animã meaꝫ. id est vitã ꝓcalẽ ꝓciosiorẽ q̃ me.i.q̃ aiaꝫ meã. dũmodo cõsummẽ cursum meũ.et ministeriũ q̃ accepi a dño iesu testificari euangeliũ gratie dei. Et nunc ecce scio qꝫ amplius nõ videbitis faciẽ meam. Et post multã exhortationẽ positis genibus vna cũ omnibꝫ illis orauit. Et ꝓcumbentes sup collũ pauli flẽtes osculabanf eũ. dolentes maxime de eo q̃ dixerat.q̃ faciem ei? nõ erãt amplius visuri.& deduxerũt eũ vsq; ad nauẽ. Et abstracti ab eis transeũtes multas vrbes & regiones venimus tirũ.vbi mansimus.vij.diebꝫ.inuentis ibi discipulis quibusdã.p spiritũ ꝓheticũ paulo ꝑdicentibꝫ.q̃ illi euentura erãt in hierusalẽ.& dissuadentibus ne ascẽderet. Postea ꝓfecti sum? deducentibus nos omnibꝫ cũ vxoribꝫ & filijs vsq; foras vsq; ciuitatẽ. Et valefacientes eis ascẽdimus nauẽ. Illi aũt redierũt in sua Nos aũt ascẽdimus ptholomaidẽ.& salutatis fratrib? mansim? cũ eis vna die.

De hoc q̃ agab? paulo ꝑdixit. C.C.I.

Altera autẽ die venimus cesareaz.& introiuim? domũ philippi diaconi. Huic erãt q̃tuor filie virgines ꝓphetisse ꝑdicentes paulo q̃ erat ei eventurũ in hierusalẽ. Et cum moraref ibi p aliquot dies.supuenit propheta de iudea nomine agabus. Qui cũ venisset ad nos tulit zonã pauli.& ligans sibi manus & pedes ait. Hec dicit spiritꝰ sanctus.Virũ cuius ẽ hec zona sic alligabũt in hierusalẽ iudei.& tradẽt in manus gentiũ. Hec audiẽtes rogabamus nos & qui erãt loci illi?.vt nõ ascẽderet in hierusalẽ. Et respõdit. Quid fletis affligẽtes cor meũ? Ego non solũ alligari sed etiam mori in hierusalez paratus sum ꝓpter nomen dñi iesu christi. Et cũ nõ possem? ei dissuadere quieuimus dicẽtes. Domini fiat volũtas. Postea ꝑparati ascẽdimus hierusalem.& nonnulli de discipulis qui

erant in cesarea nobiscum adducētes ia/
sonem hospitem nostrū. Et cū venissem⁹
hierusalē libenter excepunt nos fratres.
Sequēti aūt die introiuit paul⁹ nobiscū
ad iacobū qui erat ēpus hierosolimorū.
de quo dicit beda sup̄ hūc locū. q. xxx. an/
nis rexit ecclesiam hierosolimor⁹. scz vsq;
ad. vij. annū neronis. qui scōm iosephū
excerebratus est prica fullonis. Beda di/
cit q; p̄cipitatus est de tēplo. Alibi legit
lapidatus. Et potuit esse. q; postq̄ p̄cipi
tauerūt eū. lapidauerūt eū quasi vile ca/
dauer. Sed cum beda dicat mortuū iaco
bū septimo anno neronis. palam est. nō
esse auctenticū q̄ legit in epistola clemen
tis. qui iuxta tenorē illius epistole dicit
sibi esse mandatū a petro. cui successit in
apostolatū. vt post eī⁹ mortē iacobo epi/
scopo ep̄las destinaret. vt ab eo instrue/
retur. Sed cum iacobus episcopus mor
tuus sit septimo anno neronis. & petr⁹ vi
xerit vsq; ad. xiij. cōstat hoc nihil esse.

De hoc q̄ obtulit de cōsilio scōm le/
gem. C. CII.

Cum aūt intras
set paulus ad iacobum. collecti
sunt seniores. Quibus salutatis narra/
bat p̄ singula q̄ & quanta fecerat de⁹ i gē/
tibus p̄ eius ministeriū. Qui cum audis
sent magnificabant deū. & dixerūt paulo.
Vides frater quot milia sūt i iudeis qui
crediderūt. Omnes tñ adhuc sunt emu/
latores legis. volētes pariter cū fide susce
pta obseruare legalia. & audierūt de te q̄
p̄dices abolitiones legis. et eis odibilis
fact⁹ es quasi destructor legis moisi. Cō/
uenict q̄ multitudo audiēs te sup̄uenisse.
Unde cōsulimus tibi vt sacrifices scōm
legē. cū. iiij. qui habent votū sup̄ se. vt sic
appareat falsa opinio. que increpuit de te
Et statuerūt de eī⁹ consensu. vt iudeis ad
fidē conuersis nō. p̄hiberet obseruatio le/
galiū. dum tarat ne ponerent spem i eis.
Et distingue q̄tuor sinodos in primiti/

ua ecclesia hierosolimis celebratas. Pri
mam de substitutione matbie loco iude.
Secūdam de electione. vij. diaconorū.
Terciaz a legalibꝫ qua statutū est cōuer/
sis ad fidem et gentibus. nō esse imponē/
dū onus legaliū. quando ascēderūt pau/
lus & barnabas de antiochia in hieusa/
lem. Quartā de qua hic agit. qua statu/
tū est nō. p̄hiberi iudeos a legalibꝫ obser/
uantijs. dūmodo nō ponerēt spem i eis.

Qō ligatus est paulus a p̄side ad da
morem iudeorum. C. CIII.

Postera die puri
ficatus paulus cū quattuor vi/
ris intrauit templū cū eis. & obtulit obla
tionē suam sicut alij. Cōsummatis autē
septē diebus. iudei qui venerūt de asia p̄/
sequētes paulū cū vidissent eū i templo.
quia viderant trophimū ephesium cum
bulantē cū eo p̄ ciuitatē. putauerūt q̄ in/
troduxisset eū in templū hominē scz gen/
tilē. & concitauerūt omnē populū contra
eum. & iniecerūt manus in eū dicentes.
viri israelite adiuuate. Hic enim est ho/
mo. qui cōtra populū & legem & locū istū
p̄dicat vbiq; terraz. & insup̄ gentiles in/
duxit in templū. & cōtaminauerunt locū
sanctū. Cōmota est q̄ vniuersa ciuitas et
facta ē dissensio populi. Et apprehenden/
tes paulū traxerūt extra templū. & quere/
tibus eū occidere nūciatū est tribuno co/
hortis scz claudio lisie. qui missus fuerat
a felice p̄side. Et cū assumptis militibꝫ &
centurionib⁹ occurrisset. Uidentes eum
desierunt pcutere paulū. Et apprehendit
paulū. & iussit eū ligari catenis duab⁹.
donec de causa eī⁹ cognouisset. Et cū non
posset audire p̄ tumultu. iussit eū duci in
castra scz in turrim regiaz. Et cū venisset
ad gradū. forte ad gradum templi vel ad
gradū dom⁹ ꝓpie. portabat paulus a mi
litibus. ꝓpter impetū populi. sequebatur
enim omnis populus clamās. Tolle eū
ad mortē scz. Et cū induceret paulus in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

castra.ait tribuno. Licet mihi loqui aliquid ad te? Ad quẽ tribunus. Nosti grecam linguã. Ait. Noui. Locutus ẽ enim tribunus grece.ne iudei intelligerẽt. Nũ quid tu es egiptius ille qui ante hos dies tumultũ cõcitauit.ꝛ eduxit in desertũ quattuor milia virorꝫ siccariorꝫ. Josephꝰ dicit qꝫ cũ pluribus milibus.ꝛ potuit primo venire cum paucioribus postea habere plura. De egiptio qui populum seduxerat.C.CIIII.

Egiptius iste per artem magicam sibi compauerat nomen ꝓphete.ꝛ cõgregatis triginta milibꝰ iudeorꝫ eduxit eos ꝑ desertũ vsqꝫ ad montẽ olineti.volens irruere in hierusalẽ vt eã caperet. Sed occurrẽs ei felix ꝑses cũ multis milibꝰ armatorꝫ fugauit eũ cum paucis.ꝛ alios occidit. Respõdens paulus tribuno ait. Homo sum iudeus nõ egiptius.a tharso cilicie nõ ignote ciuitatis municeps. Nõ est natus tamẽ in tharso.sed in opido galilee noie giscallo. Quo capto a romanis trãslatus est tharsum cũ parẽtibus.ꝛ ibi educatus. Unde ab educatione se dicit tharsensem.licet in giscallo fuerit natus.sic xps nazareus dr. licet in betheleem sit natus. Nõ est educatus in tharso.sed in municipijs adiacentibus ciuitati.vñ nõ vocat se ciuẽ sed municipẽ a municipio.ꝛ territorio ciuitatis in quo nutritus est. Dicunt aũt municipia vicina rura ciuitatis.que munera debita vel tributa soluũt ciuitati.

Nõ cognitus a populo ꝓmissus est loqui ꝓsidi.C.CV.

Insequẽtibus autẽ magis declarat quare se dixerit paul? ciuem romanũ.ꝛ est summa.qꝫ pater su? ꝑ obsequioꝫ diligentiam sibi compauerat gtam romanoꝝ.ꝛ donatus est a deis romana libertate.vt putaret ciuis romanꝰ ipe ꝛ hæredes sui.ꝛ sic iure hæreditario habebat paulus consortiũ romane ciuilitatis. Rogo gẽ te ꝓmitte me loqui ad populũ. Et ꝓmissus cepit loqui hebraice. Nõ audientes magis ꝓstiterũt ei silẽtiũ. Cui fratres ego sum hebre? natus in tharso cilicie.nutritus in hac ciuitate sec? pedes gamalielis.ꝛ ab eo eruditus.ꝛ fui emulator legis sic ꝛ vos.ꝛ ꝑsecutus sum christianos. Cui? rei testis ẽ mihi princeps sacerdotũ.a quo accepi lras in damascũ. vt si quos ibi inuenirẽ christianos. vinctos ꝓducerẽ in hierusalẽ. Postea ꝑsecutus est quõ ꝓcessit eũ dñs cecitate in via. quõ conuersus ꝛ baptizatus ab anania. quõ post multũ circũitum de damasco rediit in hierusalẽ. Et dũ oraret in templo factus est in extasi.ꝛ vidit ꝛ audiuit xpm dicẽtẽ sibi. Festina ꝛ exi velociter de hierusalẽ.qꝫ nõ recipient testimoniũ tuũ de me. Ad quẽ ipe respõdit. Dñe ipi sciunt qꝫ ꝑsequebar sectatores tuos christianos. ꝛ interfui lapidationi stephani custodiens vestimẽta lapidãtiũ.q.d. Debet eis sufficere hoc exemplũ conuersionis mee. Et dñs ad eũ. Vade quoniã ad nationes mittã te longe.q.d. Nec ꝓpter hoc credẽt tibi iudei.ideo mittã te ad gẽtes q̃ tam longe animo a iudeis sunt longe.

Nõ paulus ciuem romanum se fecit Capitulum.CVI.

Quinqꝫ vsqꝫ ad hoc verbũ in silẽtio audissent eũ iudei.audito qꝫ destinatus esset gentib?. vnanimiter vociferati sunt.ꝓiciẽtes vestimenta sua.ꝛ puluerẽ iactantes in aera ꝑ magnitudine tristicie.q̃si furorẽ exprimẽtes.dicẽtes tribuno. Tolle de terra hominẽ huiusmodi. Nõ est eñ fas eũ audire. Et iussit eũ tribunus induci in castra in turrim scz illã q̃ dicebat̃ antonia.ꝛ agripina.ꝛ cedi flagellis ꝛ torqueri. vt ita nõ occideret eũ tormẽtis ei? fatiari. Et cum astrinxissent eũ loris.dixit paulus astãte centurione. Licet vobis flagellare hominẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

iustum indemnatum. id est de nullo reatu ordine iudiciario cōuictū. Quo audito accessit centurio ad tribunum dicens. Quid facturus es? Hic homo ciuis romanus est. Et accedēs tribunus ad paulū. quesiuit ab eo an roman? esset. Et confessus est. Et ait tribun?. Ego multa sūma pecunie hanc ciuilitatē emi. Ego inquit paul? ĩ ea natus sum. q? pater su? vt p̄paratū est antecēß gigneret eū. cōparata sibi gra romanoz. ciuilitate romanoz donatus ē ab eis in se ⁊ in hæredibꝫ suis. Et statim discesserūt qui erāt eū torturi. q? timuit tribunus audito q̄ esset ciuis romanus. De scismate orto inter iudeos ex industria pauli. C. CVII.

POstera autē die volens scire diligēti? causam accusationis pauli soluit eū ⁊ iussit cōuenire sacerdotes. ⁊ esse conciliū. Et p̄ducens paulū statuit eū inter eos. ⁊ cepit paul? palam loqui cōcilio. Viri fratres inquit ego omni cōscientia bona cōuersatus sum apud deū vsq; in hodiernū diem. Et statim princeps sacerdotū ananias p̄cepit astantibꝫ. vt penterēt os ei? q̄si impudēter gloriantis. Ad quē paulus. Percutiet te deus paries dealbate. q. d. Vindicabit in te de? o ypocrita. qui cū sedeas sup̄ cathedrā moysi. quasi scōm legē videris iudicare. ⁊ iudicas cōtra legē. q? cū me reputes blasphemū. nō me iudicas legis ordine. q̄ p̄cipit blasphemū ⁊ extra castra eductū ab omni populo lapidari Vel forte. p̄texanit paul? de abolitione sacerdotij iudeoz. dicēs. Percutiet te de?. q. d. destruet te de? ⁊ sacerdotū tuū. sacerdotaū scz iudeoz. Tūc qui astabāt dixerunt. Summū sacerdotem maledicis? Tunc paulus ait. Nesciebā fratres principem esse sacerdotū. reuera si hoc scirē. re? esset. Scriptū ē enim. Principem populi tui nō maledices. Vel q̄si mistice ait se nescire. i. sacerdotiū iudeoz reprobatum esse. Sed licet nouerit hunc nō esse vere principē sacerdotū. tñ tempare rūdit. instruens alios vt modestius se haberēt erga p̄latos suos. Tūc timēs paulus impetum iudeoz. excogitauit quō moueret scisma inter eos. Et cū p̄sentes essent pharisei ⁊ saducei. coram oībus. p̄fessus ē se esse de secta phariseoz. vt ita conciliaret sibi aias eoz. ⁊ eoz bñficio euaderet man? alioz. Et cū p̄fessus esset. facta ē dissensio magna inter phariseos ⁊ saduceos.

Qđ dñs cōfortauit paulū. C. CVIII

ET exurgentes quidā phariseorū. pugnabāt p̄ paulo cōtra saduceos dicētes. Nihil mali inuenim? in homine isto Quid si spūs locutus est ei vel angelus? Hoc aūt cōtra saduceos dicebāt. negantes angelū esse vel spiritū vel aiam. Et cū facta esset tanta dissensio. timēs tribun? ne discerpet̄ paulus a saduceis scz volentibus eū rapere. iussit milites descēdere et rapere eū de medio eoz. ac ducere ī castra. ⁊ sic factū est. Sequenti aūt nocte apparuit dñs paulo dicēs. Cōstans esto. sicut enim testificatus es de me in hierusalez. sic oportet te ⁊ rome testificari.

Quomodo coniuratū est in mortem pauli. C. CIX.

FActo autem die collegerunt se quidā ex iudeis. ⁊ deuouerūt se maledictioni. si comederēt vel biberēt donec occiderēt paulū. p quo ī greco habet̄ anathemati zauerūt. Et erāt plus q̄ß. xl. viri qui hāc cōiurationem fecerant. ⁊ accesserūt ad principes sacerdotū ⁊ seniores dicentes. Deuotione deuouimus nos nihil gustaturos. donec occidamus paulū. Persuadere q̄ß tribuno vt ad huc p̄ducat eū in medū ad vos. tanq̄ß aliquid sitis certi? cognituri de eo. Nos vo parati erim? interficere eū. Forte hoc audiens nepos pauli fili? sororis ei?. intra/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

uit in castra.⁊ nũciauit hoc paulo. Et ad/
uocans paulus unũ de centurionib⁹ ait.
Adolescentẽ hũc ꝓducad tribunũ. habet
eñ aliquid indicare ei. Et cũ uenisset ado
lescẽs ad tribunũ. exposuit dolos ⁊ insidi
as iudeorũ cõtra paulũ. Tũc dimittens
adolescentem tribun⁹. ꝑcepit ei ne alicui
hoc reuelaret. Et cõuocatis duob⁹ centu
rionibus ait illis. Parate milites ducẽ/
tos. ut eant usq⁹ cesareã pedestres ⁊ equi
tes. lxx. sc⁹ qui nõ eant pedestres. ⁊ lãcea/
rios ducẽtos a tercia hora noctis. ⁊ para/
te iumẽta. ꝛ. paulo ⁊ comitib⁹ suis. ⁊ per/
ducite eũ sanũ ⁊ incolumem ad felicẽ ꝑsi
dem. Qd ante ꝑsidẽ contra ter/
tulliũ oratorẽ cõtendit. C.CX.

Scripsit quoq⁹ tribun⁹ ꝑsidi epistolã i hũc mo/
dũ. Claudius lisias optimo ꝓsidi felici
salutẽ. Hec seruauit qd in epistolis nũis
seruam⁹. Nõ eñ excellẽtioris ꝑsone ꝑmi
sit nomẽ. imo nomẽ suũ qui erat inferior
ꝑsona ꝑsidẽ. Postea exposuit in epistola
causam accusationis pauli. ⁊ modũ ⁊ or/
dinẽ actionis. Cumq⁹ uenissent cesaream
nũcij cũ paulo. tradita epistola ꝑsidi sta/
tuerũt paulũ ante eũ. ⁊ epistola plecta.
cognito q⁹ esset de cilicia. ait ꝑses. Audiã
te cũ accusatores tui uenerint. ⁊ iussit eum
custodiri in ꝓtorio herodis. Post quinq⁹
aũt dies descendit princeps sacerdotum
ananias cũ senioribus. ⁊ cũ oratore quodã
tertullio qui esset aduocat⁹ eorũ. Et po/
tauit tertullus ante felicẽ. ⁊ i multis ac/
cusauit paulũ. Postea annuẽte ꝑsidẽ re/
spondit paul⁹. ostendẽs q⁹ nihil dignum
morte cõmiserat. ⁊ q⁹ ꝑsequebant eum iu/
dei ꝑ ueritate. sc⁹ q⁹ ꝑdicabat resurrectio/
nẽ. Et audito q⁹ esset cõtrouersia de lege
eorũ. quippendens felix ait. Audiã uos cũ
tribun⁹ lisias descenderit. Et iussit pau/
lũ esse i libera custodia. ut libere posset in/
gredi ⁊ egredi ⁊ deãbulare. ⁊ nõ ꝓhiberet
quisq⁹ de suis ei ministrare. Post ali/
quot aũt dies uenit felix cũ uxore sua dru
silla. ⁊ uocauit paulum. Ista drusilla iu/
dea erat pulcerrima. quã olim concupie/
rat lazirus rex amasonũ. Et cũ uellet eam
ducere. negauit. dicẽs q⁹ nullo modo nu
beret incircũciso. Postea ille circũcidit se
⁊ duxit eam. Qd felix uoluit
pecuniã extorquere a paulo. C.CXI.

Quum aũt missus esset felix a claudio ꝑses iudee.
sollicitabat eã ꝑ iudeos ut nuberet ei. Et
tandẽ inducta ẽ ad hoc exemplo cognate
sue beronice. q⁹ olim dimisso uiro suo. nu
pserat ditiori. sc⁹ agrippe regi filio herო/
dis agrippe. qui habebat terram ultra ior/
danẽ. Dimisso igit⁹ priori uiro sc⁹ lazaro
rege amazonũ. nupsit drusilla felici. Hec
drusilla q⁹ iudea erat libenter audiebat
paulũ de fide q̃ ẽ in iesum xp̃m. Et cũ di/
sputaret paul⁹ de iustitia ⁊ castitate ⁊ iu
dicio futuro. tremefact⁹ ẽ ꝑses audiẽs se
iudicandũ. Et ait paulo. Vade ꝑ hoc ꝓ/
tuno accersiã te. Hoc aũt dicebat. sperãs
se aliquid ab eo accepturũ. Putabat eñ
paulũ habere pecuniã. uñ frequẽtius eum
accersiẽs loquebat cũ eo. Biennio aũt cõ
pleto successit fest⁹ felici missus a nerone
Si aũt intelligat biennio a ꝑsidatu feli/
cis nõ poterit stare. cũ a lõge retro cõstitu
tus esset ꝑses a claudio. Fest⁹ aũt missus
est a nerone qui successit claudio. Si aũt
intelligat biennio ab accusatione pauli.
nec sic poterit stare. Non eñ adhuc flure/
rant duo anni ex quo uenerat in hierusa/
lẽ. Intelligendũ ẽ g̃ biẽnio ab accusatiõe
felicis. ex quo sc⁹ accusat⁹ est a iudeis.

De seditione inter iudeos ⁊ gentiles.
Capitulum. CXII.

Orta est enim dis/sensio inter iudeos ⁊ gẽtiles i ce
sarea de honore ciuilitatis. Judei eñ ꝓ/
ferebant se gẽtilib⁹. q⁹ herodes ascalonita
qui circũcisionẽ accepit fuerat cõditor ci/

uiq̃

nitatis. ⁊ appellauerat eam ceſaream in ho/
norē ceſaris. Gentiles ſe pferebāt iude/
is dicētes. q̄ a gentib⁹ facta eſt primaria
edificatio ciuitatis. q̄ anteq̄ reedificaret
ab herode. dicta ē pirgo ſtratonis. Felix
aūt primo fouit ptē iudeoꝝ. donec exhau
ſit marſupia eoꝝ. ꝓ Poſtea fouit prem gē/
nhū. intantū q̄ militib⁹ gentiliū dedit li
centiā intrādi domos iudeoꝝ. ⁊ diripien/
di bona eoꝝ. Cū accuſatus ē a iudeis ad
neronē. ⁊ biennio ab accuſatione amot⁹ ē
a pſidatu ⁊ ſubſiſturus eſt ei feſtus. Vo/
lens aūt ī fine pſidatus ſui placere iude/
is. reliquit paulū vinctū. Feſtus aūt cū
veniſſet in puinciaꝫ poſt triduū aſcendit
hieroſolimā a ceſarea. ⁊ rogauerunt eum
principes ſacerdotum ⁊ primi iudeoꝝ. vt
iuberet adduci paulū ī hieruſalē. parātes
ei inſidias vt occiderēt eū in via. Feſtus
aūt reſpōdit ſe in ceſareā viatenus deſcē/
ſurum. ⁊ eoꝝ accuſationē ſi paritet deſcē/
derent ibidem auditurum.

De appellatione pauli. C. CXIII.

QOratus autē fe
ſtus in hieruſalē paucis dieb⁹.
deſcēdit in ceſareā ⁊ ſedit ꝓ tribunali. ⁊ ꝓ
ductus ē paulus ī medio. ⁊ accuſatus ē ī
multis ab his qui aſcēderāt de hieruſalē
Et nō poterāt ꝓbare q̄ obiciebāt ei. pau
lo in oīb⁹ rationē reddēte. Feſt⁹ aūt vo
lens placere iudeis ait paulo. Vis aſcen/
dere ī hieruſalem. ⁊ de his iudicari apud
me. Ad quē paulus. Ad tribunal ceſaris
ſto. vbi oportet me iudicari. Erat autē ſe/
des ī ceſarea iuxta quā ſtabat paul⁹. quā
parauerat herodes ceſari vt ī ea ſederet ſi
quādo veniret in ceſareā. vel quos mitte/
ret iudices. Et excuſabat ſe paul⁹ dicēs.
Iudeis nō nocui ſicē noſtis. Si quid di/
gnū morte cōmiſi. volo mori. Si vo ni/
hil cōmiſi. nemo ē qui audeat me tradere
illis. q̄ ceſarē appello. Tūc feſtus cū con
ſilio reſpondens ait. Ad ceſarem appella/
ſti. ad ceſarem ibis.

De hoc q̄ ꝺ agrippa rogabat feſtum.
Capitulum. CXIIII.

ET cum dies ali
quot tranſacti eſſent. deſcendit
agrippa in ceſareā cū vxore ſua beronice.
Joſeph⁹ dicit de beronice. Nō ē intelligē
dū. q̄ fuerit vxor ei⁹ ſed quaſi vxor. Erat
enim ſoror eius. i. cognata ſcōm ideoma
hebreū. ⁊ tenerrime eā diligebat. ⁊ impo
nebat ei q̄ abutebat ea. Deſcēdit aūt rex
agrippa in ceſareā. audito q̄ ibi eſſet feſt⁹
vt accuſaret iudeos apud eū. Iſte nanq̄
agrippa infeſtus erat iudeis. q̄ cū accepiſ
ſet poteſtatē a romano imperatore cōſtitu/
endi ſummū ſacerdotē in hieruſalē. cōſti
tuebat eos ſacerdotes qui nō erāt aaroni
te. Fecerat eñ ī palacio ſuo feneſtrā emi/
nentem. vnde poterat videre quecūq̄ fie
bant in tēplo ſacrificia. Nō moleſte ſuſti
nētes iudei fecerāt oppoſitū murum fene
ſtre eminētioꝝ feneſtra. Venerat q̄ ſpecia
liter agrippa. rogaturus feſtū vt murū il/
lū obrueret. Cauſam tñ deſcēſus agrip/
pe in ceſareā. non habes in hiſtoria actuū
ſed ioſephus ſupplet.

Quomodo porauit paulus cora feſto
⁊ agrippa. C. CXV.

QVnq̄ deſcēdiſ
ſet agrippa. honorifice receptus
ē a feſto. ⁊ cū ꝑ dies plures moraꝫ feciſſet
cū eo. cōſuluit eum quid faceret de paulo
Et expoſita ei accuſatione iudeoꝝ contra
paulū. rñdit agrippa ſe velle videre pau/
lū. Altera die venerūt agrippa ⁊ beronice
cū multa ambitiōe. i. cū multa turba eos
ambiēte. vel cū multa ambitione. i. cum
multiplici apparatu. vel cū multa ambiti
one. i. cū multo deſiderio ambiēdi paulū
Et cū introiſſet auditoriū cū tribunis. et
viris principalib⁹ ciuitatis. iubēte feſto
adductus ē paul⁹. ⁊ dixit feſtus. Agrippa
rex ⁊ vos omnes qui adeſtis ſimul vide/
te hūc ſup quo vniuerſa multitudo iude/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

orum interpellau it me hierosolimis dicẽ tes eũ dignum morte. Ego aũt nihil i eo dignũ morte inuenio. Ideo cũ appellaue rit ad augustũ eũ romã mittere decreui. Sz irrationabile mihi videf mittere ali quẽ vincũ. r causam ei non significare. Ideo cõsulo te sup hoc rex agrippa. qz nõ habeo quid certũ scribã de eo. Tũc agrip pa ad paulũ. Permitto tibi loqui pro te Tũc paulus extẽsa manu more cõtionan tiũ vel ad faciendu silentiũ. cepit de oĩb reddere rationẽ. sup quibo accusabaf a iu deis. Beatũ inquit me reputo rex agrip pa. qz in audientia tua sum respõsurus. cũ peritus sis in lege moisi. r noueris cõ suetudines iudeoz. Propter qd obsecro vt patienter me audias. Et psecutus est modũ cõuersionis sue. r sup quo accusa retur a iudeis. Et post multos sermones paul. rndit festus magna voce. Insanis paule. multe lẽe te faciũt insanire. Nõ in sanio inquit paulus optime feste. sed so brietatis r veritatis verba loquor. Scit enim rex agrippa in cui psentia loquor. Nihil em hoz eũ latere arbitroz. Nec em quicq in angulo facũ est. Credis agrip pa. pphetis Scio quia credis. Ad quem agrippa. In modico suades me fieri chri stianũ. Ad quẽ paul. Opto apud deum nõ tantũ te. sed r omnes qui audiunt ho die fieri tales qlis ego sum. exceptis vin culis meis. Nolo enim vinculatos esse.

Qd paulus missus est romam. Capi tulum. CXVI.

SUrrexit rex r pses r beronice r qui assi debant eis. Et cũ surr rissent loquebanf ad inuicẽ dicentes. Nihil di gnũ morte aut vinculis fecit homo iste. Et ait agrippa ad festũ. Dimitti poterat homo iste. si non appellasset ad cesarẽ. Et decreuit agrippa qz appellauerat mittẽdũ esse ad cesarẽ. Et traditus est paul iulio centurioni cohortis augustẽ militum. scz qui missi fuerãt ab augusto. r pariter mi serũt romã nũcios iudei cõtra agrippam. aduersus quẽ multas habebãt querelas. qz vt supra ptaxauimus. cõstituerat his malxlẽ summũ sacerdotem cũ nõ esset de genere aaron. Et hic ponit ioseph catha logũ sacerdotũ. qui fuerant ab institutio ne sacerdotij vsqz ad terminũ eius sdẽ. sub distinctione triũ tempoz. Ab aaron vsqz ad tempus dauid. r fuerũt singuli. xviij. alias. xij. vn post aliũ in sexcẽtis. xij. an nis. r succedebãt filij patribo. primogeni tus filius aaron scz eleazar successit ei in summũ sacerdotiũ. filius eleazari succes sit ei. r ita imposterũ. Nã de ithamar nõ erant summi sacerdotes sed minores nisi pauci circa tpa dauid. Nã in heli sacerdo tiũ translatũ est ad filios ithamar. Abia thar quoq erat de ithamar quẽ deposuit salomon. r eius loco statuit sadoch de ele azar.

Qd inciderent narrat de sacerdotibus iudeoz. C. CXVII.

QUid autẽ vo lẽs ampliare cultũ dei. videȝ qz nõ sufficeret vn summus sacerdos ad ministrationẽ. qz si infirma ref nõ erat interim qui incẽsum poneret. qd necesse erat singulis diebo offerri. in stituit. xviij. summos sacerdotes quoz se deci de genere eleazar. xvij. d genere itha mar. Vn tñ illoz ex. xviij. summus erat qui dicebaf princeps sacerdotũ. Ammi strabãt aũt p septimanas q iure hereditа rio deuolute sunt ad posteros eorum. Et vnusquisq. xviij. summoz sacerdotũ cũ administrabat secũ habebat. xviij. mino res sacerdotes. r totidẽ leuitas. r totidẽ ianitores. duplicato numero nathinneo rũ. Fuerunt aũt. x. r. viij. principes sacer dotũ. a tempe dauid. vsqz ad trãsmigra tionẽ babilonis. in quadringentis r sexa ginta annis. A transmigratione aũt cessa uit sacerdotiũ. vsqz ad reditũ d capti uita te sub zorobabel r iesu magno sacerdote.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Et inde vſq; ad tpa machabeoꝝ fuit tem
pus ſacerdotij. Cepus aũt machabeorũ
nõ deputaꝫ ſacerdotio. qz idẽ erant duces
⁊ ſacerdotes. ⁊ ſic vſq; ad herodẽ qui fecit
occidi quotquot inuenerat de genere ſa
cerdotũ. ne iterũ ad eos deuoluereturꝫ re
gnũ. Et vendebat ſummũ ſacerdotium.
qñq; vni. quandoq; pluribꝰ ſimul. Et fu
erũt omnino vſq; ad euerſionẽ hieruſalẽ
xx viij. ſacerdotes. A tpe aũt herodis vſq;
ad euerſionẽ hieruſalẽ nõ ponit ioſephꝰ
ſummã annoꝝ. ſed cõſtat fuiſſe centuꝫ. v.
cũ herodes ante natiuitatẽ xp̃i triginta
annis regnauit. ⁊ xp̃s triginta tribus an
nis vixit. ⁊ a morte xp̃i vſq; ad euerſio
nẽ hieruſalẽ. xl. duo anni fluxerunt. Sz
de his hactenus.

De tempeſtate in mari quam predixe
rat paulus. C. CXVIII.

Traditus ẽ pau
lus iulio centurioni vt ꝓtaxatũ
eſt. Et dedit dñs gr̃am paulo i oculis eiꝰ
vt humane tractaret eum. nec ꝓhiberet
amicos eius i ciuitatibus ꝑ quas tranſi
bat ei miniſtrare. Proſequit͛ g̃ lucas de
ꝓgreſſu itineris. Aliq̃dentes inquit nauẽ
adrumetinaꝫ incepimus nauigare. circa
aſie loca. Quidã ſillabicando volunt di
ſtinguere adrumetinaꝫ. vt dicatur ſcõm
eos nauis adrumetina. ſcz romã tendẽs.
ſed melius a nomine ciuitatis dicit adru
mẽtina. Adrumetis enim eſt ciuitas af
frice. Poſtea enumerat lucas ciuitates
ꝑ quas tranſibant. quas nõ ẽ neceſſe enu
merare. niſi in quibus aliqua geſta ſunt
nõ ꝓtermittenda. Inter cetera venerunt
liſtram. vbi habuit paulus plures ami
cos. qui miniſtrauerunt ei. Ibi inueniẽs
centurio nauem alexandrinam nauigan
tem in italiam. trãſpoſuit nos in eam. vt
dicit lucas de naui. ſcz quã prius aſcẽde
rãmus nos tranſtulit in illã. Et cũ mul
tis diebus nauigauimus lente. id eſt ven
to ire liberius ꝓhibente. tandem adnaui
gauimus crete. ⁊ inde vix deuenimus in
locũ. qui dicit͛ bomportus. ⁊ ibi multo tẽ
pore fuimus. nõ auſi ingredi mare. cũ nõ
eſſet apta nauigatio. eo q̃ ieiunium ꝓtere
riſſet. id eſt fames magna in nauigio ad
nauigandũ. reddẽs nautas infirmiores.
Vel de ieiunio. vij. mẽſis intelligi poteſt
qõ eſt inter diem ꝓpiciationis ⁊ ſcenophe
gie. ſcz inter. x. diẽ ſeptembris ⁊ .xv. ⁊ ſic
ꝓbat non eſſe tutam nauigationem. qz iã
erat ſeptimus menſis. qui inferius ẽ hie
me ſcõm hebreos. qui aparilem primũ cõ
putam. In hieme aũt nõ eſt tutum naui
gare. Vel poteſt intelligi õ ieiunio inſti
tuto in memoriaꝫ mortis godolie. qõ fit
i fine ſeptembris. Vel de ieiunio decimi
menſis. qõ ſcz fiebat in ianuario. qõ con
ſtituerunt auditis rumoribus de cõſtru
ctione templi in babilone. Cum aũt mo
leſtum eſſet centurioni ⁊ alijs q̃ non poſ
ſent nauigare. cõſolabatur eos paul⁹ di
cens. Viri video forte ex ſignis tempeſta
tis vel inſpiritu ꝓphetico. qz nõ ſine mul
to damno nõ ſoluꝫ hominis ⁊ nauis. ſed
etiam animarũ veſtrarum. poteſtis navi
gare. Centurio aũt magis credidit nau
clero ſiue nauicularioꝫ paulo id eſt dño
nauis. Nauclerus em̃ dicitur. in cui⁹ ſoꝛ
tẽ cadit dominiũ nauis. Cleros em̃ ſors
dicitur. Hocaũt compulit centurionem
magis credere naucleroꝫ paulo. qz por
tus i quo erãt nõ erat idone⁹ ad hiemandũ. ⁊ ideo cõſulebãt oẽs inde nauigare. ſi
quo modo poſſent ad aliũ portũ pruenire.
qui magis eſſet idone⁹ ad hiemandũ. Et
cõtra cõſiliũ pauli aſpirãte auſtro ad por
tũ ꝓpoſitum anhelãtes. intrauerũt mare.
Et cũ aliquantulũ ꝓceſſiſſent. inſurgẽs
ventus typhonicus. irruit cõtra nauẽ qui
dicebatur euro aquilo. Dicitur aũt ven
tus typhonicus quaſi inflans mare. ⁊ fa
ciens intumeſcere. Typhos em̃ interpꝛaꝫ
inflatio. Et cũ arrepta eſſet nauis. ⁊ non
poſſet conari ꝓtra ventũ. ceſſante remigio
ferebamur i incertũ decurrẽtes ad inſulã

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

quandã q̃ dicitur cauda. ⁊ vix potuimus
sustinere scaphã de naui ī mare depositã
in adiutoriũ nauis. q̃ impetu fluctuũ fe-
rebat rapta ē. Scapha dicit̃ lenis nauicula
de vna tñ arbore concauata. Vel dicitur
modica nauis viminea crudo corio tecta
cuiusmodi vtunt̃ pirate. Et dicitur a sca
phon q̃ interp̃at̃ speculũ. q̃ huiusmo-
di nauibꝫ vtunt̃ pirate ad speculandũ et
explorandũ. ⁊ deserunt̃ huiusmodi naui
cule ī nauibꝫ. ⁊ imminẽte naufragio de-
ponunt̃ in mare ad subueniẽdũ naui. q̃
bis nauis accingit̃ ⁊ in ꝓcinctu tẽpesta-
tis aurat̃. Cũ aũt sic tẽpestate valida ia-
ctaret̃. sequẽti die fecerũt iactũ. id est eie-
ctionẽ vtensiliũ de naui.

Q̃ constitutos in piculo paulus cõ
fortauit. C. CXIX.

ET cum nec sol in
pie nec ī nocte sidera apparerẽt.
ablata erat oĩs spes salutis. Et cũ finisset
diuturnũ ieiuniũ forte uolũtariũ ꝓ amo
uenda tẽpestate. vel necessariũ q̃ forte ar
rabant̃ penuria victualiũ. oĩbus ꝓiectis ī
aquam. stans paul⁹ in medio eorũ dixit.
Sanũ erat cõsiliũ acquiescere mihi. ⁊ lu
crifacere iniuriã hãc ⁊ iacturã. Nũc tamẽ
suadeo vobis bono animo esse. Cerri esto
te q̃ nemo piclitabit̃ ex vobis. nec pariẽ-
mini iacturã nisi nauis. Astitit enim mi-
hi hac nocte angel⁹ dei cui seruio dicẽs.
Ne timeas paule. cesari oportet te assiste
re. Et ecce donauit tibi de⁹ oẽs qui naui-
gãt tecũ. i. merito tuo conseruabit. vt ne-
mo ex eis pic̃iceret̃. Propter q̃ inquit bo
no animo estote. Credo enim deo meo.
q̃ sic erit quẽadmodũ dictũ ē mihi. ⁊ in
insulã quandã oportet nos venire. Ideo
aũt de hoc p̃dicit eis veritatẽ. vt videtes
hoc impletũ. certi⁹ sperent salutem. Sed
postꝫ. xiiij. die nor supuenit circa mediã
nocẽ suspicabant̃ naute apparere sibi ali
quã regionẽ. ⁊ submittẽtes pondus plũ-
bi quo maris ꝓfunditas explorat̃. inuene
runt passus. xx. Et pusillum inde separa-
ti. inuenerũt passus. xv. ⁊ timentes ne in
aspera loca inciderẽt. de puppi mittentes
anchoras. iiij. optabant diem fieri.

De cõstantia pauli. C. CXX.

ET cũ vellẽt nau
te aufugere. dimittẽtes scaphã ī
mare. videṡ hoc paulus in spiritu. ait cẽ
turioni ⁊ militibꝫ. Nisi in naui mãserint
hoies isti. non poteṡtis salui fieri. Et sta-
tim milites absciderunt funes scaphe et
abiit ꝓ mare. Cũ aũt illuceseeret dies ro-
gabat paul⁹ omnes vt sumerẽt cibũ. vt
fortiores essent ad laborẽ sustinendum.
Quartadecima inquit dies est hodie. ex
quo expectatis serenitatez aeris. ⁊ mane-
tis ieiuni nihil accipiẽtes. Forte die illa
nihil comederãt. vel forte dies plures si-
ne cibo trãsierãt. Confortamini inquit ⁊
cibũ sumite. q̃ nec etiã capillus de capite
vestro pibit. Et hoc dicto sumebãt panez
in cõspectu omniũ cũ gratiarũ actione iuxta
morẽ soliti. ⁊ cũ fregisset cepit manducа-
re. Alij quoq̃ animequiores facti sũpse-
runt cibũ. ⁊ erant anime in naui ducente
septuaginta. Q̃ paulus credit?
est esse deus. C. CXXI.

VInc confortati
cibo. allenbãt nauẽ iactãtes tri-
ticũ in mare. Cũ aũt dies factus esset. nõ
agnoscebãt terrã. Sinũ aũt quendã cõsi
derabãt habentẽ litus. in quẽ cogitabant
si possent eicere nauẽ. Et cũ anchoras su-
stulissent cõmittebãt se mari sine conatu
nauigij. Et leuato artemone iuxta quem
vent⁹ eos ducebat. tendebãt ad litus. Ar
themo dicit̃ modicũ velũ. directioni nã-
uis port⁹ accomodatũ q̃ celeritati. Et cũ
incidissent in locũ bithalassium. impege-
rũt nauẽ. Bithalassius ꝓprie lingua terre
dicit̃ in mare, prensa. mari hinc ⁊ inde cir
cũdata. Et dicit̃ bithalassium q̃si mare bi
fidũ, terre interiectu diuisũ. Et cũ nauis

offendisset in bithalassiz. proza manebat immobilis. Puppis vo frangebaf maris impetu superueniens. Et cõsulebãt milites omnes vinctos occidi. ne forte natãto aufugerent. De verbo pauli ad centurionem. C. CXXII.

Centurio vero volens seruare paulu. phibuit hoc fieri. z permisit quorquot z quocũqz modo possent euadere. z iuxta qõ pdixerat paulus euaserũt omnes. egressi in insula q vocabaf militene. Et cũ egressi essent barbari. habitatores ĩsule officia humanitatis diligenter exhibuerũt eis. Accensa enim pyra reficiebãt eos. Et dum paulus colligeret sarmẽta z cõgereret in piram. vipa inter sarmẽta latens adhesit manui ei⁹. Cũ aũt viderẽt barbari viperam in manu ei⁹ pendentẽ. ad inuicẽ dicebant. Utiqz homicida ẽ homo iste. nã cũ de naufragio euaserit. vltio diuina eum amplius viuere non pmittit. Excutiens aũt paulus viperã in ignẽ. nihil mali passus est. At illi expectabãt vt intumesceret manus ei⁹. qz rumor solet sequi post venẽ. Et cũ diu expectassent. z nullã in manu eius deprehenderẽt lesionẽ. cõuertentes faciẽ suã ad se inuicẽ dicebãt. Homo iste deus est. Qõ sanauit principis patrẽ z alios. C. CXXIII.

Contigit aũt patrẽ publij principis insule febribus z dissenteria laborare. id ẽ fluxu ventris. Ad quẽ cũ paulus introisset. z orando imposuisset ei manꝰ. sanauit eũ. Quo facto omnes qui erãt in insula infirmi accedebãt ad eũ z sanabanf. Post menses aũt tres inuenerũt nauẽ alexandrinã q ĩ insula militene hiemauerat. cui nomen erat castrũ insigne. cui sz insule quia adhuc ibi apparebãt quorũdã castroz vestigia q antiquitus ibi fuerãt edificata. vel cui naui qz ĩ modũ castroz erãt insignia velis intexta. Alia trãslatio habẽt cui erat insigne castroz. qz gemini sunt castores sz castor z pollux quos gẽtiles pcipue in periculo maris inuocãt. z ideo in litore maris eis tẽplũ fecerũt. Hoc aũt ex alia trãslatione euidẽtius ẽ vbi habef. cui erat insigne filioz iouis. Fabulanf em gẽtiles castorẽ z polluce fuisse filios iouis. Cum aũt ascẽderẽt nauẽ. multis honorib⁹ honorauerũt nos. z poluerũt necessaria ĩ naui. Et cũ venissent syracusam. manserunt ibi triduo. z inde venerũt regium. z inde post vnũ diẽ flante austro venerũt puteolos. p quo alq libri habẽt puteolosim. Et ẽ nomẽ insule. vbi inuenerũt fratres. z rogati ab eis manserũt ibi septẽ dieb⁹. Cũ aũt audissent aduẽtũ eoz fratres qui erãt rome occurrerunt eis vsqz ad forum apij. id est ab apio ĩ litore maris cõstitutũ. vt de nocte applicãtes ibi inuenirẽt victualia venalia. vbi cõstituerãt tres tabernas. tres sz domos in litore. in quibo exponerentur cibi venales.

Qõ receptus est a fratribus christianis. C. CXXIIII.

Et cum vidisset paul⁹ fratres ad se veniẽtes. gratias agens deo accepit fiduciã. munus sz timuit. Et qz ante aduẽtũ pauli iã rome erãt xpiani. patet ex hoc loco petrũ z paulum nõ primo pdicasse romanis. Qõ si qñqz legaf de cõstitutiõe fidei. intelligẽdũ ẽ nõ de primaria instructiõe. Cũ aũt venissent romã. nõdũ erat nero cõfirmatus in regno. nec inualuerat nequicia ei⁹. Et audiẽs cõtrouersiã esse de lege iudeorum z xpianoz vilipẽdit. Et pmissus est paul⁹ libere ire p ciuitatẽ. cũ vno tñ militeẽ custodiẽte. Timuit aũt ne forte iudei qui psecuti eũ erãt ĩ iudea. misissent lras ad iudeos qui erãt rome. vt ĩ dolo eũ occiderẽt. Ideoqz post tercũ diem cõuocauit primos iudeoz. Et cũ cõuenissent. dicebat eis. Ego fratres nõ veni gentem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

meam accusare. sed coactus sum appellare ad cesarem. qz iniuste traditꝰ sum a iudeis in manus romanoꝝ. ¶Propterea volo vos fratres scire. qz nulla est causa mortis mee. nisi qz ꝑdico resurrectionẽ mortuoꝝ. Et illi dixerũt ad eũ. ¶Nec lras accepim? de te a iudea. nec aduenies aliquis fratrũ locutus ẽ de te malũ. Volum? aũt a te audire q̃ sentis de secta christianorũ cui adheres. audiuim? enim ꝙ ei vbiq̃ cõtradicit. Et die assignata venerunt ad eũ plures in hospiciũ suũ quibus exponebat legẽ. et pphetas. ꝑdicans de iesu a mane vsq̃ ad vesperam. Et quidaz credebant his q̃ dicebanꝫ. alij nõ credebãt. Et cum discederẽt dissentientes. cepit eos paulus arguere in hũc modũ. Bñ spũs sanct? de vobis locutus ẽ ꝑ isaiam dicẽs. Vade ad populũ istũ. et dic ad eos. Aure audietis nec intelligetis. et videtes videbitis. et nõ ꝑcipietis. Incrassatuz est enim cor populi huius? et aurib? grauiter audierunt. et oculos suos cõpresserũt. ne forte videãt oculis. et auribus audiant. et cõuertanꝫ. et sanem eos. qñ in gentibus missum est hoc salutare dei. et ipi audient.

Quo tpe libere ꝑdicauit. C.CXXV

¶Mansit autẽ paulus toto biennio in hospicio qõ ipe conduxerat in libera custodia. et suscipiebat omnes qui ingrediebanꝫ ad euz. ꝑdicans verbũ dei. et docens de dño iesu christo cũ omni fiducia sine ꝓhibitione. Et vide qz ante aduẽtũ pauli romã iam regnauerat nero duobus annis. Et veniens romam. ꝑ bienniũ fuit in libera custodia. et postea ꝑ decenniũ in magis libera. qz nero nõdũ cõfirmat? i regno erat. et dedit ei liberã licentiã deambulãdi. et circũeundi ꝑ ptes occidentis. et ꝑdicandi.

Quo neronis imperij anno passus fuerit. C.CXXVI.

¶Vartodecimo anno imperij neronis. cũ iam eius nequicia inualuisset. et iam in iudeos cõspirasset. positus ẽ paulus rome in carcere. vbi multos de familia neronis cõuertit. et familiaritatẽ senece magistri neronis sibi cõparauit. Et eodẽ. xiiij. anno vltimo scz impij neronis martirio coronati sunt ipe et petrus. Vnde patet eos errare qui dicũt nõ eadem die occisos esse. nisi intelligatur eadẽ die anno reuoluto. qõ stare non potest. cũ constet eodẽ anno scz. xiij. esse occisos et eadem die.

In quibus locis puniti fuerint petr? et paulus. C.CXXVII.

¶De loco aũt videtur minus sentire quidã. qui putant in eodem loco occisos. qz legit. Glorioſi principes terre. quomodo in vita sua dilexerũt se. ita et in morte nõ sunt separati. Port? tamen videtur paulus tanq̃ ciuis honorabilioꝛi morte occisus. quia gladiatus. et in catbacumbis versus occidentem. ¶Petrus vero crucifixus in vaticano in vico scz qui est extra ciuitatem vbi fiebant tolia. et ita paulus honorabiliori morte mortuus est. Gladio enim ꝓmebantur nobiles. et in loco magis honorabili. scz in catbacumbis.

Incarnationis dñice ãno. Mcccclxxiij. preclarũ hoc opus Scolastice historie. factoribus Johanne de Grenningen. nec nõ Heinrico de Inguiler impressorie artis magistris. in inclita Argentinoꝝ ciuitate possibili emendatione ꝓuia impssuz Mensis augusti die. xxviij. feliciter est consummatum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

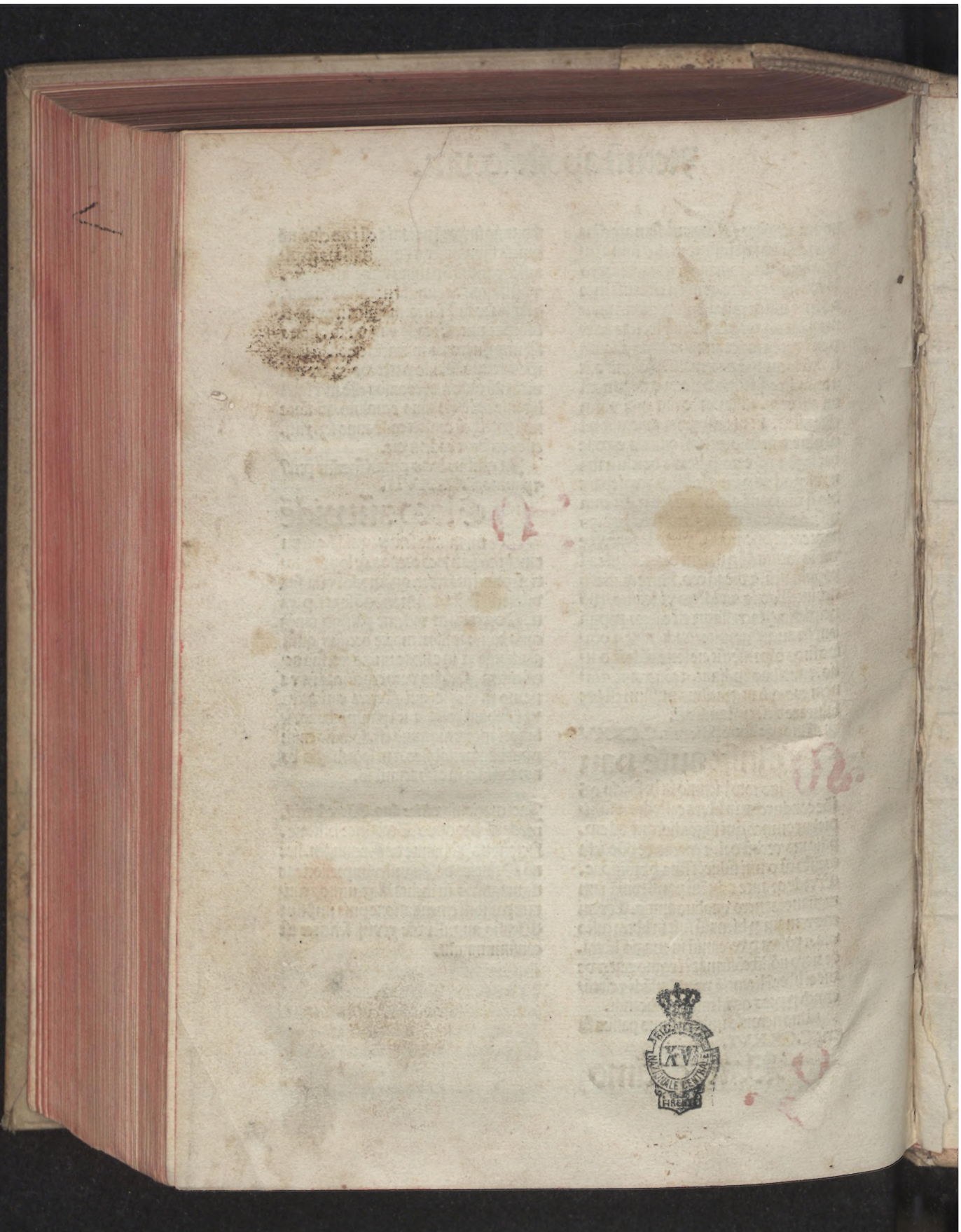

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. C.5.8